Clementinarū materia cum capitulorū ⁊ titulorum numero.

Clariſſimus ex apoſtillis quiſq; titulus redditur.
Labyrinthus gloſarum per diuiſiones aperitur.
Exponunt textum familiariter caſus litterales.
Medullas gloſarum in harum margine ſpectare vales.
Extant Joannis de imola non pauce additiones.
Notabilia clara ſunt poſt caſuum poſitiones.
Tabula capitulorum omnium libelli preſentis.
Intuere hic principium gloſe textum diuidentis.
Nitenti caractere vbiq; omne ſummarium.
Explicans gloſas artificioſum repertorium.

¶ Clementine per litteras capitales demonſtrantur in hiſce cōcinnis.x. verſiculis in quib⁹ ſunt.clxviij.ſyllabe:cū vnuſquiſq; cōtineat.xvij.p̄ter duos vltimos.quoꝝ quilʒ tm̄.xvi.hʒ.qui numerus rep̄ſentat hui⁹ cōpilationis capl'a et rubricas. Sunt enim capitula centū ſex.et rubrice ſexaginta due.
¶ In hiſce Clemētinis reperiūtur q̄plurime allegationes paſſim recognite/que in prioribus deprauate conſpiciebantur.

Huius ſuſpiciens tabule monumenta priora/
Preſentis leget his nomen ineſſe libri.
Ordine ſub titulis ſita ſexaginta duobus.
Compacto/centū ſexq; ſtatuta ſciet.

In Clementinas ⁊ Extrauagātes carmen tumultuarium.

O ptima clementis quinti decreta volutās
Sedulus impreſſor plurima iunxit eis.
Diuiſit gloſas. Summaria multiplicauit.
Et caſus longos addidit: atq̧ breues.
Materies tabula gloſematis extat aperta:
Que facili prebet queq̧ petita via.

Exuet ante ſuos iuris ſtudioſus amictus.
Q̄ tam preclarum non ſibi querat opus.
En age rumpe moras primeuo flore iuuentus.
Uertice cum cano turba ſenilis ades.
Ne fugite ob precium: diues/pauperq̧ venite:
Hoc opus excellens venditur ere breui.

Clemētis pape quinti conſtitutiones vna cum ꝓfundo apparatu dñi Joannis and.

Caſus litterales. Notabilia et Gloſarum diuiſiones complexe. Prohemium.

Prohemij diuiſio et ipſiꝰ familiaris declaratio ſm dñꝫ Johan.

IOannes epiſcopus. Diuide in quattuor partes. aut in duas. ⁊ ſecundā in tres. In prima ponit ſalutatio. dum dicit Joānes ſeruus ſeruoꝝ dei. mādat ſuppleo: et dicit ſalutē ⁊ aplicā bn̄dictionem. dilectis filijs ſcilꝫ doctoribus ⁊ vniuerſis ſcholaribꝰ Bononie cōmorātibus. i. morā gerētibus ⁊ faciētibus. Et ſequit in textu.

[Qm̄ nulla iuris ſanctio] ⁊ ibi ponit exordium. Dicit Clemēs in hoc exordio ꝙ iura ſunt ita ambigua ⁊ dubia ꝙ non pōt reperiri modus aliqs vt iura bn̄ declarētur ꝑpter maliciā hoīm: qꝛ dū iura fiunt de nouo ⁊ q̄uis bene ⁊ ſufficiēter clara: tn̄ hoīes ſunt adeo ⁊ intantū ꝓcliui ⁊ habiles ſeu ꝓni ad malū ꝙ ipi interpretātur iura aliter q̄ legiſlator ea intellexerit: ⁊ illa diuertūt ⁊ ſubuertūt de intētione ipſiꝰ legiſlatoris. Et narrat Clemēs papa ꝙ tāti caſus emergunt de nouo quotidie ꝙ ipoſſibile eſt tot iura cōdi ⁊ fieri. q̄re dicit. vt tāte malicie vitent. ⁊ iura aliq̄ modo clarificent. et de cetero nō tn̄ diuerſificent ꝙ recurrendū eſt ad auctoritatē pncipis: q̄ in hoc eſt neceſſaria. q̄ pnceps declarabit ipſa iura ⁊ declarationē illā tenebunt hoīes inſeq. ⁊ ſic ſuo ſenſu non nitent. Quare dixit formalis textus. Qm̄ ꝓ qꝛ. ¶ Et nota ꝙ qꝛ ⁊ qm̄ ponunt in eodē ſenſu. ſed qm̄ ꝓprie preponit: ⁊ ſic ſequentē ſenſum alligat. vt qm̄ diſcis diſco. qꝛ q̄ppe poſtponit ⁊ ſuperiorē ſenſum cōfirmat: qꝛ nulla ſanctio. i. nulla cōſtitutio iuris digeſta. i. ordinata/ ꝯſummata/ ⁊ explicata q̄tūcunqꝫ cōcilio ꝑpenſo. i. valde pēſato ⁊ cogitato ſufficit ad varietatem humane nature. nec ſufficit ad machinatiōes. i. ad dubitatiōes inopinabiles eiꝰ ſcilicet iuris: nec vlla ſanctio attingit. i. iuxta tangit. ad deciſionē lucidā. i. lucidandā ambiguitatis nodoſe. i. difficilis. eo pſertim. i. incātū. ꝙ vix ſtatuit adeo certū. i. taliter: ⁊ ſic certū quoqꝫ ꝓ ⁊. ⁊ clarū q̄n reuocet in dubiū. i. q̄n dubitet ex cauſis emergētibꝰ. i. incidētibꝰ de nouo. q̄bus. ſ. cauſis emergētibꝰ iura iam poſita. i. iā edita ⁊ facta nō pñt mederi. ſ. quo ad deciſionem q̄ſtionū emergētiū. Sequit in textu. [Qꝛ ergo (al's eſt qꝛ etiā) ab adoleſcētia] ⁊ hic dat cōſiliū acſi diceret. Poſtq̄ iura ſunt talit et ita ambigua ſeu dubia ꝙ nulla ſanctio poſſit fieri ita claro q̄n adhuc remaneāt dubia aliq̄. ⁊ ideo hic dat vnū ꝯſiliū ꝙ auctoritas pncipis eſt neceſſaria ꝑpter maliciā hoīm: q̄ hoīes ab adoleſcētia ſua ſunt ꝓclini ad malū. ideo dicit textꝰ. Ergo. i. ꝑpter rationē ſequētē. qꝛ ſenſualitas humana declinat ad malū ab adoleſcētia viri ꝓclini. i. faciles. ſ. ad malū. ꝑ qȯ id eſt ꝑpter quā maliciā nō poſſunt fieri iura ita clara quin homo q̄ eſt ꝓcliuus ad malū ea reddat ambigua. ideo ſubuerſio. i. deſtructio moꝝ. ſ. bonoꝝ obrepit. i. latēter ſubintrat. frequēter. i. ſepe. in clero in hominibꝰ clericis/ et populo intellige. quare auctoritas ſuperioris eſt neceſſaria vt declaret iura dubia ſic facta dubia ꝑpter maliciā hominis ꝓclini ad malū. vt ipſa auctoritas. i. vt ipſa iura declarata auctoritate principis. ſeu declaratio ipſius principis tollat ambigua. ſ. dubia. lites auferat per elucidatiōnē. i. ꝑ declarationē iurium. ⁊ dirimat. i. ſopiat ⁊ extingat altercationes tā ꝑ ſuffragiū. i. auxiliū determinationis oportune q̄ extirpet vicia ꝑ ſarculum cultoris prouidi. Et ponitur ibi ſarculū tranſſumptiue. nā ſarculū dicit inſtrumentū quo euellunt inutiles herbe: ſic principes ꝑ ſarculū ſuū. i. ꝑ auctoritatē ſuā tollit farnas interpretationes hoīm. Et dic vt auctoritas principis inſerat id eſt ſeminet virtutes ꝑ declarationē iuris: qꝛ q̄n princeps declarabit iura ambigua. i. ſeminabit virtutes ⁊ verā ſcientiā cū ſua auctoritate non minorē vim habeat q̄ ipſa lex bene interpretata. Et vt auctoritas ipſius principis corrigat exceſſus. q̄ꝫ pro et et vt reformet mores corruptos i bonos [Hec ſane] hic eſt narratio in q̄ Joānes papa recōmēdat ⁊ cōmendat vel laudat actū Clementis. i. laudat clementē qui fecit iſtas clemētinas: et excuſat tarditatē ſuā. videlꝫ q̄re citius librū iſtū nō tradidit Clemēs. Et dicit ipſe Joannes narrās ꝙ Clemēs papa vidēs ⁊ attendēs hec que diximꝰ in exordio ⁊ volēs ſeu cupiēs ꝓſpicere reformationi deformatoꝝ/ ⁊ ſoluere difficilia ⁊ intēdēs ꝓmulgare. i. ꝓnūciare ⁊ manifeſtare plurimas cōſtitutiones q̄s edidit. i. quas fecit ⁊ cōpoſuit. in quibꝰ ſtatuit multa ſalubria. i. multa vtilia ad ſalutē. Et q̄uis ipſe Clemēs decreuiſſet. i. deliberaſſet mittere iſtas cōſtitutiones collectas. i. ſimul aggregatas in vnum volumē tn̄ ꝑpter hoc ꝙ nimiū. i. valde fuit occupatꝰ circa magna. ⁊ ꝑpter hoc ꝙ ſublatꝰ eſt de medio. i. propter hoc ꝙ mortuus eſt. ſ. nō nimis ſenex. iſta fuerunt in cā q̄re nō expleuit. i. q̄re nō adimpleuit ꝓpoſitum ſuū. i. ſuā volūtatē q̄ erat de mittēdo ſubditis clementinas. q̄re dicit Joānes papa ſic. Nos Joannes q̄ ſucceſſimꝰ eidē Clemēti pape. etiā impediti fuimꝰ a tpe nr̄e promotionis. i. a tpe quo fuimꝰ electi in papā ꝙ nō potuimus cōmittere et mittere p̄dictas conſtōnes. ſcꝫ iſtas clemētinas ſub bulla nr̄a. Et dic ordinando aliqualiter textū. Sane. i. certe. Clemēs papa quintus predeceſſor noſter attēdēs. i. intelligēs hec q̄ diximꝰ in exordio. ⁊ cupiēs. i. deſiderās ꝓſpicere reformatiōi deformatoꝝ ⁊ cupiēs ſoluere difficilia edidit. i. fecit cōſtitutiones plurimas. i. ante ⁊ poſt cōciliū: in q̄bus cōſtitutionibus ipſe ſtatuit multa ſalubria. i. vtilia. et ipſe Clemēs decidit. i. terminat nonnulla dubia. i. aliqua dubia que dubia ſunt frequētata in iudicijs et extra iudicia. ⁊ lꝫ. i. q̄uis Clemēs decreuiſſet mittere eas. ſ. clemētinas collectas. i. aggregatas in vnum volumē ⁊ q̄uis decreuiſſet. id eſt deliberaſſet mittere eas collocatas ſub ꝯgruis titulis. ⁊ dare eas ſubiectis. ſ. ſuis in cōe. i. vt cōicarent inter ſubditos. tn̄ occupatio aſſidua circa magna qꝛ erat impeditꝰ ſuꝑ rebus arduis. ac. i. etiā cōditio humane ſortis. i. humane fortune. q̄ ſuſtulit. i. remouit ipſum clementē de medio ꝑ mortē iſta ſcꝫ fuerūt in cauſa quare ipſe Clemēs nō expleuit propoſitū ſuū. i. ſuā deliberationē. Nos etiā Joānes ſucceſſimus eidē clemēti deo permittēte. ⁊ ſic diſponēte in officio apl'atus. qꝛ ſummus papa. i. vicariꝰ xp̄i ſicut ⁊ ipſe Clemens fuit. Et ſupple poſtq̄ ſucceſſimus eidē clementi in officio apoſtolatus. ſic debemus ſibi ſucceſſiſſe in plenitudine effectus et ꝯtrario ſuppleo: ⁊ maxime debemꝰ ſibi ſucceſſiſſe in his: ſcꝫ rebꝰ que concernunt compēdium. i. lucrū vniuerſi. ſ. orbis. Et nos Joānes circūſepti. i. circūquaqꝫ ſepti ⁊ circūdati ⁊ vndiqꝫ cincti tot grādibus agendis et arduis rebus fuimus hactenus. i. vſqꝫ huc ⁊ vſqꝫ ad hoc tempus impediti ab exordio. i. a principio noſtre ꝓmotionis. ꝙ tā ex hoc qȯ dicimus q̄ ex alijs cauſis rationabilibus quas ꝓuidimus cōmittendas ſub ſilentio. i. quas tacemus ꝓ nunc ſuppleo non potuimus has cōſtitutiones ſeu clementinas cōicare. Nunc igitur. i. modo. et

Ordo littere admodum familiaris.

Sarculū quid ſit.

Narratio.

in preſenti tpe trāſmittim⁹.i. vobis mittim⁹ illas con ſtitutiones ſeu clemētinas captata opoꝛtunitate.i. captato & deſiderato tpe congruo & cōuenienti. Sequitur text⁹ [vniuerſitati.] Et hic ponit̄ cōcluſio quare nos Joannes mādantes vniuerſitati Bononiēſi p̄ ſcripta apl'ica quaten⁹ eas.ſ. clementinas ſuſcipiatis prōpto affectu & ſtudio alacri. vſuri ſcilicʒ ſitis eis clementinis ſeu cōſtitutiōib⁹ decetero.i. āmodo in iudicijs et ſcholis. illis ſuppleo cōſtitutionibus ſeu clemētinis exiſtētib⁹ vobis manifeſtatis et cognitis. hoc dicit ꝑhs decre.

Cōcluſio.

Joānes[a] ep̄s ſeruus ſeruorum dei: dilectis filijs: doctoribus : et ſcholaribus vniuerſis bononie cōmoꝛantibus ſalutē & apoſtolicam benedictionem.

Quoniā[b] nulla iuris[c] ſanctio[d] quātūcūqʒ perpē-ſo[e] digeſta[f] cōſilio ad humane nature varietatē[g] & machinationes[h] ei⁹ inopinabiles ſufficit: nec ad deciſionē lucidam ſue nodoſe[i] ābiguitatis[k] attingit: eo p̄ſertim q̄ vir[l] aliq̄d a deo certū/ clarūqʒ ſtatuit: q̄n ex cauſis emergētib⁹ q̄b⁹ iura iā poſita mederi[m] nō poſſit in dubiū reuocet. ¶ Qʒ etiā ab adoleſcētia viri procliui[n]

¶ Gloſa ſe. p̄mo allegat duo ꝓpter q̄ nomē Joannis nō extollit. oſtēdēs hoc nomē viguiſſe in romanis pō-tificib⁹ i gloſatoꝛib⁹ & doctoꝛib⁹ canoniſtis. Sc̄do rō-nē inducēs opis imꝑfectionē excuſat. Tertio auctoꝛē ꝓhemij de ſex ꝟtuoſis cōmēdat: & de mutatione nois & alijs i ſalutatiōe dicēdis remittit: & ꝓhemiū diuidit.

a ¶ Joannes. Gratioſum hoc nomē ꝑ interpretatiōnes/deriuationes/ vel ethimologias extollere non eſt meū: ſuſpitionis rō patet. Eſſet etiā hoc refricare notiſſima. Jn ap'atu tamē hoc nomē ſuꝑ cetera viguit. xxij. eſt eñ ipſe q̄ loquit̄. cū tñ reliqua romanoꝝ pōtificū noīa .xj. nō trāſcēderint numerū: ad quē etiā ſoli⁹ bn̄dicti nomē aſcēdit. Jnter canoniſtas etiā cōmentatoꝛes hoc nomē viguit. Habuimus eñ Joannē theutonicū preferendū. nō ex oꝛdine ſed ex fructu. Joannem galen. vulteranū. Joannē hyſpanū. Joannē fauentinū. Joannē de faucona. Joannē de anchona. Joannē de deo etiā hyſpanū. Joannē de lāguicella ceſenateñ. Joannē monachū cardinalē. Ego etiā qui minoꝛ ſum inter .xij. doctoꝛes collegij Bononieñ. me q̄rtū fuiſſe Joannē: nunc inter eos ſolus: ſed inter cōmentatoꝛes decimus/ etiā denigro papirū: foꝛte nō dign⁹ occupare mēbranas. Et qꝛ ꝓut patet hic in exoꝛdio. etiā compoſitoꝛes iuriū vix poſſunt tam clarū/ certūqʒ ſtatuere: quin dubia multa relinquant excuſabilis ero: q̄ in hac p̄ma lectione/ vel gloſatione ſingula nō perfecte rimantur. Nā etiā in rebus experimur q̄ naturaliter generātur: q̄ in eis paulatim de imperfecto ad perfectū venit̄. Sic & q̄ de veritatis cognitione a principio parū attingūt/ poſtea quaſi pedetētim ad quādā pleniorē veritatis menſurā perueniūt. Jgit̄ ſub hoc excuſationis clypeo: licet varijs occupatus: per fiduciā clementie diuine has clemētinas gloſandas aggredioꝛ. Eſt autem ſciendū q̄ iſte dn̄s Joannes pontifex induſtrioſus & mundus: ſimoniā fugans/ & iuſticiā amās: ſcientia magnus/ ſtatura puſillus/ cōceptu magnanimus: prius Jacobus vocabat̄. De hac ꝟo mutatione nominis & alijs que ad ſalutationē hanc reſpiciūt: dic vt not. in ſalutatione. lib. vj. Diuido autē hoc prohemiū preter datā in quattuoꝛ partes aut in duas: & ſecūdam in tres vt ibi. Jn p̄ma ponitur ſalutatio vſqʒ ibi: quoniā. ibi: exoꝛdium. vſqʒ ibi: hec ſane. ibi narratio vſqʒ ibi: vniuerſitati. ibi concluſio: vſqʒ in fine.

Joannis nomen viguit ſuper cetera inter ſummos pōtifices et iuris canonici interpretes.

Diuiſio prohemij.

¶ Gloſa ſequēs p̄mo ponit actū diuerſum Clementis et Joannis. Secundo querit de differentia trium exoꝛdioꝛum quam declarat.

b ¶ Quoniā. Exoꝛdiū. Eſt ſciēdū q̄ clemēs ſuo exoꝛdio ad inſtar Jnnocētij. iiij. & Grego. x. narrabat quomodo cōſtitutiones quaſdā ante concilium: & in cōcilio Vieñ. & poſt conciliū ꝓmulgauerat: quibus p̄cipiebat vti in iudicijs & i ſcholis Joannes autē deciſo ſub bulla illo prohemio Clemētis ponit prohemiū ſuum cū exoꝛdio. Sed cū habeam⁹ tria exoꝛdia Gregorij. ix. Bonifacij viij. et Joā. xxij. in quo differant videam⁹. Et dico q̄ Greg. i ſuo exoꝛdio p̄ncipaliter oſtēdit qualiter emanauerit ius poſitiuū. & ipſius iuris effectum vt ibi plenius dixi. Bonifac⁹ in ſuo exoꝛdio recognouit: q̄ ex debito regiminis ſibi cōmiſſi: habet intēdere ſubiectoꝛū commodis. qđ dicit ſe ſollicite facere noua iura cōdendo/ & antiqua declarādo: vt tollat ipſoꝝ lites & ſcādala. Joānes autē in hoc exoꝛdio volēs excuſare multiplicationē cōſtitutionū & volumінū qđ preuiderat eccleſiaſtes vlti. ca. ſic dicēs. faciendi plures libꝛos nullus eſt finis. dicit q̄ principis auctoꝛitas neceſſaria eſt ꝓpter duo. Primo qꝛ ius poſitiuū quātūcūqʒ mature certe & clare cōpoſitum: nō ſufficit ad caſus emergētes: propter qđ opoꝛtuna eſt et neceſſaria declaratio principis. Secūdo qꝛ homo pronus ad malum facile moꝛes ſubuertit: propter qđ eſt neceſſaria principis poteſtas ad inſerēdas virtutes & vitia extirpāda. Patet ergo q̄ in his trib⁹ exoꝛdijs nulla eſt inculcatio ſuperfluitas vel repetitio. Quomodo autem exoꝛdientiū ꝓpoſito predicta cōueniant. per ſe patet.

Exoꝛdia decretaliū texti & clemētinarū in q̄ differūt.

Principis auctoꝛitas ꝓpter duo eſt neceſſaria.

c ¶ Juris. humani/ poſitiui: ſicut canonicū vel ciuile: ſynodale vel municipale. Naturale vero vel diuinum moꝛale eſt immutabile. v. diſt. in p̄n. & eſt perfectum quia manauit ab illo qui nō nouit imperfectum opus. de bap. maioꝛes. verſi. ſed adhuc.

Jus ē multiplex.

d ¶ Sanctio. Hic & J. ver. hic ſane: late ſumit̄. nā ponitur ſtricte ꝓ cōſtōne penali. vt no. ij. diſt. in ſumma.

Sāctio dupl'r ſumit̄.

e ¶ Perpēſo. Quaſi perfecte penſato et deliberato habetur ſimile verbū. de pac. c. vlti. circa mediū. li. vj.

f ¶ Digeſta. Alibi dicit̄ decocta. xxxv. q. ix. apoſtolice. & hec bene cōueniūt. de cōſe. diſt. v. ne tales. c. pe.

g ¶ Varietatem. ſumi potuit de coꝛpoꝛe autē. de rebus eccle. nō alie. §. vt autē. in p̄nci. col. ij. & de inſtru. cau. poſt princi. col. vj.

h ¶ Machinationes. Quaſi aſtuta ingenia: quid eſt enim qđ homo ſemel deditus malicia nō adinueniat: in aut̄. vt hi qui ſe ob. perhi. poſt p̄n. col. vj.

i ¶ Nodoſe. de verbo. ſig. cum olim. & de reliqui. ca. vno. in p̄n. lib. vj.

k ¶ Ambiguitatis. De triplici ambiguitate iuris facti & perſone. no. xxxiij. diſt. ca. fin.

Ambiguitas eſt triplex.

l ¶ Vir. Jnnuit fieri poſſe. de cog. ſpi. ca. ij. lib. vj.

m ¶ Mederi. Facit in aut̄. hec conſtitutio inno. cō. in p̄nci. colla. viij.

n ¶ Procliui. xx. q. iij. ꝓcliuus. facit. xij. q. j. ca. j. & in aut̄. de mo. §. ſi quis igitur. ad fi. col. j. Et d̄r ꝓcliuus: quaſi precepſ: prompta/ facilis/ vel inclinabilis.

Procliuus q̄d ſit.

a ¶ Senſualitas.de hac de ſacra vnc.c. vno.verſi. in vertice.⁊ ꝑ hanc appetimus delectabilia corpori:⁊ fugimus nociua.nec omnino poteſt extingui: vt dicā J.de heret.ad noſtrum.ver.ij.
b ¶ Obrepit.quaſi latēter ſubintrat.⁊ idē ꝟbū.lxj. di. nullꝰ inuitis ⁊ de cele. miſ.cū creatura.⁊ J.de ſtatu mona. ne in agro. in prin.
c ¶ Determinatiōis. fa.J. ḋ ele. ne romani.i pn.
d ¶ Altercatiões. quo ad verboꝝ certamina
e ¶ Succidat. Reſpicit qḋ priꝰ dixerat vſq ad ꝟ. qꝛ ēt. qḋ ſeqꝛ reſpicit qḋ dixerat in ipſo. ꝟ.qꝛ
f ¶ Sarculū. inſtrm q̄ euellū tur male ⁊ inutiles herbe q̄ naſcunt int̄ bonas qḋ boſi. vocant rōcare. Eſaias. vij.i. fi. Uepres ⁊ ſpie i vniuerſa t̄ra:⁊ oēs mōtes ſarculo ſarcient ⁊.j. Reg.xiij.i fi. Deſcēdit oīs iſrael: vt acueret vnuſqſq vomerē ſuū ligonē ſecurim ⁊ ſarculū Differētia inter ſullonem ⁊ ſarcinatorē / no. iſti. man.in fi.

Sarculū quid ſignificat.

ad malū ſenſualitas[a] humana declinat:per qḋ morū ſubuerſio in clero et pplo freq̄nt obrepit[b]: neceſſaria eſt ſuperioris auctoritas: vt tā ꝑ determinationis[c] oportune ſuffragiū tollat ambigua:lites auferat: altercatiōes[d] dirimat: ⁊ obſcura ſuccidat[e]: q̄ꝫ ꝑ cultoris prouidi ſarculū[f] extirpet vicia: ⁊ virtutes inſerat[g] corrigat exceſſus/moreſq reformet[h]. ¶ Hec[i] ſane felicis recordatiōis Clemēs papa[k] v.p̄deceſſor nr̄ prudent attēdēs ⁊ ꝓuide cupiēs deformatoꝝ reformationē ꝓſpicē:ſoluere difficilia: ac ſanctiones q̄ſtiōibus ⁊ negocijs iminētibus conſonas[l] promulgare. ¶ Dudū nedū in ꝯcilio Uienēſi qnetiā añ[m] ⁊ poſt ipm cōciliū cōſtitutiones plurimas edidit:in q̄bꝰ multa vtilia ſtatuit/atq ſalubria: ⁊ nōnulla dubia in iudicijs ⁊ extra frequētata decidit[n]. ¶ Et licet eas collectas i vnū[o] volumē et ſub ꝯgruis titulis collocatas mittere decreuiſſet et dare[p] in cōe ſubiectꝭ: aſſidua tn̄ occupatio circa magna: ac ſortis[q] humane ꝯditio: q̄ ipm de medio[r] ſuſtulit i cā fuerūt q̄re ſuū i hac pte ꝓpoſitū nō ipleuit[s]. ¶ Nos ēt q̄ ſicut eidē:lꝫ imeriti in apl'atꝰ officio (dn̄o ꝑmittente[t]) ſucceſſimꝰ ſic et in affectꝰ plenitudine in his q̄ cōpēdiū[v] vniuerſi ꝯcernūt[x] ſucceſſiſſe debemꝰ[y]: tot grādibꝰ agēdis et arduis fuimus a nr̄e ꝓmotiōis exordio circunſepti[z] ꝙ tā ex hoc q̄ꝫ ex cāis rōnabilibꝰ alijs: q̄s ſub ſilētio[?] ꝓuidimꝰ ꝯmittendas p̄dictas vobis cōicare ꝯſtitutiões fuimꝰ hactenꝰ ipediti. ¶ Nūc igit̄ oportunitate[a] captata illas vobis ſub bulla nr̄a trāſmittimꝰ. ¶ Uniuerſitati[b] vr̄e ꝑ apl'ica ſcripta mādātes:q̄tenꝰ eas prōpto affectu ſuſcipiatꝭ ⁊ ſtudio alacri[c] eis ſic[d] vobꝭ manifeſtatꝭ ⁊ cognitis vſuri decetero[e] in iudi

ij.de vſur.cap.i.⁊.ij.alibi pro pte vel portione. de pre ben.cum ſm.xxj.di.cleros.in prin.
r ¶ De medio.i. de hac vita que quare dicatur medium habes.xxiij.q.iiij.hec autem vita.
ſ ¶ Non impleuit.concor.de pig.c.iij.
t ¶ Permittē te.⁊ forſan agen te. oīa em̄ q̄ fiūt aut iuſto iudicio fact/aut ſuo ꝑmiſſu ita fieri finit. xxvi. q.v. nec mirum. verſi.nec ideo.
v ¶ Cōpēdiū Qḋ ē breue vtile.ḋ hoꝰ de reſcp. diſpēdia.lib.vj.
x ¶ Cōcernūt quaſi ſit̄ cernūt vel conſpiciunt.
y ¶ Debemꝰ. Dꝫ ergo ſucceſſor ꝑficere factā p̄deceſſoris. xij. q.v.qꝛ ioānes. lxiij.di.c.ij.ḋ reſcrip.literꝭ.vbi de hoc.⁊.xj.q.iij ſi eps ante.
z ¶ Circunſepti.i. circūdati vl' vndiq cincti
? ¶ Silentio. Sit rector diſcretꝰ in ſilentio. xliij.di.ſi rector in pn. ꝯtra illos q̄ dicūt tacēda. Ouidiꝰ ſine titulo. Quis minor eſt vnq̄ꝫ q̄ꝫ tacuiſſe labor? Et Cato. Uirtutē primā eſſe puto cōpeſcere linguam. et Seneca ait. Dixiſſe me qnq penituit:tacuiſſe nunq̄ꝫ.

Deus oīa facit vel fieri ꝑmittit.

plicit̄ ſumit.

Silentiū commendatur.

g ¶ Inſerat. hiere.ḋ maio.⁊ obe.ſolite.ꝟ.poſuiſſes
h ¶ Reformet.de accu.ſicut olim.
i ¶ Hec ſane. Narratio ponens ⁊ ꝯmendās actum Clemētis:illꝰ etiā propriā tarditatē excuſans.
k ¶ Papa.i.admirabilis.⁊ dicit̄ a pape qḋ eſt interiectio admirantis:⁊ vere admirabilis:qꝛ vices dei in terris gerit.inde dixit ille angelicus in poetria noua. Papa ſtupor mundi.et circa finem. Qui maxima rerū:nec deus es/nec hō: quaſi neuter es inter vtrūq. Ethimologia vero nois eſt.i.pater patrum.
l ¶ Conſonas.iiij.di.erit autem.
m ¶ Ante. Iſte ſole emanauerūt añ conciliū.de iudic. dudū.de imuni.eccle.qm̄.de ſen.excō.et frequentibus. Relique oēs in cōcilio vel poſt concilium: vt in ipſarum ſubſcriptionibus patebit.
n ¶ Decidit.concor.ꝓhemium Greg.ix.
o ¶ In vnum volumen: non tn̄ ſub noie libri: vnde male dicūt q̄ allegāt ſeptimum librū. nā ſi ſub noie libri cōpoſuiſſet cōſtitutiões que emanauerūt poſt cōpilationē ſexti:iuxta morem inſerte fuiſſent. Itē hoc expreſſiſſet vt fecit in ꝓhemio ſexti.
p ¶ Dare:no. ꝓ eo quod in fine dicam.
q ¶ Sortis. Sumit̄ hic ꝓ fortuna vl' euētu.ſic.xxv. q.ij.ſors alibi ꝓ ſortilegio.de ſorti.c.j.alibi ꝓ capita

Papa nec deꝰ eſt nec homo.

Clemētie tres añ ꝯcil. emanauerunt

Clemētine nō ſunt vocāde ſeptimꝰ liber.

Sors multi

a ¶ Oportunitate.xxiij.q.iiij. non poteſt.in fi.et de eo qui cog.conſan.vxo. veniens.ij.
b ¶ Uniuerſitati.cōcluſio.
c ¶ Alacri.concor.ꝓhe.inſti.in fi.
d ¶ Sic.ſ.per miſſionem noſtrā ſub bulla.
¶ Glo.ſeq.primo ꝑ hunc textū arguit ⁊ remittit. Secūdo excludit.v.caſus nō dubios.cōtra q̄ntū allegās dicēs reliquos ſic examinandos. maxime in tribꝰ ſpeciebꝰ. Tertio narrat quedā euenīētia tpe Clemētis ⁊ poſt mortē ipſiꝰ ex q̄bꝰ arguēs ꝓ ⁊ ꝯ tribꝰ rōnibꝰ cōcludit ꝙ eius tēpore ligauerint; ⁊ tribꝰ alijs cōcludit cōtrariū quod dicit equū diffinitionē pape reſeruās.
e ¶ Decetero. videt̄ tn̄ ꝑ hāc l'ram ꝙ he cōſtitutiões nō ligauerint tpe Clemētis. Itē nec tpe Joānis:niſi poſt hāc datā ⁊ poſt duos menſes ab illa.⁊ vide quod ſcripſi ſup data.vj.lib. Hūc paſſum(quē periculoſum eſt decidere) ꝓſequēdo excludamꝰ primo caſus indubios. Indubitatū eſt aūt ꝙ cōſtitutiōes q̄ p̄ceſſerunt cōcil.de q̄bꝰ dixi ſup ꝟbo. ante.etiā tūc ligabant. Itē indubitatū eſt ꝙ añ mortē Clemētis ligabāt.J.eo.ti. ca.vno.⁊.J.de ele..ne romani.de iureiur.̄.romani.de re iudi.paſtoralis.Cōſtat em̄ ꝙ papa Clemēs ſolea

Clemētine a q̄ tpe ligauerunt.

ciis ꝛ i ſcholis[a]. ¶ Data[b] anno. viij. kalendas nouēbris[c] pōtificat[d]⁹ nſi anno ſecūdo.

¶ De ſumma trinitate ꝛ fide catholica. ¶ Clemēs .v. i ꝯcil. Vien. ¶ Fatet̄ cōciliū vnicū dei filiū i eſſentia dei eternaliẗ ſubſiſtentē: verū corp⁹ humanū aſſumpſiſſe de ꝟgine ꝛ in eo paſſum: ꝛ iā mortuū lancea ꝑforatū approbās i hoc ordinē quē tradidit euāgeliſta Joānes. h. d. Capitulū .i.

Fidei[e] catholice funda=

niter illas publicauerat: ꝛ ꝙ ſtatim ligarent mandauerat. Itē indubitatū ꝙ ꝯſtitutiones declaratorie ligabant. ꝛ hoc ſiue ꝑnceps in illis vtat̄ verbo declaratiōis. vt. j. de elec. qȝ circa. ꝛ. c. ſeq. ſiue nō. vt. j. titu. ij. gratie. ꝛ. j. tit. iij. ꝯſtitutionē. de offi. deleg. iudices. de teſti. c. ij. ꝛ decr. q̄ ſunt ſub tit. de ꝑben. ꝛ. iij. et vlteriores ſub tit. ḋ ap. ꝛ his ſilēs. Itē ſunt quedā q̄ ſine pene adiectione ꝑcipiunt vetera iura ſeruari: vt. j. ḋ eta. ꝛ quali. c. j. ḋ of. ordi. c. j. de cēſi. c. fi. de reliqui. ꝛ vene. ſctō. ca. j. ꝛ de illis nō expedit dubitare vel querere. Idē dico de his q̄ priuilegiāt. j. de cele. miſ. dignū. de bap. ca. vno. de ꝑuil. archiepō. ꝛ facit ad hoc de cōceſ. ꝑben. cap. j. poſt ꝑnci. li. vj. Hec vera niſi dicas aliud in ꝑuilegio ſimplr̄ dato ꝛ aliud in eo qȝ dat conſtitutio quo caſu imitari debet naturā ꝯſtitutiōis. facit de offic. deleg. ſi ſup gr̄a. lib. vj. In aliis ergo remanet dubiū qȝ expedit examinari: ꝛ maxime in penalib⁹ q̄ ſunt multe: ꝛ in his q̄ decretū apponūt. de ele. c. iiij. ꝛ vl. ꝛ. c. i pleriſq̄. vel q̄ excludūt. de eta. ꝛ q̄li. vt hi qui. de regu. vt profeſſores. Circa hoc ſciendū eſt ꝙ cōſtitutiones cōcilij licet non oēs fuerint in concilio publicate tamen poſtea de facto fuerunt publicate: ꝛ ipſarum habita copia: ꝛ iā habebat̄ ꝙ ligarēt. et qꝛ patuit aliquas ex illis inepte: aliq̄s ꝓlixe: aliq̄s defectiue ꝯpoſitas: aliquas etiā nō expedire: noluit Clemēs ꝙ ꝯpoſitio illa ꝓcederet: ſed (vt fert̄) ſub excōicatiōis pena mādauit ꝙ illas habētes infra certos dies reſtituerēt camere vel incenderēt vel dilacerarēt eaſdē. Demū per peritiores fecit illas recenſeri: q̄ aliquas ꝛ paucas in totū reſeruauerūt: aliq̄s in totū reſecarunt aliquas mutauerūt q̄ ad ꝟba mēte ſeruata. in aliquib⁹ mēti ꝛ verbis detraxerūt ꝛ addiderūt. ꝛ has lȝ nō ſub his ꝟbis in cōcil̄. publicate fuiſſent voluit ſub noīe cōcilij reſeruari: ꝛ multas ꝯſtitutiones vtiles addēs: de quib⁹ nō fuerat in ꝯcilio tractatū. vt de reſcrip. oēs q̄ ſunt poſt ſcḋam. ꝛ de elec. oēs poſt primā. cū ſilibus. fecit illas vna cū quibuſdā ꝯſtōnib⁹ quas pri⁹ ediderat ſub debitis titulis cōpilari. Et vt a dño Attrebaten. audiui qui tūc erat ꝯdictoriarū auditor/ Clemens ꝑcepit illis in audiētia publicari: ꝛ ip̄e dñs auditor dicit ꝙ inchoauit ꝛ finiuit in audientia publicationē illarum. Memini tunc audiuiſſe ꝙ Clemēs mādauerat ꝙ cōſtitutiōes ꝑter ꝑdictas q̄ttuor ligarēt poſt quattuor mēſes. Aliq̄ dicebāt ꝙ ordinauerat eas ligare poſtq̄ eſſent per ſtudia publicate: mortuo Clemente iſtarū cōſtitutionū haberi copia de cancellaria nō poterat: ꝛ ſic tenuerunt curiales: ꝙ vltra illas quattuor nō ligarent. Creato aūt dño Joāne adhuc ꝑmo anno ſui pōtificat⁹ ꝛ vltra viguit hoc dubiū. Sed qꝛ quibuſdā petentib⁹ per ip̄am auditores dari in cauſis bñficialibus cū clauſula ſimplr̄ ꝛ de plano. ꝛc̄. interdū ſic reſpōdit: ꝯſtitutionē habetis. ceperūt dicere auditores palatij ꝙ ip̄e videbat̄ velle ꝙ ꝯſtitutiōes ligarēt. Cōtrariū videbat̄: qꝛ petiuerat ꝛ receperat ꝯſtitutiōes ipſas examinādas ꝛ corrigendas et aliquas correxit ꝛ mutauit: vt. j. tit. j. c. vno. Finaliter deliberauerunt auditores illā habere ꝓ cōſtitutione. de qua papa ſic dixerat: reliquas priori dubio relinquendo. Ex his ꝯ̄ ꝯcludit̄ ꝓ ꝛ ꝯ ꝙ ligauerit. facit ꝑdicta aſſertio dñi auditoris q̄ dicit ſe de mādato Clementis publicationē in audiētia finiuiſſe: ꝛ ſic fuit oīs actus legis cōdēde ꝑfect⁹. de q̄. C. de legi. hūanū. Itē ꝯtriū ſonat in abſurdū ꝙ ꝯſtitutiōes q̄ attribuunt̄ cōcilio ꝛ Clementi a tp̄e finiti cōcilij nō ligēt infra q̄nquēniū ꝛ a tē pore Clemētis infra biēniū: ex quo ꝯ̄ fuit cōſtitutio cōcilij vel Clemētis. ꝛ verbū ſtatuo/ deſignat rē ꝑfectā. de ꝟb. ſig. i his. cū cōcor. ergo ligabāt poſt tp̄s limitatū a iure. Itē nō apparet nec fert̄ ꝙ dñs Joānes de his ꝯſtitutiōibus fecerit aliā publicationē in audientia: ergo innitit̄ iā facte. Sȝ hoc dicere multos illaq̄at. ꝛ maxime ponderatis cōſtitutiōibus. de vi. ꝛ hone. cle. qm̄. de ſepul. c. j. de ſta. mo. c. j. ꝛ de reli. domi. ca. j. de ꝑuil. c. j. ꝑ quas id tenendo multi clerici ꝛ infiniti religioſi ligati dicētur. Itē ſonat id abſurdū dicere ꝙ ligarēt cōſtōnes q̄ occultabant̄. Quare benigni⁹ videret̄ id qȝ in prin. gloſe dixi. quaſi his perplexitatib⁹ ponderatis dominus Joannes hic voluerit ꝑ hoc ꝟbū decetero: ꝙ tp̄e hui⁹ date ſit ipſarū publicatio facta. Nec obſtat publicatio facta tp̄e Clemētis: qꝛ lȝ illas publicare fecerit: illas tñ non dedit. qȝ pȝ: qꝛ ſupra dicit̄ ꝙ dare decreuerat: ſȝ ſuum ꝓpoſitū nō impleuit qȝ ſatiſfaciat. Hec ſic dicta ſumant̄ in modū collatiōis/ nō diffinitionis. quā hoc caſu cōditor facere poſſet nō gloſator.

a ¶ In ſcholis. De his verbis dic. vt. ſ. in ꝓhemio Grego. in viii. glo.

b ¶ Data. Circa hanc datam vide quod not. in ſi. vj. lib. ſuper eius data.

c ¶ Nouembris. quare mēſis iſte ſic denominet̄ dicā. j. de reli. ꝛ vene. ſanc. ſi dñm. verſi. licet igitur.

d ¶ Pōtificatus. q̄ incepit nonas. i. quinto die ſeptēbris. anno dñi. M. ccc. v. qua die cōſecrat⁹ fuit bñdictus ꝛ coronat⁹: lȝ prius fuerit elect⁹ ſeptima Auguſti. Et ꝑ hoc pȝ ꝙ tardauerat mittere cōſtitutiones has fere per. xiiij. mēſes poſt coronationem. ꝛ hec eſt cauſa quare ſuperius ſe excuſauit. Jo. an.

¶ Rub. De ſumma trinitate ꝛ fide catholica. ¶ Circa rubricas hui⁹ voluminis nō ꝯtinuādas repete qȝ no. e. ti. lib. vj. qȝ etiā hic forti⁹ locū hȝ cū hoc volumē nō emanauerit ſub noīe libri vt in ꝓhemio dixi. Et lȝ hac rōne viderent̄ cōſtitutiōes gregorii ane cōpilationis ꝛ ſexti allegande in hoc volumine ſm̄ ſuas materias pur. ſ. ꝛ. j. oēs tñ allegabo. vt. ſ. ex quo in altera illarum cōpilationū hec inſeri nō mādant̄. Joan. an.

Fidei catholice. ¶ Partes patēt. Scḋa ibi porro. Tertia ibi: ad hoc. Itē hec prima pars facit tria. Primo fatet̄ eternā diuinitatē Chriſti. Scḋo veram humanitatem ipſius. Tertio ipſius paſſionē et mortem ꝛ figuram inducens ordinem approbat quem de plagis ponit euangeliſta Joannes. diuiſio

e ¶ Fidei catholice. Prima ps ꝛ ſumma hui⁹ ꝯcilij hec eſt. Cōciliū ꝯfitet̄ vnicū. i. vnū filiū dei ſubſiſtētē eternaliter in eſſentia dei. aſſumpſiſſe de virgine verū corpus humanū paſſumq̄ iam mortuū ꝑforatū cū

Addicio dñi helie textū

peculiariter declarans.

lancea. approbādo ordinē quē tradidit Joannes. Et hec prima ꝑs facit tria. Prio fatek/ ſeu cōfitek eternā diuinitatē xp̄i. Scđo fatek. i. cōfitek verā humanitatē ipſi⁹. Tertio fatek paſſionē ipſius ⁊ eius mortē: et cū hoc inducit figurā de primo Adam ad ſcđm Adam. i. ad xp̄m. ⁊ approbat ordinē quē ponit euangeliſta Joannes de plagis xp̄i. ⁊ declarat ordinē Matthei. Nam Mattheus dicebat Jeſum fuiſſe perforatū lācea ipſo nō mortuo: ſed viuēte in cruce. Joānes dicebat Jeſum fuiſſe perforatū lancea ipſo mortuo in cruce. et iſtā diuerſitatē hic ponit. et iſta prima pars ſic diuiſa durat vſq ad § porro. Nūc ꝓſequamur iſtā primā partē: ⁊ dicamus ꝙ Clemēs nō vult incipere ſuū opus ꝯſtitutionū. ſ. clemētinarū niſi primo inuocet trinitatē: q̄ eſt fundamētū fidei catholice. et vult innuere. i. dare ſignū intelligēdi ꝙ ſi ipſe in ꝓncipio ſui operis nō inuocaret ipſam trinitatē ꝙ ipſe edificaret ſine fundamēto: ⁊ edificatum nullū eſſet qꝛ vbi fundamētū nō eſt ibi ſuperedificari nō pōt. Et iō ipſe Clemēs papa inuocat ſeu implorat trinitatē quā cōfitetur cū ſancta matre eccleſia. Et cōfitek vnicū dei filiū ſubſiſtētē eternaliter. vna. i. ſimul cū patre. Et ipſe Clemēs cōfitek partes nature humane eſſe vnitas ⁊ cōiunctas adinuicē. ex quib⁹ partib⁹ nature. ſcꝫ materia ⁊ forma. hoc eſt corpus et aīa ipſe exiſtēs purus de⁹ fieret cū ipſis duab⁹ naturis verus homo. aſſumēdo eo exiſtēte deo cū ſua deitate pura ⁊ ſimplici corpus humanū qđ eſt materia. et aſſumēdo aīam intellectiuā ſeu rōnalē q̄ eſt forma. et ſic habuit duas ꝑtes nr̄e nature. Et ſic accepit aīam rōnalē ſeu intellectiuā informātē corpus. qꝛ forma id eſt aīa dat corpi formā: qđ corp⁹ ipſe xp̄s aſſumpſit ex ꝑte in thalamo. hoc eſt in vtero ꝟginali ad vnitatē ſue hypoſtaſis. i. vt ipſe vniret humanitatē cū ſua diuinitate vel ad vnitatē ſue hypoſtaſis. i. ad vnitatē ſue ꝑſone diuine. qꝛ niſi ipſe feciſſet talē vnitatē ipſe nunq̄ nos potuiſſet redimere ꝑ mortē. qꝛ fuiſſet purus diuin⁹. ⁊ purus diuin⁹ eſt impaſſibilis: ⁊ iō neceſſe fuit ad nos redimendū ꝑ mortē ꝙ vniret ſue hypoſtaſi. i. ſue ꝑſone diuine corp⁹ ⁊ aīam. Et nos Clemēs cōfitemur ꝙ voluit in hac natura ſic aſſumpta. i. capta ipſum verbū dei. i. ip̄m filiū dei ꝓ ſalute operāda oīm. ſ. hoīm nō ſolū affigi. i. poni in cruce: ſed etiā voluit mori in ea. Et ipſe fili⁹ dei ſuſtinuit vel paſſus eſt lat⁹ ſuū ꝑforari lācea: ſpū iā emiſſo ⁊ extra miſſo. vel ipſo mortuo. a quo ſcꝫ latere ꝓfluxit. i. exijt vnda ſanguinis/ et vnda aq̄. vt exinde formarek vnica eccł'ia mater ⁊ cōiunx xp̄i: ſicut eſt formata Eua de latere Ade ſoporati. i. dormientis/ qꝛ de ei⁹ coſta fuit formata Eua ei⁹ cōiunx: ſic de latere dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i mortui aqua ⁊ ſanguis fluxit vñ formata eſt mater eccł'ia. Jō notem⁹ ꝓ intellectu caſus ꝙ dormitio Ade qñ de⁹ accepit coſtā de latere ei⁹ vt formaret Euam. ⁊ mors xp̄i qui lācea lat⁹ perforatum ſuſtinuit cōueniunt in figura. qꝛ ſicut eua fuit formata de coſta Ade ſumpta de latere eius dormientis: ſic mater eccleſia fuit formata ⁊ effecta cōiunx xp̄i ex vndis aque ⁊ ſanguinis ꝓfluētib⁹ de latere dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſoporati. i. mortui in cruce. Sequik in textu. [Hec eſt indu veritas] in quo cōprobat ordinē quē poſuit Joannes euāgeliſta de plagis xp̄i. ⁊ dicit. Hec eſt indu veritas vallata teſtimonio peregrandis aquile. i. beati Joannis apl'i ⁊ euangeliſte quam ꝓpheta Ezechiel vidit tranſuolantē ceteris alalibus euāgelicis. De hoc vide gloſam in verbo Joannis. qui Joannes narrās ſeu recitās rem geſtā huius ſacramēti. ⁊ narrans ordinē in euāgelio ſuo dicit. Ad Jeſum aūt cum veniſſent ſcꝫ iudei. vt. i. qñ viderūt eum mortuum nō fregerūt eius crura: ſed vnus militum aperuit latus (ſcꝫ xp̄i) lancea. Et cōtinuo. i. ſtatim exiuit ſanguis et aqua. Et ſic notemus ꝙ Joannes narrat Jeſum premortuū fuiſſe anteq̄ latus ei⁹ aperiretur lācea. Mattheus ꝟo dicebat latus Jeſu xp̄i fuiſſe perforatū ⁊ apertū lancea anteq̄ morerek: vt apparebit in ſequenti. ideo ꝓſequamur tex. Et Joānes qui iſta vidit ſcilꝫ Jeſum mortuum in cruce: ⁊ latus ei⁹ perforatū lācea perhibuit teſtimonium ei⁹. i. ita dixit et ꝓbauit ſeu teſtificauit ſic eſſe. Et ille ſcit qꝛ vera dicit vt ⁊ vos credatis ſicut ⁊ ipſe q̄ vidit. Quare nos cōuertentes aciem ad teſtimoniū tā preclarū/ ac cōuertentes aciem ad teſtimoniū ſanctorum patrum ⁊ doctorū. ⁊ nos Clemēs conuertētes aciem. Uel vt alij dicūt. aciam ad cōmunem ſententiā cōſiderationis apoſtolice. ad quā dūtaxat. i. ſolūmodo pertinet declarare. declaram⁹ predictū apoſtolū Joannē ⁊ euangeliſtā tenuiſſe rectū ordinē rei prefate in premiſſis narrādo ꝙ vnus militū aperuit latus ſcilꝫ xp̄i ipſo iam mortuo. Et dicimus textū Matthei apoſtoli ⁊ euāgeliſte (qui textus dicik inueniri in aliquibus libris) narrare hec ſub alio ordine. videlꝫ dicēdo latus xp̄i fuiſſe apertū ipſo viuente in cruce. Nos Clemens dicim⁹ illū textū Matthei deberi intelligi ꝑ anticipationē: qꝛ pri⁹ dicit ea que poſt dicere debebat. Debebat enim Mattheus primo narrare Jeſum xp̄m premortuū fuiſſe: ⁊ poſtea dixiſſe latus ei⁹ perforatū lancea. Et dicitur anticipatio ab ante ⁊ capio. qꝛ ante capitur vel ponitur illud quod debet poſtponi: vt ipſe Mattheus fecit. Et notemus pro textu quia diximus §. ⁊ nos cōuertentes aciam. iſta dictio aciam eſt accuſatiui caſus. Et declinatur hec acia acie datiuo huic acie. accuſatiuo hāc aciam (vel melius eſt in tex. aciē ab acies aciei.) Unde acia eſt defectus viſus quando homines apertos oculos habēt: ⁊ tamē non vidēt: hic accipitur ſic/ nō proprie: ſed dic nos cōuertentes aciā. id eſt viſum ⁊ intellectū noſtrū. quia Clemēs vult inſequi verū teſtimoniū Joannis/ ⁊ doctorū. Item notemus verbum ypoſtaſis ſupradictum ypoſtaſis. id eſt ſubſtātia intellecta ſine forma ſcꝫ primordialis materia. Et dicitur ab ypo. qđ eſt ſub. ⁊ ſtaſis qđ eſt ſtatus vel ſtans: quaſi ſubſtans: qꝛ habet ſubſtare omnibus accidētibus ⁊ in ſe omnia accidentia recipit. nullo tamen informatur. inde ypoſtaticus. ca. cum. Et notemus ꝙ greci vtūtur eodem modo hoc nomine ypoſtaſis ſicut nos vtimus hoc nomine perſona. vnde poteſt dici ꝙ tres perſone ſunt in diuinis. vel ypoſtaſes id eſt. tres ſubſiſtentes. Item dicimus affigi cruci. Nota ꝙ affigo affigis affigere. id eſt ad aliud figere vel corpus contra alium iungere: vt chriſtus fuit affixus ⁊ iunctus cruci.

j. Corin. iij

mēto^a ꝓter qđ (teſte apl'o^b) nemo pōt aliud ponere firmiter inherētes: apte cum ſctā mr̄e eccł'ia confitemur vnigenitū^c

Acia qđ ſit.

ypoſtaſis vñ dicik.

Affigere quid eſt.

a ¶ Fundamento. quod eſt chriſtus.

b ¶ Apoſtolo. j. ad Corinth. iij. et concor. j. q. j. cum paulus. de preſby. non bap. c. ſi.

¶ Gloſa ſequens probat per rationem Anſelmi dei filium vnigenitum.

c ¶ Unigenitū. vt dicit Anſelmus In ſctā trinitate quātūlibet par vā incōueniēs eſt impoſſibile: ſed ſi pater aliū filiū genuiſſet: ille ꝑ oīa ſimilis eſſet iā genito filio: ⁊ cū iā genitus fili⁹ ſit verbū: reliquus eſſet ꝟbū ⁊ ſic eſſent in deitate duo verba: ſed cū vno dei verbo:

Dei filius eſt vnicus nec pōt eē plures.

oīa perfectiſſime dicanť ⁊ creentur: aliud ſuperfluū ⁊ nugatoriū fuiſſet: nā duorū ad idē ſuffragantiū quorum vnū ſufficit alterū ſuperfluū eſt qđ nō eſt in deitate poſſibile. ⁊ philoſophus. j. phiſicoꝝ. Fruſtra fit per plura qđ pōt fieri per pauciora. Joan. and.

dei filiū[a] in his oībus[b] in quibus deus pater exiſtit[c]: vna cū patre eternaliter[d] ſubſiſtētem partes noſtre nature ſimul vnitas[e] ex quib' in ſe verus deus exiſtens fieret[f] verus homo: humanum videlicet corpus paſſibile[g]: et animā[h] intellectiuā ſeu rōnalem[i] ipm corpus vere p ſe et eſſentialiter informantem aſſumpſiſſe ex tēpore[k] in virginali[l]

a ¶ Filiū. De ſpūſancto et ei' eterna pceſſiōe. ſ. e. fideli. li. vj.
b ¶ Omnib'. Per hoc comprehēdit immēſitatē: incōmutabilitatē: incōprehēſibilitatē: oīpotentiā: ⁊ ineffabilitatē. Itē eſſentiā ſubſtantiā ſeu naturā de his oībus. ſ. e. firmiter. in pn. ⁊ in diuinis hec tria vltima repetimus ad maiorē expreſſionē. Si eñ ad diuinā eſſentiā habeať reſpect': quaſi mathematice. i. abſtracte nō reducta ꝯſideratione ad pſonas: ſic eſt eſſentia. Si conſidereť cōcrete habito reſpectu ad pſonas: ſic eſt ſubſtātia. qꝛ in qualibet pſona ſubſtat. et eſt idē. ſ. eo. dānamus. ver. nos aūt. Si vtroqꝫ mōr quaſi in cōſideratione vniuerſali: ſic eſt natura: quia naturale eſt diuine eſſentie φ ſit vna: et φ in ea ſint perſone. ſimplex tamē eſt impartialis ⁊ indiuiſibilis.

Eſſentia ſubſtantia et natura qualiter dicunť in diuinis

c ¶ Exiſtit. dānati ſunt ergo bonoſiani: q xpm dicebāt nō ppriū ſed adoptiuū filiū dei. xxiiij. q. iij. quidā. ver. bonoſiani. ⁊ de hoc de celebratiōe miſ. in quadā.
¶ Gloſa ſequens ponit errorem Arrianorum ⁊ ipſorum motiuum. cui reſpondet.
d ¶ Eternaliter. Arriani negauerūt filiū coeternū patri. xv. di. c. j. xxiiij. q. iij. quidā. ver. arriani. ⁊ arguebāt ſic. oē qđ natū eſt principiū habet: ergo filius q nat' eſt principiū habuit/⁊ eſſe cepit. vñ dicebat Arrianus: ſi fili' eſt natus eſt ſi nat' eſt: ergo tēpus fuit qñ nō erat fili'. Sed cōtra eū dicit Ambroſi'. lib. j. de trini. c. v. idē poſſet dicere de deo φ ſi cepit eſſe pater ergo primo fuit de' ꝗ̄ pater: ⁊ fuit tēpus quo nō erat pater ſed cū ex hoc ſequereť eū mutabilem id eſt generatiōis acceſſione mutatū: hoc dicere amētia eſt: ſemper enim fuit pater ⁊ filius nā ex vi correlatiui poſito vno ponitur ⁊ reliquū. Dicebat ergo Aug. de fide ad petrū. c. ij. ſi dei filius virt' ⁊ ſapiētia dei eſt: nec vnqꝫ fuit deus ſine ꝟtute et ſapiētia dei: ergo fili' coetern' eſt deo patri. Primū pbat apľs. j. ad Chorin. j. ⁊ habetur. xxxvj. diſtin. §. hic etiā. Dicit ergo Augu. φ ſicut ſplendor qui gignitur ab igne coetern' eſt illi: et eſſet coeternus ſi ignis eſſet eſſet eternus: ſic eſt intelligendum ex deo natum eſſe ſempiternū. vt ſit patri filius coeternus. ⁊ hoc pſequitur magiſter ſen. lib. j. diſt. ix.

Filius in diuinis eſt pri coetern'.

e ¶ Simul vnitas. Dicūt theologi ꝗ in inſtāti cōceptionis pfectus fuit hō: ⁊ fuit aīa rōnalis infuſa: tum ppter infinitā virtutē agētis. ſcꝫ ſpūs ſancti: tū qꝛ incōgruū fuiſſet filiū dei corpus aſſumpſiſſe: niſi formatum. In aliis aūt nō infundiť niſi organizato embrione: et plene habilitato ad ipſam recipiendam. de hoc xxxij. q. ij. qđ vero. qđ dicunt quidā fieri per differētiā ſexuum. a. xl. vel. lxxx. die a cōceptione embrionis. de hoc. xv. diſt. §. j. de purifica. poſt partum. c. vnico.

Aīa qñ īfundiť corpori hūano.

f ¶ Fieret ver' hō. ꝯcor. ſ. eo. firmiter. ver. ⁊ tandē. ibi verus hō fact' eſt. ⁊ cōſidera ꝟba. non eñ fuit xps cōpoſitus ex deitate et hūanitate: nā ſimplicitas deitatis nullā recipit cōpoſitionē vt ibi ſatis not. in prin. Et qđ ibi dicitur xpm fuiſſe cōpoſitum: verū eſt reſpectu humanitatis: que fuit cōpoſita ex anima rōnali ⁊ humana carne: vt ibi ⁊ hic. ⁊. ſ. de here. cū xps. ⁊ vide qđ no. de conſecra. diſtin. ij. hoc eſt qđ dicimus.

¶ Gloſa ſequēs Primo exprimit quōd corpus xpi fuit paſſibile. Secundo quare. tres cauſas reddens.
g ¶ Paſſibile. Intantū φ (vt dicit Aug.) oēs defect' nřos aſſumpſit fili' dei pter ignorātiā ⁊ pctm. de hoc iij. ſen. xv. diſt. licꝫ igiť in aſſūptiōe ſuſpſi' caro fuerit a ſpū ſctō ab oībus reliquiis pcti mūdata: vñ angelus ad ꝟginē. Luce. j. Spiritus ſctūs ſuperueniet in te ⁊ virt' altiſſimi obūbrabit tibi: qđ ex te naſceť ſanctū vocabitur fili' dei: tñ vt dicit ipſe Aug. Si in cruce mortuus nō fuiſſet/ad vltimū ſenio defeciſſet: frig' ꝗ̄ calorē: famē: ſitim ⁊ alias hūanas penalitates pati poterat. et ſic habuit corp' paſſibile. Fuit aūt hoc ꝯgruū φ nřos defect' aſſumeret ppter iuſticiā ſatiſfactiōis: quā p nobis faciēdā aſſumpſerat. vt p nobis pfecte ſatiſfaceret p penalitates carnis nře. Itē propter fidē incarnatiōis ſine his eñ penalitatib' hūana natura hoib' nota nō fuiſſet. Itē ppter exemplū patiētie nobis prebendū ad tolerandas penalitates carnis humane.

Xps an oēs humanos defect' aſſumpſerit ?

h ¶ Aīam. Nō ſpm vitalē tñ. de cele. miſ. in quadā. vbi in plurib' auctibus pbať: qđ hic de vera aīa dř.
i ¶ Rationalem. Nō dicit ſenſitiuā vel vegetabilē tantum de quibus. j. in parte prima dicitur.
¶ Glo. ſeq. pmittit de duplici annoꝝ computatione ⁊ querit quare tunc: ⁊ ſolutionem exulat. deinde ſoluit.
k ¶ Ex tpe. Qđ tēp' ſatis notū eſt. Et ab hac incarnatiōe cōputāt qdā annos dñi. xxiij. di. in noie dñi. in pn. alij a natiuitate. ⁊ de hoc in ſpe. de inſtru. edi. l pri ma col. Dubitari poſſet de tpe incarnationis: q̄re tūc ⁊ nō prius: vel tardi'. canoniſte dicūt ſatis eſſe dicere cū Paulo. O altitudo diuitiaꝝ ⁊c. ad Roñ. xj. in fi. de pe. diſt. iiij. ſi ex bono. nā ⁊ in ptāte miſerātis eſt qñ et q̄rū miſereri velit. facit. de pe. diſt. ij. ſi eñ indr. vltra mediū. ver. ſicut. ⁊ qđ no. qui cle. vel vo. c. ij. Dicūt tñ theologi φ certū eſt nō fuiſſe ꝯueniēs añ pctm deū incarnari. cū opus incarnatiōis pncipaliter ordineť ad abolitionē pcti: et vt dř Luce. v. nō ſanis ſed infirmis op' eſt medico: nec venit vocare iuſtos: ſꝫ pctōres. ij. q. j. multi. de pe. di. j. libēter. Itē nec fuit cōueniēs ſtatim poſt pctm deū icarnari: cū eñ ex ſupbia pctm puieniſſet: ſic liberādus erat hō vt humiliatus recognoſceret ſe liberatore idigere. qđ magno cōſilio dei actū fuit: vt cognita ſui īfirmitate hō clamaret ad medicū/⁊ gře poſceret auxiliū. Ad finē vero ſeculi non debuit differri: vt de impfectiōe hūane nature p incarnatiōnē ꝯueniret gradatim ad pfectionē gřie in fine ſeculi. Itē fuit equū poſt datā legē moſaicā et ppheticā quā multi ſpernebāt: iuſtificari deo gen' humanū p incarnationē ⁊ tpe gře: qđ ſi dilatū fuiſſet ad finē ſeculi: forſan reuerētia ⁊ noticia dei et morū honeſtas in terris fuiſſet abolita: fuit etiā hoc cōueniēs ad manifeſtandam diuinam virtutē ſaluantē per fidē preteriti preſentis/et futuri. vt no. Berñ. ſ. eo. ti. ſuper rubri.

Anni dñi a q̄ tpe ſūt computandi.

Deū incarnari ante pctm ñ fuiſſet cōueniens nec ſtati p' pctm nec ad finē ſcłi debuit īcarnatio differri.

¶ Gloſa ſeq. querit quare de Maria voluit incarnari et non de alia. ⁊ tres rationes reddit.
l ¶ Virginali. q̄re de maria ꝟgine ⁊ nō ð alia voluit īcarnari: dicūt ſcił φ ſicut ex ſupbiſſima nat' eſt morbus: ſic p ꝯriū ex humillima īchoari debuit medicina. vñ verſo noie Eue/ ipſi ꝟgini dictum eſt aue. Luce. j. Itē ſicut ad ſummā hūilitatē dei fili' voluit incarna=

Xps de maria pp tres rones voluit.

incar= nari. ri: ſic ſumme humilē eligere voluit in qua et a q̄ tanta deberet hūilitas inchoari: vñ ipſa in cantico ſuo dixit ibidē reſpexit dñs humilitatem ancille ſue. Tertio q: vt quedā refert hyſtoria: prima ipā fuit q̄ virginitatē deo obtulit: vñ q: nouū doni gen⁹ obtulit nouo et inaudito dono debuit honorari. In cōiugio autē Ioſeph cōſenſit inſtinctu ſpūs ſcti ad celandū myſteriū qꝺ dic. vt xxvij. q. ij. §. ij. et ca. inuenta.

ligno et tranſuerſo: oliuam in tabulam ſup crucē loco quarti brachij. ⁊ datur verſus. Ligna crucis: palma: cedrus: cupreſſus: oliua. Et quomodo ꝓprietates lignorū bene cōueniāt inſtāt theologi: qꝺ omitto. ꝗttuor lignis cōpoſita fuit.

f ¶ Moz. de conſecra. diſtin. ij. timorem.

thalamo[a] ad vnitatē ſue hypoſtaſis[b] et pſone. Et q i hac aſſumpta natura[c] ipz dei verbū p oim⁹ operanda ſalute: nō ſolū affigi cruci[e] ⁊ in ea mori[f] voluit ſed etiā emiſſo iā ſpū pforari lancea ſuſtinuit latus ſuū vt exinde pfluētibus[g] vndis aque[h] ⁊ ſanguis formaretur: vnica ⁊ imaculata[i] ac virgo ſctā mat eccl̄ia cōiūx xpī. Sicut[k] de latere primi hoīs ſoporati[l] Eua ſibi in cōiugiū eſt formata[m] vt ſic certe figure primi et veteris Ade: q̄ ſm apl̄m[n] eſt forma futuri in nr̄o nouiſſimo adā. i. xp̄o veritas rñderet. ¶ Hec eſt inq̄z ꝟitas illi⁹ pgrādis aq̄le vallata teſtimonio: quā propheta vidit Ezechiel[o] aīalib⁹ ceteris euāgelicis trāſuolātē/ bti Ioannis videlz apl̄i et euāgeliſte: qui ſacramēti huius rē geſtā narrās ⁊ ordinē in euangelio ſuo dixit[p]. Ad Ieſum aūt cū veniſſent vt viderunt eū iam mortuū: nō fregerunt ei⁹ crura: ſed vn⁹ militū lācea latus ei⁹ aperuit: et cōtinuo exiuit ſanguis ⁊ aq̄: ⁊ q̄ vidit teſtiomū phibuit: ⁊ verū ē teſtimoniū ei⁹: et ille ſcit q: vera dicit vt ⁊ vos credatis. ¶ Nos igitur ad tā pclarū teſtioniū ac ſanctoꝝ[q] patrū et doctorum[r] cōem ſeutētiā aplīce cōſiderationis (ad quā dūtaxat[s] hec declarare ptinet) aciē conuertētes: ſacro approbāte concilio: declaram⁹ predictū apoſtolū et euāgeliſtam Ioannē rectum in premiſſis facte rei ordinem tenuiſſe: narrādo q chriſto iam mortuo vnus militū lancea latus ei⁹ aperuit[t].

a ¶ Thalamo. Id eſt cubiculo vel vtero.

hypoſtaſis ꝗd ſit. b ¶ Hypoſtaſis. Greci eo modo vtuntur hoc nomie hypoſtaſis quo nos vtimur hoc noie pſona: ſ hoc noie Gen. ij. j. ſentē. xxiiij. et ad roma. v. xxv. diſt. Hypoſtaſis aūt cōponitur ab hypos qꝺ eſt ſub. ⁊ ſtaſis qꝺ eſt ſtatus vel ſtās: et dicit hypoſtaſis ſubſtātia intellectiEze- chi. j. na ſiue forma. ſcz primordialis materia. ⁊ dicit quaſi ſubſtans: q: habet ſubſtare oibus accidētibus. ⁊ oia accidentia a ſe recidit. a nullo tamen informatur ſm Hug.

c ¶ Natura. ſcz vera humana. Ioan. and.

d ¶ Omniū. quo ad ſufficiētiā: ſed quo ad efficaciā p predeſtinatis tm̄. de hoc. de cōſe. diſt. ij. ſemel. ij.

¶ Gloſa ſequēs de cruce tria premittit ponens quattuor quare chriſtus crucis mortem elegit ſubdens de quadruplici ſpecie lignorum ipſius.

e ¶ Cruci. In huius paſſionis memoriā videm⁹ in ſingulis particularib⁹ eccl̄ijs depictā crucē in altum erigi. et celebram⁹ etiā feſtū inuētionis ipſi⁹. de cōſe. diſt. iij. crucis. Dicit Aug. Crux que erat ſuppliciū latronū: nūc trāſit ad frontes imperatoꝝ: ſi tm̄ honorē de⁹ cōtulit ſupplicio ſuo: q̄tū cōferret ſeruo ſuo? Inter alias fuit q̄druplex cā q̄re xp̄s mortem elegit. Primo vt in illa pēdens in aere ſe inter deū ⁊ hoīem mediatorē oſtēderet: ⁊ ſic no. j. ad Thimo. ij. ⁊ x. diſt. qm̄ Scꝺo vt dāna q̄ obuenerāt p lignū primis parētibus vetitū: p lignū crucis reſtauraret. Tertio vt diabolū qui per lignū vincebat p lignum ſuperaret: ⁊ hec duo Gregori⁹ exprimit in pfatione de cruce. Qui ſalutem humani generis ⁊c̄. de qua de cōſe. diſt. j. inuenimus. ⁊ j. de reli. ⁊ ve. ſan. ſi dñm. ante medium. Quarto vt euidēter oſtēderet p q̄bus reſtaurādis patiebat. ſ. p ſuperis angeloꝝ ruinis replēdis. pro iuſtis de limbo educēdis: pro amicis colligēdis ⁊ adiuuādis: p inimicis recōciliandis. Primū deſignat p brachiū ſuperi⁹. Scꝺm p inferi⁹. Tertiū p dextrū. Quartū p ſiniſtrū.

xp̄s q̄druplici rōne crucis mortē elegit.

Crux xp̄i ex Fertur etiā crux quattuor gñā lignorū habuiſſe. ſ. cedrum in ſtipite: palmā in palo p longū: cupreſſum in

g ¶ Profluentib⁹ ſeparatim de hoc. de cōſe. diſtin. ij. ca. j.

h ¶ Aque. Et fuit ꝟa aqua. de quo ſatis ſ cele. miſ. in quadā. et fuit aq̄ regñationis ⁊ ſanguis redēptionis. vt ibi Ioā. xix.

i ¶ Et immaculata ad Epheſios. v. ante finē

k ¶ Sicut. Ponit figuraz quā etiaz inducebat Hoſt. ſ cele. miſ. i q̄dā. ver. p hoc

l ¶ Soporati. Ergo dormitio ade et mors xp̄i cōueniūt in figura. ſicut ꝯueniūt i figura vigilās ⁊ viuēs. ſi de latere ergo viuentis debuiſſet formari ꝯiunx: ecōtra de latere vigilantis fuiſſet Eua formata.

m ¶ Formata. Geneſis. ij.

n ¶ Apoſtolum. Ad romanos. v. poſt medium.

¶ Glo. ſe. exponit ſm Greg. figuras. iiij. euāgeliſtaꝝ

o ¶ Ezechiel. j. c. ⁊ xvij. in pn. Io. Gre. in. iiij. omel. ſup ezechiele de viſione quattuor animaliū habētiū facies diuerſas. ſ. hoīs/ leonis/ bouis/ ⁊ aquile. dicit q iure p hoīem figuratur Mattheus q: cepit ab humana gñatione. Marcus p leonem: q: cepit a clamore in deſerto. Lucas p vitulū: q: cepit a ſacrificio. Ioānes ꝟo digne p aquilā: q: cepit a diuinitate xp̄i. Sicut eñ aquila cunctis auibus altius volat: ⁊ irreuerberatis oculis ſolis radios intuet ſic iſte alti⁹ ceteris aſcēdit: qui dicēs. In principio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū ⁊ deus erat verbū: dū in ipſam diuinitatis ſubſtātiam intēdit quaſi more aquile oculos fixit in ſolem.

Euangeliſte q̄ttuor apte p q̄ aliaz facies figurātur.

p ¶ Dixit. xix. cap. ad fi. Et ad litterā hic ponitur textus euangelij quem gloſare non eſt meum.

q ¶ Sanctoꝝ patrum. ſcz Aug. ſup Ioan. ſermone cxx. ⁊ xv. de ciuitate dei ca. xxvj. ipſe et Ambro. ſuper epl̄a ad Roma. ⁊ Theophilus ſuper Ioannem.

r ¶ Doctoꝝ. vt Tho. iij. pte. q. lx. arti. v. Scoti. ſup iiij. ſentē. Fertur etiā q tpe cōcilij ꝯgregati fuerūt ad hoc theologi doctores p Clementē qui hoc tenuerūt.

s ¶ Dūtaxat. de bap. maiores. in prin. cū ſuis cōcor. Non obſtat. lxxx. diſtin. c. ij. vt ibi no.

¶ Gloſa ſequens ponit litteram antiquā ⁊ deciſionis cauſam ⁊ illam exponit. Scꝺo querit queſtionem fortificat et illam tripliciter ſoluit.

t ¶ Aperuit. Sequebat in cōſtitutione concilij etiā correcta ⁊ in audientia publicata: vt dixi in prohemio.

q textus Matthei q dicebat in quibuſdã libris antiqs ſub alio ordine hoc narrare p anticipationẽ intelligi ⁊ exponi debebat. Et hoc remouit Jo. forte ex eo q il-

Anticipatio vñ dr.

le tex. in Mattheo cõiter nõ habet. Et anticipatio dr ab ante ⁊ capio. cũ ſcʒ ante capit vel ponit poſtponendũ. ꝟ. de reſcrip. cãm. Sʒ qritur qd valet ad fidẽ hᵒ diſputaſſe qd hic dr de ordine. Sine dubio conſtituit xpi eccl'ia q regenerat deo genitos ita formari poterat p plagã ⁊ vndas fluentes xpo viuẽte ſicut xpo mortuo: nec i hoc diſputatio hec reſpicit fidẽ.

Eccl'ia an potuiſſet ita bñ formari p vndas fluentes xpo viuẽte ſicut chriſto mortuo.

Reprobat ⁊ hereticã iudicat doctrinam que habet q ſubſtantia aie rationalis ſeu intellectiue p ſe ⁊ p ſe humani corporis non ſit forma. Jo. an.

Sed opinio hec dãnata detrahit miraculo. euidentiᵒ enim fuit miraculũ hoc de corpore mortuo q̃ de viuo manaſſe. Itẽ detrahit figure hic poſite. vt. ꝟ. dict. Itẽ detrahit fidei Joannis euangeliſte qui vltimᵒ euangeliũ ſuum ſcribẽs notabiliter expreſſit hunc ordinẽ: ⁊ his reſpectibus conciliũ hunc ordinẽ approbat.

diuiſio. a ❡ Porro. Scða pars q̄ duo facit: primo quãdam opinionẽ reprobat. ſcðo illã pertinaciter tenẽtes hereticos iudicat. ❡ Hec eſt ſecunda pars que facit duo. Primo reprobat quãdã opinionẽ. Scðo iudicat illos hereticos qui illã opinionẽ tenẽt pertinaciter. Nã dicebãt aliqui alam intellectiuã ſeu rationalẽ ſeu ſubſtantiã aie rõnalis non eſſe formã vere ⁊ p ſe humani corporis. Et opinionẽ iſtoꝝ ſic dicentiũ dicit Clemẽs erroneã ⁊ cõtra veritatẽ. ⁊ dicit eos eſſe hereticos qui talẽ opinionẽ ptinaciter ſuſtinere voluerint [Porro p ſed] ſed nos reprobamᵒ omnẽ doctrinã. i. reprobamus oẽs q dãt talẽ doctrinã aſſerentẽ. i. affirmãtẽ. temere. i. fatue. aut etiã nõ ſolũ reprobamᵒ doctrinã vl poſitionẽ aſſerentẽ ſed etiã vertentẽ in dubiũ. i. reprobamus illos qui dubitãt q ſubſtantia aie rõnalis ſeu intellectiue nõ ſit forma vere ac p ſe hũani corporis. talẽ opinionẽ reprobamᵒ vt erroneã ac veritati inimicã ⁊ fidei catholice. diffiniẽtes. i. determinantes. ſcʒ nos Clemẽs. vt veritas fidei ſincere. i. integre. nota. i. manifeſta ⁊ cognita ſit cũctis. i. oibus hoibus. ac etiã ne ſubintrẽt aditᵒ vniuerſis erroribᵒ. q ſi qs deinceps. i. ammodo pſumpſerit aſſerere. i. affirmare. defendere ſeu tenere ptinaciter q aia rõnalis ſeu itellectiua nõ ſit forma hũani corporis p ſe ⁊ eſſentialiter: talis ſit cenſendus. i. iudicãdus tanq̃ . i. ſicut hereticᵒ. ❡ Nota q iſta dictio pcludat / ſupra poſita eſt cõpoſita de pre et cludo cludis. Uñ antiq dicebãt cludo cludis: ſed moderni dicũt claudo claudis. Et põt cõponi ſm antiqtatẽ cõcludo cõcludis. excludo excludis. et pcludo pcludis. Et qð dr in tex. pcludat aditᵒ. i. claudat introitᵒ ſeu via ne decetero hoies dicãt illam falſam opinionẽ

Ordo littere.

Addi-tio dñi helye.

Notabilia.

Porro. ❡ Et nota ſuper dictione porro. q porro eſt aduerbiũ ordinis. i. cõſequẽter. Porro etiã dr certe vel valde vl lõge. vel ſed / vel vtiq. ❡ Nota in verbo pertinaciter q ptinax ptinacis penultima correpta: ſed pducta l gtõ ois gñis. i. valde vel ipudẽter ⁊ ſine verecũdia tenẽs. durus perſeuerãs in ſua opinione. impudẽs. cõſtãs. irreuocabilis. indocilis. obſtinatᵒ. Nã pertinax nullo modo vult doceri: ſed ſemp putat habere ſaniorẽ intellectũ iõ dr indocilis. Inde ptinacitas. tis. i. aſſiduitas perſeuerãtia impudẽtia. idẽ ⁊ pertinacia. cie. Et ſm papiã pſeuerantia eſt in virtute. ptinacia in malo.

Pertinax.

Temẽ. ❡ Nota verbũ temere qð eſt in pncipio temere aduerbiũ eſt. i. preſumptuoſe. ſtulte. ſine cauſa ſine cõſilio. Itẽ verbũ deinceps. exponas. i. ab hodie in antea. et

Deinceps.

eſt aduerbiũ tẽporis vel ordinis et deſinit in ps. et vt dicit Huguitio componitur a de ⁊ incepto.

b ❡ Poſitionẽ. Utũtur theologi ⁊ artiſte hoc verbo quo etiã nos vtimur. de ꝯfeſ. c. j. vbi de hoc ſatis. li. vj. fatet aũt qs ⁊ credit id qð ponit. ꝟ iureiu. c. vlti. eo. li.

❡ **Porro**[a] **doctrinã omnem ſeu poſitionem**[b] **temere aſſerẽtẽ aut vertẽtẽ in dubiũ**[c] **q ſubſtãtia aie rõnalis ſeu intellectiue**[d] **vere ac p ſe hũani cor-**

c ❡ In dubium. De hereticis. dubius.

❡ Gloſa ſequẽs primo excludit animarũ dubiũ declarãs quare de iſta dubitat. Scðo pbat opinionẽ hic approbatam tribus rationibus exprimens duo propter que contraria opinio eſt heretica. Tertio reſpõdet ad quattuor rationes opi. contrarie.

d ❡ Intellectiue. De ſenſitiua eñ ⁊ vegetatiua nõ fuit opinio. ſenſitiua eñ q ſentimᵒ p ſenſus corporeos certũ eſt q corrũpit corpe corrupto. ⁊ ſic nõ põt dubitari qn ſit de corporis forma. Idẽ de vegetatiua q vegetamur / nutrimur / ⁊ augmẽtũ ſumimᵒ: in prima cõicamus brutis: in ſcða etiã plãtis. Sed de intellectiua vl rõnali fuit ꝯ̃ua opinio que pcipue fundabat ſup rõne pdicta. Cũ eñ vniri nõ dico accidentalit ſʒ p ſe ⁊ eſſentialiter ſit iſeparabiliter vniri. ergo forma nõ põt eſſe ſine materia ppria: ſed ala intellectiua cũ ſit incorruptibilis remanet corrupto corpe torpi nõ vnita: ꝟ non vnit corpori vt forma p ſe eſſentialit. Sʒ anteq̃ huic inductioni rñdeã eſt ſciendũ q opinio hic approbata p qua facit. de cele. miſ. l quadã: ſic pbat ſm philoſophũ. viij. metha. Differẽtia ſumit a forma rei: ſʒ differentia cõſtitutiua hois eſt rõnale: qð de hoie dr rõne aie intellectiue / ꝟ ipſa eſt hois forma. Itẽ demonſtrat ex rõne ſpeciei hũane: natura eñ rei oſtẽdit ex ipſius operatiõe. ppria vero opatio hois inq̃tũ hõ eſt intelligere: opʒ ergo q ſortiat ſpeciẽ ſm illud q ipſiᵒ operis eſt pncipiũ: ſortit autẽ ſpeciẽ vnũqðq p ppriã formã. ex q relinquit q pncipiũ intellectiuũ: vel ala intellectiua ſit ppria hois forma. Sed aduertẽdũ q q̃to forma eſt nobilior: tãto plus dñabit materie corporali: ⁊ minus ei immergit: ⁊ plᵒ eã excedit ſui virtute. vñ ala vegetabilis pluſq̃ forma metalli: ſenſibilis pluſq̃ vegetabilis. Intellectualis ꝟ i nobilitate vltima inim̃ excedit in hoie materiã corporalẽ: q hʒ aliquã operationem ⁊ virtutẽ i q corpalis materia nõ cõicat. q virtᵒ dr itellectiua. Demõſtrat etiã id Ariſt. ij. de ala: qr id q primũ aliqd operat ẽ forma illiᵒ cui opatio attribuit. ſicut q pmo ſanat corpᵒ ẽ ſanitas: q pmo ſcit ala eſt ſcia: ſanitas ꝟ eſt forma corporis: ⁊ ſcia eſt forma aie ad corporis vnionẽ. Scðo iducebãt id qð dicit phs. ij. de ala. Ala ꝟ eſt forma corporis: ⁊ ſcia eſt forma aie. Certũ ẽ autẽ q primũ quo viuit corpᵒ eſt ala: et cũ vita manifeſtet ſm diuerſas opationes in diuerſis gradibᵒ viuentiũ: id q pmo operamur: vnũqðq illoꝝ operũ vite eſt ala. Ala tñ eſt quo primo nutrimur: ſentimᵒ ⁊ mouemur ſm locũ. ꝟ ſiir id q primo intelligimᵒ ſiue dicat intellectᵒ ſiue ala itellectiua eſt forma corporis. Et hoc negãs oportet q inueniat quõ iſta actio ei cõueniat. experit eñ quilqs ſeipm eſſe q intelligit. Attribuit aũt actio alicui tripliciter vt patet. v. phi. aut ſcðm ſe totũ: ſicut medicus ſanat: aut ſm partem: ſicut hõ videt per oculũ: aut p accidens: ſicut dicimᵒ q albũ edificat qr accidit edificatori eſſe albũ. Cũ ergo dicimᵒ Andreã intelligere certũ eſt hoc ſibi non attribui per accidens. Cum hoc inquantũ eſt homo de ipſo eſſentialiter predicetur. ergo aut oportet dicere q intelligat ſecũdũ ſe

Ala eſt triplex

Ala rõnalis ẽ forma corporis hũani.

Actio alicui tripliciter attribuit

totū. qđ etiā poſuit Plato dicēs hoīem eē alam intellectiuā. aut dicere oportet ꝙ intellectus ſit aliqua ꝑs ipſi⁹ ale. primū ſtare nō pōt: qꝛ idē ipſe hō eſt q̄ ꝑcipit ſe intelligere ⁊ ſentire. ſentire ꝟo nō pōt ſine corꝑe: vñ opꝫ alam ſenſitiuā eē aliquā hoīs ꝑtē. relinqͥ ḡ ꝙ intellect⁹ quo Andreas intelligit ſit ꝑs ipſi⁹ Andree: ita ꝙ itellectus aliq̄ mō ipi corꝑi vniaꝶ. Et lʒ aliq̄ dixerint hãc vnionē eē ꝑ ſpeciē intelligibilē. q̄ duplex hʒ ſubiectū: intellectū poſſibilē: et fātaſmata: alij ꝙ intellect⁹ vt motor vniꝶ corꝑori: qđ vanū eē ſe ꝑtʒ multiʒ rōnib⁹. ⁊ iſte due ſufficiāt. Intellect⁹ nō mouet corꝑ⁹ niſi ꝑ appetitū: cui⁹ motio ꝓſuppōit oꝑationē itellect⁹. Nō ḡ iō itelligit. a. qꝛ mouetꝶ ab itellectu ſʒ poti⁹ ecōuerſo qꝛ itelligit: iō ab itellectu mouetꝶ: cōcludit ḡ ꝙ vniꝶ vt eſſentialꝭ forma. Itē ſi ala itellectiua ſe hret vt motor. certū eſt ꝙ nauis pōt eē ſine nauta q̄ ſe hʒ ad eā vt motor. ḡ etiā poſſet eē ꝙ xp̄s corꝑ⁹ hūanū ſine ala ſumpſiſſet: qđ eſt ꝯ fidē. ẜ. e. c. ⁊. ẜ. eo. firmiter. Cū ergo ꝑncipaliter incarnatio ordinetꝶ ad ſalutē ale: inutilis fuiſſet icarnatio ſi ala nō eēt eſſentialis corꝑis forma. Et ꝑ hoc vides rōnem q̄re opinio hic dānata iudicaꝶ heretica: qꝛ eſt ꝯ fidē incarnationis. Eſt et̄ ꝯ fidē reſurrectōis. hʒ em̄ fides ꝙ reſurgemus cū corꝑib⁹ q̄ nūc geſtam⁹: vt ꝑtʒ eo. ti. c. firmiter in ſi. j. ꝑtis. ſʒ ſi ala nō eſſet eſſentialis forma corporis ad q̄d reſurgerent corꝑa nō videm⁹. Tenētes opinionē hic reprobatā ꝓmo inducebant qđ in ꝑncipio dixi.
Reſpōſio ad q̄ſtiões ra tiones opinio nis con trarie. Ad qđ rñdetꝶ ꝙ ẜm ſe cōuenit ale corꝑi vniri ſicut ẜm ſe ꝯuenit corꝑi leui ſurſum eſſe. ⁊ ſicut leue manet cū a loco ꝓprio fuerit ſeꝑatū cū aptitudine ⁊ inclinatiōe ad ꝓpriū locū: ita ala humana remanet in ſuo ꝓpo eē ſe cū fuerit a corꝑe ſeꝑata hñs aptitudinē ⁊ iclinationē naturalē ad corꝑis vnionē. Scđo inducebāt qđ dicit ph̄us. iij. de ala. ꝙ intellectus eſt ſeparat⁹: ⁊ ꝙ nullius corꝑis eſt act⁹: ḡ nō vniꝶ corꝑi vt forma. Sed dic ꝙ ph̄us itelligit ſeꝑatū. qꝛ itellect⁹ nō eſt virt⁹ alicui⁹ organi corꝑalis. ſicut virt⁹ viſiua oculi. ꝯſtat etem̄ ꝙ intelligere nō eſt act⁹ q̄ poſſet exerceri ꝑ aliqđ organū corꝑale: ſicut viſio. ſʒ eſt in materia inq̄ntū ipa ala cuius eſt hec virt⁹ / eſt hoīs forma ⁊ t̄min⁹ gn̄atiōis humane. Et ꝙ ſit in materia ꝓbaꝶ. ij. phiſicoꝝ: qꝛ hō generat hoīem. dꝛ ḡ ala itellectiua ſeꝑata ẜm ꝟtutē itellectiuā q̄ nō eſt alicui⁹ organi corꝑalis. Et ſic etiā rñdetꝶ ad id qđ tertio dicebāt. ꝙ ſi itellect⁹ vniretꝶ corꝑi vt forma: cū om̄e corꝑ⁹ habeat determinatā materiā ſeq̄retꝶ ꝙ itellect⁹ hret determinatā materiā: ⁊ ſic nō eſſet cognitiu⁹ oīm: qđ eſt ꝯ rōnē intellect⁹. Sed dico ꝙ hoc ꝓcederet ſi virt⁹ intellectiua eſſet actus organi corꝑalis. fateor ei ꝙ act⁹ illos: viſus cū oculo: tact⁹ cū manu. et ſiles bñ opꝫ limitari ex materia. ſʒ cū ala itellectiua his organis nō vtaꝶ: limitatōi nō ſubiacet. Dicebāt q̄rto ꝙ cū ala ſit q̄d ſubſiſtens ⁊ habeat eſſe ẜm ſe: ḡ alteri⁹ forma eſſe nō pōt: qꝛ forma dat aliqđ eſſe: ⁊ ſic eē forme nō eſt ipi⁹ forme ẜm ſe. ala ḡ intellectiua hñs eſſe ſuū ⁊ ſuū ſubſiſtēs nō vniꝶ corꝑi vt forma. Ad qđ rñdetꝶ ꝙ ala itellectiua illđ eē i q̄ ſubſiſtit

poris non ſit forma: velut erroneā ac ꝟitati catholice⁹ inimicam fidei: ꝑdicto ſacro approbāte cōcilio reprobam⁹. Diffiniētes vt cunctis nota ſit fidei ſincere ꝟitas: ac precludatur vniuerſis errorib⁹ adit⁹ ne ſubintrent ꝙ q̄ſquis deīceps aſſerere / defendere ſeu tenere ꝑtinacit⁹ ꝓſumpſe rit ꝙ aia rōnalis ſeu itellectiua nō ſit forma corꝑis hūani ꝑ ſe ⁊ eſſentialiter tāq̄ hereticus ſit cēſen⁹. ¶ Aſſerens cōfitēdū vnū baptiſma ſicut vnū deū ⁊ vnā fidē approbat opinionē q̄ hʒ illđ ꝯferri etiā puulis q̄ ad hitū informantē grām et ꝟtutes. h. d. Jo. an. ¶ Ad ᶜ hoc baptiſma vni=

cōicat corꝑali materie. ex qua materia ⁊ ala intellectiua ſit vnū: ita qđ illud eſſe qđ eſt toti⁹ ꝯpoſiti eſt etiā ipſi⁹ ale: qđ nō eſt i alijs formis q̄ nō ſunt ſubſiſtētes. Et ꝓpter hoc ala humana remanet in ſuo eſſe diſtracto corꝑe: nō aūt alie forme. Curioſus qui hoc pleni⁹ diſq̄rere vellet: videat i ſumma Thome. ꝑte pri ma. qō. lxxvj. in prin. Jo. and.

a ¶ Catholice fidei. qđ ſeq̄tur. et poſtpoſitū fuit vt euitaretꝶ hiat⁹. qđ ꝓprie i rhetorica dꝛ cū vocalis eadē ſeq̄t vocalē.

b ¶ Pertinaciter. ꝑtinacia in malo: ꝑſeuerantia in virtute: vnde pertinax valde vel impudenter tenens dur⁹: irreuocabilis: indocilis: obſtinatus: ⁊ idem verbū. J. de vſur. ex grani. ẜ. pe. Pertinax q̄ſi dicaꝶ.

c ¶ Ad hoc. Tertia pars primo ponens de eſſe baptiſmi. ſecundo de ipſius effectu. Jo. an. Diuiſio

¶ Hec eſt tertia pars que primo ponit de eſſe baptiſmi. ſecūdo ponit de effectu ipſi⁹. Et primo dicit ꝙ oēs debent fideliter confiteri vnicum baptiſma. qđ regenerat oēs baptiſatos in xp̄o Jeſu. ⁊ tale baptiſma celebratur in aqua. In noīe patris ⁊ filij et ſpiritusſancti. Et credunus eſſe ꝑfectum remediū ad ſalutē habendā tam paruulis q̄ adultis. Et ſic extra caſum ⁊ pro caſu notemus ꝙ baptiſma nos nō generat ſed bene regenerat: qꝛ quando generamur habem⁹ iam labem pctī originalis: q̄ labes ꝓceſſit a noſtro ꝓmo parente: ſed vt iſta labes nobis remittaꝶ habem⁹ remediū ad noſtrā ſalutē. ſ. baptiſma ꝑ quod videmur eſſe renati: qꝛ baptiſma nos regenerat in hoc ꝙ ꝑ ipm̄ labes originalis peccati nos remittiꝶ. Et dicitꝶ peccatum originale: qꝛ illud peccatū nos concomitaꝶ a noſtra origine ſeu natiuitate: ita ꝙ ita cito q̄n habem⁹ originē ⁊ ſumus geniti: ſum⁹ in pctō qđ dꝛ originale. ſed ꝓcedamus in caſu. Sed qꝛ de effectu baptiſmatis doctores habuerūt varias opiniones. Nā q̄dā dicebāt ꝙ ꝑ baptiſma culpa remittiꝶ puulis: ſed ꝓpter hoc eis nō ꝯfertur grã: niſi q̄n decedūt. i. q̄n moriuntꝶ: vel non confertꝶ eis paruulis grã niſi q̄n ꝑuenimnt ad etatē adultam: q̄ etas eſt infra. xxx. annos. Et opinio iſtorū reprobaꝶ. Alij dixerunt econtra: qꝛ ꝑ baptiſma culpa remittiꝶ paruulis: ⁊ gratia infunditꝶ eis: ⁊ etiā virtutes. ⁊ iſtā opinionē approbat: qꝛ pariter omnibus baptiſatis. ſ. tam paruulis q̄ adultis confertur grã ⁊ remittiꝶ culpa. ſʒ grã infunditꝶ in paruulis quo ad habitū q̄uis non quo ad vſum ꝑ illo tp̄e quo ſunt puuli. Unde textū aliqualiter ordinatū. Ad hoc. i. inſuper cōfitēdū eſt ab oībus fideliter baptiſma vnicū regenerās oēs baptizatos in Chriſto ſicut nos confitemur ꝙ eſt vnus deus. ac. i. etiā vnica fides. ſ. qđ baptiſma celebratū eſt in aqua. in noīe patris et filij et ſpūſſancti. quia baptizans debet accipere aquam et proījcere ſuper caput illi⁹ qui vult baptizari: dicēdo formaliter hec verba. in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti. Et nos Clemēs credimus hoc baptiſma eſſe perfectum remediū ad ſalutē habendā tam paruulis q̄ adultis. i. cōiter omnibus. Uerum ꝓſed. ſed doctores quidā theologi reperiuntꝶ habuiſſe cōtrarias

Additio. d. helie.

Ordinatio textus.

cū[a] baptizatos oēs in xp̄o regenerans eſt: (ſicut vn[9]ᵈᵉ[9ᵉ] ac fides vnica[b]) ab oīb⁹ fideliter cōfitendū[c]. Qđ celebratū in aq̄[f] in noīe[g] p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti: credim⁹ eē tā adultis q̄ꝫ paruulis cōiter perfectum[h] remedium[i] ad ſalutē. ¶ Uerū qꝛ q̄ꝫtū ad effectum baptiſmi in paruulis reperiūtur doctores q̄dā theologi[k] opiniones ꝯtrarias habuiſſe. Quibuſdā ex ipſis dicentibus per virtutem baptiſmi paruulis q̄dē culpā remitti: ſꝫ grām nō cōferri. Alijs e cōtra aſſerētib⁹: q̄ꝫ et culpa eiſdem in baptiſmo remittitur

opiniones q̄ꝫtū ad effectū baptiſmi.ſ. traditā paruulis. quibuſdā.i. aliquib⁹ ex ipſis.ſ. doctorib⁹ dicētib⁹ culpā remitti ipſis paruulis ꝑ virtutē baptiſmi. Sed ipſi doctores dicebant eis paruulis gratiā nō cōferri alijs.ſ. doctoribus aſſerētib⁹ ꝛ dicētib⁹ cōtra.ſ. q̄ꝫ etiā culpa que p̄ceſſit nō ab ipſis ſꝫ a peccato p̄mi parētis remittitur ꝛ virtutes ꝛ gr̄a informans infunduntur.ſ. in eis ꝑuulis q̄ ad habitū. etſi.i. q̄ꝫuis nō infundātur ꝓ tp̄e illo q̄ ad viuum. tō nos Clemēs attēdētes.i. reſpicientes gn̄alem efficaciā mortis xp̄i q̄ efficacia mortis applicaꝫ pariter tā ꝑuulis q̄ꝫ adultis ꝑ baptiſma baptizatis ducim⁹ ſecūdā opinionē eligēdā tāq̄ꝫ ꝓbabiliorē ꝛ ꝯſonā dictis ſctōꝝ ꝛ doctoꝝ modernoꝝ theologie q̄.ſ. ſcđa opinio dicit grām informātē cōferri tā adultis q̄ꝫ paruulis in baptiſmo. et etiā virtutes infundi.

Notabilia. ¶ Nota q̄ꝫ ſtatim tp̄e cōceptiōis xp̄i fuit ꝑfectus hōi et fuit aīa rōnalis ſibi infuſa: qꝛ fuiſſet incōgruū filiū dei aſſumpſiſſe corp⁹ nō formatū. Pro hoc facit glo. in verbo vnigenitū. ꝛ allegat Ariſtotelē in p̄mo phiſicorū vbi dicit. Fruſtra fit ꝑ plura qđ p̄t fieri ꝑ pauciora In alijs aūt a xp̄o nō īfundiꝫ aīa ſtatim cū fit ꝯceptio ſed oportet q̄ꝫ p̄i⁹ recipiat fet⁹ alimētū: et q̄ꝫ recipiat ſuā dilatationē ꝛ extenſionē mēbrorū: vt ſic diſponaꝫ ad aīam recipiēdā. Et di q̄ꝫ i femina expectaꝫ ꝑ. lxxx. dies a cōceptione embrionis: in maſculo v̄o ꝑ. xl. dies Uide glo. in verbo vnitas. ꝛ in decreto. v. diſtinc. ꝟ. j.

¶ Nota q̄ꝫ corp⁹ xp̄i erat paſſibile quare poterat pati frigus/calorē/famē/ſitim/et oēs alias penalitates humanas p̄ter ignorātiā ꝛ peccatū. Et ſi ipſe nō fuiſſet mortu⁹ in cruce: ad vltimū ſenio defeciſſet. De hoc habeꝫ in glo. in v̄bo paſſibile. p̄ſētis decretalis.

a ¶ Unicū q̄re ſic dicaꝫ/habeꝫ de cōſe. di. iiij. aliud.

b ¶ Un⁹. ad Epheſi. iiij. habeꝫ de hac triplici vnitate. ꝛ. j. de exceſſi. p̄la. frequēs. ad fi. ꝛ. j. de ſen. excō. c. j. ꝛ vt dicit Ambro. li. de trini. ꝛ exponit magiſter. j. ſentē. xxiij. di. circa princi. cū vnum dicim⁹ deū vnitas excludit numerū deorū: nec q̄ꝫtitatē in deo ponit: qꝛ nec numerus nec q̄ꝫtitas in deo eſt.

c ¶ Deus. in hoc v̄bo ponit cām efficiētē baptiſmi.

d ¶ Unica. licet ſpecie differat: qđ dic vt no. Ber. ī eo. titu. ſuper rubrica.

e ¶ Confitendum. vnde in ſymbolo dicitur. Confiteor vnum baptiſma.

f ¶ In aqua. Cauſa materialis.

g ¶ In nomine. Cauſa formalis.

h ¶ Perfectū. ſine p̄nia exteriori. de cōſe. di. iiij. ſine [penitētia.

i ¶ Remediū. Cauſa finalis.

k ¶ Theologi. ꝛ canoniſte. de hoc. de conſe. diſ. iiij. nihil. ꝛ ca. paruuli.

¶ Glo. ſeq. dicto vn̄ oriꝫ dubiū ponit de infuſiōe v̄tutū in baptiſmo duas opi. q̄s reprobat: ꝛ tertiā hic approbatā ꝓbat ꝑ figurā: rōnē oſtēdēs non obſtare viſū ex q̄nq̄ꝫ impedire valētibus. Ultimo reſpōdet duabus rationibus opinionis contrarie ꝛ remittit.

l ¶ Opiniones. Eſt ſciendū q̄ꝫ p̄ima fuit opinio donatiſtarū q̄ꝫ ꝑuuli inutiliꝫ baptizabanꝫ: q̄ reprobata eſt ꝛ ad ipſorū rōnes reſponſum. de baptiſ. maiores.

Sed ibi dubiū eſt relictū an paruulis infundanꝫ virtutes ꝛ gr̄a. qđ hic ſoluiꝫ. Eſt ergo hic ſciendū q̄ꝫ quorūdā fuit opinio q̄ꝫ pueris nullo mō danꝫ virtutes in baptiſmo: ſed ſolū ab originali mūdanꝫ: ſed poſtea q̄n decedunt: vel q̄n ꝑueniunt ad etatē adultā: eis virtutes infundūtur ſi ſeruēt innocētiā. hanc cōiter theologi reprobant ꝑ id qđ habeꝫ Eccleſiaſtes. xj. qđ ſonat. illđ qđ habeꝫ. xxv. diſ. q̄lis. in p̄n. quare ſi pueris an̄ mortē nō fuerint ꝯceſſe virtutes et gr̄a informans: in morte nō ꝯferenꝫ ꝛ ſic nō ſaluabūꝫ. qđ eſt falſum. Error aūt hui⁹ opinionis videtur fuiſſe ex ignorātia diſcernēdi habitū ab actu. Alij dixerūt q̄ꝫ pueris danꝫ virtutes ꝛ gr̄a: t̄n in ſeipſis: ſꝫ in ſua radice. ſ. charactere ſacramēti cui⁹ v̄tute cū venerint ad ꝑfectā etatē: ꝛ cū ꝑfectis organis ſolute fuerint potētie. ꝯſequētur gr̄am ꝛ virtutes. Et Hug. videbaꝫ miſcere hāc opinionē p̄rime. de ꝯſe. di. iiij. nihil. Sed q̄ꝫ hoc eſſe nō poſſit patet qꝛ ſi puer verteret in furiā an̄ ꝑfectā etatē: potētie in eo nō ſoluerenꝫ: ꝛ ita nunq̄ꝫ haberet v̄tutes explicite Itē q̄ꝫ potētie ſint aliquo impedimēto ligate: non impedit habitū: ſed actū. qꝛ dormiētes ꝛ vinolēti habit⁹ habēt ſed ligatos. Tertia fuit hic opinio approbata vt virtutes ꝛ gr̄a denꝫ in habitu ligato ꝓpter pueritiā ſicut in dormiēte ꝓpter ſomnū. ſꝫ diſcedēte pueritia inclinanꝫ ad bn̄ opandū: niſi aliq̄d ſpūi ſancto reſiſtat. Et habeꝫ de hoc figura. j. Regū. xvij. vbi Dauid paruul⁹ armat⁹ armis Saul regis nō potuit eis vti cōtra Goliā. Sic puer in baptiſmo armat⁹ gr̄a et virtutib⁹ ꝓpter imbecillitatē illis vti non poteſt quo ad actū. Et q̄ꝫ hoc ſit verū patet: quia cū pueri ſicut adulti per baptiſmū efficiantur mēbra Chriſti: neceſſe eſt a capite recipiant fluxum vel fruct⁹ gratie ꝛ virtutis cuius influxionis non eſt impedimētum ex parte dei qui oēs vult ſaluos fieri: et ad agnitionē veritatis venire. j. ad Thim. ij. ꝛ. ī. de baptiſ. maiores. ver. abſit. Nec ex parte gratie que ex vi ſacramēti omnibus preſto eſt. facit de conſe. diſtin. iiij. ſine penitētia. Nec ex parte ſacramēti quod pro omnibus inſtitutū eſt. nec ab illo vllus excludiꝫ. vt in decre. maiores. ꝟ. cum ergo. Nec ex parte paruuli: qui nec reſiſtit/nec reſiſtere poteſt infuſioni gratie. nec curam⁹ ipſius reluctātiam vel gemitū in baptiſmo. de cōſe. diſtinc. iiij. cum videmus. ꝛ ca. ſequen. Nec ex parte eccleſie in cuius fide ſaluatur: ꝛ que nulli claudit gremiū. de hereti. ſuper eo. lib. vj. nec aliquē decipit. xxvij. q. j. de viduis. de dona. per tuas. Huic autē opinioni approbate nō ob. q̄ꝫ habit⁹ virtutum habilitat ad actum: ſed pueri non ſunt habiles ad agendū que ſ̄m virtutes ſunt: ergo non recipiunt habitū virtutū in baptiſmo. Nā dico q̄ꝫ habitus facit habilem ad actū tollendo inhabilitatē q̄ eſt ex impꝼectione potētie/non que eſt ex parte corporis: vt patet in dormiēte. Nec obſtat qđ diciꝫ in noua influentia oportere q̄ꝫ recipiens vel influens aliter ſe habeat nūc q̄ꝫ p̄i⁹: ſed anima pueri baptizati non alio modo ſe habet in inſtanti poſt baptiſmū q̄ꝫ prius: qꝛ caret vtroq̄ꝫ tempore vſu liberi arbitrij. Itē nec deus influēs aliter ſe habet. Concluditur ergo q̄ꝫ

Gr̄a ꝑuulis ꝑ baptiſmū confert.

pueri baptizati gratiā et ƀtutes non recipiūt. Ad qḋ rn̄detur. ꝙ licȝ agēs ꝑncipale ſit immobile: agēs inſtrumētale aliter ſe hȝ nūc ꝗ̄ prius ad puerū: q: nūc et nō prius baptizat: ex quo etiā ſequit ꝙ aliter ſe habet baptizatus q: nūc ⁊ nō prius impreſſus eſt character in ipſo. Jtē conſtat ꝙ ſine aliq̄ ſui mutabilitate de⁹ ſine ſacramēto poſſet gratiā ꝯferre. vt p̄ȝ in ſctificatis in vtero. de renū. niſi cū pridē. in ꝑnc. Curioſus etiaȝ videre poſſet in Tho. iiij. ſen. di. iiij. ⁊ in ꝑte ſum. q. lxviij. ⁊ lxix.

⁊ ƀtutes[a] ac informās[b] gr̄a infundunt q̄ ad habitū[c] ⁊ ſi non ꝓ illo tp̄e q̄ ad vſum. Nos attēdentes gn̄alem efficaciā mortis xp̄i: q̄ ꝑ baptiſma applicat pariter oībus[d] baptizatis opinionē ſcḋam: q̄ dicit tā paruulis ꝗ̄ adultis cōferri in baptiſmo informātē gratiā ⁊ ƀtutes tāꝗ̄ ꝓbabiliorē: et dictis ſctōꝝ[e] et doctoꝝ modernoꝝ theologie magis cōſonā ⁊ cōcordem ſacro approbāte concilio duximus eligendā[f].

Virtutes dr̄r q̄ſi viruꝫ tuētes.

a Virtutes. De theologicis nō eſt opinio inter modernos: ſed moralib⁹ ſic vt. j. dicā dicunt autem virtutes quaſi virū tuentes et preſeruantes a virūs. de peni. diſt. ij. illa anima. ⁊ c. ſequenti.

Glo. ſe. ponit duas opi. ad ꝑmā tres rōnes inducēs

b Informās gratia. Hanc multi theologi dicunt eſſe idē in re ꝙ habitus charitatis: tum q: charitas ⁊ gratia habēt eaſdē oꝑationes: tū q: dicit Aug. xv. de trini. ca. xviij. loquēs de charitate. Nullū eſt iſto dono excellentius. Sed omni dono diſtincto a gratia: ipſa gratia excellētior eſt: tū q: ſi ſic diſtinguerentur: poſſent a dei ƀtute ſeparari. ⁊ ſic aliq̄s eſſet deo gratus: ſed nō charus ⁊ ecōuerſo. Alij vero dicunt ꝙ gratia eſt habitus qui fundatur in eſſentia anime: charitas vero eſt alius habitus qui fundatur in volūtate.

c Ad habitum. de ſimilibus. de bapti. maiores. ƀſi. quāuis. in. j. glo.

Gr̄a eſt duplex.

d Oībus. etiā ficte recipientib⁹ q̄ ad characterē ⁊ gr̄am gratis datā: ſed nō ad gr̄am facientē gratū. niſi cū fictio illa receſſerit. de ꝯſe. di. iiij. tūc valere. ⁊ c. pe.

Glo. ſequēs primo nominat vnū ſanctū ⁊ quattuor doctores dicēs eos cōuenire in theologalibus. de moralibus ponit primo opi. Thome et vnam rationem ipſius. ſcḋo ponit opiā. contrariam que ad rationem illam rn̄det: ⁊ pro ſe duas rationes inducit.

e Sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ modernoꝝ. De ſctis habemus Auguſtinū ꝯ Julianū. lib. j. de bap. paruulorū. Doctores habem⁹ magr̄m. iiij. ſen. diſ. iiij. in ꝑn. et ibi Alex. Alber. ⁊ Tho. aꝑtius. Et breuiter oēs theologi moderni in hoc cōcordāt q̄ ad ƀtutes theologicas: ſcȝ fidē/ſpem/⁊ charitatē: ſed de ƀtutib⁹ moralib⁹ vt iuſticia/fortitudie/ tēperātia/ prudētia. ⁊ alijs de q̄bus xxviij. q. j. ¶ ex his bene diſcordāt moderni theologi. Thomas eñ ⁊ ſui tenent etiā morales infundi: nā vt dicit morales acq̄ſite nō ordināt ex ſe in vltimū finē: nec inclināt ꝙ hō ſit bn̄ mobilis a ſpūſctō. ḡ eſt fateri illas infuſas. Sed q̄ tenēt ꝯtrā rn̄dēt ad hoc: ꝙ morales acq̄ſite ꝯiuncte charitati q̄ eſt forma ƀtutū virtūꝙ ſufficiēter pagūt ⁊ ſic nō eſt neceſſe ponere eas īfuſas. Inducūt etiā iſti illud Phy. ꝙ fruſtra fit ꝑ plura ⁊c̄. vt dixi in ꝑnc. c. ſed ꝑ ƀtutes morales acq̄ſitas pōt hō cū theologicis finē ſuū acq̄rere ſine moralib⁹ infuſis. Propriū eſt eñ charitati nos deo vltimo fini ꝯiūgere. Eſt eñ ſm Aug. rectiſſima affectio q̄ nos deo ꝯiungit

Virtutes oēs tā theologice ꝗ̄ morales an īfundant ꝑ baptiſmum.

ergo non req̄rit infuſis theologicis ꝙ alie ƀtutes morales infundant. Jdē ſi paruulis infunderent: ergo ⁊ adultis. ſȝ experimur ꝙ adult⁹ nō ficte baptizat⁹ non plus ſe ſentit ſobriū prudētē/ tēperatū vł iuſtū ꝗ̄ pri⁹ ꝙ ſi infunderent ſentire deberet: ex q̄ etas nō impedit cū virt⁹ moralis ſit habitus inclinās ꝑ modū nature: q: ſm Philoſophū ſecūdo Ethic. Virt⁹ eſt q̄ habentē ꝑficit ⁊ opus ei⁹ bonū reddit. ergo cuȝ facm̄ baptiſmi ſit cōe oīa gratis donās vł ꝙ nō īfundat adultis nec paruulis

Virtus qd eſt.

De reſcriptis. Clemens quintus in concilio Vienēſi.

Maior prelat⁹ ꝓ membris ſuis etiā ſi ſunt de mēſa reum cōuenire nō pōt per reſcriptū apoſtolicum: niſi vbi poſſent adminiſtratores mēbrorum.

Contra faciens in expenſis ⁊ intereſſe punit: et proceſſus eſt irritus. Jo. and.

Abba- Ca. j.

f Eligēdā. ꝯ illā ſed tenemur ꝯ hoc. e. ti. c. vno lib. vj. in. vj. glo.

Abbates. Sunt due ꝑtes: in ꝑma duplex ꝓhibitio. in ſcḋa ibi: ſi q̄s duplex pena. ſ. iuris ⁊ hoīs. Ad euidētiā ꝑmittas ſm. do. an. ꝙ ſi actor ⁊ re⁹ ſunt eiuſdē dioceſis opȝ ꝙ actor impetret ī dioceſi de q̄ ſunt. de reſcrip. ſtatutū ¶ cū aūt. lib. vj. Si ƀo diuerſaꝝ/actor neceſſitat ad īpetrādū/vł in dioceſi rei/vel in ꝓpinq̄ ꝑ dietā. in ꝓpria aūtē actoris īpetrare nō pōt vt ibi. Scḋo ꝑmitte ꝙ ꝓ mēbris ſubiectis abbates agere ꝑht ⁊ appellare. Et q̄n agētes ꝑferant hr̄ materia ꝯ iudi. cū deputati. ꝯ teſtib⁹. cū olim. de relig. do. cū venerabilis. ⁊ plenī⁹ de reſti. ſpo. olim cām. Jmo. Jſta ꝯſtitutio fuit edita ꝓpter fraudē q̄ fiebat ad decre. ſtatutū. e. ti. li. vj. in ƀſi. cū ƀo. in q̄ dr̄ ꝙ cū actor et re⁹ ſunt eiuſdē ciuitatis ⁊ eiuſdē dioceſis. extra ip̄as ciuitatē ⁊ dioce. nō eſt cā deleganda niſi ex iuſta cā. ſ. q̄n impetrat ꝯ ep̄m vel ꝯ ei⁹ capl̄m ecclie cathedralis. vel ꝯ vniuerſitatē q̄ hn̄t iuriſditionē in tota dioce. rōne cui⁹ poterūt īpetrare vt dictas ꝑſonas cōuenīant alibi ꝗ̄ in ciuitate ſua. Et adhuc limita ꝙ nō poterūt impetrare vt dictas ꝑſonas ꝯuenīāt alibi qḋ diſtet vltra vnā dietā a ſua dioceſi. Jtem dixit illū ca. ſtatutū. in ver. cū aūt. ꝙ ſi actor ⁊ reus ſint diuerſe dioceſ. ꝙ actor dȝ īpetrare delegatos in dioce. rei niſi ipſe hr̄et hoīes illi⁹ dioce. ſuſpectos. q: forte reus eſt magn⁹ dn̄s in illa dioceſi. ⁊ gētes illi⁹ dioceſis vellent ſibi fauere potius ꝗ̄ actori. Pone ſic caſum. Ante iſtā clementinā fiebat talis fraus illi. c. ſtatutū. eo. ti. lib. vj. Et ꝑcipue illi ƀſi. cū aūt. et illi ƀ. cū ƀo. ſic. Ego erā prior vni⁹ ꝑoratus q̄ ꝑoratus erat in vna dioceſi ⁊ ſuberat alicui abbatie q̄ erat in alia dioceſi. ego prior habebā vnū reū debitorē q̄ erat eiuſdē dioce. ⁊ eiuſdē ciuitatis. ⁊ ego iſtū reū ꝯuenire volebā. ſȝ ego nolebā eū ꝯuenire in ciuitate nr̄a de q̄ eram⁹/ ⁊ in q̄ morabamur. ſȝ bn̄ volebā eū ꝯuenire extra. ſed hoc nō poterā facere. q: c. ſtatutū. ſ. allegatū hoc ꝓhibet ſicut dixi ī ꝑſuppoſitione. Quid faciebā: certe vt ego ip̄m reū vexarē ⁊ facerē eū ꝯueniri extra nr̄am ciuitatem ego iui ad meū abbatē. cui ſuberat bn̄ficiū ⁊ dixi. Dn̄e abbas rōne mei ꝑorat⁹ q̄ vobis ſubeſt habeo vnū reū q̄ michi dȝ pecunias q̄s nō vult michi ſoluere. Et nō vult ſoluē tura debita ipi ꝑoratui vos habetis dānū ſicut ego niſi michi ſoluat. ego facerē eū ꝯueniri. ſȝ ego nō poſſuȝ: niſi in ciuitate in q̄ moramur. ego volo eū bn̄ vexare.

diuiſio

Additio Jo. ꝯ Jmola.

Additio dn̄i helye.

Caſus ſfalis dn̄i helye.

ſʒ nõ poſſum capiatis iſtã cãm ad manũ et faciatis eũ ↄuenẽri. Dicit abbas. Dñe pᵒr nõ poſſum: qꝛ ego ſum de aliena dioceſi a ſua: ꝛ dicimᵘ ꝑ. c. ſtatutũ. in ver. cũ aũt. ꝙ ſi actor ꝛ reᵘ ſint diuerſe diocelis ꝙ actor dꝫ cõ uenire reũ ĩ ſua dioceſi ꝛ in ciuitate ſua. iõ ſi vellẽ illũ ↄuenire: oporte=ret ꝙ illũ ↄueni=rẽ ĩ ciuitate ſua qđ nõ vis. Dicit pᵒr ſuo abbati. Dñe abbas nõ timeatis: imo fa ciatis illũ ↄueni ri alibi: qꝛ vos ĩpetrabitis lĩas a ſede apo. vt eũ ↄuenire valeatꝭ in ꝓpria ciuitate diſtãte a ſua dio ceſi vna dieta. ꝛ ſic fecit abbas. Et ꝑ iſtã fraudẽ

tes[a] aut alii[b] religioſi quibuſli bet admiſtratiõib' ꝑſidẽtes[c] occaſione[d] prioratuũ ſeu alio rum locorũ ſubditorũ eiſdẽ: nullũ auctẽ litterarũ aplice ſedis vel legatorꝫ[e] ipſi' quõli=bet valeãt cõuenire[f]. Niſi vbi ꝛ corã[g] qbus prioratuum ꝛ lo corũ ipſorũ priorib' aut aliis gubernatorib' hoc liceret[h]. Nec occaſione[i] locorũ ad mẽ

ſiebat ꝙ q̃ erat actor et reᵘ eiuſdẽ ciuitatꝭ efficerẽt reᵘ ꝛ actor diuerſarꝫ ciuitatũ. et ſic multotiẽs excludebãt reũ a ſua dioceſi ꝯ volũtatẽ ꝛ intellectũ. c. ſtatutũ. ꝺ. alle. Vñ clemẽs vidẽs iſtã fraudẽ ſic fieri fecit iſtã cõ ſtitutionẽ in q̃ ↄtinet ꝙ decetero abbates vl' religioſi ꝑſidẽtes alicui admiſtrationi nõ poterũt auctẽ lr̃arũ aplicarũ/vel legatorꝫ ↄuenire reos eis ſubditos occa ſione dictorꝫ bñficiorꝫ/vel occaſione ſuarũ abbatiarꝫ: niſi vbi et corã quibᵘ ſunt ſubditi immediate: vel niſi vbi cõuenirent ſi haberẽt ſpecialẽ admiſtrationẽ. Et ſi illa bñficia eſſent de mẽſa abbatis qꝛ abbas non po terit ↄuenire holes illiᵘ bñficii: niſi in loco in q̃ potuiſ=ſet anteq̃ꝫ bñficiũ eſſet vnitũ ꝛ de mẽſe ſua. Si autẽ ꝯ factũ fuerit: in expẽſis cõdẽnabitur abbas: ꝛ ꝓceſſus habitᵘ eſt irritᵘ niſi ꝑdicta ſint facta ꝺ partiũ ↄſenſu.

Gloſa ſequens conſtitutionis cauſam ponit.

Cauſa ↄſtõnis ꝑntis.

a Abbates. Cauſam dedit cõſtitutioni fraus q̃ ſe pe cõmittebaꝭ ad decre. ſtatutũ. ꝺ. eo. li. vj. qꝛ ſi prior alicuiᵘ domᵘ Bonoñ. dio. ꝯ me boñ. ĩpetrare volebat habebat neceſſe ĩpetrare boñ. Sꝫ ſi plus expediebat vel placebat ei me ↄuenire Ferrarie: ĩpetrabaꝭ ibi re ſcriptũ ſub nomĩe maioris: puta Camaldulẽ. Ciſter ciẽn. ꝛ ſimilis cui ſuberat illa domᵘ. ꝛ ſic quaſi actor ꝛ reus eſſent diuerſarũ dioce. fiebat cõmiſſio in loco vi=cino dioce. boñ. infra dietam: et cõſtat ꝙ hoc multum frequẽtabatur ad excludẽdã dioceſim rei. Eodẽ mo=do ſi domus erat Ferrarie: me Boñ. cõueniebat Fer rarie ipſe maior: qđ prior loci nõ potuiſſet. Jo. and.

a Abbates. Solẽt iſti vocari patres abbates. ꝺ. de regu. ca. fi.

b Aliĩ. hoc nomen non ſemꝑ poſitionẽ ſignificat. facit de hoc. ꝺ. eo. titu. c. ſedes. in. iij. glo.

Gloſa ſeq. tripliciter exẽplificat preſidentes regu=laribus. Secundo dicit idem de ſecularibus.

c Preſidẽtes. vt magiſtri hoſpitalis cruciferorꝫ ꝛ his ſiles. Idẽ ſi deuolent priores. vt camaldulẽ. vel miniſtri: vt in ordine minorũ vel quodcũqꝫ ſit nomen preſidẽtiũ tali loco vel ordini cui ſubſunt hec mẽbra: Et late intelligas litterã ſiue ſint ꝑlati ordinũ: vt pre dicti ſiue ſint ꝑlati monaſteriorꝫ habentiũ mẽbra: vt nouãtulanũ: põpoſianũ: fructuarienſem: et his ſiles.

Conſtõ penaꝭ q̃ñqꝫ ex tẽdi ꝑt.

Et iꝫ nõ intellexerit vt puto de ꝑſidẽtib' capitis ꝓuin cialib' monachorꝫ. de qb' ꝺ ſta. mo. l ſinglis. ꝛ. e. ea q̃. illi eñi nõ ĩpetrant ꝓ monaſteriis ꝓuincie. ſi tñ dareꭍ ꝙ ĩpetrare poſſent locũ haberet qđ hic dꭍ ex idẽtitate

rationis. Et licet de religioſis loquatur: idẽ tamen de ſecularibus qui ſimili modo preeſſent: ſed quia id ra=rum hoc frequentatum: ideo de religioſis loquitur.

d Occaſione. Si eñi cauſam ꝓpriam vel capituli talis prelatᵘ agere vellet ꝛ ꝓ illa impetrare: tunc non haberet cõſide=ratio loci vbi ſi=tũ eſt membrũ.

e Legatorꝫ. Vel delegatorũ ꝺ. eo. ſtatutũ. ꝟ. l nullo. lib. vj. De ĩferiorib' ordia riis nõ ẽ dubiũ: cum in eis locuꝫ nõ habeat ꝺcre. ſtatutũ. ſꝫ id qđ habeꭍ. de offi. or di. cũ epo. ꝛ. c. vt litigãtes. lib. vj.

Glo. ſe. ſol. du biũ caſus ↄuerſi

ſas pertinentiũ eorũdẽ aliud ipſis ſuꝑ hoc[k] liceat q̃ꝫ ſi loca ſic premiſſa ſpãles ſuos eis gu bernatores haberent[l]. Si q̃s autẽ aliquẽ contra hec ve xare[m] preſumpſerit: in expen ſis[n] ſibi ꝛ intereſſe ꝑ iudicẽ co rã[o] quo vexatio fiet hmõi cõ=dẽnetur: omniſqꝫ proceſſus[p] cõtra premiſſa habitus ſit ir=ritus ipõ iure[q]. Idẽ in eodẽ.

f Cõuenire. In actore loq̃tur nõ reo. hinc eſt ꝙ ſi ego Bonoñ. ꝓ mẽbro boñ. volo conuenire ipſiᵘ mẽbri maiorẽ qui eſt dio. aretine. nõ potero impetrare boñ. ſed aretii: vel ĩ loco vicino infra dictã ſm formã decꭍ. ſtatutũ. ꝟ. cũ autẽ. Idẽtitas eñi q̃ hic idẽ fingiꭍ admi niſtrator mẽbri ꝛ ſuus maior: in reorꝫ fauorẽ iducta: in eorꝫ grauamẽ retorq̃ri nõ dꝫ. de reg. iur. qđ ob gra=tiã. lib. vj. cũ ſuis cõcor. priorẽ aũt illiᵘ mẽbri bñ cõue=niã boñ. vt ibi. ꝟ. cũ vo. Et qđ prius dixi ꝓcedit hoc po ſito ꝙ etiam in realibus cõſideretur locus domicilii: vt no. in ꝑallega. ꝟ. cum vero. in glo. olim dicebamᵘ.

Gloſa ſequens ſoluit duo dubia.

g Corã qbᵘ. De loco erat dubiũ: de ꝑſonis nõ: ſed forſan hoc intẽdit ꝙ ſi. is q̃ impetratᵘ a pᵒri loci pote=rat recuſari: etiã recuſari poterit impetratᵘ ꝑ maiorẽ ordis. fa. qđ ſcripſi. ꝺ offi. dele. inſinuãte. Hoc ſcias ꝙ iꝫ pᵒr domᵘ ꝓpter excõicationẽ repelleretur ab agẽdo: iſte maior nõ repelliꭍ q̃ excõicatᵘ nõ eſt. ſolũ et ꝑſonas corã quibᵘ ꝛ loca in qbᵘ fit ↄuẽtio determinat hec lr̃a.

h Liceret. Agere eñi poſſent et defendere q̃ꝫdiu admiſtrationes tenẽt: q̃ꝫuis ſint obediẽtiarii. de hoc ſatis ꝛ q̃s cui ꝑferaꭍ no. poſt Inno. ꝛ Hoſti. de iudi. cũ deputati. de reſti. ſpo. olim. j. de teſti. cũ olim. de relig. do. cũ venerabilis. vbi no. Inno. ad fi. ꙗ bñ in caſu de fenſionis iudex ꝓcedere dꝫ ad miſſionẽ ĩ poſſeſſionẽ: hᵒ nõ faciet etiã ſi vnᵘ ſit ↄtumax: niſi oẽs vocẽꭍ. alle. ff. de euic. emiliᵘ. ꝛ. ff. ex qbᵘ cau. in poſ. ea. l. hoc autẽ.

i Nec occaſione. Iſte ver. non fuit de prima com pilatione concilii. Jo. an.

k Super hoc. Scꝫ ſuper reconuentione reorum.

l Haberẽt. Innuit ꙗ loca que ſunt de mẽſis inter=dum non habent ſpeciales gubernatores. concor. j. de ſupplen. negligen. prela. c. vno. vñ licet illorꝫ fructus clericis cõcedantur ad firmam: nõ vacãt per mortem illorũ. j. de exceſſi. prela. frequens. ver. quidam etiã. ꝛ ibi dicam que loca propria ſint de mẽſa. ꝛ aliquid no. Inno. ꝛ Hoſtien. de re. eccle. non alie. vt ſuper.

m Vexare. Ex ſola eñi impetratiõe nõ veniũt ex=pẽſe vel intereſſe niſi ſequeretur vexatio vel cõuẽtio.

n In expẽſis legitimis. ꝺ. e. ſtatutũ. ꝟ. cũ aũt. in fi.

o Corã quo. Concor. qđ no. ꝺ. eo. c. fi. in vlti. glo. ꝛ qđ illa decre. vocat dãna. hec vocat intereſſe.

p Proceſſus. Circa principale.

q Ipſo iure. Id eſt ſine ope exceptionis. cõcor. ꝺ. eo. c. j. ꝛ. c. ſtatutum. in fi. lib. vj.

ouiſſo — Caſus — Iſalis — b.helie

Et ſi pncipalis. ¶ Partes patēt.q2 prima duoꝝ pmiſſiua.ſcḋa duorū ꝓhibitiua ibi: in officiali. ¶ Iſta clemētina ſeu conſtitutio fuit edita ad exclu-dēdū ⁊ remouendū vnū dubiū qḋ erat. diceret aliqs tiruentis canoniſta. Pr̄ ſetiſſime ſcio ꝑ decr̄. vr̄am/ſta-tutū. ſiuē in ru-brica de reſcri-ptis.li.vj. ꝙ cau ſe delegate a ſe-de ap̄lica pñt cō mitti ꝑſonis de corans dignita te.i. exiſtētibus in dignitate. vl̄

¶ Pricipalis officialis ep̄i et prior ꝯuētualis lz obediētia ri⁹ delegari pñt a papa: offi-cialis ꝟo foraneus: vel prior clauſtralis nō. Jo.an. Ca.ij.

ꝑſonis obtinētib⁹ ꝑſonatū: vel canonicis eccl'ie cathe dralis. Sed dubito an officialis principalis ep̄i ⁊ etiā officialis forane⁹. ⁊ ꝑor cōuētualis: vel prior clauſtra lis monaſterij ſint in tali dignitate cōſtituti vel perſo natu ꝙ pñt cauſe iſtis delegari ⁊ cōmitti ab ap̄lica ſe de? Et r̄ndet papa ꝙ pncipalis officialis ep̄i ⁊ ꝑor cō-uētualis q̄uis etiā tales nō ſint aſſumpti ꝑ electionē ſunt t̄n tales ꝑſone ꝙ eis pñt ⁊ debēt cauſe a papa de legari: ⁊ erūt idonei iudices delegati. Officialis autē forane⁹ q̄ ſolūmō in certa pte dioce. vel ad certos act⁹ ꝯſtituit: ⁊ nō ad oēm iuriſdictionē ep̄i exercēdā/ et ꝑor clauſtralis ſui monaſterij nō ſunt capaces forme: hoc eſt. nō ſunt tales ꝑſone quib⁹ papa intēdat cōmittere cauſas ſuas delegatas: niſi expſſe exp̄mat dū delega bit ſic dicendo. Et volum⁹ ꝙ talis officialis foraneus vel talis prior clauſtralis cognoſcat de tali cauſa. h.d. Jō dicit text⁹ q̄uis pncipalis officialis ep̄i. aut ꝑ vel religioſus obtinēs ꝑoratū conuētualē dari valeat de legat⁹. (cape parētheſim) Et q̄uis prior cōuētualis nō ꝯſueuerit aſſumi ꝑ electionē ad prioratū. Et ſic remo uet vnū dubiū. ꝙ qs poſſet dubitare quō papa dele-gat cās tali ꝑori ꝯuētuali q̄ nō eligit ad prioratū ſuū. vr̄ ꝙ nō habeat dignitatē: cū talis ſit ſolūmodo prior ad volūtatē ſui abbatis: ⁊ eſt obediētiari⁹. ⁊ ſic videt ꝙ nō ſit ꝯſtitutus in dignitate. Remouet illud dubiū ꝑ hoc ꝙ dicit q̄uis ad ꝑoratū eūdē ꝑor nō ꝯſueuerit ꝑ electionē aſſumi: t̄n tali priori poterit cōmitti cā a ſe. apo. ⁊ ſequit in textu. Officiali t̄n foraneo aut religio ſo clauſtrali ꝑori ſui monaſterij papa nō ꝯmittit cās a ſede apo. ¶ Ex dictis no. ꝙ pncipiū nr̄i textus nō vr̄ dicere ꝙ pncipalis officialis ep̄i vl̄ ꝑor ꝯuētualis ſint tales ꝑſone ꝙ eis pōt delegari. ſꝫ vr̄ dicere acſi illḋ cō firmaret ⁊ eēt notū ſatis ꝑ ſe. t̄n nō reperio alibi in te xtu formalit. ¶ No. ꝙ officialis forane⁹ eſt q̄ ꝯſtituit in certa pte dioceſis vel ad certos actus. vel etiā fora neus vt eſt decan⁹ ruralis. vel etiā q2 foris in dioceſi ꝯſtituebat. vel forane⁹ q̄ forū teneat. vl̄ forane⁹ q2 de foris venit vt aduena / vel pegrin⁹ cui⁹ ſunt reproba ta iudicia. vt in glo. in ꝟbo fora. ſ. de offi. ordi. in. c. ro mana. talis officialis nō eſt ꝑſona cui poſſit delegari a papa: niſi hoc dicat papa in ſua cōmiſſione.

Nota-bilia. — Officia lis fora ne⁹ qs dicat.

¶ Glo. ſe. dicit qḋ in pte declarat. ⁊ qs ps cauſe. ⁊ pn̄-ſcriptum exponit.

a ¶ Et ſi pncipalis. Declarat hoc ca. intēlū de religioſo loquit no. xvj. q. j. de pñtiū. de pnile. cū olim. ij. ꝑ Hoſtiē. in ſum. de offi. dele. §. cui poſſit. ꝟ. ſed nunqḋ. ⁊ ꝑ Guil. in ſpe. ti. j. §. j. ꝟ. nūqḋ ꝑ monacho. ⁊. ff. de in. l. cū ꝑtor. Et multū olim dubita-bā de his caſib⁹ ⁊ forte fuit ps impulſiue cauſe ꝯſtitu tiōis iſti⁹. Et exponas etſi: ꝑ q̄uis. Jo. an. Pro euidē tia nota id qḋ habet in. c. ſtatutū. §. j. eo. ti. lib. vj. ſ. ꝙ inter cetera q̄ exigunt i delegato pape exigit ꝙ ſit in dignitate: ꝑ qḋ apparet ꝙ ſtricte itelligit de dignita-te. ſ. ꝑpria iudicis delegati: q2 ſic in dubio ꝟba debēt

Addi-tio.

intelligi vt naturalē ⁊ ꝑpriā naturā plus reſpiciāt q̄ accidētalē. de ſen. excō. ſi quā. de teſta. ſi pr̄. lib. vj. qḋ non eſt modicū fundamentū ad dicēda. Jo. de imola. ¶ Glo. ſe. vni⁹ thematis duo dubia ſoluit. de tertio re mittit. Iteꝝ q̄rit ⁊ remittēdo ſoluit. ⁊ ad ſilr̄ remittit

Et ſi pricipalis[a] officia lis[b] ep̄i[c] aut religioſus conuētualē[d] obtinēs priora-tū (q̄uis ad prioratū eūdem prior ñ ꝯſueuerit ꝑ electionē[e]

a ¶ Pricipal. Quid ꝑ ſi plu-res officiales in ſolidū hꝫ ep̄s? innuit hec lr̄a ꝙ delegari poſſit is q̄ eſt pncipal. Itē qḋ ſi ſimpli citer deleget of ficialis: intelligit de principali: iuxta not. de offi. dele ga. q̄m abbas. Et ſi neuter principalior ſed eque prin cipalis vterqꝫ. dic vt ibi. Sed quid ſi deſijt eſſe officia lis? vide qḋ no. in Specu. tit. j. §. ſi. ꝟ. quid ſi cauſam. Dico per predic. decre. quoniam ꝙ ſi non erat expreſ ſum ꝑprium nomen deſijt eē iudex: al's iudex rema net: niſi aliud canonicum eum impediat: et de hoc ſa tis per Archid. in canonico qui deſijt eſſe canonicus. de reſcrip. ſtatutum. §. j.

Officia les ep̄i pñt eſſe plures

¶ Glo. ſeq. addit duo taliū nomina ⁊ ius vetus. ſecū-do ſoluit dubium.

b ¶ Officialis. alibi dicit miſſus dñicus. de reg. c. ij. de frig. c. j. Alibi vicari⁹ de offi. vica. c. ij. lib. vj. Olim etiā delegabat officialis. de offi. dele. l ſinuāte. de ap-pel. dilecti. viri. Et ꝑ hoc verbū videt vicariū in ſpūa-libus q̄ al's officialis non eſt delegari nō poſſe. ad hoc de tēp. ordi. cū nullus. §. j. ⁊. ij. lib. vj. ſalua certa ſcien tia principis. vt dicam in vlti. glo.

Vica-ri⁹ ep̄i an poſ ſit eſſe delega tus.

¶ Glo. ſe. arguit a cōtrario. ſecūdo duas queſtiones ſibi ſimiles ſoluit.

c ¶ Ep̄i. Ergo ſecus in officiali archidiaconi vl̄ infe rioris ab ep̄o. Sed qḋ de officiali quem dat capitulū ep̄ali ſede vacante? Licet ille dici non poſſit officialis ep̄i qui nō eſt: facit de cōſti. cum acceſſiſſent. ſ. de ꝑen. ca. ſi. credo t̄n ꝙ hec ꝯſtitutio etiā illū intēdit include re: cum ſit officialis iuriſdictionis ep̄alis. facit de ma-io. ⁊ obedien. ca. vno. lib. vj. Et idem puto de officiali electi cōfirmati nōdum conſecrati. ſ. de elec. tranſmiſ ſam. maxime quia quo ad officium iuriſdictionis con ſecratio nihil addit. facit de temp. ordi. cū nullus. §. j. in fine. libro. vj.

Officia lis capi tuli po teſt a papa delega ri. Officia lis ele-cti ꝯfir mati pōt a papa delega ri.

d ¶ Conuentualē. de iſtius etate. ſ. de ſta. mona. ne in agro. §. ceterū. Et q̄ dicat eccl'ia conuentualis ple-ne ſcripſi de iurepa. nobis. vbi no. Hoſt. ⁊ Inno. e. ti. poſtulaſti. ⁊ de hoc. de elec. c. j. Et hic patet appioba-tum quod not. abbas. de prebē. niſi. ſ. ꝙ prioratus eſt dignitas ſi conuentualis eſt: al's non.

Priora tus an ſit di-gnitas.

¶ Glo. ſeq. fortificat dubiū ⁊ dupl'r reſpōdet. Secun-do arguit ad queſtionē de qua remittit.

e ¶ Per electionē. ſꝫ ꝑ ꝑuiſionē. Et intelligo de obe dientiario qui remoueri pōt ad nutū ſui maioris: al's nulla fuiſſet dubitatio. de iſto ꝟo et de officiali: quem ep̄s ad nutū remouet/ merito dubitabat: q̄ſi iſti non ſint in dignitate ex q̄ nō ſunt ꝑpetui: ſꝫ ſatis eſt ꝙ pñt eſſe ꝑpetui. l. q̄diu viuēt. ff. ꝑ ſocio. l. j. fa. de his q̄ ſi. a pla. cū ap̄lica. inſti. ḋ auc. tu. §. neqꝫ. ff. de ꝯdi. inde. l. ſufficit. Itē ꝑ mortē vel remotionē taliū priorū: licet ſint obedientiarij vacat prioratus: vt pꝫ. ſ. de ſup. ne gli. p̄lato. q2 regulares. Facit autē hoc ad q̄ſtionē de clauſtrali an poſſit vicari⁹ eſſe ep̄i vel coadiutor p̄la-ti. de quo ſatis notaui de cleri. egro. c. ſi. in ſumma co adiutorū. in. iiij. q. tertij mēbri ⁊ ibi remiſſionem inue nies an poſſit eſſe delegatus ordinarij vel arbiter.

Reli-gioſus an poſ ſit eſſe officia-lis ep̄i.

a ¶ Legato. vel delegato. vt dixi. ſ. ca. pxi.
¶ Glo. ſeq. q̄rit. queſtionis dubiū aperit. allegans ad negatiuam: deinde ad affirmatiuam.

Officialis ep̄i an poſſit eſſe conſeruator.

b ¶ Delegat⁹. Quid dices de conſeruatore. p̄cedit dubiū in officiali: nō in priore: p decre. vlti. j. rñ. de offi. dele. lib. vj. q̄ req̄rit q̄ ɔſeruator ſit ep̄s/ vl' ſu perior/ vl' abbas/ vel habēs digni tatē/ vel p̄ſona- tum in eccl'ia ca thedrali vel col legiata: ſub q̄b⁹

aſſumi) a ſede ap̄lica vl' lega- to [a] eiuſdem dari valeat dele gat[b]. ¶ In officiali tñ fora- neo [c] aut religioſo monaſte- rij ſui priori clauſtrali [d] nequa

nō videt' officialis īcludi: quē tñ quo ad alios delegatos b̄n includit decre. ſtatutū. in p̄nci. q̄ ſimpl'r req̄rit q̄ ſit dignitate p̄dit⁹/ vel p̄ſonatū obtineat. ſic p hoc vr q̄ lz dignitate pre alijs dotat⁹ poſſit eſſe delegat⁹: q̄n tñ nō hz dignitatē in eccl'ia cathedrali vel collegiata: nō poſſit eſſe conſeruator. In cōtrariū ex q̄ dignitatē dam⁹ non ɔſtat q̄ iſta ſit alteri⁹ eccl'ie q̄ cathedralis. ex dignitate enim ep̄i deſcendit iure ɔnexionis: ergo idē ius. de conſti. tranſlato egeret declaratione.
¶ Glo. ſeq. recitat opi. que queſtionē ſoluit. Secūdo textum p̄rogat. Tertio determinat.

Officialis foraneꝰ hz delegatam.

c ¶ Foraneo. De quo de offi. ordi. romana. in p̄nci. lib. vj. vbi tenēt Inno. ⁊ Hoſti. q̄ tales officiales foranei qui in certa parte dioceſ. vel ad certos act⁹ conſtituunt' h̄nt delegatā: ⁊ q̄ ab eis appellat' ad cōſtituentem. Et q̄ d̄r vnū conſiſtoriū ep̄i ⁊ officialis: intelligit' de ḡnali/ ⁊ p̄ncipali. ad q̄d b̄n facit hec decre. ⁊ decre. de appel. romana. in p̄nci. li. vj. Et q̄d hic dicit' de officiali foraneo: intelligo etiā de decano rurali q̄ in parte dioceſis ad tp̄s gerit vices ep̄i. de q̄. ſ. ō offi. archi. ad hoc. in fi. q̄ etiā officialis foraneus dici pōt. Et hec intelligo vera: niſi tales officiales vel decani ex alio capite admittantur: vt quia canonici cathedraliū ecclesiarum vel his ſimiles. Io. an.
¶ Glo. ſeq. ponit opi. Secundo ſignat duo iura in cōtrarium ⁊ ſoluit.

d ¶ Clauſtrali. De quo de ſta. mona. cū ad monaſterium. ver. prior. ⁊ idē dicit Guil in p̄dic. ver. q̄d tenet curia de ſacriſta/ cuſtode/ vl' camerario monaſterij. Sed cōtra. ſ. de p̄ben. lz. de cōceſ. p̄ben. ex tenore. ex quarū ſubſcriptionib⁹ p̄z q̄ prior clauſtralis ⁊ ſub prior delegātur a papa. So. tp̄e illorum iuriū adhuc non erāt determinate qualitates p̄ſonarum quibus debēt tales cauſe delegari: ſed poſtea fuerunt per decre. Inno. iiij. quā hodie non habem⁹. eo. ti. p̄ſenti. et poſtea immutatum in parte per decre. Boniſa. eo. ti. ſtatutum. in prin. lib. vj. in magna gloſa.
¶ Gloſa ſeq. ponit caſum exceptum.

e ¶ Obſeruari. niſi id fieret ex certa ſciētia p̄ncipis hoc expſſo: vt no. in p̄di. decre. cū olim. de p̄uile. et fa. q̄d not. ſ. eo. ſtatutū. lib. vj. in glo. pone. In legato ſecus quem artat ɔſtitutio maioris. facit. j. de offi. ordi. collatio. quod no. de hereti. ca. vlti. lib. vj.

Caſus l'alis d. helie

AUditor. Sūmus pontifex fecit hic nouū ſtatutū Et figurat' ſic caſus. Titi⁹ ⁊ Gai⁹ erāt in cōtrouerſia ſup aliq̄ b̄n̄ficio. q̄d quidē b̄n̄ficiū Titius ad ſe ptinere dicebat. Ecōtra aūt Gai⁹ illud b̄n̄ficiū p̄tēdebat ad ſe ſpectare. Iſti duo adiuerunt ſummū pōtificē qui impeditus alijs negocijs nō potuit cognoſcere nec declarare ad quē b̄n̄ficium ſpectaret: ſed quendā Semproniū in curia exiſtētē deputauit auditorē qui audiret de cōtrouerſia Titij ⁊ Gaij: ⁊ p̄nunciaret dictū b̄n̄ficium fore ⁊ eſſe debitū Titio: ſi q̄d ius ipſe Titius haberet. vel p̄nūciaret debitū Gaio ſi Titi⁹ nō haberet. Iſte auditor ſic diſceptauit ſeu terminauit dictā controuerſiā: ⁊ p̄nūciauit b̄n̄ficium fore debitū Titio ⁊ Gaiū ɔdēnauit ad ea ad q̄ veniebat cōdēnādus: mō iſte Titi⁹ vidēs b̄n̄ficiū de iure fuiſſe ſibi adiudicatū ab ip̄o auditore: volebat vt ipſe auditor cōferret ſibi beneficiū q̄d ſibi adiudicauit. Querit' an iſte auditor poſſit cōferre illud b̄n̄ficiū cui ipſe adiudicauit fore debitū? Et r̄ndet ſummus pōtifex q̄ auditor in curia romana ab ip̄o deputat⁹ ſi pronunciet b̄n̄ficiū deberi alicui: q̄ etiā ipſe poterit dictū b̄n̄ficiū conferre ei cui adiudicauit. Et reddit rōnē vt vitet' circuit⁹. Nā q̄n papa deputauit aliquē auditorē vt cognoſceret de cōtrouerſia aliquorū poſtq̄ ip̄e cognouit. ſi ipſe auditor nō poſſet p̄uidere nec ɔferre. oporteret q̄ ille cui auditor declarauit b̄n̄ficiū ſibi debitū iterū iret ad papā: vt ipſe roman⁹ pōtifex ſibi conferret: ⁊ ſic eſſet circuitus: q̄r p̄mo iuit ad papā: ⁊ fuit delegata cā: et ſic de papa iuit ad aliquē auditorē: et iterū de auditore ipſe rediret ad papā vt papa ſibi beneficiū conferret quod auditor declarauit ſibi eſſe debitū: quod eſſe non debet: quia circuit⁹ eſt vitand⁹. ¶ Nota q̄ dubiū iſti⁹ capituli erat ex eo q̄ papa q̄n deputauit Semproniū auditorē in cōmiſſione ſua dixit q̄ cognoſceret cui beneficiū erat de iure debitū. ⁊ non dixit q̄ conferret ei cui declarabit debitū. Modo dubitat' an virtute iſti⁹ ɔmiſſionis poterit dictū beneficiū conferre ⁊ ſic ſuā ſententiā mandare executioni? Et r̄ndetur q̄ ſic vt vitetur circuitus. ¶ Nota q̄ eſt quidā auditor contradictarū et camere. ⁊ de iſto videas Gof. ⁊ Hoſtien. in ſumma de offic. ordina. in princi. ⁊ talis habet iuriſditionem ordinariam. Alius eſt auditor cauſarum qui habet ordinariam iuriſditionē in cognoſcendo: delegatam in diffiniēdo. Et de iſto vide Guil. in Specu. ti. iij. §. poſt p̄nci. Dicit tñ Bonifacium octauū fuiſſe interlocutū q̄ in curia romana nullus habeat ordinariā niſi papa. ¶ Nota differentiā inter ſuum ⁊ debitū. q̄r ſi auditor p̄nunciaret eſſe ſuū: tunc nō poſſet alio modo p̄uidere. Secus ſi p̄nūciaret b̄n̄ficium fore debitum: quia tunc auditor non p̄nunciat ſimpliciter ſuū eſſe: ſed reſtat adhuc executio ſue declarationis. ¶ Nota dū dicit in textu vitet' q̄ ibi ponitur ſimplex pro compoſito. vitet'. id eſt euitetur circuit⁹. Nam fruſtra fit per plura q̄d eque cōmode poſſit fieri per pauciora. p. d.
¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat. Secundo an in libello ſit peti neceſſe. Tertio an auditor habeat ordinariam.

Notabilia.

q̄ hoc volumus obſeruari [e].
Idem in eodem.
¶ Breuius non poteſt ſummari. Capitulum. iij.
AUditor [f] in Roma-

f ¶ Auditor. Breue eſt ⁊ nouum quod hic ſtatuitur determinans no. per Compo. eo. ti. mandatū. ad fi. ⁊ per Guil. in Specu. titu. de ac. ⁊ peti. §. ſuper actionibus. ver. ſed ſi ad ipſam p̄bendā. ⁊ ver. ſeq. Et p̄z hic expeditum quod ibi no. ſ. q̄ coram auditore peti poterat b̄n̄ficium p̄nunciari debitum ⁊ ɔferri. Et ſcias q̄ hodie eſt tutū hoc in libello peti: puto tñ q̄ ſi nō petatur in libello conferri. ſed ſolum debitum p̄nunciari q̄ poſt p̄nunciationē peti poterit ⁊ conferri. ſicut enī cōfert licet non fuerit cōmiſſa collatio: ſic cōferat licet nō fuerit in primo libello petita. Item ſcias q̄ de auditore cōtradictarū ⁊ camere/ tenent Gof. ⁊ Hoſtien. in ſum. de offi. ordi. in princ. q̄ habent ordinariam de

Auditores quam

iuriſdi- nonem habent

aliis auditorib⁹ cauſa ꝑ no. Guil. in ſpe.in tit.iij §.ſ. poſt pnci. ꝙ habent ordinariam in cognoſcendo de- legatam in diffiniendo. Sed Archi.xj.q.j. experiẽtie. dicit Bonifaciũ octauũ interlocutũ fuiſſe: ꝙ in curia nullus habeat ordinariam niſi papa. ⁊ facit qđ dicã J.tit.j.ne roma- ni. Jo.an.

a ☙ Glo.ſe.arg.a ꝯrio ⁊ dat ſimile

a ☙ In romana curia. In dato ergo extra curiã nõ hȝ hoc locũ.nec in aliquo corrigit̃ dcr̃.ſuꝑ eo.đ offi.đlega. ⁊ eſt ſi.J.de ſequeſtra.poſ.e.vno.

na^a curia deputat⁹^b a nobis đ bñficio^c qđ ꝓnũciabit^d alicui de iure fore debituȝ^e poterit^f ſibi abſq; commiſſiõe alia (vt euitetur circuitus^g) prouide re^h. Idem. ☙ Expectans beneficiũ ꝑdit gratiam ſi conſequit̃ aliud: qđ cum illo qđ expectat de iure tenere nõ põt Johã.and. Capitulum. iiij.

Gratie ⁱ vt de dignitate vel beneficio curato ti=

☙ Gloſa ſequens arg.a contrario diceñs quis dicatur datus a papa.

Audi- tor q̃lit̃ a papa depu- tatur.

b ☙ Deputatus a nobis. Ergo ab alio: puta legato ad quem etiã ſpectaret bñficij ꝓuiſio nõ poterit ꝓui- dere etiã ſi fuerit ſibi cõmiſſa ꝓnũciatio qꝛ nec alter auditor ꝓnũciat: ſȝ audit ⁊ refert. de offi. delega. ſuꝑ queſtionũ. facit ad pmũ.J.e.ti.ſuper eo. Et intelligo deputatũ a papa illũ ꝗ ſm morẽ curie per referenda- riũ vel officialẽ ad hoc datũ ex auditoribus palatij de putatur ad talem bñficialem cauſam delatã ad curi am audiendam. ⁊ hoc in minoribus. Cathedraliũ ei et regularium eccl'iarũ cauſas propria voce committi te ⁊ vt plurimum cardinalibus.

c ☙ Bñficio. Large ſumit̃ vt ꝯprehendat etiã digni tates: cũ eadẽ ſit rõ.ꝯcor. de re.iur.c.j.li.vj. vbi đ hoc

d ☙ Pronũciabit. Et ſic videbat̃ funct⁹ officio ſuo đ offi.deleg.in litteris. Jo.an.

☙ Gloſa ſeq. declarat vnũ quare. Secũdo querit̃. ar. negatiue. contrarium ſoluit.

e ☙ Debitũ. Si ꝓnũciaret illud ſuũ tunc ceſſaret ꝓ uiſio. Eſt ẽ differẽtia iter ſuũ et debitũ. de pbẽ.ſi tibi abſenti.lib.vj. ſicut interius in bñficio: ⁊ ad bñficiũ e.ti.c.pe. de ꝯceſ.pbẽ.c.vi.eo.li. Quid de electo ꝗ ap- pellauit a negatiõe ꝯfirmationis/ vel caſſatione ele- ctiõis: nunꝗd auditor ꝗ ꝓnũciat bñ appellatũ vel re uocat caſſationẽ electiõis poterit ꝯfirmare. Videt̃ ꝙ nõ: qꝛ hic ſolũ loquit̃ de ꝓuiſione illi⁹ cui debitũ erat. In ꝯriũ videt̃: nã hoc faceret delegatus. de excep.ſi- gnificauerũt. de re iudi.ad pbãdũ. ex quo eñ bñ ap pellatum eſt: facit qđ facere debebat principalis. de excep. dilecte. facit qđ no. C. de ap.eos.in pn.⁊ qđ dixi de teſta. raynaldus. ꝟ. ꝯdẽnauitq;. Itẽ de ꝯfirmatio- ne nõ videbat̃ dubiũ ſed de ꝓuiſione. nã pmã facit of ficialis ⁊ capitulũ vacante ſede: ꝗ non faciũt ſecũdã vt de offi. vica.c. viti. ⁊ inſti.c.j.lib. vj. qꝛ ergo illđ pl⁹ dubitabile ergo conceſſum.

Audi- tor an poſſit ꝯfirma re ele- ctũ quẽ ꝓnũcia uit bñ appel- latum.

f ☙ Poterit. Nõ ꝗcquid iudicis ptãti ꝯmittit̃ ⁊c̃. ff. de iudi. non ꝗcquid. de offi. đleg. ꝯſuluit: lȝ ẽ auditor hoc poſſit: non tñ tenet̃ ad hoc.

g ☙ Circuitus. C. de arbi.l.ne in arbitrio. in fine. đ adop.l.ſi. ff. de cõdi.inde. dñs teſtamẽto. ⁊ ibi concor. de hoc. in ſi. vi. glo. Eſſet aũt circuitus ſi oporterẽ ad papam redire ꝓ noua cõmiſſione: vel ꝓ collatiõe ad ipm vel executorẽ. Dicebãt ergo qui hoc tenebant ꝙ auditor fungit̃ vice iudicis in ſentẽtiando: ⁊ vice exe cutoris in conferendo. vt no. in glo. in prin. alle.

☙ Glo. ſeq. ponit dictũ cui obijcit ⁊ ſoluit.

h ☙ Prouidere. intelligo etiã ſi nõ ex facto pape: ſȝ inferioris legati vel delegati fuerit bñficiũ illi debi- tum: qđ eſſe põt: iuxta no. de conceſ. pben. ſi ſoli. li. vj. Huic tñ obſtat rõ quã inducebãt Compoſt. ⁊ Guil. ꝙ per talẽ collationẽ nulli fit ꝑiudiciũ: qꝛ cum conferre ſpectat ad papam non refert an per auditorem/an ꝑ executionẽ cõferat̃. Sed in decr̃. ſuꝑ eo. nõ ſpectabat collatio ad papam: fieret ergo preiudiciũ ei ad quẽ ſpectat collatio vel inſtitutio. Sȝ cũ poteſtas ne- dum delegati: ſȝ etiã legati cau- ſet̃ a papa: nec ex facto alterius poſſit eẽ debitũ vel affectũ ſatis conuenit illa ra- tio. Jo.an.

additõ d. helie

i Gratie. ☙ Iſtud capitulũ ampliat cã. ſi pauper de pbẽn.li.vj. In illo capitulo dicitur ꝙ mãda- tum factũ alicui a papa vt pauperi clerico ꝓuideat̃. ſi clericus pauper anteꝗ̃ fuerit ſibi ꝓuiſũ ꝟtute illius mãdati/aliud beneficium fuerit conſecutus: tũc mã- datũ expirat. Sed q̃rit in hac clementina papa Cle- mens an ſit idẽ in quocũq; clerico: vel in quacũq; grã. Et vr̃ rñdere ꝙ cũ clementina indiſtincte ⁊ gñalit̃ lo- quatur: nos debem⁹ illã indiſtincte ⁊ gñaliter itelli- gere: vel de mandato qđ impetratũ eſt in forma pau- perũ ſicut intelligebat.c.ſi pauꝑ. de pben.li.vj. vl' de mandato qđ impetratũ eſt in forma grẽ de quo dubi- tabat̃. vel etiã in quocũq; clerico paupere/ vel non: ⁊ nunc ꝑ iſtã conſtitutionẽ/ſeu clementinã tollit̃ dubiũ qꝛ de vtraq; grã ſiue impetrata in forma pauperum: ſiue impetrata in forma grẽ: vel impetrata a papa. vel ab altero. His pſuppoſitis figura ſic caſum ꝓ iu- uenibus canoniſtis ꝗ ſubtilitates iuris non nouerũt ſine quib⁹ ꝓfũdi eſſe nõ poſſunt. ☙ Quidã petr⁹ iuit ad romanũ pontificẽ: ⁊ cõqueſtus eſt in hunc moduȝ Pater ſancte/ego ꝑ multos annos ſtudui in iure ca- nonico: ⁊ vt ſtudium michi afferret aliquã vtilitatem al's veni ad vos: ⁊ impetraui grãm quam gratis mi- chi ꝯtuliſtis fauore mei ſtudij vt prouideretur michi de primo beneficio ꝓxime vacaturo. ſteti bñ ꝑ decem annos cum grã veſtra: qꝛ ꝑ ipſam aliquod bñficium non potui habere. Videñs hoc inueni aliũ modũ taliter ꝙ conſecutus ſum bñficiũ curatũ: ſed eſt modici valo- ris. Modo curat⁹ mee parrochie eſt mortuus. ⁊ cura mea eſt bona ⁊ ſufficiens. ego volo illam curam habe re virtute veſtre gratie iampridẽ a vobis impetrate. non obſtãte hoc ꝙ ſum aliud bñficiũ curatũ ꝯſecut⁹. Quero a vobis pater ſanctiſſime an ego poſſum illã habere ꝑ veſtrã grãm ⁊ virtute ipius: Reſpõdet papa. Amice reſpondeo tibi ꝙ renũciare videris grẽ impe trate: vt de dignitate/vel bñficio curato tibi ꝓuidea tur ſi aſſeq̃ris aliud bñficium pacifice ante adeptiõẽ eiuſdẽ. i. ante adeptionẽ bñficij virtute gratie obtẽti. qđ. ſ. bñficium obtinuiſti nõ ꝑ grãm noſtrã: ſed alio modo retinere non poſſis ſimul de iure cum dignita- te vel bñficio curato virtute grẽ tibi debito: licet illđ beneficium quod habuiſti nõ virtute gratie ſed alio modo. forſan qꝛ fuit tibi reſignatum reſignaueris vl' reſignare paratus ſis. ⁊ per hoc ſolue iſtud dubium. ⁊ pone ſic. Pater ſanctiſſime ego audio ꝙ vos dicitis qꝛ ego non poſſum habere curam mee parrochie vir tute mee grẽ: eo ꝙ aſſecutus ſum aliud beneficiũ cu- ratũ. Ego bene ponã remediũ: qꝛ ego reſignabo vo- bis pmã curã quã habui al's ꝗ̃ ꝑ veſtram gratiã: et aſſequar iſtam curam. ⁊ ſic ſatiſfaciã huic textui: ꝙ ſi- mul de iure cũ dignitate vel de bñficio retinere nõ

Caſus litteral' d. helie

poſſim? Rñdet papa ad illud dubiū. tu arguis in vanū: qꝛ lʒ .i. ꝓuis parat⁹ ſis illd bñficiū reſignare/ aut tñ q̃s reſignaueris nō potes aliud bñficiū ꝯſequi ḟtute grẽ poſtq̃ executionē ꝛ ꝓuiſionē tue grẽ vel mãdati nō expectaſti. hoc di. ¶ Notemus ꝙ iſta clementina ãpliat decre.

Nota=bilia

bi ꝓuideat renūciare[a] videris: ſi añ adeptionē eiuſdez[b] aliud bñficiū[c] pacifice[d] aſſeq̃ris: qd ſiml de iure[e] cū dignitate: vel bñficio virtute dicte gratie tibi debito retinere nō poſſes[f] lʒ illd[g] reſignaueris[h]

ſi paup. qꝛ glo. ꝓma illius decretalis dicit nota verbū paup. qa nō ſine myſterio dictuʒ puto. Si enim gratia ſpeciali q̃ nō eſt de iuſticia ſit ꝓuiſū alicui: et poſtea nūq̃ vacʒ aliqd bñficiū qd poſſet hr̃e ꝑ ſuã grãm ip̃e adept⁹ ẽ aliđ bñficiū nō ḟtute ſue grẽ/ nō expirat grã. qꝛ illa decre. loq̃tur de forma grẽ q̃ ꝓuidetur neceſſitati pauperꝝ q̃ eſt iuſticia vel q̃ſi/ in ꝓuiſione igit̃ facta ipetranti ceſſat cã iuris: ꝛ ſic ipſi⁹ executio. Sed iſta clemẽtina nō diſtinguit de q̃ grã: vel de grã ſpāli/ vel de grã q̃ ſit pauperū: q̃ eſt q̃ſi iuſticie. ideo gñalit̃ debem⁹ eã itelligere nec facere dictã diſtinctionē ad capl'm ſi paup. li. vi. de ꝑbẽ. ¶ No. ꝙ vbi canō nō diſtinguit: nec nos diſtinguere debem⁹. ſic vbi lex non diſtinguit nec nos diſtinguere debemus. in .l. de ꝑcio. ff. de publiciana.

¶ Glo. ſeq. dicit quid approbat ꝛ quid addit. tertio q̃ſtionem ſoluit.

Gratie. Approbat qd notaui de ꝑben. ſi paup. lib. vj in .j. glo. ꝛ idẽ ibi Archi. Et ꝑ illã decre. dẽminat̃ q̃d iuris ſi ꝯſequit̃ bñficiū is ꝓ q̃ ſcriptū eſt i forma pauperū: ſ de illo ꝓ quo ſcriptū eſt in forma grẽ: ꝛ in illo caſu non diſtiguit̃ qualitas bñficij adepti: iſto ſic. Et qꝛ generaliter loquitur hoc ꝑncipiū/ generaliter itelligatur de cuiuſcunq̃ gratia pape vel alterius.

¶ Gloſa ſeq. arg. ꝓ opinione. ſcdo dubiū ſoluit.

a ¶ Renūciare. Idẽ tenẽt Inno. ꝛ Cõpoſt. i illo q̃ litigabat ſup bñficio: ꝛ recipit ſecundū qd cū ꝑmo tenere nō poſſet. ſ. ꝙ ꝑ hoc renūciat liti. hec no. ſ. e. in nr̃a. vt ibi pleni⁹ ſcpſi. Et puto hãc decre. locū hr̃e: etiaʒ ſi ꝓteſtet̃ recipiẽdo ſm ꝙ grẽ renūciare non intẽdit cū ꝓteſtatio ſit facto ꝯria. de ꝯſti. cū .M. nec defẽdat in his ꝑiudicialib⁹. ſ. de elec. vt quis duas. lib. vj. fa. qd ſcripſi cum Inno. ꝯ Hoſt. in ꝑdic. decre. in noſtra.

Prote=ſtatio ꝯria facto non ꝓdeſt.

b ¶ Eiuſdẽ. dignitatis vel curati qd expectas.

c ¶ Bñficiū. curatū. ſ. vel dignitatẽ/ vel ꝑſonatuʒ ꝑ decre. de ꝑbẽ. de mlta. Et idẽ puto i caſu decre. lr̃as. ꝺ ꝯceſ. ꝑbẽ. vel cū ſecūdū de ſpāli iure req̃rit cõtinuã reſidentiã. iuxta no. ꝑ Inno. de cleri. nō reſi. c. ſi.

d ¶ Pacifice. Puto idẽ ſi acceptata collatiõe ꝑ euʒ ſtaret quominus haberet pacificũ. ad qd .ſ. ꝺ elec. cõmiſſa .§. j. de ꝑben. licet ep̃us. li. vi.

e ¶ De iure. De hoc. ſ. e. gratia. li. vj.

f ¶ Nõ poſſes. ſi ꝗ eſſet tale qd cum illo teneri poſſet non perit grã. vt no. in decre. ſi paup. ꝛ hoc etiã tenet Io. de deo in queſtionibus ſuis. lib. j. q. xxiij.

g ¶ Illud. qd adeptus es interim.

Gratia extincta nō reuiuiſcit.

h ¶ Reſignaueris. Grã ꝗ ꝑẽpta non reuiuiſcit: licꝫ res reuertat̃ in priſtinū ſtatū. Et facit ad q̃ſtionez de clerico qui ꝯxit mr̃imoniū qd poſtea diſſoluit̃ ꝑ ꝓfeſſionẽ ſponſe non cognite: vel quia reperit̃ conſanguinea de quo ſcripſi de cleri. coniu. c. j. in ꝑn.

i ¶ Parat⁹. ſi tñ vellet dimittere ſcdʒ bñficiū: poſſʒ ꝑ collationẽ ordinarij ꝯſequi primū olim ſibi debituʒ nõ eñ intẽdit ꝙ ſit inhabilis ad illud: ſed ꝙ ex vi grẽ nõ eſt ſibi pl⁹ debitū: nec ꝑ executores grẽ ꝯferendū Et ſic no. caſuʒ q̃ ex facto ſupueniẽti parat̃ exceptio ꝯ grãʒ q̃ tenuit a ꝑncipio. Alios caſus colligas ex no. de ꝑben. quia ſepe. lib. vi. in vlti. glo. Io. an.

Grã a princi=pio va=lida ꝑ factum ſupue=niẽs q̃ꝫ ꝙ expi=rat.

aut ſis reſignare paratus[i].

Idem. ¶ Grã ſup vacaturo nō comprehendit beneficiuʒ poſt datã in ſubſtantia creatū hoc dicit. Iohã. de imola.

Litteras[k] nr̃as[l]. Ca. v ſuper cõferendo tibi[m]

k Litteras. Breuis et fortis eſt ius nouū inductū qd forſan pl⁹ ab extrinſeca cauſa iuſtificatur vt .j. dicam.

¶ Iſtud capitulũ inducit nouū ius. ꝛ eſt inductū contra illos q̃ nimis cito volunt habere fructum de gratijs ſuis. Pone ſic caſum

Caſus litteral' d. helie

¶ Quidã cupid⁹ bñficioꝝ/ (ꝛ ꝑ ꝯſequẽs credo ꝙ cupidus ſue dãnatiõis) iuit ad papã ꝛ euʒ req̃ſiuit ꝙ ſibi ꝓuideret de bñficio aliq̃'a q̃ poſſit leni⁹ ꝛ blãdi⁹ in futurū ſuſtentari. Papa videns ſuã ſupplicationẽ eſſe gratioſam dedit ſibi grãm q̃ erat date mẽſis Ianuarij. i q̃ ꝯtinebat̃ ꝙ ꝓuideret̃ ſibi de bñficio ꝓxime vacaturo. Iſte reuerſus ad ꝓuinciam ſuã nõ expectãs niſi mortẽ alicui⁹. ꝛ cogitãs q̃s antiquior curat⁹ vel canonic⁹ eſſet in eccl'ia. ꝛ ipſe videns qꝛ oẽs erãt iuuenes: ꝛ nõ naturaliter in ꝓximo morituri: valde contriſtatus eſt. ſed quid accidit? certe vna dierū accidit ꝙ q̃dã miles q̃ multas gallinas edẽdo ꝛ redeũdo ꝺ bello deuicerat. ꝛ exiſtens in grabbato tendens ꝛ anhelãs ad mortẽ vt aliqualẽ recõpẽſationẽ de forefactis ſuis deo perageret: quandã capellã ꝯſtruxit et edificauit ſic edificatã eã dotare voluit: ꝛ centuʒ marchas auri cuidã qui ꝑ tp̃a ꝑpetua deū/ mariã ꝛ ſctõs perorarent pro redemptione ale ſue contulit. His peractis/ vt donatio ſua eſſet valida: ꝛ vt bñficiū crearet i ſua capella de nouo edificata: miſit ad ep̃m vt de licentia eius bñficium crearet. qui quidẽ ep̃s oia que voluit ꝺcretauit. ꝛ bñficium creauit kalendis nouẽbris. iſte qui impetrauerat grãm ſuam iocundus illam accepit: et venit ad militẽ: ꝛ eum requiſiuit vt ip̃m virtute gratie ſue ꝑſentaret ep̃o. ꝛ ꝙ ep̃s beneficiū ſibi conferret Ep̃s videns iſtam gratiam et datam ſue gratie, eẽ de kalendis Ianuarij: ꝛ vidit creationem bñficij eſſe de data kalendarum nouẽbris reſpondit ſibi ep̃s. Amice ego non teneor tibi conferre beneficium illud nouiter creatū virtute tue gratie: quia tua gratia habet res ſuas in beneficijs creatis ante datam tue grẽ ſeu litterarum tuarum. modo iſta capella eſt creata poſt datam lr̃arum tuarum. Iſte impetrãs non cõtentus de ep̃o iuit ad papã ꝛ narrauit ſibi caſuʒ vt .ſ. Cui reſpondit papa. Amice nos ſtatuimus litteras noſtras directas ſuper beneficio vacaturo tibi conferẽdo nõ extendi ad beneficium creatum poſt datam ipſarum litterarum: hoc dicit. ¶ Nota ꝙ per iſtã clementinaʒ papa ſtatuit nouum ius. ꝛ probo per hoc ꝙ dicit ſtatuimus. h. d.

Nota=bilia

¶ Glo. ſequens cum ſequenti ampliat litteram in tribus caſibus.

l ¶ Noſtras. idem in lr̃is reſeruationis legatorum cum eadem ꝛ fortior ſit ratio.

m ¶ Tibi. Idem puto vbi papa dediſſet poteſtatẽ conferendi ꝑmam vacaturam nõ expꝛ̃ſſa ꝑſona cui cõferri deberet. Idem ſi contuliſſet fructus bñficioruʒ primi anni que vacare contigerit in dioce. vl' ꝓuicia cum in his ſit eadem. ratio.

¶ Glo. ſeq. exponit litteram ꝛ ſoluit dubium.

a ¶ Uacaturo. In vacante nõ pcedebat dubitatio: nec diſtiguo an debeat ſimplr vacatuꝝ: an debeatur cum beneficio acceptandi: cum eadem ſit ratio.
¶ Glo. ſeq. ſoluit litteram ꝛ dat ſimile.
b ¶ Poſt datã. Et ſi pauloposſt. et facit qđ no. hoſti. ꝺ. c. ſ. ſi. Inſpicimꝰ ꝗ an extaret bñficiũ tpe date ſic iſpicimꝰ etiã ĩ ipetrãtis illo tpe. ꝺ. c. ſi eo tpe li. vj. ꝛ ꝯcor. ꝺ. c. eã te. ꝺ pbẽ. dilectꝰ. ij. vbi ꝺ hoc.
¶ Glo. ſeq. ꝑ ino poit tria exẽpla Scdo q̃rit de renouato. ꝓ allegationibꝰ remittit ꝛ ſoluit. Tertio querit qđ in dubio alleg. ꝯtra impetrantẽ. ſcdo ꝓ. et illud approbat. ꝛ contrariis reſpondet.

Date tps inſpicit.

bñficio vacaturo [a] directas ad bñficiũ poſt datã [b] ipſarũ creatũ [c] ſtatuimꝰ [d] nõ extẽdi.

¶ De electiõe ꝛ electi ptate.
Clemens. v. in conci. vieñ.
¶ Religioſus eligi nõ poteſt ad prelaturam non ꝙ alem alterius religiõis vel habitus: ſi contra fiat eſt irritum. h. di. Johan. and.

Cum ra= C. j.

Bñficium tpe date ñ creatũ cũ non debeat impetrã: ti. ſi data ꝛ creatio ſit eiuſdẽ diei ꝗs de potiſtate ꝓbabit.

c ¶ Creatũ. Pone ꝯſtituit noua eccl'ia de ec. edi. ad audientiã. creatur noua dignitas. de ꝯſue. cum olim. ꝯſtituit noua pbenda. de pben. dilecto. et. c. vacante. Sed qđ dices de bñficio olim creato: ſed tpe date ſuppreſſo: nũc aũt renouato: ꝓ et ꝯ q̃ no. ꝺ. c. q̃uis. li. vj. Uideret ꝙ bñ extendat ad illud. ar. eiꝰ qđ no. de ꝯſtitu. cũ acceſſiſſent. in ſi. ꝛ fa. qđ ſcripſi poſt hoſtien. de cenſi. ſignificauit. ſup ſi. pe. glo. ꝛ hoc precipue qꝛ hoc ius nouum eſt vt. j. dicet. et de creato tñ loquit: nõ de renouato. Sed qđ ſi dubitat an data pcedat creationẽ bñficij vel ecõtra: puta qꝛ eadẽ die factũ eſt vtrũqꝫ nec appet qđ prius ſit. ꝺ. c. ti. c. pe. li. vj. Cõtra ipetrãtẽ facit: qꝛ ipſe petit bñficiũ. pbet ꝗ ſibi debitũ. ad qđ vĩ neceſſariũ ꝙ illud priꝰ fuerit creatũ. ſi ꝗ hoc nõ pbat nõ ſiat executio. facit de ſen. excõ. venerabilibus. ad ſi. ꝛ qđ ibi no. in glo. pe. li. vj. et in dubiis iudicamꝰ ꝓ reo. de pba. in pſentia. ꝛ. c. ex lris. de teſti. cũ tu. ſm vnã lecturã. ſuccũbet ꝗ in dubio iſte petens. Pro ipetrãte facit: qꝛ in tali dubio fauet ei q̃ potiorẽ hꝫ grãm vel habet eã a maiore: vt in pdic. decre. pe. ꝛ de pbẽ. ſi a ſede. li. vj. Item in dubio interptamur vt res valeat de vbo. ſigni. abbate. Itẽ ſi ponimꝰ ipetrantẽ eſſe reũ planũ eſt ꝙ ſuccũbit actor: idem videt ſi ponimus eũ actorẽ. Nã aduerſariꝰ excipit: ꝛ q̃ ad onꝰ pbãdi reus in excipiendo ſit actor. ff. de except. l. j. ſi ꝗ exceptionẽ nõ pbat. ſ. ꝙ poſt datã creatũ fuerit ſuccũbet. Nec dicas ꝙ hec ſit negatiua: qꝛ etiã ſi ꝑ verba negatiua ꝓponeret: vt nego tunc extitiſſe: vel dico ꝙ tũc nõ extabat: hꝫ reſolutã affirmatiuã. ꝛ q̃ pbari põt. de renun. ſup hoc. † Itẽ multũ facit ꝓ ipſo: qꝛ hec decret. ponẽs ius nouũ parat exceptionẽ ꝯ impetrantẽ. Obtinebit ꝗ vt olim ipetrans niſi de illa ſiat fides. ꝛ hoc veꝝ puto. Non ob. priꝰ alleg. qꝛ hic de iure conſtat facta fide de gratia ꝛ de vacatione.

Negatiua qñ ꝙ pbari põt.

† adde qñ ꝓbet negatiua not. gl. l. l. ſ. C. ad le. cor. de ſic.

¶ Glo. ſe. obiicit ꝛ obiectionẽ fortificat ꝑ ſex abſurditates. ſoluit inducẽs rõnẽ extrinſecã ꝛ vnã ſilẽ. demũ rõnẽ ipugnat. In ſi. reaſſumit quãtam abſurditatem dicens in canonicis expectantibꝰ capi. locũ non hẽ.
d ¶ Statuimꝰ. nõ dicit declaramus. ponit ꝗ ius nouũ qđ vĩ iniquũ qꝛ certum eſt bñficiũ nouiter creatũ nondũ ordinatũ vacare. quare ꝗ non debet expectãti vacaturũ alteri nõ debitũ: maxime cum fauorabilior ſit expectatio vacationis ꝑ creationẽ ꝗ per mortẽ. facit de ꝯceſ. pbẽ. accedens. Nec videt ponderandũ tps date: qꝛ ſi tunc extaret bñficiũ qđ debito mõ ꝛ non in fraudẽ expectãtis ſuppſſum eẽt. vel extinctũ nõ deberet expectanti. de cõſtitutioni. cum acceſſiſſent. Item

Uacatio per creationẽ ẽ fauorabilioꝝ ꝗ per mortẽ.

ſeq̃ret ex hoc ꝙ ſi ipetraui lras ad bñficium cuꝫ cura illud qđ tpe date ſimplex erat: ſed nũc curatũ nõ deberet. et idẽ ecõtra in ſimplici. Itẽ ꝙ ſi ipetrarẽ ad collationem alicuiꝰ ꝛ bñficium tpe date non ſpectabat ad ipſiꝰ collationẽ/lꝫ tpe vacatiõis ſpectet: ꝙ nõ deberet ꝛ hec falſa: cũ inſpiciamus ĩ his tps vacatiõis et collatiõis vt probat. j. ꝺ pb. ſi de bñficio. ꝛ. c. ti. et cui. li. vj. Plꝰ qꝛ ꝑ hoc vĩ ꝓ canõico expectãti pbẽdã non deberet pbẽda ex ſupercreſcẽtibꝰ: cũ illud ſit pbẽdã de nouo creare. de ꝯſti. cũ M. de pbẽ. dilecto. Itẽ ꝙ nõ deberet pbẽda vel portio ĩ eccl'iis non hñtibꝰ nũeꝝ eadẽ rõne ꝯ id qđ no. ꝺ ꝯceſ. pb. c. ſi. li. vj. Quare dico ꝙ hoc nouũ iducit hec conſtõ ꝙ ſicut reſcripta nõ extẽdũt ad lites poſt exortas: vt. ꝺ. eo. c. ſi. ſic nec reſcripta bñficialia ad bñficia poſt creata. cuꝫ illa etiã ſint odioſa. de pb. q̃uis. li. vj. ꝛ ſic duo req̃rũt ꝯiũctim: ꝙ bñficiũ in reꝝ natura fuerit tpe date: et ꝙ vacet tpe collatiõis. ad qđ facit. ff. de ꝯhẽ. emp. l. ruſtica polla. ꝛ. l. in lege. cũ ꝯcor. ad idẽ. collige ꝑ no. ꝺ. e. c. ſi. l. iiij. glo. Et fuit forte motiuũ: qꝛ forſan creatores bñficioꝝ retraherent ab illis creãdis: qñ viderent illa ſtatim ipetrãtibꝰ deberi. ſicut ꝗ voluit extras bñficiũ ꝑmutatiõe vacãs expectãti nõ deberi. de re. ꝑmu. c. vno. li. vj. qꝛ forſã alꝰ vacatuꝝ nõ fuiſſet: ita voluit deberi bñficiũ nouiter creatũ: lꝫ vacet quod alꝰ forte creatũ nõ fuiſſet. Et tñ dico ꝙ hec decr. gñalr loquẽs locũ hꝫ nõ ſolũ ĩ pma ordiatiõe bñficij. ſꝫ ẽt ĩ vlteriori: vt ſi kal. ianuarij data ſit grã: kal. febru. creat bñficiũ qđ ꝯfert ticio ꝑ eiꝰ mortẽ nũc vacat: ꝛ tñ tũc deficit illa rõ: ſed ſi ponis quẽ expectãtẽ ex canonia/nõ ex reſeruatiõe vacaturi tñ: cũ canõico nõ debeat ſimpliciter vacatuꝝ: ſꝫ cũ ſe facultas obtulerit: nõ puto hãc decre. locũ hẽ: ſed debebit illa pbẽda per augmentũ creata. de pben. relatum. de conceſ. preben. cum ſup. ꝛ in predic. decre. cum. M. de conſti.

Refert pra ad lites futuras nõ extẽdunt:

Cum ratiõi. ¶ Primo ꝓhibitiõis cauſam ponit. Secundo ꝓhibet. Tertio decernit. Quarto ꝓteſtatur. partes patent. — diuiſio

¶ Iſta conſtitutio ꝓhibet religioſis viniꝰ ꝓfeſſionis ne eligant plati ĩ ꝓfeſſiõe alteriꝰ religiõis. Et figura ſic caſũ. ¶ Cũ in ciuitate aliq̃: puta ciuitate Pariſieñ. ſint religioſi diuerſe ꝓfeſſionis. ſ. monachi nigri/ꝛ monachi albi. q̃ nũcupãt vulgarit monachi ſcti Auguſtini accidit ꝙ abbas mõachoꝝ nigroꝝ ſenio fractꝰ ſublatꝰ eſt de medio: ꝯuentꝰ tẽdẽs ad electiõeꝫ noui abbatis camerariũ ſcti Augu. (q̃ erat alteriꝰ ꝓfeſſionis: qꝛ monachꝰ albus) elegit in ſuũ abbatẽ ꝛ platũ. q̃rit an bene fecerit: Rñdet papa in hac clemẽtina et dicit. Prohibemus ne religioſus aliq̃s eligat in abbatem alterius religionis vel habitus ꝗ ſue. Et reddit rõnẽ: cũ rõni nõ ꝯgruat vt hoies diſparis ꝓfeſſionis vel habitꝰ ſocient ſimul. i. eiſdem monaſteriis. qđ ſi ſecꝰ. i. aliter fuerit factũ ꝗ iſta clemẽtina intelligat: eoipſo ſit irritum ꝛ inane. Et ſumꝰ in Aſſi. ꝑ hoc autẽ. Pr ſctiſſime audiui q̃r ꝓhibuiſtis ne religioſi vnius ꝓfeſſiõis eligant in abbatem alterius. Sed q̃ro a vobis qđ ſi aliqđ capitulum ſeculare vellet eligere vnũ monachũ nigrum vel album in ſuũ epm. quærit an poſſint eligi in epm cuiuſlibet eccleſie

Caſus ſ. alio d. helie

in preſenti tp̄e trāſmittim⁹.i.vobis mittim⁹ illas con ſtitutiones ſeu clemētinas captata oportunitate.i.ca ptato ⁊ deſiderato tp̄e congruo ⁊ cōuenienti. Seq̄tur text⁹ [vniuerſitati.] Et hic ponit cōcluſio quare nos Joannes mādantes vniuerſitati Bononieñ ꝑ ſcripta ap̄lica quaten⁹ eas .ſ. clementinas ſuſcipiatis prōpto affectu ⁊ ſtudio alacri. vſuri ſcilicet ſitis eis clementinis ſeu ꝯſtitutiōib⁹ decetero. i. āmodo in iudicijs et ſcholis. illis ſup pleis ꝯſtitutionibus ſeu clemētinis exiſtētib⁹ vobis manifeſtatis et cognitis. hoc dicit pñs decre.

Cōcluſio.

IOhānes[a] ep̄s ſeruus ſeruorum dei: dilectis filijs: doctoribus : et ſcholaribus vniuerſis bononie cōmorantibus ſalutē ⁊ apoſtolicam benedictionem. QUoniā[b] nulla iuris[c] ſanctio[d] quātūcūq; perpē ſo[e] digeſta[f] ꝯſilio ad humane nature varietatē[g] ⁊ machinationes[h] ei⁹ inopinabiles ſufficit: nec ad deciſionē lucidam ſue nodoſe[i] ābiguitatis[k] attingit: eo ꝓſertim ꝙ vir[l] aliq̄d a deo certū/ clarūq; ſtatuit: q̄n ex cauſis emergētib⁹ q̄b⁹ iura iā poſita mederi[m] nō poſſit in dubiū reuocet. ¶ Mr etiā ab adoleſcētia viri procliui[n]

exordiorum quam declarat.

b ¶ Quoniā. Exordiū. Eſt ſciēdū ꝙ clemēs ſuo exordio ad inſtar Innocētij.iiij. ⁊ Grego.x. narrabat quomodo cōſtitutiones quaſdā ante concilium: ⁊ in cōcilio Uieñ. ⁊ poſt conciliū ꝓmulgauerat: quibus ꝑcipiebat vti in iudicijs ⁊ i ſcholis Joannes autē deciſo ſub bulla illo prohemio Clemētis ponit prohemiū ſuum cū exordio. Sed cū habeam⁹ tria exordia Gregorij.ix. Bonifacij viij. et Joā.xxij. in quo differant videam⁹. Et dico ꝙ Greg. i ſuo exordio ꝓncipaliter oſtēdit qualiter emanauerit ius poſitiuū. ⁊ ipſius iuris effectum vt ibi plenius dixi. Bonifaci⁹ in ſuo exordio recognouit: ꝙ ex debito regiminis ſibi cōmiſſi: habet intēdere ſubiectorū commodis. qḋ dicit ſe ſollicite facere noua iura cōdendo/ ⁊ antiqua declarādo: vt tollat ipſorum lites ⁊ ſcādala. Joānes autē in hoc exordio volēs excuſare multiplicationē cōſtitutionū ⁊ voluminū qḋ preuiderat eccleſiaſtes vlti. ca. ſic dicēs. faciendi plures libros nullus eſt finis. dicit ꝙ principis auctoritas neceſſaria eſt ꝓpter duo. Primo q: ius poſitiuū quātūcūq; mature certe ⁊ clare cōpoſitum: nō ſufficit ad caſus emergētes: propter qḋ oportuna eſt et neceſſaria declaratio principis. Secūdo q: homo pronus ad malum facile mores ſubuertit: propter qḋ eſt neceſſaria principis poteſtas ad inſerēdas virtutes ⁊ vitia extirpāda. Patet ergo ꝙ in his trib⁹ exordijs nulla eſt inculcatio ſuperfluitas vel repetitio. Quomodo autem exordientiū ꝓpoſito predicta cōueniant. per ſe patet.

Exordia decretaliū ſexti ⁊ clemētinarū in q̄ differt.

☞ Principis auctoritas ꝓpter duo eſt neceſſaria.

c ¶ Iuris. humani/ poſitiui: ſicut canonicū vel ciuile: ſynodale vel municipale. Naturale vero vel diuinum morale eſt immutabile. v. diſt. in prin. ⁊ eſt perfectum quia manauit ab illo qui nō nouit imperfectum opus. de bap. maiores. verſi. ſed adhuc.

Ius ē multiplex.

d ¶ Sanctio. Hic ⁊ .ſ. ver. hic ſane: late ſumit. nā ponitur ſtricte ꝓ ꝯſtōne penali. vt no. iij. diſt. in ſumma.

Sāctio dupliciter ſumit.

e ¶ Perpēſo. Quaſi perfecte penſato et deliberato habetur ſimile verbū. de pac. c. vlti. circa mediū. li. vj.

f ¶ Digeſta. Alibi dicit decocta. xxxv. q. ix. apoſtolice. ⁊ hec bene cōueniūt. de cōſe. diſt. v. ne tales. c. pe.

g ¶ Uarietatem. ſumi potuit de corpore autē. de rebus eccle. nō alie. §. vt autē. in ꝓnci. col. ij. ⁊ de inſtru. cau. poſt princi. col. vj.

h ¶ Machinationes. Quaſi aſtuta ingenia: quid eſt enim qḋ homo ſemel deditus malicia nō adinueniat: in aut. vt hi qui ſe ob. perhi. poſt prin. col. vj.

i ¶ Nodoſe. de verbo. ſig. cum olim. ⁊ de reliqui. ca. vno. in prin. lib. vj.

k ¶ Ambiguitatis. De triplici ambiguitate iuris facti ⁊ perſone. no. xxxiij. diſt. ca. fin. ⁊.

Ambiguitas eſt triplex.

l ¶ Uir. Innuit fieri poſſe. de cog. ſpi. ca. ij. lib. vj.

m ¶ Mederi. Facit in aut. hec conſtitutio inno. cō. in princi. colla. viij.

n ¶ Proclivi. xx. q. iij. ꝓcliuus. facit. xij. q. j. ca. j. ⁊ in aut. de mo. §. ſi quis igitur. ad fi. col. j. Et dr̄ ꝓcliuus: quaſi precepa: prompta/ facilis/ vel inclinabilis.

Procliuus q̄d ſit.

¶ Gloſa ſe. ꝓmo allegat duo ꝓpter q̄ nomē Joannis nō extollit. oſtēdēs hoc nomē viguiſſe in romanis pōtificib⁹ i gloſatorib⁹ ⁊ doctorib⁹ canoniſtis. Scd̄o rōnē inducēs opis imꝑfectionē excuſat. Tertio auctorē ꝓhemij de ſex ꝟtuoſis cōmēdat: ⁊ de mutatione nois ⁊ alijs i ſalutatiōe dicēdis remittit: ⁊ ꝓhemiū diuidit.

a ¶ Joannes. Gratioſum hoc nomē ꝑ interpretationes/ deriuationes/ vel ethimologias extollere non eſt meū: ſuſpitionis rō patet. Eſſet etiā hoc refricare notiſſima. In ap̄latu tamē hoc nomē ſuꝑ cetera viguit. xxij. eſt eñ ipſe q̄ loquit. cū tñ reliqua romanorum pōtificū noīa. xj. nō trāſcēderint numerū: ad quē etiā ſoli⁹ bn̄dicti nomē aſcēdit. Inter canoniſtas etiā cōmentarios hoc nomē viguit. Habuimus eñ Joannē theutonicū preferendū. nō ex ordine ſez ex fructu. Joannem galeñ. vulteranū. Joannē hyſpanū. Joannē fauentinū. Joannē de faucona. Joannē de anchona. Joannē de deo etiā hyſpanū. Joannē de lāguicella ceſenateñ. Joannē monachū cardinalē. Ego etiā qui minor ſum inter. xij. doctores collegij Bononieñ. me q̄rtū fuiſſe Joannē: nunc inter eos ſolus: ſed inter cōmentatores decimus/ etiā de nigro papirū: forte nō dign⁹ occupare mēbranas. Et q: ꝓut patet hic in exordio. etiā compoſitores iuriū vix poſſunt tam clarū/ certūq; ſtatuere: quin dubia multa relinquant excuſabilis ero: ꝙ in hac prima lectione/ vel gloſatione ſingula nō perfecte rimantur. Nā etiā in rebus experimur q̄ naturaliter generātur: ꝙ in eis paulatim de imperfecto ad perfectū venit. Sic ⁊ q̄ de veritatis cognitione a principio parū attingūt/ poſtea quaſi pedetētim ad quādā pleniorē veritatis menſurā perueniūt. Igit ſub hoc excuſationis clypeo: licet varijs occupatus: per fiduciā clementie diuine has clemētinas gloſandas aggredior. Eſt autem ſciendū ꝙ iſte dñs Joannes pontifex induſtrioſus ⁊ mundus: ſimoniā fugans/ ⁊ iuſticiā amās: ſcientia magnus/ ſtatura puſillus/ cōceptu magnanimus: prius Jacobus vocabat. De hac ꝓo mutatione nominis ⁊ alijs que ad ſalutationē hanc reſpiciūt: dic vt not. in ſalutatione. lib. vj. Diuido autē hoc prohemiū preter datā in quattuor partes aut in duas: ⁊ ſecūdam in tres vt ibi. In prima ponitur ſalutatio vſq; ibi: quoniā. ibi: exordium. vſq; ibi: hec ſane. ibi narratio vſq; ibi: vniuerſitati. ibi concluſio: vſq; in fine.

Joannis nomen viguit ſuper cetera inter ſummos pōtifices et iuris canoni et interpretes.

☞

Diuiſio prohemij.

¶ Gloſa ſequēs primo ponit actū diuerſum Clementis et Joannis. Secundo querit de differentia trium

ad malū ſenſualitas[a] humana declinat: per qđ morū ſubuerſio in clero et pplo frequēt obrepit[b]: neceſſaria eſt ſuperioris auctoritas: vt tā p determinationis[c] oportune ſuffragiū tollat ambigua: lites auferat: altercatiões[d] dirimat: ⁊ obſcura ſuccidat[e]: q̄ꝫ p cultoris prouidi ſarculū[f] extirpet vicia: ⁊ virtutes inſerat[g] corrigat exceſſus/moreſq̄ꝫ reformet[h]. ¶ Hec[i] ſane felicis recordatiõis Clemēs papa[k] v. pdeceſſor nr̄ prudent' attēdēs ⁊ puide cupiēs deformatoꝝ reformationē pſpicē: ſoluere difficilia: ac ſanctiones q̄ſtiõibus ⁊ negocijs iminētibus conſonas[l] promulgare. ¶ Dudū nedū in ↄcilio Uienēſi qnetiā añ[m] ⁊ poſt ip̄m cōciliū cōſtitutiones plurimas edidit: in q̄b⁹ multa vtilia ſtatuit/atq̄ꝫ ſalubria: ⁊ nõnulla dubia in iudicijs ⁊ extra frequētata decidit[n]. ¶ Et licet eas collectas ī vnū[o] volumē et ſub ↄgruis titulis collocatas mittere decreuiſſet et dare[p] in cõe ſubiectꝫ: aſſidua tñ occupatio circa magna: ac ſortis[q] humane ↄditio: q̄ ip̄m de medio[r] ſuſtulit ī cā fuerūt q̄re ſuū ī hac pte ppoſitū nō ipleuit[s]. ¶ Nos et q̄ ſicut eidē: lꝫ imeriti in aplat⁹ officio (dño pmittente[t]) ſucceſſim⁹ ſic et in affect⁹ plenitudine in his q̄ cõpēdiū[v] vniuerſi ↄcernūt[x] ſucceſſiſſe debem⁹[y]: tot grādib⁹ agēdis et arduis fuimus a nr̄e pmotiõis exordio circunſepti[z] q tā ex hoc q̄ꝫ ex cāis rõnabilib⁹ alijs: q̄s ſub ſilētio[2] puidim⁹ ↄmittendas pdictas vobis cõicare ↄſtitutiões fuim⁹ hacten⁹ ipediti. ¶ Nūc igit' oportunitate[a] captata illas vobis ſub bulla nr̄a trāſmittim⁹. ¶ Uniuerſitati[b] vr̄e p aplica ſcripta mādātes: q̄ten⁹ eas prõpto affectu ſuſcipiatꝫ ⁊ ſtudio alacri[c] eis ſic[d] vobꝫ manifeſtatꝫ ⁊ cognitis vſuri decetero[e] in iudi

a ¶ Senſualitas. de hac de ſacra vnc.c. vno. verſi. in vertice. ⁊ p hanc appetimus delectabilia corpori: ⁊ fugimus nociua. nec omnino poteſt extingui: vt dicā .J. de heret. ad noſtrum. ver. ij.

b ¶ Obrepit. quaſi latēter ſubintrat. ⁊ idē ꝟbū. lxj. di. null⁹ inuitis ⁊ de cele. miſ. cū creatura. ⁊ .J. de ſtatu mona. ne in agro. in prin.

c ¶ Determinatiõis. fa. J. ḋ ele. ne romani. ī pn.

d ¶ Altercatiões. quo ad verboꝝ certamina

e ¶ Succidat. Reſpicit qđ pri⁹ dixerat vſq̄ꝫ ad ꝟ. q2 ēt. qđ ſeq̄t reſpicit qđ dixerat in ipſo. ꝟ. q2

f ¶ Sarculū. inſtr̄m q̄ euellūtur male ⁊ inutiles herbe q̄ naſcunt' int' bonas qđ boī. vocant rõcare. Eſaias. vij. i. fi. Uepres ⁊ ſpie ī vniuerſa tra: ⁊ oēs mõtes ſarculo ſarcient' ⁊ .j. Reg. xiij. i fi. Deſcēdit ois iſrael: vt acueret vnuſq̄ſq̄ꝫ vomerē ſuū ligonē ſecurim ⁊ ſarculū. Differētia inter ſullonem ⁊ ſarcinatorē / no. iſti. man. in fi.

Sarculū quid ſignificat.

g ¶ Inſerat. hiere. ḋ malo. ⁊ obe. ſolite. ꝟ. potiſſes

h ¶ Reformet. de accu. ſicut olim.

i ¶ Hec ſane. Narratio ponens ⁊ ↄmendās actum Clemētis: illi⁹ etiā propriā tarditatē excuſans.

k ¶ Papa. i. admirabilis. ⁊ dicit' a pape qđ eſt interiectio admirantis: ⁊ vere admirabilis: q2 vices dei in terris gerit. inde dixit ille anglicus in poetria noua. Papa ſtupor mundi. et circa finem. Qui maxima rerū: nec deus es/nec hō: quaſi neuter es inter vtrūq̄ꝫ. Ethimologia vero nois eſt. i. pater patrum.

Papa nec de⁹ eſt nec homo.

l ¶ Conſonas. iiij. di. erit autem.

m ¶ Ante. Iſte ſole emanauerūt añ conciliū. de iudic. dudū. de immuni. eccle. q̄m. de ſen. excõ. et frequentib⁹ ꝟo. Reliq̄ue oēs in cõcilio vel poſt concilium: vt in ipſarum ſubſcriptionibus patebit.

Clemētie tres añ ↄcil. emanauerunt

n ¶ Decidit. concor. phemium Greg. ix.

o ¶ In vnum volumen: non tñ ſub noie libri: vnde male dicūt q̄ allegāt ſeptimum librū. nā ſi ſub noie libri cõpoſuiſſet cõſtitutiões que emanauerūt poſt cõpilationē ſexti: iuxta morem inſerte fuiſſent. Itē hoc expreſſiſſet vt fecit in phemio ſexti.

Clemētine nō ſunt vocāde ſeptim⁹ liber.

p ¶ Dare: no. p eo quod in fine dicam.

q ¶ Sortis. Sumit' hic p fortuna vl' euētu. ſic. xxv. q. ij. ſors alibi p ſortilegio. de ſorti. c. j. alibi p capitali. de vſur. cap. j. ⁊ .ij. alibi pro pte vel portione. de prebēn. cum ſm. xxj. di. cleros. in prin.

Sors multipliciter ſumit'.

r ¶ De medio. i. de hac vita que quare dicatur medium habes. xxiij. q. iiij. hec autem vita.

s ¶ Non impleuit. concor. de pig. c. iij.

t ¶ Permittēte. ⁊ forſan agente. oia em̄ q̄ fiūt aut iuſto iudicio facit/aut ſuo pmiſſu ita fieri ſinit. xxvi. q. v. nec mirum. verſi. nec ideo.

Deus oia facit vel fieri pmittit.

v ¶ Cõpēdiū. Qđ ē breue ⁊ vtile. ḋ h⁹ de reſcp. diſpēdia. lib. vj.

x ¶ Cõcernūt. quaſi ſil' cernūt vel conſpiciunt.

y ¶ Debem⁹. Dꝫ ergo ſucceſſor pficere factū pdeceſſoris. xij. q. v. q2 ioānes. lxiij. di. c. ij. ḋ reſcrip. litterꝫ. vbi de hoc. ⁊ .xj. q. iij. ſi eps anie.

z ¶ Circunſepti. i. circūdati vl' vndiq̄ꝫ cincti

2 ¶ Silentio. Sit rector diſcret⁹ in ſilentio. xliij. di. ſit rector in pn. ↄtra illos q̄ dicūt tacēda. Ouidi⁹ ſine titulo. Quis minor eſt vnq̄ꝫ q̄ꝫ tacuiſſe labor' Et Cato. Uirtutē primā eſſe puto cõpeſcere linguam. et Seneca ait. Dixiſſe me quāq̄ꝫ penituit: tacuiſſe nunq̄ꝫ.

Silentiū commendatur.

a ¶ Oportunitate. xxiij. q. iiij. non poteſt. in fi. et de eo qui cog. conſan. vxo. veniens. ij.

b ¶ Uniuerſitati. cõcluſio.

c ¶ Alacri. concor. phe. inſti. in fi.

d ¶ Sic. ſ. per miſſionem noſtrā ſub bulla.

¶ Glo. ſeq. primo p hunc textū arguit ⁊ remittit. Secūdo excludit. v. caſus nō dubios. cõtra q̄ntū allegās dicēs reliquos ſic examinandos. maxime in trib⁹ ſpeciēb⁹. Tertio narrat quedā eueniētia tpe Clemētis ⁊ poſt mortē ipſi⁹ ex q̄b⁹ arguēs p ⁊ ↄ trib⁹ rõnib⁹ cõcludit q eius tēpore ligauerint: ⁊ trib⁹ alijs cõcludit cõtrariū quod dicit equū diffinitionē pape reſeruās.

e ¶ Decetero. videt' tñ p hāc lrām q he cõſtitutiões nō ligauerint tpe Clemētis. Itē nec tpe Ioānis: niſi poſt hāc datā ⁊ poſt duos menſes ab illa. ⁊ vide quod ſcripſi ſup data. vj. lib. hūc paſſum (quē periculoſum eſt decidere) pſequēdo excludam⁹ primo caſus indubios. Indubitatū eſt aūt q cõſtitutiões q̄ pceſſerunt cõcil. de q̄b⁹ dixi ſup ꝟbo. ante. etiā tūc ligabant. Itē indubitatū eſt q añ mortē Clemētis ligabāt .J. eo. ti. ca. vno. ⁊ .J. de ele. ne romani. de iureiurā. romani. de re iudi. paſtoralis. Cõſtat em̄ q papa Clemēs ſolen=

Clemētine a q̄ tpe ligauerant.

niter illas publicauerat: ⁊ ꝙ ſtatim ligarent mandauerat. Itē indubitatū ꝙ ꝯſtitutiones declaratorie ligabant. ⁊ hoc ſine ꝑncepꝰ in illis vtatꝛ verbo declaratiōis. vt. j. de elec. qꝺ circa. ⁊ c. ſeq. ſiue nō. vt. j. titu. ij. gratie. ⁊ j. tit. iij. ꝯſtitutionē. de offi. deleg. iudices. de teſti. c. ij. ⁊ decꝛ. q̄ ſunt ſub tit. de ꝑben. ⁊. iij. et vlteriores ſub tit. ꝺ ap. ⁊ his ſiles. Itē ſunt quedā q̄ ſine pene adiectione ꝑcipiunt vetera iura ſeruari: vt. j. ꝺ eta. ⁊ quali. c. j. ꝺ of. ordi. c. j. de cēſi. c. ii. de reliqui. ⁊ vene. ſctō. ca. j. ⁊

ciis ⁊ i ſcholis[a]. Data[b] auinio. viij. kalendas nouēbꝛis[c] pōtificatꝰ[d] nr̄i anno ſecūdo.

De ſumma trinitate ⁊ fide catholica. Clemēs. v. i ꝯcil. Uien.

Fatetꝛ cōciliū vnicū dei filiū i eſſentia dei eternaliṫ ſubſiſtentē: verū corpꝰ humanū aſſumpſiſſe de ꝟgine ⁊ in eo paſſum: ⁊ iā mortuū lancea ꝑforatū approbās i hoc ordinē quē tradidit euāgeliſta Ioānes. h. d.

Capitulū. j.

Fidei[e] catholice funda-

de illis nō expedit dubitare vel querere. Idē dico de his q̄ priuilegiātꝛ. j. de cele. miſ. dignū. de bap. ca. vno. de ꝑuil. archiepō. ⁊ facit ad hoc de cōceſ. ꝑben. cap. j. poſt ꝑnci. li. vj. Hec vera niſi dicas aliud in ꝑuilegio ſimpliṙ dato ⁊ aliud in eo qꝺ dat conſtitutio quo caſu imitari debet naturā ꝯſtitutiōis. facit de offic. deleg. ſi ſup grā. lib. vj. In aliis ergo remanet dubiū qꝺ expedit examinari: ⁊ maxime in penalibꝰ q̄ ſunt multe: ⁊ in his q̄ decretū apponūt. de ele. c. iiij. ⁊ vl. ⁊ c. i pleriſqꝫ. vel q̄ excludūt. de eta. ⁊ qli. vt hi qui. de regu. vt profeſſores. Circa hoc ſciendū eſt ꝙ cōſtitutiones cōcilij licet non oēs fuerint in concilio publicate tamen poſtea de facto fuerunt publicate: ⁊ ipſarum habita copia: ⁊ iā habebātꝛ ꝙ ligarēt. et qꝛ patuit aliquas ex illis inepte: aliq̄s ꝓlixe: aliq̄s defectiue ꝯpoſitas: aliquas etiā nō expedire: noluit Clemēs ꝙ ꝯpoſitio illa ꝓcederet: ſed (vt fertꝛ) ſub excōicatiōis pena mādauit ꝙ illas habētes infra certos dies reſtituerēt camere vel incenderēt vel dilacerarēt eaſdē. Demū per peritiores fecit illas recenſeri: q̄ aliquas ⁊ paucas in totū reſeruauerūt: aliq̄s in totū reſecarunt aliquas mutauerūt q̄ ad ꝟba mēte ſeruata. in aliquibꝰ mēti ⁊ verbis detraxerūt ⁊ addiderūt. ⁊ has lꝫ nō ſub his ꝟbis in cōcilꝛ. publicate fuiſſent voluit ſub noīe cōcilij reſeruari: ⁊ multas ꝯſtitutiones vtiles addēs: de quibꝰ nō fuerat in ꝯcilio tractatū. vt de reſcrip. oēs q̄ ſunt poſt ſcꝺam. ⁊ de elec. oēs poſt primā. cū ſiſibus. fecit illas vna cū quibuſdā ꝯſtōnibꝰ quas priꝰ ediderat ſub debitis titulis cōpilari. Et vt a dn̄o Attrebateñ. audiui qui tūc erat ꝯdictoriarū auditor/ Clemens ꝑcepit illis in audiētia publicari: ⁊ ipe dn̄s auditor dicit ꝙ inchoauit ⁊ finiuit in audientia publicationē illarum. Memini tunc audiuiſſe ꝙ Clemēs mādauerat ꝙ cōſtitutiōes ꝑter ꝑdictas q̄ttuor ligarēt poſt quattuor mēſes. Aliq̄ dicebāt ꝙ ordinauerat eas ligare poſtq̄ eſſent per ſtudia publicate: mortuo Clemente iſtarū cōſtitutionū haberi copia de cancellaria nō poterat: ⁊ ſic tenuerunt curiales: ꝙ vltra illas quattuor nō ligarent. Creato aūt dn̄o Ioāne adhuc ꝑmo anno ſui pōtificatꝰ ⁊ vltra viguit hoc dubiū. Sed qꝛ quibuſdā petentibꝰ per ipam auditores dari in cauſis bn̄ficialibus cū clauſula ſimpliṙ ⁊ de plano. ⁊c̄. interdū ſic reſpōdit: ꝯſtitutionē habetis. ceperūt dicere auditores palatij ꝙ ipe videbatꝛ velle ꝙ ꝯſtitutiōes ligarēt. Cōtrariū videbatꝛ: qꝛ petiuerat ⁊ receperat ꝯſtitutiōes ipſas examinādas ⁊ corrigendas et aliquas correxit ⁊ mutauit: vt. j. tit. j. c. vno. Finaliter deliberauerunt auditores illā habere ꝓ cōſtitutione. de qua papa ſic

dixerat: reliquas priori dubio relinquendo. Ex his ꝙ ꝯcluditꝛ ꝓ ⁊ ꝯ ꝙ ligauerit. facit ꝑdicta aſſertio dn̄i auditoris q̄ dicit ſe de mādato Clementis publicationē in audiētia finiuiſſe: ⁊ ſic fuit oīs actus legis cōdēde ꝑfectꝰ. de q. C. de legi. hūanū. Itē ꝯriū ſonat in abſurdū ꝙ ꝯſtitutiōes q̄ attribuuntꝛ cōcilio ⁊ Clementi a tpe finiti cōcilij nō ligēt infra quinquēniū ⁊ a tēpore Clemētis infra biēniū: ex quo ꝙ fuit cōſtitutio cōcilij vel Clemētis. ⁊ verbū ſtatuo/ deſignat rē ꝑfectā. de ꝟb. ſig. i his. cū cōcor. ergo ligabāt poſt tps limitatū a iure. Itē nō apparet nec fertꝛ ꝙ dn̄s Ioānes de his ꝯſtitutiōibus fecerit aliā publicationē in audientia: ergo innititꝛ iā facte. Sꝫ hoc dicere multos illaq̄at. ⁊ maxime ponderatis cōſtitutiōibus. de vi. ⁊ hone. cle. qm̄. de ſepul. c. j. de ſta. mo. c. j. ⁊ de reli. domi. ca. j. de ꝑuil. c. j. ꝑ quas id tenendo multi clerici ⁊ infiniti religioſi ligari dicētur. Itē ſonat id abſurdū dicere ꝙ ligarēt cōſtōnes q̄ occultabantꝛ. Quare benigniꝰ videretꝛ id qꝺ in prin. gloſe dixi. quaſi his perplexitatibꝰ ponderatis dominus Ioannes hic voluerit ꝑ hoc ꝟbū decetero: ꝙ tpe huiꝰ date ſit ipſarū publicatio facta. Nec obſtat publicatio facta tpe Clemētis: qꝛ lꝫ illas publicare fecerit: illas tn̄ non dedit. qꝺ ptꝫ: qꝛ ſupra dicitꝛ ꝙ dare decreuerat: ſꝫ ſuum ꝓpoſitū nō impleuit qꝺ ſatiſfaciat. Hec ſic dicta ſumantꝛ in modū collatiōis/ nō diffinitionis. quā hoc caſu cōditor facere poſſet nō gloſator.

a In ſcholis. De his verbis dic. vt. ſ. in ꝓhemio Grego. in vlti. glo.

b Data. Circa hanc datam vide quod not. in ſ. vj. lib. ſuper eius data.

c Nouembris. quare mēſis iſte ſic denominetꝛ dicā. j. de reli. ⁊ vene. ſanc. ſi dn̄m. verſi. licet igitur.

d Pōtificatus. q̄ incepit nonas. i. quinto die ſeptēbris. anno dn̄i. M. cccxvi. qua die cōſecratꝰ fuit bn̄dictus ⁊ coronatꝰ: lꝫ prius fuerit electꝰ ſeptima Auguſti. Et ꝑ hoc ptꝫ ꝙ tardauerat mittere cōſtitutiones has fere per. xiiij. mēſes poſt coronationem. ⁊ hec eſt cauſa quare ſuperius ſe excuſauit. Io. an.

Rub. De ſumma trinitate ⁊ fide catholica. Circa rubricas huiꝰ voluminis nō ꝯtinuādas repete qꝺ no. e. ti. lib. vj. qꝺ etiā hic fortiꝰ locū hꝫ cū hoc volumē nō emanauerit ſub noīe libri vt in ꝓhemio dixi. Et lꝫ hac rōne viderentꝛ cōſtitutiōes gregoriane cōpilationis ⁊ ſexti allegande in hoc volumine ſm̄ ſuas materias ꝓut. ſ. ⁊. j. oēs tn̄ allegabo. vt. ſ. ex quo in altera illarum cōpilationū hec inſeri nō mādantꝛ. Ioan. an.

Fidei catholice. Partes patēt. Scꝺa ibi porro. Tertia ibi: ad hoc. Itē hec prima pars facit tria. Primo fatetꝛ eternā diuinitatē Chriſti. Scꝺo veram humanitatem ipſius. Tertio ipſius paſſionē et mortem ⁊ figuram inducens ordinem approbat quem de plagis ponit euangeliſta Ioannes. diuiſio

e Fidei catholice. Prima ps ⁊ ſumma huiꝰ ꝯcilij hec eſt. Cōciliū ꝯfitetꝛ vnicū. i. vnū filiū dei ſubſiſtēre eternaliter in eſſentia dei. aſſumpſiſſe de virgine verū corpus humanū paſſumqꝫ iam mortuū ꝑforatū cū Additio dn̄i helie textū

pecu= liariter decla= rans.

lancea. approbādo ordinē quē tradidit Joannes. Et hec prima ps facit tria. Primo fatef / ſeu cōfitef eternā diuinitatē xp̄i. Scd̄o fatef. i. cōfitef verā humanitatē ipſi⁹. Tertio fatef paſſionē ipſius ⁊ eius mortē: et cū hoc inducit figurā de primo Adam ad ſcd̄m Adam. i. ad xp̄m. ⁊ appro

j. Co= rin. iij

bat ordinē quē ponit euangeliſta Joannes de plagis xp̄i. ⁊ declarat ordinē Matthei.

mēto^a ꝓter qḋ (teſte aplo^b) nemo pōt aliud ponere firmiter inherētes: apte cum ſctā mr̄e eccl'ia confitemur vnigenitū^c

Nam Mattheus dicebat Jeſum fuiſſe perforatū lācea ipſo nō mortuo: ſed viuēte in cruce. Joānes dicebat Jeſum fuiſſe perforatū lancea ipſo mortuo in cruce. et iſtā diuerſitatē hic ponit. et iſta prima pars ſic diuiſa durat vſq ad §. porro. Nūc ꝓſequamur iſtā primā partē: ⁊ dicamus q Clemēs nō vult incipere ſuū opus ꝯſtitutionū. ſ. clemētinarū niſi primo inuocet trinitatē: q̄ eſt fundamētū fidei catholice. et vult innuere. i. dare ſignū intelligēdi q ſi ipſe in ꝓncipio ſui operis nō inuocaret ipſam trinitatē q ipſe edificaret ſine fundamēto: ⁊ edificatum nullū eſſet qꝛ vbi fundamētū nō eſt ibi ſuperedificari nō pōt. Et iō ipſe Clemēs papa inuocat ſeu implorat trinitatē quā cōfitetur cū ſancta matre eccleſia. Et cōfitef vnicū dei filiū ſubſiſtētē eternaliter. vna. i. ſimul cū patre. Et ipſe Clemēs cōfitef partes nature humane eſſe vnitas ⁊ cōiunctas adinuicē. ex quib⁹ partib⁹ nature. ſcꝫ materia ⁊ forma. hoc eſt corpus et ala ipſe exiſtēs purus de⁹ fieret cū ipſis duab⁹ naturis verus homo. aſſumēdo eo exiſtēte deo cū ſua deitate pura ⁊ ſimplici corpus humanū qḋ eſt materia. et aſſumēdo alam intellectiuā ſeu rōnalē q̄ eſt forma. et ſic habuit duas ptes nr̄e nature. Et ſic accepit alam rōnalē ſeu intellectiuā informātē corpus. qꝛ forma id eſt ala dat corpi formā: qḋ corp⁹ ipſe xp̄s aſſumpſit ex ꝑte in thalamo. hoc eſt in vtero ꝟginali ad vnitatē ſue hypoſtaſis. i. vt ipſe vniret humanitatē cū ſua diuinitate vel ad vnitatē ſue hypoſtaſis. i. ad vnitatē ſue ꝑſone diuine. qꝛ niſi ipſe feciſſet talē vnitatē ipſe nunq̄ nos potuiſſet redimere ꝑ mortē. qꝛ fuiſſet purus diuin⁹. ⁊ purus diuin⁹ eſt impaſſibilis: ⁊ iō neceſſe fuit ad nos redimendū ꝑ mortē q vniret ſue hypoſtaſi. i. ſue ꝑſone diuine corp⁹ ⁊ alam. Et nos Clemēs cōfitemur q voluit in hac natura ſic aſſumpta. i. capta ipſum verbū dei. i. xp̄m filiū dei ꝓ ſalute operāda oīm. i. hoīm nō ſolū affigi. i. poni in cruce: ſed etiā voluit mori in ea. Et ipſe fili⁹ dei ſuſtinuit vel paſſus eſt lat⁹ ſuū ꝑforari lācea: ſpū iā emiſſo ⁊ extra miſſo. vel ipſo mortuo. a quo ſcꝫ latere ꝓfluxit. i. exijt vnda ſanguinis / et vnda aq̄. vt exinde formaref vnica eccl'ia mater ⁊ cōiunx xp̄i: ſicut eſt formata Eua de latere Ade ſoporati. i. dormiētis / qꝛ de ei⁹ coſta fuit formata Eua ei⁹ cōiunx: ſic de latere dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i mortui aqua ⁊ ſanguis fluxit: vn̄ formata eſt mater eccl'ia. Jō notem⁹ ꝓ intellectu caſus q dormitio Ade qñ de⁹ accepit coſtā de latere ei⁹ vt formaret Euam. ⁊ mors xp̄i qui lācea lat⁹ perforatum ſuſtinuit cōueniunt in figura. qꝛ ſicut eua fuit formata de coſta Ade ſumpta de latere eius dormientis: ſic mater eccleſia fuit formata ⁊ effecta cōiunx xp̄i ex vndis aque ⁊ ſanguinis ꝓfluētib⁹ de latere dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſoporati. i. mortui in cruce. Sequif in textu. [Hec eſt inq̄ veritas] in quo cōprobat ordinē quē poſuit Joannes euāgeliſta de plagis xp̄i. ⁊ dicit. Hec eſt inq̄ veritas vallata teſtimonio pregrandis aquile. i. beati Joannis apl'i ⁊ euangeliſte quam ꝓpheta Ezechiel vidit tranſuolantē ceteris alalibus euāgelicis. De hoc vide gloſam in verbo Joannis. qui Joannes narrās ſeu recitās rem geſtā huius ſacramēti. ⁊ narrans ordinē in euāgelio ſuo dicit. Ad Jeſum aūt cum veniſſent ſcꝫ iudei. vt. i. qñ viderūt eum mortuum nō fregerūt eius crura: ſed vnus militum aperuit latus (ſcꝫ xp̄i) lancea. Et cōtinuo. i. ſtatim exiuit ſanguis et aqua. Et ſic noſtemus q Joannes narrat Jeſum premortuū fuiſſe anteq̄ latus ei⁹ aperiretur lācea. Mattheus ꝟo dicebat latus Jeſu xp̄i fuiſſe perforatū ⁊ apertū lancea anteq̄ moreref: vt apparebit in ſequenti. ideo ꝓſequamur tex. Et Joānes qui iſta vidit ſcilꝫ Jeſum mortuum in cruce: ⁊ latus ei⁹ perforatū lācea perhibuit teſtimonium ei⁹. i. ita dixit et ꝓbauit ſeu teſtificauit ſic eſſe. Et ille ſcit qꝛ vera dicit vt ⁊ vos credatis ſicut ⁊ ipſe q̄ vidit. Quare nos cōuertentes aciem ad teſtimoniū tā preclarū / ac cōuertentes aciem ad teſtimoniū ſanctorum patrum ⁊ doctorū. ⁊ nos Clemēs conuertētes aciem. Vel vt alij dicūt. aciam ad cōmunem ſententiā cōſiderationis apoſtolice. ad quā dūtaxat. i. ſolūmodo pertinet declarare. declaram⁹ predictū apoſtolū Joannē ⁊ euangeliſtā tenuiſſe rectū ordinē rei prefate in premiſſis narrādo q vnus militū aperuit latus ſcilꝫ xp̄i ipſo iam mortuo. Et dicimus textū Matthei apoſtoli ⁊ euāgeliſte (qui textus dicif inueniri in aliquibus libris) narrare hec ſub alio ordine. videlꝫ dicēdo latus xp̄i fuiſſe apertū ipſo viuente in cruce. Nos Clemens dicim⁹ illū textū Matthei deberi intelligi ꝑ anticipationē: qꝛ pri⁹ dicit ea que poſt dicere debebat. Debebat enim Mattheus primo narrare Jeſum xp̄m premortuū fuiſſe: ⁊ poſtea dixiſſe latus ei⁹ perforatū lancea. Et dicitur anticipatio ab ante ⁊ capio. qꝛ ante capitur vel ponitur illud quod debet poſtponi: vt ipſe Mattheus fecit. Et notemus pro textu quia diximus §. ⁊ nos cōuertentes aciam. iſta dictio aciam eſt accuſatiui caſus. Et declinatur hec acia acie datiuo huic acie. accuſatiuo hāc aciam (vel melius eſt in tex. aciē ab acies aciei.) Unde acia eſt defectus viſus quando homines apertos oculos habēt: ⁊ tamē non vidēt: hic accipitur ſic / nō proprie: ſed dic nos cōuertentes aciā. id eſt viſum ⁊ intellectū noſtrū. quia Clemēs vult inſequi verū teſtimoniū Joannis / ⁊ doctorū. Item notemus verbum ypoſtaſis ſupradictum ypoſtaſis. id eſt ſubſtātia intellecta ſine forma ſcꝫ primordialis materia. Et dicitur ab ypo. qḋ eſt ſub. ⁊ ſtaſis qḋ eſt ſtatus vel ſtans: quaſi ſubſtans: qꝛ habet ſubſtare omnibus accidētibus ⁊ in ſe omnia accidentia recipit. nullo tamen informatur. inde ypoſtaticus. ca. cum. Et notemus q greci vtūtur eodem modo hoc nomine ypoſtaſis ſicut nos vtimus hoc nomine perſona. vnde poteſt dici q tres perſone ſunt in diuinis. vel ypoſtaſes id eſt. tres ſubſiſtentes. Item dicimus affigi cruci. Nota q affigo affigis affigere. id eſt ad aliud figere vel corpus contra alium iungere: vt chriſtus fuit affixus ⁊ iunctus cruci.

Acia qd ſit.

ypoſta ſis vñ dicif.

Affige re quid eſt.

a ¶ Fundamento. quod eſt chriſtus.

b ¶ Apoſtolo. j. ad Corinth. iij. et concor. j. q. j. cum paulus. de preſby. non bap. c. ſi.

¶ Gloſa ſequens probat per rationem Anſelmi dei filium vnigenitum.

c ¶ Unigenitū. vt dicit Anſelmus In ſctā trinitate quātūlibet pa tū incōueniēs eſt impoſſibile: ſed ſi pater aliū filiū genuiſſet: ille ꝑ oīa ſimilis eſſet iā genito filio: ⁊ cū iā genitus fili⁹ ſit verbū: reliquus eſſet ꝟbū ⁊ ſic eſſent in deitate duo verba: ſed cū vno dei verbo:

Dei filius eſt vnicus nec pñt eē plures.

oīa perfectiſſime dicanť ⁊ creentur: aliud ſuperfluū ⁊ nugatoriū fuiſſet: nā duorū ad idē ſuffragantiū quorum vnū ſufficit alterū ſuperfluū eſt qd nō eſt in deitate poſſibile. ⁊ philoſophus.j.phiſicoꝝ. Fruſtra fit per plura qd pōt fieri per pauciora. Joan.and.

dei filiū[a] in his oībus[b] in quibus deus pater exiſtit[c]: vna cū patre eternaliter[d] ſubſiſtētem partes noſtre nature ſimul vnitas[e] ex quib⁹ in ſe verus deus exiſtens fieret[f] verus homo: humanum videlicet corpus paſſibile[g]: et animā[h] intellectuā ſeu rōnalem[i] ipm corpus vere p ſe et eſſentialiter informantem aſſumpſiſſe ex tēpore[k] in virginali[l]

a ℭ Filiū. De ſpūſancto et ei⁹ eterna ꝓceſſiōe. ā.e.fidei.li.vj.
b ℭ Omnib⁹. Per hoc comprehēdit immēſitatē: incōmutabilitatē: incōprehēſibilitatē: oīpotentiā: ⁊ ineffabilitatē. Itē eſſentiā ſubſtantiā ſeu naturā de his oībus. ā.e. firmiter. in pn. ⁊ in diuinis hec tria vltima repetimus ad maiorē expreſſionē. Si em̄ ad diuinā eſſentiā habeať reſpect⁹: quaſi mathematice. i. abſtracte nō reducta ꝯſideratione ad ꝑſonas: ſic eſt eſſentia. Si conſidereť cōcrete habito reſpectu ad ꝑſonas: ſic eſt ſubſtātia. q2 in qualibet ꝑſona ſubſtat. et eſt idē. ā.eo. dānamus. ver. nos aūt. Si vtroq; mō: quaſi in cōſideratione vniuerſali: ſic eſt natura: quia naturale eſt diuine eſſentie q ſit vna: et q in ea ſint perſone. ſimplex tamē eſt impartialis ⁊ indiuiſibilis.

Eſſentia ſubſtantia et natura qualiter dicunť in diuinis

c ℭ Exiſtit. dānati ſunt ergo bonoſiani: q xpm dicebāt nō ꝓpriū ſed adoptiuū filiū dei. xxiiij.q.iij. quidā ver. bonoſiani. ⁊ de hoc de celebratiōe miſ. in quadā.
ℭ Gloſa ſequens ponit errorem Arrianorum ⁊ ipſorum motiuum. cui reſpondet.
d ℭ Eternaliter. Arriani negauerūt filiū coeternū patri. xv. di. c.j. xxiiij.q.iij. quidā. ver. arriani. ⁊ arguebāt ſic. oīe qd natū eſt principiū habet: ergo filius q nat⁹ eſt principiū habuit/⁊ eſſe cepit. vñ dicebat Arrianus: ſi fili⁹ eſt natus eſt ſi nat⁹ eſt: ergo tēpus fuit qñ nō erat fili⁹. Sed cōtra eū dicit Ambroſi⁹. lib.j. de trini. c.v. idē poſſet dicere de deo q ſi cepit eſſe pater ergo primo fuit de⁹ q̄ pater: ⁊ fuit tēpus quo nō erat pater ſed cū ex hoc ſequereť eū mutabilem id eſt generatiōis acceſſione mutatū: hoc dicere amētia eſt: ſemper enim fuit pater ⁊ filius nā ex vi correlatiui poſito vno ponitur ⁊ reliquū. Dicebat ergo Aug. de fide ad petrū. c.ij. ſi dei filius virt⁹ ⁊ ſapiētia dei eſt: nec vnq̄ fuit deus ſine ꝟtute et ſapiētia dei: ergo fili⁹ coetern⁹ eſt deo patri. Primū ꝓbat apl's.j. ad Chorin.j. ⁊ habetur. xxxvj. diſtin. §. hic etiā. Dicit ergo Augu. q ſicut ſplendor qui gignitur ab igne coetern⁹ eſt illi: et eſſet coeternus ſi ignis eſſet eſſet eternus: ſic eſt intelligendum ex deo natum eſſe ſempiternū. vt ſit patri filius coeternus. ⁊ hoc ꝓſequitur magiſter ſen. lib.j. diſt. ix.

Filius in diuinis eſt pri coetern⁹.

e ℭ Simul vnitas. Dicūt theologi ſi in inſtāti cōceptionis ꝑfectus fuit hō: ⁊ fuit aīa rōnalis infuſa: tum ꝓpter infinitā virtutē agētis. ſcz ſpūs ſancti: tū q2 incōgruū fuiſſet filiū dei corpus aſſumpſiſſe: niſi formatum. In aliis aūt nō infundiť niſi organizato embrione: et plene habilitato ad ipſam recipiendam. de hoc xxxij.q.ij. qd vero. qd dicunt quidā fieri per differētiā ſexuum. a. xl. vel. lxxx. die a cōceptione embrionis. de hoc. xv. diſt. §.j. de purifica. poſt partum. c. vnico.

Aīa qñ īfundiť corpori hūano.

f ℭ Fieret ver⁹ hō. ꝯcor. ā.eo. firmiter. ver. ⁊ tandē. ibi verus hō fact⁹ eſt. ⁊ cōſidera ꝟba. non em̄ fuit xps cōpoſitus ex deitate et hūanitate: nā ſimplicitas deitatis nullā recipit cōpoſitionē vt ibi ſatis not. in prin. Et qd ibi dicitur xpm fuiſſe cōpoſitum: verū eſt reſpectu humanitatis: que fuit cōpoſita ex anima rōnali ⁊ humana carne: vt ibi ⁊ hic. ⁊. ā. de here. cū xpo. ⁊ vide qd no. de conſecra. diſtin.ij. hoc eſt qd dicimus.
ℭ Gloſa ſequēs Primo exprimit quō corpus xpi fuit paſſibile. Secundo quare. tres cauſas reddens.
g ℭ Paſſibile. Intantū q (vt dicit Aug.) oēs defect⁹ nřos aſſumpſit fili⁹ dei pter ignorātiā ⁊ pctm̄. de hoc iij. ſen. xv. diſt. ſz igiť in aſſūptiōe ſuſcipi⁹ caro fuerit a ſpū ſctō ab oībus reliquiis pcti mūdata: vñ angelus ad ꝟginē. Luce.j. Spiritu⁹ ſctūs ſupueniet in te ⁊ virt⁹ altiſſimi obūbrabit tibi: qd ex te naſceť ſanctū vocabitur fili⁹ dei: tñ vt dicit ipſe Aug. Si in cruce mortuus nō fuiſſet/ad vltimū ſenio defeciſſet: frig⁹ ꝗ calorē: famē: ſitim ⁊ alias hūanas penalitates pati poterat. et ſic habuit corp⁹ paſſibile. Fuit aūt hoc ꝯgruū q nřos defect⁹ aſſumeret ꝓpter iuſticiā ſatiſfactiōis: quā p nobis faciēdā aſſumpſerat. vt p nobis pfecte ſatiſfaceret p penalitates carnis nře. Itē propter fidē incarnatiōis ſiue his em̄ penalitatib⁹ hūana natura hoīb⁹ nota nō fuiſſet. Itē ꝓpter exemplū patiētie nobis prebendū ad tolerandas penalitates carnis humane.

Xps anoēs humanos defect⁹ aſſumpſerit ⁊

h ℭ Aīam. Nō ſpm̄ vitalē tm̄. de cele. miſ. in quadā vbi in plurib⁹ auctoribus ꝓbať: qd hic de vera aīa dť.
i ℭ Rationalem. Nō dicit ſenſitiuā vel vegetabilē tantum de quibus. ā. in parte ꝓxima dicitur.
ℭ Glo. ſeq. ꝑmittit de duplici annoꝝ computatione ⁊ querit quare tunc: ⁊ ſolutionem ciulat. deinde ſoluit.
k ℭ Ex tpe. Qd tēp⁹ ſatis notū eſt. Et ab hac incarnatiōe cōputāt qdā annos dñi. xxiij. di. in noīe dñi. in pn. aliȷ a natiuitate. ⁊ de hoc in ſpe. de inſtru. edi. ı pri ma col. Dubitari poſſet de tpe incarnationis: q̄re tūc ⁊ nō prius: vel tardi⁹. canoniſte dicūt ſatis eſſe dicere cū Paulo. O altitudo diuitiaꝝ ⁊c. ad Roṁ. xj. in fi. de pe. diſt. iiij. ſi ex bono. nā ⁊ in ptāte miſerātis eſt qñ et q̄tū miſereri velit. facit. de pe. diſt. ij. ſi em̄ inqt. vltra mediū. ver. ſicut. ⁊ qd no. qui cle. vel vo. c.ij. Dicūt tñ theologi q certū eſt nō fuiſſe ꝯueniēs añ pctm̄ deū incarnari. cū opus incarnatiōis ꝑncipaliter ordineť ad abolitionē pcti: et vt dť Luce. v. nō ſanis ſed infirmis op⁹ eſt medico: nec venit vocare iuſtos: ſ3 pctōres. ij. q.j. multi. de pe. di.j. libēter. Itē nec fuit cōueniēs ſtatim poſt pctm̄ deū icarnari: cū em̄ ex ſupbia pctm̄ ꝓueniſſet: ſic liberādus erat hō vt humiliatus recognoſceret ſe liberatore idigere. qd magno cōſilio dei actū fuit: vt cognita ſui īfirmitate hō clamaret ad medicū/ ⁊ gře poſceret auxiliū. Ad finē vero ſeculi non debuit differri: vt de impfectiōe hūane nature p incarnatiōnē ꝑueniret gradatim ad ꝑfectionē gřie in fine ſeculi. Itē fuit equū poſt datā legē moſaicā et ꝓpheticā quā multi ſpernebāt: iuſtificari deo gen⁹ humanū p incarnationē ⁊ tpe gře: qd ſi dilatū fuiſſet ad finē ſeculi: forſan reuerētia ⁊ noticia dei et moꝝ honeſtas in terris fuiſſet abolita: fuit etiā hoc cōueniēs ad manifeſtandam diuinam virtutē ſaluantē per fidē preteriti preſentis/et futuri. vt no. Berñ. ā. co. ti. ſuper rubri.

Anni dñi a q̄ tpe ſūt computandi.

Deū incarnari ante pctm̄ ñ fuiſſet cōueniens nec ſtati p⁹ pctm̄ nec ad finē ſcli debuit icarnatio differri.

ℭ Gloſa ſeq. querit quare de Maria voluit incarnari et non de alia. ⁊ tres rationes reddit.
l ℭ Uirginali. q̄re de maria ꝟgine ⁊ nō ď alia voluit icarnari: dicūt ſcil' q ſicut ex ſupbiſſima nat⁹ eſt morbus: ſic p ꝯriū ex humillima ichoari debuit medicina. vñ verſo noīe Eue/ipſi ꝟgini dictum eſt aue. Luce.j. Itē ſicut ad ſummā hūilitatē dei fili⁹ voluit incarna-

Xps de maria pp tres rōnes voluit

incarnari.

ri: ſic ſumme humilē eligere voluit in qua et a q̄ tanta deberet hūilitas inchoari: vñ ipſa in cantico ſuo dixit ibidē reſpexit dñs humilitatem ancille ſue. Tertio q2 vt quedā refert hyſtoria: prima ip̄a fuit q̄ virginitatē deo obtulit: vñ q2 nouū doni gen⁹ obtulit nouo et inaudito dono debuit honorari. In cōiugio autē Joſeph cōſenſit inſtinctu ſpūs ſcti ad celandū myſteriū qđ dic. vt xxvij.q.ij.§.ij.et ca.inuenta.

a ¶ Thalamo. Jd eſt cubiculo vel vtero.

hypoſtaſis qđ ſit.

b ¶ hypoſtaſis. Greci eo modo vtuntur hoc nomie hypoſtaſis quo nos vtimur hoc noie pſona: ſ hoc noie ſ. ſentē. xxiij. et xxv. diſt. hypoſtaſis aūt cōponitur ab hypos qđ eſt ſub. ⁊ ſtaſis qđ eſt ſtatus vel ſtās: et dicit hypoſtaſis ſubſtātia intellectina ſiue forma. ſc3 primordialis materia. ⁊ dicit quaſi ſubſtans:

Gen. ij. ad roma. v.

Ezechi. j.

q2 habet ſubſtare oībus accidētibus. ⁊ oīa accidentia a ſe recidit. a nullo tamen informatur ſm hug.

c ¶ Natura. ſc3 vera humana. Joan. and.

d ¶ Omniū. quo ad ſufficiētiā: ſed quo ad efficaciā p predeſtinatis tm̄. de hoc. de cōſe. diſt. ij. ſemel. ij.

¶ Gloſa ſequēs de cruce tria premittit ponens quatuor quare chriſtus crucis mortem elegit ſubdens de quadruplici ſpecie lignorum ipſius.

e ¶ Cruci. Jn huius paſſionis memoriā videm⁹ in ſingulis particularib⁹ eccl'ijs depictā crucē in altum erigi. et celebram⁹ etiā feſtū inuētionis ipſi⁹. de cōſe. diſt. iij. crucis. Dicit Aug. Crux que erat ſuppliciū latronū: nūc trāſit ad frontes imperatoꝝ: ſi tm̄ honorē de⁹ cōtulit ſupplicio ſuo: qđ eū cōferret ſeruo ſuo? Jnter alias fuit q̄drupler cā q̄re xp̄s mortem elegit. Primo vt in illa pēdens in aere ſe inter deū ⁊ hoīem mediatorē oſtēderet: ⁊ ſic no. j. ad Thimo. ij. ⁊. x. diſt. qm̄ Scđo vt dāna q̄ obuenerāt p lignū primis parētibus vetitū: p lignū crucis reſtauraret. Tertio vt diabolū qui per lignū vincebat p lignum ſuperaret: ⁊ hec duo Gregori⁹ exprimit in p̄fatione de cruce. Qui ſalutem humani generis ⁊c̄. de qua de cōſe. diſt. j. inuenimus. ⁊ J. de reli. ⁊ ve. ſan. ſi dñm. ante medium. Quarto vt euidēter oſtēderet p q̄bus reſtaurādis patiebat̄. ſ. p ſuperis angeloꝝ ruinis replēdis. pro iuſtis de limbo educēdis: pro amicis colligēdis ⁊ adiuuādis: p inimicis recōciliandis. Primū deſignat̄ p brachiū ſuperi⁹. Scđm p inferi⁹. Tertiū p dextrū. Quartū p ſiniſtrū.

xp̄s q̄drupli cī rōne crucis morē elegit.

Crux xp̄i ex

Fertur etiā crux quattuoꝛ gn̄a lignorū habuiſſe. ſ. cedrum in ſtipite: palmā in palo p longū: cupreſſum in ligno et tranſuerſo: oliuam in tabulam ſup crucē loco quarti brachij. ⁊ datur verſus. Ligna crucis: palma: cedrus: cupreſſus: oliua. Et quomodo pprietates lignoꝛū bene cōueniāt inſtās thelogi: qđ omitto.

quattuoꝛ lignis cōpoſita fuit.

f ¶ Moti. de conſecra. diſtin. ij. timorem.

thalamo[a] ad vnitatē ſue hypoſtaſis[b] et pſone. Et q' i hac aſſumpta natura[c] ip̄3 dei verbū p oīm[d] opanda ſalute: nō ſolū affigi cruci[e] ⁊ in ea mori[f] voluit ſed etiā emiſſo iā ſpū pforari lancea ſuſtinuit latus ſuū vt exinde pfluētibus[g] vndis aque[h] ⁊ ſanguis formaretur: vnica ⁊ imaculata[i] ac virgo ſctā mat' eccl'ia cōiūx xp̄i. Sicut[k] de latere primi hois ſoporati[l] Eua ſibi in cōiugiū eſt formata[m] vt ſic certe figure primi et veteris Ade: q ſm apl'm[n] eſt forma futuri in nr̄o nouiſſimo adā. i. xp̄o veritas rñderet. ¶ Hec eſt inq̄ꝫ p̄uitas illi⁹ pgrādis aq'le vallata teſtimonio: quā propheta vidit Ezechiel[o] aialib⁹ ceteris euāgelicis trāſuolātē/ bti Joannis videl3 apl'i et euāgeliſte: qui ſacramēti huius rē geſtā narrās ⁊ ordinē in euangelio ſuo dixit[p]. Ad Jeſum aūt cū veniſſent vt viderunt eū iam mortuū: nō fregerunt ei⁹ crura: ſed vn⁹ militū lācea latus ei⁹ aperuit: et cōtinuo exiuit ſanguis ⁊ aq̄: ⁊ q̄ vidit teſtioniū phibuit: ⁊ verū ē teſtimoniū ei⁹: et ille ſcit q2 vera dicit vt ⁊ vos credatis. ¶ Nos igitur ad tā p̄clarū teſtioniū ac ſanctoꝝ[q] patrū et doctorum[r] cōem ſentētiā aplice cōſiderationis (ad quā dūtaxat[s] hec declarare ptinet) aciē conuertētes: ſacro approbāte concilio: declaram⁹ predictū apoſtolū et euāgeliſtam Joannē rectum in premiſſis facte rei ordinem tenuiſſe: narrādo q' chriſto iam mortuo vnus militū lancea latus ei⁹ aperuit[t].

g ¶ Profluentib⁹ ſeparatim de hoc. de cōſe. diſtin. ij. ca. j.

h ¶ Aque. Et fuit p̄ua aqua. de quo ſatis ḋ cele. miſ. in quadā. et fuit aq̄ regñationis ⁊ ſanguis redēptionis. vt ibi

Joā. xix.

i ¶ Et immaculata ad Epheſios. v. ante finē

k ¶ Sicut. Ponit figuraꝫ quā etiaꝫ inducebat hoſt. ḋ cele. miſ. i q̄dā. ver. p hoc

l ¶ Soporati. Ergo dormitio ade et mors xp̄i cōueniūt in figura. ſicut ꝯueniūt i figura vigilās ⁊ viuēs. ſi de latere ergo viuentis debuiſſet formari ꝯiunx: ecōtra de latere vigilantis fuiſſet Eua formata.

m ¶ Formata. Geneſis. ij.

n ¶ Apoſtolum. Ad romanos. v. poſt medium.

¶ Glo. ſe. exponit ſm Greg. figuras. iiij. euāgeliſtaꝝ.

o ¶ Ezechiel. j. c. ⁊. xvij. in p̄n. Jo. Gre. in. iiij. omel. ſup ezechiele de viſione quattuoꝛ animaliū habētiū facies diuerſas. ſ. hois/ leonis/ bouis/ ⁊ aquile. dicit q' iure p hoīem figuratur Matheus q2 cepit ab humana gnatione. Marcus p leonem: q2 cepit a clamore in deſerto. Lucas p vitulū: q2 cepit a ſacrificio. Joānes ſō digne p aquilā: q2 cepit a diuinitate xp̄i. Sicut eñ aquila cunctis auibus altius volat: ⁊ irreuerberatis oculis ſolis radios intuet̄ ſic iſte alti⁹ ceteris aſcēdit: qui dicēs. Jn principio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū ⁊ deus erat verbū: dū in ipſam diuinitatis ſubſtātiam intēdit quaſi more aquile oculos fixit in ſolem.

Euangeliſte q̄ttuoꝛ apte p alitū facies figurāntur.

p ¶ Dixit. xix. cap. ad fi. Et ad litterā hic ponitur textus euangelij quem gloſare non eſt meum.

q ¶ Sanctoꝝ patrum. ſc3 Aug. ſup Joan. ſermone cxx. ⁊. xv. de ciuitate dei ca. xxvj. ipſe et Ambro. ſuper ep'la ad Roma. ⁊ Theophilus ſuper Joannem.

r ¶ Doctoꝝ. vt Tho. iij. pte. q. lxj. arti. v. Scoti. ſup iiij. ſentē. Fertur etiā q' tpe cōcilij ꝯgregati fuerūt ad hoc theologi doctores p Clementē qui hoc tenuerūt.

s ¶ Dūtaxat. de bap. maiores. in prin. cū ſuis cōcor. Non obſtat. lxxx. diſtin. c. ij. vt ibi no.

¶ Gloſa ſequens ponit litteram antiquā ⁊ deciſionis cauſam ⁊ illam exponit. Scđo querit queſtionem fortificat et illam tripliciter ſoluit.

t ¶ Aperuit. Sequebat̄ in cōſtitutione concilij etiā correcta ⁊ in audientia publicata: vt dixi in prohemio.

q textus Matthei q̄ dicebaṫ in q̄buſdā libris antiq̄s
ſub alio ordine hoc narrare ꝑ anticipationē intelligi
ꝛ exponi debebat. Et hoc remouit Jo. forte ex eo q il-
Anticipatio vñ dr. le tex. in Mattheo cōiter nō habet. Et anticipatio dṙ
ab ante ꝛ capio. cū ſcʒ ante capiṫ vel poniṫ poſtponen
dū. ſ. de reſcrip.
cām. Sʒ q̄ritur
q̄d valet ad fidē
Eccl'ia an potuiſſet ita bñ formari ꝑ vndas fluentes xp̄o viuēte ſicut chriſto mortuo. hoͦ diſputaſſe q̄d
hic dṙ de ordine
Sine dubio con
tinet xp̄i eccl'ia q̄
regenerat deo
genitos ita for-
mari poterat ꝑ plagā ꝛ vndas fluentes xp̄o viuēte ſi-
cut xp̄o mortuo: nec l hoc diſputatio hec reſpicit fidē.
Sed opinio hec dānata detrahit miraculo. euidenti⁹
enim fuit miraculū hoc de corpore mortuo q̄ de viuo
manaſſe. Itē detrahit figure hic poſite. vt. ſ. dixi. Itē
detrahit fidei Joannis euangeliſte qui vltim⁹ euan-
geliū ſuum ſcribēs notabiliter expreſſit hunc ordinē:
ꝛ his reſpectibus conciliū hunc ordinē approbat.

Reprobat ꝛ hereticā iudicat doctrinam que habet q ſubſtantia aīe rationalis ſeu intellectiue ꝑ ſe ꝛ ꝑ ſe humani corꝑis non ſit forma. Jo. an.

diuiſio. a ¶ Porro. Scḋa pars q̄ duo facit: primo quādam
opinionē reprobat. ſcḋo illā pertinaciter tenētes he-
reticos iudicat. ¶ Hec eſt ſecunda pars que facit duo.
Additio dñi helye. Primo reprobat quādā opinionē. Scḋo iudicat illos
hereticos qui illā opinionē tenēt pertinaciter. Nā di-
cebāt aliqui aīam intellectiuā ſeu rationalē ſeu ſub-
ſtantiā aīe rōnalis non eſſe formā vere ꝛ ꝑ ſe humani
corporis. Et opinionē iſtoꝝ ſic dicentiū dicit Clemēs
erroneā ꝛ cōtra veritatē. ꝛ dicit eos eſſe hereticos qui
talē opinionē ꝑtinaciter ſuſtinere voluerint [Porro
Ordo littere. ꝑ ſed] ſed nos reprobam⁹ omnē doctrinā. i. reproba
mus oēs q̄ dāt talē doctrinā aſſerentē. i. affirmātē. te-
mere. i. fatue. aut etiā nō ſolū reprobam⁹ doctrinā vṫ
poſitionē aſſerentē ſed etiā vertentē in dubiū. i. repro
bamus illos qui dubitāt q ſubſtantia aīe rōnalis ſeu
intellectiue nō ſit forma vere ac ꝑ ſe hūani corꝑis. ta-
lē opinionē reprobam⁹ vt erroneā ac veritati inimicā
ꝛ fidei catholice. diffiniētes. i. determinantes. ſcʒ nos
Clemēs. vt veritas fidei ſincere. i. integre. nota. i. ma
nifeſta ꝛ cognita ſit cūctis. i. oībus hoībus. ac etiā ne
ſubintrēt adit⁹ vniuerſis erroribꝰ. q ſi q̄s deinceps. i.
ammodo ꝑſumpſerit aſſerere. i. affirmare. defendere
ſeu tenere ꝑtinaciter q aīa rōnalis ſeu itellectiua nō
ſit forma hūani corꝑis ꝑ ſe ꝛ eſſentialiter: talis ſit cen
Notabilia. ſendus. i. iudicādus tanq̄. i. ſicut heretic⁹. ¶ Nota q
iſta dictio ꝑcludaṫ / ſupra poſita eſt cōpoſita de pre et
cludo cludis. Vñ antiq̄ dicebāt cludo cludis: ſed mo-
derni dicūt claudo claudis. Et pōt cōponi ſm antiq̄ta
tē cōcludo cōcludis. excludo excludis. et ꝑcludo ꝑclu-
dis. Et qḋ dṙ in tex. ꝑcludaṫ adit⁹. i. claudaṫ introit⁹
ſeu via ne decetero hoīes dicāt illam falſam opinionē
Porro. ¶ Et nota ſuper dictione porro. q porro eſt aduerbiū
ordinis. i. cōſequēter. Porro etiā dṙ certe vel valde vṫ
Pertinax. lōge. vel ſed / vel vtiq̄. ¶ Nota in ꝟbo pertinaciter q
ꝑtinax ꝑtinacis penultima correpta: ſed ꝓducta l ꝑto
ꝛ ꝑtis. i. valde vel īpudēter ꝛ ſine verecūdia tenēs.
durus perſeuerās in ſua opinione. impudēs. cōſtās.
irreuocabilis. indocilis. obſtinat⁹. Nā pertinax nullo
modo vult doceri: ſed ſemꝑ putat habere ſaniorē in-
tellectū iḋ dṙ indocilis. Inde ꝑtinacitas. tis. i. aſſidui
tas perſeuerātia impudētia. idē ꝛ pertinacia. cie. Et
ſm papiā ꝑſeuerantia eſt in ꝟtute. ꝑtinacia in malo.
Temē. ¶ Nota verbū temere qḋ eſt in ꝑncipio temere aduer
biū eſt. i. preſumptuoſe. ſtulte. ſine cauſa ſine cōſilio.
Deinceps. Itē verbū deinceps. exponas. i. ab hodie in antea. et

eſt aduerbiū tēporis vel ordinis et deſinit in ps. et vt
dicit Huguitio componitur a de ꝛ incepto.
b ¶ Poſitionē. Vtūtur theologi ꝛ artiſte hoc verbo
quo etiā nos vtimur. de ꝯfeſ. c. j. vbi de hoc ſatis. li. vj.
fateṫ aūt q̄s ꝛ credit id qḋ ponit. ḋ iureiu. c. vlti. eo. li.

¶ Porro[a] doctrinā omnem ſeu poſitionem[b] temere aſſerētē aut vertētē in dubiū[c] q ſubſtātia aīe rōnalis ſeu intellectiue[d] ꝟe ac ꝑ ſe hūani cor-

c ¶ In dubium. De hereticis. dubius.
¶ Gloſa ſequēs primo excludit animarū dubiū declarās quare de iſta dubitaṫ.
Scḋo ꝓbat opi
nionē hic approbatam tribus rationibus exprimens
duo propter que contraria opinio eſt heretica. Ter-
tio reſpōdet ad quattuor rationes opi. contrarie.
Aīa eſt triplex. d ¶ Intellectiue. De ſenſitiua eñ ꝛ vegetatiua nō
fuit opinio. ſenſitiua eñ q̄ ſentim⁹ ꝑ ſenſus corporeos
certū eſt q corrūpiṫ corꝑe corrupto. ꝛ ſic nō pōt dubi-
tari q̄n ſit de corꝑis forma. Idē de vegetatiua q̄ vege
tamur / nutrimur / ꝛ augmētū ſumim⁹: in prima cōica
mus brutis: in ſcḋa etiā plātis. Sed de intellectiua vṫ
rōnali fuit ꝯtra opinio que ꝑcipue fundabaṫ ſuꝑ rōne
ꝑdicta. Cū eñ vniri nō dico accidentaliṫ ſʒ ꝑ ſe ꝛ eſſen
tialiter ſit iſeparabiliter vniri. ergo forma nō pōt eſſe
ſine materia ꝓpria: ſed aīa intellectiua cū ſit incorru
ptibilis remanet corrupto corꝑe corꝑi nō vnita: ḡ non
vniṫ corpori vt forma ꝑ ſe eſſentialiṫ. Sʒ anteq̄ huic
inductioni r̄ndeā eſt ſciendū q opinio hic approbata
ꝓ qua facit. de cele. miſ. i quadā: ſic ꝓbaṫ ſm philoſo-
Aīa rōnalis ē forma corꝑis hūani. phū. vij. metha. Differētia ſumiṫ a forma rei: ſʒ diffe
rentia cōſtitutiua hoīs eſt rōnale: qḋ de hoīe dṙ rōne
aīe intellectiue / ḡ ipſa eſt hoīs forma. Itē demonſtraṫ
ex rōne ſpeciei hūane: natura eñ rei oſtēdiṫ ex ipſius
operatiōe. ꝓpria ꝟo opatio hoīs inq̄tū hō eſt intelli-
gere: opʒ ergo q ſortiaṫ ſpeciē ſm illud q ipſi⁹ operis
eſt ꝑncipiū: ſortiṫ autē ſpeciē vnūq̄dq̄ ꝑ ꝓpriā formā.
ex q̄ relinquiṫ q ꝑncipiū intellectiuū: vel aīa intellecti
ua ſit ꝓpria hoīs forma. Sed aduertēdū q q̄to for͞a
eſt nobilior: tāto plus dñabiṫ materie corporali: ꝛ mi-
nus ei immergiṫ: ꝛ pl⁹ eā excedit ſui ꝟtute. vñ aīa ve-
getabilis plus q̄ forma metalli: ſenſibilis plus q̄ vege
tabilis. Intellectualis ḡ l nobilitate vltima inter eñ exce
dit in hoīe materiā corporalē: q hʒ aliquā opationem
ꝛ ꝟtutē i q̄ corꝑalis materia nō cōicat. q̄ virt⁹ dṙ itelle
ctiua. Demōſtrat etiā id Ariſt. ij. de aīa: q2 id q̄ primū
aliq̄d operaṫ ē forma illi⁹ cui opatio attribuiṫ. ſicut q̄
ꝑmo ſanaṫ corp⁹ ē ſanitas: q̄ ꝑmo ſcit aīa eſt ſcīa: ſani-
tas ḡ eſt forma corꝑis: ꝛ ſcīa eſt forma aīe ad corporis
vnionē. Scḋo īducebāt id qḋ dicit phs. ij. de aīa. Aīa
ḡ eſt forma corporis: ꝛ ſcīa eſt forma aīe. Certū ē autē
q primū quo viuit corp⁹ eſt aīa: et cū vita manifeſtetṫ
ſm diuerſas opationes in diuerſis gradib⁹ viuentiū ē
id q̄ ꝑmo operamur: vnūq̄dq̄ illoꝝ operū vite eſt aīa
Aīa eñ eſt quo primo nutrimur: ſentim⁹ ꝛ mouemur
ſm locū. ḡ ſiliṫ id q̄ primo intelligim⁹ ſiue dicaṫ intelle
ct⁹ ſiue aīa itellectiua eſt forma corꝑis. Et hoc negās
oportet q inueniat quō iſta actio ei cōueniat. experiṫ
eñ quiſq̄s ſeipm̄ eſſe q̄ intelligit. Attribuiṫ aūt actio
alicui tripliciter vt patet. v. phi. aut ſcḋm ſe totū: ſicut
medicus ſanat: aut ſm partem: ſicut hō videt per ocu
Actio alicui tripliciter attribuiṫ lū: aut ꝑ accidens: ſicut dicim⁹ q albū edificat q2 acci
dit edificatori eſſe albū. Cū ergo dicim⁹ Andreā in-
telligere certū eſt hoc ſibi non attribui per accidens.
Cum hoc inquantū eſt homo de ipſo eſſentialiter pre-
dicetur. ergo aut oportet dicere q intelligat ſecūdū ſe

poris non ſit forma: velut erroneã ac ṽitati catholice⁹ inimicam fidei: p̃dicto ſacro approbãte cõcilio reprobam⁹. Diffiniẽtes vt cunctis nota ſit fidei ſincere ṽitas: ac precludatur vniuerſis erroꝛib⁹ adit⁹ ne ſubintrent ꝙ q̃ſquis deiceps aſſerere / defendere ſeu tenere ꝑtinacit⁹ p̃ſumpſerit ꝙ aĩa rõnalis ſeu ĩtellectiua nõ ſit forma corpis hũani ꝑ ſe ⁊ eſſentialiter tãꝙ̃ hereticus ſit cẽſen'i⁹. ¶ Aſſerens cõfitẽdũ vnũ baptiſma ſicut vnũ deũ ⁊ vnã fidẽ approbat opinionẽ q̃ hʒ illð ↄferri etiã puulis q̃ ad hitũ informantẽ grãm et ṽtutes. h. d. Jo. an.

¶ Ad ᶜ hoc baptiſma vni=

totũ. qð etiã poſuit Plato dicẽs hoĩem eẽ aĩam intellectiuã. aut dicere opoꝛtet ꝙ intellectus ſit aliqua ꝑs ipſi⁹ aĩe. pꝛimũ ſtare nõ põt: q2 idẽ ipſe hõ eſt q̃ ꝑcipit ſe intelligere ⁊ ſentire. ſentire ṽo nõ põt ſine coꝛpe: vñ opʒ aĩam ſenſitiuã eẽ aliquã hoĩs ꝑtẽ. relinq̃ꝛ ḡ ꝙ intellect⁹ quo Andreas intelligit ſit ꝑs ipſi⁹ Andree: ita ꝙ itellectus aliq̃ mõ ipi coꝛpi vniaꝛ. Et lʒ aliq̃ dixerint hãc vnionẽ eẽ ꝑ ſpeciẽ intelligibilẽ. q̃ duplex hʒ ſubiectũ: intellectũ poſſibilẽ: et fãtaſmata: aliq̃ ꝙ intellect⁹ vt motoꝛ vniꝛ coꝛpori: qð vanũ eſſe pʒ multiʒ rõnib⁹. ⁊ iſte due ſufficiãt. Intellect⁹ nõ mouet coꝛp⁹ niſi ꝑ appetitũ: cui⁹ motio p̃ſuppõit opationẽ itellect⁹. Nõ ḡ iõ itelligit. a. q2 moueꝛ ab itellectu ſʒ poti⁹ ẽ͛trio q2 itelligit: iõ ab itellectu moueꝛ: cõcludiꝛ ḡ ꝙ vniꝛ vt eſſentialꝛ foꝛma. Itẽ ſi aĩa itellectiua ſe hꝛet vt motoꝛ. certũ eſt ꝙ nauis põt eẽ ſine nauta q̃ ſe hʒ ad eã vt motoꝛ. ḡ etiã poſſet eẽ ꝙ xp̃s coꝛp⁹ hũanũ ſine aĩa ſumpſiſſet: qð eſt ꜩ fidẽ. ḡ. e. c. ⁊. ḡ. eo. firmiter. Cũ ergo p̃ncipaliter incarnatio oꝛdineꝛ ad ſalutẽ aĩe: inutilis fuiſſet icarnatio ſi aĩa nõ eẽt eſſentialis coꝛpis foꝛma. Et ꝑ hoc vides rõnem q̃re opinio hic dãnata iudicaꝛ heretica: q2 eſt ꜩ fidẽ incarnationis. Eſt et ꜩ fidẽ reſurrectõis. hʒ em̃ fides ꙩ reſurgemus cũ coꝛpib⁹ q̃ nũc geſtam⁹: vt pʒ eo. ti. c. firmiter in fi. j. ꝑtis. ſʒ ſi aĩa nõ eſſet eſſentialis foꝛma coꝛpoꝛis ad q̃d reſurgerent coꝛꝑa nõ videm⁹. Tenẽtes opinionẽ hic reprobatã p̃mo inducebant qð in p̃ncipio dixi.

Rñſio ad q̃tuoꝛ rationes opinionis contrarie.

Ad qð rñdeꝛ ꝙ ſm ſe cõuenit aĩe coꝛpi vniri ſicut ſm ſe ↄuenit coꝛpi leui ſurſum eſſe. ⁊ ſicut leue manet cũ a loco ꝓpꝛio fuerit ſeꝑatũ cũ aptitudine ⁊ inclinatiõe ad ꝓpꝛiũ locũ: ita aĩa humana remanet in ſuo ꝓꝓo eẽ cũ fuerit a coꝛpe ſeꝑata hñs aptitudinẽ ⁊ iclinationẽ naturalẽ ad coꝛpis vnionẽ. Scðo inducebãt qð dicit phũs. iij. de aĩa. ꝙ intellectus eſt ſeparat⁹: ⁊ ꝙ nullius coꝛpis eſt act⁹: ḡ nõ vniꝛ coꝛpi vt foꝛma. Sed dic ꝙ phũs itelligit ſeꝑatũ. q2 itellect⁹ nõ eſt virt⁹ alicui⁹ organi coꝛꝑalis. ſicut virt⁹ viſiua oculi. ↄſtat etenĩ ꝙ intelligere nõ eſt act⁹ q̃ poſſet exerceri ꝑ aliqð organũ coꝛꝑale: ſicut viſio. ſʒ eſt in materia inq̃tũ ip̃a aĩa cuius eſt hec virt⁹ / eſt hoĩs foꝛma ⁊ t'min⁹ gñatiõis humane. Et ꝙ ſit in materia ꝓbaꝛ. ij. phiſicoꝝ: q2 hõ generat hoĩem. dr ḡ aĩa itellectiua ſeꝑata ſm ṽtutẽ itellectiuã q̃ nõ eſt alicui⁹ organi coꝛꝑalis. Et ſic etiã rñdeꝛ ad id qð tertio dicebãt. ꙩ ſi itellect⁹ vnireꝛ coꝛpi vt foꝛma: cũ oĩe coꝛp⁹ habeat determinatã materiã ſeq̃reꝛ ꝙ itellect⁹ hꝛet determinatã materiã: ⁊ ſic nõ eſſet cognitiu⁹ oĩm: qð eſt ꜩ rõnẽ intellect⁹. Sed dico ꝙ hoc ꝓcederet ſi virt⁹ intellectiua eſſet actus organi coꝛꝑalis. fateoꝛ ei ꝙ act⁹ illoꝝ: viſus cũ oculo: tact⁹ cũ manu. et ſilẽs bñ opʒ limitari ex materia. ſʒ cũ aĩa itellectiua his organis nõ vtaꝛ: limitatõi nõ ſubiacet. Dicebãt q̃rto ꙩ cũ aĩa ſit q̃d ſubſiſtens ⁊ habeat eſſe ſm ſe: ḡ alteri⁹ foꝛma eſſe nõ põt: q2 foꝛma dat aliqð eſſe: ⁊ ſic eẽ foꝛme nõ eſt ipi⁹ foꝛme ſm ſe. aĩa ḡ intellectiua hñs eſſe ſuũ ⁊ ſuũ ſubſiſtẽs nõ vniꝛ coꝛpi vt foꝛma. Ad qð rñdeꝛ ꝙ aĩa itellectiua illð eẽ i q̃ ſubſiſtit cõicat coꝛꝑali materie. ex qua materia ⁊ aĩa intellectiua fit vnũ: ita qð illud eſſe qð eſt toti⁹ ↄpoſiti eſt etiã ipſi⁹ aĩe: qð nõ eſt i alijs foꝛmis q̃ nõ ſunt ſubſiſtẽtes. Et ꝓpter hoc aĩa humana remanet in ſuo eſſe diſtracto coꝛꝑe: nõ aũt alie foꝛme. Curioſus qui hoc pleni⁹ diſq̃rere vellet videat i ſumma Thome. ꝑte pꝛima. qõ. lxxvi. in pꝛin. Jo. and.

a ¶ Catholice fidei. qð ſeq̃tur. et poſtpoſitũ fuit vt euitaret hiat⁹. qð ꝓpꝛie i rhetoꝛica dr cũ vocalis eadẽ ſeq̃ꝛ vocalẽ.

b ¶ Pertinaciter. ꝑtinacia in malo: ꝑſeuerantia in virtute: vnde pertinax valde vel impudenter tenens dur⁹: irreuocabilis: indocilis: obſtinatus: ⁊ idem verbũ. J. de vſur. ex graui. ꝟ. pe. — Pertinax q̃ dicaꝛ.

c ¶ Ad hoc. Tertia pars pꝛimo ponens de eſſe baptiſmi. ſecundo de ipſius effectu. Jo. an. — diuiſio

¶ hec eſt tertia pars que pꝛimo ponit de eſſe baptiſmi. ſecũdo ponit de effectu ipſi⁹. Et pꝛimo dicit ꝙ oẽs debent fideliter confiteri vnicum baptiſma. qð regenerat oẽs baptiſatos in xp̃o Jeſu. ⁊ tale baptiſma celebratur in aqua. In noĩe patris ⁊ filij et ſpiritusſancti. Et credimus eſſe ꝑfectum remediũ ad ſalutẽ habendã tam paruulis q̃ꝫ adultis. Et ſic extra caſum ⁊ pꝛo caſu notemus ꝙ baptiſma nos nõ generat ſed bene regenerat: q2 quando generamur habem⁹ iam labem pcti oꝛiginalis: q̃ labes ꝓceſſit a noſtro p̃mo parente: ſed vt iſta labes nobis remittaꝛ habem⁹ remediũ ad noſtrã ſalutẽ. ſ. baptiſma ꝑ quod videmur eſſe renati: q2 baptiſma nos regenerat in hoc ꝙ ꝑ ip̃m labes oꝛiginalis peccati nos remittiꝛ. Et diciꝛ peccatum oꝛiginale: q2 illud peccatũ nos concomitaꝛ a noſtra oꝛigine ſeu natiuitate: ita ꝙ ita cito q̃n habem⁹ oꝛiginẽ ⁊ ſumus geniti: ſum⁹ in pctõ qð dr oꝛiginale. ſed ꝓcedamus in caſu. Sed q2 de effectu baptiſmatis doctoꝛes habuerũt varias opiniones. Nã q̃dã dicebãt ꝙ ꝑ baptiſma culpa remittiꝛ puulis: ſed ꝓpter hoc eis nõ ↄfertur grã: niſi q̃n decedũt. i. q̃n moꝛiunꝛ: vel non conferꝛ eis paruulis grã niſi q̃n ꝑueniunt ad etatẽ adultam: q̃ etas eſt infra. xxx. annos. Et opinio iſtoꝝ reprobaꝛ. Alij dixerunt econtra: q2 ꝑ baptiſma culpa remittiꝛ paruulis: ⁊ gratia infundiꝛ eis: ⁊ etiã virtutes. ⁊ iſtã opinionẽ approbat: q2 pariter omnibus baptiſatis. ſ. tam paruulis q̃ꝫ adultis confertur grã ⁊ remittiꝛ culpa. ſʒ grã infundiꝛ in paruulis quo ad habitũ ↄ̃tutis non quo ad vſum ꝑ illo tpe quo ſunt puuli. Uide textũ aliqualiter oꝛdinatũ. Ad hoc. i. inſuper cõfitẽdũ eſt ab oĩbus fideliter baptiſma vnicũ regenerãs oẽs baptizatos in Chꝛiſto ſicut nos confitemur ꝙ eſt vnus deus. ac. i. etiã vnica fides. ſ. qð baptiſma celebratũ eſt in aqua. in noĩe patris et filij et ſpũſſancti. quia baptizans debet accipere aquam et pꝛoijcere ſuper caput illi⁹ qui vult baptizari: dicẽdo foꝛmaliter hec verba. in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti. Et nos Clemẽs credimus hoc baptiſma eſſe perfectum remediũ ad ſalutẽ habendã tam paruulis q̃ꝫ adultis. i. cõiter omnibus. Uerum ꝓ ſed. ſed doctoꝛes quidã theologi reperiunꝛ habuiſſe cõtrarias

Additio. d. helie.

Oꝛdinatio textus.

cū[a] baptizatos oēs in xp̄o regenerans eſt: (ſicut vn⁹[b] de⁹[c] ac fides vnica[d]) ab oib⁹ fideliter cōfitendū[e]. Q̄ð celebratū in aq̄[f] in noie[g] p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpū̄ſſancti: credim⁹ eē tā adultis q̄ȝ paruulis cōiter perfectum[h] remedium[i] ad ſalutē. ¶ Uerū qꝛ q̄tū ad effectum baptiſmi in paruulis reperiūtur doctores q̄dā theologi[k] opiniones[l] ꝯtrarias habuiſſe. Quibuſdā ex ipſis dicentibus per virtutem baptiſmi paruulis q̄dē culpā remitti: ſȝ gr̄am nō cōferri. Alijs ecō tra aſſerētib⁹: q̄ et culpa eiſdem in baptiſmo remittitur

opiniones q̄tū ad effectū baptiſmi.ſ. traditū paruulis.quibuſdā.i.aliquib⁹ ex ipſis.ſ.doctorib⁹ dicētib⁹ culpā remitti ipſis paruulis ꝑ virtutē baptiſmi. Sed ipſi doctores dicebant eis paruulis gratiā nō cōferri alijs.ſ.doctoribus aſſerētib⁹ ꝛ dicētib⁹ cōtra.ſ.q̄ etiā culpa que p̄ceſſit nō ad ipſis ſȝ a peccato p̄mi parētis remittitur ꝛ virtutes ꝛ gr̄a informans infunduntur.ſ. in eis paruulis q̄ ad habitū.etſi.i.q̄uis nō infundātur ꝓ t̄pe illo q̄ ad viuum. iō nos Clemēs attēdētes.i. reſpicientes gn̄alem efficaciā mortis xp̄i q̄ efficacia mortis applicat pariter tā p̄uulis q̄ȝ adultis ꝑ baptiſma baptizatis ducim⁹ ſecūdā opinionē eligēdā tāq̄ȝ ꝓbabiliorē ꝛ ꝯſonā dictis ſctōꝝ ꝛ doctoꝝ modernoꝝ theologie q̄.ſ. ſcd̄a opinio dicit gr̄am informātē cōferri tā adultis q̄ȝ paruulis in baptiſmo.et etiā virtutes infundi.

Notabilia. ¶ Nota q̄ ſtatim t̄pe cōceptiōis xp̄i fuit ꝑfectus hō: et fuit aīa rōnalis ſibi infuſa: qꝛ fuiſſet incōgruū filiū dei aſſumpſiſſe corp⁹ nō formatū. Pro hoc facit glo. in verbo vnigenitū.ꝛ allegat Ariſtotelē in p̄mo phyſicorū vbi dicit. Fruſtra fit ꝑ plura q̄ð p̄t fieri ꝑ pauciora In alijs aūt a xp̄o nō īfundit aīa ſtatim cū ſit ꝯceptio ſed oportet q̄ p̄i⁹ recipiat fet⁹ alimētū: et q̄ recipiat ſuā dilatationē ꝛ extenſionē mēbroꝝ: vt ſic diſponat ad aīam recipiēdā. Et d̄r q̄ i femina expectat ꝑ. lxxx. dies a cōceptione embrionis: in maſculo v̄o ꝑ.xl.dies Uide glo. in verbo vnitas.ꝛ in decreto.v. diſtinc. ꝯ.j.

¶ Nota q̄ corp⁹ xp̄i erat paſſibile quare poterat pati frigus/calorē/famē/ſitim/et oēs alias penalitates humanas p̄ter ignorātiā ꝛ peccatū. Et ſi ipſe nō fuiſſet mortu⁹ in cruce: ad vltimū ſenio defeciſſet. De hoc habet in glo. in v̄bo paſſibile. p̄ſtis decretalis.

a ¶ Unicū q̄re ſic dicat/habet de cōſe. di. iiij. aliud.

b ¶ Un⁹. ad Epheſi. iiij. habet de hac triplici vnitate.ꝛ.j. de exceſſi. p̄la. frequēs. ad fi. ꝛ.j. de ſen. excō. c.j. ꝛ vt dicit Ambro. li. de trini.ꝛ exponit magiſter.j. ſentē. xxiij. di. circa p̄nci. cū vnum dicim⁹ deū vnitas excludit numerū deoꝝ: nec q̄titatē in deo ponit: qꝛ nec numerus nec q̄titas in deo eſt.

c ¶ Deus. in hoc v̄bo ponit cām efficiētē baptiſmi.

d ¶ Unica. licet ſpecie differat: q̄ð dic vt no. Ber. ꝫ. eo. titu. ſuper rubrica.

e ¶ Confitendum. vnde in ſymbolo dicitur. Confiteor vnum baptiſma.

f ¶ In aqua. Cauſa materialis.

g ¶ In nomine. Cauſa formalis.

h ¶ Perfectū. ſine p̄nia exteriori. de cōſe. di. iiij. ſine [penitētia.

i ¶ Remediū. Cauſa finalis.

k ¶ Theologi. ꝛ canoniſte. de hoc. de conſe. diſ. iiij. nihil. ꝛ ca. paruuli.

¶ Glo. ſeq. dicto vn̄ orit dubiū ponit de infuſiōe v̄tutū in baptiſmo duas opi. q̄s reprobat: ꝛ tertiā hic approbatā ꝓbat ꝑ figurā: rōnē oſtēdēs non obſtare vlliū ex q̄nq̄ȝ impedire valētibus. Ultimo reſpōdet duabus rationibus opinionis contrarie ꝛ remittit.

l ¶ Opiniones. Eſt ſciendū q̄ p̄ima fuit opinio donatiſtarū q̄ p̄uuli inutilit̄ baptizabant: q̄ reprobata eſt ꝛ ad ipſoꝝ rōnes reſponſum. de baptiſ. maiores.

Sed ibi dubiū eſt relictū an paruulis infundant virtutes ꝛ gr̄a. q̄ð hic ſoluit. Eſt ergo hic ſciendū q̄ quorūdā fuit opinio q̄ pueris nullo mō dant virtutes in baptiſmo: ſed ſolū ab originali mūdant: ſed poſtea q̄n decedunt: vel q̄n ꝑueniunt ad etatē adultā: eis virtutes infundūtur ſi ſeruēt innocētiā. hanc cōiter theologi reprobant ꝑ id q̄ð habet Eccleſiaſte. xj. q̄ð ſonat. illō q̄ð habet. xxv. diſ. q̄lis. in p̄n. quare ſi pueris an̄ mortē nō fuerint ꝯceſſe virtutes et gr̄a informans: in morte nō ꝯferent ꝛ ſic nō ſaluabūt. q̄ð eſt falſum. Error aūt hui⁹ opinionis videtur fuiſſe ex ignorātia diſcernēdi habitū ab actu. Alij dixerūt q̄ pueris dant virtutes ꝛ gr̄a: t̄n̄ in ſeipſis: ſȝ in ſua radice.ſ. charactere ſacramēti cui⁹ v̄tute cū venerint ad ꝑfectā etatē: ꝛ cū ꝑfectis organis ſolute fuerint potētie. ꝯſequētur gr̄am ꝛ virtutes. Et Hug. videbat miſcere hāc opinionē p̄ime. de ꝯſe. di. iiij. nihil. Sed q̄ hoc eſſe nō poſſit patet qꝛ ſi puer verteret in furiā an̄ ꝑfectā etatē: potētie in eo nō ſoluerent: ꝛ ita nunq̄ȝ haberet v̄tutes explicite Itē q̄ potētie ſint aliquo impedimēto ligate: non impedit habitū: ſed actū. qꝛ dormiētes ꝛ vinolēti habit⁹ habēt ſed ligatos. Tertia fuit hic opinio approbata vt virtutes ꝛ gr̄a dent in habitu ligato ꝓpter pueritiā ſicut in dormiēte ꝓpter ſomnū. ſȝ diſcedēte pueritia inclinant ad bn̄ opandū: niſi aliq̄d ſpūi ſancto reſiſtat. Et habet de hoc figura.j. Regū. xvij. vbi Dauid paruul⁹ armat⁹ armis Saul regis nō potuit eis vti cōtra Goliā. Sic puer in baptiſmo armat⁹ gr̄a et virtutib⁹ ꝓpter imbecillitatē illis vti non poteſt quo ad actū. Et q̄ hoc ſit verū patet: quia cū pueri ſicut adulti per baptiſmū efficiantur mēbra Chriſti: neceſſe eſt a capite recipiant fluxum vel fruct⁹ gratie ꝛ virtutis cuius influxionis non eſt impedimētum ex parte dei qui oēs vult ſaluos fieri: et ad agnitionē veritatis venire. j. ad Thim. ij. ꝛ. ꝫ. de baptiſ. maiores. ver. abſit. Nec ex parte gratie que ex vi ſacramēti omnibus preſto eſt. facit de conſe. di ſtin. iiij. ſine penitētia. Nec ex parte ſacramēti quod pro omnibus inſtitutū eſt. nec ab illo vllus excludit. vt in decre. maiores. v̄. cum ergo. Nec ex parte paruuli: qui nec reſiſtit/nec reſiſtere poteſt infuſioni gratie. nec curam⁹ ipſius reluctātiam vel gemitū in baptiſmo. de cōſe. diſtinc. iiij. cum videmus. ꝛ ca. ſequen. Nec ex parte eccleſie in cuius fide ſaluatur: ꝛ que nulli claudit gremiū. de hereti. ſuper eo. lib. vj. nec aliquē decipit. xxvij. q. j. de viduis. de dona. per tuas. Huic aūtē opinioni approbate nō ob. q̄ habit⁹ virtutum habilitat ad actum: ſed pueri non ſunt habiles ad agendū que ſ̄m virtutes ſunt: ergo non recipiunt habitū virtutū in baptiſmo. Nā dico q̄ habitus facit habilem ad actū tollendo inhabilitatē q̄ eſt ex imꝑfectione potētie/non que eſt ex parte corporis: vt patet in dormiēte. Nec obſtat q̄ð dicit in noua influentia oportere q̄ recipiens vel influens aliter ſe habeat nūc q̄ȝ p̄i⁹: ſed anima pueri baptizati non alio modo ſe habet in inſtanti poſt baptiſmū q̄ȝ p̄ius: qꝛ caret vtroq̄ȝ tempore vſu liberi arbitrij. Itē nec deus influēs aliter ſe habet. Concluditur ergo q̄

Gr̄a p̄uulis ꝑ baptiſmū confert.

pueri baptizati gratiã et ∫tutes non recipiũt. Ad qḋ rñdetur. q̄ lʒ agẽs ṗncipale ſit immobile: agẽs inſtrumẽtale aliter ſe hʒ nũc q̄ prius ad puerũ: qꝛ nũc et nõ prius baptizat: ex quo etiã ſequit q̄ aliter ſe habet baptizatus qꝛ nũc ⁊ nõ prius impreſſus eſt character in ipſo. Jtẽ conſtat q̄ ſine aliq̄ ſui mutabilitate deus ſine ſacramẽto poſſet gratiã ↄferre. vt pʒ in ſctificatis in vtero. de renũ. niſi cũ prideẽ. in ṗnc. Curioſus etiaʒ videre poſſet in Tho. iiij. ſen. di. iiij. ⁊ in p̄te ſum. q. lxviij. ⁊. lxix.

a ¶ Virtutes. De theologicis nõ eſt opinio inter modernos: ſed moralib⁹ ſic vt. J. dicã dicunt autem virtutes quaſi virũ tuentes et preſeruantes a vitijs. de peni. diſt. ij. illa anima. ⁊. c. ſequenti.

Virtutes dr̄r q̄ſi virũ tuẽtes.

⁊ ∫tutes[a] ac informãs[b] gr̄a infundunt q̄ ad habitũ[c] ⁊ ſi non p illo tp̄e q̄ ad vſum. ¶ Nos attẽdentes gñalem efficaciã mortis xp̄i: q̄ p baptiſma applicat pariter oĩbus[d] baptizatis opinionẽ ſcḋam: q̄ dicit tã paruulis q̄ adultis cõferri in baptiſmo informãtẽ gratiã ⁊ ∫tutes tãq̄ pbabiliorẽ: et dictis ſctõꝝ[e] et doctoꝝ modernoꝝ theologie magis cõſonã ⁊ cõcordem ſacro approbãte concilio duximus eligendã[f].

¶ Glo. ſe. ponit duas opi. ad ṗmã tres rõnes inducẽs

b ¶ Informãs gratia. Hanc multi theologi dicunt eſſe idẽ in re q̄ habitus charitatis: tum qꝛ charitas ⁊ gratia habẽt eaſdẽ opationes: tũ qꝛ dicit Aug. xv. de trini. ca. xviij. loquẽs de charitate. Nullũ eſt iſto dono excellentius. Sed omni dono diſtincto a gratia: ipſa gratia excellẽtior eſt: tũ qꝛ ſi ſic diſtinguerentur: poſſent a dei ∫tute ſeparari. ⁊ ſic aliq̄s eſſet deo gratus: ſed nõ charus ⁊ ecõuerſo. Alij vero dicunt q̄ gratia eſt habitus qui fundatur in eſſentia anime: charitas vero eſt alius habitus qui fundatur in volũtate.

c ¶ Ad habitum. de ſimilibus. de bapti. maiores. ∫ſi. quãuis. in. j. glo.

Gr̄a eſt duplex

d ¶ Oĩbus. etiã ficte recipientib⁹ q̄ ad characterẽ ⁊ gr̄am gratis datã: ſed nõ ad gr̄am facientẽ gratũ. niſi cũ fictio illa receſſerit. de ↄſe. di. iiij. tũc valere. ⁊. c. pe.

¶ Glo. ſequẽs primo nominat vnũ ſanctũ ⁊ quattuor doctores dicẽs eos cõuenire in theologalibus. de moralibus ponit primo opi. Thome et vnam rationem ipſius. ſcḋo ponit opiñ. contrariam que ad rationem illam rñdet: ⁊ pro ſe duas rationes inducit.

e ¶ Sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ modernoꝝ. De ſctis habemus Auguſtinũ ↄ Julianũ. lib. j. de bap. paruuloꝝ. Doctores habem⁹ magr̄m. iiij. ſen. diſ. iiij. in ṗn. et ibi Alex. Alber. ⁊ Tho. aptius. Et breuiter oẽs theologi moderni in hoc cõcordãt q̄ ad ∫tutes theologicas: ſcʒ fidẽ/ſpem/⁊ charitatẽ: ſed de ∫tutib⁹ moralib⁹ vt iuſticia/fortitudie/ tẽperãtia/ prudẽtia. ⁊ alijs de q̄bus xxviij. q. j. ☞ ex his bene diſcordãt moderni theologi. Thomas em̄ ⁊ ſui tenent etiã morales infundi: nã vt dicit morales acq̄ſite nõ ordinãt ex ſe in vltimũ finẽ: nec inclinãt q̄ hõ ſit bñ mobilis a ſpũſctõ. ḡ eſt fateri illas infuſas. Sed q̄ tenẽt ↄtũ rñdẽt ad hoc: q̄ morales acq̄ſite ↄiuncte charitati q̄ eſt forma ∫tutũ vtrũq̄ ſufficiẽter pagũt ⁊ ſic nõ eſt neceſſe ponere eas īfuſas. Inducũt etiã iſti illud Phy. q̄ fruſtra fit p plura ⁊c̄. vt dixi in ṗnc. c. ſed p ∫tutes morales acq̄ſitas põt hõ cũ theologicis finẽ ſuũ acq̄rere ſine moralib⁹ infuſis.

Virtutes oẽs tã theologice q̄ morales an īfundant p baptiſmum.

☞ Propriũ eſt em̄ charitati nos deo vltimo fini ↄiũgere. Eſt em̄ ſm Aug. rectiſſima affectio q̄ nos deo ↄiungit

ergo non req̄rit infuſis theologicis q̄ alie ∫tutes morales infundant. Jdẽ ſi paruulis infunderent: ergo ⁊ adultis. ſʒ experimur q̄ adult⁹ nõ ficte baptizat⁹ non plus ſe ſentit ſobriũ prudẽtẽ/ tẽperatũ vl' iuſtũ q̄ pri⁹ q̄ ſi infunderent ſentire deberet: ex q̄ etas nõ impedit cũ virt⁹ moralis ſit habitus inclinãs p modũ nature: qꝛ ſm Philoſophũ ſecũdo Ethic. Virt⁹ eſt q̄ habentẽ pficit ⁊ opus ei⁹ bonũ reddit. ergo cũ ſacrm̄ baptiſmi ſit cõe oĩa gratis donãs vr̄ q̄ nõ īfundat adultis nec paruulis

Virtus q̄d eſt.

f ¶ Eligẽdã. ḡ illã ſed tenemur ꝟ hoc. e. ti. c. vno lib. vj. in. vj. glo.

¶ De reſcriptis. ¶ Clemens quintus in concilio Vienẽſi.

¶ Maior prelat⁹ p membris ſuis etiã ſi ſunt de mẽſa reum cõuenire nõ põt per reſcriptũ apoſtolicum: niſi vbi poſſent adminiſtratores mẽbrorum. Contra faciẽns in expenſis ⁊ intereſſe punit: et proceſſus eſt irritus. Jo. and.

A Bba- Ca. j.

A Bbates. Sunt due partes: in ṗma duplex ꝓhibitio. in ſcḋa ibi: ſi q̄s duplex pena. ſ. iuris ⁊ hoĩs. Ad euidẽtiã ṗmittas ſm. Jo. an. q̄ ſi actor ⁊ re⁹ ſunt eiuſdẽ dioceſis opʒ q̄ actor impetret i dioceſi de q̄ ſunt. de reſcrip. ſtatutũ. ¶ cũ aũt. lib. vj. Si ꝟo diuerſaꝝ/actor neceſſitat ad īpetrãdũ/vl' in dioceſi rei/vel in ꝓpinq̄ p dietã. in ꝓpria aũt actoris īpetrare nõ põt vt ibi. Scḋo ṗmitte q̄ p mẽbris ſubiectis abbates agere pñt ⁊ appellare. Et q̄ñ agẽtes ṗfe rant hr̄ materia ꝟ iudi. cũ deputati. ꝟ teſtib⁹. cũ olim. de relig. do. cũ venerabilis. ⁊ plenĩ⁹ de reſti. ſpo. olim cãm. Jmo. Jſta ↄſtitutio fuit edita ꝓpter fraudẽ q̄ fiebat ad decre. ſtatutũ. e. ti. li. vj. in ∫ſi. cũ ꝟo. in q̄ dr̄ q̄ cũ actor et re⁹ ſunt eiuſdẽ ciuitatis ⁊ eiuſdẽ dioceſis. extra ip̄as ciuitatẽ ⁊ dioce. nõ eſt cã deleganda niſi ex iuſta cã. ſ. q̄ñ impetrat ↄ ep̄m vel ↄ ei⁹ captl'm eccl'ie cathedralis. vel ↄ vniuerſitatẽ q̄ hñt iuriſditionẽ in tota dioce. rõne cui⁹ poterũt īpetrare vt dictas pſonas cõueniant alibi q̄ in ciuitate ſua. Et adhuc limita q̄ nõ poterũt impetrare vt dictas pſonas ↄueniãt alibi qḋ diſtet vltra vnã dietã a ſua dioceſi. Jtem dixit illḋ ca. ſtatutũ. in ver. cũ aũt. q̄ ſi actor ⁊ reus ſint diuerſe dioceſ. q̄ actor dʒ īpetrare delegatos in dioce. rei niſi ipſe hr̄et hoĩes illi⁹ dioce. ſuſpectos. qꝛ forte reus eſt magn⁹ dñs in illa dioceſi. ⁊ gẽtes illi⁹ dioceſis vellent ſibi fauere potius q̄ actori. ¶ Pone ſic caſum. Ante iſtã clementinã fiebat talis fraus illi. c. ſtatutũ. eo. ti. lib. vj. Et ṗcipue illi ∫ſi. cũ aũt. et illi ꝟ. cũ ꝟo. ſic. Ego erã prior vni⁹ ṗoratus q̄ ṗoratus erat in vna dioceſi ⁊ ſuberat alicui abbatie q̄ erat in alia dioceſi. ego prior habebã vnũ reũ debitorẽ q̄ erat eiuſdẽ dioce. ⁊ eiuſdẽ ciuitatis. ⁊ ego iſtũ reũ ↄuenire volebã. ſʒ ego nolebã eũ ↄuenire in ciuitate nr̄a de q̄ eram⁹/ ⁊ in q̄ morabamur. ſʒ bñ volebã eũ ↄuenire extra. ſed hoc nõ poterã facere. qꝛ. c. ſtatutũ. ſ. allegatũ hoc ꝓhibet ſicut dixi ī ṗſuppoſitione. Quid faciebã: certe vt ego ip̄m reũ vexarẽ ⁊ facerẽ eũ ↄueniri extra nr̄am ciuitatem ego iui ad meũ abbatẽ. cui ſuberat bñficiũ ⁊ dixi. Dñe abbas rõne mei ṗorat⁹ q̄ vobis ſubeſt habeo vnũ reũ q̄ michi dʒ pecunias q̄s nõ vult michi ſoluere. Et nõ vult ſoluẽ iura debita ip̄i ṗoratui vos habetis dãnũ ſicut ego niſi michi ſoluat. ego facerẽ eũ ↄueniri. ſʒ ego nõ poſſuʒ niſi in ciuitate in q̄ moramur. ego volo cũ bñ vexare.

diuiſio

Addi- tio Jo. ꝟ Jmola.

Additio dñi helye.

Caſus ī allo dñi helye.

ſꝫ nō poſſum expiatis iſtā cām ad manū et faciatis eū ꝯueniri. Dicit abbas. Dñe poꝛ nō poſſum: qꝛ ego ſum de aliena dioceſi a ſua: ⁊ dicimꝰ p. c. ſtatutū. in ver. cū aūt. ꝙ ſi actoꝛ ⁊ reꝰ ſint diuerſe dioceſis ꝙ actoꝛ dꝫ cō uenire reū i ſua dioceſi ⁊ in ciuitate ſua. iō ſi vellē illū ꝯuenire: oportere ret ꝙ illū ꝯueni rē i ciuitate ſua qđ nō vis. Dicit poꝛ ſuo abbati. Dñe abbas nō timeatis: imo fa ciatis illū ꝯueni ri alibi: qꝛ vos īpetrabitis lrās a ſede apo. vt eū ꝯuenire valeatꝭ in ꝓpria ciuitate diſtāte a ſua dio ceſi vna dieta. ⁊ ſic fecit abbas. Et ꝑ iſtā fraudē

tes[a] aut alij[b] religioſi quibuſli bet admiſtratiōibꝰ p̄ſidētes[c] occaſione[d] prioratuū ſeu alio rum locoꝝ ſubditoꝝ eiſdē: nullū aucte litterarū aplice ſedis vel legatoꝝ[e] ipſiꝰ quōli bet valeāt cōuenire[f]. Niſi vbi ⁊ corā[g] qbus prioratuum ⁊ lo coꝝ ipſoꝝ prioribꝰ aut alijs gubernatoribꝰ hoc liceret[h]. Nec occaſione[i] locoꝝ ad mē ſas pertinentiū eorūdē aliud ipſis ſuꝑ hoc[k] liceat qȝ ſi loca ſic premiſſa ſpāles ſub eis gu bernatores haberent[l]. ¶ Si qs autē aliquē contra hec ve xare[m] preſumpſerit: in expen ſis[n] ſibi ⁊ intereſſe ꝑ iudicē co rā[o] quo vexatio fiet hmōi cō dēnetur: omniſqȝ proceſſus[p] cōtra premiſſa habitus ſit ir ritus ipō iure[q]. Idē in eodē.

fiebat ꝙ q̄ erat actoꝛ et reꝰ eiuſdē ciuitatꝭ efficereꝭ reꝰ ⁊ actoꝛ diuerſaꝝ ciuitatū. et ſic multotiēs excludebāt reū a ſua dioceſi ꝯ volūtatē ⁊ intellectū. c. ſtatutumꝰ. ḋ. alle. Unī clemēs vidēs iſtā fraudē ſic fieri fecit iſtā cō ſtitutionē in q̄ ꝯtineꝭ ꝙ decetero abbates vl̕ religioſi p̄ſidētes alicui admiſtrationi nō poterūt auēte lrārū aplicarū / vel legatoꝝ ꝯuenire reos eis ſubditos occa ſione dictoꝝ bñficioꝝ / vel occaſione ſuarū abbatiaꝝ: niſi vbi et corā quibꝰ ſunt ſubditi immediate: vel niſi vbi cōuenirenꝭ ſi haberēt ſpecialē admiſtrationē. Et ſi illa bñficia eſſent de mēſa abbatis qꝛ abbas non po terit ꝯuenire holes illiꝰ bñficij: niſi in loco in q̄ potuiſ ſet anteqȝ bñficiū eſſet vnitū ⁊ de mēſe ſua. Si autē ꝯ factū fuerit: in expēſis cōdēnabitur abbas: ⁊ ꝓceſſus habitꝰ eſt irritꝰ niſi p̄dicta ſint facta ď partiū ꝯſenſu.

¶ Gloſa ſequens conſtitutionis cauſam ponit.

Cauſa ꝯſtōnis p̄ntis. a ¶ Abbates. Cauſam dedit cōſtitutioni fraus q̄ ſe pe cōmittebaꝭ ad decre. ſtatutū. ḋ. eo. li. vj. qꝛ ſi prioꝛ alicuiꝰ domꝰ Bonoñ. dio. ꝯ me boñ. īpetrare volebat habebat neceſſe īpetrare boñ. Sꝫ ſi plus expediebat vel placebat ei me ꝯuenire Ferrarie: īpetrabaꝭ ibi re ſcriptū ſub nomie maioris: puta Camalduleñ. Ciſter cieñ. ⁊ ſimilis cui ſuberat illa domꝰ. ⁊ ſic quaſi actoꝛ ⁊ reus eſſent diuerſarū dioce. fiebat cōmiſſio in loco vi cino dioce. boñ. infra dietam: et cōſtat ꝙ hoc multum frequētabatur ad excludēdā dioceſim rei. Eodē mo do ſi domus erat Ferrarie: me Boñ. cōueniebat Fer rarie ipſe maioꝛ: qđ prioꝛ loci nō potuiſſet. Jo. and.

a ¶ Abbates. Solēt iſti vocari patres abbates. ḋ. de regu. ca. ſi.

b ¶ Aliȷ. hoc nomen non ſemꝑ poſitionē ſignificat. facit de hoc. ḋ. eo. titu. c. ſedes. in. iȷ. glo.

¶ Gloſa ſeq. tripliciter exēplificat preſidentes regu laribus. Secundo dicit idem de ſecularibus.

c ¶ Preſidētes. vt magiſtri hoſpitalis cruciferoꝝ ⁊ his ſiles. Idē ſi denoīenꝭ priores. vt camalduleñ. vel miniſtri: vt in ordine minoꝝ vel quodcūqȝ ſit nomen preſidētiū tali loco vel ordini cui ſubſunt hec mēbra: Et late intelligas litterā ſiue ſint p̄lati ordinū: vt pre dicti ſiue ſint p̄lati monaſterioꝝ habentiū mēbra: vt nonātulanū: pōpoſianū: fructuarienſem: et his ſiles.

Conſtō penaꝭ qñqȝ ex tēdi ꝑt. Et lꝫ nō intellexerit vt puto de p̄ſidētibꝰ capitis ꝓuin cialibꝰ monachoꝝ. de qbꝰ ď ſta. mo. i ſingl̕is. ⁊. c. ea q̄. illi eñ nō īpetrant ꝓ monaſterijs ꝓuincie. ſi tñ dareꝭ ꝙ īpetrare poſſent locū haberet qđ hic dꝛ ex idētitate rationis. Et licet de religioſis loquatur: idē tamen de ſecularibus qui ſimili modo preeſſent: ſed quia id ra rum hoc frequentatum: ideo de religioſis loquitur.

d ¶ Occaſione. Si eñ cauſam ꝓpriam vel capituli talis prelatꝰ agere vellet ⁊ ꝓ illa impetrare: tunc non habereꝭ cōſide ratio loci vbi ſi tū eſt membrū.

e ¶ Legatoꝝ. Uel delegatoꝝ. ḋ. eo. ſtatutū. ꝟ. i nullo. lib. vj. De īferioribꝰ ordia rijs nō ē dubiū: cum in eis locus nō habeat ď cre. ſtatutū. ſꝫ id qđ habeꝭ. de offi. oꝛ di. cū epūs. ⁊. c. vt litigātes. lib. vj.

¶ Glo. ſe. ſol. du biū caſus ꝯuerſi.

f ¶ Cōuenire. In actore loqtur nō reo. hinc eſt ꝙ ſi ego Bonoñ. ꝓ mēbro boñ. volo conuenire ipſiꝰ mēbri maiorē qui eſt dio. aretine. nō potero impetrare boñ. ſed aretij: vel i loco vicino infra dietā ſm formā decꝭ. ſtatutū. ꝟ. cū autē. Idētitas eñ q̄ hic idē fingiꝭ admi niſtratoꝛ mēbri ⁊ ſuus maioꝛ: in reoꝝ fauorē īducta: in eoꝝ grauamē retorq̄ri nō dꝫ. de reg. iur. qđ ob gra tiā. lib. vj. cū ſuis cōcoꝛ. priorē aūt illiꝰ mēbri bñ cōue niā boñ. vt ibi. ꝟ. cū ꝓo. Et qđ prius dixi ꝓcedit hoc po ſito ꝙ etiam in realibus cōſideretur locus domicilij: vt no. in p̄allega. ꝟ. cum vero. in glo. olim dicebamꝰ.

¶ Gloſa ſequens ſoluit duo dubia.

g ¶ Corā qbꝰ. De loco erat dubiū: de ꝑſonis nō: ſed forſan hoc intēdit ꝙ ſi is q̄ impetratꝰ a poꝛi loci pote rat recuſari: etiā recuſari poterit impetratꝰ ꝑ maiorē ordis. fa. qđ ſcripſi. ď offi. dele. inſinuāte. Hoc ſcias ꝙ lꝫ poꝛ domꝰ ꝓpter excōicationē repellereꝭ ab agēdo: iſte maioꝛ nō repelliꝭ q̄ excōicatꝰ nō eſt. ſolū ei ꝑſonas corā quibꝰ ⁊ loca in qbꝰ ſit ꝯuētio determinat hec lrā.

h ¶ Liceret. Agere eñ poſſent et defendere qꝛdiu adminiſtrationes tenēt: quis ſint obediētiarij. de hoc ſatis ⁊ qs cui p̄ferā no. poſt Inno. ⁊ Hoſti. de iudi. eū deputati. de reſti. ſpo. olim. j. de teſti. cū olim. de relig. do. cū venerabilis. vbi no. Inno. ad fi. ꝙ bñ in caſu de fenſionis iudex ꝓcedere dꝫ ad miſſionē i poſſeſſionē: hꝰ nō faciet etiā ſi vnꝰ ſit ꝯtumax: niſi oēs vocēꝭ. alle. ff. de euic. emiliꝰ. ⁊. ff. ex qbꝰ cau. in poſ. ea. l. hoc autē.

i ¶ Nec occaſione. Iſte ver. non fuit de prima com pilatione concilij. Jo. an.

k ¶ Super hoc. Scꝫ ſuper reconuentione reoꝛum.

l ¶ Haberēt. Innuit ꝙ loca que ſunt de mēſa inter dum non habent ſpeciales gubernatores. concoꝛ. j. de ſupplen. negligen. prela. c. vno. vñ licet illoꝝ fructus clericis cōcedantur ad firmam: nō vacāt per mortem illoꝝ. j. de exceſſi. prela. frequens. ver. quidam etiā. ⁊ ibi dicam que loca propria ſint de mēſa. ⁊ aliquid no. Inno. ⁊ Hoſtien. de re. eccle. non alie. vt ſuper.

m ¶ Uexare. Ex ſola eñ impetratiōe nō veniūt ex pēſe vel intereſſe niſi ſequeretur vexatio vel cōuētio.

n ¶ In expēſis legitimis. ḋ. e. ſtatutū. ꝟ. cū aūt. in fi.

o ¶ Corā quo. Concoꝛ. qđ no. ḋ. eo. c. ſi. in vlti. glo. ⁊ qđ illa decre. vocat dāna. hec vocat intereſſe.

p ¶ Proceſſus. Circa principale.

q ¶ Ipſo iure. Id eſt ſine ope exceptionis. cōcoꝛ. ḋ. eo. c. j. ⁊. c. ſtatutum. in fi. lib. vj.

niuiſio

Et ſi pncipalis. ¶ Partes patēt.qꝛ prima duoꝝ ꝑmiſſiua.ſcda duorū ꝓhibitiua ibi: in officiali.

Caſus ſ̄alis d.helie

¶ Iſta clemētina ſeu conſtitutio fuit edita ad excludēdū ꝛ remouendū vnū dubiū qd erat. diceret aliqs iuuenis canoniſta. Pr̄ ſctiſſime ſcio ꝑ decr̄.vr̄am/ſtatutū. ſitā in rubrica de reſcriptis.li.vj.ꝙ cau ſe delegate a ſede aplica pnt cōmitti ꝑſonis decoratis dignitate.i. exiſtētibus in dignitate. vl̄ ꝑſonis obtinētib⁹ ꝑſonatū: vel canonicis eccl'ie cathedralis. Sed dubito an officialis principalis epi ꝛ etiā officialis forane⁹. ꝛ ṗor cōuētualis: vel prior clauſtralis monaſterij ſint in tali dignitate cōſtituti vel perſonatu ꝙ pnt cauſe iſtis delegari ꝛ cōmitti ab aplica ſede? Et rn̄det papa ꝙ pncipalis officialis epi ꝛ ṗor cōuētualis qͣuis etiā tales nō ſint aſſumpti ꝑ electionē ſunt tn̄ tales ꝑſone ꝙ eis pnt ꝛ debēt cauſe a papa delegari: ꝛ erūt idonei iudices delegati. Officialis autē forane⁹ q̄ ſolūmō in certa pte dioce. vel ad certos act⁹ ꝯſtituit̄: ꝛ nō ad oēm iuriſditionē epi exercēdā/et ṗor clauſtralis ſui monaſterij nō ſunt capaces forme: hoc eſt.nō ſunt tales ꝑſone quib⁹ papa intēdat cōmittere cauſas ſuas delegatas: niſi exꝑſſe exꝑmat dū delegabit ſic dicendo. Et volum⁹ ꝙ talis officialis foraneus vel talis prior clauſtralis cognoſcat de tali cauſa.h.d. Iō dicit text⁹ qͣuis pncipalis officialis epi.aut ꝓ vel religioſus obtinēs ṗoratū conuētualē dari valeat delegat⁹.(cape parēteſim) Et qͣuis prior cōuētualis nō ꝯſueuerit aſſumi ꝑ electionē ad prioratū. Et ſic remouet vnū dubiū.ꝙ qs poſſet dubitare quō papa delegat cās tali ṗori ꝯuētuali q̄ nō eligit̄ ad prioratū ſuū. vl̄ ꝙ nō habeat dignitatē: cū talis ſit ſolūmodo prior ad volūtatē ſui abbatis: ꝛ eſt obediētiari⁹. ꝛ ſic videt̄ ꝙ nō ſit ꝯſtitutus in dignitate. Remouet illud dubiū ꝑ hoc ꝙ dicit qͣuis ad ṗoratū eūdē ṗor nō ꝯſueuerit ꝑ electionē aſſumi: tn̄ tali priori poterit cōmitti cā a ſe. apo. ꝛ ſequit̄ in textu. Officiali tn̄ foraneo aut religioſo clauſtrali ṗori ſui monaſterij papa nō ꝯmittit cās a ſede apo. ¶ Ex dictis no. ꝙ pncipiū nr̄i textus nō vr̄ dicere ꝙ pncipalis officialis epi vl̄ ṗor ꝯuētualis ſint tales ꝑſone ꝙ eis pōt delegari. ſꝫ vr̄ dicere acſi illō cōfirmaret ꝛ eēt notū ſatis ꝑ ſe. tn̄ nō reperio alibi in textu formalit̄. ¶ No. ꝙ officialis forane⁹ eſt q̄ ꝯſtituit̄ in certa pte diocceſis vel ad certos actus. vel etiā foraneus vt eſt decan⁹ ruralis. vel etiā qꝛ foris in dioceſi ꝯſtituebat̄. vel forane⁹ q̄ forū teneat. vl̄ forane⁹ qꝛ de foris venit vt aduena / vel ꝑegrin⁹ cui⁹ ſunt reprobata iudicia. vt in glo. in ꝟbo fora. ṡ. de offi.ordi.in.c.romana. talis officialis nō eſt ꝑſona cui poſſit delegari a papa: niſi hoc dicat papa in ſua cōmiſſione.

Nota: bilia.

Officialis foraneus quis dicat̄.

¶ Ṗrincipalis officialis epi et prior ꝯuētualis lꝫ obediētiari⁹ delegari pnt a papa: officialis ꝟo foraneus: vel prior clauſtralis nō. Io.an. Ca.ij.

¶ Glo.ſe.dicit qd in pte declarat. ꝛ qs ꝑs cauſe. ꝛ pncipium exponit.

a ¶ Et ſi pncipalis. Declarat hoc ca.intgrū de religioſo loquit̄ no.xvj.q.j.de pniſi. de ṗuile.cū olim.ij.ꝑ Hoſtiē.in ſum.de offi.dele.§.cui poſſit.ꝟ.ſed nunqd. ꝛ ꝑ Guil.in ſpe.ti.j.§.j.ꝟ.nūqd ṡ monacho. ꝛ.ff.de in.l.cū ṗtor. Et multū olim dubitabā de his caſib⁹ ꝛ forte fuit ꝑs impulſiue cauſe ꝯſtitutiōis iſti⁹. Et exponas etſi: ꝓ qͣuis. Io.an. Pro euidētia nota id qd habet̄ in.c.ſtatutū.§.j.eo.ti.lib.vj.ſ.ꝙ inter cetera q̄ exigunt̄ i delegato pape exigit̄ ꝙ ſit in dignitate: ꝑ qd apparet ꝙ ſtricte itelligit̄ de dignitate.ſ.ꝑpria iudicis delegati: qꝛ ſic in dubio ꝟba debēt

Additio.

intelligi vt naturalē ꝛ ꝓpriā naturā plus reſpiciātiq̄ accidētalē. de ſen.excō.ſi quā. de teſta.ſi pr̄.lib.vj. qd non eſt modicū fundamentū ad dicēda. Io.de Imola.

¶ Glo.ſe.vni⁹ thematis duo dubia ſoluit. de tertio remittit. Itē q̄rit ꝛ remittēdo ſoluit. ꝛ ad ſlr̄ remittit

Et ſi pricipalis[a] officialis[b] epi[c] aut religioſus conuētuale[d] obtinēs prioratū (qͣuis ad prioratū eūdem prior ñ ꝯſueuerit ꝑ electionē[e]

a ¶ Pricipal̄. Quid ṡ ſi plures officiales in ſolidū hꝫ epus? innuit hec lr̄a ꝙ delegari poſſit is q̄ eſt pncipal̄. Itē qd ſi ſimpliciter delege t̄ officialis: intelligit̄ de principali: iuxta not. de offi. delega. qm̄ abbas. Et ſi neuter principalior ſed eque principalis vterq̄. dic vt ibi. Sed quid ſi deſijt eſſe officialis? vide qd no.in Specu.tit.j.§.ſi.ꝟ.quid ſi cauſam. Dico per predic. decre. quoniam ꝙ ſi non erat expreſſum ꝓpriū nomen deſijt eē iudex: alr̄s iudex remanet: niſi aliud canonicum eum impediat: et de hoc ſatis per Archid. in canonico qui deſijt eſſe canonicus. de reſcrip.ſtatutum.§.j.

Officiales epi pnt eſſe plures

¶ Glo.ſeq. addit duo taliū nomina ꝛ ius vetus. ſecūdo ſoluit dubium.

b ¶ Officialis. alibi dicit̄ miſſus dn̄icus. de reg.c.ij. de frig.c.j. Alibi vicari⁹ de offi.vica.c.ij.lib.vj. Olim etiā delegabat̄ officialis. de offi.dele.iſinuāte. de appel. dilecti.viri. Et ꝑ hoc verbū videt̄ vicariū in ſpūalibus q̄ alr̄s officialis non eſt delegari nō poſſe. ad hoc de tēp.ordi.cū nullus.§.j.ꝛ.ij.lib.vj. ſalua certa ſcientia principis. vt dicam in vlti.glo.

Vicari⁹ epi an poſſit eſſe delegatus.

¶ Glo.ſe. arguit a cōtrario. ſecūdo duas queſtiones ſibi ſimiles ſoluit.

c ¶ Epi. Ergo ſecus in officiali archidiaconi vl̄ inferioris ab epo. Sed qd de officiali quem dat capitulū epali ſede vacante? Licet ille dici non poſſit officialis epi qui nō eſt: facit de cōſti.cum acceſſiſſent.ſ.de ꝑcu. ca.ſi. credo tn̄ ꝙ hec ꝯſtitutio etiā illū intēdit includere: cum ſit officialis iuriſdictionis epalis. facit de maio. ꝛ obedien.ca.vno.lib.vj. Et idem puto de officiali electi cōfirmati nōdum conſecrati.ṡ.de elec.tranſmiſſam. maxime quia quo ad officium iuriſditionis conſecratio nihil addit. facit de temp.ordi.cū nullus.§.j. in fine. libro.vj.

Officialis capituli poteſt a papa delegari.

Officialis electi ꝯfirmati pōt a papa delegari.

d ¶ Conuentualē. de iſtius etate.ſ.de ſta.mona.ne in agro.§.ceterū. Et q̄ dicat̄ eccl'ia conuentualis plene ſcripſi de iurepa.nobis. vbi no. Hoſt. ꝛ Inno. e.ti. poſtulaſti. ꝛ de hoc. de elec.c.j. Et hic patet approbatum quod not. abbas. de prebē.niſi.ſ.ꝙ prioratus eſt dignitas ſi conuentualis eſt: alr̄s non.

Prioratus an ſit dignitas.

¶ Glo.ſeq. fortificat dubiū ꝛ dupl'r reſpōdet. Secundo arguit ad queſtionē de qua remittit.

e ¶ Per electionē. ſꝫ ꝑ ꝓuiſionē. Et intelligo de obedientiario qui remoueri pōt ad nutū ſui maioris: alr̄s nulla fuiſſet dubitatio. de iſto ꝟo et de officiali: quem epus ad nutū remouet/ merito dubitabat̄: qͣſi iſti non ſint in dignitate ex q̄ nō ſunt ꝑpetui: ſꝫ ſatis eſt ꝙ pnt eſſe ꝑpetui.i. qͣdiu viuēt. ff. ꝓ ſocio.l.j. fa. de his q̄ ſi. a ṗla. cū aplica. inſti. ḋ auc.tu.§.neq̄. ff. de ꝯdi. inde. l.ſufficit. Itē ꝑ mortē vel remotionē taliū priorū: licet ſint obedientiarij vacat prioratus: vt pꝫ.ſ. de ſup.negli.ṗlato. qꝛ regulares. Facit autē hoc ad q̄ſtionē de clauſtrali an poſſit vicari⁹ eſſe epi vel coadiutor ṗlati. de quo ſatis notaui de cleri.egro.c.ſi. in ſumma coadiutorū. in.iiij.q.tertij mēbri ꝛ ibi remiſſionem inuenies an poſſit eſſe delegatus ordinarij vel arbiter.

Religioſus an poſſit eſſe officialis epi.

a ¶ Legato.vel delegato.vt dixi.ſ.ca.pxi.
¶ Glo.ſeq.querit.queſtionis dubiū aperit.allegans ad negatiuam:deinde ad affirmatiuam.

Officialis epi an poſſit eſſe conſeruator.

b ¶ Delegatꝰ.Quid dices de conſeruatore.ꝓcedit dubiū in officiali:nō in priore:ꝑ decre.vlti.j.rñ.de offi.dele.lib.vj.ꝙ requirit ꝙ ꝯſeruator ſit epūs/vl' ſuprior/ vl' abbas/ vel habēs dignitatē/ vel ꝑſonatū in eccl'ia cathedrali vel collegiata:ſub ꝗbꝰ

aſſumi) a ſede apl'ica vl'legato ᵃ eiuſdem dari valeat delegatꝰ ᵇ. ¶ In officiali tñ foraneo ᶜ aut religioſo monaſterij ſui priori clauſtrali ᵈ nequaq̄ hoc volumus obſeruari ᵉ.

Idem in eodem.

¶ Breuius non poteſt ſummari. Capitulum.iij.

Auditor ᶠ in Roma=

nō videt officialis icludi:quē tñ quo ad alios delegatos bñ includit decre.ſtatutū.in ꝑnci.ꝙ ſimplr requirit ꝙ ſit dignitate ꝑdītꝰ/vel ꝑſonatū obtineat. ſic ꝑ hoc vr ꝙ lȝ dignitate pre alijs dotatꝰ poſſit eſſe delegatꝰ: qñ tñ nō hȝ dignitatē in eccl'ia cathedrali vel collegiata:nō poſſit eſſe conſeruator. In cōtrariū ex ꝙ dignitatē damꝰ non ꝯſtat ꝙ iſta ſit alterꝰ eccl'ie ꝙ̄ cathedralis.ex dignitate enim epi deſcendit iure ꝯnexionis:ergo idē ius.de conſti.tranſlato egeret declaratione.
¶ Glo.ſeq.recitat opi.que queſtionē ſoluit. Secūdo textum ꝓrogat. Tertio determinat.

Officialis foraneꝰ hȝ delegatam.

c ¶ Foraneo. De quo de offi.ordi.romana.in ꝑnci. lib.vj.vbi tenēt Inno.⁊ Hoſti. ꝙ tales officiales foranei qui in certa parte dioceſ.vel ad certos actꝰ conſtituunt hñt delegatā:⁊ ꝙ ab eis appellat ad cōſtituentem. Et ꝙ ē vnū conſiſtoriū epi ⁊ officialis:intelligit de gñali/⁊ ꝑncipali.ad qð bñ facit hec decre.⁊ decre. de appel.romana.in ꝑnci.li.vj. Et qð hic dicit de officiali foraneo:intelligo etiā de decano rurali ꝙ in parte dioceſis ad tps gerit vices epi.de ꝗ.ſ.ð offi.archi. ad hoc.in fi.ꝙ etiā officialis foraneus dici pōt. Et hec intelligo vera: niſi tales officiales vel decani ex alio capite admittantur: vt quia canonici cathedraliū eccleſiarum vel his ſimiles.Jo.an.
¶ Glo.ſeq.ponit opi. Secundo ſignat duo iura in cōtrarium ⁊ ſoluit.
d ¶ Clauſtrali. De quo de ſta.mona. cū ad monaſterium.ver.prior.⁊ idē dicit Guil in ꝑdic. ver.qð tenet curia de ſacriſta/cuſtode/vl' camerario monaſterij.Sed cōtra.ſ.de ꝑben.lȝ.de cōceſ.ꝑben. ex tenore. ex quarū ſubſcriptionibꝰ ptȝ ꝙ prior clauſtralis ⁊ ſub prior delegātur a papa. So.tpe illorum iuriū adhuc non erāt determinate qualitates ꝑſonarum quibus debēt tales cauſe delegari:ſed poſtea fuerunt per decre. Inno.iiij.quā hodie non habemꝰ. eo.ti. ꝑſenti.et poſtea immutatum in parte per decre. Bonifa.eo.ti. ſtatutum.in prin.lib.vj.in magna gloſa.
¶ Gloſa ſeq.ponit caſum exceptum.
e ¶ Obſeruari.niſi id fieret ex certa ſciētia ꝑncipis hoc exꝑſſo:vt no.in ꝑdi.decre. cū olim.de ꝑuile.et fa. qð not.ſ.eo.ſtatutū.lib.vj.in glo.pone. In legato ſecus quem artat ꝯſtitutio maioris.facit.j.de offi.ordi. collatio.quod no.de hereti.ca.vlti.lib.vj.

Caſus lr̄alis d.helie

AUditor. Sūmus pontifex fecit hic nouū ſtatutū Et figurat ſic caſus. Titiꝰ ⁊ Gaiꝰ erāt in cōtrouerſia ſuꝑ aliꝗ bñficio.qð quidē bñficiū Titius ad ſe ꝑtinere dicebat. Ecōtra aūt Gaiꝰ illud bñficiū ꝑtēdebat ad ſe ſpectare. Iſti duo adiuerunt ſummū pōtificē qui impeditus alijs negocijs nō potuit cognoſcere nec declarare ad quē bñficium ſpectaret:ſed quendā Semproniū in curia exiſtētē deputauit auditorē qui audiret de cōtrouerſia Titij ⁊ Gaij: ⁊ ꝓnunciaret dictū bñficium fore ⁊ eſſe debitū Titio:ſi qð ius ipſe Titius haberet. vel ꝓnūciaret debitū Gaio ſi Titiꝰ nō haberet. Iſte auditor ſic diſceptauit ſeu terminauit dictā controuerſiā:⁊ ꝓnūciauit bñficium fore debitū Titio ⁊ Gaiū ꝯdēnauit ad ea ad ꝗ veniebat cōdēnādus:mō iſte Titiꝰ vidēs bñficiū de iure fuiſſe ſibi adiudicatū ab ipſo auditore: volebat vt ipſe auditor cōferret ſibi beneficiū qð ſibi adiudicauit. Querit an iſte auditor poſſit cōferre illud bñficiū cui ipſe adiudicauit fore debitū? Et rñdet ſummus pōtifex ꝙ auditor in curia romana ab ipſo deputatꝰ ſi pronunciet bñficiū deberi alicui: ꝙ etiā ipſe poterit dictū bñficiū conferre ei cui adiudicauit. Et reddit rōnē vt vitet circuitꝰ. Nā qñ papa deputauit aliquē auditorē vt cognoſceret de cōtrouerſia aliquorū poſtꝙ ipſe cognouit.ſi ipſe auditor nō poſſet ꝓuidere nec ꝯferre.oporteret ꝙ ille cui auditor declarauit bñficiū ſibi debitū iterū iret ad papā: vt ipſe romanꝰ pōtifex ſibi conferret:⁊ ſic eſſet circuitus:qȝ ꝑmo iuit ad papā: ⁊ fuit delegata cā:et ſic de papa iuit ad aliquē auditorē:et iterū de auditore ipſe rediret ad papā vt papa ſibi beneficiū conferret quod auditor declarauit ſibi eſſe debitū:quod eſſe non debet: quia circuitꝰ eſt vitandꝰ. ¶ Nota ꝙ dubiū iſtiꝰ capituli erat ex eo ꝙ papa qñ deputauit Semproniū auditorē in cōmiſſione ſua dixit ꝙ cognoſceret cui beneficiū erat de iure debitū. ⁊ non dixit ꝙ conferret ei cui declarabit debitū. Modo dubitat an virtute iſtiꝰ ꝯmiſſionis poterit dictū beneficiū conferre ⁊ ſic ſuā ſententiā mandare executioni? Et rñdetur ꝙ ſic vt vitetur circuitus.⁊ Notabilia.
¶ Nota ꝙ eſt quidā auditor contradictarū et camere.⁊ de iſto videas Gof.⁊ Hoſtien.in ſumma de offic. ordina. in princi.⁊ talis habet iuriſditionem ordinariam. Alius eſt auditor cauſarum qui habet ordinariam iuriſditionē in cognoſcendo: delegatam in diffiniēdo. Et de iſto vide Guil.in Specu.ti.iij.§. poſt ꝑnci. Dicit tñ Bonifacium octauū fuiſſe interlocutū ꝙ in curia romana nullus habeat ordinariā niſi papa.
¶ Nota differentiā inter ſuum ⁊ debitū.qȝ ſi auditor ꝓnunciaret eſſe ſuū:tunc nō poſſet alio modo ꝓuidere. Secus ſi ꝓnūciaret bñficium fore debitum:quia tunc auditor non ꝓnunciat ſimpliciter ſuū eſſe:ſed reſtat adhuc executio ſue declarationis. ¶ Nota dū dicit in textu vitet ꝙ ibi ponitur ſimplex ꝓ compoſito.vitet.id eſt euitetur circuitꝰ. Nam fruſtra fit per plura qð eque cōmode poſſit fieri per pauciora.p.d.
¶ Glo.ſeq.dicit quid determinat. Secundo an in libello ſit peti neceſſe. Tertio an auditor habeat ordinariam.
f ¶ Auditor. Breue eſt ⁊ nouum quod hic ſtatuitur determinans no.per Compo.eo.ti. mandatū.ad fi.⁊ per Guil.in Specu.titu.de ac.⁊ peti.§. ſuper actionibus.ver.ſed ſi ad ipſam ꝑbendā.⁊ ver.ſeq. Et ptȝ hic expeditum quod ibi no.ſ.ꝙ coram auditore peti poterat bñficium ꝓnunciari debitum ⁊ ꝯferri. Et ſcias ꝙ hodie eſt tutū hoc in libello peti:puto tñ ꝙ ſi nō petatur in libello conferri. ſed ſolum debitum ꝓnunciari ꝙ poſt ꝓnunciationē peti poterit ⁊ conferri.ſicut eñ cōfert licet non fuerit cōmiſſa collatio:ſic cōferat licet nō fuerit in primo libello petita. Item ſcias ꝙ de auditore cōtradictarū ⁊ camere/ tenent Gof.⁊ Hoſtien. in ſum.de offi.ordi.in princ.ꝙ habent ordinariam de

Auditores quam

iuriſdi=ctionem habent aliis auditoribus cauſa ꝑ no. Guil. in ſpe. in tit. iij. §. j. poſt ꝓnci. ꝙ habent ordinariam in cognoſcendo de=legatam in diffiniendo. Sed Archi. xj. q. j. experientie. dicit Bonifaciū octauū interlocutū fuiſſe: ꝙ in curia nullus habeat ordinariam niſi papa. ⁊ facit qd̄ dicaȝ J. tit. j. ne romani. Jo. an.

¶ Glo. ſe. arg. a ꝯrio ⁊ dat ſimile

a ¶ In romana curia. In dato ergo extra curiā nō hȝ hoc locū. nec in aliquo corrigit̃ decr. ſup eo. d̄ offi. dlega. ⁊ eſt ſi. J. de ſequeſtra. poſ. c. vno.

na[a] curia deputat⁹[b] a nobis d̄ bñficio[c] qd̄ ꝓnūciabit[d] alicui de iure fore debituȝ[e] poterit[f] ſibi abſq; commiſſiōe alia (vt euitetur circuitus[g]) prouidere[h]. Idem. ¶ Expectans beneficiū ꝑdit gratiam ſi conſequit̃ aliud: qd̄ cum illo qd̄ expectat de iure tenere nō pōt. Johā. and. Capitulum. iiij.

Gratie[i] vt de dignitate vel beneficio curato ti=

¶ Gloſa ſequens arg. a contrario dicēs quis dicatur datus a papa.

Audi=tor q̃lit a papa depu=tatur. b ¶ Deputatus a nobis. Ergo ab alio: puta legato ad quem etiā ſpectaret bñficij ꝓuiſio nō poterit ꝓuidere etiā ſi fuerit ſibi cōmiſſa ꝓnūciatio: qꝛ nec alter auditor ꝓnūciat: ſȝ audit ⁊ refert. de offi. delega. ſup queſtionū. facit ad ꝑmū. J. e. ti. ſuper eo. Et intelligo deputatū a papa illū q̄ ſm morē curie per referendariū vel officialē ad hoc datū ex auditoribus palatij deputatur ad talem bñficialem cauſam delatā ad curiam audiendam. ⁊ hoc in minoribus. Cathedraliū ei et regularium eccliarū cauſas propria voce committit ⁊ vt plurimum cardinalibus.

c ¶ Bñficio. Large ſumit̃ vt ꝯprehendat etiā dignitates: cū eadē ſit rō. ꝯcor. de re. iur. c. j. li. vj. vbi d̄ hoc

d ¶ Pronūciabit. Et ſic videbat̃ funct⁹ officio ſuo d̄ offi. deleg. in litteris. Jo. an.

¶ Gloſa ſeq. declarat vnū quare. Secūdo querit. ar. negatiue. contrarium ſoluit.

e ¶ Debitū. Si ꝓnūciaret illud ſuū tunc ceſſaret ꝓuiſio. Eſt ḡ differētia īter ſuū et debitū. de ꝑbē. ſi tibi abſenti. lib. vj. ſicut interius in bñficio: ⁊ ad bñficiuȝ e. ti. c. pe. de ꝯceſ. ꝑbē. c. vl. eo. li. Quid de electo q̄ appellauit a negatiōe ꝯfirmationis/ vel caſſatione electiōis: nunq̄d auditor q̄ ꝓnūciat bñ appellatū vel reuocat caſſationē electiōis poterit ꝯfirmare. Videt̃ ꝙ nō: qꝛ hic ſolū loquit̃ de ꝓuiſione illi⁹ cui debitū erat. In ꝯriū videt̃: nā hoc faceret delegatus. de excep. ſi=gnificauerūt. de re iudi. ad ꝓbādū. ex quo eñi bñ appellatum eſt: facit qd̄ facere debebat principalis. de excep. dilecte. facit qd̄ no. C. de ap. eos. in ꝑn. ⁊ qd̄ dixi de teſta. raynaldus. ꝟ. ꝯdēnauitq;. Itē de ꝯfirmatione nō videbat̃ dubiū ſed de ꝓuiſione. nā ꝑmā facit officialis ⁊ capitulū vacante ſede: q̄ non faciūt ſecūdaȝ vt de offi. vica. c. vlti. ⁊ inſti. c. j. lib. vj. qꝛ ergo illud pl⁹ dubitabile ergo conceſſum.

Audi=tor an poſſit ꝯfirma re ele=ctū quē ꝓnūcia uit bñ appel=latum.

f ¶ Poterit. Nō q̄cquid iudicis ptāti ꝯmittit̃ ⁊c̄. ff. de iudi. non q̄cquid. de offi. dleg. ꝯſuluit: lȝ ḡ auditor hoc poſſit: non tñ tenet̃ ad hoc.

g ¶ Circuitus. C. de arbi. l. ne in arbitrio. in fine. d̄ adop. l. ſi. ff. de cōdi. inde. dñs teſtamēto. ⁊ ibi concor. de hoc. in ſi. vl. glo. Eſſet aūt circuitus ſi oporteret ad papam redire ꝓ noua cōmiſſione: vel ꝓ collatiōe ad ipm vel executorē. Dicebāt ergo qui hoc tenebant ꝙ auditor fungit̃ vice iudicis in ſenētiando: ⁊ vice executoris in conferendo. vt no. in glo. in ꝑin. alle.

¶ Glo. ſeq. ponit dictū cui obijcit ⁊ ſoluit.

h ¶ Prouidere. intelligo etiā ſi nō ex facto pape: ſȝ inferioris legati vel delegati fuerit bñficiū illi debitum: qd̄ eſſe pōt: iuxta no. de conceſ. ꝑben. ſi ſoli. li. vj;

Huic tñ obſtat rō quā inducebāt Compoſt. ⁊ Guil. ꝙ per talē collationē nulli fit ꝑiudiciū: qꝛ cum conferre ſpectat ad papam non refert an per auditorem/an ꝑ executionē cōferat̃. Sed in decr. ſup eo. nō ſpectabat collatio ad papam: fieret ergo preiudiciū ei ad queȝ ſpectat collatio vel iſtitutio. Sȝ cuȝ poteſtas nedum delegati: ſȝ etiā legati ceſſet a papa: nec ex facto alterius poſſit eē debitū vel affectū ſatis conuenit illa ratio. Jo. an.

Gratie ¶ Iſtud capitulū ampliat cā. ſi pauper de ꝑbēn. li. vj. In illo capitulo dicitur ꝙ mādatum factū alicui a papa vt pauperi clerico ꝓuideat̃. ſi clericus pauper anteq̄ fuerit ſibi ꝓuiſū v̄tute illius mādati/aliud beneficium fuerit conſecutus: tūc mādatū expirat. Sed q̄rit in hac clementina papa Clemens an ſit idē in quocūq; clerico: vel in quacūq; gr̄a. Et vr̄ rñdere ꝙ cū clementina indiſtincte ⁊ gñalit̃ loquatur: nos debem⁹ illā indiſtincte ⁊ gñaliter itelligere: vel de mandato qd̄ impetratū eſt in forma pauperū ſicut intelligebat. c. ſi paup. de ꝑben. li. vj. vl̃ de mandato qd̄ impetratū eſt in forma gr̄e de quo dubitabat̃. vel etiā in quocūq; clerico paupere/ vel non: ⁊ nunc ꝑ iſtā conſtitutionē/ſeu clementinā tollit̃ dubiū qꝛ de vtraq; gr̄a ſiue impetrata in forma pauperum. ſiue impetrata in forma gr̄e: vel impetrata a papa. vel ab altero. His ꝑſuppoſitis figura ſic caſum ꝓ iuuenibus canoniſtis q̄ ſubtilitates iuris non nouerūt ſine quib⁹ ꝓfūdi eſſe nō poſſunt. ¶ Quidā petr⁹ iuit ad romanū pontificē: ⁊ cōqueſtus eſt in hunc moduȝ Pater ſancte/ego ꝑ multos annos ſtudui in iure canonico: ⁊ vt ſtudium michi afferret aliquā vtilitatem alȝ veni ad vos: ⁊ impetraui gr̄am quam gratis michi ꝯtuliſtis fauore mei ſtudij vt prouideretur michi de primo beneficio ꝓxime vacaturo. ſteti bñ ꝑ decem annos cum gr̄a veſtra: qꝛ ꝑ ipſam aliquod bñficium non potui habere. Vidēs hoc inueni aliū modū taliter ꝙ conſecutus ſum bñficiū curatū: ſed eſt modici valoris. Modo curat⁹ mee parrochie eſt mortuus. ⁊ cura mea eſt bona ⁊ ſufficiens. ego volo illam curam habere virtute veſtre gratie iampridē a vobis impetrate. non obſtāte hoc ꝙ ſum aliud bñficiū curatū ꝯſecut⁹. Quero a vobis pater ſanctiſſime an ego poſſum illaȝ habere ꝑ veſtrā gr̄aȝ ⁊ virtute ipius: Reſpōdet papa. Amice reſpondeo tibi ꝙ renūciare videris gr̄e impetrate: vt de dignitate/vel bñficio curato tibi ꝓuideatur ſi aſſeq̄ris aliud bñficium pacifice ante adeptiōeȝ eiuſdē. i. ante adeptionē bñficij virtute gratie obtētū: qd̄. ſ. bñficium obtinuiſti nō ꝑ gr̄am noſtraȝ ſed alio modo retinere non poſſis ſimul de iure cum dignitate vel bñficio curato virtute gr̄e tibi debito: licet illud beneficium quod habuiſti nō virtute gratie ſed alio modo. forſan qꝛ fuit tibi reſignatum reſignaueris vl̃ reſignare paratus ſis. ⁊ per hoc ſolue iſtud dubium. ⁊ pone ſic. Pater ſanctiſſime ego audio ꝙ vos dicitis qꝛ ego non poſſum habere curam mee parrochie virtute mee gr̄e: eo ꝙ aſſecutus ſum aliud beneficiū curatū. Ego bene ponā remediuȝ qꝛ ego reſignabo vobis ꝑmā curā quā habui alȝ q̄ ꝑ veſtram gratiā: et aſſequar iſtam curam. ⁊ ſic ſatiſfaciā huic textui: ꝙ ſimul de iure cuȝ dignitate vel de bñficio retinere nō

addit̃ d. helie *Caſus litteral d. helie*

poſſim? Rñdet papa ad illud dubiũ. tu arguis in va-
nũ: qꝛ lʒ .i. ꝯſuis parat⁹ ſis illd bñficiũ reſignare/ aut
tñ ꝗs reſignaueris nõ potes aliud bñficiũ ꝯſequi ꝟtu-
te gr̃e poſtꝗ̃ executionẽ ⁊ ꝓuiſionẽ tue gr̃e vel mãda
Nota- ti nõ expectaſti. hoc dicit. ¶ Notemus ꝙ iſta clementi-
bilia na ãpliat decre.
ſi paup. q: glo. p̃
ma illius decre-
talis dicit nota
verbũ paup. q̃a
nõ ſine myſterio
dictuʒ puto. Si
enim gratia ſpe
ciali q nõ eſt de
iuſticia ſit ꝓuiſũ
alicui: et poſtea
nũꝗ̃ vacʒ aliqd

bi ꝓuideatur renũciare[a] vide-
ris: ſi añ adeptionẽ eiuſdeʒ[b]
aliud bñficiũ[c] pacifice[d] aſſeq̃
ris: qd ſimꝉ de iure[e] cũ digni-
tate: vel bñficio virtute dicte
gratie tibi debito retinere nõ
poſſes[f] lʒ illd[g] reſignaueris[h]

bñficiũ qd poſſet hr̃e ꝑ ſuã gr̃am ipe adept⁹ ẽ alid bñ
ficiũ nõ ꝟtute ſue gr̃e/ nõ expirat gr̃a. qꝛ illa decre. loq̃
tur de forma gr̃e q̃ ꝓuidetur neceſſitati pauperꝫ q̃ eſt
iuſticia vel q̃ſi/ in ꝓuiſione igiꝉ facta ĩpetranti ceſſat
cã iuris: ⁊ ſic ipſi⁹ executio. Sed iſta clemẽtina nõ di-
ſtinguit de q̃ gr̃a: vel de gr̃a ſpãli/ vel de gr̃a q̃ fit pau
peri: q̃ eſt q̃ſi iuſticie. ideo gñalr̃ debem⁹ eã itelligere
nec facere dictã diſtinctionẽ ad capꝉm ſi paup. li. vi.
de p̄bẽ. ¶ No. ꝙ vbi canõ nõ diſtinguit: nec nos diſti-
guere debem⁹. ſic vbi lex non diſtinguit nec nos diſti
guere debemus. in .l. de p̄cio. ff. de publiciana.
¶ Glo. ſeq. dicit quid approbat ⁊ quid addit. tertio q̃
ſtionem ſoluit.
Gratie. Approbat qd notaui de p̄ben. ſi paup. lib. vi
in .j. glo. ⁊ idẽ ibi Archi. Et ꝑ illã decre. determinatur q̃d
iuris ſi ꝯſequiꝉ bñficiũ is ꝓ q̃ ſcriptũ eſt ĩ forma pau-
perũ: ſȝ de illo ꝓ quo ſcriptũ eſt in forma gr̃e: ⁊ in illo
caſu non diſtiguiꝉ qualitas bñficij adepti: iſto ſic. Et
qꝛ generaliter loquitur hoc p̄ncipiũ/ generaliter itel
ligatur de cuiuſcunq; gratia pape vel alterius.
¶ Gloſa ſeq. arg. ꝓ opinione. ſcd'o dubiũ ſoluit.
a ¶ Renũciare. Idẽ tenẽt Inno. ⁊ Cõpoſt. ĩ illo q̃ li
tigabat ſuꝑ bñficio: ⁊ recipit ſecundũ qd cũ p̄mo tene
re nõ poſſet. ſ. ꝙ ꝑ hoc renũciat liti. hec no. ſ. e. in nr̃a.
vt ibi pleni⁹ ſcp̃ſi. Et puto hãc decre. locũ hr̃e: etiaʒ ſi
Prote- ꝓteſteꝉ recipiẽdo ſm ꝙ gr̃e renũciare non intẽdit cũ
ſtatio ꝓteſtatio ſit facto ꝯria. de ꝯſti. cũ. M. nec defẽdat in
ꝯria fa his p̄iudicialib⁹. ſ. de elec. vt quis duas. lib. vj. fa. qd
cto non ſcripſi cum Inno. ꝯ hoſt. in p̄dic. decre. in noſtra.
ꝓdeſt. b ¶ Eiuſdẽ. dignitatis vel curati qd expectas.
c ¶ Bñficiũ. curatũ. ſ. vel dignitatẽ/ vel ꝑſonatuʒ ꝑ
decre. de p̄bẽ. de mꝉta. Et idẽ puto ĩ caſu decre. lr̃as. d
ꝯceſ. p̄bẽ. vel cũ ſecũdũ de ſpãli iure reqrit cõtinuã re
ſidentiã. iuxta no. ꝑ Inno. de cleri. nõ reſi. c. ſi.
d ¶ Pacifice. Puto idẽ ſi acceptata collatiõe ꝑ euʒ
ſtaret quominus haberet pacificũ. ad qd. ſ. d elec. cõ
miſſa. §. j. de p̄ben. licet eꝑus. li. vi.
e ¶ De iure. De hoc. ſ. e. gratia. li. vj.
f ¶ Nõ poſſes. ſi ꝗ eſſet tale qd cum illo teneri poſ-
ſet non perit gr̃a. vt no. in decre. ſi paup. ⁊ hoc etiã te
net Jo. de deo in queſtionibus ſuis. lib. j. q. xxiiij.
g ¶ Illud. qd adeptus es interim.
Gratia h ¶ Reſignaueris. Gr̃a ꝗ ꝑ̃pta non reuiuiſcit: licʒ
extincta res reuertaꝉ in priſtinũ ſtatũ. Et facit ad q̃ſtioneʒ de
nõ reui clerico qui ꝯtxit m̃rimoniũ qd poſtea diſſoluiꝉ ꝑ ꝓfeſ-
uiſcit. ſionẽ ſponſe non cognite: vel quia reperiꝉ conſangui
nea de quo ſcripſi de cleri. coniu. c. j. in p̄n.
i ¶ Parat⁹. ſi tñ vellet dimittere ſcd'ʒ bñficiũ: poſſʒ
ꝑ collationẽ ordinarij ꝯſequi primũ olim ſibi debituʒ
nõ eñ intẽdit ꝙ ſit inhabilis ad illud: ſed ꝙ ex vi gr̃e

non eſt ſibi pl⁹ debitũ: nec ꝑ executores gr̃e ꝯferendũ
Et ſic no. caſuʒ q̃ ex facto ſuꝑuenienti paraꝉ exceptio
ꝯ gr̃aʒ q̃ tenuit a p̄ncipio. Alios caſus colligas ex no. Gr̃a a
de p̄ben. quia ſepe. lib. vj. in vlti. glo. Jo. an. princi-
k Litteras. Breuis et fortis eſt ius nouũ iducẽs pio va-
qd forſan pl⁹ ab lida ꝑ
extriſeca cauſa factum
iuſtificatur vt .j. ſuꝑue-
dicam. niẽs q̃ñ
¶ Iſtud capitu ꝙ expi-
lũ inducit nouũ rat.
ius. ⁊ eſt iductũ
contra illos q̃ ni
mis cito volunt
habere fructum
de gratijs ſuis.
Pone ſic caſum

aut ſis reſignare paratus[i].
Idem. ¶ Gr̃a ſuꝑ vacaturo
nõ comprehendit beneficiuꝫ
poſt datã in ſubſtantia crea-
tũ hoc dicit. Johã. de imola.
Litteras[k] nr̃as[l] Ca. v
ſuper cõferendo tibi[m]

¶ Quidã cupid⁹ bñficioꝝ (⁊ ꝑ ꝯſequẽs credo ꝙ cupi Caſus
dus ſue dãnationis) iuit ad papã ⁊ euʒ reqſiuit ꝙ ſibi litteraꝉ
ꝓuideret de bñficio aliq̃la q̃ poſſit leui⁹ ⁊ blãdi⁹ in fu d. helie
turũ ſuſtentari. Papa videns ſuã ſupplicationẽ eſſe
graioſam dedit ſibi gr̃am q̃ erat date mẽſis Janua-
rij. i q̃ ꝯtinebaꝉ ꝙ ꝓuidereꝉ ſibi de bñficio ꝓxime va-
caturo. Iſte reuerſus ad ꝓuinciam ſuã nõ expectãs
niſi mortẽ alicui⁹. ⁊ cogitãs q̃s antiquior curat⁹ vel
canonic⁹ eſſet in eccl'ia. ⁊ ipſe videns qꝛ oẽs erãt iuue
nes: ⁊ nõ naturaliter in primo morituri: valde contri
ſtatus eſt. ſed quid accidit? certe vna dierũ accidit ꝙ
q̃dã miles q̃ multas gallinas elidẽ ⁊ redeũdo d bello
deuicerat. ⁊ exiſtens in grabbato tendens ⁊ anhelãs
ad mortẽ vt aliqualẽ recõpẽſationẽ de forefactis ſuis
deo perageret: quandã capellã ꝯſtruxit et edificauit
ſic edificatã eã dotare voluit: ⁊ centuʒ marchas auri
cuidã qui ꝑ tp̄a ꝑpetua deũ/ mariã ⁊ ſctõs perorarct
pro redemptione ale ſue contulit. His peractis/ vt do
natio ſua eſſet valida: ⁊ vt bñficiũ crearet ĩ ſua capel
la de nouo edificata: miſit ad ep̄m vt de licentia eius
bñficium crearet. qui quidẽ ep̄s oia que voluit ꝺcre-
tauit. ⁊ bñficium creauit kalendis nouẽbris. iſte qui
impetrauerat gr̃am ſuam iocundus illam accepit: et
venit ad militẽ: ⁊ eum requiſiuit vt ipm virtute gra-
tie ſue p̄ſentaret ep̄o. ⁊ ꝙ ep̄s beneficiũ ſibi conferret
Ep̄s videns iſtam gratiam et datam ſue gratie eẽ de
kalendis Januarij: ⁊ vidit creationem bñficij eſſe de
data kalendarum nouẽbris reſpondit ſibi ep̄s. Ami
ce ego non teneor tibi conferre beneficium illud noui
ter creatũ virtute tue gratie: quia tua gratia habet
res ſuas in beneficijs creatis ante datam tue gr̃e ſeu
litterarum tuarum. modo iſta capella eſt creata poſt
datam lr̃arum tuarum. Iſte impetrãs non cõtentus
de ep̄o iuit ad papã ⁊ narrauit ſibi caſuʒ vt. ſ. Cui re
ſpondit papa. Amice nos ſtatuimus litteras noſtras
directas ſuper beneficio vacaturo tibi conferẽdo nõ
extendi ad beneficium creatum poſt datam ipſarum
litterarum: hoc dicit. ¶ Nota ꝙ per iſtã clementinaʒ Nota-
papa ſtatuit nouum ius. ⁊ probo per hoc ꝙ dicit ſta- bilia
tuimus. h. d.
¶ Glo. ſequens cum ſequenti ampliat litteram in tri
bus caſibus.
l ¶ Noſtras. idem in lr̃is reſeruationis legatorum
cum eadem ⁊ fortior ſit ratio.
m ¶ Tibi. Idem puto vbi papa dediſſet poteſtatẽ
conferendi p̄mam vacaturam ⁊ nõ expꝛ̃ſſa ꝑſona cui cõ
ferri deberet. Idem ſi contuliſſet fructus bñficioruʒ
primi anni que vacare contigerit in dioce. vꝉ ꝓuincia
cum in his ſit eadem. ratio.
¶ Glo. ſeq. exponit litteram ⁊ ſoluit dubium.

a ¶ Uacaturo.in vacante nõ ꝓcedebat dubitatio: nec diſtiguo an debeaꝫ ſimpl'r vacatuꝝ: an debeatur cum beneficio acceptandi: cum eadem ſit ratio.
¶ Glo.ſeq.ſoluit litteram ꝛ dat ſimile.
b ¶ Poſt datã.et ſi paulopoſt.et facit qđ no. Hoſti. ſ. e.c.ſi. Inſpicimꝰ ſ an extaret bñficiũ tpe date ſic iſpicimꝰ etaté ĩpetrãtis illo tpe.ſ.e.ſi eo tpe li.vj. ꝛ ꝯcor.ſ.e. eã te.ð p̃bẽ.dilectꝰ.ij.vbi ð hoc.

Date tps inſpicit.

bñficio vacaturo [a] directas ad bñficiũ poſt datã [b] ipſarũ creatũ [c] ſtatuimꝰ [d] nõ extẽdi.

¶ De electiõe ꝛ electi ptate.
¶ Clemens.v.in conci.vien.
¶ Religioſus eligi nõ poteſt ad prelaturam non ep̃alem

¶ Glo.ſeq.p̃mo põit tria exẽpla Scđo q̃rit de renouato.ꝓ allegationibꝰ remittit ꝛ ſoluit. Tertio querit qđ in dubio alleg.ꝯtra impetrantẽ.ſcđo ꝓ.et illud approbat.ꝛ contrarijs reſpondet.

Bñficium tpe date ñ creatũ non debeaꝫ ĩpetrãti. ſi data ꝛ creatio ſit eiuſdẽ diei do de p̃oritate ꝓbabit.

c ¶ Creatũ. Pone ꝯſtituiꝫ noua eccl'ia de ec. edi.ad audientiã.creatur noua dignitas.de ꝯſue.cum olim. ꝯſtituiꝫ noua p̃benda.de p̃ben. dilecto.et.c. vacante. Sed qđ dices de bñficio olim creato: ſed tpe date ſuppreſſo: nũc aũt renouato? ꝑet ꝫ q̃ no.ſ.e.q̃uis. li.vj. Uidereꝫ ꝙ bñ extendaꝫ ad illud.ar.eiꝰ qđ no.de ꝯſtitu.cũ acceſſiſſent.in ſi.ꝛ fa.qđ ſcripſi poſt Hoſtien. de cenſi.ſignificauit.ſuꝑ ſi.pe.glo. ꝛ hoc precipue qꝛ hoc ius nouum eſt vt.j.diceꝫ. et de creato tñ loquiꝫ: nõ de renouato. Sed qđ ſi dubitaꝫ an data p̃cedat creationẽ bñficij vel ecõtra: puta qꝛ eadẽ die factũ eſt vtrũq₃ nec appet qđ p̃mus ſit.ſ.e.ti.c.pe.li.vj. Cõtra ĩpetrãtẽ facit: qꝛ ipſe petit bñficiũ.ꝓbet ḡ ſibi debitũ.ad qđ vꝫ neceſſariũ ꝙ illud p̃tꝰ fuerit creatũ.ſi ḡ hoc nõ ꝓbat nõ ſiat executio.facit de ſen.excõ. venerabilibus. ad ſi.ꝛ qđ ibi no.in glo.pe.li.vj.et in dubijs iudicamꝰ ꝓ reo.de ꝓba.in p̃ſentia.ꝛ.c.ex l'ris.de teſti.cũ tu.ſm vnã lecturã.ſuccũbet ḡ in dubio iſte petens. Pro ĩpetrãte facit: qꝛ in tali dubio fauet ei q̃ potiorẽ h₃ grãm vel habet eã a maiore: vt in p̃dic.decre.pe.ꝛ de p̃bẽ.ſi a ſede.li.vj. Item in dubio interp̃tamur vt res valeat de ꝟbo.ſigni.abbate. Itẽ ſi ponimꝰ ĩpetrantẽ eſſe reũ planũ eſt ꝙ ſuccũbit actor: idem videꝫ ſi ponimus eũ actorẽ. Nã aduerſariꝰ excipit: ꝛ q̃ ad onꝰ ꝓbãdi reus in excipiendo ſit actor.ff.de except.l.j. ſi ḡ exceptionẽ nõ ꝓbat.ſ.ꝙ poſt datã creatũ fuerit ſuccũbet. Nec dicas ꝙ hec ſit negatiua: qꝛ etiã ſi ꝑ verba negatiua ꝓponereꝫ: vt nego tunc extitiſſe: vel dico ꝙ tũc nõ extabat: h₃ reſolutã affirmatiuã.ꝛ q̃ ꝓbari põt.de renun. ſuꝑ hoc.† Itẽ multũ facit ꝓ ipſo: qꝛ hec decret.ponẽs ius nouũ parat exceptionẽ ꝯ impetrantẽ. Obtinebit ḡ vt olim ĩpetrans niſi de illa fiat fides. ꝛ hoc veꝝ puto. Non ob.p̃uꝰ alleg.qꝛ hic de iure conſtat facta fide de gratia ꝛ de vacatione.

Negatia q̃ñ ꝙ ꝓbari põt.

† adde q̃r ꝓbeꝫ negatiua not.gl. l.j.ſ.C.ad le.cor.de ſic.

¶ Glo.ſe.obijcit ꝛ obiectionẽ fortificat ꝑ ſex abſurditates.ſoluit inducẽs rõnẽ extrinſecã ꝛ vnã ſtẽ.demũ rõnẽ ĩpugnat. In ſi.reaſſumit quitam abſurditatem dicens in canonicis expectantibꝰ capi.locũ non h̃re.

d ¶ Statuimꝰ.nõ dicit declaramus.ponit ḡ ius nouũ qđ vꝫ iniquũ qꝛ certum eſt bñficiũ nouiter creatũ nondũ ordinatũ vacare.quare ḡ non debeꝫ expectãti vacaturũ alteri nõ debitũ: maxime cum fauorabilior ſit expectatio vacationis ꝑ creationẽ q̃ꝫ per mortẽ. facit de ꝯceſ.p̃bẽ.accedens. Nec videꝫ ponderandũ tps date: qꝛ ſi tunc extaret bñficiũ qđ debito mõ ꝛ non in fraudẽ expectãtis ſupp̃ſſum eẽt.vel extinctũ nõ debereꝫ expectanti.de cõſtitutioni.cum acceſſiſſent. Item ſeq̃reꝫ ex hoc ꝙ ſi ĩpetraui l'ras ad bñficium cũ₃ cura illud qđ tpe date ſimplex erat: ſed nũc curatũ nõ debereꝫ.et idẽ ecõtra in ſimplici. Itẽ ꝙ ſi ĩpetrarẽ ad collationem alicuiꝰ ꝛ bñficium tpe date non ſpectabat ad ipſiꝰ collationẽ/l₃ tpe vacatiõis ſpectet: ꝙ nõ debereꝫ ꝛ hec falſa: cũ inſpiciamus ĩ his tps vacatiõis et collatiõis vt probaꝫ.j. ð p̃b. ſi de bñficio.ꝛ.e.ti.ei cui.li.vj. Plꝰ qꝛ ꝑ hoc vꝫ ꝓ canõico expectãti p̃bẽdã non debereꝫ p̃bẽda ex ſuꝑcreſcẽtibꝰ: cũ illud ſit p̃bẽdã de nouo creare.de ꝯſti.cũ M. de p̃bẽ.dilecto. Itẽ ꝙ nõ debereꝫ p̃bẽda vel portio ĩ eccl'ijs non h̃ñtibꝰ nũeꝝ eadẽ rõne ꝯ id qđ no.ð ꝯceſ.p̃b.c.ſi.li.vj. Quare dico ꝙ hoc nouũ ĩducit hec conſtõ ꝙ ſicut reſcripta nõ extẽdũꝫ ad lites poſt exortas: vt.ſ.eo.c.ſi. ſic nec reſcripta bñficialia ad bñficia poſt creata. cũ₃ illa etiã ſint odioſa.de p̃b.q̃uis.li.vj.ꝛ ſic duo req̃rũꝫ ꝯiũctim: ꝙ bñficiũ in reꝝ natura fuerit tpe date: et ꝙ vacet tpe collatiõis. ad qđ facit.ff. de ꝯhẽ.emp.l.ruſtica poſſ.a.ꝛ.l.in lege.cũ ꝯcor.ad idẽ.collige ꝑ no.ſ.e.c. ſi.ſ.iiij.glo. Et fuit forte motiuũ₃: qꝛ forſan creatores bñficioꝝ retraherenꝫ ab illis creãdis: q̃ñ viderent illa ſtatim ĩpetrãtibꝰ deberi.ſicut ḡ voluit eq̃tas bñficiũ ꝑmutatiõe vacãs expectãti nõ deberi.de re.ꝑmu. c.vno.li.vj.qꝛ forſã aľs vacatuꝝ nõ fuiſſet: ita voluit deberi bñficiũ nouiter creatũ: l₃ vacet quod aľs forte creatũ nõ fuiſſet. Et tñ dico ꝙ hec decr̃.gñaľr loquẽs locũ h₃ nõ ſolũ ĩ p̃ma ordiatiõe bñficij. ſ₃ et ĩ vlteriori: vt ſi kaľ.ianuarij data ſit grã: kaľ.febrũa.creaꝫ bñficiũ qđ ꝯferꝫ ticio ꝑ cuiꝰ mortẽ nũc vacat: ꝛ tñ tũc deficit illa rõ: ſed ſi ponis quẽ expectãtẽ ex canonia/nõ ex reſeruatiõe vacaturi tñ: cũ canõico nõ debeaꝫ ſimpliciter vacatuꝝ: ſ₃ cũ ſe facultas obtulerit: nõ puto hãc decre.locũ h̃re: ſed debebiꝫ illa p̃bẽda per augmentũ creata.de p̃ben.relatum.de conceſ.preben. cum ſuꝑ. ꝛ in predic.decre.cum.M.de conſti.

Refert pta ad lites futuras nõ extẽdunꝫ:

¶ Alterius religiõis vel habitus: ſi contra fiat eſt irritum.h.di. Iohan.and.

Cum ra= C.j.

Cum ratiõi. ¶ Primo ꝓhibitiõis cauſam ponit. Secundo ꝓhibet. Tertio decernit Quarto ꝓteſtatur.partes patent.

dIuiſio

¶ Iſta conſtitutio ꝓhibet religioſis vniꝰ ꝓfeſſionis ne eliganꝫ p̃lati ĩ ꝓfeſſiõe alteriꝰ religiõis. Et figura ſic caſũ. ¶ Cũ in ciuitate aliq̃: puta ciuitate Pariſieñ. ſint religioſi diuerſe ꝓfeſſionis.ſ.monachi nigri/ꝛ monachi albi. q̃ nũcupãꝫ vulgariꝫ monachi ſcti Auguſtini accidit ꝙ abbas mõachoꝝ nigroꝝ ſenio fractꝰ ſublatꝰ eſt de medio: ꝯuentꝰ tẽdẽs ad electiõez noui abbatiſ camerariũ ſcti Augu. (q̃ erat alteriꝰ ꝓfeſſionis: qꝛ monachꝰ albus) elegit in ſuũ abbatẽ ꝛ p̃latũ.q̃riꝫ an bene fecerit? R̃ñdet papa in hac clemẽtina et dicit. Prohibemus ne religioſus aliq̃s eligaꝫ in abbatem alterius religionis vel habitus q̃ꝫ ſue. Et reddit rõnẽ: cũ rõni nõ ꝯgruat vt holces diſparis ꝓfeſſionis vel habitꝰ ſocienꝫ ſimul.i.eiſdem monaſterijs.qđ ſi ſecꝰ.i.aliter fuerit factũ q̃ꝫ iſta clemẽtina intelligat: eoipſo ſit irritum ꝛ inane. Et ſumꝰ in ꝟſi.ꝑ hoc autẽ. Pr̃ ſcitiſſime audiui q̃r ꝓhibuiſtis. ne religioſi vnius ꝓfeſſiõis eliganꝫ in abbatem alterius. Sed q̃ro a vobis qđ ſi aliqđ capitulum ſeculare vellet eligere vnũ monachũ nigrum vel album in ſuũ ep̃m.queriꝫ an poſſint eligi in ep̃m cuiuſlibet eccleſie

Caſus ſralis d.helie

regularis vel ſecularis. Et vr ꝙ nõ. cū idē monach[us] nõ ſit eiuſdē ꝓfeſſiõis cum caplo. Ad hoc rñdet papa in hec v̄ba. Per hoc aūt nõ intendim[us] ꝓhibere quin reli gioſus licite poſſit eligi i epm̄ cuiuſlibet eccleſie. h. d.

Nota=bilia. ¶ No. ꝙ eſt idē in mulierib[us] religioſis cū dicat hoīes qd̄ nomen ꝯprehendit vtrūq̧ ſexū: cuȝ declinet hic et hec homo cõis generis.

¶ Glo. ſeq. dicit quid corrigit.

a ¶ Cum rõni Prima ps corrigit cõem opinionem iure fultā

tioni[a] nõ congruat vt hoīes[b] diſparis ꝓfeſſionis vel habitus ſimul in eiſdem monaſteriis[c] ſocient[d]. ¶ Prohibem[us] ne religioſus aliq̄s in abbatem: vel prelatū[e] alterius religionis[f] vel habitus[g] decetero[h] eligatur[i]. ¶ Quod ſi ſecus actū extiterit: ſit eo ipſo irritum & inane[k]. ¶ Per hoc autem quin religioſus[l] in epiſcopum ſecularis[m] vel cu=

ꝯſuetudine approbatā q̄ habebat ꝙ ꝓfeſſus vni[us] religiõis in prelatū alterius poſſet aſſumi. Et lȝ q̄dam diſtinguerēt religionē maiorē a minori: ego putabā ꝙ ſatis eſſet eligēdū eſſe ꝓfeſſum tria ſubſtātialia regule: vt maiori vel minori religioni prefici poſſet: qd̄ etiā placebat Archidi. xvj. q. j. qui vere. et eo. ti. null[us] lib. vj. ꝑ quā decre. apte hoc ꝓbat ibi: dum dicit vel alteri[us]. Probabā etiā hoc rõne: qr ſi p̄fici põt religioſus eccl'ie ſeculari ꝓpter curā: vt ꝓbat. xv. q. j. doctos. & c. ſe. de ſta. mo. ꝙ dei. forti[us] q̄ regulari: licet minoris religionis: vt dicere ſoleo in decre. cū ad monaſte. eo. ti. hic autem expediuntur ibi no. xvj. q. vij. in noua.

Religioſus eccleſie ſecl'ari prefici poteſt.

¶ Glo. ſeq. ſoluit dubiū rñdens huic decret. Scd̄o q̄rit. arguit ꝓ. ꝯtrium ſoluit & ad ſimile remittit.

b ¶ Hoīes. Hic & hec hō ꝯprehendit etiā feminā: vñ etiam in monaſterio monialium: q̄ ad ſuas p̄latas hȝ hoc locū: nec īpedit verbū religioſus qd̄ ſequit: qr femininū ſub illo maſculino ꝯprehendit. de hoc eo. tit. generali. lib. vj. in glo. ij. Sed dubitari poſſet an locū haberet in monaſterio monialiū que ꝑ mares reguntur. xviij. q. ij. q̄ religioſis. & c. in decima: videt ꝙ nõ: qr inter illos nõ eſt ſocietas de qua ſequit: nec eſſe dȝ vt in. c. in decima. Satis puto idem ꝑ v̄ba ḡnalia q̄ ſequunt & ſilūs q̄ſtio no. eo. ti. indēnitatibus. §. ſane.

Monaſteria q̄dā monialiū per mares reguntur.

¶ Glo. ſeq. querit & ſoluit.

c ¶ Monaſteriis. eccl'ias q̄ ſecl'ares nõ ꝯprehēdit vt J. dicet. Quid de eccl'ia ſcti Ambroſii Mediolañ. vbi eſt duplex collegiū. ſ. monachoꝝ et regulariū canonicoꝝ: Dic ꝙ cū qd̄libet collegiū ſit ibi diuiſum: qr monachi ꝑ abbatē regunt: et canonici ꝑ ꝓpoſitū loc[us] erit huic ꝯſtitutioni in illis prelatis aſſumendis. Jo. an.

¶ Glo. ſe. al. ij. ꝯcor. ponit ꝓuiſionē & rñſionē āntiquā.

d ¶ Socient. habebat hoc. xvj. q. vij. i noua. & facit eo. ti. cū cām. ſȝ ſm̄ ſtatū antiquū ꝓuidebam[us] ad hoc: qr ſe ꝯfirmabat p̄lat[us] habitui illoꝝ q̄b[us] p̄fect[us] erat. ſ. de vi. & ho. cle. de[us] q̄ vbi de hoc. Ad. c. i noua. rñdebamus illud i vera diſparitate q̄lis eſt ſecl'aris clerici vel laici ad ꝓfeſſos: & circa hoc vide quod ſcripſi de teſta. iohānes. in. iij. oppo. & qd̄ no. eo. ti. officij. i glo. penul.

¶ Glo. ſeq. ponit nola. ſoluit dubium & remittit.

e ¶ Prelatū. Puta priorē: magiſtrū miniſtrū: cuſtodem: ꝓpoſitū: archipb̄rm: vel quodcūq̧ ſit nomen. Et no. ꝙ lȝ ratio ſuperior ſit ḡnalis etiam q̄ ad ſocios: tñ non ꝓhibet eligi in ſocium & fratrē. qd̄ intellige cum diſtinctione an ſit minoris religionis paris vel maioris. vt no. de preben. cum ſingula. §. pe. lib. vj.

f ¶ Religionis. no. ſ. dixit profeſſionis: ex q̄ ergo diuerſa eſt religio: puta ciſtercīeñ. & carthuſieñ. lȝ forſan idem ꝓfiteatur vtraq̧ cadit ſub ꝓhibitione.

¶ Gloſa ſequens tractat de regularibus canonicis licet diuerſi coloris.

g ¶ Vel habit[us]. Non dicit coloris: ꝑ qd̄ vr ꝙ oēs regulares canonici q̄ ꝓfitent regulā Auguſtini: licet varient in colore: qr aliqui h̄nt colorem nigrū: alij albū: alij griſeū: alij mixtū inuicē eligi poſſūt. qd̄ vr maxie: qr dicat ipſoꝝ habitū eſſe lineam togā quā ſub cappa deportant. facit etiā. J. de ſta. mo. ne in agro. poſt p̄n. facit etiā qd̄ no. xvj. q. vij. noua. Itē in q̄buſdaȝ religiõibus eſt videre: ꝙ eſt et duplex color vñ videm[us] ꝙ ciſterciēſes et griſeo & albo colore ꝓut placet vtunt: vbi vero color eſſet de habitu & ipſi[us] ſubſtātia: diuerſitas ip̄i[us] coloris induceret diuerſitatē habit[us]. & facit. J. de reg. eos q̄. Jo. an.

Canōici regulares ſunt in colore varij.

h ¶ Decetero. Electiones prius factas non viciat. etiā ſi ſup illis cõſtitutionis tp̄e lis penderet. facit qd̄ no. & dixi de poſtu. c. vno. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. primo ſoluit duo dubia. ſecūdo querit. arguit pro & ſoluit.

i ¶ Eligatur. non ꝓhibet poſtulari ex cā: ſed puto ꝙ a papa. & ſi. no. de elec. c. indēnitatibus. poſt principium. lib. vj. Sed nunquid ꝑ viā ꝓuiſionis talis prefici poterit? qd̄ videtur: cum iſta ſint diuerſa. de p̄bē. cū in illis. lib. vj. & hec ꝯſtitutio ius vet[us] corrigit. in caſu ergo non exp̄ſſo ſtetur iuri antiquo. C. de appella. p̄cipimus. in fi. de teſta. ſancimus. Et lȝ hoc poſſet defendi cõtrariū tñ eſſe videt de mente conſtituentis ꝑ rationē hic exp̄ſſam que cõis eſt: et hoc ſaltem in eo q̄ ꝓuidet ex iure ad ipſum deuoluto propter delictum vel negligentiā electoris. facit. J. de ſupplē. negli. prela. c. j. et quod ibi dicam.

k ¶ Inane. Confirmatio q̄ ſecuta nichil op̄at. ꝯcor. qd̄ no. ſ. eo. ꝙ ſit. lib. vj. in fi. vlt. glo.

l ¶ Religioſus. etiam nouicius. ſ. eo. tit. null[us]. lib. vj. & vide qd̄ ibi no. in vlti. glo. etiam ſi ſit mendicans ſaluo quod habes eo. tit. quorūdam. lib. vj. J. de regula. vt profeſſores.

¶ Glo. ſeq. ponit opi. quā reprobat de ſecularib[us] collegiatis. arg. ꝓ & ꝯtra. & declarationem expoſcit.

m ¶ Secularis. Dicunt quidā ex quo religioſus ꝑmittitur eligi in epiſcopum eccleſia ſecularis: in p̄latum alteri[us] ſecularis eccl'ie non poterit eligi: ſed hoc non credo ꝑ predictum verbum. ſ. in eiſdem monaſteriis. & cum illud non ſit expreſſe mutatum in ſuo ſtatu perſiſtant antiqua iura que id permittunt. lj. diſ. preſcis. lviij. di. c. j. xvj. q. j. doctos. cum multis ca. ſeq. de ſta. mona. ꝙ dei. Incidēter ergo dictum eſt hic de ſeculari: cum p̄ncipaliter de regulari intenderet proteſtari vt ſequitur. & ſatis placet hoc in ſecularib[us] eccleſijs nõ collegiatis. Sed de collegiatis mai[us] eſt dubium: ſed ꝙ & in illis poſſit/facit quod no. Berñ. ſ. de ſta. mo. c. ij. in fi. iij. glo. & c. ꝙ dei timorem. & no. Joh. lxviij. diſ. c. ij. lxxiiij. diſt. c. quorūdam. xvj. q. vij. in noua. Item contrarium facit qd̄ no. Hoſtien. in p̄dic. decre. ꝙ dei. vbi tenet monachum nõ poſſe habere prepoſituram vel decanatum eccl'ie ſecularis: niſi ex diſpenſatione hoc fiat ob neceſſitatem cure animarum. Item hic ſola diſparitas habitus impedit: forti[us] impedire debet diſparitas habitus & ꝓfeſſiõis: vt in caſu iſto. ſ. cū religioſus prefici collegio ſecularium clericoꝝ: & hoc maxime in ſimul viuentib[us]: in q̄bus plus artat principiū decret. et qui q̄n̄q̧ fungunt p̄uilegiis

Religioſ[us] an poſſit eſſe decan[us] vl' archidiaconus in eccl'ia ſecl'ari.

religioſoꝝ. de vi. ⁊ hone. cle. q̃m. ⁊ no. xvj. q. i. decimas. Egeret hoc declaratione: ſ3 vt p̃dixi ꝟbũ in eiſdẽ monaſterijs: multũ facit qd̓ poſſit hodie ſicut olim: niſi dicas ꝙ verbum monaſterijs ponat̃ p eccl̓ijs. ſic. xvj. q. vij. nemini. Poſſet etiam dici ꝙ clerici ſeculares nõ habent certum habitum: cu3 nõ ſit expſſum ſiu re de colore vel forma ꝑ que vel quorum alteru3 oportet habitu3 diſcerni vt predi xi. ⁊ l3 fatear cer tas formas ⁊ colores eis eſſe ꝓhibitos. J. de vi. et ho. cle. q̃m. ⁊. eo. ti. clerici. non ex hoc ſequit̃ certũ habitũ eſſe p̃ſcriptũ: large tñ dicim᷒ habitũ clericalẽ ꝯuenientẽ ⁊ non ꝓhibitũ clericis: ſicut ⁊ laicalẽ conuenientẽ laicis. de ſen. excõ. ſi iudex. lib. vj.

Clerici ſeculares habitus certi coloris vel forme non eſt p̃ſcriptus.

cuiuſlibet a regularis eccleſie licite poſſit eligi: non intẽdim᷒ prohibere. I. dem

¶ Cetus cardinaliũ ſede vacante iuriſditionem papalẽ

a ¶ Cuiuſlibet. q. d. etiã ſi ſit alterius religionis vel habitus. Jo. an.

diuiſio

b Ne romani. ¶ Diuidit̃ i ſex ptes: qꝛ p̃mo ponit de ptãte cardinaliũ ſe. va. Scd̓o de officio camerarij vel penitentiarij ibi: eo tñ. Tertio determiat qd̓ ꝯp̃hẽdat̃ appellõne dioceſis: ⁊ qd̓ ſi papa moꝛit̃ extra curiã: ibi. ſane. Quarto determinat qd̓ ſi ꝯtingat oẽs cardinales exire conclaue: ibi. poꝛro. Quinto de exceptione cenſure nõ opponẽde cõtra cardinales eligentes romanũ pontificẽ: ibi. ceterũ. Sexto artat̃ venire debentes exiſtentes extra curiã vt veniant l3 itellexerint ſedem vacare: ibi. verum. Jo. de imola.

additõ d. helie ꝑmittẽs caſũ. c. vbi periculũ.

¶ Iſtud cap. determinat ſeu ſupplet cõci. Lugdunẽ. in. c. vbi periculũ. lib. vj. eo. ti. In iſto ca. iſta dicũtur Si papa moꝛiat̃ cardinales p̃ſentes debẽt expectare abſentes ꝑ decẽ dies: vt ipſi cõgregati inunũ tractẽt de electiõe noui ro. pon. q̃ ãde3 cardinales intrabunt quoddã ꝯclaue. i. quendã locũ ſecretũ. qd̓ ꝯclaue erit planum: ⁊ nulla erunt in illo conclaui intermedia ſeu nulle erunt partes in medio. ⁊ iſti cardinales nullos habebunt ſeruitores ſecũ vno dempto: quia poterũt ſecum ducere vnum tñ: niſi grãdis infirmitas alicui ipoꝝ ſuꝑueniret: et talis poſſet habere duos vel tres ſm̃ exigentiã infirmitatis. Itẽ dicti cardinales ſemel icluſi in cõclaui non poterũt exire: ⁊ nullus cũ eis poterit loqui. Et ꝑ vnã feneſtrã bñ artam ⁊ ſtrictã miniſtrabit̃ cardinalib᷒ potus et cib᷒. Et ſi infra tres dies non eligãt papã: ipſi non habebunt ꝑ quinq̃ dies niſi vnũ ferculũ. i. nõ comedẽt niſi de vno epulo. Et ſi in illis q̃nq̃ dieb᷒ adhuc nõ eligãt: ipſi nõ habebũt niſi panem vinũ ⁊ aquã: ⁊ non recipiẽt ſuas diſtributiões de camera: imo ſi aliq̃s recipiant ibi tenebunt̃ illas reſtituere. Et debent eſſe ita intenti ad electionẽ dicti domini pape ꝙ non debent ſe iterponere de aliquo alio negocio q̃uſq̃ electionẽ ſuã fecerint. Itẽ ſi q̃s cardinalium nõ intrauerit ꝯclaue: vel ſi itrauerit tñ exijt aliij exñtes nichilomin᷒ ꝓcedãt in dicta electiõe: et illum exeuntẽ nõ admittent. i. illũ ampli᷒ non recipiẽt: niſi exierit ꝓpter infirmitatẽ: qꝛ poſt infirmitatẽ recipiet̃ ſi intret pendente negocio electiõis. Itẽ expectati per decẽ dies ſi ipſi veniãt ipſi admittent̃. Itẽ illud ca. vbi ꝑiculũ. dicit ꝙ aliq̃tiens papa moꝛit̃ alibi q̃ȝ rome: qd̓ erit ſi moꝛiat̃ alibi. Ibi dicit ꝙ ſi papa obierit extra ciuitatẽ romanã ꝙ cardinales debẽt illũ eligere i ciuitate illi᷒ territoꝛij in q̃ obijt. ⁊ d̓t ꝙ rectores illi᷒ ciuitatis ita cito ꝙ ſcient moꝛtẽ pape ꝙ ipſi debẽt ꝯpellere cardinales vt ipſi eligant papam. ⁊ ſi ipſi non faciant (dicit papa) ipſi rectores erunt infames ⁊ ꝑuabũt̃ offi

cijs ſuis. Et dicit ꝯciliũ ꝙ feudis: ſi feudum habeant. Item dicit ꝙ cardinales debẽt eligere papã libere et ſine ꝯuẽtione vel pactiõe aliqua. Et ſi aliqđ iuramẽtũ ipſi cardinales alicui p̃ſtitiſſent de aliquo eligendo: dicit papa ꝙ tale iuramentum nõ valet. Itẽ d̓t ꝙ tota eccl̓ia d3 oꝛare ſuꝑ ꝓuiſione electiõe noui põtificis. His ſuppoſitis accedo ad clementinã que aliquotiens aliquid ſupplet ad dictũ ca. aliquotiens ꝯfirmat ⁊ deterſat ea que dñr in dicto ca. vbi periculum. iam determinato.

nõ exercet: niſi inq̃ꜧtum permittit ꝯciliũ lugdun. nec illõ vel eius partem alterare põt Johan. an. Cepi. ii

b **Ne romani b electioni**

Figura ſic caſum. ¶ Pater ſancte de᷒ vos ꝯſeruet a mala peſte: qꝛ vidi ſi aliq̃ caſu eſſetis ſublat᷒ de medio. i. ſi i ſſetis moꝛtu᷒ quõ vos docetis me q̃liter deberem eligere ſi ius habere3 eligendi romanum põtificẽ. Sed q̃ro a vobis: an nl̓le ſint alie ſolennitates ad eligendũ ro. põ. p̃ter iſtas poſitas in. c. vbi periculũ: ⁊ ſi ego obſeruare3 dictũ capi. vt iacet ad pedem lr̃e an mea electio eſſet valida? Et reſpondet papa ꝙ ſic: dummõ adiũgã ea q̃ ſunt i iſto ca. ſeu in iſta clementina: ⁊ bñ intelligatis ea q̃ ſunt intelligenda in. d. c. vbi ꝑiculũ. ꝑ iſtam clemen. Et p̃mo ſint cardinales congregati adinuicem. i. ſimul ſi fuerint in diuerſa ⁊ varia opinione ſic ꝙ non poſſunt procedere ad electionem: hoc non obſtãte vult ꝙ electio differatur ⁊ ꝓlonget̃: imo dicit ꝙ cũ lex ſuperioꝛis non debet tolli ꝑ legem inferioꝛis: ⁊ aſſerit opinionẽ fatagentẽ. i. dicentẽ ⁊ ꝓcurantẽ ꝙ conſtitutio edita in cõcil̓. Lugdunẽ. in. c. vbi ꝑiculum. eccl̓ia vacãte p̃t corrigi / immutari / aut decrẽ. i. aliq̃d põt ab ea detrahi. Et dicit ꝙ non vult ꝙ cardinales iuriſditionem talẽ habeant q̃ñ ſunt tractaturi de electione q̃lẽ ipſi hñt dum ipſe papa viuit. Et vult ꝙ nullam aliam iuriſditõem habeant p̃ter iuriſditionẽ eis conceſſa3 in dicto ꝯcil. vbi ꝑiculũ. hoc tñ plus habent: qꝛ ſi ꝯtingat ꝙ camerarius moꝛiat̃ pẽdẽte tp̃e q̃ papa eſt moꝛtu᷒ / vel maioꝛ / vel aliq̃ ex penitẽtiarijs: papa clemẽs vult ꝙ cet᷒ vel ꝯgregatio cardialiũ tales ꝑſonas eligãt: qꝛ papa non intendit ꝙ ꝑ obitum ſuũ talia officia vacent. Et maxime. i. p̃cipue vult vt penitentiarij eligant̃: cũ ſint ipſi ppl̓o ꝗ neceſſarij: qꝛ ipe clemens vult ſi penitentiarij moꝛiant̃: non obſtante ꝙ ſint impediti i electione ro. pon. tñ vult ꝙ eligant̃ noui: ⁊ ꝙ in locũ penitentiarioꝝ moꝛtuoꝝ cardinales ſubrogent nouos. Item qꝛ ꝯciliũ dicit in. c. vbi ꝑiculum. ꝙ ſi ꝯtingat papã mori extra ciuitatẽ romanã: ꝙ papa eſt eligendus i ciuitate illi᷒ territoꝛij in quo moꝛtuus eſt. Sed ſupplico declaretis mihi q̃d vos intelligatis ꝑ territoꝛiũ: et dicatis mihi q̃d continet territoꝛiũ? R̃ndet papa ꝙ noie territoꝛij tota dioceſis itelligit̃. ⁊ intelligatis ꝙ ſi audientia cauſaꝝ ⁊ lr̃aꝝ ap̃licaꝝ ſit in vno loco: ⁊ ꝙ contingat papã mori in alio loco: ꝙ papa non eſt eligẽd᷒ in loco in quo moꝛit̃: ſed in loco in quo remanſit curia ſua. Et niſi foꝛſan papa itecꝫ moreret̃ d̓t erlaſſet audientiã cauſaꝝ alibi ꝓfecturam. quo caſu cõſtitutio cõcil. lugdun. obſeruaretur. ¶ Poꝛro. Et pone ſic. Accidit ꝙ cardinales exiſtẽtes in ꝯclaui fecerunt electionem: imo oẽs exierũt ꝯclaue vel ſucceſſiue exierũt: q̃rit̃ q̃d iuris: an ꝓpter hoc electio nõ ſit facienda? R̃n. papa ꝙ rectores ciuitatis ad q̃s executio p̃dicte conſtitutionis: vbi ꝑiculum: ptinet: ꝯſtringẽt ipſos cardinales ad iteꝝ intrandũ ꝯclaue: alſ ſi non faciãt: incurrunt penas contentas in dicta conſtitutione: vbi pe

Caſus litteralis d. helie ad hãc clementinam / ne romani.

Caſus .§. Poꝛro.

pōtificis indeterminata[a] opinionū diuerſitas aliqđ poſſit obſtaculum vl' dilationē[b] afferre. Nos inter cetera[c] pcipue attēdētes q lex ſuperioris p inferiorē[d] tolli[e] nō pōt[f]: opinionē aſtruere (ſicut accepimus) ſatagentē q cōſtitutio felicis recordationis Gregorij pape .x. pdeceſſoris nři circa electiōē pfatā edita i cōcilio lugduñ.[g] p cetū[h] cardinaliū[i] romane eccłie ipa vacante modificari[k] poſſit: corrigi vl' immutari: aut quicq; ei detrahi ſiue addi: vel diſpenſari[l] quōlibet circa ipam ſeu aliquam eius partē[m]: aut eidē etiam renunciari p eū tanq veritati nō conſonam[n] de fratrū noſtrorū cōſilio reprobamus[o]. irritū nichilominꝰ et inane decernentes qcqd poteſtatis[p] aut iuriſdictiōis ad ro-

riculū. Sed quereret aliqs qñ cardinales reintrabūt 9claue deputatū: incipient ne ipi de nouo pcedere in electione acſi nunq intraſſēt? Rñ. papa q nō: ſed incipiēt in ſtatu in q erant qñ exiuerunt cōclaue. Iterum quero. pone q ſunt multi cardinales excōicati: erūt ipſi ne repellēdi ab electione cū ſint incapaces? Rñ. papa q tales nō poterunt repelli aliqua exceptione vt vitēt ſeu euitent diſſēſiones vel diuiſiones ſeu ſciſmata quia ſi poſſēt repelli exceptione excōicatiōis ipſi cardinales forſitan negarēt ſe excōmunicatos et eſſet lōgū expectare pbatiōes aliorum. et nimis plongaretur vl' differret electio qđ eſſe non dꝫ. Sed qro. durāte tpe electiōis ſunt aliqui in pncipio q fuerūt electi in aliqbꝰ dignitatibus: qd facient ipſi quō ipis puidebit de 9firmatione ſue electiōis: an teneant venire ad ciuitatē romanā: acſi papa non eſſet mortuꝰ? Rñ. q tenent venire vel mittere acſi curia romana nō vacaret. hoc dicit: ne diuerſitas opinionū indeterminata poſſet offerre aliqđ obſtaculū. i. nocumētum vl' aliquā dilationē electioni ro. pon.
Ordinatio textus. Nos clemens inter cetera attendētes pcipue q lex ſuperioris non dꝫ tolli p inferiorem: accepimꝰ ſic aſtruere. i. aſſerere ſeu affirmare opinionē ſatagentē. i. pcurranter et feſtinanter dicentem q 9ſtitutio frederici. &c. Ordinetis reſiduum per vos.

Glo. ſeq. dicit qđ ſupplendo determinat: et qđ pma pars approbet vel reprobet.

I Ero manifeſte. Pncipaliter deteriat et ſupplet decre. vbi periculum. §. eo. Quas opiniones aūt approbet vl' reprobet dicā p partes. Et pma po deteriat qđ no. lxxix di. nullus. §. et corrigit qđ no. Hoſt. de pe. et re. cum ex eo. cuius opiniones et rones ſcripſi ð ſciſma. c. vno. li. vj. et approbat qđ ibi no. et qđ tꝫ Archi. in decre. pdic. vbi periculum §. ceterum. in fi. qđ ſpālius contingit hunc caſum. Bar. etiā ſequebat Hoſt. e. ti. cupientes §. q ſi. et etiam dicam. j. §. fi.

a Indeteriata. Habes igit exēplū oportune deteminationis de quo loquit pphemiū huꝰ 9ſtitutionꝰ

b Dilationē. ſumme periculoſam: vt in eadē conſtitutione. in pn. Io. an.

c Cetera. q patere pñt ex glo. pdictis.

Cetus cardinaliū a papa hꝫ ptātem d Inferiorē. xxj. di. inferior. §. de maio. et obe. cū inferior. C. de legi. l. fi. et hoc maxime cum ille inferior ab illo ſuperiore recipit poteſtatē: vt in caſu nro cetꝰ cardinalium a papa: per quod idem vr de 9cilio. §. e. ti. ſignificaſti. ix. q. iij. cuncta.

e Tolli. Iuuari poſſet per pene adiectionem. de hoc dixi de offi. archipſ. c. fi.

f Non pt. Hoc etiā fatebat Hoſt. §. e. lꝫ. dicens q cardinales illi conſtitutioni expſſe renunciare nō poterant p hanc rōnem: tacite ſic: vt. j. dicam.

g Lugduñ. §. e. vbi periculum. li. vj.

Glo. ſeq. ponit alia duo nota: et remittit.

Cetus collegij. h Cetū. Collegiū vocat. de ſciſma. c. vno. lib. vj. q ſatis reſonant in idem: vt patet. xv. di. canones. in fi. alibi dr gremiū. xxiij. di. in noie dñi. ante mediū. Quo ſuo cardinales habēt ius collegij vel capli: nec cenſentur iure ſingulorum in diuerſis titulis locatorum ſatis tractauit Hoſtien. de inde. ad liberandam. nꝫ/gremium idem ſunt.

i Cardinaliū. Vñ ſic dicant no. §. de offi. archipſbȳ. ca. ij. i prima glo. Iohan. an.

k Modificari. Diminutionē cōtinet. de verb. ſignifi. c. fi. et multa verba hic ponit. vij. ſ. vt omnē modū p quē conſtitutio tāgi poſſet includat. Iohan. an.

l Diſpenſari. Hoc addit: qr ſtante 9ſtitutione maioris: minor qñq; 9 illam diſpēſat. de eta. et quali. c. vno. li. vj. cum ſimilibus.

m Partem. Quid iuris ſit de toto. &c. ff. de rei vē. q de tota. et. §. de dona. inter vi. et vxo. nuper.

Glo. ſeq. rñdet ad rōnes Hoſti. quē excuſat et hanc diffinitionem coadiuuat.

n Non 9ſonā. q q dicebat Hoſtiē. q alia collegia hoc habēt q et collegiū cardinaliū? Rñdet illis penuſ ſuis huic expſſe phibitū et ſi p antiqua iura cōceſſum prius erat: p iſtam poſteriorem cōſtitutionem correctū. de conſti. c. j. li. vj. Et ſic breuiter reſpondet ad qz plures ex rōnibꝰ Hoſti. q tñ excuſabilis eſt: qr non vidit decr. vbi periculū. Ad id qđ dr nō eſſe veriſile filiū dei voluiſſe mortuo papa gregē fideliū eſſe ſine paſtore. vel eccłiam ſine ſponſo. rñdetur q ſponſus rector et paſtor eſt xps et caput eccłie: q eſt ipſius corpꝰ: pmū patet. lxxvj. di. ieiuniū. §. in fi. Scđm. xcvj. di. c. j. circa mediū. Tertiū de ſacra vnct. c. j. verſi. ſed vbi. iij. q. iiij. c. fi. Licet q deficiat vicariꝰ non deficiet principalis: q vicariatꝰ ſolū Petro et ſucceſſoribꝰ aplis datꝰ fuit Abſurditas autem huius opinionis apparet. qr ſcđꝫ eam non eſſet neceſſariū papā eligi: ex quo cetꝰ cardinalium xpi vicarium haberet. Itē nec eſſet hoc expediens. quod cuiq; patet. et facit de conceſ. pben. qr diuerſitatem. in pn. et in deciſa. Eccłia nō eſt ſine ſponſo papa mortuo.

Glo. ſeq. querit et negatiue ſoluit.

o Reprobamus. Sed nunqd p hoc reprobat opinio. Gof. Hoſt. et Cōpoſt. et Guil. q habet cardinales tollere poſſe: quod de numero duarum partium ſtatuit 9cil. lateran. §. e. ti. licet. ſ. ordinando q nolatus a pluribus in ſcrutinio ſit papa: vt ibi ſcripſi? Dic q non. qr illud concil. illā opi. approbat cū dicit. niſi maior interuenerit concordia. ex quo ergo concordāt nominatim vel nominandū a pluribus eſſe papā videt ille nominatus omnibus. et facit qđ no. §. e. ti. ſi cui. lib. vj. in glo. no.

Glo. ſeq. dicit opiñ. Hugo. reprobatā: et rōnem eiꝰ tolli per inſtantiam. Papa mortuo cardinales cardinalem creare nō pñt.

p Poteſtatis. Reprobatur ergo quod not. Hugo lxxix. diſt. nullus. j. cuius dictū recitat Hoſtien. §. e. lꝫ qui dixerat cardinales poſſe tunc creare cardinalem cum poſſint tunc creare papam quod plus eſt. ſed vidēmꝰ q capitulum creat epm: nec tamen confert beneficia ad illius ſolius collationem ſpectātia. ne ſede vacan. c. vno. lib. vj.

a ¶ Pertinentis. Si ergo aliquid diuiſim ad collegiū ptinet: qd forte prior ipſorū expedit vt eſt mortuo hoc non impedit. facit ſ. dic. decre. vnica. ⁊ de reſcrip. edoceri.
b ¶ Permittitur. In §. idem quoqꝫ.
c ¶ Camerariū. ad quē ſpectat tpalia paugibꝰ erogare: vt no. Jo. viij. q. j. ca. j. Hodie aūt magnū eſt officiū ⁊ iuriſdictionē exercet circa oēs debentes camē: et auditorē hꝫ etiam ad hꝰ quē puto ꝙ hre poſſit ſede vacāte ꝑ hāc litterā: ꝓuiſiōe tñ pēdēte cardinales nil ab iſo recipiēt: vt in ſ. dicta decre. vbi §. prouiſionis.

Came, rarij apl'ica officiū.

ſuos permiſſos/⁊ iſtud non videtur permiſſum. niſi cū aliquis deficit. Jo. an.
m ¶ Concorditer. Idē in decre. vbi periculū §. nulli. et §. idē qꝫ. vnꝰ ergo ſolus hoc ipedire poterit. facit qd no. ſ. eo. ti. qr ꝓpter. ver. ſaltem. in §. porro.

manſit dum viuit pontificē ꝑtinentis[a] (niſi quatenꝰ in conſtitutione predicta ꝑmittit[b]) cetus ipſe duxerit eadē vacāte eccleſia exercendum.

¶ Officiū camerarij vel penitentiariorū pape durat coram mortuo. q ſi deficiat: poterit cetꝰ cardinaliū ꝓpter vacationis aliorū ſurrogare. Jo. an.

¶ Eo tñ ꝓuiſo ꝙ ſi eiuſdem eccl'ie camerarium[c] aut maiorē[d] vel aliquos alios ex penitētiarijs (q̄ꝝ[e] officiū ꝑ obitū eiuſdē pontificis nolumꝰ expirare[f]) ꝓ mortē vel alīs deficere quouiſmodo[g] ꝯtingat: valeat idē cetꝰ[h] ad tps vacationis hmōi ꝓ numero deficientiū[i]: vel ampliori etiā q̄ꝝtum[k] ad penitētiarios, ſi hoc[l] eidē cetui ꝯcorditer[m] expedire videbitur) alios ſurrogare.

¶ Determinās dioceſim intelligi id qd in concilio dicit de territorio et diſtrictu ſtatuit moriente papa extra curiā ipſiꝰ electionē fieri debere in loco vbi erat cauſarū et litterarū audiētia lꝫ ſuſpēſa: niſi prius ordinatum eſſet de curia transferēda. Johā. an.

¶ Sane cū iuxta conſtitutionem[n] predictā papa extra ciuitatē: in qua cū ſua erat curia moriēte[o] in ciuitate in cuius diſtrictu ſeu t'ritorio moritur ſit regulariter[p] ſucceſſoris electio celebranda: diſtrictus ſeu territorij nomie dioceſim[q] hoc caſu[r] intelligēdā fore cēſemus. Eo tamē adiecto ꝙ ſi in certo loco cauſarū litterarū apl'icarū audientia remanēte/papam alibi[ſ] mori contingat: non[t] ibi ſed vbi predicta fuerit audiētia memorata electio celebretur: etiam ſi eadem audientia tēpore mortis huius vacare[v]

d ¶ Maiorem ex penitētiarijs: qd ſequit. et eſt ſenſus ꝙ officiū penitētiarij maioris q ſolet eſſe cardialis vl' aliorum minorū nō expirat. Tēpore tamen incluſionis maior penitentiariꝰ ſi eſt cardialis per ſe non pōt vti officio: ſi tñ nollet i clauſura manere etiam ꝑſonaliter vtitur officio: vt fecit. d. tuſculanus.
e ¶ Quorum. interpoſitio.
¶ Glo. ſeq. dicit qd approbat/duas lecturas ponens.
f ¶ Expirare. Hoc de penitētiarijs tenebat Hoſti. ſ. ſen. excom. ꝙ de his in fi. vbi determinat qd not. in ſpe. ti. iij. §. j. vbi defendit Guil. ꝙ camerariꝰ mareſchallꝰ ⁊ auditor camere hñt ordinariam. Qd ſi verū eſſet de iure cōi duraret illorū officiū mortuo papa. de offic. lega. c. ij. li. vj. ſꝫ hic de mareſchallo nil dr ⁊ vide qd dixi ſ. ea. ꝯpl. ti. j. auditor. in. j. glo. Scdm ꝙ dicunꝰ iſtos hre delegatā: ſpāle hic inducit ꝙ durat delegata poſt mortem delegantis: ſicut. ſ. de here. in fidei. lib. vj.

Camerarius pape ⁊ mareſchallꝰ an habeāt ordinariā vel delegatā

g ¶ Quouiſmodo. Puta qr incidit in furorē vel infirmitatē q impedit executionem officij. idem puto ſi recederet vel nollet officium exercere.
h ¶ Cetꝰ. Pōt ſuppleri vl' ꝑs maior qr qd maior ⁊c. lxj. di. apl'ica. de elec. cum inter canonicos. in pnci. ff. ad munici. l. qd maior. ⁊ hoc verbū vbi ſolū ꝓ numero deficientium ſurrogāt: vbi vo ꝓ ampliori neceſſaria ſit plena concordia. ⁊ ſic intelligo qd ſequitur.
i ¶ Deficientium. Tolle qd eſt. j. alios ſurrogare.
k ¶ Quantū ad penitētiarios. Secus ergo quo ad camerarium.
¶ Glo. ſeq. querit ⁊ ſoluit.
l ¶ Si hoc. Videlicet ꝙ ꝓ ampliori numero ſurrogent pniarij. Sꝫ nunqd nullo deficiēte poterit cetꝰ ꝓ ampliori nūero concorditer pniarios ſurrogare? De ꝟbis videt ꝙ nō: cum ꝯſtitutio ſit ꝓhibitoria ꝑter ca=

n ¶ Conſtitutionem ſ. dictā in §. porro.
¶ Glo. ſe. ſoluit dubiū et rñdet contrario.
o ¶ Moriente vel cedente: qd eſſe pōt: vt de renū. c. j. li. vj. Nā tūc q ad ſedē cēſet mortuꝰ. vij. q. j. §. ecce i qbꝰ ⁊ cū hic ſit eadē rō ⁊ fauor ꝓuiſiōis eccleſie: et ceſſet ābitio: ceſſet et ꝯrium ſ. decret. ſuſceptū. de reſcriptis. lib. vj.

Cedēs cēſetur mortuus.

p ¶ Regulariter. Hoc dicit ꝓpter caſus inter dicti ⁊ rebellionis ibidē exceptos. Jo. an.
¶ Glo. ſeq. fortificat textum ꝑ ſimile ⁊ ꝑ rationē. Secūdo obijcit ⁊ reſpondet.
q ¶ Dioceſim. Juſtū fuit hic ꝑponderari dioceſim q̄ diſtrictū: ſicut ⁊ in caſu ſ. reſcrip. ſtatutū. li. vj. marie qr ſtante dioceſi diſtrictꝰ facile variant. q̄nqꝫ ꝑ ꝯceſſiones iperiales: q̄n ꝑ occupatiōes pncipum / vel ciuitatū: ad tales aūt mutabilitates/ eccl'iarū ſtatus nō mutat. x. di. c. j. cj. di. c. j. ⁊ de reli. domi. c. j. Si ergo papa morit apud bazanū vel nouantulā: q loca ſunt diſtrictꝰ Bon. qr tamē loca ipſa ſunt dyo. mutineñ. in ciuitate mutineñ. ꝯuenire debēt cardiales ⁊ ibidē icludi. Sꝫ cū locꝰ ille nō diſtringat ꝑ ciuitatē mutiñ. quō regens ciuitatē mutiñ. illos includet? q̄re meliꝰ videbat accipe ꝓprie territoriū vel diſtrictū. Sꝫ forte ponderauit auctor ꝙ multa ſunt loca q nō diſtrigunt ꝑ ciuitates aliq̄s: ſed ꝑ ſingularia dñia q dñi etiā ciuitatibꝰ nō rñdēt. Illi ergo nō ſunt de diſtrictu ciuitatū: ſunt tñ de dioceſi. Ad pmū dico ꝙ cardiales ſe debēt offerre: ⁊ ſperādū eſt ꝙ hoc facient: qr nō facile ꝯtiget quin aliq ſe afferant: q̄ alij ſeq̄nt nolentes ꝑdere vocē ſuā: vt de facto videmus. Poſſet etiā eſſe locus remiſſiōis de qua. j. de re iudi. paſtoralis. circa medium.

Diſtrictꝰ facile variant.

r ¶ Hoc caſu. alijs ergo caſibꝰ ſumit vt hꝫ. ff. de vb. ſig. pupillꝰ. §. territoriū. tñ ⁊ alibi territoriū ponit ꝓ dioceſi. xvij. q. ij. c. ſi qs epoꝝ. cui ꝯcor. de cōſti. c. ij. lib. vj. Q̄nqꝫ etiā ꝑrochia ponit ꝓ dioceſi. xij. q. ij. bone rei. ſ. dona. apl'ice. in ſn. q̄nqꝫ ponit ꝓ regiōe. ix. q. ij. epm.

Parrochia q̄nqꝫ ꝓ dioceſi ponit.

ſ ¶ Alibi. i. in loco alterius dioceſis.
t ¶ Non ibi. moritur.
¶ Glo. ſeq. dat duo ſimilia.
v ¶ Vacare. lꝫ vacet inſpicimꝰ primum ſtatum: ita

mulier vidua a digni tate po ri viri denola tur.

muller vidua vacās denolaꝛ a dignitate priorís mariti: donec alteri nupſerit: ꝯcor. in decre. de ſo. ꝯpe. ex parte. in ſi. vlti. glo. Pōderamus igitur hic habitum ſiue actu n. ſic. ꝫ. eo. ti. c. j. in ſi.

a ❡ Ordinatū. ad idē de pbēn. ſi apſica. in ſi. lib. vj.

b ❡ Transferenda: ad aliaʒ dioceſim: aſas idē quod ſupra.

c ❡ Prouiſio. ſcʒ ꝙ ſiat electio in loco vbi papa morit vt in di. ⁋. porro.

d ❡ Porro. ꝓuidet caſui ſi determinato ꝑ ea. vbi ꝑiculum. nā lʒ ibi in ⁋. ſane / ꝓuiderit qd iuris cū aliqͥ ex cardinalib' exeunt ꝯclaue: impiorii ſuʒ erat quid iuris qñ oēs exeūt ⁊ caſus iſte poſt mortē Clementis fuit de facto

e ❡ Oēs. bene dicit: qꝛ ſi aliqui vel aliqs remaneret in illos vel illuʒ reſidet ius eligendi: vt colligiꝛ ex predi. decre. ⁋. ſane. ⁊ facit qđ no. de poſtu. ꝑla. gratum cuʒ ſuis concor. Ubi ꝟo oēs mortui eſſent qd iuris: ſcripſi poſt Hoſtien. ꝫ. eo. lʒ.

noſcaꝛ. niſi forſā añ mortē eādē ordinatū ᵃ eſſet ꝑ papā de curia trāſferēdaᵇ: q caſu ꝓuetur ꝓuiſioᶜ ꝯſtōnis predicte.

❡ Prouidet caſui ꝙ ꝯtigeret cardiales oēs exire cōclaue.

❡ Porroᵈ ſi romano non electo pōtifice: cardinales oēsᵉ ſimul vel ſucceſſiue (qđ abſit) exire ꝯtingeret ꝯclaue deputatū eiſdem: hi ad quosᶠ ꝑtinet executio ꝯſtitutionis predicte illos ex ipſis qbus infirmitas corꝑis / aut nota debilitas excuſationē non dabit: idē cōclaue ꝗcito poterunt reitrare compellātᵍ. Penas in predicta cōſtitutione contentasʰ (niſi hoc fecerint) incurſuriⁱ. Cardinales autem hmōi cōclaue reintrātes ad electionē iā dictā ꝓcedant: ⁊ alſs cōſtitutionē ꝑfatā obſeruēt ſm ſtatū in quo ᵏ erant in eodē conclaui: quādo ipſum (vt premittitur) exiuerunt.

❡ Statuit cardiales ꝑ exceptionē excōicationis: ſuſpenſionis: vel interdicti ab electione nō repelli. Johan. an.

❡ Ceterūˡ vt circa electionē predictā eo magis vitenꝛ diſſenſiones et ſciſmata / quo minor eligētib' aderit diſſidendi facultas ᵐ decernimus vt nullus cardialiū cuiuſlibetⁿ excōicationis: ſuſpenſionis: aut interdicti ꝑtextu a dicta valeat electione repelli. Juribus aliisᵒ circa electionem eandem hactenus editis plene in ſuo robore duraturis.

❡ Electos et alios ꝗ mittere vel ire tenēꝛ ad curiā aſtrīgit ad id ſede vacāte. h. di. Jo. ā.

❡ Uerumᵖ qꝛ tā ex ꝓuiſisᑫ remediis ꝗ̄ ex oratiōibus ʳ ad deū ſuꝑ hmōi negocio effundendisˢ ꝙ breuiter huiuſmodi celebretur electio: preſumendū eſt ꝓbabiliter et ſperandum ſtatuimus / vt electi

ſione eligētium etiam ſi ſit notoria. Nec ob. ſm eum ꝙ peccant alii cōicando talibus. faciunt eñ hoc auctoritate illi' iuris qđ oēm exceptionē remouet. alle. ff. de riuis. l. ſeruis ⁋. ſi qs riuum. Itē ſcđm ipm in caſu neceſſitatis licite excōicato cōmunicaꝛ: ſed maior neceſſitas ꝗ̄ carētia vicarii Jeſu xp̄i nō poſſet haberi. xxij. diſ. oēs. ꝗ. qđ. vj. ad romanā. ⁊ facit ꝫ. de heret. preſidentes. lib. vj. ſi approbaꝛ hec opinio etiā quo ad actuʒ electionis faciende.

Pape carētia eſt maxia neceſſitaſ

m ❡ Facultas fa. ꝫ. c. indēnitatibus ⁋. vt aūt. lib. vj.

n ❡ Cuiuſlibʒ Juris vel hominis. Itē qualiſcūqʒ ſit ſuſpēſio vel iterdictum.

o ❡ Juribus aliis. lxxix. diſ. ꝑ totū. xxiij. diſ. in noīe dñi. ꝫ. eo. licet.

❡ Glo. ſeq. dicit approbatā opi. Guil. ⁊ Gar. licʒ mala ratiōe falſificatā ⁊ cōtrariā reprobatam ſubdens abſurditatis cauſam

p ❡ Ueruʒ. qꝛ approbat quod not. Guil. ⁊ Gar. ꝫ. eo. cupientes. ſ. reſpon. lib. vj. ſuꝑ ver. ꝯparere. qui dicebant electū non venientē tūc infra tp̄s illius ꝯſtitutionis incurrere penā. mouebanꝛ illa rōne: qꝛ iuriſditio pape ⁊ ipſi' exercitiū remanet penes collegiū cardinaliū. ꝗ ratio reprobaꝛ. ꝫ. j. rñſo. Dicebant tñ ꝙ papa deberet penā remittere: ex quo venit ante creationē pape lʒ poſt tp̄a alleg. ff. ſi qs in ius vo. non ierit. l. ij ⁋. ſi. Archidi. ibi in ſi. pme partis ꝓpter verbū corā nobis tenebat ꝯtrarium. ſ. ꝙ nō inciderit in penam tunc non veniendo. Cum ſcripſi ſuꝑ illa decre. hunc caſum non tetigi: qꝛ michi videbatur contra equitatem ⁊ tunc incideret: ⁊ ꝑ illud verbū coram nobis de rigore videbaꝛ ꝙ icideret. Quis eñ poteſt diuinare aſtrict' ad veniendum quando ſit papa creand'? cum ergo poſſet omni die creari: ergo omni die parat' ſit is qui aſtrictus eſt ad cauſam ꝓſequendam et lʒ rigoroſum videaꝛ: reſpicit tñ expeditionem eccleſiarum: ⁊ forte ꝓpter hoc non vtitur hic ꝟbo declaramus / ſed verbo ſtatuimus.

q ❡ Prouiſis. Per decre. vbi ⁊ iura ꝗ allegaui in ſi. proxi. partis.

r ❡ Orationibus. Qualis debeat eſſe oratio: vide quod dicam. J. de reli. ⁊ vene. ſanct. ſi dominum. ad ſi. ⁊ quomodo in ea ſperandum eſt: ibi dixi ſatis in vltimo membro glo.

ſ ❡ Effundendis. vt in decret. vbi periculum. in ſi.

f ❡ Hi ad quos. de quib' habeꝛ in ⁋. preterea.

❡ Glo. ſe. ꝗrit ⁊ ſoluit. ſcđo duas qōnes ſubdit de qb' remittit. tertio ꝗrit ⁊ qōnē āpliādo ꝓuiſionē expoſcit

g ❡ Cōpellāt. Sed qd ſi aliqͥ territoriū illoꝝ exeāt faciāt de his ꝗ infra diſtrictū ipſoꝝ manēt. Sʒ nūqd illi ſoli poterūt eligere? Itē qd ſi nulli remanēt? vide qđ dixi. ꝫ. in glo. iuſtum. Itē qd ſi oēs remanēt ⁊ aliqͥ citi' reintrāt cōclaue: nunqd illi poterunt eligere? ⁊ ſi alii nō haberent iuſtā cām planū eſſet. Sed qd ſi alii nō intrātes hñt iuſtū metū mortis: vt allegabaꝛ poſt mortē Clementis: ⁊ dicaꝛ dñs tp̄alis nō eſſe potēs ad ſecuritatē ipſoꝝ: vt etiā tunc dicebaꝛ: qd ſiet et qs de iuſta cā metus cognoſcet? Iſta nō deciſa: nec tūc ꝓuiſa adhuc egebunt ꝓuiſione.

h ❡ Contentas. in ⁋. ꝙ ſi premiſſa.

i ❡ Incurſuri. Qꝛ pena ciuiū ⁊ rectoꝝ ē punitio ciuitatis: videnꝛ etiā icludi pene de qb' ibi l. ⁋. ciuitas.

k ❡ In quo erant. habita diſtinctiōe an lapſi eſſent tres dies tñ an etiam octo vt ibi ⁋. conclaue.

❡ Glo. ſeq. dicit quid approbat ⁊ quid ꝓrogat ⁊ opi. Compoſt. recitat.

l ❡ Ceteꝝ. Iſte ⁋. approbat qđ no. Jo. lxxix. diſtin. ca. j. vbi no. de vicio eligentiū obiici nō poſſe: ⁊ ꝓrogat opi. Cōpoſt. no. ꝫ. e. lʒ. ꝗ dixit ꝯ electionem factam ꝑ duas partes excipi nō poſſe de excōicatiōe vel ſuſpen

effuſio et verbum effuſionis largitatem ⁊ abundantiam de-
abūdā notat.xvi.q.i.reuertimini.
tiā no= a ¶ Aliꝗ. ꝑſone inſtructe opponentes ⁊ appellātes.
tat. b ¶ Quacunqꝫ cā. Per hoc videt̄ ꝙ citat⁹ qui tenet̄
ire vel mittere ad curiaꝫ mortuo papa teneat̄ ad idē:
cui⁹ ꝯtrariū no.
Hoſti.§.ꝺ accu.
iꝫ. vt ibi ſcripſi
ſup verbo acceſ=
ſiſſes.
c ¶ Mittere.
Sicut hi ꝗs ar=
tat ꝺcre.i.§.eo.
li.vi.decre.i.de
ap.⁊ decr̄.ꝗuis
ꝺ offi.ordi.c.li.
Itē electi cathe
draliū vel regu=
lariū ecclīarum
quos artat ꝯſti=
tutio capiētes:
niſi ſint iuſte īpediti vt eo.c.§.qꝺ ſi. Item poſtulati:
qꝛ ſunt eccleſijs alligati: vt ibi.§.deniqꝫ. vel ſemle.§.
eo.indemnitatibus.§.ſed cum eas.lib.vi.
d ¶ Acſi nō vacaret. Et ſic ptꝫ ꝙ infra tp̄a ſtatuta.
diuiſio Cauſam electiōis. ¶ Diuidit̄ in ꝗnqꝫ ꝑtes vt pa=
tet i rubro ꝗꝝ ſcđa eſt ibi: ꝙ ſi forſan. tertia ibi:
verum.quarta ibi:itimatio.quinta ibi:idem quoqꝫ.
Addi= ¶ Preſupponatis notata in.c.ſtatuim⁹.lib.vi.eo.ti.
tio.d.h vbi ꝺi ſi aliꝗs fuerit electus ad aliquā dignitatē vel
fuit ſibi ꝓuiſum de bn̄ficio: vt forſan fuit poſtulatus
ꝙ ſi aliꝗs ꝫ talē ꝓuiſionē/electionē/ vel poſtulationē
ſe opponat: vel forte fuit appellatū a tali electione ꝓ=
uiſione/vel poſtulatiōe: ꝙ talis appellans ſimiliter ⁊
appellatus ſeu defendēs: debēt arripere iter ſuum a
die ꝗ ſe oppoſuerunt vel appellauerunt infra mēſem
vt vadant ad papā: ꝗ de cā appellatiōis diſceptabit.
Itē dicit dictū ca.ꝙ ſi vna ꝑs a die ꝗ ſe oppoſuit infra
mēſem iuit romam: ⁊ ibi ſuam partē aduerſam ꝑ.xx.
dies expectauit/⁊ nō venit procedetur in negocio ele=
ctionis: nō obſtante cuiuſqꝫ abſentia ſicut de iure fue
rit. Itē aliquotiens aliquis opponit in formā electio
nis.i.contra formam electionis.dicendo electionē ri=
te non eſſe factā: immo ꝙ fuerūt omiſſe ſolennitates
iuris: ſi talis opponens non poſſit ꝓbare ꝯtrā forme
id eſt electionē nō eē factā ſm̄ formā quam accepit a
iure: tunc talis ꝯdemnabitur alteri parti in expenſis
qꝛ ipſe ſoluet expēſas/dāna/et intereſſe que vel quas
habuit ille vel fecit cōtra quem oppoſitum eſt in for=
mam. Aliquotiēs aliquis ſe opponit non in formam
electionis ſed in perſonam.i. ꝯtra perſonam electam
dicens eam nō eſſe capacem electionis: qꝛ dicit talem
eſſe excōmunicatum quare eſt ineligibilis. Uel dicit
talem perſonā nō eſſe legitimam: nec de legitimo ma
trimonio.ideo dicit illā perſonā nō eſſe eligendā: ⁊ ſic
opponit in ꝑſonā.i.contra ꝑſonā illaꝫ electā. Et ille ꝗ
opponit in ꝑſonā: ſi nō ꝓbet ea ꝗ opponit ꝯtra illam:
tūc talis opponēs eſt ſuſpēſus triēnio a ſuis bn̄ficijs:
immo ꝑpetuo ꝑuatus eſt ſi ſe interim.i.pendente illo
triennio īmiſcuerit ad illa bn̄ficia. His auditis figura
Caſus caſum in clementina. ¶ Pater ſctiſſime audio doctri
i alio nam veſtram in qua dicitis ꝙ ſi aliꝗd opponatur ꝫ ꝓ
d.helie uiſionē/electionē/vel poſtulationē factā ad ꝑſonatuꝫ
dignitatē vel canoniam: ⁊ ob hoc fuerit appellatū ad
papam appellans ⁊ defendens: ⁊ quoꝝ intereſt a die
oppoſitionis vel appellatiōis: infra mēſem arripiant
ſuū iter eūdi romā: qꝛ cā eſt deuoluta ad ſummū pon.

et alii^b qui ex quacunqꝫ cauſa ad ſedē apſicā venire vel mit tere^c ſunt aſtricti: ad ipſam cū vacat acſi^d nō vacaret venire vel mittere teneant̄. Idem.

¶ Primo ponit formam ſm̄ quā appellās appellationeꝫ intimat appellato vt ꝑ ipſam cauſa bn̄ficialis ad curiā de=uoluat̄. Secundo ꝓuidet cū appellatus vel ipſius ſpecia=lis procurator nequit habe=ri. Tertio ꝓuidet cū per me=tum appellati: vel ſuoꝝ inti=matio fieri non pōt. Quarto viciat intimationē aliter fa=ctā. Quinto ꝓrogat hūc mo dū intimandi ad alios caſus

Ab. di. Iohan. andree.

Cauſam Capitulum.iii.

Sed ꝗro an eo ipſo ꝙ oppoſui me cōtra aliquē.qꝛ fuit
electus ad dignitatē: et me oppono cōtra formam vel
an eo ipſo ꝙ appellaui vel me oppoſui cā ipſa ſit deuo
luta ad ſedem apo. Et rn̄det papa ꝙ non: ſic dicendo.
Nos cenſemus cām electionis/poſtulatiōis/ſeu ꝓui=
ſionis emiſſā.i.
deuolutā ad ſe=
dem apo. cū ipſa
appellatio fue=
rit ſpāliter iter=
poſita i ꝑſentia
appellati.i. in ꝑ
ſentia illi⁹ cōtra
quē appellatur:
aut ſi fuerit iter
poſita i ꝑſentia
ꝓcuratoris eiuſ
dem appellati:
aut cū fuerit in=
timata.i.notifi=
cata alteri corā
ſcꝫ in ꝑſonā appellati: aut in ꝑſonā ſui ꝓcuratoris ifra
menſem ab interpoſitiōe ipſi⁹ appellationis: vel ſaltē
cū fuerit itimata poſt lapſuꝫ tp̄is.ſ.poſt mēſem ꝗcito
poterit fieri ꝯmode. Intelligatis cum fuerit itimata.
porrecto.i.dato libello ſub ſcriptura autentica vel le
cto tenore illi⁹: qꝛ talis appellatio qn̄ intimat̄: dꝫ legi
coram appellato: et copia appellatiōis data nō ſimili
ſicut modis ſupradictis: ſi ipſa copia fuerit petita: et
inde fuerit data. Et ſic habem⁹ ꝙ cā appellationis nō
ꝺr emiſſa nec deuoluta ad ſe.apo.niſi fuerit ifra men
ſem vel poſt mēſem ꝗcito commode poterit intimata
⁊ notificata: ſic videlicet vobis Petro tali electo ad ta
lem dignitatē: qꝛ ſcio electionem eſſe inualidā: vel qꝛ
ſcio vos incapacē illi⁹ electionis: vobis intimo ⁊ noti
fico ꝙ de tali electiōe de vobis facta appello ad curiā
romanā.⁊ ibi cauſam appellatiōis ꝓſeꝗ intēdo. Hoc
facto cauſa appellatiōis dicit̄ emiſſa ad ſe.apo. Sed
quero ſi appellans nō poſſit intimare.i.notificare ap
pellationem ſuam appellato: quoꝺ ibi ꝓuidebit̄: qꝛ for
ſan appellat⁹ aufugit ⁊ non eſt in ꝓuincia: nec pōt ei⁹
ꝓcurator inueniri: vel forſan qꝛ appellat⁹ hꝫ domum
remotam: ita ꝙ appellans non poteſt ſibi intimare?
Rn̄det papa ꝙ appellans debet ire ad eccleſiā cathe
dralē in ciuitate vel dioceſi cui⁹ ſit bn̄ficium vel digni
tas de qua fuit elect⁹: ⁊ ibi ſuā appellationē publica=
ri faciet: ⁊ copiam dabit appellato modo premiſſo ſu
pra quandocūqꝫ copia petita fuerit. Et ideo dicit tex.
ꝙ ſi forſan ꝯtingat appellatum abeſſe.i.abſentem eſ=
ſe ⁊ ꝯtingat talem ꝓcuratorē non inueniri.ſ. ꝙ poſſit
intimari appellatio: tunc appellās faciat appellatio
nem ſuam publicari in domo in qua ipſe appellat⁹ cō
ſueuit cōiter habitare. Uel ſi talis publicatio nō poſ=
ſit fieri in domo: qꝛ dom⁹ eadē exiſtit in remotis par=
tibus: tūc faciat publicari ſuā appellationē in ecclīa
cathedrali: in cui⁹ ciuitate vel dioceſi bn̄ficium quod
litigioſum eſt conſiſtat.i.ſit. Et nihilominus volum⁹
publicari dictam appellationē vtroqꝫ caſu.ſ.in eccle=
ſia cathedrali vel in loco in quo eſt bn̄ficiū ac de ipſa
ſcꝫ publicatiōe qn̄cūqꝫ fuerit petituꝫ: fieri copiam ap
pellato volum⁹ mō premiſſo ⁊ ſupradicto. Et ſum in
ꝟſi.verꝝ. Et quero ponēdo ſic ꝙ appellat⁹ non abeſt:
nec ei⁹ ꝓcurator nec dom⁹ ei⁹ longe diſtat: ſed ipſe ap
pellat⁹: hoc eſt ille ꝫ quē appellatum eſt/eſt ita potēs
⁊ ita timēdus ꝙ appellās nō audet itimare ſuam ap
pellationē? Rn̄. papa ꝙ talis appellatio dꝫ publicari
ſolēniter in loco publico in quo loco eſt veriſiſe ipſum

appellatū vel ei⁹ ꝓcuratorē veriſimilr non poſſe ignora re. Et ideo dicit text. v ꝑ p ſȝ. ſi intimatio fieri neqͣt: vt pfertur ꝓpter metum appellati: qꝛ eſt ita potēs, ꝙ appellans nō eſt audēs ire ad eum: vel ſi itimatio fieri nequeat ꝓpter metū ꝛ timorē ſuoꝝ parētum. Nos Clemēs volum⁹ eādem appellationez ſic publicari ſolēniter in loco publico. ꝙ poſſit veriſimiliter ꝑuenire ad noticiam appellati ſeu ꝓcuratoris eius. Intimatio vero aliter fcā careat omī effectu nec cauſa ceſeatur ꝺuoluta ad ſe. apo. ꝑ eandem appellationē niſi certa noticia eius appellatiōis aliter peruenıſſet ad appellatum infra tpˢ pdictū. ſ. infra mēſem. Et iſtum modū intimandi vult obſeruari in alijs caſib⁹ in qͥbus reqͥrit itimatio faciēda: id dicit tex. Idē qꝫ obſuare volum⁹ i alijs caſib⁹ in qͥb⁹ reqͥrit itimatio faciēda. h. d.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat.

¶ Cauſam electionis. Determinat no. p Jo. mo. ꝛ Archi. eo. tit. c. j. lib. vj. ſup ver. infra menſem. p Cōpoſt. ibidem. ꝛ Guil. in ſpe. tit. de citatio ꝭ ſequit poſt principium. pleni⁹ de ap. ꝭ qͣliter. ver. caut⁹ etiam ſit. ꝛ ꝟ. qͥd ſi ꝓcuratori. adhuc aptius per Guil. mandegoti i libello electionū. in fi. ꝑ ipm Jo. mo. de reg. iur. in generali. lib. vj. vltra medium. ꝛ quod no. ꝭ. eo. cupientes. j. rñ. lib. vj. ſuper ver. noticiam.

a ¶ Electionis. Etiam epiſcopalis vel cathedralis eccleſie: vt dicam. ī ꝭ pe.

b ¶ Prouiſiōis. Hec tria exꝑmit decre. j. eo. ti. li. vj.

¶ Glo. ſeq. approbat opi. Cōpoſt. quā pleni⁹ recitat.

c ¶ Occaſione. i. ꝓpter cām electionis / poſtulationis / vel ꝓuiſiōis: vt ſi appellet a grauamine illato in iudicio: q caſu locū habet decre. j. ꝭ. eo. li. vj. ſm Compoſt qui plus ibi no. ꝙ ſi ſup prima appellatione dentur iudices extra curiā. ꝛ ab illoꝝ grauamine appellet: locum hȝ decr alla ꝛ dicit illa ſic ſeruaſſe. Inno. lȝ qͥdam ꝯ: ꝙ ſolum in cā pme appellationis hȝ locū hec decre. qđ eſt ꝯ mentē: qꝛ ꝑ ſecundam appellationē ſicut per primam poſſit ꝓclari vacatio.

d ¶ Se. apo. in alijs nō habet locū pdic. decret. j. ꝭ. eo. lib. vj. ꝛ ibi. not.

e ¶ Deuolui. Quo ad hoc vt pncipale negocium fit in curia: vt dicam. ī ꝭ pe.

f ¶ Appellati. Si ꝯ capłm vel collegiū appelletur: vide qđ no. ꝭ. eo. boue. j. in glo. j. ſoli. de ꝯceſ. pbē. ſi capitulo. lib. vj. in glo. vlt. Jo. an.

¶ Glo. ſe. dicit approbatam opi. ſpeculatoris: arguit ad ſimile. ꝛ de tribus remittit.

g ¶ Specialiter. Approbat opi. ſpecu. in principio ver. quid ſi ꝓcuratori. vbi poſitis duab⁹ opinionibus quaꝝ pma habebat ꝙ non ſufficit intimare ꝓcuratori. ſecūda ꝙ ſufficit. dicebat primam verā in generali ꝓcuratore. ſcđam veram in ſpeciali. allegabat de teſti. pſentium ꝭ ceteꝝ. lib. vj. ff. de li. cau. l. immo. ff. de contrahen. emp. l. in huiuſmodi. de ꝓcur. dilect⁹. ꝛ. c. nō iniuſte. in fi. Sicut autē ſpeciali ꝓcuratori appellati fieri pōt intimatio ita etiam pōt fieri ꝑ ſpecialem ꝓcuratorem appellantis. Nā ꝛ talis in his cauſis appellat: quod dic vt no. eo. ti. ꝓcurator. li. vj. Quō vero formet ꝓcuratoriū ad intimandū: et quō ꝑ ꝓcuratorem fiat itimatio: vide in pdic. libel. electionū. in fi. et quomodo de ꝓcuratorio ſuo: ſic ꝛ de appellatione dȝ fidem facere.

electionis[a]: poſtulatiōis: ſeu prouiſionis[b] ꝑ appellationē ab ipa vel occaſione[c] ipſi⁹ ad ſedē[d] apſicā emiſſam: tūc demū ad ſedē eandem deuolui[e] cenſem⁹. cū in appellati[f] aut ꝓcuratoris eiuſdē in ipſa cā ſpālit[g] conſtituti pſentia interpoſita[h] fuerit: aut eorum alteri[i] ifra menſem ab iterpoſitione[k] ipſi⁹ vel ſaltē poſt lapſum eiuſdē mēſis qͣcito cōmode[l] fieri poterit legitime itimata: porrecto[m] videlicȝ[n] ſibi ſub ſcriptura autentica[o] vel plecto[p] illius tenore ꝛ copia mō conſimili[q] (ſi petita[r] fuerit) vnde facta. ¶ Qꝫ ſi forſā appellatū abeē: † ꝛ ꝓcuratorē talē[s] nō iueniri ꝯtigat[t] i domo[v] quā ipe appellat⁹ habitare[x] cōmuniter[y] cōſueuit:

h ¶ Interpoſita. Et tūc interponit ſimul ꝛ intimat quare cū illis ꝯſtet illū appellaſſe: alia itimatio facienda non eſt.

i ¶ Alri. ſ. appellato: vel ſpāli ꝓcuratori: ſꝫ fortͥr pꝫ: ti⁹ ſi vtriqꝫ ſunt de tur vt diuiſim. ꝛ tol le ſꝫ ſꝫam legitie intimatā qͤ ſeqͥt. ꝛ a qͤ lo

k ¶ Ab iterpoſitione. Et ſic currit de momēto in momentū. ꝯcor. ꝭ. de re iudi. ꝙ ad ꝯſultationē. ibi. a cuius ꝓlatione. Et quot dies habeat mēſis notaui. ꝭ. e. ti. qͣ ſit. lib. vj.

ǂ adde co. no. i l. abſen tē. ff. de ꝟbo. ſig. ꝛ i. c. cupiētes.

¶ Glo. ſeq. ponit duas cōcor. ſoluit dubiū. ponit ſimile per conuerſum.

l ¶ Cōmode. Cōcor. pdic. decre. qͣ ſit. in pn. lib. vj. ꝛ eo. tit. c. cupiētes ꝭ ceterum. veniet in hoc arbitratu boni viri. Et dat hic tpˢ arbitrariū ad purgandū morā tpis determinati alibi econuerſo datur tpˢ determinatū ad purgandū moram tpis arbitrarij. in predi. ꝭ ceterum. et ꝑ hoc videt ꝙ poſt hoc tpˢ facta intimatio nō deuoluat. vt. ī dicam. in fi.

ǂ adde eo. tit. lib. vj.

m ¶ Porrecto. Per hoc pꝫ ꝙ expēſis intimātis hȝ hoc fieri: ſicut de libello dꝛ. iij. q. iij. offeratur.

n ¶ Videlicet. Declarat ꝟbū legitime. qđ premiſit.

¶ Glo. ſeq. dubiū ſoluit ꝛ textum iuſtificat.

o ¶ Autētica. ſ. confecta manu publica / vel hñte ſigillū autēticū. ꝭ de ſen. excō. cū medicinalis. li. vj. ꝛ ſa tis dixi. de ꝓba. poſt ceſſionem. vt eſt dicebat ſpe. i ꝟ. in pn. alle. graue eēt dicere ꝙ aduerſario meo dicenti ſe appellaſſe ad curiā tenear credere: tum appellatio hoc caſu hȝ vim citatiōis vt. ī dicā. Et quō appellato interdū expediat autētica ſcriptura pꝫ. ī. c. pxi. ꝭ pe.

Septima ra de autētis ca duplicat.

p ¶ Vel perlecto. Patet ꝙ pmo caſu cū porrigit nō eſt legi neceſſe. concor. de appel. appellato. lib. vj. Et iſtud per / deſignat integrā lectionē. ſi. ff. de verb. ſig. vrbana ꝭ pernoctare.

ǂ adde alios duos modos ꝑ glo. xxv. q. ij. ſanctimus. ꝛ Jo. an. ꝛ doc. ꝭ proba. poſt ceſſionē.

q ¶ Conſimili. ſ. ſub ſcriptura autentica.

r ¶ Si petita. Si ꝫ nō petit ſufficit legiſſe cōcor. ꝭ. de ſepul. c. j. in fi. li. vj. de ſen. excō. c. j. eo. li. ꝑ qđ. c. pꝫ ꝙ vtile ꝯſiliū eēt appellato de petitione pdicta facere ꝯfici publicū inſtrumentum. ſatis tñ eſſet de hoc ꝑ teſtes fidē fieri poſſe: lȝ ibi ſecus: vt ibi notaui. Joh. an.

s ¶ Talem. ſ. ſpecialem de quo premiſit.

t ¶ Cōtingat. Collige litteram qͤ eſt. ī volumus appellationē huiōi publicari. Jo. an.

v ¶ In domo. i. ante domū. eo eſt inuito non dȝ domum igredi: facere eſt iniuriam. ff. de in ius vo. l. pleriqꝫ. ꝛ. l. ſe. ꝛ de hoc dixi de eo qui mit. in poſ. c. fi.

Domū alteri⁹ ingrediēs eo inuito iniuriaꝫ facit.

x ¶ Habitare. Etiā ſi ſit inquilin⁹. ff. de dā. infect. l. iiij. ꝭ ſi domum.

¶ Glo. ſeq. ſoluit duo dubia.

y ¶ Cōmuniter. Licet ergo ibi nō habitet vltra dimidium anni: ſed min⁹: ex quo tamen habitat pluſqͣ alibi: ibi poterit fieri itimatio ad hoc. ff. de ꝟbo. ſignifica. maiore. ſed ſi equaliter habitaret in duob⁹ locis

in quolibet illoꝝ fieri poterit vbi elegerit appellās. et tutū eſſet fieri in vtroqꝫ: facit de ſepul.cū quis §.j.lib.vj
a ¶ In remotiſ. Et remotiōe ꝗ loci ſtatuit ius diuerſum. de ſen.ex.relatū.de temp.ordi. cū nullus §.ij.li.vj. ⁊ vt ibi no.puto hoc arbitrariū.de hoc.ē.de reſt.in integ.tū ex lris.
in glo.pe.
b ¶ Cathedrali.concor.ſ.de fo.competē.ſtatu.
c ¶ Utroqꝫ caſu.Sꝫ cū publicatio fit ad domum vel i eccleſia cathedrali ꝑpter domus diſtantiam.
d ¶ Bñficio. Etiāſi eſſet cāpeſtre vel rurale: ⁊ ſi non ſit ibi notarius nec preſentia teſtium illos adducat: ⁊ ſic ſeruatur in hoc caſu: ⁊ in caſu decr. vlti.eo.ti.lib.vj.

vel ſi dom⁹ eadē in remotis[a] exiſtat: in eccl'ia cathedrali[b] in cui⁹ ciuitate vel dioceſi cōſiſtit bñficiū: ⁊ nichilominus vtroqꝫ[c] caſu in eccl'ia vel bñficio[d] de q̄ agit: volum⁹ appellationem hmōi publicari ac de ipſa qñcunqꝫ petitum fuerit copiam modo[e] ꝑmiſſo fieri appellato. ¶ Uerum ſi propter appellati aut ſuoꝝ metum[f] vel potētiam intimatio

e ¶ Modo ꝑmiſſo.ſ.ſub autentica ſcriptura.
f ¶ Metum. iuſtū.de ap.ſi iuſt⁹.
¶ Glo.ſeq.lram exponit ⁊ dubium ſoluit.
g ¶ Ut pfert. Que dño: nec ſpāli ꝓcuratori: nec ad domū habitationis ⁊ in bñficio: nec i eccl'ia cathedrali ⁊ bñficio. Si aūt dñs vel appellās locum adire non poſſit ꝑſonaliter: poſſet tñ adire ꝑ ꝓcuratorē vel erit econtra nō ꝑ ꝓcuratorē: ſed ꝑſonaliter pōt adire: non erit locus ei qð dicit: ſed intimationē ad domū fieri oportebit: ⁊ hoc vult lra iſta vt prefertur.
¶ Glo.ſeq.no.ex ſingulari.
h ¶ Loco aliq̄.lꝫ ꝗ ſanū ſit ꝯſiliū: qð no. Guil.mande.in libello predicto ſuꝑ forma pe.ſ.ꝙ in pluribꝰ locis fiat publicatio quia tāto maior preſumptio erit ꝯtra appellatū de ſcientia.facit de poſtul.ꝓla.c.j.ꝗ ma.ac.pol.cū in tua.per hanc tñ lram patet ſatis eſſe ꝙ fiat i loco dūmodo ſit publicus.⁊c. vt hic dicit.
i ¶ Publico. Ad tollendas illoꝝ fraudes ꝗ captata oportunitate abſentie illoꝝ quos tāgit vl' ꝑ quos poſſit inſinuari faciunt tales intimationes. facit i autē.de litig.§.oīa in.colla.viij. ⁊ ſimiliter qð no.ē.eo.ti.ca.vlti.lib.vj.
k ¶ Solenniter volum⁹ publicari.ꝯcor.eo.ti.q: ꝓpē in fi.fiet aūt in loco viciniori.eo.tit. vbi periculum §.porro.lib.vj.de ꝑſum.quoſdā.⁊.c. q̄ſto i publica'omiſſa populoſa vel ſermonibꝰ vl' nundinis vel alio actu ꝑ populum frequentato.
l ¶ Procuratoris.ſpecialis de quo pri⁹ dixit.
verisimilitudo in ſpicit. m ¶ Uerisimiliter. Facit extrauag. Boni. rem non nouā.poſt ꝑn. Et no.ꝙ inſpicit veriſimilitudo. cōcor.ē.de ꝑſump.q: veriſimile.⁊.c.lras.de reg.iur.inſpicimus.lib.vj.
¶ Glo.ſe.ꝑmo declarat opi. Inno.⁊ Hoſt.ſcdo decr.cupiētes.tertio anuicit appellō: ⁊ notans tria tēpa ponit duas opiñ.ꝯtrias ⁊ ponit quā approbat.obij. ⁊ ſoluit.
n ¶ Deuoluta. Qð ergo no. Inno.⁊ Hoſti.in glo.in prin.alleg.ꝙ decr.j.eo.ti.li.vj. artat etiam ignorātes ex quo appellatio publice fuiſſet exhibita. cum ꝯſtitutio illa voluerit ꝓuidere ꝯ vacationes eccleſiarum: vl' eſt falſum: vel intelligendum nō de appellato: ſed de aliis quorum intereſt: vel intelligendū eſt ſm ꝓmū dictum qñ.ſ.ita publice factū eſt: ꝙ veriſimiliter poſ-

tuit ad appellati vel ſpecialis ꝓcuratoris noticiā peruenire: ⁊ hoc tunc demū qñ ꝓpter metū vel potentiā ⁊c. vt ibi. cum: eñ talis appellatio habeat vim citationis peremptorie: vt ibi. ad idem de ap.ſepe.ita ꝙ non veniens in termino iuris habet ꝯtumax ⁊ ꝓcedit cōtra eū vt contra contumacē. ⁊ in pncipali: abſurdū eſſet cōtumacem cēſeri ignorantē cui appellatio itimata nō eſſet. Et hec omnia ita puto etiā in electionibꝰ cathedralium ⁊ regularium eccleſiarum de quibꝰ loquit decre. cupiētes. vt ex quo nō aliter ꝗ ꝑ appellationem deuoluunt ad curiam/neceſſe ſit ꝑ hunc modū intimationē fieri. Fortius eñ punit ⁊ artat ꝯſtitutio cupiētes.ꝗ dcr. ꝓuat eñ iure q̄ſito ⁊ totali ꝓſecutiōe ꝓceſſus: ⁊ ad ꝑſonalē artat ꝯparitionē. Sꝫ decre.j.punit ſolū in ꝓceſſu fiendo in ptis abſētia. ⁊ ꝑ eū ſatis eſt ꝓcuratorē mittere: ꝗ etiā forti⁹ ibi faciēda eſt intimatio. ⁊ ſic ab olī ſeruauit curia: qñ tñ appellat⁹ nō poterit hñi: varie loq̄bāt doct.qð tñ hic expeditū eſt. Et no. ꝙ lꝫ hic lra viciet intimationē ⁊ ipediat deuolutionē: nō viciat appellōnē qmin⁹ ſuꝑ ea poſſet eē curiā ipetrari. Un̄ in talibꝰ appellatōibꝰ nota tria tēpa. Primū ꝗ ꝑſcribit appellationi ne poſſit interponi: ⁊ eſt.x.dier; a noticia. de ap. cōcertationi.li.vj. Scdm quo ꝑſcribitur deuolutiōi pncipalis negocij ad curiā ſi nō fiat itimatio. vel fiat: ſꝫ nō in debito tpe ⁊ debita forma. ⁊ de hoc hic. Tertiū ꝗ ꝑſcribit ꝓſecutioni: ⁊ i deuolutis ſeruāda ſunt tēpa decre.j.⁊ decre.cupiētes. in aliis dat ann⁹ ⁊ ex cā bienium ⁊ vltra.de ap.cū ſit.⁊.c.ex rōne. Predictoꝝ aūt ſcdm nec ⁊ pōt eē ſine primo.i.deuolutio ſine appellatione.ſed ꝑmū bñ pōt eſſe ſine ſcdo.de ap.cordi. lib.vj. Un̄ dicit Jo.mo.in ꝑdicta regula in gñali. ꝙ cum negociū tractari in conſiſtorio pncipis ſit hic ſpāle: hoc ius ſinglare facili⁹ tollit ꝗ cōe.alleg.ff.d pac. ſi vnus §.pact⁹.in auē.de non alie.§.q: iō.col.ij. Audiui aliq̄s dicētes ꝙ mēs eſt hui⁹ lre ꝙ nō valeat appellō ꝑdicto modo non intimata: ita ꝙ nō valeat ipetratio ſuꝑ ea facta etiam extra curiam. Mihi placet ꝑmū dictū qð etiā placet Jo.mo.vt ꝑdixi. Sed obſtat: q: ſꝫ hoc erit in ptāte appellantis eludere decre.ſtatuimus.et non deferre pncipale negocium ad curiā. Sol. appellato ⁊ ignoranti non appellanti intendit hec ꝯſtitutio ꝓuidere: quare ꝯſulo ꝙ appellans vadat vel ſufficientem mittat: vt ſi veniret appellatus forte ſciēs quem ignorare credebat: ꝓcedi poſſit: vel ſi papa ad curiā citare vellet appellatum: al's ex parte appellati nullo veniente planum eſt ꝙ pena ꝓceſſus de qua decre. j. loquit: locum habere non poſſet. ſed pena decre. cupientes. de qua ꝑdixi bñ poſſet hr̄e locum etiam appellato non veniente.

fieri nequeat (vt prefertur[g]) appellationē eandē in loco[h] aliquo publico[i] ſic ſolēniter[k] volumus publicari: ꝙ ad appellati ſeu eius ꝓcuratoris[l] noticiam poſſit veriſimilit[m] peruenire ¶ Intimatio vero aliter facta omi careat iuris effectu. Nec cauſa per appellationē eandē ad ſedē cēſeatur deuoluta[n] ꝑdictā: niſi ad appellatum[o] eius plena[p] et cer-

Appellationi ſuꝑ bñficijs tribus tēpibꝰ ꝑſcribit.

o ¶ Appellatū. Non repetit de ꝓcuratore: ꝑ qð videt ꝙ hoc caſu vbi nō ꝑ modos ꝑdictos haberet noticia non ſufficiat ꝓcuratorem ſciuiſſe.
¶ Glo.ſeq.exponit ⁊ exemplificat.
p ¶ Plena ⁊ certa. No. ꝙ non ſufficiat talis qualis

Appellātōis noticia qñq3 ē plena ꝛ certa ſicut in caſu decre. illud. de cle. ex. mi. cū ſſſib⁹. Et plena dicit vt toti⁹ appellationis: et olm obiectoꝝ in illa noticiā habuerit: ac etiā teſtis dicit plenā veritatem. de accu. cū dilecti. Certe dicit: vt īdubitatū ſibi ſit vel eſſe debeat ſic appellatū: ex quo autē certus eſt certificari vlteri⁹ nō debet. ff re. iur. eū qui cert⁹. poſſet autē hoc conſtare: qꝛ ſup appellatione cōſuluit aduocatos amicos vel ſimili modo forte p amicū ꝓpriū vel amicū appellantis ſibi plene fuerat intimata.

ta noticia īfra temp⁹ ᵃ predictū aliter ꝑueniſſet. ¶ Idem q3 in aliis caſibus ᵇ obſeruari volumus: in quib⁹ reqritur intimatio facienda. Idem.

¶ Decre. vt circa locū nō h3 cū appellās ius ſuū vel eccl'ie directe ꝓſequiꝶ: ſed cū in formā vel ꝑſonas opponit crimina vel defect⁹ qꝫ circunſtantias ſi nō ſpecificat: ſuꝑ ill' nō audiꝶ ēt ſi iurat illas didiciſſe de nouō. Nec etiā ī eadem cauſa ſuꝑ illis audiꝶ ali⁹ non appellās ꝛ ꝓſequēs cōe non ꝓpriū intereſſe: poteſt tñ aſſiſtere appellāti. Appellans qui nō ſeruat formā: etiam ſi appellationi renunciat p viā querele nō ꝓſequiꝶ obiecta: nec etiā alia: niſi in caſib⁹ exceptis. Omiſſio forme lic3 appellātem a ꝓbatiōe repellat nō tñ infirmat ꝓbationē ſuꝑ his legitime factam aduerſariꝫ ꝯfeſſione vel aliter. hoc dicit. Jo. an. Capꝫ. iiij.

¶ Gloſa ſeq. notat notificationē poſt tēpus factā nō deuoluē. ſcdo q̄rit an appellet: pōit opi. Cōpoſt. et ꝯriā3 et remittit.

a ¶ Temp⁹ predictū. ſ. menſis: vel poſtq̄ q̄cito cōmode fieri poſſet. ff. e. c. in ꝑn. Et no. qꝛ ꝑ hāc īſam puto ꝙ notificatio facta poſt tp̄s p̄dictū non artat appellatū nec deuoluit: al's ſeq̄ref abſurdū: ꝙ ſi poſt annū3 vel q̄nq̄nniū notificaret appellatione3 artaret appellatū ꝛ deuolueret. Hec aūt tp̄is determinatio ꝓcedit ab hac ꝯſtitutiōe: de q̄ p̄di. do. nō cogitauerāt. Inter alia ſ̄

Appellatō nō deuoluit ad curiam cās bñficiales niſi intimata ꝯcurrant. ſubſtātialia vt deuoluat appellatio cauſas beneficiales ad curiam: de q̄b⁹. ff. e. c. j. ꝛ c. vt circa. lib. vj. requiriꝶ debita notificatio de q̄ hic loq̄tur: ꝛ ꝙ fiat infra tēpus hic expreſſum. his ꝛ aliis ꝯcurrentib⁹ ſic deuoluitur: ꝙ ꝯſtituit abſentē ꝯtumacē ꝛ ꝓceditur in ip̄i⁹ abſentia ī ꝑncipali etiā ad diffinitiuā: ex q̄ nō venit īfra tēpora. S3 an ſic ꝯſtituat eū cōtumacē ꝙ nō poſſit appellare a diffinitiua cōtra ſe lata dubitari ſolet. ꝛ Cōpoſt. in p̄di. decre. ſ. eo. ti. li. vj. in glo. qualiter ꝓbationes. in. v. q. tenet ꝙ q̄ñ citatio vel notificatio ꝑſonalit' appreheñdit: ſit vere cōtumax nec appellet: q̄ñ vero facta fuit ad domū/eccl'iam vel locū publicū: tūc ſit ficte ꝯtumax ꝛ appellare poſſit: et fertur hanc opinionem multum vigere in curia. Aliq̄b⁹ videtur ꝙ ſatis eſt in hoc caſu abſentē puniri in ꝓceſſu et diffinitiōe cauſe: nō eſt autē ꝑ hoc equū appellatione p̄uari: cum nō ſit exp̄ſſum: ꝛ vide q̄d dicā. ſ. de do. ꝛ cōtu. ſi ante. Supradicta ꝓcedūt in his beneficialib⁹ de q̄bus locū h3 hec decre. ſ. In his ꝟo in q̄b⁹ locū h3 decre. cupientes planū eſt ꝙ non punitur ꝯtumax ſolū in ꝓceſſu: immo cadit ab omni ſuo iure: vt ibi. §. ꝙ ſi per. xx.

¶ Gloſa ſequēs p̄mo allegat in exemplum quattuor iura: ſcdo ap̄lians cauſam alle. octo. tertio allegat q̄n qꝫ quibus dicit conſtitutionem ceſſare.

b ¶ In aliis caſib⁹. Ut. ſ. de ap. c. j. ſ. de renū. ca. vno. ſ. de ꝓcu. mandato. ad idē. ſ. vt lit. non ꝯteſt. quoniā In caſib⁹ tenetur quis non ſolum intimare: ſed requirere. xvj. q. iiij. placuit. ff. ſ. de emp. ꝛ ven. ca. ſi. ſ. de of ſi. ordi. ſi canonici. ꝛ ca. q̄uis. de ſentē. exco. ca. j. de ſepul. e. ſi. li. vj. ꝛ ſ. de ſepul. dudum. ꝛ ſ. de here. ca. ſ. cum ſimuli. In quibus etiā tutum eſt hūc ordinē obſeruari. Sunt etiam quedam intimationes q̄ fieri debent pape in quibus non puto quod hic dicitur locum habere. vt. ſ. de p̄ben. graue. ver. metropolitani. de ſta.

mo. ca. ſi. ver. quod ſi forſan. de cler. egro. ca. vno. §. ſi autem. li. vj. vt in extraua. boni. ſancta romana. ꝛ ſ. de here. nolentes. ad fi.

Onſtitutiones. ¶ Conſueuit hic dicere. d. pe. ꝙ tex. hui⁹ cle. eſt difficilior aliquo alio hui⁹ voluminis adeo ꝙ nūq̄ legebāt hanc decreta. ꝛ precedētem quin ſibi darent laborem. Diuidiꝶ autē in q̄nqꝫ ꝑtes qꝛ prima declarat decre. vt circa. non habere locū vbi exceptio que oponiꝶ directe ſeu ꝑncipaliter ꝯcernit ius opponentis vel eccl'ie. In ſecūda ibi: ceterū declarat in caſibus exceptis in decre. vt circa ſ̄ admittēdū eū q̄ omiſit debitam ſpecificationem circunſtātiaꝝ. In tertia ibi: ſane: declarat appellationem factam in cā bñficiali: ꝛ eum q̄ ꝓſequitur ꝓpriū3 intereſſe omiſſa forma decre. vt circa/alium volentem venire ꝓ intereſſe cōi: ꝛ ſi appellātem non debere admitti ꝯ appellatum in eadē cā ꝓſequendo eoſde3 articulos licet poſſit aſſiſtere appellanti ne colludat ꝛ proſequi ſuum intereſſe ſi illō p̄tendat. In quarta ibi: inſuꝑ. declarat appellantē non ſeruata forma debita dec. vt circa non eſſe audiendū per viam querele regulariter etiam ſi illa appellatione nollet vti. In quinta ibi: illi⁹. declarat omiſſionem forme decre. vt circa. repellere probationem fienda3: et non viciare iam factas. Jo. de imola.

diuiſio. Joh. de imola.

c ¶ Conſtitutionē. Debetis ſcire ꝙ li. vj. e. ti. ē vnū capl'm nuncupatū: vt circa. q̄d multū erat ab initio ſe dubioſū. ſed Bonifaci⁹ illō capl'3 ſuo tp̄e declarauit inq̄ꝫtū potuit. ꝛ illud declarauit ꝑ q̄ttuor capl'a: ideo ſi ſciatis iſtud capl'm: vos bñ ſcitis q̄ttuor vel quinqꝫ alia. Capl'm vt circa. lib. vj. fuit declaratum a Bonifacio ꝑ. c. is qui circa. ꝑ. c. qui contra. ꝑ. c. ꝓcurator. et ꝑ. c. ꝯſtitutio. lib. vj. Et iſta q̄ttuor capl'a hic nomiata ſunt declaratiua illius decreta. vt circa. ita ꝙ tp̄e Bonifacij nulla dubia noua emerſerunt ſuꝑ illa decretali vt circa. q̄ nō declaraſſet: ſed eo mortuo dicta decretalis ſeu ca. vt circa. aliq̄liꝶ adhuc fuit dubiū: ꝛ reperta ſunt dubia. q̄re videns Clemēs papa ꝙ Bonifaci⁹ tātū laborauerat ad declarandū illā decretalem/q̄ adhuc poſt ip̄m Bonifaciū remāſerat dubia: ipſe clemēs voluit illā de dubiis nouiꝶ emerſis declarare ꝑ iſtā ꝯſtitutionē ſeu clemētinā h̄ poſitā. Et vt bñ itelligat' iſtā clemētinā vos op3 ſcire q̄ d'. c. ſepe nolatū: vt circa. et ſcire dubia q̄ emerſerunt tp̄e Bonifacij. ꝛ etiā declarationes dubiorum: al's iſtam clementinam ꝓfunde non intelligetis: quare nō admiramini ſi aliqualiter ſit prolixa: qꝛ dum eā intelligetis verbis breuiorib⁹: bene ꝛ ſubtilius eā redigetis. Capitulū vt circa. iſta d' que ſequunꝶ. Illi qui ſe opponūt contra electione3 alicuius qui fuit elect⁹ ad aliquā dignitatem: vel illi qui ſe opponūt ꝯ poſtulationē alicui⁹ qꝛ aliās fuit poſtulat⁹ q̄ eligi nō potuit. vel illi q̄ ſe opponūt ꝯ puiſionē alicuius cui ſit ꝓuiſum de aliq̄ bñficio: tales ſe op

additō d. helte

ponētes cōtra electionē/poſtulationē/vel ꝓuiſionem
anteq̄ recipiantur in oppoſitionibus ſuis ipſi debēt
exp̄mere in libello ſeu inſtrumēto publico omnia ea
que intendunt opponere ꝯtra perſonas eligentium:
q: dicit ꝑſonas eligentes non poſſe eligere: quia ſunt
excōicate vel ſuſpenſe ſm ꝙ dicitur. in ca. cū inter. ꝫ.
de conſue. vel ſm. c. cum dilect⁹. vel quia ſcienter ele-
gerunt indignum ſm. c. cū in cunctis. Uel opponit cō-
tra eligētes: q: dicit ꝙ ſunt infames q̇bus ſunt actus
legitimi interdicti. et eligere eſt actus legitim⁹. ff. de
reg. iur. l. actus. Uel forſan opponit cōtra perſonam
electi dicendo et exprimendo electū eſſe illegitimū: er-
go incapacem: vel dicēdo excōicatum: vel dicēdo in-
famem. Uel forſan opponit cōtra formā electionis di-
cendo electionē nō eſſe factā ſm formam decretalis:
quia ꝓpter. Uel opponit cōtra formā poſtulationis:
q: dicit ꝙ non eſt concors/vel ſaltē a duabus partib⁹
celebrata: ⁊ hoc qn̄ vnus eligitur ⁊ alius poſtulatur:
vt. ꝫ. ca. ſcriptum. in an. Et omnia iſta dꝫ exp̄mere op-
ponens in inſtrumento publico. et debent iurare op-
ponentes ꝙ credunt ea q̄ opponunt contra electionē/
poſtulationē/vel ꝓuiſionem eſſe vera: ⁊ ſe poſſe pro-
bare. Si aūt talia nō exprimerent opponētes ipſi vel
eorum adherentes non audiantur niſi aliqua de no-
uo emergant vel ꝑueniāt: ſeu ſuꝑueniat facultas ꝓ-
bandi. Et opponētes debebūt iurare corporaliter. i.
ſacroſanctis euāgelijs tactis: al's non ſatiſfacient iſti
conſtitutioni. ⁊ ꝯtra non ꝓbantes ea que obijciunt in
ꝑſonam vel in formā intelligiꝰ pena ſtatuta in. c. ſta-
tuim⁹. ꝫ. eo. ⁊ ſic habem⁹ ea que dicunꝰ in. c. vt circa.
Nunc videam⁹ qualiter illud ca. vt circa/ fuit decla-
ratū ꝑ. c. is qui. et certe ſic intelligiꝰ: q: ille qui obijcit
contra formam electionis vel qui obijcit ſeu opponit
contra perſonam. et p̄ſtat iuramentum corporale. ꝫ.
recitatum ꝙ credit eſſe vera et credit ſe poſſe ꝓbare
ea que opponit: nō eſt adhuc audiendus: q̄uis talia
exp̄mat: ⁊ non ſatiſfacit cōſtitutioni vt circa: niſi de-
terminate et nō diſiuncte iurauerit ſe credere ea que
opponit eſſe vera dicendo. Ego ſcio ꝙ ille quē vos ele-
giſtis eſt illegitim⁹ ⁊ excōmunicat⁹. quare electio ve-
ſtra eſt nulla: ⁊ nō ſatiſfaceret conſtitutioni ſi diceret
opponens. credo vel ſcio vel credo ꝙ talis elect⁹ eſt il-
legitimus vel excōicatus. Itē illa decretalis vt circa/
dicit ꝙ quando ego appello ꝯtra aliquam perſonam
nominatum: puta ꝯtra Petrum ne eligatur ad digni-
tatē aliquam: debeo obſeruare formam illi⁹ decre. vt
circa/ que forma declaratur per illud capi. q̄ contra.
videlicet ꝙ ego debeo inſcribere in inſtrumēto autē-
tico ⁊ publico ea que volo contra eum obijcere: ſic ac
ſi eſſet iāq; elect⁹. quod nō fuerat dictum formaliter
in illa decreta. vt circa. ſed fuerat dictū virtualiter ⁊
intellectiue vt declarat illa decreta. qui contra. li. vi.
Si autem appellans vel opponēs non ſic faciat: non
valet eius appellatio interpoſita: nec etiā appellans
audietur ſuꝑ expreſſis in appellatione ſua. Et ſic ha-
bemus capit. vt circa/declaratū per duo capitula: ſcꝫ
per ca. is qui. et per ca. qui ꝯtra. et per hoc poſſumus
intelligere illa duo capitula ⁊ illa ſcire. Item capitu.
ꝓcurator/declarat illud ca. vt circa: q: illud capitu.
vt circa/dicit ꝙ appellantes ab electione/poſtulatio-
ne/vel ꝓuiſiōe debent exprimere ea q̄ volunt obijcere
ꝯ aliquem in inſtrumento publico ⁊ autētico: vt fuit
declaratū ꝑ. c. qui ꝯtra. Sed quero an ille qui ſe vult
opponere vel appellare ab electione/ poſtulatiōe vel
ꝓuiſiōe in ꝑſonā vel in formā: an ipſe poſſit cōſtituere
ꝓcuratorē ad appellandū contra poſtulationē / ꝓui-
ſionē vel electionē. Et ſi poſſit ꝯſtituere: q̄ro qualiter

debent cōſtituere ⁊ quando ſit idone⁹ ꝓcurator? R̄ſi.
papa in illo ca. ꝓcurator. Procurator nō reputeꝰ de-
cetero idoneus ad appellandū cōtra electionem: po-
ſtulationē: aut ꝓuiſionem: q̄ ſi. i. niſi oīa ſint ſpāliter
expreſſa que vult obijcere in formā vel in ꝑſonā in ꝓ-
curatorio ei⁹. Et niſi habeat ſpāle mādatū corꝑaliter
iurandi in aīas eoꝝ quoꝝ ipſe extitit ꝓcurator. Et iu-
rabit in aīas dn̄oꝝ ſuoꝝ ꝙ ipſi credunt expreſſa in ꝓ-
curatorio qđ ſibi miſerunt vera eſſe. Et ꝑ hoc habes
ca. vt circa/declaratum in hoc ꝙ loquitur de conſtitu-
tione procuratoris capi. ꝓcurator. lib. vj. ⁊ per conſe-
quens habes illud ca. ꝓcurator/declaratum. Reſtat
finaliter ca. vt circa/declarare ꝑ ca. cōſtitutio. lib. vj.
eo. tit. ⁊ poſtea accipiemus noſtram clementinā: ⁊ fa-
cilime eam intelligem⁹. Nos vidimus quā formā de-
bent habere appellātes ab electionibus/poſtulatiōi-
bus/⁊ ꝓuiſionib⁹. Sed q̄ro mihi videꝰ ꝙ vidi vnum
capitulū de appellationib⁹ nūcupatum: vt debit⁹ ho-
nor. qđ dat formam qualiter debem⁹ appellare. Itē
vidi ca. ordi. lib. vj. eo. ti. qđ. c. dat formā appellandi.
Et vidi. c. j. ꝫ. e. qđ dat etiā formā appellationis: ergo
michi videtur ꝙ iſtud cap. vt circa/ſit ſuꝑfluū. Dicit
papa. amice non turberis propter diuerſitatem mul-
toꝝ capitulorū: q: capitula que allegas contra iſtud
ca. vt circa. intelliguntꝰ qn̄ contingit appellari in iudi-
cio. Illud v̄o ca. vt circa. intelligiꝰ qn̄ appellaꝰ extra
iudiciū: iō dicit. c. illud ꝯſtitutio. i. tex. formalr. Cōſti-
tutio felicis recordationis predeceſſoris nr̄i Gregorij
pape edita. i. facta ⁊ compilata in ꝯcilio Lugdunen̄.
exprimens. i. declarans formam ſm quam debeat ap-
pellari ab his q̄ ſe opponunt electionib⁹/poſtulatiōi-
bus/ac ꝓuiſionibus/ talis conſtitutio nō vindicat ſi-
bi locū. i. non habet locū: nec intelligiꝰ niſi cū. i. qn̄ ſo-
lum appellaꝰ extra iudiciū. Qn̄ v̄o contingit appella-
ri in huiuſmodi negocijs. ſcꝫ qn̄ appellatur cōtra ele-
ctionē poſtulationē/vel ꝓuiſionē: q: qn̄ contingit ap-
pellari in hm̄ōi negocijs ⁊ in iudicio oportet iura an-
teriora obſeruari. ſ. ca. vt debit⁹. de appel. et. c. cordi.
lib. vj. cū talia iura ꝑ illā conſtitutionem vt circa/non
fuerint imutata. Et hec ſufficiant ꝓ preſuppoſitione

Nunc accedam⁹ ad caſum noſtre clementine q̄ etiam
tendit ad declarationē dicti capi. vt circa. de dubijs
emergentib⁹ poſt obitum Bonifacij. Et dicit ꝙ illud
ca. vt circa/non habet locum quando ea q̄ opponun-
tur directe reſpiciunt ius eccleſie vel ius ꝑſone oppo-
nentis: ſed tantū habet locum vbi crimina vel defect⁹
opponunꝰ ꝑ quēlibet cōpetitorē appellantem vel op-
poſitorē in formā vel ꝑſonas. i. cōtra formā electiōis
vel contra ꝑſonas electas. Et ſum in verſi. Ceterum
Et pone ꝙ appellans quando interponit appellatio-
nem ſuā contra electum vel cōtra formam electionis
ꝙ ipſe obmittit debitā ſpecificationē circūſtantiarū
vel defect⁹. Quero ſi poſtea in ꝓſecutione negocij ve-
lit ſpecificare circūſtātias criminis vel defect⁹: an ſit
audiendus? R̄ndet ꝙ non. q̄uis aſſerat dictas circū-
ſtātias de nouo ad ſe ꝑueniſſe. Sed anteq̄ ꝓcedā ad
declarationem verſi. ſequētis volo declarare aliqua
v̄ba ſupra poſita. Et q̄ro q̄d hoc eſt dictu quod dicit
hec decre. vt circa: non habet locum quando ea q̄ op-
ponunꝰ reſpiciūt directe ius eccleſie vel ius oppo-
nētis? Ad hoc rn̄deo ꝙ qn̄ capitulū eligit aliquē ad ali-
quā dignitatem et non aduocauit ep̄m vt veniat ad
electionē: ⁊ ep̄s ſe opponit tali electioni: dicēdo ꝙ de
iure eccl'ie eſt ꝙ ep̄s voceꝰ ad electionem talis digni-
tatis. Uel ſit ꝙ eccleſia hꝫ ius ꝙ eligatur aliq̇s de gre-
mio ipſi⁹: ⁊ ſi aliq̇s non exiſtens de gremio fuerit ele-
ctus: ille qui ſe opponit tali electioni: dicēdo ꝙ elect⁹

non eſt de gremio eccl'ie: talis opponit ea q̄ reſpiciunt ius eccleſie. ⁊ in tali oppoſitione nō ſeruat forma illiꝰ decre. vt circa. vel ſicut dicit glo. in ỽbo eccl'ie. ꝙ ſi eccleſia vel ꝑlatꝰ noīe ipſiꝰ ſe opponit: puta dicendo hoc eſſe de iure eccl'ie ꝙ aliꝰ abbas alicuiꝰ monaſterij habeat vocē in capl'o: vel aliꝰ habeat vocem in electiōe: tunc illud reſpicit ius eccl'ie: vt. ē. eo. in anti. c. ſcriptū ⁊. c. conſtitutis. ⁊. c. cumana. ⁊ de cau. poſſeſ. cū eccleſia. ideo ꝓ hoc videas glo. iſtiꝰ clemētine. Siliter illa verba que reſpiciunt ius opponētis hoc volūt dicere puta qꝛ aliq̄s qñ videt ꝙ volunt canonici aliquē eligere ad aliquā dignitatē: cuiꝰ dignitatꝭ collatio ad ip̄m ꝑtinet: tunc talis ſe opponit dicēdo. nō poteſtis eligere: qꝛ ego ſolꝰ habeo ius eligēdi. ⁊ ſi ꝯtingat vos eligere: tali electioni faciende me oppono. vel fortaſſis opponit ſe electiōi iam facte de Petro. qꝛ cū ipſe eſſet de electoribꝰ ipſe fuit ꝯtēptꝰ ⁊ neglectꝰ. vel forte aliquis opponit ea q̄ reſpiciūt ius ſuū. dicēdo. Ego fui legitime electꝰ quare non ꝓcedatis ad aliā electionem: alīs electioni me oppono. His ⁊ ſilibꝰ caſibꝰ non eſt neceſſe obſeruare coſtitutionem vt circa. Itē in hoc ꝙ dicit ꝙ opponens crimina nō dꝫ dimittere q̄n dicat circunſtantias criminis ꝯtra ꝑſonam ꝯ quam opponit. nec debet obmittere ſpecificationē circūſtantiaꝝ. Quero quid hoc eſt dictu? Reſpondeo ꝙ ſi opponens contra perſonam dicēs eā homicidā: ⁊ nichil aliud dicat: talis nō dicit niſi crimen: et nō dicit circūſtantias. Item ſi opponēs dicat. ille quem vos vultis eligere vel ille quem iam elegiſtis eſt periurus: nō ſatis dicit. ſed debet dicere. talis eſt homicida: ⁊ talem īterfecit tali loco in preſentia talium. Item ſi dicat eum eſſe periurū debet dicere. talis eſt periurus: qꝛ in tali cā tulit teſtimoniū: ⁊ iurauit ea q̄ dicebat eſſe vera: poſtea fuit ꝓbatum ꝯtrarium et fuit reprobatus tanq̄ ꝑiurus in tali foro corā tali iudice: in p̄ſentia talium: vt patet ꝑ acta grafarij illiꝰ curie. Et ſum in verſiculo. Sane. Et pone ꝙ aliquis cuius intererat puta canonicus illius eccleſie vel patronus appellauit ab electiōe/poſtulatione/vel ꝓuiſione: quia opponit crimina vel defectꝰ ꝯtra electum: ⁊ non ſeruauit formā decre. vt circa. qꝛ illa q̄ vult opponere ꝯtra electum nō expreſſit in ſuo libello: vel ſi illam expreſſit nō iurauit corꝑaliter ſacroſanctis euāgelijs tactis. vel ecōtra ſi iurauit corporaliter non expreſſit ea que vult obijcere in libello vel in inſtrumēto autētico: tñ non obſtante ꝙ non ſeruauit formā dicte cōſtitutionis ip̄e ſemꝑ ꝓſequitur ſuā appellationē: qꝛ quo ad aliqua bñ obſeruauit formā cōſtitutionis vt circa. quo ad alia nō obſeruauit: et ſic q̄ ad illa que obſeruauit cōſtitutionē vt circa/pōt ꝓſeq̄ appellationē ſuā. Et dū ꝓſequeref ſuā appellationē venit q̄dā aliꝰ q̄ non appellabat ab electiōe nec appellabat ꝯ ꝑſonā electā. q̄ voluit admitti. i. recipi in eadē cā ꝑncipalr: qꝛ dicebat hr̄e cōe intereſſe ſicut ille q̄ appellauerat ſi talis eligeref: qꝛ homicida vl' illegitimꝰ quare volebat admitti ad eandē cām ſicut ille qui appellauerat q̄uis ipſe non appellaret: ⁊ volebat admitti in cā ꝯ electū nō tanq̄ adherens cum appellāte: ſed volebat admitti vt principalis: q̄rif an talis bñ dicat Dicit ꝙ nō debet admitti ꝓ intereſſe cōi etiam proſequēdo eoſdem articulos q̄s ꝓſequebaf appellans: tñ poterit aſſiſtē appellāti ne ip̄e colludat. i. ne ip̄e fraudē ꝯmittat cum illo ꝯ quem appellauit. Sed quero vltra pater ſctē. ego pono ꝙ iſte ſuꝑueniēs hꝫ aliq̄d intereſſe ꝑticulare ſi talis eligaf. vult admitti ad cām an poſſit? Dicit ꝙ ſic. nā ꝓſecutionē ꝓprij intereſſe nō denegamꝰ. Et ſum in ỽſiculo. inſuꝑ. Et pone ꝙ ille appellās ab electiōe/poſtulatiōe/vel ꝓuiſione: videñ ꝙ melius ꝯſeq̄ret ſi ageret ꝑ viā ſimplicis q̄rele illud q̄d intendit q̄ faceret ꝑ ſuā appellationē. Quid fecit/certe ipſe q̄ appellauerat hoc fecit: qꝛ ipſe egit ꝯ eū cōtra quem appellauerat et deſerebat ſuam appellationē. Uel forſan econtra: qꝛ appellatꝰ egit ꝯ eū: q̄d facit iſte q̄ appellauit ⁊ deſeruit appellationē ⁊ agit ꝑ viā ſimplicis q̄rele: ipſe vult vti ſuis obiectiōibꝰ tam exp̄ſſis q̄ nō exp̄ſſis in ip̄a appellatiōe ſua quā īterpoſuerat an poſſit? Rñdef ꝙ ipſe dꝫ repelli ab obiectionibꝰ expreſſis in appellatiōe ſua ⁊ aliis non exp̄ſſis: ſi nō ſeruauit formā dicte ꝯſtitutiōis vt circa: puta qꝛ non iurauit: ⁊ ille q̄ non iurauit corꝑaliter nō audif niſi ſuꝑ obiectionibꝰ exp̄ſſis: p̄terq̄ in caſibus in cōſtitutione p̄miſſa exceptis: videlꝫ qñ ille q̄ appellauit non ſeruauit formā ꝯſtitutiōis vt circa. audif ſuꝑ nouiter emergētibꝰ vel ad ſuā noticiā de nouo ꝑuenientibꝰ: vel ſuꝑ illis q̄bus ſuꝑuenit ꝓbādi facultas: qꝛ in iſtis caſibꝰ ipſe nō excludef ſi agat ꝑ viā ſimplicis q̄rele: q̄uis nō obſeruauerit formā ꝯſtitutiōis vt circa. qñ īterpoſuit appellationē quā deſerit. Et ſum ibi. Etiā ſi appellationē ſuam non ꝓſequatur. Et miror de eo q̄d dicitis ꝙ appellās volēs deſerere. i. dimittere appellationē ſuā ⁊ agere ꝑ viā ſimplicis q̄rele ꝙ nō poterit ſe iuuare de obiectiōibꝰ ſuis exp̄ſſis niſi obſeruauerit formā dicte ꝯſtitutiōis: ⁊ dicitis. maxime de non exp̄ſſis niſi obſeruauerit formā illiꝰ cōſtitutionis. q̄ forma tenet ꝙ iuret corporaliter. qꝛ ſi nō iurauerit non audif niſi ſuꝑ exp̄ſſis. Sꝫ pono caſum ꝙ ipſe appellans nō vult illā appellationē ſuā ꝓſeq̄: imo vult illi appellationi renūciare. vel nō vult illā appellationē exhibē. i. monſtrare ſeu oſtēdere: imo aſſerit ſe nolle vti tali appellatione. ⁊ q̄uis faciat fidē corā iudice ꝙ ſi ip̄e mōſtraret ſuā appellationē ꝙ ipſe pararet arma ꝯ ſe: qꝛ per ip̄m eſt q̄ſitū ius aduerſario: puta qꝛ exp̄ſſit aliqua i appellatione ꝯ electū q̄ non poſſet ꝓbare: ⁊ ſic reꝰ poſſet abſolui: tñ his nō obſtantibꝰ nō poterit agere per viā ſimplicis q̄rele: ſic ꝙ poſſit opponere ea que obiecit in appellatiōe. Item dicit vltra ꝙ q̄uis omiſſio illius conſtitutionis repellat appellantē contra formā electionis vel ꝯ ꝑſonas eligentium vel ꝯ ꝑſonā electi ab obiectionibꝰ ꝓpoſitis vel ꝓponendis. ⁊ q̄uis illum repellat a ꝓbatiōe faciēda: tñ omiſſio forme illius cōſtitutiōis nō infirmat nec inualidat ꝓbationē iā factā ꝑ ꝯfeſſionem aduerſarij. h. d. Totū iſtud capl'm eſt ſatis obſcurū: ſed p̄cor p̄ſētis ad caſum ⁊ ad aliq̄s glo.

¶ Ordinetis. Nos Clemens decernimus cōſtitutionem ſeu decreta. vt circa. editam. i. factam ſeu ꝯpilatam in cōcilio lugdunēſi. i. dū conciliū lugdunēſi. celebrabaf locū nō hr̄e: qñ ea. i. qñ illa q̄ opponunf ſcꝫ ab appellante: ab electiōe: poſtulatione/ſeu ꝓuiſione/reſpiciunt directe ius ꝑſone opponētis: ſicut declaraui vel qñ reſpiciunt ius eccl'ie: vt etiā dixi in caſu vel preſuppōne: ſed decernimꝰ illā ꝯſtōnem vt circa. li. vi. tūc hr̄e locū vbi crimina vl' defectꝰ opponunf ꝑ ꝯpetitorē id eſt illū q̄ appellat ⁊ petit eligi appellando ne alius eligaf: vel appellādo ab electiōe iā facta vt ip̄a caſſef vel ꝑ oppoſitorē vel quēlibet aliū appellātem in formā vel in ꝑſonā. Et dic vbi crimina opponunf. ſ. ꝯ perſonā electā vel defectꝰ ꝯ formā electiōis. Ceteꝝ ꝓ ſꝫ eū p̄dictꝰ appellās circa crimina vel defectꝰ omittit. i. dimittit debitā ſpecificationē cāꝝ ſicut declaraui ſupra poſtmodū in ꝓſecutiōe negocij hoc eſt i. ꝓſecutiōe oppoſitiōis vel appellatiōis nō eſt audiēdꝰ ſuꝑ his. ſ. ſuꝑ q̄bꝰ omiſit debitā ſpecificationē cāꝝ. etiā. i. q̄uis aſſerat. i. affirmet ꝑ iuramentū hmōi circūſtātias vel ꝓbationes ꝑueniſſe ad ſe de nouo. ſane pro ſed vel ꝓ certe: ſi q̄s cuiꝰ intereſt: puta canonicꝰ eiuſdē eccleſie:

duxerit appellandũ ab electiõe/ poſtulatiõe/ vel ꝓui ſione/opponendo crimĩa vel defect⁹.omiſſa.i.dimiſſa ⁊ nõ ſeruata forma dicte ꝯſtitutionis vt circa.eodẽ.ſ. appellante poſtmodũ hmõi appellationẽ ꝓſequẽte: ait⁹.ſ.nou⁹ſuꝑueniẽs nõ appellans non dʒ admitti ĩ eadẽ cauſa prin cipaliter ꝓ cõ muni intereſſe. proſequẽdo cõ dẽ articulos cõ tra appellatum de articulos ap pellans ſuppleo proſeqtur licʒ.i. q̃uis poſſit aſſi ſtere appellanti ne colludat. pro pter hᵒ th̃ qḋ di cimus ſed ei ſci= licʒ nouiẽ venien ti nõ denegam⁹ ꝓſecutionẽ ꝓpriũ intereſſe. Inſuꝑ ſi appellans ab ele ctione: poſtulatione: vel ꝓuiſione agat cauſam ꝗuis ſimplicis q̃rele vel defendat eã ſcʒ cauſam appellato agente repellitur ab obiectionibus exp̃ſſis in appel= latione ſua: ⁊ repellitur ĩ aliĵs.i.ab aliĵs obiectõib⁹.ſ. nõ exp̃ſſis niſi conſtiterit ip̃m ſeruaſſe formã p̄dictã vt circa. Et dic p̄dictã formã.ſ.iurãdo: q: alr̃ nõ audi retur: et ſi ſeruauerit p̄dictã formã ſcʒ iurando audit̃ ſuꝑ nõ exp̃ſſis. p̄terq̃ in caſib⁹ exceptis in ꝯſtitutione p̄miſſa. q: in illis non tenet̃ ſeruare formã illi⁹ ꝯſtitu tionis. Etiã ſi nõ ꝓſequat̃ appellationẽ ſuã nec illam exhibeat.i.oſtẽdat ⁊ aſſerat.i.affirmet ſe nolle vti il= la dũ th̃ fides fiat ab eo ſcʒ ab appellãte: q: per ipſam appellationẽ queſitũ eſt ius aduerſario ſuo repellẽdi eũdẽ appellantẽ ꝑ ip̃am appellationẽ. licʒ.i. q̃uis ob miſſio forme iſtius ꝯſtitutionis repellat appellantẽ ab obiectionibus ꝓpoſitis vel ꝓponendis eoꝝ ꝓba tione facienda in formã electiõis vel in ꝑſonas eligẽ= tium vel in ꝑſonã electi: th̃ illa obmiſſio forme cõſtitu tionis vt circa non infirmat ꝓbationẽ factã ꝑ confeſ= ſionem aduerſariĵ vel alr̃ factã legitime.

vt circaᵃ editam in ꝯcilio lug dunẽſ. locum decernim⁹ nõ habere: quando que opponũ tur directeᵇ reſpiciunt ius ec cleſieᶜ vel opponentisᵈ per= ſone ſedᵉ tantum vbi per cõ petitorem ᶠ vel oppoſitorem quẽlibet appellantemᵍ in for mam aut ꝑſonas ʰ defectus ⁱ vel crimina opponunturᵏ.

¶ Glo.ſeq.dicit q̃d approbet vel declaret.

¶ Conſtitutionẽ. Lʒ Bonifacius aliq̃ declarauerit de q̃bus ſuo tp̃e dubitabat̃ circa decre. vt circa .vt.ſ.e. is qui.⁊ q̃ cõtra.⁊.c. ꝓcurator.⁊.e. ꝯſtitutio.li.vj. poſt eum th̃ noua dubia emerſerunt. q̃ clemẽs hac ſua cõ ſtitutione declarat. Aliquas opi. deteriat de q̃b⁹ dicã ꝑ partes. Et p̄mo approbat qḋ obſcure no. Archi. in decre. vt circa. dicens ibi q̃ electus non tenebat̃ ſua re illã ꝯſtitutionem. ſed ſatis erat q̃ in ſua appellati one ſeruaret antiqua iura. Io.an.

a ¶ Ut circa.ſ.eo.lib.vj.⁊ ita reſtringas hãc decla= rationẽ ad illã decre. nã decre.j.⁊ decre. cupiẽtes.eo. ti. eli. nõ cõtingit hec declaratio. Nã ille locũ habent etiã ſi nõ appellet̃ ꝓpter crimina vel defect⁹: ſʒ ꝓpter intereſſe ꝓpriũ appellantis. nec mireris. nã ille artãt ad veniendũ vel mittẽdũ infra certa tp̃a. decr̃. vt cir= ca. ad exprimendum ⁊ iurandum.

b ¶ Directe. ſemꝑ eñ ſecũdario vel indirecte ꝯtigit ¶ Glo.ſeq.dupl'r exponit vel reſtringit [eccleſiã exprimens quare.

c ¶ Eccl'ie. Poſſet ꝯiũgi ⁊ nõ ꝯiũgi ṽbuꝫ opponẽtis qḋ ſequit̃. ⁊ hoc intẽdit q̃ ſi eccl'ia vel p̄lat⁹ ip̃i⁹ noĩe ſe opponit: puta dicẽdo hoc eẽ ꝺ iure eccl'e illi⁹ q̃ vocẽ habeat in electõe.ſ.e. ſcriptũ.⁊.c. ꝯſtitutis.⁊.c. cuma na. de cã poſ. cũ eccl'ia. vl' q̃ de ipſius gremio debeat eligi: vel q̃ ad eã ſpectat ꝓuiſio. de ꝯſuetu. cũ dilect⁹. de reſti. in integ.c.ij. de ṽb.ſig. abbate. nõ erit loc⁹ for me decre. vt circa. Idẽ ſi loquit̃ de eccl'a ad quã facta eſt electio: poſtulatio: vel ꝓuiſio. vt q: dicunt̃ facta ꝑ dicta ꝯ p̃uilegia ip̃ius eccl'ie.ſ. de elec. ꝯſiderauim⁹. vl' opponit̃ ꝺ nu mero.ſ.ꝺ reſcp̃. conſtitutus.

¶ Glo.ſe.decla= rat. q̃rit. arg. ne gatiue. cõtrariũ ſoluit.

d ¶ Opponen tis vt q: dicit bñ ficium ad ſe ſpe= ctare vel ſibi de= bitum: vel q̃ ip̃e habet ꝓuidere forte iure ad ip̃ʒ ſolum deuoluto vel q̃ ſuit ꝯtem ptus: vel q: eſt canonice electus. his et ſi'libus caſib⁹ in appellatione nõ eſt neceſſe ſeruare ꝯſtõnẽ: vt circa. Percepi dubitatũ in curia in hoc caſu. Scripſerat pa pa michi ꝓuideri de bñficio in certa dioce. qḋ nõ exce dat valorẽ.l. florenorum: vel ſi de loco ſim oriundus. pro Ticio ſcripſit ſimpl'r ſecundo q̃ ſibi ꝓuideret̃ in eadẽ dio. de vacanti vel p̄mo vacaturo. poſt hoc vacã te bñficio ĩ dioceſi facto mihi ꝑ meũ executorẽ illḋ cõ ferri. Tici⁹ etiã facit ſibi idẽ bñficiũ ꝑ ſuos executo= res conferri: ⁊ appellat a prouiſione michi facta: ⁊ ꝓ ceſſibus executoꝝ meoꝝ: dicens q̃ bñficiũ excedat ſũ mam taxatã: vel q̃ nõ ſum de dioceſi oriũd⁹. dubitat̃ an decre. vt circa. ĩ appellatione ſeruari debuerit vł. q̃ non ꝑ hoc p̄ncipium: q̃ſi appell'o fũdet̃ ſuꝑ iure ap pellantis. nõ ſuꝑ defectib⁹ vel criminibus. Cõtrariũ vr̃ q: vtroq̃ caſu opponit̃ ꝯ formã ꝓuiſionis: ⁊ nõ ſo= lum ꝯ electionẽ circa quã ſtatute ſunt forme ꝯcil'. q̃a ꝓpt̃.c.ti. ſʒ etiã ꝯ ꝓuiſionẽ cadit obiect⁹ in formã vt patʒ in l'ra ipſius decre. vt circa. Itẽ ſecund⁹ obiectus ſatis eſt in perſonã vt defectiua dicat̃ ex loco originiſ quo ad illud bñficium: ⁊ illud ꝓcedat a reſcripto ſatꝫ th̃ ꝯuenit iuri cõmuni. facit qḋ no. de reſcrip. ſi ꝓpo nente. in glo. ſi.

Dubi= tatõ no tabilis

¶ Ceterum cũ circa crimina vel defect⁹ debitã circũſtan= tiarumˡ ſpecificationem pre= dictus omittit appellãs: non eſt poſtmodum in proſecuti= one negociĵ ſuper hisᵐ audi= endus: etiam ſi circunſtan= tias huiuſmodi vel probati= ones earum per iuramen= tum aſſerat ad ſe perueniſſe

e ¶ Sed. Repete decernimus locũ hr̃e tm̃.⁊c̃.

f ¶ Cõpetitorẽ. eiuſdẽ dignitatis vel bñficiĵ cuiuſ= cunq̃. ⁊ ꝯiunge appellantẽ qḋ ſequitur.

g ¶ Appellãtẽ. non ſ't ad ſedẽ apo. vł ad nos: vt.ſ. c. pri. qḋ facit ꝓ opi. quã tenuit ĩ decre. vt circa ĩ glo. ad papã: th̃ certũ eſt q̃ ſolũ in extraiudicialib⁹ appel lationib⁹ hoc locũ habet.ſ.eo. ꝯſtitutio.lib.vj.

h ¶ Perſonas. Eligentiũ vel electi: ꝓuidentiũ vel prouiſi: poſtulãtiũ vel poſtulati: ideo vtit̃ plurali. ad hoc.ſ. ꝟ. ſi. ⁊ que poſſunt in his opponi: notaui in de= cre. vt circa.

i ¶ Defectus. reſpicit formã ⁊ ꝑſonas: ſʒ qḋ ſequit̃ crimina: reſpicit perſonas.

k ¶ Opponunt̃. Satis notabãt hic ṽba ip̃i⁹ ꝯſtitu tionis ibi dum dicebat̃. ſe opponunt ꝓponendo aliq̃. ⁊c̃. vtiliſſimũ th̃ fuit hoc declarari.

l ¶ Circũſtantiaꝝ. Approbat hec l'ra qḋ no. ĩ decre. vt circa. in glo. quid ergo. ⁊ in decre. procurator. e. ti. li. vj.ſ. q̃ nõ ſufficiat opponere piuriũ: vel homicidiũ niſi fiat illoꝝ exp̃ſſio. ſic alibi debẽt exprimi circũſtan tie. ⁑ de cleri. egrotã.c. vno. lib. vj.

m ¶ Suꝑ his.ſ. ſuꝑ q̃bus omiſit debitam ſpecifica tionem. ac ſi dicatur q̃ ſi quedam plene ſpecificauit:

⁑ Adde q̃ debẽt exp̃mi. q: ag= grauãt delictũ l.l. aut facta. ꝟ.j.ff. de pe.

de nouo.[a] ¶ Sane[b] ſi quis cuius intereſt[c] ab electione/poſtulatione/vel ꝓuiſione[d] duxerit appellandum: opponendo crimina vel defectus: forma[e] dicte cõſtitutionis omiſſa[f] eodem[g] poſtmodum appellationẽ huiuſmodi proſequente[h]: alius ſuperueniens non appellãs[i] cõtra appellatum in eadem cauſa[k] ꝑncipaliter admitti nõ debet ꝓ intereſſe cõmuni[l] eoſdem articulos[m] proſequendo licet appellanti poſſit aſſiſtere ne colludat[n]: nõ tamen ei propter hoc proſecutionem proprij[o] intereſſe denegamus. ¶ Inſuper[p]

quedã nõ: ⁊ legitime iurauit: ſuꝑ ſpecificatis audiet ſuꝑ alijs non. etiam ſi vult iurare ꝙ circũſtãtias ſeu probationes ipſarum de nouo ꝑcepit. vt ſequitur.

¶ Glo. ſequens obijcit. ſoluit: ⁊ notat.

a ¶ De nouo. Videbat cõtrarium ꝑ decre. vt circa vbi ſuꝑ nõ oppoſitis auditur appellans cũ iuramento ꝙ illa de nouo ꝑuenerint ad ipſius noticiã ergo idem videbat de circũſtantijs nõ ſufficienter expꝛeſſis. ſʒ cõtrariũ hic determinat: qꝛ vbi nõ oppono qđ ignoro: vel qđ ſcio: ſʒ non credo me poſſe ꝓbare hic nullũ viciũ eſt. iuſtũ eſt ergo vt poſtmodũ admittatur cuʒ iuramento vt ibi. ſʒ vbi oppono ⁊ circũſtantias non expꝛimo: hic viciũ eſt qꝛ nõ debite oppono. Itẽ qꝛ nõ videt iuramẽtũ poſſe defendi quo iuraui me credere poſſe ꝓbare ex ꝙ nũc dico me nouiter circũſtantias vel probationes percepiſſe: ergo merito hic aliud ꝙ ibi. Et ſic no. qđ dicẽ ſoleo de ꝯſtr. vti. vel inuti. bone. qꝛ interdum expedientiꝰ eſt in totũ veritatẽ tacere ꝙ nõ ꝑfecte dicere. Jo. an.

b ¶ Sane. Deteriat aliqualiter no. ꝑ Cõp. ſ. e. c. j. li. vj. in glo. vnde merito. ver. ſed ad qđ admittetur.

c ¶ Intereſt. De hoc intereſſe nota. in decre. vt circa

d ¶ Prouiſione. Facta vel facienda: qđ dic vt. ſ. eo. qui contra certam. lib. vj.

e ¶ Forma. Specificationis de qua premiſit.

f ¶ Omiſſa. In quibuſdam.

g ¶ Eodem. ſ. appellante: ⁊ idem in adherente: per decre. vt circa. ver. alioquin.

h ¶ Proſequẽte. Quo ad illa in qbꝰ ſeruauit ꝯſtitutionẽ: vel in qbus ꝯſtitutio nõ artabat: vt. ſ. j. rñ. certũ eſt ei ꝙ ſi aliq̃ ſufficienter expꝛeſſit: aliq̃ nõ: ꝙ ad expꝛeſſa tʒ appellatio: dũmõ in alijs ꝯſtitutionẽ ſeruauerit.

i ¶ Nõ appellãs. Nec adherens: vt ſit fortiꝰ dubiũ Sed lra ſequens q̃ dicit ꝙ põt aſſiſtere videt cõtraria. Sed illud ꝓpter intereſſe.

¶ Glo. ſe. arg. a ꝯtrio. deteriat ⁊ q̃ſtionem ſoluit.

k ¶ Eadẽ cã. Ergo in alia poterit. hoc verũ per viaʒ actionis: ⁊ ſic non fuit de adherẽtibꝰ vt dicã. j. ꝓxi §. Et ſi dicas qđ ꝓficit hec appellatio: dic ꝙ multuʒ: qꝛ ſuccũbet appellãs in inſtãtia. ⁊ punietur in expẽſis ⁊ penis decre. j. ſ. eo. lib. vj. ⁊ fiet executio ꝯ ipm. Itẽ forſan ille tertiꝰ poſtea non aget vel agens ex aliquo capite forſan repelletur. Joh. an.

l ¶ Cõmuni. ſ. quando ⁊ in his ꝓſequitur ſuũ vel intereſſe eccleſie vel cõmune ſui ⁊ appellantis: vt cũ dr criminoſus is qui eſt electus vel ꝓuiſus vel defectus ſuus vel electio vel ꝓuiſio facta per eũ qui nõ potuit ꝓpter crimina vel defectꝰ: vel facta ꝓuiſione ꝑ lras ſurrepticias: vel his ſimilia.

¶ Glo. ſeq. oſtendit in quo ampliat. obijcit. iuſtificat et obiectioni reſpondet.

m ¶ Articulos. ſ. non ſpecificatos. et hoc voluit. ſ. alioquin. in decre. vt circa. quo ad appellantẽ et adherentes: ſed iſta latius loquitur. Et lʒ prima facie videretur iniquũ ꝙ vnus proſequi non poſſit id a quo repellitur alter ꝓpter ineptitudinẽ ꝓpoſitiõis vel defectũ ꝓponentes. facit. ij. q. j. ꝓhibet. x. q. viij. libellorum. in fi. ſ. de accuſatio. veniens. ff. de accu. l. hi tamen. in fi. ⁊ l. iij. in fi. vbi no. de accuſatore repulſo ꝓpter ineptitudinem libelli. ⁊ bñ fa. ff. de adul. ſi maritꝰ. §. j. in fi. ⁊ ſ. li. ho. exhi. l. iij. §. hoc interdictũ. Item licet graue videatur ꝙ negligẽtia vel culpa vniꝰ male expꝛimẽtis noceat eccleſie ⁊ oibꝰ alijs habentibꝰ eq̃le intereſſe. de re. iur. dolictũ. ⁊ regula. nõ dʒ alicui. li. vj. Tñ fateri oportet hic equuʒ: qꝛ alias inutilis fuiſſet quo ad hoc ⁊ deriſoria ꝓuiſio decre. vt circa ſi. appellãs poſſet ſubmittere pedagogũ qui ſibi aſſiſtens in eadeʒ cã vt dicit textus clare formaret ⁊ expꝛimeret ꝑ eum male formata ⁊ inſufficiẽter expꝛeſſa. Ad contraria rñdetur ꝙ loquuntur in alia cã vel inſtantia. Itẽ imputet ſibi q̃ a ꝑncipio nõ appellauit. Itẽ qꝛ via nullitatis illi nõ deficit. de ap. concertationi. li. vj. ⁊ ꝓſecutio ꝓpꝛij intereſſe vt ſequitur.

n ¶ Ne colludat. ſ. ſuꝑ expꝛeſſis in quibꝰ fuit forma ſeruata. ⁊ eſt ſi. de ꝓcura. c. ij. in fi. lib. vj. Et ꝙ ꝓſit ſic adeſſe: ibi no. in vl. glo. ff. de inoffi. teſta. ſi ſuſpecta.

¶ Gloſa ſeq. duas lecturas ponit ⁊ notat.

o ¶ Pꝛopꝛij. Si dicat ꝓpter qđ etiã fuit appellatuʒ planũ eſt etiam ſi non fuerit forma ſeruata vt in. j. rñ. vel intelligit de ꝓſecutione quam facit ꝑ querelã. Et no. ꝙ etiã publica vel popularis actio hʒ etiã q̃nq; ꝓuatũ intereſſe. ff. de ſepul. vio. l. iij. §. ſi ad plꝰes. de ꝓcura. lʒ in popularibꝰ. in ꝑn. cum ſuis ꝯcor.

Actio ꝓplaris q̃nq; intereſſe ꝑuatum habet.

¶ Glo. ſeq. duo euidentialia proſequitur.

p ¶ Inſuꝑ. Ad huius §. intellectũ ⁊ ꝑcedentis ⁊ ſequẽtis etiã ſcire debes qđ Cõp. no. ſ. e. c. j. li. vj. in glo. aliter vtraq;. ꝙ lapſis tempoꝛibꝰ illiꝰ decretalis. j. ꝑ appellãs q̃ infra tꝑa illiꝰ decre. nõ fuit appellationeʒ ꝓſecuta: poteſt electionẽ vel prouiſionem impugnare ꝑ modũ querele ex eiſdẽ cauſis ex qbus appellauit vel ex alijs: qꝛ tempus illius cõſtitutionis nõ ſtatuit vt poſt illud ſuper illis vel alijs non audiatur appellãs ſicut dicitur in iudicialibꝰ appellationibus. de appel. cum ſit romana. ⁊ ſicut dicit in decre. cupientes. ⁊ vide quod ibi no. in. iij. §. ſi vero. in glo. j. idem. ſed ſtatuitur ad hoc vt poſt illud tempus procedi poſſit partis abſentia non obſtante. Item ſcias ꝙ forma decre. vt circa: quo ad illa obiecta in quibꝰ requirit ipa forma duplex eſt. Vna ꝙ in appellatione oia ⁊ ſingula expꝛimantur in inſtrumento publico ſeu in lris. ⁊c. Secunda ꝙ ſuper obiectis debito modo iuret. Si pꝛima forma ſeruat: ſed ſcđa non: qꝛ non iuratur vel debito modo: non auditur appellans etiam ſuper expꝛeſſis. ſ. eo. titu. is qui. lib. vj. Si vero ſeruetur forma ſecunda: qꝛ debito modo iuratur: ſed nõ pꝛima: qꝛ non debito modo expꝛimitur. tunc aut nichil expꝛimitur aut aliquid expꝛimit debito mõ: aliqđ nõ. pꝛimo caſu non audit appellans: niſi in caſibꝰ exceptis in decret. vt circa. in §. niſi. in fi. Scđo caſu audit ſuꝑ expꝛeſſis. Itẽ in ꝑdictis caſibꝰ exceptis: ſʒ ſuꝑ obiectis nõ ſpecificatis nõ. etiã ſi velit iurare ꝙ circũſtãtias de nouo ꝑcepit. vt. ſ. ꝗ. rñ. hec ꝟa q̃ ad illa obiecta in qbꝰ forma requirit. ⁊ artat ꝯſtitutio. Si ꝟo ꝓpter aliq̃ appellat in qbꝰ artat ꝯſtõ: ⁊ ꝓpt aliq̃ in qbꝰ nõ artat. vt. ſ. j. rñ. tũc lʒ neutra forma ſeruetur: auditur appellãs illa ꝓſeq̃ns. q̃ conſtitutio non reſpicit. his viſis proſequor litteram.

Vt circa § declaratur.

ſi appellās[a] ab electione/poſtulatiōe/ vel ꝓuiſiōe ꝑ viam querele[b] ſimplicis cām agat[c] vl' eā appellato agēte defendat repellit[d] ab obiectiōibus in appellatiōe ſua exp̄ſſis[e] et alijs[f] niſi conſtiterit ip̄m formā ſeruaſſe predictā: pterq̄[g] in caſib⁹ in ↄſtōne p̄miſſa exceptis: etiā ſi appellationem ſuā nō ꝓſequat nec exhibeat et illa ſe aſſerat nolle[h] vti: dū tñ de ip̄a[i] corā iudice[k] fiat fides[l]: q: ꝑ ip̄am ius repellendi eūdē aduerſario eſt queſitū[m]. ¶ Illi⁹ vero ↄſtōnis forme[n] omiſſio licet appellātem ab obiectibus in formam electiōis vel ꝑſonas eligentium vel electi propoſitis vel ꝓponēdis ꝛ eoꝝ faciēda ꝓbatione repellat: probationē tñ factā ſup his ꝑ aduerſarij confeſſionē vel al's legitime[o] nō non infirmat[p]. Idem.

¶ Sine ſpeciali licētia pape nullus ꝓuidere pōt eccleſie cathedrali clero carenti ꝛ populo chriſtiano. Religioſus per prelatū licentiari non debet: vt tali ꝓuiſioni cōſentiat conſentiēs etiā ſi fuerit cōſecratus priori prelato ſubiacet: nec in ep̄m recipit: nec ad aliquem honorē promouet: q̄ cōtra fierent irrita decernit.

Ioan. an. Caplm. v.

In pleriſq; eccleſijs ne-

a ¶ Appellās. vel adherens: q: de vtroq; loquitur decre. vt circa. §. alioquin. Alter ergo qui nec appellans eſſet nec adherēs bene admitteretur: cum eſſet in eo ratio poſita in fine huius §.

¶ Glo. ſeq. querit ꝛ ſoluit.

b ¶ Querele ſimplicis. Nunquid ergo reprobat opinio Cōpoſt. de qua dixi in princi. hui⁹ ptis? Dic q̄ nō: ip̄e em̄ non fuit locut⁹ de pena decret. vt circa. quā etiā non vidit: ſed de pena decre. p̄me que hoc ſolum h̄z q̄ poſt ip̄s ibi ſtatutū procedit in partis abſentia. Sed decr. vt circa. ipōnit penā non ſeruāti formam in iurādo q̄ non auditur: etiam ſup exp̄ſſis: nō ſeruanti in exprimēdo q̄ non pōt obijcere non expreſſa ſimpliciter: ergo in penā ab obijciēdo repulſus nec ꝑ viā querele poſſit obijcere. ꝛ hoc vult iſte §. ſed punitur ſolum in ꝓceſſu fiendo in eius abſentia: ꝛ per appellationē ꝓſequi pōt obiecta in eo ſtatu in quo cām inuenit: ſ; ꝛ ꝑ querelā: ꝛ ſic verū ſit dictū Cōpoſt. cū ſ; diuerſe ſint culpe: nō mirū ſi diuerſe ſint pene. ꝛ ſimile qđ no. ſ. eo. cumana. in vltima glo.

c ¶ Agat. fa. de ap. concertationi. lib. vj. ꝛ qđ nota. poſt Inno. ꝛ Hoſti. de ap. dilecto.

d ¶ Repellit. iſtāte appellato: vt dicā. i. ſi. hui⁹ ptis.

e ¶ Exp̄ſſis. Si intelligas ſingulariter et clare tūc exponas quod ſequitur formam ſeruaſſe predictam: ſcilicet in iurādo. cum enim non iurans nō audiatur etiā ſuper expreſſis per viam appellationis: ergo nec per viam querele. de regu. iur. cum quid. lib. vi.

f ¶ Alijs. non expreſſis.

g ¶ Preterq̄. excepit a verbo alijs. ꝛ eſt ſenſus. appellās qui formā nō ſeruauit in exprimendo auditur ſup noniter emergentib⁹ vel ad noticiā ꝑuenientib⁹ vel ſup quibus ſupuenit ꝓbandi facultas. illis ergo caſibus non excludetur etiam per viam querele.

h ¶ Nolle vti. Uidens enim appellās q̄ formā non ſeruauerat. de concilio aduocati celat appellationē/ vel dicit q̄ illa non vult vti: vt cām ꝑ viā querele ꝓſequi poſſit. Et facit hec lr̄a ad queſtionē: an inuito impetrante is contra quē impetratū eſt poſſit vti reſcripto de qua ſatis ſcripſi poſt Inno. ꝛ Hoſti. de reſtitu. ſpo. ex conqueſtione. Jo. an.

i ¶ De ip̄ſa. Appellatione in qua nō fuit forma ſeruata vel illorum expreſſio facta.

k ¶ Iudice. Corā quo per viā q̄rele ſimplr̄ agit cā.

¶ Gloſa ſequens ſoluit dubium triplicem diſſimilitudinem exprimens.

l ¶ Fides plena. Nec ſufficeret illa ſemiplena de qua no. Cōpoſt. in. c. j. ſ. eo. lib. vj. in glo. quid ſi papa

vbi dicit ꝑ vnum teſtē ꝛ lr̄as quas ꝓcurator abſentis de cui⁹ ꝓcuratorio conſtat: vult impetrare ſuper appellatione ꝓbari appellatū: illud em̄ locū habet quo ad ꝓceſſum in ptis abſentia faciendū: ꝛ quo ad ꝓbationem deuolutionis. ſed hic loquit de pena repulſionis: vt ſtatim ſequit. Itē illud corā iudice appellationis: hoc corā iudice querele. Itē ibidē ꝺ ꝓbatiōe appellationis: hic neceſſe eſt ꝓbare formā appellatiōis. Uides ergo tē ꝑ hoc quomō expedit appellato q̄ ſibi in forma publica appellatio intimetur. ſ. e. ca. pri.

m ¶ Queſitū. Optime cōcor. ſ. e. ab eo. li. vj. ꝛ cum hoc reſpiciet fauorē appellati eo patiēte bene procederet obiectio. ad hoc. ſ. §. ꝓxi. nō ſic in caſu illius decre. ab eo. vt ibi no. in vlti. glo.

n ¶ Forme. Si itelligas de forma iuramēti planū ē ſi de forma exp̄ſſionis/ idē cū diſtinctiōe quā ſcripſi. ſ. §. ꝓxi. in p̄n. hoc dico q̄ ad repulſionē de qua ſequit.

o ¶ Legitime. Si ergo inuito appellato fieret probationū receptio ſuper articulis ſuper quibus recipi non debebat hoc ſibi non nocet: conſueuerūt articuli admitti ſaluo iure impertinentiū ꝛ non admittendorum. de quo ſcripſi de offi. delega. cum cōtingat. ſup glo. pe. de teſti. ex parte.

p ¶ Non infirmat. Bñ concor. de accu. ca. ſ. ꝛ. ſ. lib. vj. ꝛ facit qđ no. ſ. eo. ſi forte. lib. vj. in. v. glo.

In pleriſq;. Sūt tres ptes. In prima ↄſtōnis cā diuiſio In ſcđa ↄſtitutio. In tertia ꝓteſtatio. Scđa ps quā ſummani q̄ttuor facit. Prio ꝓhibet ꝓuiſionē fieri. Scđo licētiā dari. Tertio punit ↄſentiētē. Quarto decernit. ptes patēt. ꝛ ſumme fuit honeſtū qđ hic dr̄.

¶ Pater ſanctiſſime video multas eccl'ias cathedrales paupimas ꝛ priuatas auxilio facultatū ſeu diuitiarū q̄ non hn̄t clerū nec pp̄lm: ꝛ video aliq̄n iſtas eccleſias vacare ꝓlato: ꝛ hi ad quos ſpectat eorū prouiſio frequēter aſſumunt religioſos mendicātes ad honorē pontificat⁹ vel ꝓlature. q̄ religioſi aſſumpti non poſſunt ꝓdeſſe aliquo modo ip̄i eccleſie: nec p̄nt ꝓeſſe vt decet ꝛ cōuenit: immo obnubilāt ꝛ obſcurāt ſerenitatē ſeu dignitatē pōtificalis dignitatis inſtabilitate vagatiōis ꝛ opprobrioſe mēdicitatis. Ego q̄ro pater ſancte an iſti tales ꝓuidētes eccleſijs de talibus ꝑſonis paupimis bene faciāt? Et r̄ndet papa q̄ decetero nullum religioſum vel mendicantē eligant ad dignitatem eccl'ie cathedralis q̄ careat clero ꝛ ſubditis chriſtianis. Itē dicit papa q̄ talis religioſus nūq̄ petat licentiā a ſuo ſupiore vt talē dignitatē adipiſcat: nec ipſe ſuperior forſan ꝓuincialis vnq̄ valeat dare licentiā tali religioſo mendicāti: immo dicit ſi religio

ſus petierit licentiā ad adipiſcēdā .i. ad capiendā ta-
lē dignitatē: ⁊ paſſus fuerit eligi in epm: vel ꝑmiſerit
ſe conſecrari: ꝙ ipſe nullo mō recipiat in epm: ſed pa-
tiet talis religioſus ꝓ ambitione tali ꝙ ipſe erit redā
ctus .i. poſitꝰ ad ſuū monaſteriū vt i illo viuat ſeu de-
gat humiliter ⁊ ꝙ in illa religio ne ſeu monaſte- rio ſuo nunꝗ̄ aſ ſumat nec aſcen dat ad aliquam dignitatē. Et ſi

dum (quod dolentes [a] referimus) preſidio [b] facultatum priuatis ſed et clero carentibus et populo [c] chriſtiano [d] multos frequenter et religioſos [e] preſertim improuida

aliqd ꝯ premiſſa fuerit attētatū. oīa decernimꝰ vana non obſtāte .i. nō ꝯtrariante quacūꝗ̄ ꝯſuetudine. Or pꝛ ſanctiſſime video vr̄am cōſtitutionē nobilē in qua nō vultis pauperē cū paupe nubi: qꝛ non vultis ꝙ eccl̄ia cathedralis priuata a ſubſidio facultatū habeat ꝓlatū religioſum ⁊ pauperē. Sed q̄ro an ſic̄ intelligatis in alijs eccleſijs tā cathedralibꝰ ꝗ̄ nō habentibus diuitias ⁊ bonos reditus: an in talibus ꝓhibeatis ne religioſi mēdicātes eligant? Et r̄ndet ꝙ non: immo vult papa Clemens ꝙ in talibus ius commune ſeruet nec vult in alijs ius cōe coartari .i. reſtringi vel ampliari. h. d. ideo vide textū. Improuida ſuꝑiorū ꝓuiſio aſſumit multos ꝓſertim religioſos. freq̄nter .i. ſepe. ad honorē pontificatus .i. in epos. in pleriſꝗ̄ eccleſijs nedū ꝓuatis ſubſidio .i. auxilio. facultatū .i. diuitiarū. ſꝫ ēt carētibꝰ clero ⁊ pp̄lo xp̄iano. qḋ referimꝰ .i. recitamꝰ ⁊ narramꝰ. dolētes .i. cū dolore. q̄ .ſ. religioſi aſſumpti nec ſunt valētes .i. potētes ꝓdeſſe ꝓut expediret .i. vt cōueniēs eſſet ipſi eccl̄ie. nec valētes ꝓeſſe. vt .i. ſicut deceret. Et qꝛ religioſi electi ad eccl̄ias cathedrales carētes populo ⁊ clero obnubilāt ſerenitatē .i. deturpāt ⁊ obſcurāt nobilitatē pōtificalis dignitatis inſtabilitate vagationis ⁊ mēdicitatis opprobrioſe. Et ſic inſtabilitate vagatiōis: qꝛ ꝑ totā ſuā vitā ſtāt vagando et diſcurrēdo ꝑ dioceſes q̄rēdo vicariatus ab epis habētibꝰ latas dioceſes. ⁊ vt ipſi ſint epi portatiui: ſicut videmus in multis ciuitatibꝰ in q̄bus nō reſidēt epi: ⁊ iſti epi nō reſidētes dāt vicariatū ſuū cuidā religioſo epo: q̄ vulgariter appellat epo portatiuꝰ q̄ cōfert ordines epi: vel dic inſtabilitate vagatiōis: quia iſti vadūt ad curias ꝓncipū: ⁊ q̄rūt hr̄e penſionē: ⁊ multotiens ꝓncipes eos hn̄t tanꝗ̄ familiares: ⁊ tanꝗ̄ capellanos. ⁊ dic mēdicitatis opprobrioſe: qꝛ opprobrioſum .i. turpe eſt epis mēdicare. Et ſequitur in textu. Nos igit volētes ꝓuidere ꝯ temeritatē .i. ꝯ fatuitatē tā faciētiū .i. eligētiū tales religioſos: ꝗ̄ frequentius recipiētium hm̄ōi ꝓuiſiones: qꝛ etiā punit religioſos patientes ſe eligi ⁊ ſibi ꝓuideri de talibꝰ dignitatibꝰ ſtatuimꝰ de ꝯſilio nr̄oꝝ fratrū .ſ. cardinaliū vt nullus decetero .i. āmodo vl̄ deinceps. ꝓpollēs .i. clarēs quātacūꝗ̄ dignitate ꝓuideat de paſtore eccl̄ie cathedrali ſibi qualitercūꝗ̄ .i. quōcūꝗ̄ ſubiecte. q̄ cathedralis eccl̄ia careat clero ⁊ pp̄lo vl̄ ſubditis xp̄ianis niſi ſufficiatur ſuꝑ hoc ſp̄ali auc̄te ſedis apo .i. niſi hoc .ſ. ꝙ eligat religioſuꝫ ad talē dignitatē īpetret a ſede apo. ꝙ talē religioſum eligat: vel niſi ipſe religioſus īpetret a ſede apo. ꝙ eligat. q̄ ꝓ et: ⁊ nullus religioſus vnꝗ̄ licētiet a ꝓlato forſan ꝓuiciali ꝙ ꝯſentiat tali ꝓuiſioni .ſ. ꝙ eligat. ꝙ .i. qꝛ/qꝛ ſi licētiatꝰ ꝯſenſerit hm̄ōi ꝓuiſioni ⁊ fecerit ſe aut ꝑmiſerit ſe in epm ꝯſecrari nullatenus .i. nullo mō recipiat in ep̄ali honore: ſꝫ in penā tante ambitionis .i. ꝓ pena huius ꝙ ambiuit talē honorē ipſe degat .i. viuat cū paupꝑtate. q̄ ꝓ et: et iaceat ſemper proſtratus ⁊ humilis ſub prelato .i. ſubditus ſuo prelato ſue religionis aut monaſteriū. ita ꝙ eidē

religioſo paſſo de ſe fieri talem electionē nullus ſit acceſſus in religione ſua. aut extra religionē ſuā cuiuſlibet .i. cuiuſuis honoris vel adminiſtratiōis. eī ꝓ qꝛ. vel ꝓ certe/nos Clemēs decernimꝰ irritū eſſe ⁊ inane .i. vanū ⁊ nulliꝰ effectꝰ q̄cquid ꝯtingit attētari vel fieri. ſuppleo. ꝯ p̄miſſe: vel ꝯ aliq̄d premiſſoꝝ .i. ſ̄dictoꝝ in iſta cōſtitutiōe. non obſtāte .i. nō cōtrariante q̄cūꝗ̄ cōſuetudine. Sane .i. certe et recte decernimꝰ ꝓmiſſa eſſe ſp̄aliter ꝓuidenda circa p̄fatas eccl̄ias .i. circa eccleſias cathedrales carentes clero ⁊ populo chriſtiano. ꝙ .i. qꝛ: qꝛ nec .i. nō intēdimꝰ circa ꝓuiſionē quarū liber aliarum eccl̄iarum nō carētium clero ⁊ populo coartare limites iuris cōis. nec intendimus ampliare vltra. Et ſic concludit ꝙ iſta conſtitutio hꝫ locū ſolum in eccl̄ijs cathedralibꝰ carentibus clero ⁊ pp̄lo ⁊ non habet locū in alijs eccl̄ijs habentibus populū immo in ipſis oī inimodo vult ſeruare ius cōmune.

a ¶ Dolentes. Concor. ḋ. de cele. miſſa. dolentes. ḋ. de ſta. mo. recolentes. ꝯ eo. titu. attendētes. et de cēſ. ad noſtram. in ꝓin.

b ¶ Preſidio .i. ſubſidio: ſine quo ſp̄ualia diu ē nō poſſunt. j. q. iij. ſi quis obiecerit.

¶ Glo. ſeq. querit. arg. negatiue ⁊ affirmatiue: et declaratione poſcit dicens primum plus placere.

c ¶ Et pp̄lo. Certū eſt ꝙ clerus ⁊ pp̄ls ſunt diuerſa de ꝓuileg. ex p̄te. de ſen. excō. ſi ſn̄ia. lib. vj. Quid ſi hꝫ alterū tm̄? hic ⁊ ꝯ eo. c. ponit copula. ꝑ qḋ videt ꝙ carere debeat vtroꝗ̄. hn̄s aūt alterū nō caret vtroꝗ̄. ⁊ ſic nō videt artare ꝯſtitutio. vide ſi ſic. habens codicē non includit ſub carētibus decreto ⁊ codice. ⁊ habēs panē nō includit ſub carētibus pane ⁊ vino: ⁊ habēs argētum nō includit ſub carētibus auro et argento: ita nō includat eccl̄ia habens clerū vel populū ſub carētibus clero ⁊ pp̄lo. alr̄ nō eſſet diuerſum dicere clero ⁊ pp̄lo: ⁊ dicere clero vel pp̄lo: et eſſet hoc incidere in improprietatē locutiōis ſumendo copulatiuam ꝓ disiūctiua: q̄ īproprietates excuſande ſunt/nō ſequende: vt no. de ꝟb. ſig. p̄terea. ꝓ hoc facit qꝛ foret abſurdū ꝙ illi clero vel pp̄lo quē hꝫ eccl̄ia ſubtraheret epus ⁊ hoc multū viget. Cōtra carere eſt nō hr̄e: ſꝫ ſi dixiſſet: ſi nō habeat vl̄ niſi habeat clerū ⁊ pp̄lm ꝓpter copulā requirit ꝙ habeat vtrūꝗ̄: ḡ ſi hꝫ alterū tm̄: artat ꝯſtitutio. ⁊ idē in p̄dictis exēplis ſi dicat ſi non habeat: vl̄ niſi habeat decretū ⁊ codicē: req̄rit ꝙ habeat vtrūꝗ̄. Itē cū ḋr ſi nō habeat panē ⁊ vinū/argētū et aurum/et in ſilibus. vt cū ḋr nulliꝰ eligat niſi habeat vel ſi nō habeat etatē/ſciam ⁊ mores/ſingula requirunt. vt. ḋ. cū in cūctis. Idē ſi dicat ſi careat ſcia moribus ⁊ etate. facit de eta. ⁊ quali. c. ē te. Pro vtraꝗ̄ p̄te poſſet induci. ff. de re. du. ſi is qui ducenta § verum. Vtrū egeret declaratione. ſed primum plus placet.

Eccl̄ie carentis pp̄lo tm̄/vel clero tātū/an ꝓuideri poſſit de epo ſine paſſione ſine pa pe lnia.

¶ Glo. ſeq. primo ponit dictum: pro ſolutione contrarij remittit. ſecundo ſoluit dubium.

d ¶ Xp̄iano. Talia loca q̄ ſunt in p̄tā̄te hoſtiū non deſinūt eē ſacra. Ad .l. cū loca. ff. de reli. ⁊ ſum. fu. rn̄de. vt no. vij. q. j. paſtoralis .l. fi. Nō puto tn̄ ꝙ ſit neceſſarium ꝙ locus ſit captus ab hoſtibus. ſatis enim eſt ꝙ clero careat ⁊ ſubditis chriſtianis ꝑ verba huius decre. licet non ſit in hoſtium poteſtate.

e ¶ Religioſos. Qui laborāt ad hoc etiā interdum importune ⁊ ꝑ corruptelas: vt dicere poſſunt cū pſalmiſta. Laqueꝰ ꝯtritꝰ eſt ⁊ c̄. ꝓs. Niſi qꝛ dn̄s erat. Vidi.

ſuperiorum[a] ꝓuiſio ad pontificatus aſſumit honorem: qui nec (vt expediret) prodeſſe: nec preeſſe (vt deceret[b]) volentes: inſtabilitate vagationis[c] et mendicitatis opprobrio[d] ſerenitatem[e] pontificalis obnubilant[f] dignitatis. ¶ Volentes igit̃ cõtra temeritatẽ tam facientiũ q̃z vt frequẽtius recipiẽtiũ ꝓuiſiones hmõi ꝓuidere: de cõſilio fratrum noſtrorũ ſtatuimus: vt nullus decetero q̃ztacũqz[g] dignitate prepollẽs (niſi ſpecialis[h] ſup hoc auctoritate ſedis apo. fulciat̃) de paſtore[i] prouideat cathedrali[k] eccleſie ſibi qualitercũqz[l] ſubiecte: que clero careat et ſubditis chriſtianis[m]. Nulluſqz religioſus a ſuo vnqz q ꝓuiſioni tali conſentiat licẽtiet̃ prelato[n]. Q ſi licentiatus[o] etiã huiuſmodi ꝓuiſioni cõſenſerit: ⁊ in epm̃[p] ſe fecerit: aut permiſerit[q] cõſecrari: in epali nullaten[r] recipiatur honore[s]. ¶ Sed in tãte ambitionis penam ſub religionis ac monaſterij[t] ſui prelato[u] ſemꝑ ſic degat humilis iaceatqz ꝓſtratus[v] q nullus eidem in religione ſua vel extra ad gradũ honoris vl̃ adminiſtrationis cuiuſlibet[x] ſit aſcẽſus. ¶ Nos em̃ quicquid contra premiſſa vel aliquod[y] premiſſorũ contigerit attentari irritũ eſſe decernimus et inane: cõtraria quacũqz conſuetudine nõ obſtãte[z]. ¶ Sane circa ꝑfatas[2] eccl̃ias ꝑmiſſa ſic ſpãliter ꝓuidẽda decernimus[3] q circa ꝓuiſionẽ quarũlibet aliarũ[a] facultatũ ſuperiorꝫ nec coartare intẽdim[b]: nec vltra iuris cõmunis limites ampliare[b]. Idem.

¶ Capitulũ quorũdam quo ad diſcordiã ⁊ minoritatẽ numeri: intelligit̃ quo ad voces facti non ſm̃ iuris fictionem.

Q h. d. Jo. an. Caplm. vj.

QUod[c] circa religioſo-

lam religioſum cõſecratum ad titulũ qui non erat in rerum natura: nec fuerat. qd patere poſſet per ꝓuinciale. i. per librum in quo ſcripte ſunt prouincie.

a ¶ Superiorũ. Ad quos ſpectat q̃uis iure ꝓuiſio. Et maxime quattuor principales pr̃iarche ⁊ quidam archiepi qui ſub eis ſunt cõſueuerũt hoc facere.

b ¶ Decere. viij. q. j. q̃ epatũ

c ¶ Vagationis. cõſueuerũt tales diſcurrere ⁊ vicarias epõꝝ q̃rere maxie habentiũ dioce. latas iterdũ ꝓncipibus adherere familiariter qui cũ honoris querunt habere capellanos epõs.

d ¶ Opprobrio. Nedum in epo ſed in quolibet clerico. xciij. diſt. diaconi.

e ¶ Serenitatem. de q̃. ⁊ de penis. ſi de ſuadẽte. circa fi. Jo.

f ¶ Obnubilant. Saltẽ q̃ ad vulgus. de hoc. xciij. diſ. legim[9]. ſa. 8. de ꝑuil̃. c. j.

g ¶ Quantacunqz. Propter pr̃iarchas hoc dicit vt predixi.

h ¶ Spãli. Si ergo haberet generalẽ auctoritatẽ prouidẽdi epatibus ſpectantibus ad prouiſionẽ papalẽ. nõ ſufficit per hanc litteram.

i ¶ De paſtore. Vtitur hic vocabulo g̃nali: vt archiepõs epõs ⁊ etiã patriarchas comprehendat: alibi latius. 8. eo. ne pro defectu. de reg. iur. q̃uis.

k ¶ Cathedrali. In aliis locum non habet. vt in fi.

l ¶ Qualitercunqz. Non diſtinguit. ergo ſiue plene ſubſit ſiue quo ad prouiſionem tantum.

m ¶ Xp̃ianis. Circa. iiij. pr̃iarchales ſedes principales q̃dicit ſunt in ptãte infideliũ vel ſciſmaticoꝝ. ꝓuidit Boniſa. in ſua extrauaganti. ſancta romana.

n ¶ Prelato. q̃ ꝫ faciẽs ꝓuiſiõẽ[9] eẽt pena arbitraria ex q̃ circa ipſũ certa h nõ ſtatuit̃. de offi. dele. de cauſis.

o ¶ Licẽtiatus etiã. Ergo habita licẽtia conſentire nõ poteſt. concor. 8. eo. quorũdam. § j. in fi. lib. vj.

p ¶ Et in epm̃. Nota q ex ſolo cõſenſu nõ eſt locus penis inferioribus. ſed tunc demũ cum ſequitur conſecratio. hoc probat hec copula.

q ¶ Permiſerit. i. abſolute coacto ceſſaret pẽa. 8. qd me. cã. fac. nec iõ mereret̃ charact̃. 8. de bap. maiores.

[Epus nullius eccleſie eẽ põt.] r ¶ Honore. Quia non admittetur quo ad executionem pontificalis officij: nec permittetur pontificalibus inſignibus vti. ⁊ ſic minus poteritqz alter epiſcop[9] nullius eccleſie. de ordi. ab epi. c. j.

ſ ¶ Monaſterij. Includit etiam canonicã regularẽ de eta. ⁊ qualita. intelleximus. de priuileg. cũ olim. §. in prin. ⁊ per hanc litteram patet hanc penam ſolum in religioſis locum habere.

t ¶ Prelato. Ergo ꝑ talẽ ꝓmotionẽ non fuit ſoluta obedientia. ſecus ſi promiſſio tenuiſſet. xviij. q. j. c. vno xvj. q. j. ne ꝓ cuiuſlibet.

v ¶ Proſtrat[9]. Concor. de deci. q̃uis ſit. in fi.

x ¶ Cuiuſlibet. cõcor. ⁊. de regu. ca. j. §. vt profeſſores. ⁊ ꝑ hoc excludit etiã tẽporales.

y ¶ Vel aliqd igit̃ ꝓuiſio de tali eccl̃ia facta nõ valet: nec licentia conſentiendi religioſo data: vel ipſius cõſenſus vel cõſecratio ſubſecuta q̃ ad ipſius executionem: nõ dico quo ad characterem. facit qd no. de cõſe. diſt. v. man[9]. in vlti. glo. ⁊ facit qd di xi. 8. de conſue. quanto ſuper. j. glo. Itẽ nec valet promotio facta de tali cõtra primũ dictum.

z ¶ Nõ obſtãte. Multa ſimilia vide de cõſtitu. ca. j. lib. vj. in glo. pe. et concor. ⁊. eo. ſtatutum.

2 ¶ Prefatas. Cathedrales clero carentes ⁊ populo chriſtiano.

a ¶ Aliarũ. Non cathedraliũ vel etiam cathedralium habentium clerum et populum chriſtianum.

b ¶ Ampliare. Simile de innouatiõe dicitur q ius vetus conſeruat: nouum autem nõ creat. de priui. ex parte. j. in fi. ⁊ ca. qz intẽtionis: et optime cõuenit huic ſuni extraua. Cle. que incipit. meruit. Joan. and.

c Q Uod circa. Iſtud ca. determinat ſeu declarat conſtitutionẽ quorũdã. lib. vj. in illo. ca. dicit̃ [Additio dñi helye.] q ex vocatione quocũqz modo facta in diſcordia de religioſo mẽdicãte ad prelaturã extra adminiſtrationẽ ſui ordinis nõ acq̃ritur illi ius. nec tali electioni poterit cõſentire etiã de licẽtia prelati ſui. Itẽ dicit de vocatione facta a minori parte ſeu numero ad quãlibet prelaturã de religioſo nõ mendicante: ⁊ ſecus factum irritũ decernit hoc habito preſuppono q duplex eſt electio. quedã eſt que in facto conſiſtit: vt quãdo ſunt [Electio eſt duplex.] decẽ electores: ⁊ octo vnũ eligũt alij duo eligunt aliũ. Sed cõtra iſtos duos opponitur q ſunt excõmunicati quare ille qui eſt electus ab octo dicit. Ego ſum electus ab oĩbus: ⁊ ſi aliquis dicat. Certe tu nõ es elect[9] niſi ab octo. ⁊ ſunt decem electores. ergo tu non es electus ab omnibus? Ipſe reſpondet. ius fingit me eſſe

electū ab omnibus. Ꝗuis non ſim electus niſi ab octo quia poteſtas eligendi eſt trāſlata in octo. poſtq̄ alij ſunt excōicati. His p̄ſuppoſitis cū glo. poſita in v̄bo q̄ in facto. ¶ Pone caſum. Quidā religioſus fuit in aliq̄ dignitate elect⁹ q̄ nō eſt de ordie ſuo: ſʒ extra ſuū ordinē: ⁊ cū eſſent decē electores fuit elect⁹ ab octo de electorib⁹: ⁊ aliq̄ duo electores elegerūt quēdā aliū nō religioſū ſʒ iſte religioſus

Caſus lr̄alis dn̄i helye.

rum electiones[a] ſuper diſcordia[b] ⁊ minoritate[c] numeri bonifaciana conſtitutione[d] cauetur: de diſcordia et numeri minoritate que[e] in facto non in fictione vel iuris effectu cō ſiſtunt debere intelligi declaramus[f].

opponebat contra eos q̄ erant excōicati: ⁊ ſic q̄ nō habebant vocē in capitulo ⁊ q̄ vox illoꝝ duoꝝ eſt trāſlata et confuſa in alios octo qui ipſum elegerant: ⁊ ſic ſi ctiue dicebat ſe electū ab oibus. Modo quero an ipſe bene dicat ⁊ an ſatiſfaciat ↄſtitutioni quoꝝdā poſite eo. lib. vj. Ad qḋ r̄ndet papa q̄ nō. et dicit in tex. Nos Clemens declaram⁹ illud qḋ cauet̄ in ↄſtitutione bonifaciana circa electiōes religioſoꝝ ſup diſcordia numeri. ſ. in religioſis mendicātib⁹ ⁊ minoritate numeri ſcʒ in religioſis nō mendicantib⁹ debent intelligi ea q̄ ↄſiſtūt in facto. Quia requirit̄ q̄ ab oibus eligat̄: ⁊ q̄ oēs concordēt: nō autē in fictione iuris vel ei⁹ effectu qꝛ q̄uis ſint aliqui q̄ ſint excōicati: ⁊ nō cōcordant electioni ipſius religioſi: ideo ꝓpter hoc non dicit̄ nec eſt electus: qꝛ illa cōſtitutio intelligit q̄ de facto eligatur ab oibus. Uide gloſam ſup verbo. [que de facto.]

¶ Glo. ſe. cōmēdat. dicit qḋ determiat ⁊ qḋ approbat

¶ Quod circa. Breue ⁊ vtile determināo decre. quoꝝdā. ē. e. lib. vj. ⁊ approbās qḋ ibi no. Jo. mo. ⁊ Archi. ⁊ qḋ no. ē. eo. ti. indēnitatib⁹ ⁋ ſane. in. iiij. glo. Jo. an.

a ¶ Electiones. Paſſiuas: nā cōſtitutio hic declarata loquitur qn̄ religioſi eligūtur quicūq̄ ſint eligētes religioſi vel alij. Et dic electiones / poſtulationes / ꝓuiſiones vel quaſlibet vocationes: vt ibi.

b ¶ Diſcordia. Hoc quo ad mēdicantes circa quos ꝓuiſum eſt q̄ ex electione in diſcordia facta de ipſis extra adminiſtrationes ſui ordinis nullum ius eis acquiratur nec audeant conſentire.

¶ Glo. ſeq. exponit ⁊ id dupliciter probat ⁊ prorogat.

c ¶ Minoritate. Hoc q̄ ad religioſos nō mendicātes circa quos ſtatutū fuit: idē circa electiones factas de ipſis ad quaſcūq̄ prelationes a mioꝛi parte numeri.

¶ Gloſa ſeq. primo declarat litterā. ſcd̄o querit ⁊ ſoluit quo ad decre. quoꝛūdam. quo ad decre. indēnitatibus diſtinguit et declarationem expoſcit: ſubdēs de non vocādis: vel vocatis: qui contēnunt vel renūciāt et de non conſtitutis in ſacris.

d ¶ Cōſtitutione. ē. e. q̄rūdā. ⁊ ptʒ ꝑ ſinglare qḋ nō loquit̄ de decre. indēnitatib⁹. Jtē illa non tractat ſolū de diſcordia ⁊ minoritate numeri: immo tractat in forma ſcrutinij: ⁊ cōpromiſſi de nūero duplo maioꝛi. Jtē maioꝛi nō duplo maioꝛi. Jtē minoꝛi. Sed illa quoꝛūdam. ſolū tractat de electione diſcordi et facta ꝑ minorem partē numero: fateoꝛ tn̄ ab idētitate rōnis hoc qḋ hic dicit̄: etiā in numero de q̄ loquitur decre. indēnitatib⁹ locū habere: ⁊ ſaltē quo ad ⁋ ſi qua vero.

¶ Gloſa ſequens caſum ponit.

e ¶ Que in facto nō in fictione: hoc intēdit. Si ex. x. electorib⁹. viij. elegerūt mendicantē: duo alīū: vel ↄ̄dicunt. ſed ↄ̄ iſtos duos aliq̄d opponit̄ ꝓpter qḋ negat̄ ipſos vocē habuiſſe: vt qꝛ dicunt̄ excōicati: ſuſpēſi: irregulares: ꝑuati ea vice ptāte eligēdi vel hiis ſiēs: ꝓpter qḋ dicitur totū captl̄m eligentiū in illis octo conſiſtere: ⁊ ꝑ cōſequēs electionem fingi concordē. hoc non iuuat mēdicantē. Jtē ſi ex. x. canonicis vel monachis quattuoꝛ tn̄ elegerunt religioſum nō mendicantem q̄ dicit illos ſex vel tres ex illis fuiſſe tales vt ſupra ꝑ qḋ cōcludit fingi electionē ſuā factā a toto capitulo vl̄ a maioꝛi parte hoc enim nō iuuat. vide qḋ no. de ↄceſ. preben. auctoritate. li. vj. i vlti. glo. Sed quero ſi ita eſt q̄ voces in iuris effectu alis nō valētes vt excōicatoꝝ et his ſimilium cō putātur in nūero: quo ad hoc vt reliqua electio dicat̄ diſcors vel facta per minorem partē: an predictoꝝ voces augeāt etiā numerū eſuffragiū: inīm q̄ ex illis vocibus ſequi poſſet cōfirmatio: que al's fieri non poſſet illis excluſis: vt patere pōt in ꝑdictis terminis de electo ꝑ. vj. de. x. qui. vj. oēs vel tres ex eis ſunt excōicati vel irr̄eo. Aperte dico q̄ nō quo ad caſus decre. quoꝝdam. qꝛ in quolibet predictoꝝ caſuū cōſtitutio ſolū nocet. qꝛ. ſ. impedit mendicantē: ⁊ nō mendicantē quēlibet ſuo caſu: ſed coelectū non iuuat nec hoc colligi poterit ex verbis vel mente cōſtitutionis ipſius. Nō enī hoc ipo q̄ nō valet electio mēdicātis facta i diſcordia valet electio coelecti. al's ſeq̄ret̄ ſi ex. xx. canoī. xviij. elegerunt mendicantē: valeret electio facta per duos Jtē nec ſequitur q̄ ſi ex. xx. electoribus nouē elegerūt profeſſum: q̄ ꝑ hoc valeat electio facta. per. xj. vt patet. ē. eo. ſcriptū. ad fi. ⁊. c. indēnitatib⁹ ⁋ ſi vero. ⁊ ⁋ ſi qua. qḋ ergo nō mutat̄ ⁊c̄. C. de teſta. ſancimus. nec correctiones iuriū dilatam⁹. ē. eo. cū expediat. lib. vj. Sed in caſu decre. indēnitatib⁹ videtur ſecus quo ad electū per ſcrutiniū a duplo maioꝛi numero a principio: vel ꝑ acceſſum debito mō factū vel ꝑ cōpromiſſuʒ cui minoꝛ pars ſe opponit: cuius confirmationē exceptis partis aduerſe impedire nō pōt. Et ſic erit in hoc ſimile electioni cardinalium vt vtrobiq̄ voces taliū ſuffragiū afferāt: ⁊ cōputent̄ in numero duaꝝ partiū: vt in cōſti. cle. ē. eo. ne romani ⁋ ceterū. et ſatis credo q̄ hoc fuit de mente. Sed tenēs cōtrariū dicere pōt q̄ illa decre. dicit etiā eo caſu officiū ↄfirmatoris nō deficere hoc ergo venit in examinatione electionis: an ex vocib⁹ eligentiū ſit canonica. Sed ſi lr̄a ibi in ⁋ ſane que dicit ſi al's inuēta fuerit ⁊c̄. intelligat̄ al's. ſ. q̄ cōſideratiōe numeri. faciet ꝓ primo dicto: qḋ ſi vo electa eſt a maioꝛi parte ſed nō duplo maioꝛi: tūc cū admittātur partis minoris exceptiones lʒ ſummarie cognoſcēde: videtur q̄ lʒ nō quo ad adminiſtrationē impediendā tn̄ quo ad electionē caſſandam hec obijci poterūt. Et in his etiā expediret declaratio et etiā circa voces abſentiū non vocandoꝝ vel vocatoꝝ qui venire noluerūt: vel expreſſe renūciauerūt quas computari ſonat in abſurdū lʒ hoc videat̄ ex fictione. Jtē de nō conſtitutis in ſacris in collegijs maiꝰ cōiter tenetur per decre. ij. ē. de eta. et quali. q̄ illoꝝ rō vel cōputatio non habeatur ſicut nec haberet illoꝝ qui canonici vel ꝓfeſſi non eſſent quaſi ſit mens huius q̄ alis vocem habens ex fictione nō excludatur a numero: talis autem vocē nō hʒ licet iure nouo. Unde idē videtur de abſente nō vocādo vel vocato qui venire noluit: vt predixi. vnde in duab⁹ partibus cardinaliū eligentiū papam computamus non excluſos: licet cōputemus excōmunicatos: vt in predicta decre. ne romani ⁋ ceterū. primum patet eodem titu. vbi periculum ⁋ ſane. lib. vj.

f ¶ Declaramus. Jdem fertur olim Bonifa. declaraſſe: vt dixi in decre. indēnitatibus ⁋ ſane.

Que ſtio notabilis.

Idem. ¶ Emolumētum ex iuriſditione ſigillo curie / vel al's ptinēs ad prelatū cathedralis eccl'ie vl' collegiate ea vacāte. nō obſtāte ꝯſuetudie (deduct; expēſis) reſuādū ē ſucceſſori. Niſi tunc certe dignitati cōpetat iuriſditio cū ipſi⁹ emolumēto. Jo. ā. c. vij.

Statutū[a] ſup bonis a ꝑlatis cathedraliū regulariū ꝛ collegiatarū[b] eccleſiarū dimiſſis[c] aut obueniētibus tp̄e vacatōis eaꝝ futuris ſucceſſoꝛib⁹ fideliter reſeruādis[d] editū locū declaramus[e] hr̄e in oī emolumēto[f] qđ ꝑuenit ex iuriſditione[g]: ꝛ ſigillo[h] curie eccl'iaſtice vl' ſeclaris[i]: aut al's vndecūq; qđ ad ꝑlatos eccl'ijs nō vacātib⁹ ptineret: ꝯſuetudine[k] qualibet con

Statutū. ¶ Prima pars ponit dictū cū certa determinatione. Scđa ab illo excipit ibi: ceterum.

Addi- tio. d. helie. ¶ Preſuppone ſtatutū. c. qꝛ ſepe. qđ eſt iſtud. Uacante cathedrali/regulari/ vel collegiata eccl'ia ſingulares ꝑſone capitulū vel cōuent⁹ occupāt bona a ꝑlato dimiſſa vl' vacatiōis tēpore obuenientia: tales ſunt ſuſpenſi ab officio ꝛ quibuſcunq; bñficijs / ſeu quibuſcūq; dignitatibus niſi plene reſtituant: non obſtantib⁹ priuilegijs cōſuetudinibus vl' ſtatutis quacunq; firmitate vallatꝭ. i. firmatis. Figura ſic caſum.

Caſus ſ'alis. d. helie ¶ Uideo ꝙ ſtatutū dicit ꝙ oīa bona oīs fruct⁹ vndecūq; ꝑuenietes et bona dimiſſa a ꝑlatis debēt fideliꝭ reſeruari ſucceſſori. Et videbaꝭ ꝙ non: qꝛ debent illis eſſe vel ptinere ad quos trāſit iuriſditio: cum acceſſoriū ſequaꝭ ꝑncipale. ſed iuriſditio trāſit ad capitulū: ergo ꝛ fruct⁹ trāſire debēt: cū fruct⁹ ſint acceſſoriū ad illā iuriſditionē. qꝛ mediāte iuriſditiōe veniūt fruct⁹ Illa dubitatiōe nō obſtāte decidit in contrarium niſi in vno caſu quē ponit ibi. C. ceterū. ꝛ pone ꝙ ita fuit ſtatutū ꝙ archidiacon⁹ vel archipbr̄ haberet iuriſditionē ep̄alem cū emolumēto: vel eſt cōſuetudo: an talis cōſuetudo vel ſtatutū corrumpaꝭ per cōſtitutionē qꝛ ſepe? Et dicit ꝙ nō. ꝛ ſic habes ꝙ illđ ſtatutū. qꝛ ſepe. qđ eſt ſup bonis dimiſſis a ꝑlatis eccleſiarum cathedraliū corrumpit ꝛ derogat omni ſtatuto vel ꝯſuetudini ꝑterq; ſtatuto vel ꝯſuetudini poſite in §. ceterum. h. d. Nos Clemēs declaram⁹ ſtatutum editū. i.

Ordo littere. factū ꝛ cōpilatum ſup bonis dimiſſis a prelatis cathedraliū vel collegiatarū eccl'iarū: aut ſup bonis obuenientib⁹ tp̄e vacatiōis earū. ſ. eccl'iarū reſeruādis fideliter futuris ſucceſſoꝛib⁹ habere locum in oī emolumento qđ ꝑuenit ex iuriſditione. i. rōne iuriſditiōis ꝛ qđ prouenit ex ſigillo curie eccleſiaſtice vel ſecularis: aut al's vndecūq; qđ. ſ. emolumentū ptineret ad ꝑlatos nō vacātib⁹ eccl'ijs cōſuetudine qualibet contraria. ſ. iſti ſtatuto nō obſtāte: ita tñ ꝙ in iſtis et ſimilibus rōnabiles expenſe deducanꭍ: qꝛ iſti qui receperunt illos fruct⁹ dimiſſos a ꝑlatis tp̄e vacatōis: ſi aliq̄s ſumptus factāt ipſi poterūt deducere tales ſumpt⁹. [ceterum ꝑ ſed] ſed nolum⁹ ꝑſentē ꝯſtōnem extēdi ad ſingulares ꝑſonas ad quas iuriſditio deuolui'ꭍ rōne dignitatū: quas dignitates obtinent cū emolumēto/ cōſuetudine / priuilegio/ vel alio iure ſpeciali.

¶ Glo. ſeq. dicit quid reprobat vel approbat.

a ¶ Statutū. reprobat qđ no. ī. e. qꝛ ſepe. li. vj. ꝛ approbat qđ ibi no. Archid. de quo ſtatuto hic loquiꭍ.

b ¶ Collegiatarū. In alijs eñ nō hꝫ locum decreꭍ. qꝛ ſepe. ſed decre. preſenti. de offic. ordi. eo. lib. de qua fit extenſio. ſ. titu. ij. quia. in fi.

¶ Glo. ſeq. ponit opi. contra quam allegat.

c ¶ Dimiſſis. Per hoc ꝓbabat ibi Archi. ꝙ decreꭍ. loquiꭍ de bonis ꝑlati diſtinctis: nō de cōibus ꝑlato et capitulo. alleg. xij. q. ij. hec hui⁹. ꝛ. c. nō liceat. ꝛ. c. charitatē. ꝛ. c. illđ. ꝛ. c. de laicis. ꝛ. q. v. ſicubi. facit. ī. ne ſede va. c. vno. lib. vj. de reg. c. vlt. eo. li. Sed l'ra al's vn

decūq; que hic ſequitur multum facit contra.

d ¶ Reſeruādis. Nec occupandis per collegia conuent⁹ capitula vel ſingulares ꝑſonas ipſoꝝ: circa qđ principaliter ꝑuidet iſta conſtitutio. Per quē autem ſint reſeruāda: ibi dixi: qꝛ per iconomū vel per alium deputatum.

¶ Glo. ſeq. ponit motiua opi. reprobate. ſecūdo opinio. approbate: ad que reſpōdet. tertio declarationē iuſtificat.

e ¶ Declaramus. Hic pꝫ ꝙ reprobat/ nō corrigit opiniōem meā: qꝛ non ſtatuit hoc eē de iure nouo: ſed declarat hoc fuiſſe de veteri: ꝛ approbat opi. Archidia. Sꝫ videam⁹ motiua. Michi pri⁹ videbaꭍ ꝙ ex quo iuriſditio trāſferꭍ in capl'm iure cōi ꙗ oīs fruct⁹ iuriſditiōis iure acceſſoriū caplo deberet. Sꝫ Archi. cōtra. ꝑpter ꝟbū ibi poſitū vacationis tp̄e venientia. Itē vt dicebat capitulū hꝫ cuſtodiā: ꝛ adminiſtrat nō ſuo ſꝫ alieno noīe. vſurpare igiꭍ non dꝫ qđ debet cuſtodire: vt dicebat Bonifa. ſic declaraſſe. Cū vltimo legi ſextū: dixi ꝙ non recederem ab opinione mea: niſi declarationē viderem. Ad verbū obueniētia/ rñdebā ꝑ relatiuū q̄/ vt ibi no. Ad id qđ dicis de cuſtodia: reſpōdebam ꝙ in iuriſditione non ſuccedat quo ad cuſtodiā tm̄: immo quo ad exercitiū. al's ſeq̄reꭍ ꝙ viſitādo nō poſſet ꝑcurationē recipere de qua dicā. j. de here. multoꝝ. Stemus declaratiōi que iuſtificari pōt ex eo qđ ibi notaui in ꝑnci. glo. cum enim canonici vidētes fruct⁹ ſibi deberi: vacationem ꝑlixam forte ꝑcurent: difficultates ingerant: ꝛ tardius eligant: qꝛ ꝑpter fructus iuriſditiōis vel ſigilli ſi eos perciperent hoc cōtingere poſſet: merito ꝛ hi cenſeantur eſſe prohibiti.

f ¶ Emolumēto. Idem verbum de ſymo. nemo. in prin. de teſti. c. j. lib. vj.

¶ Glo. ſe. ponit duas lectiones et ſecūdam reprobat.

g ¶ Ex iuriſditiōe. ex qua ſoluunꭍ iudices officio pene pecuniarie vel emēde. de offi. ordi. dilect⁹. facit de ſen. excō. venerabilib⁹. §. deniq;. lib. vj. ꝛ qđ no. de pe. licet. Forſan etiā loquiꭍ de quota litis q̄ de cōſuetudine deberi pōt ſm Guil. qui hoc no. in Spe. ꝺ ſala. §. j. ſi vero ordinarius. ꝛ. §. ſeq. quod nō placet ꝑ decre. cū ab omni. de vi. ꝛ ho. cle. vt ibi dixi.

h ¶ Sigillo. ſiue ad vſum cauſarū: vt cū fit l'ra citatoria: vel aliquid tale ſiue ad cōtractus: puta qꝛ recognoſcuntur vel publicanꭍ ſub ſigillo curie: forte cum non ſit ibi vſus tabellionū: facit de fide inſtru. cū dilectus. de foro cōpe. romana. ad fi. lib. vj.

i ¶ Uel ſecularis. vt quia ꝑlatus temporalem iuriſditionē habebat in loco. de appella. ſi duobus. de delic. pue. ca. ij.

¶ Glo. ſeq. mouet dubiū. ſoluit. ꝛ l're reſpondet.

k ¶ Cōſuetudine. No. qꝛ decꭍ. qꝛ ſepe. viciat nō ſolum cōſuetudines ſed etiā priuilegia ꝛ ſtatuta. hic vero ſolum conſuetudinem. dico ꙗ hoc ipſo ꙗ declaratur iſtud ſtatutum locum habere in caſibus ꝑdictis: cuius ſtatuti pars eſt vicarie ꝑuilegia/ cōſuetudines ꝛ ſtatuta ꝯtraria: ergo ꝛ illa quo ad hos caſus ſublacc ij — Cōſuetudo ꝫ ius reprobās ꝯſuetudinē in duci ꝑt

cc ij

hanc glo. dicit eſſe ſingu. Ab. ſi. ꝯſue. circa fi. ad hoc ꝙ ꝯſuetudo ſemel a lege reprobata pōt adhuc induci.

ta dicunt. Sed puto ꝙ ꝯſuetudinẽ q̄ ſecuta eſſet cõſtitutionẽ ipſam qꝛ ſepe. hec littera tollere noluit ne obſtet decre. j. de conſti. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. ponit opi. ⁊ exemplificat.

a ¶ Expenſe. hoc etiã tenebat ibidẽ Archi. vt qꝛ ſalaria dãt officiali q̄ iuriſditionẽ exercet vl' qui ſigillat vel ſiue expẽſe i miniſtris/ chartis/ cera: et ſimilibus. facit. ꝟ. e. vt ꝑterite. xij. q. ij. hec hui⁹ pia cũ. ff. de admi. tu. cũ plures ꝟ. j. ⁊ ff. de tutel. ⁊ rõ. diſt. l. j. ꝟ. ſed nõnullos. ff. de peti. here. ſi qd. ꝟ. ſicut.

¶ Glo. ſeq. mouet dubium. arguit negatiue. Item affirmatiue quod approbat. et cõtrarijs reſpondet.

traria nõ obſtãte: ita tñ ꝙ in iſtis et ſimilibus rõnabiles deducant expenſe[a]. ¶ Ceterũ ad ſingulares[b] pſonas ad q̄s rõne dignitatũ[c] q̄s obtinent iuriſditio cũ ei⁹ emolumẽto[d] deuoluit: ſede vacante de cõſuetudine priuilegio vel iure alio ſpãli[e]: nolum⁹ pñtem cõſtitutionẽ extendi[f]. Idem.

¶ Conceſſio licentie generalis religioſo de ꝯſentiẽdo electioni facte vel fiende nõ valet. Jo. de imola. Cap. viij.

Cum cõceſſa[g] religioſo a ſupiore[h] ſuo licẽtia: vt electioni vel prouiſioni[i] (ſi quam[k] de ipſo contigerit fieri) ſuum dari poſſit aſſenſum ambitionis[l] vitio viam paret: nullius[m] eam exiſtere volumus firmitatis[n].

De renunciatione.

Clemens. v. in ꝯcil. vienñ.

¶ Renunciatio dignitatis vel beneficij facta per procuratorem ad hoc conſtitutum tenet: licet prius procurator fuerit reuocatus/ ipſo tamen et ſuperiore cui fiebat ceſſio ignorante: niſi per maliciam ipſorum vel aliorum reuocatio ipſis fuerit occultata. Jo. an. Capitulum vnicum.

b ¶ Singulares pſonas. Salua pace cõponentis hic remanet dubiũ an hoc intelligat de ſingularib⁹ pſonis etiã ipſorũ collegiorũ: ⁊ videt ꝙ nõ. qꝛ conſtitutio expſſe tollebat quo ad hos ꝯria ꝑuilegia ⁊c̄. Videt ꝯ: qꝛ alꝰ iſta ꝟba ſunt ſupflua cum certũ eſſet cõſtitutionẽ ipſam extraneos nõ ligare: ſꝫ ſolũ capl'a ⁊ pſonas ipſorum. Per qḋ puto ꝙ etiã de ſingularib⁹ pſonis collegiorũ intelligatur. Et ſm hoc dicam ibi ſublata ꝑuilegia ⁊c̄. quo ad ſingulares pſonas collegiorũ q̄ nõ iure dignitatũ hoc vẽdicãt: cũ ꝑuilegia dignitatũ ibi ſublata non eſſent.

¶ Glo. ſeq. ſoluit duo dubia.

c ¶ Dignitatũ. Quid ſi rõne perſonatuũ vel officiorum? Videt ꝙ idem. ⁊ intelligo hanc lrãm ſiue dignitas ſit in ipſa eccl'ia vacante ſiue in alia: puta quia archidiacono in eccleſia cathedrali hoc competit: vel in eccleſia collegiata hoc competit archidiacono/ qui tamen ipſius eſt canonicus.

d ¶ Cũ ei⁹ emolumẽto. ergo ſecus ſi iuriſditio tñ.

¶ Glo. ſeq. dat tria exempla.

e ¶ Speciali. puta ſtatuto facto in fundatiõe dignitatis vel eccl'ie. xviij. q. ij. eleutheri⁹. de cõſue. cũ dilect⁹ vel re iudicata. de re iudi. ca. cum inter. vel arbitrio. de preſcrip. cum olim. de arbi. cum olim.

f ¶ Extẽdi. ſi. ꝟ. de offic. ordi. ꝑſenti ꝟ. porro. lib. vj.

Cum cõceſſa. ¶ Se ſummas inducens ius nouũ ⁊ equiſſimum.

Caſus ſ̄ alio. d. helie

¶ Caſus. Fuit aliquis valde ambitioſus q̄ quotidie nõ pẽſabat aliud niſi quõ poſſet hr̃e bñficia vel dignitates: qḋ fecit ⁊ ipſe videns ꝙ erat religioſus dixit. ego nõ poſſum hr̃e bñficia: qꝛ non poſſum eligi nec poſtulari ſine licẽtia mei ſupioris. Certe dixit ipſe: ego vadã ad eũ impetrabo licentiã vt ego poſſim eligi vel ꝙ michi poſſit ꝓuideri de aliquo bñficio: q̄ro an ꝑ talẽ licẽtiã impetratã a meo ſupiori poſſim obtinere beneficia? R. papa ꝙ nõ: cũ iſta cõceſſio licentie paret viã vitio ambitionis. h. d. Cum licentia cõceſſa religioſo a ſuo ſuperiore: vt ipſe religioſus poſſit dare aſſenſum: id

Ordo littere.

eſt cõſenſum electioni vel ꝓuiſioni: ſi quam electionem vel ꝓuiſionẽ contigerit de eo fieri. paret. i. ꝑparet viã vitio ambitiõis: eã licẽtiã ſic ꝯceſſam volum⁹ exiſtere. i. eſſe nullius firmitatis. i. nullius valoris.

h ¶ Superiore. Qui ſine capitulo ſolus hoc põt. ꝟ. eo. c. ſi religioſus. ij. reſpon. lib. vj.

i ¶ Prouiſiõi. Latũ verbũ qḋ ꝯprehẽdere põt nominationẽ poſtulationẽ/ preſentationẽ/ ⁊ collationem. et facit qḋ no. ꝟ. eo. ſi cõpromiſſari⁹ ꝟ. idem. in fi. viri. glo. lib. vj.

Prouiſio eſt verbũ latum.

¶ Gloſa ſequẽs textũ iuſtificat ⁊ prorogat.

k ¶ Si quam. Licet hic videtur reprobare licentiã generalẽ (⁊ merito: qꝛ forſan eligeret ad locũ cui nõ expediret illũ ꝑfici: ⁊ forſan ꝑlatus licẽtiã ſpecialem daturus nõ eſſet ad illũ) tñ credo idẽ in ſpeciali. vel ſi exprimatur locus: puta ꝙ ꝯſentire poſſet ſi eligat ad talem prelaturam forte vacantem cum ibi etiã ſubſit ratio ambitionis que ſequitur.

l ¶ Ambitionis. Que ſepe religioſorum oculos excecat. ꝟ. eo. quorundam. in prin. lib. vj.

Religioſi excecant ambitione.

m ¶ Nullius. Per hoc dico ꝙ etiã electiõi prius factꝫ ipſo ignorante conſentire non poſſet quaſi ſup certo danda ſit talis licentia. facit de conceſ. preben. ca. j. lib. vj. ver. ſubiunctum. in fi.

¶ Glo. ſeq. exponit litteram. ⁊ ꝓbat inductiue rationem per quam cõtrarium ſeruabatur. ſecũdo ſoluit queſtionem de clerico ſeculari.

n ¶ Firmitatis. Si ergo ex tali licẽtia ꝯſentiret: cõſenſus nõ valeret ⁊ priuat⁹ eſſet omni iure ſibi ex electiõe q̄ſito. ꝟ. eo. ſi religioſus. j. rñ. li. vj. Et ſatis videbat hoc eſſe de mente veteris iuris inductũ predic. decre. j. ⁊ ij. rñ. loquitur de electione facta. ⁊ eo. ti. q̄ ſit. Tamẽ tenebam⁹ contrariũ dicentes ꝙ ſicut male facit abbas abſoluens monachũ ad aliud monaſteriũ niſi illud habeat paratũ: ⁊ ꝯſtet ꝙ illũ recipere velit. tñ valet ſi hoc facit. ⁊ de hoc ꝑ Inno. ⁊ de renũ. ca. ſi. ꝑ Hoſtiẽ. de iureiur. ſicut ex litteris. ita male faciebat ꝑlatus talem dãdo licentiã: tñ data tenebat. ꝑ qḋ videt ꝙ valeret talis licẽtia ſi daret clerico ſeculari de cõſentiendo et transeũdo: qꝛ quo ad ſolũ cõſenſum nõ eſt neceſſaria. propter vim enim profeſſionis magis notat ambitio in ꝓfeſſo. Et licet actiua poteſtas eligendi non detur ad beneficium non vacãs. de cõceſ. prebend. conſtitutus. paſſiua bene datur. de tranſla. ca. ſi. de fil'. preſby. ca. j. ⁊ ij. lib. vj.

Eligendi ptãs eſt duplex.

¶ De renunciatione. Dictum eſt. ꝟ. ti. pri. de modis mediꝭ acquirẽdi beneficia eccleſiaſtica: videlicꝫ electione/ poſtulatione/ ꝓuiſione. verũtamen beneficia modis ſupradictis acquiſita aliquotiẽs perdunt ſeu dimittuntur: ⁊ illud accidit per renunciationem/ reſignationem ſeu ceſſionem: qḋ idem eſt: idcirco poſt rubricam precedentẽ ponit rubri. de renunciatione.

Continuatio d. helie

Um illuſio^a^ ꝛ variatio i p̄ſonis eccleſiaſticis^b^ maxime^c^ ſint vitande preſenti conſtitutione ſancimus vt ſi quis ad cedendũ^d^ pontificali aut alij cuilibet dignitati vel beneficio procuratorem^e^ ſponte^f^ ac libere^g^ conſtituerit et ipſum ignorantẽ^h^ poſtmodum duxerit quomodolibet^i^ reuocãdum: teneat^k^ ceſſio facta per eum antequã ad ipſius vel illius (in cuius

Illuſio Caſus iſ alio dũ hẽ lĩe.

Cum illuſio. ¶ Ponit dictũ ꝛ exceptionẽ a dicto ibi: niſi forte. ¶ Caſus. Abbas n̄ſe d̄ñe de exuldano. vl' prior aliq̃s forſan ſcel p̄ſni ɔſtituit ꝓcuratorẽ ſuũ ad reſignãdũ b̄n̄ficiũ ſuũ in manib⁹ ſui ſup̄ioris: facta ɔſtitutione ꝓcuratoris ad renũciãdum b̄n̄ficio ſuo vel abbatie ſue: ip̄e vel prior conſtituẽs p̄nis duct⁹ reuocauit h̄mõi ꝓcuratorẽ: ſꝫ ip̄am reuocationẽ nõ notificauit nec inſinuauit ipſi ꝓcuratori: nec ſup̄iori i cui⁹ manib⁹ erat fiẽda renũciatio. ꝓcurator cõſtitut⁹ ignorãs iſtã reuocationẽ: hoc eſt ignorãs ꝙ fuit reuocat⁹ renũciauit .i. reſignauit h̄mõi b̄n̄ficiũ i manibus ſup̄ioris: q̃ renũciatio fuit admiſſa p̄ ſup̄iorẽ. Querit vtrũ teneat renũciatio ſiue reſignatio. ꝛ vtrũ ſup̄erior poſſit illd̄ b̄n̄ficiũ ɔferre alteri? Dicit ꝙ cũ illuſio ſit reprobata i p̄ſonis eccl'iaſticis que debẽt mõſtrare exẽplũ bonitatis ceterꝭ hoib⁹. iõ valꝫ renũciatio fc̄tã p̄ ꝓcuratorẽ ꝛ collatio alteri fc̄tã p̄ ſup̄iorẽ valꝫ ac ſi nũq̄ fuiſſet fc̄tã reuocatio p̄ epꝫ ɔſtituẽtẽ. Et hoc niſi ip̄e ɔſtituẽs notificauerit ꝓcuratori vl' ſup̄iori ip̄aꝫ reuocationẽ: q: ſi cõſtituẽs (puta abbas p̄dict⁹) notificaret q̄liter ip̄e reuocauit ꝓcuratorẽ ſuũ tũc talis ꝓcurator nõ poſſet reſig̃re dictũ ſuũ b̄n̄ficiũ. Sꝫ vtrũ iſtud idiſtĩcte ſit verũ ẽt ſi p̄ ꝓcuratorẽ ſteterit q̄min⁹ reuocatio fuerit ſibi notificata. q: forte ꝓcurator itelligẽs reuocationẽ factã celauit ſe ne ſibi notificaret ꝙ ip̄e eẽt reuocat⁹ vel forſan ipſe ꝓcurator fecit detineri nũciũ in itinere: vel ſi forte ſteterit p̄ ſup̄iorẽ ne notificatio reſignatiõis ꝑueniret: vel forte ſterit p̄ ex̄neũ. dicit ꝙ tũc renũciatio ſiue ceſſio vl' reſignatio b̄n̄ficij habet̃ ꝓ nõ fc̄tã: ꝛ itimatio ſeu notificatio reſignatiõis h̄r ꝓ facta h.d.h.r. ¶ No. ꝙ q̄s põt renũciare b̄n̄ficio p̄ ꝓcuratorẽ. Pro hoc vide glo. ſup̄ v̄bo ꝓcuratorẽ. ¶ No. principiũ hui⁹ tex. ad qd̄ allegat̃ ꝙ maior conſtãtia ꝛ honeſtas req̄rit̃ i p̄ſonis eccl'iaſticis q̄ꝫ i ceteris: iõ variatio magis reprobat̃ i clericꝭ q̄ꝫ i laicꝭ. Nã laici ſe ɔformãt vite clericoꝝ ꝛ p̄latoꝝ: iuxta illd̄. Si peccauerit vnct⁹ faciet peccare p̄plm: ꝛ dic vnct⁹ .i. cleric⁹ vel prelatus. ¶ No. ꝙ variãs nõ ẽ audiẽd⁹ .l. ſi q̄s. C. d̄ iureiu. ¶ No. p̄ncipalẽ effectũ ꝙ ſi q̄s reuocauerit ꝓcuratorẽ ſuũ et nõ notificauerit reuocationẽ: ſi aduerſari⁹ fecerit ip̄ẽſas: ip̄e reuocãs tenet̃ ſoluere expẽſas. ¶ No. ꝙ paria ſunt notificatio reuocatiõis: vl' ſi ſtetit p̄ ꝓcuratorẽ vl' p̄ aliũ q̄min⁹ reuocatio veniret ad ei⁹ noticiã. Et h⁹ q̄ ad audiẽdã renũciationẽ et effectũ ipſi⁹. Sed q̄rit̃ q̄d iuris ſi ɔſtituẽs nõ notificauit reuocationẽ: ſꝫ ip̄e ꝓcurator fuit aliũ decertiorat⁹ ꝙ ipſe eẽt reuocat⁹ forte p̄ aliq̃s vicinos vel ex̄neos reddẽdo ei inſtrũm reuocationis. vtrũ hoc ſufficiat? Dicẽdum ꝙ ſufficit ꝙ fiat ſibi notificatio. et nõ refert .i. nõ eſt cure p̄ quẽ notificatio fiat. Sꝫ q̄d i tacita reuocatiõe. q: ɔſtituẽs eſt mortu⁹: vtrũ valeat renũciatio ſiue reſignatio b̄n̄ficij poſtea p̄ ꝓcuratorẽ facta? Dicẽdũ eſt ꝙ nõ. q: p̄ morte ɔſtituẽtis b̄n̄ficiũ erat vacãs. Et hoc fuit practicatũ in archiep̄o tholoſano: q: licꝫ haberet archiep̄atũ p̄ renũciationem ſeu reſignationẽ. tñ neceſſaria fuit alia collatio.

Nota=billa.

¶ Gloſa ſequens dicit quid determinat.

a ¶ Cũ illuſio. Determiat no. per Inno. ꝭ. eo. titu. veniẽs. q̃ quaſi ad l'ram no. Archi. ꝭ. e. c. ij. lib. vj. Itẽ no. p̄ Go f. Inno. ꝛ Hoſti. ꝛ Egi. ꝭ. eo. quidã. Joan. an.

¶ Gloſa ſequens alleg. duas concor. vbi idem verbũ habetur et illud exponit.

a ¶ Illuſio. idẽ v̄bũ d̄ poſtu. p̄la. bone. ij. ꝟ. nec nocebat. d̄ re iudi. cũ olim. d̄ ali. iudi. mu. cau. fa. c. j. d̄ ap. ſuggeſtũ. de p̄bẽ. dilect⁹. ff. d̄ re iu. ſi p̄tor. d̄ iudicis. l nonnullis .j. de re. p̄mu. ca. vno. Et ponit̃ ꝓ deceptiõe vel deriſione. Illuſio q̄d ſig̃t

b ¶ Eccl'iaſticꝭ d̄ iurep. cũ ãt. ꝭ. d̄ ele. publicato. ꝛ. e. ti. n̄ſi. li. vj. vij. q. ij. dilectiſſimi.

c ¶ Maxime hoc dicit: q: etiã laicis regl'ariter phibet̃ variatio. de q̃ ſatis no. de reg. iur. qd̄ ſemel. lib. vj.

¶ Gloſa ſequẽs querit opi. ponit que cõtrario reſpõdet. ſoluit. ꝛ de alio caſu remittit.

d ¶ Cedẽdũ. Quid de ꝓcuratore dato ſolũ ad petẽdũ liniam cedẽdi? Dicebat Uin. de elec. cũ poſt petitã. p̄ ver. ibi / obtẽtã. ꝛ Inno. i decr̃. q̄dã p̄ d̄cre. iecte. e. ti. ꝙ valet reuocatio etiã poſt petitionẽ p̄ñtatã ſup̄iori. Nec ob. qd̄ d̄r de poſtulatione cũ iſta nõ fiat' ita publice ꝛ ſolẽniter vt illa. ꝛ cũ hic nulli⁹ interſit: ꝛ ſic ſoluit̃. de poſtu. bone. ij. ꝟ. nec nocebat. Sꝫ ſi ſup̄ior ignorãs reuocationem dedit liniam tenet lnia ſm Inno. Quis ſm eũ diſtingui poſſet an p̄ ꝓcuratorẽ an p̄ nũciũ peruenerit ceſſionẽ: ad qd̄ facit l'ra ſequens ꝛ qd̄ .j. dicã. Satis dici poſſet p̄ hãc decr̃. ꝙ ſi ꝓcuratori ad hoc ɔſtituto ꝛ hoc petẽti data ſit lnia cedendi priuſq̄ꝫ reuocatio ꝑuenerit ad ꝓcuratorẽ vl' ſup̄iorẽ ceſſante malicia cogat̃ cedẽ p̄ decre. q̄dã. De poſtulatiõe h̄o poſt reuocationẽ ſup̄iori preſentatã q̄d iuris ſcripſi poſt Hoſtien. in predi. decre. bone. ver. nec nocebat ſup̄ ver. videt̃. Procurator ad petẽdam liniam cedẽdi dat⁹ q̄ñ põt reuocari.

e ¶ Procuratorẽ. Nõ video ꝙ quo ad hoc ſit ius diuerſum an ɔſtituat vnũ vel plures inſolidũ vel cõiunctim: laicũ vel clericũ. de ꝓcu. c. j. lib. vj. videt̃ tñ tuti⁹ cõſtituere clericũ: facit qd̄ ſcripſi. ꝭ. de ꝓcu. accedẽs.

f ¶ Sponte. Secus ergo ſi per iuſtum metum.

g ¶ Ac libere. Põt reſpicere libertatẽ cõſtituẽtis: et facit. ꝭ. de ꝓcu. accedẽs. ꝛ libertatẽ ɔſtitutis .ſ. pure nõ in diẽ vel ſub ɔditione: ſed hoc caſu putarẽ idẽ ſi tñ añ ceſſionẽ ꝛ noticiã reuocationis dies vel cõditio eueniſſet cũ extũc cẽſeatur pura. ff. q̄ po. in pig. ha. l. potior. ij. rñ. ꝛ facit de reſcrip. ſi pro te. lib. vj. ꝛ qd̄ ibi no.

h ¶ Ignorantẽ. Planũ eſt ergo ꝙ ſi reuocatio perueniſſet ad procuratorem: ſatis eſſet per hãc litterã: ꝛ ſit ratio: q: talis ꝓcurator cẽſet̃ conſtitutus ad negocium in quo ſufficit ꝙ reuocatio ad ipſum peruenerit ff. mã. ſi mãdaſſem. ꝭ. de reſcrip. ex parte decani.

i ¶ Quõlibet. Puta expreſſe reuocãdo vl' inhibẽdo vel aliũ ad illud ɔſtituẽdo nõ reſeruato p̄mo. de ꝓcu. nõ iniuſte. Si h̄o mortu⁹ fuiſſet pri⁹ ipſe ɔſtituẽs: planũ eſt mandatũ tunc reuocatũ: ꝛ diceret̃ b̄n̄ficium vacare morte non renunciatione. de prebẽ. dudũ. lib. vj.

¶ Gloſa ſeq. ponit opi. Uin. ꝛ tres alias: quas omnes quo ad hunc caſum oſtendit reuocatas.

k ¶ Teneat. Uincẽ. primo videbatur hoc tenere in predic. decreta. veniens. ſed ſubdebat poſtea ꝙ ſi conſtituens poſſeſſioni incumbebat: ꝛ publice reuocauerat mandatum quod concedi poterat ꝙ renunciatio non tenebat: licet teneatur ad expenſas ꝛ intereſſe ei

cc iiij

cuius interfuit. allegat. ff. ſi certū petat eius qui ⁊ qđ habet. de p̄ben. dudū. in fi. lib. vj. facit ad idē de ꝓcu. ca. vlt. lib. vj. in fi. Sed illud ſpecialiſſimū in carnali mr̄imonio cōtrahēdo: vt ibi no. cōcor. ff. de manumiſ. vin. l. ſi pater. in p̄n. ꝑ ⁊ cōtra. ff. de diuor. l. ſi penituit.

Et vide qꝛ q̄ ad caſum iſtū tollit opi. Dy. q̄ dicebat in preallē. l. ſi pater. ꝙ ſufficiebat ꝓcuratorē reuocatū licʒ nō certioratum ad hoc vt impediret act⁹ quem procurator gerebat ex quo ipſi⁹ mādatarij nō intererat. Alij dicebāt ſemꝑ ꝓcuratorē de expſſa reuocatione certificari debere ꝑ predi. l. ſi mandaſſem. ff. man. ſecus in tacita q̄ ſit ꝑ mortē et ſic rn̄det ad. l. ei⁹ q̄. ſed p̄mo dicto ꝯdicit. l. illa. ſi pr̄. Quare dicūt alij ꝙ aut mādatari⁹ īteruenit: vt nudus miniſter aut vt ꝓcurator. Primo caſu reuocatio ſine certioratiōe īpedit actū gerēdū: ⁊ ſic loquit lex illa ſi pater: vbi fili⁹ erat miniſter pr̄is. qđ ꝓbant: qꝛ manumiſſus nō eſt ipſi⁹ ſed patris libert⁹. ff. de manumiſ. l. nepos. ff. de inrepa. filius. ⁊ ſic loquitur. l. predi. ſi penituit. ⁊ p̄di. decre. vlt. de ꝓcu. Scđo caſu cū ꝓcurator vba cōtract⁹ cōcipiat in ſuā ꝑſonā. ff. de cōſtitu. pe. cū qui. §. ſed ſi actori. diſtinguūt: ſi act⁹ gerēdus eſt talis ad cuius eſſe reqrit volūtas dn̄i tūc vt nō valeat act⁹ ſufficit reuocatio ſine certioratiōe exemplū in trāſlatione dn̄ij rei mee. ff. de reg. iur. id qđ nr̄m. ſic loquit. l. ei⁹ q̄. §. q̄s vō. ff. de dona. l. ij. §. ſʒ ſi q̄s donatur⁹. Fallit fauore liberatiōis. ff. de ſol. cū q̄s. §. j. ⁊ l. q̄ hoiem. §. ſi riciū. Si vō ad eſſe ꝯct⁹ nō reqrit cōſenſus dn̄i vt ſi mādauit librū vel equū emi reuocatio ſine certioratione nō impedit illū actū vt l. l. ſi mādaſſem. Quicqđ dicat in alijs caſib⁹ q̄ ad caſum iſtū reuocatio ſine certioratiōe ꝓcuratoris vel ſuꝑioris nō īpedit ceſſionē: lʒ mādatarij nō interſit ⁊ tractet de ꝑdēdo dn̄io. rō ꝯtrōnis ponitur. in p̄n. ⁊ cōcor. qđ no. ff. de ꝯhen. emp. l. j. in fi.

Procuratoris actus post reuocationem geſtus an ſit valid⁹.

manibus[a] ceſſio fuerat faciēda[b]) noticiā reuocatio hmōi ſit deducta[c]. Niſi forte per ipſos[d] aut alios[e] malicioſe factū fuerit quomin⁹ ad eos vel eoꝝ[f] alterū ante ceſſionē potuerit reuocatio perueniſſe[g].

¶ De ſupplenda negligentia prelatorum.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienēſi.

¶ Si plati regulares nō ꝯferūt īfra ſex mēſes prioratus: adminiſtratiōes: ⁊ eccl'ias vacantes. q̄ nō ſunt de mēſa ſed ſolēt ſpeciales (ſʒ obedientiarios) rectores hr̄e dioceſani auctoritate ſua: vel ap̄lica ſi ſint exēpta: ꝯferūt illa ꝑſonis quib⁹ ꝑ prelatos fuerāt cōferēda. Nec ꝑmittūt illa applicari mēſis prelatoꝝ vel pēſionib⁹ grauari. Declarant etiā decre. de offi. ordi. p̄ſenti. ⁊ de p̄bē. cū ſingula in talib⁹ prioratibus ⁊ eccl'ijs locum habere. Ioā. And. Capitulum Quia vnicum.

notificatio facienda etiam ſi alteri fieri potuiſſet.

g ¶ Perueniſſe. Videt ꝙ in hac intimatione ſeruanda ſit forma decreta. de elec. cauſam vt ibi dixi. in fi.

¶ De ſupplēda negligētia prelatoꝝ. ¶ Viſum eſt. ſ. qualiter p̄lati in eccl'ia inſtituant: verū qꝛ aliqn̄ prelati ſunt negligentes dubitaret aliquis q̄s poſſit ſupplere negligentiā ipſorum. Ideo hic inſerit rubrica de ſupplenda negligētia prelatorum.

Continuatio dn̄i hen rye.

Quia regulares.

¶ Huius clemētine ſunt q̄ttuor partes. Prima ponit d̄ negligētia regularū in bn̄ficijs cōferēdus ꝑ dioceſanos ſupplenda: ⁊ de modo ſupplēdi. Secūda d̄ eccleſijs non applicādis mēſis prelatoꝝ nec pēſionibus grauādis ibi: eadem. Tertia determiat de q̄b⁹ eccleſijs p̄dicta intelligant ibi. p̄miſſa. Quarta declarat duas bonifacianas: ibi. in q̄bus. Et quas opiniones declarat infra dicetur.

diuiſio

¶ Pro intellectu huius. c. p̄ſupponitur illud qđ dictū eſt in. c. nulla. ſ. de ꝯceſ. p̄bē. in an. vbi dr̄ ꝙ ſi collatio alicui⁹ bn̄ficij ſpectet ad p̄latū alicui⁹ eccl'ie. forte ad prelatū inferiorē ep̄o: qꝛ forte ad prelatū eccl'ie collegiate. ſi ipſe prelat⁹ infra ſex mēſes nō cōferat. ⁊ hoc a tp̄e ſue ſcientie. i. a tp̄e quo ipſe ſcit ꝙ bn̄ficium vacat. tunc collatio deuoluitur ad ſuperiorē. ſ. ad epiſcopū.

Pre ſup. d. helye.

¶ Caſus. Aliq̄s abbas regularis fuit negligēs ad cōferendū aliqđ bn̄ficiū ꝑ ſex mēſes a tp̄e quo bn̄ficium ſpectabat ad eius collationē. an dioceſani: hoc eſt ep̄i vel archiep̄i poſſint ſupplere negligētiā prelati regularis ſicut poſſunt ſupplere negligentiam prelati ſecularis? Rn̄det Clemēs ꝙ ſic. Sed querit qua auctoritate poſſunt ſupplere. an auc̄te ſua iure ad eos deuoluto. vel auc̄te ap̄lica ſibi a papa delegata? Clemens diſtinguit. aut ille prelat⁹ negligēs erat exemptus a iuriſditiōe ep̄i aut nō erat exempt⁹. Si ipſe nō erat exēptus tūc iure ſuo collatio deuoluit ad ipſum ep̄m. Si vō erat exēptus a iuriſditiōe ep̄i tūc prelat⁹ ſuꝑior facit auc̄te ap̄lica ſibi delegata per hoc. c. et nō ſua: cū non ſit ſuꝑior ad illū prelatū. Sed querit vtrū ep̄s illud bn̄ficiū regulare poterit cōferre clerico ſeculari. vel ſi ſit bn̄ficiū ſeculare vtrū poterit conferre regulari? Dicit ꝙ nō. ſed regulare bn̄ficiū dʒ ꝯferre clerico regulari. ⁊ ſeculare ſeculari. Et ſum in verſiculo. Eadē q̄q̧ auc̄te. Sed querit quid iuris ſi prelati regulares volunt hmōi bn̄ficium vacās retinere: et ſue menſe vnire: vtrū ep̄s debeat illud tolerare id eſt pati. Dicit ꝙ nō: ſed ad epiſcopū ſpectat vtrū debeat vniri vel nō. Sed quid ſi ipſe prelatus velit augmentare penſiones antiquas. vtrū ſit ei ꝑmiſſum? Dicit Clemēs ꝙ non. Et ſum in v̄ſiculo Premiſſa. Sed querit vtrū illud ſit verū indiſtincte ꝙ infra ſex menſes ipſi prelati teneant hmōi cōferre bn̄ficia? Dicit ꝙ non eſt intelligendū de bn̄ficijs ſpectantibus ad mēſam poſt vnionem. h. d. h. r. ¶ Nota ꝙ ep̄s poteſt ſupplere ne-

Caſus ſ[ecu]lalis dn̄i helye.

Caſus. §. eadē quoq̧.

Notabilia.

a ¶ Manib⁹. Scilʒ pape ſi fuit dignitas ep̄alis: de trāſla. c. j. ⁊. ij. ſi inferior in manibus cōfirmatoris vel collatoris etiam ſi ſit inferior ep̄o. de hoc. ſ. eo. admonet. ⁊. vij. q. j. ep̄s de loco. No. tamē Innocē. ſ. eo. ꝙ in dubijs. nō improbabiliter dici in illius manib⁹ quem renūciare debere qui poſſet illū inuitū deſtituere.

Renunciatio bn̄ficiorū in cuius manib⁹ eſt facienda.

b ¶ Faciēda. Si ꝑſona cui facienda erat ceſſio fuit expreſſa in mandato illi facienda erat notificatio. Si vero mandatū erat gn̄ale: puta ad cedēdū in manib⁹ eius qui recipere poſſet nō videtur iuuare notificatio niſi facta ſit illi qui recipit. imputet ergo ſibi qui omnibus debuit intimare vel ſaltē procuratori.

c ¶ Deducta. Et de hoc per ipſum fiat fides. ſile. ſ. ea. compl. de elec. cōſtitutionē. §. penulti.

d ¶ Per ipſos. Superiorem vel procuratorem.

e ¶ Alios. Reſolue plurale in ſingl'are. vt. ſ. de priuile. vt priuilegia. facit. ff. vi bo. rap. l. p̄tor ait. §. holes.

f ¶ Eorum alterū. Satis eſt ergo ꝙ impedita fuit

regulares[a] prelati[b] prioratus eccleſias adminiſtrationes aut quecuis alia beneficia[c] ad eorum diſpoſitionē[d] ſpectantia cū vacant: interdū cōmittere[e] negligūt vel cōferre infra tempus in lateraū.[f] cōci. conſtitutum dioceſani locorum[g] in non exemptis ſua[h]: in exēptis[i] vero apoſtolica[k] auctoritate negligētiam[l] ſupper hoc ſuppleant eorūdem. Prioratus eccleſias adminiſtrationes et bñficia hmōi: illa videlicet que cōſueuerūt p ſinglares clericos gubernari: ſecularibus[m] clericis alias vo que religioſis[n] dūtaxat cōmitti ſunt ſolita vel conferri: religioſis monaſteriorum[o] quorum prelati huiuſmodi negligentes fuerint: conferendo.

gligentiā plati regularis et cōferre bñficia regularia etiā poſito q platus regularis negligēs ſit exēptus a iuriſdictiōe epi: qz tūc cōfert auctoritate apl'ica delegata p hoc ca. ¶ Nota q qñ collatio deuoluit ad ſuperiorem: tūc ſuperior tenetur conferre illi pſone cui prelatus negligēs debebat conferre. ¶ Nota q collatio deuoluit ad ſuperiorez .i. cuius dioceſi eſt bñficiū vacans: et nō ad epm in cuius dioceſi eſt prelatus negligens. ¶ Nota q plati exēpti a iuriſdictione epi nō pñt bñficia ſpectantia ad ſuā collationē vnire ſue mēſe: etiā ſi ipſe prelatus haberet epalem dignitatē. qz nullus eſt auctor in cauſa ſua. tñ bene poſſet vnire mēſe cōuentus. ¶ Nota q prelatus regularis nō pōt imponere nouas pēſiones nec antiquas augere: ſed ſpectat ad epm ne illud fiat. ¶ Not. q plati regulares non pñt occupare bona alicuius beneficij qđ ſpectat ad ipſorū collationē ſed debent reſeruare ſucceſſoribus. ¶ Nota ſinaliter id ad qđ allegat iſtud capl'm q regulares non pñt retinere beneficia plura etiā ſimplicia. Et nota q oia beneficia ſecularia regularibus ſunt incōpatibilia.

a ¶ Regulares. In ſecularibus ergo nō haberet locum hec conſtitutio inquātum ponit ius nouū: et preiudicat priuilegio exemptionis.

b ¶ Prelati. Si ad collegia regularium ſine prelato ſpectaret collatio qđ eſſe pōt: de regula. c. ſi. lib. vj. primo ad prelatum et demū ad dioceſanum deuoluere tur poteſtas. facit. j. de preben. ſi de beneficio.

c ¶ Beneficia. Eccleſiaſtica. et vide qđ dixi de cleri. coniuga. ca. ioannes.

d ¶ Diſpoſitionē .i. collationē vel prouiſionem. hoc dico: qz ſi ad ſolā preſentationē vel electionē ipſorum ſpectarēt: tūc ad confirmantē vel inſtituentē deuolueretur poteſtas: ſiue ſit dioceſanus ſiue alius.

e ¶ Cōmittere. Utitur iſto verbo: quia ſe prelati excuſabāt: dicentes q illarum eccleſiarū non fiebat collatio vel pruiſio/ ſed ſolum quedā commiſſio: quaſi illi eſſent caſtaldi miniſtri vel pedagogi.

¶ Gloſa ſequens ponit lecturam ſm quam reprobat opi. ſubdens caſum indubitatum.

f ¶ Lateraū. de cōceſ. pben. c. ij. Et ſi intelligimus de prioribus etiā cōuentualibus. hic reprobat opi. que hz q tēpus gñale cōcilij. ſcilz triū menſiū locū habeat in pruiſionibus taliū ſicut in electionibus. nā vt dicebat Inno. in decre. ne p defectu. de elect. inter electionē et pruiſionē diuerſitatis ratio nō apparet. qđ Cōpoſt. verū eſſe dicebat in ppetuis ſed non in tēporalibus. hoc autē certū eſt q ſi prioratus eſt principalis platura in eccleſia regulari collegiata: et ei prior per viā electionis pruidetur: locum habet. c. ne pro defectu.

g ¶ Locorum. Ergo nō perſonarū ſi ergo prelatus alterius dioce. habet prioratū quē cōferre negligit in dioce. boñ. epiſcopus boñ. ſupplebit. probat hoc decre. ij. eo. titu. ibi: in tuo epiſcopatu. nec diſtinguit vnde ſint collatores: et facit quod dicā in glo. j. proxi.

¶ Gloſa ſequēs ſoluit duo dubia et obiectioni reſpondet. ſecundo ſoluit alia duo fortiora.

h ¶ Sua. Auctē qđ ſequit. Et pcedit hoc in prioratibus eccl'ijs et adminiſtrationibus nō exēptis: etiā ſi prelati ad quos pruiſio ptinet ſint exēpti. de priuile. qm. et c. ex ore. facit de pbē. c. j. li. vj. Itē pcedit hec ſuppletio quā facit dioceſanus ſuo iure infra ſcōm ſemeſtre: quo elapſo ad primū ſuperiorē ſiue ſit metropolitanus ſiue papa collatio deuoluet. eo. ti. c. vlti. Nō ob. lr'a que ſequit. et licz circa exēpta cōcedat papa ius ſuū circa nō exēpta nō. Item licz concedat ſuppleri vice ſua negligentiā alior: nō tñ cōcedat dioceſanis vt ſuppleat ſuā pprlam. Sed mō remanet dubiū fatis forte. nūquid in exēptis deuolutis ad epm currat tēpus ſemeſtre epo: et ſi currit an ad metropolitanū deuoluat preſs tpe lapſo an ad papā? Et circa pmū videt q nō currat. j. de prebē. ſi de bñficio. et qđ ibi no. in glo. ſed nūquid. Circa ſcōm dato q currat: videtur q ad papā non ad archiepm deuoluatur: ad hoc. de cle. egro. ca. vno. lib. vj. et vide qđ dixi. j. de here. ad abolendam. ſuper glo. ſi.

eſt Ab. l. c. nulla. de cōceſ. prebē. eſſe ſingu. ad hoc q ſi patronus nō pſentet infra tps ſibi ſtatutū ptās deuoluit ad epz et nō ad platuz eo minorē q ius iſtituēdi haberet.

i ¶ In exēptis. Olim ſecus. eo. ti. ſicut. et de preben. cū ſingula. in ſi. lib. vj. et ſic in hoc ius nouum inducit.

k. ¶ Apl'ica. cōcor. de offi. ordi. irrefragabili. et de here. ad abolēdā. de cle. egro. c. vno. li. vj. eo. li. de ſta. mo. c. vno. et j. de ſta. mo. attēdētes. de reli. do. qz cōtingit.

¶ Gloſa ſequens ſoluit vnam queſtionem.

l ¶ Negligentiam. Inquātum hec decre. ponit ius nouū nec preiudicat priuilegijs exēptionis: non puto q locū habeat quando prioratus eſſet propter delictū cum hoc non ſit expreſſum: facit de elec. quāq. j. riſo lib. vj. ſecus in non exemptis. vt eo. c. in ſi.

¶ Gloſa ſequens alleg. vnam concor. et arguit p opi. quam determinat.

m ¶ Secularibus. Facit de preben. cū de beneficio. lib. vj. Facit hec littera p eo qđ no. Pe. et Abb. in pre. decre. eo. ti. ſicut. vbi dicit q ad eccleſiā que cōſueuit regi per ſeculares clericos: monachi regulares preſentare non poſſunt qđ verum crederem in non curatis: vel ſi preſentent illum vt clauſtralem.

¶ Gloſa ſeq. idem facit qđ ſuperior proxima.

n ¶ Religioſis. Cōcor. de reb. ec. nō alie. poſſeſſiōes. Dicebat ibi abbas q illud. c. nō loquit de puētualibus eccl'ijs monachorum: ſed de alijs quibus miniſtrare pſueuerūt: et q ſi p negligētiā monachorum deuoluit ius pferēdi talē eccleſiā ad epm: nō ponet ibi clericū ſed monachū. qđ hic approbat et limitat p lr'am que ſequitur.

¶ Gloſa ſequens alleg. concor. et ibi remittit. et arguit ad duas queſtiones.

o ¶ Monaſteriorū. Cōcor. de preben. cū ſingula. Prohibemus. lib. vj. Et quid ſi nō ſit idoneus in monaſterio: ibi no. Et optime facit hec lr'a cōiuncta cū illa ad queſtionē quā olim diſputant. An is ad quē deuoluit eligēdi poteſtas teneatur eligere de illo collegio de quo tenebat qui neglexit. quam vide in mercuria. ſub hoc titu. et eſt poſita ſub regula. contra eū. Itē bñ facit ad id qđ ſcripſi. ſ. de elec. ca. publicato. in vlti. queſtione.

¶ Eadē[a] quoqȝ auctoritate[b] dioceſani ſuffulti nullo modo permittāt q ijdē prelati prio rat' eccliās adminiſtrationes aut beneficia hm̄oi applicēt[c] menſis ſuis: penſioneſve[d] nouas[e] eis īponāt[f] aut veteres augeant: ſiue q ipſis de nouo impoſite ſiue aucte ſoluant[g]. ¶ Premiſſa[h] ꝟo de prioratibus: eccliis: adminiſtrationibus ꝛ bñficiis intelligimus q̄ nō ſunt de menſa[i] prelatoꝛuȝ ipſoꝛuȝ: ſed ſpeciales priores ſeu adminiſtratores ſeu rectores conſueuerūt habere: licet priores ſeu adminiſtratores huiuſmodi libere poſſunt ad clauſtrū cū oportuerit[k] reuocari[l]. ¶ In quibus[m] etiā conſtitutionem[n] Bonifacij pape octaui predeceſſoris noſtri bona beneficioꝛū vacantium occupari a prelatis vel aliis ꝓhibētē. Ac nichilominus ī prioratib' huiuſmodi ꝛ eccliis illud Bonifa. eiuſdem ſtatutū[o] qd religioſum quēcunqȝ plurib' preeſſe prohibet prioratib': aut eccliis curā[p] aiarum habētibus(, etiā ſi cura ipſa nō per eum ſed per aliū[q] habeat exerceri) locū ſibi cenſuimus vendicare: licet etiam eiſdem prioratibus cura nō immineat ſupradicta.

¶ De etate et qualitate ꝛ ordine preficiendoꝛum.

Clemēs. v. in concilio vieñ.

¶ Dioceſani ſeruare debent et a ſuis ſubditis ſeruari facere iura loquentia de qualitate perſonarū preficiēdarum eccleſiis. Io. an. Capitulū .i.

a ¶ Eadē. Iſte §. ꝛ ſequēs determināt no. p Inno. ꝛ hoſtien. de pbē. in lateraneñ. de puile. paſtoralis.
b ¶ Auctoritate. Sciȝ aplica etiam in exemptis.
c ¶ Applicēt. Uide qd dicā .j. de ſta. reg. ne in agro §. ad hoc. vbi patet q iȝ eſſet caſus vniendi p ordinarios fieri debet.
d ¶ Pēſioneſve. de pbē. auaricie. de cenſi. ꝓhibemus.
e ¶ Nouas. Que dicant noue. no. de cenſi. ſignificauit.
f ¶ Impoñāt. Aucte ſua: alr ex cā poſſent noue pēſiones imponi: vl' antique augeri p epȝ. de hoc de cēſi. ꝓhibem'. qd quō intelligāt. Inno. ꝛ hoſtien. ibi dixi ſuper glo. ij.
g ¶ Soluant. pcor. pre. decre. ſigūit. de cēſi. et de iureiurā. tua nos .j. Ioan. an.
h ¶ Premiſſa Scȝ q dicta ſunt ſ. i.j. ꝛ .ij. reſpō.
i ¶ De mēſa. Ille g nō intelligerēt vacare: et ſic in illis nō habebit locū qd dicit de negligentia ſuppleda. vt ꝓbat .j. de excel. pla. frequēs. verſi. qdā etiā Itē nec habebit locum qd dicit de pēſione imponēda vel de augēda: cū totū ſit abbatis. ꝛ abbates fructus taliū poſſunt vendere ꝛ locare: vt in pre. ver. quidam ꝛ facit qd no. Inno. de ſta. reg. ca. ij. ver. prioratus.
k ¶ Cum oportuerit. Idem videtur de ſta. mo. cū ad monaſteriū. ver. tales. ꝛ vide qd ibi dixi. ꝛ qui cle. vel vo. inſinuante. ſuper glo. iij.
¶ Glo. ſe. ponit dictū de q̄ remittit. ſcdo obijcit ꝛ ſoluit tertio dat dubiū ſolutū ſup q̄ nouū ſtatutū expoſcit.
l ¶ Reuocari. Et in talibus clauſtralibus habet locū qd dicitur eos nō debere ſtare ſolos vt patebit .j. de ſta. regu. ne in agro §. ad hoc. Sed aduerte: quia non videbatur q in talibus obediētiariis locum haberet conci. lateraṅ. deriſoriū enim eſt dicere q epūs hodie conferat monacho prioratū ꝛ abbas cuius negligentiam ſuppleuit epiſcopus cras reuocet illum. Nec dicas q ſic inſtitutum per epm ſupplētem abbas reuocare nō poſſit: qꝛ nec plus nec alter cōfert ſupplens q̄ negligēs: vt ꝓbatur. ſ. j. rñ. Itē ſcḋm illud aperta eſſet via ad perpetrandū clauſtrales: qd tamen etiā papa nō facit. ſ. de cōfir. vti. vel inuti. ad noſtrā. ꝛ. c. poteſta. Uolēs eñ abbas preficere nepotē vel ſibi charū: permitteret labi tēpus: vt ille demū per epm inſtitutus eſſet perpetuus: ꝛ tali fraudi claudēda eſt via. de diuoꝛ. qto. in fi. ꝛ propter hanc cauſam cōiter olim he ſuppletiones non fiebant. ſed ſatis eſt q ſatiſfiat iuri in eo q ſuppletur qd abbas facere neglexit. Nec poteſt negari quin hoc ſit vtile. ſaltem enim erubeſcent abbates de negligētia notari. Et ſcias per hāc decre.

Religioſus p epȝ inſtitut' ſupplēdo abbati negligētiā an poſſit p ipſum abbatē reuocari.

hodie tenere q manualia que nō ſunt de mēſa: ꝛ tēporales prioratus vacant per moꝛtem vel remotionem eorum qui preſidēt illis. Unde ꝛ hodie papa qui recipit fructus vacātium recipit fructus taliū: nec reſiſti pōt per hāc litteram ꝛ per ſequentē ꝛ tēdit hoc ad noſtram quia ſuperiores locoꝝ manualiū tales occupationes fructuū timētes dimittūt in talib' prioratib' illos quos alr remouerēt: ꝛ quos remoueri forſitan expediret: et ſic inducit hoc quaſi quādam perpetuationē clauſtralium. Et ob hanc cām ſi aſſiſterē pape: cōſulerem declarari vel ſtatui q cū ſibi referuat vel alteri concedit fruct' vacantiū in vrbe ꝓuincia vel dioceſi nō includerentur manualia: ſȝ q̄diu duraret gr̄a. xx. vel alia quota: de qua videret ſtatuēdum fructuū ipſoꝝ manualiū ſolueret priuilegio ſingulis annis: ꝛ ſic nō impediretur clauſtraliū prioꝝ correctio et remotio: nec in illis priuilegiatus fruſtraretur priuilegio.
m ¶ In quibus. Prioratibus adminiſtrationibus ꝛ eccleſiis manualibus que non ſunt de menſa.
¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat et quid reprobat.
n ¶ Conſtitutionē. de offi. oꝛ. phti. lib. vj. ꝛ determinat qd ibi plire not. Archi. ꝛ reprobat qd ibi no. Io. mo. qui dicebat prioratus cōmēdaticios ꝓprie nō vacare: ꝛ ideo in illis decre. illā locū nō habere. Sȝ ſi intellexit de his que ſunt de menſa tunc vera.
¶ Gloſa ſequēs dicit quid approbat et reprobat. ꝛ rationi contrarie reſpondet.
o ¶ Statutū. de prebē. cū ſingula. li. vj. ꝛ approbat hic duas opiniones meas ibi no. in .j. rñſo. in .iij. ꝛ vl. glo. Prima ſcȝ q decre. illa locū haberet etiā in prioratibus manualib'. Scda q locū haberet etiā in nō curatis. In ſcda cōcoꝛdabat Archi. In prima reſiſtebat probans per id qd habetur ibi. In ſcdo. rñ. datur illis optio. Dicebat eñ Bonifaciū conſultū ſic reſpōdiſſe: ſed cū vltimo legi textū qd inducit Archi. pro ſe. reuoluebam cōtra eum. Certum eſt eñ q in perpetuis nō daretur optio. etiā ante illā decre. per decre. de multa. ergo de tēpoꝛalibus debebant intelligi.
p ¶ Curā. hoc inducebat dubiū an determinaret etiam verbum prioratibus hoc decidit in fi.
q ¶ Alium. Puta ſecularē pbrm: vt in dicta decre. cum ſingula. in prin. de ſta. mo. ne in agro §. ceterū.
¶ De etate et qualitate et ordine preficiendoꝛum. Continuatio.
¶ Uiſum ē qb' titulis ꝛ modis pficiunt hoies ī eccliis dubitaret aliqs vtrū prelati debeāt eſſe idonei. Et qꝛ d. helte

Queritur hic ſi plati ſint negligentes ſup eo ꝙ h' diſponit q̄liter peccēt. dicit Lau. ⁊ Zen. ꝙ mortaliter. uiij. di. deni q. q̄ð no. glo. de offi. archid. ea q. de q̄ par̄ chidia. lxxvi. diſt. vt nū pro h' iſta lra ibi: diſtricte iniū gim'. zabe.

Idoneitas conſiſtit in etate ⁊ qualitate ⁊ ordine: ideo annectit rubricam de etate ⁊ qualitate ordinandoꝝ. ¶ Cum eccleſie. ¶ Premiſſa rōne excitat offi ciū dioceſanoꝝ circa obſeruantiā canonū loquētiū de pmouēdis ad bñficia ibi: nos vo- lentes. Inno. ¶ Caſus. ¶ Jn re cautū ē in ca. cum in cūctis. c. ne p defectu. c. nihil. de elec. in anti. c. graue. de p̄bē. ⁊ dig. ꝙ ille ad quē ſpectat collatio bñficio rū debet illa cō- ferre pſonis ido neis. que idonei tas cōſideraƭ re ſpectu etatis. vt delicȝ q2 ille cui cōfertur digni tas minor digni tate ep̄ali ſit eta tis. xxv. annoꝝ. ⁊ ille cui confer- tur ep̄at' ſit eta tis cōplete. xxx. annoꝝ: et inchoauerit. xxxi. annū. Itē idoneitas cōſideratur reſpectu qualitatis: puta ꝙ il- le cui cōfertur dignitas ſit bone fame et honeſte con- uerſatiōis ex legitimo matrimonio: et ꝙ ſit ſufficiētis ſciētie. Itē idoneitas ↄſideratur reſpectu ordinis: vt nemo aſſumatur in ep̄m niſi ſit in ordine ſubdiacona tus. Sȝ q̄ritur ad cui' officiuȝ ptinet iſta obſeruare? Dicit Clemens ꝙ ep̄s quātum ad ſe dȝ ſeruare iura antiqua: videlicet ꝙ nō ↄferat bñficiū vacās niſi pſo- nis idoneis. Item ep̄s q̄tum ad patronos ſibi ſubdi- tos debet illos cōpellere vt nō conferāt bñficia niſi p ſonis qualificatis. Et in hoc iſtud capitulū cōtinet ali quid noui. q2 nihil dr̄ de dioceſano in iurib' antiquis licet dicaƭ aliq̄d de cōcilio gn̄ali. ca. graue. alleg. h. d.

Nota- bilia.

Colligo aliqua notabilia. ¶ Nota ꝙ q̄s non eſt pficiē- dus. i. inſtituēdus in aliqua eccl'ia niſi ſit idoneus ſciētia morib' ⁊ etate. Uñ ſm diuerſitatē bñficiorum requiriƭ diuerſa etas: q2 in ep̄atu req̄riƭ etas. xxx. an noꝝ in eccl'ia parrochiali ⁊ in alijs dignitatibus infe riorib' ab ep̄atu requiriƭ etas. xxiiij. annoꝝ. tñ p ſim plici dignitate pōt ep̄s diſpēſare. in. xx. anno. Jn alijs bñficijs vt in p̄bēdis requiriƭ etas. xiiij. annoꝝ. q2 ibi ſufficit maturitas conciliȷ: ideo illa etas requiriƭ. Jn alijs vt in capellanijs que nō requirunt maturitatem cōſiliȷ requiriƭ etas. vij. annoꝝ. Jn alijs vt in priorat- tibus qui nō habent curā animarū requiriƭ etas. xx. annoꝝ. Et de hac materia ſingulariter tractat Pa- nor. in. c. cū ſſs. de p̄ben. ⁊ digni. in anti. Itē in pficien do requiriƭ idoneitas in moribus: q2 ſi eſſet male vi- te poſſet inducere laicos ad malū exemplū. Itē req̄ri- tur ꝙ ſit ſufficiētis ſcientie: q2 in ep̄o requiriƭ theolo- gia: et ꝙ ſciat nouū ⁊ vetus teſtamentū ad p̄dicandū ſuis ſubditis. Itē requiriƭ ꝙ ſit iuriſta vt poſſit cōſer uare iura ſue eccleſie. Jn abbate vero nō requiriƭ ma gna ſciētia: ſed ſufficit ꝙ ſit expertus in negocijs. Jn rectore eccl'ie parrochialis ſufficit ſcientia canonū pe nitētialiū. Hec optime tractat Inno. in. c. cū in cūctis de elec. i anti. ¶ No. ꝙ ep̄s pt̄ ↄpellere ſubditos ſuos ad obſeruationē canonū. ſ. ꝙ poteſt monere platos ſi bi ſubditos vt nō cōferant bñficia pſonis nō idoneis. ¶ Glo. ſeq. opponit ⁊ exponit.

a ¶ Cū eccl'ie. Neſcio ſi aliquē fructū inducet hec ↄſtō: ſȝ hoc ſcio ꝙ inouata ſine penarū adiectiōib' ra ro pficiūt: vide ſub rubric. ꝟ. de magi. ⁊ pt̄ expo ni eccl'ie. i. eccl'a ſtica miſteria. ꝟ de elec. cū in cūctis in p̄n. ꝟ q̄b' etiā pōt itelligi: lȝ ſo lū de regimīe ec cleſiarū videaƭ h̄ loq̄. nil eñi in- tereſt cū nil no- uum inducat.

b ¶ Scia. Qua lis ſcia req̄raƭ i ep̄o ⁊ i alijs mi- niſtrȷ: ⁊ q̄ ſit emi nēs ⁊ q̄ ↄpetēs ⁊ q̄d ꝟ parū ſciē te an poſſit pro- moueri ⁊ an pec cet recipiendo offm̄ ad q̄ð ſcia ſua non ſufficit ſcpſi poſt Inno. ⁊ hoſt. ⁊ Cōpo. ꝟ ele. cū i cūctȷ ſup ꝟ.

c ¶ Etate. De ordine nihil dixit: ſicut nec [ſciētia. decre. eam te. ꝟ. eo. Et vide q̄ð no. de p̄ben. ſi pro pau peribus. lib. vj. in glo. ij.

d ¶ Docet ⁊ facit. ꝟ. ꝟ ele. q̄ꝫ ſit. i p̄n. li. vj. vbi ꝟ hoc

e ¶ Ratione officiȷ. excitat g ipſoꝝ offm̄. nō ↄſtituit illos delegatos. ꝟ. de offi. ordi. licet. ⁊. c. penul.

f ¶ Precipue duplex punctuatio.

g ¶ Canonica. ꝟ. eo. p totū. de elec. cum in cunctis. ⁊. c. nihil. de preben. graue. cum ſi.

h ¶ Subditis. Non ſufficit plato ꝙ ſit bonus in ſe: niſi etiā ſit q̄tum eſt in ſe bonus in ſubditis. de ſimo. licet. in prin. cum cōcor.

i ¶ Diuinā offenſam. cōcor. huic fini. de elec. vbi pe riculum ꝟ qui autem. ⁊ ca. ppetue. ⁊. c. cōmiſſa. in ſi. lib. vj. ⁊. i. de cenſi. ad noſtram. in ſi.

k ¶ Ultionem. Specialiter circa hoc ſtatutum: de generali vide q̄ð no. de treu. ⁊ pa. ca. j. de cele. miſ. do lentes. de elec. generali. lib. vj.

Ut hi q̄. ¶ Primo declarat nō exiſtētē in ſacris nō hr̄e vocē in cap̄lo cathedralis eccl'ie vł colle giate. Scd̄o idē dicit de hn̄te bñficiū cui annex' ſit or do niſi ad illū pmoueaƭ ceſſante ipedimēto infra ānū: q2 illo elapſo tūc nō hȝ vocē in cap̄lo ⁊ ei ſubtrahiƭ p̄s dimidia diſtributionū. Secūda ibi: illi vero. Imola.

Caſus li alis. d. helle

¶ Caſus. Uacat eccl'ia cathedralis collegiata vel cō- uētualis forte p mortem prelati: tunc canonici vel re gulares pfeſſi cōuenerūt ſup electiōe faciēda. ſunt eñ aliq̄ canonici vel religioſi q̄ nō ſunt in ſacris ↄſtituti: lȝ ſint pfeſſi vel canonici p̄bēdati. ſȝ ↄſtituti in ſacris ppoſuerūt ex pte ſua ꝙ alij nō ↄſtituti in ſacris nō ad mitterenƭ. i. nō reciperenƭ ad electionē faciendā: q̄riƭ q̄d iuris? Dicit ro. pōt. Clemēs: vt intitulati in eccl'ia inducanƭ ad ſuſcipiēdos ſacros ordines ſtatuit. i. ſta tutū facit ꝙ iſti nō cōſtituti i ſacris nō habeāt vocē in cap̄lo dū celebrabiƭ electio vel aliud cap̄lm. Sȝ pona mus ꝙ ſit dignitas vacās vł pſonat' vł aliud bñficiū q̄ð requirit certū ordinē: puta ꝙ ſi q̄s aſſumaƭ ad ea-

Cum eccl'ie q̄bus pficiunƭ pſone min' idonee ſcia[b] moribus vel etate[c]: grauia propter hoc (vt docet[d] experiētia) nō nunq̄ꝫ pferāt in ſpiritualib' et tpalib' detrimēta. ¶ Nos volētes p locoꝝ dioceſanos quib' ratione[e] officiȷ hoc cō- petit p̄cipue[f] ſup hoc diligen tius pcaueri: eis diſtricte in- iungimus: vt iſta ſtatuta ca- nonica[g] q̄ ſup pficiendis pſo- nis in hmōi eccl'ijs hactenus emanarūt / diligēti' p ſeipſos obſeruent: ⁊ faciāt a ſuis ſub ditis[h] inuiolabiliƭ obſeruari: ſi diuinam[i] offenſam et ſedis apoſtolice debitā vitare vo- luerint vltionem[k]. Idem.

¶ In cap̄lo cathedralis ec- cleſie vel collegiate vocē nō habet qui nō eſt ſubdiacon' habens bñficiū cui annex' eſt ordo poſt annū: niſi prius impedimento ceſſante pmo ueaƭ ad illū: in cap̄lo vocem non hȝ donec fuerit ordina- tus: ⁊ interim pdit diſtribu- tionē dimidiā. Jo. ꝟ.

Ut hi. ¶ Capitulū. ij.

lem dignitatẽ ꝙ ipſe ſit diaconus vel pbr̃.quidã ſub‑diacon⁹ fuit aſſumpt⁹ ad illã dignitatẽ vel bñficium ⁊ nõ fecit ſe ꝓmoueri infra annũ ad ordinẽ reqſitũ il‑li dignitati vel bñficio.q̃rit quã penã incurrit talis q̃ accipit tale bñficiũ vl' dignitatẽ ⁊ nõ ponit ſe i ordine annexo illi bñfi‑cio vl' dignitati? R̃n. Clemẽs ꝙ talis non habe‑bit vocẽ i caplõ. ⁊ ꝙ ꝑdit medie‑tatẽ diſtributio‑nũ donec fuerit ꝓmot⁹ ad ordi‑nẽ requiſitũ in tali bñficio. Sed q̃rit vtrũ pene antiq̃ ſint ſublate ꝑ iſtud caplm̃? Dicit ꝙ nõ: ſed remanent in ſuo robore. Et ſunt ille pene ꝙ ſi q̃s bñficiatus fue rit monit⁹ vt infra annũ ꝓmoueat̃ ad ſacros ordines ⁊ infra annũ nõ fecerit ſe ꝓmoueri: tũc poterit ꝑuari illo bñficio. ſed ꝑ.c.licet.de elec.lib.vj. fuit ſtatutũ in eccl'ia parrochiali: ꝙ ipſo iure ꝑdit bñficiũ abſq3 mo‑nitione. ſed nõ loquit̃ in alijs bñficijs: ideo in alijs bñ ficijs remanent iura antiqua incorrecta: videl3 ꝙ de bẽt ꝓmoueri poſt monitionẽ: ſed abſq3 monitione in currũt penas hui⁹.c.h.d.h.r. ¶ Nota ꝙ ordo nõ dici tur annex⁹ ita ꝙ nõ conſtitut⁹ in tali ordine nõ poſſit hr̃e illud bñficiũ: ſed intelligit̃ ꝙ hñs illud bñficiũ d3 ꝓmoueri ad illũ ordinẽ. ¶ No. ꝙ ſi mãcipati.i. depu tati diuinis officijs ⁊ miniſterijs q̃cũ q̃ pñt debẽt ꝓ‑moueri ad ſacros ordines: ad illũ finẽ vt ab illo ſtatu nõ poſſint retrocedere. hoc eſt ꝙ poſtq̃ hñt bñficiũ et dicũt velle eccl'iaſticari ⁊ ſub illa ſpe accipiũt bñficiũ nõ retrocedãt. i. nõ mutent coꝝ voluntatẽ: nec vxorẽ accipiãt: quare qñ ſunt ſemel in ordine nõ pñt retroce dere. i. reaccipere ſtatũ quẽ dimiſerũt tacite accipien do beneficiũ vel dignitatẽ. Et ſi retrocedit ⁊ habebat animũ retrocedẽdi dum accipit bñficium talis tenet̃ ad reſtitutionẽ oĩm fructuũ beneficij. Secus autem ſi nõ haberet animũ retrocedendi a principio: q2 for‑ſan poſtq̃ tenuit bñficiũ per aliqđ ſpaciũ ipſe cogno‑uit ꝙ non poſſet ſaluari cũ bñficio: ⁊ ꝙ meli⁹ ſaluare‑tur cũ matrimonio et dimittit beneficiũ et retrocedit credo ꝙ talis nõ tenetur ad reſtitutionẽ fructuũ niſi eſſet opulentiſſimus: ita ꝙ reſtituẽdo/facultates ſue ⁊ ſtatus ei⁹ parum diminueret̃. ¶ Nota ꝙ conſtitu‑tus in ſacris habet vocem in capitulo. ⁊ hoc accipien do capitulum improprie.ſ. ꝑ collegio ⁊ cõuentu: q2 ꝓ prie capitulũ dicit̃ in eccleſia cathedrali: collegiũ dici tur in alijs eccleſijs ſecularibus: ⁊ cõuentus in eccle‑ſijs regularibus. ſed vnum ſepe ponitur pro reliquo. ¶ Nota ꝙ habens dignitatẽ requirẽtem certũ ordi‑nem: ⁊ illã tenet ꝑ lapſum vnius anni ⁊ nõ promouet̃ ad illũ ordinem requiſitũ illi dignitati: nõ priuat̃ illa dignitate: ſed punit̃ penis hic contentis. in.c.cũ in cũ ctis. de elec. in anti. ⁊ in.c.licet. de elec.lib.vj.

Notabilia.

¶ Glo.ſeq.dicit quid cauſam dedit.

a ¶ Ut hi qui. Cauſam dedit cõſtitutiõi qđ no. ho ſtiẽ.de ſpõſ.extirpãde.§. q̃ vero. vbi dicit eſſe equum ꝙ ſicut minor ſubdiacono nõ eligit̃ in ep̃m: ita nec eli gat: vt bene conueniant elect⁹ ⁊ eligentes: dicens ibi per cõſtitutiones legatorum in ꝓuincia ꝓuincie hoc eſſe ſtatutum: ꝙ nõ exiſtentes in ſacris non habeant vocem. talẽ aũt conſtitutionẽ facere poſſunt nedũ le‑gati: ſed etiã epiſcopi: vt ſcripſi poſt eum. de offic. ar‑chip̃ſ.ca.ſi. vñ conſtat ꝙ multi ep̃i tales ꝯſtitutiones habebãt. No. etiã ſpẽ hoſti.e.ti. de offi. archip̃ſ.c.ũ. ꝙ ſicut inter cardinales null⁹ eſt q̃n ſit ſaltẽ diacon⁹ ita ⁊ iter canonicos null⁹ deberet eſſe q̃n eſſet ſubdia con⁹. ar. ỹ.e.q̃ris. de ꝯſe.diſ.ij.ep̃s ſacrificãs. ⁊.c. iube mus. facit qđ dicit canõ illicitũ eſſe eũ q̃ nõ ſit i ordine eccl'iaſticis miſceri tractatib⁹.xcvj.di. ſatis euidẽter. tales eñ retrocedere pñt a ſtatu clericali. de elect.cũ ex eo.lib.vj.

Cardinalis

qui ͣ diuinis in cathedralib⁹ vel collegiatis ſecularib⁹ vel regularib⁹ ͨ eccleſijs ſunt mã cipati ͨ officijs ͩ: vel mancipa bunt̃ in poſterũ ͤ ad ſuſcipiẽ dos ſacros ordines ꝓpenſi⁹ ͥ inducant̃: ſtatuimus vt nul‑lus ͤ decetero in hm̃oi eccl'ijs vocẽ i capitulo ʰ habeat: eti‑am ſi hoc ſibi ab alijs libere

null⁹ ē niſi ſal tem ſit diaco nus.

b ¶ Regulari bus. Si ẽ in ec‑cleſijs regulari bus nõ ꝯſtitut⁹ in ſacris vocem nõ h3: ẽ nec i nu mero computat̃ de facto/nõ de fi‑ctione. vt no. in de.ẽ. de elec. qđ circa. in ſi.pe.glo.

¶ Glo.ſeq.exponit ⁊ infert ſolutionem dubij quã for tificat ⁊ prorogat ⁊ determinat.

c ¶ Mãcipati.q. nũcupati electi vel deputati. et q2 mãcipare eſt ſeruire/ vel in ſeruitiũ / vel in poteſtatẽ reducere: ideo vtit̃ hoc v̾bo. qđ etiã habet̃.xxvij. diſt. de his. in prin. j.q.iij. ſaluator. vltra mediũ. In his er go qui nõ ſunt deputati ad diuina officia quales ſunt cõuerſi vel ꝓfeſſi laici ꝓcipue in eccl'ijs regularib⁹ ni chil puto mutatũ per hãc cõſtitutionẽ: ⁊ ſic ſaluũ ma net qđ no. de elec. ex eo ꝙ.lib.vj. in ſi. ⁊ ita ſeruat̃. alĩs ſequeret̃ ꝙ per hãc ꝯſtitutionẽ montales nõ haberẽt vocẽ in ſuis caplĩs q̃ ꝓpter ſexus fragilitatẽ non ſunt capaces ordinũ. de hoc.xxvij.q.j. diaconiſſam. hac ea dẽ ratiõe videret̃ ꝙ extranei q̃ nõ ſunt in eccl'ijs inſti‑tuti: ſed in certis actib⁹ habent vocẽ in caplõ: non in‑cludunt̃ hac cõſtitutione. qđ intelligo niſi per ius ca‑pituli ſue eccleſie habeant talem vocem in aliena.

monia les non ſunt or dinũ ca paces.

d ¶ Officijs. Etiam ſi ſacri ordines annexi nõ ſint: ⁊ ſic differt a ꝓxi. reſpon.

¶ Gloſa ſeq. dupliciter obijcit: ſoluit ⁊ vtriq3 obiectio ni reſpondet.

e ¶ In poſterũ. ꝙ poſteris indici poſſit aſperior ſta tus nõ dubitat̃: ſed videt̃ abſurdum ꝙ hic indicatur iam intitulatis ſaltem non ꝓfeſſis. hoc dico ꝓpter id qđ not. de reg. iu. qđ oĩs.lib.vj. Itẽ videt̃ abſurdũ ꝙ conſtitutio liget ꝓterita cõtra id.ẽ. de cõſtitu.c.ſi. Di cas ꝙ hec decre. nõ priuat eos bñficio: ſ3 ſolũ voce ca pituli ⁊ tñ certũ eſt ꝙ cũ bñficiũ aſſumpſerit vt expe‑diẽs ⁊ neceſſarium officiũ eccleſie gerat: ſi ingrueret neceſſitas eũ ad ſacros ordinari: et hic renueret/ poſ‑ſet etiã priuari beneficio.ẽ.e.q̃ris. Non mãducet er go qui non vult laborare. quod primo in contrarium allegaui locũ habet in continentia que nõ inducitur inuito.xxxij.q.j. integritas. qđ dixi in ſecũdo non ob‑ſtat: q2 conſtitutio iſta nõ ligat ꝓteritas cõſtitutiões: ſed futuros tractatus ⁊ actus capituloꝝ. Item nõ vi tiat vocem in capitulo preſtitam quod eſſet reſpicere preterita: ſed preſtandã: ⁊ ſic reſpicit futura.

Stat⁹ aſpior poſteris indici poteſt.

Labo rare no lens nõ mãdu cet.

f ¶ Propenſius. Idem verbum. de offi. ordi.c.j. de‑riuatores exponunt. i. extenſius. ſed illud vbi dicim⁹ protenſius: ſed propẽſius deriuatur a prope/ vel pro‑pere: quaſi velociter vel feſtine.

Propẽ ſius q̃d ſignifi cet.

g ¶ Ut nullus. Iam inſtitutus vel inſtituẽdus. vt patet per precedentia.

¶ Glo.ſeq. põderat verbũ per qđ ſoluit dubiũ: ad ſo lutionem inducens quattuor ſimilia.

h ¶ In caplõ. Stallũ chori nõ affert: ⁊ ꝑ hoc verbũ patet ꝙ ſi eſſet actus expediẽdus vt a priuatis non a caplõ ad talẽ bene admitterent̃. ꝑ qđ puto ꝙ talis ca nonicus nõ in ſacris ꝓbendã ⁊ domũ optare poſſit: ſi‑cut ꝯſtitut⁹ in ſacris: ſi eccl'ie ſtatutũ vel ꝯſuetudo nõ obuiet: cũ ille act⁹ nõ ſit collegialis ⁊ cõpetat ex cano

Canõ nic⁹ nõ in ſacris actus non col

legia- les ex- ercere poteſt. — nia ⁊ p̄bēda. nō ex voce capl'i: ſicut ⁊ pōt delegar⁹ da- ri. de reſcrip. ſtatutū. lib. vj. agere ꝓ prebēda. de pba tio. ex litteris. ep̄m ſociare: ⁊ fruct⁹ ꝑcipere. de ele. nō reſi. ad audientiā. eccleſiā defendere. de cōceſ. prebē. ex parte. de elec. ḡnali. de rebus eccl'ie non alienādis. c. ij. lib. vj.

¶ Gloſa ſe. alle. duas ꝯcor. q̄rit. arguit: ꝓ. cōtra riū ſoluit illud ampliāns.

a ¶ Conceda tur. Cōcor. ſ. de elect. cōſtitutis. et j. de regu. vt profeſſores. Sed quid ſi actum electionis imminētis participāt ſibi ſocij? videtur ꝙ poſſunt per ea que no. ſ. de elec. cū vinton. in vlti. glo. Contrariū crederem: quaſi ſit inhabilitas in perſona per hanc litterā per quam etiam nō credo ep̄m cōtra hoc diſpēſare poſſe: et facit verbum nullo modo. j. pri. reſponſo.

cōcedatur[a] niſi ſaltem in ſub- diaconatus ordine fuerit cō- ſtitutus[b]. ¶ Illi vero qui di- gnitates: perſonatus officia vel prebendas[c] quibus cer- ti[d] ordines ſunt annexi[e] paci- fice nunc obtinent in eiſdem[f] eccleſijs vel obtinuerint in futurū: niſi (iuſto impedimen to[g] ceſſante) ad huiuſmodi ordines ſe promoueri fece- rint infra annum[h]. extunc[i]

¶ Gloſa ſeq. primo querit. arguit negatiue. cōtrariū ſoluit per duo iura ⁊ tria ſilia ⁊ contrario reſpondet. ſcd'o querit et ſoluit ꝑ vnū. c. ⁊ quattuor abſurditates tertio ſubdit duas queſtiones et ſoluit.

Cano- nicum ſufficit eſſe i ſa cris tp̄e electio- nis ad hoc vt eligere poſſit. — b ¶ Cōſtitutus. Et habēs etatē de qua. j. c. pri. qđ ca. fuit ſumme neceſſariū ꝓpter iſtud: vt ibi dicā. Sꝫ pone qđ de facto nūc ſatis occurrit: canonicus dū va- cat eccl'ia nō eſt in ſacris: ſed tp̄e q̄ imminet electio fa- ciēda eſt in ſacris: hꝫ ne vocē in electiōe? ſi pōderem⁹ tritū iuxta ea q̄ no. de elec. dudū. li. vj. videt̄ ꝙ nō: q2 tūc nō erat habilis. Tu dicas ꝙ ſatis eſt ꝙ tp̄e facien de electionis ſit habilis: qđ ſatis ꝓbatur. ſ. de elec. cū inter. ꝶ. in fine. ⁊ ſ. de excep. ap'lice. Idem enī dicere mus de eligēdo: vt in pre. decre. dudū. j. ⁊ ij. ſic etiā is q̄ nō eſſet canonicus tp̄e vacatiōis ſi tp̄e electionis ca-

Cano- nic⁹ in ſacris nō ꝯſti- tut⁹ nō eſt ab alijs ex- pectan dus: lꝫ velit or dinari infra ter minū ꝫ tur; da tū ad eligen- dum. — nonicus eſſet admitteret̄ cū alijs ⁊ eligeret: et qui tp̄e vacationis nō eſſet in loco vnde vocari deberet. ſi tp̄e electionis p̄ſens eſſet: admitteret̄ ad eligendū. de hoc ſ. de elec. eccleſia. ij. Qđ dr̄ in electionib⁹ ſpectari ini- tiū: intelligit̄ de initio electionis nō vacationis. Sed fortı⁹ quero: nūquid canonicū non cōſtitutū in ſacris in ꝓximis tēporib⁹ ordinari volentē: q̄ tp̄a incidunt. j. terminū iuris datū ad eligēdū teneātur ſocij expecta re: maxime ſi hoc petat? puto ꝙ nō. qđ bene ꝓbat̄ ne ſe. va. ca. vno. ſ. rñſo. lib. vj. alſ ſequeretur ꝙ ꝑm iura vetera impuberē cuius pubertas finit̄ infra terminū ſpectare tenerentur: vel abſentē in loco de quo vocari nō debet dicētē ſe velle ad eccleſiā redire: vel excōica- tum dicentē ſe velle abſolutionē petere: vel nouitium dicentē ſe velle ꝓfiteri: vel his ſimilia. Sed q̄d ſi nul- lus de capitulo eſt in ſacris? tūc ſolus prelatus expe- diat que incūbunt: ꝑ decre. prealleg. ⁊ facit qđ ſcripſi de elec. cū eccleſia. Sed q̄d ſi ipſius prelati electio im-

Electio ꝑlati ꝑ quem ſiet ſi nullus de capi tulo ſit i ſacris — minet facienda: ⁊ nullus de capl'o eſt in ſacris? hic ſa- tis crederē ꝙ ſuperior habeat expectare lapſum ter- mini iuris: facit pre. decre. vnica. ne ſe. vacā. ij. rñ. de elec. cōmiſſa. in prin. li. vj. licet ergo canonici q̄ ſunt in ſacris non expectent canonicū. cum ipſi ſint capitulū ſuperior tamē qui hꝫ vti iure deuolutis: vt pene deuo lutionis ſit locus: habebit neceſſe vſqꝫ ad iuris termi num capitulū expectare: et hec etiam egerēt declara- tione: et repetita intelligantur proximo reſponſo.

c ¶ Prebendas. In collegiatis eccleſijs: vt. j. dicā.

d ¶ Certi. Non dicit ſacri: per quod dico etiā in mi noribus hoc locum habere.

¶ Glo. ſe. tria dicit exponendo qđ de annexione dicit.

e ¶ Annexi. De iure cōi prime ua inſtitutione anti- qua conſuetudine vel ſtatuto. Et intelligo hanc litte- ram ſiue certis prebēdis annexi ſint ordines: ſiue in- certis. que tamen poſtea certificate ſunt. puta q2 ter- tia vacās eſt ſacerdotalis. vt ſcripſi. de cōceſ. preben. ꝓpoſuit. in p̄n. Nec intelligo de annexione qua nō poſſunt cōfer- ri niſi ei q̄ ſit in illo ordine: quia tūc non eſt dare ꝙ habeat iſtud b̄n̄ficiū non ha- bēs ordinē an- nexum. Dico tñ ꝙ ſi per l'ras papales ad hoc ſufficiēs cōſequeretur beneficiū non exiſtens in ordine: adhuc locus eſſet huic decre. niſi etiā ad nō recipiēdum ordi- nem ſufficientem diſpenſationem haberet. — Ordo pōt eſſe annex⁹ p̄bēdis vel di- gnitati bus va rijs ex cauſis.

¶ Glo. ſeq. q̄rit de principali ꝑlato alleg. ꝓpter duas rationes ꝯtio plus accedit ⁊ declarationem exposcit.

f ¶ In eiſdē. Cathedralib⁹ vel collegiatis de quib⁹ ꝑmiſit. Sed michi remanet dubiū: an hoc. c. in vtroqꝫ rñ. locū habeat in p̄ncipalib⁹ ꝑlatis eccl'iaꝝ collegia- tarū. puta archip̄b̄ris vel plebanis plebiū vel i his ſi- milib⁹. Et videt̄ ꝙ ſic ꝑ verbū dignitates qđ precedit facit de reſcrip. ſtatutū. lib. vj. eo. li. de offi. lega. c. pe. in p̄n. certum eſt aūt ꝙ illi dignitati annexus eſt ordo p̄b̄ralis. ſ. e. c. j. ſi ergo nō fiant p̄b̄ri infra annū locus erit huic pene. Nec occurrit ratio quare plus artet̄ habēs ꝑſonatū vel canoniā q̄ habēs principatē prela turā: immo videt̄ maior in iſto ratio: q2 plus eſt aſtri- ctus. de reſcrip. edoceri. ⁊ in ſeipſo dꝫ oſtendere quid ſubditos facere oporteat. de elect. cū in cūctis. in p̄n. ⁊ a capite inchoari dꝫ rōnis edito. ff. de edē. argētari⁹: ꝯ. edi aūt. In ꝯtrariū facit de elec. ſtatutū. li. vj. Nec ob. hec littera. q2 tales nō habent dignitatē in eccl'ijs: immo habēt eccl'ias vel dignitatē eccl'iaꝝ. ſup quo vi. de qđ dicā. j. de preben. c. j. Itē abſurdū videret̄ prin- cipalem prelatū eccl'ie priuari voce ꝓpter ordinis de fectū ſine graui dāno eccl'ie cuius negocia debet ordi nare. Unde pōt dici ꝙ cū prelat⁹ ⁊ capl'm ſint diuerſa. ſ. de his que fiūt a prela. in rubro ⁊ in nigro. ne ſe. va. ca. vno. lib. vj. cū multis ſimilib⁹. ſub appellatione ca- pituli nō includat̄ prelat⁹ vt hic. ⁊ ſ. ꝓxi. rñ. Et ſi di- catur ꝙ de quadā largiſſima verbi ſignificatione ꝑla- tus noīe capl'i cōprehendat̄: q̄ſi illius corporis caput. de his q̄ fiunt a ꝑla. nouit. et factā no. de cōceſ. prebē. poſt electionē. Michi tñ eſt ſatis ꝙ cōiter nō cōprehē- dat̄: vt ꝓbant iura p̄dicta: vt ſit hoc ius correctiuū iu- ris veteris. ⁊ penale non largiſſimā ſed potius ſtrictā interpretationē recipiat. de reg. iur. que a iure. ⁊ c. in penis. lib. vj. Item licet prelatus ⁊ capitulum faciant vnū corpus ⁊ vnā eccleſiā et ſic loquūtur cōtraria. nō per hoc ſequitur prelatū includi ſub appellatione ca- pituli: immo potius ſumitur contrariū: et idem vide- retur dicendū circa decre. vt profeſſores. j. de re iudi. et tamen vtrobiqꝫ neceſſaria eſſet declaratio. — Archi- p̄b̄r ſi nō ſit p̄b̄r an poſ- ſit ad- mitti ad eli- gendū. — Nō edi dꝫ a ca- pite.

g ¶ Impedimēto. cōcor. ſ. de elec. cōmiſſa ꝯ. j. li. vj. et ibi videas exēpla. vbi ꝯo impedimentū ꝓueniſſet ex culpa ſua: non videt̄ excuſari de hoc. ſ. eo. ca. j. ⁊ in hoc differt a parte. ſ. proxi. in qua nō excuſat impedi- mentū ⁊ merito hic aliud: q2 hic eſt pena negligētis.

h ¶ Infra annū a tp̄e q̄ ligat ꝯſtō l pri⁹ ꝯſtitutis: ⁊ a tp̄e adepte poſſeſſiōis: vl' q̄ ꝑ eos ſtetit q̄min⁹ haberēt in inſtruēdis. ſ. de elec. ꝯmiſſa ꝯ. j. ⁊ de prebē. iꝫ. ij. li. vj.

i ¶ Extūc. Sꝫ anno elapſo: pri⁹ q̄ non eſt loc⁹ huic

pene: poſſet tñ excludi etiā primo a voce capli et alio capite. ſ. pri. rñ. hoc eſt dicere ſi habēs prebendā diaconalē ſubdiacon⁹ eſt: licet non diacon⁹ nō excludit a voce niſi poſt annū. Si ˀo nec eſſet ſubdiaconus et ſi ipſa prebenda eſſet ſubdiaconalis tñ excluditur etiā infra annū: ſed a diſtributionibus ſolū poſt annum cum ceſſat impedimētum.

a ¶ Donec. Illis ergo ordinatis ceſſat pena. concor. ſ. de elect. quia ſepe. lib. vj. ⁊ qd no. b ma. con. ca. ſi.

b ¶ Nullo mō. Uniuerſale negatiuū excludit conceſſionē capituli. vt. ſ. pri. rñſo. ⁊ diſpenſationem epiſcopi. vt ibi dixi.

donec[a] ad eos ꝓmoti fuerint: nullo modo[b] vocem in caplo habeāt earūdem. Ipſiſqꝫ diſtributionū[c] que datur his qͥ certis[d] horis iterſūt[e] ps dimidia[f] ſubtrahatur: nō obſtantib⁹ qbuſlibet cōſuetudinib⁹[g] vel ſtatutis[h]. Penis aliis q cōtra tales ꝓmoueri ad ordines recuſantes ſtatuunt in iure[i]: nihilomin⁹ i ſuo robore ꝑmāſuris. Idem. ¶ In .xviij. anno ad ſubdiaconatū. In .xx. ad diaconatū. In .xxv. ad pſbyteratū pōt qs libere ꝓmoueri. hoc dicit. Io. an. Capi. ij.

GEneralem[k] eccleſie obſeruantiam[l] volentes

¶ Gloſa ſequens arguit et dubium ſoluit.

c ¶ Diſtributionū. Per hoc verbū ⁊ verbū caplo qd ꝓcedit patet in bñficijs qbus non debet vox capli ⁊ in quib⁹ nō ſunt diſtributiones: has penas nō cōpetere. puto tñ q ſi in eccl'ia collegiata eſt capellania vel altare et cuius inſtitutione etiā capellanus tenet officiare eccleſiā: vt in eccl'ia bonon. ſi in illis horis alique diſtributiones eis deberentur: quo ad illas locus eſſet huic pene ſi ꝓmotus nō eſſet: licet non quo ad reddit⁹ capellanie vel altaris: de quibus hic non cauetur.

Miſſa nō eſt de horis. d ¶ Certis horis. No. ꝑ cōſuetudine eccleſiarū collegiatarū: q diſtributiōes ordinat nō ꝑ oēs horas: ſed ꝑ certas ⁊ aliquas attribuūt miſſe q non eſt de horis. de cele. miſſa. ca. j. ⁊ decre. vnica. de cleri. nō reſi. nō dicit de horis ſed de officijs. honeſtius eſſet ⁊ iuri conſonans vt per oēs horas fiat ipſarū cōparatio: q autem pro miſſa matutino ⁊ veſpera debet fieri equa contributio facit. j. de reliqui. ⁊ vene. ſan. c. vno. in fi.

e ¶ Interſūt. Dato q ꝑdictis iterſint. alˀs ꝑuarent illis in totū. qd dic. vt. ſ. de cleri. non reſi. c. vno. li. vj.

¶ Glo. ſe. ſoluit duo dubia de ſopla ⁊ cui ps accreſcat

Accreſcit aliteri qd ab alio ſubtrahitur. f ¶ Pars dimidia. Etiā ſi reliqua dimidia ad ſuſtētationem ipſoꝝ non ſufficit ⁊ imputent ſibi. cū ꝑ ordinis receptionē hanc penā vitare poſſunt. Facit qd no. de elec. quia ſepe. lib. vj. in glo. aliud. Et ſic nō obſtat qd no. de elec. cum vintonien. in glo. no. q in fi. ⁊ vide quod no. et dixi de appel. paſtoralis. in fi. vlti. glo. Et ſcias q iſta dimidia ſubtracta accreſcit aliis intereſſentibus diuiſio. inſtitu. de leg. § ſi eadem. ff. de vſufru. accreſ. l. j. in fi. niſi eſſet aliter ordinatum. facit de clericis nō reſiden. c. vno. lib. vj. et vide qd dicam. j. de vita ⁊ honeſtate clericorum. ca. ij.

g ¶ Cōſuetudinibus. Cōcor. j. de ſepul. c. ij. § penul. in fi. ⁊. j. de ſta. mona. c. j. § ſane. ⁊ c. ij. in fi. de relig. domi. ca. ij. § vt autē. ⁊ § penul. de turepa. c. j. in princi. ⁊ in fi. et ſi. j. de pe. ſi quis ſuadente. poſt prin. de peni. ⁊ remiſ. c. j. de ſenten. excōica. ca. j.

h ¶ Statutis. Nota q non reuocat priuilegia. con cor. de capel. mona. c. vno. lib. vj. ⁊ quod ibi no.

i ¶ In iure. ſ. eo. queris. de elect. iꝫ canon. lib. vj. et vide qd ibi no. in glo. antepe. de regularib⁹ habes. j. de ſtatu mona. ne in agro § ceterum. Ioan. an.

Caſus ſ'alis dñi herkye. **G**Eneralē. ¶ Caſus. Uiſum eſt. ſ. qualiter requiritur certa etas in ꝑficiendis, nūc queritur vtrū reqrat certa etas in ordinādis. Et rñ. q ſic: qz in ſubdiacono requirit q cōpleuerit decimūſeptimū annū ⁊ q attigerit decimūoctauum. In diacono requirit q cōpleuerit decimūnonū. et q ſit in vigeſimo. In pbr'o requirit q cōpleuerit. xxiiij. annū. ⁊ q ſit in. xxv. anno In minoribus ˀo ordinibus ſufficit q fuerit extra infantiam ⁊ compleuerit ſeptimum annum. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Collige aliq notabilia. Prio q qs non poteſt promoueri ad diaconat⁹ ordinem niſi ſit in xx. anno. nec ad pſbyteratū. niſi ſit in. xxv. Sed qrit vtrum defectus etatis ipediat receptionē ordinis? Dicendū q non immo qs in. xx. anno poterit recipere ordinē pbratus: ſed nō habebit executionē illi⁹ ordinis donec attigerit etatē legitimā. ⁊ ipſo iure eſt ſuſpenſus ab executione ordinū vſqꝫ ad illam etatē legitimā. ⁊ ſi qs pbr' in etate minori. xxv. annoꝝ celebraret tūc cōtraheret irregularitatem. Nota dictionē vero. vt. ſ. in. c. conſtitutionem de elect. etiam ibi videbis dictionem decernimus.

¶ Gloſa ſeq. commendat ca. ⁊ dicit quid corrigit ⁊ qd determinat et obiectionem ſoluit.

k ¶ Generalē. Breue ⁊ ſumme neceſſariū ꝓpter cōſtitutionē. ſ. pri. Determinat autē etatē ſacroꝝ ordinū: ⁊ corrigit canones. lxxvij. diſt. peruenit. per totū. lxxviij. diſt. c. j. ⁊. iij. ⁊ vlti. ⁊. xxviij. diſ. de his. in quib⁹ dicebatur q habēs. xx. annos ſubdiacon⁹. xxv. diacon⁹ xxx. pbr' fieri poterant: ⁊ debebant eſſe anni cōpleti vt ibi determinat. etiā no. de elec. cū in cūctis § inferiora. de tēpo. ordi. vel nō eſt compos. Et ſine dubio licet hec decre. optime cōiungatur ꝓxime melius tñ intitulata fuiſſet ſub rub. de tēpo. ordi. iſta eni rubrica tractat de etate ⁊ qualitate coꝝ qui preficiuntur. illa de qualitate illoꝝ qui ordinantur: ſed ꝓpter connexitatem ſic tranſit. et eſt ſimile qd dixi. ſ. e. ad aures. Titul⁹ de tempo. ordi. et ti. de etate⁹ differunt.

¶ Gloſa ſeq. alle. ſimile ꝓbat obſeruantiā ponit opi. quā impugnat et expedictiam huius iuris. in fi. querit et ſoluit ⁊ de alia queſtione remittit.

l ¶ Obſeruātiam. Simile. j. de ap. qualis ꝓcedebat autē hec obſeruātia a preall' § inferiora. qz cū ibi de etate antiquoꝝ canonum in ſacerdotio demādatur. v. anni ⁊ plus. quia qui. xxv. attingit pōt fieri ſacerdos: ita videbant. v. demendi de etate diaconi ⁊ ſubdiaconi: ꝑ quē etiā. in. xv. dabatur ſubdiaconat⁹: nec mirū ſi dicebant antiqui canones in hoc correcti: nā ꝑ illos ſeruabātur interſticia tēpoꝝ inter ordinē et ordinē: q hodie nō ſeruant: vñ laicus in carniſpriuio: in feſto reſurrectionis pbr' eſſe poſſet. Sed hoſtiē. dicēs antiqs canones ſeruādos. dicebat q in § inferiora. diſpēſabatur in etate ꝓpter curā animarū. ⁊ ſm Innocē. ſub erat neceſſitas ex quo vocat⁹ fuerat ad bñficium qd reqrebat ordinē. Sed mirandū eſt hoc. cū eni ſine aliqua diſpenſatione ꝓmoueatur ad curam. ergo et ad ordinem annexū cure. Item ſonat in abſurdū q maior. xxiiij. annis poſſit habere curam ⁊ ſacerdotium ⁊ nō ſolū ſacerdotium. item aliud abſurdū: quia ſecundum id eadem erit etas epi et ſacerdotis: quare ſepe clamani in ſcholis ⁊ ad curiam ſcripſi: et precipue domino Richardo ſancti Euſtachij diacono cardinali: vt determinaretur hec etas. qd ſumme fuit neceſſarium ꝓpter pri. decre. alˀs innumeroſe ⁊ inextricabi- Laic⁹ ſ carniſpriuio pōt in paſcha eē pbr'.

les q̄ſtiones emerſiſſent. volẽs eñ h̄re vocẽ in capitu lo maior.xiiij.minor.xx.recepiſſet ſubdiaconatũ fuiſ= ſet obiectũ illũ nichilomin⁹ excludendũ:q̄ſi nõ rite p= motum ,ppter defectũ etatis. iuxta illud q̇ð no.de p̄= ben.et cui.li.vj. Ipſi replicaſſent antiqua iura corre= cta p diſſuetudi nẽ.ꝛ p.§.inferio ra. contra quos duplicatũ fuiſ= ſet ð p̄dicta opi= nione Innocẽ.ꝛ hoſti. quã etiã ſequit̃ Archidi. in dicta decr. et cui. Sʒ q̄d de p= motis ante hãc decre. infra hãc etatem puto ſa= tis eẽ q̄ nũc ſint in etate. ff.de tẽ po.ordi. vel non eſt. Si vero nec adhuc ſunt i eta te:excludentur ab executiõe ordinis vſq̄ ad etatẽ le= gitimam:vt ibi. de ordinato vero infra pubertatẽ ad ſacros:an teneatur continere no.ꝛ ſcripſi de cleri.per ſal.promoto.c.vno.

antiquis[a] iuribus in hac par te p̄ferri decernim⁹[b] vt (alio non obſtãte impedimẽto ca= nonico) poſſit quis libere[c] in decimooctauo[d] ad ſubdiaco natus:in.xx.ad diaconatus[e] et in vigeſimoquinto etatis ſue anno[f] ad preſbyteratus ordines promoueri[g].

a ¶ Antiquis. Allegatis.in.ſ.glo. Sed cõtra quia canon antiquus.lxxvij.di.c.j.permittebat quem ſub diaconari in.xiiij.anno.ſolu. illud verũ computatio= nem inchoãdo poſt infantiam:vt ibi no.

b ¶ Decernimus.non dicit declaramus. quod fa= cit pro opi.Inno.ꝛ hoſtien.

c ¶ Libere.i.ſine diſpenſatione:et dato q̄ non ha= beat beneficium quod ordinem requirat.

d ¶ In decimooctauo. Intelligo inchoato.ſatis eſt ergo q̄ attigerit:vt in.§.inferiora:ꝛ idẽ de ſequẽtib⁹ Certũ eſt eñ q̄ maior.xvij.eſt in ãno. xviij.nec lr̃a re quirit q̄ ſit.xviij.annorũ:ſʒ in.xviij.olim ſecus:vt di= xi in.j.glo. Not.per hanc decre.cõiunctã.ff.c. pri.rñ. hodie puberem non habere vocem in capitulo niſi ex ceſſerit.xvij.annum.

Archidiaco=nus q̄o eẽ non põt in xx. ãno e ¶ Diaconat⁹.lʒ in anno.xx.poſſet q̄s eſſe diacon⁹ nõ p hoc putes q̄ poſſit eẽ archidiacon⁹. de etate eñ ,pmouendoꝝ ad dignitates terminata p.§.inferiora nihil hic imutat.alr̃ ſeq̄ret̃ q̄ cũ ſubdiacon⁹ poſſit in ep̄m eligi.eo.ti.a multis.ꝛ maior.xvij. ſubdiacon⁹ eſ ſe poſſit:vt hic.ergo poſſet eligi q̇ð eſt falſum.

Ordinatus añ etatẽ le gitimã q̄lr puniatur. f ¶ Anno.ſi prius ordinat̃ ſuſpenditur ordinans a collatione ordinum.ꝛ ordinat⁹ ab executione ipſi⁹ or dinis vſq̄ ad etatem legitimã.de tẽpo. ordi. vel non eſt.ꝛ per decre.eo.ti.dilectus.nõ puto ep̄m circa eta= tem hanc diſpenſare poſſe.

g ¶ Promoueri. Sed q̄ eſt etas minorꝝ ordinũ:dic q̄ maior infantia.lxxviij.diſt.de his.de tẽp.ord.null⁹ lib.vj.lxxvij.diſt.ca.ij.ꝛ vide q̇ð ibi notaui in ſumma ꝛ ca.ſuper inordinatis.de preben.

¶ De officio vicarij.

Clemẽs.v. in ↄcilio vienen.

¶ Iura loquentia de eccle=ſijs curatis locũ habent quo ad tria in vicarijs perpetuis eccleſiarum parrochialium Ioan.an. Caplm vnicum.

Ue ð eccl'ijs curã[h] aiarũ h̄ntibus p re ceptionẽ ali arum ſimiliũ admittẽdis[i] ¶ Ac de ipſa rum[k] rectoribus ,pmouẽdis[l]

Conti=nuatio d.helie ¶ De officio vicarij. ¶ Iſta rubrica cõtinuat̃ ad p̄ce dentes. Dictũ eſt.ſ.p diſcurſum tituloꝝ de ,pmotiõe clericoꝝ ad b̄ñficia eccleſiaſtica: verum q̄ꝛ ſic ,pmoti quãdoq̄ ſub ſe habent vicarios:ideo annectit̃ hec ru brica de officio vicarij.

diuiſio Ue ð eccl'ijs. ¶ Se ſummat tria dicẽs. Se cũda ibi:ac de ipſarũ. Tertia ibi.ꝛ de eoꝝ. ¶ Caſus. Iſtud capi. ſm glo.ſcip̄m ſum= Caſus ſ'alio d.helie mat:ꝛ decidit tria dubia. Caſus ſic poteſt poni ſm primũ dubiũ. Cauetur in cap.de

multa.de p̄ben.ꝛ digni.in an. ꝛ in ↄſtõne execrabilis q̄ ſi obtinẽs eccl'iam parrochialẽ dignitatẽ pſonatũ aut beneficiũ acceptet:ꝛ apprehendat pacificã poſſeſ ſionẽ illi⁹ b̄ñficij ſecundi ſeu dignitatis vacat p̄ma ec cleſia ſeu p̄mũ b̄ñficiũ. Sʒ q̄rit̃ vtrũ ſit idẽ de vicaria ppetua: vt ipſa vicaria p̄dat̃ p aſſecutionem ſe cunde vicarie p petue: ſicut p̄di tur eccl'ia parro chial' dignitas vel pſonatus. ꝛ rñ.ro.põt.q̄ idẽ eſt. Nã q̇ð iura ſanxerunt circa eccl'ias prochia les p̄dẽdas per aſſecutionem ſe cũdi b̄ñficij: illõ idẽ ſanxerũe in vicarijs perpe= tuis. Scðm du= biũ orit̃ ex ca.lʒ canon.de elect.li.vj. vbi ð q̄ ,pmot⁹ ad eccl'iam prochialem dʒ facere ſe ,pmoueri ad ordi nẽ p̄b̄ratus infra annũ numerandũ a tp̄e habite paci fice poſſeſſiõis. Sed ponam⁹ q̄ quidã fuit ,pmot⁹ ad vicariã ppetuã:ꝛ ſic nõ erat rector ſed vicari⁹ ppetu⁹ querit̃ vtrũ ,pmot⁹ ſic ad vicariã debeat ,pmoueri ad ſacerdotiũ infra annũ numerãdũ a tp̄e adepte pacifi ce poſſeſſionis. Et ſi nõ fuerit ,pmot⁹ vtrũ vacet illa vicaria ppetua? Rñ.q̄ ſic. Tertiũ dubiũ ſumit̃ ex.c. cũ in cunctis.de elect.in anti. vbi ð q̄ ,pmotus ad ec cleſiã parrochialẽ debet habere etatẽ.xxv. annorum querit̃ vtrũ ſit idẽ in ,pmouendo ad vicariã ppetuã. Rñ.ro.põ.q̄ ſic.h.d.h.r. ¶ Colligo aliqua notabilia Nota=bilia Et p̄mo iuncta glo.q̄ ſi obtinẽti eccleſiã parrochialẽ conferat̃ alia eccleſia parrochialis vel vicaria perpe tua eccleſie parrochialis.ꝛ habuerit iſti⁹ eccl'ie ſecũ= de adepte pacificã poſſeſſionẽ immediate ꝛ ip̄o facto vacat prima parrochialis:ꝛ poterit ſuperior cui ſpe= ctat collatio illius eccleſie illã cõferre etiã nõ vocato poſſeſſore. ¶ No.q̄ ſicut ,pmotus ad eccleſiã parro= chialẽ dʒ ,pmoueri infra annũ ad ſacerdotiũ:ita etiã promouendus ad vicariã perpetuã debet ,pmoueri ad ſacerdotium infra annũ. ¶ Nota q̄ in ,pmouẽdo ad vicariam eccleſie parrochialis requirit̃ etas.xxv. annorum:quia iſta etas requirit̃ in promouendo ad eccleſiam parrochialem.

h ¶ Curã.in foro iudiciali vel penitentiali:vt ſcri= pſi poſt Inno.ꝛ hoſtiẽ.de p̄ben.de multa.

¶ Glo.ſe.remittit ad caſus exceptos ꝛ dubiũ ſoluit.

i ¶ Admittẽdis. niſi in caſibus exceptis.q̄s collegi ſ.de p̄bẽ.de multa.ꝛ puto q̄ etiã conſtitutio Io.xxij. execrabilis.locũ habeat in his vicarijs.cum expſſe lo quat̃ de beneficijs ꝛ officijs curatis in.§. qui vero.

k ¶ De ipſarum eccleſiarũ curatarum. et intellige de non collegiatis.de elec.ſtatutum.lib.vj.

¶ Glo.ſe.ponit vnã differentiã ꝛ dubiũ ſoluit.

l ¶ Promouẽdis.infra annũ.de elec.lʒ canõ.lib.vj. ꝛ q̄ñ incipiat currere ibi ptʒ.ꝛ eo.ti.cõmiſſa. Et in hoc Cõmẽ=da ꝛ vi caria dr̃nt. differt a cõmenda ꝛ alio vicaria: q̄ꝛ cõmenda prochia lis eccl'ie nõ põt fieri niſi ſacerdoti.de elec.nemo dein ceps.lib.vi. vicaria ſicut et rectoria.de inſti.c.ij.li.vj. concedi põt non ſacerdoti:dũmodo ſacerdos fieri poſ ſit:vt hic.ꝛ eo.tit.ca.ij. Et ſcias q̄ pena illi⁹ decre.vl= ti.non eſt ſublata p iſtã q̇ð eſt dicere q̄ etiã infra an=

wam ſi moniti non ꝓmouentur priuari poſſunt. ſicut de rectore no. quo ad penam §. inferiora. in decret. li cet canon. in glo. pe. in prin.

¶ Glo. ſeq. dicit quid reprobat. querit arguit negatiue. cōtrarium ſoluit. ⁊ in ↄtrariū allegatis reſpōdet.

a ¶ Sacerdotiū. In hoc corrigitur qd no. Archi. de elec. lȝ canon. lib. vj. in ṗ. ⁊ etiā. vbi tenebat in ꝑpetuis vicarijs illō capitulū locū non hře: cū de rectore loquaꝛ: vt ibi patet. Sed nunquid epi cū iſtis vicarijs ſup diſferēdo ſacerdotio ꝑ ſeptēnium

Uicari⁹ ppetu⁹ pōt ex diſpēſatione epi vſq ad ſeptenniū differre ſacerdotium.

ad ſacerdotium[a]. ¶ Et de eorum[b] etate[c] a iure ſtatuta noſcuntur: in perpetuis[d] eccleſiarum parrochialium[e] vicarijs ⁊ aſſumptis ad eas volumus[f] obſeruari.

¶ De officio ⁊ poteſtate iudicis delegati.

Clemens quintus in concilio vienenſi.

poterunt diſpēſare ſꝫm formā. c. cū ex eo. de elec. li. vj. Uideꝛ ꝙ nō. forti⁹ em̄ aſtrict⁹ eſt vicari⁹ ad reſidentiā ꝑſonalē ꝙ̃ rector. de ꝓben. extirpande §. qui vero Itē vicari⁹ nō dat vicariū. eo. ti. clericos. Cōtrarium puto ꝑ decre. iſtā ⁊ qꝛ decre. cum ex eo ǧnaliter ꝑmittit epos diſpenſare cum his q̄ obtinēt eccl'ias: qd verbum ita includit vicarios vt rectores. Itē ratio ꝑmiſſionis illi⁹ eſt cōis iſtis vt illis: ergo idē ius. de conſti. tranſlato. Ad decre. clericos reſpondeo: ꝙ hic vicari⁹ non dabit vicariū: ſed epus diſpēſans ſic vt al's loco rectoris: ita ⁊ hic loco ꝑpetui vicarij ponet vicarium ſeptennalem. vt in decre. cum ex eo §. porro.

b ¶ Eorum. Scilicet rectorum.

c ¶ Etate. Scilicet ꝙ attigerit. xxv. annū. habetur hoc de elec. cum in cunctis §. inferiora. eo. ti. licet canon. li. vj. Et dico ꝙ ſicut cū rectore nō diſpenſat epus in etate de etate et qualitate. ca. vno. lib. vj. ita nec cū vicario per hanc litteram.

Uicari⁹ eſt ⁊ ꝑpetu⁹ ⁊ tēporalis.

d ¶ Perpetuis. In tꝑalibus ergo nō hꝫ hoc locum. de quib⁹. ȷ. de ap. ↄuenit. ij. de cle. nō reſi. ca. pe. de voto. c. j. de elec. cum ex eo. lib. vj. de regu. bñficium. e. li. Sic et alibi diſtinguim⁹ vicariā perpetuā a tꝑali. de reſcrip. poſtulaſti. de ſil'. pſby. ↄſtitutus. ⁊. c. michael. Perpetuos autē vicarios cognoſcas per id qd habes eo. titu. ad hoc de ꝓben. extirpande §. qui vero. de capel. mona. ca. vno. lib. vj.

Uicaria ꝑpetua in quib⁹ eccl'ijs eſt permiſſa.

e ¶ Parrochialium. De his loquiꝛ ⁊ nō ſimpliciter de curatis: qꝛ ſolū in eccl'ijs parrochialib⁹ annexis ꝑpetua vicaria videꝛ permiſſa ⁊ non ſimpl'r in bñficijs curatis. ꝑ decre. extirpande §. qui vero. de prebend.

¶ Glo. ſequens obijcit ꝙ vti debuerat verbo declarationis ⁊ ſoluit.

f ¶ Uolum⁹. Probari videbanꝛ hec per antiqua iura primum de pluralitate. ȷ. eo. ca. j. ⁊. ca. prouideas. ſecundū de ſacerdotio. ȷ. eo. titu. c. ſi. tertium de etate ꝓbari poterat per eādem decre. ſi. que ꝓbat eū curatum. ⁊ per decre. ſup eo. de ꝓben. lib. vj. Sed quia licet decret. j. ꝓhiberet eum habere vicariā cum eccl'ia ⁊ decret. ꝓuideas ꝓhiberet illū plures habere vicarias. nō tamen priuabāt illum prima per adoptionē ſecunde. Itē licet decre. vlti. preciperet illū fieri ſacerdotē: non tñ priuabat illū hoc nō facientem. Idem de etate. Ideo vtitur verbo volumus nō verbo declaramus prorogādo his caſibus penas iuris ad tales vicarios ⁊ forte ſatis erat de mēte: vt in primo caſu no. Bern. ȷ. eo. ca. j. de ſecundo ꝓbat decre. commiſſa. de elec. li. vj. q̄ ſic late in ſuo ꝓh. ponit ver. ꝓmiſſa. de tertio ſatis patȝ vbi ponim⁹ ſcdm. Siue ꝙ̃ recipiat talis vicari⁹ ſitem vicariā: ſiue dignitatē ꝑſonatū vl' bñficiū curatū. vacat pria. Idē ſi ↄuertas: vt qꝛ hñs dignitatē ꝑſonatū vel bñficiū curatū recipit talē vicariā vacat pma. De dignitatib⁹ ṗo ⁊ ꝑſonatib⁹ hic ſubticuit: qꝛ nō ↄueniebat ill' qd ṗ ṗ ſacerdotio dꝛ.

¶ Iudex ad receptionem teſtium in ciuili: et executor ad ꝓuidendū certe ꝑſone cognitione premiſſa a papa deputati licite ſubdelegāt. Jo. an. Capitulū vnicū

Iudices[a] ſu=

¶ De officio delegati. ¶ Uiſum eſt ḋ his q̄ gerūt vices alioꝝ l foro penitentiali: nūc videndū eſt de his q̄ gerunt vices aliorū i foro iudiciali ⁊ cōtentioſo.

Continuatio. D. helie

Iudices. ¶ Preſupponēdū eſt primo ꝙ ille cui a ſede apo. comiſſum eſt nudū miniſteriū dꝫ illud in ꝓpria ꝑſona exercere: ita ꝙ non pōt alteri vices ſuas cōmittere ſeu ſubdelegare. Sec⁹ eſſet ſi haberet iuriſdictionem delegatā. l. a iudice. C. de iudicijs. Scdo ṗſupponendū eſt illud qd dꝛ in. c. ſi. eo. ti. in anti. videlicet ꝙ ille cui papa cōmittit ꝓpter induſtriā ſue ꝑſone: talis nō pōt ſubdelegare nec cōmittere alijs vices ſuas

Preſuppo. D. helie

¶ Caſus. Tu et ego habebam⁹ cām in qua ꝓceſſum fuit vſq ad ꝓductionē teſtium hincinde ſup petitiōe tua ⁊ ſuper meis defenſiōibus: quia tñ teſtes erāt in patria longinqua ⁊ multum diſtātes a nobis: nec cōmode venire potuiſſent niſi cum magnis ſumptibus ⁊ expēſis / Papa cōmiſit vices ſuas alicui iudici de receptiōe ⁊ examinatione iſtorum teſtiū. Accidit ꝙ iſte commiſſarius pape fuit impeditus ⁊ nō potuit vacare receptioni ⁊ examinatiōi teſtium: ⁊ voluit ſubdelegare alium qui reciperet ⁊ examinaret. Queriꝛ vtrū poſſit? Dicit romanus pōtifex ꝙ ſic. Nā iſte deputatus ſeu delegat⁹ nō eſt nudus miniſter nec recipit nudū miniſteriū. ideo pōt vices ſuas ſubdelegare. Secus ſi reciperet nudū miniſteriū. puta ſolā examinationē ſiue iuriſditione. Sed quid ſanctiſſime pater ſi aliquis fuit dat⁹ executor ad ꝓuidēdum de aliquib⁹ certis clericis de aliquibus beneficijs in ǧne. puta qꝛ mandauit executori vt ꝓuideret iſti ⁊ iſti cōtentis in reſcripto de beneficio. ſi eſſent vite laudabilis ⁊ honeſte conuerſationis. Si iſte executor fuerit impeditus vtrū poſſit alium ſubdelegare? Uidetur ꝙ nō. qꝛ papa videꝛ elegiſſe ſuā induſtriā ⁊ nō fuit ei mādatum ſimpliciter ſed ſub conditione. Tamen dicit roman⁹ pōtifex ꝙ poteſt ſubdelegare poſito ꝙ fuit ei mandatum ſub conditione ſi iſte eſſet vite laudabilis ⁊ ↄuerſatiōis honeſte. ⁊ per illā clauſulā non videꝛ elegiſſe induſtriā perſone: ſed ſolum declaraſſe officiū qꝛ ſi illa clauſula nō fuiſſet exꝓſſa. tñ tacite intelligebatur. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ in cā criminali iudex nō debet cōmittere examinationē teſtiū: ſed ipſe ꝑſonaliter eos debet examinare. Sec⁹ in cā ciuili: ⁊ tūc iudex cui cōmittiꝛ receptio et examinatio teſtiū pōt aliū ſubdelegare. ¶ Nota ꝙ executor dat⁹ ad ꝓuidendum alicui de beneficio pōt vices ſuas cōmittere. Sed vtꝝ ſit dādus caſus l quo deputat⁹ a ſede apl'ica in cā ciuili ad examinādū teſtes nō poſſit ↄmittere alteri. Et dicēdū eſt ꝙ ſic. videlȝ ſi iſte q̄ vult ſubdelegare non recipiat

Caſus ſ alis D. helie

Notabilia.

iuriſditionē: ſed et ſolū ſit delegatū nudū miniſteriū
puta ad examinandū ſolū: z nō ad recipiendū iurari
faciendū: z ad citandū partē aduerſam vt det iterro-
gatoria: qꝛ tunc vꝫ ſibi ɔmiſſa iuriſditio. quaꝫ poſſet
ſubdelegare. Et ſic nota ꝙ ɔmiſſari⁹ ad teſtes recipiē-
dos et examinā-
dos pōt exerce-
re oia ſine qbus
non poſſet nego-
ciuꝫ explicari: ſꝫ
de illis non ſtat
mentio in reſcri-
pto.

per receptione teſtiū in cā ci-
uili.[a] Necnō [b] executores [c]
ad puidendū aliqb⁹ [d] ſi p inq-
ſitionē [e] ſolertē [f] eos [g] eſſe vite
laudabilis z ɔuerſatiōis ho-
neſte repererint [h] a ſede apo-

Nota dictionē ſolertem. Solers.tis.i.ſapiens
ingenioſus/ſagax/cautus.

Glo.ſeq.dicit qd primū. z ſecundū dictū teriat. po-
nat.ponit differentiā inter iudicem z miniſtrū.

Iudices. Se ſummat dicens duo. Et primū deſmi-
nat no.p Inno. z hoſt.ſ.e.c.ſi. z q̄ ibi ſcripſi in vl.glo.
z de re iudi.cum bertholdus. z q̄ ibi ſcripſi ſup glo. ſꝫ
qualiter. Scdm dictū approbat qd no. Io.mo.ſ.e.ti.
is cui.li.vj. vbi tenet ꝙ ſi ɔmittit executori examina-
tio illi⁹ cui eſt facienda puiſio vt fit in forma pauper
ꝙ ſubdelegare poterat. Et no. hoc pncipium qd dicit
iudices p qd patꝫ ꝙ tūc demum talis receptor teſtium
ſubdelegat qñ iudex eſt: ſecus ſi ſit nudus miniſter
puta qꝛ receptis teſtiū iuramētis: examinat articu-
lis ſup qb⁹ pducunt: z interrogatorijs ſm q̄ dꝫ fieri exa-
minatio ɔmittit id alicui expediendū: iſte eñ non eſt
iudex nec pprie receptor ſed potius examinator ipo-
rū teſtiū: z talis actus fieret die feriato. vt no. Guil.
in ſpe.de fer.§.ij.v.ſꝫ qd ſi tunc. receptor aūt q̄ iudex
eſt cogit teſtes: citat eū ɔ quem pducunt ad vidēduꝫ
eos iurare. audit exceptiones: recipit iuramenta: re-
frenat multitudinē teſtium: examinat iterrogatoria
punit teſtem q̄ aures offendit. C.de teſti.l.nullū.cum
g iuriſditionem habeat ex q̄ illam hꝫ a pncipe ſubde-
legat. Videbat aūt ɔtrium qñ eſſet nudus miniſter p
pdi.decre.vlt.ſ.e.ſed illud pcederet in examinatore
Et huic ver.iudices/coniunge litteram.ſ. in ſi. a ſede
apo.deputati.zc. Iohan.an.

Teſtes die feriato pñt examinari: ſꝫ nō recipi.

a Ciuili.nō intendit p hec vba excludere cauſas
ſpūales ſed criminales i qb⁹ debēt teſtes exhiberi co-
rā iudice: vt in aut.de teſti.§.et qm.col.vij.C.de ſi.in-
ſtru.aut.apud eloquentiſſimū. z no.iij.q.ix.teſtes.de
iudi.at ſi clerici.in.iiij.glo.de teſti.co.c.j. Bñ tñ poſſꝫ
criminalis cā delegari.de hoc.xxiij.qō.iiij.illud.xxv.
di.c.j.de rapto.in archiepatu.de reſti.in integ.c.pe.
z in Spe.eo.ti.§.ſi.ver.iteꝫ delegatus in cauſa.

Cā criminalis pōt dlegari.

b Necnon reſoluitur in vnam affirmationē.ff.de ver
bo.ſig.duobus. z operat copulam.ſ.acſi diceret/z.

Negatio duplex affirmat.

c Executores. Deputati a ſe.apo.qd eſt.ſ. Et ex ti-
tulo patet ꝙ iſti habent delegatā iuriſditionē: vt no.
de reſcrip.tibi qui.in glo.ij.lib.vj.

d Aliquibus.nominatis.ſ.eo.is cui.li.vj.

e Si per inqſitionē.hoc inducebat dubiū qſi i.iq-
ſitione ſit electa induſtria pſone: z hec clauſula ɔmu-
niter ponitur in forma pauperum: in qua ſcribitur ꝙ
cum fuerit repertus idoneus i litteratura examina-
tores ad hoc deputatos committit papa ꝙ ſi.zc.

f Solertē.qſi ſollicitā vigilātē aſtutā ſagacē z in-
duſtrioſā: z ſcribit pnicū i/dat v⁹ Exiguo pulchraꝫ
ducit ſolertia vitā a/as Exiguo placitā ducit ſolertia
g Eos. Pro quibus ſcribitur. [vitā.

verſus

Glo.ſeq.qrit arg. p.ponit diſtinctioneꝫ Inno. an
ſapiat monitionē an conditionē.ſcdo in arbitrio exe-
cutoris.tertio in effectu pceſſus. Scdo ponit aliā opi.i
forma ɔditiōis an ali⁹ ledat necne.cui obijcit: z dupl'r
ſoluit. Tertio ponit finale dictū Inno. nō curātis an
ſit monitio vel ɔditio: ſed an dicat ſi eſt an ſi ɔſtiterit
z an alit ledat vel non. z p id dicit queſtionē ſolui.

h Repererint. Sed nunqd eis neceſſe erit ꝙ pce-
dat ſup hoc cognitio/vocatis qrū intereſt? Videt ꝙ
ſic: ppt vbū iſto
z vbū p inqſitio-
nē. Dixit Inno.
in decr.vi.de pre-
ſump.ꝙ ſūt clau-
ſule que ſonāt i
monitionē nō in
conditionē: puta ſi pſona ſit idonea z ſſ̄tia. et iſte non
dant formā nouā mādato.ſꝫ inſtruūt executorem qñ
pſone puideat quare teneret tunc puiſio fctā idigno
z excōicatio ppter hoc lata lꝫ ſit iuſta: cum executor
i his iuriſditioēꝫ habeat. Sꝫ ſūt q̄ bñ ſonāt i ɔditionē
vt ſi dr. puideas P. in tali eccleſia: ſi de tali vico ſit
oriundus.hoc eñ ſapit ɔditionem z formam certam
adijcit mandato: vñ ſi nō eſt vera nō valet puiſio: nec
excōicatio ppter id lata ppter trāſgreſſionē mādati
de reſcp.cū dilecta.nec audiret petens prouiſionē ali-
olā ſortiri ſuū effectū: cū neget iuriſditōis fūdamētū
cui⁹ acceſſorium eſt puiſio vt ibi pleni⁹ pſeqtur. Di-
cit tñ Inno.ꝙ in pma z ſcda clauſula is cui ſcribit ſi
vult pōt eſſe mer⁹ executor z ſine cāe cognitione pui-
dere de vacāte.pōt etiā aſſumere ptes iudicio iqren-
do de pdictis vocatis: z non vocatis his qs res tangit.
dūmodo ɔmittens iuriſditionē habuerit: vt ſic poſſit
delegat⁹ qd poterat delegans. Differūt tñ pceſſ⁹ fa-
cti cum cāe cognitione ab his q fiunt cā non cognita
quo ad piudiciū eoꝝ qs res tangit: vt ibi no. Innoc.
z hoſt.qui etiam dicūt ꝙ dato ꝙ clauſula ſi pſona ſit
idonea non ſit in reſcripto: pōt executor p ea ptes iu-
dicio aſſumere: cum ſubintelligatur hec vera niſi me-
rū miniſteriū eſſet illi ɔmiſſum. Dicit demū Innocē.
alios melius diſtinguere in clauſula q̄ ſonat i ɔditōeꝫ
ſi de tali vico eſt/vel ſi doctoratus eſt in theologia/vl
ſimile: ꝙ ſi p tales lrās tollit vel leditur ius alicuius
puta puiſoris ordinarij.non puidebit executor: niſi
vocatis his qs res tangit de cōditione. cognoſcat tñ
de plano ſine libello et litis cōteſtatione. quod hodie
patet.ſ.de iudi.diſpendioſam. Et idem in ſimilib⁹ vbi
in reſcripto preambula eſt conditio nō ſubintellecta
vt.ſ.primo partibus preſentibus illa diffiniatur. vt
ſi mandaretur iquiſitio veritatis fieri contra aliqueꝫ
ſi fuerit infamatus. Si vero per litteras non tollitur
nec leditur ius alterius: vt ſi prouiſor mandat alteri
ꝙ puideat ſub illis ɔditionibus: tenet puiſio etiam
ſuper illis inquiſitione non facta nec vocatis ptib⁹ qꝛ
nec congrue ſunt hic partes. Et ſi dictis piudiciuꝫ fit
eccl'ie cui plus expediret habere iſtum ſic conditiona-
tum qͣ aliū rñdent ꝙ opponi non poteſt cōtra puiſio-
nem delegati ſicut nec delegātis. Vel dic ꝙ licet pui-
ſio delegati ex eo ꝙ non ſeruauit formam ſit nulla nō
per hoc ſequitur ꝙ neceſſe fuerit partes in puiſione
vocari. Dicit demum Inno.ꝙ ſiue in monitionē ſiue
in conditionem ſonet clauſula: tenet prouiſio delega-
ti non premiſſa cognitione: quia non eſt iudex ſed p-
uiſor.de elect.venerabilem.ver.exercuit. tñ ſi moni-
tio vel conditio non eſt vera caſſatur vel caſſum nun-
ciatur quod attentauit puiſor tanqͣ obrepticium.de
re iudi.cū olim.in ſi.pōt tamen puiſor aſſumere par-
tes iudicio. z ſi tunc non admittit oppoſitionem con-
tradictoris de falſitate clauſule: poterit ab eo appel-
lari ex q̄ partes iudicio aſſumpſit: vt pdixi. Alij cōtra
cum ad id non teneatur: z facit id ſolū ad ſuā inſtru-

Clauſule q̄daꝫ ſonāt i monitionē/q̄dā in cōditionem

ſtolica° deputati aliis poſſint cõmittere^b licite vices ſuas^c.

¶ De officio ordinarii. ¶ Clemens.v. i concilio vien. ¶ Epi ſcopi debent corrigere clericorũ exceſſus: ꝙ metu pene ipſi arceantur et alii ꝑtimeſcant. Jo.an. Ca.i.

Ut clericorũ audacia^d qui pretextu priuilegii^e clericalis ordinis impunitatem exceſſuũ obtinere ſperãtes^f nõnulla multotiẽs cõmittũt enormia: ꝑ que nimirũ diffamat^g eccleſia: ꝛ ſcandala^h grauia in ꝑplo^i generant: potiſſime cũ talia ꝑ epõs ad q̃s horum ſpectat correctio deſerantur (vt plurimũ) incorrecta: ꝓpẽſius^k cõpeſcatur. ¶ Eiſdem epis^l diſtricte iniũgim^9: quatenus ſic circa correctionem clericorũ hmõi vigilãter intẽdãt: ꝛ diligẽter ſui officii debitũ exequant: ꝛ ꝙ iidẽ clerici metu^m pene a ſuis arceantur inſolẽtiis^n ꝛ alii eorũ exẽplo ꝑterriti^o proſilire ad ſimilia merita pertimeſcant. Idem

¶ Ualet collatio bñficii fctã a collatore q̃libet citra legatũ apl'icũ: nõ fctã mentiõe de bñficio qd̃ prius habebat is cui fit.h.d. Johan.an.

Etſi ab apo Capi.ii.

ctionem: nec ſit ſentẽtia neceſſaria. ſecus ſi dicatur in l. ff a. ſi tibi cõſtiterit ꝙ ſit de tali vico.ꝛc̃. tunc eñ ſi iuri alteri° ꝑiudicat: cũ talis fungat vice iudicis. non poterit cõſtare niſi partib° pñtibus. ꝛ ſi nõ ꝑmittit cognitionẽ ꝓceſſ° nõ valebit. ꝛ ꝙ ſi alteri nõ ꝑiudicat tũc valet qd̃ ſine cognitiõe facit: cũ nõ tanq̃ iudici: ſed tanq̃ bono viro ſit hoc ſibi cõmiſſum. ex quo g̃ nõ eſt iudex vel inquiſitor: ſatis eſt ꝙ i ſtruat ſe. Et placuit (q2 vtile hoc putaui) ſic ſũma re ꝑdictas gloſas Inno. ꝛ Ho. valde ꝑlixas. Et ꝑ hũc ſi. pateat ſolutio q̃ſtionis.

a ¶ A ſed apoſto. Al's nõ eſſet dubium.

b ¶ Cõmittere. Eadẽ ratiõe dicã ꝙ ſuccedat in his illius ſucceſſor ſi ſcriptũ fuit dignitati ſi expſſo nole ꝑſone.§.eo.qm̃ abbas. Quid aũt ſi fuiſſet nudũ miniſteriũ: an tũc ſuccederet no. Inno. ꝛ Hoſt.§.eo.c.ſi.

c ¶ Uices ſuas. De nudo miniſterio qd̃ occurreret in iudiciũ faciẽdũ non dubitat: q2 illud cõmittit delegatus ab ordinario. vt dixi.§.eo. ſuꝑ queſtionũ. i ꝑn. ſuꝑ glo. ſi ergo de hoc ꝑ Guil. in Specu.eo.ti.§.j.ver. ſed nunquid.

Continuatio d. helie ¶ De officio ordinarii. ¶ Quia iudicũ duplicia ſũt genera. Nam quidã ſunt delegati: ꝛ quidã ſunt ordinarii. De delegatis viſum eſt in tit. ſpce. qui delegati ſunt maiores q̃buſcũq; ordinariis: q2 repreſentãt ꝑncipem: et tanq̃ principes ſunt honorandi. ideo dicendũ eſt nunc de ipſis ordinariis.

diuiſio Ut clericoꝝ. ¶ Premittit cãm mandati qd̃ ſcd̃o ſubmittit ibi: eiſdem. ꝛ repete qd̃ dixi §.ea.compl.de eta. ꝛ quali. in cle.i prima glo. ¶ Iſtud capl'm cõtinet exhortationẽ ordinarioꝝ vt ipſi intendãt ea que ꝑtinẽt ad eoꝝ offm. ¶ Caſus. Quidã clerici alicui° dioceſis ꝑpetrauerũt aliq̃ crimina: puta homicidiũ/ vel furtũ vel rapinã/ vel aliud delictũ: nunc q̃rit ad quẽ ſpectet correctio ꝛ q̃s debet illos punire. Dicit roman° põti. ꝙ correctio ipoꝝ de iure cõi ſpectat ad epm̃: q̃ epus in clericis corrigendis debet adhibere tantã diligẽtiam ꝙ metu pene alii ꝑtimeſcant in futurum talia ꝑpetrare.h.d.h.r. ¶ Colligo hui° capl'i flores. Primo ex ꝑncipio tex. iuncta glo. ꝙ clerici ꝓ ſuis delictis non ſunt conueniẽdi corã iudice ſeculari: ſed corã iudice eccleſiaſtico. nec ꝑ iudicẽ ſecularẽ ſunt puniendi. ¶ Scd̃o nota ꝙ impunitas parit ꝛ tribuit incentiuum ꝛ cupiditatẽ delinquendi: ꝛ ſic facilitas venie tribuit incentiuum delinquendi. ¶ Tertio nota ꝙ ꝓpter exceſſus clericoꝝ eccl'ia dehoneſtat ꝛ ſcãdalũ in ꝑpl'o ꝑñatur. Et hoc verũ de eccl'ia quo ad opi. vulgi. q2 eccl'ia non dehoneſtatur. vel dicendũ ꝙ eccleſia dehoneſtatur.i.

Caſus litteral' d. helie

ſtatus clericoꝝ viliſicatur ꝛ deturpatur.

d ¶ Audacia. Tolle vbũ ꝓpenſi° cõpeſcat qd̃ eſt.§. ꝛ ponit hic audacia in mala parte. ſic. iiii.di. facte ſũt Alibi in bona. viii.q.i. audacter

e ¶ Priuilegii. Tam immunitatis perſone. de qua xvii.q. iiii. ſi q̃s. q̃ ſori.§. ꝺ ſo. cõ pe. nullus.

f ¶ Sperãtes Propt' quã ſpem qui ſunt nequã ſiunt nequiores de ſenten. exco. vt fame. ꝛ facilitas venie incentiuũ. ꝛc̃. ꝺ vi. ꝛ ho. cleri. vt clericorum.

g ¶ Diffamatur. id ẽ male de ipa predicat vel .i. viliſicat et dehoneſtat ſic etiã exponitur.§. de oblig. ad ratio. ci. c. vno.l ſi. ꝛ cõ cor.ii.q.v. ſi mala fama. Diffamari qd̃ eſt.

h ¶ Scandala. quib° obuiandum eſt etiam ſi puſilla ſunt.§. ꝺ noui ope. nuncia.ca.ii.

i ¶ Populo. concor.ii. qõe.v. preſbyter ſi a plebe. de purga. cano.ca.ii.

k ¶ Propenſius. idem verbum vide.§.ea.compl. ꝺ eta. ꝛ quali. vt hi qui. ꝛ vide quod ibi dixi.

l ¶ Epiſcopis. ad quos de iure cõi hoc ꝑtinet: tamẽ ad alios de iure ſpeciali ſpectaret. eo. ti. irrefragabili de ſo. compe. cum contingat. dic vt ibi.

m ¶ Metu pene. concor. de elec. cũ in cunctis. de vita ꝛ hone. cle. vt clericorum. cum ſuis concor.

n ¶ Inſolẽtiis. de accu. q̃liter.ii. ver. verum. Inſolẽtia eſt morũ incõtinẽtia fatuitas vel ſuꝑbia vl' prau° vſus: quaſi cõtra ſolitum ꝛ debitum nature curſum.§ Inſolẽtia qd̃ ẽ. § Cons cor. gl. l. c.j. ꝛ i ca. irrefragabili. eo. ti. i ãti. de ſuple. negli. prela. ſicut ꝛ ꝺ poſtu. c. ii.

o ¶ Perterriti. cõcor.ii.q.vii. quapropter. eo. ti. irrefragabili. de calũ.c.ii. de iude. ad liberandam.

Etſi ab apl'ice. ¶ Ponit duo dicta. Primo vnũ i legatis ſedis apl'ice. Scd̃o aliud in aliis collatoribus ibi. In aliis Inno. ¶ Preſupponendũ eſt ꝙ obtinens bñficiũ quãtũcũq; modicũ: ſi impetrat aliud a papa ꝛ non facit mentionem de ꝑmo: ſua ipetratio eſt ſurreptitia ꝛ nulla ipſo iure: ꝛ hoc verũ: niſi papa ſuo ꝓprio motu ei cõcederet beneficium. vt in.ca. ſi motu. de ꝓben.li.vi. ¶ Caſus. Eſt aliq̃s cardinalis legat° i francia in ciuitate pariſieñ hñs ꝑtãtẽ cõferẽdi bñficia ex legatione gñali: vel al's hñs ad hoc ſpeciale mandatum: q2 legat° cõcurrit cũ quocũq; ordinario tamẽ inter ipm ꝛ ordinariũ eſt locus preuẽtioni. q2 prim° q̃ confert bñficiũ dat ius illi cui cõfert. Ego ipetraui bñficiũ a legato ꝛ nullam feci mentionẽ de bñficio quod obtinebã modo queritur an mea impetratio ſit ſurreptitia ac ſi eſſet ipetrata a papa? R̃ndet ꝙ ſic. Sed q̃d ſi impetraui ab epo ꝛ non feci mentionẽ de primo vtrum impetratio cenſeat ſurreptitia? Dicit ꝙ non. niſi illõ eſſet incõpatibile cũ primo: quia tunc primum ipſo iure vacaret. capit. vnico.§. de officio vicarii. et capitu.

de mita.et ꝺ pbē.l an.h.d.h.r. Colligo aliq̄ notabilia. ¶ Primo ꝙ legatus de latere hoc eſt cardinalis ex le gatiōe ſua gñali pōt cōferre beneficia in ꝓuincia ſibi decreta: durāte tpe ſue legationis. ¶ Nota ꝙ legat⁹ nō habet ptātem excluſiue ſupra ordinarios: ſʒ accu mulatiue qꝛ cō currit cum aliis ordinariꝫs. ⁊ in ter ipſos eſt loc⁹ ꝑuentōi. hoc eſt ſi legat⁹ pmo cō ferat: tunc colla tio ordinarij eſt nulla. Si ordia ri⁹ pmo cōferat: ⁊ legat⁹ poſt col latio legati eſt nulla. ¶ No. iū cta glo. ꝙ l lega tiōe legati caue tur ꝙ poſſit ꝯfer re bñficia qꝛ ſi eſt legat⁹ et nō eſt cardialis: tūc nō pōt ꝯferre bñficia: niſi ad hoc habeat ſpāle mādatū. Qꝺ caueaꝛ in cōmiſſione legati ꝙ poſſit ꝯferre bñficia ca ueꝛ in.c.j. de offi.lega.in.vj. ¶ Nota ꝙ ſicut taciturnitas bñficij viciat collationem pape: ita etiam viciat collationem legati: non tñ viciat collationē epi ⁊ alio rum ordinarioꝝ. Et ſic eſt dñia inter legatos pape et inter ordinarios. rōnem aſſignat glo.pe.

ſtolice[a] ſedis legato[b] de bñficio fctā[c] collatio bñficiū[d] aliꝺ obtinēti nō valeat: niſi ꝺ illo qꝺ obtinet fctā fuerit mētio ſpālis[e]. ¶ In aliis tñ q̄buſli bet[f] collationē[g] bñficioꝝ ha bentib⁹[h] nolum⁹[i] obſeruari[k].

¶ De procuratoribus.

¶ Clemēs.v.in ꝯcilio vienēſi.

¶ Qui ſciēs ſine ꝓteſtatione

¶ Gloſe ſunt breues ⁊ ideo diuiſionibus non egent.

a ¶ Etſi ab aplīce. Breue eſt declarātō decre. vi. de offi.lega.lib.vj. Et pncipale dictū corrigit qꝺ ibi not. Archi. qui dicebat idem l aliꝫs ordinariꝫs qꝺ in legatis qui etiam ſunt ordinarij. ⁊ approbat qꝺ ibi no. Et exponas etſi .p q̄uis.

b ¶ Legato. de latere. nam aliq̄ bñficia conferri nō poſſunt. qꝺ dic vt de offi.lega.c.j.lib.vj.

c ¶ Facta. declarari debuiſſet (qꝺ ꝓcuraſſet ſi cōpilatorib⁹ adheſiſſem) an intelligereꝛ hoc de collatione facta etiā motu ꝓprio legati: circa qꝺ ſunt opiniones: mihi vꝛ ꝙ valeat. Jo.mo.ꝫ in decre. vlt. de offi.lega. ⁊ Archi. in decꝛ.c. ſi motu. de pben.lib.vj. in prin.

d ¶ Beneficium. q̄ntūcūq̧ modicum. de preben. ſi motu ꝓprio.lib.vj.in pn.

e ¶ Spālis. in hoc approbat qꝺ no. archi. in decre. vlt. vbi dicebat ꝙ in tali collatiōe facienda erat mentio ſpālis bñficij: nec ſufficiebat gñalis qualis eſt illa de pben. non pōt. in fi.lib.vj. ⁊ facit .p hoſtiē. ꝫ Compoſt. in his q̄ ſcripſi de pſcrip. in noſtra. in fi. An vero etiā de qualitate cure bñficij qꝺ hʒ impetrans facienda ſit mentio: dicam.j. de pben.c.j.

f ¶ Quibuſlibet. ſi q̄ metropolitanus epūs archidiaco n⁹ vel q̄uis ali⁹ confert beneficiū: in collatione non eſt faciēda mentio prioris beneficij ſed habeatur diſtinctio: an de iure cōi poſſit vtrūq̧ teneri: vel an ſit diſpenſatio neceſſaria: ⁊ cetus.

g ¶ Collationē. de electione vel pñtatione non dubitaꝛ: pendent em̄ illa ex officio cōfirmatoris. ꝫ. eo. ti. cum vos. de elec. nichil eſt.

h ¶ Habentibus iure ꝓprio vel deuoluto. Et lʒ de ordinariꝫs loquaꝛ: qꝺ ptʒ ex titulo. idem in delegatis ab eis ad hoc verbum. ꝫ. quibuſlibet.

i ¶ Nolum⁹. Sed q̄ eſt rō hui⁹ iuris diuerſi legatorū ad alios ordiarios? So. lʒ legati de latere ꝑ ptātē expſſā in iure ⁊ aliq̄ legati ex ſpāli ꝯmiſſiōe q̄nq̧ bñficia ꝯferant faciunt hoc aplīca auctē. nec ſunt collatores ordinarij: immo ꝑ factū ipſoꝝ ſit pꝛiudiciū illis ad quos collatio ptinet ipſoꝝ: q̄ collatio vt extraordinaria ſupinducta ⁊ collatoribus pꝛiudicans eſt reſtringēda. ordinarioꝝ vero collatio vt naturalis ⁊ fauorabilis ampliāda. facit de reſcrip. ad hoc. de re iud.c. ſi. de re gu. iur. odia. li. vj. ⁊ ē ſiliis dña de reſcp. ſtatutū. li. vj. Collatio legatoꝝ ē odioſa. ſʒ ordiarioꝝ fauorabilis.

k ¶ Obſerua ri. lʒ q̄ interdū nō valeat collatio in caſu. ꝫ. eo. ordiarij. in fi.li. vj. hoc tñ nō eſt ex vi ſuppſſiōis tm̄. ⁊ vide qꝺ dicam. ꝫ. ꝺ pben. ſi plures. in glo. ſi intelligas.

recepit inſtrumētū: vel lr̄as ſue ꝓcurationis qb⁹ cōſtituēs ꝑ ipō cauebat ſuper incluſis in procuratorio dominum defendere cogitur. Johā. and. Capitulū .j.

Inſtrumēto

¶ De procuratoribus. ¶ Uiſum eſt. ꝫ. ꝺ iudicib⁹ nūc videndū eſt de iudicijs q̄ exerceꝛ ꝑ ipſos iudices. verꝫ qꝛ ꝑſone q̄nq̧ non poſſunt ꝑſonaliter cōparere et conſtituunt alios ꝓcuratores ideo ſūmittit rubricam de ꝓcuratoribus. Continuatio d.helie

Inſtrumento. ¶ Ponitur dictum ⁊ ei⁹ ratio ibi: cum per hoc. diuiſio

¶ Preſupponendū eſt illud qꝺ dicꝛ in.l. ſiliuſſa. ⁊ in.l. nō cogendū. ff. de ꝓcurato. videlʒ ꝙ ꝓcurator alicui⁹ non poteſt cogi preciſe vt defendat cauſam ſui dñi. immo pōt cauſam ſui dñi deſerere ⁊ dimittere ſed tñ teneꝛ dño ad intereſſe. hoc fallit in caſu huius ca. preſuppoſitio d.helie

¶ Caſus. Feci te citari coram iudice. noluiſti vel nō potuiſti ꝑſonaliter cōparere: ⁊ ꝯſtituiſti ꝓcuratorē et in ꝓcuratorio ſeu in inſtrumēto ꝓcurationis cauiſti de iudicato ſoluēdo. nūci⁹ tu⁹ notificauit ꝯſtitutionē tuā tuo ꝓcuratori. Ipſe ꝓcurator certiorat⁹ per receptionē inſtrumēti ꝓcuratorij dicit ſe comparituꝝ: tñ ſine ꝓteſtatione. ſ. qꝛ nō dicit ſuſcipio procuratorium ⁊ poſtea dabo rñſionem. ſʒ ſimpliciter dicit ꝙ ipm defenderet: adueniente die aſſignationis. poſt dationē mei libelli petij vt ꝓcurator tuus rñderet libello meo dicit ꝓcurator ꝙ te nō defenderet: ſʒ ꝙ acciperē defectum. implorauit officiū iudicis vt ꝓcuratorē cōpelleret ad rñdendū libello: qꝛ malo ꝙ cā accipiat bonum finē q̄ accipe defectū. quæriꝛ vtꝝ ꝓcurator poſſit compelli? Dicit romanus pontifex ꝙ ſic: qꝛ ſm leges ſi ꝓcurator pſens fuerit cōſtitutus ipſe compelliꝛ ipſum defendere. ita etiā ſi fuerit abſens: vt hic. Colligo aliqua notabilia iuncta gloſa. Caſus ſ'alis d.helie

¶ Primo ꝙ ꝓcurator poteſt cōſtitui per litteras priuatas ſignatas ſigno manuali dñi conſtituentis. dum tamen fuerit ꝓbatum ſignum. ⁊ ſic eſt caſus in quo lr̄a priuata facit fidem. Notabilia.

¶ Nota ꝙ ꝓcurator rei quantūcūq̧ conſtet de ꝓcuratorio tenetur cauere. i. cautionē dare de iudicato ſoluendo: que cautio ꝯtinet tres clauſulas. Primo ꝙ defendet dominum vſq̧ ad finem. Secūdo ꝙ dolum nō committet. Tertio ꝙ ſoluet id in quo reus erit cōdemnatus. Secus de ꝓcuratore actoris q̄ nō preſtat iſtā cautionē: niſi q̄ñ ē dubiū de ꝓcuratorio. l. j. C. eodem. Et dꝛ eſſe dubiū de ꝓcuratorio q̄ñ ipm ꝓcuratoriū eſt ſuſpectuꝫ. qꝛ dubitaꝛ vtrum notari⁹ ſcripſerit vel nō. Nō aūt dicꝛ dubium ꝙ omnino reprobetur: ⁊ perinde eſſet ac ſi nullū eſſet reprobatū. et tunc q̄ñ ꝓcuratoriū eſt dubiū ꝓcurator debet cauere de rato.

¶ Nota caſum in quo ꝓcurator rei preciſe compellitur ad defendendum dñm ſuum.

a ¶Uel litteris. Per quas etiam ꝯſtituitur ꝓcurator.ff.eo.l.j.in p̄n.š.eo.ex inſinuatione.de cenſi.ſopite.ꝛ eſt caſus quo littera et ſigillum priuati facit fidē ff.eo.ti.ſi ꝓcuratorem.vbi de hoc.

b ¶Cauſis.ad vnā em̄ ꝛ ad plures ꝛ ad omes dari pt.ff.e.l.j.ꝛ.iij.ꝛ š.e.ſa cui.li.vj.

c ¶Debito modo.an ſit idonea cautio cū ꝓ mittit dn̄s ratū habere qđ legitime fecerit ꝓcurator. ſatis ſcripſi de dila.c.fi.ꝛ huic lr̄e concor. l.ff. qui ſatiſda. cog.quotiēs.qđ em̄ vicioſe cautū vel ſatiſdatū eſt nō vr̄ cautū.

Caue=
re non
ſufficit
hr̄e ra=
tū qđ
legitie
fict p ꝓ
curato
rem.

vel litteris[a] q̄bus te aliq̄s in cauſis[b] ſuis ꝓcuratorē cōſtituens ꝓ te debito modo[c] cauit[d] ſimpliciter (nulla facta proteſtatione[e]) a te ſcienter[f] receptis[g] non potes poſtea recuſare defenſionē illi⁹: immo cogi[h] poteris ipſum defendere in oīb⁹[i] cauſis[k] ꝛ negocijs ad q̄ p̄dicta inſtrumē=ta ſeu lr̄e ſe extendunt. Cū ꝑ hoc[l] ad oīa tuū preſtitiſſe videaris aſſenſum[m]. Idem.

¶Procurator habens mandatū iurandi et om̄ia faciēdi q̄ req̄runt ſpāle mādatū contra electum vel prouiſum opponere non poteſt crimina vel defectus. Jo.and.

Non Capitulum.ij.

d ¶Cauit.de iudicato ſoluēdo.loquiꝛ em̄ hic de ꝓcuratore rei.vt.j.pꝫ ꝑ verbū defenſionē.ad idē.ff.eo. filius.§.fi.ꝛ de hac cautione.no.š.eo.mandato.

¶Glo.ſeq.ponit duas lecturas: ꝛ ꝯ̄rium ſoluit.

e ¶Proteſtatiōe.pt intelligi de gn̄ali ꝛ de ſpāli proteſtatione.de p̄ma puta qꝛ ꝓteſtaꝛ ꝙ recipiēdo iſtrumentū ꝓcuratoriū vl̄ lr̄as nō intendit ſe obligare ſed ſe velle deliberare.facit ð reſti.ſpoli.olim.iij.de ſcđa vt qꝛ de certa cauſa incluſa i ꝓcuratorio ꝓteſtaꝛ ꝙ illam vel illud mandatū ſuſcipe nō intēdit: ꝛ ſic ꝓteſtatio iuuat: qꝛ nec p̄io nec ſcđo caſu eſt ꝯ̄ria facto.bene

Prote=
ſtatio
qñq͡z iu
uat/qñ
q͡z non.

em̄ cōpatiunꝛ ſe inſtr̄m recipe ꝛ deliberare velle. Itē recipe ꝛ acceptare mandatū in q̄buſdā et in alijs nō. vbi ꝟo ꝓteſtatio ꝛ factum ſe nō cōpatiunꝛ: ꝓteſtatio non iuuat.de hoc.š.de conſti.cū.M.cū ſuis ꝯcor.

¶Glo.ſeq.notat a cōtrario et illud ꝓbat.addit ſcđm inducens duo ſimilia.

Igno=
rās nō
ꝯſentit

f ¶Scienter. req̄rit ſciam: ſec⁹ ꝫ ſi ignoraret quid ꝯtineretꝛ in inſtrumēto vel lr̄is.ignorās aūt vel errās non ꝯſentit.xxxviij.diſ.q̄uis.de p̄bē.ſi de bn̄ficio.lib.vj.ff.de iuriſdi.om.iud.ſi ꝑ errorē.ſicut nec ꝯtēnit.de excep.ap̄lice.de ſen.excō.ſi ꝟo aliq̄s. de ꝯſti.c.ij.li.vj. Requiriꝛ etiā ꝙ ſponte recepit: qꝛ officium eſt voluntarium.C.eo.l.inuitus. ſic alibi requirūtur hec duo coniunctim.de regula.conſtitutionem.in fi.lib. vj.et in confeſſione.de hoc.š.de confeſ.c.fi.lib.vj.

g ¶Receptis.etiam ſi pri⁹ recuſauerat ꝛ re integra penituit ꝛ recepit.š.eo.licet.lib.vj.poſt hāc autem receptionē cōpetit huic exercitiū officij: ſicut de iudice đꝛ.de appel.ſuꝑ eo.ij.facit eo.tit.is qui.li.vj.iiij.q.v. ca.vno.ꝛ quod no.de cle.excō.mi.c.pe.

¶Glo.ſe.ponit regulam ꝛ quattuor caſus quib⁹ fallit obiectionem ſoluit. ꝛ vnum caſum excipit.

Procu
rator
an te=
neaꝛ p̄=
ciſe do
minū
defen=
dere.

h ¶Cogi.p̄ciſe.lꝫ ei.ꝛ regulariter ꝓcurator ſpālis vel gn̄alis nō cogaꝛ p̄ciſe dn̄m defendere.etiam ſi ſatiſdedit de iudicato ſoluēdo: ꝛ de dn̄o defendendo.ff. e.l.mutus.§.vlt.ꝛ.l.ſe.ſed ſatis eſt ſtipulationē ꝯmitti.ff.eo.nō cogendum.et cum teneri dn̄o ad intereſſe inſti.man.§.mandatuꝫ.tn̄ in caſib⁹ cogiꝛ.ſ.cū dn̄s ſatiſdedit ꝓ ꝓcuratore p̄n̄te ꝛ non contradicente.ff.eo. filius.§.fi.vbi de hoc.in.l.ſed et he.§.pe.et hoc ne fallat fidē dn̄o ꝛ aduerſario.ꝛ idē ſi ꝓ abſente. et poſtea ꝓcurator expreſſe vel tacite ratū hꝫ.ff.eo.ſi defunct⁹. j.rn̄.ꝛ circa hoc verſaꝛ decre.iſta. Eſt et alius caſ⁹ qñ agit.cogiꝛ em̄ defendere: al's denegaꝛ actio.ff.e.l.mutus.§.pena. Alius caſus eſt in actiōe peritura.vt cogatur ſaltem litem ꝯteſtari.ff.eo.ſꝫ etiam ex his.et.l. mutus.§.fi. Et per hoc ſoluitur qđ ſubijci poſſet ꝓcuratorem etiā poſt ſuſceptū mandatū re integra penitere p̄uſq͡ꝫ interſit aduerſarij.inſti. man.§.mādatū. qꝛ illud verū in ꝓcuratore ꝓ quo conſtituens nō cauit.ſecus i illo ꝓ quo cauit: ð quo hic. loquiꝛ. Qđ aūt dicit hec lr̄a tale ꝓcuratorē cogi: verū itelligas niſi iuſta cauſa ꝓcuratorē excuſaret. vt p̄dic.l. filius.§.fi. cuꝫ.l.ſe.ex q̄b⁹ patent exēpla. nā ex illꝛ ēt dn̄s eū reuocaret poſt litem conteſtatam. š. eo.c.ij.lib.vj.

i ¶In oībus.tacita ꝫ acceptatio vniuerſalis eſt ad oīa etiā futura ſi ſint incluſa qđ eē pōt.š.non iniuſte.

k ¶Cauſis ꝛ negocijs.q̄d iſta ſint hꝛ ð ꝟb.ſig.for⁹.

l ¶Cum per hoc.ſ.ꝙ ꝓcuratoriū vel litteras ſine ꝓteſtatione recepiſti.

¶Glo.ſeq.ſignat ꝯ̄rium ꝛ ſoluit.

m ¶Aſſenſum.Cōtra.ꝓcurator nō daꝛ inuit⁹.C.e.l. inuit⁹.ꝛ qđ dicit.l.j.ff.e.ad fi.ꝙ offm̄ iſtud eſt neceſſariū ſumiꝛ ibi neceſſariū.ꝓ vtili vel expedienti.interdū tn̄ etiā eſt neceſſariū ex ꝑte ꝯſtituētis.š.de elec.cupiētes.§.ꝙ ſi.ð ſta.regu.c.vno.§.ep̄is.li.vj.C.eo.ti.l.pe. ſed ex ꝑte ꝯſtituti nō: qꝛ etiā đꝛ inuit⁹: nō ſolum cū cōtradicit.ſed etiam ſi nō ꝯſentit.ff.e.l.fili⁹.§.inuitus. Jo.§.ille determinaꝛ ꝑ hāc decre. Uerū eſt em̄ ꝙ inſtitutus ſimplr̄ tacens nō habetur ꝓ ꝯſentiente: vt ibi. ſed q̄ non ſimplr̄ tacet: ſed agit recipiēdo ſimpliciter chartam ꝓcuratorij: iſte cōſentit: vt hic.quod ergo dicit.l.j.in fi.ꝛ.l.ij.ff.eo. ꝙ abſens conſtituitur procurator dummodo ratum habeat: determinatur ꝑ hanc decre.vt ratum cenſeatur habere ſimplr̄ recipiendo chartam ꝓcuratorij. Multos caſus quibus quis ipſo facto agit vel conſentit.vide no.xj.q.iij.eſtimāt.de appel.dilecti.ff.de offic.delega. cum ſuper. ꝛ facit de here.accuſatus.§.ille.lib.vj.

Tacēs
ſimplr̄
an ha=
beaꝛ ꝓ
conſen
tiente.

Non pōt. ¶Ponit dictuꝫ ꝛ ei⁹ rōnē ibi: cum ſub. Preſupponendū eſt illud qđ habeꝛ i ca. qui ad agendū.eo.ti.vj.vbi đꝛ ꝙ ſi q̄s fuerit conſtitutus ꝓcurator ad oēs cauſas: et fiat ſpecificatio aliquoꝝ requirentiū ſpeciale mādatū ꝛ ipis aliq̄bus expr̄ſſis ponaꝛ clauſula generalis. ꝛ gn̄aliter ad faciendum oia alia ꝛ ſimilia que ipſe ꝯſtituens faceret ſi p̄ſens eſſet talis ꝓcurator admittitur ad alia ſpecialia: lꝫ de ipſis non fuerit mentio facta in ꝓcuratorio.

diuiſio
Addi=
tio.d.h

¶Caſus. Cum quidā ticius elect⁹ fuiſſet in epiſcopū Pictauen̄. vel forte ſibi fuiſſet prouiſum iure deuoluto per archiepiſcopum Burdegalen̄. ego volens impedire cōfirmationem vel cōſecrationem ipſius. me oppoſui ꝛ conſtitui procuratorem ſpecialiter ad petendum reſtitutionē in integrum cum clauſula generali: ꝛ generaliter ad faciendum et exercendum omnia alia, ꝛ ſimilia que ipſe ego conſtituens facerem ſi preſens eſſem ꝓcurator meus voluit obijcere aliqua crimina vel defectus contra ipſum Ticium electum forte quia homicida/vel irregularis/vel illegitim⁹. Oppoſitum fuit ꝓcuratori meo ex ꝑte Ticij electi ꝙ ipſe non habebat ſufficiēs mandatū ad opponēdum iſta

Caſus
lfalis
d.helie

crimina vel defectᵉ. q̄rit q̄d iurisꝯ. Rh. ro. pō. ꝙ licꝫ procurator meᵉ ꝯſtitutᵉ ſit gn̄aliter aliq̄bᵉ ſpecialit̄ exp̄ſſis puta iurādi de calūnia vel petendi reſtitutionē et poſtea ſuppoſita clauſula gn̄ali: tn̄ ille pcurator nō admittit̄ ad opponēdū defectᵉ vel crimina niſi nolatim illō caueat in procuratorio Rō decidendi eſt in ca. qui ad agēdū in ſexto. hoc dicit h. t. ¶ No. ꝙ in cauſis ciuilibᵉ iurat̄ de calūnia. et i criminalibᵉ iurat̄ d̄ ꝟitate dicēda. ¶ No ꝙ ad iurandū de calūnia ⁊ ꝟitate dicēda req̄rit̄ mandatū ſpāle. c. fi. d̄ iura. ca. lib. vi. ¶ Nota ꝙ iſtud. c. limitat. c. q̄ ad agēdū. ſ. eo. in ſexto. q: illud ca. intelligitur q̄n paria vel equalia et nō maiora opponuntur q̄ fuerint illa ſpecialit̄ exp̄ſſa in pcuratorio: ſecᵉ ſi maiora vel grauiora: vt in fine huius capi.

pōtᵉ pcurator ad agēduz vel defendēdū iurādūqꝫ de calūnia ⁊ ꝟitate dicenda: ⁊ generalit̄ ad oia alia q̄ ſpāle mandatum exigunt cōſtitutᵉ (niſi aliud ſup hoc i mādatiſ habeat) opponere l perſonam electi: ſeu eiᵉ cui eſt prouiſio faciēda vel fctā: crimīa vl defectᵉ. ¶ Cū ſub generalitate tali grauiora nō veniant vel maiora q̄ in ipſo pcuratorio

Nota=bilia.

¶ Gloſa ſeq. dicit quid determinat.

a ¶ Non pt. Deteriat q̄d no. Inno. de accu. ſup his in fi. ⁊ Cōpoſt. de elect. c. j. lib. vj. in glo. q̄rit̄ de pcu. ⁊ Pe. de ſamp. ⁊ Archi. ibi. ⁊ Guil. in Spe. de pcu §. j. ver. ſed nunq̄d media. ⁊ j. declarabit̄. Exp̄ſſius autē fuerat hec q̄ſtio diſputata ꝑ reco. me. dn̄m Jo. de mōte murulo: vt in mercuria. eo. ti. ſub lr̄a G.

b ¶ Iurādūqꝫ. hoc ꝟbū cū clauſula q̄ ſeq̄t̄ iducebat dubiū ꝑ decr. q̄ ad agēdū. d̄. e. li. vj. vbi habes ꝙ ſi i pcuratorio exp̄mat̄ aliq̄d req̄rēs mādatuz ſpāle gn̄ali clauſula ſubmiſſa/ tuiᵉ ꝟtute poterit n̄ exp̄ſſa. iſta ꝟo iuramēta req̄rūt ſpāle mādatū. de iura. ca. c. fi. lib. vj

c ¶ Super hoc. quod ſequit̄ de oppoſitiōe criminū et defectuum.

¶ Glo. ſeq. ſoluit dubium et q̄ infert differentiam.

d ¶ In mādatis. q: ſ. hꝫ mādatū opponēdi crimia ⁊ defectᵉ ꝯ illū. nec eſt neceſſe ꝙ crimia vl d̄fectᵉ ſpecificent i pcuratorio: vt no. Cōp. i gl. p̄. ⁊ ibi ꝑ Archi. et Jo. mo. in. q. p̄. ⁊ Guil. in p̄ §. v. ſꝫ nūq̄d ſufficit. Et in hoc differt procurator ſolum excipiens vel opponens ab appellāte. ille em̄ hꝫ d̄z crimia ⁊ circūſtātias ſpecificatas in pcuratorio. ſ. de elec. pcurator. lib. vj.

e ¶ Habeat. tꝫ Cōp. in fi. gl. quā allegaui in. j. glo. ⁊ Guil. in p̄di §. ſꝫ q̄d ſi pcuratoriū. q̄d nō eſt ſatis hoc caſu pcuratoriū factū eē niſi ꝑ pcuratorē ſit receptū et offm̄ ſuſceptū. fa. ſ. e. c. pri. ⁊ q̄n ibi dixi ſup ꝟbo receptis.

¶ Glo. ſeq. ſoluit dubium.

f ¶ In ꝑſonā. In formam ḡ poſſet: vel in ꝑſonas eligentium vl pui̇dētiuz/iudicū/teſtium: ⁊ hia ſilr̄. nam tales ēt ex probatione nō puniunt̄. de ordi. cog. c. ij. ⁊ Guil. hoc tꝫ in ꝟ. alle. in. j. glo. in fi. Sit etiā rō q: exceptio illos principaliter non contingit.

¶ Glo. ſeq. p̄mo ſoluit duo dubia. ſecundo notat ꝯtria opi. ⁊ diſtinguit et alteri membro coaptat rōnes Inno. ex quibus infert q̄d reprobat.

g ¶ Electi. vel eligendi. ex quo contra certā ꝑſonaz de elec. qui ꝯ certam. lib. vj. ad hoc. ꝟ. facienda q̄d ſe quit̄: ⁊ idem dic de poſtulato. de elec. c. j. i p̄n. li. vj. Et nota ꝙ iſta lr̄a non diſtinguit: an cā iſtiᵉ electi ſit i curia ꝑ appellationem necne. ⁊ ſic videtur tolli q̄d not. Cōpo. in glo. pe. ⁊ Guil. in ſpe. in p̄ §. ver. ſed q̄d ſi cā qui dicebant penam decre. j. de elec. li. vj. non habere locum: niſi cum cā eſt in curia ꝑ appellationē. Si ḡ eſſet coram metropolitano vel alio ordinario vel in curia aliter q̄ ꝑ appellationē: dicebant non eſſe locum pene: ⁊ ꝑ ꝯſ̄ gn̄ale pcuratoriū ſufficere ꝓpter rōnē quā ſtatim dicā. Sed hoc dictū vr̄ hic tolli: q̄re poſſet dici ꝙ decre. j. de elec. lib. vj. quo ad deuolutiōem negocij ⁊ citationē partiū locū habeat ſolū i appellationibᵉ interiectis ad papā ⁊ ſic intelligat̄ q̄d ibi not. q̄ ad penā opponētiū locū habeat ēt i appellatiōibᵉ interiectis ad alios: vel etiā ſi nō fuerit appellatū q̄d forte fuit de mēte. fa. d̄ elec. vt circa. in fi. ⁊ c. ſi forte. lib. vj. et ſic itelligamᵉ rōnes q̄s inducebat Inno. i p̄. decre. ſup his bn̄ adaptabunt̄ huic caſui ſic gn̄aliter poſito. Dicebat eīm ꝙ da ꝑ obiectiones criminum de quibᵉ hic loquit̄ diminuebat̄ ſtatᵉ opponētis ex eo ꝙ i ꝓbatione deficiēs ſuſpēſus erat ab eccl'iaſticis bn̄ficijs ꝑ triēniū ꝑ ꝯſtōnē p̄dictam. ⁊ ſi ſe interim diuīs ingereret: ꝑpetuo erit ꝑuatus: ḡ hic pcurator ꝑ quā ſtatus diminui poterat. ff. de va. ⁊ extraor. cog. l. pe. ſine ſpāli mandato nō poterat opponere. alleg. ff. de mino. illud. de pcu. nō ſolū §. fi. ⁊ lꝫ p̄mo gradu pena ſit tp̄alis nichilominᵉ diminutionē ſtatus ꝯtinet. nam ⁊ relegatio et d̄ānatio in opus publicū ſunt tp̄ales: ⁊ tn̄ diminutionē ſtatᵉ ꝯtinēt. ff. de pe. l. q̄dā. ⁊ ſic rn̄debat ad. l. ff. ꝓ ſo. actōe §. renūciare. ff. de iiur. ſꝫ ſi vniᵉ § pcuratorē. Q: diſſoluere ſocietatē vel agere iniuriaꝝ actiōe dato ꝙ ſuccūbat: n̄ ꝯtinet diminutionē ſtatᵉ: ⁊ id̄ nō req̄rit̄ exp̄ſſuz hoc in illo q̄ hꝫ oīꝫ adminiſtrationē. hāc tn̄ rōnē textᵉ j. nō exp̄mit: niſi dicat maioritatē vel grauitatē ex p̄dictis ꝯſiderari. q̄d ſatis videret̄: vt ſtatim dicā. Sed cum p̄dicta pena ſit hodie reſtricta ad bn̄ficia ipiᵉ eccleſie. de elec. ſi ꝯpromiſſariᵉ. li. vj. in fi. ſi ꝯſtituēs nō hꝫ ibi bn̄ficia/ceſſat rō. ḡ ſufficit gn̄ale. ſed puto ꝯtriū ꝑ ibi no. in viti. glo. ⁊ ꝑ decr. ꝑ inq̄ſitionem. de elec.

Pēa ēt tp̄al' diminutionem ſtatus cōtinet

¶ Glo. ſeq. alleg. vnā ꝯcor. ponit dictū de q̄ remittit. ⁊ ſoluit obſtaculum.

h ¶ Grauiora. ꝯcor. q̄d ad reſcripta. d̄. de reſcri. ſedes q̄d in regularit̄ ēt in pcuratoribᵉ locū non hꝫ: vt ibi ſcp̄ſi ſup. iij. glo. nec ob. hec lr̄a ꝑ quā prima facie videret̄ (q̄d nō puto de mēte) ꝙ ſi in pcuratorio exp̄ſſi cām fidei: ep̄atē: vl ſilem: gn̄alitas tūc ꝯp̄hēdit hūc caſum ſunt em̄ cāe maiores: medie/et miores: de q̄bᵉ ſcripſi poſt Hoſt. de cri. fal. c. fi. Sꝫ ſi diligent̄ attēdat lr̄a nō dicit ꝙ gn̄alitas adiecta in pcuratorio exp̄ſſioni cāe nō includat maiores cās. nam ⁊ illa gn̄alitas ſine expreſſione includeret: vt ſi nulla cā exp̄ſſa ꝯſtituī te pcuratorem ad oēs cās meas. ff. e. l. j. ſꝫ d̄t ꝙ gn̄alitas adiecta in pcuratorio cāe q̄ req̄rit ſpāle mādatū non includit grauiora. Et ſat̄ puto ꝙ grauiora intellexerit ꝑ modū de q̄ p̄dixi. Itē ſunt iſta odioſa itūꝙ eccl'a excluſa ꝑ peremptoriū nō reſtituit̄ ad iſta ꝓponenda ſm Cōpo. q̄ hoc no. d̄ elec. ꝙ ſicut. ⁊ Guil. i Spe. ꝑte. ij de reſti. in integ. § ij. ꝟ. ſed pone eccleſia.

Cauſe ſunt tri=plices

¶ Glo. ſeq. alleg. iiij. ꝯcor. obijcit ⁊ ſoluit.

i ¶ Maiora. ꝯcor. ff. de vino tritico ⁊ oleo leg. l. vl. in fi. de au. ⁊ ar. leg. l. plautiᵉ. xij. di. nos ꝯſuetudinē. de elec. ſcriptū. ad fi. Sed cū aīa ſit p̄cioſior corpe. de pe. ⁊ re. cū infirmitas. in fi. cū ꝯcor. q̄ exp̄ſſa iuramenta q̄ ligāt aīam ad penā eternam grauiora vident̄ q̄ iſti obiectus q̄ ligant corpᵉ ad penā tp̄alem. So. nego aīas ꝯſtituentis ligari ad piuriū ꝑ pcuratorē: niſi ꝯſtituens ſit in culpa. q̄d dicit de iureiur. c. vlt. lib. vj.

diuiſio
Preſuppoſitio
d. helie
Caſus litteral'
d. helie

Religioſus. ¶ Primo ponit caſum ſiēz ꝑ quē. Secundo decidit caſuȝ aliū ibi: ita. Jmo. ¶ Preſupponēdū eſt ꝙ religioſus non pōt eſſe ꝓcurator vel aduocat⁹ niſi in vno caſu vcȝ ꝓ vtilitate ſui monaſterij. ⁊ tunc reqrit̃ ꝙ aſſumat illud offm̄ de licētia abbatis ¶ Caſus. Aliqs

ſint exp̃ſſa. Idē. ¶ Religioſ⁹ etiā pro conreligioſo niſi pro cōſorte eiuſdē litis nō pōt ꝓcurator ɔſtitui ſine licētia ſuperioris. nec etiā aliū ɔſtituere nec ſubſtituere: lȝ hoc habeat in mādatis. Jo. an. C. iij.

Religioſus[a] ꝓcurator et ſi ꝑ aliū[b] religioſum ſui vel alteri⁹ monaſterij fuerit ɔſtitut⁹: ſicut nō pōt ſine ſui ſuꝑioris lnia[c] ꝓcurationis offm̄ ſuſcipere[d]: niſi ꝓ ſuo i eadē lite ɔſorte[e] ¶ Jta non pōt aliū ꝓcuratorē conſtituere[f] ſeu ſubſtituere[g]. etiā ſi ꝑ conſtituentē hoc ſibi exp̃ſſe[h] fuerit ɔmiſſum[i]. Idem. ¶ Per obituȝ rectoris ecclie reuocat̃ ꝓcurator ab eo ꝓ ecclia conſtitut⁹ etiam quo ad iam cepta. Capitulum quartum.

religioſus clauſtralis vel alius fuit conſtitutus ꝓcurator vel aduocat⁹ a cōuentu l cauſa monaſterij: certū eſt ꝙ non poteſt aſſumere ꝓcuratoriū nec exercere niſi de licētia ſui abbatis. q̄ritur ſi ɔuent⁹ illū cōſtituit procuratorem ad ſubſtituendū alios: vtrū poſſit accipere ꝓcuratoriū ſine licētia ſui abbatis? Dicit romanus pontifex ꝙ nō. qꝛ ſicut non pōt aſſumere ꝓcurationē ſiue inſtrumētuȝ ꝓcuratoriū ſine licētia ſui abbatis: vt in. c. ij. de poſtu. in anti. ita nec pt aſſumere ꝓcuratoriū ad aliū ſubſtituenduȝ ſine licētia ſui abbatis. h. d. h. r. ¶ Colligo aliq̄ notabilia. Primo ꝙ religioſus regularit̃ non pt eſſe ꝓcurator. fallit i caſu iſtius ca. qn̄ eſt ꝓ vtilitate monaſterij et de licētia ſui abbatis. De hac materia vide Panor. in. d. c. ij. de poſtu. in anti. ¶ Nota ꝙ licet miles armate militie poſſit eſſe ꝓcurator ꝓ ſuis ɔmilitonib⁹: tn̄ religioſus nō pōt eſſe ꝓcurator ꝓ ſuis conreligioſis. ¶ Nota ꝙ religioſus in cā aliqua pt eſſe ꝓcurator vel aduocat⁹, ꝓ monaſterio. ſi hȝ conſortem eiuſdem litis pōt eſſe procurator ꝓ ſuo ɔſorte. nam rōne hmōi cōionis cāe aliq̄ ꝑmittunt̃ q̄ al's non ꝑmitterent̃. ¶ Nota ꝙ text⁹ iſte facit in argumentū ꝙ inhabilis ad ɔſtituēdum vt ſit ꝓcurator. puta miles/vel mulier/vel minor nō eſt etiam habilis nec apt⁹ vt ɔſtituat̃ ad ſubſtituēdum. Et ſic facit ꝓ illa q̄one q̄ formaṫ ꝑ legiſtas in. l. qd̄ q̄s. C. eo. tn̄ iſta glo. diſtinguit. qꝛ ſi ſit inhabilis oi inhabilitate: vt ſeruus vel monachus: tunc nō admittitur ad ſubſtituendum: ſicut nec ad ɔſtituendum: vt hic. Sȝ ſi ſit ſoluȝ ihabilis ope exceptionis. qꝛ miles tunc pōt aliū ſubſtituere. ¶ No. ꝙ rō hui⁹. c. eſt qꝛ monachus poſuit velle ⁊ nolle in ſinu ⁊ archa ſui abbatis. ⁊ ſi aſſumeret on⁹ ad ſubſtituēdū ipē abdicaret. i. ſeparet abſtraheret ⁊ denegaret ſuum velle vel nolle.

Nota=bilia.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat: ⁊ litteraȝ exponēs dubium ſoluit.

a ¶ Religioſus. Se ſummat determinās no. ꝑ Inno. ⁊ Hoſti. de re iudi. cum I. ⁊ A. in p̄n. Et qd̄ dicit religioſus gn̄ale verbum eſt et includit oēm ꝓfeſſum: intelligo tn̄ de clauſtrali: ſecus in p̄lato. ⁊ facit de cenſi. ſopite. ⁊ qd̄ ibi no. Ho. ⁊ Jo. xvj. q. j. de p̄ſentiuȝ. et qd̄ no. de teſta. ca. ij. lib. vj.

b ¶ Et ſi ꝑ aliū. Hoc dictū qꝛ qn̄qȝ iȝ lra hoies eiuſdē collegij vel ꝓfeſſionis: qd̄ non licȝ intra extraneos. ſ. ea. ɔpi. de elec. c. j. co. ti. qꝛ propter. ad fi.

c ¶ Licentia. xvj. q. j. monachi. ij. ſ. de poſtu. c. ij. ꝑ q̄ intra videt̃ ꝙ nō ſufficiat licētia niſi ſubſit vtilitas monaſterij. Ad id qd̄ opponit̃ de milite qui ꝓcurat cā dñi ſui. rn̄de vt no. in pre. c. monachi.

¶ Glo. ſeq. ponit duas opi. ſ. alias: ⁊ remittit.

d ¶ Suſcipere. ⁊ ſi ſuſcipiat ⁊ ɔteſtet̃ liteȝ. licet quidam dicant deinceps excipi nō poſſe: veri⁹ tn̄ eſt ꝙ excipi pt ſm̄ Hoſt. vt ſatis ſcripſi. ſ. eo. in nr̄a. ſuꝑ gl. qn̄ dicat̃ vt quo ad ipm̄ mundo mortuum exceptio ſit ꝑēptoria. Et quare aliud in milite ibi dixi.

e ¶ Conſorte. vt pȝ in p̄di. decr. cū I. et A. in p̄n. de accu. oliȝ. ⁊. c. ex pte. de cenſibus ſopite. An hō cōſors ꝓ ɔſorte audiat̃ an lit. conteſta. vel poſt ſine mādato collige ꝑ no. de ɔſti. cuȝ M. l. j. glo. ſ do. ⁊ ɔtu. cū dilecti. in. j. glo. ⁊ in his quę ibi dixi. ⁊ patet. C. de conſor. l. j. ⁊. ij. ff. de iud. ſi petitor

¶ Glo. ſeq. iſtam determinat. et determinationem tripliciter exemplificat.

f ¶ Cōſtituere. Repete ſine lnia p̄lati. Et itellige in his caſib⁹ qb⁹ ſine p̄lati lnia ꝑſonaliter eſſe in iudicio non poſſet: al's i illis caſib⁹ qu⁹ qd̄ ꝑ ſe pt ſi aliū poterit. de reg. iur. pōt. li. vj. ff. e. ti. l. filius. in p̄n. imo meli⁹ eſt ꝙ ꝑ aliū. de ſyndi. c. vno. puta cū ipm ſuꝑiorē dnūciat vl' accuſat. vt in p̄dic. decre. de accu. ex pte. et. ca. olim. Itē ad cām electiōis monaſterij ſui. de conſue. cuȝ dilect⁹. ſ reſcp. cū dilecta. de re iudica. ad ꝓbādū vel ſue ꝓprie cui ſ ſuꝑioris lnia ɔſenſit. ſ ꝓcuratorē dare poterit q̄ſi ſnlaȝ etiā ad hoc habuerit: ex q̄ lnlaȝ habuit ɔſentiendi. de offi. dele. p̄terea. ⁊. c. ſuſpitiōis.

Religioſ⁹ qn̄ ꝙ ſine p̄lati licentia pt eē in iudicio

¶ Glo. ſeq. obijcit ⁊ ſoluit.

g ¶ Subſtituere. repete ſine ſuꝑioris lnia. Per hoc ita qd̄ p̄cedit videbat̃ ɔ q̄ſi iſte eēt pica vel organū cōſtituētis. ⁊ ꝑ ipm̄ q̄ſi ꝑ fiſtulā vel lapideū cānale ɔueniret ptās de cōſtituēte ad ſubſtitutū. arg. j. q. j. ſi fuerit ſed negari non pōt qn̄ i eo ꝙ vult actū ſubſtitutōis ſuſcipere ⁊ ſubſtituere frangat̃ abdicatio volūtatis ⁊ obedientie quā ꝓmiſit. ⁊ hec eſt rō hui⁹ iuris. xij. qd̄. j. non dicatis. ſ elec. ſi religioſus. li. vj. nec ſine ei⁹ actu recipit offm̄ ſubſtitut⁹. ⁊ facit qd̄ no. de elec. c. pe. lib. vj. in vlti. glo. ⁊ vide qd̄ dicam in vlti. glo.

h ¶ Exp̃ſſe. forſan exp̃ſſa ꝑſona. ſed de hoc nō curo ſatis eſt eīn ꝙ habeat mandatum ſubſtituendi etiaȝ incertum. ſ. eo. c. j. ij. rn̄ſo.

¶ Glo. ſe. no. ad q̄ſtionēȝ. opi. ponit ⁊ diſtinguit.

i ¶ Cōmiſſum. Nota ad q̄ſtionē de illo q̄ ɔſtituit ꝓcuratorē ihabilē cui ſ dit mādatum ſubſtituendi: an ſubſtituere poſſit? ⁊ videbat̃ q̄buſdaȝ vt Pe. de bel. C. eo. ꝙ q̄s alle. l. Quis. ꝙ ſic. ꝑ r'ām. qui ꝑ aliuȝ. ſ re iu. lib. vi. q̄ſi videat̃ a dn̄o ɔſtitut⁹. ff. qd̄ cuiuſqȝ vni. no. l. itē eoꝝ. §. ſi decuriones. ff. de condi. iſti. inſtitutio talis. vbi iȝ heres non inſtituat̃ in codicillis: pōt tn̄ iſtitui in teſtamēto nolandus i codicillo. ad hoc. facit. ff. de ſer. vr. p̄. cum eſſent. §. j. vbi ſeruitus cōceſſa ab eo q̄ habuit ab alio ptātē cōcedēdi: nō ab ipo ſed a p̄mo dn̄o videret̃ eē conceſſa. ad hoc bn̄ facit de offi. dele. in dexli. vj. vbi delegatus inhabilis ſubdelegat. Tu diſtinguas inhabilitatis ſpēm. aut eīn penitus et ipſo iure ihabilis eſt q̄ caſu nec ſubſtituet. ad hoc p̄dic. de cre. iudex in fi. aut eſt inhabilis ad offm̄ ꝓpter ſ fectū auctatis: qua intercedente habilis eſſet. ⁊ eo caſu neceſſe ſit illi⁹ auctoritatem interuenire: vt ſubſtituere poſſit: vt hic. aut eſt inhabilis ꝑ exceptionē qua non

Procurator ihabil' hns mandatū ſubſtituendi an ſubſtituere poſſit.

oppoſita habilis eẽt: et eo caſu ſubſtitueret. ar. ꝑdic. decre. iudex. l ꝑn. ⁊ per hoc ſoluiꝭ queſtio ꝺ excõicato an ſubſtituat. quã dixi de ꝓba. poſt ceſſionem.

Diuiſio

P Rocuratorẽ. ¶ Notabilis eſt caſus ꝫ quẽ ꝑma facie q̃libet rñderet. Primo poniꝭ dictuꝫ. Scḋo illud ampliat et ꝺclarat ibi: etiã Jmola.

Addi- tio. d. h

¶ Preſupponꝭ- duꝫ eſt illud qꝺ ꝺi iſtis. mãdati. et. l. mãdatũ. C. mãda. vbi dꝭ ꝙ re integra mor- te mãdãtis expi rat mãdatũ. Et diciꝭ res itegra vſq; ad litis ꝯte ſtationẽ ſꝫ i mã- dato iuriſditionis res dꝭ itegra vſq; ad citationem: ⁊ extra iudicium res dꝭ itegra anteq̃ mandãs fecerit aliqua preparatoria vel anteq̃ mandatarius.

P Rocuratorẽꝫ a ꝑlato rectoreᵇ vel alio q̃libet ꝓ eccl̃iaᶜ ſua vel bñficio ꝯſti- tutũ: ꝑ mortẽ cõſtituentis re uocariᵈ cẽſemᵉ. Etiã q̃ ad ne gociaᵉ iã incepta ⁊ cãs in qui bus ꝑ ipm lis fuerit añ mor- tem huiuſmodi ꝯteſtataᶠ.

¶ De reſtitutiõe in integrũ.

Preſup poſitio d. helie

¶ Caſus. Cũ eſſem litigaturꝰ ꝯ te: q̃ occupabas de- cimas mee eccl̃ie. ꝯſtitui ꝓcuratorẽ. lite ꝯteſtata ſum mortuꝰ. vtrũ ꝑ mortẽ meã ſit reuocata ꝑtãs mei ꝓcu ratoris: ⁊ vtrum ſit neceſſe ꝙ ꝑlatus michi ſuccedẽs conſtituat nouũ ꝓcuratorẽ: Et dicit ꝙ ſic. h. d. h. r.

¶ Glo. ſeq. dicit q̃d approbet vel reprobet.

a ¶ Procuratorẽ. Ge ſummat reprobãs qꝺ no. Jn no. de fo. cõpe. dilecti. ⁊ approbat in parte qꝺ ibi not. Hoſti. ⁊ de hoc in ſpe. de ſindi. §. j. ꝟ. quid ſi aliqua. et Hoſti. eo. tit. §. ij. verſi. ſꝫ nunquid ꝓcurator. ⁊ Archi dia. eo. titu. ſi duo. lib. vj.

b ¶ Rectore. de eccl̃iaſtico loquiꝭ qꝺ ptꝫ ꝑ verba ſe quẽtia: tñ ẽt de rectore ciuitatꝭ loq̃bantꝭ Jnno. et ſpe.

¶ Glo. ſeq. dicit q̃d de cã ꝓꝑa ⁊ explanat opi. Jnno.

Mãda tũ an fi niatur ꝑ mor- tẽ man dãtis. Eccl̃ia nõ mo- ritur.

c ¶ Pro eccl̃ia. innit ꝙ ſecꝰ ſi ꝓ cã ꝓꝑria. mandatũ eẽt tunc finiretur morte re itegra: re nõ itegra nõ. ff. eo. ſi defunctꝰ. iſti. mã. §. itẽ ſi adhuc. ff. man. iter cãs C. mã. l. mandatũ. ⁊ ibi no. in ꝑdi. §. itẽ ſi. Qñ dicaꝭ re integra: dic ꝙ i iudicijs añ lit. ꝯteſta. in negocijs añq̃ fecerit ꝑparamẽta. Hoc autẽ ꝙ ꝓ eccl̃ia ꝯſtituitꝰ erat mouebat Jnno. q̃ dicebat ꝙ cũ eccleſia nõ moriaꝭ. xij. q. ij. liberti. de reſcrip. ſi gratioſe. lib. vj. ⁊ ꝓcurator ꝓ ea ſit datꝰ ab eo qui poterit. ſ. ꝑlato etiam ſine ꝯſenſu capł̃i. de reſcrip. edoceri. nihil eſt ꝙ ꝓhibeat illũ age re cãm ſibi cõmiſſam: etiã ſi res ſit integra ꝑ ꝑdic. de cre. dilecti: ⁊ ꝑ decre. petitio. ꝺ. eo. ti. ⁊ ꝑ. l. ãnua. ff. de ãnu. le. de ꝓcuratore ꝯſtituto ad negocia: q̃uis gene raliter fatebaꝭ et poſt mortem ꝯſtituentis nõ debeat incipere noua negocia. ff. de neg. geſ. nam ⁊ ſeruꝰ. §. ſi viuo. ſed Hoſti. aliter vt ſtatim dicam.

¶ Glo. ſeq. ꝑmo ponit opi. Hoſti. ⁊ ipſiꝰ motiua quaꝫ oſtendiꝭ partim reprobatã. ſcḋo opi. Archi.

Procu rator eccleſie mor- tuo ꝑla to an poſſit agere.

d ¶ Reuocari cenſemꝰ. Dicebat Hoſti. ꝙ ꝓcurator iudicioꝝ nõ agit ꝑlato mortuo donec ſit eccl̃ie de pre lato ꝓuiſum. rõ ẽm eũ eſt: q̃ tũc cũ vacat ſedes nil dꝫ innouari. ne ſe. va. c. j. ⁊ vlti. qꝺ loquiꝭ de lit. cõteſt. cuꝫ tractet de receptione teſtiũ. ⁊ mirabaꝭ Hoſti. quõ du bitabaꝭ de hoc: nec valet ẽm eum ſi dicas ꝙ i ꝑdictis ca. loquiꝭ de ꝑlato ꝯuento. nõ de agente. nã ſi nõ per- mittiꝭ tunc defendere qꝺ fauorabiliꝰ eſt: multo minꝰ agere. alle. ff. e. ſeruũ quoq; §. publice. ⁊ l. põponius. in fi. ⁊ C. e. aliens. ⁊ ſi Hoſt. ꝑ hec ꝟba intellexit ꝙ pre dictus ꝓcurator ſubſtituto ꝑlato ex ꝑmo ꝓcuratorio litẽ ꝯſequi poſſit: hoc reprobareꝭ ꝑ hanc lr̃am q̃ dicit reuocari cenſemus: non dicit impedire vel ſuſpendi. Archidi. tractãs hanc materiã ſatis exq̃ſite in ꝑdic. decre. ſi duo. dicit ꝓcuratorẽ ꝯſtitutũ a ꝑlato ⁊ caplo in cauſa cõi vel ꝑncipaliter capituli durare poſt mor tem ꝑlati. in cauſa vero diſcreta prelati ſecꝰ: ⁊ ſic opi niones predictas voluit ꝯcordare. Et an hãc opi. hec decre. reuocare intendat non vi deo: qꝺ exprimi fuiſſet expediẽs ꝓ ea tñ facit qꝺ ſcripſi poſt Jn- no. ꝺ ꝯſue. cũ di- lectus. ſup. j. gl. ⁊ qꝺ no. de reſti. in integ. c. ij. vbi dicit ꝙ mortuo abbate cõuẽtus ꝑ ſyndicũ agere põt ⁊ ꝯueniri de iuribꝰ que ꝑtinent ad ꝯuentũ vel ſimul ad vtroſq;. ſe- cus in his q̃ ſegregatim ꝑtinent ad abbatẽ. ne ſe. va. ca. vlt. Poſſet tñ dici hãc opi. Archi. verã ꝙ durat ꝓ- curatoriũ ꝑmis duobꝰ caſibꝰ nõ tñ ꝓcedat ꝓcurator vacãte eccleſia in cauſis que illa vacãte tractari non poſſunt. inſtituto tñ prelato ꝓcedet ex veteri ꝓcurato rio. Jn tertio caſu locum hꝫ hec decre.

¶ Clemẽs. v. in ꝯcilio vienẽſi.

¶ Eccl̃ia ꝓbãs ſe leſam ꝑ la- pſuꝫ tꝑis: ad illud tꝑs tñ reſtituiꝭ ⁊ in fra quadriẽ- niũ a tꝑe leſi onis. C. vni- ꝺ eccle- cũ.

e ¶ Negocia. Credo ꝙ itẽdit per hoc deſignare ꝓ- curatorem negocioꝝ: ⁊ ꝑ verba ſequentia procurato rem iudiciorum.

¶ Glo. ſeq. dat ſimile ⁊ notat ad duas queſtiones.

Vica- rij offi- ciũ ex- pirat eo mor tuo q̃ ipm de dit.

f ¶ Cõteſtata. q̃tñcũq; ꝫ ſit dñs inſtantie mors re uocat: ſicut ⁊ viuens ex certis cauſis reuocare poſſet inuitũ. de q̃bus. ꝺ. eo. c. ij. lib. vj. Et facit hec decre. ad id qꝺ not. poſt Hoſti. de offi. vica. ca. ꝑe. ꝙ mortuo eo q̃ dedit vicariũ / expirat illiꝰ offiñ: ⁊ ita ſeruamꝰ. alle. de offic. vica. romana. lib. vj. ꝑ quã ꝓbaꝭ ꝙ ſi nõ eſſet mortuꝰ ſed excõicatꝰ / ſuſpendiꝭ: ſed non reuocaꝭ offi- cium vices gerẽtis. ⁊ ſic dicceremꝰ in ꝓcuratore ꝑlati agentis. Facit etiã ad q̃ſtionẽ no. in ſpe. de arbi. §. fi- niꝭ. ꝟ. q̃d ſi ꝑlatus. ſ. ꝙ mortuo ꝑlato q̃ cõpromiſit de rebus eccleſie finiaꝭ compromiſſum. ibi videas.

Conti nuatio d. helie

¶ De in integrum reſtitutione. ¶ Viſum eſt. ꝺ. de ꝓcu ratoribꝰ: ⁊ verũ q̃ eccleſia aliq̃ñ litigat ꝑ ꝓcuratorẽ: ⁊ ꝑ negligentiam ꝓcuratoris ſui aliquando lediꭒ: ideo occaſione a ꝓcuratoribꝰ ſumpta ponit titulum gene ralem de in integrum reſtitutione.

Caſus ſpalis d. helie

A B eccleſia. ¶ Ponit ꝑmo dictum. ſecundo illud determinat ⁊ declarat ibi: ſꝫ nõ fiet. ¶ Caſus. Eccleſia aliqua litigat ꝑ ꝓcura torem ꝯ Ticiũ. ⁊ ꝓcurator eccl̃ie peřijt ter minum ad ꝓducendũ teſtes / acta / lr̃as / et quecũq; alia munimenta ſub pena excluſionis ꝓcu- rator iſte fuit negligens ad ꝓducendum ſuos teſtes ⁊ munimenta: queriꝭ vtrũ aduerſus iſtũ lapſum tꝑis eccl̃ia habeat releuamentũ. hoc eſt. vtrũ nõ obſtante iſto tꝑe trãſacto qꝺ fuerat datũ ad ꝓducẽdũ ⁊ alia ſi- milia eccleſia poſſit ꝓducere ſuos teſtes: Dicit ꝙ ſic. Sed queriꝭ ad q̃tũ tꝑs eccl̃ia reſtituiꝭ: puta q̃ forte eccleſia habuit tres mẽſes: ⁊ fuit impedita per duos menſes. vtrũ reſtitueꝭ ad tres mẽſes: Dicit ꝙ nõ. ſed ſolũ reſtitueꝭ ad tꝑs i quo fuit leſa. Sed queritur in- fra qꝺ tꝑs poſſit petere iſtã reſtitutionẽ: dicit ꝙ ifra quadriennium. h. d. h. r. ¶ Colligo aliqua notabilia.

Nota- bilia.

¶ Primo nota ꝙ eccleſia leſa põt petere reſtitutionẽ ad illud quod fuit leſa. ¶ No. ſcḋo ꝙ eã reſtitutiõis i integrũ dꝫ ichoari ⁊ finiri ifra q̃driennũ a tꝑe leſiõis: ⁊ ſic officiũ nobile qꝺ iploraꭒ ad ipetrandã reſtõnem.

in integrū nō pp̄etuaē p litis ꝯteſtationē. ſecus eſt de actiōe.l.ſi.C.de pſcrip.xxx.vel.xl.an.ꝛ.C.qñ libel.pͥn-cipi dar⁹ litis ꝯteſta.facit.l.j.ꝛ.ij. ❡ No.ꝙ eccl̄a petit reſtitutionē ifra quadriēniū: lꝫ ſit min⁹ q̄driēnio. Et ſic ꝯfundiē opinio aliq̄ꝝ legiſtaꝝ dicentiū ꝙ ſoluꝫ qs dꝫ reſtitui infra illud tp̄s ad qd fuit leſus: vt ſi a liq̄s lͥ p̄ñtia mea incepit vſucape rē meā p biēniū ꝛ in pͥmo anno

ſia[a] aduerſus[b] lapſuꝫ tp̄is[c] in quo[d] ſe leſam[e] affirmat[f] in integruꝫ reſtitutio peti[g] pōt et cā reſtitutionis hmōi finiri[h] dꝫ infra q̄driennium[i] cōtinuū[k] a tp̄e[l] leſionis: etiā ſi minus[m]

fui abſens cā reipublice. durāte illo āno vſucapit. vo lo reſtitui: dicūt iſti ꝙ nō pñt reſtitui niſi infra annū. ❡ Nota ꝙ officiū reſcindens eſt officiū nobile. qd im ploraē vt iudex tollat ipedimentū qd obſtat. puta tol lat vſucapionē vel pſcriptionē. quo ipedimēto ſubla-to reſtituor ad actionē quā pri⁹ habebam. ꝛ iſta actio diciē actio reſciſſoria ꝛ ip̄m debeo intentare poſt reſti tutionē infra tp̄s quo fui leſus. ❡ Not.ſm glo.ꝙ iſta reſtitutio itelligiē de lapſu tp̄is iudicialis. Hoc idem tenet glo.in.c.auditis.in an.tñ maior pars doctoꝝ te net ꝯtrarium: ꝛ dicunt ꝙ iſtud.c.loquitur indiſtincte ſiue eccleſia ſit leſa in iudicio ſiue extra.

a ❡ Ab eccl̄ia. Determinat no.ff.ex q̄.cau.ma. ſꝫ et ſi pōrē.§.q̄tiēs.ꝛ.l.necnō.§.ſi qs ſept⁹.C.de tēp.in in-teg.reſti.l.ſi.de reſti.mi.l.qd tp̄e.ꝛ qd ibi no. Guil.in ſpe.ij.pte.eo.ti.ꝛ.J.qd in pͥn.ꝛ.§.ij.v.ſed cū dixerim.

Prelat⁹ ſine mādato pōt nole eccleſie reſtōnē petē

a ❡ Eccl̄ia. cui⁹ nole hanc reſtitutionē petet plat⁹ etiā ſine ſpālı mādato ſm Inno.q̄ hoc no.ꝫ.eo. ſuſci-tata.ꝛ Guil.in ſpe.eo.ti.§.ij.v.plat⁹ aūt. Si vo p la-pſum tp̄is non lederet eccl̄ia: ſꝫ ſolū pſone ipſi⁹ eccl̄ie vt qꝛ lapſum eſt tp̄s q̄ plat⁹ debuit ꝓuidere: vel cano nici debuerūt eligere: tunc nō ꝯpetit reſtō: vt ſcripſi. ꝫ.eo.c.ſi.in vi.oppo.ꝛ no.in p̄di.§.v.vt autē.

b ❡ Aduerſus. vſitatū eſt hoc v̄bū in iure: ꝛ maxi-me in hac materia.vt ptꝫ.C.ſi aduer. rem iu. ꝛ in ru-bri.ſe.ꝫ.eo.c.ij.lib.vj.ꝛ ponitur ꝓ contra.

c ❡ Lapſū tp̄is.pone exēplū.ꝫ.c.ij.ꝛ.c.auditis.ꝛ.c. corā.qꝛ infra tp̄s ſtatutū ꝓbatiōes nō ꝓduxit: vel nō obtulit infra tp̄s ſtatutū p̄ciū emptori cū poſſet.e.ti. ꝯſtitut⁹.vel pone in decēdio appellatiōis interponen de.eo.ti.c.ſi. Quid de biēnio ꝓſequende appellatiōis an eccl̄ia ifra illud tp̄s nō ꝓſequens iuſte ipedita in-digeat reſtōne: vel ipſo iure ſerueē illeſa? no.p Inno. ꝛ Hoſti.de ap.ex rōne. De pſcriptione vo.xl.an. ꝯ ec-cleſiā nil imutaē per hanc ꝯſtōnem: ſed dic vt no.ꝫ.e. auditis.loquiē eñ hic de illo tp̄is lapſu ꝯ qd reſtitu-tio cōpetit: ſed ꝯtra illud nō cōpetit vt ibi.

Eccl̄ia q̄ nō ē ꝓſecuta appellationē infra biēniū an indigeat reſtōne.

d ❡ In quo.ſ.lapſu temporis.

e ❡ Leſam.enormiter qd dic vt not.ꝫ.e.c.j.et patꝫ de re.eccle.nō alie.c.pe. Nunq̄d autē ex eo ꝙ non op-poſuit declinatorias ifra terminum ad id datū ſit le-ſa: ꝛ reſtitutio competat? ſatis ſcripſi poſt Innocē. et Hoſtien.ꝫ.eo.coram.

f ❡ Affirmat.in fine dicit ꝓbabit.ꝛ ibi dicam.

g ❡ Peti pōt.de hoc nō dubitabaē: nam ꝛ maior le ſus ex tp̄e quo abfuit cā reipu.vel alia iuſta cauſa re ſtituitur.ff.ex qui.cau.ma.l.j.cum ſimilibus.

Offm iudicꝭ nō ſēp perpetuaē p litis cōteſta.

h ❡ Finiri.hoc eſt qd dicim⁹ nō ppetuari hoc caſu iudicis offm p ꝯteſtationē.de hoc.ꝫ. de offi.iudi.c.ij. ſi tñ nō ſtaret p eccl̄iam: ſed p iudicē vel aduerſariuꝫ nō imputaē eccl̄ie.C.de temp.in iteg.reſt.l.petēde.in ſi.vnde ſi per appellationeꝫ aduerſarij fuit ꝓtelata: nō imputatur eccleſie: ſicut nec minori.ff.de mi.intra vtile.ꝛ facit de reg.iur.iputari.lib.vj.ꝛ facit.eo.titu. ca.j.lib.vj.ꝛ vide qd ſcripſi.ꝫ.eo. tum ex litteris.ſup glo.ij. Sed q̄d ſi poſt finitū q̄driennū deē reſtitutio? glo.in ſi.C.de tēpo.in integ.reſti.dicit ꝙ tenet: qꝛ con tra ius litigatoris.qd puto eū intellexiſſe ſi nō appel-leē.C.qñ ꝓuo.nō eſt ne.l.ij.ꝫ.de re iudi.cum iter vos. Quidā ꝯ.dicentes ꝙ qꝛ hmōi ꝯſtōnes ꝯtra ius cōe cō ceduntē ſunt re-ſtringēde. ff. de act.ꝛ obli. in ho norarijs.§.ſꝫ cū reſciſſa. ꝺ regu. iur. q̄ a iure.l.vj Itē q̄ rōne non tenet ipſo iure ſnīa lata poſt tēpus excuſatiōis. ff. de excu.tu.ſcire oportet.§.ꝯſequēs. eadē rōne nec hic et facit qd no.C.de iudi.ꝓperandū. poſt pͥncipiū et hoc placuit Dy.ꝓ quo fa.J.de ap.ſi appellationem.

Reſtitutio poſt q̄driēnium da ta an teneat

i ❡ Quadriēnniū.olim dabaē annus vtilis q̄ vario mō cōputabaē ex diuerſitate locoꝝ q̄ hodie ſublata ē ꝛ loco illi⁹ daē q̄driennīū.C.de tēp.in integ. reſti.l.ſi.

❡ Glo.ſeq.inſtruit de tp̄e continuo.

k ❡ Cōtinuū.habem⁹ in iure tp̄s cōtinuum ꝛ vtile. cōtinuū eſt qd cōtinue currit dieb⁹ feriatis ꝛ nō feria tis in p̄ſentia et in abſentia ſiue ſit copia iudicis ſiue non.C.de preſcrip.lon.tempo.l.ſi.tēpus vero vtile nō currit dieb⁹ feriatis: dieb⁹ abſentie: ꝛ dieb⁹ q̄bus non eſt agēdi copia. Et iſtud eſt multiplex: qꝛ quoddā eſt cōtinue vtile quoddam vtile quo ad ſui principiū tñ quo ad ꝓgreſſum nō.qñqꝫ eſt ꝯtinuū vno reſpectu. vt veniant dies feriati ꝛ nō alio: qꝛ nō currit iuſte impe dito de hoc ſcripſi.de cōceſ.preben.c.ij.ꝛ.c. qꝛ diuerſi tatem.in ſi.ꝛ forte hoc intendit hec lr̄a ꝙ cōtinuuꝫ ſit in pͥn.per litteram que ſequitur.

Tp̄s ē ꝯtinuū ꝛ vtile.

❡ Glo.ſe.ponit d̄r̄iam.ſcd̄o no.ꝓ opi. Inno.

l ❡ A tp̄e leſiōis.in hoc differt eccleſia a minore ꝛ a maiore.qꝛ minori currit in pͥn.xxvj.anni etatis ſue.ſ. cū fact⁹ eſt maior.C.de tēp.in integ. reſti.l.ſi. maiori leſo tp̄e abſentie currit poſt reuerſionem.ff.ex q̄.cau. ma.ab hoſtib⁹.§.ſi.in eccl̄ia nō ſicvt ptꝫ hic.ꝛ.ꝫ.e.c.j. ꝛ.ij.lib.vj. Et not.ꝙ hec lr̄a facit ꝓ eo qd no. Inno.ꝫ. eo.corā.vbi dicit ꝙ ſi eccleſia nō ꝓbabit in peremptorio a fine termini incipit currere quadriennīū petēde re ſtitutiōis: ꝛ nō a die ſententie: qd ptꝫ: qꝛ finito termi-no ꝯpleta fuit leſio ex qua dareē reſtitutio etiā ſi nul la ſequereē ſentētia.ꝫ.eo.ti.c.ij.ꝛ.iij.vñ dicit ꝙ caute facit leſus in omiſſione ꝓbationum et in ſnīa ſi petit reſtitui cōtra ſnīam ꝛ ꝓbationes omiſſas. Alij ſm eū ꝙ quadriennīū cōputaē a tp̄e ſententie: et ſatis eſt ꝯ ſnīam reſtitutionē petere. ad hoc. ff. de mino.l.j.§.i. ſed prius dictum plus placet Inno.

Reſtitutio qñ peti dꝫ ab eccl̄ia / miore / ꝛ maiore leſis

❡ Glo.ſeq.ponit tres opi.ꝛ tertiam hic approbatam coadiuuat ꝛ contrarijs reſpondet.

m ❡ Si min⁹. Hic erant opiniōes legiſtaꝝ de q̄bus in.j.glo. Dicebāt eñ aut eſt leſio in ꝯtractu vel ſentē-tia aut in tp̄e. Primo caſu fateñē indiſtincte veꝝ ꝙ daē integrū quadriennīū.ꝫ.e.c.j.lib.vj.ꝫ.eo.conſtitutus C.de tēp.in integ.reſti.l.ſi. Scd̄o caſu ſubdiſtiguunt aut leſio eſt tanti tēporis q̄tum ad quadriennium ꝛ tunc infra quadriennīū integrū datur reſtitutio. aut leſio eſt minoris tp̄is: ꝛ tunc dicunt ꝙ non datur inte grū quadriennīū: ſed ſolū tantū tp̄s ad reſtitutioneꝫ petendam q̄tum fuit tempus leſionis: ꝛ hoc placuit Bul.et Azo.et Accurſi.quos ſequitur Dy. in.§.rurſ ſus.inſtitu.de ac. Ja.Bal. cōtra quem ſequi videtur Odof.diſtinguēs tempus infra quod et tēpus ad qd ſit reſtitutio dicēs.ꝙ dūmodo nō reperiaē negligens infra tantum tempus q̄tum erat tempus leſiōis ha bebit integrū quadriennīū: alꝭ ſi ifra illud tēpus re-

perial̄ negligens nō reſtituit̄ poſtea etiā infra q̄drieñ niū: qꝛ tp̄s negligētie ꝯputat̄ cū tp̄e leſiōis vel abſen tie. ⁊ ſic itelligit̄. ff. q̄ in frau. cre. ait p̄toꝛ. §. ſi ꝯditiōa lis. quā p̄nu allegāt ꝓ ſe. Alij in hoc vltimo dicto diſ cordant dicētes ꝙ tp̄s infra qḋ ſemꝑ eſt vniforme ⁊ ſꝫ h3 quattuoꝛ an nos vt hic. et in cōcoꝛ. tēpus ꝯo ad qḋ nō datur amplꝰ q̄ꝫ fuerit tp̄s leſiōis: et ſic loquit̄. ff. ex q̄. cau. ma. ſed ⁊ ꝑ p̄toꝛē. §. ſi ferie. ⁊. l. necnō. §. ſi q̄s ſepꝰ. ff. d̄ mino. l. ſi. nam i lucro foret is qui reſti tuitur ſi amplꝰ haberet de tēꝑe q̄ꝫ fuerit tēpꝰ le ſiōis. quod eſſe nō d3. ff. ex qui. cau. ma. l. j. i p̄n. ⁊. l. videlicet. ⁊ hoc placuit Petro de bel. ⁊ hoc appro batur. cēt eñ mirabilis rigoꝛ dicere ꝙ leſus in die de beat obtinuiſſe reſtitutionē infra diem qḋ vult p̄ma opinio. vel ſaltem neceſſario ſeparaſſe qḋ vult ſcḋa. Itē ꝯcludit p̄ma opi. q̄driennīū non dari ꝯ vſucapio nē q̄ finit̄ triēnio. inſti. de vſuca. in p̄n. cū tñ loco anni vtilis q̄ dabat̄ olim. C. de reſti. mil. ſi q̄d. ⁊. l. ſe. det̄ ho die q̄driennīū. C. de tēp. in integ. reſt. l. ſi. qḋ p̄ſcriptio ni ⁊ vſucapioni eſt cōe. Reſtat ergo r̄ndere ad contra ria que inducit glo. in. §. q̄tiēs. p̄mo ipſe. §. quotiēs. ⁊ ea. l. §. ſi ferie / determinant ſolū tp̄s ad qḋ puta vt le ſus in die reſtituat̄ ad diē: ⁊ ſic ꝯcordant: ſed nō deter minant tp̄s infra qḋ. Eodē mō r̄nderi pōt ad. l. necnō §. ſi quis ſepꝰ. eo. tit. vt. ſ. loquamur de tp̄e ad quod Uel ſi vis intelligere de tp̄e infra quod loquit̄ de āno vtili. cuiꝰ loco dat̄ hodie q̄driennium: ſicut hodie di ceremꝰ leſum in quadriennīū reſtitui infra q̄driēnīū Lex vlti. ff. de mino. facit ꝓ. qꝛ ibi tp̄s infra qḋ prece dit tp̄s ad qḋ / ⁊ dant̄ ibi hec duo tp̄a diuerſis. Ibi eñ a tp̄e in integ. reſ. cōceſſe minori q̄ nouauerat reſtituit̄ creditori tp̄s qḋ ſibi ſuberat de tp̄ali actione nouatio nis tp̄e. Per eūdē modū r̄nderi pōt ad. l. ſi debitrix. §. fina. ff. ad velle. ſi diceret ꝙ ibi reſtitutio fiat per iudi cis officiū. Uel dic verꝰ vt ibi no. ſ. ꝙ ſine tp̄is īterual lo ipſo iure ꝑ. l. reſtituit̄ p̄ma actio. Et ꝑ eundē modū r̄nde ad. §. ſi cōditionalis / ſupius alle. Ad. l. cum poſt ff. q̄ñ. ac. de pe. r̄nde vt ibi no. nec ibi de reſtitutiōe loq̄ tur. Ad rōnē quā dicebant p̄mi: ꝙ al's erit deterioꝛ ꝯditio illiꝰ q̄ vſucepit tp̄e minoris etatis vel abſentie cā reipu. q̄ꝫ ſi non vſucepiſſet. ꝯpleta eñ etate vel ceſ ſante cā vſucepiſſet ꝑ trienniū ⁊ tu das quadriennīū. Reſpōdeo ꝙ non eſt deterioꝛ: qꝛ ceſſante vſucapione ille poſſet vēdicare qḋ mō non pōt. immo ſ̄m quoſdā eſt neceſſarium iudiciū reſcindēde. qḋ eſt dicere ꝙ re ſcindat̄ impedimentū vſucapiōis: ⁊ poſtea reſciſſoriū dat̄. i. p̄ſtina actio q̄ datur vſucapione reſciſſa. tñ ſer uat̄ ꝙ ſimul vtrūq; intentat̄. qḋ fieri pōt. vt no. Guil. in ſpec. iuſ. p̄te. eo. tit. ꝟ. ſꝫ nunq̄d in codē. Nec eſt me lioꝛ cōditio eiꝰ ꝯ quē vſucapit̄ i abſentia q̄ꝫ in p̄ſentia qꝛ vendicando infra trienniū ꝑpetuaret ſibi actionē ꝑ conteſtationē: ſed officiū non ꝑpetuat̄ ꝑ ꝯteſtationē vt. ſ. dixi. eque igitur dat̄ tempus longius. Glo. ſeq. obijcit ⁊ remittit. (Iudicium reſcidens ⁊ reſciſſoriū ſimul intentari poſſūt.)

quadriennio tēpus leſionis extat. Sed non fiat reſti tutio niſi ad tantū tp̄s q̄tuz ſe leſam fore ꝓbabu.

Liber ſecundus.

De iudicijs.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienē.

Conſtitutio bonifacij que h3 ꝙ citationes etiā extra di es ſolennes publice facte de mandato pape in audientia lrāꝝ aplicarū vel papali pa latio affixe ianuis maioꝛꝭ ec cleſie loci in q̄ papa cū curia ſua degit artent citatuz acſi ad eum p̄ſonalit̄ deuenisſent reſtrigit̄ ad eos qui ipediunt ne ad eos poſſit citatio p̄ue nire: vel q̄ꝝ domicilium tute nō pōt adiri. Jo. an. C. ſ.

Quoniā Boni facius papa octauus p̄de ceſſoꝛ nr̄ con ſtituit vt ci=

a Quadriennio. ſed ꝯ tp̄alis preſcriptio non cur rit minori: ſed ipſo iure ſeruat̄ illeſus. C. in qui. cau. l. ſi ergo. nec eccl'ie. Solue vt dixi. ſ. eo. ꝯſtituitꝰ. ſuper glo. cōſuetudo. ⁊. c. ſi. in. vj oppo. (Preſcriptio nō currit minori.)

b Probabit. l3 ergo ex affirmatione minoris vel eccl'ie examinentur cauſe r̄ſtitutiōis in integrū. vt. ſ. nō tñ cōce dit̄ reſtitutio niſi leſione ꝓbata vt hic. de q̄ vide in ſpe. eo. ti. §. ij. ꝟ. illud quoq;.

Secūdꝰ liber

De iudicijs.

Uiſum eſt de p̄paratorijs iu diciorꝝ et iudici bus: nunc viden dum eſt de iudi cijs que ꝑ magi ſtratꝰ exercētur ⁊ reddunt̄. qua re ponitur rubrica de iudicijs. (Continuatio d. helie.)

Quoniā. Primo ponit ꝯſtōnem Bonifacij (diuiſio) Scḋo illā reſtrigit ibi: qꝛ vero. Tertio ꝓ teſtat̄ ibi: porro. Et cōſtitutio iſta p̄ceſſit ꝯciliū vt in ꝓhemio dixi ⁊ p3 J. c. Primo.

Preſupponendum eſt qḋ habet̄ in ꝯſti tutione Bonifacij octaui q̄ incipiebat. rē nō nouā. vi delicet ꝙ citandꝰ citabat̄ in audiētia ꝯdictoꝛiaꝝ vel i aula palatij pape. ⁊ poſtea affigebat̄ cedula i valuis id eſt in portis eccleſie p̄ncipalis vbi erat papa. ⁊ hoc fiebat ſi ꝑ tp̄m ſteterat quominꝰ poſſit citari: vel ſi ad eū non patebat tutꝰ acceſſus. Et cōdita ſeu facta fuit hec clementina ꝓpter opiniones: qꝛ aliq̄ exponebāt. p̄ſertum id eſt maxime. Alij exponebāt p̄ſertum. i. tm̄. Scḋo p̄ſuppōnēdū eſt ꝙ auditoꝛ ſeu audiēntiatoꝛ au dientiaꝝ dat lr̄as ſimplicis iuſticie. et nō tenet ſuum auditorium cū alijs in palatio pape: ſꝫ exercet in ter tio ponte eundo verſus ſanctum michaelem. (preſuppoſitio d. helie)

Caſus. Inter Ticiū ⁊ me pendebat lis corā papa: ⁊ erat articulꝰ qui nō poterat expediri niſi citato Ti cio: qꝛ erat ſnīa ferēda vel teſtes ꝓducēdi: q̄rit̄ quali ter ſit citandus? Dicit ꝙ ſ̄m conſtitutionē Bonifacij ſufficit ꝙ citet̄ in ordinario ꝯdictoꝛiarum vel in pala tio pape. dū tñ nō citet̄ in diebꝰ ſolennibus. ſꝫ citetur extra dies ſolēnes. ⁊ poſt affigat̄ citatio in valuis ec cleſie p̄ncipalis vbi eſt papa cū collegio. Tñ illa erat nimis rigoroſa pluribus ideo hic mitigat̄. qꝛ illa ꝯſti tutio Bonifacij ſolū h3 locū ꝯ eos qui ipediunt quo minꝰ poſſint citari. vel q̄ñ ad eos tutꝰ nō patet acceſ ſus. ⁊ tunc valet mō p̄dicto: videlꝫ ꝙ citet̄ in palatio pape vel palatio ꝯdictoꝛiaꝝ. et poſt affigat̄ cedula in valuis eccleſie p̄ncipalis. tñ ſi papa decerneret ex cer ta ſcientia eū citandū ex ꝯſtitutione Bonifacij. q̄uis ꝑ eū nō ſtat q̄minꝰ citet̄. vel ſi ad eū hn̄ ſit tutus acceſ ſus. ⁊ dicat ꝙ ipſe vult vt executio talis citationis va leat tūc valebit ꝑinde acſi eēt facta in ꝑſonā. h. d. h. r. (Caſus ſtalis d. helie)

Collige vnū notabile: videlꝫ ꝙ q̄s eſt citandꝰ ꝑſo naliter ſi poſſit apprehendi. al's citādꝰ eſt vt eſt de in timatiōe. ſ. de elec. in. c. cōm. videlꝫ ꝙ citatio eſt affi genda in valuis eccl'ie vel alterius loci. ita ꝙ veriſilr̄ ſit ꝙ executio citationis deueniet ad eius noticiam. (Notabilia.)

Glo. ſeq. tempus exprimit.

c Cōſtituit. in extrauagāti q̄ emanauit poſt ſextum

que incipit rem non nouam.

¶ Glo.ſeq.ſoluit obiectionem intitulationis.

a ¶ Citatiões.licet(q2 de citatione hic tractaẗ)com petẽter poni potuiſſet ſub tit.de dilationib⁹.maxime cũ p̃ma citatio videaẗ anteiudicialis iuxta no. p̃ Innoc.ꝛ Hoſtië.de ꝓba. qm̃. vt ibi ſcripſi ſup̃ ỽ. citatiões. q2 tñ ẽt p̃ p̃mã firmaẗ iudiciũ ꝛ perpetuaẗ ꝛ preueniẗ iuriſditio. ỽ fo. cõpe. ꝓpoſuiſti. de offi.dele.grauĩ.cũ ꝯcor. ꝛ iõ i iſto titlo ꝯgrue poniẗ vt ſciaẗ ſi per tali citatiõe poſſe firmari iudiciũ. facit. iſti. de pe.teme. liti. §.fi. ꝛ qỏ no.ff. de in iusvo.ſup̃ rubri. ꝛ eſt huic ſi. eo.ti.ca.j.ꝛ.ij lib.vj.

Citatõ p̃ma firmaẗ iudiciũ ꝛ p̃petuaẗ iuriſdictionẽ.

tatiões[a] aucte ap̃lica de pſonis q̃buſcunq3[b] ac etiã vndecunq3[c] ad iſtar edictoꝝ in albo[d] ꝑtoris ꝓpoſitoꝝ etiã extra dies ſolẽnes[e] in quib⁹ romani pontifices ꝓceſſus conſueuerũt facere gñales[f]: ipſo papa[g] ſp̃ãliter[h] ꝛ ex certa ſciẽtia[i] id mãdante[k] facte in apoſtolicaruʒ audientia publica lr̃arũ[l] vel in papali palatio[m] publice poſtmodũ maioris[n] eccl'ie loci in q̃ roman⁹ pontifex cũ ſua curia reſidebit ianuis affigẽde. ſic valeãt atq3 artẽt citatos poſt lapſuʒ terminũ: quẽ (ꝯſiderata diſtantia locoꝝ[o]) citatiõib⁹ ip̃is ap poni ꝯuenit ꝯpetẽtẽ: acſi ad eos pſonaliter[p] deueniſſent. ¶ Q2 ꝟo ſtatutũ ip̃m rõnabiliter[q] editũ ꝓpter maliciã tp̃is tũc inſtãtis nõnullis nimis rigoroſum vr̃. Nos rigorem ip̃m manſuetudine tẽperãtes[r] idem ſtatutũ ꝛ p̃fatuʒ modũ citãdi reſtringim⁹[f] ad illos tm̃: ꝛ in illis locum volumus ſibi vẽdicare: q̇ faciunt ip̃ediũt vel ꝓcurãt p̃ ſe vel p̃ alios[t] quoquo mõ: ne ad eos poſſit citatio ꝑuẽire[v]: vl' q̇2ũ[x]

b ¶ Quibuſcunq3.exp̃mit ip̃a ꝯſtitutio cuiuſcuq3 ſint ſtatus dignitatis vel p̃eminentie eccl'iaſtice vel mundane: etiaʒ ſi imp̃iali vel regali p̃fulgeant dignitate.tollit etiã oẽs contrarias indulgentias vt ibi patet.

c ¶ Undecunq3.etiã vltra duas dietas ꝛ cẽ ꝓuinciam eſt eñ papa vicari⁹ illi⁹ cui⁹ eſt terra ꝛ plenitudo orbis terraꝝ ꝛc̃.de deci.tua.ij.ix.q.iij.cuncta.Jo.an.

Papa eſt vicari⁹ dei.

d ¶ Albo.erat locus de alba⁹ vbi ſcribebãtur edicta.de quo i auc̃.de litig.§.oẽm.col.viij.ff.de iuriſdi. om.iudi.ſi q̃s id.ff.de albo ſcrip.l.j.ꝛ.ij.de hoc vide i ſpe.de do.ꝛ ꝯtu.§.reſtat.in p̃n.de cita.§.ſequitur.ỽ.ꝛ no.ſm Uber.vbi etiã no.qui iudices citare poterant per hec edicta: ꝛ qui non.

Albuʒ p̃toris q̇d eſt.

¶ Glo.ſeq.exp̃mit tres dies ꝛ ſequẽs quinq3 crimina in quibus ꝛ ꝯtra que fieri ſolent ꝓceſſus.

e ¶ Solẽnes.ſolẽt eſſe dies iouis ſeptimane ſcẽ: dies aſcenſiõis ꝛ feſtum dedicationis baſilicaꝝ Petri ꝛ Pauli qỏ ferẗ cẽ de mẽſe nouẽbris l oct.bti Martini.

dies ſolẽnes i q̇b⁹ papa facẽ ꝓceſſ⁹ gñales

f ¶ Gñales.ꝯ hereticos credẽtes ꝛc̃. vt ſcpſi de here.§.ſane.ſup̃.j.glo.portantes ſarracenis merces ꝓhibitas: vt ſcripſi de iude.q2 oli.ſup̃ glo.ij. et piratas de hoc de rap.excõicatione. exigẽtes vel imponentes noua pedagia.de cenſi.innouam⁹. falſarios lr̃aꝝ papalium.de cri.fal.ad falſarioꝝ.ꝛ his ſimiles.

Proceſſus generaleſ ꝯ quos fiunt p̃ papã.

g ¶ Papa.in iferioribus etiã locũ non habet: ſaluo eo quod di.j.titu.j.q̃uis.

h ¶ Specialiter.nõ ſufficeret ergo generale mãdatum de citando talem: niſi papa ſp̃ãliter exp̃mat citationem fieri per hanc formam.

¶ Glo.ſe.ꝓbat p̃ ſciaʒ excludi ig̃rãtiã ꝛ errorẽ: ꝛ dicit

i ¶ Ex certa ſcia.idem ꝟbũ de offi.deleg. [quare. paſtoralis.§.p̃terea.ꝛ vide qỏ ibi no. Ignorantia opponiẗ ſcie.de or.ab epi.c.j.ỽ ſen.excõ.ꝓ illoꝝ.ſicut error opponiẗ cõſenſui.ff.de iuriſ.om.iudi.ſi p̃ errorẽ: ꝛ canõ dicit q2 ꝓpriũ erroris eſt approbare falſuʒ ꝓ vero.xxviij.di.q̃uis.ꝛ alibi q2 errare eſt aliud ꝓ alio putare.xxij.q.ij.in quibus. cadit tñ error l ignorãtia.vt in p̃dic.c.q̃uis.quare lr̃a iſta vr̃ excludere mandatũ quod papa faceret p̃ ignorantiã vel errorẽ: acſi inten dat q2 requiritur certa ſcia p̃ quã intẽdat tollere ius cõe: quo debeat citatio fieri pſonaliter vel ad domum vt lit.nõ ꝯteſt.qm̃.§.porro.de eo q̇ mit.c.fi.cũ ſuis cõcor.j.ti.j.c.j.ꝛ requirendi ſunt amici.ff.ex q̃.cau.ma.itẽ ait.§.viti.ꝛ.l.ſe.ſup̃ q̃ vide qỏ not.de do.ꝛ ꝯtu.cauſã.

Error opponiẗ ꝯſenſui ꝛ falſũ ꝓ vero approbat.

k ¶ Mãdãte.ꝯſtitutio rẽ non nouã/dicit iubẽte: p̃ qỏ videtur paria.ꝛ facit ad no.xxiij.q.j.c.fi. xviij.q.ij.duduʒ.

¶ Glo. ſequens ponit duas vel quattuor equiparationes.

l ¶ Litteraꝝ.de ſimplici iuſticia.ỽ cri.fal.ca.pe.ꝛ ibi manere ſolet cõtradictarũ auditor. Alij auditores in palatio de quo ſequitur.ꝛ ꝓpter hoc decẽ.ne romani.§.ſane.ỽ.e.li.ỽ elec.dicit cauſarum ꝛ litterarum audientia.

m ¶ Palatio.cõſtitutio illa dicit aula.cui verbo cõcor.j.de bap.preſenti.

n ¶ Maioris.nõ dicit cathedralis ſicut.ỽ.ea.cõpi. de elec.cãm.§.j.ꝛ.j.tit.j.q̃uis.ratio.q2 curia poſſet eẽ in caſtro/villa/vel oppido/ vbi nõ eſſet eccleſia cathedralis.ꝛ eõ cor.j.de ſen.excõ.ex frequẽtibus. vbi equiparat cathedralẽ ꝛ matricem eccleſiam loci.

Citatõ pſonalis ꝯſtituit aliquẽ verũ ꝯtumacẽ.

o ¶ Locoꝝ.ꝯditionibus perſonarum ꝛ negocij.de ap.cum ſit romana.

p ¶ Perſonalr̃.q̃ ſicut pſonalis citatio ꝯſtituit quẽ veꝝ ꝯtumacẽ nõ tñ manifeſtũ.de ſen.excõ.venerabilib⁹.§.ſec⁹.lib.vj.ſic ꝛ iſta.circa taliũ appellationẽ vide qỏ dicã.j.de do.ꝛ cõtu.ſi ante. Et hoc intẽdit q2 ille ꝓceſſus q̇ fieri poſſit ꝯ pſonalr̃ citatuʒ fieri poterit ꝯ iſtũ ꝛ ecõuerſo.ſ. in eo q̇ fieri nõ poſſet ꝯ illũ nec iſtuʒ: ſup̃ q̃ vide qỏ ſcripſi de eo q̇ mit.in poſ.c.fi.ꝛ in.q.quã diſputaui de receptiõe teſtiũ facta ꝯ citatũ ad domũ in mercu.ſub ti.de teſti. Itẽ id qỏ ad excuſationẽ ꝯtumacie poſſet docere pſonaliter citat⁹ poterit et iſte.et qỏ ille nõ poſſet nec iſte facit de ap.ſepe.ỽ. q̇cq̇d aũt.

q ¶ Rationabiliter.ꝯcor.ỽ.de reſcrip.ſtatutum.de conceſ.preben.c.ij.lib.vj.

r ¶ Tẽperantes.xlv.diſt.diſciplina.ꝛ.c.ſunt nãq3.

¶ Glo.ſeq.alleg.duas concor. et dupliciter iuſtificat hanc reſtrictionem.

ſ ¶ Reſtringimus.ſi.de elec.ſtatutũ.de here.ſtatutum.ij.lib.vj.ꝛ.j.c.ꝓxi. Et ꝯſtitutio Bonifac.dicebat q2 in his p̃ſertim caſibus locuʒ habeat illa citationis forma.accipiẽdo illud p̃ſertim ꝓ tm̃/habebam⁹ mentẽ huius ꝯſtitutiõis q̇ fuit equiſſima. nã graue eſt dicere q2 dicaẗ vere ꝯtumax ex tali citatiõe q̃ facile poterit non venire in eius noticiã: ſicut ỽ2 de voce p̃conis: q̃ q̃nq3 paucis innoteſcit.in auc̃.de litig.§.omnẽ.colla.viij.C.quõ ꝛ q̃ñ iudex.auc̃.qui ſemel.

Preconis vox paucis innoteſcit.

t ¶ Uel p̃ alios.ſi.ỽ.ea.ꝯpi.de renũ.c.vno.ꝛ de offi.deleg.ſtatuimus.lib.vj.

v ¶ Peruẽire.vt lit.nõ ꝯteſ.qm̃.§.porro.ꝛ ibi ỽ hoc

x ¶ Uel quorum.alternatiua demonſtrat q2 ſuffi-

ciat alterum iſtorū.
a ¶ Non poſſunt. hoc eſtimabit papa ſpāliter ⁊ ex certa ſcientia citationis modum ꝯmittēs. vt. ſ.
b ¶ Tute. ſ ꝯ cōſtitutio bonifa. cum vt ſcptuꝫ ē eſtimare debeam an reo ire liceat vbi eſt citatio faciēda
c ¶ Cōſueuit.

domicilia ſiue loca non pñt ᵃ tute ᵇ liberevē adiri. ¶ Porro et qḋ circa citatiōes abſētiuꝫ tam dieb' ſolēnibus q̄ꝫ aliis eccleſia romana diuerſis ex cāis iterdū facere ꝯſueuit ᶜ p pñtē cōſtitutionē ſeu moderationē i nullo volum' derogari. ¶ Idē. ¶ In cauſis ei: tāꝫ pēdētib' bñficialib' decimarū mr̄imonialib': ⁊ vſurarū. ⁊ tpās tāgētib' pcedi pōt ſimpliciter et de plano abſq; iudiciorū ſtrepitu ⁊ figura. Jo

De q̄ videre potes i ſpe. de cita. c. vlt. per totum
Diuiſio. Diſpendioſaꝫ. ¶ Primo ponit conſtitutionis cauſaꝫ Scḋo ibi: ſtatuim'. ꝯſtitutionē. Tertio ibi' extē
Caſus litteral' ꝯ. helie tionē ibi: volenteo. ¶ Caſ'. Inter aliq̄s eſt controuerſia ⁊ cōtētio de aliq̄ beneficio: qꝛ aliq̄s dicit' itēdit ius in illo beneficio. vl' forte eſt q̄ſtio de aliqua dignitate vel ſuper aliq̄ electiōe/poſtulatione/vel ꝓuiſione/ vel de aliq̄ mr̄imonio. vel ſup repetitiōe vſurarū vl' ſ illis cauſis in textu numeratis. qrit' vtrū iudex cognoſcens de iſtis cāis debeat ꝓcedere ſm ordinē iudiciarium ad longum. puta q' ḋt libellus in ſcriptis q' lis cōteſtet' q' fiant ꝓductiones teſtiuꝫ/dilationes: q' cōcludat' / q' renuncietur: vel vtrū poſſit ꝓcedere ſumarie ordine iudiciario nō ſeruato? Rn̄det roma. pōt. q' in his cāis in textu poſitis iudex poteſt ꝓcedere ſūmarie ⁊ de plano ſi velit. vel etiā pt obſeruare ordieꝫ iudiciarium hoc di. Et dicit q' de his v̄bis ſummarie et de plano habem' in cle. ſepe. de ver. ſig. q̄ fctā fuit
Ordia=tio l're. ad exponendum iſta v̄ba ſummarie ⁊ de plano ⁊ dic diſpēdioſam. i. dānoſam. Ordina ſic. Nos clemēs cupientes reſtringere in caſib' ſcriptis. ſ. in tex. diſpendioſam ꝓrogationē. i. dānoſā ꝓlongationē litiū quā iterdū. i. aliq̄tiēs experiētia cāꝝ. ſ. ſic ꝓlongataꝝ docet ꝓuenire ex obſuatione ſubtili iudiciarij ordinis
Nota=bile. Et ſic colligo notabile q' quandoq; ſubtilitas reprobatur. vt in glo.
¶ Glo. ſeq. principium exponit.
d ¶ Diſpēdioſam. hoc eſt ius ꝯ oīno nouū corrigens q̄dam iura. vt. i. patebit. Et dic diſpēdioſaꝫ. i. dānoſā. de conſti. c. ij. i. ti. ꝓxi. c. j. §. eiuſdem. et cōcor. huic pn̄. de reſcrip. diſpendia. lib. vj.
e ¶ Interdum. innuit q' non ſemper. al's eſſet dare q' omnia iura per que datur ordo iudiciorum eſſent diſpendioſa. quod eſſet abſurdum.
f ¶ Subtili. ſubtilitas quandoq; commendat' a iu
§. et. C. vt ac. ab here. et ꝰ here. l. j re. de hoc. ſ. eo. ti. dilecti in glo. j. ⁊ ibi ſcripſi. ‡
g ¶ Experiētia. Concor. de elec. q̄ꝫ ſit. in pn̄. lib. vj.
¶ Gloſa ſeq. obijcit ⁊ ſoluit. ⁊ queſtioni de huius iurie cauſa ſpeciali reſpondet.
h ¶ Reſtringere. nō vr̄ hoc v̄bum cōuenire ꝓ eo q' non reſtrigit. ſed ſubtilitatē laxat iudiciarij ordinis in caſib'. Sed dic q' reſtringit diſpendioſam ꝓrogationē/ ḋ q̄ ꝓmiſit: ⁊ hec eſt ꝯſtōnis cā gn̄alis: ſed cā cāe
Rō de arbitrariis nō reddit'. i. q̄re plus in his q̄ꝫ in aliis pōt dici de arbitrariis de quib' non cogimur reddere rōnē. vt dixi de reſcrip. ſi q̄ñ ita etem̄ potuiſſet auctor adiungere cās ꝓmiſſaꝝ oblationem mortuoꝝ: teſtamētoꝝ: legatoꝝ: maxime

ad pias cās ⁊ his ſil'es in q̄bus viget eadem rō. Mouuit autē forſan auctorē q' ꝓſecutio cāꝝ bñficialiū ⁊ matrimonialium eſt periculoſa. vt lit. nō cōteſt. q̄m ⁊ idem periculum ponderauit in debētib' vſuras: vl' decimas. ⁊ hec faciunt ad infra dicenda.

Johannes and. Capi. ij.

Diſpēdioſam ᵈ ꝓrogationē litiū (quā interdum ᵉ ex ſubtili ᶠ ordinis iudiciarij obſeruatiōe cāꝝ docet experiētia ᵍ ꝓuenire) reſtrigē ʰ in ſubſcriptis ⁱ caſibus cupientes ᵏ. ¶ Statuim' vt in cauſis ſup electionibus ˡ: poſtulationib' vel prouiſionibus ᵐ aut ⁿ ſup dignitatibus/ perſonatibus/ officijs/ canonicatibus ᵒ/ vel prebendis ſeu quibuſuis beneficijs ᵖ eccl'iaſticis ᵠ: aut ſu-

i ¶ Subſcriptis. In aliis ergo ſec' in q̄b' nō eſſet id expreſſe ſtatutū. vt a pn̄cipe ſpecialit' cōmiſſuꝫ: ⁊ vide qḋ no. ḋ v̄bo. ſi. ſepe. in pn̄.
k ¶ Cupiētes hic incipe ꝯſtructum.
l ¶ Electionib'. oli' ñ tenebat proceſſus in cauſis electionū ꝑ tib' phtib' lit. non ꝯte. ſ. ḋ elec. dudū. ij. q̄ i hoc corrigit' ⁊ cōcor. illi iuri de do. ⁊ ꝯtu. cum q̄. lib. vj. ⁊ de eo qui mit. in poſ. c. cum qui.
m ¶ Prouiſionib'. factis vel faciendis. ſ. de elect. vt circa. ⁊ c. qui contra certam. li. vj.
n ¶ Aut. repete in cauſis.
o ¶ Canonicatibus. ꝯcor. de elec. c. j. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. q̄rit. arg. negatiue. Primū ſoluit. ſcḋo ſoluit tria dubia. pmū de cā monachatiōis ꝑ tres rōnes. ſꝫ de cā ꝓprietatis eccl'ie ꝑ rōnem/ ⁊. iiij. ſilia. tertiuꝫ de cā priuationis in quo diſtinguit.
p ¶ Bñficijs. Nūquid in cāis ſup hoſpitalib'/ eleemoſynarijs/ vl' leproſarijs habebit hoc locum? Ur' q' non. j. de pben. ꝑ l'ras. Tn̄ dic ꝰ. ꝑ v̄buꝫ officijs qḋ p̄miſit. ad hoc. j. de reli. do. qꝛ ꝯtigit. vbi rectores vocāt' et tutorib' ⁊ curatorib' ſimilant'. Eadē rōne cū monachatus ſit officiuꝫ puto idē in cā monachationis. et ſi dicat' monach' eligi poſtulari vl' ꝓuideri: hoc eſt planum ꝑ l'ram ſupiorem. ⁊ fa. qḋ dixi poſt Inno. et ho. de elec. officij. Aliqua tn̄ iura dicūt monachum fieri creari recipi ordinari. de regula. c. j. ⁊ vlt. li. vj. ḋ elec. indēnitatibus §. ſi v̄o. xvj. q. vi. capi. vlt. tn̄ negari nō pt q̄n canonicat' regulares in v̄bis ſupiorib' includant': quo iure monachat' excluderent nō video. Itē ꝓrogatio diſpendioſa non minus in regularib' q̄ꝫ in ſecularib' eſt. cauſa ergo non deficit. Tamen ꝑ l'ram iſtam: beneficijs. dico q' ſi de eccl'ia agatur vt de proprietate non eſt locus conſtitutioni: cum illa queſtio beneficialis non ſit: nec hic dicatur de cauſis eccl'iaꝝ
ſimilis differentia quo ad miſſionem in poſſeſſionem vt lite non ꝯteſt. c. ij. de do. ⁊ ꝯtu. c. ij. de eo qui mit. in poſ. c. j. ⁊. ij. ⁊ eo. ti. cū qui. lib. vj. ⁊ quo ad ꝑmutatōeꝫ de re. ꝑmu. ad q̄ſtiones. ⁊ c. cum olim. ⁊ c. cum vniuerſorū. ⁊ q̄ ad p̄ſcriptionem. de iurepa. cura. de reg. iur. c. j. lib. vj. ⁊ quo ad tranſactionem. vt no. de tranſac. ſup eo. Si v̄o agat' ad remotionē bñficij ⁊ negat' fed' ꝯiugij ſpūalis. vel titul': puto decre. locū hr̄e. ſecus ſi non negat' titul': ſed ꝓpter crimē petit remoueri. facit. qḋ dixi poſt Inno. ⁊ hoſt. vt lit. non ꝯteſt. quoniaꝫ §. porro. ſuper. j. glo. Cā ſup ꝓprietate eccl'e non dꝫ expediri ſummarie
q ¶ Eccleſiaſticis. In ſecularib' ergo nil eſt mutatū q̄uis in eccl'iaſtico foro tractent'.
¶ Glo. ſeq. pmo ſoluit dubiū de decia ſingl'ari. ſcḋo

per decimis[a] ad quarū etiam pſtationez[b] pñt q̄ tenent[c] ad eas p̄moniti[d] cenſura eccl'aſtica coerceri[e]. necnon ſuper matrimonijs[f] vel vſuris[g] et eas q̄quo mō tāgentib'[h] ventilandis pcedi valeat[i] decetero ſimplicit' et de plano ac ſine ſtrepitu iudicij ⁊ figura[k] ¶ Volentes nō ſolū ad futura negocia ſed ad p̄ſentia[l] et adhuc etiā p appellationem

q̄rit de papali ⁊ ſoluit p tres rōnes. tertio q̄rit de iure pcipiendi ⁊ ſoluit tollens duo obſtantia.
a ¶ Decimis. itelligo cōibus ⁊ q̄ iure diuio debent qđ pbat ſeq̄ns l'a. ꝯ ſi debeant ex pacto pollicitatiōe vel voto non erit loc' huic cōſtitutioni. ⁊ facit qđ no. ꝯ. de deci. tua. ij in fine p̄me glo. Quid de decima papali de qua. J. de dci. ſi bñficiorum. ſi inter illū cui papa ꝯceſſit ⁊ clericū ſit queſtio: erit ne locus huic ꝯſtitutioni. Puto q̄ non fuerit hoc de mente. nec ſemp eſt illa decima: ſed q̄nq̄ vigeſima vel alia q̄ta. de voto. c. fi. Et iſta cōſtō iura corrigēs ⁊ exorbitās nō eſt āplianda vel habilitanda. de re. iur. q̄ a iure. lib. vj. Sed q̄d ſi nō eſt q̄ſtio cū debitore decie: ſz int' duas eccl'as ſup iure pcipiendi: tūc puto locū eīſe ꝯſtōm p hāc l'am ⁊ p l'am q̄ ſeq̄t: ⁊ eas q̄q̄ modo. ⁊c̄. Nec ob. l'a que ſequit. que nō eſt determinatio huius caſus vel reſtrictio ſed interpoſitio: qđ pbat ex eo qđ dicit ad quarū etiam. ⁊c̄. Non obſtat qđ dixi ſup ver. bñficijs. q2 cā ſup ppⁱetate eccl'ie non eſt bñficialis ſed non poteſt negari quin cauſa ſuper ppⁱetate decimarum ſit decimalis.

Decie papal' q̄ſtio an debeat tractari de plano.

b ¶ Preſtationem. integram ⁊ ſine deductiōe ſeminis: vel ſumptuum quo ad prediales. de deci. cuz ſint homines. ⁊ ca. non eſt. et ca. tua. ij. Quo ad pſonales dic vt eo. ti. paſtoralis.
c ¶ Tenent. q̄libet aūt laicus tenetur q̄ ſe nō oſtendit imunē. ꝯ. de deci. a nobis. De clericis dic vt eo. tit. nouum. De religioſis. dic vt. ꝯ. eo. ti. ex parte. j. ⁊ ꝯtra quoſcūq̄ ex his agat locū hz ꝯſtitutio: et ꝯ religioſos aſſerētes ſalte decimam integram in precepto nō eſſe manauit ꝯſtitutio. J. de penis cupientes.

Declar' ſoluere vtrum oēs teneant.

¶ Glo. ſe. alle. tres cōcor. ⁊ ponit quorundā obſuātiā
d ¶ Premoniti. ꝯ. de deci. puenit. J. de ſentē. excō. ſacro. ⁊. c. ꝯſtitutionē. lib. vj. Multi ſuāt et v' expediēs eccl'ijs q̄ faciunt monitionē ghalē fulminātē excōicationis ſn̄iam in nō ſoluētib' decimas fructuū p̄dioꝝ q̄ habēt in parrochia. ⁊ poſtea nō ſoluētes petit eccleſia denūciari. fa. de iureiur. ad noſtrā. ij. ⁊ coaptāt eā p̄cedenti culpe more vel offenſe: vt ſatiſfiat decret. romana ꝯ. caueant. de ſenten. excom. lib. vj.
e ¶ Coerceri. appellatione remota de deci. tua. ij. i fi. qđ intellige vt ibi ſcripſi. et contra pertinaces inuocari pōt brachium ſeculare. de homi. poſtulaſti.
¶ Glo. ſeq. primo diſtinguit an de federe matrimonij agatur an de adulterio. primum multipliciter exemplificans ⁊ oſtendens in quo corrigitur ius vet' ſcđo querit de ſponſalibus. tertio querit de cauſa mr̄imoniali que ſuccedit cauſa ſucceſſionis.
f ¶ Mr̄imonijs. ſi querat de federe qđ eſt dubiū ſiue agatur ad ipediendū: ſiue ad dirimēdū ſiue ad declarandum: vt q2 vendicatur ꝯiunx negans ꝯtractū. Qđ autem de dirimendo dixi: intelligo ſiue petat dirimi matrimoniū qđ a p̄ncipio non tenuit: vt ꝯtctū int' fideles inter quos erat impedimentum dirimens. ſiue quod a principio non tenuit: dirimi petatur propter creatoris contumeliā ſupuenientē in caſib'. de diuor. quanto. et. ca. gaudemus. Hoc autem caſu q̄n de federe queritur per vetera iura pcedi nō poterat lit. nō ꝯteſta. niſi parte ꝯtumace. vt lit. nō conteſt. accedens. ꝯ. ⁊. ca. q̄m. hodie ſecus vt hic. Quid ſi agatur de crimie adulterij ad ſeparationē thori' videt p decre. j. ꝯ. vt lit. nō ꝯteſt. q̄ ꝯſtitutio locū nō habeat. naz vt ibi pz pceſſ' qui per iura vetera fieri poterat pte contumace in cā matrimoniali fieri non pōt eo caſu. Quid ſi agat de ſponſalib' certū eſt q̄ iſta ſūt diuerſa: vt pz in rubrica de ſponſalib' et matrimonijs: tn̄ p l'ram ſequētem videret conſtitutio locū habere q̄ſi ſpōſaliū cā ſit de tangentib'. Quid ſi ſit q̄ſtio ſucceſſionis ⁊ nataliū: i q̄ icidit cauſa matrimonialis i p̄ncipali. Nō habebit locum ꝯſtitutio. ſi tn̄ icidēs mr̄imonialis q̄ſtio defert ad iudicem eccl'iaſticū pōt locū hr̄e ꝯſtitutio. nā etiaz p iura vetera ſcđm Inno. ⁊ Hoſt. nō erat tunc neceſſe libellum offerri. vt ſcripſi. qui fi. ſint legi. iator.

Adulterij cā an requirat ordinē iudiciarium.

¶ Glo. ſeq. primo exemplificat. ⁊ duo dubia ſoluit. ſecundo tractat q̄d de ſeculari foro.
g ¶ Uſuris. cū repetunt vel petit' vt illas compēſet vſurari' vel ipi' heres. Nec ipediet hūc pcedēdi modū ſi dicat re' q̄ caſus eſt quo ꝯpenſare non tenet. pone exēplū de vſur. ſalubrit'. ⁊ ca. ꝯqueſt'. ſatis eſt eīn q̄ forma petitionis ꝯcludit cām vſurariā: ⁊ facit qđ ſcripſi poſt Inno. ⁊ Hoſti. de fo. ꝯpe. cū ſit. Nec ſic forte ſi creditor petit debitum ⁊ debitor excipit illđ vſurariū nā hic p̄ncipalis cā non eſt ſup vſura: imo ſup credito vel alio ꝯtctu ex q̄ agit: nec ꝯſtitutio iſta manauit i fauorem: ſed in odiū vſurarioꝝ. Et vide quod ſcpſi de fideiuſ. ꝯſtitutus. ſup ꝟbo calūnie. vbi vero debitor ſi ſimpl'r exciperet: ſed peteret pnunciari ꝯtractū factū in fraudem vſuraꝝ: tūc pcedit ꝯſtitutio. Et aduerte: q2 ſi opi. Hug. Lau. ⁊ que placet Archi. xxiij. q. iiij. q̄d dicam. ⁊ Gof. de fo. ꝯpe. cum ſit. eſſet vera. ſ. q̄ vſure poſſint peti cōtra laicum in ſeculari foro. dect'. tn̄ iſta nō haberet locū in illo foro. nō eīn pōt nec intēdit papa iudiciariū ordinē tollere niſi quo ad ſuū forū facit qđ no. de arbi. c. ij. lib. vj. eo. li. de reg. iu. c. ij. Dect'. tn̄ ad nr̄am. ij. de iureiur. q̄ ad p̄dic. opi. inducit' nō facit q2 illa nō ſunt ibi ꝟba pape ſed partis iurantis: et ſic nō ponūt ius nouū. Et ꝯ illam facit qđ no. eo. titu. ex l'ris. in viti. glo. ⁊ in p̄di. decre. cū ſit. de of. oī. ca. j. ⁊. xj. q. j. in ſumma. ⁊. vj. q. ij. ca. j. ⁊ hec decre. q̄ iriib' tn̄ eccleſiaſticis cauſis hāc admiſcet. Ad id qđ đr q̄ leges etiam in his eccl'iaſticis penam imponūt. reſponde p decre. de here. vt inquiſitionis ꝯ. pe. ⁊. c. ſeq. in fi. li. vj.

Ordinē iudiciariuz nō pōt papa tollere niſi in ſuo foro

h ¶ Tangentib'. cauſas electionū ⁊ puiſionū tangeret cuz q̄reretur ad quē ptineret electio vel puiſio cauſas vſurarum cum peteret relaxari iuramentum de illis ſoluendis. de iureiur. ca. j.
i ¶ Ualeat. nō dicit debeat: p qđ patet q̄ pōt iudex etiam ꝯdicentib' partib' ſeruare iudiciariū ordinez in cauſis p̄dictis. ff. de iudi. non q̄quid. de offi. deleg. cōſuluit. nō ſic in illis in q̄bus pcedi debet. vt pz. J. đ verb. ſig. ſepe contingit. in fi. p qđ ꝯſulo q̄ in caſib' in quib' dubitatur an cōſtitutio iſta locū habeat: đ q̄b' ꝯ. nota. ⁊ ſimilibus iudex ad omne dubiū tollendum ſeruet ordinem iudiciarium.
k ¶ Et figura. Quid iportent hec ꝟba determinat p̄dicta ꝯſtitutio ſepe. J. đ ꝟb. ſig. q̄ ſumme fuit neceſſaria ppter iſtam: vt ibi no. in. j. glo.
l ¶ P̄ntia. ꝯcor. de offi. lega. c. pe. in fi. lib. vj. ad idē C. de ſacroſan. eccle. ſancim' j. et. ij. ⁊. l. vlti. in fi. C. de

tranſac.l.vlti.in prin.
¶ Glo.ſeq.notat differentiā ex qua ꝯſilium infert.
a ¶ Pendentia.concor.ſ.de ſequeſtra.poſ.c.j. de ꝓ=
bā.c.j.de re iudi.c.j.de ſenten.excōi.c.j.in fi.fuit autē
hoc dictum de pendentib⁹ per appellationem: qꝛ quo
ad illa non ſuffi
ceret verbū pre=
ſentia per id qđ
no.in predi.l.ſā
cimus.in fi.⁊ ꝓ=
pter ea que not.
ſ.de elec.licꝫ ca
non.⁊ q̄ not. Cō
poſt.de cōſti.co
gnoſcētes. que
quaſi ad litterā
ponit Guil.l ſpe
cu.de appel.§.ſ
officio.ꝟ.ſed qđ ſi dū cauſa. Dato tñ ꝙ hec verba nō
fuiſſent expꝛſſa: qꝛ tñ ꝯſtitutio iſta dat modum ꝓcedē
di tm̄ de ſui natura reſpiciebat pendentia quo ad fa
cienda: vt no.in predi.decre.licet canon.

pendentia[a] hoc extendi.
¶ De foro competenti.
¶ Clemēs.v.in ꝯcilio vienē.
¶ Concedit concilium certo caſu epis expulſis a ſuis ſedibus: ꝙ in locis aliarum dioceſum ſeruata forma quā limitat: poſſint procedere contra expulſores/conſiliarios et fautores ⁊ inter ſubditos ſuos dioceſe. Johannes andree.
Cadi.vnicū.

Uamuis[b] ſa=

Conti-nuatio d.helie ¶ De foro cōpetēti. ¶ Uiſum eſt.ſ.de iudicijs: verū. qꝛ ꝯuenti in iudicio quoqꝫ excipiūt de incōpetētia fori. Et dubitaret aliquis qđ eſſet foꝝ cōpetens ideo ⁊c̄.

diuiſio Uāuis. ¶ Primo ſtatuit de proceſſu faciē do ꝯ expulſores/conſiliarios/ ⁊ fautores. Secūdo de iuriſdit iōe al's inter ſubditos exercenda. Tertio de licentia dioceſanoꝝ petenda. Quarto de fide adhibēda verbo ipſoꝝ epiſcopoꝝ. Quinto de ſuffragio vicinoꝝ epiſcopoꝝ. Sexto preſtatur de iure ꝑſidētium locis: vbi tales epi iuriſditionem exercent. Secunda ibi: eiſdem. Tertia ibi: volumus. Quarta ibi: ſane. Quīta ibi: eorūdem. Sexta ibi: per premiſſa.

Addi-tio d.h ¶ Preſupponēdum eſt illud qđ dr in.c.epm.ix.q.ij.⁊ in duob⁹ ca.ſeq.⁊ illud qđ habet.vij.q.j.ca.placuit.⁊ in duob⁹ ca.ſeq.⁊ illud qđ habet in.l.extra territoriū ff.de iuriſdi.om.iud. videlicet ꝙ iudex q̄ hꝫ territoriū limitatū pōt ſedere in quacūqꝫ parte ſui territorij: dꝫ tñ ſeruare limites maioꝝ ſuoꝝ: hoc eſt dꝫ ſedere vbi ſui maiores cōſueuerūt ſedere eē territoriū eſt ꝑuat⁹ iuriſditiōe: niſi iter ſubditos volētes ⁊ iudice illi⁹ territorij ꝯſentiente. Et tūc fit ꝓrogatio de loco ad locū.

Caſus lſalia d.helie ¶ Caſus Aliquis dñs ſecularis puta dux/comes/baro/miles/ꝯcepit odiū ꝯ epm̄. Niuerñ. vt vidim⁹ a temporib⁹ retroactis: et illū expulit a ſuo epatu. ita ꝙ nō auderet intrare epatū: etiā iſtud extitit practicatum in epo Engoliſmeñ. mō q̄rit vtꝝ iſte epus poſſit exercere iuriſditionē in dioceſi in qua eſt vt exul ⁊ expulſus a ſua ꝯ expulſores.i.ꝯ illos q̄ illū expulerunt? Itē ꝯ fautores ⁊ ꝯſiliarios ipſi⁹ comitis/ducis/vel baronis/expellētes ipm̄ epm̄? Rñ.ro.ponti.ꝙ ſic dūmodo petat licentiā ab epo in cui⁹ dioceſi eſt. ⁊ quouis etiā licentiā nō obtinuerit ab eo: poterit ſuā iuriſditionem exercere. Sed vtrū poſſit exercere iuriſditionē ſuā inter ſuos ſubditos qꝛ dicim⁹ ꝙ pōt exercere in dioceſi alteri⁹ petita lnia a dioceſano quouis nō obtēta ꝯ fautores/expulſores et ꝯſiliarios: q̄re dubitat̄ an poſſet inter ſubditos. Et diſtinguit ro.pon. aut epus expulſus pōt exercere ſuā iuriſditionē ꝑ aliū. ⁊ tūc nō pōt exercere in aliena dioceſi inter ſubditos inuitos: ſꝫ dꝫ deputare officialē. Si vero nō poſſet exercere ꝑ ſe nec per aliū: qꝛ iſte dñs tꝑalis hoc nō ꝑmittit nec patitur: tūc petita lnia ⁊ nō obtēta ab epo in cui⁹ dioceſi eſt: pōt inter ſubditos inuitos ſuā iuriſditionē exercere: dū tñ eos ſubditos q̄ nō ſunt ꝯ fautorib⁹/ꝯſiliarijs/nō ꝯue=

niat ad locum diſtantē a ſua ꝓpria dioceſi vltra duas dietas. Sed qđ ſi iſti epi expulſi dicunt ꝙ nō audēt cōuenire vel citare vt iuriſditionē ſuā exerceant ꝯ iſtos fautores/ꝯſiliarios/vel expulſores. nec ad domū/nec ad eccliam cathedralē: qꝛ ipſi ſunt ita malicioſi ⁊ potētes: ꝙ nullus audet eis facere quicqꝫ qđ ipſis diſpliceat. Itē ſi ipſi epi expulſi dicūt ꝙ nō pñt exercē ſuā iuriſditionē i ſua dioceſi nec ꝑ ſe nec ꝑ alios: an ipſis ſimplr̄ ſit credēdū: ⁊ an nlla requirat̄ ꝓbatio: vel ſaltē nunquid tenebunt̄ iurare ſic eē vt dicunt? Rñ.ro.pon. ꝙ ipſe vult ſtare ſup his aſſertiōib⁹ eorūdē epoꝝ ſimplr̄. tñ ro.pō. iniungit ipſis epis ſub pena quā expectabūt a diuino iudice. hoc eſt a deo. ne circa ꝑmiſſa aſſerant aliqđ doloſe ⁊ ꝯ ſcientiā.h.d.h.r. Et vt vbi ad longū ponatis caſum accipiatis diuiſionē glo.⁊ ꝓcedatis ꝑ ꝑtes: ⁊ ſic nihil obmittetis. Collligo aliqua notabilia. ¶ Primo ꝙ epus non pōt iuriſditionē ſuā exercere extra ſuā dioceſim niſi cognoſceret inter volētes: ⁊ haberet lniam ab epo illius dioceſis ſiue illi⁹ territorij. ⁊ de hac lnia dꝫ fieri mētio in ꝓceſſibus. puta ſic dicēdo ſolo tibi accōmodato. ¶ No. ſcđo caſum in q̄ iudex pōt exercere iuriſditionē extra territoriū iter ſubditos inuitos dūmodo petierit lniam lꝫ nō obtinuerit. ¶ No. ꝙ ſi epus expellat̄ iniurioſe a ſua dioceſi: tunc in ꝑſona ipſi⁹ fit iiuria ſue eccl'e ⁊ eā pōt vindicare. Et ſic epus poteſt eē iudex in cauſa ſue eccleſie ¶ No. ordinē obſeruandū in citādo expulſores/ fautores/⁊ ꝯſiliarios: qꝛ ſi poſſint cōmode apprehēdi debent citari ꝑſonalr̄. ſi vero nō poſſit ꝯmode apphēdi: debēt citari ad ſuū domiciliū. Si nō poſſint citari ad domiciliū: tunc debēt citari i valuis ſue eccl'e parrochialis/vel eccleſie cathedralis: al's ſi nō poſſint citari in valuis ſue eccl'e ꝑrochialis vel cathedralis: debēt citari in ꝓpinquis locis. qđ eſt bñ notandū. ¶ Nota dictionē quouis.i.quicqꝫ videlꝫ tñ ꝯiunctio aduerſatiua et acuit penultimam. ¶ Not. dictionē canonib⁹. canon canonis.m.g. grece latine dicit̄ regula. cōſuetudo approbata: ſiue inſtitutio.iij.diſt.canon. Et in ſignificatione eſt id qđ in gn̄ali cōcilio vel ꝓuinciali ſtatuit̄. ⁊ ſic accipit̄ de ꝯſtitutionib⁹.c.canonū ſtatuta. In alia ſignificatione videt̄ eſſe id quod ab emphiteota de re emphiteotica ſoluitur. ⁊ ſic videt̄ ſumi ab Azo.l ſumma.C.de iure emphi.ver.ex hoc aūt ꝯtractu. Etiā dicitur illud quod ſumitur ꝓ pedagio vel vectigali. ff. de publi.⁊ vectiga.ca.canō largitionalium titulorū eſt ſumma tributi. ⁊ ꝑſtatur de regulari preſtatione a ꝓuincialibus fiſco. Et dicunt̄ tituli: qꝛ ex ſpecialib⁹ titulis.i.litteris breuib⁹ cauta legūtur. vt. C.de iure fiſci.l.penul. Canō frumētari⁹ vrbis Rome eſt cert⁹ numer⁹ menſurarū frumēti qđ ſingulis annis merebat̄ rome.l.j.⁊.ij.de canone frumētario vrbis rome. C.li.xj. qđ etiā de oleo. ⁊ ꝯ hoc nō licebat alicui beneficiū vel indulgentiā aut ꝑuilegium impetrare. ⁊ impetratū non valuit: vt ibidē dicit̄. Inde venit canonica: ⁊ eſt ius qđ ꝓuenit ex electione vel receptione in fratrem. vel eſt ius ꝑcipiendi fructū prebēde ſiue redit⁹ ca.relatū.de ꝑben. Canonica monitio eſt q̄n interuenit citatio cū trib⁹ monitionibus. vel vna ꝑemptoria

Nota-bilia.

Canon qđ ſit.

Canōica mo-nitio qđ

tres ꝯtinēs: de qua in .c. ꝯſtitutionē. de ſen. excõi. li. vi

Interdictū vñ dicatur. a Nota interdictum .i. ꝓhibitum de interdico/ interdixi/ interdictū: q̄ſi interim dicere vel interim dictū .ſ. ꝙ interim annunciat̄ a iudice. nõ ꝙ ꝑpetuo maneat. quaſi q̄ſdiu dictū ⁊ ſtatutū eſt a iudice. ¶ Et nota hic ꝙ in gñali interdicto debēt iſta cõferri ab eccleſia .ſ. baptiſm⁹ paruuloꝝ: penitentie morientiū. Põt etiā ep̄s paruulos baptizatos cõfirmare. Item ſemel in menſe vel ſeptimana pp̄lm interdictū ⁊ excõicatū ad eccleſiā aliquā cõuocare ⁊ ei predicare. Item põt euchariſtia in morte ħe penitētib⁹ dari. Unde decretalis noua. Permittim⁹ eccliāꝝ miniſtris ſemel in hebdomada tempore iterdicti nõ pulſatis campanis voce ſubmiſſa .i. baſſa ⁊ ſuppreſſa: ianuis clauſis et firmatis excõicatis ⁊ interdictis excluſis. miſſaꝝ ſolēnia celebrare cū ꝯficiendi corpus dñi qḋ decedentib⁹ in penitētia non denegat̄. Itē ꝑmittit̄ ꝙ clerici decedētes qui bene ſeruauerunt interdictum in cimiterio eccleſie ſine cāpanaꝝ pulſatione: ceſſantib⁹ ſolēnitatib⁹ olb⁹ cū ſilētio tumulent̄. Itē ꝯcedit̄ ꝙ in ꝯuētualib⁹ eccliis bini ⁊ bini vel ſimul tres horas canõicas valeāt ⁊ poſſint legē poti⁹ q̄ cātare: ianuis clauſis: iterdictis ⁊ excõicatis excluſis ⁊ expulſis. voce ita demiſſa et ſuppreſſa ſiue baſſa ꝙ exteri⁹ nõ poſſint audiri .i. ꝙ exiſtentes extra eccleſiā illos dicētes horas non poſſint audire. Et ſic patet ꝙ interdicti ⁊ multofoiti⁹ excõicati non pñt auſcultare horas canonicas. Itē ꝑegrinis accipientib⁹ ſignum crucis ob reuerētiā crucifixi nõ eſt pnia deneganda. qḋ etiā aliis ꝑegrinis põt miſericorditer indulgeri. Itē nota ꝙ extrema vnctio. hoc eſt vltimū ſacramentum nõ debet dari alicui laico vel clerico vel etiā religioſo in loco generali iterdicto ſuppoſito: niſi ſup hoc habeat ꝑuilegiū ſpeciale. Et nota ꝙ olim iterdictū aliud erat. nā erat q̄dā formata ⁊ ſolēnis ꝯceptio ṽboꝝ q̄bus p̄tor aliq̄d fieri iubebat vel ꝓhibebat. qḋ tunc maxime faciebat cum depoſitiōe vel quaſi poſſ. inter aliq̄s ꝯtendebat̄. vt inſtitu. de interdi. circa ꝑn. ⁊ ff. eo.

Interdicta ſūt plura. Et plura ſunt iterdicta. Unū eſt interdictū de aqua quotidia. ⁊ eſtiua. ⁊ datur habēti ius aque quotidiane vel etiā eſtiue ducēde ad p̄dia ſua. cū aliquis ducere ꝓhibet. vt. ff. de interdi. l. j. in ꝑn. Itē eſt interdictū de aq̄ de caſtello ducēda. et dat̄ hñti ius ducēdi aquā de cannali vel caſtello ad irrigandū. Itē interdictū de arborib⁹ cedēdis. et dat̄ ꝯ hos q̄ hñt arbores quaꝝ folia pendēt ſuꝑ edificia vicinoꝝ vel agrum ita ꝙ eis dāmū inferāt. ⁊ ꝯſulit̄ eis ꝙ hmõi arbores ſuccidant et ligna tollāt. ⁊ eas arbores deglobent a terra vſq̄ ad q̄ndecim pedes. Idē eſt ſi ꝑ radices minat̄ periculū. vt. l. j. C. de interdi. Et hoc interdictum eſt ꝓhibitoriū. Itē eſt interdictū de cloacis priuatis reficiēdis ⁊ reparādis. Si volēs q̄s ſuā cloacā .i. latrinā priuatā vel etiā publicā: vel fiſtulas vel meat⁹ ſeu ꝯductus reficere ⁊ reparare vel purgare vel etiā de nouo facere ab alio ꝓhibetur: tunc ꝓuiſum eſt ei de iterdicto de cloacis. qḋ eſt interdictū publice deputatū. Et priuatū de p̄uatis cloacis: ⁊ eſt ꝓhibitoriū. Etiam eſt aliud reſtitutoriū .ſ. qḋ dat̄ ꝯ iniicientē ⁊ ꝓiicientē i cloacā meā vel publicā vel imiſſum in cloacā ipedit. vel q̄ iubet̄ auferri .i. remoueri. qḋ imiſſuꝫ .i. deiectū eſt. vt ff. de cloacis. l. j. §. j. ⁊ §. deide. ⁊ §. cloace. l. ſi. de interdictis. Itē eſt interdictū de aqua pluuiali arcēda vel de aqua pluuiali. Si facis op⁹ aliqḋ in fundo tuo ꝓpter qḋ aq̄ pluuialis põt nocere fundo vicini tui. dat̄ ꝯtra actio pluuie arcēde. ꝑ quam tuis expēſis teneris opus deſtruere ⁊ dāmū ꝯtingēs emendare. Si ṽo poſſideas op⁹ ab alio factū teneris patientiam p̄ſtare vt id op⁹ qḋ nocet deſtruat̄. ar. l. j. ⁊ .ii. §. iii. in fi. ⁊ l. ſi tertius colon⁹ §. celſus ſcribit. ṽ. ſi q̄dē alius. ff. de interdi. ⁊ ſpecu. ibidē. Itē eſt interdictū de fonte. qḋ dat̄ ei q̄ ducit aquā de fonte hoc āno. nec vi nec clam nec precario de alteri⁹ fōte vel lacu: puteo: piſcina: foſſa: ſtagno. vt. ff. de interdi. l. j. in ꝑn. Itē eſt interdictū fraudatoriū q̄ tutoris creditor tenet̄ pupillo. vt ſi eum ꝯſilio fraudis participaſſe ꝯſtabit vt fraudaret̄. vt. ff. de ſolu. l. pupilli. circa ꝑn. Hoc interdicto tenet̄ q̄ fraudē participādo emit a creditore q̄ nõ ſit ſoluēdo. meli⁹ forte diceret̄ a debitore. Itē eſt iterdictum de glande legēda .i. colligēda vt alios fruct⁹. Et dat̄ ei cui⁹ glans vel fruct⁹ in fundū alienuꝫ ceciderit vt ſingulo tertio die liceat legere .i. colligē ⁊ exportare et glandis noie oēs fruct⁹ ꝯtinent̄. vt. l. vnica. ff. de interdi. Itē eſt interdictū de itinere actuq̄ ꝑuato reſtituendo ꝓhibitoriū ad tuēdas .i. defendēdas ſeruitutes ruſticas ſeruitutes. ⁊ dat̄ ꝯ ꝓhibētes aliquē vti ſeruitute ſua. vt. ff. e. l. j. §. j. Et dat̄ cõfeſſoria ꝯ negantē ſeruitutē. vt. l. ſi forte §. ſciendū. ff. ſi ſerui. vēdi. Et etiā dat̄ aduerſus eū qui alium iniuſte ꝓhibet ſua vti ſeruitute. nā tūc etiā dr ꝯfeſſoria. vt. d. §. ſciendū. l. prealleg. Itē eſt interdictū de libero hoie exhibendo .i. oſtendēdo. Et cõpetit vnicuiq̄ de populo ad petendū in publicum hominē libeꝝ ꝯ ⁊ aduerſus eū qui liberū hoiem inuitum captū dolo malo detinet in ſeruitutē. Itē eſt interdictū de liberis exhibēdis ſeu deducēdis. Et dat̄ patribus vel parentib⁹ ꝯ eos qui liberos ſuos vel nepotes in p̄tāte eoꝝ exiſtētes ſine eoꝝ volūtate detinent. vñ l. j. ff. eo. tit. de interdictis. ait p̄tor. Qui que vel i p̄tāte Lucii Titii eſt. ſi is ea ve apud te ē. dolo ve tuo factū eſt: q̄minus apud patrē eēt. ita eū eam ve exhibeas. Item eſt interdictuꝫ de migrādo. qḋ dat̄ inquilino .i. ꝯductori q̄ domos ꝯducit vt ipſe libere cum reb⁹ ſuis poſſit de habitatiōe migrare. ſi tñ locatori ſatiſfaciat ⁊ de pēſione toti⁹ tp̄is. vt. ff. e. l. j. §. ſi penſio. Pñt met plura alia interdicta habetis q̄ vobis ſcribā infra in ca. eos §. de ſepulturis. ſub ṽbo interdicti. Nā habetis interdictū de mortuo inferēdo. Itē interdictū momētanee poſſeſſiōis. Itē interdictum ne q̄d in loco ſacro fiat. Itē interdictum ne q̄d fiat in loco publico vel itinere. Itē interdictū ne q̄d fiat in mari vel flumine publico. Itē interdictū ne q̄d fiat in flumine publico; ⁊ vt aliter fluat q̄ꝫ priori etate fluxit. Itē iterdictum de noui operis nunciatione. Item interdictū de loco publico fruēdo. Item interdictū de precario. Item iterdictū qḋ vi aut clā. Itē interdictuꝫ quoꝝ bonoꝝ. Itē interdictū quoꝝ legatorū. Itē iterdictū de riuis. Itē interdictū ſaluianū. Itē iterdictū de ſepulchro edificando. Itē interdictū de tabulis exhibēdis. Itē interdictū de ripa munienda. Itē interdictū vt in flumine publico nauigare liceat. Itē interdictū vñ vi. Itē interdictū de vi ⁊ vi armata. Itē interdictū vti poſſidetis. Itē interdictum vtrobi. Item iterdictum de vxore deducenda marito. Et ſic habetis .xxxv. vel .xxxvi. interdicta. quare ite ad .c. eos qui. de ſepulturis.

¶ Glo. ſeq. cauſam impulſiuam ponit.

Quāuis. Cũ in Vien. ꝯcilio p̄les erāt ep̄i a ſuis ſedibus expulſi ⁊ maxīe Itali. vt Mediolañ. ⁊ Vicen. ⁊ aliq̄ alii illis inſtantib⁹ fuit hec ꝯſtitutio ꝑmulgata.

a ¶ Canonib⁹ .ix. q. ii. ep̄m. ⁊ duob⁹ .c. ſe. vii. q. j. placuit. ii. ⁊ .c. ſeq. ⁊ no. ꝓ generali allegatione de quo dr. de cohabi. cle. ⁊ mu. veſtra.

b ¶ Gñaliter. vt clari⁹ pateat exceptio ꝑmittit regulam gñalem. ſi. vt lit. nõ ꝯteſt. q̄ſi. in prin.

cris canonibus[a] ſit gñaliter[b]

a ¶ Iuriſditionẽ. ↄtẽtioſam. de illa q̃ ↄſiſtit in excõicando ⁊ abſoluẽdo: ⁊ in collatiõe bñficioꝝ ⁊ delegatione cãrum: dic vt no. de offi. delega. nouit. Celebrare põt etiã ibi cũ altari viatico. de priuile. c. ij. lib. vj. Sʒ an cũ pontificalibus dicã. J. de priuileg. c. ij.

interdictũ. ne q̃s ep̃s iuriſditionẽ[a] i dioceſi exerceat alienа: nos tñ ep̃is[b] qui a ſuis ſedibus ꝑteruia[c] ip ſoꝝ[d] expulſi[e] non audẽt ꝓpter metũ ꝑſequẽtiũ[f] in ſuis ciuitatib⁹ vel dioceſib⁹: aut earuʒ[g] ꝑte aliq̃ reſidere: nec iuriſditionez ad ſe ſpectãtẽ ꝑ ſe: vel ꝑ aliũ[h] inibi[i] exercere[k] ne iniuria[n] eoꝝ expulſione ipſoꝝ irrogata eccleſijs[l] hoc ꝑtextu remaneat ipunita: duxim⁹ idulgẽdũ[m]: vt in dioceſib⁹ alienis in ciuitatib⁹ videlʒ vel locis iſignib⁹[n] ſuis eccl'ijs viciniorib⁹[o] i q̃b⁹ poterũt ſecure morari: et iuriſditionẽ[p] ſuã libere exercere. poſſit[q] cõtra ſuos expulſores[r] ⁊ eoꝝ in hac ꝑte ↄſiliarios[s] ⁊ fautores[t] (dummodo ciuitas vel loca[v] hmõi eiſdem expulſorib⁹. ↄſiliarijs: et fautorib⁹[x] ſint ſecura[y]: ⁊ ipſi[z] ꝑſonaliter vel ad domum[&] ſi hoc tute fieri valeat: alioq̃n[a] publice in eccl'ia cathedrali[b] loci vel domicilij eorundẽ citati fuerit) libere: ꝓcedere: ꝓut iuſticia ſuadebit. Si ṽo dicti ep̃i auſi nõ fuerint hmõi ſuos expulſores vel eorum cõſiliarios aut fautores dicto mõ[c] citare: vel ipſi malicioſe ipedimẽtum ꝑſtiterit ne potuerit ſic citari licituʒ ſit eiſdez ep̃is vt[d] expulſores: cõſiliarios et fautores eoſdem dieb⁹[e] aliquibus dominicis ⁊ feſtiuis[f] cum populus conuenerit ad

b ¶ Ep̃is. ſec⁹ de iferiorib⁹. In electis tñ ↄfirmatis idez puto. de elec. tranſmiſſã. ꝺ trãſlac. c. j. ⁊ ij.

c ¶ Proteruia. i. crudelitate vł terribilitate. i greciſmo ṽſus. Improb⁹ ẽ aliquis ṽbis: factiſq ꝓteruus.

Improbus ⁊ ꝓteruus differt.

d ¶ Imploꝝ. Etiaʒ fideliũ. de iſtoꝝ pena. J. de pe. ſi q̃s ſuadẽte

e ¶ Expulſi. vj. q. j. paſtoralł. ⁊ c. ſciſcitaris. iij. q. j. hoc quippe. xvij. qõ. iiij. ſi q̃s deinceps.

f ¶ Perſeq̃ntiũ. Qñ ꝑſecutionez fuger̃ liceat nec ne. plene i textu ⁊ i glo. vij. q. j. §. hoc tunc. de renũcia. niſi §. propter maliciam

¶ Glo. ſeq. ſoluit vnum quare: querit de loco exẽpto. arguit pro et contra ⁊ ſoluit.

Partis appellatione dimidia ↄtinetur.

g ¶ Aut earũ parte. q2 noie partis ↄtinet̃ dimidia de decl. c. ij. §. j. lib. vj. cũ ↄcoꝛ. ne aliq̃s crederet ꝙ ſic ſumi: ideo ſubdit aliqua. Si ĝ in aliqua etiã minima ꝑticula dioceſis ꝓpe ſecure morari et ꝓcedere ꝑt. non eſt loc⁹ ↄſtitutioni ꝑ hanc lr̃am. ſtat̃ tñ ipſius aſſertioni ſuper hoc. vt ſequit̃. J. Quid ſi in aliq̃ loco dioce. ſue tñ exempto ſecurus manere ⁊ ꝓcedere poſſet: ⁊ ibi de facto recipit̃: q̃rit̃ an poſſit ibi ſedere ꝓ tribunali? vł ꝙ non. xviij. q. ij. luminoſo. de offi. ordi. cum ep̃s li. vj. ꝓ ⁊ contra. J. de ꝑuile. c. ij. Dico ꝑ hanc lr̃am ⁊ ꝑ ꝑdic. c. luminoſo. ad fi. ibi. niſi ab abbate. ⁊c̃. ꝙ ex q̃ ibi recipit̃ ibi ſedere poterit. Nam ſi hec cõſtitutio dat ſibi licentiam ſedendi in loco non ſubdito alteri⁹ dioceſis forti⁹ in non ſubdito ſue dioce. qui etiam quo ad aliq̃ ſubditus eſt: vt in ꝑdi. decre. ij. J. de ꝑuile. ⁊ tũc ꝑ hanc litteram ſedere poterit in hac dioceſi.

h ¶ Per alium. Ergo ſi per alium poteſt in propria non procedet in aliena.

i ¶ Inibi. In aliqua parte dioce. ꝓprie.

k ¶ Exercere. ↄ illos. J. §. ſane.

Ep̃s iniuriam eccl'e ꝑt vidicare: ſʒ nõ ꝓpriã.

l ¶ Eccleſijs. quaſi innuat ep̃m iniuriã eccl'ie vindicare poſſe: ſed non ꝓpriã. de hoc. ij. q. vij. ſi q̃s ergo. et c. ſi quis ab ep̃o. ꝺ. de maledi. c. j. de penis. romana. li. vj. ⁊ ꝑ Innocẽ. de ṽb. ſig. ca. ex parte.

m ¶ Indulgẽdũ. olim eñ hoc nõ licebat. vnde dixit Vincẽ. de ꝓcura. petitio. in fi. j. glo. ꝙ ep̃s expulſ⁹ nõ poſſidẽs iuriſditiõez exercere nõ poterat. alleg. xj. q. j. ſi q̃s. de ↄſe. diſt. j. hoc. ergo facit qꝺ poſt eũ ſcpſi. q̃ ſilij ſint legi. ꝑ venerabilem §. rõnis. ſuꝑ ṽbo loco.

n ¶ Inſignibus. qꝺ exponevt de reſcrip. ſtatutum poſt prin. li. vj.

o ¶ Viciniorib⁹. ↄcoꝛ. ꝺ. de elec. vbi periculũ §. porro. lib. vj. i viciniori ergo id faciat ſiue ſit ciuitas ſiue locus inſignis.

p ¶ Et iuriſditionẽ. Iſta duo requirunt̃ cõiunctim habitatio ſecura ⁊ liberũ iuriſditiõis exercitiũ ꝑ hãc copulaʒ requiritur ⁊ ſtũ ꝙ loc⁹ ſit ſecur⁹ citatis vt ſequitur.

q ¶ Poſſint. Tolle lr̃am. J. libere ꝓcedere

r ¶ Expulſores tales eſſent etiã q̃ venienteʒ nõ admittũt. ff. de acq̃. poſ. clam poſſidet̃ §. q̃ ad nũdinas.

¶ Glo. ſe. diſtinguit et remittit.

s ¶ Cõſiliarios. Eſt ↄſilium ⁊ fauor qui adducit ad diliꝗ ⁊ q̃ nõ adducit. ꝺ pe. ſe lic̃ §. illꝺ. lib. vj ⁊ vbiq tenet̃. ſed ꝑm⁹ plus vt ibi. Quõ aũt ꝺ fraudulẽto ↄſilio dato circa delictuʒ quis obligat̃ ei ↄ quẽ nõ ei cui dedit no. de reg. iur. null⁹ ex ↄſilio. li. vj

Conſules fraudulẽter obligantur ei ↄ quẽ cõſuluit.

t ¶ Fautores. vi. qꝺ dicã. J. ꝺ pe. ſi q̃s ſuadẽte. i ꝑnc.

v ¶ Loca hmõi. viciniora q̃bus habitare ⁊ ius dicere poſſunt.

¶ Glo. ſe. ſoluit vnum quare.

x ¶ Fautorib⁹. nõ dicit vel ipſoꝝ ꝓcuratoribus: q̃a in his arduis nõ cogit̃ q̃s ꝓcuratorem dare. de hoc ꝺ ꝓcu. querelam. v. q. iij. ſi egrotans.

y ¶ Secura. vide qꝺ dicam. J. de re iudi. paſtoralis. ṽ. piſana. ⁊ ſuꝑ hac ſecuritate non ſtatur verbo ep̃oꝝ. vt. ꝺ. dicam. ⁊ debent eſſe ſecura etiam q̃ad iter. vt li. non ↄteſt. accedẽs. ij.

z ¶ Et ipſi. expulſores / cõſiliarij vel fautores. ⁊ tolle litteram citati fuerint. que eſt. J.

& ¶ Domũ habitatiõis. facit cle. ꝺ. de elec. cũm §. j.

a ¶ Alioquin. Si ꝑſonalis citatio vel ad domũ tute fieri non poteſt.

b ¶ Cathedrali. ↄcoꝛ. ꝑdic. decre. cauſam. et hoc eſt ſpecialiſſimũ. ⁊ facit qꝺ dixi. ꝺ. ti. ꝓxi. dudum.

c ¶ Dicto modo. ꝑſonaliter ad domũ habitationis vel in eccleſia cathedrali domicilij.

d ¶ Vt. Tolle lr̃am citent vel citari faciant. ⁊c̃.

e ¶ Diebus. Nõ videt̃ ergo ſufficere ꝙ vna die fiat citatio. duo autẽ ſufficiant: q2 pluralis locutio. ⁊c̃. de preben. is cui. lib. vj. ij. rñ. J. de reg. iur. pluralis. lib. vj tutius tamen eſt ꝙ fiat tribus diebus. de cle. nõ reſi. ex tue. xxiij. q. iij. de illicita.

¶ Glo. ſeq. ſoluit ↄtrium. ponit opi. de qua remittit.

f ¶ Feſtiuis. ſpecialis caſ⁹ quo fit citatio die feriato. contra id. ꝺ. de fer̃. c. j. ⁊ vlti. in ꝑn. C. de feri. l. fin. ⁊ ratio huius ſtatim ſequit̃. Aliqui nõ curant an fiat citatiõis ꝑceptuʒ vel citatio die feriato: ſed an fiat ad diẽ feriatã. ⁊ tunc etiã diſtinguũt an citet̃ vt ↄpareat an vt reſpondeat. de quo ſatis ſcripſi in ꝑdic. decreta.

Citatio an poſſit fieri die feriato

diuĩa[a]: vt ſic facta citatio ad eos puenire veriſimilit[b] pſumat[c] citent vel citari faciant publice in eccl'ijs[d] ciuitatum vel locorũ inſigniũ pdictorũ ⁊ pcedant deide ɔtra ipſos ſi citati talit' ſtatuto ipſis peremptorio termino cõpetẽti[e] corã eiſdem[f] epis noluerit ɔparere: acſi citati legitime alr̃ extitiſſent. ¶ Eiſdem etiam epis ĩdulgem[g]: vt inter ſuos ſubditos[h] (ne ob defectuz iuſticie diſpendiũ aliqđ patiantur[i]) poſſint in dioceſib[9] alienis in qb[9] morã traxerit[k] (dũmodo p ſe vel p aliũ hoc ĩ ſuis ppriis dioceſib[l] facere non audeãt: vl nõ poſſint) iuriſditionem ſuã oĩmodã[m] exercere[n]. Ita tñ ꝙ ſubditi ꝗ expulſores vel eorũ fautores aut conſiliarij non fuerint[o] vltra duas dietas[p] a fine[q] ſue dioceſis non trahantur[r]. ¶ Volum[9] inſup vt ante oĩa[ſ] a dioceſanis[t] locorũ in quib[9] morã traxerint petãt licẽtiaz in

vlti. de fer. in pñ. ⁊ Guil. in ſpe. de cita. §. j. ver. itez ex capitur ꝙ citatio ſit ad diem. ⁊ ver. ſeq.

¶ Glo. ſeq. querit ⁊ ſoluit.

Predicatio ṽbi dei ĩ diuinis ĩcludit.

a ¶ Ad diuĩa. ꝗd ſi cõueniſſent ad audiẽdũ ṽbum dei: ſatis puto ſatiſfactũ cõſtitutiõi p id qđ ſequitur et ꝗa predicatio verbi dei in diuinis ĩcludit. facit de offi. ordi. iter cetera. ⁊ ſic in loco iterdicto hec citatio fieri nõ poterit. đ ſen. excõ. rñſo. et facit qđ ſcripſi poſt ṽbo. de clandeſti. deſpõ. c. ſi. ſup ṽbo eccleſijs.

b ¶ Veriſimilit[9]. ꝗ ſi fieret aliis dieb[9] vel loco

c ¶ Preſumatur. nõ eſt pſumptio iuris ⁊ đ iure: ꝗ dr̃ fictio. reciperet enĩ pbationem contrariam. qui ma. accu. poſ. c. ſi.

d ¶ Eccl'ijs. nõ repetit cathedralib[9], pter ṽbum locoꝝ qđ ſubmittit, ⁊ eſt ſimile. j. de ſen. excõ. c. j. §. tit. pri. c. j.

e ¶ Competenti. de ap. cum ſit.

f ¶ Eiſdem. epis expulſis.

¶ Glo. ſeq. declarat duo hic indulta.

g ¶ Indulgem[9]. In duob[9] ɔſiſtit hec indulgentia. qr ſubditos trahunt inuitos: ⁊ qr ſufficit dioceſano ꝑ licentiã petere. ⁊ hoc locũ hʒ in expulſis. Alij ṽo inter ſubditos volentes in alioꝝ dioce. de licentia dioceſanorum ius dicere poſſent: vt ſatꝫ ſcripſi de offi. leg. nouit. ſup. j. glo. int' inuitos nõ. de offi. ordi. cũ epũ. li. vj.

¶ Glo. ſe. ſoluit ꝗttuor dubia. ſ. de laicis: de ꝓrogãtib[9] ꝗ alr̃ nõ ſubſunt ſi alr̃ ſol[9] ſubeſt: ⁊ de ſortitis foꝝ.

h ¶ Subditos. etiã laicos: in his ꝗ de iure vel ɔſuetudine ſpectãt ad foꝝ ipſoꝝ de except. c. ij. lib. vj. Int' non ſubditos ergo qui ꝓrogare vellent iuriſditiõem ipſius: nõ habita lʒ petita dioceſani licentia iudicare non poſſent p hanc lr̃am p quam idem puto ſi alter ſolus eſt ſubditus ſit re[9] vel actor cuius aduerſari[9] non ſubditus ibi litigare conſenſit. cũ hoc ius pñudiciale ⁊ exorbitans a ɔmuni iure nõ ſit dilatandum. de reg. iur. que a iure. li. vj. forti[9] ſi alr̃ diſſentit: ſi dixiſſet de ſuis ſubditis tũc potuiſſet de ſubdito etiã iuito actori non ſubdito iuſticiam facere. Iſta tñ lr̃a ſic late poſita ɔprehẽdere etiam vr̃ eos ꝗ non rõne domicilij ſed delicti vel ɔctus ſubditi ſunt: quod non puto fuiſſe de mente nec talis ꝓprie ſubditus dicitur: licet ſortiant' forum quo ad caſum illum.

Subdit[9] ꝓpe dr̃ qui rõne domicilij eſt ſubditus.

i ¶ Patiantur. ipſi ſubditi.

k ¶ Morã traxerint. in hoc differt hoc dictũ a pcedenti nam ibi procedit in loco viciniori. hic non curamus an alter locus ĩſignis ſit vicinior: dummodo iſte nõ diſtet vltra duas dietas vt ſequitur.

l ¶ Dioceſib[9]. vel ipaꝝ parte. vt. §. ĩ pñ.

Iuriſditio multa ɔphendit.

¶ Glo. ſeq. pmo declarat latã ſignificationẽ. ſcđo tractat an ibi. ſm ſuas ɔſtitutiones pcedere poſſit.

m ¶ Oĩmodã. tpalem ⁊ eccl'aſticã, ſpũalẽ, ciuilem, ⁊ criminalẽ etiã ſi diſpoſitionẽ bñficij vel ordinis exigat. Per iſtđ eñi oĩmodã ſatꝫ patʒ ꝙ iuriſditio ſumit' hic vt gen[9] ɔprehendẽs etiã merũ ⁊ mixtũ imperium ff. de iuriſdi. om. iudi. l. iij. ⁊. iiij. exigentib[9] ꝗ culpis ĩcarcerare poſſet. de ſen. excõ. vt fame. eo. tit. clericos. lib. vj. de penis. ꝗuis eo. lib. Item p hanc lr̃am puto ꝙ nedum ſm ius cõe: ſed etiam ſm cõſtitutiões ſuas poſſit inter ſubditos iudicare ſi ne ɔſtitutiones ordinent litez ſiue decidãt caſus vel puniant: dũmodo caſ[9] decidendi vel puniẽdi intra ſuã dioceſim euenerint vt hec ſit mẽs ꝙ iuriſditiõez quã in dioceſi exiſtẽs iter ſubditos exerceret exercere poſſit h[9] caſu: ſʒ certum eſt ꝙ exiſtens in dio. non iudicaret vel puniret ſubditos ſʒ cõſtitutiones ſuas de actibus commiſſis extra dioceſim. de conſti. c. ij libro. vj. ergo nec illud facere poterit extra dioceſim exiſtens.

n ¶ Exercere etiam per alium dũmodo in loco illo moram trahat. ad hoc. §. pxi. rñ. ibi. citari faciant. de reg. iur. poteſt. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. lr̃am exponit, ⁊ dubium remouet.

o ¶ Non fuerint. ꝗſi hi qui tales fuerunt poſſint vlterius trahi. nã ſi pcedit' ɔ eos vt expulſiones culpabiles: ſatis eſt ꝙ loc[9] ſit vicinior lʒ vltra duas dietas vt. §. ſʒ ſi ad petitionẽ alioꝝ citant' vr̃ ſufficere ꝙ epũs ibi moretur licet loc[9] diſtet vltra duas dietas. et hoc durum eſt ſm quod poſſet trahi vltra quattuor dietas. Si ergo hoc intendit littera debuerat aliquã metam adijcere: puta qr tunc lʒ vltra duas: non tñ vltra quattuor trahi poſſet vt ſepe facit curia romana: maxime in lr̃is conſeruatorijs.

p ¶ Dietas vulgares. de hoc ſatis de reſcꝓ. nõnulli

q ¶ A fine. ɔcor. de reſcꝓ. ſtatutũ. §. cũ ṽo. lib. vj

r ¶ Non trahãtur. qđ intelligo etiã ſi intra illas de facto trahi non poſſint.

ſ ¶ Ante oĩa. Nõ valet ꝗ pceſſus factus licentia non petita. ſi. de elec. puida. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. ſoluit ꝗttuor dubia. ſ. de inferiori. de officiali, de diſtante, de capl'o vacante ſede.

t ¶ Dioceſanis. Per dioceſanos intelligo eos ꝗ habent in loco epãlem iuriſditionẽ vel quaſi. facit ſi. c. ⁊ qđ ibi dicã. qđ intelligo ſi eam ſic habent ꝙ dioceſan[9] epũs illã exercere non poſſit ibidem: alr̃ ſi dioceſanus poſſet: lʒ ⁊ illi poſſint ſemp epũs requireret'. Sed an officialis epĩ dare poterit hãc licentiam vel ſufficiet ab eo peti: nõ puto ex gñali officialatu. facit de temp. or. cum null[9]. ij. rñſo. lib. vj. eo. lib. vj. eo. lib. de offi. vica. c. ij. ⁊. iij. ⁊ maxime preſente epõ. de offi. ordi. romana in ſi. eo. lib. p quam dicit' epũm requirendũ ſi eſt ĩ dio. vel circa illam. Sed quid ſi multum diſtat nec eſt ibi officialis a quo poſſit haberi: vr̃ de mente ꝙ facta requiſitione apud locum habitatiõis hoc poterit. facit ij. q. vj. biduum. §. ea. ɔpt. de elec. cũm. ff. de iudi. ſi lõgius. et facit qđ no. de reſti. in integ. tum ex lr̃is. in ſi. Capl'um autem vacante ſede hanc lãiaz dare poterit

vel ſufficit illā ab eo peti. facit ſ. c. ⁊ ꝑe. decre. cū nul lus. §. iſ. ⁊ .j. de here. c. j. ⁊ quod ibi dicam.
¶ Glo. ſeq. ſoluit dubium. querit ⁊ ſoluit.
a ¶ In premiſſis. Per hoc puto ꝙ etiam primū caſum includit qui eſt de ꝑmiſſis. Sed nunꝗd ſufficiet generalis petitio. ſ. ꝙ poſſet ꝯ expulſores ꝓcedere: ⁊ inter ſub ditos ius reddere: puto ꝙ ſic. graue enī eſſet in ſingulis ꝑſonis vel cauſis li cētiā petere: dico tñ ꝙ ſi de ſpeciali cā fuit peti ta licētia ſiue da ta fuerit ſiue de negata pro alia cā debebit peti.
b ¶ Nequiuerint. concor. j. de ſepultur. dudū. verſi. ſi vo. ⁊. de regu. licet. et fatis eſt: per hanc l'ām ꝙ neqꝫ habere licentiā ſiue quia denega tur / ſiue qꝛ peti ta et expectata nō daꝶ. facit de appel. ab eo. libro ſexto.
¶ Glo. ſe. ſoluit qſtionē ⁊ de inci denti reinittit.

g ¶ Aſſertiōib⁹. Hic multa ſpecialia ꝙ crediꝶ aſſertioni iudicis. Itē ꝙ crediꝶ ſine iuramēto: et ꝙ vni ſoli ⁊ in cā ꝓpria. Regulariter ꝯtra. de ꝓba. qm̄. de teſti. veniens. ⁊ ca. licet. ⁊ c. nuper. vbi de hoc. de cōſe. diſt. iiij. paruulos. iij. q. ij. nullus. cum ſi.

Crediꝶ qñqꝫ vni ſoli ⁊ in cā ꝓpria.

premiſſis[a]. quam ſi obtinere nequerit[b]: ꝓcedant[c] nichilomin⁹ put ſupius eſt exꝑſſum ¶ Sane[d] ſi predicti epi aſſeruerint ſe nō fuiſſe auſos pre fatos expulſores: ꝯſiliarios: vel fautores ꝑſonaliꝶ vel ad domū: aut publice: vt ꝑmitti tur: in eorū eccl'ia cathedrali citare: vel ipos malicioſe pre ſtitiſſe impedimētū ne ꝑ eos potuerint ſic citari: aut ꝙ in ſuis diocesib⁹ iuriſditionē ꝑ ſe vel ꝑ aliū cōtra ipos[e] exercere nequeūt vel non audent ſtare ſup his[f] volumus aſſer tionib⁹[g] eorūdē. Ipis diſtrictius iniungētes ſub intermi natione diuini iudicij: ne circa ꝑmiſſa cōtra conſcientiā[h] qcꝫ mēdaciꝶ aut doloſe aſſe rāt vel ꝯfingāt. ¶ Eorūdem aūt epoꝝ ſniās et ꝓceſſus quos in premiſſis caſibus[i] in aliis dioceſibus duxerint faciēdos: denūcient ſeu denun ciari faciant per ſuas dioceſes ꝯuicini epi: cū ab eis[k] fuerint requiſiti[l]. ¶ Per ꝑmiſſa quoqꝫ nullā ex tranſcurſu tēporis qꝛticūqꝫ[m] vel al's quoquo mō locoꝝ dioceſanis vl' aliis qbuſcunqꝫ iuriſditionē hñtibus[n] in locis ꝑmiſſis: in quibus ꝑdicti epi ſic expulſi iuriſditionē (vt ꝑdicitur[o]) ex ercebūt: ꝑiudiciū generetꝶ[p].

¶ De cauſa poſſeſſionis ⁊ ꝓprietatis. Clemēs quintus. in concilio Vienenſi.

¶ In cauſa beneficiali delata etiam per appellationem ad curiā vtraqꝫ ꝑs pōt petitoriū ⁊ poſſeſſoriū intentare. Et añ cauſe ꝯcluſionē poteſt ſpoliat⁹ ſuſpēſo petitorio ſuo vel aduerſarij poſſeſſoriū ꝓſe qui. Jo. and. Ca. vnicum.

h ¶ Cōſcia⁊. Cōcor. de renū. niſi. j ſi. de vo. c. ſi. de reſcrip. ſta tutum. §. aſſeſſorem. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. arg. a ꝯrio. ꝯtra illō argumētū obijcit ⁊ ſoluit.
i ¶ Premiſſis caſib⁹. ergo alios ꝓceſſus vicini nunciare non tenēꝶ. ꝯ. xj. q. iij. cure. de treug. ⁊ pa. ca. j. So. ꝑ ꝯ ꝑ litterā ſequen tem. nā factos in alienis dioce ſib⁹ extra predi ctos caſus exeq nō tenēꝶ: factos in ꝓprijs ſic: vt in contrarijs.
k ¶ Ab eis. nō videꝶ ergo ſuffi cere ꝙ requirātur a tertio etiā cuius intereſt.
¶ Glo. ſeq. alle. duas ꝯcor. ⁊ du bium ſoluit.

c ¶ Procedant. virtute hui⁹ conſtitutionis. Et per hoc patet ꝙ ſi ſubditi de ꝓceſſu iniquo epi vellēt con queri corā dioceſano loci non poſſent: cum ꝓpter neceſſitatem expulſionis hec conſtitutio cōmunicet ſibi locum. ⁊ par in parē ⁊c̄. de elec. innotuit. ſi tamen al's pteter caſum quo cedere pōt ibi per hanc conſtitutio nem ibi delinqret. bene cognoſceret dioceſan⁹. iiij. q. vj. ca. j. de rapto. c. j. Quid de minore prelato habēte iuriſditionē in loco: ſcripſi poſt Inno. ⁊ Hoſti. de maio. ⁊ obe. cum inferior.
d ¶ Sane. Summe fuit neceſſarius iſte. §. vt aliqs fructus ex ſuperioribus haberetur.
e ¶ Contra ipſos. No. qꝛ dato ꝙ epi expulſi ꝯ alios vel circa alia poſſent ꝑ ſe vel ꝑ alios iuriſditionem in ſuis dioceſibus exercere: ſatis eſt ꝙ cōtra illos nō poſ ſunt vt locum habeat conſtitutio.
¶ Glo. ſeq. no. a ꝯrio tria ponens exempla.
f ¶ Super his. Super aliis ergo ipſorum aſſertioni non ſtabitur. vnde ſi dicant loca ad que citāt illos eis fore ſecura. in hoc eis non creditur: cum hoc non ſit de hic expreſſis. Eadem ratione non creditur ſi di cant loca in quibus procedunt eſſe vicin iora in quib⁹ poſſint tute manere ⁊ proceſſus facere ⁊ citari venire Item nec creditur eis in eo ꝙ dicant aliquem expulſorem conſiliarium vel fautorē. ille tamen cui hoc im pingitur: habet ſuꝑ ſe eos defendere. et ſic intelligas ſupradicta.
¶ Gloſa ſequens exprimit quattuor ſpecialia ſic ſoluens contrarium.

l ¶ Requiſiti. ſ. de fo. cōpe. poſtulaſti. eo. ti. romana. ver. ſi. lib. vj. epo requirēs illos non faciētes puni re nō poſſet: aget tñ corā illius ſuperiore vt illū cogat ⁊ puniat. de iurepa. nullus. niſi iuſtā haberet cām nō parendi: vt quia notorie ſunt iniuſti. de offic. deleg. ſi quando. de offi. lega. ſtuduiſti.
m ¶ Quanticunqꝫ. Etiam cuius initij vel contrarij nō ſit memoria. quod al's releuat ab onere probādi ti tulum. de reſcrip. ca. j. lib. vj.
n ¶ Habentibus. habent enim quandoqꝫ inferiores in loca vel in perſonas ep̄alem iuriſditionem vel quaſi. de priuil. abbates. in fine. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. arg. a ꝯrio ⁊ huius rationem reddit.
o ¶ Ut ꝑdicitur. dat intelligere ꝙ ſi al's inter ſubdi tos ipſoꝝ dioceſanoꝝ iudicarēt: bene per taciturnitatē ⁊ tēporis lapſum eis ꝑiudicari poſſet: ſed iſto. caſu cum hoc faciunt iuris auctoritate: dioceſanis nulla negligētia pōt aſcribi: ergo nec cōtra ipſos ꝑſcribi.
p ¶ Generetꝶ. qñ exercēs iuriſditionē in loco vel in certas ꝑſonas vel cauſas: acqrat poſſeſſionē illi⁹ gñalē vel ſpālem: ⁊ qñ ꝑſcribūt ſatis ſcripſi poſt Inno. de capel. mo. c. ij. ⁊ de hoc in ſpec. de iuriſ. om. iudi. ad ſi. ver. illud etiā. ⁊ de ꝑſcrip. §. j. ver. ſed pone miles.
¶ De cā poſſeſſiōis ⁊ ꝓprietatis. Uiſum eſt. ſ. de iudicijs et foro competēti: verū qꝛ aliqua cā intentaꝶ ſu per proprietate rei deducte in iudicio qu: dā ſuꝑ poſ ſeſſione ipſius rei. dubitaret aliquis qñ ſit cā proprie tatis: ⁊ qñ cauſa poſſeſſionis: ideo ad nos informādū annectit rubri. de cauſa poſſeſſiōis ⁊ ꝓprietatis.

Continuatio d. helie

diuiſio

Cauſa. ¶ Due ſunt ptes ſicut duo ſunt dicta. Scḋa ibi: ⁊ in ſpoliantis. Jmola.

Preſuppo. d. helie

¶ Preſup ponendũ eſt pmo illud qḋ dr in ca. appellãti. j. de appel. ⁊. ij. q. vj. ad finẽ. ⁊ l. eos. C. de appel. videlicet ꝙ ad officium iudicis appellationis ſpectat cognoſcere an bñ vel male fuerit appellatũ. ſz de alio articulo appellationis nõ dz ſe intromittẽ. Simile dr in ca. romana. ḋ fo. cõpe. in. vj. Scḋo preſupponit ꝓ rõne decidẽdi ad textũ ꝙ lz de iure ciuili nõ poſſit adiri imperator in pma inſtantia omiſſis medijs: tñ de iure canonico licitũ eſt adire papã omiſſis medijs ẽt in pma inſtãtia: qꝛ ipe papa eſt ordinari⁹ toti⁹ orbis. ⁊ cõcurrit cũ oibus alijs. ideo in electiõe actoris eſt corã q̃ velit defenſorẽ ſiue reũ cõuenire. vel corã ẽpo hoc eſt corã iudice ordinario/ vel corã papa. qui papa dicit ordinarius ordinariorum.

Cauſa bñficiali[a] ꝑ appellatiõem[b] ad ſedem apo.[c] legitime deuoluta[d]: tam appellanti quã appellato[e] licere decernimus: nedum petitorium ſed ⁊ poſſeſſorium intentare. ¶ Et in ſpoliantis[f] odiũ ante cauſe cõcluſionẽ[g] ſuſpendere[h] petitoriũ a ſe et[i]

Caſus ſ alis d. helie

¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam⁹ coram officiali Pictauẽ. ſup aliq̃ bñficio. q̃ officialis ꝯ te tulit ſniam: a qua appellaſti imediate ad papã: tñ poteras ſi voluiſſes appellare ad archiepm Burdega. qḋ nõ feciſti. Intimaſti ⁊ notificaſti appellationẽ: ⁊ cõparuimus ambo corã papa: ⁊ volum⁹ ꝙ dimiſſa cã appellationis ipe papa cognoſceret de cã pncipali. querit vtꝝ poſſit iſtud fieri? ⁊ videbat pima facie ꝙ nõ: vt dictũ eſt in pma preſuppoſitiõe. tñ roman⁹ põtif. dicit ꝙ poterit cognoſcere de pncipali omiſſo. i. dimiſſo articulo appellationis cũ ipe papa ſit gñalis ordinari⁹: ⁊ cõcurrit cũ omnib⁹ ordinarijs. Sicut etiã dicit legat⁹ pape omiſſo articulo appellationis põt cognoſcere de pncipali cã. ca. j. de offi. leg. in an. Sed ponam⁹ ſcitiſſime pat ꝙ aliq̃s fuit ſpoliat⁹ re aliqua: ⁊ mouit cõtrouerſiam ſup articulo ꝓprietatis. in quo pceſſum extitit vſq; ad ꝯcluſionẽ ⁊ renũciationẽ cauſe. Ego actor q̃ fui ſpoliatus anteq̃ fuerit renũciatũ ⁊ ꝯcluſum in cã. volo ſuſpẽdere cãm ꝓprietatis ⁊ venire ad poſſeſſionẽ. an poſſim? Dicit ꝙ ſic. ⁊ hoc in odiũ ſpoliantis. h. d. h. r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Et pmo ꝙ q̃s nõ dz appellare ad papã omiſſo medio: niſi obſeruet formã. c. j. de appel. in. vj.

Notabilia.

¶ Nota ſcḋo ꝙ q̃s etiã in prima inſtãtia põt litigare corã papa omiſſo medio. ſed hoc forte non haberet locũ in regno Frãcie ꝓpter pragmaticã ſanctionẽ que vult ꝙ cauſe pmo agitent corã ordinarijs niſi delegarent a papa aliq̃bus iudicib⁹ regni Frãcie. ¶ No. tertio ꝙ ſi ſpoliat⁹ itẽtauit petitoriũ infra ꝯcluſionẽ ⁊ renũciationẽ. i. anq̃ fuerit ꝯcluſũ ⁊ renũciatũ in cã põt ſuſpẽdere ⁊ dimittẽ petitoriũ ⁊ venire ad poſſeſſoriũ. ⁊ eſt rõ: qꝛ ꝓbatiões ſunt faciliores in poſſeſſorio q̃ in petitorio. qꝛ in poſſeſſorio ſufficit ꝓbare poſſeſſionẽ ⁊ ſpoliationẽ. in petitorio aũt reqrit ꝓbatio dñij: q̃ ꝓbatio ẽ valde difficil. iõ cõſulit. l. q̃ petitorio. ff. ḋ rei vẽ. ꝙ q̃s prio agat poſſeſſorio q̃ petitorio. Sz tñ (vt ħ dr ⁊ in. c. paſtoral. e. ti. in an.) aliq̃s põt pmo intẽtare petitoriũ. deinde venire ad poſſeſſoriũ. Sz q̃rit nõne dimittẽs petitoriũ ⁊ veniẽs ad poſſeſſoriũ venit ꝯdẽnãdus in expẽſis. Dicit glo. ꝙ non: qꝛ nihil pniudicat aduerſario: cũ poterit poſtea venire ad petitoriũ i eodẽ ſtatu in quo pri⁹ remãſit. Et hec debet facere ante cõcluſionẽ cauſe videlz ꝙ põt ſuſpẽdere petitoriũ et venire ad poſſeſſoriũ. ſec⁹ poſt ꝯcluſionẽ. Unde cõcludere ⁊ renũciare in cã eſt q̃ñ partes nihil ampli⁹ volunt allegare nec ꝓducere. ⁊ tunc iudex dicit. poſtq̃ nihil aliud vultis allegare nec producere ego habeo ꝓ cõcluſo ⁊ renunciato.

¶ Gloſa ſeq. ſoluit duo dubia.

a ¶ Bñficiali. cõprehẽdit minora ⁊ maiora bñficia ⁊ pbẽdas. de hoc de regu. iur. c. j. li. vj. in non bñficialibus aũt nõ habet hoc locũ etiã ſi de eccl'ia vt de ꝓprietate ſit q̃ſtio. fa. qḋ dixi. ſ. ea. cõpi. de iudi. diſpendioſam ſuper ver. beneficijs.

¶ Glo. ſeq. obijcit ⁊ ſoluit.

b ¶ Per appellationẽ. fortius ſi ꝑ querelã: videbat autẽ ꝙ illud ſolũ ſup q̃ appellatũ erat eſſet ꝑ appellationis iudicẽ cognoſcẽdum. vñ corã iudice appellationis nõ fit recõuẽtio. de hoc ſcripſi de mu. pe. c. j. cognoſcat ergo id ſolũ ſup quo appellat: ſiue an ſniam fuerit appellatũ: ad hoc. j. de appel. appellãti. cũ ſuis con cor. ſiue a ſnia. ij. q. vj. ad ſi. ſiue extra iudiciũ. de elec. vt circa. lib. vj. ſed ex quo deuoluta eſt cã ꝑ decre. j. de elec. li. vj. nõ expectato appellationis euẽtu voluit papa hoc licere: ⁊ hoc ꝓbat ver. j. decernim⁹. ꝑ qḋ rñdet ad iura pdicta. Põt etiã dici ꝙ decre. vt circa. locũ nõ habet cũ quis ſuum ꝓſequitur intereſſe. vt. ſ. ea. compi. de elec. cõſtitutionem. in prin.

Recõuentio non fit corã iudice appellationis.

c ¶ Ad ſe. apo. In inferioribus ergo ſecus.

d ¶ Deuoluta. ita ꝙ cã ipa eſt i curia ſcḋm formã decre. j. de elec. li. vj. vt qꝛ appellatio legitime interpoſita eſt. e. ti. vt circa. et appellatio legitime inſinuata: vt in cle. ſ. de elec. cãm. ⁊ infra debitũ tpꝰ. vt ibi. §. peñ.

e ¶ Appellato. vtrũq; eñ equaliter artat illa cõſtitutio. j. de elec. lib. vj. vterq; ergo ſentiat cõmodum ſicut onus. de reg. iur. qui ſentit. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. no. ⁊ remittit ꝯ glo. obijcit et dupl'r rñdet.

f ¶ Spoliantis. ꝑ hoc ptz ꝙ loquit in poſſeſſorio recuperãde. et de poſſeſſorio retinẽde an intẽtari poſſit ꝑ eũ qui petitoriũ intẽtauit illo pẽdente notaui ⁊ dixi. ſ. ea. paſtoralis. ſup. iiij. glo. In ea pte qua dicit ante mediũ ꝙ de poſſeſſorio poſſet rediri ad iudiciũ ꝓprietatis: reprobari videt per hũc tex. Si eñ ſpãte hoc inducit in odiũ ſpoliãtis ꝙ ſuſpẽſo petitorio tranſit ad poſſeſſoriũ: ergo id nõ licebit in caſu ꝯuerſo: in quo caſu ceſſat. Sz glo. dupl'r põt defendi. ſ. qꝛ nõ dicit ꝙ ſuſpẽſo poſſeſſorio redeat ad petitoriũ: ſed ꝙ de poſſeſſorio inchoato: redit ad petitoriũ: qḋ põt intelligi renũciato priori iudicio. Item volẽs dicere ꝙ ſuſpẽdi ⁊ pẽdere poſſit poſſeſſoriũ dicit hoc ſpãte hic addi in cã appellationis vt dicit glo. fortius. vt qḋ ibi olim nõ licuiſſet hodie liceat in odium ſpoliantis.

Petitorio ſuſpenſo tranſire licz ad poſſeſſoriũ: ſz nõ ecõuerſo.

¶ Glo. ſeq. ſoluit obiectionem. Arguit a cõtrario ⁊ illud determinat.

g ¶ Cõcluſionẽ. q̃lz fieri poſſit vt hic: tñ in his bñficialib⁹ põt omitti. j. de ſbo. ſig. ſepe ꝯtingit: ſcḋ ã ergo cõcluſiõe hoc nõ licebit: qḋ verũ puto niſi in cã decre. paſtoralis. in fi. ſ. eo. vt ſicut hoc in alijs cauſis nõ bñficialib⁹ tũc liceret: ſicut ⁊ in iſta ſaltẽ eo caſu quo ſuſpẽdit petitoriũ inchoatũ a ſe in quo loquit illa decre.

Cõcluſio i cã bñficiali põt omitti.

h ¶ Suſpendere. ſine metu cõdemnationis expenſarũ: vt dixi. eo. ti. paſtoralis. ſuper ver. agi. poteſt.

i ¶ Et pro vel. vt. ff. de verbo. ſig. ſepe. de reſcrip. c. ij. vbi de hoc.

¶ Glo. ſeq. notat ꝓ opi. ⁊ recitat contrarium.

a ¶ Aduersario. Hec lra ꝛ sequẽs approbare vr qḋ no. Jo.ij.q.ij.c.j.ꝛ Ber.ꝫ.ḋ or.cog.c.ſi. Gof. ꝛ Inno.ꝛ Abbas de reſt.ſpo.ex ꝯquestiõe.ſ.qñ sup eadẽ re intẽtat vnꝰ petitoriũ alter ſup illa intẽtat poſſeſſoriũ recuperãde priꝰ audit.ꝛ ſic vtiliꝰ eſt ſibi agere ꝙ̃ excipere

Petitoriũ ſi intẽtet p vnũ et poſſeſſoriũ p alterũ ꝗs priꝰ audiet.

qḋ Hoſti.nõ placuit q̃ dicebat ex vi actiõis eũ nõ priꝰ audiẽdũ ſꝫ ſimul dicẽs ꝙ in decre. ex cõqueſtiõe priꝰ excipit poſtmoduꝫ egit vt ibi ſcripſi.

¶ Glo.ſeq.no.ſignat ꝯtrã: ibi remittit ꝛ huic lre reſpondet.

ab aduerſario[a] intẽtatum in ſolo[b] poſſeſſorio procedendo.

¶ De dolo et contumacia.

¶ Clemẽs .v. in cõcilio Vienſi.

¶ Appellãs ante diffinitiuã etiã a diffinitiua lata eo abſente citato vel nõ appellare poteſt: niſi prima appellatio

Bñficiũ reſtitutionem petens an habeat p bare titulum.

b ¶ Solo. Quaſi nil habeat docere de petitorio. Ex p hoc videt ꝙ petẽs reſtõnẽ bñficiũ nõ habeat iuſtificare poſſeſſionẽ vel ꝓbare titulũ. de reſti.ſpo. in lris. ꝫ.de ſi.pſby.ꝯſtitutus. vide qḋ ibi dixi ſup glo.ij.ꝛ qḋ no. Hoſti.in ſumma de reſti.ſpo.§.in caſibꝰ.ver.ꝗd ſi nõ voleñs ſe defendere ꝯ hunc tex.rñdebit p decre.ex pte. de reſti.ſpo. vbi intẽtans poſſeſſoriũ ꝓbat cõiugiũ ꝛ p decre.ad decimas.eo.ti.li.vj. Aliud eſt ergo intẽtare petitoriũ: aliud iuſtificare poſſeſſoriũ ex titulo vbi natura poſſeſſoriũ hoc requirit: ſed vide qḋ dixi in predi. decre.ex parte in glo.quaſi dicat vltra medium.

Continuatio huiꝰ lre.

¶ De dolo ꝛ cõtumacia. ¶ Uiſum eſt.ꝫ.de cauſa poſſeſſionis et ꝓprietatis ꝛ quia aliqñ in cauſa poſſeſſionis ꝛ ꝓprietatis dolus cõmittit rõne cõtumacie quare poſſet aliqs dubitare de effectu illius doli vel cõtumacie ideo po. Clemens de dolo ꝛ contumacia.

Diuiſio

S[I] ante. ¶ Ponit dictum a quo ſecũdo excipit ibi: niſi. Imola.

Preſup.d. lre.

¶ Preſupponẽdũ eſt ꝙ ꝯtumax in nõ veniẽdo non põt appellare. ꝛ hoc in odiũ ſue cõtumacie. puta ſi fuit citatꝰ vt veniret corã iudice ad audiẽdũ ſñiam ꝛ nõ venit. ꝛ ſic fuit cõtumax talis nõ põt appellare. ij.q.vj.§.ſunt quoꝝ.l ꝓmi. xxiiij. q.iij.c.de illicita.C. de iudicijs.l.ꝓperãdũ.§.cũ aũt: ꝛ ꝗꝝ appellationes nõ recipiunt.l.j.ꝛ.l.cũ aũt.C. de iudicijs. Scḋo preſupponẽdũ eſt ꝙ iudex nõ tenet deferre appellationi friuole interiecte ab interlocutoria.ꝛ põt dare apłos refutatorios ꝛ ꝓcedere ad vlteriora ꝛ citare ptẽ appellantẽ ſi velit. vel ſi nolit nõ requiritur ꝙ citet. vt l.c.eũ ꝗ.eodẽ.li.vj. qꝛ fruſtra citaret.

Caſus lfalis huiꝰ lre.

¶ Caſus. Ego ꝯueni te corã cõpetẽti iudice.ꝛ ꝓceſſuꝫ fuit vſqꝫ ad ꝓductiões teſtiũ hincide. ſaltẽ p pte mea feci ꝓbationes ꝛ ꝓductiones ꝛ ꝓbaui meã intẽtionẽ tu reus ꝓpoſuiſti tuas defenſiões. ꝛ admiſſus.i.recepꝰ ad illas ꝓbãdas cũ velles ꝓducere aliquos teſtes ego actor dixi illos nõ eſſe recipiẽdos. iudex interloquẽdo ꝓnunciauit nõ debere recipi. tu reus ab illa ſñia iterlocutoria appellaſti. iudex vidit ꝙ tua appellatio erat friuola. forte qꝛ inſerta in inſtrõ appellatorio erãt falſa. et ſic nõ detulit.i. aliquẽ honorẽ nõ fecit tue appellationi ob reuerẽtiã iudicis ſupioris ad quẽ appellabas. ſꝫ dedit tibi apłos refutatorios ꝛ citauit te ad ꝓcedendũ ad vlteriora cauſe. vel te non citauit nũc adueniẽte die aſſignatiõis iudex ꝓcedit ad expeditionẽ cauſe. ꝛ tandẽ tulit ſñiam diffinitiuã cõtra te. Poſtea ꝯuenit ad noticiã tuã ꝙ ſñia fuit lata cõtra te voluiſti appellare. querit vtrũ poſſis: Dicit ꝙ ſi manifeſte ꝯſtaret ꝙ appellatio ꝓma iterĩecta ab interlocutoria eſſet friuola. puta qꝛ nullã cãm grauaminis

expreſſerat in ſua appellatiõe. vel forte bene expreſſit cãm ſed illa cã erat notorie falſa. vel forte expreſſit cãm verã. ſed nõ erat rõnabilis. certe illo mõ ſcḋa appellatio a diffinitiua nõ eſt admittẽda. ꝛ ea non obſtãte iudex a quo dꝫ exequi ſuã ſententiã diffinitiuã.h.d.h.r.

fuerit friuola manifeſte: quo caſu nõ appellat tanꝙ̃ manifeſtus contumax. Joannes and. Capi. vnicũ.

S[I] ante diffi-

Notabilis

¶ No.ꝙ appellãs añ ſñiam diffinitiuã a iudice ꝛ recedẽs etiã ſi eo citato ꝯ eum feratr diffinitiua ſñia põt a dicta ſñia appellare infra tẽpꝰ debitũ niſi eiꝰ ꝓma appellatio eſſet friuola manifeſte: qꝛ ſi ꝓma appellatio iterpoſita ĩ iterlocutoria eſſet friuola. tũc ipſe nõ poſſet ampliꝰ appellare a diffinitiua. ꝛ iſtud notabile ꝯtinet medullã totiꝰ capli. ¶ No.ꝙ de iure canonico quis põt appellare a ſñia iterlocutoria ꝛ a ꝗcũꝗ grauamine. Secus eſt de iure ciuili. niſi eſſet tale grauamẽ qḋ nõ poſſet repari in diffinitiua: qꝛ ſi nõ poſſet reparari ĩ diffinitiua. etiã de iure ciuili ab iterlocutoria poſſet appellari.l. ante diffinitiue ſñie.C. ꝗꝝ appellationes nõ recipiunt. ꝛ.l.ij.C.de epali audiẽtia. ¶ No. ꝙ qñ appellat ab iterlocutoria. iudex põt dare apłos refutatorios ꝛ nõ obſtãte appellatione ipẽ põt ꝓcedere ad vlteriora. poſito ꝙ cã appellatiõis ſit irrõnabilis.c.eũ ꝗ.eo.ti.l.vj. niſi poſt cognitionẽ appellatiõis dicat bñ appellatũ. qꝛ tũc reuocat qḋ geſtũ eſt pẽdente appellatiõe. Secꝰ in diffinitiua. qꝛ ibi pẽdente appellatione: iudex nõ põt ꝓcedẽ nec dꝫ. ¶ No.ꝙ ſi is ꝗ appellauit añ ſñiaꝫ appellet iterũ a ſñia diffinitiua ꝯ ſe lata: ꝓpt hoc nõ renũciat appellatiõi priꝰ interpoſite. vt ĩ glo. ſup ꝟbo appellare. ¶ No. ex magna glo. in principio ꝗtuor modos p ꝗs ꝗlibet appellatio ab interlocutoria dr manifeſte friuola. ꝛ ꝗlibet illoꝝ modorũ excludit a facultate denuo appellãdi. videat ꝗ dñm Panor. in cle. iſta. qꝛ bene elucidat iſtam magnã glo. ¶ No. textũ ibi. [diffinitiuã ſñiam] et no. ꝓmo ꝙ ſñia in gñe ſm Hug. eſt iudiciũ. vel litis deciſio. vel firma indubitata ꝛ ſecura reſponſio. vel a aduerſio vel ſenſus ſiue intellectꝰ. ꝛ dicit a ſentio tis. Itẽ ſñia quidam color rhetoricus dr. ſcꝫ breuis oro aliqḋ moralitatis generaliter cõprehendens. vt obſequiũ amicos. veritas odiũ parit. Inde ſentẽtioſus ſa.ſum.i. plenꝰ ſentẽtijs. Itẽ ſm Iſidorũ ſñia eſt determinata acceptio alteriꝰ partis cõtradictionis. Sñia ſm Azonẽ in ſumma.C. quõ ꝛ qñ iudex ſñiam ꝓferre debeat. qñꝗ põt dici cuiuſcũꝗ orõnis ſignificatio. qñꝗ ponit ꝓ opinione magiſtroꝝ. qñꝗ dr quicqḋ de re aliqua placet. qñꝗ eſt deportatio. quãdoꝗ excõicatio vel interdictũ. ſed improprie. qꝛ excõicatio vel interdictũ potius puniẽ ꝙ̃ finem ſentẽtie imponit ideo potius poteſt pena dici ꝙ̃ ſentẽtia vel diffinitio. qñꝗ ſñia dr quodcũꝗ iudicantis preceptũ nõ nature. nõ iuri nõ bonis moribus contrariũ. Et ſm hãc ſignificationẽ diſtinguit. qꝛ ſñiarũ alia eſt diffinitiua: alia interlocutoria: alia cõuentionalis: alia que dr preceptũ: alia mulcta: alia diſpenſationis. Sñia diffinitiua eſt diffinitio iudicialis cõtrouerſie finẽ imponẽs ex ꝓnũciatione iudicis. dãnationẽ.i. cõdẽnationẽ vel abſolutionẽ cõtinẽs. Et hec ſñia diffinit principalẽ queſtionem. vt qñ auditis vtriuſꝗ partis allegationibus cã terminat. ꝛ finis principali negocio imponitur. quã ſemel latam iudex reuocare

Sñia vñ dicatur et ꝗd ſit.

Sñia diffinitiua ꝗd ſit.

Snia interlocutoria q̄d eſt.

nō pōt. Snia interlocutoria eſt ſnia ſemiplena: q̄ pfer tur inter principiū et finē cauſe. nō ſup principali. ſed ſup emergētib⁹ ⁊ incidētib⁹ queſtionibus. puta ſup li bello offerēdo vel cōcipiendo. vel dāda dilatione aut denegāda. ⁊ ſup teſtib⁹ recipiēdis vel nō. ⁊ ſilib⁹ prin cipali cā durāte vt qñ iudex non reſidēs p tribu nali. i. l tribuna li interloquēdo inter ptes ſine ſo lēnitate ſcriptu re aliq̄d pronun ciat de plano vl ſup aliq̄ incidēti vel emergēti extra primū intētū prin cipale. ⁊ hāc ſniam pōt iudex reuocare ſiue ipſe ſit or dinari⁹/ſiue ſit delegat⁹ ſiue ſit arbiter. hoc dʒ tñ fie ri cū cauſe cognitiōe ⁊ iudice cōſedēte nō pcedēte. iij. q. iij. ⸿. j. ſm Gof. Snia cōuētionalis eſt amicabilis cō poſitio vt qñ iudex cōuenit aliquē ⁊ cōmonet eū ne fa ciat ꝫ cōuētionē. Snia p errorē lata a q̄ nō eſt appella tū reuocat̃ ſi error pbabilis poſtea detegat̃. vt i. c. fra ternitatis. de frigidis et maleficiatis. ſufficiat p nūc. Unde glo. in ca. ad cōpeſcendas. in verbo diffinitiua.

Snia ꝯuētio nalis q̄d eſt.

¶ Nota tex. [appellādo] appello. las. lare. i. ad aliū iudicē vocare. vel alterius iudicis audientiā poſtula re. Et vt di. Ber. in lib. de conſideratione. Appellaſſe inique iniquū eſt. Inique ⁊ impune iniquarū appella tionū fomes. Iniqua autem oīs appellatio ad quā iu ſticie inopia nō coegit. Appellare nō vt graues ſed ſi graueris lʒ. Unde appellatione interiecta debes apo ſtolos petere a iudice a q̄ appellas. Unde apl̃i in iure dicūtur littere date appellanti in quibus continētur allegationes. et qualiter in cauſa proceſſum ſit. Item apoſtolorum alij ſunt cōuentionales. ſcʒ qñ pars ad mittit appellationē: ſiue in iudicio iudice refutāte ſi ue tacente. vel extra iudiciū. vt extra de appel. c. ſepe. ⁊ c. oblate. Alij ſunt apl̃i teſtimoniales teſtificantes de appellatione facta. Alij ſunt dimiſſorij per quos apparet ꝙ iudex detulit appellationi. Alij ſunt apl̃i refutatorij per quos apparet ꝙ iudex non detulit ap pellationi. Alij ſunt reuerendi ſiue reuerentiales ſcʒ quando ob reuerentiā ſuperioris appellationi defer tur. vt in. c. j. de appellationibus. lib. vi. in glo.

Apl̃i q̄ dicunt̃.

¶ Gloſa ſequens dicit quid determinat.

Si ante. Determinat caſum dubium circa decreta. eum qui. eo. titu. lib. vj. ⁊ q̄ð ibi tangit Archi. et quod no. de re iudi. inter monaſterium. in vlti. glo.

a ¶ Sententiam. Et ſic oportet appellationē iuſtifi cari ſolum ex virtute grauaminis illati propter quod appellauit. vt. j. de appel. appellanti.

b ¶ Nō deferēs. ſi detuliſſet ſnia poſtea p ipſum la ta nō valuiſſet. q̄ð dic vt de appel. cū appellationib⁹. lib. vj. bene autē fecit iudex nō deferēdo ex quo puta bat ex falſa cauſa appellatum: nunq̄ eñ reuocabitur q̄ð per eum fiet: niſi prius iuſtificetur appellatio. q̄ð dic. vt eo. titu. non ſolum. lib. vj.

c ¶ Non citato. Quia citare non tenetur. vt in pre dic. decre. eum qui.

d ¶ Abſentē. Fortificabāt dubium hec duo: ꝙ cita tus fuit: ⁊ ꝙ fuit abſens: per que aperte videbatur cō tumacia in non veniendo. vt. j. dicam.

e ¶ Promulget. Q̄ð potuit ſi lis erat ꝯteſtata: ⁊ q̄ð liq̄bat de cā. ꝫ. c. put. ⁊ idē ſi nō erat ꝯteſtata: ſed erat de caſib⁹ q̄b⁹ pcedi nō pōt ad ſniam lite nō ꝯteſt. ꝫ cō tumacē: q̄ habent̃ vt lite nō ꝯteſt. qñ. i textu ⁊ in glo.

f ¶ Debitum. Scʒ decem dierū a tempore noticie.

nitiuā ſniam[a] a iudice q̄s ap pellādo recedat: et iudex ſue appellatiōi nō deferēs[b] eo ci tato vl' etiā nō citato[c] vlteri⁹ ī cā pcedēs cōtra ipm etiā ab ſentē[d] ſniam diffinitiuā pmul get[e]: poterit idem appellās a dicta ſnia īfra tēp⁹ dbitū[f] ap pellare[g]. ¶ Niſi ei⁹ pria appel latio eſſet friuola manifeſte[h].

de appella. concertationi. lib. vj.

¶ Glo. ſe. ponit opi. quā pbat. ⁊ p ſolutiōe ꝯtrij remit.

g ¶ Appellare. No. Inno. ⁊ poſt eū hoſt. de appel. dilecto. vt ibi ſcripſi. in ſi. vlti. glo. ⁊ Guil. in ſpe. de ſen. pla. ⸿. iuxta. ꝟ. q̄d ergo ſi appellatio ꝙ appellās ante ſniam q̄ poſtea appellat a ſnia p hoc nō renun ciet prime appel lationi nec ſentē tiā ratificat. ge minatio eñ ap pellationum nō ſubmittit ſʒ ſub trahit appellantē a iudicis poteſtate. xxxi. q. ij. lotha rius. de ap. bone. et. c. dilecte. nō ob. ff. rem ra. ha. l. iij. ⸿. falſus. quod ſolue. vt no. Ber. de re iudi. c. j.

Appel lās an ſniaʒ ſi poſtea appel let a ſnia nō ob id appel lationi renun ciat.

¶ Gloſa ſeq. primo ponit quattuor exēpla. Scḋo no. p vero cōtumace nō manifeſto. Tertio ponit duplicē diſtinctionem Guil. Quarto diſtinctionē Iaco. de ar. Quinto quattuor opi. de vero cōtumace et quattuor de ficto cōtumace: ⁊ vtriuſq̄ ſcḋam approbat. Sexto de appellatione cōtumacis. ponit alias quattuor ex qui bus nouā opi. infert ⁊ cōcludit ſeptē. cōtra cōcluſionē obijcit per locum a diuiſione ⁊ quadrupliciter rñdet. Octauo ⁊ vltimo infert ſolutionem queſtionis.

h ¶ Manifeſte. Ut q2 nulla cā fuit ibi expſſa vel nō legitima dato ꝙ eſſet vera vel legitima manifeſte falſa vel iam pnūciatū eſſet illā falſam et nō appellatū. Et aduerte: q2 pbare videt̃ hec lr̃a ꝙ vera ꝯtumacia in nō veniēdo nō impedit appellātē vl' appellationē niſi ſit manifeſta: vt ſic i vera ꝯtumacia diſtinguat̃ inter ma nifeſtam ⁊ dubiā: appellās eñ friuole ⁊ recedēs vere ꝯtumax eſt: ⁊ tñ ſi hoc nō eſt manifeſtū appellat ⁊ ſm hoc intelligēda vident̃ iura q̄ dicūt ꝯtumacē in nō ve niēdo nō appellare. ij. q. vj. ⸿. ſunt quorū. in pn. xxiij. q. iij. de illicita. C. de iudi. pperādū ⸿. cū aūt. C. quor ap. nō re. l. j. In nō veniēdo. iō dixi: q2 ꝯtumax i nō pa rēdo appellat. ff. de ap. creditor ⸿. iuſſus † ⁊ p rōne di uerſitatis dicit ibi glo. ꝙ iſte peccat i vno tñ ille i duo bus q̄ð intelligo ꝙ iſte venit ſʒ nō paret ille nec venit: nec paret Guil. in ſpe. de ꝯtu. ⸿. j. ꝟ. ⁊ nō. Primo diſtin guit duplicē ꝯtumaciā: verā ⁊ pſumptā. Scḋo tripli cē ſcʒ euidētē verā ⁊ pſumptā aut fictā dicēs ꝙ verus ꝯtumax quē citatio apprehēdit nō audit̃ appellās: et multomin⁹ euidēs. Et euidētē vocat ꝯtumaciā illius q̄ dixit ſe nō vēturū: ⁊ an ſufficiat hoc eē iudiciū dixiſſe nūcio citāti vide q̄ð no. de ſen. excō. venerabilib⁹ ⸿. ſe cus. li. vj. verā illi⁹ quē citatio apphēdit: fictā vl' inter pretatiuā citari ad domū quē citatio nō apprehēdit. Iaco. de are. cōtumaciā quā dixi ſupra euidentē dice bat veriſſimā: ⁊ dicebat fictū ꝯtumacē appellare: ver ſ ventientē: iudice ſedēte p tribunali reſtitui ad appel landū. ff. de l integ. reſti. l. diu⁹. veriſſimū nullo iure ad appellandū admitti. ff. ex q̄. cau. i poſ. ea. fulcini⁹ ⸿. ſi. Sʒ circa hoc eſt ſciēdū ꝙ in vero ꝯtumace q̄druplex eſt opinio: ⁊ in ficto q̄druplex. Nā aliq̄ dicūt verū quē ſu pra dixi euidētē vl' veriſſimū: alij inuentū alij nō inuentū tūc demū ſi ſe citatū nouit: alij citatū ab hoīe. Itē q̄dā dicūt fictū inuentū q̄ dixit ſe vēturū: vel tacuit ſed nō venit: ⁊ hāc etiā recitat glo. vlti. in. l. ſi. ff. de reſti. in in teg. Alij dicūt hūc verū ſʒ nō fictū/nō inuentū: et facit q̄ð no. in. l. ex cōſenſu ⸿. ſi. ff. de appel. Tertij in nō in uento diſtinguūt: an citatio poſtmodū ad iſtū puene rit ⁊ ſit verus. an nō ⁊ tūc ſit fictus: ⁊ facit q̄ð no. l. l. j. ⸿. j. ff. qñ ap. ſit. Alij dicūt fictū cū ius citat. verū cū ci tat homo. q2 nuncius ⁊c. ff. de arbi. celſus. et facit q̄ð

Contu max in non ve niendo nō ap pellat. ſecus ſi eſt con tumax i nō pa rendo.

† Con cor. tex t⁹. cum glo. l. l. credi tor ⸿. iuſſus. ff. de ap pel.

Contu max ve rus ⁊ cō tumax fictus q̄s eſt.

no. Cōpoſt. ⁊ Archi. de ele. c. j. li. vj. ſic vera iterpella tio ꝗ̄ fit expſſe ꝑ holem. ff. de vſu. mora. ficta ꝗ̄ tacite fit ꝑ legē: vt in ꝑſona minoris. ff. de lega. ij. ticia ſcia. §. vſuras. C. in ꝗ. cau. in ite. reſti. nō eſt ne. l. i minorū De ꝟo ⁊ ficto placet opi. ij. reprobata ꝑma ⁊ quarta: ⁊ licet tertia i ſe ſit vera: qꝛ vere iudici cōtumaci ter reſiſtit is ꝗ̄ nō inuent' cita- tiōis noticiā ha buit ⁊ non venit tm̄ qꝛ id iudicia- lit' nō cōſtat ⁊ ex ꝑſumptiōe iudi cam': habem' illū ꝓ ficto: vbi iudicialiter er- go ꝯſtaret habe ret ꝓ vero. ⁊ ſic poſſet intelligi §. ſinautē. de quo ſub mittā. Jtē ſciendū ꝙ circa cōtumacis appellationem eſt opinio etiā quadruplex. Cōis hꝫ ꝙ fict' appellat. C. quō et qñ iudex. ab eo. ff. qñ ap. ſit. l. j. in fi. C. ꝺ libe. cau. ſi is. ⁊ facit hec decre. Secūda ſingularis opinio Ja. Bal. ⁊ Odof. quā ſequebat' dñs me' in. l. ꝓperan dū. ꝙ etiā ficte ꝯtumax nō appellet. ⁊ hoc dicūt per §. ſinautē. ⁊ l. ꝺ iudi. ꝗ̄ loquit' de ꝑte nō inuēta. ꝓ his fa cit. ff. de iudi. l. ⁊ poſt edictū. in fi. ſine ſuppletiōe legē do. ſed vt dicit glo. ſi finis ille loqueret' de eo ꝗ̄ nec ve re nec ficte cōtumax eſſet/ nō eſſet appellatio neceſſa- ria. qꝛ ipſo iure ſentētia nulla eſſet. ⁊ ſi exponas qꝺ ibi dicit audiet' bñficio nullitatis ſine appellatiōis reme dio nō conuenit reſpōſio narrātis cōtra illud. de fi. in ſtru. inter §. ceterū. Alij dicūt ficte ꝯtumacē appella re poſſe qui venit iudice ſedēte pro tribunali: al's non appellat: ⁊ ſic intelligunt §. ſinautē. Alij dicunt nedū fictū. ſed etiā verū appellare poſſe: dūmodo nō ſit ma nifeſtus: quē. ꝟ. vocaui euidentē vel veriſſimū. et pro his facit hec lr̄a. de ſen. excō. venerabilib' §. idem eſt vbi videt' expſſum ꝙ citat' non veniēs ſit ꝑſumptiue cōtumax: qꝛ potuit impediri ſic ꝙ venire non potuit. Cū ergo eo caſu bñficio abſentie reſtitueret' ꝯ ſnīam. de re iudi. cū berthold'. de reſti. i inte. ex lr̄is. ⁊ de hoc ff. de dam. infec. ſi finita §. ſi forte. de re iudi. queſitū. forti' ergo bñficiū ꝓbabilis abſentie illū excuſabit a ꝯtumacia vt appellare poſſit vt ꝑſens. ⁊ obtinere ſen tētiā retractari ꝓpter iniq̄tatē ſui nō ꝓpter abſentiā tm̄: fateor tm̄ ꝙ vbi ꝑſens appellare nō poſſet: vt quia tertio citat' tunc neceſſaria eſſet reſtitutio de ꝗ̄ in ꝑdi ctis iurib'. Et ex his concludi poſſet (⁊ ſcio ꝙ nouum videbit') ꝙ ſi ꝯtumax ꝗ̄ nō venit appellat. iudex a quo appellat ſi ſcit illū euidentē vel verū cōtumacē appel lationi nō deferet: ſed in cā vel executione ꝓcedat: iu dex tm̄ ad quē appellationē recipiet: ⁊ pri' de hoc pre iudiciali cognoſcet. ſ. an potuerit appellare: ⁊ ſi cā co gnita inuenerit illū manifeſtū ⁊ euidentē contumacē vel verū: ſiue inuentū ſiue nō inuentū: qꝛ tm̄ poſtea ci tatum ſe nouit: nec apparet ipſi' iuſtū impedimentū vel excuſatio: ⁊ ſic cōtempſit. ꝓnunciabit appellatio- nem nō deuoluere: ⁊ in appellatiōis cā nō ꝓcedet. Si vero ſibi cōſtabit illū lꝫ inuētū forti' nō inuētū ꝗ̄ poſt ea citatū nouit iuſte impeditū ꝓpter qꝺ venire nō po tuit: vel ſaltē excuſabile vt credidit terminū ꝓroga tum. de reſti. in integ. ex lr̄is. ⁊ facit qꝺ ibi ſcripſi poſt Uin. ⁊ Tan. cū ꝑ hoc appeat eū nō fuiſſe ꝯtumacē: qꝛ nō ꝯtēpſit. ff. ꝺ re iu. ꝯtumacia. ꝓnūciabit appellatio nē deuoluere: ⁊ de illa cognoſcet. ⁊ eſt ſi. qꝺ ſcripſi de ap. ad hoc ſi in vna. ⁊. ꝟ. de reſti. ſpo. ſollicite. de teſta. veniēs. ij. de ap. nō ſolū. lib. vj. l. iij. glo. Ad textū ergo redeūdo videt' ſm ꝑdicta ꝙ de ꝑma appellatiōe vt ꝑ- iudiciali ꝑmo cognoſcet'. de or. cog. tuā. cui' euentus alteri' cognitiōe dabit vel denegabit initiū. de elec. ſi forte. lib. vj. Sꝫ ſm hoc ꝗ̄d releuat ſcꝺa appellatio: cū ꝓnūciato ꝙ ꝑmo fuerit bene appellatū reuocet' ſnīa per modū nullitatis vel attētati. de ap. nō ſolum. lib. vj. ⁊ ꝓnūciato ꝙ male fuerit appellatum appet illū poſt- ea ꝯtumacē fuiſſe: ⁊ ſic nil reuocabit'. ⁊ facit qꝺ ſcripſi poſt Jnno. ⁊ Hoſti. de ap. iterpoſita. in fi. j. rn̄. Rn̄. va let ad hoc: qꝛ nō cogit' ꝓſeq̄ primā: ſꝫ ꝓſequēdo ſcꝺam ſi excipiat' de ꝯtumacia replicabit de iuſta appellatio ne de ꝗ̄ iudex ſcꝺo cognoſcet: nō vt ꝓnūciet bñ vel ma le appellatū: vl' vt reuocet attētata: ſꝫ ſolū vt ꝓnūciet illū appellare potuiſſe vl' nō: ⁊ ſic appellationē deuol uere vl' nō: ⁊ ſic iudex appellatiōis tertio ſup eodē ar ticulo interiecto ꝙ nō licuit de hoc cognoſcat et ꝓnun ciat. ꝟ. de ap. ſua nobis. Jtē valet qꝛ ſm hoc audiet' ꝓ ſequēs ſcꝺam: lꝫ tꝑe quo ꝓſequit' ſit lapſum tꝑs ꝑme ꝓſequēde. bñ facit de ſen. excō. licet. li. vj. Si ꝟo etiā tꝑe ſcꝺe appellatiōis lapſum erat tꝑs ꝓſecutiōis pri- me. vide qꝺ ſcripſi de ap. directe. ſup glo. ij. Jtē valet ꝙ poſſet aliqꝺ ꝓbabile dubiū ꝑmo appellātē excuſa- re a ꝯtumacia lꝫ appellatio ꝑ ꝓbata iuſta ꝓnunciari pōt. facit ꝺ elec. c. j. li. vj. Jtē poſſet ſi ſcꝺa eſſet iterpo ſita ad aliū iudicē ꝗ̄ magis expediret appellāti ꝗ̄ pri mus. Ex ꝑdictis ſolu. videt' qꝺ no. ꝟ. ea. cōpi. de elect. cām §. pe. in vi. glo. ꝙ artat' ꝑ decre. illā qui nō venit nec miſit: ſi appellat a diffinitiua ſi nō doceat de iuſto impedimēto qꝺ excuſet ꝯtumaciā non debeat audiri fortius enim cadit vera cōtumacia in citato ꝑ ius cōe quod ignorare nō licuit ꝗ̄ in citato per iudicem.

Contumax an poſſit appellare eſt ꝗ̄druplex opinio.

C **Ut lite pēdēte nil inouet'.**
Clemēs. v. in cōcil. Vienen.
C **Si duo litigātes ſup bñficio mouāt' ſiue vterqꝫ i curia vl' ſol' poſſidēs vl' neutro poſſidēte alt' tm̄ altero alibi moriēte: ad papā ⁊ in ꝯuerſis caſib' ad ordinariū ſpectat collatio ſi ad alterū bñficiū ꝑtinebat. Si aūt alt' tm̄ morit' ſi ſuperſtes vl' ali' cui' iterſit litē proſequit' ex futuro euentu ..appebit ad quē collatio ſpectat. Joan. and.**

S i duo- C. ſ.

C **Ut lite pēdēte nil inouet'.** C Uiſuꝫ eſt. ꝟ. de ꝯtumacia qꝛ ꝑ eā fit miſſio in poſſ. qñqꝫ ex ꝑmo decreto qñqꝫ ex ſcꝺo: ⁊ ſic fit nouatio ⁊ aliꝗ̄d inouat'. Et dubitaret aliꝗ̄s vtrū lite pēdēte aliꝗ̄d debeat innouari. vl' vtrū oīa debeāt manere in eodē ſtatu in quo ſunt lite pen dēte. ideo annectit. i. adiūgit hic rubri. vt lite pēdēte. C Glo. ſeq. dicit ꝗ̄d determinat: ſummat ⁊ diuidit.

Continuatio d. helle

S I duob'. C Determinat caſum dubiū circa decre. ij. de ꝓben. li. vj. ꝗ̄ reſeruat collatiōi papali bñficia in curia vacātia: an locū habeat in duob' litigātib' in curia ſup bñficio ſibi collato ſi alter morit' vl' vterqꝫ. Et diſtinguit ꝑncipaliter duo membra: qꝛ aut vterqꝫ morit': aut alter tm̄. Jn ꝑmo diſtiguit. aut vterqꝫ morit' in curia/ aut vterqꝫ extra. aut alter int' ⁊ alter extra. ⁊ hoc vltimo caſu aut alt' tm̄ poſſidebat/ aut neuter. ⁊ ſi alter aut ꝗ̄ morit' in curia/ aut ꝗ̄ extra. Jn ſecūdo etiā principali mēbro. ſ. cū morit' alter tm̄: tunc ſub diſtinguit: qꝛ aut bñficium ſpectabat ad mortuū/ aut ad ſupſtitē/ aut ad neutrū. et ſi ad mortuū aut morit' in curia aut extra. Et ſcꝺm ꝑncipale mēbrū ꝓſequit' ibi: ſi ꝟo alter. Tertio ꝓteſtat' ibi: ſalua tamen.

C Preſupponendū eſt illud qꝺ habet' in ca. ij. de ꝓbē. lib. vj. videlꝫ ꝙ lꝫ ꝗ̄naliter collatio beneficiorum ſpe-

Preſuppo. d. helle

e iij

ctet ad papã rõne plenitudinis ptãtis. tñ ſpãlit͛ ꝑ ꝓuiſiue collatio bñficioꝝ vacãtiũ i curia romana ad ipſum papã ſpectat ita ꝙ null⁹ alt⁹ illa bñficia põt cõferre ſine ipſi⁹ mãdato ſpãli. Alia vo bñficia vacãtia: extra curiã romanã ordinarij pñt ꝯferre: ꝛ cõcurrũt cũ papa accumulatiue. ꝛ pñt ꝓueni-re papã niſi papa ibi buiſſet ne ipi hñent ꝯferre

bus[a] in romana[b] curia ſuper bñficio[c] ſibi collato[d] litigãtibus[e] in eadẽ curia mori[f] contingat[g] vtrũq3: collationem hmõi bñficij ad romanũ põtificẽ[h] ſi vero extra dictã curiã[i] ad ordinariũ[k] decernim⁹ ptinere: niſi[l] forſan alius ab eis[m] in dicto beneficio ius[n] hñet. Nõ ſi vnũ i dicta curia

Caſus ſi alis d.helie

¶ Caſus. Duo litigabãt coram papa i curia romana ſup aliq̃ bñficio. qđ bñficiũ q̃libet dicebat ad ſe ptinere: iſti litigãtes ſunt mortui in curia romana q̃ritur ad quẽ ſpectat collatio bñficij? Dicit roma. põ. Clemẽs ꝙ ad ſolũ papã ſpectat collatio niſi ius illi⁹ bñficij neutri cõpetiſſet. qꝛ ſi null⁹ eoꝝ litigãtium hñet ius in bñficio ſ3 aliq̃s terti⁹ habebat ius: tũc papa illud bñficiũ cõferre nõ d3 cũ nõ vacet. S3 q̃d ſi vn⁹ eſt mortu⁹ in curia alt⁹ mortu⁹ ẽ extra curiã. q̃rit͛ ad quẽ ſpectat collatio? Diſtinguit Clemẽs an poſſidens bñficiũ mortu⁹ eſt in curia: ꝛ alt⁹ nõ poſſidẽs mortu⁹ ẽ extra curiã. et tũc collatio bñficij ptinet ad ſolũ papã ꝓuatiue. ſi aũt poſſeſſor mortu⁹ eſt extra curiã: tũc collatio ptinet ad ordinariũ loci in q̃ eſt bñficiũ. q̃ ordinari⁹ põt ꝓuenire papã. S3 q̃d iuris ſi neuter poſſideat: ꝛ vn⁹ mortuus eſt in curia alt⁹ mortu⁹ eſt extra? Dicit Clemẽs ꝙ collatio ſpectat ad papã rõne ſue ptãtis. Et idẽ ſi ambo poſſediſſent ſcḋm glo. S3 q̃d ſi vn⁹ mortu⁹ altero ſupſtite. i. viuẽte. Dicit ꝙ nõ eſt ꝯferẽdũ donec lis fuerit finita ꝯ ſupſtitẽ ꝛ tũc euẽt⁹ demõſtrabit ad quẽ ſpectat collatio: qꝛ ſi dicat͛ bñficiũ ſpectare ad defunctũ: tunc cõſiderãdũ ẽ an defunct⁹ i curia romana q̃ caſu collatio bñficij ſpectat ad papã: aut mortu⁹ ẽ extra curiã: ꝛ tũc collatio ſpectat ad ordinariũ. S3 q̃rit͛: nunq̃d loco defuncti poterit ordinarius aliũ ſubrogare? Dicit Clemẽs ꝙ ſic. ſ3 q̃rit͛ an ꝑ iſtã clemẽtinã papa idẽ intelligat in ꝑſonatib⁹/in dignitatib⁹/ꝛ alijs bñficijs in quib⁹ rõne ſue ptãtis h3 plenã et merã diſpoſitionẽ: ita ꝙ ſi is q̃ morit͛ extra curiã habebat ꝑſonatum ꝛ dignitatẽ in cõtrouerſia cũ aliq̃. an ordinari⁹ poſſit ꝑſonatũ vel dignitatẽ ꝯferre ſicut dixim⁹ de ſimplici bñficio? Dicit Clemẽs ꝙ ꝑ iſtã clemẽtinã nõ intẽdit͛ derogare principio capli ſcḋi de ꝓbẽ. li. vj. ſ3 iſta clemẽtina fuit ſpãlit͛ facta ad decidẽdũ dubiũ qđ fuit qñ vn⁹ morit͛ in curia: ali⁹ aũt morit͛ extra curiam. h. d. h. r.

Notabilia.

¶ Colligo aliq̃ notabilia. Et ꝓmo ꝙ ſi bñficiatus moriat͛ in curia romana: tũc collõ ipi⁹ ſpectat ad ſolũ papã ꝓuatiue: ita ꝙ null⁹ alt⁹ põt ꝯferre illđ bñficiũ niſi ipſe papa. ꝛ ſic collõ ad ipm papã ſpectat ꝓuatiue: qꝛ ꝓuat oẽs ordiarios. ¶ No. ꝙ iſta clemẽtina venit declaratiue ſiue ad declarationẽ capli ſcḋi de ꝓb. li. vj.

a ¶ Duobus. vel pluribus cum ſit eadẽ ratio. concor. qđ not. de reſcrip. duobus. lib. vj.

b ¶ Romana curia. qđ dic. vt no. ꝯ. đ ꝓb. ꝓñti. li. vj.

c ¶ Bñficio. Large ſumit͛ cõprehẽdens dignitates de ꝓben. c. ſi. lib. vj. ſaluo qđ ibi no. in. ij. glo.

¶ Glo. ſe. ꝓmo no. a ꝯrio. ſcḋo ſoluit dubiũ de electo ꝛ per id opi. fortificat. tertio q̃rit. ponit opiñ. quã ꝑtim reprobat. quarto impugnat obſeruantiam curie.

d ¶ Collato. Sec⁹ ꝯ ſi litigarẽt illud ſibi debitũ. et cõcor. qđ dixi. ꝯ. in cle. de reſcꝑ. auditor. Et puto ſoluit qđ dubie tãgebat Archi. de elec. ſi electio. li. vj. de electo in ꝓpoſitũ nõ cõfirmato q̃ morit͛ in curia an ꝓpoſitura vacet in curia. allegabat ꝓ ꝛ ꝯ q̃ no. lxiij. diſtin.

Electo in ꝓpoſitũ aũ ꝯfirma

quarto. puto ꝙ nõ: etiã ſi ibidẽ ſup electiõe ꝛ confirmatiõe litigabãt per hãc lr̃am. durat eñ prima vacatio vſq3 ad ꝯfirmationẽ. facit de elec. cupiẽtes. et. c. q̃ ſit. in ꝓa. li. vj. q̃ ꝑ cõfirmationẽ deſinit. de trãſla. c. j. ꝛ. ij. facit hoc ꝓ opiñ. quã tenui de elec. cupientes ꝯ q̃d ſi. in vlt. glo. q̃ inci pit ꝛ ptinet. S3 de prioribus beneficijs ꝯfirmati in curia, ad dignitatem cuius adeptio facit illa vacare: dubitat͛ an vacẽt in curia ꝛ placet Archi. in decr. ꝯmiſſa. de elect. lib. vj. ꝙ nõ: qꝛ non vacãt per cõfirmationẽ: ſed per poſſeſſionẽ pacificã: vel ex quo ſtat ꝑ confirmatũ quominꝰ illam habeat: vt ibi. ꝛ de ꝓbẽ. l3 epo. eo. li. dicebat tñ ꝙ ſi ille cõfirmat⁹ manet in curia: ꝛ ꝑ ꝓcuratores poſſeſſionẽ apprehẽdit/ bñficia vacabũt in curia: qꝛ talis poſſeſſio quo ad priora bñficia fingit illũ mortuũ. vij. q. j. ꝯ ecce in quib⁹. ſed mori nõ põt niſi vbi ꝑſonalit͛ eſt: ergo ꝛc̃. Nõ placet hoc dictũ ex quo ſeq̃ret͛ ꝙ bñficiũ per ꝓcuratorẽ renũciatũ in curia vacaret eo loco vbi eſſet renũciatiõis tpe q̃ ꝓcuratorẽ cõſtituit: qđ eſt falſum vt ipſe idẽ no. in decre. ij. de ꝓben. ꝛ ad ꝯ ecce. reſpõde ꝑ no. de reſcrip. ſuſceptũ. lib. vj. in glo. pe. qꝛ nõ eſt vere mortu⁹ ſed fingit͛: ꝛ illa fictio nõ põt trahi ad locũ vbi poſſeſſionẽ apphẽdit. vbi ergo ꝓcurator mãdatũ habens poſſeſſionẽ apprehendit. ibi ꝛ hodie vacat bñficium. ſed vbi amic⁹ vel negociorũ geſtor id feciſſet ꝓcedere poſſet illa opi. qꝛ tunc vacãt ꝑ exceptionẽ ꝛ ratificationẽ per illũ factã in curia ꝛ non pri⁹. facit de ꝓben. ſi tibi abſenti. lib. vj. Item aduertendum ꝙ ſepe curia priora bñficia electi in epm in curia cõſecrati ſtatim confert. quod puto fieri nõ poſſe illo non conſentiẽte niſi prius habeat poſſeſſionẽ epiſcopat⁹. non enim ꝑ ſolam conſecrationẽ vacãt priora: ſed per cõſecrationẽ ꝛ tranſlationẽ ꝛ lapſum tẽporis quo debuit cõſecrari: prout etiã ſcripſi poſt Inno. ꝛ Compo. de elec. cum in cũctis. ver. cũ vero. ſup vlt. glo. ſi ergo conſecrationis tẽpore poſſeſſionẽ habeat tunc ſtatim vacant priora ꝛ in curia vbi cõſecrat͛. et per hoc videt͛ ꝙ ſi conſecratur in curia poſſeſſionẽ non habens vadit ad ptes epatus ꝛ poſſeſſionẽ apprehendit ꝙ priora illius beneficia non vacẽt in curia: niſi ſpecialiter fuerit reſeruata. Scio tamẽ ꝙ curia hoc nõ reciperet.

tionem in curia moriente non dz ꝓpoſitura in curia vacare. Beneficia confirmati in curia an vacent in ipſa.

e ¶ Litigantibus. in hoc ad ti.

¶ Gloſa ſeq. ſoluit duo dubia.

f ¶ Mori. Idem puto in renunciatiõe vel alia vacationis forma: etiam ſi immiſceantur. vt qꝛ vnus moritur alius renũciat cum ſit eadem ratio. ꝛ facit pro al. leg. ꝯ ecce. vij. q. j.

g ¶ Contingat ſimul/ vel ſucceſſiue.

h ¶ Pontificem. tolle lr̃am decernimus pertinere.

i ¶ Curiam. Repete mori cõtingat vtrũq3 collationem huiuſmodi beneficij.

k ¶ Ordinarium. i. collatorem: etiam ſi nõ haberet ordinariam iuriſdictionem. ſic de conceſſio. preben. ſi ſoli. lib. vj.

l ¶ Niſi. Hanc exceptionem etiam in inferioribus membris intelligas repetitam.

m ¶ Ab eis. litigãtibus mortuis.

n ¶ Ius in re vel ad rem. de vtroq3. de cõceſſio. preben. ca. vlti. lib. vj.

¶ Gloſa ſeq. primo dat ſimile. ſecundo ponẽs ius vetus commendat hoc nouum.

Poſſeſſoris cōditio melior eſt ꝗ̄ petētis a ¶ Poſſidebat. Sicut ꝗ̄ in multis caſib⁹ eſt melior ꝯditio poſſeſſoris. de pbē. ſi a ſede. lib. vi. ſic ſit melior cōditio illi⁹ penes quē moriť poſſeſſor. Et not. ꝙ ſi hec ꝯſtitutio nō emanaſſet videreť adhuc poſt mortē ꝗ̄rē dū ad quē de iure bñficiū ſpectaſſet. vt .j. diciť cū alter moritur vt eo cognito hēreť cōſideratio loci mortis illi⁹: ſꝫ qꝛ hoc fuiſſet difficile ⁊ facile neglectuꝫ ideo fuit utiliter ſic ꝓuiſum.

alterū ꝓ eo extra mori ꝯtingat ſi mouēs i curia bñficiū poſſidebat[a] ad ro. pontificē[b] ſi ꝓ alius[c]: ad ordinariū ꝑtineat collatio ſupradicta. Neutro[d] aūt ipſorū[e] bñficiū poſſidēte: erit roman⁹ pōtifex ꝓpter auctoritatis ꝓrogatiuā[f] in collatiōe hmōi ꝑferēd⁹. ¶ Si ꝓ[g] alter tm̄mō ſiue poſſeſſor: ſiue petitor decedat[h]: ſi ſupſtes vľ ali⁹ cui⁹ interſit[i] cām nichilominus ꝓſequať[k]: (cū interim[l] bñficiū de iure cōferri nō poſſit[m]) ad quē collatio eius ꝑtineat futur⁹ declarabit euentus[n]. Nā ſi ad defunctū pertinuiſſe bñficiū fuerit declaratū ꝑtinebit[o] ad papā ſi ille in curia[p] vel ad ordinariū ſi extra curiā ſit defunct⁹. Quod ſi ad neutrū[q] illud ſpectaſſe cōſtiterit: ad ordinariū collatio ꝑtinebit[r]. ¶ Salua tñ i ꝓmiſſis oib⁹ ro. pon. ꝑtāte ad quē eccliarū ꝑſonatuum: dignitatū: alioruꝙ bñficioꝝ eccliaſticorū plena ⁊ libera diſpoſitio ex ſue ꝑtātis plenitudine noſcitur pertinere[ſ]. Idem.

b ¶ Pontificē collatio ⁊c̄. vt ſequitur.
c ¶ Ali⁹. Sꝫ mouēs extra curiā ⁊ repete bñficiū poſſidebat.
¶ Gloſa ſequēs queſtionē ſoluit.
d ¶ Neutro. Idē puto vbi poſſidebat vterꝙ vt i paritate poſſeſſiōis ſemꝑ ſit potior ꝯditio poſſeſſoris. facit ḋ reſcp̄. duob⁹. lib. vj. et qḋ no. eo. lib. de pben. ſi a ſede. ⁊ poſſent ambo ꝓuocare in interdicto vti poſſidetis: vľ qꝛ vterꝙ ꝯtra reliquū appellauit: vt ſepi⁹ experimur ſed forte hūc caſum omiſit: qꝛ vtroꝙ poſſidēte neuter poſſidere videť qꝛ non inſolidū. facit de ꝓba. lꝫ. vel qꝛ non pacifice: facit de elec. commiſſa. lib. vj.
e ¶ Ipſorum. Sꝫ quorū alter mortuus eſt in curia et alter extra curiam.
f ¶ Prerogatiuā. Cōcor. de pbē. ſi a ſede. lib. vj.
g ¶ Si ꝓ. ſcḋm principale membrū diſtinctionis.
h ¶ Decedat. In curia vel extra.
i ¶ Interſit. Siue rōne tituli in ꝗ̄ ius habebat in re vel ad rē ſiue rōne iuris eligēdi vel ꝑſentandi vel conferendi qḋ ſe cōtendit habere: ⁊ forte mortuum elegerat: vel illi prouiderat. ḋ. e. c. j. lib. vj. in glo. penul.
k ¶ Proſequať. Si nō ꝓſequeretur lis nō pēderet.
l ¶ Interim. Sꝫ illa lite pendente.
m ¶ Non poſſit. ḋ. eo. ca. ij. lib. vj.
n ¶ Euentus. Concor. de elec. ſi forte. lib. vj. de frigi. fraternitatis. in fi. cum ſuis concor. iſte autē euentus eſt dubius. ff. de pecul. quod debetur.
o ¶ Pertinebit. Collatio. de quo premiſit.
p ¶ In curia. Sit defunctus: quod ſequitur.
¶ Gloſa ſequens ſoluit duo quare.
Beneficiū idē ad duos ſpectare nō pōt. q ¶ Ad neutrū. Alterū membrū ſubdiſtinctionis qn̄ ꝓnūciareť beneficiū ſpectare ad ſupſtitē nō exprimit quaſi indubitatū qꝛ tunc nō vacat ⁊ ſic nec per papam/nec ꝑ ordinariū cōferendū. ad vtrūꝙ autem impoſſibile eſt ſpectare: facit de elec. vt quis duas. li. vj. et ideo etiam illud non fuit exprimendum.
r ¶ Pertinebit. Cōſtat enim ꝙ in curia nō vacauit: etiam ſi ille qui mortuus eſt deceſſerit in curia.
ſ ¶ Pertinere. Concor. de preben. ca. ij. lib. vj. ⁊ facit de conceſ. preben. propoſuit.
diuiſio C Um lite. ¶ Ponit dictū qḋ ſecundo limitat et declarat. ¶ Secunda ibi: dum tamen. Imola.

¶ Lite pēdēte nichil eſt innouandū. Et ꝗ̄ ad hoc litē dicim⁹ pēdere poſtꝗ̄ a iudice competēti citatio emanauit. ⁊ ad partē ꝑuenit. Et capl'm iſtud venit declaratiue ad titulū. videlꝫ qn̄ dicať litis pēdētia. Et dicit ex ꝗ̄ reus eſt citat⁹. ⁊ libellus eſt oblatus. qꝛ in eo fuit inſerta petitio actoris. vľ aliqd equiualens tūc lis diciť pēdere. Sꝫ ꝗ̄riť. Iudex decreuit aliquem fore citādum. ꝗ̄ audiēs ꝙ iuſſus erat citari ſe abſentauit: et ꝑ eū ſtetit ꝗ̄min⁹ citareť. Queritur ſi nunci⁹ iuerit ad domū ⁊ illū non reperit/ ſꝫ dimiſit citationeꝫ ad domū vel eū citauit in perſona vxoris. Queriť an ꝑ hoc lis dicatur pendere. Et rēdet ꝙ ſic. h. v. Addi- tio dñi helye.

¶ Lis diciť pēdere ꝗ̄ ad hoc vt nichil debeat innouari cū citatio legitie ꝑuenit ad partē vel ꝑ eā ſtetit ꝗ̄min⁹ ꝑueniret cum tali expſſione ꝙ potuit inſtrui ſup quo cōueniať.

C Joan. and. Capl'm. ij. Um lite[t] pēdēte[v] nihil

¶ No. ꝙ competens iudex ſeu idoneus dr̄ ꝗ̄ hꝫ in eā iuriſditionē cū exercitio dato ꝙ illa iuriſditio poſſet ꝑ exceptionē elidi. ſiue exceptio ꝯtingat iuriſditionē: ſiue ꝯtingat ꝑſonā. valet eñ vtroꝙ caſu ꝓceſſus ſi nō excipiať. merito ante exceptionē diciť cōpetens ſeu idoneus. Et no. glo. in cle. noſtra ſingulariter. qꝛ pōt facere ad multa. cum ſepe fiat mētio de iudice competenti. ¶ Nota ꝙ quāꝙ ad ꝑpetuādā iuriſditionē ſufficiat, citationē emanaſſe a iudice: lꝫ nō ꝑuenerit ad partē tamē quo ad inducendā litis pēdentiā oportet ꝙ peruenerit citatio ad partem. vt in glo. in ver. ⁊ ad partem. tamē dicit tex. ſi factum eſt per partem quominus citatio peruenerit ad eā: tunc nō impeditur litis pendētia. ¶ Nota cōſiliū glo. vlti. ad inducendā litis pendentiā ꝙ inferatur in citatione copia libelli. vt pars citata poſſit plene inſtrui ſuper quibus ſit in iudicio conueniendа. Notabilis.
¶ Gloſa ſeq. dicit et proſequitur quid determinat.
t ¶ Cum lite. Declarat quando lis pēdere dicatur: determinans qḋ no. Hoſtien. eo. ti. ca. j. vbi dicit ꝙ lis pēdet nedum ea cōteſtata. de ꝟbo. ſig. ex parte. ij. ſed etiā libello principi oblato. C. qn̄ libel. prin. ob. l. j. et ſi ad hoc non ſit impetratū. C. eo. titu. l. j. fortius ex quo impetratū eſt. de ap. ſuggeſtū. ⁊ fortius ex quo negocium eſt cōmiſſum. de teſti. cām. ij. ⁊ fortius facta citatione. de offi. deleg. gratū. per que dici ibi ſecure tenēdum ꝙ nō ſolū ea que poſt litē cōteſtatam: ſed etiā ea que ante ſaltē poſt citationē attentāťur ſine libello ex puro ⁊ mero iudicis officio reuocanť in ſtatum priſtinum. alleg. de cōſti. cū. M. in fi. de deſpon. impub. ad diſſoluendū. de accu. cū olim. in quib⁹ pōt dici ꝙ fuit lis conteſta. Et in hoc differt hec rubrica a rubrica de reſti. ſpo. ſm ipſum qꝛ hic de plano expeditur: ibi libellus offertur. ⁊ lis cōteſtatur. de reſtitu. ſpoliato. olim. ⁊ tribus capi. ſequē. ⁊ capi. vltimo. Atteſtata poſt citatione iudicis officio reuocanť
v ¶ Pendēte. Quoſdā caſus in quib⁹ pōderať pendentia. vide no. de offi. leg. ꝑſenti. §. j. in glo. ij. lib. vj.

a ℂ Innouari. Qđ fieret ſi poſſeſſor priuaretur poſſeſſione: vł alienaretur res litigioſa: vel ſup ea impetraretur priuilegiū tacita litis pēdētia: antiq̄ v͂o poſſeſſiōe vti nō eſt innouari: ⁊ vide qđ ſcripſi. eo. ti. ſup rubrica.

b ℂ Ad hoc. ſ. q̄ ad innouationē impediēdā: ⁊ fortiꝰ q̄ ad iuriſdictionē ꝑpetuādā. de foro cōpe. ꝓpoſuiſti. de offi. de lega. gratum.

Principiū ⁊ finis l pēdentia cōſiderātur. c ℂ Poſtq̄. In pendētia pōderamꝰ principiū ⁊ finē. hic determinat primū. ſ. qñ incipiat. ſecūdū ſcilꝫ qñ deſinat. patet eo. ti. c. ij. li. vj. ⁊ xj. q. j. q2 res. ſ. lite finita qđ eſſe pōt per ſentētiam a qua non eſt appellatū: vel aliter. vt no. de lit. conteſt. c. j. lib. j. ⁊ vide quod dixi de confeſſis. ca. vlti. ſuper vlti. glo. ⁊ qđ no. ſ. titu. proxi. ca. vno.

debeat innouari[a]: litem quo ad hoc[b] pendere cenſemus: pōſtq̄[c] a iudice competēti[d] in ea citatio[e] emanauit: ⁊ ad partē[f] citatā peruenit: vel ꝑ eā factū[g] fuit quominꝰ ad eiꝰ noticiam ꝑueniret[h]. Dū tñ in citatione p̄dicta talia ſint exp̄ſſa[i] ꝑ que plene[k] poſſit inſtrui ſuꝑ q̄bus in iudicio conuenitur.

ℂ De ſequeſtratione poſſeſſionum et fructuum.

ℂ Si ſuꝑ bñficio cōtra ipſiꝰ poſſeſſorē q̄ triēnio nō poſſedit in petitorio vel poſſeſſorio vna diffinitiua, ferī in curia: etiā ſi nulla fore dicatur ipſius beneficij ſequeſtratio per loci ordinariū fieri debet quā impediēs: vel ſeq̄ſtratos fructus occupās excōicatus eſt: et ſi eſt de litigantibus cadit a iure ſuo: et reſpicit pendētia. Jo. an. Ca. ſ.

AD compeſcē-

ℂ Gloſa ſequēs alleg. ſimile ⁊ arguit queſtionem ſoluit et prorogat.

Exceptio qñ q̄ ꝑſonā iudicis qñ q̄ iuriſdictionē ↄ̄tingit. d ℂ Cōpetēti. Alibi dr̄ idoneo. de ap. vt debitꝰ. ⁊ facit hec lr̄a ad id qđ ibi no. in glo. ij. Cōpetentē aūt hic dico eū q̄ cauſe iuriſditionē hꝫ cū exercitio: dato q̄ illa poſſit ꝑ exceptionē elidi: ſiue exceptio cōtingat ꝑſonā vt q2 ſuſpectus: ſiue iuriſditionē: vt q2 reſcriptū iurreptitiū. planū eſt eñ q̄ his caſibꝰ valet ꝓceſſus in p̄ncipali ſi nō excipiatur. ꝺ re iudi. iter monaſteriū. de hoc de reſcrip. ad audiētiā. ij. ſicut aūt requiritur cōpetētia in iudice ſic ⁊ in citatione. facit qđ ſcripſi de foro cōpe. ꝓpoſuiſti. de offi. delega. cū plures. lib. vj. in glo. fi.

e ℂ Citatio. Priuilegia vel reſcripta vidētur impediri per ſolā cauſe cōmiſſionē ſine citatione. de teſti. cauſam. ij. ⁊ vide qđ ibi dixi: ſuper glo. pe.

ℂ Gloſa ſequens ponit differentiam.

Iuriſditio ꝑpetuatur ꝑ citationem ēt ſi nō ꝑuenit ad citatum. f ℂ Ad partē. Lꝫ ergo q̄ ad ꝑpetuandā iuriſditionē ſufficiat citationē emanaſſe ſm̄ canones: ⁊ vide qđ dixi. de offi. deleg. c. vlti. in fi. tñ quo ad inducendā litis pendentiam nō ſufficit emanaſſe niſi ꝑuenerit. vt hic.

g ℂ Factū. Doloſe: vt in iuribus ſtatim allegādis.

h ℂ Perueniret. Cōcor. cle. ſ. de elec. cūm. de renū. ca. vno. de iudi. dudum. de foro compe. ꝙuis.

i ℂ Expreſſa. Cōcor. ſ. de ꝓcura. non poteſt. ad idē de elec. vt circa. ⁊ c. ꝓcurator. lib. vj.

ℂ Gloſa ſeq. litterā exponit. cōſulit: ⁊ dubiū ſoluit.

Litis pendētia facile inducit. ſi libellus in citatiōe inſeritur. k ℂ Plene. Si ergo dicat iudex compareas die tali reſpōſurus Titio ſuꝑ quadā domo: nō erit ſufficiens expreſſio: nec dicetur lis pēdere ſuꝑ domo: vel domꝰ eſſe litigioſa. ⁊ eſt ſſ. de dolo ⁊ contu. c. ij. eſt ergo cōſilium actoris cui expedit inducere litis pendentiā q̄ inſeratur libellus in citatiōe. de dila. c. ij. bene facit cle. ſ. de elec. cūm. tñ lꝫ id nō fiat: ſi tñ talis eſt expreſſio ꝑ quā plene poſſet inſtrui: ſufficit vt hic. vbi v͂o iudex ſufficiēter expreſſit ſed nūcius nō ſufficiēter retulit non iuuat debuit eñ emanaſſe ⁊ ꝑueniſſe. vt. ſ. dicitur.

ℂ De ſequeſtratione poſſeſſionum et fructuum.

Continuatio. ℂ Viſum eſt. ſ. an et quando nouatio poteſt fieri dubitari poſſet an poſſit fieri ſequeſtratio rei litigioſe poſſeſſionis et fructuum.

AD cōpeſcendas. ℂ Nouū ⁊ eq̄ſſimū eſt qđ inducit hec cōſtitutio: q̄ primo ponit nouū caſum ſequeſtrationis fiēde. ſcđo ponit impedientē: ibi. Si q̄s aūt. tertio conſtōnem ad pēdētia ꝓrogat: ibi. Premiſſis. quarto exceptionem remouet. ibi: non obſtāte. Jo. an. — diuiſio

ℂ Caſus. Tu ⁊ ego litigabamꝰ in curia romana corā aliquo auditore ſuꝑ beneficio in petitorio vel in poſſeſſorio. proceſſum intātū extitit q̄ auditor tulit ſententiā diffinitiuā ↄ̄ te poſſeſſorē q̄ ab hoc triēnio non poſſederas. appellaſti. pēdēte appellatione peto vt bñficiū cōtētioſum ſeq̄ſtretur vna cū fructibꝰ ꝑcipiēdis. queritur vtrū debeat fieri ſeq̄ſtratio. Dicit Clemens q̄ ſic. etiā ſi opponatur de nullitate ſñie ipſiꝰ auditoris. et dicatur q̄ ſñia auditoris lata ↄ̄ poſſeſſorem nō valet. tñ hoc nō obſtāte iudex ordinariꝰ poterit ſeq̄ſtrare dictū bñficiū. Sed q̄ritur ꝑ quē fiet ſeq̄ſtratio? dicit q̄ ꝑ iudicē. ⁊ ſeq̄ſter exercebit ea q̄ ꝑtinet ad bñficiū. Itē reditus nō cōuertentur in vtilitatē ipſiꝰ ſeq̄ſtri ſed iputabit bñficio. Et reſiduū dꝫ reſeruare ⁊ reſtituere illi q̄ habebit victoriā. Sed q̄d iuris ſi aliq̄s impedit ſeq̄ſtrari, vel fructus ſeq̄ſtratos occupat: vtrū iſte impediēs vel occupās incidat in aliquā penam? Clemēs diſtinguit aut ille q̄ impedit eſt vnꝰ de litigatoribꝰ aut non ſed aliꝰ. Si ſcđo mō: incurrit penā excōicationis: quia ipſo facto q̄ ipedit vel occupat fructꝰ: ipſe eſt excōicatus. nec venit abſoluēdus niſi oīa reſtituerit in manibus ſeq̄ſtri. Primo caſu etiā incurrit ſñiam excōicatiōis ⁊ vltra ꝑdit ius qđ hꝫ vel qđ ſibi cōpetebat in bñficio. Et hec clemētina ſeu ↄ̄ſtitutio hꝫ locū in litibꝰ pēdētibus. ⁊ non ſolū in futuris. h. d. h. r. ℂ Colligo aliq̄ notabilia. Et p̄mo ſi ſuꝑ bñficio ↄ̄ ipſiꝰ poſſeſſorē q̄ triennio nō poſſedit i petitorio vel poſſeſſorio vna diffinitiua fertur in curia. etiā ſi nulla fore dicatur ipſiꝰ bñficij ſequeſtratio ꝑ loci ordiariū fieri dꝫ quā ipediēs vel ſeq̄ſtratos fructꝰ occupās excōicatꝰ eſt. Et ſi eſt de litigātibus cadit a iure ſuo: ⁊ reſpicit pendētia. Et iſtud eſt ſummariū clemētine. — Notabilia.

ℂ No. q̄ iudex ⁊ ſuꝑior debent obuiare malicijs hoīm ſubditoꝝ: q2 meliꝰ eſt ante tēpus occurrere q̄ poſt cāſm vulneratā remediū q̄rere.

ℂ No. tex. ad compeſcendas. i. refrenādas. vt in glo.

ℂ No. apud. i. circa. ⁊ dꝫ ſcribi ꝑ. d. ℂ No. ꝓmulgata vt. ſ. i cle. ſi ante. de dolo ⁊ ↄ̄tu. ℂ No. ſeq̄ſtretur. ſequeſtro ſtras. a. p. id eſt ſeparare. ⁊ ꝓprie certātes pacificare. Vñ v͂ſus. Diuido pacifico dic deſignare ſeq̄ſtro. — verſus

Inde ſeq̄ſter ſtri. qđ ⁊ tertie declinatiōis inuenitur. ſed regłariter. i. cōiter ⁊ ſepius eſt ſcđe. vt hic ſeq̄ſter ſtri. ſtro. Et dr̄ ſequeſter recōciliator q̄ diſcordes pacificat ⁊ qui certātibus medius interuenit. q̄ apud grecos a meſos dicitur. apud quē pignora vel res alie litigioſe deponi ſolēt. i. ſolēt tradi in cuſtodiā. Et dicitur ſequeſter a ſeq̄ndo vel a ſequor. eo q̄ eiꝰ qui electus eſt vtraq̄ pars certantiū ⁊ litigātiū ſequatur fidē. vñ Deutero. v. — Sequeſter q̄s dicitur.

Ego ſequeſter et medi⁹ fui inter deū et vos. Inde hec ſequeſtra ſtre. i. recōciliatrix. ⁊ ꝓprie certātes pacificās. Itē ꝓprie (vt ad noſtrum ꝓpoſitū) ſeq̄ſter eſt is apud quē res litigioſa deponit a plurib⁹ ⁊ ſeq̄ſtrat: vt ei q̄ in cā vicerit reddat. Itē ſeq̄ſtrum dr̄ illud ſcriptū qđ de ſeq̄ſtratio ne cōficit: ⁊ ſi ſit ex cā volūtaria trāſſert poſſeſſionē in ſeq̄ſtrū. Seq̄ſtratio ē rei de q̄ agit ſeparatio vł̄ diſpoſitio vł̄ poſſeſſiōis interitio. Interim eñ ꝙ res apđ ſequeſtrū eſt. nec actor / nec reus poſſidet. ff. đ ſta. homi. l. libertis.

a ℂ Cōpeſcendas. i. refrenandas: ⁊ cōponit a cō. ⁊ peſco: quod verbū non eſt in vſu: ⁊ cōcor. de. de offi. ordi. c. j.

das[a] litigantiū malicias diffinimus: vt vna[b] contra[c] poſſeſſorem diffinitiua[d] ſentētia ſuper beneficio[e] apud ſedē apoſtolicam dūtaxat[f] in petitorio vel poſſeſſorio[g] promulgata[h] beneficium[i] ipſum etiam ſi[k] dignitas vel perſonatus exiſtat: curam habeat animarum: a poſſeſſore huiuſmodi (dum tamen triennio[l] pacifice antea[m] ab eo poſſeſſum nō fuerit) per loci ordinarium[n] apud aliquam perſonam idoneam[o] ſequeſtretur que plenam de ipſo: et debitā curam gerens: id quod de fructibus ipſius (debitis eiuſdē ſupportatis oneribus[p]) ſupereſſe cōtigerit: illi reſtituat[q] qui finalem[r] in cauſa victoriā obtinebit[f]. ℂ Si quis[t] autē ſequeſtrationem hmōi impedire: vel fruct⁹ ſequeſtratos quoquo modo preſumpſerit occupare[v]: excōmunicationis incurrat ſententiā ipſo facto[x]: a qua (niſi impedimento prius amoto: ⁊ occupatis ꝑ eū fructibus[y] reſtitutis[z]) nullatenus[9]

req̄rant ne fiat ſeq̄ſtratio: ꝙ triēnio ſit poſſeſſum: ⁊ ꝙ pacifice. de his ꝗ̄ ꝑiudicialib⁹ bñ poterit poſſeſſor excipere ⁊ ꝓbare: nec puto ſufficere annū tertiū inchoatū: vel ꝓ maiori ꝑte illi⁹ tertij anni illū poſſediſſe: req̄ritur eñ triēniū cōſummatū. ff. de regula. ad noſtrā.

Bñficij ſeq̄ſtratio ipeditur duobus cōcurrētibus.

m ℂ Antea. i. ante litē motā q̄ nunc eſt finita ꝑ vnā ſn̄iam. poſt litē eñ motā nō poſſidet pacifice qđ req̄rit hec ꝯſtitutio ⁊ ꝑ hoc ꝑtz inutiliter de illo queri: q̄ tpe ſn̄ie non poſſideret triennio: qđ tñ triēniū eſt cōpletū tpe q̄ petit ſequeſtratio.

n ℂ Loci ordinariū. Nō diſtinguit an ad illū ſpectet inſtitutio necne ⁊c̄. ff. de vſu. quamq̄. lib. vj. et qđ ibi notatur: quādoq; tamē per ordinariū comprehenditur inſtituēs ⁊ deſtituēs. de offi. ordi. c. iij. in prin. lib. vj. ⁊. đ. ti. proxi. ca. j. Et no. caſum in quo de cauſa deuoluta ad curiam ſe inferior intromittit. ad idem. de ap. cū teneamur. ⁊ quod ibi dixi poſt Hoſtien.

o ℂ Idoneā. equū eſſet hāc ſeq̄ſtrationē fieri exiſtēti i ordine quē req̄rit bñficiū. đ elec. nemo deinceps. et c. cū ex eo. li. vj. de reg. bñficiū. eo. li. ad hoc lr̄a q̄ ſeq̄t.

p ℂ Onerib⁹. ꝯcor. de offi. ordi. pñti. § porro. lib. vj.

q ℂ Reſtituat. Cum ſequeſter habeat limitatā poteſtatem ſcz de reſtituēdis fructibus qui ad onera ſuper ſunt: dico ꝙ illos non poſſet in emptionē prediorū pro beneficio vel al's in vtilitatem beneficij conuertere qđ poſſet vbi non eſſet talis limitatio. vt in predic. decre. preſenti. de offi. archi. cum nos. in fi.

Sequeſter an fruct⁹ bñficij i emptiones prediorū ꝓ bñficio ꝯuertere poſſit.

ℂ Gloſa ſequens dat tria exempla.

r ℂ Finalē. Per pronunciationē papalē vel factam de ipſius ſpeciali mādato. facit. de verb. ſig. conſtitutionē. ij. rū. lib. vj. vel ꝑ ſcđam ſentētiam a qua nō eſt appellatū vel ꝑ tertiā lʒ ſit appellatū. de appel. directe. ⁊ ca. ſua nobis. quod dic. vt. j. de reg. iur. c. j.

ſ ℂ Obtinebit. Hoc propriū eſt ſequeſtri. ꝙ res ſequeſtrata reſtituatur victori.

ℂ Glo. ſeq. ponit dictū cuius obiectionem ſoluit.

t ℂ Si q̄s. Pars vel alius. ⁊ includit epos: non ob. de ſentē. excō̄i. q2 periculoſum. lib. vj. q2 nō loquit hic de interdicto vel ſuſpenſione: ſed de excō̄icatione.

v ℂ Occupare. In mala parte ponitur. q̄ñq; in bona. de hoc. de elec. in generali. j. rñſo. lib. vj.

Occupo dupliciter ſumit.

x ℂ Ipſo facto. Alios caſus q̄b⁹ ipſo facto ꝑ has cle. q̄s excō̄icationē incurrit no. ⁊ vide. j. đ ſentē. excō̄i. c. j.

y ℂ Fructibus. Uel ipſorum eſtimationē ſi fruct⁹ extant: facit de tranſactio. veniens. in fi.

z ℂ Reſtitutis. Nō ſufficit ꝗ̄ cautio de reſtituēdo et cōcor. qđ no. de elec. q2 ſepe. de imu. ec. qm̄. in fi. li. vj.

ℂ Gloſa ſeq. dicit per quē. ſecundo arguit ad queſtionem. pro et contra ⁊ remittit.

9 ℂ Nullatenus abſoluat. Per ordinarium qui al's his cōcurrētib⁹ abſoluere poterit. de ſentē. excō. nuꝑ. ⁊ per iſtud negatiuū verbū videt ꝙ abſolutio contra

b ℂ Una. Fortius ergo ſi plures.

ℂ Gloſa ſequens ſoluit tres caſus.

c ℂ Cōtra poſſeſſorē. Si ergo ꝯ̄ petitorē ꝓ poſſeſſore fert ſn̄ia nō fit ſeq̄ſtratio. Itē ſi int duos vł̄ plures petitores bñficij fert ſn̄ia pro vno ꝯ̄ reliquū vel reliq̄s nō fit ſeq̄ſtratio: hoc ꝓbat hec lr̄a. Itē ſi fert ſn̄ia contra poſſeſſorē nō tñ ꝓ petitore q̄ forſan ad priuationē agebat nō eſt locus ſeq̄ſtrationi: qđ ꝓbat lr̄a ſequens in petitorio vel poſſeſſorio: ⁊ in fine huius partis. ⁊ facit qđ no. Hoſtien. in ſumma huius tituli ad finem.

Sequeſtratio bñficij i caſib⁹ certis non fit.

d ℂ Diffinitiua. In interlocutoria ergo non habet locū hec cōſtitutio. Eſt aūt interlocutoria q̄ inter principiū ⁊ finē cauſe fertur ſuꝑ his q̄ incidūt vel emergūt. Diffinitiua vero principalē queſtionē diffinit: de quo ſatis in ſpecu. de ſenten. prola. in prima col.

Sn̄ia interlocutoria et diffinitiua differt.

e ℂ Suꝑ bñficio. Eccleſiaſtico. cōcor. đ. ea. compila. de iudi. c. ij. ſi ergo inter petitorē beneficij ⁊ poſſeſſorē eſſet queſtio alia perſonalis vel realis: ⁊ feratur diffinitiua pro petitore: non erit locus conſtitutioni.

f ℂ Dūtaxat. Si. đ. ea. cōpila. de reſcriptis auditor. ⁊ fuit hic prudēter ſic tēperatū. abſurdū enim fuiſſet per ſingulas ſententias ordinariorum vel delegatorum poſſeſſores poſſeſſione priuari.

g ℂ Poſſeſſorio. Hic patet ꝙ etiā ſuꝑ poſſeſſorio fertur ſententia diffinitiua. concor. de iudi. c. vlti.

Appellat a ſētentijs auditorum curie.

h ℂ Promulgata. ꝑ auditores curie: a q̄rū ſentētijs appellat: ⁊ puto decre. ꝓcedere ſiue ꝑncipalis ſn̄ia ferat in curia. ſiue ſuꝑ ſn̄ia lata ꝑ ordinarium a qua fuit appellatū ad curiā diffinitiua ſn̄ia feratur ibidē dūmodo pro petitore contra poſſeſſorem: vt dixi.

i ℂ Beneficiū. No. ꝙ nō fructus tñ: immo etiā beneficiū ſequeſtratur: ⁊ hec ſunt diuerſa ⁊ eſt ſil'e quod no. de prebē. ſi tibi conceſſo. lib. vj. in glo. ij. Iura ergo bñficij et beneficiati exercebit ſequeſter qui poſſidet ſuꝑ quo vide qđ no. ⁊ ſcripſi. de iudi. examinata.

Ecōtra ſeq̄ſtratio ꝯfert ſeq̄ſter bñficias ad collationē ep̄i ſpectātia.

k ℂ Etiam ſi. prudēter fuit hoc additū ad tollēdas cauillationes dicentiū ꝙ in materia ſequeſtrationis odioſa appellatio beneficij non comprehēderet infra ſcripta. de preben. c. vlti. eo. titu. cum in illis. lib. vj.

l ℂ Triēnio pacifice. Si. C. de fideicom. l. j. iſta duo

hec facta nõ teneat: cui concordat. J. de ſepul. dudũ. et de here. c. ij. in fi. ⁊ c. iiij. poſt ꝑncipiũ. de pe. c. j. Jn contrariũ videt. cũ hec forma ſit a iure data non ab hõie facit qd̃ ſcripſi poſt Gof. de reſtitutione ſpoliatorũ. c. viii. in prin. ad idẽ facit de ſen. excõ. venerabilibus § vbi autẽ. lib. vj. vide qd̃ dicã J. de iure patronã tuo. c. j. poſt ꝑncipium.

abſoluat. Et nichilominus[a] ſi de litigantib⁹ fuerit[b]: a iure (ſi quod in huiuſmodi beneficio: vel ad ipm[c] forſitã cõpetebat eidẽ) hoc ipſo ſe nouerit cecidiſſe[d]. ¶ Premiſſis necdum circa futura: ſed etiã circa per appellationem pendentia[e] negocia obſeruãdis. ¶ Non obſtãte[f] ſi cõtra prefatam ſententiam de nullitate forſan opponatur.

¶ De probationibus.

¶ Clemẽs. v. in cõcilio Viennẽ.

¶ Verba litterarũ aplicarũ quib⁹ papa ꝓpriũ factũ narrat: plene probãt ſi ſuper illis

a ¶ Nichiloſmin⁹. Jd eſt nõ eo min⁹ ꝙ excõicat⁹ eſt. ⁊ ſic imponitur duplex pena quod dic vt no. de iudi. at ſi clerici.

b ¶ Fuerit. Jlle ipediẽs vl' fructus occupans.

Jus in re ⁊ ius ad rem differt.

c ¶ Vel ad ipſu3. hec em̃ ſunt diuerſa hr̃e ius in re: vel ad rem vt ſatis patet. d concеſ. prebẽ. ca. viii. lib. vj.

¶ Gloſa ſequẽs alleg. cõcor. monet dubium allegat pro ⁊ contra.

d ¶ Cecidiſſe. Si. de ꝑbẽ. eũ qui. ꝗ. rñ. lib. vj. Probabiliter dubitatur an ordinarius ipſe ꝓnũciare vel declarare poſſit ipſum impeditẽtẽ vel occupãtẽ cecidiſſe a iure ſuo: monet dubiũ qꝛ cã eſt in curia: vñ nõ videt plus poſſe ordinari⁹ ꝙ̃ permittat iſta cõſtitutio: ⁊ hoc nõ eſt de permiſſis. Ad contrariũ monet ꝙ occupatio vel impedimentũ fuit infra ſuã dioceſim: ⁊ ſic poterit penã iuris pro delicto declarare: precipue cum hec nõ ſit neceſſaria priuatio: ſed ſufficit declaratio.

e ¶ Pendẽtia. Concor. Cle. J. de iudi. diſpẽdioſam in fi. ⁊ vide quod ibi notatur.

¶ Gloſa ſeq. cõmendat finem ⁊ dubium ſoluit.

Snia nulla non eſt ſnia.

f ¶ Nõ obſtãte. Multũ expediẽs fuit finis iſte: alĩs ad impediẽdã ſequeſtrationẽ quilibet de facto oppoſuiſſet nullitatẽ ſnie ⁊ allegaſſet pro ſe ꝙ ſnia nulla nõ meret hr̃e nomen ſnie. de re iudi. c. fi. lib. vj. ff. de re iudi. l. iiij § cõdẽnatũ. cũ ſuis cõcor. de teſta. tute. l. iij. et de bo. poſ. cõtra tabu. l. nõ putauit § ij. ſunt autẽ multi modi nullitatis. quos no. de re iudi. ca. j. vbi de hoc. ⁊ remiſi ad ſpe. de ſen. ꝓla § iuſta. puto tamẽ ꝙ licet alia nullitas nõ poſſit opponi illa tamẽ opponi poterit per quã negetur iuriſditio. oportet em̃ ꝙ cõſtet de ſententia vt hic dr̃: ⁊ per cõſequẽs de iuriſditione auditoris qui tulit iam ſniam. bñ facit. ff. de pe. l. ij. in fi. et qd̃ no. de offi. deleg. cũ in iure. ex quo tñ de iuriſditione ⁊ ꝓnũciatione cõſtat: alia nullitas allegata ſequeſtrationẽ non impedit. facit de teſti. veniẽs. ij. de ſpõ. ca. vno. lib. vj. C. de edic. diui adri. tol. l. fi.

Continuatio d. helie

¶ De probationibus. Viſum eſt. J. de iudicijs. verũ quia in iudicijs ꝓbationes ſunt neceſſarie. ideo annectit rubricam de probationibus.

g diuiſio

Litteris. ¶ Primo ponit dubiũ. Secundo illud extendit. ſcd̃a ibi. Volentes. Jmola. Jnducebat dubiũ decre. ſi papa. J. de priuileg. lib. vj. vt J. dicam.

Summariũ d. helie

¶ Pone caſum ſummariũ ſic. Verba lrãꝝ apoſtolicarũ quib⁹ papa ꝓprium factũ narrat plene probant ſi ſup illis gratia vel intẽtio pape fundatur.

¶ Caſus. Papa mãdauit archiepõ Bituricẽn. vt michi ꝯferret ⁊ ꝓuideret de bñficio vacãte. puta ſic dicẽdo. Venerabili fratri archiepõ Bituricẽn. in dño ſalutẽ ⁊ aplicã bñdictionẽ. mãdam⁹ qꝫten⁹ ꝯferas tale bñficiũ vacans iſti qd̃ bñficiũ reſeruauim⁹ nobiſcũ decreto irritãte. Accidit ꝙ archiepõs Bituricẽ. dicit ſe bñficiũ alteri cõtuliſſe. an poſſit illd̃ dicẽ. ⁊ ſi ꝯtulerit alteri an valeat ei⁹ collatio. Certe dicit ꝙ nõ põt hoc dicẽ: qꝛ papa illud bñficium reſeruauerat ſibi cũ decreto irritãte. Et ad hoc ꝓbãdum ꝓpono meã grãꝫ i q̃ papa dicit ꝙ illud bñficiũ ſibi reſeruauerat cũ decreto irritante.

Caſus lrãlis dñi helye.

gratia vel intentio pape fundatur. Jo. an. Capl'm vnicũ.

Litteris[g] noſtris[h] quibus nos dignitates quaſlibet ſeu beneficia collationi noſtre vel ſedi aplice[i] reſeruaſſe[k]: aut reſignationẽ bñficij alicui⁹ recepiſſe: vel recipiendi poteſtatẽ alij commiſiſſe[l]: vel aliquẽ excõicaſſe: ſeu ſuſpendiſſe: ſeu aliquẽ capellanũ nr̃m: vel familiarem fuiſſe: vel alia[m] ſtr̃a ſup quib⁹ gratia vel intẽtio[n]

vtrũ ſim audiẽd⁹ ita ꝙ illa ṽba narratiua in grã mea faciũt fidẽ? Dicit ꝙ ſic. cũ ſup illis ṽbis papa fundat intẽtionẽ ſuã. iõ faciũt plenã fidẽ vt dicit glo. h. d. h. r.

¶ Colligo aliq̃ notabilia ꝙ ṽbis narratiuis alicuius nõ credit citra papã regl'ariter: etiã ſi narrãs ſit legatus ⁊ de reſeruatione ꝑ eũ facta vult facere fidẽ. vt in glo. in ṽbo reſeruaſſe. ⁊ dic vt notat in. c. poſt ceſſionẽ de ꝓba. ⁊ l. c. ſup his. de fi. inſtru.

Notabilis

¶ Nota ṽba narratiua reſcriptoꝝ papaliũ qñ faciãt fidẽ ⁊ qñ non. ⁊ quã fidẽ faciãt. diſtingue vt colligit ex glo. fi. qꝛ aut ſup illis nõ fundat intẽtio pape: ⁊ tũc nõ ꝓbãt/ ⁊ tũc hꝫ locũ c. ſi papa. de ꝑuilegijs. lib. vj. ⁊ ptꝫ exẽplũ ibi in glo. ij. aut ſup illis fundat intẽtio pape: vt puta: qꝛ ꝯfert bñficiũ qd̃ dicit ſue collationi pri⁹ reſeruaſſe ꝑ mortẽ bñficiati: ⁊ tũc aut illa ṽba ſunt ſup facto alieno ⁊ tunc faciũt fidẽ. ſed admittit ꝓbatio in ꝯtrium. aut ſunt de facto ꝓprio: ⁊ tunc faciũt adeo fidem vt nõ admittatur ꝓbatio in contrariũ. ſm glo. ⁊ cõmunẽ intellectũ. Vide dñm Panoꝛ. ſuper hoc in eodem capitulo.

h ¶ Noſtris. De litteris em̃ inferioꝝ dubitabatur an fidem faciant etiam quo ad aſſertiua: de quo ſatis no. ⁊ ſcripſi. J. eo. poſt ceſſionem.

i ¶ Sedi apoſtolice. quomodo hec ſunt diuerſa patet de reſcrip. ſi gratioſe. lib. vj.

k ¶ Reſeruaſſe. Narram⁹ qd̃ eſt. J. vas reſeruationes faciunt etiã legati: cũ moderatione tñ que habet de offi. leg. c. iij. ⁊ iiij. li. vj. ſed in hoc differũt: qꝛ de legati reſeruatione nõ ſufficeret fieri fidẽ ꝑ ipſius ṽba narratiua. de teſti. cum a nobis. ſalua cõſuetudine curie de qua ibi ſcripſi: de fide inſtru. ꝙ ſuper his.

l ¶ Cõmiſiſſe. hec põt facere inferiores non tñ poſſent cõcedere facultatẽ recipiẽdi renũciationẽ ⁊ conferendi: qd̃ dic vt de offi. deleg. c. pe. ꝗ. rñ. lib. vj.

m ¶ Alia ſtr̃a. Ut quia confert beneficiũ qd̃ narrat vacare per priuationẽ quã fecit de Ticio. vel ſcribit ordinario ꝙ nullã iuriſditionẽ exerceat in perſonas vel loca que narrat ſe exemiſſe.

n ¶ Jntẽtio. Licet J. littera non ſit gratioſa; ſufficit

q̄ ſup illis narrat; itẽtio pape fundet: vt q̄ mādat cõ tumacẽ citari/moneri/priuari/vel capi: quẽ dicit ſepi⁹ excõicaſſe vl̄ ſuſpẽdiſſe. vl̄ mādat eũ cuitari: vl̄ ꝯmit tit alicui puiſionẽ bñficij exꝓſſa ꝑſona vl̄ ñ exꝓſſa cui puideri debeat qḋ vacare narrat alio ꝯ pdict; modis

¶ Glo. ſe. ſoluit cõtrariũ. ⁊ de q̄ ſtiõe remittit.

a ¶ Fundat. In narratiuis ꝙ ſup qb⁹ nõ fundat papalis itẽ tio hrẽt locũ decre. ſi papa. ·j. rñ ſo. ⁊ puile. li. vi. ptz exẽplũ in eo qḋ ibi no. glo. ſ. ſa. qḋ not. ij. q. vj. hoc qppe. et xciij. diſtic. dñs. Quid aũt iſtru

nr̄a fundat^a feciſſe^b narram⁹ cẽſem⁹^c ſup ſic narratis fidẽ plenariã adhibẽdã. ¶ Volẽ tes ad p̄terita et pẽdẽtia^d (et p appellationẽ) negocia hoc extẽdi. ¶ De teſtibus. ¶ Clemẽs. v. in ꝯcilio Vieñ. ¶ Per teſtes xp̄ianos ꝯuinci pñt iudei ⁊ ſarraceni: non obſtanti bus cõtrarijs priuilegijs re

gũ ⁊ principũ qbus ſi vtãtur ſubtrahit illis xp̄ianoꝝ com mercium. Joan. an. Capitu. j.

Um iudei^e q̄dam ⁊ Sarraceni^f ſicut accepimus: q̄ ſuper ciui libus aut cri minalibus^g

teſtib⁹. Jſtõ ca. ſupplet ꝯciliũ Lateraũ. ⁊. c. l. c. iudei. Jn p̄ncipio ca. dr̄ q̄ xp̄ian⁹ ꝯ iudeũ in teſtẽ admittit. vbi dicit. decernun⁹ ſericẽdos quicunq; voluerint iudeos p̄ferri xp̄ianis: ⁊ reddit rõnem. cũ eos. ſ. iudeos vel ſarracenos oportcat ſubiacere xp̄ianis: ⁊ cũ oportcat eos foueri ab ipis xp̄ianis ſola humanitate. Jſta clemẽti na plus dicit q̄ aliquotiẽs prin cipes auari vt tributum habe rent ab iſtis iudeis ipos facie bant venire ad ſuas ciuitates: ⁊ fulciebant ꝗ̄ plurimis puilegiis. forſan iudei erãt puile

mẽtũ ſnle i q̄ dr̄ libellũ oblatũ lite ꝯte. ⁊ ſiña. de his ſi dẽ facies? Scripſi poſt Jnno. ⁊ hoſt. ⁊. e. q̄ꝯ. ſup ꝟ. q̄ occurrerint. et no. i ſpe. de inſtru. edi. ꝟ. reſtat. ad ſi. ver. in ſumma. et facit qḋ not. in Spe. de probat. ꝟ. ſi. ver. ſz pone iudex. ⁊ de pcu. ꝟ. ad ſi. ꝟ. illud quoq;.

¶ Glo. ſe. q̄rit. arg. ⁊ ſoluit diſtinguendo.

Verba pape p q̄ narrat fa ctũ alie nũ an factant pbatiõnem.

b ¶ Feciſſe narram⁹. Quid ſi talia narrata ſup qui bus fundat itẽtio pape nõ ſunt de facto ſuo. Per hãc lrã videt q̄ illa nõ pbet. ⁊ facit. ꝟ. qui ſequit ſuper ſic narratis. ſm qḋ videt q̄ ſi ꝯfert bñficiũ qḋ narrat in curia vacaſſe p mortẽ bñficiati cũ hec narratio nõ ſit de facto ſuo nõ pbet: qḋ vẽ graue: th̄ rõnẽ hz in talo: q: in fcõ ꝓprio nõ ſic p̄ſumit ei rõt vt in alieno. de reſcp. ab excõicato. cũ ſuis ꝯcor. bñ facit ꝯ. de ſen excõ. ſi ſumm⁹. Sati puto q̄ talia ꝟba pbãt ſaltẽ p̄ſumpti ue ex q̄ ſup illis fundat intẽtio pape: ita q̄ p̄ſumptiõ ſtabit: niſi ꝯriũ pbet. facit qḋ no. de reſcp. nõnulli. in glo. pe. poterit th̄ pbari ꝯriũ puta illũ mortuũ eſſe ex tra curiã qḋ fieri nõ poſſet in his q̄ papa narrat ꝯ ſuo facto. ⁊ hoc forte vult lrã. ibi. fidẽ plenariã: quaſi in tẽdat vt ꝯ illã rõnẽ nõ admittat pbatio. qḋ intelligo de pbatiõe q̄ p̄imat narrationẽ vel ipam falſam oſtẽ dat. Probatio ꝟo p quã ſtãte narratiõe releuaret ꝑ bans bñ admitteret. Pone in terminis papa narras renũciationẽ bñficij factã in manib⁹ ſuis: ⁊ p eũ acceptã ꝯferre illud vel cõferri mãdat: bñ poterit pbari q̄ illud bñficiũ rõe ꝯceſſionis ſpectabat ad me: nõ ad ce dentẽ: vel q̄ ipe cedẽs p⁹ ceſſerat in manib⁹ ordina rij vel p ipm fuerat illo ꝓuatus: ⁊ his ſilia q̄ narratio nẽ pape nõ perimũt. facit ꝯ accu. cũ dilecti. Ex his di ſtingue narratiua reſcriptoꝝ papaliũ: an ſup his nõ fundat intẽtio papalis: ⁊ tũc nõ pbant: vt in decre. ſi papa. aut fundat: ⁊ tũc ſubdiſtingue. aut ſunt de ꝓpo facto: ⁊ faciũt pleniſſimã q̄ perimi nõ põt. aut de alie no: tunc faciunt plenam. ſed perimi põt vt prediri.

Narra tiua pa pe vtꝝ pbent.

c ¶ Cenſemus. quaſi iudicam⁹/ſentẽtiam⁹/ſtatui mus/iubem⁹/deliberam⁹/exiſtimam⁹. hec omnia ſo nat hoc verbum: vt. J. dicam de concef. preben. c. j.

d ¶ Pendentia. Concor. clemen. de iudi. diſpendio ſam. in ſi. ibi vide.

¶ Glo. ſeq. diuidit ⁊ dicit quid ſupplet.

Um iudei. ¶ Primo ponit dictum. Scd̄o cõtrafacietĩ penã imponit ibi: q̄ ſi. Supplet concilium lateraũ. ꝟ. co. iudei.

Addi tio. d. helie.

¶ Aliqui ponũt iſtã clemen. in titulo de pbatioib⁹: th̄ dñs Panor. ponit in tit. de

giati q̄ in quacũq; cã ſiue i criminali ſiue ciuili: xp̄iani nõ poſſent eſſe teſtes ꝯ ipos iudeos: ita q̄ null⁹ cõtra iudeos ferret teſtimoniũ niſi eſſet iudeus: ⁊ ſic cõ ueniebat ⁊ decebat xp̄iano ſi volebat hr̄e teſtem ꝯ iu deũ q̄ ipe xp̄ian⁹ accipet iudeũ p teſte. Et illud erat bñ graue ipis xp̄ianis q̄ ipſi iudei īfideles eſſent me lioris cõditionis ꝗ̄ ipi xp̄iani. Jdeo papa Clemẽs fe cit hãc clementinã in qua cauet q̄ nõ obſtãte ꝯſuetu dine quacunq; vel puilegio ipſi iudei ꝯuincunt p teſtes xp̄ianos his p̄ſuppoſitis figura ſic caſu;. ¶ Sũt nõnulli p̄ncipes ⁊ ꝗ̄ plurimi q̄ auaricia ceci attrahũt ad ſuas puincias inſtos iudeos vl̄ ſarracenos: vt ab iſtis iudeis vel ſarracenis quotãnis. i. ſingl̄is annis poſſint ab ipis iudeis vel ſarracenis pecuniã q̄ſi infinitã extorq̄re: dictos iudeos vel ſarracenos puilegiũ do puilegijs ꝑ nãrib⁹ ꝗ̄ ꝑ̄pluma iura cõia. ⁊ nõ ſolũ iura ſz ⁊ xp̄ianã religionẽ inficiũt: ⁊ in opprobriũ xp̄ianitatis hñt: ſiue religioĩ opprobrioſuz eſt. Nos Cle. papa cõ ſtituti ad hoc vt oĩ codorã. i. ſanctã fidẽ conſeruem⁹ queadmodũ. i. ſicut fecit beat⁹ Petr⁹: et mel⁹ ſi poſſi bilitas nos nõ redarguat i dño exhortamur ⁊ ſuppli cam⁹ p̄ncipes tales ne decetero. i. deincepe et ãmodo cõcedãt talia puilegia ipis iudeis vl̄ ſarracenis. ⁊ ne pmittãt. i. patiant ſeruare iã ꝯceſſa: q: ſi ipi iudei vel ſarraceni p̄ſumpſerit vti talib⁹ puilegijs ꝯceſſis a p̄n cipib⁹. ⁊ ꝯs volum⁹ q̄ cõio. i. cõicatio xp̄ianoꝝ eis. i. ab eis ſuſtrahat. i. ſecludat ⁊ remoueat. ⁊ ſi ipi xp̄iani ppter hoc noluerit abſtinere a cõione ſeu cõicatiõe dictoꝝ iudeoꝝ vel ſarracenoꝝ cõpellant ipi xp̄iani abſtinere cẽſura eccl̄iaſtica. i. p cẽſurã eccl̄iaſticã que eſt excõicatio ſi op⁹ fuerit. h. d. h. r. ¶ No. q̄ xp̄iani p ducti i teſtes ꝯ iudeos pñt p exceptionẽ criminis a te ſtionio repelli: q: lz iudei ſint/nõ th̄ dz legitima exce ptio illis ſubtrahi. vt no. glo. i ꝟ. xp̄ianos. ¶ No. q̄ iu dei regularit nõ ꝯpellunt p eccl̄iam: ſz p iudices ſeclã res: in caſib⁹ th̄ de eis iudicat eccl̄ia: vt in glo. in ver. principũ. ¶ No. q̄ p̄ncipes nõ pñt puilegiare iudeos vel ſarracenos in his q̄ ſunt opprobrioſa fidei: vt hic tert⁹ iũcta glo. pallег. in ꝟ. p̄ncipũ. in ſi. ¶ No. q̄ exhortatio eſt quoddã cõſiliũ. et eſt regularit ad inſtar cõſilij. Cõſiliũ aũt reuerẽtie obligat: ſec⁹ in cõſilio ꝑ̄fe ctionis. vt in glo. in ver. exhortamur. vide Panor.

Caſus lr̄alis d. helie

Notabilia.

f ¶ Sarraceni. vnde vtriq; dicant ſcripſi de iudeis ⁊ ſarracenis ſuper rub.

g ¶ Criminalibus. de vtriſq; forte continebat priuilegium: ſed forſan de alteris tm̄.

a ¶ Chriſtianos. Lic3 xpiani ↄ illos recipiant in teſtes pñt tñ p exceptiõem criminis p eos a teſtimonio repelli vt ſatis ſcripſi poſt hoſti.§.eo.iudei.
¶ Glo.ſequens ponit regulam. remittit ad caſus exceptos ⁊ ponit motiuum.

conuinci p chriſtianos[a] non poſſint: ſe priuilegijs regum et principum[b] tueãtur: (qꝛ id nedum iuri[c] contrariũ: ſed et chriſtiane religioni[d] opprobrioſum eſt q̃plurimũ et aduerſum) reges eoſdẽ et principes in dño exhortamur[e] ne concedant huiuſmodi decetero priuilegia vel ſeruẽt: vel ſeruare permittant[f] etiã iam cõceſſa. ¶ Qꝫ ſi iudei aut ſar

b ¶ Principũ. Uide qꝺ dixi.j.ꝺ bapti.c. vno regulariter iudei nõ ↄpeſcunt per eccliam: ſed p ſeculares principes ſub qb[9] degũt. de iudeis. iudei.ij.⁊.c. poſtulaſti.⁊.c.non nullis. i fi.et fa. j.de re iu.paſtoralis.in pñ.⁊.§. de vſur. poſt miſerabilẽ. i caſib[9] tñ eoſ iudicat eccleſia q̃ no. i pdi.

Iudei q̃re tolerant a pñcipibus.

c.iudei.ad q̃s addas iſtũ caſuz. Cõſueuerũt aũt pñcipes ꝑpter magnũ lucrũ qꝺ a iudeis in terris ſuis degẽtib[9] ↄſequunt eis fauere.et eos priuilegiare vt ħ.de vſur. q̃cito. circa illa tñ q̃ ſunt opprobrioſa fidei illos priuilegiare nõ debẽt: vt ħ.
¶ Gl.ſe.obijcit ⁊ ſoluit.

Equalitas dꝫ eẽ in iudicijs q̃lit itelligitur

c ¶ Iuri.§.e.iudei. Sꝫ cũ in iudicijs ſit ſeruãda paritas.de mu.pe.c.ij.C.de pri.ſa.ſcri.l.in ſacris. de excep.cũ inť.§ vĩ iuridicũ q̄ ſicut xpiani iudeos nõ recipiũt ↄ ſe: ſic nec ipi ↄ iudeos recipi debeant. Sol.eq̃litas iſta reſpicit pſonas actoris ⁊ rei: vt regulariť non liceat vni qꝺ nõ liceat alteri.de reg.iu.nõ lꝫ. li. vj. ſed non reſpicit pſonas teſtiũ. alr̃ ſequereť q̄ fide dign[9] qui nõ recipit cõtra ſe crimmoſum vel excõicatum in teſtem nec cõtra illũ in teſtimonium recipi poſſit.
b ¶ Religioni. Quattuor modos quibus ſumiť religio.no.§.de regu.ſuper rubrica.

Exhortationi reuerẽtie parẽdũ ẽ.

e ¶ Exhortamur.curialiť loqť ħ papa.⁊ ẽ ſi.de ſta. mo.recolẽtes.j.ꝺ iude.c.j.poťat ei eis ↄminari ⁊ iñigẽ eis penã.ꝺ iude.iudei.ij.ꝺ ma.⁊ obe.oẽs.⁊.c.ſolite.ꝺ iudi.nouit.lꝫ aũt hec exhortatio videať: ↄſiliũ ẽ tñ reuerẽtie cui nc̃io parẽdũ ẽ.ꝺ hoc ꝺ eta.⁊ q̃li.ad aures.
f ¶ Permittãt.ↄcor.de his q̃ fi.a ma.pte.c.q̃ſiuit.ꝺ ſen.exc.nouit.ↄcor.ↄci.vieñ.§.de ſup.neg.pla.c.vno.
g ¶ Uti non punit impetrantem tñ: ſed vtẽtem.ſi. de reſcrip.ex tenore.

Iudei indirecte ab eccľia excõicãtur.

h ¶ Subtrahať. Sic indirecte excõicat illos eccľia de iude.iudei.⁊.c.ſi iudeos.⁊.c.poſtulaſti.⁊.ꝺ deci.ꝺ terris.de vſur.poſt miſerabilẽ.⁊.c.q̃to.de priuil. q̃to.
i ¶ Si opus fuerit.ſ.qꝛ monitioni nõ paret qꝛ ſemp precedit cenſurã. de ſen.excõ.ſacro.

divisio

Teſtib[9]. ¶ Primo decidit caſum dubiũ. Scðo illius rationẽ reddit ibi: cũ nõ minus. Imola.

Additio.d. helie.

¶ Iſta clemẽtina determinat.c.fraternitatis.in q̃ dꝛ q̄ in cã appellatiõis ſup nouis articulis ſeu capitulis teſtes noui ⁊ veteres ꝑducanť.erat etiã dubiũ ⁊ non terminabať p illud.c.an in cã pñcipali etiã liceret ꝑducere nouos teſtes vel veteres ſi minus fuerat probatũ ⁊ fuerat renũciatũ ⁊ ↄcluſum in cã. Et ibi reſpõdet q̄ nõ licet nouos teſtes ꝑducere: nec in cã appellatiõis ſuper nouis articulis licet ꝑducere nouos teſtes: nec in cã pñcipali ſup eiſdẽ articulis ſeu directo ↄrijs. his pſuppoſitis caſus eſt.

Caſus ſ̃alis d.helie

¶ Titi[9] habebat domũ quã dicebã meã eſſe: ⁊ ſic intentabã cõtra ipm rei vendicationẽ: ⁊ ſic controuerſia inter nos fuit mota. nos in iudicio in tãtũ ꝑceſſim[9] q̄ articulos poſitiões ⁊ teſtes nros hincinde ꝑduxim[9]: ita q̄ renũciauim[9] ⁊ cõcluſim[9] in cã: ⁊ teſtes publicauim[9].i. quicq̃d teſtes depoſuerũt: ⁊ dicta ipoꝝ legim[9] ⁊ ſciuim[9] q̃cq̃d dixerũt ⁊ depoſuerũt. hoc fctõ publicatis teſtib[9] video q̄ teſtes q̃s ꝑduxi nõ ſatis dicũt ꝑ me vt poſſim p eos probare me dñm dom[9] quã Titius poſſidet quid facio ꝑpoſui q̄ ꝑducerem tales ⁊ tales: et inſtruerẽ eos taliter q̄ ipſi dicẽt verba p q̃ dom[9] mihi adiudicabitur. vľ etiã nõ volo ꝑducere teſtes nouos ſup eiſdẽ articulis datis: ſꝫ ſup directo ↄrijs: queriť an poſſim? Rñdet Clemẽs q̄ non: ꝑpter metũ ſubornationis. Or video q̄ in cã pñcipali nõ poſſuz ꝑducere teſtes nouos ſup eiſdẽ articulis vel directe ↄrijs: pono q̄ in pñcipali cã fui ↄdẽnat[9]: a qua quidem ſnĩa appellaui. q̃ro mõ an corã iudice ad quẽ. hoc eſt: corã iudice q̃ cognoſcit an bñ appellauerim vel nõ poſſim ꝑducere teſtes nouos ad pleni[9] ꝑbandũ qꝺ min[9] plene ꝑbaui in cã pñcipali? Et rñdet q̄ nõ pari rõne: videlꝫ ꝑpter metũ ſubornatiõis. Sed an iterũ poſſim ꝑducere teſtes q̃ fueřt ꝑducti i cã pñcipali ſup nouis articulis? Rñdet q̄ ſic.h.d.p.d. vide

Teſtes publicare q̃d eſt.

racent priuilegijs talibus vti[g] pſumpſerint chriſtianoruz cõmunio eis ſubtrahať[h] ſic q̄ xpiani ab eorũ abſtinere cõione cenſura eccľiaſtica (ſi op[9] fuerit[i]) cõpellãť. I dẽ

¶ Publicatis atteſtationibus teſtes ꝑduci nõ poſſunt etiã in cã appellationis ſup eiſdem articulis vel directe cõtrarijs. Ioan.and.

Teſtibus[k] Capl̃m.ij.

Ordo littere.

tex. Sicut nõ lꝫ in cã pñcipali ꝑducere alios vľ eoſdẽ teſtes ſup eiſdẽ articulis vľ ſup directo ↄrijs. hoc dico. teſtib[9] ⁊ eoꝝ atteſtatiõib[9] rite receptis ⁊ publicatis: ſic nõ dꝫ licẽ i cã appellatiõis: cũ ſubornatio nõ ſit min[9] timẽda: imo tã eſt timẽda q̃ in cã pñcipali. h.d.

Notabilia.

¶ Nota q̄ publicatio atteſtationũ ipedit teſtes ſup eiſdẽ articulis vľ directe ↄrijs ꝑduci. q̃ñ receptio illorũ teſtiũ ſeu depoſitio tenuit alr̃: vt i glo. cũ i tex. i verbo rite. ¶ No. q̄ ſi publicatio atteſtationũ eſt idiſcrete facta puta inſcia vel inuita pte ex cã rõnabili ↄdicẽte nõ ipedit q̃min[9] ps q̃ teſtificata non adhuc vidit teſtes ꝑducẽ poſſit: vt glo. i ṽbo publicatis. ¶ No. q̄ pte aduerſa ↄſentiẽte ceſſat diſpoſitio huius cle. ¶ Not. glo. i ṽbo ꝑducẽ: qꝛ neſcio alibi. ¶ No. q̄ ſup veteribus capl̃is nullo mõ ꝑbatis vel ꝑbabilib[9] aliter q̃ p teſtes puta p inſtr̃a: lꝫ ꝑducẽ teſtes in cã appellatõis in qb[9] caſib[9] nõ hꝫ locũ hec clemẽtina: ſꝫ ꝑcedit lex p hãc. C. de tẽp. ap. i glo. fi. ¶ No. tex. [rite]. i. recte ſm Priſci. ⁊ dꝛ a ritu. Papias ṽo dicit rite recte. iuxta morẽ legitie ꝑbe. ¶ No. atteſtatiõib[9]. i. dictis. teſtiũ. vñ atteſtatiões ſunt dicta teſtiũ vel teſtimõia ordie iuris in ſcripti redacta. ¶ No. publicatis q̄ dicta teſtiũ dñr publicata q̃ñ inť ptes legiť illud qꝺ q̃libꝫ teſtis depoſuit ⁊ ptes ſciũt quõ teſtes depoſuerũt vľ p eis vľ ↄ: ⁊ actor ſcit q̄ talis teſtis depoſuerit tale q̃d ⁊ illꝺ facit ꝑ me: taľ teſtis ꝺpoſuit tale q̃d ⁊ illꝺ facit ↄ me ⁊ ſuit reo Eꝫ aũt re[9] ſcit q̄ taľ teſtis ꝺpoſuit tale q̃d qꝺ facit p eo ali[9] teſtis depoſuit aliud qꝺ facit ↄ eũ: ⁊ iſto mõ dicta teſtiũ dñr publicata: qꝛ publice fuerũt lecta. i. corã ptibus. ¶ No. nõ min[9] imo tantũ: qꝛ tãtũ eſt timẽda ſubornatio teſtiũ in cã appellationis ſicut in cã pñcipali.
¶ Glo.ſe. ponit q̃d determinat ⁊ breuiũ gloſarũ cãm.
k ¶ Teſtib[9]. Determinat not.§.eo. fraternitatis.

e.iiij.q.iij.ſi q̄s teſtib⁹.ꝛ q꞉ decre. illā ſolēniter cōmen tam ꝛ ipſi⁹ cōmēti habeꝫ copia꞉ facili⁹ hāc trāſibo.

a ❡ Rite. hoc dicit ꝓ tāto꞉ q꞉ ſi receptio teſtiū nō te neret. puta facta p eū q̄ non erat iudex cauſe vel facta ſup principali lite nō cōteſta. eo caſu quo fieri non potuit vt lite nō cō teſt. accedēs. ij. publicatio iſtarum atteſtationum nō impediret productionē rite fiendam. facit qꝺ no. ꝫ.e. cū cauſam. in fi. vi. glo. Itē ſi aliqui teſtes depoſuiſſent ſuper articulo non incluſo ſuper quo vide qꝺ ſcripſi poſt Inno. in decre. fraternitatis. in. v.q.

rite[a] receptis et eorum atteſtationibus publicatis[b]꞉ ſicut nō licet ſuper eiſdem[c] vel directo[d] cōtrarijs articulis alios[e] vel eoſdē teſtes in principali cauſa ꝓducere[f] ſic non debet in appellatiōis[g] cauſa licere. ❡ Cum[h] nō minus in appellationib⁹ ꝙ̄ in principali cauſa ſubornatio[i] ſit timenda.

b ❡ Publicatis. Repete rite꞉ hoc dico ꝓ tanto꞉ quia ſi indiſcrete/inſcia/vel inuita parte iudex publicaret꞉ ꝛ pars que teſtificata nōdum didicit. adhuc et teſtes producere poſſet. et hoc caſu verificari poſſet qꝺ no. Ber. ꝫ. eo. cōſtitutus. ij. in vlti. glo. vt ibi ſcripſi.

c ❡ Eiſdē. Sup notis em̄ hoc l3 etiā in cā ꝓncipali꞉ ꝛ q̄ ſint noua plene ſcripſi i decre. fraternitatis. j. q. ij.

❡ Gloſa ſeq. primo dicit quid de indirecta. Scꝺo de directa. dat caſum exceptum ꝛ ponit exempla.

Atteſtatiōibus publicatis ꝯtrarietas indirecta probari poteſt nō autē directa.

d ❡ Directo cōtrarijs. Indirectā ꝟo cōtrarietatem bn̄ l3 ꝓbare per teſtes poſt atteſtationes publicatas꞉ puta abſentiā partis vel teſtis a loco eo tpe de q̄ depoſuit p modū decre. ex tenore. ꝫ. eo. qꝺ intellige vt ibi dixi. ad idē. C. de cōtrahē. ſtip. optimā. ſup directa ꝟo cōtrarietate nō l3꞉ niſi opponereꝫ falſitas directa ipſius teſtis cū corruptione꞉ de q̄ ſcripſi de ꝓba. c. l3. ſup glo. ij. Eſſent aūt directe ꝯria capla de legitimitate ꝛ illegitimitate꞉ de ꝑſentia ꝛ abſentia de furore ꝛ ſana mente de actu ſpontaneo/ꝛ coacto꞉ de virginitate/ꝛ corruptione꞉ qn̄ talia ꝛ ſilr̄a de eiſdē perſonis/ꝛ actibus꞉ de eodē inſtanti temporis ſic contrarie formarentur.

e ❡ Alios vel eoſdem. reprobat opi. Hoſtien. qui dicit in appellationis cauſa articulū antiquū poſſe reprobari per teſtes nouos꞉ ſed non per antiquos.

f ❡ Producere. Hoc regulare fallit in multis caſib⁹ q̄s ſcripſi in decre. fraternitatis. in. ix. q. ꝛ notat Spe. in titu. de teſti. §. ſatis vtiliter. et qꝺ dicit ꝓducere intellige ꝯ partē inuitā ſup q̄ vide qꝺ ſcripſi in vlti. q.

❡ Gloſa ſequēs oſtēdit quid reprobat ꝛ quid approbat ꝛ remittit.

Atteſtatiōibus publicatis in ꝓncipali꞉ nō l3 in cā appellatiōis teſtes ꝓducē ſuper iiſdem caplis.

g ❡ In appellationis cauſa. Reprobat cōmunē opinionē legiſtarū dicentiū ꝙ publicatio atteſtationib⁹ in principali licebat producere in cā appellationis teſtes ſup eiſdē capitulis. In hoc concor. Hug. Jo. and. Tan. Azo. ꝛ Accur. p. l. eos. C. de appel. ꝛ. C. de temp. ap. per hāc dicentes ꝙ §. q̄ ꝟo. in aut. de teſti. coll. vij. loquiꝫ de teſtib⁹ ꝓducendis in cā principali ſed canoniſte cōtra. ſcꝫ glo. Lau. Vin. Tan. Phi. Gof. ꝛ Inno. in predi. decre. quib⁹ videtur cōſentire Guil. in Spe. de teſti. §. ſatis vtiliter. ver. ꝛ breuiter. ꝛ mouebantur per rationem hic inſertam꞉ ꝛ vide qꝺ no. in ca. fraternitatis in. iij. glo. ꝛ quod ibi ſcripſi.

h ❡ Cū. ꝓ q꞉. redditiuū cauſe ꝯcor. ꝺ ꝯſue. c. ij. ꝛ certe huic rōni legiſte rn̄dere nō pn̄t. q̄ ſumiꝫ etiā ex ꝑcedenti §. q꞉ ꝟo. vbi de hoc. Ad leges Codicis q̄s pro ſe inducūt facile rn̄deꝫ vt intelligant de veterib⁹ caplis nullo modo ꝓbatis꞉ vel ꝓbatis aliter ꝙ̄ p teſtes. ſup quib⁹ in appellatiōis cā bn̄ l3 ꝓducere teſtes. Jo. an.

i ❡ Subornatio. Ad huiuſmodi intellectū꞉ vide qꝺ ſcripſi in decre. fraternitatis. in. viij. q.

❡ Glo. ſeq. ſummat principale dictum. ſcꝺo diuidit et partes ſummat.

❡ De iureiurando.

❡ Clemēs. v. in cōcilio Vieñ.

❡ Juramenta que romane eccleſie preſtant romani principes fidelitatis exiſtūt. Joā. an. Capi. vincū.

Romani[k] principes

Romani. ❡ Declarat illa fore fidelitatis iuramenta q̄ preſtat imperator eccle. romana. approbationis ſue tempore ſm formā capli tibi dn̄o꞉ ꝛ tpe coronationis ſm formā in pōtificali deſcriptam. Et primo ponit exordiū in q̄ dicit romanos principes ꝓ tpe romanis pōtificibus ſua capita ſubmiſiſſe꞉ et ſe illis aſtrinxiſſe vinculo iuramenti. Scꝺo ibi dudū. narrat aſſertionē impatoris Hērici ſe negātis ro. pō. p fidelitatis iuramētū aſtrictū exprimēs qꝺ dedit cām denegatiōi ꝑdicte. Tertio ibi. nos itaq꞉. prouidēs ꝯ futura pericula ponit duo iuramēta q̄ ꝑſtiterat ipſe Hēricus eccl'ie romane primum approbatiōis ſue tpe p ꝓcuratores ad id mādatū habētes ſm formā. c. tibi dn̄o. Scꝺm tēpore coronatiōis ꝛ ꝯſecratiōis ſue꞉ qꝺ in vrbe ꝑſtitit per ſeipm̄ ſm formā in pōtificali deſcriptā. Quarto ibi꞉ ceterū. narrās talia etiā ſacramēta preſtita p Albertū immediatū predeceſſorem ipſi⁹ Rodulphi ꝛ alios reges romanos declarat illa fore fidelitatis iuramēta. Quinta ibi꞉ porro. ponit formā iuramēti quā ipſe Hēricus ꝑſtiterat in ingreſſu Italie꞉ ꝛ quā innouarat coronationis tēpore que dicit patere per litteras ipſius Hērici in archiuis curie romane reſeruatis. Jo. and.

k ❡ Romani. Iſtā clementinā lego vſq꞉ ad §. dudū que ponit vnū exordiū. in q̄ dicit ꝙ romani principes. id eſt impatores ſubmiſerūt ꝛ aſtrinxerunt ſe vinculo iuramēti. puta iurādo ſua capita romanis pōtificib⁹ ſubmittēdo. Sed figura ſic caſum. Certū eſt ꝙ de⁹ nobis dedit vicariū in terris cui dixit. q̄cūq꞉ ligaueris et q̄cūq꞉ ſolueris. i. deligaueris. ſoluta. i. deligata erūt. Hoc dicebat Jeſus btō Petro vicario ſuo. Petre q̄ſcūq꞉ excōicaueris i terris. excōicati ꝛ maledicti erūt i celis. Et q̄ſcūq꞉ ſolueris. i. diſſolueris abſoluēdo in terris꞉ erūt abſoluti in celis. Et iſti Petro voluit dare iuriſditionē ſpūalē exercitatiue꞉ vel vtrāq꞉ iuriſditionē ſm alios voluit dare꞉ ſcꝫ ſpūalē ꝛ tēporalē. Spūalem exercitatiue. tēporalem in habitu. nō dādo ſibi exercitiū ipſi⁹ iuriſditiōis tēporalis꞉ ſed dādo exercitiū principibus. ſcꝫ regib⁹/ducib⁹/comitibus/baronib⁹. Mō quero nōne Jeſus voluit iſtos ꝑncipes q̄bus dedit iuriſditionē tēporalē/hoc eſt dedit eis poteſtatē ſup rebus tpalibus exercendis eſſe aliquo modo ſubiectos ſuo vicario. i. ro. pō. ꝛ nōne voluit vt iſti ꝑncipes preſtēt ipſi ro. pō. aliqua iuramēta꞉ et nōne voluit vt ipſi ſubmittāt ſua capita ipſi ro. pōtifi. i. Ad qꝺ rn̄det in tex. Clemēs ꝙ ſic. dicendo vt ſequiꝫ. Principes romani ꝓfeſſores fidei orthodoxe. i. ſctē. venerātes feruore fidei. id eſt cū magno affectu ꝛ prōptitudie clare deuotionis ſacroſanct ā roma. eccle. cuius romane eccleſie noſter redēptor xp̄s eſt caput. ac. i. etiā principes romani venerantes romanū pontificē vicariū eiuſdem. xp̄i noſtri redēptoris. nō reputauerunt indignū ſub-

Caſus
Falſis dn̄i hexlye.

Ordo littere.

mittere.i.ſubijcere ſua capita.i.ſeipſos eidē ro.pon.a quo roma.pō.ipſi principes aſſumūt.i.capiūt ꝓbatio nē.i.approbationē ſue pſone ad apicē imperialis celſi tudinis aſſumēde. Nam romanus pōtifex approbat eos. ſcʒ inſpiciēdo an ſint tales ꝙ p̄ſint tpe neceſſitatis fidē xpianā.i.fi=dem xp̄i defen=dere.⁊ a q̄ roma no pontifice ipſi principes aſſu=mūt.i.hñt vl' ca piūt coronā ipe=rij:necnon id eſt etiā ipſi pncipes accipiūt vnctio=nē.i.vnguētum q̄ vngunt ⁊ con=ſecrationē.quia papa eos conſe=crat ⁊ ipſi princi pes non reputa uerūt idignū im mo crediderunt bene dignum ſe

cipes orthodoxe[a] fidei pfeſſores[b] ſacroſctā ro.ec. cuius caput eſt chriſt⁹[c] redēptor nr̄ ac romanū pontificē eiuſdē redēptoris vicarium[d] feruore fidei ⁊ clare deuotiōis pōpti=tudine[e] venerantes[f] eidē romano pontifici:a q̄ approbatione pſone ad imperialis celſitudinis apicem[g] aſſumende necnō vnctionē:ↄſecrationē ⁊ imperij coronā accipiūt ſua ſubmittere[h] capita nō reputa

aſtringere illi roma.ponti. ⁊ eidē eccl'ie vinculo iuramēti.q̄ eccl'ia trāſtulit iperiū a grecis in germanos.i. in alemanos. Nā greci ſolebāt hr̄e imperiū. Et a qua eccl'ia ius ⁊ ptās eligēdi regē aliquē ſuppleo poſtmodū ꝓmouendū in imp̄atorem ꝑuenit ad certos princi pes eoꝝ: q̄ ſunt certi pncipes i Germania q̄ hñt poteſtatē ⁊ ius eligēdi aliquē regē in imp̄atorē.qđ ius eccleſia eis ↄceſſit: ꝑut.i.ſicut manifeſtāt nobis ro.pontī.tā mos obſeruatiōis antique.i.antiq̄ ↄſuetudo romanoꝝ tp̄ibus nouiſſimis.i. vltimis ⁊ trāſactis.renouate etiā ĩ nouo ⁊ nr̄is tpib⁹ illā ↄſuetudinē antiquā renouam⁹:quā forma iuramēti hmōi inſerta.i.poſita ⁊ ſcripta hmōi canonibus.i.ↄſtōnib⁹ ſacris. hoc dicit.

¶ Nota ꝙ papa eſt xp̄i vicari⁹. ⁊ ſi alicubi inuenit ꝙ eſt Petri vicari⁹ illa eſt iꝓpria locutio. vl' exponit.i. gerit vicariā quā geſſit Petrus. Vicari⁹ eñ nō dat vicariū.de offi.vica.c. clericos. Hoc vult glo.i ṽbo xp̄o.

Apex apis et apex apicis differt. ¶ No.ꝙ differētia eſt inter apes apis. ⁊ apex apicis. Nā apes apis eſt animal mellificās. Apex apicis eſt ſummitas cuiuſcꝫ rei. Vel dicatis ꝙ apes apis plura ſignificat. Primo eñ vt dixi eſt quoddā aīal volatile mellificās.qđ naſcit ex carnib⁹ bouinis ſepultis ⁊ certo tpe putrefactis. Et ſunt plura talia aīalia volatilia et ſtercorib⁹ ⁊ carnib⁹ aīaliū putrefactis naſcētia: vt bruchi ⁊ locuſte ex ſtercorib⁹ et ſcabro de carnibus

Apes vñ dr̄. equoꝝ:fucus de mulis. veſpe de aſinis. Et dr̄ ab a qđ eſt ſine.⁊ pes pedis.q̄ p̄mo naſcit ſine pedib⁹.⁊ poſtea accipit pedes. Itē apes vel apis (vt ait Plini⁹) dicebatur quidā taurus.qui de nilo ſolebat exire.⁊ geſticulatione ſui corpis predicere futura. habēs in humero dextro ſignū cādidum ad inſtar lune cornicularū. Itē apes vel apis erat ꝓprium nomen cuiuſdā regis grecoꝝ. Item apes eſt deus apū. Et pro prima ſignificatione eſt feminini generis.ſed ꝓ aliꝭ eſt maſculini. Item in prima ſignificatione ⁊ vltima corripit primā

verſus ſillabam ſed in aliꝭ ꝓducit. vnde verſus. Mel fert et

Apex q̄d eſt. deus eſt apis bos/rex/ſimul apis. Sed apex maſ.i.id eſt ſummitas.qđ eñ in ſummo eſt a pedib⁹ remotum eſt ⁊ q̄ncꝫ apex dr̄ littera. Et ꝓpꝛie apices dicunt lr̄e q̄ in frontiſpitijs muroꝝ/ vel eccleſiarū ſcribuntur ⁊ in pncipijs libroꝝ ⁊ in titulis legū. Itē quelibet lr̄a q̄ncꝫ dicit apex. Vñ in marco. Unus apex nō preteribit. Et apex dr̄ ligamen. Itē apex dicitur pileus ſubtilis quo

gētiles ſacerdotes vtebant. Item dr̄ ſummitas galee ſcʒ con⁹ ſup quā criſte ponūtur. Papias āo dicit apex apicis dicr⁹.q̄ longe ſit a pedib⁹.i. ſumma ps ſtricis/ vel coni/ vel galee/ vel mōtis/ vel lr̄e. Itē apex eſt ſummitas honoris/ vel diſtinctionis nota. Vñ Apex lr̄a. ſignū galee. dignitas altiſſima mitra. ¶ Not. in germanos Germania nie. ſemi nini gne. terra diues pplis imanib⁹. Et dr̄ a gigno ⁊ immania. Vñ ꝓpt fecunditatē gignēdoꝝ poploꝝ imaniū dicta eſt germania. Et ſunt due germanie.ſcʒ ſuperior iuxta ſeptētrionale occeanū. Inferior circa rhenū. Vl'

rūt indignū:ſecꝫ[i] illi et eidem eccl'ie q̄ a grecis iperiū trāſtulit in germanos: ⁊ a q̄ ad certos[k] eoꝝ principes ius ⁊ poteſtas eligēdi regē in imperatorē poſtmodū ꝓmouēdū ꝑuenit[l]: aſtringere vinculo iuramēti: ꝑut tā mos obſeruationis antiq̄[m] tp̄ib⁹ nouiſſimis renouate ꝙ̄ forma iuramenti hmōi ſacris iſerta canonib⁹[n] manifeſtāt. ¶ Dudū ſane iter quondā Henricū imperatorē

Germanie declaratio.

dicit germania q̄ſi gerēs imania: q̄ plurimū abūdāt ibi corpora imania holʒ.et imanes natiōes ſeuiſſimis durare frigorib⁹. Que mores ex ipſo celi rigore traxerunt feroces aio ibi ſunt hoies. ⁊ ſemꝑ idomiti: raptu venatucꝫ viuētes. Horū plurime gentes varie armis diſcordes habitu. linguis diſſone. ⁊ origine vocabulorū incerte. Inde Germanus na.nū.⁊ germanicus ca.cū.i.de germania exiſtēs vl' nat⁹. Et hinc Germanic⁹ ei.q̄dā ceſar q̄ germaniā deuicit vel q̄ eo anno natus eſt q̄ pr̄ ei⁹ deuicit germaniā. Habem⁹ etiā german⁹ na.nū.⁊ dr̄ a genitrix ⁊ a mano nas. Propꝛie q̄dē germani vel germane dicunt q̄ vel q̄ hñt eandem matrē: ſed diuerſos patres.i.ab eadē genitrice manantes.

a ¶ Orthodoxe. Si.ar.de ſum.tri.dānamus. verſ. licet ergo ibi exponitur.

b ¶ Profeſſores. Venerantes qđ eſt.J.redeas retrograde. vſcꝫ ibi: fauore.

c ¶ Chriſt⁹. Ad col.j.de ſac.vnc.c. vno ver.ſed vbi.

d ¶ Vicariū. De homi. ꝓ hūani.li.vi. de trāſla.c.ij. ⁊.iij. Et cū dr̄ ꝙ ē vicari⁹ Petri.vt.lxiij.di.ego Ludouicus.j.q.i.nō eḡles.ⁱ.q.vij.q̄ciēs: ⁊ eſt iꝓpꝛia locutio vel exponit.i.gerit vicariā quā geſſit Petr⁹: vicarius enim non dat vicarium.de offi.vica.clericos. — Papa nō ē ꝓpꝛie vicari⁹ Petri.

e ¶ Promptitudine. Quaſi parata ⁊ expedita affectione ⁊ ſine difficultate. — Prōptitudo q̄d ſigt.

f ¶ Venerātes.xvij.di.§.huic.⁊.xix.di.in memoria xxj.diſt.nūc autē.⁊.c.inſantu.cū ſi.⁊ hic tolle litteram non reputarunt indignā ſua ſubmittere capita.

g ¶ Apicē. Apes apis volatilis q̄dā eſt: de q̄.de ↄſe. di.v.nūcꝫ.de decl. nūcios.⁊.vij.q.j.in apib⁹. ſed apex apicis ponit ꝓ ſummitate honore vel diſtinctiōis nota qđ eñ in ſummo eſt a pedibus vel infimis diſtat: ⁊ hec ſummitas tp̄alia reſpicit. de maio.⁊ obe.ſolite. — Apes et apex differt.

h ¶ Submittere. Facit.lxiij.diſtin.valentinianus de iudi.nouit.ver.nos igitur.

i ¶ Secꝫ. Aſtringere vinculo iuramēti: quod eſt.J.

k ¶ Ad certos. Qui ſunt illi.no.de re iudi. ad apoſtolice.in ſi.lib.vj.

l ¶ Peruenit. De elec. venerabilem.

m ¶ Antique. Cōcor.ſ̄.de trāſla.ꝑto.⁊ mos fideliſſime vetuſtatis ſeruādus eſt.C.de teſta.teſtamēto.

n ¶ Canonibus.lxiij.diſtin.tibi domino.

¶ Dudum. ¶ Poſtꝙ̄ diximus in §.precedenti qua= — Additio dñi helye.

tunc romanorum regem[a]: et charissimū i[n] xp̄o filiū nostrū Robertū Sicilie[b] regem gra[u]i discordia[c] suscitata. Nos multis grandibusq3 pericu-lis que exinde ꝓuētura veri-similiter timebanť: intenden-tes celeri[d] et oportuno reme-dio obuiare[e] quibusdā ex fra-tribus nostris san.ro. ec.car. existētib⁹ tunc in vrbe[f] ꝓ re-formāda pace[g] et solidanda cōcordia inter reges eosdem lr̃as nostras sub certa forma duximus destinandas: inter alia inserētes in eis[h] q cū ipi reges eiusdē ecclie spālissimi filij sibi iuramēto fidelitatis ꝛ alis multipliciť essent astri-cti: ipsius ecclie debeant esse promptissimi defensores. Di-ctis autem litteris in notitiā dicti Henrici ad imperiū iā ꝓmoti sic deductis: idē Hen-ricus ab eisdē cardinalibus requisit⁹ vt super cōtentis in illis suū ꝓpositū respōderet: q̄si moleste tulisset q de iura-mento fidelitatis hmōi ꝑ eū prestito in dictis lr̃is mentio haberet: nō familiariter[i] nec secrete[k]: vt tractande pacis qualitas exigebat: sed mul-tis tabellionibus accersitis[l] et requisitis[m] ab eo q de re-sponsionib⁹ suis conficerent

liter principes nō reputauerūt indignum subdici sua capita ro.pō. vinculo iuramēti. Iste ✠ dudū: narrat qualiť Henric⁹ imꝑator asserebat ꝛ affirmabat se nō esse astrictū ro.pō. vinculo iuramenti ab ipo Henrico prestiti. Et dat seu exp̄mit causam quare dicit se non astrictū vsq3 ad ✠ nos itaq3.

Casus litalis d. belle. ¶ Casus Dyabolo p̄fe litis in stigante bellum inter Henricum regem romano-rū imperatorē ꝛ charissimū Ro-bertū filiū nr̃m in xp̄o regē Si-cilie fuit suscita-tū: ita q grande dānū ecclie immi-nebat: nisi pax in proximo tpe fuisset tractata.

Ordo littere. Et nos papa vi-dentes grandia pericula q̄ time-banť ex hoc bel-lo ꝓuentura in-tendētes celeri .i. veloci. ꝛ opor-tuno .i. cōuenien-ti obuiare reme-dio. misim⁹ lr̃as q̄busdā cardinalib⁹ existentib⁹ tunc in ciuitate romana. q̄ lr̃e tractabāt de pace reforman-da ꝛ ficēda inter ipos reges. Et inter alia inserentes ꝛ affirmātes q cū ipsi reges essent specialissimi filij ec-clesie. ꝛ cū ipsi debeāt esse prōptissimi defensores: ꝛ q alis fuissent astricti multipliciter iuramento fidelita-tis ipi ecclesie. nos papa supplicabamus eis q inuicē pacē adinuicē. ꝛ q essent muniti decetero ꝓ omi gn̄e armorum scuto pacis. His auditis ꝛ visis cardinales quibus lr̃e fuerant misse istas lr̃as p̄sentauerunt Hē-rico regi romanoꝝ ꝛ imꝑatori: ꝛ illi supplicauerūt vt suū ꝓpositū ꝛ volūtatē ꝓ responso haberēt. Qui qui-dē Henricus audiēs istas lr̃as faciētes mētionem q multipliciter erat astrict⁹ iuramēto fidelitatis. ꝛ hoc moleste ferēs: tāq3 irat⁹ r̃ndit se nō fore cuiq3 ad fide-litatis iuramētū astrictū: ꝛ de sua respōsione publice tabelliones reqsiuit. qđ secrete facere debebat. ꝛ vo-luit acta habere qualiter ipse dicebat se nō esse subdi-tum/nec cōfitebať se alicui subditum. Et ista dicebat in p̄sentia pluriū hoc audire volētium. Itē vltra dice-bat q ipse nesciebat q antecessores sui romani imꝑa-tores vnq3 iuramētū hmōi p̄stitissent. ꝛ dicebat q nō erat memor q vnq3 talia iuramenta p̄stitisset. h. d. vi de textū. Sane ꝓ sed. dudū .i. olim graui discordia su-scitata .i. orta inter Henricū quondā imꝑatorē: tūc re-gē romanoꝝ ꝛ Robertū charissimū filiū nostrū in xp̄o regē Sicilie. Nos romanus pon. intendentes obuia-re .i. ꝯtraire. ne bellū forti⁹ insurgat celeri .i. veloci re-medio ꝛ oportuno .i. cōuenienti multis grādibus pe-riculis: que pericula timebanť verisimiliter ꝓuētura exinde .i. mediāte illo bello. duxim⁹ lr̃as destinādas .i. mittēdas sub certa forma. hoc ē deliberauim⁹ mit-tere lr̃as q̄busdā ex fratrib⁹ nostris cardinalib⁹ scte romane ecclie tūc in vrbe romana existentib⁹. q̄. s. lr̃e erant ꝓ pace reformanda: et ꝓ concordia solidāda .i. firmāda iter eosdē reges iā noiatos. Et nos. s. inserē-tes in eis lr̃. s. q cū ipi reges sint specialissimi filij ipi⁹ ecclie. ꝛ q cū ipi sint astricti ipsi ecclie multipliciť ꝛ cū ipsi debeāt esse prōptissimi defensores eiusdē ecclesie vult ꝯcludere ro.po. q ampli⁹ bellū ꝯ se inuicē nō du-cant: sꝫ pacifice viuāt: qꝛ scribiť. Regna in se diuisa de-solabūť. Dictis autē lr̃is dedu-ctis .i. lectis ꝛ de-claratis in noti-tiā dicti Hērici iā ꝓmoti ad im-periū. ꝛ idē Hen-ricus reqsit⁹ ab eisdē cardinali-bus. q̄ cardina-les sibi portaue-rant vt ipe r̃nde-ret .i. declararet volūtatē ꝛ ꝓpo-sitū suū sup con-tētis in lr̃is illis. Et cū ipse Hēri-cus suppleo tu-lisset .i. portas-set i alo suo mo-leste .i. male ꝯtē-tus. ex eo. scilꝫ q habebať men-tio in dictis lr̃is de iuramento fi-delitatis per eū p̄stito ipe nō r̃ndit cardinalib⁹ familiariter nec secre-te. vt .i. sicut qualitas pacis tractande exigebat .i. re-quirebat. sed r̃ndit accersitis .i. vocatis. multis tabel-liōibus .i. notarijs ꝛ requisitis ab eo Hērico q ipi cōfi-cerēt .i. facerēt publica instrumenta .i. publicas lr̃as seu acta de suis r̃nsionibus. hoc est q scriberēt ꝟba ali-liter ꝛ formaliter ꝟba q̄ ꝓferret in sua r̃nsione. quam r̃nsionē volebat deferri ad papam. Et inter cetera su-pradicta r̃ndit se nō fore .i. nō esse astrictū .i. obligatū cuiq3 .i. alicui ad iuramētū fidelitatis ꝓpter qđ foret .i. eēt obligat⁹ alicui. Et r̃ndit. s. cardinalib⁹ q ipse ne-sciebat q ancessores sui romāi imꝑatores p̄stitissent vnq3 iuramētū. Et ipe Hēric⁹ simulās .i. fingēs se esse immemorē .i. nō hr̃e memoriā iuramētoꝝ q̄ iuramen-ta p̄stiterat nobis roma. pō. an coronationē suā ꝛ q̄ iu-ramenta ipse innouauerit post coronationem. h. d.

¶ Nota q ad papā spectat reformare pacē iter xp̄ia-nos. Itē ꝛ ad alios p̄latos sīr. ¶ Nota q tabellio de-bet esse rogatus de confectione instrumenti. Nota-billa.

a ¶ Regem. qui nōdum coronatus erat. Ioan. an.
b ¶ Sicilie. q̄ est spālē patrimonium ecclie. de re iu-di. ad aplīce. ver. p̄ter hec. cū suis cōcor. lib. vj.
c ¶ Discordia. diuersitatem cordium designat.
d ¶ Celeri. de celeritate vide ꝑ ꝛ ꝯ. de ele. c. fi. li. vj.
e ¶ Obuiare. Uide quod no. de rescrip. ad hoc in vl-ti. glo. ꝛ quod ibi dixi.
f ¶ In vrbe. anthonomasice. de peni. ꝛ re. significa-nit: ibi de hoc. de ꝟbo. sig. forus. ver. testes.
g ¶ Pace. qđ ad eū spectabat. ꝯ iudi. nouit. ꝛ alios p̄latos. xc. di. ꝑ to. de treu. ꝛ pa. c. j. ꝛ vi. qđ no. ꝯ re iu. ad aplīce. ꝟ. deuotauit. li. vj. ꝑ Archi. xxiij. q. j. noli.
h ¶ In eis litteris. ad cardinales directis.
i ¶ Nō familiariť. q̄si nō māsuete/domestice/ꝛ ami-cabiliter.
k ¶ Secrete. v. q. iij. in loco.
l ¶ Accersitis. quasi collectis vel circa se sitis.
m ¶ Reqsitis. No. tabellionē debere esse rogatum:

de hoc in Spec. de inſtrumen. edic. §. ij. ver. ſed pone. et §. iij. in .j. columna.

Tabellio rogari debet.

a ¶ Inſtrumēta. Ad perpetuā rei memoriam .j. q. vij. maximum. xxvij. q. j. omnes femine.

b ¶ Reſpōdit. Tria capitula cōtinet hec reſpōſio.

c ¶ Cuiq. Romanū pontificē includebat. de maiori. et obedi. ſolite. ad finem.

d ¶ Preſtiterat. Per nūcios vt ſequitur.

e ¶ Innouarat p ſeipſum.

¶ Nos itaq.

Caſus ſ[?] alius d. helie

¶ Iſte §. legit vſq ad §. ceterū. Et dicit quid fecit papa qn̄ audiuit cardinales referentes ea q̄ dixit Henricus: et qd̄ reſpōſum ipſe Henric⁹ dedit lr̄is ſuis: et quōd Hēricus nō habuit lr̄as pape gratas: et quōd ipſe Henricus dixit ſe nō iuraſſe in coronatione ſua quando fuit pmot⁹ in romanū imperiū: nec poſt coronationem. Et etiā cardinales retulerūt ipſi pape qualiter ipſe Hēricus qn̄ recepit lr̄as pape q̄ tractabāt de pace. et cū ſecrete eſſe deberent q ipſe eas publicauit. accerſitis .i. cōuocatis tabellionib⁹: et in copia multorū hoim: et quōd ipſe neſciebat q āнceſſores ſui iuraſſent. et q ipſe erat immemor q vnq̄ iuraſſet. Et p hoc habes totū §. precedētē repetitū. His ſic recitatis a cardinalibus ro. pōti. ipſe ro. pōti. attendens q ſi ipſe dimitteret ipm regē quē de reſpōſione ſua habuerat tabelliones vt ɔficerent inſtrumēta. vt poſſet in futurū p̄iudicare roma. eccl'ie. et talia ſic recitata in p̄ncipio iſtius §. in graue p̄iudiciū redūdarent ipſi eccl'ie. q̄re ipſe papa ſiue roma. pō. pſpexit āнectere et in iure cōe ſiue in corpore iuris redigere et ſcribere de hmōi iuramentis in hmōi conſtitutione ſeu clementina. recitāſ quōd dict⁹ Henric⁹ ɋ̄primū .i. ɋ̄cito et illico ſiue ſtatim qn̄ fuit elect⁹ in romanū regē ipſe miſit nūcios et pcuratores ad nos. hoc eſt ad romanā curiā: vt ipſe cōfirmaret in impatorem. qui nūcij pcuratorū habebāt ad iurādū in alam ipſi⁹ q oīa q̄ iurāda erāt iuraret. que quidē iuramēta recepim⁹ Auinione. vbi tūc eramus in p̄ſentia pluriū cardinaliū / archiep̄orū / ep̄orū / et abbatum hic exiſtētium. quare illū regē nominauimus et eius perſonā approbauim⁹. et declarauimus eum eſſe habilem et idoneum ad apicem et imperialis celſitudinis dignitatē. et decreuimus illū inungi et cōſecrari et a p̄dictis nuncijs accepim⁹ iuramētum. Itē ſimiliter miſim⁹ cardinales ad eum vt ipſi ſibi impēderent et darēt inſignia cōſecrationis. qui cardinales nomine noſtro receperūt ab eo iuramentum corporale: ſicut cōtinet. et forma illius iuramēti deſcribit in libro pontificali roma. Et forma qualiter ipſe iurauit ponit ibi. Ego a. rex romano. hoc di. vide textū. Nos itaq attendētes q ſi hmōi rn̄ſio facta p regē Henricū pertrāſeat ſub diſſimulatiōe. vel q palliet ſilētio: ipſa poſſet redūdare in magnū et euidens preiudiciū romane eccl'ie. ideo pſpexim⁹ admodū dignū .i. valde dignū fore .i. eſſe oportunū .i. cōuenientēs vt annectam⁹ aliqua breuiter hmōi cōſtitutioni p̄ſenti in huiuſmodi clemētina. Et ſum in tex. ibi. Dict⁹ nāq. Et recitat qualiter Henricus rex qn̄ fuit elect⁹ quōd ipſe iurauit et fecit illa ad q̄ tenent facere impatores quando eligunt. ideo dixit tex. Dict⁹ nāq Henric⁹ ɋ̄primū .i. ita

Ordo littere.

publica inſtrumenta [a]: inter cetera publice (p̄ſente multitudine hoim copioſa) reſpondit [b] ſe nō fore cuiq̄ [c] ad iuramentum fidelitatis aſtrictū et q nunq̄ fecerit iuramentum pp̄ter qd̄ foret ad iuramētum fidelitatis obligat⁹: et q ipſe neſciebat q anteceſſores ſui romani impatores vnq̄ iuramentum hmōi preſtitiſſent: ſimulans ſe imemorē iuramētorū q̄ nobis ante coronationem ſuam preſtiterat [d]: et poſt coronationē etiā innouarat [e]. ¶ Nos itaq attendētes q hmōi reſpōſio ſi ſub diſſimulatiōe pertrāſeat

cito fuit electus in regē Romanorū: ipſe deſtinauit .i. miſit ad nos nūcios ſolēnes. hoc eſt vnā ambaſiatā: quam gallice (ambaſſade) appellamus. dās eis nuncijs mandatū ſpeciale et plenū p ſuas lr̄as patentes .i. apparentes et manifeſtas et bene cognitas nobis. exponendi p eo .i. noīe ei⁹ deuotionē ipſius qı̄ preceperat nuncijs ſuis eis dicendo Dicatis Romano pōtifici qualiter ego ſum deuot⁹ et obediēs Et dās eis nuncijs mandatum ſpāle exponēdi reuerentiā filialē quā ipſe dicebat gerere ad nos. ſincero .i. integro affectu .i. deſiderio. et etiā ad romanā eccleſiā: dicēdo q erat fili⁹ ipſi⁹ eccl'ie. quare ſupplicabat vt electionē de ſe factam papa cōfirmaret: et eū decerneret inungendū et cōſecrandū. necnō .i. etiā habebāt dicti nūcij ſpeciale mādatū petendi et ipetrādi gratiā a nobis et fauorē. Et ipſi nūcij habebāt mādatū ſpeciale offerēdi et p̄ſtādi pro eo id eſt noīe eius iuramentū fidelitatis: debite nobis: et debite ei romane eccleſie in ipſi⁹ alam: qı̄ p ſuā alam iurabat q teneret et faceret oīa q̄ ſui p̄deceſſores fecerant. Ideoq ipſi nuncij habebāt mandatū iurādi in ipſius alam p iuramentū fidelitatis: et p iuramētum cuiuſlibet alterius generis. ac nihilomin⁹ .i. nō min⁹ habebāt tales nūcij mandatum ſpāle petēdi a nobis vnctionē. et habebāt ſpāle mādatū petendi conſecrationem impendi ipſi Hērico regi p manus noſtras. et etiā petebat di ademata imperij impēdi .i. tradi p man⁹ noſtras. hoc dicit. ¶ Nota decreto .i. ſtatuto. et habemus decretus ta. tū. et hoc decretū ti. ſtatutū patrum diffinitū iudiciuꝫ. Inde hic et hec decretalis. et hoc le. vt iſta dicta ſunt decretalia .i. q̄ in decretis cōtinent et pluraliter hec decreta torū. p libro in quo continent decre. Inuenit etiam decretalis ſubſtantiue: vt in tali decretali dicit. Itē decret⁹ ta. tū. inuenit a decreſco ſcis. et pōt de ibi eſſe augmentatiuū vel piuatiuū. Et decretū eſt ſupinū duorū verborū .ſ. decreſco et decerno. et decreuit ē eorū p̄teritū. Decretū ſm ſpe. dı̄ multis modis. qn̄q dicit ſentētia diffinitiua. vt. ff. d̄ re iudica. l. decreta. vl' interlocutoria. ff. de aſſeſſo. l. j. in fi. Qn̄q dicitur id qd̄ papa cōſtituit ſeu ſtatuit de conſilio cardinaliū nulla facta cōſultatione: et tunc in ſcriptis redigit. vt de reſcript. c. p̄nti. Et accipit hic ſic in pppoſito. Qn̄q dı̄ ɔſenſus eligētiū in ſcriptis redact⁹ vt. ij. q. j legū. de elec. innotuit. Qn̄q eſt illud qd̄ capitulum vel ordo ſiue vniuerſitas vel maior ps ordinauit. vt. ff. qd̄ cuiuſq vniuerſi. nomi. l. plane. Qn̄q eſt iudicis auctoritas in alienatiōib⁹ rerū p̄cipue minorū interpoſita. vt. C. de predi. mino. l. interpoſita. Qn̄q dı̄ auctoritas p̄ncipis in reſcriptis bn̄ficialib⁹ interpoſita. vt de reſcrip. c. gratia. lib. vj. Et ſm Azonē illud decretū eſt cōfirmatoriū gr̄e: qı̄ ex hoc princeps inſinuat ſuā voluntatē que ſeruāda eſt: etiā ſm eū ligat ignorātes. Eſt etiā quoddā decretū decurionū. qd̄ in inuitos ſup munerib⁹ rerū tribui pōt exceptis q̄ liberaliū ſtudiorū laboribus inſunt. et q̄ medēdi cā funguntur: vt medici. C. d̄ decre. decu. l. exceptis. lib. x. Et dicuntur decuriones .i. exiſtētes de curia. Quādoq decretū eſt iuſſus iudicis quo mādat bona alicui⁹ pp̄ē

Notabilia.

Decretū multis modis di.

eius contumaciam poſſideri. Et eſt duplex. quoddaʒ eſt primū: ꝛ quoddā ſecundū. vt. ff. de dā. infec. l. ſi pupillus. §. iulianus.
a ¶ Pallietur. id eſt quaſi pallio cooperiatur. conc. de vſupal. in fine.

innotuit.
k ¶ Requirenda. facit de ſup. neg. pla. grandi.
l ¶ Nouerant. Ab his inqrenda ſunt talia. de pur. cano. cū. P. de elec. poſtq̄. ꝛ. c. ſcriptum.
m ¶ Aliqualem. quaſi non plenam: quia tunc nō vi detur examinatio pſone neceſſaria. ō hoc. xxiij diſti. qui epus. i glo. ij. xlvij. diſt. de petro. et facit ō ap. ꝯſtitutis. ij.

vel ſilentio pallietur ᵃ poſſet ī magnū ꝛ euidēs p̄iudiciū ro. ec. redundare ᵇ dignū admodum ᶜ ꝛ oportunum fore pſpeximᵘˢ: vt de iuramentis hmōi ꝯſtitutiōi p̄ſenti aliq̄ breuiter anectamᵘˢ. Dictus nāq; H. q̄ primū fuit in regē romanorū electᵘˢ ſolennes ad nos nuncios deſtinauit: dans eis p ſuas patentes lr̄as plenū ꝛ ſpeciale mādatū exponendi ᵈ nobis p eo deuotionē ipſius ꝛ reuerētiā filialē: quaʒ ad nos ꝛ ro. ec. ſincero gerere ſe dicebat ᵉ affectu. necnon petendi et impetrādi a nobis fauoreʒ ꝛ gr̄am ꝯſuetos: offerēdi q̄q; nobis ꝛ preſtādi pro eo et i ipſius aiam ᶠ debite nobis ꝛ eidem eccl̄ie fidelitatis ꝛ cuiuſlibet alteriᵘˢ generis iuramētū: ac nihilominus petendi a nobis p nr̄as ſibi manᵘˢ impēdi vnctionem: ꝯſecrationeʒ ꝛ romani imperij dyadema ᵍ.
¶ Prefatis itaq; nuncijs in nr̄a ꝛ fratrū noſtrorū p̄ſentia ꝯſtitutis ac ſm dicti tenoreʒ mādati auiniōe: vbi tūc eramus cū nr̄a curia reſidētes: i publico ꝯſiſtorio: in quo erat prelatorū ꝛ aliorū tā clericorū q̄ laicorū non modica multitudo: premiſſis p eos coram nobis expoſitis ſupplicando petitis humiliter et oblatis ʰ.
¶ Nos eodē mandato et decreto ⁱ electionis eiuſdē H. ex parte principum tam eccl̄iaſticorū q̄ ſecularium q̄ eūdē elegerant nobis per dictos nuncios p̄ſentatis: plena cū eiſdē fratribᵘˢ deliberatione diſcuſſis: factaq; nobis de electione hmōi concordi et legitima plena fide: examinata q̄q; pſona ipſiᵘˢ H. put abſentia patiebatur eiuſdem: ꝛ de ipſius fide/ pbitate: ꝛ alijs que i pſona iperatoris ſunt merito requirēda ᵏ: cū pluribᵘˢ p̄latis ꝛ alijs magne auctoritatis viris q̄ eiuſdem. H. mores: conditionē: ꝛ ſtatum plenius nouerant ˡ iq̄ſito: eiuſq; pſona cuius etiam nos ꝛ fr̄es nr̄i aliq̄lē ᵐ priᵘˢ noticiā ⁿ habebamus ppt̄ qō faciliᵘˢ trāſiuimᵘˢ i examinatione hmōi, idonea reputata. ip̄m noīauimᵘˢ: denūciauimᵘˢ et declarauimᵘˢ regē romanorū: ipiᵘˢ approbantes pſonā: eūq; ſufficientē ꝛ habilē declarātes ad ſuſcipiendā iperialis celſitudinis dignitatē: ac decernētes vnctionem cōſecrationē iperijq; romani coronā ſibi p manus nr̄as debere ꝯcedi. Et ſubſequēter a p̄fatis nūcijs ſufficiēs ad hoc ab eo (vt p̄mittit̄) mandatum habētibᵘˢ ſm formā in decretis q̄ incipit. tibi dn̄o ᵒ cōprehenſam fidelitatis recepimᵘˢ iuramentū. Poſtq̄ idem. H. ꝯſecrationis ꝛ coronationis ſue tp̄e aliud eiuſdē cardinalibus: quos ad ipēdenduʒ ſibi hmōi ꝯſecrationis et coronationis iſignia miſeramᵘˢ ad vrbem illud nr̄o noīe recipientibus iuramētum preſtitit corporale: qō i libro pontificali ᵖ ro. preſtandū pon. per iperatorem coronationis tp̄e continetur: cuius tenor ᑫ dinoſcitur eſſe talis. Ego. H. romanorū rex annuente dn̄o futurus ᑫ iperator promitto ſpon

b ¶ Redundare. Prouidet circa futura. ō hoc de ſer. non ordi. capi. j.
c ¶ Admodū. Ponit̄ p valde. cōcor. de ſy. grais. ꝛ ō cor. vici. c. j. de magiſtris q̄to. J. ō re iudi. paſtoralis. ver. nunq̄d etiā. et. J. de magiſtris. c. j poſt princi.
d ¶ Exponendi. Nota formā ſm quam conſtituendi ſunt nūcij romani regis petentis approbationem eccleſie.
e ¶ Dicebat. Seneca. lxxxi. epiſtola. Nil carius exiſtimamᵘˢ q̄ bn̄ficiū q̄diu petimus. nil vilius cum accepimus.
Seneca dictū
f ¶ Animam. concor. de iura. calū. c. fi. li. vj. et de teſti. p̄ſentiū. lib. vj.
g ¶ Dyadema. Proprie dicit̄ corona imperialis vl̄ regia. ꝛ differt a ſerto: quod fit de floribus ſertis. ꝛ corona q̄ dicit̄ circulus capitis de quolibet metallo. Dyadema vero ſolum de auro et lapidibᵘˢ p̄cioſis. ꝛ componit̄ a dya qō eſt duo. et demo. is ex ſui enī rotūditate p̄ncipiū demit et finem.
dyadema. ſertum: et corona differt.
h ¶ Oblatis. reſpicit tria ad q̄ mandatū habebāt. ſ. exponēdi deuotionem: petendi fauorem. vnctionē. ꝛc̄. offerēdi iuramentum.
i ¶ Decreto. de quo. lxj. diſtin. epiſcopus. ꝛ de elec.

n ¶ Noticiaʒ. Fuerat enim p promotione fratris ſui Treuerē. archiepi aliquo tempore in curia.
o ¶ Tibi domino. lxiij. diſti. et fuit iuramentum Ottonis vt ibi patet. Et dicebat Guil. in Specu. eodē titu. §. j. ver. illud autem poſt prici. q̄ electus preſtabat primo illud iuramentū leg to apoſt. ſedis poſtea quādo coronabatur iterū p̄ſtabat illud pape.
p ¶ Pōtificali. Qō alr̄ vocat ordinariū ep̄ale ꝛ no. Hoſtien. de ſer. non ordi. cōſuluit. q̄ ille liber auctēticus ſit q̄a illiᵘˢ libri v̄ba ibi ponūtur. ſi̇lr̄ qō de arbore ō: per c. xxxv. q. v ad ſedem inducit etiam. xv. diſti. canōes. ꝛ. c. ſancta xxxviij. diſtin. q̄ ipis. facit ō offi. archi. c. j. ꝛ. c. ad hoc. hoc apertiᵘˢ pbat hec lr̄a.
q ¶ Futurus Illud eſt contra Jo. qui no. xciij. diſtin. legimᵘˢ. q̄ ſola pricipū electio facit verum imperatoreʒ: vides enim q̄ etiā approbatᵘˢ ab eccleſia iperator nō eſt donec coronationē ꝛ cōſecrationem recepit ab eccleſia. et facit qō dicam in. §. porro. ſuper ver. reges. in glo.
Imperator non fit p ſolam electioneʒ

deo᷑ polliceo᷑ᵃ atq; iuro co=
ram deo ⁊ beato petro me de
cetero ꝓtectorē ꝓcuratorē ⁊
defenſorē fore ſummi ponti=
ficis: ⁊ huiꝰ ſctē ro. ec. in oībꝰ
neceſſitatibus ⁊ vtilitatibus
ſuis cuſtodiēdo et cōſeruādo
poſſeſſiones: honores ⁊ iura
eius ꝙtū diuino ſuffultus ad
iutorio fuero ſcḋm ſcire et poſ=
ſe meum recta ⁊ pura fide: ſic
me deꝰ adiuuet ⁊ hec ſcā dei
euāgelia. ¶ Ceterūᵇ qn iura=
mēta hmōi fidelitatis exiſtāt
a retro romanis pricipibꝰ nō
fuit hactenꝰ heſitatū: imo tā
quōdā Albertꝰ rex romano=
rū imediatꝰᵇ pdeceſſor mēo=
rati Henrici Bonifacioᶜ pa=
pe. viij. pdeceſſori nr̄o tpe ap
probationis eiuſdem Alber=
ti ꝙ̄ Rodulphꝰ pater ipſiꝰ et
alij pdeceſ. eiuſdē romanorū
reges diuerſis nr̄is pdeceſſo
ribus iuramentū fidelitatis
et obediētie pſtiterūt. Ideoq;
Bonifa. memoratū A. iura=
mēto hmōi ab eo recepto de
fratrum ſuorū cōcilio (pſente
platorꝝ ⁊ aliorū multitudine
copioſa) auctoritate aplica
recepit i ſpecialē ſuū filiumᵈ.
et eccl'ie memorate: ipm̄q; in
regē romanorū aſſumpſit in
iperatorē poſtmodū ꝓmouē
dū. Verū qr ſepefatus. H. q
in primis diebus fuit de hac
luce ſubtractꝰ: nō virtutem ⁊
mentē ſed nudū ꝟborum inſe
ctās corticemᵉ ſenſumq; con
fundens iuramēta reſtringē
do pdicta curioſe videbat aſ=
ſerere (vt pferr) illa ad debitū
fidelitatis huiuſmodi nō extē
di nouo mō curioſitatisᶠ hu=
ius luculente veritatis anti=
dotūᵍ pſentis declarationis
oraculo puidimꝰ apponēdū
Qr ergo capl'is iuramēto fi=
delitatisʰ ptētis ſollicita me
ditatione penſatis ipſa capl'aⁱ
in pfatis iperatoris iuramē=
tis ꝙtū ad effectū mentem ⁊
virtutēᵏ ipſorū nō eſt dubium
cōtineri. Nos pmiſſis et alijs
rationibꝰ ne qs i romanū aſ=
ſumptꝰ principē vel in poſte=
rum aſſumēdꝰ (an iuramēta
hmōi p dictū H. iperatorem
pſtita ⁊ p ſucceſſores ipiꝰ i fu
turū preſtāda fidelitatis exi=
ſtāt) i dubitationē deducere
audeat: vl' ſup his ꝯtrarium
aſtruere veritati: auctoritate
aplica de fratrū nr̄orꝝ cōſilio
declaramꝰ illa iuramēta pdi
cta fidelitatis exiſtereˡ ⁊ cēſeri
debere. ¶ Porro preter iura
menta pdicta idē Hēricꝰ ſuo
rum inherēs pdeceſſorꝝ veſti
gijsᵐ priuſq; ingrederet ita=
liā: vel ibidē iura aliq exerce=
ret ſub teſtimonio ſuarꝝ paten=
tiū lr̄arū in manibꝰ dilecti fi=
lij Johis de mollianis ſcho=
laſtici eccl'ie tulenēſis capel=
lani noſtri ad hoc ſpecialit' p
nos miſſi nr̄o ⁊ pfate eccleſie
nomine recipientis pmiſit: ⁊
tactioⁿ ſacroſanctis euāgeli=

Pactuꝫ quid. Pollicitatō qd.

a ¶ Polliceor. dicit. l. iij. ff. de polli. ꝙ pactū ē duorꝝ ꝯſēſꝰ atq; ꝯuētio. pollicitatio ꝟo ſoliꝰ offerētis ꝓmiſſū. ¶ Ceterū. ¶ Caſus. Hic papa ſiue romanꝰ ponti. ꝓ=bat ꝯ ipſū regē q dicebat ſe neſciſſe ſeu ignoraſſe ꝙ an=ceſſores ſui imperatores vnq; preſtitiſſent iuramētū

Caſus ī ſalus d. helie

Et pbat papa dicēdo ꝙ nunq; fuit heſitatuꝫ. i. dubitatum qn hmōi iuramēta exiſtāt data a retro pricipibꝰ. i. ab ancceſſoribus ſuis. Imo probat ꝙ albtꝰ quōdā iperator pdeceſſor ipiꝰ Henrici. ſil'r Rodulphus tpe Bonifacij or=ctaui pſtiterīt iuramētū fidelitatis ipſi Bonifacio. Dn̄i mei aperui vobis portā iſtiꝰ ca. iō vos ſupplico vt reſiduū videatis per vos.

Notabile.

¶ No. tex. ceterū vt. ſ. in cle. ne romani de elec.

b ¶ Immediatus. Signanter hoc dicit cum in poſſeſſione vltima tpa ſpectāda ſit de cauſa poſſeſ. cāꝫ eccleſie. poſt prin. cū cōcor.

c ¶ Bonifacio Familiaris eſt hec pbatio cum papa aliū papā inducit in teſtē vt no. io. ix. q. iij patet.

Papa papam inducit in teſtē

d ¶ Filiū. De puil. ſi papa. ꝟ. ſimuliter. lib. vj.

e ¶ Corticeꝫ. Qḋ facere nō ḋbuit. j. qō. j. marchion de ꝟb. ſig. c. pterea. ⁊. c. itel ligētia. ff. ḋ legi. l. ſcire. Joh.

f ¶ Curioſitatis. Sumit hic p ſubtilitate exqſita nimia cura. ſic de renūcia. c. j. in prin. lib. vj.

Antidotuꝫ ⁊ nō antidotū dicēdū ē.

g ¶ Antidotū. Ponit p cōtra donū. dic vt not. ff. de peti. here. ſed et ſi. §. cōſuluit. vel ꝯtra datum. vn̄ dici ſolet id qḋ datur contra venenū. vn̄ p medicina ponitur de iura. calū. ceterū. inde ḋr liber quidā antidotarius: qr contra vicia compoſitus.

h ¶ Fidelitatis. Qḋ habet. xxij. q. v. ḋ forma ⁊ fa=cit. ḋ. eo. ego. N. ⁊ videre potes qḋ no. Hoſt. i ſumma de feu. §. qd ſit fidelitas. vbi etiā ponit plenam ⁊ ple=niorem fidelitatis formā. In quo ⁊ qd differat ab homagio dicam. j. de re iudi. paſtoralis. §. rurſꝰ de hoc per Inno. de re iudi. c. vlti.

i ¶ Ipſa capl'a. contenta in fidelitatis iuramento.

k ¶ Virtutē. Ad maiorē expſſionē iculcat hec ꝟba.

l ¶ Exiſtere. Nō p hoc ſequitur ꝙ ſubiecti iperatori ſint de tēporali dn̄io eccleſie facit qḋ nota. lxxxj. di. legit ⁊ i ſpe. ḋ feu. §. q̄ ꝟ. xiiij.

¶ Glo. ſeq. tractat de tribꝰ coronis imperij. ⁊ vbi: ⁊ p qs dent ⁊ quō de triplici ſūt metallo ⁊ q̄re. et dat ſimile.

m ¶ Veſtigijs Qui. ſ. i igreſſu italie iuramentū tale pſtiterat Scire debes (ꝓ ut habet etiā in pōtificali alꝰ ꝓ ulciali) ꝙ rex romanorꝝ coronatur triplici corona. Prima ē ferrea. quā recipit ab archiepō coloniensi i Aquiſgrani eiuſḋ dio. ferrū autē fortitudinē ḋſignat qua vicere debꝫ rebelles ⁊ ifideles ꝯculcare Secūda ē argētea quaꝫ ingreſſus italiaꝫ recipit a mediolanēſi archiepō in villa modicie. eiuſdē dioce. vn̄ ipſe H. recepit illam mediolani in eccleſia ſācti Ambroſij. Argentū autē deſignans mūdiciā ⁊ claritateꝫ: ſignificat ipm̄ pncipem talem eſſe debere. Tertia ē de puro auro qua coronat p papā in eccl'a ſācti Petri ad altare ſcti mauricij. ⁊ deſignat aurꝝ (qḋ oībꝰ metallis ē excellentiꝰ) ipm̄ impatorē aliis regibꝰ ⁊ principibus in potētatu ⁊ iuſticia excellētiorē eſſe debere. Sic olī in hijs tribꝰ metallis dabat tributū romanis: vt ſcripſi de fide inſtru. inter dilectos. ſup glo. induito.

Corōa triplici rex romanorꝝ corōat.

n ¶ Tactis. Epī etiā cū fidelitatē iurāt tāgūt ſacra vt pbat. ḋ. eo. ego. N. in fi. nō ſic qn teſtimoniū dicūt vel de calūnia iurāt. quod dic vt de iura. calum. c. fi.

Epī iurantes an ſacra tangere debeant.

a ¶ Exterminaret. Idem verbum de here. excōica mus. §. moneant. ⁊ §. ſe. dicit quaſi extra terminos vite vel iuriſditionis ſue eos ponere. vnde ponit etiam p diſſipatione deſolatione ⁊ exilio.

Exterminare vā di.

b ¶ Parentelā. Alludit vulgari italicoꝝ: ⁊ ponit p affinitate. ꝯſanguinitatē ei iure poſſet. facit i ſtitu. de legiti. agna. tu. in fi.

c ¶ Succeſſorū vide qd no. ⁊ dixi eo. titu. veritatis.

¶ Glo. ſe. arguit non coronatum priuilegiare poſſe. Innuit ⁊ tria diuerſorū dicta ponit ſubdēs textū antiquum.

d ¶ Reges romanos: vt ſeqtur. Et per hāc litteraz videt q rex romanoꝝ q nondū eſt imperator vel coronatus priuilegia dare poſſit de q ſatis not. in Spe. de reſcript. preſētati. §. ſi. ver. itē. qd eſt obtentū: et hoc diſputauit et tenuit Iac. de are. cuiꝰ qſtionē ad litterā poſuit Cy. in l. bene a zenone C. de qdri. preſcript. Inno. in decre. venerabilem: dicit q ſi imperator non poſſit recipere coronā i loco debito nichilominꝰ auctoritatez adminiſtrādi recipere pōt a coloniē ſi archiepo. ad quez ſpectat vel ex ipa electione hz illam. ſm eū Refert Hoſti. ẽ hb. ſig. ſup qbuſdā q vidit i alemania per pncipes iudicari et teneri: q rex romanoꝝ poſt electionē ꝯcordem habeat oēm poteſtatem quā imperator: ⁊ q vnctio nichil addit. ⁊ facit quod no. Io. xciii. diſt. legimꝰ. vt ſcripſi ſuper ver. poſtq. ⁊ ſuper. ẽ. futurꝰ. in glo. ſed qd plus eſt. vidi ⁊

Imperator ſeu rex romanorū verū poſſit añ coronationē priuilegia dare.

is iuramēto firmauit: q eandem eccliaz et fidē catholicā pura fide totiſq viribꝰ cōſeruaret reuerēter: ⁊ etiā defenſaret oēmq hereſim: ſciſma: ⁊ hereticos quoſlibet: fautores et receptatores et defenſatores ipſorum exterminaret[a] pro poſſe: ac nunq cum ſarraceno/pagano/ſciſmatico: ſeu alio quomodolibet cōmunionē catholice fidei nō habente: aut cū aliq alio pfate eccle inimico vel rebelli ſeu eidez manifeſte ſuſpecto vnionē quālibet: ſeu parentelā[b] aut cōfederationē iniret ſed tam nr̄am q ſucceſſoruz[c] nr̄oꝝ pſonas honorē ⁊ ſtatū manuteneret: defēderet ⁊ cōſeruaret cōtra oēs hoies cuiuſcūq exiſterēt pemīnentie dignitatis vel ſtatꝰ. Eidem etiā adiiciēs iuramēto q manuteneret ſemp atq ſuaret priuilegia oia per predeceſſores ſuos reges[d] ac imperatores romanos pfate romane ⁊ aliis quibuſlibet eccleſiis q̄cunq ꝯceſſa tpe. ⁊ continentie cuiuſcūq. Ipſaq omia et ſpāliter ac pcipue per clare memorie Conſtātinū[e] Karolū[f] Hēricū Ottonē quartuz Federicū ſcdm atq Rodulphuz pdeceſſores ipſius ſup ꝯceſſiōe: recognitione: aduocatiōe: annotatiōe: quitatione: ⁊ libera dimiſſione terrarū ⁊ puinciarū romane eccleſie vbilibet poſitarū quarum etiā multas nominatim expſſit ſedi apl̄ice romaniſq pontificibus ſup quocūq tenore conceſſa recognouit: confirmauit: ⁊ ex certa ſcia innouauit ac etiā de nouo cōceſſit: ⁊ terras ipas atq puicias recognouit ad ius ⁊ pprietatē ipſius eccle pleniſſime pertinere: eaſq nichilominus ex abundanti de nouo eccleſie ſepefate donauit ſub predicto ſe obligans iuramēto q ipas aliquā ve ipaꝝ partem nullo vnq tpe occuparet ſeu (qtum i eo eſſet) ab alio permitteret occupari. Nec i eis aut aliq pte ipſarū iura aliq poſſeſſiones aut terras haberet ſeu quōlibz poſſideret nec i eis ēt poteſtarie ſeu cuiuſuis capitanie aut iuriſditionē quācūq p ſe vel per alium exerceret q q vt pnceps catholicus ⁊ ſepedicte eccleſie aduocatꝰ[g] atq defenſor) ipſam iuuaret: ⁊ ꝯſiliis ⁊ auxiliis illi aſſiſteret oportunis contra quoſcunq inobedientes ⁊ rebelles eidem (⁊ precipue ꝯtra occupantes ſeu turbantes terras predictas ſeu puicias vel partē quamlibet earūdē) Sub eodē etiā iuramento pmiſit q tā ipſam ro. eccle. q alias eccleſias: libertatē eccliaſticam bona iura prelatos: et miniſtros eccleſiarum ipſarū manuteneret: conſeruaret: atq defenderet ſuo poſſe. Et q eccle roma. vaſallos contra iuſticiā nullatenus offenſurus deuotos ac fideles eccleſie etiā in imperio ꝯſtitutos benigne tractaret. nec eos opprimeret contra iuſticiam: aut (qtum

habeo formas quarūdam litterarū que de regiſtris Inno. iii. dñr extracte: q manarūt ſup negocio diſcordie electionis de qua loquit decre. venerabilē. quaꝝ altera dirigebatur archiepis epis ⁊ platis ⁊ principibus alemanie et ſclauie vel ſclauonie. altera ſpecialiter magūtino inter alia referentes q inconcuſſa ꝯſuetudo imperii facta certa ratiōi cōſona iuri ſubnixa p patientiam ſed. apoſto. tolerata ⁊ p tolerantiam approbata hoc habet q duobꝰ electis in diſcordia vterq adminiſtrat vt rex: et oēm imperii iuriſditionē exercet quod declarat ibi papa locum habere: donec p papā alterꝰ electio fuerit approbata aut reprobata.

Imperatores duo eē pnt: ſz nō duo pape.

¶ Glo. ſe. de donatione Cōſtantini ponit duas opiniones. ſecūdā approbans.

e ¶ Conſtātinum. Diſputāt aliqui an donatio per conſtantinū facta eccle rom i. i perſona bti Silueſtri. ẽ ro. an qua. xcvi. di. cōſtātinus: palea eſt valuerit: et an ſucceſſor illā reuocare potuerit. Accurſiꝰ tenet q dōatio nō valuit: in autētica. quomodo oportet epiſco. poſt pn. colla. ii. ſed Iohā. cōtra qui hoc no. lxiii. diſt. ego ludouicus. q valuerit: ⁊ q ſit irreuocabilis pbat hec littera: et. ẽ. de electione fundamenta §. ne autem lib. vi. et facit quod no. Hoſtiē. in ſumma. de immu. eccle. §. pe. ad finem.

Donatio Cōſtātini fctā eccleſie ro. an potuiſſet per ſucceſſorē reuocari.

f ¶ Karolū. De quo. xi. q. i. volumꝰ. de iudi. nouit.

g ¶ Aduocatꝰ. Uide quod nota. et ſcripſi de electi.

venerabilem.ver.quod autem.

a ¶ In eo eſſet. Facit.xliij.diſt.epheſijs.xlvij.diſt. q ad nos.de teſti.conſtitutus.

b ¶ Aurea bulla. Patet hic q añ coronationē nō vtit bulla ſed ſigillo. Sic et papa aliter vtitur bulla ante coronationē ꝙ poſt: vt not.i ſi. lib.vj.ſup data.

Bulla aurea vti periculoſū eſt.

Priuilegia īperialia cū aurea bulla vidiſſe nō memini niſi vnū nec etiā miſtū vſ expediēs priuilegijs bullam aureā appendi. ꝓpter precioſitatē eiꝰ metalli ⁊ de ſubtractiōe bulle periclm ob quā etiā cām prudētes plati ⁊ pncipes tpis nři ſigillis argēteis vel aureis nō vtunt

in eo eſſet[a]) ꝑ alium opprimi ſuſtineret: ſed in ſuis potius iuribꝰ et iuſticijs cōſeruaret. Hoc quoqꝫ iuramentum et etiam preſtitum pro eo nobis ꝑ ſuos nūcios (vt pmittitur) preſtitū: receptis ſue coronationis īſignijs renouauit: ꝓut in patētibꝰ añ coronationē ipaꝫ eius regio magno ſigillo et alijs poſt coronationē eandem eius imperiali aurea[b] bulla munitis inde confectis litteris (quas in archiuis[c] romane eccleſie reponi et diligenter conſeruari fecimus) plenius continetur.

¶ De exceptionibus.

Clemēs.v.in ꝯcilio vienēſi.

¶ Exceptio excommunicationis opponitur dilatorie quandocūqꝫ peremptorio non obſtante Johan. and. Cap. vnicū.

Excōmunicatiōis exceptio

Archiui ſunt armaria librorum.

c ¶ Archiuis. habet idē verbū.C.de fi.inſtru.auc.de hoc.xxx.q.j.ꝑuenit.vt ibi no.dicunt archiui armaria librorū.⁊ diriuat ab archa. Hiero.in ꝓlogo heſter.dicit ſeipſum librum leuaſſe de archiuis hebreorū.vide no.de ꝓba.cum cauſam.de preſcrip.ad audientiam.

Continuatio. d.helie

¶ De exceptionibus. ¶ Viſum eſt.ſ.de armis actoꝝ nunc videndum eſt de armis reoꝝ que appellant exceptiones ſiue defenſiones.

Excōmunicatiōis. ¶ Primo decidit dubiū Secūdo illud determinat ⁊ declarat ibi: ſeruata tamen. Jmmola.

preſuppoſitio d.helie

¶ Preſupponendū eſt qd habet in.§.qui aūt ſe vult excuſare.inſti.de excu.tut.vel cu. videlꝫ ſi alicui ꝯpetant plures excuſationes: ſi velit tm̄ vnā ꝓponere pōt. Et ſi ſuccumbat in illa: qr nō pōt cām ꝓbare: tunc pōt ꝓponere aliā: et ſic de alijs. Ergo idē eſt dicendū ptibꝰ vocatis ad iudiciū vt ſi cōpetunt eis plures exceptiones dilatorie pñt vnam opponere poſt aliā. Et ſi pmo ꝓpoſui iudicē excōicatuꝫ poſſum poſtea ꝓponere q eſt infamis. Scdo pſupponendū eſt illud qd dr in.c.paſtoralis.eo.ti.in an.q iudex pōt pfigere terminū peremptoriū ptibꝰ ad ꝓponendū oēs ſuas exceptiōes dilatorias: vt ipſe obuiet malicijs holm vt lites abbreuient. Tertio pſupponēdū q exceptio excōicationis eſt dilatoria. Quarto pſupponendū eſt qd hr in.c.pia.eo.ti.lib.vj. videlꝫ q exceptio excōicationis poteſt opponi in quacūqꝫ parte litis etiam poſt ſnīam diffinitiuam.

Caſus litteralis. d.helie

¶ Caſus. Feci te citari corā iudice ꝯpetēti. die adueniēte ꝯparuimus corā iudice. dedi libellū meū capta ſti terminū ad rñdendū eidē: vel ꝓpoſuiſti exceptionē dilatoriā iudex timēs ne velles ꝓponere alias exceptiones vt differres ⁊ ꝓlongares litis ꝯteſtationē/ pfixit tibi terminū ad rñdendū et ꝓponēdū oēs tuas exceptiōes dilatorias. die pfixa adueniēte: nullā exceptionē dilatoriā ꝓpoſuiſti: ſed litē es ꝯteſtatꝰ. poſtea circa mediū ꝓceſſus ꝓpoſuiſti exceptionē excōicationis ꝯ me: ⁊ petebas cām differri et ꝓtendi ſiue ꝓlongari vſqꝫ poſt abſolutionē. Ex pte mea fuit ꝓpoſituꝫ q non poteras opponere illā exceptionē: qr tu fueras litē ꝯteſtatus: ⁊ illa eſt dilatoria: ⁊ āte litē cōteſtatam dꝫ opponi. Itē qr iudex tibi aſſignauit terminū peremptoriū ad ꝓponēdū oēs dilatorias. ⁊ in die pfixa nullas ꝓpoſuiſti: qrit vtrū bñ dicam? Dicit ro.pon. q nō nam exceptio excōicatiōis eſt exceptio anormala. nec eſt d natura aliaꝝ exceptionū dilatoriaꝝ: qr ibi eſt periculū excōicationis qd imminet i qcūqꝫ pte litis: ⁊ icurrit ſnīaꝫ excōicatiōis minoris aliqñ maioris q pticipat cū excōicatiſ l crimine ꝓhibito. vt ſi quis habuit coitum cū vxore excōicata aliꝰ cuius.h.di.h.r. Colligo aliq notabilia. ¶ Primo q exceptio excōicationis pōt opponi i qcūqꝫ pte litis etiā poſt renūciationē ⁊ cōcluſionē l cā ad īpediendā plationē ſnīe diffinitiue: imo etiā pt opponi poſt ſnīaꝫ ad īpediendā executionē ſnīe.

Notabilia.

¶ Not.cū glo.q exceptio excōicatiōis aliqñ ē dilatoria: vt ſi opponat ꝯ actorē: aliqñ ē peremptoria vt ſi opponat ꝯ electū vel ꝯ eligētes. Et dr peremptoria qr ꝑimit ⁊ oſtruit electionē eligentiū ⁊ ꝯſecrationē ſeu ꝯfirmationē electi: ita q reddit electū ihabilē ad electionē. ¶ Not.q iudex pōt pfigere ⁊ ſtatuē terminū ad ꝓponendū oēs exceptiōes dilatorias: ⁊ poſt illū terminū nō auditur reꝰ: qr ille terminꝰ pēptoriꝰ hr loco litis ꝯteſt. qr ſicut poſt lit.ꝯteſt.ꝗs nō audit ad ꝓponēdū exceptiones dilatorias: ſꝫ oēs dꝫ ꝓponē añ lit.ꝯteſt.ita q poſt terminū pēptoriū ꝗs nō audit.c.paſtoralis/allegato: et ſic ille terminꝰ peremptoriꝰ hr ꝓ litis ꝯteſt.q ad exceptiōes dilatorias ꝓponēdas. ¶ Not.textū excōicatiōis. Excōicatio.f.t.eſt ex cōione eccleſie ſeparatio. vel cenſura eccleſiaſtica excludēs a cōione fideliū.xj.q.iij.c.nihil.§. euidēter. Vel eſt eterne mortiſ dānatio.xj.q.iij. nemo epoꝝ.⁊.c.nullā. Et excōicatiōis due ſunt ſpēs q frequēter vſitant.de qbꝰ.iij.q.iiij.engeltrudā. Vna q maior eſt: ⁊ dr anathema: ⁊ excludit ab ingreſſu eccleſie: ⁊ a cōione fideliū ⁊ a ſacris. Alia eſt minor q ſolū ſeparat a ſacroꝝ pceptiōe.i.receptione.de q in.c. celebrat.de cle.excō.mi.

Excōicatio qd eſt.

¶ Not.exceptio eſt rei defenſio ꝑ quā ipſe reꝰ ſe defendit ⁊ tuet ab actore. Et ſm Azo.in ſumma.C.eo.tit.qñqꝫ ponit large ⁊ iꝓpe ꝓ ol defenſiōe ꝓut reo ꝯpetit: etiā ſi nulla actori ꝯpetit actio. Et tūc ꝗdā vocāt eā exceptionē facti: vt qñ ſine actiōe ꝗs calūnioſe ponit. Et plēs ſūt exceptiōes. ꝗdā ſunt dilatorie ꝗdā pēptorie: ꝗdā ꝑpetue: ꝗdā tpales: quedā ſunt anormale ⁊ eſt exceptio rei iudicate.

Exceptio qd eſt.

Exceptio dilatoria eſt q cām differt ⁊ ꝓlōgat.inſti.e.§.appellant. Exceptio pēptoria ſm ſpe. vocat ſic: qr actionē vel intentionē agētis ꝑimit. vt cū ꝗs petit decem ex cā mutui: aliꝰ excipit de pacto facto īter ipſos de nō petēdo dicēdo. Dñe actor tu petis a me decē ex cā mutui: reminiſcere q tali die feciſti pactum mecum q nūqꝫ petes a me illa decē. qre excipio de pacto de nō petēdo: et iſta exceptio ꝑimit actionem. Exceptio ꝑpetua eſt q ꝑpetuū hꝫ effectū. vt cū petis a me decē ex cā debiti: excipio q tu remiſiſti michi. hec exceptio ꝑpetua dici pōt

Exceptionū varie ſpēs.

⁊ ꝑpetuo ꝯpetit q̄ñcūq̄ actor agit: q2 exceptio nō ꝯpe tit niſi q̄s agat. ff. de excep. exceptio. Exceptio tp̄alis eſt q̄ ad tp̄us vtilis eſt: vt cū petis debitū3 excipio ꝯ tē pacto facto de nō petendo: niſi vſq3 ad q̄nquennium: lō ſi petis a me añ q̄nquēnium excipiā. poſt quinquē niu3 nō poſſum excipere q2 mea exceptio eſt tp̄alis: ⁊ ſolū durat vſq3 ad q̄nquennium. de q̄ de re ſcrip. ca. plerūq3. Exceptio anormala eſt q̄ nō ſequit̃ normā .i. regulā aliaꝝ: q2 p̄t oppōi añ li. cōteſt. ⁊ poſt. ⁊ iⁿfra litis ꝯteſt. vt exceptōes ⁊ alie de quibus. ſ. dubitat̃ an ſint ꝑpetue an tp̄ales: vt exceptio m̄rimonij: et exceptio nō numerate pecunie: ⁊ nō nūerate dot̄. vt no. iſti. d̄ excep. §. appellant̃. Exceptio rei iudicate nō pōt opponi niſi q̄ñ fit ſuꝑ eadem re ⁊ q̄ñ ex eadē cā et eadē ꝑſona. ¶ No. termino ꝑemptorio. Peremptoriu3 d̃ a ꝑimendo eo ꝙ oīno perimat: vt terminus ꝑemptorius vltra quē nō dant̃ vlteriores dilatiōes. Siſr exceptio d̃ ꝑemptoria que ꝑimit actionē. Etiā d̃ ꝑemptoria q2 oēs alias citationes abbreuiat et accelerat: vt q̄ñ q̄s citat̃ vno edicto ꝑēptorio ꝓ trib⁹ vel trib⁹ citatiōibus ꝓmiſſis: ⁊ q̄rtū ꝑemptoriū. vt. l. ad ꝑempto. ff. de iudi. ¶ No. ſeruata ꝯſtōne Federici. ſ. c. pia. eo. titu. lib. vj. vbi d̃r. ſi q̄s reus actori opponat excōicationē exꝓmat ſpēm excōicationis maioris vel minoris: ⁊ nomen excōicatoris: quam niſi iⁿfra octo dies ꝓbauerit die qua ꝓponit̃ non ꝯputata ꝯdēnat̃ in expenſis. S3 ſi tunc deficiat ⁊ iterū eandē opponat ⁊ ꝓbet repellet̃ excōicat⁹: ⁊ valebit ꝓceſſus interim ſubſecut⁹. Item non niſi bis poteſt opponi excōicationis exceptio: niſi emergat noua vel euidēs ꝓbatio de antiq̄. Et ſi opponat̃ poſt ſn̄ia3 iⁿpediet ſn̄ie executionē. ſ3 ſn̄ia valebit. Itē ex officio ſuo pōt excōicatū publice repellē q̄ñcunq3. hoc dicit illa ꝯſtitutio pia. q̄ ē ꝯſtitutio Federici.

Notabilis. Peremptori⁹ t̃min⁹ quis dicatur.

dilatorie[a] i qualibet parte litis[b] opponi[c] poteſt termino ꝑemptorio[d] ꝑ iudicē aſſignato[e] ad ꝓponendum exceptiones declinatorias et dilatorias[f]: nō obſtāte[g]. ¶ Seruata tñ ꝯſtitutiōe[h] felicis recordatiōis Innocētij pape q̄rti edita circa hoc in ꝯcilio lugduñ. ¶ De ſn̄ia ⁊ re iudicata. Clemēs. v. in cōcil. vienenſi

Excōicationis. Se ſummat reprobans quod no. hoſti. e. ti. paſtoralis. q̄ dicit obſtare lapſum t̃mi huic exceptioni ꝓponende l3 vbi termin⁹ ſtatutus nō eſt: opponi poſſet vſq3 ad ſn̄iam. ⁊ approbat qđ ibi no. Ber. ⁊ hoſtien. ⁊ Guil. i Spe. e. ti. §. ij. ver. ſed nunq̄d poſt. ⁊ iⁿtelligit̃ hoc de maiori excōicatione q̄⁹ repellit̃ ab agēdo. d̃. eo. a nobis. facit de ſen. excō. ſi quem. Jo. an.

¶ Glo. ſeq. diſtinguit: ⁊ de queſtione remittit.

a ¶ Dilatorie. ſ. ad differendā litē actoris excōicati. de iud. iⁿtelleximus: opponit̃ ei iⁿterdu3 i vim ꝑemptorie: puta ad ꝑimendā electionē ꝓpt' excōicationē eligentiū vel electi q̄ caſu locū nō h3 decre. pia. e. ti. li. vj et ibi no. dicit Guil. i ſpe. ꝙ etiā q̄ñ opponit̃ ꝯ iudicē3 vel ꝯ ꝓcuratorē nō obſtat lapſ⁹ t̃mini. hoc no. i ꝓdi. §. ꝟ. q̄d ſi termino. ⁊ ꝟ. ſeq. de ſcđo dixi d̃ ꝓcu. in noſtra

Excōicatio dupli͛r opponitur.

b ¶ Litis. Principalis. de cā vero appellatiōis' plene ſcripſi. eo. ti. ſignificauerūt i tex. et ſuꝑ glo. penul.

c ¶ Opponi. Quadruplex huius iuris ratio habetur i decre. pia. in ꝓn. glo.

¶ Glo. ſe. ponit opi. quā contra hunc textum tuetur.

d ¶ Peremptorio. tenet hoſti. i decre. paſtoralis. ⁊ Guil. in Spe. de dila. §. j. ꝟ. exceptorie ꝙ talis termi-

Terminus ad

nus etiā ſi hic non exꝓmat̃ iⁿtelligit̃ ꝑemptori⁹. alleg. decr̃. ꝯſuluit d̃ offi. dele. hoc ꝓbat lr̃a illi⁹ decr̃. paſtoralis. ⁊ Guil. ibi. extunc: vt ibi ſcripſi. ſed dato ꝙ iudex ꝑemptorie exꝓſſit non obeſt. hoc vult hec lr̃a.

exceptiones opponēda q̄ eſt peremptorius.

e ¶ Aſſignato. Iſte termin⁹ aſſignari d3 ad petitionem actoris nō rei: vt ſat3 dixi. ꝟ. eo. paſtoralis

¶ Qui tres ſententias contrarias in quauis cauſa reportauit: de illarum nullitate non agit: nec excipit ipſarū executiōe nō facta: ⁊ reſpicit etiā pēdētia. Jo. ā. Capitulu3. j.

V T calūniis litigantium

f ¶ Dilatorias. Nūq̄d ad ꝑēptorias ꝓponēdas poſſit iudex ſtatuet̃ ꝑemptoriū? Fuit opi. ꝙ non de qua. ꝟ. e. paſtoral'. ſuper prima glo.

¶ Glo. ſequens iuſtificat textū ⁊ ampliat.

g ¶ Nō obſtāte. hāc opi. in decre. paſtoralis. approbare ſolebā hac rōne q2 quadruplex rō illi⁹ decre. pia. ita viget poſt terminum ſicut prius. Itē q2 lis ꝯteſtata eſt q̄ſi q̄dā ꝑemptori⁹ t̃min⁹ dilatoriarū. de re. iu. iⁿter monaſteriū. ⁊ tñ poſt illā ꝓponit̃ hec exceptio. Itē t̃min⁹ dat⁹ ad exceptionē illā ꝓbādā q̄ lapſ⁹ ē nō iⁿpedit illa3 ꝓponi de nouo: ꝟ nec t̃min⁹ dat⁹ ad ꝓponēdū. Itē ſn̄ia nō ꝓcludit viā huic exceptioni. multomi⁹ t̃mini lapſus. hec oīa ꝓbant̃ i ꝓdicta decre. pia. ⁊ his rōnib⁹ puto decre. hāc locum hr̃e: etiā ſi nolati3 de exceptione excōicationis t̃min⁹ datus eſſet. nec pōt iudex bñficiū iuris auferre reo ꝑ qđ eſt ſibi permiſſu3 ꝙ in q̄libet parte litis illā opponat. de regu. iur. indultum. cum concor. lib. vj.

Excōicatis in q̄libet ꝑte lit̄ opponi poteſt.

h ¶ Cōſtitutiōe. e. ti. pia. li. vj. q̄ ſtatuit ſub q̄ forma ꝓponat̃: ⁊ quotiens termini ꝓbādi. ⁊ penā nō ꝓbāt̄.

¶ De ſn̄ia ⁊ re iudica. ¶ Viſum eſt ſupra de ꝑtib⁹ iudicio ⁊ de iurib⁹ actoris ⁊ rei: verū q2 examinato negocio ⁊ iurib⁹ partiū auditis: iudex d3 ferre ſn̄ia3 ſm allegata ⁊ ꝓbata: ideo annectit̃ ſeq. rubrica.

Continuatio d. helie

V T calūniis. ¶ Primo ꝓmiſſa rōne decidit vnū caſum. Scđo ſiṁr rōne decidit aliū ibi ſiṁr. Tertio declarat ⁊ oſtēdit ꝯſtōnē locū hr̃e etiam ad pendentia ꝑ appellationem ibi: que ad cauſam. Imola.

diuiſio

¶ Preſuppōnendū eſt ꝓmo ꝙ ab vna ⁊ eadē ſn̄ia non eſt licitū ter appellare. Scđo ꝓſupponēdū ē ꝙ l3 vna ⁊ eadē ſn̄ia nō poſſi ter appellare. tñ poſſum illā dicē nullā ⁊ agere de nullitate: puta q2 lata eſt die feriato vel me nō citato: vel ꝙ lata eſt iudice deābulāte ⁊ nō ſedente ꝓ tribunali. c. i tribunali. vel alleges aliquā aliā cauſam. ¶ Caſus. Tu ⁊ ego habuim⁹ litem corā auditore caluigniaci. vel coram alio iudice inferiore iⁿpe ꝯ me tulit ſn̄iam: appellaui ab illa ſn̄ia cora3 officiali Picta. qui officialis' ſn̄iam iⁿpriꝰ auditoris ꝯfirmauit. ab illa confirmatoria iteꝝ appellaui: ⁊ ſic bis appellaui. ⁊ appellaui ad auditorē archiepi̅ Burdegaleñ. q̄ etiā ꝯfirmauit duas primas ſn̄ias. Certū eſt ꝙ nō poſſu3 appellare ab illa tertia ſn̄ia. S3 ponam⁹ ꝙ anteq3 faceres exeq̄ tuā ſn̄iam feci te citari corā iudice ordinario. ⁊ ꝓpoſui ꝙ ꝓma ſn̄ia lata ꝑ auditore3 caluigniaci erat nulla. Mō q̄rit̃ vtrū pēdēte cā nullitatis ſn̄ia debeat exeq̄. vel verū ſit differēda ⁊ ꝓlōgāda in euentū nullitat̄. i. q̄uſq3 fuerit iudicatū an ſn̄ia ꝓma auditoris caluigniaci valeat an nō? Rñ. ro. pō. ꝙ vt obuiet̃ malicijs hoīm ꝙ pēdēte cā nullitat̄ ſn̄ia

Preſuppoſitio d. helie

Caſus lr̃alis d. helie

occurrat: is q̄ in bñficiali vel alia quauis [a] cauſa tres [b] contra [c] ſe in petitorio vel poſſeſſorio [d] ſentētias [e] reportauit: ad agēdū [f] de nullitate ipaꝝ vel alicuius [g] ex eis nullatenus admittat [h]: donec [i] hmōi ſententie plenarie [k] fuerit executioni mādate. Similiter ſi ille ɔtra quē tres ſnie diffinitiue [l] late fuerint [m] ab interlocutoria vel grauamie ante

dꝫ exeq̄ui: ſed ſi poſtea ꝓnuncieť ſniam fuiſſe nullam tunc executio reuocabiť. Sed q̄d ſctiſſime pť. ſi nō appellaui a ſtia ſnia: ſed appellaui a q̄dā interlocutoria q: forte auditor Burdegalen̄. me grauauit in aliqua interlocutoria a q̄ appellaui. ⁊ dedit mihi aplos refutatorios. et pendēte appellatione ꝓceſſit ad diffinitiuā ⁊ voluit exeq̄ ſuā ſniam. Ego dico ꝙ non pōt ꝓ eo ꝙ pendet lis, ſr appellatione infiecta ſup īfłocutoria

Queriť vtrū iſt alitis pendē. debeat impedire ſniaꝫ? Dicit ꝙ non: ſed ſi iudiceť bñ appellatū. q: ſnia erat nulla. tūc executio ſnie reuocabiť. h. d. h. r. Colligo aliqua notabilia.

Notabilia. No. pmo ꝙ habens tres ſnias ɔ̄ ſe ſup eodē articulo nō pt appellare a ſtia: ſiue ſit diffinitia ſiue īfłocutoria: ſed bñ pt agere de nullitate. No. ſcḋo iuncta glo. ꝙ hñs tres ſnias ɔformes ɔ̄ ſe ſi agat de nullitate: añq̄ admittať ad agendum pri⁹ dꝫ parere ſnie ⁊ executioni cū effectu. Not. tertio ꝙ ꝑ appellatioꝫ ab īfłocutoria non ſuſpendiť offm iudicis: niſi iudex detulerit ſue appellationi. c. j. ꝟ. d̄ dolo ⁊ ɔtu. argumēto ſumpto a ɔ̄rio ſenſu. No. q̄rto ꝙ ſi appellať ab interlocutoria: ⁊ pendēte appellatione ferať ſnia ⁊ executiōi demādeť. ſi dicať bñ appellatū ⁊ male ꝓnūciatū: tūc ſnīa eſt nulla: ⁊ executio reuocabitur nec nocebit appellāti. No. tex. vt calumnius

Calumnia q̄d ſit. Calūnia. ſ. p. eſt accuſatio falſa: crimen falſo obiectū iurgiū aliene litis. Uel eſt petitio iniuſta ex certa ſnia l iudicio facta. ⁊ iuſte petitioni iniuſta rñſio. vł ē falſi criminis ipoſitio. ff. d̄ vb. ſig. l. j. i pñ. Inde calūniator. i. falſus accuſator. vł q̄ ſcienter alicui: falſa crimīa iponit occaſiōe vexādi. Sꝫ h̄ accipiť vt ad ꝓpoſitū calūnia l gñe ꝓ oī malicia: ſic vt calūnijs. i. malicijs. No. q̄d ſit cā poſſeſſionis: ⁊ q̄d cā ꝓprietatis. ꝟ. de cā poſ. ⁊ ꝓpe. c. cā.

Petitoriū q̄d. Poſſeſſorium, quid. Et dꝫ petitoriū qñ q̄s petit rē pure et ſimplr: ſed poſſeſſoriū dť qñ duo ſūt i ɔtrouerſia de aliqua re vel bñficio: ⁊ ipe petit ſibi poſſeſſionē illius rei iudicari ⁊ poſtea cognoſcať ſup ꝓprietate ⁊ ſi fuerit vict⁹ in ꝓprietate ſeu in petitorio ipe reſtituet poſſeſſionē quā habuit. No. executiōi. Executio. onis. venit de exequor exeq̄ris. ⁊ ius ſuꝫ. d. t. i. ex alia ſeq̄. aliq̄d ꝑficere: ad effectū ducere: inſtare ad aliq̄d faciendū. Inde executio dť effect⁹. Et executor ſm ſpe. eſt officialis ꝑ quē lite executio vł ipi⁹ cāe ꝑparatio iubēte iudice ſuo expediť. Uel ſm Azonē ꝓpe ē ille q̄ diſcuſſaꝫ cāꝫ ⁊ ſniaꝫ executiōi demādat. q̄ etiā iure vocať appitor vulgariter dicēs (gallice ſergēt).

Executor q̄s dicitur. Et no. ꝙ ſi iudex tulit ſētētiā i q̄ ɔdēnat Titiū in centū. ipſe illico nō mandat ſuā ſniam executōi. imo Titi⁹ hꝫ tp̄s q̄d dať iudicatis ad ſoluēdū. ſ. q̄ttuor mēſes. Quattuor mēſib⁹ elapſis ſi Titi⁹ non ſoluerit. iudex mittit apparitorē. i. clientē ad domū Titij. ⁊ facit executionē de bonis ſuis vſq̄ ad ſummā illoꝝ centū in q̄bus fuit ɔdēnat⁹: et bonis acceptis vſq̄ ad dictam quantitatē ſententia iudicis dť executōi mādata. No. ſnie diffinitie. q̄d ſit ſnia diffinitiua ⁊ ſnīa īfłocutoria. vide. ꝟ. l cle. ſi añ de dolo ⁊ ɔtu. No. appellaſſe. appello. las. vt. ꝟ. in cle. alleg. No. pendere. i. in pendenti in ſuſpēſo eē. Et venit de pendo dis. ſum. a. t. i. ſuſpēdere vel trutinare. i. librare equipendere. Et dicit trutinare a trutina. Uel dicit Papias. Trutinat appenſat: extimat. et ɔ. tru. Unde Oratius in epiſtolis. Scriptorus trutina nō eſt ꝙ multa loquatur. ⁊ iſta dico extra ꝓpoſitum. pro declaratione huius dictionis trutinare Item pēdere. i. exoluere: reddere: tribuere vł ſuſtinere. Nota tali ꝑtextu. i. tali colore ꝙ dicit ſe appellaſſe ab interlocutoria vel grauamine: non dꝫ pendere executio ꝑdictarū triū ſententiaꝝ vt apparet i tex tu. ibi. ſimiliter. in fine. Glo. ſe. ɔmendat ⁊ dat ſimile. Et calumnijs. Nouū ⁊ equum q̄d hic dť cui eſt ſi. ea. compil. de ſequeſt. poſ. c. ſi. ⁊ huic pun. ɔcoꝛ. de pe. calumniam.

a Quauis. Icludit ſpirituales: vel quaſi ſpūales criminales ciuiles ⁊ mixtas.

b Tres. Succeſſiue ⁊ ſuper eodem articulo: non eñ locum habet hec pars quando ſuper diuerſis tribus articulis: licet eiuſdem cauſe tres interlocutorie ſunt late contra partem.

c Contra ſe. de tertio qui vult propter ſuum interēſſe executionem ſentētie impedire. habetur eo. titu. cum ſuper. ⁊ ibi ſatis no. Inno. ⁊ Hoſtien.

d Poſſeſſorio. ɔcoꝛ. ꝑdi. decre. j. de ſeq̄ſtra.

e Sētētias. nō dicit diffinitiuas. ſicut. j. ꝑte ꝑxi. ꝑ q̄d patet in interlocutorijs quarū facīēda ſit executio locū habere q̄d hic dicať. ⁊ q̄ iure petať illarū executio: vide in Spe. de ſen. exeō ꝟ. penul. circa fi. Glo. ſe. quattuor remiſſiones facit.

f Agēdū. De nullitate. modos nullitatis et corā quo iudice agať de nullitate: ⁊ an corā iudice appellatiōis de hoc agi poſſit ſcripſi poſt Inno. ⁊ Hoſt. e. ti. c. j. de ap. dilecto. ⁊ Spe. eo. ti. ꝟ. iuxta. ꝑ totum. ⁊ ad fi. et ibi in ꝟ. ſed ſi cā. tractať an ſnia ꝓnūciata nulla ex prioribus actis cauſa iudicetur.

g Alicuius ex eis. Hoc intelligo quando ſimpliciter in ſecūdo ⁊ tertio iudicio confirmata eſt pma ſententia. ⁊ ſi diuerſa continebat capła vel vnum ſeparabiliter. licet in certa parte fuerit infirmata: tñ quoad illa capitula vel partem in qua vel quibus confirmata fuit: primo et ſecundo dicam⁹ hoc locum habere et in alijs non. exemplum patet de teſtamen. raynucius, et raynaldus. Gloſa ſeq. dubium ſoluit.

h Nullatenus admittatur. Per hanc litteram videtur ꝙ etiam ſi non petat victor executionem: ꝑ modum tamen exceptionis repellere poterit de nullitate agentē. ⁊ eſt ſimile quod plene ſcripſi de ordi. cog. c. fina. vltra ergo ſe offerat executioni et ſentētijs pareat ſi de nullitate vult agere. concoꝛ. de ordi. cog. cū dilectus.

Agere volens de nullitate ſnie q̄d dꝫ faceř

i Donec. Facta ergo executione poterit agere. ⁊ ſi obtinebit in cā nullitatis obtinebit etiā reuocationem executionis. facit de reſti. in integ. ſuſcitata. C. d̄ ꝑci. impe. offe. anē. que ſupplicatio.

k Plenarie. Concoꝛ. de reſti. ſpolia. c. ſi. ⁊ ptꝫ per hoc verbū ꝙ nō facta executione etiam minime partis eius quod ꝓnunciatum fuit impeditur agens. ſi. iij. q. j. reintegranda.

l Diffinitiue. Hoc non exꝑſſit. ꝟ. ꝑxi. rñ.

m Fuerint. Succeſſiue. vt. ꝟ. dixi. q: vict⁹ a pma et a ſecunda ſnīa appellauit. a tertia vo nō potuit appellare. de appel. ſua nobis.

Glo. ſeq. practicat quō id eſſe poſſit.

prolationē ipſarum vel earū alicuius[a] ſe appellaſſe[b] ⁊ cauſam appellationis hmōi[c] ad huc pendere[d] proponat: ſententiarum predictarum executionem tali pretextu noluimus impediri[e]. Que ad cauſas qualitercunq; etiā ꝑ appellationē pendentes[f] duximus extendēda. I. dē.

¶ Snīa lata cōtra citatū extra citantis territoriū exiſt. ꝯtē nulla ē ipſo iure. h. di. Jo. an.

PAſtoralis Capi. ij.

a ¶ Alicui⁹. marke in vltima: hoc ꝓcedit. cū. ſ. dico me appellaſſe a grauamine illato ꝑ iudicē ſcōe appellatiōis q̄ appellatiōe pēdēte ꝯfirmauit ipſe iudex primā ⁊ ſcōaʒ ſniaʒ. hoc dico. qꝛ ſi a grauamine illato ꝑ iudicē pme appellatiōis appello: ⁊ iſte poſtea fert diffinitiuā: ſi ab illa nō appello: non erit dare tertiā diffinitiuā: mul tominus ſi appellarē a grauamine iudic. cāe pncipalis. ſi vo appellauero ab illa ſnia: ⁊ vtrāq; appellatiōez pſequor. tūc ꝓcedere poſſet caſ⁹ iſte. facit clem. ij. de do. ⁊ ꝯtu. ſi āte.

b ¶ Appellaſſe. Proponat quod eſt. ſ.

c ¶ Huiuſmodi. Emiſſe ante ſniam ab interlocutoria ⁊ grauamine cui⁹ ꝓſecutio ſtudioſe differt: vt videatur finis cauſe principalis.

¶ Glo. ſeq. querit ⁊ ſoluit.

d ¶ Pendere. Alīs appellaſſe nō iuuaret illū: ſi deſerta vel ꝯ eum finita eſſet illi⁹ appellationis cā. Sed quid ſi dicat ſe ſic appellaſſe ⁊ cauſam appellationis finitā ꝓ ſe. ſ. qꝛ ꝓnunciatū fuit bn̄ appellatum? Dico etiā q̄ tunc non īpeditur executio ꝑ rn̄. ſ. ꝓxi. allegat eñ nullitatē: qꝛ ꝑ id ꝯſtat iudicē a quo fuit appellatū diffinitiuā ferre nō potuiſſe: ſed ſi aduerſari⁹ ab illa ꝓnunciatiōe qua ꝓnūciatū fuit bn̄ appellatum īfra tp̄s debitum appellaſſet: tunc adaptaretur hec lr̄a: qꝛ adhuc illius appellationis cauſa penderet.

e ¶ Impediri. Licet ergo ex pendentia illi⁹ appellatiōis dubitet̄ an ſaltē vltimo ſnia tenuerit: vult tñ q̄ fiat executio ſaluo iure retractatiōis tā ſentētie q̄ᷓ executionis ſi iudicet̄ bn̄ appellatū. ⁊ dixi. ſ. ꝓxi. rn̄. non eñ impedit hec lr̄a appellationis illius ꝓſecutionem dummodo ipſius fatalia non ſint lapſa.

f ¶ Pēdētes. vide. ſ. ea. cō. de iudi. diſpēdioſā. in ſi.

¶ Glo. iſta diuidendo ⁊ ſubdiuidendo ſummat.

diuiſio ¶ **P**Aſtoralis. Tres ptes pncipales hʒ hec cōſtitutio. ſ. exordiū narrationē: ⁊ ꝯcluſionē. Prima ponit exordiū breue. Scōa ibi: ſane. narrās cās ⁊ effectū cuiuſdā ſnīe late ꝑ quondā imꝑatorē Henricū i regē Robertū cū ſuppletiōe defectuuʒ oſtēdit nullitatē illi⁹ cāe tā ex ipſi⁹ cauſis aliīs inſertis in illa q̄ᷓ ex ꝑſonis a q̄ ⁊ in quē ſnia lata fuit. Tertia ibi: vt igit̄. ꝯcludendo declarat illā ſniam irritā: ⁊ illā etiā irritandā q̄ten⁹ de facto ꝓceſſit. Scōa ſubdiuidit̄: qꝛ pmo narrat ſnīe cās defectū ⁊ ſuppletionē: vt dixi. ſcōa ibi: verū. ſubiicit illā examini: ⁊ dicit q̄re. tertia ibi: notoriū. īprobat citationē ⁊ ꝓceſſū ex metu citati rōne aſtātiū īperatori: et rōne loci. q̄rta ibi: vt illud. illam īprobat rōne loci in q̄ ⁊ de q̄ citatio fc̄tā fuit. quīta ibi: deniq;. ꝯcludēdo ꝯ ſniam pus ſoluit duplex obſtaculū: q̄ dici poſſet regē vaſallū imperij et īperium deliq̄ſſe. ſexta ibi: rurſus. oſtēdit diuerſis modis ī illa ſnia īperatorē ſue ptātis terminos exceſſiſſe. ſeptia ibi. cetex. ſoluit ſuppletionē defectuū quā in ſnia fecit imperator.

preſup poſitio d. helie ¶ Preſupponendū eſt ſm opinionē legiſtaꝝ. in. l. oēs ꝯ. executorib⁹. C. de epiſ. et cleri. videlʒ q̄ lʒ iudex nō poſſit facere citari aliquē realiter ex̄ territorium: tñ pōt facere citari verbaliter: puta ſi q̄s de ꝓuincia Lemouicen. deliq̄rit in ꝓuincia Picta. pſes Pictauē. nō pōt illū facere citari realiter. i. nō poteſt facere illum capi in prouincia Lemouicenſi. ſed ipſe preſes Pictanie debet rogare pſidem lemouicen. vt illum qui deliquit in Picta. qui eſt in ꝓuincia ſua capiat ⁊ ſibi remittat. Sed ſi aliq̄s habeat pncipale domiciliū in ꝓuīcia lemouicen. ⁊ in hac ciuitate Pictauen. habeat oratorium: ⁊ ꝯtrahat in hac ciuitate: tunc rōne ꝯtus poterit hic cōueniri: vel ſi poſſidet aliquas res in hac ciuitate: tñ pncipale domiciliū hʒ i ciuitate lemouicen. tūc poterit citari verbalr̄ ī ciuitate lemouicen. tenent legiſte q̄ decretū de citādo dʒ fieri in territorio Pictauen. ⁊ nō Lemouicenſi. qꝛ decretū de citando eſt iuriſditionis. Sed denūciatio ꝑ clientē ſeu ꝑ apparitorē pōt fieri extra territoriū: qꝛ denunciatio ꝑ clientē facta nō eſt iuriſditiōis: ſed nudi miniſterij. ⁊ hoc pſuppoſitū eſt ꝓ ratione dubitandi. Sed ꝓ ratione decidendi preſupponēdum eſt q̄ ſnia lata ꝯ nō citatum eſt nulla ipſo iure: nec opus eſt q̄ declaretur nulla per iudicē. Itē preſupponendum eſt q̄ rex ſicilie eſt vaſall⁹ eccleſie ro. ⁊ in aliquo non ſubeſt romano imꝑatori: qꝛ regnū ſicilie eſt ī partibus īperij quas donauit imꝑator Conſtantin⁹ Silueſtro pape quando illū ſanauit ſeu curauit a lepra.

Caſus lr̄alis d. helie ¶ Caſus. Alia fuit cōtrouerſia ſeu lis inter Henricū imperatorē / ⁊ Robertum regem ſicilie. occaſione cuius inter ipſos fuit cōceptum odium capitale ſeu inimicitia mortalis: qꝛ rex ſicilie procurauit mortē imperatoris et quaſdā ciuitates imperatoris fecit ſibi rebelles. Imperator indignatus fecit citari regē ſicilie voce preconis. id eſt voce clientis: ⁊ cum tuba. Uel forte fecit citari perſonaliter vt ipſe rex cōpareret coram ipſo imperatore ī ciuitate Piſana. q̄ ciuitas inimicabat̄ ipſi regi ſicilie. Quare hoc videns et ſciens rex Sicilie non ꝯparuit: ⁊ ſic fuit reputatus ꝯtumax ⁊ ꝓpter ei⁹ cōtumaciam imꝑator declarauit crimina ꝯtra ipm obiecta eſſe vera ⁊ notoria: ⁊ tulit ſniaʒ ꝯtra ipm regem dicēdo ipm regē ſicilie eſſe ꝓditorē et hoſtem romani imperij. Itē declarabat illū eſſe reū criminis leſe maieſtatis: ⁊ bona ſua ꝯfiſcauit nō ſolū bona q̄ tenebat ab imꝑatore: ſʒ etiā regnū ſicilie qđ ptinebat ad papā: ⁊ indixit: ſeu pcepit debitorib⁹ ipſius regis vt nihil ipſi regi vel ei⁹ fiſco ſeu receptori vel ꝓcuratori ſoluerēt ſub certis penis ſibi imperatori applicandis. Lapſu tpis Hēricus imperator mortuus eſt: rex ſicilie ꝯqueſt⁹ eſt ro. pon. de iſta ſnia ꝯtra ipm ab īperatore lata. Et ad tollendum murmur populi lʒ ſnia eſſet nulla: tamē ro. pon. declarauit illam eſſe nullam ꝓpter multas cauſas q̄ clare patent. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Colligo aliqua notabilia. Et pmo q̄ citatus ad locū nō tutū ⁊ nō ſecurꝫ non tenet̄ comparere: ſed tenet̄ mittere excuſatorē: immo etiā ſi notoriū ſit q̄ ille locus nō ſit tutus ipſe nō tenet̄ mittere excuſatorē: nec appellare: ⁊ ꝓceſſus factus eſt nullus. ¶ Nota q̄ iudex nō debet ſniam precipitare: ⁊ maxime in crimine graui. ſʒ plene dʒ oīa rimari et inq̄rē. l. oēs. C. de epiſ. et cle. ⁊ ī hoc ca. ibi nō maturo fuit iudicio: ſʒ pcipitio de tanto crimine ꝓmulgata. ¶ Nota q̄ iudex nō pōt aliquē citare extra territoriū etiam verbaliter. Et ſi arguatur de. l. oēs ꝯ. executoribus. C. de epiſco. ⁊ cle. Dicit Bar. q̄ quādo iſta duo territoria ſunt ſub dn̄io alicui⁹ pncipis. tunc pſes vni⁹ territorij pōt citare in

territorio alteri⁹: vt p̄ſes Pictauēſ. in territorio Lemouicē. ⁊ ſic itelligiṫ illa .l. oēs. C. de epi. ⁊ cle. §. exccutorib⁹. ſi ṽo illa duo territoria nō ſūt ſub dn̄io alicui⁹ p̄ncipis: tūc p̄ſes vni⁹ t̄ritorij non pōt citare nec realr̄ nec ṽbalr̄ in aliquē in t̄ritorio alteri⁹ vt hic in ꝓpoſito nr̄o: qꝛ regnū ſicilie dṙ ſubiectuꝫ ro. pon. ⁊ nō īperatori. Sed hoc nō placet dn̄o ſaliceto ī dicta .l. oēs. nec voluit dicē illa lex oēs / ꝙ q̇s poſſit citare ex̄ t̄ritoriuꝫ vel nō citare: qꝛ illa lex ſolū dicit ꝙ cliens vel apparitor citās in territorio habebit certas ſportulas .i. certū ſalariū. Si ex̄ ꝓuinciā citet habebit duos ſolidos: nō aūt dicit ꝙ iudex poſſit facē citari ex̄ t̄ritoriuꝫ. vel illa lex intelligiṫ ꝙ iudex territorij pōt rogare alium iudicē vt faciat citari aliquē de ſuo territorio: ⁊ tunc cliēs h̄ebit duos ſolidos vt dicit illa lex oēs / alleg. Et hoc ꝯcludunt hic docto. iuris canonici et ſalicetus in p̄dicta .l. oēs. ꝙ iudex ex̄ territoriuꝫ nō pōt citare nec realr̄ nec ṽbalr̄: ſed dꝫ reqrere iudicē illius territorij vt faciat illum citari quē vult: et ꝙ ſibi illū remittat.

¶ Notem⁹ tex. Et p̄mo p̄mā rōnem cap̄. videlꝫ Paſtoralis cura ſollicitudinis nobis diuinit⁹ ſuꝑ cūctas xp̄iani ppl̄i nationes iniuncta: nos inuigilare remedijs ſubiectoꝝ eorūdem periculis obuiare. ⁊ ſcādala remouere ꝯpellit ⁊c̄. Et dic cura ſollicitudinis paſtoralis ꝯpellit.

Crimē leſe maieſtatiſ q̇d eſt.

Crimen leſe maieſtatis eſt vbicūqꝫ q̇s ꝯ̄ vrbē aliq̇s moliṫ .i. machinaṫ: aut vbicūqꝫ q̇s ꝓfugit ad hoſtes: vel hoſtes iuuat q̇licunqꝫ cū vel armis: vel ꝯſilio: vel pecunia: vel q̄ ſubiectas ꝓuicias nitiṫ facē rebelles: vel ſeditiones vel bella mouet ī ciuitate: vel q̄ p̄latū / mgr̄m / vel p̄ncipē occidit: vel q̄ ꝯ̄ latus ei⁹ militat, vel arma fert ⁊ occupat ꝯ̄ rēpublicam.

Crimē ꝑduellionis q̇d eſt.

Et idē dṙ crimen ꝑduellionis .i. hoſtile: nā ꝑduelliones dn̄r hoſtes. Sec⁹ ſi ꝯmittiṫ hoc crimen nō ꝯ̄ rēplicā qꝛ tūc nō dṙ ꝑduellionis: ſꝫ ſimplr̄ leſe maieſtatis. Et no. ꝙ nō ſubdit⁹ crimen leſe maieſtatis nō ꝯmittit vt hic in clementina nr̄a: maxie in §. rurſus. Nā Robert⁹ rex ſicilie nō eo mō ſubfuit .i. eo mō nō fuit ſubdit⁹ iperatori Henrico ꝙ crimen leſe maieſtatis in eum cōmiſerit.

Prouīcia vn̄ dicitur

¶ Nota ꝓuinciaꝝ. Prouincia cie. dṙ a ꝓ / vel ꝓcul / et vict⁹: q̄ſi ꝓcul poſita ⁊ deuicta. Cuꝫ eī romani olim vincēdo totū orbē in ius ſuū redigerēt: ꝓcul poſitas regiōes ꝓuicias appellauerunt. Prouincia etiā dṙ regio ſubiugata ⁊ tributaria facta. Inde hic ⁊ hec ꝓuincialis ⁊ hoc le. i. tributari⁹. Prouīcia etiā dṙ ꝯ̄finiū regionū. Et ꝓuicia ſignificat celeriter aduerbiū. Et ꝓuincia .i. ꝓuidētia ⁊ officiū: ⁊ ex ꝓuicia factū eſt .i. ex officio. Itē hec ꝓuicia dṙ regio ſp̄aliter: vnde comes ꝓuincie dṙ. Inde ꝓuincialis ⁊ hoc le. nomen gentile.

¶ Nota iuriſditionuꝫ. vt. ſ. in cle. q̄uis. de foro ꝯpe.

¶ Nota. ſi q̄ñ veniret in ſuā ⁊ iperij fortiā. qꝛ. ſ. dixit ꝙ impator ꝓtulit ꝯ̄ eū ſn̄iam declarādo euꝫ ꝯuictum de criminib⁹ ipoſitis ꝯ̄ eū. Itē p̄uauit euꝫ terris ſuis ⁊ etiā regno ſicilie. Itē ꝓmulgauit ſn̄iam capitalem: puta. ⁊ ꝯdēnam⁹ eū ad ſuſtinēduꝫ mortē q̇ntienſcūqꝫ inciderit inter man⁹ nr̄as: ⁊ q̇tienſcūqꝫ inciderit ī p̄tatem ipſi⁹ Henrici. Et hoc eſt qḋ vult dicere q̄ñ dicit / etiam promulgauit ſn̄iam mutilationis et capitis. ſi quādo .i. ſi ꝯtigerit ꝙ aliq̄ñ ipſe Robertus veniret in ſuā fortiā .i. in ſuam p̄tātem ⁊ in p̄tātem ſui imperij.

¶ Nota ꝓmulgauit. vt. ſ. ſi ante. de dolo et cōtuma.

¶ Nota a diſcretiōe ꝙ diſcretio eſt mater virtutum.

¶ No. nō ꝓderet .i. nō manifeſtaret. vt. ſ. e. in ṽ. ꝓdi.

¶ Nota necnō .i. etiam: due negatiue ꝓ affirmatiua.

¶ Not. aſtruiṫ .i. affirmaṫ. Vn̄ aſtruo aſtruis aſtruē. a. t. i. affirmare / aſſerē / aſſimilare. ¶ Not. notoriū .i. manifeſtū: vł cognituꝫ oībus. Inde notori⁹ notoria. riū .i. manifeſt⁹. Et ſm iuriſtas notoriū multipliciter diciṫ vel diſtinguiṫ. Nā aliud eſt notoriū iuris: aliud facti.

Notoriū mlṫplr̄ dicitur

Notoriū iuris eſt de q̄ q̇s canonice eſt ꝯdēnat⁹ vel in iure ꝯfeſſus. vel ꝑ legitimas ꝓbationes ꝯuict⁹. Notoriuꝫ ṽo facti eſt cui⁹ teſtis eſt ppl̄s: ⁊ diſſimulationi ſiue īficiationi nō eſt loc⁹. Et intelligiṫ ppl̄s eſſe teſtis ſiue ſit crimen oīb⁹ notuꝫ q̄ ſunt in loco illo ſiue maiori parti. Itē in notorio iuris exigiṫ q̇ñqꝫ ꝓbatio ꝯtra negantē. In notorio ṽo facti non reqriṫ ordo iuris q̄ eſt al̄s regulariter obſeruādus. Euidentia eī patrati ſceleris clamore nō indiget accuſatiōis. Et ſi forte iudex velit talr̄ delinquentē ſm ꝙ ius poſtulat et reqrit corrigere vel punire: et ille appellat: non eſt appellationi hm̄ōi deferendum: imo ſemꝑ dꝫ ꝓcedere iudex corrigendo vel puniēdo. Item notoriū facti ſubdiuidiṫ: qꝛ aliud eſt notoriū facti ꝑmanētis actu vt cū quis publice tenet adulterā vel ꝯcubinā in domo. Aliud eſt notoriū facti trāſeūtis actu. vt ſi aliq̇s in publico īterfecit hoīem: vel fecit ſacrilegiū vel aliq̇d ſil̄e. Aliud eſt notorium facti p̄ſumpti. vt ſi aliq̇s publice habit⁹ eſt ꝓ filio / ꝯſanguineo / vel affine alicuius. Et hoc a q̇buſdam dṙ notoriū p̄ſumptū. Dicunt aūt ꝙ eſt notoriū iuris: notoriū facti: ⁊ notoriū p̄ſumptū. Et eſt notoriū p̄ſumptum: vt ſi aliq̇s publice habit⁹ eſt ꝓ filio alicui⁹: vbi non ſequiṫ alia ꝓbatio nec reqriṫ. ꝙ eī aliq̇s ſit filius iſti⁹ non pōt vere ꝓbari. Idē dicunt in fornicatione. Si eī clericus iuuenis ⁊ cupidus ſecum habeat euidenter in domo iuuēculā ſuſpectā: non eſt notoria fornicatio ſed p̄ſumpta. Nā vt dicit Ouidius epi. A iuuene et cupido credaṫ reddita virgo. ¶ Not. ſubire iudiciū .i. q̇s eſt ille q̄ auderet vel q̄ rōne teneretur aliq̇s ſubire iudiciū .i. ſubijcere ſe iudicio illi⁹ ꝯſiſtorij: ⁊ reponē ſe in ſinu .i. inter manus ſuoꝝ hoſtiū. Et dic ſubijcē de ſubeo ſubis ſubiui vel ſubij ꝑ ſincopam .i. ſubtus ire vel poſt vel paꝝ. et dṙ a ſub et eo is. Item inueniṫ ſubeo ſubis .i. ſurſum eo. ⁊ ita ſumiṫ Ioh̄. vj. Subijt ergo ieſus in montē .i. ſurſum abijt. ⁊ dṙ a ſurſum et eo is. Nota inferēdam infero infers intuli illatū .i. introferre vel imittere. et dṙ ab in et fero fers. Unde dn̄s ad Thomā ait. Infer digitū tuū huc. Et inferre eſt ꝯ̄ ferre irrogare. et ptinet ad malū. Mala eī īferunṫ .i. ꝯ̄ ferunṫ. Et ſm hāc ſignificationē inueniṫ in dialecti .i. in logica īferre .i. ꝯcludē. illatio .i. ꝯcluſio. cū eī aliq̇d ꝯcludiṫ inferṫ .i. ꝯ̄ opinionē vel oppoſitionē alicui⁹ ferṫ. Unde ꝯiūctio que eſt ſignuꝫ ꝯcluſionis dṙ illatiua: q̄ſi ꝯ̄ portatiua.

¶ Nota de more .i. de ꝯſuetudine: imo etiam de iure naturali quis repellit inimicū. et non male diceres de more .i. de iure naturali. ſed ꝓprie de more .i. de ꝯſuetudine. Et declinaṫ hic mos ris maſ. ge .i. cōſuetudo. vt talis mos eſt in partibus noſtris .i. talis conſuetudo. ⁊ iſte ſequiṫ morē patrie ſue .i. conſuetudinē. Sed differūt: qꝛ mos eſt qḋ facit morā. et ſic diffiniṫ.

Mos q̇d eſt.

Mos eſt quedā conſuetudo de morib⁹ tracta tantūmō. Vel ſic. Mos eſt q̄dā lex viuēdi nullo vinculo aſtricta: ſine lex nō ſcripta ſed tn̄ vſu eius retēta. Vel mos eſt vetuſta ⁊ ꝓbata ꝯſuetudo ſiue lex nō ſcripta.

Cōſuetudo q̇d eſt.

Sꝫ ꝯſuetudo eſt quoddā ius morib⁹ inſtitutū. qḋ ꝓ lege ſuſcipiṫ cum lex deficit. Itē mos .i. virt⁹ hoīs: ſed ꝓprie in plurali hꝫ hāc ſignificationē: vt iſte hꝫ bonos mores: et ꝓprie dṙ de bono ſicut viciū de malo inde moroſus ſa. ſum. et ꝓducit p̄mam mos moris. ¶ Nota deſiperet ergo .i. ſciat ſe bene nō ſapere. et exire de ſapiētia ſua q̄ ſaperet .i. crederet / vel credere ſciret citationeꝫ ab Hen. ꝯtra Rob. artaſſe citatuꝫ .i. ip̄m Robertū. ac ſi diceret. Henri. eſt fatuus et ex̄ ſenſum ſuū poſit⁹ ſi ipſe credat ꝙ Robertus veniat ad ciuitatē piſanā ꝓpter ei⁹ citationem: ꝓpter rōnem poſitā. ſ. ibi: quis

eñ auderet vel qua rōne aliqs teneret ꝯſiſtorij talis ſubire iudiciū ⁊ ſe in hoſtiuz ſinu reponere. Uñ deſipio pis. deſipui. pitū. n. t. i. deorſum ſape. i. de ſapia exire et dr̄ a de/⁊ ſapio pis. ſapui/vel ſapiui/ vel ſapij ſapitū. n. t. ⁊ hʒ pteritū ⁊ ſupi. ad modū q̄rte ꝯiugatiōis. ⁊ ſignificat duo.

Sape. i. ſaporez hr̄e . vt iſte cib⁹ bñ ſapit ⁊ eſt ab ſolutuz ſm̄ hoc tn̄ inuenit̃ ꝯſtructū cū accuſatiuo. vel q̄ tunc ꝑ accuſatiuū deſignat̃ cā. ⁊ ponit̃ ꝓ ablatiuo: vt iſte cib⁹ ſapit saporē. i. ſapore: vel q̄ in eo intelligit̃ vbum qḋ exigit actm̄. vt iſte cib⁹ ſapit carnes aſininas. i. ſaporē repſentat vel imitat̃ vel ſimilat illas: ⁊ hoc nō fuit ad ꝓpoſitū nr̄m: ſed hoc qḋ ſequit̃. Itē ſape. i. hr̄e ſapiam: ⁊ hec ſignificatio tracta eſt ex ꝓma. ſicut ꝑ ſaporē cibos diſcernimus. ſic ꝑ ſapientiā diſcernim⁹ res ⁊ ſicut guſt⁹ apt⁹ eſt ad diſcretionē ſaporis ciboꝝ: ſic et ſapientia apta eſt ad diſcernēdas cās reꝝ. Inde ſapidus da. dum. i. ſaporē hñs. ſapori dat⁹. ⁊ ꝯparat̃. Inde ſapiditas. tis Et de ſapio ꝯponit̃ deſipio ſipis. i. delirare: ſeorſuz. i. ſeꝑatum ⁊ diuiſum a ſapore eſſe vel facere nectare. i. nec eſſe. Inde deſipiſco ſcis. inchoatiuū. Et ēt habemus reſipio pis. i. redire ad ſape. et ꝓpe ille reſipit q̄ penitens forefacti redit ad ſatiſfactionem: et ad ſapere qḋ dimiſerat forefaciēdo. i. offendēdo: nocendo: q̄ſi faceret foris. i. extra rōnem et hoc ꝓ vbo ſaperet.

Feudum qd eſt. ¶ Nota in feudū. Feudū di. eſt bñficium ⁊ beniuolaectio tribuēs gaudiū capiēti: capiēſq; tribuēdo in id qḋ facit ⁊ ſua ſpōte pata. Uel feudū eſt illud bñficiuz qḋ ex beniuolentia alicui⁹ ita tradit̃ alicui vt ꝓpetate rei q̄ in feudū dat̃ penes dantē remanente: vſufructum eiuſdē rei ita accipientē trāſferat vt ad euz heredeſq; ſuos maſculos ⁊ femias ſi d̄ eis nolatum dcm̄ fuerit: ⁊ in ppetuū ptineat ad hoc vt ipſe ⁊ eius heredes fidelr̄ ſeruiāt dño: ſiue illud ſuitiū nolatim dcm̄ fuerit a dño q̄le eſſe debeat ſiue ideterminate ꝓmiſſū ſit. Dr̄ aūt feudū a fidelitate vel a fide quam vaſall⁹ dño p̄ſtare tenet̃. Nec eñ dʒ aliq̄ ineſtitura fieri ei q̄ fidelitatē facē recuſat. i. non vult. niſi feudū eo pacto ſit acq̄ſitū: vt de eo fidelitas non p̄ſtet̃: vt in ꝯſtitutiōibus feudoꝝ: ꝑ q̄s fiat ineſtitura: et ꝑ q̄s recipit̃ ibidē in q̄bus cauſis feudū admittat̃. c. ij. §. j. in vſib⁹ feudorū no. Habem⁹ etiā feudū legium ſm̄ ſpe. Et eſt q̄ñ cā et occaſio homagij cepit a dño: vt q̄ baro dicit alicui pauperi militi q̄ aliquā rē imobilē ſibi daret ſi ei faceret homagiū: ⁊ illā dedit: talis res vocat̃ feuduz legium: ⁊ talis vaſallus vocat̃ homo legius. Et feuda-

Feudatarius qs dicitur. tarius eſt ille q̄ feudum recipit: qui etiā vaſallus dr̄.

¶ Nota domiciliū domicilij. n. ſe. i. dom⁹ faſtigiū ⁊ al-

Domiciliū vñ dicitur titudo. Et dr̄ ſic q̄ſi ciliū dom⁹. Dr̄ tñ q̄nq; domiciliū domus ipſa vel habitatio/vel manſio/vel ius et ptās ſm̄ Huguitionē. In pſalmo autē vbi ſic dr̄. Sicut nocticorax in domicilio. dicit glo. illi⁹ pſal. vel in parietinis. q̄ vulgo dicunt̃ ruine vbi parietes ſtāt ſine tecto.

Parietina qd eſt. Dr̄ autē parietina q̄ſi parietuz ruina. Et domiciliuz alicui⁹ ibi eſt vbi maiorē partē fortune ꝯſtituit. i. vbi hʒ maiorē partē ſuoꝝ bonoꝝ: vel ſi ibi hʒ larē. i. familiam. vt. C. de incolis ⁊ cenſi. l. ciues. lix. Et dic vbi domicilium ſuū fouebat. i. vbi familiā ſuam nutriebat.
¶ Not. iuris naturalis q̄ ius naturale cōe eſt oī nationi: eo q̄ vbiq; inſtinctu nature habet̃: nō aliq̄ ꝯſtitutiōe facta ab hoīe: ſʒ ab ipſo nature ꝯditore. ſ. a deo vt maris ⁊ femine ꝯiunctio liberoꝝ ſucceſſio: ⁊ puerorū educatio. i. nutritio. Itē ius naturale dr̄ eqſſimū: veluti. Qḋ tibi nō vis irrogari/ alijs nō irroges. i. qḋ tibi nō vis fieri/alijs nō feceris. i. tu nō facias alijs illud qḋ tibi nō vis fieri. Inde dr̄ etiā p̄cepta naturalia q̄ i lege ⁊ euāgelio cōtinet̃: vt nō mechaberis. Nos ei habem⁹ etiā ius ciuile: ⁊ accipit̃ diuerſimode: vt diſti. j. ca. ius naturale Uno mō ius ciuile eſt id qḋ q̄ſq; pplꝰs vel etiā queq; ciuitas ſibi ꝓpriū diuina humanaq; cā ꝯſtituit ſm̄ Iſidoꝝ. lib. vj. Scḋo dr̄ ius ciuile lex duodeci tabulaꝝ q̄ fuit origo tot⁹ iuris ciuilis. ſm̄ glo. iſtituta. d̄ iure naturali gētiū ⁊ ciuili. §. ex nō ſcripto. i. vbo origo. ff. de origie iuris. l. ij. §. j. Et dr̄ lex duodeci tabulaꝝ lex ſcp̄ta i duodeci tabulis. q̄ꝝ decē a ciuitatib⁹ athenienſiū ⁊ lacedemonioꝝ a decē viris fuerunt allate. i. apportate. ⁊ due ad declarationē illaꝝ ꝑ eoſdez decē viros poſtea addite: vt dicit glo. in verbo decem viros. §. deīde. c. moyſes. diſ. vij. Tertio dr̄ ius ciuile qḋ ex legib⁹ plebiſcitis ꝯſtitutiōib⁹ ſenatuſcōſultis p̄ncipū decretis: vel auc̄te prudētium inuenit̃. Quarto dr̄ ius ciuile illud qḋ nō eſt p̄toriū. Quinto dr̄ diſputatio prudētuz q̄ fuit facta ſub lege duodeci tabularū. Sexto dr̄ ius ciuile q̄cq̄d habem⁹ ſcriptū de iure. Septio q̄cq̄d iure naturali vel gētium ſubtrahit̃: vel qḋ nō eſt ius naturale nec gētium. Et ſic accipiēdo ius canonicū dr̄ ius ciuile: ⁊ ita ſumit̃. j. di. ius aūt. Nos habem⁹ etiā ius gētiū qḋ eſt ſediū. ſ. hoſtiliuz occupatio munitio: bella: captiuitates: ſuitutes: poſtliminia federa pacis: inducie legatoꝝ nō vetandoꝝ vel nō violandoꝝ: religio: ꝯnubia inter alienigenas ꝓhibita. Et dr̄ ius gentiū: q̄ eo oēs fere gētes vtunt̃. ca. ius gē. j. di. Multa ſunt alia iura. ſ. ius aureoꝝ anuloꝝ: ius militare: ius pſonar⁹: ius publicū: ius p̄uatū: ius q̄ſi naturale: ius q̄ritum: ius p̄toriuz: ius canonicum. Et ſi vis vidē de oībus iſtis iurib⁹: vide breuiloquiū: q̄ intitulat̃. Guarin⁹ veronēſis floro ſalutē plimā ⁊c̄. Et dr̄ ius iuris a iubeo bes. q̄ iubet. Et eſt ius lex diuina. Fas lex humana. Trāſire autē ꝑ agrū alienū fas eſt: ius vo non eſt. Itē ius dr̄ eē lex ſcripta. Itē leges humane ſunt: iura diuina ſunt. Itē ius gñale eſt: lex eſt eius ſpēs.
¶ No. vulgi vulg⁹ gi. i. plebs pplꝰs: mltitudo gentiū: dr̄ a volo vis. eo q̄ vnuſq̄ſq; facit qḋ vult. inde hic et hec vulgaris ⁊ hoc re. Inde vulgariter aduerbiuz vt iſte loquit̃ vulgariter. i. ſicut vulg⁹. ⁊ nō litteraliter.

a ¶ Cura. Hoc incipit cōſtructum: ⁊ tale vel ſimile puto q̄ erat exordium deciſum. de decre. paſtoralis/ in ꝯpi. Greg. ſub diuerſis titulis collocata: vt dixi. ſ. de reſcrip. paſtoralis. in prin.

b ¶ Diuinitus. Per verbū illud. paſce oues meas. Io. vlt. de ele. ſignificaſti. de maio. ⁊ obe. ſolite. Petr⁹ ꝑ q̄ verba fuit creat⁹ papa.

c ¶ Xp̄iani. de homi. ꝓ hūani. lib. vj. ⁊ fa. ex̄ua. Bonifa. vnā ſanctam. et fa. hec lr̄a ad id qḋ dixi. ſ. de teſti. c. j. q̄ regulariter iudeos non compeſcit eccleſia.

d ¶ Nos. Compellit quod eſt. ſ.

e ¶ Inuigilare. ponit̃ hic in/ꝓ valde. ſi. de fideiuſ. c. j. de q̄ vide in ſpe. de diſpu. ⁊ alleg. §. poſt hec. v. illis ibi imponitur: ⁊ huic exordio concor. ꝓhe. ſexti. de officio. delega. officij. eo. lib. Inuigilare eſt valde vigilare.

f ¶ Sane. Narratio.

g ¶ Impatorē. Inchoauerat eñ diſcordia eo non-

Lex. xij tabularū q̄ ſit

cura[a] ſollicitudinis nobis diuinitus[b] ſuper cunctas chriſtiani[c] populi natiōes iniuncta nos[d] inuigilare[e] remedijs ſubiectorum: eorūdem periculis obuiare: ⁊ ſcandala remoue cōpellit. ¶ Sane[f] cum tādudū iter quondā Henricū impatorē[g] romanū: ⁊ chariſſimū in xp̄o filiū nr̄m Rober

dum coronato.§.ea.cõpi.de iureiur.c.j. post prin.
a ¶ Asserente. Forte veraciter qꝺ tñ snia non iusti ficat vt sequitur in.§.rursus.
b ¶ Ipsius.imperatoris vel regis.primū placet.
c ¶ Subditis. Idē si cū nō subditis vel hostib⁹.C. ad.l.iu.maiest. si qs canonizata.vj.q.j.
d ¶ Conspirationes. Uide qꝺ scripsi. de iudi. exhibita.
e ¶ Et ordinauerat.rex romanorum robert⁹.
f ¶ Fulte.idē munite/ firmate vel adiute.
g ¶ Etiā in vrbe. Romana.s.
h ¶ Absentē. An sup crimine ꝯ absentez snia ferri possit. no. de dolo ꝛ contu. veritatis.
i ¶ Declarato. Utile ꝯsiliuz est i notorijs sic interloqui.ꝛ facit ad nota. ꝺ iu reiur. ad nr̄am. iij.§.ꝺ offi.dele. c.j.lib.vj.
k ¶ Supplendo. ꝺ effectu huius clausule videas i spe.tit iij. §.nunc ostēdēdum.ver. xviij.
l ¶ Si qs. scz defectus.
m ¶ Mr̄e.j.q. v.presentiuz.de offi.custo.c.j.
n ¶ Nouerca Sicut se hz nouerca ad priuignos: q̄ seuire solet in illos: sic se hz ad iusticiam volūtas p̄cipitātis iudicis: hoc intendit. Inde dixit qdā Gaudet i afflictos seuire nouerca p̄tās. sicut etiā dicit canō q̄ negligētia est nouerca erudicionis.lxxxiij. dist.nichil.
o ¶ Precipitatiōe.de iniqtate ꝺꝛ q̄ oia precipitat.de pe.dist.ij.inter hec hircū.j. et est precipitiū qꝺ fit sine modo ꝛ cum periculo.de sepul.ex parte.

Nouerca seuit i priuignos.

versus

tuz sicilie regē: grauis fuisset materia turbatiōis exorta: asserēte[a] deīde ipatore p̄dicto q̄ cū qbusdaz ipsi⁹[b] subditis[c] rex cōfederationes et ꝯspirationes[d] fecerat in ipsi⁹ maiestatis offensaz. q̄s tractauerat et ordinauerat[e]: vt ciuitates qdā sub iperij ꝛ ipatoris eiusdē obediētia ꝯsistentes ꝯtra eū ꝛ iperiū rebellarēt: gēteſq̄ suis ipsi⁹ fulte[f] subsidio: nonnullas alias ipij ciuitates et castra (inde violēter eiect ipsi⁹ ipatoris officialib⁹) occuparūt et p ipso rege occupata tenebāt. Ac als etiā[g] in vrbe ꝛ alibi in impij: ꝛ ipatoris eiusdē ꝯtēptū: ꝛ sue maiestatis iniuriā et reipu. detrimētū multa grauia fuerūt p regez eūdē ac maliciā et instigationē ipsi⁹ tā a suis stipēdiarijs q̄ a subdit ipatoris ꝯmissa. Prehabitis p ipatorē eūdez qbusdā p̄cessibus ꝯtra eū absentē[h] tñ q̄uis legitie (iuxta ipatoris assertionē) citatuz: ac q̄ supradicta erant notoria p ipialē iterlocutoriā declarata[i] ipator ip̄e regē affirmans p̄pter p̄missa lese maiestat criminis reū eē in eū pemptorie (vt dixit) ꝛ sufficienter citatū: sz ꝯpere ꝯtumacit recusantē tāq̄ rebellē p̄ditorē et hostē ipij ac reū crimis supradicti: priuationis oim dignitatū q̄cūq̄ ꝯp hēsaꝝ titulo ꝛ qb⁹ se intitulabat rex ip̄e auctoritatū q̄q̄ honoꝝ puinciaꝝ terraꝝ: bonoꝝ: iuriū: et iurisditionū tā ppetuoꝝ q̄ tpaliū: ꝛ si qñ veniret in suā ꝛ iperij fortiā mutilatiōis etiā capit snia p̄mulgauit: oēm supplēdo[k] defectū: si qs[l] forsitā fuerat ex solēnitate iuris omissus in p̄cessib⁹ memoratis: p̄missa (vt asseruit) faciēs exigenti iusticia ꝛ de impiali etiā ptāte. ¶ Ueruz qꝛ hm̄oi snia q̄ non a discretiōe mr̄e[m] virtutū sed a nouerca[n] iusticie volūtaria.scz iudicātis p̄cipitatiōe[o] p̄cessit: part⁹ forsan se deteriores hr̄et si ipsi⁹ snie iefficacia in publicū p̄co ne iusticia nō p̄diret. ¶ Nos circa eā tali vti p̄uisiōe volentes q̄ (detect ipsi⁹ defectib⁹) semiata p eā extiguat p̄cisa: et i rōne reddēda sit posteris p̄futura[p] ip̄az subijciēdā esse p̄uidim⁹ lime[q] iusticie ac recte libramini[r] rōnis. Eiusdē igit causis[s] ꝛ ꝯtinētia necnō cōditione illoꝝ a q̄[t] et i quē[v] lata fuit diligēti ꝛ debita cōsideratiōe p̄esat: patēter ex eis illi⁹[x] astruit euidētia nullitatis ꝛ manifeste arguit temeritas p̄mulgāt. ¶ Notoriū q̄ppe ac indubitatum exstit: q̄ grādis exercitus[y] tpe dictoꝝ p̄cessuū ꝛ snie ꝯtinue impatoꝛi assistēs regē ip̄m ꝛ suos[z] p̄seq̄bat odio capitali: pisanaq̄ ciuitas i q̄ lata fuit mēorata snia regem capitali hēbat odio notorio[&] ꝛ antiq̄. ¶ Esto igitur q̄ rex ipse als ad p̄missa fuisset legitime p iperatorē citat⁹: nūqd venire debuit ad iudicē exercitu feroci ac grandi ip̄iq̄ citato vt premittit odioso stipatum[a]. ¶ Nūqd ēt debuit cōparē in loco admodū[b] p̄plōso multū potenti: ac p̄fato[c] in eū odio

p ¶ Profutura.vt eccle.benefi.c.vno.
q ¶ Lime.viij.q.j.§.cū ergo.§.ferrum.ꝛ est instrumentum fabrile et ferreum quo metalla rodunt/ poliuntur/ minuuntur ꝛ purgantur.
r ¶ Libramini.hr̄ hoc vbū.xl v.di.ois.de re iudi.cū cl'ni.li.vj. Et est libiare p librā q̄ certū hz pōdus aliqd pōderare vel equare. Ide ꝺr̄ q̄ in mense septēbri sol ingredit signuz libre: qꝛ tūc dies ꝛ noctes equantur.
s ¶ Causis.ex cā facile dep̄hēdit iniqtas snie. de resti. in integ. tum ex litis. ꝛ iō dat ꝯsiliuz ne cā exprimat. de re iudi.sicut.
t ¶ A quo.scz impatore.
v ¶ Et in quē scz regem.
x ¶ Illi⁹ snie.
y ¶ Exercit⁹. Collectio hoim in expeditione.
z ¶ Suos. p̄pinquos familiares ꝛ subditos.
¶ Glo.se.arguit p o.p.ꝛ fmittit.
& ¶ Notorio. Facit hec littera ad hec q̄ scripsi.ꝺ ap.ex parte.j. Nam videtur hic colligi q̄ non solum assignato loco noto rie non tuto possit appellari et iam exceptōe nō opposita. sz etiā q̄ sine appellatione citatio nō artet. ꝛ facit qꝺ no.spe.ꝺ cita.§. j.§.itē q̄ citatio fit ad locum.j.4 ij.ver.sz quid si citat⁹. et qꝺ no. Inno. ꝛ Hostie. de dila.c.ij.
a ¶ Stipatū. Quasi vallatuz circūdatum vel fulcitum.
b ¶ Admodū Pro valde.sic in decr.romani.§. nos itaq̄.§.ea.cōpi.de iureiur.
c ¶ Ac prefato.capitali.

Lima qd est.

Noctes equantur dieb⁹ in septēbri.

Snīaz ferre sine expssione cāe vtile est.

Citatꝰ non artat assignato loco notorie nō tuto.

puocato? Quis eni auderet vel q̄ rōne aliq̄s teneret conſiſtorij[a] talis ſubire iudiciuꝫ et ſe i hoſtiū ſinu[b] reponē ac ad mortē p violētā[c] iuriā nō p iuſticiā iferendā vltroneū ſe offerre[d]? Hec qdē iure timent: hec de morte vitāt[e] hec humana fugit rō: hec abhorret natura[f]. Deſipet[g] igr̄ q̄ citationē hmōi ſapet artaſſe citatū. Ut illō tāq̄ꝫ notiſſimū nſlaten⁹ omittam⁹ q̄ regē extra diſtrictū[h] iperij i regno. ſ. ſicilie notorie ac cōtinue tpe ſupradicto morantem citare nō potuit ipator: nec citatio ſi quā forſan de ipo infra ipiꝰ fines fecit citatū extra ipiuz ꝯſtitutū artauit[i]. Nos q̄ꝫ regꝰ ordiari⁹ iudex q̄ ad iperatorꝰ iudiciū citarem⁹ vl citari aut remitti facerem⁹ cūdē neq̄q̄ꝫ[k] fuim⁹ reqſiti[l]: imo lꝫ ad nos ⁊ curiā nſam tpib⁹ illis rumores freqūt de curia iperatorꝰ venirēt: ⁊ iuxta euꝫ etiā qdā ex frīb⁹ nrīs eſſent[m] pri⁹ tn̄ dicte ſnīe pmulgatio q̄ꝫ aliqd de pceſſib⁹[n] antecedētib⁹ ad audiētiā nſam puenit. Deniq̄ꝫ licet rex ipe terras aliq̄s ab ipatore tenē dicatur i feudū: nō tn̄ i eis ſed i regno pfato domiciliū ſuum fouebat: vn̄ ipator i ipi⁹ pſonā nullā rōne ꝯrarū hmōi (niſi ex natura feudorū) debitaꝫ ſupioritatē hēbat. q̄ ſi punitio crimis ifra diſtrictū imperialē ꝯmiſſi ad ipatorē forſan[o] ptinuiſſe aſſerat. Uerꝫ ē qdē ſi i codeꝫ diſtrictu fuiſſet iuēt⁹ delinquēs vl ad illū de more[p] remiſſus. Dici ne q̄ ſnīa meruit q̄ a iudice q̄ p regē tute adire nō potuit. ⁊ i loco notorie (vt pfert) non tuto in abſentē nec citatū[q] legitime ac iauditū p ꝯñs ⁊ idefenſum nō maturo fuit iudicio: ſꝫ pcipitio: ⁊ de tāto pſertim crimie pmulgata? Rurſus nō ē ſilētio reliquendū q̄ ipſe rex nr̄ et eccl̄ie romane rōne regni pdicti notorie ſubdit⁹ hōq̄ꝫ ligius[r] ⁊ vaſall⁹ ac i codē regno nō vt pmittit in imperio certū continuū et notoriū ſitū habens domiciliū ac

Cōſiſtoriū vnde dr̄

a Cōſiſtorij. Idē ꝟbuꝫ.ij.q.vj.anterior.§.ad hoc ⁊ auc̄.ſed lis.ꝺ appel.ex inſinuatione.⁊ dr̄ a ꝯſiſto. is beſt.v.in pn̄.ſedebat ſup ſoliū ſuū l ꝯſiſtorio palatij.

b Sinu. idē ꝟbū.xiij.q.j.§.ij.circa fi.ꝺ iudi.⁊ ſi iu deos ⁊ huic ꝯcor. vt lit.non ꝯteſt.accedēs.ij. vbi ptꝫ q̄ nō ſufficeret lr̄e de conducto.

Captiuus ad iuramētum de redeundo relaxat⁹ an redire teneatur

c Per violētā. Per hāc lr̄aꝫ videt q̄ ſi captiuus ad penā vl periculū mortꝰ relaxat iuramēto ſuo de redeūdo ad carcerem certa die ſi mors erat iniurioſa redire non teneat alr̄s tenetur.

d Offerre. q.d.null⁹: niſi ex multe patientie merito ſicut ambroſius. xxiij.q.viij.kōuenior.l

versus

e Uitantur. Etiā p volucres Oui. ꝺ remedio amoris. Que nimis appent rhetia vitat auis

Tulli⁹

f Natura. Qua dꝫ nō ſolū ſeipm̄ ſꝫ nec aliū vult offendi. Jn Tulli⁹.lib.iij.ꝺ offi. hō nature obediēs hoi nocere non poteſt.

g Deſipet. ꝯcor.ꝺ renū.niſi cum prudeꝫ.ver. ſed dices.

Gloſa ſeq.no. ⁊ remittit.

Imperator eſt dn̄s mūdi

h Diſtrictū impij. Per hāc lr̄am ⁊ ſequentes ptꝫ q̄ impator nō diſtrigit totū orbē.lꝫ dicat dn̄s mūdi.ff.ad.l.rho. ꝺ iac. l.depcatio.vij.q.j.in apib⁹.facit tn̄ p tpo ius cōe quo fundat intentionē ſuā in orbe ſicut epi in dioc. ꝺ quo ſcripſi poſt Hoſt.de offi.archi.c.fi.ſup.j.glo.

i Artauit. de conſti.c.ij lib.vj.

k Neq̄q̄ꝫ. aſſerit purā negatiuā quā recipe poſſat

l Reqſiti. hic ⁊ in iferiorib⁹ ꝺclarat no.ꝺ fo.cōpe. c.vl.in pn̄.iij.q.vj.c.j.de rapto.c.j. de hac reqſitiōe vi de qꝺ no.in ſpe.de ꝯpe.iu.adi.§.j.ꝟ.ſꝫ quō.⁊ de accu. §.j.ꝟ.ſed nunquid.⁊.§.fi.ꝟ.vt autem.

m Eſſent. Pro ipſius coronatione. vt in ca.romani.ꝺ.de iureiur.

n De pceſſibus. de diſcordia bene ſciuerat prius de iureiuran.romani.

o Forſā. nōk nota dubitatiōis.ꝺ hoc de teſta.c.j. Glo.ſe.q̄rit.ponit duas opi.et duas icidētes qōes. in quarū qualibet ponit duas opi.cōtrarias.

Delinquens an ſit ꝺ neceſſitate remittendus

p De more. Sꝫ nūqd de iure voluit hoc decidere Accur.in.l.ſi cui.§.fi.ff.de accu. dicit q̄ remiſſio iſta fit ex vrbanitate vel ex volūtate: vel locū hꝫ ſm eū: cū reus latitat: qꝺ etiā videt placere Inno.ꝺ rap.c.j.ſed glo.ibi.⁊ Hoſt.dicunt in oi graui delicto remiſſionem fieri ad iudicē delicti: p.§.ſi ꝟo q̄s ꝯphenſor.l.auc̄.vt nulli iudi.col.ix.Imo dicūt qdā q̄ iudex delicti ad hoc pōt cogere iudicē ſub quo degit p ꝟbū iubem⁹ ibi poſitū qꝺ eſt neceſſitatis.xiij. q.j. quod ꝑcipit.ff. qꝺ iuſſu.i.j.et.ij ⁊ ſic n̄ obſtat qꝺ dr̄ q̄ par in parē non hꝫ ipeiū. ꝺ elec.innotuit.cū in hoc iudex delicti ſit maior: ⁊ hoc placuit Jac. ꝺ ra. ⁊ pe. ī auc̄. qua i pulcia.C. vbi ꝺ crimi. agi oportet. pro his facit qꝺ no. Hu. lxv.diſtl.c. fina. Cōtra eos facit quod ibi no. Jo. quod credo verius.ſ.q̄ maleficiat iudex reqſitus non remittendo: is tn̄ q̄ recurrit ſi alr̄s nō eſt illius iudex illū cogere vl punire nō poterit. ſꝫ aget corā ſupiore illi⁹. ad quod facit de fo. ꝯpe. romana.§.ꝯhē tes.li.vj. ita ad denunciationeꝫ nō dicit ad mādatū vl ꝑceptū. facit etiā ꝺ offi. ordi. paſtoralis in pn̄. ⁊ qꝺ no.ꝺ offi.ꝺleg. prudētiā.§. adiicim⁹ i vl.gl. nec ob illꝺ ꝟbū iubem⁹.l.§.ſi ꝟo.q̄r lꝫ ipator ibi iubeat: n̄ dat p illꝺ iudici reqrēti ptātē iubēdi vel puniēdi: nō ꝯceſſum igit nō attētet. i xxv.q.ij.ꝺputato. Dicūt et pdicti dn̄i legū q̄ iudex reqſitus remittet ſine aliq̄ cognitiōe.tn̄ q̄ ꝑſūptio ē p iudice reqrēte.ꝺ renū.in pn̄tia.tū q̄ reqſit⁹ ē mer⁹ executor.ꝺ of.del.paſtoralis.§.ꝑterea.C.ꝺ exe.rei iu.l.ſi vt pponis. ⁊ p eis facit pdi.l.ſi cui.§.fi.ff.de accu. Quidā ꝯ q̄ ꝑcedere ꝺꝫ aliq̄lis cognitio: alr̄s ſine cā infamaret: q̄ ſic ſtatī ligat⁹ remitteret.ad hoc.ff.de cu.⁊ exhi.re.l.diu⁹.C.ꝺ exhi. re.l.fi.C.vbi ꝺ cri.agi.opor.l.j.⁊ hoc i ſua diſputatiōe tenuit Bar.de pratis p pdic.l. diuus.inducens etiaꝫ l.ne in arbitria.C.de arbi.

Te ad delicti locū remittendus.

Judex delicti nō pōt cogere iudiceꝫ in cui⁹ territorio ē delinquēs vt ipm̄ remittat.

Judex reqſit⁹ an debet delinquentē remittere ſine cāe cognitione.

q Citatum. vide qꝺ no.⁊ dixi.e.ti.tenor.i glo.pe. Glo.ſeq.alle.iiij.ꝯcor. dupl̄r exponit et remittit et differentiam ſubdit.

r Homoq̄ꝫ ligius. De homagio habetur de accu. veniens.de ſymo.ex diligenti.de exceſſi.ꝑla.grauem de re.iur.c.fi.qꝺ alr̄s dr̄ hoīs ligium.dr̄ autem ligius quaſi ligatus.vel legi⁹ quaſi legalitatem ſeruans de hoc Martinus de fano ꝯpoſuit quēdā tractatū queꝫ

Ligius qd ſigt

Hō ligi us ⁊ va ſallus differt.

ponit ſpe. ⁊ latius pſequit̃ de feu. §. ij. Et vt ibi no. ho minis ligiū fit īpatori vel regi nulli⁹ alteri⁹ fidelitate ſalua: vel i vaſallitico vel fidelitate reſeruat̃ ſaltē īpa toris fidelitas vel anc̄itas. i ub. feu. ſ phi. feu. alie. l. ſpialē. nec vr̃ quis eē poſſe ligi⁹ duo℞. ſ3 bñ p̄t eē ligi⁹ vni⁹ ⁊ vaſall⁹ al teri⁹ vt hic vł va ſall⁹ plurīū ⁊ ibi de hoc. ṽ. x. ⁊ ṽ. ſequentibus.

a ❡ Originē. No. p foro origi nis ꝺ quo ꝺ par ro. c. fi. l. j. glo. ꝺ tēp. ord. cū null⁹ lib. vj. ⁊ i ſpe. de ꝯpe. iud. adi. §. j ṽ. xlij. ⁊. xliij.

b ❡ Non ſub fuit. Innuit per non ſubditū cri mē leſe maieſta tis nō cōmitti.

c ❡ Nō habe bat. No. non va lere ſniam ex cu ius tenore dep̄ hendit̃ euidens iniq̃tas. de hoc dixi poſt Inno. eo. titu. cum ber tholdus. ꝺ. ṽ. cō ceſſimus.

d ❡ Propter quā etiā. Tolle h̃ lr̃a: q̃ ē i fi. hu ius §. ppriie ter minos ptāt̃ ex ceſſit in meſſem noſtram. ⁊c̃.

Roma ē ꝺ tpa li dñio eccłie.

e ❡ Diſtrictū. Cū3 roma ſit de tpali dñio eccłe lxiij. diſ. ego Lu douicus. xxiij. q. vi. ig. t̃. de ele. fū damenta. lib. vj ❡ Glo. ſeq. que rit ⁊ remittit.

f ❡ Debitis. q̃d de ꝺbitorib⁹ p iuramētū obli gat̃ hoc poſito ꝙ hec ſnia fuiſſ3 iuſta ſcrip. ſ poſt hoſtiē. de cenſi. ſignificauit. ſup gloſa. ij.

g ❡ Fidelita te. Hoc dñ facit papa de ſubdit̃ īperio. xv. q. vi. ali⁹. ⁊. c. nos ſā ctoꝝ. ⁊ eo. ti. c. ij li. vj. ⁊ hoc rōne criminis. de he re. c. fi. ꝺ pe. c. fi.

originē ᵃ ide trahens: īperato ri eo mō nō ſubfuit ᵇ ꝙ in eum crimē leſe maieſtatis cōmiſe rit q̃tūlibet oia in ſnia ſupra dicta ꝯtēta vitatē idubiā cō tinerent: ſicq̃ nedū cū iure i mo nec cum iuris colore tulit īperator ſniam ſupradictā in regē ex cā q̃ veritatis ſubſiſtē tiā nō habebat ᶜ: ꝓpter quā ᵈ etiā q̃ten⁹ i eo fuit regē eūdē puuādo regno: ⁊ regia digni tate ac terris etiam ⁊ alijs iu riſdictiōib⁹ perpetuis ⁊ tpali bus: q̃ ſub eo nullaten⁹ vł ab eo ſed a nobis ⁊ ſub nobis te nebat: necnō ꝓcedēdo cōtra regē eūdē ex illis q̃ p ipſi⁹ ſti pendiarios ac nōnullos īpe rator̃ eiuſdē ſubiectos p ma liciā ⁊ iſtigationē regis ipſi⁹ ꝯtra eū fuiſſe cōmiſſa in vrbe dicebat. Cu3 etiā illa fuiſſent ibidē reuera cōmiſſa: punitio tñ eoꝝ i regē veluti extra di ſtrictū ᵉ īperij cōmiſſoꝝ ad īperatore3 nullaten⁹ ptineret ibidē do etiā i eadem ſñia ſub magnarū appoſitiōe penarū q̃rū aliq̃s ſibi applicari man dauit: ne q̃s dicto regi p̃ſu meret i ſuis r̃ndere debitis ᶠ i ipſiuſve familiaritate vel ſui tio remanere: aut eidē cōtra ipm̄ īpatorē: q̄uis mō īpede re ꝯſiliū: auxiliū vel fauorem cum debitores ſeruitores: et auxiliatores hmōi extra īpe rium ⁊ i regno ꝯſtituti predi cto nullaten⁹ īperatori ſubeſ ſent: nec ex cōmittendis in re gno eodē dictis poſſēt penis aſtrigi vł alit̃ cōdēnari p ip3 abſoluēdo q̃cq̃ ab omni fideli tate ᵍ: obligatiōe: ſeruitio. p miſſione: ac pacto prouicias oēs ciuitates ⁊ caſtra et loca ipſiuſq̃ vaſallos et feudata rios ⁊ alios q̃ſlibet eidē regi quōlibet obligatos: cū iclude rent̃ in abſolutione hmōi ter re ⁊ perſone nobis ⁊ eccłe ro mane ſubiecte ʰ ꝓprie termi nos poteſtatis exceſſit i meſ ſem nr̃am mittēs ꝓperā ſuā falcem ⁱ. ❡ Ceterum defect⁹ ſuppletio circa ꝓceſſus adhi bita ſupradictos nō tñ valet ad iuſtificationē ipoꝝ ⁊ ſnie ſupradicte q̃tū ad eoꝝ ſigil lationē et notā: cū nullā ſup p̄miſſis ptātē haberet īpera tor i regē: ſibi alꝯ q̃ vt p̄fert̃ nō ſubditū: nō citatū legitie aut remiſſū: ⁊ extra diſtrictū ip̄i⁹ ꝯtinue ac notorie cōſiſtē tē nec p̄dicta ſuppletio circa ſubditū etiā ad ea potuiſſet ꝺ rōne referri p que de crimine p̄ſertim ſic graui ᵏ delato de fenſionis (q̄ a iure ꝓuenit na turali) facultas adimi valuiſ ſet cū illa īperatori tolli nō li cuerit ˡ q̃ iuris naturalis exi ſtunt. ❡ Ut igit̃ ſicut memo rata ſentētia iuris caret effe ctu ſic auctoritate ⁊ nomie ᵐ rei careat iudicate: vt nec in opiniōe cōi aut vulgi ⁿ labijs nomen h̃re ſnia mereat̃ vt et i magnū iuſticie ac pacis ob ſequiū ſcandaloſis occurrat̃ periculis: q̃ cū nr̃a ⁊ eccłe p uinciarū multarū regnoꝝ ⁊ gentiū turbatiōe nō modica poſſent occaſione ipſius p tpe ſuboriri. Nos tā ex ſuperiori tate ° quā ad īperiū nō eſt du biū nos h̃re q̃ ex ptāte i quā (vacāte īperio) īperatori ſuc cedim⁹ ᵖ ⁊ nichilomin⁹ ex illi⁹ plenitudie ptāt̃ quā xp̄s rex regū ⁊ dñs dñantiū ᵠ nob̃ li cet imeritis in pſona bti Pe tri cōceſſit ʳ ſniam et ꝓceſſus oēs p̄dictos et q̃cq̃d ex eis ˢ

ꝓcedit aūt hoc ex ſuperioritate de qua .j. §. fi.

h ❡ Subiecte. Ar. ad no. xvj. q. vij. filij. l. j. glo. ſ. ꝙ p dānationē vel ꝯfiſcationē iudicis ſecularis nō perdit quis iuſpatronatus.

Ius pa tronatus nō pōt tol li a iudi ce ſecu lari.

i ❡ Falcem. Qꝺ facere non licuit. de elec. venerabi lem. in p̄nci. cu3 ſuis concor.

k ❡ Sic gra ui Leſe maieſta tis.

l ❡ Licuerit. Facit ad nota. ff. de ꝯſti. p̄n. l. j. ⁊. C. ſi ꝯ ius vel vti. pu. l. vi. p Jn no. de conſti. q̃ i eccłiarū. per Ho ſtien. i ſum. ꝺ re ſcrip. §. q̃s vires ṽ. pōt aūt. facit etiā ad q̃ſtionē3 de iudice haben te arbitriū. quā no. j. de ṽbo. ſig. ſepe. ſup ver. de fenſiones.

m ❡ Noīe. ſic eo. ti. c. fi. li. vj. ij q. i. in p̄mis. i fi.

n ❡ Uulgi. Cu ius opio q̃ñq̃ i ſpicitur. ff. ꝺ flu mi. l. j. ⁊. ff. ꝺ fū. inſtru. l. cū dela nionis §. aſinā. de pur. vul. p to tum no. ꝺ reſcp. nōnułł. l. iuij. gl. Ouidius de pō to. Uulgus ami citias vtilitate probat.

Uerſ⁹.

o ❡ Superiori tate. Ut i ꝯſtōne romani. ꝺ. de iu reiuran.

p ❡ Succedi m⁹. De fo. ꝯpe. l3 ex ſuſcepto. et hmōi ptāti non pticipant legati de latē: de hoc i ſpec. tit. ij. §. nūc oſtendendū. ṽ. xix.

q ❡ Dñantiū. Apoca. xix. c. vl tra mediū. j. ad Thimo. vj. ⁊ fa cit. viij. di. que ꝯ mores. i fi. de de ci. ma. ij.

r ❡ Conceſſit Matth. xvj.

ſ ❡ Ex eis. Cō cor. de elect. q̃uē in fi. ꝯ. de im̄u. ec cle. quoniam.

a ¶ Concilio. vide qđ no. eo. ti. c. ſ. lib. vj. in. ſ. glo.
b ¶ Reuocamus. Concor. de re. eccle. nō alie. ſi qs. eo. tit. ad audiētiam. ⁊ quod no. ibi. de offi. ordi. c. pe= nul. ⁊. ſ. q. j. primates.

Diuidit ⁊ exponit. Si a iudicib⁹. ¶ Et ſunt due ptes. ſcđa ibi: eſt tn̄. Et qđ dicit iudicib⁹ itelligo ordiarijs vel delegatis ſiue ſint ad cauſas: ſiue ſint executores ad gr̄as. ⁊ idem etiā puto de arbitris iurꝭ a qb⁹ appellari pōt. ṽ offi. deleg. ab arbitrio. lib. vj. cū ca. ſit ratio.

ſecutū eſt vel occaſiōe ipſorū de fratrū noſtroꝝ ꝯcilio[a] declaram⁹ fuiſſe ⁊ eſſe oīno irritos ⁊ inanes: nullūq̧ debere aut debuiſſe ſortiri effectum ſeu nocumentum: vel notā afferre cuiq̧ vel quōlibet attuliſſe. Ipſoſq̧ nichilomin⁹ q̄tenus ꝓceſſerunt de facto: et quicq̇d ex eis ſecutū eſt: vel ob eos vel in poſterum ſequi poſſet in irritū reuocamus[b]

Caſus litteralis. d. helie ¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam⁹ ſup aliq̄ re corā plib⁹ iudicibus delegatis nobꝭ datis vel ordinarijs. tulerūt ſn̄iam ꝯ te abſentē legitime citatum: vel ꝯ te p̄ſentē. ⁊ nō appellaſti: ſed voluiſti peritos cōſulere. i. voluiſti petere ꝯſiliū a peritis ⁊ ſapientib⁹ an deberes appellare vel nō. ꝯſilio habito vis appellare. q̄rit̄ vtrū ad hoc q̧ valeat appellatio requirat̄ q̧ oēs iudices ſimul ꝯueniant̄: vl̄ an ſufficit q̧ adeant̄ ſeparatim vn⁹ in domo: ali⁹ in eccl̄ia. et an etiā poſſis petere apl̄os ſeparatim ab eis? Dicit romanus ponti. q̧ ſufficit interponere appel. corā oīb⁹ vel corā maiori pte etiā ſeparatim. ⁊ valet acſi ſimul ꝯuenirent̄. Sed q̇d appellaſti ab oīb⁹ ſimul ⁊ iterpoſuiſti appellationē tuā in abſentia mea nunq̇d debes mihi appellationē intimare ⁊ etiā delationē vbi delatū eſt negociū p̄ncipale / ⁊ etiā termini p̄fixionē: vt in termino poſſim me p̄ſentare corā iudice ad quem appellatur? Dicit q̧ ſic. q̄ intimatio legitime eſt fiēda michi appellato ſcđm tenorē. ca. cauſam. ṽ. de elect. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo litcta glo. q̧ quis pōt appellare a plurib⁹ iudicib⁹ ſeparatim / vel a maiori parte: licet olim ſecus. ¶ Nota ſcđo dr̄iam iter appellantē ab electione / ꝓuiſione / vel poſtulatiōe: ⁊ appellantē a diffinitiua / vel ab interlocutoria: q̄ appellans ab electione / poſtulatione / vel prouiſione: debet intimare. i. notificare appellationē ſuā parti appellate. hoc eſt cōtra quā appellatur: et ſic debet intimare appel. tm̄. Sed quando appellat̄ a diffinitiua ſententia vel ab interlocutoria requiritur intimatio recuſationis: quia nō detulit appellationi tue vel admiſſioni appellationis ſiue delationis. vel q̄ detulit iudex appellationi tue: ⁊ debet intimare terminum ſibi prefixum infra quem debet arripere iter ſuum ad ꝓſequendam appella. vt ipſe appellat⁹ etiam ſuum iter arripiat ad ſe preſentandum ⁊ defendendum. Et ratio diuerſitatis quare quando appellatur ab electione / poſtulatione / vel prouiſione / ſolum intimatur appellatio: non autem delatio vel termini p̄fixio: quando autem appellat̄ a ſententia diffinitiua requiritur q̧ intimet̄ appellato appellatio. Item delatio vel recuſatio ⁊ termini prefixio eſt: q̄ in primo caſu terminus ſtatuit̄ a iure infra quē quis debet arripere ſuū iter ſi appellatio fuerit admiſſa: puta quia appellās infra menſem. In ſecundo caſu quādo appellatur a diffinitiua nō ſtatuit̄ a iure terminus vt qs ꝓſequat̄ vel defendat appellationē: quare ſtatuitur ab hoīe.

¶ Nota litcta glo. paria ſunt intimationem nullā facere: ⁊ facere ſed non legitime. Et dicit̄ fieri nō legitime: qn̄ fit ad domiciliū cū poſſit apphēdi pſonaliter. ¶ Nota q̧ lꝫ qs poſſit appellare a plurib⁹ ſeparatim iuxta formā hic ꝯtentā: tn̄ cū qs appellat nō debet ab vno ſolo ſꝫ ab oībus vel a maiori pte appellare ex q̄ oēs pariter p̄cedūt: q̄ nō pōt vn⁹ ſolus iudex grauare: vt glo. in ṽbo. ſimul ꝓpe finē. Si autē vn⁹ ſolus ex plurib⁹ grauet: tūc ab illo ſolo poteſt appellari. ¶ Nota q̧ tā appellatio q̄ apoſtoloꝝ petitio pōt ſeparatim corā iudicibus fieri: vt glo. hic i verbo appellare. Ex q̄ nota q̧ q̄litas in fine poſita ꝯcernit oīa p̄cedentia de q̄ p Bartho. in. l. preter. ff. vi bo. rapto. ¶ Nota q̧ appellatio nō eſt neceſſario interponenda in preſentia appellati: ſed ſibi ignoranti eſt poſtea itimatio. i. notificatio ſeu iſinuatio fienda: qn̄ talis eſt appellatio que ipſo facto non deuoluit cauſam. Et vtrū appellat⁹ ire teneat̄ niſi citet̄: vide hic per doctores. ⁊ in clemen. cām. ṽ. de elec. ¶ Nota licꝫ coram plurib⁹ iudicib⁹ poſſit ſeparatim appellari: ipſi tn̄ iudices debent poſtea ſimul cōuenire ad deferendum appellationi. i. an debeant admittere appellationem vel non. et debent ſimul conuenire ad p̄figendū. i. ad ſtatuendū terminū. vt in glo. in ṽbo. p̄fixionis. ¶ Nota textum a iudicib⁹. Iudex iudicis dicit̄ quaſi ius dicens populo vel iure ſiue iuſte diſceptās: et eſt ethimologia. Iure aūt diſceptare eſt iuſte iudicare. Non enim eſt iudex ſi non eſt in eo iuſticia. vt. c. forus ꝯ. in omni quoq̧ negocio. de ṽb. ſig. Et iudex eſt qui ex iuriſditione ꝓpria aut ſibi delegata ⁊ cōmiſſa ius habet ſup cauſas litigioꝝ vt litigantiū cognoſcēdi. Et multi ſunt iudices. Quidam eſt iudex ordinarius. ⁊ eſt ille q̄ hꝫ ptātem a ſe iure ſuo hoc ipſo q̧ eſt talis: vt eps̄: balliuus: p̄ſes ꝓuincie: ⁊ conſimiles. Eſt ali⁹ iudex qui dicit̄ delegatus: ⁊ eſt ille qui habet poteſtatem de cauſa aliqua cognoſcēdi ab aliquo ſibi commiſſa: qui etiam dicit̄ iudex extraordinarius. Uel iudex delegat⁹ eſt cui cauſa cōmittit̄ terminanda vel exequēda vices delegātis rep̄ſentās ⁊ in iuriſditiōe nichil ꝓpriū habēs. vt. ff. de offi. ei⁹ cui mā. eſt iuriſ. l. j. in fi. ⁊. l. iij. de offic. deleg. Uel delegat⁹ eſt is cui a ſūmo pōtifice vel ordinario vel delegato p̄ncipis cauſa cōmittit̄. Inde ſubdelegatus qui dr̄ reſpectu delegati. Eſt ali⁹ iudex qui dicit̄ iudex cōpetens: qui cauſe iuriſditionem habet cū exercitio ſibi dato qđ p exceptionē poſſit eludi: ſiue exceptio cōtingat pſonam: vt q̄ ſuſpect⁹: ſiue ꝯtingat iuriſditionem: vt q̄ reſcriptū ſubiepticiū. vt in cle. cū lite. ṽ. vt lite pendente nihil innouet̄. in glo. Eſt ali⁹ iudex qui dicitur incompetēs: ⁊ eſt in quē licet conſenſerimus vel quia ipſe nullam iuriſditionē habebat: vel q̄ iteruenit error in adeūdo ipm̄ / vel q̄ ꝯpulſus ſum in eū ꝯſentire. Eſt ali⁹ iudex qui dicitur compromiſſari⁹: et eſt ille q̄ ex ꝯpromiſſo. i. ex ꝯſenſu partiū ⁊ ex litigantium electione de cā cognoſcit qui nullam habet iuriſditionē

Iudex vn̄ dr̄. Iure diſceptare q̇d eſt. Iudex ordinarius qs dicitur. Iudex delegatus qs dicitur. Iudex ꝯpetēs qs dr̄. Iudex incōpetēs qs dicitur. Iudex cōpromiſſarius qs dicitur

¶ De appellationibus.
¶ Clemēs. v. in cōcilio vien̄.
¶ Ualet appellatio corā maiore parte plurium iudicum. Sꝫ appellato eſt appellatio delatio: ⁊ termini p̄fixio itimāda. Io. an. Capitulum. j.

Si a iudicib⁹ duobus aut pluribus fue

rit appellandum[a] quia forte de facili eorum preſentia ſimul[b] haberi non poſſet: liceat coram ipſis[c] vel maiori[d] parte ipſorum appellare[e]: et apoſtolos petere ſeparatim: valebitq́ʒ appellatio talis[f] acſi ſimul[g] fuiſſet in corū preſentia ab omnibus appellatum. Eſt tamen appellato ignorãti[h] appellationis nec nõ delationis[i] eorum[k] et termini prefixionis[l] ſi ſubſecute fuerit itimatio legitime[m] facienda. Idem.

¶ Sufficit apl'os peti vno cotextu ſepius et inſtãter ad q̃s recipiendos ſi iudex cer=

Iudex pedaneus q̃s dicitur

ppriam ſeu delegatã.ff.de arbitriis.l.j. Eſt ali⁹ iudex qui ð͛ pedane⁹ iudex: ⁊ eſt ille cuius officiū eſt de minutis cauſis ⁊ infimis cognoſcere ⁊ inutilib⁹ ⁊ vilib⁹ lʒ ſit ordinari⁹. Eſt ali⁹ iudex q̃ ð͛ iudex cartulari⁹.⁊ olim tales iudices erant priuilegiati ab Iperatore: vt qui vellent corã eis litigare poſſent: ſʒ ipi nõ poterãt aliquẽ cogere ad litigandū corãʒ eis. Et dicũtur etiã hodie iudices ordinarij creati a comite palatino. q̃ non hñt adminiſtrationẽ niſi I habitu. vt not. in.l.j.ff.ð iudic.

Iudex cartularius q̃s dr.

Iudex domeſtic⁹ q̃s dicitur

⁊.l.fi.C. vbi ⁊ apud quos cognitio reſtõnis agẽda ſit. Et iſti iudices vocant̃ hodie notarij aplici ⁊ imperiales: ⁊ cartularij a carta: qr dū creant̃: inueſtũtur in poſſeſſionẽ carte. Eſt alius iudex qui ð͛ domeſtic⁹: ⁊ iſti iudices dicũtur eſſe ex quibus pro magna pte pẽdet ius ⁊ conſiliū. Hi etiã dicunt̃ aſſeſſores eo q͛ aſſident id eſt iuxta ſedent. vel fiunt ſimiles ſiue ꝯparãtur iudici: ⁊ in cauſe cognitiõe ſimul p̃bent ꝯſilium vel officiū: vt pʒ ex rubrica.C.de aſſeſſo. ¶ Nota apoſtolos

Iudices aſſeſſorũ vñ dñr

Aploꝝ varia gña.

Apli in iure dicũtur littere date appellãti in quibus cõtinentur allegationes ⁊ qualiter in cauſa pceſſum ſit. Item aploꝝ alij ſunt ꝯuentionales.ſ.quãdo pars admittit appellationẽ: ſiue in iudicio iudice refutante ſiue tacẽte vel extra iudicium. vt extra de appella. ſepe.⁊.c.oblate. Alij apli ſunt teſtimoniales: teſtificãtes de appellatione facta. Alij ſunt dimiſſorij ꝑ quos apparet q͛ iudex detulit appellatiõi. Alij ſunt refutatorij: ꝑ quos apparet q͛ iudex non detulit appellationi. Alij ſunt reuerẽdi ſiue reuerẽtiales.ſ.qñ ob reuerẽtiam ſuperioris appellationi defertur. vt.c.j.de appel.li.vj.in glo.⁊.§.in clemẽ.ſi ante.de dolo et contu.

Delatio q̃d eſt.

¶ Nota delationi. Delatio delatiõis / venit a defero defers: q̃d ſignificet vide.§.in cle.ſi ante.de do.⁊ ꝯtu.

Prefigere q̃d eſt.

¶ Nota terminū p̃fixionis. Prefigo gis.ꝯponitur de pre/⁊ figo.qð idem eſt qð imponere/ inmittere/ Iferre: fortiter ⁊ ſtabiliter Iponere.⁊ pducit fi. Et dic terminū p̃fixionis.i.ipoſitionis termini: qr iudex debet iponere/ſtatuere/ ordinare terminū ipſi appellanti Ifra quẽ ipſe arripiat iter ſuū ad eundum pſecutū appellationẽ ſuã. ¶ Nota intimatio onis. venit de intimo as.aui.a.p.i.demonſtrare/indicare/nunciare/ notificare.

Intimatio vñ ð͛.

Et ð͛ ab intimus: vel ab in/⁊ timo/qð eſt mens quaſi in mente inculcare et Imittere ſm Hugui. Uel ð͛ ab in/ ⁊ time quod eſt aĩa vel mens ſm Papiam.

a ¶ Appellandū. In iudicio vel extra a ſñia vel grauamine forte. dato ergo q͛ hr̃i poſſet iꝓꝝ copia: loc⁹ eſſet ei quod hic dicitur. Sed ante cõſtitutionem iſtã tunc ſolum ſic diuiſim de facto appellabant⁹ qñ cõiter iudices haberi nõ poterant: vnde ſeruabat̃ q͛ ſingulariter requirebantur vt conuenirent.

¶ Glo.ſeq.ponit opi. Inno.quam coaptat.

Appellãs ab vno ex plibus iudici= bus an bñ appellet.

b ¶ Simul. Scire debes q͛ Inno.in decre.cū ſuper de offic.delega.in glo. magna circa mediū dicit q͛ ab vno ex plurib⁹ iudicib⁹ nõ põt appellari: niſi appelletur ex oibus: ⁊ qr cū non ſit licitū appellare niſi a grauamine: ⁊ vnus ſine alijs grauare nõ poſſit: qr ſol⁹ iuriſditionẽ nõ hʒ: ꝙ nõ ab vno: ſed ab olb⁹ ſimul appellandū eſt. Sʒ ſi Inno. intellexit ſimul I loco.ſ.ꝯgregatis tpe q̃ appellat̃: hoc hic corrigitur: ſʒ ſi intellexit ſimul reſpectu forme vel Iterpoſitiõis hoc hic nõ tãgit̃ lʒ eñi hic ſeꝑatim appellet̃ nõ ab olbus appellet̃. Hoc tñ ſcias q͛ quotiẽs vnus ex plurib⁹ iudicib⁹ pcedere põt ⁊ ab ipſo ſolo ſi pcedi poterit appellari. de primo vide qð not. de arbi.c.ij.lib.vj.

c ¶ Corã ipis. vide qð nota. ð ele. vt circa. lib. vj. in pñtia eñi iudicis appellãdū eſt.ij.q.vj.biduū. vbi ð hoc. ⁊.§.eo.titu. ſuggeſtum.

¶ Glo.ſeq.exponit. q̃rit ⁊ ſoluit

d ¶ Maiori. Qñ ſunt plures q̃ duo. Nã in duob⁹ nõ eſt dare partem maiorẽ. oportebit ergo tunc q͛ corã ambob⁹ fiat appellatio ſi diuiſim poſſunt haberi. Sʒ q̃d ſi ambo etiã diuiſim nõ pñt hr̃i: vel qñ ſunt plures nõ põt hr̃i maior ps etiã diuiſim? Sol. ex quo nõ ſtat ꝑ appellãtem ſibi nõ nocet. facta igitur pteſtatiõe appellet coram illis vel illo quos vel quẽ hr̃e põt. vel ſi nullū põt habere: corã publicis ⁊ honeſtis ꝑſonis. eo.ti.c.fi. de offic.ordi. paſtoralis. ſi haberet copiã iudicis ad quẽ coram illo appellet.ij.q.vj. biduum.

Appellatio q̃ lꝫ Iterponet̃ a duob⁹ iudicib⁹ q̃ ẽt diuiſim hr̃i nõ pñt.

e ¶ Appellare. Seꝑatim vt ſequit̃. eſt eñi mens littere q͛ quilibet iſtoꝝ actuum appellatio ⁊ apoſtoloꝝ petitio ſeparatim fieri poſſit.‡

‡ Concor. bar. in l.j.§.libelli. ff de appel.

f ¶ Talis. Supple ⁊ apoſtoloꝝ petitio.

g ¶ Acſi ſimul. Concor. de re iudi.c.pe.lib.vj.

h ¶ Ignorãti. Sciẽs eñi certificari nõ dʒ. de regu. iur. eū q̃ certus.lib.vj. p̃ſumit̃ aũt ignorantia. de reg. iur. preſumitur.lib.vj.cum ꝯcor.

i ¶ Delationis. Ubi delatū eſt tunc negocium principale per hoc eſt coram iudice appellatiõis. §.eo. cū appellatiõis.lib. vj. ⁊ ideo intimandū eſt appellato. Et facit hec lr̃a ad id qð not. q͛ deferre appellatiõi et terminum illi prefigere ſunt diuerſa.

Iudex appellatiõis põt p̃figere t̃minū appellãti ad iter arripiendū ⁊ ad ſe ſuperiori p̃ſentandum.

k ¶ Eorum.ſ.iudicum.

¶ Glo.ſeq.rationem reddit. querit ⁊ ſoluit.

l ¶ Prefixiõis. Ad iter eñi arripiẽdū vel ad ſe p̃ſentandū potuerunt terminū aſſignare.c.ti. cū ſit romana q̃ termini aſſigna: io qr multū opat̃. vt eo.tit.ſepe. ideo parti hoc ignorãti dʒ intimari. Sed nūquid hec delatio ⁊ termini p̃fixio ſeꝑatim: per illos iudices fieri poterit: qð videt̃ ꝑ hanc litterã: ſed forſan eſt mens littere q͛ iudices illi poſtea conuenient ⁊ deferent vel terminū ſtatuent: quod intimari dʒ appellato.

¶ Glo.ſeq.exponit. dubium ſoluit. ⁊ vnam diuerſitatis rationem ſubdit.

m ¶ Legitime. ꝑ modū qui habet̃. §.ea.cõpi. de ele. cauſam. vt ibi patet in fi. Nec puto hãc intimationẽ ſolum faciendã qñ ſic ſeparatim appellat̃: ſʒ etiã fiet qñ ſimul a iudicib⁹ appellat̃. vel qñ vnus ſolus eſſet iudex a quo appellatur ppter rõnes quas ſupra notaui. Et aduerte: qr decre. illa cauſam/nil dicit de intimatione delationis vel termini: ſed ſoli⁹ appellationis: ⁊ eſt rõ: qr cauſe beneficiales de quib⁹ ibi ð͛: quo ad p̃ncipale deferunt̃ ꝑ appellationes ⁊ habẽt terminū ſtatutū a iure ad ſe p̃ſentandum: ⁊ hoc ps cui notificat̃ appellatio ignorare non dʒ. alie ℞o non ⁊ ideo ſi deferatur vel terminus ſtatuatur ab homine: notificentur hec appellato qui potuit ignorare.

Appellãti in cã bñficiali ſufficit ſolã appellationem appellato intimare.

tum terminū ſtatuat appellans illos non petens in termino appellationi renunciat. Idē cū iudex ſtatuit terminū iuris icertū infra quē appellās illos debite nō petiuit vł oblatos recipe renuit. Ca. ij.

Quāuis[a] rigor iuris[b] ex poſcat cum q̄ appellat debere petere aplos cōgruo loco ꝛ tpe[c] ſepius et īſtanter: nos tñ antiquā ꝛ cōem obſeruātiā[d] litigātiū ſeq̄ ꝛ eq̄tatē rigori pferri[e] volētes decernim[f] ſufficere ꝙ per appellātem ſimul vno cōtextu[g] apłi[h] inſtanter et ſepi⁹ poſtulent. Ueruꝫ ſi iudex a q̄ appellatur. certū[i] terminū ad recipiēdos apoſtolos appellāti aſſignet: et appellās in aſſignato ſibi termino nō cōpareat co

Diuiſio. Quāuis. Sunt quattuor ptes. Scđa ibi. verū Tertia ibi: ſi uer. Quarta ibi: ꝙ ſi.

Preſuppoſitio ſ. helie. Preſupponēdū eſt ꝙ quis pōt appellare a q̄cunq; grauamine: ſiue inferaꝛ in interlocutoria ſiue i diffinitiua. Et appellās dꝫ petere aplos. i. reſponſionē iudicis. Et quare dicanꝛ apłi vide ſ. ꝺ apoſtolis dimiſſorijs ꝛ reuerentialibus.

Caſus ſ'alis ſ. helie. Caſ⁹. Iudex ſdit ſniaꝫ ꝯ me: appellaui. Queriꝛ an debeā petere aplos ſepi⁹ vel vtꝝ ſit neceſſe ꝙ iter petitiones aplorum ſit aliqđ īterualliū. i. aliquod ſpaciuꝫ tpis / vł vtꝝ ſufficiat multiplicare vno ꝛ eodē ꝯtextu dicēdo. Dñe detꝫ mihi aplos: ꝛ iterū ſupplico ꝙ detis mihi aplos. ꝛ iterū vos depcor ꝙ detis mihi aplos? Et dicit ꝙ poſſum petere aplos ſepius vno ꝛ eodē cōtextu. Sed q̄d erit ſi iudex a q̄ appellaui nō dedit aplos. ſed michi aſſignauit terminū ad dandū aplos: queriꝛ vtrū die aſſignata debeā cōparere corā iudice vt illa die recipiā aplos: ita ꝙ videar renūciare appellationi: niſi ꝯpareā? Dicit ꝙ illa die debeo ꝯparere: alꝛ ſi nō ꝯpareā: ſnia pōt executioni demandari. Sed q̄d ſi iudex aſſignet mihi diē infra terminū iuris. q̄ termin⁹ eſt. xxx. dieꝝ a die ſnie cōputādo: qñ ferꝛ ſnia ꝯtra preſentē. l. a iudicib⁹. C. eo. Si aūt feraꝛ ꝯtra abſētē: tūc incipiūt currere illi dies xxx. a tpe noticie. l. ij. C. quō ꝛ qñ iudex. vtrū ſit neceſſe ꝯpere i oīb⁹ illis. xxx. dieb⁹: vł vtrū ſufficiat ſemel cōparere. Dicit ꝙ ſufficit aliq̄ die ꝯparere: dū tñ ꝯpareā loco ꝛ tpe ꝯgruis: puta ꝙ nō ꝯpareā dū iudex eſt i menſa: vel i lecto: vel in balneo. Sed q̄d iuris ſi iudex noluit dare aplos: vel pmiſit dare ꝛ aſſignauit terminuꝫ ille aūt die aſſignata ſiue i illo termino aſſignato nō dedit aplos? Dicit ꝙ poſſum pſeq̄ meā appellatōem acſi iudex aplos dare denegaſſet. hoc. d. h. r.

Notabilia. Colligo aliqua notabilia. Primo nota ꝙ eq̄tas pferꝛ rigori: ꝛ hoc verū loquendo de eq̄tate ſcripta ꝛ rigore ſcpto. ſec⁹ ſi nō eſſet eq̄tas ſcripta: qꝛ null⁹ alius a pncipe pōt ſequi equitatē nō ſcriptā: dūmō rigor ſit ſcript⁹. qꝛ null⁹ ali⁹ pōt iudicare vtrū rigor cōtineat eq̄tatē vel non. l. iter eq̄tatē. C. de legi. tñ dicūt aliqui ꝙ dñi de planicto pñt pferre eq̄tatē nō ſcriptā rigori ſcripto: tñ iſtđ nō reperiꝛ iure cautū: lꝫ dñi de plamēto illud obſeruent. No. ꝙ apłi ſunt ſepius petendi ꝛ nō req̄riꝛ ꝙ petanꝛ p interuallū. i. ꝙ iterponaꝛ act⁹ extrane⁹: ſed ſufficit ꝙ eodē ꝯtextu petanꝛ. No. ꝙ ſi alicui appellanti iudex aſſignet certū terminuꝫ ad dandū aplos: tunc appellās dꝫ cōparere illa die: alꝛ ſnia nō īpedireꝛ executioni mādari. No. quarto ꝙ ſi iudex aſſignet appellāti terminū iuris: ſufficit appellanti ſemel ꝯparere coram iudice. No. ꝙ paria ſūt denegare expreſſe aplos ꝛ fraudulēt diſſimulare. No. ꝙ tps pfixuꝫ. i. ſtatutū ad petēdum aplos currit a tpe ſnie. ꝛ illud tps eſt. xxx. dieꝝ: qꝛ appellās infra. xx. dies a tpe late ſnie debet petere aplos: vł incipit currere eo tpe q̄ icipit currere decēdiū appellationis iterponēde in tpe ſnie late: vt i glo. iij. hic. No. ibi decernimus ꝙ iſtud verbū decernim⁹ iducit nouū: vt glo. in ver. decernimus. No. ꝙ apłi q̄ petunꝛ in cā appellatiōis interdū vocanꝛ epłe. interduꝫ dimiſſorie. Et q̄d ſint apłi ꝛ vñ dicanꝛ: dixi. ſ. prime. ꝛ etiā vide Specu. eo. ti. in quarta pte. ꝟ. ſequitur. et glo. in. c. cordi. eo. ti. li. vj. Et danꝛ apłi vt inſtruaꝛ iudex ad quem vt dicit glo. i ꝟ. nec petat. Nota textum q̄uis. i. q̄q̄. videlicꝫ: tñ ꝯiūctio aduerſatiua: ꝛ tacuit penultimā. No. ta īfra iuris terminū: q̄ termin⁹ dꝛ. xxx. dieruꝫ: ꝛ īfra illos. xxx. dies dꝫ apoſtolos petere. ꝛ etiā infra illū terminū debꝫ iudex illos dare vł recuſare ꝛ iſte termin⁹ ita bene artat iudicē ſicut appellātem. No. ꝯgruo. i. cōpetenti: apto. No. recuſet. i. refutet: renuat. vt. ſ. in clemē. paſtoralis de ſen. ꝛ re iudi. in ver. recuſantem. No. oblatos. i. datos. de offero vt. ſ. ea. clemen. pxime allegata.

Glo. ſeq. dicit quid determinat ꝛ remittit.

a Quāuis. Determinat pmū dictū qđ no. ſ. e. ti. ab eo. lib. vj. in. iij. glo. vbi patet ꝙ mihi placebat iſte rigor de quo loquiꝛ prin. ꝛ idem ibi archi.

b Iuris. ij. q. vj. poſt appellationeꝫ. ꝛ §. vlt. ad fi. C. eo. titu. iudicibus.

c Tpe. ſ. xxx. dieꝝ q̄ currunt a tpe ſentētie: vel ab eo tpe a q̄ incipit currere decendiū appellationis interponēde: ſic intellige qđ no. ſ. eo. ti. ab eo. i glo. ij. et eſt ſi. qđ no. ff. ne execu. tuto. l. quinquaginta. olim dabantur. v. dies. ij. q. vj. ab eo. ꝛ eſt iſte termin⁹ etiā iudicis ad tradendū vt pbant iura predicta.

d Obſeruātiam. ſimi. ſ. ea. compila. ꝺ eta. ꝛ q̄na li. generalem. intantum autem vigebat hec obſeruātia. ꝙ dicebat Guil. ꝙ nunq̄ viderat hoc opponi: vt no. in decreta. ab eo.

e Preferri. ſi. de re. permu. ca. vno. lib. vj. qb⁹ autem caſibus equitas preferatur rigori ꝛ ecōtra ſatis ſcripſi. de tranſac. ca. fi.

f Decernimus. per viaꝫ declarationis: debuiſſet enim dici contrarium. vt. ſ. ptꝫ. ꝛ ideo vtiꝛ iſto verbo ſi. de regula. conſtitutionem. lib. vi.

Gloſa ſeq. litteram exponit et dubium ſoluit.

g Uno cōtextu. lex dicit in teſtamento l ſcriptis ꝙ vno contextu fieri debet ꝛ declarat vno contextu fieri cum null⁹ alienus act⁹ miſceꝛ. ff. de teſta. heredes palam. ad fi. ſic etiam electio vno contextu fieri debꝫ ꝺ elec. quia propter. ſed hic non imponitur neceſſitas hoc faciendi vno contextu: ſed dicit ſi ſic fiat valet et non curo an hec petitio fiat vno contextu cum appellationis iterpoſitione necne. facit qđ no. ff. e. l. j. i glo. fi. ꝛ in Specu. de appella. §. ſequitur. — Uno cōtextu aliq̄ fieri dbet.

Glo. ſe. ponit alias denolationes. ꝛ ꝺ q̄rta remittit

h Apli. q̄s iſdū epłas. iſdū dimiſſorias vocam⁹. ij. q. vj. ab eo. ꝛ. c. poſt appellōnē. Quid ſint apłi: ꝛ vñ dicanꝛ: ꝛ de quadrupici eorū ſpecie ꝛ eoꝝ formis. vide in Spe. eo. ti. iiij. parte §. ſequitur. — Apli varia hñt nomina.

i Certū. Siue per denolationeꝫ diei: puta die iouis proxima: vel per numerum: puta hodie ad octo dies vel octaua die menſis.

rā eo. nec petat [a] apoſtolos ſi-
bi tradi appellationi ſue re-
nūciaſſe videt̄ [b]. ¶ Siliter ſi
iudex appellāti reſpōderit in-
fra iuris terminū ap̄los ſe da-
turū. appellationi ſue renun-
ciaſſe appellās itelligitur: ni-
ſi ifra dictū [c] t̄minū [d] ꝯgruo lo-
co ꝛ tp̄e iſtāter ꝛ ſepius ſaltē
vno cōtextu petat ap̄los ab
eodem iudice ſibi dari: vel ſi
recipere recuſat oblatos [e].

¶ Ponit tres caſus quib' ap-
pellans non habens apoſto-
los appellationem proſequi
poteſt. hoc dicit Johan. an.

¶ Sꝫ ſi iudex i t̄mino ad dā-
dū ap̄los p̄fixo ꝑ eū ipos ap-
pellāti petēti nō dederit, [f] aut
ſi [g] dum peterent apoſtoli re-
ſponderit ſe daturum eoſdē.
nullo t̄mino certo ſibi p̄fixo [h]
vel ifra [i] iuris terminū ſe eos
aſſeruit velle dare: poſtea per
appellantem cōgruo loco et
tempore ſepius et inſtanter
vno contextu etiam requiſi-
tus: eos curauerit infra eun-
dem terminum exhibere ap-
pellationem ſuam extunc [k] ꝓ-
ſequi poſſit appellans acſi ex-
preſſe fuiſſent eidem apoſto-
li denegati [l]. Idem.

¶ Appellās pſequi ꝛ finire te-
net appellationē extraiudi-
cialē ifra annū a die interpo-
ſite appellatiōis vl' illati gra-
uaminis. q̄ nō facto (impedimē-
to iuſto ceſſante) appellatio
eſt deſerta. hoc dicit. Cap. iij.

¶ Gloſa ſeq. ponit diuerſitatem ꝛ eius rationem.

Ap̄li dant̄ vt iudex ad quē iſtruat̄

a ¶ Nec petat. Sola ergo ꝯparitio nō ſufficeret. nō
ſic in caſu decr. ſi a iudice. eo. ti. li. vj. eſt eñ caſus ille
ab iſto diuerſus. ap̄li eñ dant̄ vt inſtruat̄ iudex ad
quē. eo. ti. vt ſup lib. vj. ſꝫ reuocatio grauaminis fit vt
iuriſditionē ꝫ re-
ſumat iudex a q̄
nō eſt q̄ miruꝫ ſi
plus circa p̄mū
q̄ circa ſecundū
artat̄ appellās:
ꝛ iudex a q̄ plus
circa ſm q̄ circa
primū. Jo. an.
¶ Glo. ſe. fortifi-
cat textū. q̄rit et
ſub dubio ſoluit
b ¶ Videt̄. Eti-
am ſi iret vl' mit-
teret ꝓ illa pſe-
quenda. ſ. e. ab
eo. li. vj. Sed q̄d
dices in iſto ca-
ſu vel ſequēti cō-
paruit appellās
i termino certo:
vt hic vel infra i
certū. vt ſ. pri.
reſpō. iudex aſſi-
gnat nouum ter-
minū ad illos re-
cipiēdos in q̄ nō
cōparet appel-
lans nunquid renunciaſſe videt̄? Forte fuit de mēte
hui' iuris q̄ vltra ſcd̄am vicē nō teneat̄ appellās co-
rā ipo ꝓ hac cā ꝯparere. Tutius eſt ex q̄ ſcd̄s t̄min'
eſt infra tp̄s iuriſ. ifra qd̄ ad hūc actū iudex eſt corā il-
lo in t̄mino ꝓrogato ꝯpareat. nō tñ puto q̄ teneatur
plus petere: ſic ꝓcedat qd̄ dixi de vice ſcd̄a: ſed ſatiſ ē
q̄ exhibeat ſe paratū recipere: ſicut in predicta decr.
ſi a iudice. Et lꝫ (vt dixi) hoc ſit tuti': nō tñ eſtimo eū
q̄ bis ꝯparuit negligentē vel renūciātē dici poſſe. alſ
ſequeret̄ q̄ ſingulis dieb' de termio. xxx. dierū poſt ap-
pellationem extantib' ad ꝯparandum poſſet vrgeri
¶ Glo. ſe. no. differētiā lr̄e quā d̄clarat ꝛ ex eo infert.
c ¶ Infra dictū not. q. ſ. pri. rñſo dixit i aſſignato
termino: h̄ dicit infra dictū t̄minū. vbi q̄ eſt cert' t̄mi-
nus debet in t̄mino cōparere: nec tūc ſufficeret id añ
terminū facere: vbi v̄o ſub hac incertitudine ſcꝫ ifra
terminū iuris. ſatis eſt ifra illū t̄minū petere iterato

Judex rñdens ſe daturū apoſtolos i fra t̄minū iuriſ t̄minuꝫ aſſigāt i certum

Et no. q̄ lꝫ terminus ſit incert' cū reſpōdit, ſe daturū
ifra terminū iuris: puto tñ q̄ ſi rñderet ſe daturū in
termino iuris vel vltima vl' penultima die t̄mi iuriſ q̄
termin' cert' eſſet: nec tunc ſufficeret añ terminū cō-
parere: ꝛ ꝑ id videt̄ hic expreſſum q̄ citat' vel iuſſus
vt cōpareat: vel aliq̄d agat ifra certū t̄minū vt q̄ndie
fit ſatis eſt q̄ ifra t̄minū q̄ñcunq̄: dū tñ loco ꝛ tp̄e cō-
gruo ꝯpareat vl' id agat. exēpla patēt d̄ do. ꝛ ꝯtu. cū
dilecti. de ꝯſue. c. fi. ꝛ de p̄ben. ſi plib'. lib. vj. eo. li. de
elec. ca. j. ꝛ c. cupientes. §. q̄ ſi per. xx.
d ¶ Terminū. q̄ etiā ipꝫ iudicē artat: vt dixi i. j. rñ.

Ap̄li cuius expenſis ſūt tradendi

¶ Gloſa ſe. q̄rit ꝛ ſoluit ꝯtrariā obſeruantiā ponens
quam partim ꝯmēdat. In fi. querit ꝛ arguit.
e ¶ Oblatos. Sepi' vidi dubitari: cuius expenſis
ap̄li ſint tradēdi. Cōius ſeruat̄ q̄ expenſis appellan-
tis: ſed hec littera facit in contrariū dū dicit oblatos
ſicut q̄ libellū quē actor tenet̄ reo offerre. iij. q. iij. of-
ferat̄: ſuis expēſis tradit: ſic ꝛ iudex ap̄los. ꝛ ad idē de
offi. ordi. ſi canonici. ꝓ hoc fa. ij. q. vj. ab eo. vbi d̄r q̄
traditio ap̄loꝝ expedit̄ ex officio iudicis. Item facit
C. e. ti. eos in fi. vbi d̄r q̄ etiā nō petēti dari debēt: hic
etiā vtit̄ v̄bo dādi: ꝛ v̄bo exhibendi. q̄ v̄bo etiā vtitur
decreta pia. ꝛ de-
creta. ab eo. e. ti.
lib. vj. ꝛ decre. vt
ſup. e. titu. dicit
tribuat. ꝛ. l. iudi-
cibus. C. e. cano-
nizata. ij. q. vj. l
fi. dicit ꝯuenit p̄-
ſtari. ſatis eſt q̄
q̄ cuicūq̄ horū
v̄borū attribui
poſſit gratuita
datio. Item p̄ce-
dēs decre. j. ꝛ de-
cre. vt ſup preci-
piūt eos exhibe-
ri. ꝛ qd̄ p̄cipit̄ ne-
ceſſe eſt fieri. xiiij.
q. j. qd̄ debet̄. d̄
v̄b. ſig. in his. ex
q̄b' videt̄ gratis
offerendos apo-
ſtolos. ꝛ facit ad
materiaꝫ quod
ſcripſi de elec. vt
p̄terite. vt dixi
ꝯtrū ſeruatur q̄
eq̄tatē hꝫ ſaltē
in delegatis. dubitari ſolet etiam an clauſos ꝛ ſigilla-
tos appellans recipere teneat̄. ꝛ arg. decre. intimaſti
eo. ti. videtur q̄ non.
f ¶ Dederit. hic tolle lr̄am infra appellationē ſuā
extunc. ꝛc. ꝛ idem facias in fi. ſe. ver.
g ¶ Aut ſi. Scd̄s caſus ꝑ quē pꝫ q̄ appellās q̄ ſuf-
ficienter petijt ap̄los corā iudice q̄ rñdit ſe illos da-
turū nullo termino ſtatuto ꝯpareuerit' nō tenet̄: forti' q̄
ſi nihil rñderit: alſ inutile foret qd̄ d̄r. ſ. j. rñ. ꝛ adhuc
forti' ſi negauerit: ſꝫ hoc erat expeditū i d̄cre. ab eo.
h ¶ Prefixo. Tunc vel poſtea.
i ¶ Vel infra. Terti' caſus. ꝛ ꝑ id qd̄ d̄r h̄. ꝛ. ſ. e. §.
ſimiliter pꝫ q̄ iudex a q̄ pōt infra tp̄s iuris tenere ipedi-
tū appellantē nec eñ cogit̄ ifra terminū illos dare fa-
cit de elec. ꝯmiſſa. lib. vj. lꝫ ergo ſatis ſit appellāti in-
fra terminū illos petē ꝑ modū q̄ ſequit̄: tenet̄ tñ finē
termini expectare. vt videat an iudex offerret ꝛ mo-
ram purgaret.
k ¶ Extunc. ſ. in primo caſu lapſo termino prefixo
per iudicem. in ſecundo poſt reſponſionem iudicis: ſi
poſtea terminum nō ſtatuerit. in tertio poſt iuris ter-
minū: ſic intelligo lr̄aꝫ: vt ſic cuiuſq̄ caſui continuetur
iſte finis. vt. ſ. dixi.
¶ Glo. ſequens ſpecificat. vij. caſus ex textu. ꝛ duos
addit ꝛ penam ponit.
l ¶ Denegati. Nec tenet proceſſus ſuper principa-
li poſtea factus ꝑ iudicem a quo: qd̄ dic vt. ſ. e. ab eo.
in fi. lib. vj. Ex hac ergo ꝯſtitutione elicias quattuor
caſus ꝯtra appellantem ꝛ tres cōtra iudicem. Prim'
cōtra appellantem cū apoſtolos non petit. Secūdus
ꝛ tertius cum in termino certo ad id dato vel ifra in-
certū illos nō repetit. Quartus cū illos ſibi oblatos
nō recipit. Cōtra iudicē vt denegaſſe videat̄ ſūt tres
caſus: cū in certo termino ꝑ ſe ſtatuto illos nō tradit

Sūma rū textus.

vl' ſe traditurū dicit. ſed terminū nō ſtatuit: vel dicēs ſe daturū īfra iuris ťminū reqſit⁹ illos nō tradit. Duos caſus addidi. ſ. qñ nil rñdet vl' denegat. iudicis pena eſt vt pceſſus p ipm̄ habitus poſtea nō teneat appellātis: vt appellatiōi renūciaſſe videat̄. ͠. e. vt ſup ⁊. c. ab eo. lib. vj ⁊ hic. Jo. an.

Sicut appellationē

diuiſio ¶ In hac decr. ⁊ ſequentib⁹ breuiloquus fuit auctor. ita ꝙ ſummarie nō ſunt. ponit dictū. ſcđo addit penā ibi: ꝙ ſi.

Preſuppo. d. helle ¶ Preſupponēdū eſt ꝙ appellatio dꝫ ꝓſequi ⁊ finiri infra annū. ⁊ ſi appellās fuerit impedit⁹ in pmo āno dabit̄ ſibi alı⁹ ann⁹. Sed q̄rit̄ qđ iuris ſi fuerit impeditus etiā in ſecundo anno: vtrū dabit̄ ſibi terti⁹ annus? vide Panormi. in ca. ex rōne. in anti. eo. ti.

Caſus lfalis d. helle ¶ Caſus. Appellaui a grauamine extraiudiciali: puta cū eſſem i pacifica poſſeſſiōe vinee/dom⁹/ prati/ vidi te paratū cū armis ad me impediendū: appellaui a futuro grauamine. Uel cū canonici vellēt eligere inhabilē in epm̄: ego decan⁹ me oppoſui: vtꝝ iſta appellatio debeat terminari ⁊ ꝓſequi īfra annū? Dic ꝙ ſic: al's appellatio cenſebit̄ deſerta. i. derelicta. Sed q̄rit̄ qñ icipit currere ann⁹? Dicit ꝙ ſi appellaueri a grauamine illato: tūc incipit currere ann⁹ a die interpoſite appellatiōis. Si ṽo appellaui a futuro grauamie tūc icipit currere ān⁹ a die grauamis ſecuti. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Colligo aliq̄ notabilia. Et pmo no. ꝙ dies appellatiōis in q̄ interponit̄ appellatio nō ꝯputat̄ in termino anni ad ꝓſequendū ⁊ finiendū pfixi. glo. in ver. a die. Ex quo no. ꝙ dictio a/ꝯiūcta dierū nūero excludit diē illā cui adiūgit̄. exēplū hic in lr̄a a tali die. ſil'r nota. in. c. ſtatutū. de pben. lib. vj. ¶ No. ꝙ a futuro grauamine appellat̄ extra iudiciū dūtaxat: ⁊ tunc tp̄s anni currit. nō a die interpoſitiōis ipſi⁹ ſed a die illati grauaminis. ¶ Et not. ſingularit̄ duo ex hac lr̄a. Pmū nota qꝛ ſicut dat̄ ann⁹ ad ꝓſequendū in appellatiōe iudiciali: ⁊ ex cā datur biēnium: ita in extraiudiciali. Scđm notabile ꝙ tp̄s anni dat̄ ad ꝓſequendū ⁊ finiēdū in vtraqꝫ appellatione. ⁊ ꝙ ceſſante impedimento vtraqꝫ appellatio p lapſum anni remanet deſerta. Et circa impedimenta vide hic glo. pen̄. Et dic latius. vt no. in ca. cum ſit. de appel.

a ¶ Sicut appellationē. hic approbat in vno dicto qđ no. Inno. eo. ti. conſtitutus. ⁊. c. bone. in alio determinat no. C. de tēp. ap. l. ſi ͠. illud. ⁊ reprobat opi. Hoſtien. quā no. eo. tit. ex ratione. approbat qđ olim diſputādo terminaui: vt. ͠. patebit.

b ¶ Judicialē. ij. q. vj. ei qui. ͠. e. ti. cum ſit romana

c ¶ Extraiudicialē. De qua eo. ti. ꝯcertatiōi. li. vj. ⁊ hoc ꝓbam⁹ olim p decre. cōſtitut⁹. eo. ti. que loquit̄ de appellatiōe extraiudiciali. ⁊ tñ appellās nō impeditus excludit̄ a ꝓſecutiōe poſt annū. qđ ibi Inno. tenebat cū determinatiōe hmōi. c. ſ. ꝙ qñ appellat a futuro grauamie: tūc a tp̄e grauaminis ann⁹ ꝓſecutionis incipiat. Ex. xij. dñas inter extraiudicialē. ⁊ inter iudicialē appellationē ſcripſi poſt Hoſti. eo. tit. bone. ¶ Glo. ſeq. pmo no. allegāꝰ. iiij. cōcor. ⁊ vnā dñiam. ſecundo ponit. v. opiñ. ⁊ quintā eo adiuuat. v. rōnibus. Tertio pmā approbatā ꝓbat aliis. v. rōnib⁹. Quarto rñdet ad opi. ⁊ rationes contrarias.

d ¶ A die. Ergo videt̄ ꝙ illa ps diei a qua appellat̄ cedat lucro appellātis nec ꝯputet̄ in anno. ſic de elec. c. j. de excep. pia. de reſti. ſpo. frequēs ͠. de pbē. ſtatutum. lib. vj. ⁊ in hoc differat a tp̄e appellationis interponende: qđ currit de momēto ad momentū. de re. iudi. ꝙ ad cōſultationē. Scire debes ꝙ olim hanc q̄ſtionem diſputaui. ſ. qñ deberet currere tp̄s appellatiōis ꝓſequēde. Accur. i. l. ſi. C. de tp̄i. ap. ponit tres opi. ſ. vnā hic approbatā: ⁊ aliam ꝙ incipiat a tp̄e inchoate ꝓſecutiōis: ⁊ ꝓ qua facit lex illa ibi: ⁊ annale tp̄s poſt inchoatā litem pterierit. Tertia eſt ꝙ appellās ſi non ꝓſeq̄t̄ infra ānū a tp̄e

Sicut ᵃ appellationem iudicialē ᵇ ſic et extraiudicialē ᶜ īfra ānū a die ᵈ iterpoſitiōis ipſi⁹ vel a die illati

appellatiōis vel bienniū ex cauſa: rata manet ſententia. ſed ſi inchoauit infra hec tp̄a: tūc a tp̄e inchoationis habeat annū: ⁊ ex cā bienniū: ſed vt ibi not. ſcđm has duas opi. poſſet ꝓſecutionis tp̄s extendi ad quadrienniū. Eſt quarta opi. quā ipſe no. in auten. de iudi. ͠. appellationes. colla. vj. vt curſui ipſi⁹ anni ppoṅant̄ duo menſes p ͠. pdictū: vbi videt̄ expſſum. Eſt quinta opi. q̄ placet Hoſti. eo. ti. ex rōne. ꝙ currat annus a tp̄e ſentētie a qua fuit appellatū. alleg. ij. q. vj. anterioꝝ. ver. ⁊ fancim⁹. ſed ibi loquit̄ de tp̄e appellationis interponēde. iuuabā hanc opi. p. l. iudicibus. C. eo. que habet̄. ij. q. vj. in fi. vbi tp̄s apl'oꝝ petēdoꝝ currit a tp̄e ſnīe. vt etiā dixi. ͠. c. ꝓxi. in glo. iij. ad idē ea. q. ꝓpter ſupfluā. faciat eo. ti. nō ſolū. lib. vj. vbi attētata poſt ſnīam. lꝫ ante appellationē reuocant̄ per modū attētati. Idē tp̄s reſti. in integrum: ⁊ ſupplicatiōis ꝯ ſnīam currit a tp̄e ſentētie. de reſti. in inte. c. j. lib. vj. C. de pci. impa. offerē. autent. que ſupplicatio. Itē annus executionis qui dat̄ delegato currit a tp̄e ſentētie. de offi. delega. querēti. ſic dicā de iſto. ⁊ videtur caſus. C. de tēp. ap. l. j. q̄ de tp̄e ꝓſecutionis videt̄ debere intelligi. Pmā opi. quā in ſolutiōe tūc tenui ſic ꝓbat. iſtud tp̄s dat̄ appellanti ⁊ ad ꝓſecutionem appellatiōis. ij. q. vj. ei q. al's incipit. ſi qs appellat. C. de tēpo. ap. ei qui. e. tit. cum ſit. ⁊. c. reprehenſibilis. c. ſepe. ⁊ ca. cōſtitut⁹. de ſen. excō. lꝫ. lib. vj. ergo oportet appellationē pcedere hui⁹ tp̄is curſum: ne lex ſit impoſſibilis. iiij. diſti. erit autem. cum ſi. Item decre. ad hoc. ͠. eo. titu. dicit poſt appellationē. Item lex. ij. in pnci. ⁊. l. iij. poſt pnci. C. de tēpori. ap. Ad idem eo. tit. nicolao. de dolo ⁊ cōtuma. cum olim. in fine. Item cū decem dies dētur ad deliberandū an expediat appellare: non cōputabunt̄ in tempore proſecutionis. nam iſta diuerſa ſunt: quod patet de ꝓcurato. non iniuſte in fi. C. eo. ti. inuitus. ⁊ facit qđ ibi no. al's cū tp̄s interponende currat a tp̄e ſcientie. ij. q. vj. biduū. eo. titu. concertationi. lib. vj. ſi tp̄s ꝓſequende curreret a tēpore ſcientie: ſm̄ id poſt annū poſſet appellare: ſed nō ꝓſequi. quod no. ff. de excu. tuto. quinquaginta. facit ff. de requi. re. l. annus. p que iura ⁊ p decre. ex pte. ͠. de reſcrip. hanc ptem elegi que hic approbat̄. Ad contraria rñdet̄ ꝙ ſcđa ⁊ tertia opi. abſurditatē habent de qua dixi. ͠. pōt ꝗ exponi qđ ibi dicit lex: vt ibi not. pterierit. i. pteriiſſe noſcat̄. vel clari⁹. i. curſum ſuū compleuerit. ⁊ per eundē modum tollitur quarta: et quod dicit ͠. appellationes: ⁊ poſt duos menſes tp̄s fatale ſuum inchoare curſum: exponas inchoatū ꝓſequi et finire. vel qđ ibi dicit̄ eſt locale vel ſpeciale: vt ibi no. Pro quinta opi. non facit decre. ex rōne vt pꝫ ex an. ⁊ ibi ſcripſi. Lex iudicib⁹ non ob. qꝛ lꝫ appellare ⁊ apoſtolos petere ſint diuerſa/ ⁊ habeant diuerſa tempora: quia tamen fiunt coram eodem ⁊ ſm̄ acceſſoriū primi. ⁊ in ſola verbali petitiōe cōſiſtens voluit ius vnū tp̄s cum alio confundi: ſed appellatio ⁊ proſecutio fiunt corā diuerſis: que ꝓſecutio in multa difficultate cōſiſtit. quare ius noluit vnū tp̄s in aliud imputari. In tempore reſtitutionis/ ſupplicationis/ et

Appellatiōis ꝓſeq̄nde qñ incipit tp̄s currere. ⁊ hic glo. dicit bal. in. l. eū q̄ terti⁹ ⁊ rib⁹. C. de ap. eē ſing. ad hoc ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ ꝯcordia debeat fieri infra octo dies a die inchoati pceſſus ꝙ valet facta illa die.

Reſtō nis ſupplicationis ⁊ executionis tp̄s currit a tēpore ſententie.

88

executionis nõ eſt dare diuerſa tpa q̃ poſſunt confundi:ſed vnū ſolū in decret. nõ ſolū a bñficio deliberãdi: qd habet vict⁹ per decẽdiū ꝓcedit q̃ reuocant añ appellationẽ: ⁊ poſt ſñiam innouatã. l. j. C. de tpi. ap. varios habet intellect⁹. vt ibi no. Jo. an.

a ¶ A futuro.

Appellari nõ põt in iudicio a grauamine futuro

q: in iudicio nõ appellatur niſi a grauamine illato: ideo nõ in iudiciali: ſed extraiudiciali ꝓcedit hec diſtictio ſi ergo appellat canonic⁹ ne fiat actio eo excluſo: vel ne fiat de ei tio: vel ne fiat niſi de nominato per maiorẽ partem capituli: vel appellat poſſeſſor ne in poſſeſſione inquietetur: extunc ⁊ non prius: cū contra appellationes factum fuerit illas ꝓſequi tenetur ſic loquitur. de elec. c. cum nobis. ⁊ c. auditis. ⁊ eo. ti. conſtitutus. ⁊ c. bone.

grauamis vbi a futuro[a] grauamine appellatur proſequi ⁊ finire[b] tenetur appellans. ¶ Quod ſi iuſto impedimento[c] ceſſante non fecerit: debebit eius appellatio deſerta[d] cenſeri. Idem.

¶ Tempus ad proſequendam appellationẽ ab homine vel a iure prefixum non currit appellanti compromiſſo durante vel de partiū expreſſo conſenſu: niſi periculo imminente ex mora: iudex aliud decernat.

Capitulum. iiii.

Quandiu[e] appellationis proſecutio per cõ-

b ¶ Finire. In hoc cõuenit tps reſtitutiõis in integrum. ſ. ea. compi. de reſti. in integ. ca. vno. et approbat in hoc quod no. Innocen. ſ. eo. ex ratione. ⁊ Ber. ſ. eo. cum ſit. ⁊ c. oblate.

c ¶ Impedimento. De hoc quod ꝓuenit quãdoq ex parte iudicis: quandoq ex parte appellãtis: quandoq ex parte appellati. ſatis. ſ. eo. ex ratiõe. ⁊ in ſpe. eo. titu. §. nunc breuiter.

d ¶ Deſerta. Idem ver. ſ. eo. ca. iij. ⁊ C. eo. l. q̃m.

Diuiſio

Quãdiu. ¶ Primo ponit dictum. Secundo ab illo exceptionem ibi: niſi. Imola.

¶ Preſupponendū eſt illud quod dicitur in ca. romana. eo. ti. lib. vj. videlicet q̃ licet appellans de iure habeat annum ad ꝓſequendum eius appellationẽ: ita q̃ nõ efficitur deſerta niſi poſt annum: verūtamen iudex a quo poteſt illum terminū abbreuiare. ⁊ hoc verum reſpectu ꝓſequende appellationis: nõ autem reſpectu finiende ⁊ terminande appellationis.

Caſus ſ. Falis i d. Helie

¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam⁹. fuit lata ſentẽtia contra te. appellaſti. iudex dedit tibi apoſtolos aſſignãdo tibi terminū duorum menſium ad proſequendam tuam appellationẽ. Pẽdente illo termino duorū menſium cõpromiſimus in arbitros: id eſt conſenſim⁹ in aliquos arbitros qui haberẽt decidere cauſam principalem infra medium annum. queritur vtrū pendẽte illo termino medij anni currat tẽpus aſſignatum ad petendum apoſtolos? Dicit q̃ non currit illud tẽpus: ſed pendẽte termino arbitrij terminus aſſignationis quieſcit: et finito compromiſſo habebis tẽpus quod reſtat. Sed quid ſi expreſſe et ex cõſenſu noſtro prorogauimus terminum vſq ad annum: quia forte viget tempeſtas et peſtis quare ex communi conſenſu prorogauimus id eſt ꝓlongauimus terminū aſſignatum. Utrū pendente ꝓrogatione currat tempus aſſignationis? Dicit q̃ non currit: immo partes poſſunt facere iſtam ꝓrogationem niſi iudex ex ſuo officio vidẽs periculum imminere preciperet partibus vt procederẽt: ⁊ inciperet tunc currere a tempore precedenti: quia forte eſt cauſa matrimonij vel electiõis vbi imminet periculum. h. d. h. r.

Notabilia.

¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo q̃ pẽdente cõpromiſſo inter appellantem et appellatum nõ currit tempus aſſignationis ad ꝓſequendum appellationẽ tantū vel ꝓſequendam et finiendã. Nota ſecundo q̃ partes ex communi conſenſu aliter q̃ per cõpromiſſum poſſunt ꝓtelare ⁊ ꝓrogare tps ad ꝓſequendã appellationẽ tantum vel ꝓſequendam ⁊ finiendam. ¶ Nota tertio q̃ iudex ex cauſa poteſt precipere partib⁹ vt procedãt in cauſa appellatiõis non obſtãte cõpromiſſo vł alio conſenſu partiū ⁊ ſic iſta clementina addit tria ad autenticam. ſi tamẽ. C. de tẽpo. appella. que ſumitur ex illa autẽtica: vt prima gloſa dicit. Primo addit: q: autentica bene dicit q̃ pendente cõpromiſſo non currit tempus ad finiendã appellationem ⁊ nichil dicebat de termino aſſignationis ad ꝓſequendam tantū. Secundo quia illa autẽtica ſolum loquit̃ de compromiſſo: ⁊ nõ loquitur de prorogatione vel alio cõſenſu. iſta clementina loquit̃ de omni conſenſu. Tertio addit in hoc qd dicit iudex de officio ſuo poteſt precipere partibus vt procedãt: ⁊ hoc ex cauſa videlicet quãdo cauſa appellatiõis deſiderat celeritatẽ: vt in matrimonio ſpirituali ⁊ carnali. ¶ Nota ex dilatione: id eſt ex prorogatione. Nã dilatio eſt temporis in cauſa prorogatio. Uel ſm Bald. eſt tẽpus qd habet certum principiū ⁊ certum finẽ. Uel ſic. Eſt tempus datū a lege vel a iudice partib⁹ ad veniendum. ⁊ talis eſt duplex. ſ. prima que datur ab homine vel a iudice. ſecunda que dat̃ a iure vel a lege vt patet in rubrica de ferijs. Et dilationū (ſm Hoſti. in ſumma titu. de dilationi. §. j.) alie ſunt citatorie que dant̃ vocato ad cauſam vel ad veniendū ad iudicem ante litis conteſtationẽ infra quas citat⁹ ſe preparabit vt veniat in termino: ⁊ nichilominus poſt terminū. vt de offi. deleg. conſuluit. Alie ſunt dilationes reſtitutorie q̃ dant̃ his qui ſpoliati fuerunt ſeu ſunt: vel q̃ dant̃ ad appellandum que ſunt decẽ dierum: vel ad reſtitutionẽ in integrū petendã que olim infra annū vtilem hodie infra quadriennū continuum dant̃: vt. C. de in integ. reſti. l. ff. Alie ſunt deliberatorie que dant̃ reis ad deliberandum. de quib⁹. C. de litis cõteſta. Alie ſunt peremptorie que dant̃ volenti ꝓbare. de quib⁹ in. l. j. C. de dilationi. Alie ſunt executorie q̃ dantur condemnato ad hoc q̃ ſatiſfaciat. de his. l. ij. C. de vſu. Alie ſunt reuocatorie que dant̃ habẽti ius reuocandi domū. de quibus habet̃. l. ij. §. legatis. ff. de iudicijs. Alie ſunt vocatorie ſiue feriales: vt in. l. j. de ferijs. ff. eo. ⁊. xxv. q. iiij. per totum. Alie ſunt ꝓſecutorie que dãtur ad appellationẽ proſequendam. de quib⁹ in auten. et q̃ appellat. C. de tẽpori. appella. ⁊ hic in noſtro propoſito. Alie ſunt ſaluatorie: vt penitentiales. Alie preceptorie. de appel. ca. preterea. Alie electorie. vt de cõuer. coniuga. cap. ex publico. ff. de adop. l. mancipiorum. et de elec. ne ꝓ defectu. Alie expertorie. vt de frigi. et maleficia. ca. laudabilẽ. Alie exemptorie: vt qui matrimo. accuſa. poſ. capi. ſi. Alie refutatorie: vt de appellatio. perſonas. ⁊. c. ſecundo requiris. Alie exceptorie. ſcilicet ad ꝓponendas exceptiones conceſſas a iure de exceptioni. ca. paſtoralis.

Dilatio qd eſt.

¶ Glo. ſeq. dicit vnde ſumpta. ⁊ lſam exponit.

e ¶ Quãdiu. Sumi potuit ex auten. ſi tñ. C. de tẽp. ap.

promiſſum[a] vel alias[b] de partium expreſſo[c] cōſenſu differtur tēpus ad ꝓſequendū eandē ab homine[d] vel a iure prefixum currere[e] nolumus appellanti[f]. ¶ Niſi[g] forte iudex videns ex dilatione periculum imminere[h] preciperet[i] in illa procedi. Idem.

¶ Ante diffinitiuā appellanti nō licet ꝓſeq̄ cās in appellatione noīatim non expreſſas. Nec ꝓceſſus primi iudicis iuſtificari vel ipugnari pōt niſi ex actis coram eo. Caplm. v.

Appellanti[k] ab interlocutoria[l] vel a grauamine iudicis[m] nō lȝ alias[n] cauſas proſequi q̄ȝ in appellatione ſua nominatim[o] dūtaxat

ſumpta de cor. auſ. de ap-§-j. col. viij. q̄ tn̄ in trib⁹ hic ſupplet. vt. j. dicam ⁊ ꝙ dices q̄diu expenſas. i. quātū cūqȝ diu: vn̄ dicit auſ. etiā ſi decies mille anni fluxerit ¶ Gloſa ſequens ponit caſum diuerſum pro ratione remittit et litteram declarat.

a ¶ Compromiſſum. Nō ſic in eligētib⁹: ſiqui cōpromittūt: q̄bus tn̄ currunt electionū tpa. ꝟ elec. ſi cōpromiſſari⁹. j. rn̄. li. vj. et rō diuerſitatis ibi no. l glo. fi. Si ſ compromiſſari⁹ nō pronūciat reuertit appellās ad iudicē et idē puto ſi ꝓnunciat ſed appellās vult penam ſoluere ⁊ appellationem proſequi: nec iſta littera cōtradicit immo fauet. cū dicit tēpus interim non currere. Item etiā ante pronunciationē cōpromiſſo durante poterit appellans ad iudicē redire ſoluēdo penā: vt not. de offi. dele. ſignificantibus. in. ij. glo.

Eligentib⁹ cōpromittentib⁹ currūt electionū tpa.

b ¶ Uel alias. Hoc ſupplet hec decre. qḋ nō dicebat autē. pone mortalitas vel peſtis cepit eſſe in loco appellationis ꝓſequende ita ꝙ conuenerunt appellans et appellatus differre ad certum tempus ita ꝙ tēpora non currerent vel aliquid tale.

¶ Gloſa ſeq. not. a Ioan. ponit exempla. ⁊ cām reddit.

c ¶ Expreſſo. Non ſufficeret ergo tacitus cōſenſus puta ꝙ ſimul appellās ⁊ appellatus ad domiciliū redeunt vel longam peregrinationē ſimul arripiūt vel aliquid tale. imputet enim ſibi appellās qui ſic itinerat. Item per procuratorem proſequi poterat.

d ¶ Ab homine. Hoc eſt ſecūdum in quo ſuppletur autē. que loquebatur ſolum de tempore iuris.

e ¶ Currere. Non intelligas ꝙ cōpromiſſo. deſerto vel tēpore de quo conuenit finito habeat appellās integrum tēpus: ſed ſolū habebit q̄tum tempore compromiſſi ſupererat. dormit enim tūc illius tēporis curſus facit. ꝟ. ea. compi. de reſti. in integ. c. vno. qḋ plene no. de verbo. ſigni. dilecto. ff. ex qui. cau. ma. ſed et ſi per pretorem-§-quotiens.

f ¶ Appellanti. Nec appellato.

g ¶ Niſi forte. Tertium in quo ſuppletur auten.

h ¶ Imminere. ꝟ. eo. oblate. ad fi. que ponit exemplum de cauſa electionis vel matrimonio ſpirituali. idem ibi dixi de matrimonio carnali ſm Goffre. Hoſtien. ⁊ Egi. alleg. vt lit. non conteſta. quoniam. idem dicit Goffre. in aliis que celeritatem deſiderant. ff. de dam. infec. l. j. ff. de fer. l. j. ⁊. ij.

i ¶ Preciperet. Poſt illud ergo preceptum incipiēt currere tempora. hoc intendit.

k Appellanti. Se ſummat. habet duo dicta que varias opiniones determinant. vt. j. dicetur.

¶ Caſus. Appellaui ab interlocutoria iudicialiter lata: vel a grauamine extraiudiciali. A grauamine hoc modo. q: cū eſſem canonicus eccleſie bituricenſis aliq̄ canonici volebāt eligere Titiū: appellaui ne eligeretur: ⁊ in appellatione inſerui cām appellationis: q: dixi ꝙ erat illegitimus. inueni ꝙ hec cauſa erat falſa volo proſequi aliam. ſ. ꝙ eſt excōicatus. vtrum poſſum? Dicit ꝙ nō. Sed quid ſi iudex aliq̄s fecit me citari ad locum nō tutum. ⁊ eſt notorium ꝙ locus nō eſt tutus certū eſt ꝙ non teneor cōparere nec appellare: verū ſi ex abūdāti appellaui. pēdēte appellatiōe fui recōciliatus ita ꝙ mō habeo tutū acceſſum: aduerſari⁹ meus vult ipugnare aſſignationē michi fa: tā ex iſta noua cā. q: nūc ptȝ tut⁹ acceſſus. vtrū poſſit? Dicit ꝙ ex cā ſupuenienti aſſignatio nō iuſtificatur: et q̄d ſi iudex facit me citari? dixi ꝙ nō teneor rn̄dere corā ipo q: excōicatus maiori excōicatiōe. Iudex interlocut⁹ eſt contra me: appellaui nunc dico ꝙ erat excōicatus maiori excōicatiōe. vtrū ex iſta noua cā poſſum iuſtificare meā appellationē? Dicit nō. h. d. h. r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo ꝙ appellās ab interlocutoria vel grauamine tenet cām grauaminis exprimere in ſua appellatiōe nō pōt iuſtificare appellationē ſuā ex nouis cauſis exp̄ſſis in appellatiōe. ſec⁹ ſi appellat a diffinitiua. q: nō eſt opus exprimere cām: ſed ſufficit dicere. Uolo a veſtra ſnia diffinitiua tanq̄ȝ iniuſta appellare vel appello a vr̄a ſentētia diffinitiua tanq̄ȝ iniuſta. ¶ Not. ſcḋo ꝙ ſicut appellatio nō poteſt iuſtificari ex cauſa nō expreſſa in appellatione: ita ꝓceſſus iudicialis nō pōt iuſtificari ex cauſa corā iudice nō ꝓpoſita vel de nouo expreſſa. fallit vt dictū eſt in ſentētia diffinitiua vbi nō requiritur expreſſio cauſe. ⁊ hoc verū niſi in caſib⁹ in quibus ius dicit appellationem non eſſe admittendam. quia tunc cauſa etiam in diffinitiua eſſet exprimenda.

Caſus ſ[illegible] dn̄i hic lxe.

Notabilia.

¶ Gloſa ſequens oſtendit reprobatam opi. Innocē. ⁊ contrariā approbatam.

l ¶ Ab interlocutoria. ꝑ hoc verbū noīatim: qḋ. j. ſequit reprobat opi. Inno. quā no. de no. ope. nū. c. pe. vbi tenet ꝙ ſatis eſt appellātē ab interlocutoria exprimere illā iniuſtā etiā ſi nō adiiciat in q̄ vel quare. ⁊ lȝ ibi hoc approbet pri⁹ tn̄ ibi dixerat ꝙ nimis eſt gn̄ale hoc verbū ſicut ſi diceret ſe grauatū et nō exprimeret in quo. Dicit autē opinionē ſuam ampli⁹ ꝓcedere q̄n appellās diceret ſnīam iniuſtā: q: ex inſtr̄is: teſtibus: vel aliis ꝓductis aliter vel ꝯtrā ꝓnūciari debuerat inducit decre. eo. ti. ex parte. j. Hoſtien. ibi ꝯ dicēs: ꝙ appellās hȝ exprimere cām quare ſit iuſta: ⁊ maxime per decre. cordi. eo. ti. lib. vj. hoc placet Guil. in ſpe. de appel-§-qualiter. in prin. ⁊ hoc approbatur ⁊ merito. q: nō eſſet al's differētia in expreſſione inter appellantem a diffinitiua et ab interlocutoria cui⁹ ꝯtrium vult decre. vt decretū. ꝟ. eo. ⁊ predi. decre. cordi. ⁊ facit qḋ ibi nota. in. v. glo. An vero ſnīa ſuper peremptoria ſit diffinitiua vel interlocutoria: dicā. j. c. fi. in prin.

Appellās ab interlocutoria q̄d exp̄mere debet.

m ¶ Iudicis. Facit ꝓ Inno. q̄ intellexit decre. cordi. q̄n extra iudiciū appellatur tn̄ a iudice: vide qḋ ibi no. in. iij. glo. ⁊ hoc dicit q: appellatio cōtra partē iuſtificatur ex futuro grauamine. vt. ꝟ. c. ij.

n ¶ Alias cās. etiā notorias. lȝ eīn notoriū releuare poſſit ab onere probādi: nō tn̄ releuat ab onere ꝓponēdi: vt ſcripſi. ꝟ. vt lit. nō conteſt. c. ij. ſup. j. glo.

o ¶ Nolatim. cōcor. de ſen. excōi. cōſtitutionē. li. vj. in appellationibus in quibus artat decre. vt circa. de elec. lib. vj. fortior ſit expreſſio. vt ibi. ⁊ eo. ti. cōſtitutio et cle. de elec. conſtitutionem. ij. reſpon.

¶ Gloſa ſequēs primo dicit opi. Ber. approbatā ⁊ cōtrariā reprobatā. ſecundo notat ⁊ remittit.

a ¶ Expreſſas. Approbat qđ not. Ber. eo. ti. in cām in viri. glo. ⁊ reprobat qđ no. Jo. ij. q. vj. non ita. ⁊ ipſe Vin. ⁊ Gof. in decre. vt debui ⁊ vt ibi ſcripſi ſup v̄bo probabili: et iura q̄ pro eo faciūt loquunł cū appellał a diffinitiua ff. eo. ſcio. l ſi. Et no. p hoc plurale qđ adijcił cauſas et p iſtud ſingulare v̄bū appellāti cōtra ſtilū curie q̄ hʒ ex pluribus cauſis expſſis in appellatione nō exprimere niſi vnā in reſcripto cōmiſſionis ſup quo vide qđ ſcripſi in predi. decre. cum cām. ſup viri. glo. ⁊ qđ no. in ſpe. de ap. § de officio. in pe. col.

Stilus curie i cōmittēda cā appellātiōis.

expſſas[a]. ¶ Nec pceſſus[b] primi iudicis[c] ex nouis[d] aut de nouo probādis[e] iuſtificari poteſt: vel etiā impugnari[f]: ſed tm̄ ex illis qui acta fuerūt vel exhibita coram ipſo. Idem.

¶ Proſecutio appellationis deſerte nō impedit quin ſententia cenſeatur in rē iudicatā trāſiuiſſe. h. d. Jo. an. Ca. vj.

SI appellationē[g] p negligentiā[h] appellantis deſertā[i] appellās ipſe cū appellato[k] aut appellat[l] etiam p ſe et principaliter pſequał: non ideo minus in rem iudi-

¶ Glo. ſeq. oſtēdit opi. Jnno. approbatā et contrariā reprobatā. cuius iuribus reſpondet hic. ⁊ j. glo. ij.

Appellatio a diffinitiua ex nouis cauſis iuſtificari poteſt.

b ¶ Nec pceſſus. Hic approbat qđ no. Jnno. in predi. decre. pe. de no. ope. nū. reprobās qđ ibi no. Hoſt. ⁊ qđ no. glo. l decre. ij. vt lit. nō ꝯteſt. in glo. q̄re dicit. qđ etiā tenebat Jo. ⁊ Vin. ibi tm̄ Hoſt. ꝫ ⁊ no. ꝙ dicit pceſſus: qꝛ diffinitiua a q̄ fuit appellatū bn̄ pōt iuſtificari ⁊ impugnari ex nouis cauſis vel nouiter pbādis ⁊ ſic loquunł iura q̄ iducebat Hoſt. de fi. iſtru. cū Joānes. de teſti. fraternitatis: ſaluo qđ habeo l cle. de teſti. c. ij.

c ¶ Judicis. a cuius grauamine vel interlocutoria fuit appellatum. de quo premiſit.

d ¶ Ex nouis. Unde qđ dicebat glo. pre. decre. ij. vt lit. nō cōteſt. ꝙ ex grauamie receptiōis teſtiū facte lit. nō ꝯteſt. iuſtificabatur p̄cedēs appellatio reprobabā olim inducēs decre. dilecto. s. eo. ti. p quā ptʒ ꝙ etiaʒ precedēs grauamē nō iuſtificat appellationē: niſi fuerit expſſum in illa. ſi ḡ iniqtas iudicis p̄cedens appellationē illā nō iuſtificat: ḡ nec ſubſequēs: duo ergo requirūtur coniunctim ꝙ grauamē preceſſerit appellationē vt hic. ⁊ ꝙ fuerit expreſſum in illa. vt. s. pxi. rn̄.

¶ Gloſa ſequēs reprobat vnam lecturam ponēs aliā quam exemplificat.

e ¶ Probandis. Nō intelligas ꝙ veritas grauaminis pbāda nō ſit corā iudice ad quē etiā ad iuſtificandam appellationē. lʒ pbata nō fuerit coram iudice a quo qđ dic vt. s. eo. ti. interpoſita. j. rn̄. ſed hic intēdit grauamē iudicis: vel in iniūcta pceſſus oportet ꝙ pateat ex actis corā iudice: vn̄ ſi ppoſui exceptionē pbationem obtuli: et admiſſus nō fui: hoc pbato apparet grauamē. ſed ſi exceptionē legitimam pbaui ⁊ iudex illā repulit: hoc pbato grauamē apparet. Sed ſi excipiebā actorē excōicatū minori: iudex illā repulit: non iuſtificatur appellatio: nec impugnał pceſſus pbando illum excōicatum maiori. de quo primo iudicio nō fuerat obiectum. Item ſi appellaui ppter exceptionē de loco nō tuto nō admiſſam: nō iuſtificatur pceſſus: licet non probetur me poſtea reconciliatum.

Caſus capituli pōt h̄ ſumi.

f ¶ Impugnari. Impugnatio reſpicit appellantē: iuſtificatio reſpicit appellatū: neuter autē ipſorū vti poterit his q̄ coram ipſo acta vel exhibita nō fuerūt.

Caſus ſfalſo dn̄t hec lre.

SI appellationem. ¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabamus corā officiali bituricenſi ipſe tulit ſententiā cōtra te. infra. xxx. dies nō petiſti apoſtolos. vel ſi petiſti: nō cōparuiſti in termino tibi aſſignato per iudicem a quo ad dandum tibi apłos: vel ſi comparuiſti: tamen non introduxiſti tuā appellationē infra terminum tibi aſſignatū: tamen poſtea pſecutus fuiſti tuā appellationē. Utrum non obſtante pſecutione prima ſentētia trāſierit in rem iudicatā? dicit ꝙ ſic. h. d. h. r.

¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo ꝙ per negligētiam appellātis efficił appellatio deſerta. j. pīn de habetur acſi nō fuiſſet appellatū nec tūc fiet deuolutio ad ſuperiorē. ¶ Not. ſcđo ꝙ appellatus pōt pſequi cām appellationis appellante nō pſequēte. qꝛ appellās pōt renunciare appellationi. quo ad effectū eius: ita ꝙ appellatio deſerta nō aſſumit vires ex pſecutione. ¶ Nota ergo ſentētiā totius ca. videlʒ ꝙ ſententia a qua fuit appellatū tranſit in rem iudicatam: acſi non fuiſſet appellatū: dūmodo appellatio nō fuerit pſecuta ſed deſerta: puta lata eſt ſententia contra me. a qua appellaui. ſed infra triginta dies non petij apoſtolos. Queritur an talis ſententia tranſiuerit in rem iudicatā acſi nō fuiſſet appellatum? Dicit ꝙ ſic. Sed pono ꝙ poſt triginta dies petij apoſtolos ⁊ pſequor meā appellationē. Quero an iſta pſecutio impediat executionē ſententie? certe non. qꝛ poſtq̄ trāſiuit in rem iudicatam poteſt mandari executioni infra tēpus legitimū. forſan infra quattuor menſes qui dantur iudicatis ad ſoluendum iudicatum.

g ¶ Si appellationē. Reprobat qđ no. Jnno. eo. ti. ex rōne: approbās ⁊ fortificans qđ ibi no. Hoſtien.

h ¶ Per negligentiā. vt qꝛ neglexit apoſtolos petere. vt in. c. q̄uis. s. eo. vel neglexit pſequi infra tēpus iuris vel hominis. vt in decre. ſicut. s. eo.

¶ Gloſa ſequens alle. concor. ⁊ ſoluit duo dubia.

i ¶ Deſertam. Idem verbū in predi. decre. ſicut. et no. qꝛ ſi in appellatiōe que a principio tenuit: ⁊ poſtea tenere deſijt procedit hoc dictū: fortius procederet in appellatione que diceretur a principio nō tenuiſſe: vt quia dicitur interpoſita tertio vel poſt decē dies. Itē ſi pcedit in tacite deſerta per negligētiam fortius in expreſſe deſerta per renūciationē: facit eo. titu. romana § ſi vero. ⁊ § ſi autem. lib. vj.

Appellatio p̄t eſſe deſerta tacite ⁊ expreſſe.

k ¶ Cū appellato. Licet ergo dilationes quas petit appellat[us] p quas ptelał appellatiōis pſecutio pſint appellāti: ſicut etiam reſtitutionem peteti pſunt quas petit reus cōtra quē petitur. C. de tēpo. reſti. in integ. l. pe. ipſa tn̄ pſecutio quā facit etiā appellatus ſibi nō pdeſt vt hic per rationem quā infra dicam.

Dilationes appellati proſunt appellāti.

¶ Gloſa ſeq. ponit dictū Jnno. ⁊ duas rōnes ipſi[us] ad quas ſcđo r̄ndet. ponēs cōtrariū dictū Hoſtiē. qđ fortificat ⁊ rationē reddit. cui rationi obijcit ⁊ ſoluit.

l ¶ Appellatus. Hic fortificat dictū Hoſtiē. querebat enī Jnno. qđ ſi poſt lapſum tēpus pſecutionis feratur ſentētia infirmans primā ſentētiam poſtea petit appellat[us] ipſam primā executioni mādari: tenebat ꝙ ipſi appellato obſtabit exceptio rei iudicate ex ſecunda ſentētia infirmatiōis. nec valebit ſi dicat p lapſum temporis ante ſentētiam infirmationis primā ſn̄iam ratificatam. qꝛ ſcđm eum pretextu huius noue defenſionis nō debet ſcđa infirmationis ſn̄ia retractari. de re iudi. inter monaſteriū. C. de trāſac. ſub p̄textu nec valet etiā dicere ꝙ non valet ſcđa ſn̄ia lata cōtra pri-

Snia infirmatiōis lata poſt tp̄s appellatiōis p ſecūdē an poſſit appellat[us] petere vt p̄ma ſn̄ia executiōi mādeł

mam: q̄ꝛ vt dicit ſm id nunq̄ valet ſnīa appellatiōis ꝑmiā infirmās. nec eſt etiā ſup eodē ꝑma lata i cā ꝑn=cipali. ⁊ ſcōa lata in cā appellationis. et hoc reprobat Hoſti. dicēs q̄ lapſus tp̄is ratificat ſnīam: ⁊ facit ha=beri ꝓinde ac ſi nō fuiſſet appellatū. ſnīa ergo īfirma=tionis poſtea la ta: a nō ſuo iudi ce lata fuit. Itē nō valet ſnīa cō tra rem iudica=tā. de hoc in pre dic. decre. inter. Nec ob. ꝑma ra tio. Inno. q̄ ꝓce deret i ſnīa lata a ſuo iudice. nec obſtat ſecūda ratio: q̄ꝛ vbi ꝑ appellationem ſuſpenſa manet ꝑma ſnīa bene tenet ſecūda cōtra ꝑmā: ſed ex quo ceſſat ꝑdicta ſuſpēſio appellatione deſerta nō va let ſcōa ſicut nō valeret ſi appellatū nō fuiſſet hoc hic. ita approbať ⁊ fortificať in tāto: q̄ꝛ ꝑdicta ꝓcedūt nō ſolū cum ſolus appellās ꝓſequiť: ſed etiā cu vterq̄ et qđ plus eſt etiā ſi ſolus appellat⁹ qđ forſan nō cogita uerat. Hoſtiē. ſit hui⁹ rō: q̄ꝛ petendo ꝓnunciari male appellatū nō eſt ſibi ꝯrius in eo qđ dicit ſnīam trāſiſ=ſe in rē iudicatā. lz eni de appellāte dubiteť ꝓpter cō trarietatē que videť ineſſe: an poſſit ſimul ꝓſequi ap pellationē ⁊ nullitatē ſententie de quo ſatis ſcripſi. e. ti. dilecto. in vlti. glo. poſt Inno. ⁊ Hoſtien. ⁊ vide in Spe. de ſenten. ꝓla. §. iuxta. ad fi. In appellato tn̄ di cēte male appellatū ⁊ ſnīam trāſiſſe i rē iudicatā nul la eſt ꝯrietas. Sed dices: imo eſt ꝯrietas inq̄tū dicit appellationē deſertā ⁊ ꝓpter hoc ſnīam trāſiſſe in rē iudicatā ⁊ non deſertā inq̄tū ſup eius iuſticia pro=nunciari petit ꝑ appellatōis iudicē: ⁊ ſic negat ⁊ aſſe rit illum iudicē. Solu. ⁊ ſi vis q̄ fatear hic aliquā cō=trarietatē ineſſe: tn̄ appellat⁹ qui reus eſt pōt vti cō=trarijs maxime quoꝝ finis non eſt cōtrarius: ⁊ actor poteſt in diuerſis inſtantijs. qđ dic vt no. de reg. iur. nullus pluribus. lib. vi. nec hic dicit q̄ in eadē inſtan tia hec duo proponat appellatus.

a ¶ Rem iudicatā. hoc eſt ergo qđ dicūt iura q̄ ra ta manet ſententia: ⁊ q̄ appellans cadit a cauſa. e. ti. cum ſit. ⁊ ca. ſepe.

¶ Glo. ſeq. dubium ſoluit.

b ¶ Sententia. que tn̄ erat aliqua: vt q̄ꝛ contra ius litigatoris lata. ſi enim a principio fuiſſet nulla. ſicut propter appellationē omiſſam nō tranſiret in rem iu dicatā: ita nec ꝓpter interpoſitam ⁊ deſertam. de ſen ten. excō. licet. lib. vi. ⁊ quod ibi no.

diuiſio Caſus ſi alis d. helte

Cum. ¶ Primo ponit dictū: a quo ſcōo excipit ibi Niſi. Imola. ¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam⁹ co ram archidiacono Pictauieň. ꝓpoſuiſti defenſiones perēptorias ad excludendā intētionē meā. Archidia conus interlocutus eſt illas defenſiones non debere admitti nec eſſe admittēdas. Appellaſti de archidia co. ad officialē ep̄i qui cōfirmauit ſnīam interlocuto=riā archidiaconi. Scōo appellaſti de officiali ep̄i ad archiep̄m Burdegaleň. q̄ etiā cōfirmauit illas duas ſnīas cōtra te latas. certū eſt q̄ tu nō poſſes amplius appellare. Tu reuerſus ad archidiaconū q̄ cognouit ſup principali qui etiā ſnīam diffinitiuā tulit cōtra te et iterū ab illa ſnīa diffinitiua appellaſti. in cā appel=latōis vis allegare exceptiōes perēptorias q̄ fuerūt repulſe a ꝑncipio: queriť vtrū poſſis? Dicit Clemēs q̄ nō. niſi repulſe fuerint: q̄ꝛ eas proponebas inepte: et nunc in cauſa appellatiōis ꝓponis rite: q̄ꝛ forte al=

catā censebiť trāſiuiſſe ſnīa[b] a q̄ fuerat appellatū. Idem.

¶ A peremptoria repulſa ex alio q̄ ꝓpter ineptitudinem ſcōo appellans ⁊ ſuccūbens nō audiť ſup ea in appellatio ne a diffinitiua. h. di. Jo. an.

Ca. vij.

Cum[c] a repulſione[d] exceptionis peremptorie[e] ſecūdo[f] appellās ſuccumbit[g]: non eſt in cauſa appellationis poſtmodum a

legabas preſcriptionē: ⁊ nō allegabas bonam fidem. ⁊ titulū: ⁊ ideo archidiaconus illas nō admiſit. Nūc vero ꝓponis bonā fidem ⁊ titulum: ideo poſſunt ad=mitti in cauſa appellationis.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat. ⁊ caſum ponit.

c ¶ Cum. Deterſat caſum du biū circa decre. vi. e. ti. li. vj. q̄ ta lis ē. Titi⁹ ꝯtra me oppoſuit ex=ceptionē perem ptoriā q̄ ꝑ interlo cutoriā ē repul=ſa. appellauit. ⁊ ꝯfirmata ē ꝑma interlocutoria: ⁊ iterū appellauit: ⁊ iterum confirma ta eſt prima ⁊ ſcōa. q̄ꝛ nō potuit plus appellare ꝓceſ=ſit in principali ⁊ lata contra ipm̄ diffinitiua appella uit ab illa: ⁊ i cā hui⁹ appellatiōis vult repetere cōtra illā interlocutoriā: ⁊ videbatur q̄ poſſet ꝑ predic. de=cre. cōtrarium hic reſpōdeť. vnus tn̄ caſus excipiť.

¶ Glo. ſe. ꝑmo dat duas lecturas. et duas remiſſiōes circa illas. ſcōo ꝓſequiť q̄ſtionē opinionē ponēs ⁊ ꝓbat.

d ¶ Repulſione. v̄bali ꝑ interlocutoriā vt ꝑdixi. nō eſt tn̄ neceſſe in ꝑemptorijs interloq̄. de hoc ſatis ꝺ or di. cog. c. j. Idē tn̄ in repulſione facta: cū illā nō recipit vel ad vlteriora litis ꝓcedit. e. ti. ex ꝑte. ij. caute tn̄ fa cit excipiēs ſi ꝓcurat interloqui. vt no. in ſpe. de ap. §. qualiť. §. itē q̄ faciat. ⁊ dixi eo. ti. dilecto. Et ꝑ hāc de=cre. ⁊ illā ꝓz q̄ ſnīa lata ſup peremptoria interlocuto ria eſt nō diffinitiua. ⁊ hoc tenebat Gar. in decreť. cu ꝓ ptētes. de elec. §. inſup. vbi etiā allegabat ad hoc de=cre. cū dilecti. de elec. ⁊ decre. ſua. hoc eo. ti. Ad idē de offi. deleg. ſignificātibus. ⁊ q̄ꝛ vt hic patet hec repul=ſio ꝑemptorie nō eſt diffinitiua: ergo nec ꝓnunciatio ꝓ ipa erit diffinitiua. vbi eni interlocutoria diffinit ⁊ condēnatoria ⁊ ecōtra. C. de ſentē. ⁊ interlocu. ꝑſes. ff de re iudi. l. j. vt ꝯtrorū ſit eadē diſciplina. xxxij. di. ho ſpiciolū. ff. de his q̄ ſui vel alie. iur. ſunt. l. j. de accu. q̄ accuſare. Preterea natura diffinitiue eſt q̄ ex ea oria tur actio in factū ſz a ſentētia lata ſup ꝑemptoria non oriť actio: ſed exceptio. ar. in ꝑdic. decre. cū dilecti. in fi. C. de re. cre. l. actori. Itē ſi ſnīa ſup ꝑemptoria et ꝓ eo lata eſſet diffinitiua: nō eſſet alia diffinitiua feren=da: cum tn̄ de neceſſitate ſup ꝑncipali voluntate ſup perēptoria ꝓnunciet. de hoc in ꝑdic. decre. j. de ordi. cog. Dicebat ergo Gar. q̄ ſiue ſup dilatoria: ſiue ſup peremptoria ſiue ſup eo qđ pertinit appellationē. i. q̄ appellans nō potuerit appellare ferať ſentētia inter locutoria eſt. ſecus cū iudex cognoſcēs de appellatio=ne interpoſita diffinitiua ꝓnunciat bene iudicatū et male appellatum/ vel ecōuerſo: tunc enim diffinitiua eſt. C. de ap. eos. ff. de his qui no. infa. l. furti. In effe=ctu tamen fatetur q̄ ſentētia lata ſuper peremptoria q̄ obſtet habet vim diffinitiue.

Snīa lata ſu ꝑ excep tiōe ꝑ empto ria ē in terlocu toria.

Actio i factū oriť ex ſnīa dif finiti=ua.

e ¶ Peremptorie. ⁊ ſic parat ꝑiudiciū negocio ꝑnci pali: alas nō liceret repeti. vt in ꝑdic. decre.

¶ Glo. ſe. no. a ꝯrio mouet dubiū. alle. ꝓ ⁊ ꝯ. ⁊ ſoluit.

f ¶ Scōo. Si ergo ſemel tn̄ appellaſſet ⁊ ſuccubuiſ ſet nō haberet locum qđ hic đr. Si vero ſcōo appellat ſed appellationē nō ꝓſequitur hic videť decre. locum habere. arg. ꝺ. ca. ꝓxi. videreť cōtra per id qđ. j. dicā quod credo vbi renunciat ſpōte: quaſi licet tarde vta tur iuris conſilio expectando euentum negocij princi=palis. ⁊ ſic nō poſſetenus reſiſtat. vt. j. dicam.

g ¶ Succūbit. ſi ſuccūbit in ſcōa appellatione: ergo

gg iij

Appellare tertio non licet.

tres ħ3bet ſentētias cōtra ſe.ꝛ ſic a tertia nō licuit appellare.eo.ti.directe.ꝛ.c.ſua nobis.C.ne li.in vna cā.
l.vna.ꝫ.ea.compl.de re iudi.ca.j.
¶ Glo.ſeq.ponit tria exempla.
a ¶ Diffinitiua.prolata ſiue ꝑ primū ad quē debuit
cauſa remitti ex
quo fuit ꝓnūcia
tū male appella
tū per quaſcūqꝫ
man⁹.de excep.
dilecte.ſiue ꝑ vl
timū q̄ forſan ex
vi dilationis in
ꝑncipali ꝓceſſit
ſiue per aliū ad
quem forte poſt
cām remiſſam
ad ꝑmū fuit in
alio articulo bñ
appellatū: ita ꝙ
expedito appel-
lationis articu-
lo diffinit poſtea principale.

diffinitiua [a] emiſſe audiend⁹
vlteri⁹ ſupꝫ ea. ¶ Niſi tūc rite
ꝓpoſita ex eo prius [c] repulſa
fuiſſet q2 ꝓponebat inepte [d].

¶ Liber terti⁹ ¶ De vita et
honeſtate clericoꝝ. ¶ Clemēs.
v.in ꝯcil.vieñ. ¶ Punit clericos cōiugatos ꝛ alios perſonaliter ꝛ publice carnificum
et tabernarioꝝ officiū exercētes q̄ ꝑ dioceſanos noiati
ꝛ tertio moniti illa offīa nō dimittūt vel dimiſſū reaſſumūt.
Excitat et dioceſanos cōtra
illos clericos q̄ ſeculares act⁹
exercēt. Jo.
and. Cap.j.

Dioceſanis [e]
locoꝝ diſtri
cte precipi-
mus: vt cleri
cos [f] carnifi

¶ Gloſa ſequens obijcit ꝛ ſoluit.
b ¶ Sup ea perēptoria ſic tertio repulſa.ꝛ ē mirabile ꝙ nō appellās audit: vt in ꝑdic. decr.ſi. ſed ſcdo appellans ꝛ ſuccūbens nō: vt hic.cū ſcda repulſio appellatiōis nō deberet plus poſſe q̄ appellatiōis omiſſio.

Appellare ſecūdo et ſuccumbere: tātū eſt q̄tū nō appellare.

Nā ꝛ in appellatiōe a diffinitiua cōparam⁹ iſta. non appellare/ vel ſcdo appellare et ſuccūbere. ſed lꝫ iſta cōparent in diffinitiua: in interlocutoria nō.lata enī tali interlocutoria ſm leges nō debuit: ſꝫ ſm canones potuit appellationē differre ad euētum negocij ꝑmi. primū ptꝫ.C.de epi.au.l.ij.de iudi.apertiſſimi.C.e.ti.§.ſup his.ꝛ q̄rū ap.nō reci.l.pe.ſcdm ptꝫ in ꝑdic. decre. vl.ſi ꝗ diſtulit iuris ꝯctio: ꝛ poſtea vict⁹ appellauit ꝯ talē interlocutoriā audit: ſꝫ ſi poſſeten⁹ interlocutoriā impugnauit.ſ.ſemel.ꝛ iterū appellādo ille articulus tā ſolēniter diſcuſſus vlteri⁹ examinari nō dꝫ: ex q̄ in ſcda ſuccubuit.ꝑ qd vr ꝙ etiā iudex cauſe ꝑncipal' aſi diffinitiuā nō poſſit illā interlocutoriā reuocare: niſi tunc.ſ.in cā appellationis interpoſite a diffinitiua.
c ¶ Prius.in cauſa principali.
¶ Glo.ſeq.ponit quattuor exempla.
d ¶ Inepte.ſi.de iudi.examinata.ff.de flumi.l.j.§.labeo.exēplū.petebas hereditatē/vel electiōis cōfirmationē.excipiebam te illegitimū.ꝛ q2 nō ſpecificaui qd debui: tertio ſuccubui.qd modo ſpecifico in appellatiōe diffinitiue.ſup q̄ vide qd ſcripſi q̄ filij ſint legi. ꝑuenit.ſup.j.glo. Ad idē faciūt q̄ ſcpſi de elec. dudū.ij. in ꝑn. Uel ꝯ ꝓpulſum poſſeſſionē potentē excipiebā de crimine: nunc addo infamiā.de accu.accedēs.Uel cū tuo cōe confunderet actionē tuā excipiebā de preſcriptione: nūc ex primo titulū.de reſcrip.ca.j.lib.vj. Uel opponebā ꝑemptoriā nō priuilegiatā. vt lite conteſt. ca.j.lib.vj.in vim dilatorie ad impediēdū lit.ꝯteſ.ſuccubui primo ſcdo ꝛ tertio.rediens ad iudicē principalis cauſe lata diffinitiua: a qua appellaui: illam exceptionē in vim peremptorie ꝓponere potero.

Continuatio d.helie

¶ De vita ꝛ honeſtate clericoꝝ. ¶ Uiſum eſt ſupra de iudicijs ꝛ ſingulis ꝑtibus iudicioꝝ. verū q2 clerici in ſacris ꝯſtituti debēt ab ipſis abſtinere.ꝑ.c. vnicū.ꝫ. de ſindi.ꝛ.ꝫ.de poſtu.ꝑ totū.ideo poſt illam annectit rubricā ꝛc. Uel ſic. Uiſum eſt ſupra de iudicijs et ſingulis partibus iudicioꝝ a quibus clerici debeant abſtinere. Et quia nō ſolum ab illis debēt abſtinere: ſed etiam a vita ꝛ moribus maloꝝ debēt abſtinere: vt preſtent exēplū bone vite ceteris.ideo ꝛc. Uel ſic. Uiſum eſt ſupra de actibus iudicialibus: nunc videndū eſt de actib⁹ extraiudicialibus qui cōpetunt tam laicis q̄ clericis. Et q2 clerici ſunt digniores: ideo ꝑmittit de actib⁹ cōpetentib⁹ clericis.ꝛ poſtea determinat de actibus cōpetentib⁹ laicis.

Diuiſio

Dioceſanis. ¶ Tria facit. precipit: punit: ꝛ excitat. ſecūda ibi: q̄ ſi. tertia ibi aduerſus

Caſus ſ.alie d.helie

¶ Caſus. ¶ Quidam inueniꝰ cōſtitut⁹ in ꝑntia romani pontificis/q̄ſiuit ab eo: vtrū oēs artes cōpetāt clericis ex debito ſue honeſtatis? Et reſpōdet ro.pōti.ꝙ non: imo ſi velint euitare penas hic cōtētas.ipſi debēt abſtinere ab offō carnificū ꝛ ab officio tabernarioꝝ. Et ſpectat ad officiū dioceſani vt clerici abſtineant ab iſtis officijs. Sed q̄rit quib⁹ penis dioceſani poſſint cōpellere clericos vt abſtineant ab iſtis officijs? Dicit ꝙ nō bñficiati ꝛ non exiſtētes in ſacris debēt moneri vt a talib⁹ officijs deſiſtant. ꝛ ſi nō deſiſtāt ꝛ ſint ꝯiugati.ipſi amittūt duo priuilegia clericalia. videlꝫ ꝙ q̄s ꝑberādo eos nō incurrit ſniam excōicatiōis: ꝛ ꝓ crimine poterūt ꝯueniri corā iudice ſeculari. Si ipſi nō ſint ꝯiugati: ꝑdūt ꝑuilegiū in rebus ſuis tñ: q2 tenent ſoluere ſubſidia extraordinaria de reb⁹ ſuis.h.d.h.r. ¶ Collige aliq̄ notabilia. Et ꝑmo no.duo officia ꝓpoſito clericali nō ꝯuenientia.ſ.officiū carnificis ꝛ offīm tabernarij. ¶ No.ꝙ cleric⁹ ꝯiugat⁹ ſi exercet illa officia ipſe ꝑdit duo priuilegia clericalia de q̄bus in glo. Sꝫ nō coniugati ꝑdūt priuilegiū quod eis ꝯpetit in reb⁹ ſuis. ¶ No.ꝯmercijs.cōmerciū.cū. cio.i.ſ..i. plurib⁹ reb⁹ vna vēditio: vel diuerſarū rerū cōmutatio. vt ſi q̄s dares vel ꝯmutaret mātellū ꝓ cappa: vel ecōuerſo. vñ dr cōmerciū quaſi cōmutatio merciū. Jlla ꝗo mirabilis incarnatio Jeſu xp̄i fuit cōmerciū. quaſi cōmutatio mercium.ſ.diuinitatis ꝛ humanitatis. Nā hō quodāmodo ꝯceſſit deo hūanitatē de⁹ homini largit⁹ eſt diuinitatē. Deſcēdit diuinitas aſcēdit humanitas: ꝛ exaltata eſt ſup choros angeloꝝ. Unde canit. O admirabile cōmercium creator generis humani animatū corpus ſumens ꝛc.

Notabilia.

Cōmerciū vnde dr.

¶ Glo.ſeq.dicit quid determinat ꝛ dubium ſoluit.
e ¶ Dioceſanis. Determinat ꝛ declarat decr.pe.in prin.ꝛ viti.eo.ti.ꝛ qd no. Guil.in ſpe.de cle.cōiug.ꝗ. ſed nunq̄d dices. Et no.ꝗbū dioceſanis.nō dicit ordinarijs locoꝝ ſicut.ꝫ.ea.cōpil'.de ſeq.poſ.c.j.ꝑ qd videtur ꝙ aliū ordinarū lꝫ in loco iuriſdictionē habeāt: hoc non poſſint inq̄tum hec cōſtitutio nouū inducit. ꝛ facit quod dicam.J.de iurepa.ca.j.poſt prin.
¶ Glo.ſe.ſoluit dubiū de exēptis circa qd diſtinguit.
f ¶ Clericos.puto ꝙ includat etiā exemptos ‡ q̄ delinquerēt in loco nō exēpto: cū per id ſubſint dioceſanis vbi ꝗo delinq̄rent in loco exēpto nō videt ꝙ ad illos extēdat hec ꝯſtitutio: cū excitet officiū dioceſanorū tñ.ad hec de offi.ordi.licet.ꝛ ca.pe. maxime quia quando iura iſta volūt dare iuriſditionem ſuper exēptos hoc exprimunt. vt patet.ꝫ.ea.compi.de ſup.negli.prela.ca.vno.cum ſuis concor.

‡ Adde an hoc ſit indiſtincte verum Cardi. flo.in cle. ſi ꝯ bñficio de ꝑbē. Inno. ꝛ Jo.an. in.c.ab batē. ꝯ reſcp̄t.

Carni-fex vñ dicit. a ¶ Carnificū. Carnifex dicitur a carnifico as. qꝛ carnes facit ⁊ vendit: facit de ap. ſignificante. vñ ⁊ homicide ſolent dici carnifices.
¶ Glo. ſeq. dicit vñ dicatur cām ponit ⁊ dubiū ſoluit.
b ¶ Macellarioꝝ. Vt ſic dicunt: qꝛ pecora vel quadrupedia ma-

illā partē. ſ. priuilegiū clericale ꝗdiu ⁊c̄. multū facit ad id qḋ no. de cle. cōiug. ioānes. in. iiij. q. ſed ſi illud oīno intēdit ꝑpetuitatē priuationis inducere: vt ſi cōiungatur hic illud ꝟbū ſolū priuilegiū clericale eoīpo amittāt reſultaret cōtrarius intellect⁹. ſiūs diſputa-

cum[a] ſeu macellarioꝝ[b] aut tabernarioꝝ[c] officiū publice[d] ⁊ ꝑſonaliter exercētes nominatim[e] ⁊ tertio[f] moneāt vt ſic ab hmōi officijs infra cōueniētē terminū monentiū ipſoꝝ arbitrio moderandū[g] deſiſtant: ⁊ ꝙ ipā nullo[h] vnꝗ tpe reaſſumāt. ¶ Qui ſi taliter[i] moniti ab his nō deſtiterint aut ipſa (vt premiſſum[k] eſt) exercēdo reſumpſerint[l] qñcūꝗ[m] coniugati omnino[n]: nō cōiugati vero in rebus[o]: ⁊ ſi oīno incedāt vt laici: in ꝑſonis priuilegiū clericale ꝗdiu[p] premiſſis inſtiterint: eoīpſo[q] amittant. Aduerſus ꝟo alios[r] clericos negociationibus vel cōmercijs ſecularib⁹ vel officijs nō cōuenientibus clericali propoſito publice inſiſtentes vel arma portantes ſic canonica ſeruare ſtudeant inſtituta[s] ꝙ et illi ab exceſſibus compeſcātur hmōi: et ipſi de dānabili circa hec negligētia nequeāt reprehendi. Idem.

¶ Premiſſo exordio punit p̄io clericos bñficiatos vtētes publice ꝟgata vł partita veſte. Scḋo ſubdiaconos et diaconos. Tertio oēs clericos tōſurā publice cū tali veſte portātes. Quarto habentes dignitatē ꝑſonatū beneficiū curatū ⁊ ſacerdotes ⁊ religioſos publice portātes talē veſtē vel infulā. Quīto punit oēs p̄dictos vtētes tabardo notabilr̄ breui ītegre foderato. Sexto certas caligas clericis īterdicit. Jo. an.

Quoniam qui abiectis

Macel larij ꝗ dicunt drupedia macerant a macello las. qḋ eſt mactare. et trucidare. ⁊ ꝑpter horrorem ⁊ vilitatē iſtoꝝ duoꝝ officiorū. ſ. macellariij ⁊ tabernarij: hoc eſt ſpāliter de his prouiſuꝫ licet multa ſint vilia puta aptare pelles ⁊ coria et his ſimilia tñ conſtitutio locū habet ſolū in expreſſis.
Taber na vñ dicit. c ¶ Tabernariorū. Taberna dicta eſt a tabulis que mercib⁹ ſubſternūtur et ꝑprie dicitur domus in qua panis vinum ⁊ carnes cocte venduntur: talia loca neduꝫ tenere ſed nec ingredi debent clerici. eo. titu. clerici. xliij. diſtin. clerici.
¶ Gloſa ſeq. ſoluit dubiū ⁊ cōtrario reſpondet.
d ¶ Publice ⁊ perſonaliter. Cōiunctim requirūtur hec duo. ſi ergo occulte vel per aliū hoc exercet: ceſſat pena licet nō culpa: et ſic ſoluitur qḋ opponi poſſet de decreta. fundamenta. de elec. lib. vj. §. vt ergo. ⁊ §. ſequen. de decre. mulieres. de ſenten. excōi. de regu. qui per alium. de reg. iur. lib. vj. cum concor.
Citatō vna ꝑemptoria non ſufficit vbi ius terminū req̄rit. e ¶ Nolatim. i. ꝓprijs noībus coꝝ expreſſis: ꝗſi nō ſufficiat dioceſano monere in genere clericos dioceſis ſue vel clericos talis plebanat⁹ vel talis eccl'ie: ſꝫ monere dꝫ exꝓmēdo illi⁹ vel illoꝝ noīa. ⁊ ꝯcordat. de ſen. excōi. ꝯſtitutionē. lib. vj. ⁊. j. de ſen. excōi. grauis. in fi.
f ¶ Tertio. De ſentē. excōi. ſacro. ⁊. c. cōſtitutionē. lib. vj. debet ergo habere aliquorum dierū interualla vt ibi dicitur: nec videt hoc ſufficere ꝙ emanaret vnū peremptorium per hanc litteram.
g ¶ Moderandum. de ap. cum ſit romana.
h ¶ Nullo. Si. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. ſicut.
i ¶ Taliter. Scꝫ per dioceſanos nominatim et tertio prefixo termino congruenti.
k ¶ Premiſſum. Scꝫ publice ⁊ perſonaliter.
l ¶ Reſumpſerint. Lapſo termino. hoc dico quia ſi habuiſſent terminum menſis et quinta die dimiſiſſent decimaquinta reaſſumpſiſſent: dūmodo infra terminum poſtea dimiſiſſent non eſſet locus pene.
m ¶ Quandocūꝗ. Quaſi etiā poſt tēpora longiora et eſt ſi. de ordi. cog. c. ij. Joan. and.
¶ Gloſa ſequens litteram exponit duas lecturas ponit ⁊ inducit ſimile.
n ¶ Oīno. ſcꝫ ꝗ ad duo priuilegia ꝗ poterāt hr̄e per decre. vnicā. de cleri. cōiu. lib. vj. ⁊ ſi hic cōiūgas tollā

tio de hac dictione omnino. ff. de fideiuſ. l. grece. §. illud.
o ¶ In rebus. Propꝛijs i ꝗbus alias gauderēt immunitate. eo. ti. in. c. vlt. de immu. eccle. c. j. lib. vj.
p ¶ Quādiu. Recuperabūt ꝗ. de ſiſtentes priuilegiū. et facit ḋ vt. ⁊ hone. cleri. c. a. vlti. et qḋ ibi dixi poſt Innocē. ibi etiā no. Ber. ⁊ facit quod no. xxxij. di. nullus. ⁊. lxxxj. di. ſi qui ſunt preſbyteri.
q ¶ Eoīpſo. Licꝫ ergo ſit neceſſaria monitio nō tñ eſt neceſſaria priuatio concordat de ſen. excō. in audiētia. ⁊. c. cōtingit. ſi. de prebē. extirpāde. de rapto. excōicationē. j. de deci. ca. j. de ſta. mona. attendentes. in fi.
r ¶ Alios. Nō carnifices: et tabernarios.
ſ ¶ Inſtituta. eo. titu. c. ij. ⁊. c. clerici. ⁊. c. vno. lib. vj. ne cleri. vel mona. c. j. de ſenten. excō. cōtingit.
Quoniā. ¶ Diuidit in. vj. partes vt pꝫ in rubro. Scḋa ibi: ſi ꝟo. tertia ibi: idē ꝗꝗ. ꝗrta ibi: dignitatem. quinta ibi: ſed tales. ſexta ibi: hinc inſup. Imola. diuiſio
¶ Caſus Viſum eſt ſupra ꝗliter clerici debēt abſtinere a ꝗbuſdā artib⁹. Sed querit vtrū debeant abſtinere a quibuſdā veſtibus: vel vtrū ſit eis licitū vti quibuſcūꝗ veſtibus. Dicit ꝙ clerici debēt abſtinere a veſte diuerſo colore colorata: ⁊ ſi vtātur publice ipſi incurrūt penas hic cōtētas. Sed queritur nunꝗd pōt poſſūt portare caligas ſcacatas? Dicit ꝙ nō. h. d. h. r. Caſus ſi alio dñi he lye.
¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo per decentiam exteriorē cognoſcitur honeſtas morum interiorum. Notabilia.
¶ Nota ꝙ clerici prohibentur portare veſtes diuerſis coloribus coloratas. Unde ſi ſint clerici beneficiati ipſo facto ſunt ſuſpēſi a perceptione fructuū ſui beneficij per ſex menſes. Sed ſi non ſunt beneficiati: tūc per ſex menſes ſunt inhabiles ad obtinendum beneficium quodcunꝗ. Si vero ſint in dignitate conſtituti: tunc magis puniuntur. ¶ Nota ꝙ clerici interueniente cauſa ſufficienti. puta cā timoris poſſunt aſſumere veſtes laici. ¶ Nota virgata id eſt viridi. ¶ Nota ſanximus. vt. ſ. in clemen. cū illuſtri. de renūciatione. ¶ Nota cēſemus. vt. ſ. in clemē. cauſam. de electione ¶ Nota tonſuram id eſt coronā clericalem de tōdeo. ¶ Nota deferentibus. i. portantibus. a defero defers detuli. qḋ eſt cōpoſitum de de ⁊ fero fers. vt. ſ. in clemen. ſi ante. de do. ⁊ contuma. ¶ Nota perſonatum.

dum coronato.§.ea.cõpi.de iureiur.c.j. post prin.
a ¶ Asserente. Forte veraciter qd tñ ſnia non iuſtificat vt ſequitur in.§.rurſus.
b ¶ Ipſius.imperatoris vel regis.primũ placet.
c ¶ Subditis. Idẽ ſi cũ nõ ſubditis vel hoſtib⁹.C. ad.l.iu. maieſt.

p ¶ Profutura.vt eccle.benefi.c.vno.
q ¶ Lime.vtiq.q.j.§.cũ ergo.ꝟ.ferrum.⁊ eſt inſtrumentum fabrile et ferreum quo metalla roduntur/ poliuntur/minuuntur ⁊ purgantur. Lima qd eſt.
r ¶ Libraminis.hẽ hoc/ꝟbũ.xiv.di.ols.de re iudi.cũ ...

tuʒ ſicilie regẽ: grauis fuiſſet materia turbationis exorta: aſſerẽte^a deinde imperatore pdicto ꝙ cũ qbuſdaʒ ipſi^b ſubditis^c rex cõfederationes et cõſpirationes^d fecerat in ipſi⁹ maieſtatis offenſaʒ. ꝗꝗ tractauerat et ordinauerat^e: vt ciuitates qdã ſub imperij ⁊ imperatoris eiuſdẽ obediẽtia cõſiſtentes contra eũ ⁊ imperiũ rebellarẽt: gẽteſꝙ ſuũpſi⁹ fulte^f ſubſidio:non nullas alias ipi⁹ ciuitates et caſtra,(inde violẽter electi ip ſi⁹ imperatoris officialib⁹) occuparũt et p ipſo rege occupata tenebãt. Ac alas etiã^g in vrbe ⁊ alibi in imperij: ⁊ imperatoris eiuſdẽ cõtẽptũ: ⁊ ſue maieſtatis iniuriã et reipu.detrimẽtũ multa grauia fuerũt p reges eũdẽ ac maliciã et inſtigatione ipſi⁹ tã a ſuis ſtipẽdiarijs ꝗ a ſubditis imperatoris cõmiſſa. Prehabitis p imperatorẽ eũdeʒ qbuſdã pceſſibus contra eũ abſentẽ^h tñ ꝗuis legitie (iuxta imperatoris aſſertionẽ) citatuʒ: ac ꝙ ſupradicta erant notoria p imperialẽ ĩterlocutoriã declarata^i imperator ipẽ regẽ affirmans ppter pmiſſa leſe maieſtatis crimis reũ eẽ in eũ pemptorie (vt dixit) ⁊ ſufficienter citatũ: ſʒ cõpere cõtumacit̃ recuſantẽ tãꝗ rebellẽ pditorẽ et hoſtẽ ipi⁹ ac reũ crimis ſupradicti: priuationis olm dignitatũ ꝗcũꝗ cõphẽſaꝝ titulo ⁊ qb⁹ ſe intitulabat rex ipe auctoritatũ ꝗꝗ honoꝝ puinciaꝝ terraꝝ:bonoꝝ: iuriũ:et iuriſdictionũ tã ppetuoruʒ ꝗ tpaliũ:⁊ ſi qñ veniret in ſuã ⁊ imperij fortiã mutilatiõis etiã capitis ſniaʒ pmulgauit:oẽm ſupplẽdo^k defectũ: ſi qs^l forſitã fuerat ex ſolẽnitate iuris omiſſus in pceſſib⁹ memoratis:pmiſſa (vt aſſeruit) faciẽs exigenti iuſticia ⁊ de imperiali etiã ptãte. ¶ Veruʒ qr hmõi ſnia q non a diſcretiõe mr̃e^m virtutũ ſed a nouerca^n iuſticie volũtaria.ſcʒ iudicãtis pcipitatiõe^o pceſſit:part⁹ forſan ſe deteriores hr̃et ſi ipſi⁹ ſnie efficacia in publicũ pcone iuſticia nõ pdiret. ¶ Nos circa eã tali vti puiſiõe volentes q (detecti ipſi⁹ defectib⁹) ſemiata p eã extiguat p̃icla: et i rõne reddẽda ſit poſteris pfutura^p ipaʒ ſubijciẽdã eſſe puidim⁹ lime^q iuſticie ac recte libramini^r rõnis. Eiuſdẽ igit̃ cauſis^s ⁊ cõtinẽtia necnõ cõditione illoꝝ a q^t et i quẽ^v lata fuit diligẽt ⁊ debita cõſideratiõe pẽſat: patẽter ex eis illi⁹^x aſtruit̃ euidẽtia nullitatis ⁊ manifeſte arguit̃ temeritas pmulgãtis. ¶ Notoriũ qppe ac indubitatum extitit: ꝙ grãdis exercitus^y tpe dictoꝝ pceſſuũ ⁊ ſnie cõtinue imperatori aſſiſtẽs regẽ ipm ⁊ ſuos^z pſeqbat̃ odio capitali: piſanaꝗ ciuitas i q lata fuit mẽorata ſnia regem capitali hẽbat odio notorio^& ⁊ antiq. ¶ Eſto igitur ꝙ rex ipſe alas ad pmiſſa fuiſſet legitime p imperatorẽ citat⁹: nũqd venire debuit ad iudicẽ exercitu feroci ac grandi ipiꝝ citato vt premittit̃ odioſo ſtipatum^a. ¶ Nũqd et debuit cõparẽ in loco admodũ^b pploſo multũ potenti: ac pfato^c in eũ odio

ſi qs canonizata.vj.q.j.
d ¶ Conſpirationes.Vide qd ſcripſi.de iudi. exhibita.
e ¶ Et ordinauerat.rex romanorum robert⁹.
f ¶ Fulte.id ẽ munite/ firmate vel adiute.
g ¶ Etiã in vrbe.Romana.ſ.
h ¶ Abſentẽ. An ſup crimine ⁊ abſentẽ ſnia ferri poſſit.no. de dolo ⁊ contu. veritatis.
i ¶ Declarato. Utile cõſiliũ eſt i notorio ſic interloqui.⁊ facit ad nota.d iu reiur. ad nr̃am. iij.§.d offi.dele. c.j.lib.vj.
k ¶ Supplendo.d effectu huius clauſule videas i ſpe.tit.ij. §.nunc oſtẽdẽdum.ver.xviij.
l ¶ Si qs.ſcʒ defectus.
m ¶ Mr̃e.j.q. v.preſentiuʒ.de offi.cuſto.c.j.
n ¶ Nouerca Sicut ſe hʒ nouerca ad priuignos: q ſeuire ſolet in illos: ſic ſe hʒ ad iuſticiam volũtas pcipitãtis iudicis:hoc itendit.Inde dixit qdã Gaudet i afflictos ſeuire nouerca ptão.ſicut etiã dicit ca nõ ꝙ negligẽtia eſt nouerca eru ditionis.lxxxvj. diſt.michi.
o ¶ Precipitatiõe.de inſtitate 8i ꝙ oia precipitat.de pe.diſt.ij.inter hec hireſ.ſ. et eſt precipitiũ qd fit ſine modo ⁊ cum periculo.de ſepul.ex parte.

Nouerca ſeuit i priuignos.
Verſus

Notes/ ctnī.li.vj. Et eſt libiare p libiã q certũ hʒ põdus uel aliqd põderare vel equare. ide dr̃ ꝙ in menſe ſeptẽbꝛ ſol ingre dit̃ ſignuʒ libre: q: tũc dies ⁊ noctes equantur.
s ¶ Cauſis.ex q facile depʒ dit̃ iniqtas ſnie. de reſti. in integ. tum ex litis. ⁊ iõ dat̃ cõſiliuʒ ne cã expumat̃. de re iudi.ſicut.
t ¶ A quo.ſcʒ imperatore.
v ¶ Et in quẽ ſcʒ regem.
x ¶ Illi⁹ ſnie.
y ¶ Exercit⁹. Collectio hoim in expeditione.
z ¶ Suos.pꝛincipiuos familiares ⁊ ſubditos.
¶ Glo.ſe.arguit p o.ꝛ.⁊ ſmutit.
& ¶ Notorio. Facit hec littera ad hec q ſcripſi.ꝺ ap.ex parte.j. Nam videtur hic colligi ꝙ non ſolum aſſignato loco noto rie non tuto poſ ſit appellari: et iam exceptiõe nõ oppoſita.ſʒ etiã ꝙ ſine appellatione citatio nõ artet. ⁊ facit qd no.ſpe.d cita.§. j.ꝟ.itẽ ꝙ citatio fit ad locum.j.⁊ ij.ver.ſʒ quid ſi citat⁹. et qd no. Inno. ⁊ hoſtiẽ. de dila.c.ij.
a ¶ Stipatũ. Quaſi vallatuʒ circũdatum vel fulcitum.
b ¶ Admodũ Pro valde.ſic in decr.romani.ꝟ.

Noctes equantur.
Sniaʒ ferre ſi ne ex pſſione cãe vti le eſt.
Citatꝰ non artat aſſignato loco no toue ñ tuto.

nos itaꝗ.§.ea.cõpi.de iureiur.
c ¶ Ac prefato.capitali.

puocato? Quis eni auderet vel q̄ rōne aliq̄s teneret conſiſtorij[a] talis ſubire iudiciuȝ et ſe i hoſtiū ſinu[b] reponē ac ad mortē p violētā[c] iuriā nō p iuſticiā iferendā vltroneū ſe offerre[d]? ¶ Hec q̄dē iure tīment: hec de morte vitāt[e] hec humana fugit rō: hec abhorret natura[f]. ¶ Deſipet[g] igr̄ q̄ citationē hmōi ſapet artaſſe citatū. Ut illd tā q̄ notiſſimū n̄ſlaten⁹ omittam⁹ q̄ regē extra diſtrictū[h] iperij i regno. ſicilie notorie ac cōtinue tpe ſupradicto morantem citare nō potuit ipator: nec citatio ſi quā forſan de ipo infra ipij fines fecit citatū extra ipiuȝ ꝯſtitutū artauit.[i] ¶ Nos q̄ regē ordiari⁹ iudex q̄ ad iperatorē iudiciū citarem⁹ vl' citari aut remitti facerem⁹ cū dē neq̄q̄[k] fuim⁹ req̄ſiti[l]: imo lȝ ad nos ⁊ curiā n̄ſam tpib⁹ tālis rumores freq̄nt' de curia iperatorē venirēt: ⁊ iuxta euȝ etiā q̄dā ex ff̄ib⁹ n̄ris eſſent[m] pri⁹ tn̄ dicte ſnīe pmulgatio q̄ aliq̄d de pceſſib⁹[n] antecedētib⁹ ad audiētiā n̄ſam puenit. ¶ Deniq̄ licet rex ipe terras aliq̄s ab ipatore tenē dicatur i feudū: nō tn̄ i eis ſed i regno p̄fato domiciliū ſuum fouebat: vn̄ ipator i ipi⁹ pſonā nullā rōne ꝯrarū hmōi (ni ſi ex natura feudorū) debitaȝ ſupioritatē hēbat. ¶ q̄ ſi punitio crimis ifra diſtrictū imperialē ꝯmiſſi ad ipatorē forſan[o] ptinuiſſe aſſerat. Uex ē q̄dē ſi i eodeȝ diſtrictu fuiſſet iuēt⁹ delinquēs vl' ad illū de more[p] remiſſus. ¶ Dici ne q̄ ſnīa meruit q̄ a iudice q̄ p regē tute adire nō potuit. ⁊ i loco notorie (vt p̄fert) non tuto in abſentē nec citatū[q] legitime ac iauditū p ꝯn̄s ⁊ idefenſum nō maturo fuit iudicio: ſȝ p̄cipitio: ⁊ de tāto p̄ſertim crimie pmulgata? ¶ Rurſus nō ē ſilētio reliquendū q̄ ipſe rex nr̄ et eccl'ie romane rōne regni p̄dicti notorie ſubdit⁹ hōq̄ ligius[r] ⁊ vaſall⁹ ac i codē regno nō vt p̄mittit' in imperio certū continuū et notoriū ſitū habens domiciliū ac

a ¶ Cōſiſtorij. Idē ꝟbuȝ .ij.q.vj. anterior ꝟ. ad hoc ⁊ auc̄. ſed lis. d appel. ex inſinuatione. ⁊ d' a ꝯſiſto. is

Cōſiſtoriū vn̄ de d'

Heſt. v. in p̄n. ſedebat ſup ſoliū ſuū i ꝯſiſtorio palatij.

b ¶ Sinu. idē ꝟbū. xiij.q.j. ꝟ. ij. circa fi. d iudi. ⁊ ſi in deos ⁊ huic ꝯcor. vt lit. non ꝯteſt. accedēs .ij. vbi ptȝ q̄ nō ſufficerēt l'r̄e de conducto.

c ¶ Per violētā. Per hāc lr̄aȝ videt' q̄ ſi captiuus ad penā vl' piculū mortē relaxat' iuramēto ſuo de redeūdo ad carcerem certa die ſi mors erat iniurioſa redire non teneat' al's tenetur.

Captiuus ad iuramētum de redeundo relaxat⁹ an redire teneatur

d ¶ Offerre. q.d. null⁹: niſi ex multe patientie merito ſicut ambroſius. xxiij.q. viij. ꝯuenior.

e ¶ Uitantur Etiā p volucres Oui. d remedio amoris. Que nimis appent rhetia vitat auis

verſus

f ¶ Natura. Qua d's nō ſolū ſeipm ſȝ nec aliū vult offendi. Jn Tulli⁹. lib. iij. d offi. Hō nature obediēs hoi nocere non poteſt.

Tulli⁹

g ¶ Deſipet. ꝯcor. d renū. niſi cum prudeȝ. ver. ſed dicēs.

¶ Gloſa ſeq. no. ⁊ remittit.

h ¶ Diſtrictū impij. Per hāc lr̄am ⁊ ſequentes ptȝ q̄ impator nō diſtrigit totū orbē. lȝ dicat' dn̄s mūdi. ff. ad. l. rho. d iac. l. deꝑcatio. vij.q.j. in apib⁹. facit tn̄ p ipo ius cōe quo funda: intentionē ſuā in orbe ſicut epi in dioc. d quo ſcripſi poſt Hoſt. de offi. archi. c. fi. ſup. j. glo.

Impator eſt dn̄s mūdi

i ¶ Artauit. de conſti. c. ij. lib. vj.

k ¶ Neq̄q̄. aſſerit purā negatiuā quā recipe poſat

l ¶ Req̄ſiti. hic ⁊ in iferiorib⁹ d'clarat no. d fo. cōpe. c. vl. in p̄n. iij.q.vj.c.j. de rapto. c.j. de hac req̄ſitiōe vide qd no. in ſpe. de ꝯpe. iu. adi ꝟ. j. ꝟ. ſȝ quō. ⁊ de accu. ꝟ. j. ꝟ. ſed nunquid. ⁊ ꝟ. fi. ꝟ. vt autem.

m ¶ Eſſent. Pro ipſius coronatione. vt in ca. romani. d. de iureiur.

n ¶ De pceſſibus. de diſcordia bene ſciuerat prius de iureiuran. romani.

o ¶ Forſā. nō ē nota dubitatiōis. d hoc de teſta. c. ſ.

¶ Glo. ſe. q̄nt. ponit duas opi. et duas icidētes q̄ōes. in quarū qualibet ponit duas opi. cōtrarias.

p ¶ De more. Sȝ nūq̄d de iure voluit hoc decidere Accur. in. l. ſi cui ꝟ. fi. ff. de accu. dicit q̄ remiſſio iſta fit ex vrbanitate vel ex volūtate: vel locū lȝ ſm eū: cū reus latitat: qd etiā videt' placere. Inno. d rap. c. j. ſed glo. ibi. ⁊ Hoſt. dicunt in oi graui delicto remiſſioneȝ fieri ad iudicē delicti: p ꝟ. ſi ꝟo q̄s ꝯphenſor. l. auc̄. vt nulli iudi. col. ix. imo dicūt q̄dā q̄ iudex delicti ad hoc pōt cogere iudicē ſub quo degit p ꝟbū iubem⁹ ibi poſitū qd eſt neceſſitatis. xiiij. q.j. quod p̄cipit'. ff. qd iuſſu. l. j. et. ij ⁊ ſic n̄ obſtat qd d' q̄ par in parē non hȝ iperiū. d elec. innotuit. cū in hoc iudex delicti ſit maior: ⁊ hoc placuit Jac. d ra. ⁊ pe. i auc̄. qua i pulcia. C. vbi d crimi. agi oportet. pro his facit qd no. Hu. lxv. diſt. c. fina. Cōtra eos facit quod ibi no. Jo. quod credo verius. ſ. q̄ maleſaciat iudex req̄ſitus non remittendo: is tn̄ q̄ re q̄rit ſi al's nō eſt illius iudex illū cogere vl' punire nō poterit. ſȝ aget' corā ſupiore illi⁹. ad quod facit' de fo. ꝯpe. romana ꝟ. ꝯhēteo. li. vj. ita ad denunciationeȝ nō dicit ad mādatū vl' p̄ceptū. facit etiā d offi. ordi. paſtoralis in p̄n. ⁊ qd no. d offi. dleg. prudētiā ꝟ. adijcim⁹ l vl. gl. nec ob illd ꝟbū iubem⁹. l. ꝟ. ſi ꝟo. q2 lȝ ipator ibi iubeat: n̄ dat p illd iudici req̄rēti ptātē iubēdi vel puniēdi: nō ꝯceſſum igit' nō attētet. i xxv.q.ij. ꝯputato. Dicūt ēt p̄dicti dn̄i legū q̄ iudex req̄ſitus remittet ſine aliq̄ cognitiōe. tū q2 p̄ſūptio ē p iudice req̄rēte. d renū. in p̄ntia. tū q2 req̄ſit⁹ ē mer⁹ executor. d of. del'. paſtoralis ꝟ. p̄terea. C. d exe. rei iu. ſi vt pponis. ⁊ p eis facit p̄di. l. ſi cui ꝟ. fi. ff. de accu. Quidā ꝯ q̄ p̄cedere⁊ all'q̄lis cognitio: al's ſine cā infamaret': q̄ ſic ſtati ligat⁹ remitteret'. ad hoc. ff. de cu. ⁊ exhi. re. l. diu⁹. C. d exhi. re. l. fi. C. vbi d cri. agi. opor. l. j. ⁊ hoc i ſua diſputatōe tenuit Bar. de pratis p p̄dic. l. diuus. inducens etiaȝ l. ne in arbitrio. C. de arbi.

Iudex delicti nō pōt cogere iudiceȝ in cui⁹ territorio ē delinquēs vt ipm remittat.

Iudex req̄ſit⁹ an debet delinquentē remittere ſine cāe cognitione.

q ¶ Citatum. vide qd no. ⁊ dixi. e. ti. tenor. l glo. pe.

¶ Glo. ſeq. alle. iiij. ꝯcor. dupl'r exponit et remittit et differentiam ſubdit.

r ¶ Homoq̄ ligius. De homagio habetur de accu. veniens. de ſymo. ex diligenti. de exceſſi. p̄la. grauem de re. iur. c. fi. qd al's d' hoīs ligium. d' autem ligius quaſi ligatus. vel legi⁹ quaſi legalitatem ſeruans de hoc Martinus de fano ꝯpoſuit quēdā tractatū queȝ

Ligius q̄d ſig̃t

Delinquens an p ſit d ne ceſſitate

Hō ligi us ꝛ va ſallus differt.

ponit ſpe. ꝛ latius ꝓſequit̄ de feu.§.ij. Et vt ibi no. hominis ligiū ſit īpatori vel regi nulli⁹ alteri⁹ fidelitate ſalua: vel ī vaſallitico vel fidelitate reſeruat̄ ſaltē īpatoris ſidelitas vel anciētas. ī lib. feu. ſ. phi. feu. alie. l. ſpialē. nec vr̄ quis eē poſſe ligi⁹ duoꝝ. ſꝫ bn̄ p̄t eē ligi⁹ vni⁹ ꝛ vaſall⁹ alteri⁹ vt hic vl̄ vaſall⁹ pluriū ꝛ ibi de hoc. ꝟ. x. ꝛ ꝟ. ſequentibus.

pcedit aūt hoc ex ſupioritate de qua ī. §. ſ.

h ¶ Subiecte Ar. ad no. xvj. q. vij. filij. l. j. glo. ſ. ꝙ p dānationē vel ꝯfiſcationē iudicis ſecularis nō perdit quis iuſpatronatus.

i ¶ Falcem. Qḋ facere non licuit. de elec. venerabilem. in p̄nci. cuꝫ ſuis concor.

Ius patronatus nō pōt tolli a iudice ſeculari.

originē^a īde trahens: īperatori eo mō nō ſubfuit^b ꝙ in eum crimē leſe maieſtatis cōmiſerit q̄tūlibet oīa in ſnīa ſupradicta ꝯtēta v̄itatē īdubiā cōtinerent: ſicq; nedū cū iure imo nec cum iuris colore tulit īperator ſnīam ſupradictā in regē ex cā q̄ veritatis ſubſiſtētiā nō habebat^c: ꝓpter quā^d etiā q̄ten⁹ ī eo fuit regē eūdē puuādo regno: ꝛ regia dignitate ac terris etiam ꝛ alijs iuriſdictiōib⁹ perpetuis ꝛ tpalibus: q̄ ſub eo nullaten⁹ vl̄ ab eo ſed a nobis ꝛ ſub nobis tenebat: necnō ꝓcedēdo cōtra regē eūdē ex illis q̄ ꝑ ipſi⁹ ſtipendiarios ac nōnullos īperatoꝝ eiuſdē ſubiectos ꝑ maliciā ꝛ iſtigationē regis ipſi⁹ ꝯtra eū fuiſſe cōmiſſa in vrbe dicebat. Cuꝫ etſi illa fuiſſent ibidē reuera cōmiſſa: punitio tn̄ eoꝝ ī regē veluti extra diſtrictū^e īperij cōmiſſoꝝ ad īperatorē nullaten⁹ ꝑtineret ihibēdo etiā ī eadem ſnīa ſub magnarū appoſitiōe penarū q̄rū aliq̄s ſibi applicari mandauit: ne q̄s dicto regi preſumeret ī ſuis r̄ndere debitis^f ī ipiuſve familiaritate vel ſuitio remanere: aut eidē cōtra ip̄m īpatorē: quis mō īpēdere ꝯſiliū: auxiliū vel fauorem cum debitores ſeruitores: et auxiliatores hmōi extra īperium ꝛ ī regno ꝯſtituti predicto nullaten⁹ īperatori ſubeſſent: nec ex cōmittendis in regno eodē dictis poſſēt penis aſtrigi vl̄ alit̄ cōdēnari ꝑ ip̄ꝫ abſoluēdo q̄q; ab omni fidelitate^g: obligatiōe: ſeruitio. ꝓmiſſione: ac pacto prouīcias oēs ciuitates ꝛ caſtra et loca ipſiuſq; vaſallos et feudatarios ꝛ alios q̄ſlibet eidē regi quólibet obligatos: cū icluderent̄ in abſolutione hmōi terre ꝛ perſone nobis ꝛ eccl'e romane ſubiecte^h ꝓpꝛie terminos poteſtatis exceſſit ī meſſem nr̄am mittēs ꝑperā ſuaꝫ falcem^i. ¶ Ceterum defect⁹ ſuppletio circa ꝓceſſus adhibita ſupradictos nō tm̄ valet ad iuſtificationē ip̄oꝝ ꝛ ſnīe ſupradicte q̄tū ad eoꝝ ſigillationeꝫ et notā: cū nullā ſup p̄miſſis ptātē haberet īperator ī regeꝫ: ſibi al's q̄ vt p̄fert̄ nō ſubditū: nō citatuꝫ legitie aut remiſſū: ꝛ extra diſtrictū ip̄i⁹ ꝯtinue ac notorie cōſiſtētē nec p̄dicta ſuppletio circa ſubditū etiā ad ea potuiſſet ꝺ rōne referri ꝑ que de crimine p̄ſertim ſic graui^k delato defenſionis (q̄ a iure ꝓuenit naturali) facultas adimi valuiſſet cū illa īperatori tolli nō licuerit^l q̄ iuris naturalis exiſtunt. ¶ Ut igit̄ ſicut memorata ſentētia iuris caret effectu ſic auctoritate ꝛ nomie^m rei careat iudicate: vt nec in opiniōe cōi aut vulgi^n labijs nomen hr̄e ſnīa mereat̄ vt ēt ī magnū iuſticie ac pacis obſequiū ſcandaloſis occurrat̄ periculis: q̄ cū nr̄a ꝛ eccl'ie ꝓuinciarū multarū regnoꝝ ꝛ gentiū turbatiōe nō modica poſſent occaſione ip̄ius ꝑ tpe ſuboriri. Nos tā ex ſuperioritate^o quā ad īperiū nō eſt dubiū nos hr̄e q̄ ex ptāte ī quā (vacāte īperio) īperatori ſuccedim⁹^p ꝛ nichilomin⁹ ex illi⁹ plenitudie ptāt̄ quā xp̄s rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū^q nob̄ licet imeritis in ꝑſona bti Petri cōceſſit^r ſnīam et ꝓceſſus oēs p̄dictos et q̄cq̄d ex eis^ſ

Roma ē ꝰ tpa li dñio eccle.

a ¶ Originē. No. ꝓ foro origi nis ꝺ quo ꝺ parro. c. ſi. l. j. glo. ꝺ tēp. ord. cū null⁹ lib. vj. ꝛ ī ſpe. de ꝯpe. iud. adi. §. j ꝟ. xlij. ꝛ. xliij.

b ¶ Non ſubfuit. Innuit per non ſubditū crimē leſe maieſta tis nō cōmitti.

c ¶ Nō habebat. No. non valere ſnīam ex cuius tenore dep̄hendit̄ euidens iniq̄tas. de hoc dixi poſt Inno. eo. titu. cum bertholdus. ſ. ꝟ. cōceſſimus.

d ¶ Propter quā etiā. Tolle h' lr̄a; q̄ē ī ſi. huius §. ꝓpꝛie terminos ptāt̄ exceſſit in meſſem noſtram. ꝛc̄.

e ¶ Diſtrictū. Cuꝫ roma ſit de tpali dn̄io eccl'e ī xiij. diſ. ego Ludouicus. xxiij. q. vi. ig̃it̄. de ele. fūdamenta. lib. vj. ¶ Glo. ſeq. querit ꝛ remittit.

f ¶ Debitis. q̄d de ꝺbitorib⁹ ꝑ iuramētū obligat̄ hoc poſito ꝙ hec ſnīa fuiſſꝫ iuſta ſcrip. ſ. poſt Hoſtiē. de cenſi. ſignificauit. ſuꝑ gloſa. ij.

g ¶ Fidelitate. Hoc bn̄ facit papa de ſubdit̄ īperio. xv. q. vj. ali⁹. ꝛ c. nos ſāctoꝝ. ꝛ eo. ti. c. ij li. vj. ꝛ hoc rōne criminis. de here. c. ſi. ꝺ pe. c. ſi.

k ¶ Sic grauī. Leſe maieſtatis.

l ¶ Licuerit. Facit ad nota. ff. de ꝯſti. p̄n. l. j. ꝛ. C. ſi ꝯ ius vel vti. pu. l. vl. ꝑ Inno. de conſti. q̄ ī eccl'iarū. per Hoſtien. ī ſum. ꝺ reſcrip. §. q̄s vires ꝟ. pōt aūt. facit etiā ad q̄ſtioneꝫ de iudice habente arbitriū. quā no. ī. de vbo. ſig. ſepe. ſuꝑ ver. defenſiones.

m ¶ Noīe. ſic eo. ti. c. ſi. li. vj. ij q. j. in p̄mis. ī ſi.

n ¶ Uulgi. Cuius opio q̄nq; inſpicitur. ff. ꝺ flumi. l. j. ꝛ. ff. ꝺ fū. inſtru. l. cū dela nionis. §. aſinā. de pur. vul. ꝑ totum no. ꝺ reſcrip. nōnulli. l. iiij. gl. Ouidius de pōto. Uulgus amicitias vtilitate probat.

Verſ⁹.

o ¶ Supioritate. Ut ī ꝯſtōne romani. ſ. de iureiuran.

p ¶ Succedim⁹. De fo. ꝯpe. lꝫ ex ſuſcepto. et hmōi ptāti non ꝑticipant legati de latē: de hoc ī ſpec. tit. ij. §. nūc oſtendendū. ꝟ. xix.

q ¶ Dn̄antiū. Apoca. xix. c. vltra mediū. j. ad Thimo. vj. ꝛ facit. viij. di. que ꝯ mores. ī ſi. de de ci. tua. ij.

r ¶ Conceſſit. Matth. xvj.

ſ ¶ Ex eis. Cō cor. de elect. q̄uē in ſi. ſ. de imu. eccle. quoniam.

a ¶Concilio. vide qđ no.eo.ti.c.ij.lib.vj.in.ſ.glo.
b ¶Reuocamus. Concor.de re.eccle.nō alie.ſi qs.eo.tit.ad audiētiam.ꝛ quod no.ibi.de offi.ordi.c.penul.ꝛ.ij.q.j.pimates.

ſecutū eſt vel occaſiōe ipſorū de fratrū noſtroꝝ ↄcilio[a] declaram⁹ fuiſſe ꝛ eſſe oīno irritos ꝛ inanes: nullūq; debere aut debuiſſe ſortiri effectum ſeu nocumentum: vel notā afferre cuiq; vel quōlibet attuliſſe. Ipſoſq; nichilomin⁹ q̄tenus ꝓceſſerunt de facto: et quicq̄d ex eis ſecutū eſt: vel ob eos vel in poſterum ſequi poſſet in irritū reuocamus[b]

Diuidit ꝛ exponit. Si a iudicib⁹. ¶Et ſunt due ꝑtes. ſcđa ibi: eſt th. Et qđ dicit iudicib⁹ itelligo ordīarijs vel delegatis ſiue ſint ad cauſas: ſiue ſint executores ad grās. ꝛ idem etiā puto de arbitris iurꝭ a qb⁹ appellari pōt. ꝺ offi.deleg.ab arbitrio.lib.vj. cū ca.ſit ratio.

Caſus ſtatis d.ħelie ¶Caſus. Tu ꝛ ego litigabam⁹ ſuꝑ aliq re corā plrib⁹ iudicibus delegatis nobꝭ datis vel ordinarijs.tulerūt ſn̄iam ↄ te abſentē legitime citatum: vel ↄ te p̄ſentē. ꝛ nō appellaſti: ſed voluiſti peritos cōſulere.i.voluiſti petere ↄſiliū a peritis ꝛ ſapientib⁹ an deberes appellare vel nō. ↄſilio habito vis appellare. q̄rit̄ vtrū ad hoc ꝙ valeat appellatio requirat̄ ꝙ oēs iudices ſimul ↄueniant̄: vl' an ſufficit ꝙ adeant̄ ſeparatim vn⁹ in domo: ali⁹ in eccl'ia. et an etiā poſſis petere apl'os ſeꝑatim ab eis? Dicit romanus ponti. ꝙ ſufficit interponere appel. corā oīb⁹ vel corā maiori ꝑte etiā ſeparatim. ꝛ valet ac ſi ſimul ↄuenirent̄. Sed q̄d appellaſti ab oīb⁹ ſimul ꝛ iterpoſuiſti appellationē tuā in abſentia mea nunq̄d debes mihi appellationē intimare ꝛ etiā delationē vbi delatū eſt negociū p̄ncipale/ꝛ etiā termini p̄fixionē: vt in termino poſſim me p̄ſentare corā iudice ad quem appellatur? Dicit ꝙ ſic. qꝛ intimatio legitime eſt fiēda michi appellato ſm̄ tenorē. ca. cauſam. ꝺ. de elect.h.d.h.r.

Notabilia. ¶Colligo aliqua notabilia. Primo iūcta glo. ꝙ quis pōt appellare a plurib⁹ iudicib⁹ ſeꝑatim/vel a maiori parte: licet olim ſecus. ¶Nota ſcđo dr̄iam iter appellantē ab electione/ꝓuiſione/vel poſtulatiōe: ꝛ appellantē a diffinitiua/vel ab interlocutoria: qꝛ appellans ab electione/poſtulatione/vel prouiſione: debet intimare.i.notificare appellationē ſuā parti appellate. hoc eſt cōtra quā appellatur: et ſic debet intimare appel.ſm̄. Sed quando appellat̄ a diffinitiua ſententia vel ab interlocutoria requiritur intimatio recuſationis: quia nō detulit appellationi tue vel admiſſioni appellationis ſiue delationis. vel qꝛ detulit iudex appellationi tue: ꝛ debet intimare terminum ſibi prefixum infra quem debet arripere iter ſuum ad ꝓſequendam appella. vt ipſe appellat⁹ etiam ſuum iter arripiat ad ſe preſentandum ꝛ defendendum. Et ratio diuerſitatis quare quando appellatur ab electione/poſtulatione/vel prouiſione/ ſolum intimatur appellatio: non autem delatio vel termini p̄fixio: quando autem appellat̄ a ſententia diffinitiua requiritur ꝙ intimet̄ appellato appellatio. Item delatio vel recuſatio ꝛ termini prefixio eſt: qꝛ in primo caſu terminus ſtatuit̄ a iure infra quē quis debet arripere ſuū iter ſi appellatio fuerit admiſſa: puta quia appellās infra menſem. In ſecundo caſu quādo appellatur a diffinitiua nō ſtatuit̄ a iure terminus vt qs ꝓſequat̄ vel defendat appellationē: quare ſtatuitur ab hoīe.

¶Nota iūcta glo. paris ſunt intimationem nullā facere: ꝛ facere ſed non legitime. Et dicit̄ fieri nō legitime: qn̄ fit ad domiciliū cū poſſit app̄hēdi ꝑſonaliter. ¶Nota ꝙ lꝫ qs poſſit appellare a plurib⁹ ſeparatim iuxta formā hic ↄtentā: tn̄ cū qs appellat nō debet ab vno ſolo ſꝫ ab oībus vel a maiori ꝑte appellare ex q̄ oēs ꝑiter ꝓcedūt: qꝛ nō pōt vn⁹ ſolus iudex grauare: vt glo. in ꝟbo. ſimul ꝓpe finē. Si autē vn⁹ ſolus ex pluribus grauet: tūc ab illo ſolo poteſt appellari. ¶Nota ꝙtā appellatio q̄ apoſtoloꝝ petitio pōt ſeꝑatim corā iudicibus fieri: vt glo. hic i verbo appellare. Ex q̄ nota ꝙ q̄litas in fine poſita ↄcernit oīa ꝓcedentia de q̄ ꝑ Bartho. in.l. preter.ff.vi bo.rapto. ¶Nota ꝙ appellatio nō eſt neceſſario interponenda in preſentia appellati: ſed ſibi ignoranti eſt poſtea itimatio.i. notificatio ſeu iſinuatio fienda: qn̄ talis eſt appellatio que ipſo facto non deuoluit cauſam. Et vtrū appellat⁹ ire teneat̄ niſi citet̄: vide hic per doctores. ꝛ in clemen. cām. ꝺ. de elec.

¶De appellationibus.

¶Clemēs. v. in cōcilio vien.

¶Valet appellatio corā maiore parte plurium iudicum. Sꝫ appellato eſt appellatio delatio: ꝛ termini p̄fixio itimāda. Jo. an. Capl'm. j.

Si a iudicib⁹ ꝛc. duobus aut pluribus fue

¶Nota licꝫ coram plurib⁹ iudicib⁹ poſſit ſeparatim appellari: ipſi tn̄ iudices debent poſtea ſimul cōuenire ad deferendum appellationi.i. an debeant admittere appellationem vel non. et debent ſimul conuenire ad p̄figendū.i.ad ſtatuendū terminū. vt in glo. in ꝟbo. p̄fixionis. ¶Nota textum a iudicib⁹. Iudex iudicis dicit̄ quaſi ius dicens populo vel iure ſiue iuſte diſceptās: et eſt ethimologia. Iure aūt diſceptare eſt iuſte iudicare. Non enim eſt iudex ſi non eſt in eo iuſticia. vt.c.forus ꝯ. in omni quoq; negocio. de ꝟb.ſig. Et iudex eſt qui ex iuriſditione ꝓpria aut ſibi delegata ꝛ cōmiſſa ius habet ſuꝑ cauſas litigioꝝ vt litigantiū cognoſcēdi. Et multi ſunt iudices. Quidam eſt iudex ordinarius. ꝛ eſt ille q̄ hꝫ ptātem a ſe iure ſuo hoc ipſo ꝙ eſt talis: vt ep̄s: baliuus: p̄ſes ꝓuincie: ꝛ conſimiles. Eſt ali⁹ iudex qui dicit̄ delegatus: ꝛ eſt ille qui habet poteſtatem de cauſa aliqua cognoſcēdi ab aliquo ſibi commiſſa: qui etiam dicit̄ iudex extraordinarius. Vel iudex delegat⁹ eſt cui cauſa cōmittit̄ terminānda vel exequēda vices delegātis rep̄ſentās ꝛ in iuriſditiōe nichil ꝓpriū habēs. vt.ff. de offi. ei⁹ cui mā. eſt iuriſ.l.j.in fi.ꝛ.l.iij. de offic.deleg. Vel delegat⁹ eſt is cui a ſūmo pōtifice vel ordinario vel delegato p̄ncipis cauſa cōmittit̄. Inde ſubdelegatus qui dr̄ reſpectu delegati. Eſt ali⁹ iudex qui dicit̄ iudex cōpetens: qui cauſe iuriſditionem habet cū exercitio ſibi dato qđ ꝑ exceptionē poſſit elidi: ſiue exceptio cōtingat ꝑſonam: vt qꝛ ſuſpect⁹: ſiue ↄtingat iuriſditionem: vt qꝛ reſcriptū ſubrepticiū. vt in cle. cū lite. ꝺ. vt lite pendente nihil innouet̄. in glo. Eſt ali⁹ iudex qui dicitur incompetēs: ꝛ eſt in quē licet conſenſerimus vel quia ipſe nullam iuriſditionē habebat: vel qꝛ iteruenit error in adeūdo ipm̄/vel qꝛ ↄpulſus ſum in eū ↄſentire. Eſt ali⁹ iudex qui dicitur compromiſſari⁹: et eſt ille q̄ ex ↄpromiſſo.i. ex ↄſenſu partiū ꝛ ex litigantium electione de cā cognoſcit qui nullam habet iuriſditionē

Iudex vñ dr.
Iure diſceptare qđ eſt.
Iudex ordinarius qs dicitur
Iudex delegatus qs dicitur
Iudex ↄpetēs qs dr.
Iudex incōpetēs qs dicitur
Iudex cōpromiſſarī⁹ qs dicitur

rit appellandum[a] quia for-te de facili eorum preſentia ſimul[b] haberi non poſſet: liceat coram ipſis[c] vel maiori[d] parte ipſorū appellare[e]: et apoſtolos petere ſeparatim: valebitq; appellatio talis[f] acſi ſimul[g] fuiſſet in eorū preſentia ab omnibus appellatum. Eſt tamen appellato ignorāti[h] appellationis nec nō delationis[i] eorum[k] et termini prefixionis[l] ſi ſubſecute fuerit intimatio legitime[m] facienda. Idem.

¶ Sufficit apſos peti vno contextu ſepius et inſtāter ad q̄s recipiendos ſi iudex cer=

Iudex pedaneꝰ q̄s dicitur. Iudex cartularius q̄s dr̄.

ꝓpriam ſeu delegatā.ff.de arbitris.l.j. Eſt aliꝰ iudex qui dr̄ pedaneꝰ iudex: ⁊ eſt ille cuius officiū eſt de minutis cauſis ⁊ infimis cognoſcere ⁊ inutilibꝰ ⁊ vilibꝰ lʒ ſit ordinariꝰ. Eſt aliꝰ iudex q̄ dr̄ iudex cartulariꝰ. ⁊ olim tales iudices erant priuilegiati ab īperatore: vt qui vellent corā eis litigare poſſent: ſʒ ipi nō poterāt aliquē cogere ad litigandū corā eis. Et dicūtur etiā hodie iudices ordinarij creati a comite palatino. q̄ non hñt adminiſtrationē niſi ī habitu. vt not. in.l.j.ff.ð iudic. ⁊.l.fi.C.vbi ⁊ apud quos cognitio reſtōnis agēda ſit. Et iſti iudices vocanꝛ hodie notarij apl'ici ⁊ imperia les: ⁊ cartularij a carta: qꝛ dū creanꝛ: inueſtūtur in poſſeſſionē carte. Eſt alius iudex qui dr̄ domeſticꝰ: ⁊ iſti iudices dicūtur eſſe ex quibus pro magna ꝑte pēdet iuſ ⁊ conſiliū. Hi etiā dicunꝛ aſſeſſores eo ꝙ aſſident id eſt iuxta ſedent. vel fiunt ſimiles ſiue ꝯparātur iudici: ⁊ in cauſe cognitiōe ſimul ꝓbent ꝯſilium vel officiū: vt ptʒ ex rubrica.C.de aſſeſſo. ¶ Nota apoſtolos

Iudex domeſticꝰ q̄s dicitur. Iudices aſſeſſorū vñ dñr. Apl'oꝝ varia gña.

Apl'i in iure dicūtur littere date appellāti in quibus cōtinentur allegationes ⁊ qualiter in cauſa ꝓceſſum ſit. Item apl'oꝝ alij ſunt ꝯuentionales.ſ.quādo pars admittit appellationē: ſiue in iudicio iudice refutante ſiue tacēte vel extra iudicium. vt extra de appella. ſepe.⁊.c.oblate. Alij apl'i ſunt teſtimoniales: teſtificātes de appellatione facta. Alij ſunt dimiſſorij ꝑ quos apparet ꝙ iudex detulit appellatiōi. Alij ſunt refutatorij: ꝑ quos apparet ꝙ iudex non detulit appellationi. Alij ſunt reuerēdi ſiue reuerētiales.ſ.qñ ob reuerētiam ſuperioris appellationi defertur. vt.c.j.de appel.li.vj.in glo.⁊.ꝟ.in clemē.ſi ante.de dolo et contu.

Delatio q̄d eſt.

¶ Nota delationi. Delatio delatiōis / venit a defero defers: q̄d ſignificet vide.ꝟ.in cle.ſi ante.de do.⁊ ꝯtu.

Prefigere q̄d eſt.

¶ Nota terminū ꝓfixionis. Prefigo gis. ꝯponitur de pre/⁊ figo.qđ idem eſt qđ imponere/ immittere/ īferre: fortiter ⁊ ſtabiliter īponere. ⁊ ꝓducit fi. Et dic terminū ꝓfixionis.i.īpoſitionis termini: qꝛ iudex debet īponere/ſtatuere/ ordinare terminū ipſi appellanti īfra quē ipſe arripiat iter ſuū ad eundum ꝓſecutū appellationē ſuā. ¶ Nota intimatio onis. venit de intimo as.aui.a.p.i.demonſtrare/indicare/nunciare/ notificare. Et dr̄ ab intimus: vel ab in/⁊ timo/qđ eſt mens quaſi in mente inculcare et īmittere ſm Hugui. Vel dr̄ ab in/ ⁊ time quod eſt aīa vel mens ſm Papiam.

Intimatio vñ dr̄.

a ¶ Appellandū. In iudicio vel extra a ſñia vel grauamine forte. dato ergo ꝙ hr̄i poſſet iſtoꝝ copia: locꝰ eſſet ei quod hic dicitur. Sed ante cōſtitutionem iſtā tunc ſolum ſic diuiſim de facto appellabanꝰ qñ cōiter iudices haberi nō poterant: vnde ſeruabaꝛ ꝙ ſingulariter requirebantur vt conuenirent.

Appellās ab vno ex plibus iudicibus an bñ appellet.

¶ Glo.ſeq.ponit opi. Inno.quam coaptat.

b ¶ Simul. Scire debes ꝙ Inno.in decre.cū ſuper de offic.delega.in glo. magna circa mediū dicit ꝙ ab vno ex pluribꝰ iudicibꝰ nō pōt appellari: niſi appelletur ex oībus: ⁊ qꝛ cū non ſit licitū appellare niſi a grauamine: ⁊ vnus ſine alijs grauare nō poſſit: qꝛ ſolꝰ iuriſditionē nō hʒ: ꝰ nō ab vno: ſed ab oībꝰ ſimul appellandū eſt. Sʒ ſi Inno. intellexit ſimul ī loco.ſ.ꝯgregatis tpe q̄ appellaꝛ: hoc hic corrigitur: ſʒ ſi intellexit ſimul reſpectu forme vel īterpoſitiōis hoc hic nō tāgiꝛ lʒ eñ hic ſeꝑatim appelleꝛ nō ab oībus appelleꝛ. Hoc tñ ſcias ꝙ quotiēs vnus ex pluribꝰ iudicibꝰ ꝓcedere pōt ⁊ ab ipſo ſolo ſi ꝓcedi poterit appellari. de primo vide qđ not. de arbi.c.ij.lib.vj.

c ¶ Corā ipis. vide qđ nota. ð cle. vt circa. lib. vj. in ꝓñtia eñ iudicis appellādū eſt.ij.q.vj.biduū. vbi ð hoc. ⁊.ꝟ.eo.titu. ſuggeſtum.

¶ Glo.ſeq.expo nit. q̄rit ⁊ ſoluit

d ¶ Maiori. Qñ ſunt plures q̄ꝫ duo. Nā in duobꝰ nō eſt dare partem maiorē. oportebit ergo tunc ꝙ corā ambobꝰ fiat appellatio ſi diuiſim poſſunt haberi. Sʒ q̄d ſi ambo etiā diuiſim nō pñt hr̄i: vel qñ ſunt plures nō pōt hr̄i maior ꝑs etiā diuiſim? Sol. ex quo nō ſtat ꝑ appellantem ſibi nō nocet. facta igitur ꝓteſtatiōe appellet coram illis vel illo quos vel quē hr̄e pōt. vel ſi nullū pōt habere: corā publicis ⁊ honeſtis ꝑſonis. eo. ti.c.fi. de offic. ordi. paſtoralis. ſi haberet copiā iudicis ad quē coram illo appellet. ij.q.vj. biduum.

Appellatio q̄ liꝛ interponeꝛ a duobus iudicibꝰ q̄ nō diuiſim hr̄i nō pñt.

e ¶ Appellare. Seꝑatim vt ſequiꝛ. eſt eñ mens littere ꝙ quilibet iſtoꝝ actuum appellatio ⁊ apoſtoloꝝ petitio ſeparatim fieri poſſit. ‡

‡ Concor. bar. in l.j.§.li: bellis. ff de appel.

f ¶ Talis. Supple ⁊ apoſtoloꝝ petitio.

g ¶ Acſi ſimul. Concor. de re iudi.c.pe.lib.vj.

h ¶ Ignorāti. Sciēs eñ certificari nō dʒ. de regu. iur. eū q̄ certus. lib. vj. ꝓſumiꝛ aūt ignorantia. de reg. iur. preſumitur. lib. vj. cum ꝯcor.

i ¶ Delationis. Ubi delatū eſt tunc negocium principale per hoc eſt coram iudice appellatiōis. ꝟ.eo. cū appellatiōis. lib. vj. ⁊ ideo intimandū eſt appellato. Et facit hec lr̄a ad id qđ not. ꝙ deferre appellatiōi et terminum illi prefigere ſunt diuerſa.

Iudex appellatiōis pōt ꝓfigere terminū appellāti ad iter arripiendū ⁊ ad ſe ſuperiori ꝓſentandum.

k ¶ Eorum. ſ. iudicum.

¶ Glo.ſeq. rationem reddit. querit ⁊ ſoluit.

l ¶ Prefixiōis. Ad iter eñ arripiēdū vel ad ſe ꝓſentandū potuerunt terminū aſſignare. e. ti. cū ſit romana q̄ termini aſſignatio qꝛ multū opaꝛ. vt eo. tit. ſepe. ideo parti hoc ignorāti dʒ intimari. Sed nūquid hec delatio ⁊ termini ꝓfixio ſeꝑatim: per illos iudices fieri poterit: qđ videꝛ ꝑ hanc litterā: ſed forſan eſt mens littere ꝙ iudices illi poſtea conuenient ⁊ deferent vel terminū ſtatuent: quod intimari dʒ appellato.

¶ Glo.ſeq. exponit. dubium ſoluit. ⁊ vnam diuerſitatis rationem ſubdit.

m ¶ Legitime. ꝑ modū qui habeꝛ.ꝟ.ea. cōpi. de ele. cauſam. vt ibi patet in fi. Nec puto hāc intimationē ſolum faciendā qñ ſic ſeparatim appellaꝛ: ſʒ etiā fiet qñ ſimul a iudicibꝰ appellaꝛ. vel qñ vnus ſolus eſſet iudex a quo appellatur ꝓpter rōnes quas ſupra notaui. Et aduerte: qꝛ decre. illa cauſam/nil dicit de intimatione delationis vel termini: ſed ſolꝰ appellationis: ⁊ eſt rō: qꝛ cauſe beneficiales de quibꝰ ibi dr̄: quo ad ꝓncipale deferunꝛ ꝑ appellationes ⁊ habēt terminū ſtatutū a iure ad ſe ꝓſentandum: ⁊ hoc ꝑs cui notificaꝛ appellatio ignorare non dʒ. alie vo non ⁊ ideo ſi deferatur vel terminus ſtatuatur ab homine: notificentur hec appellato qui potuit ignorare.

Appellāti in cā bñficiali ſufficit ſolā appellationem appellato itimare.

tum terminū ſtatuat appellans illos non petens in termino appellationi renunciat Idē cū iudex ſtatuit ťminū iuris icertū infra quē appellās illos debite nō petiuit vľ oblatos recipe renuit. Ca. ij.

Quāuis[a] rigor iuris[b] et poſcat cum q̄ appellat debere petere apľos cōgruo loco ⁊ tpe[c] ſepius et īſtanter: nos tñ antiquā ⁊ cōem obſeruātiā[d] litigātiū ſeq̄ ⁊ eq̄tatē rigori pferri[e] volētes decernimꝰ[f] ſufficere ꝙ per appellātem ſimul vno cōtextu[g] apľi[h] inſtanter et ſepꝰ poſtulent. Ueruz ſi iudex a q̄ appellatur. certū[i] ťminū ad recipiēdos apoſtolos appellāti aſſignet: et appellās in aſſignato ſibi ťmino nō cōpareat co

diuiſio

Quāuis. Sunt quattuor ptes. Scd̄a ibi. verū Tertia ibi: ſimiliter. Quarta ibi: ꝙ ſi.

Preſup poſitio d. helie

Preſupponēdū eſt ꝙ quis pōt appellare a q̄cunq̄ grauamine: ſiue inferat in interlocutoria ſiue i diffinitiua. Et appellās dꝫ petere apľos. i. reſponſionē iudicis. Et quare dicant apľi vide s. d apoſtolis dimiſſorijs ⁊ reuerentialibus.

Caſus ſ[illegible]alis d. helie

Caſꝰ. Iudex dedit ſniaꝫ ꝯ me i appellaui. Que rit an debeā petere apľos ſepiꝰ velꝰ vtꝝ ſit neceſſe ꝙ iter petitiones apľorum ſit aliqđ īterualluū. i. aliquod ſpaciū tpis/ vľ vtꝝ ſufficiat mľtiplicare vno ⁊ eodē ꝯtextu dicēdo. Dñe detꝫ mihi apľos: ⁊ iterū ſupplico ꝙ detis mihi apľos. ⁊ iterū vos depco: ꝙ detis mihi apľos? Et dicit ꝙ poſſum petere apľos ſepius vno ⁊ eodē cōtextu. Sed q̄d erit ſi iudex a q̄ appellaui nō dedit apľos. ſed michi aſſignauit terminū ad dandū apľos: querit vtrū die aſſignata debeā cōparere corā iudice vt illa die recipiā apľos: ita ꝙ videar renūciare appellationi: niſi ꝯpareā? Dicit ꝙ illa die debeo ꝯparere: alˀs ſi nō ꝯpareā: ſnia pōt executioni demandari. Sed q̄d ſi iudex aſſignet mihi diē infra terminū iuris. q̄ terminꝰ eſt. xxx. dieꝝ a die ſnie cōputādo: q̄ñ fert ſnia ꝯtra preſentē. l. a iudicibꝰ. C. eo. Si aūt ferat ꝯtra abſētē: tūc incipiūt currere illi dies xxx. a tpe noticie. l. ij. C. quō ⁊ q̄ñ iudex. vtrū ſit neceſſe ꝯpere i oibꝰ illis. xxx. diebꝰ: vľ vtrū ſufficiat ſemel cōparere. Dicit ꝙ ſufficit aliq̄ die ꝯparere: dū tñ ꝯpareā loco ⁊ tpe ꝯgruo: puta ꝙ nō ꝯpareā dū iudex eſt i mēſa: vel i lecto: vel in balneo. Sed q̄d iuris ſi iudex noluit dare apľos: vel pmiſit dare ⁊ aſſignauit ťminū ⁊ ille aūt die aſſignata ſiue i illo termino aſſignato nō dedit apľos? Dicit ꝙ poſſum pſeq̄ meā appellatōem acſi iudex apľos dare denegaſſet. hoc. d. h. r.

Nota bilia.

Colligo aliqua notabilia. Primo nota ꝙ eq̄tas pfertur rigori: ⁊ hoc verū loquendo de eq̄tate ſcripta ⁊ rigore ſcpto. ſecꝰ ſi nō eſſet eq̄tas ſcripta: q: nullꝰ alius a pncipe pōt ſequi equitatē nō ſcriptā: dūmō rigor ſit ſcriptꝰ. q: nullꝰ aliꝰ pōt iudicare vtrū rigor cōtineat eq̄tatē vel non. l. inter eq̄tatē. C. de legi. tñ dicūt aliqui ꝙ dñi de plamēto pñt pferre eq̄tatē nō ſcriptā rigori ſcripto: tñ iſtđ nō reperit iure cautū: lꝫ dñi de plamēto illud obſeruent. No. ꝙ apľi ſunt ſepius petendi ⁊ nō req̄rit ꝙ petant p interuallū. i. ꝙ iterponat actꝰ extraneꝰ: ſed ſufficit ꝙ eodē ꝯtextu petant. No. ꝙ ſi alicui appellanti iudex aſſignet certū terminū ad dandū apľos: tunc appellās dꝫ cōparere illa die: alˀs ſnia nō īpedirēt executioni mādari. No. quarto ꝙ ſi iudex aſſignet appellāti terminū iuris: ſufficit appellanti ſemel ꝯparere corā iudice. No. ꝙ paria ſūt denegare expreſſe apľos ⁊ fraudulēt diſſimulare No. ꝙ tpˀs pfixū. i. ſtatutū ad petēdum apľos currit a tpe ſnie. ⁊ illud tpˀs eſt. xxx. dieꝝ: q: appellās infra. xx. dies a tpe late ſnie debet petere apľos: vľ incipit currere eo tpe q̄ icipit currere decēdiū appellationis iterponēde in tpe ſnie late: vt i glo. iij. hic. No. ibi decernimus ꝙ iſtud verbū decernimꝰ iducit ius nouū: vt glo. in ver. decernimus. No. ꝙ apľi q̄ petunt in cā appellatiōis interdū vocant eplē. interdū dimiſſorie. Et q̄d ſint apľi ⁊ vñ dicant: dixi. s. prime. ⁊ etiā vide Specu. eo. ti. in quarta pte. §. ſequitur. et glo. in. c. cordi. eo. ti. li. vj. Et dant apľi vt inſtruat iudex ad quem vt dicit glo. i §. nec petat. Nota textum ꝯtrarius. i. [illegible]. videlicet: tñ ꝯiūctio aduerſatiua: ⁊ acuit penultimā. No ta infra iuris terminū: q̄ terminꝰ dr̄. xxx. dierū: ⁊ īfra illos. xxx. dies dꝫ apoſtolos petere. ⁊ etiā infra illū terminū debꝫ iudex illos dare vľ recuſare ⁊ iſte terminꝰ ita bene artat iudicē ſicut appellātem No. ꝯgruo. i. cōpetenti: apto. No. recuſet. i. refutet: renuat. vt. s. in clemē. paſtoralis de ſen. ⁊ re iudi. in ver. recuſantem. No. oblatos. i. datos. de offero vt. s. ea. clemen. prime allegata.

Glo. ſeq. dicit quid determinat ⁊ remittit.

a Quāuis. Determinat pmū dictū qđ no. s. e. ti. ab eo. lib. vj. in. iij. glo. vbi patet ꝙ mihi placebat iſte rigor de quo loquit pun. ⁊ idem ibi archi.

b Iuris. ij. q. vj. poſt appellationē. ⁊ §. vlt. ad ſi. C. eo. titu. iudicibus.

c Tpe. ſ. xxx. dieꝝ q̄ currunt a tpe ſentētie: vel ab eo tpe a q̄ incipit currere decendiū appellationis interponēde: ſic intellige qđ po. s. eo. ti. ab eo. i glo. ij. et eſt ſi. qđ no. ff. ne execu. tuto. l. quinquaginta. olim dabantur. v. dies. ij. q. vj. ab eo. ⁊ eſt iſte terminꝰ etiā iudicis ad tradendū vt pbant iura predicta.

d Obſeruātiam. ſimi. s. ea. compila. d eta. ⁊ quali. generalem. intantum autem vigebat hec obſeruātia. ꝙ dicebat Guil. ꝙ nunq̄ viderat hoc opponi: vt no. in decreta. ab eo.

e Preferri. ſi. de re. permu. ca. vno. lib. vj. q̄bꝰ autem caſibus equitas preferatur rigori ⁊ ecōtra ſatis ſcripſi. de tranſac. ca. ſi.

f Decernimus. per viā declarationis: debuiſſet enim dici contrarium. vt. s. ptꝫ. ⁊ ideo vtit iſto verbo ſi. de regula. conſtitutionem. lib. vj.

Gloſa ſeq. litteram exponit et dubium ſoluit.

g Uno cōtextu. lex dicit in teſtamento i ſcriptis ꝙ vno contextu fieri debet ⁊ declarat vno contextu fieri cum nullꝰ alienus actꝰ miſceat. ff. de teſta. heredes palam. ad ſi. ſic etiam electio vno contextu fieri debꝫ d elec. quia propter. ſed hic non imponitur neceſſitas hoc faciendi vno contextu: ſed dicit ſi ſic fiat valet et non curo an hec petitio fiat vno contextu cum appellationis iterpoſitione necne. facit qđ no. ff. e. l. j. i glo. ſi. ⁊ in Specu. de appella. §. ſequitur. Uno cōtextu aliq̄ fieri dꝫ

Glo. ſe. ponit alias denoiationes. ⁊ d q̄rta remittit

h Apľi. q̄ſi iſdū eplas. iſdū dimiſſorias vocamꝰ. ij. q. vj. ab eo. ⁊. c. poſt appellōnē. Quid ſint apľi: ⁊ vñ dicant: ⁊ de quadruplici eorū ſpecie ⁊ eoꝝ formis. vide in Spe. eo. ti. iiij. parte. §. ſequitur. Apľi varia hñt nomina.

i Certū. Siue per denoiationē diei: puta die iouis proxima: vel per numerum: puta hodie ad octo dies vel octaua die menſis.

¶ Gloſa ſeq. ponit diuerſitatem ⁊ eius rationem.
a ¶ Nec petat. Sola ergo ɔparitio nō ſufficeret. nō ſic in caſu decr. ſi a iudice. eo. ti. li. vj. eſt eñi caſus ille ab iſto diuerſus. apli eñi dant vt inſtruat iudex ad quē. eo. ti. vt ſup lib. vj. ſ; reuocatio grauaminis ſit vt iuriſditionē reſumat iudex a q nō eſt ꝗ mirū ſi plus circa pmū ꝙ circa ſecundū artat appellās: ⁊ iudex a q plus circa ſm ꝙ circa primū. Jo. an.

Apli dant vt iudex ad quē iſtruat

¶ Glo. ſe. fortifi cat textū. q̄rit et ſub dubio ſoluit
b ¶ Videt. Enim ſi iret vl' mitteret p illa pſequenda. ꝟ.c. ab eo. li. vj. Sed qd dices in iſto caſu vel ſequēti cō paruit appellās l termino certo: vt hic vel infra l certū. vt ꝟ. pri. reſpō. iudex aſſignat nouum terminū ad illos recipiēdos in q nō cōparet appellans nunquid renunciaſſe videt? Forte fuit de mēte hui' iuris ꝙ vltra ſcōam vicē nō teneat appellās co rā ipo p hac cā ɔparere. Tutius eſt et q ſcōs t'min' eſt infra tpa iur. ifra qd ad hūc actū iudex eſt corā illo in t'mino ꝓrogato ɔpareat. nō tñ puto ꝙ teneatur plus petere: ſic ꝓcedat qd dixi de vice ſcōa: ſed ſat eſt ꝙ exhibeat ſe paratū recipere: ſicut in predicta decr. ſi a iudice. Et lꝫ (vt dixi) hoc ſit tuti': nō tñ eſtimo eū q bis ɔparuit negligentē vel renūciātē dici poſſe. alr ſequeret ꝙ ſingulis dieb' de termio. xxx. dieꝝ poſt appellationem extantib' ad ɔparandum poſſet vrgeri
¶ Glo. ſe. no. differētiā lre quā dclarat ⁊ ex eo infert.
e ¶ Infra dictū not. qr. ꝟ. pri. rñſo dixit l aſſignato termino: h dicit infra dictū t'minū. vbi ꝗ eſt cert' t'minus debet in t'mino cōparere: nec tūc ſufficeret id añ terminū facere: vbi v'o ſub hac incertitudine ſcꝫ ifra terminū iuris. ſatis eſt ifra illū t'minū petere iterato Et no. ꝙ lꝫ terminus ſit incert' cū reſpōdit ſe daturū ifra terminū iuris: puto tñ ꝙ ſi rñderet ſe daturuꝫ in termino iuris vel vltima vl' penultima die t'mi iur ꝙ termin' cert' eſſet: nec tunc ſufficeret añ terminū cōparere: ⁊ p id videt hic expreſſum ꝙ citat' vel iuſſus vt cōpareat: vel aliqd agat ifra certū t'minū vt qͣdie ſit ſatis eſt ꝙ ifra t'minū qñcunq: dū tñ loco ⁊ tpe cōgruo ɔpareat vl id agat. exēpla patēt ꝟ do. ⁊ ɔtu. cū dilecti. de ɔſue. c. fi. ⁊ de pben. ſi pl'ib'. lib. vj. eo. li. de elec. ca. j. ⁊. c. cupientes. ꝟ. ꝙ ſi per. xx.

Iudex rñdens ſe daturū apoſtolos l ifra t'mi nū iuris l t'minū aſſigēs l certum

d ¶ Terminū. q etiā ipꝫ iudicē artat: vt dixi l. j. rñ.
¶ Gloſa ſe. q̄rit ⁊ ſoluit ɔtrariā obſeruantiā ponens quam partim ɔmēdat. In fi. querit ⁊ arguit.
e ¶ Oblatos. Sepi' vidi dubitari: cuius expenſis apli ſint tradēdi. Cōis ſeruat ꝙ expenſis appellantis: ſed hec littera facit in contrariū dū dicit oblatos ſicut ꝗ libellū quē actor tenet reo offerre. iij. q. iij. of ferat: ſuis expēſis tradit: ſic ⁊ iudex aplos. ꝓ ad idē de offi. ordi. ſi canonici. ꝓ hoc fa. ij. q. vj. ab eo. vbi dr ꝙ traditio aploꝝ expedit ex officio iudicis. Item facit C. e. ti. eos in fi. vbi dr ꝙ etiā nō petēti dari debēt: hic etiā vtit v'bo dādi: ⁊ v'bo exhibendi. q v'bo etiā vtitur decreta pia. ⁊ decreta. ab eo. e. ti. lib. vj. ⁊ decre. vt ſup. e. titu. dicit tribuat. ⁊. l. iudicibus. C. e. canonizata. ij. q. vj. l fi. dicit ɔuenit pſtari. ſatis eſt ꝗ ꝙ cuicūq horū v'borū attribui poſſit gratuita datio. Item pcedēs decre. j. ⁊ decre. vt ſup precipiūt eos exhiberi. ⁊ qd pcipit neceſſe eſt fieri. xiiij. qō. j. qd debet. ꝟ v'b. ſig. in his. ex qb' videt gratis offerendos apoſtolos. ⁊ facit ad materiā quod ſcripſi de elec. vt pterite. vt dixi ɔtrū ſeruatur ꝙ eqtatē hꝫ ſaltē in delegatis. dubitari ſolet etiam an clauſos ⁊ ſigillatos appellans recipere teneat. ⁊ arg. decre. intimaſti eo. ti. videtur ꝙ non.

Apli cuius expenſis ſūt tradendi

rā eo. nec petat[a] apoſtolos ſibi tradi appellationi ſue renūciaſſe videt[b]. ¶ Siliter ſi iudex appellāti reſpōderit infra iuris terminū aplos ſe daturū. appellationi ſue renunciaſſe appellās itelligitur: niſi ifra dictū[c] t'minū[d] ɔgruo loco ⁊ tpe iſtāter ⁊ ſepius saltē vno cōtextu petat aplos ab eodem iudice ſibi dari: vel ſi recipere recuſat oblatos[e].

¶ Ponit tres caſus quib' appellans non habens apoſtolos appellationem proſequi poteſt. hoc dicit Johan. an.

¶ Et ſi iudex i t'mino ad dādū aplos pfixo p eū ipos appellāti petēti nō dederit,[f] aut ſi[g] dum peterent apoſtoli reſponderit ſe daturum eoſdē. nullo t'mino certo ſibi pfixo[h] vel ifra[i] iuris terminū ſe eos aſſeruit velle dare: poſtea per appellantem cōgruo loco et tempore ſepius et inſtanter vno contextu etiam requiſitus: eos curauerit infra eundem terminum exhibere appellationem ſuam extunc[k] ꝓſequi poſſit appellans acſi expreſſe fuiſſent eidem apoſtoli denegati[l]. Idem.

¶ Appellās pſequi ⁊ finire tenet appellatione extraiudiciale ifra annū a die interpoſite appellatiōis vl' illati grauaminis. q nō facto (impedimēto iuſto ceſſante) appellatio eſt deſerta. hoc dicit. Cap. iij.

f ¶ Dederit. Hic tolle lrām infra appellationē ſuā extunc. ⁊c. ⁊ idem facias in fi. ſe. ver.
g ¶ Aut ſi. Scōs caſus p quē pꝫ ꝙ appellās q ſufficienter petijt aplos corā iudice q rñdit ſe illos daturū nullo certo ſtatuto ɔpꝑereuliteri' nō tenet: forti' ꝗ ſi nihil rñderit: alr inutile foret qd dr. ꝟ. j. rñ. ⁊ adhuc forti' ſi negauerit: ſꝫ hoc erat expeditū l decre. ab eo.
h ¶ Prefixo. Tunc vel poſtea.
i ¶ Vel infra. Terti' caſus. ⁊ p id qd df h. ⁊. ꝟ. e. ꝟ. ſiliter pꝫ ꝙ iudex a qͦ pōt infra tpa iuris tenere ipeditū appellantē nec eñi cogit ifra terminū illos dare ſa cit de elec. ɔmiſſa. lib. vj. lꝫ ergo ſatis ſit appellāti infra terminū illos petē p modū q ſequit: tenet tñ finē termini expectare. vt videat an iudex offerret ⁊ moram purgaret.
k ¶ Extunc. ſ. in primo caſu lapſo termino prefixo per iudicem. in ſecundo poſt reſponſionem iudicis: ſi poſtea terminum nō ſtatuerit. in tertio poſt iuris terminū: ſic intelligo lrāꝫ: vt ſic cuiuſq caſui continuetur iſte finis. vt. ꝟ. dixi.
¶ Glo. ſequens ſpecificat. vij. caſus ex textu. ⁊ duos addit ⁊ penam ponit.
l ¶ Denegati. Nec tenet proceſſus ſuper principali poſtea factus p iudicem a quo: qd dic vt. ꝟ. e. ab eo. in fi. lib. vj. Ex hac ergo ɔſtitutione elicias quattuor caſus ɔtra appellantem ⁊ tres cōtra iudicem. Prim' cōtra appellantem cū apoſtolos non petit. Secūdus ⁊ tertius cum in termino certo ad id dato vel ifra incertū illos nō repetit. Quartus cū illos ſibi oblatos nō recipit. Cōtra iudicē vt denegaſſe videat ſūt tres caſus: cū in certo termino p ſe ſtatuto illos nō tradit

Sūma rū textus.

vel ſe traditurū dicit. ſed terminū nō ſtatuit: vel dicēdo ſe daturū īfra iuris ſminū requirē⁹ illos nō tradit. Duos caſus addidi. ſ. qñ nil rñdet vl̄ denegat. iudicis pena eſt vt ꝓceſſus ꝑ ipſm habitus poſtea nō teneat appellātis: vt appellatiōi renūciaſſe videaſ. ē. c. vt ſup. ⁊. c. ab eo. lib. vj

⁊ hic. Jo. an.

Sicut ap-pellationē

Sicut[a] appellationem iudicialē[b] ſic et extra iudicialē[c] īfra ānū a die[d] īter poſitiōis ipſi⁹ vel a die illati

Diuiſio — In hac decr. ⁊ ſequentib⁹ breuiloquus fuit auctor. ita ꝙ ſummarie nō ſunt. ponit dictū. ſcdo addit penā ibi: ꝙ ſi.

Preſuppo. d. decre. — Preſupponēdū eſt ꝙ appellatio dʒ ꝓſequi ⁊ finiri infra annū. ⁊ ſi appellās fuerit impedit⁹ in pmo āno dabiſ ſibi ali⁹ ann⁹. Sed quęriſ qd iuris ſi fuerit impeditus etiā in ſecundo anno: vtrū dabiſ ſibi terti⁹ annus? vide Panormi. in ca. ex rōne. in anti. eo. ti.

Caſus ſ. d. decre. — Caſus. Appellaui a grauamine extraiudiciali: puta cū eſſem ī pacifica poſſeſſiōe vinee/dom⁹/prati/vidi te paratū cū armis ad me impediendū: appellaui a futuro grauamine. Uel cū canonici vellēt eligere inhabilē in ep̄m: ego decan⁹ me oppoſui: vtꝝ iſta appellatio debeat terminari ⁊ ꝓſequi īfra annū? Dic ꝙ ſic: alr̄s appellatio cenſebiſ deſerta. i. derelicta. Sed quęriſ qñ icipit currere ann⁹? Dicit ꝙ ſi appellaueri a grauamine illato: tūc incipit currere ann⁹ a die interpoſite appellatiōis. Si vero appellaui a futuro grauamie tūc icipit currere ān⁹ a die grauamis ſecuti. h. d. h. r.

Notabilia. — Colligo aliq̄ notabilia. Et pmo no. ꝙ dies appellatiōis in q̄ interponiſ appellatio nō ꝯputaſ in termino anni ad ꝓſequendū ⁊ finiendū ꝑfixi. glo. in ver. a die. Ex quo no. ꝙ dictio a/ꝯiūcta dierū nūero excludit diē illā cui adiūgiſ. exēplū hic in lr̄a a tali die. ſīle nota. in. c. ſtatutū. de ꝑben. lib. vj. No. ꝙ a futuro grauamine appellaſ extra iudiciū dūtaxat: ⁊ tunc tp̄s anni currit. nō a die interpoſitiōis ipſi⁹ ſed a die illati grauaminis. Et not. ſingulariſ duo ex hac lr̄a. Pmū nota q̄ ſicut daſ ann⁹ ad ꝓſequendū in appellatiōe iudiciali: ⁊ ex cā datur biēnium: ita in extraiudiciali. Scdm notabile ꝙ tp̄s anni daſ ad ꝓſequendū ⁊ finiēdū in vtraq₃ appellatione. ⁊ ꝙ ceſſante impedimento vtraq₃ appellatio ꝑ lapſum anni remanet deſerta. Et circa impedimenta vide hic glo. pen. Et dic latius. vt no. in ca. cum ſit. de appel.

a — Sicut appellationē. hic approbat in vno dicto qd no. Inno. eo. ti. conſtitutus. ⁊. c. bone. in alio determinat no. C. de tēp. ap. l. ſi. ꝟ. illud. ⁊ reprobat opi. Hoſtien. quā no. eo. tit. ex ratione. approbat qd olim diſputādo terminaui: vt. j. patebit.

b — Judicialē. ij. q. vj. ei qui. ē. e. ti. cum ſit romana

c — Extraiudicialē. De qua eo. ti. ꝯcertatiōi. li. vi. ⁊ hoc ꝓbam⁹ olim ꝑ decre. cōſtitut⁹. eo. ti. que loquiſ de appellatiōe extraiudiciali. ⁊ ꝗ appellās nō impeditus excludiſ a ꝓſecutiōe poſt annū. qd ibi Inno. tenebat cū determinatiōe hmōi. c. ſ. ꝙ qñ appellat a futuro grauamie: tūc a tp̄e grauaminis ann⁹ ꝓſecutionis incipiat. Ex. xij. drīas inter extraiudicialē. ⁊ iudicialē appellationē ſcripſi poſt Hoſti. eo. tit. bone. Glo. ſeq. pmo no. allegāda. iiij. cōcor. ⁊ vnā drīam. ſecūdo ponit. v. opiñ. ⁊ quintā coadiuuat. v. rōnibus. Tertio pmā approbatā ꝓbat aliis. v. rōnib⁹. Quarto rñdet ad opi. ⁊ rationes contrarias.

d — A die. Ergo videſ ꝙ illa ꝑs diei a qua appellaſ cedat lucro appellātis nec ꝯputeſ in anno. ſic de elec. c. j. de excep. pia. de reſti. ſpo. frequēs ē. de ꝑbē. ſtatutum. lib. vj. ⁊ in hoc differat a tp̄e appellationis interponende: qd currit de momēto ad momentū. de re. iu

di. ꝙ ad cōſultationē. Scire debes ꝙ olim hanc q̄ſtionem diſputaui. ſ. qñ deberet currere tp̄s appellatiōis ꝓſequēde. Accur. l. i. ſi. C. de tp̄i. ap. ponit tres opi. ſ. vnā hic approbatā: ⁊ aliā ꝙ incipiat a tp̄e inchoate ꝓſecutiōis: ꝑ qua facit lex illa ibi: ⁊ annale tp̄s poſt inchoatā litem ꝑterierit. Tertia eſt ꝙ appellās ſi non ꝓſequiſ infra ānū a tp̄e appellatiōis vel bienniū ex cauſa: rata manet ſententia. ſed ſi inchoauit infra hec tp̄a: tūc a tp̄e inchoationis habeat annū: ⁊ ex cā bienniū: ſed vt ibi not. ſcdm has duas opi. poſſet ꝓſecutionis tp̄s extendi ad quadriennū. Eſt quarta opi. quā ipſe no. in auten. de iudi. ꝟ. appellationes. colla. vj. vt curſui ipſi⁹ anni ꝑponanſ duo menſes ꝑ ꝟ. ꝑdictū: vbi videſ expſſum. Eſt quinta opi. q̄ placet Hoſti. eo. ti. ex rōne. ꝙ currat annus a tp̄e ſentētie a qua fuit appellatū. alleg. ij. q. vj. anterioꝝ. ver. ⁊ ſancim⁹. ſed ibi loquiſ de tp̄e appellationis interponēde. iuuabā hanc opi. ꝑ. l. iudicibus. C. eo. que habeſ. ij. q. vj. in ſi. vbi tp̄s apl̄oꝝ petēdorū currit a tp̄e ſnīe. vt etiā dixi. ē. c. ꝓxi. in glo. iij. ad idē ca. q. ꝓpter ſupfluā. faciat eo. ti. nō ſolū. lib. vj. vbi attētata poſt ſnīam. ⁊ ante appellationē reuocanſ per modū attētati. Idē tp̄s reſti. in integrum: ⁊ ſupplicatiōis ꝯ ſnīam currit a tp̄e ſentētie. de reſti. in inte. c. j. lib. vj. C. de ꝑci. impa. offerē. autent. que ſupplicatio. Itē annus executionis qui daſ delegato currit a tp̄e ſentētie. de offi. delega. querēti. ſic dicā de iſto. ⁊ videtur caſus. C. de tēp. ap. l. j. q̄ de tp̄e ꝓſecutionis videſ debere intelligi. Pmā opi. quā in ſolutiōe tūc tenui ſic ꝓbat. iſtud tp̄s daſ appellanti ⁊ ad ꝓſecutionem appellatiōis. ij. q. vj. ei q̄. alr̄s incipit. ſi qs appellat. C. de tēpo. ap. ei qui. e. tit. cum ſit. ⁊. c. reprehenſibilis. c. ſepe. ⁊ ca. cōſtitut⁹. de ſen. excō. iꝫ. lib. vj. ergo oportet appellationē ꝑcedere hui⁹ tp̄is curſum: ne lex ſit impoſſibilis. iiij. diſti. erit autem. cum ſi. Item decre. ad hoc. ē. eo. tuu. dicit poſt appellationē. Item lex. ij. in pnci. ⁊. l. iij. poſt pnci. C. de tēpori. ap. Ad idem eo. tit. nicolao. de dolo ⁊ cōtuma. cum olim. in fine. Item cū decem dies dētur ad deliberandū an expediat appellare: non cōputabunſ in tempore proſecutionis. nam iſta diuerſa ſunt: quod patet de ꝓcurato. non iniuſte in ſi. C. eo. ti. iniuſtus. ⁊ facit qd ibi no. alr̄s cū tp̄s interponende currat a tp̄e ſcientie. ij. q. vj. biduū. eo. titu. concertationi. lib. vj. ſi tp̄s ꝓſequende curreret a tēpore ſcientie: ſm id poſt annū poſſet appellare: ſed nō ꝓſequi. quod no. ff. de excu. tuto. quinquaginta. facit ff. de requi. re. l. annus. ꝑ que iura ⁊ ꝑ decre. ex pte. ē. de reſcrip. hanc ptem elegi que hic approbaſ. Ad contraria rñdeſ ꝙ ſcda ⁊ tertia opi. abſurditatē habent de qua dixi. ē. pōt ꝗ exponi qd ibi dicit lex: vt ibi not. preterierit. i. ꝑterijſſe noſcaſ. vel clari⁹. i. curſum ſuū compleuerit. ⁊ per eundē modum tollitur quarta: et quod dicit ꝟ. appellationes: ⁊ poſt duos menſes tp̄s fatale ſuum inchoare curſum: exponas inchoatū ꝓſequi et finire. vel qd ibi diciſ eſt locale vel ſpeciale: vt ibi no. Pro quinta opi. non facit decre. ex rōne vt ptꝫ ex an. ⁊ ibi ſcripſi. Lex iudicib⁹ non ob. q̄ lꝫ appellare ⁊ apoſtolos petere ſint diuerſa/ ⁊ habeant diuerſa tempora: quia tamen ſiunt coram eodem ⁊ ſm acceſſoriū primi. ⁊ in ſola verbali petitiōe cōſiſtens voluit ius vnū tp̄s cum alio confundi: ſed appellatio ⁊ proſecutio ſiunt corā diuerſis: que ꝓſecutio in multa difficultate cōſiſtit. quare ius noluit vnū tp̄s in aliud imputari. In tempore reſtitutionis/ ſupplicationis/ et

Appellatiōis ꝓſequēde qñ incipit tp̄s currere.

Hic glo. dicit bal. in. l. eū q̄terio ſ rib⁹. C. de ap. eē ſingla ad hoc ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ ꝯcordia debeat fieri infra octo dies a die inchoati ꝓceſſus ꝙ valet facta ſſ la die.

Reſtōnis ſupplicationis ⁊ executionis tp̄s currit a tēpore ſententie.

executionis nõ eſt dare diuerſa tp̃a ꝙ poſſunt confun
di: ſed vnũ ſolũ in decret. nõ ſolũ a bñficio deliberãdi:
qḋ habet vict⁹ per decẽdiũ ꝓcedit ꝙ reuocanẽ añ ap
pellationẽ: ⁊ poſt ſñiam innouat ꝫ. l. j. C. de tp̃i. ap. va
rios habet intellect⁹. vt ibi no. Jo. an.

a ¶ A futuro.

Appellari nõ põt in iudicio a grauamine futuro — q: in iudicio nõ
appellatur niſi
a grauamine il
lato: ideo nõ in
iudiciali: ſed ex=
traiudiciali ꝓce
dit hec diſtictio
ſi ergo appellat
canonic⁹ ne fiat
actio eo excluſo:
vel ne fiat de ti
tio: vel ne fiat ni
ſi de nominato

grauaminis vbi a futuro[a] gra=
uamine appellatur proſequi
⁊ finire[b] tenetur appellans.
¶ Quod ſi iuſto impedimen
to[c] ceſſante non fecerit: debe
bit eius appellatio deſerta[d]
cenſeri. Idem.
¶ Tempus ad proſequen=
dam appellationẽ ab homi=

per maiorẽ partem capituli: vel appellat poſſeſſor ne
in poſſeſſione inquietetur: extunc ⁊ non prius: cũ con
tra appellationes factum fuerit illas ꝓſequi tenetur
ſic loquitur. de elec. c. cum nobis. ⁊ c. auditis. ⁊ eo. ti.
conſtitutus. ⁊ c. bone.

b ¶ Finire. In hoc cõuenit tp̃s reſtitutiõis in inte=
grum. ꝫ. ca. compi. de reſti. in integ. ca. vno. et appro
bat in hoc quod no. Innocen. ꝫ. eo. ex ratione. ⁊ Ber.
ꝫ. eo. cum ſit. ⁊ c. obiate.

c ¶ Impedimento. De hoc quod ꝓuenit quãdoq̄
ex parte iudicis: quandoq̄ ex parte appellãtis: quã=
doq̄ ex parte appellati. ſatis. ꝫ. eo. ex ratiõe. ⁊ in ſpe.
eo. titu. §. nunc breuiter.

d ¶ Deſerta. Idem ver. ꝫ. eo. ca. iij. ⁊ C. eo. l. qm̃.

Diuiſio — Quãdiu. ¶ Primo ponit dictum. Secundo ab il
lo exceptionem ibi: niſi. Imola.

¶ Preſupponendũ eſt illud quod dicitur in ca. roma
na. eo. ti. lib. vj. videlicet ꝙ licet appellans de iure ha
beat annum ad ꝓſequendum eius appellationẽ: ita
ꝙ nõ efficitur deſerta niſi poſt annum: verũtamen iu
dex a quo poteſt illum terminũ abbreuiare. ⁊ hoc re
rum reſpectu ꝓſequende appellationis: nõ autem re
ſpectu finiende ⁊ terminande appellationis.

Caſus Iſalis (?) d. helie — ¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam⁹. fuit lata ſentẽtia cõ=
tra te. appellaſti. iudex dedit tibi apoſtolos aſſignã=
do tibi terminũ duorum menſium ad proſequendam
tuam appellationẽ. Pẽdente illo termino duorũ men
ſium cõpromiſimus in arbitros: id eſt conſenſim⁹ in
aliquos arbitros qui haberẽt decidere cauſam prin=
cipalem infra medium annum. queritur vtrũ pendẽ
te illo termino mediõ anni currat tẽpus aſſignatum
ad petendum apoſtolos? Dicit ꝙ non currit illud tẽ=
pus: ſed pendẽte termino arbitrij terminus aſſigna=
tionis quieſcit: et finito compromiſſo habebis tẽpus
quod reſtat. Sed quid ſi expreſſe et ex cõſenſu noſtro
prorogauimus terminum vſq̄ ad annum: quia forte
viget tempeſtas et peſtis quare ex communi conſen=
ſu prorogauimus id eſt ꝓlongauimus terminũ aſſi=
gnatum. Utrũ pendente ꝓrogatione currat tempus
aſſignationis? Dicit ꝙ non currit: immo partes poſ=
ſunt facere iſtam ꝓrogationem niſi iudex ex ſuo offi=
cio vidẽs periculum imminere preciperet partibus
vt procederẽt: ⁊ inciperet tunc currere a tempore pre
cedenti: quia forte eſt cauſa matrimonij vel electiõis
vbi imminet periculum. h. d. h. r.

Notabilia. — ¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo ꝙ pẽdente cõ=
promiſſo inter appellantem et appellatum nõ currit
tempus aſſignationis ad ꝓſequendum appellationẽ

tantũ vel ꝓſequendam et finiendã. Nota ſecundo ꝙ
partes ex communi conſenſu aliter ꝙ̃ per cõpromiſſum
poſſunt ꝓtelare ⁊ ꝓrogare tp̃s ad ꝓſequendã appel
lationẽ tantum vel ꝓſequendam ⁊ finiendam. ¶ No
ta tertio ꝙ iudex ex cauſa poteſt precipere partib⁹ vt

ne vel a iure prefixum non
currit appellanti compro=
miſſo durante vel de partiũ
expreſſo conſenſu: niſi peri=
culo imminente ex mora: iu=
dex aliud decernat.

Capitulum. iiij.

Quandiu[e] appellatio=
nis proſecutio per cõ=

procedãt in cau
ſa appellatiõis
non obſtãte cõ=
promiſſo vł alio
conſenſu partiũ
⁊ ſic iſta clemen
tina addit tria
ad autenticam.
ſi tamẽ. C. de tẽ=
po. appella. que
ſumitur ex illa
autẽtica: vt pri=
ma gloſa dicit.
Primo addit: q:

autentica bene dicit ꝙ pendente cõpromiſſo non cur
rit tempus ad finiendã appellationem ⁊ nichil dice=
bat de termino aſſignationis ad ꝓſequendam tantũ
Secundo quia illa autẽtica ſolum loquiẽ de compro=
miſſo: ⁊ nõ loquitur de prorogatione vel alio cõſenſu.
iſta clementina loquiẽ de omni conſenſu. Tertio ad=
dit in hoc qḋ dicit iudex de officio ſuo poteſt precipe=
re partibus vt procedãt: ⁊ hoc ex cauſa videlicet quã
do cauſa appellatiõis deſiderat celeritatẽ: vt in ma=
trimonio ſpirituali ⁊ carnali. ¶ Nota ex dilatione: id
eſt ex prorogatione. Nã dilatio eſt temporis in cauſa — Dilatio ꝙ̃d eſt.
prorogatio. Uel ſm̃ Bald. eſt tẽpus qḋ habet certum
principiũ ⁊ certum finẽ. Uel ſic. Eſt tempus datũ a le
ge vel a iudice partib⁹ ad veniendum. ⁊ talis eſt du=
plex. ſ. prima que datur ab homine vel a iudice. ſecun
da que daẽ a iure vel a lege vt patet in rubrica de fe=
rijs. Et dilationũ (ſm̃ Hoſti. in ſumma titu. de dilatio
ni. §. j.) alie ſunt citatorie que danẽ vocato ad cauſam
vel ad veniendũ ad iudicem ante litis conteſtationẽ
infra quas citat⁹ ſe preparabit vt veniat in termino:
⁊ nichilominus poſt terminũ. vt de offi. deleg. conſu=
luit. Alie ſunt dilationes reſtitutorie q̃ danẽ his qui
ſpoliati fuerunt ſeu ſunt: vel q̃ danẽ ad appellandum
que ſunt decẽ dierum: vel ad reſtitutionẽ in integrũ
petendã que olim infra annũ vtilem hodie infra qua
driennũ continuum danẽ: vt. C. de in integ. reſti. l. fi.
Alie ſunt deliberatorie que danẽ reis ad deliberan=
dum. de quib⁹. C. de litis cõteſta. Alie ſunt perempto
rie que danẽ volenti ꝓbare. de quib⁹ in. l. j. C. de dila
tioni. Alie ſunt executorie q̃ dantur condemnato ad
hoc ꝙ ſatiſfaciat. de his. l. ij. C. de vſu. Alie ſunt reuo=
catorie que danẽ habẽti ius reuocandi domũ. de qui
bus habeẽ. l. ij. §. legatis. ff. de iudicijs. Alie ſunt vo=
catorie ſiue feriales: vt in. l. j. de ferijs. ff. eo. ⁊. xxv. q.
iij. per totum. Alie ſunt pſecutorie que dãtur ad ap=
pellationẽ proſequendam. de quib⁹ in auten. et q̃ ap=
pellat. C. de tẽpori. appella. ⁊ hic in noſtro propoſito.
Alie ſunt ſaluatorie: vt penitentiales. Alie precepto
rie. de appel. ca. preterea. Alie electorie. vt de cõuer.
coniuga. cap. ex publico. ff. de adop. l. mancipiorum.
et de elec. ne ꝓ defectu. Alie expertorie. vt de frigi. et
malefici a. ca. laudabilẽ. Alie exemptorie: vt qui ma=
trimo. accuſa. poſ. capi. fi. Alie refutatorie: vt de ap=
pellatio. perſonas. ⁊ c. ſecundo requiris. Alie execu=
torie. ſcilicet ad ꝓponendas exceptiones conceſſas a
iure de exceptioni. ca. paſtoralis.
¶ Glo. ſeq. dicit vnde ſumpta. ⁊ lĩam exponit.
e ¶ Quãdiu. Sumi potuit ex auten. ſi tñ. C. ꝺ tẽp. ap.

ſumpta de co2.auf. de ap-§-j. col. viij. q̄ tñ in trib⁹ hic ſupplet. vt.J.dicam ⁊ ꝙ dices q̄diu exponas.i. quātū cūq̄ diu: vñ dicit auf.etiā ſi decies mille anni fluxerit
¶ Gloſa ſequens ponit caſum diuerſum pro rationes remittit et litteram declarat.

a ¶ Compromiſſum. Nō ſic in eligētib⁹:qui cōpromittūt: q̄ bus bñ currunt electionū tp2a. ſ elec. ſi cōpromiſſari⁹.j.rñ. li. vj. et rō diuerſitatis ibi no. l glo. ſ. Si ḡ compromiſſari⁹ nō pronūciat reuertit appellās ad iudicē et idē puto ſi pnunciat ſed appellās vult penam ſoluere ⁊ appellationem proſequi:nec iſta littera cōtradicit immo ſanet.cū dicit tēpus interim non currere. Item etiā ante pronunciationē cōpromiſſo durante poterit appellans ad iudicē redire ſoluēdo penā: vt not.de offi.de lega.ſignificantibus.in.iij.glo.

Eligen tib⁹ cō promit tentib⁹ currāt electio nū tpa.

promiſſum[a] vel alias[b] de partium expreſſo[c] cōſenſu differtur tēpus ad pſequendū eandē ab homine[d] vel a iure prefixum currere[e] nolumus appellanti[f]. ¶ Niſi[g] forte iudex videns ex dilatione periculum imminere[h] preciperet[i] in illa procedi. Idem.

¶ Ante diffinitiuā appellanti nō licet pſeq̄ cās in appellatione noiatim non expreſſas. Nec pceſſus primi iudicis iuſtificari vel ipugnari pōt niſi ex actis coram eo. Caplm. v.

Appellanti[k] ab interlocutoria[l] vel a grauamine iudicis[m] nō lȝ alias[n] cauſas proſequi q̄ in appellatione ſua nominatim[o] dūtaxat

b ¶ Uel alias. Hoc ſupplet hec decre.qđ nō dicebat auté. pone mortalitas vel peſtis cepit eſſe in loco appellationis pſequende ita ꝙ conuenerunt appellans et appellatus differre ad certum tempus ita ꝙ tēpora non currerent vel aliquid tale.
¶ Gloſa ſeq.not.a Jo.ponit exempla.⁊ cām reddit.
c ¶ Expreſſo. Non ſufficeret ergo tacitus cōſenſus puta ꝙ ſimul appellās ⁊ appellatus ad domiciliū redeunt vel longam peregrinationē ſimul arripiūt vel aliquid tale.imputet enim ſibi appellās qui ſic itinerat. Item per procuratorem proſequi poterat.
d ¶ Ab homine. Hoc eſt ſecūdum in quo ſuppletur auté.que loquebatur ſolum de tempore iuris.
e ¶ Currere. Non intelligas ꝙ cōpromiſſo.deſerto vel tēpore de quo conuenit finito habeat appellās integrum tēpus:ſed ſolū habebit q̄tum tempore compromiſſi ſupererat.dormit enim tūc illius tēporis curſus facit.ſ. ea.compi. de reſti.in integ.c. vno. qđ pleſne no.de verbo.ſigni.dilecto.ff. ex qui.cau.ma. ſed et ſi per pretorem-§-quotiens.
f ¶ Appellanti. Nec appellato.
g ¶ Niſi forte. Tertium in quo ſuppletur auten.
h ¶ Imminere. ſ.eo. oblate.ad ſi.que ponit exemplum de cauſa electionis vel matrimonio ſpirituali. idem ibi dixi.de matrimonio carnali ſm Goffre. Hoſtien.⁊ Egi.alleg.vt lit.non conteſta.quoniam. idem dicit Goffre.in alijs que celeritatem deſiderant.ff.de dam.infec.l.j.ff.de fer.l.j.⁊.ij.
i ¶ Preciperet. Poſt illud ergo preceptum incipiēt currere tempora.hoc intendit.
k Appellanti. Se ſummat.habet duo dicta que varias opiniones determinant.vt.J.dicetur.
¶ Caſus Appellaui ab interlocutoria iudicialiter lata:vel a grauamine extraiudiciali. A grauamine hoc modo.qꝛ cū eſſem canonicus eccleſie bituricenſis aliq̄ canonici volebāt eligere Titiū: appellaui ne eligeretur:⁊ in appellatione inſerui cām appellationis:qꝛ dixi ꝙ erat illegitimus.inueni ꝙ hec cauſa erat falſa volo proſequi aliam. ſ.ꝙ eſt excōicatus. vtrum poſſum? Dicit ꝙ nō. Sed quid ſi iudex aliqs fecit me citari ad locum nō tutum. ⁊ eſt notorium ꝙ locus nō eſt tutus

Caſus ſ falſis dñs he lye.

certū eſtq̄ꝙ non teneo2 cōparere nec appellare: verū ſi ex abūdāti appellaui. pēdēte appellatiōe fui recōciliatus ita ꝙ mō habeo tutū acceſſum: aduerſari⁹ meus vult ipugnare aſſignationē michi factā ex iſta noua cā.qꝛ nūc pz tut⁹ acceſſus. vtrū poſſit? Dicit ꝙ ex cā ſuperueniēti aſſignatio nō iuſtificatur: et qđ ſi iudex facit me citari? dixi ꝙ nō teneo2 rñdere co2ā ipſo qꝛ excōicatus maiori excōicatiōe. Iudex interlocut⁹ eſt contra me: appellaui nunc dico ꝙ erat excōicatus maiori excōicatiōe. vtrū ex iſta noua cā poſſum iuſtificare meā appellationē? Dicit nō.h.d.h.r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo ꝙ appellās ab interlocutoria vel grauamine tenet cām grauaminis exprimere in ſua appellatiōe nō pōt iuſtificare appellationē ſuā ex nouis cauſis expſſis in appellatiōe. ſec⁹ ſi appellat a diffinitiua. qꝛ nō eſt opus exprimere cām: ſed ſufficit dicere. Uolo a veſtra ſnia diffinitiua tanq̄ iniuſta appellare vel appello a vſa ſentētia diffinitiua tanq̄ iniuſta. ¶ Not.ſcđo ꝙ ſicut appellatio nō poteſt iuſtificari ex cauſa nō expreſſa in appellatione:ita pceſſus iudicialis nō pōt iuſtificari ex cauſa corā iudice nō ppoſita vel de nouo expreſſa. fallit vt dictū eſt in ſentētia diffinitiua vbi nō requiritur expreſſio cauſe.⁊ hoc verū niſi in caſib⁹ in quibus ius dicit appellationem non eſſe admittendam.quia tunc cauſa etiam in diffinitiua eſſet exprimenda.

Notabilia.

¶ Gloſa ſequens oſtendit reprobatam opi. Innocē. ⁊ contrariā approbatam.
l ¶ Ab interlocutoria.p hoc verbū noīatim:qđ.J.ſequit reprobat opi. Inno. quā no. de no.ope.nū.c.pe. vbi tenet ꝙ ſatis eſt appellātē ab interlocutoria exprimere illā iniuſtā etiā ſi nō adijciat in q̄ vel quare.⁊ lȝ ibi hoc approbet pu⁹ tñ ibi dixerat ꝙ nimis eſt gñale hoc verbū ſicut ſi diceret ſe grauatū et nō exprimeret in quo. Dicit autē opinionē ſuam amplius pcedere qñ appellās diceret ſnīam iniuſtā:qꝛ ex inſtrumētis:teſtibus: vel alijs pductis aliter vel ꝯtra pnūciari debuerat inducit decre.eo.ti.ex parte.j. Hoſtien. ibi ꝯ dicēs:ꝙ appellās hȝ exprimere cām quare ſit iuſta: ⁊ maxime per decre. cordi.eo.ti.lib.vj.hoc placet Guil.in ſpe.de appel-§-qualiter.in prin. ⁊ hoc approbatur ⁊ merito. qꝛ nō eſſet al's differētia in expreſſione inter appellantem a diffinitiua et ab interlocutoria cui⁹ ꝯtrarium vult decre. vt decretū.ſ.eo. ⁊ predi.decre.cordi.⁊ facit qđ ibi nota.in.v.glo. An vero ſnia ſuper peremptoria ſit diffinitiua vel interlocutoria:dicā.J.c.ij.in prin.

Appellās ab interlocutoria qđ exprimere debet.

m ¶ Iudicis. Facit p Inno. q̄ intellexit decre.cordi.qñ extra iudiciū appellatur tñ a iudice: vide qđ ibi no.in.iiij.glo.⁊ hoc dicit qꝛ appellatio cōtra partē iuſtificatur ex futuro grauamine.vt.ſ.c.ij.
n ¶ Alias cās. etiā notorias.lȝ eñ notoriū releuare poſſit ab onere probādi:nō tñ releuat ab onere pponēdi: vt ſcripſi.ſ. vt lit.nō conteſt.c.ij.ſup.j.glo.
o ¶ Nolatim. cōco2.de ſen.excōi.cōſtitutionē.li.vj. in appellationibus in quibus artat decre. vt circa.de elec.lib.vj.fortior ſit expreſſio.vt ibi.⁊ eo.ti.cōſtitutio et cle.de elec.conſtitutionem.ij.reſpon.

expſſas[a]. ¶ Nec pceſſus[b] primi iudicis[c] ex nouis[d] aut de nouo probādis[e] iuſtificari poteſt: vel etiā impugnari[f]: ſed tñ ex illis qui acta fuerūt vel exhibita coram ipſo. Idem.

¶ Proſecutio appellationis deſerte nō impedit quin ſententia cenſeatur in rē iudicatā trāſiuiſſe. h.d. Jo. an. Ca. vj.

Si appellationē[g] p negligentiā[h] appellantis deſertā[i] appellās ipſe cū appellato[k] aut appellat⁹[l] etiam p ſe et principaliter pſequat: non ideo minus in rem iudi-

¶ Gloſa ſequēs primo dicit opi. Ber. approbatā ꝛ cōtrariā reprobatā. ſecundo notat ꝛ remittit.

a ¶ Expreſſas. Approbat qd not. Ber. eo. ti. in cām in viii. glo. ꝛ reprobat qd no. Jo. ſ. q. vj. non ita. ꝛ ipſe Uin. ꝛ Gof. in decre. vt debit⁹: vt ibi ſcripſi ſup vbo ꝓbabili: et iura q̄ pro eo faciūt loquunt cū appellat a diffinitiua ff. eo. ſcio. l ſi. Et no. p hoc plurale qd adijcit cauſas et p iſtud ſingulare vbū appellāti cōtra ſtilū curie q̄ hꝫ ex pluribus cauſis exp̄ſſis in appellatione nō exprimere niſi vnā in reſcripto cōmiſſionis ſup quo vide qd ſcripſi in predi. decre. cum cām. ſup viii. glo. ꝛ qd no. in ſpe. de ap. § de officio. in pe. col.

Stilus curie i cōmittēda cā appellatiōis.

¶ Glo. ſeq. oſtēdit opi. Inno. approbatā et contrariā reprobatā. cuius iuribus reſpondet hic. ꝛ .J. glo. ſ.

Appellatio a diffinitiua ex nouis cauſis iuſtificari poteſt.

b ¶ Nec pceſſus. Hic approbat qd no. Inno. in predi. decre. pe. de no. ope. nū. reprobās qd ibi no. Hoſt. ꝛ qd no. glo. i decre. ſ. vt lit. nō ꝯteſt. in glo. q̄re dicit. qd etiā tenebat Jo. ꝛ Uin. ibi tñ Hoſt. ꝫ ꝛ no. q̄ dicit pceſſus: qꝛ diffinitiua a q̄ fuit appellatū bñ pōt iuſtificari ꝛ impugnari ex nouis cauſis vel nouiter pbādis ꝛ ſic loquunt iura q̄ iducebat Hoſt. de fi. iſtru. cū Joānes. de teſti. fraternitatis: ſaluo qd habes i cle. d teſti. c. ſ.

c ¶ Iudicis. a cuius grauamine vel interlocutoria fuit appellatum. de quo premiſit.

d ¶ Ex nouis. Unde qd dicebat glo. pre. decre. ſ. vt lit. nō cōteſt. q̄ ex grauamie receptiōis teſtiū facte lit. nō ꝯteſt. iuſtificabatur p̄cedēs appellatio reprobabā olim inducēs decre. dilecto. ſ. eo. ti. p quā ptꝫ q̄ etiā precedēs grauamē nō iuſtificat appellationē: niſi fuerit exp̄ſſum in illa. ſi ḡ iniqtas iudicis p̄cedens appellationē illā nō iuſtificat: ḡ nec ſubſequēs: duo ergo requirūtur coniunctim q̄ grauamē preceſſerit appellationē vt hic. ꝛ q̄ fuerit expreſſum in illa. vt. ſ. pxi. rñ.

¶ Gloſa ſequēs reprobat vnam lecturam ponēs aliā quam exemplificat.

e ¶ Probandis. Nō intelligas q̄ veritas grauaminis pbāda nō ſit corā iudice ad quē etiā ad iuſtificandam appellationē. lꝫ pbata nō fuerit coram iudice a quo qd dic vt. ſ. eo. ti. interpoſita. j. rñ. ſed hic intēdit grauamē iudicis: vel in iuſticia pceſſus oportet q̄ pateat ex actis corā iudice: vñ ſi ꝑpoſui exceptionē pbationem obtuli: et admiſſus nō fui: hoc pbato apparet grauamē. ſed ſi exceptionē legitimam pbaui ꝛ iudex illā repulit: hoc pbato grauamē apparet. Sed ſi excipiebā actorē excōicatū minori: iudex illā repulit: non iuſtificatur appellatio: nec impugnat pceſſus pbando illam excōicatum maiori. de quo primo iudicio nō fuerat obiectum. Item ſi appellaui ꝑpter exceptionē de loco nō tuto nō admiſſam: nō iuſtificatur pceſſus: licet non probetur me poſtea reconciliatum.

Caſus capituli pōt h̄ſumi.

f ¶ Impugnari. Impugnatio reſpicit appellantē: iuſtificatio reſpicit appellatū: neuter autē ipſorū vti poterit his q̄ coram ipſo acta vel exhibita nō fuerūt.

Caſus ſfalis dñi helye.

Si appellationem. ¶ Caſus. Tu ꝛ ego litigabamus corā officiali biturīcenſi ipſe tulit ſententiā cōtra te. infra. xxx. dies nō petiſti apoſtolos. vel ſi petiſti: nō cōparuiſti in termino tibi aſſignato per iudicem a quo ad dandum tibi apłos: vel ſi comparuiſti: tamen non introduxiſti tuā appellationē infra terminum tibi aſſignatū: tamen poſtea pſecutus fuiſti tuā appellationē. Utrum non obſtante pſecutione prima ſententia trāſierit in rem iudicatā? dicit q̄ ſic. h. d. h. r.

¶ Collige aliqua notabilia. Et primo q̄ per negligētiam appellātis efficit appellatio deſerta. 2. pn̄de habetur acſi nō fuiſſet appellatū nec tūc fiet deuolutio ad ſuperiorē. ¶ Not. ſcdo q̄ appellatus pōt pſequi cām appellationis appellante nō pſequēte. qꝛ appellās pōt renunciare appellationi. quo ad effectū eius: ita q̄ appellatio deſerta nō aſſumit vires ex pſecutione. ¶ Nota ergo ſententiā totius ca. videlꝫ q̄ ſententia a qua fuit appellatū tranſit in rem iudicatam: acſi non fuiſſet appellatū: dūmodo appellatio nō fuerit pſecuta ſed deſerta: puta lata eſt ſententia contra me. a qua appellaui. ſed infra triginta dies non petij apoſtolos. Queritur an talis ſententia tranſiuerit in rem iudicatā acſi nō fuiſſet appellatum? Dicit q̄ ſic. Sed pone q̄ poſt triginta dies petij apoſtolos ꝛ pſequor meā appellationē. Quero an iſta pſecutio impediat executionē ſententie? certe non. qꝛ poſtq̄ trāſiuit in rem iudicatam poteſt mandari executioni infra tēpus legitimū. forſan infra quattuor menſes qui dantur iudicatis ad ſoluendum iudicatum.

g ¶ Si appellationē. Reprobat qd no. Inno. eo. ti. ex rōne: approbās ꝛ fortificans qd ibi no. Hoſtien.

h ¶ Per negligentiā. vt qꝛ neglexit apoſtolos petere. vt in. c. q̄uis. ſ. eo. vel neglexit pſequi infra tēpus iuris vel hominis. vt in decre. ſicut. ſ. eo.

¶ Gloſa ſequens alle. concor. ꝛ ſoluit duo dubia.

i ¶ Deſertam. Idem verbū in predi. decre. ſicut. et no. qꝛ ſi in appellatiōe que a principio tenuit: ꝛ poſtea tenere deſijt procedit hoc dictū: fortius procederet in appellatione que diceretur a principio nō tenuiſſe: vt quia dicitur interpoſita tertio vel poſt decē dies. Itē ſi pcedit in tacite deſerta per negligētiam fortius in expreſſe deſerta per renūciationē: facit eo. titu. romana § ſi vero. ꝛ § ſi autem. lib. vj.

Appellatio p̄t eſſe deſerta tacite ꝛ expreſſe.

k ¶ Cū appellato. Licet ergo dilationes quas petit appellat⁹ p quas ꝓrelat appellatiōis pſecutio pſint appellāti: ſicut etiam reſtitutionem peterē pſunt quas petit reus cōtra quē petitur. C. de tēpo. reſti. in integ. l. pe. ipſa tñ pſecutio quā facit etiā appellatus ſibi nō pdeſt vt hic per rationem quā infra dicam.

Dilationes appellati proſunt appellāti.

¶ Gloſa ſeq. ponit dictū Inno. ꝛ duas rōnes ipſi⁹ ad quas ſcdo rñdet. ponēs cōtrariū dictū Hoſtiē. qd fortificat ꝛ rationē reddit. cui rationi obijcit ꝛ ſoluit.

l ¶ Appellatus. Hic fortificat dictū Hoſtiē. querebat em̄ Inno. qd ſi poſt lapſum tēpus pſecutionis fertur ſententia infirmans primā ſententiam poſtea petit appellat⁹ ipſam primā executioni mādari: tenebat q̄ ipſi appellato obſtabit exceptio rei iudicate ex ſecunda ſententia infirmatiōis. nec valebit ſi dicat p lapſum temporis ante ſententiam infirmationis primā ſniam ratificatam. qꝛ ſcdm eum pretextu huius noue defenſionis nō debet ſcda infirmationis ſnia retractari. de re iudi. inter monaſteriū. C. de trāſac. ſub p̄textu nec valet. etiā dicere q̄ non valet: ſcda ſnia lata cōtra pri-

Snia infirmatiōis lata poſt tpꝰ appellatiōis p ſcḋe an poſſit appellat⁹ petere vt p̄ma ſnia executiōi mādet.

nomi: q̄ vt dicit ƥm id nunq̄ valet ſnia appellatiōis ƥmā infirmās. nec eſt etiā ſup eodē ƥma lata l cā ƥn-cipali. ⁊ ſcða lata in cā appellationis. et hoc reprobat Hoſti. dicēs q̄ lapſus tēƥis ratificat ſniam: ⁊ facit ha-beri ꝓinde acſi nō fuiſſet appellatū. ſnia ergo īfirma-tionis poſtea lata: a nō ſuo iudice lata fuit. Itē nō valet ſnia cō-tra rem iudica-tā. de hoc in pre dic. decre. inter. Nec ob. ƥma ra-tio. Inno. q̄ ꝓce deret ī ſnia lata a ſuo iudice. nec

catā censebit trāſiuiſſe ſnia a q̄ fuerat appellatū. Idem.
A peremptoria repulſa ex alio q̄ ꝓpter ineptitudinem ſcðo appellans ⁊ ſuccūbens nō audit ſup ea in appellatio

obſtat ſecūda ratio: q̄ vbi ꝑ appellationem ſuſpenſa manet ƥma ſnia bene tenet ſecūda cōtra ƥmā: ſed ex quo ceſſat ƥdicta ſuſpēſio appellatione deſerta nō va-let ſcða ſicut nō valeret ſi appellatū nō fuiſſet hoc hic. ita approbat ⁊ fortificat in tāto: q̄ ƥdicta ꝓcedūt nō ſolū cum ſolus appellās ꝓſequit: ſed etiā cū vterq̄ et qð plus eſt etiā ſi ſolus appellat qð forſan nō cogita-uerat. Hoſtiē. ſic hui rō: q̄ petendo ꝓnunciari male appellatū nō eſt ſibi ꝯrius in eo qð dicit ſniam trāſiſ-ſe in rē iudicatā. licet eñ de appellāte dubitet ꝓpter cō-trarietatē que videt ineſſe: an poſſit ſimul ꝓſequi ap-pellationē ⁊ nullitatē ſententie de quo ſatis ſcripſi. c. ti. dilecto. in viij. glo. poſt Inno. ⁊ Hoſtien. ⁊ vide in Spe. de ſenten. ꝓla. §. iuxta. ad fi. In appellato tñ di-cēte male appellatū ⁊ ſniam trāſiſſe ī rē iudicatā nul-la eſt ꝯrietas. Sed dices: imo eſt ꝯrietas in ꝯtrū dicit appellationē deſertā ⁊ ꝓpter hoc ſniam trāſiiſſe in rē iudicatā ⁊ non deſertā in ꝯtrum ſup eius iuſticia pro-nunciari petit ꝑ appellationis iudicē: ⁊ ſic negat ⁊ aſſe-rit illum iudicē. Solu. ⁊ ſi vis q̄ fatear hic aliquā cō-trarietatē ineſſe: tñ appellat qui reus eſt pōt vti cō-trarijs maxime quoꝝ finis non eſt cōtrarius: ⁊ actor poteſt in diuerſis inſtantijs. qð dic vt no. de reg. iur. nullus pluribus. lib. vj. nec hic dicit q̄ in eadē inſtan-tia hec duo proponat appellatus.

a ¶ Rem iudicatā. Hoc eſt ergo qð dicūt iura q̄ ra-ta manet ſententia: ⁊ q̄ appellans cadit a cauſa. e. ti. cum ſit. ⁊ ca. ſepe.

¶ Glo. ſeq. dubium ſoluit.

b ¶ Sententia. que tñ erat aliqua: vt q̄ contra ius litigatoris lata. ſi enim a principio fuiſſet nulla. ſicut propter appellationē omiſſam nō tranſiret in rem iu-dicatā: ita nec ꝓpter interpoſitam ⁊ deſertam. de ſen-ten. excō. licet. lib. vj. ⁊ quod ibi no.

diuiſio Caſus ī alio d. helie Cum. ¶ Primo ponit dictū: a quo ſcðo excipit ibi Niſi. Imola. ¶ Caſus. Tu ⁊ ego litigabam co-ram archidiacono Pictauen. ꝓpoſuiſti defenſiones perēptorias ad excludendā intētionē meā. Archidia-conus interlocutus eſt illas defenſiones non debere admitti nec eſſe admittēdas. Appellaſti de archidia-co. ad officialē epī qui cōfirmauit ſniam interlocuto-riā archidiaconi. Scðo appellaſti de officiali epī ad archiepm Burdegalen. q̄ etiā cōfirmauit illas duas ſnias cōtra te latas. certū eſt q̄ tu nō poſſes amplius appellare. Tu reuerſus ad archidiaconū q̄ cognouit ſup principali qui etiā ſniam diffinitiuā tulit cōtra te et iterū ab illa ſnia diffinitiua appellaſti. in cā appel-lationis vis allegare exceptiōes perēptorias q̄ fuerūt repulſe a ƥncipio: querit vtrū poſſis? Dicit Clemēs q̄ nō. niſi repulſe fuerint: q̄ eas proponebas inepte: et nunc in cauſa appellationis ꝓponis rite: q̄ forte al-legabas preſcriptionē: ⁊ nō allegabas bonam fidem. ⁊ titulū: ⁊ ideo archidiaconus illas nō admiſit. Nūc vero ꝓponis bonā fidem ⁊ titulum: ideo poſſunt ad-mitti in cauſa appellationis.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat. ⁊ caſum ponit.

ne a diffinitiua. h. di. Jo. an.

Cum a repulſione exceptionis peremptorie ſecūdo appellās ſuccumbit: non eſt in cauſa appellationis poſtmodum a Ca. vij.

c ¶ Cum. De-terſat caſum du-biū circa decre. vi. e. ti. li. vj. q̄ ta-lis ē. Tui ꝯtra me oppoſuit ex-ceptionē perem-ptoriā q̄ ꝑ iterlo-cutoriā ē repul-ſa. appellauit. ⁊ ꝯfirmata ē ƥma interlocutoria: ⁊ iterū appellauit: ⁊ iterum confirma-ta eſt prima ⁊ ſcða. q̄ nō potuit plus appellare ꝓceſ-ſit in principali ⁊ lata contra ipm diffinitiua appella-uit ab illa: ⁊ i cā hui appellatiōis vult repetere cōtra illā interlocutoriā: ⁊ videbatur q̄ poſſet ꝑ predic. de-cre. cōtrarium hic reſpōdet. vnus tñ caſus excipit.

¶ Glo. ſe. ƥmo dat duas lecturas. et duas remiſſiōes circa illas. ſcðo ꝓſeqt q̄ſtionē opinionē ponēs ⁊ ꝓbat.

d ¶ Repulſione. ꝟbali ꝑ interlocutoriā vt ƥdixi. nō eſt tñ neceſſe in ꝑemptorijs interloq̄. de hoc ſatis ḋ or-di. cog. c. j. Idē tñ in repulſione facti: cū illā nō recipit vel ad vlteriora litis ꝓcedit. e. ti. ex pte. ij. caute tñ fa-cit excipiēs ſi ꝓcurat iterloqui. vt no. in ſpe. de ap. §. qualit. ꝟ. itē q̄ faciat. ⁊ dixi eo. ti. dilecto. Et ꝑ hāc de-cre. ⁊ illā ꝓz q̄ ſnia lata ſup peremptoria interlocuto-ria eſt nō diffinitiua. ⁊ hoc tenebat Gar. in decret. cū pſētes. de elec. ꝟ. inſup. vbi etiā allegabat ad hoc de-cre. cū dilecti. de elec. ⁊ decre. ſua. hoc eo. ti. Ad idē de offi. deleg. ſignificātibus. ⁊ q̄ vt hic patet hec repul-ſio ꝑemptorie nō eſt diffinitiua: ergo nec ꝓnunciatio ꝓ ipſa erit diffinitiua. vbi eñ interlocutoria diffinit ⁊ condēnatoria ⁊ ecōtra. C. de ſentē. ⁊ interlocu. ꝯſes. ff. de re iudi. l. j. vt ꝯriorū ſit eadē diſciplina. xxxij. di. ho-ſpitiolū. ff. de his q̄ ſui vel alie. iur. ſunt. l. j. de accu. q̄ accuſare. Preterea natura diffinitiue eſt q̄ ex ea oria-tur actio in factū ſz a ſentētia lata ſup ꝑemptoria non orit actio: ſed exceptio. ar. in ƥdic. decre. cū dilecti. in fi. C. de re. cre. l. actori. Itē ſi ſnia ſup ꝑemptoria eet ꝓ eo lata eſſet diffinitiua: nō eſſet alia diffinitiua feren-da: cum tñ de neceſſitate ſup ƥncipali voluntate ſup perēptoria ꝓnunciet. de hoc in ƥdic. decre. j. de ordi. cog. Dicebat ergo Gar. q̄ ſiue ſup dilatoria: ſiue ſup peremptoria ſiue ſup eo qð perimit appellationē. i. q̄ appellans nō potuerit appellare ferat ſentētia inter-locutoria eſt. ſecus cū iudex cognoſcēs de appellatio-ne interpoſita diffinitiua ꝓnunciat bene iudicatū et male appellatum/ vel ecōuerſo: tunc enim diffinitiua eſt. C. de ap. eos. ff. de his qui no. infa. l. furti. In effe-ctu tamen fatetur q̄ ſentētia lata ſuper peremptoria q̄ obſtet habet vim diffinitiue. Snia lata ſu ꝑ exce-ptiōe ꝑ empto-ria ē in-terlocu-toria. Actio ī factū orit ex ſnia dif-finiti-ua.

e ¶ Peremptorie. ⁊ ſic parat ƥiudiciū negocio ƥnci-pali: als nō liceret repeti. vt in ƥdic. decre.

¶ Glo. ſe. no. a ꝯrio mouet dubiū. alle. ꝓ ⁊ ꝯ. ⁊ ſoluit.

f ¶ Scðo. Si ergo ſemel tñ appellaſſet ⁊ ſuccubuiſ-ſet nō haberet locum qð hic dr. Si vero ſcðo appellat ſed appellationē nō ꝓſequitur hic videt decre. locum habere. arg. ḋ. ca. ꝑxi. videret cōtra per id qð. j. dicā quod credo vbi renunciat ſpōte: quaſi licet tarde vta-tur iuris conſilio expectando euētum negocij princi-palis. ⁊ ſic nō poſſetenus reſiſtat. vt. j. dicam.

g ¶ Succūbit. ſi ſuccūbit in ſcða appellatione: ergo

Appellare tertio non licet.

tres h3 abet ſentẽtias cõtra ſe. ⁊ ſic a tertia nõ licuit appellare. eo. ti. directe. ⁊ c. ſua nobis. C. ne li. in vna ca. l. vna. ⁊. ea. compi. de re iudi. ca. j.

¶ Glo. ſeq. ponit tria exempla.

a ¶ Diffinitiua. prolata ſiue ꝑ primũ ad quẽ debuit cauſa remitti ex quo fuit ꝓnũciatũ male appellatũ per quaſcũq̃ man⁹. de excep. dilecte. ſiue ꝑ vltimũ q̃ forſan ex vi dilationis in ꝑncipali ꝓceſſit ſiue per aliũ ad quem forte poſt cãm remiſſam ad ꝑmũ fuit in alio articulo bñ appellatũ: ita q̧ expedito appellationis articulo diffinit poſtea principale.

diffinitiua [a] emiſſe audiend⁹ vlteri⁹ ſuꝑ [b] ea. ¶ Niſi tũc rite ꝓpoſita ex eo prius [c] repulſa fuiſſet qꝛ ꝓponebaꝛ inepte [d].

¶ Liber terti⁹ ¶ De vita et hoñeſtate clericoꝝ. ¶ Clemẽs. v. in ↄcil. vieñ. ¶ Punit clericos cõiugatos ⁊ alios perſonaliter ⁊ publice carnificum et tabernarioꝝ officiũ exercẽtes q̃ ꝑ dioceſanos noiati ⁊ ẽtio moniti illõ offm̃ nõ dimittũt vł dimiſſũ reaſſumũt. Excitat ẽt dioceſanos cõtra illos clericos q̃ ſeclares act⁹ exercẽt. Jo. and. Cap. j.

Dioceſanis [e] locoꝝ diſtricte precipimus: vt clericos [f] carnifi

¶ Gloſa ſequens obijcit ⁊ ſoluit.

b ¶ Suꝑ ea perẽptoria ſic ẽtio repulſa. ⁊ ẽ mirabile q̧ nõ appellãs audiꝛ: vt in ꝑdic. decr. ſi. ſed ſcdo appellans ⁊ ſuccũbens nõ: vt hic. cũ ſcda repulſio appellatiõis nõ deberet plus poſſe q̃ appellatiõis omiſſio.

Appellare ſecũdo et ſuccumbere: tãtũ eſt q̃tũ nõ appellare.

Nã ⁊ in appellatiõe a diffinitiua eq̃param⁹ iſta. non appellare/ vel ſcdo appellare et ſuccũbere. ſed l3 iſta eq̃parenꝛ in diffinitiua: in interlocutoria nõ. lata em̃ tali interlocutoria ſm leges nõ debuit: ſ3 ſm canones potuit appellationẽ differre ad euẽtum negocij ꝑnci. primũ pt3. C. de epi. au. l. ij. de iudi. apertiſſimi. C. e. ti. §. ſuꝑ his. ⁊ q̃rũ ap. nõ reci. l. pe. ſcdm pt3 in ꝑdic. decre. vl. ſi q̃ diſtulit iuris ↄceſſio: ⁊ poſtea vict⁹ appellauit ↄ talẽ interlocutoriã audiꝛ: ſ3 ſi poſſeten⁹ interlocutoriã impugnauit. ſ. ſemel. ⁊ iterũ appellãdo ille articulus tã ſolẽniter diſcuſſus vlteri⁹ examinari nõ d3: ex q̃ in ſcda ſuccubuit. ꝑ qd vr̃ q̧ etiã iudex cauſe ꝑncipaꝛ añ diffinitiuã nõ poſſit illã interlocutoriã reuocare: niſi tunc. ſ. in cã appellationis interpoſite a diffinitiua.

c ¶ Prius. in cauſa principali.

¶ Glo. ſeq. ponit quattuor exempla.

d ¶ Inepte. ſi. de iudi. examinata. ff. de flumi. l. j. §. labeo. exẽplũ. petebas hereditatẽ/ vel electiõis cõfirmationẽ. excipiebam te illegitimũ. ⁊ qꝛ nõ ſpecificaui qd debui: ẽtio ſuccubui. qd modo ſpecifico in appellatiõe diffinitiue. ſuꝑ q̃ vide qd ſcripſi q̃ ſiliꝫ ſint legi. ꝑuenit. ſup. j. glo. Ad idẽ faciũt q̃ ſcpſi de elec. dudũ. ij. in ꝑn. Uel ↄ ꝓuiſum poſſeſſione potentẽ excipiebã de crimine: nunc addo infamiã. de accu. accedẽs. Uel cũ tuo cõe confunderet actionẽ tuã excipiebã de preſcriptione: nũc ex primo titulũ. de reſcrip. ca. j. lib. vj. Uel opponebã ꝑemptoriã nõ priuilegiatã. vt lite conteſt. ca. j. lib. vj. in vim dilatorie ad impediẽdũ lit. ↄteſ. ſuccubui primo ſcdo ⁊ tertio. rediens ad iudicẽ principalis cauſe lata diffinitiua: a qua appellaui: illam exceptionẽ in vim peremptorie ꝓponere potero.

Continuatio d. helie

¶ De vita ⁊ honeſtate clericorum. ¶ Uiſum eſt ſupra de iudicijs ⁊ ſingulis ꝑtibus iudicioꝝ. verũ qꝛ clerici in ſacris ↄſtituti debẽt ab iſtis abſtinere. ꝑ. c. vnicũ. ⁊ de ſindi. ⁊. ⁊. de poſtu. ꝑ totũ. ideo poſt illam annectit rubricã ⁊c̃. Uel ſic. Uiſum eſt ſupra de iudicijs et ſingulis partibus iudicioꝝ a quibus clerici debeant abſtinere. Et quia nõ ſolum ab illis debẽt abſtinere: ſed etiam a vita ⁊ moribus malorum debẽt abſtinere; vt preſtent exẽplũ bone vite ceteris. ideo ⁊c̃. Uel ſic. Uiſum eſt ſupra de actibus iudicialibus: nunc videndũ eſt de actib⁹ extraiudicialibus qui cõpetunt tam laicis q̃ clericis. Et qꝛ clerici ſunt digniores: ideo ꝑmittit de actib⁹ cõpetentib⁹ clericis. ⁊ poſtea determinat de actibus cõpetentib⁹ laicis.

Diuiſio

Dioceſanis. Tria facit. precipit: punit: ⁊ excitat. ſecũda ibi: q̃ ſi. tertia ibi aduerſus.

Caſus ſ. alis d. helie

¶ Caſus. ¶ Quidam inuenis cõſtitut⁹ in pñtia romani pontificis/ q̃ſiuit ab eo: verũ omis artes cõpetãt clericis ex debito ſue honeſtatis? Et reſpõdet ro. põti. q̧ non: imo ſi velint euitare penas hic cõtẽtas. ipi debẽt abſtinere ab offõ carnificũ ⁊ ab officio tabernarioꝝ. Et ſpectat ad officiũ dioceſani vt clerici abſtineant ab iſtis officijs. Sed q̃riꝛ quib⁹ penis dioceſani poſſint cõpellere clericos vt abſtineant ab iſtis officijs? Dicit q̧ nõ bñficiati ⁊ non exiſtẽtes in ſacris debẽt moneri vt a talib⁹ officijs deſiſtant. ⁊ ſi nõ deſiſtãt ⁊ ſint ↄiugati. ipſi amittũt duo priuilegia clericalia. videl3 q̧ q̃s ꝟberãdo eos nõ incurrit ſniam excõicatiõis: ⁊ ꝓ crimine poterũt ↄueniri corã iudice ſeculari. Si ipi nõ ſint ↄiugati: ꝑdũt ꝑuilegiũ in rebus ſuis tm̃: qꝛ teneꝛ ſoluere ſubſidia extraordinaria de reb⁹ ſuis. h. d. h. r. ¶ Colligo aliq̃ notabilia. Et ꝑmo

Notabilia.

no. duo officia ꝓpoſito clericali nõ ↄueniẽtia. ſ. officiũ carnificis ⁊ offm̃ tabernarij. ¶ No. q̧ cleric⁹ ↄiugat⁹ ſi exercet illa officia ipſe ꝑdit duo priuilegia clericalia de q̃bus in glo. S3 nõ cõiugati ꝑdũt priuilegiũ quod eis ↄpetit in reb⁹ ſuis. ¶ No. ↄmercijs. cõmerciũ. cõ. cio. i. ſ. . i. plurib⁹ reb⁹ vna vẽditio: vel diuerſarũ rerũ cõmutatio. vt ſi q̃s daret vel ↄmutaret mãtellũ ꝓ cappa: vel ecõuerſo. vñ dr̃ cõmerciũ quaſi cõmutatio merciũ. Jlla ꝟo mirabilis incarnatio Jeſu xp̃i fuit cõmerciũ. quaſi cõmutatio mercium. ſ. diuinitatis ⁊ humanitatis: Nã hõ quodãmodo ↄceſſit deo hũanitatẽ de⁹ homini largit⁹ eſt diuinitatẽ. Deſcẽdit diuinitas aſcẽdit humanitas: ⁊ exaltata eſt ſuꝑ choros angeloꝝ. Unde caniꝛ. O admirabile cõmercium creator generis humani animatũ corpus ſumens ⁊c̃.

Cõmerciũ vnde dr̃.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat ⁊ dubium ſoluit.

e ¶ Dioceſanis. Determinat ⁊ declarat decꝛ. pe. in prin. ⁊ vlti. eo. ti. ⁊ qd no. Guil. in ſpe. de cle. cõiug. ꝟ. ſed nunquid dices. Et no. ꝟbũ dioceſanis. nõ dicit ordinarijs locoꝝ ſicut. ⁊. ea. cõpil. de ſeq̃. poſ. c. j. ꝑ qd videtur q̧ alij ordinarij l3 in loco iuriſditionẽ habeãt: hoc non poſſint inq̃tum hec cõſtitutio nouũ inducit. ⁊ facit quod dicam. J. de iurepa. ca. j. poſt prin.

‡ Adde an hoc ſit indiſtincte verum Cardi. flo. in cle. ſi ꝟ bñficio de pbẽ. Inno. ⁊ Jo. ã. in. c. ab barẽ. ꝟ reſcpt.

¶ Glo. ſe. ſoluit dubiũ de exẽptis circa qd diſtinguit.

f ¶ Clericos. puto q̧ includat etiã exemptos ‡ q̃ delinquerẽt in loco nõ exẽpto: cũ per id ſubſint dioceſanis vbi ꝟo delinq̃rent in loco exẽpto nõ videꝛ q̧ ad illos extẽdaꝛ hec ↄſtitutio: cũ excitet officiũ dioceſanorũ tm̃. ad hoc de offi. ordi. licet. ⁊ ca. pe. maxime quia quando iura iſta volũt dare iuriſditionem ſuper exẽptos hoc exprimunt. vt patet. ⁊. ea. compi. de ſup. negli. prela. ca. vno. cum ſuis concor.

Carnifex vñ dicitur.
a ¶ Carnificū. Carnifex dicitur a carnifico as. qui carnes facit ⁊ vendit: facit de ap. ſignificante. vñ ⁊ homicide ſolent dici carnifices.
¶ Glo. ſeq. dicit vñ dicātur cām ponit ⁊ dubiū ſoluit.
b ¶ Macellarioꝝ. Hi ſic dicunt: qui pecora vel quadrupedia mactant a macello las. qđ eſt mactare. et trucidare. ⁊ ꝓpter horrorem ⁊ vilitatē iſtoꝝ duoꝝ officioꝝ. ſ. macellariorū ⁊ tabernariorū: hoc eſt ſpāliter de his prouiſuꝫ licet multa ſint vilia puta aptare pelles ⁊ coria et his ſimilia tñ conſtitutio locū habet ſolū in expreſſis.

Macellarij q̄ dicant

illā partē. ſ. priuilegiū clericale q̄diu ⁊c̄. multū facit ad id qđ not. de cle. cōiug. ioānes. in. iiij. q. ſed ſi ultrā oīno intēdit ꝑpetuitatē priuationis inducere: vt ſi cōiungatur hic illud ꝟbū ſolū priuilegiū clericale eoipſo amittāt reſultaret cōtrarius intellect⁹. ſiue diſputatio de hac dictione omnino. ff. de fideiuſ. l. grece. ⁋ illud.

cum[a] ſeu macellarioꝝ[b] aut tabernarioꝝ[c] officiū publice[d] ⁊ ꝑſonaliter exercētes nominatim[e] ⁊ tertio[f] moneāt vt ſic ab hmōi officijs infra cōuenientē terminū monentiū ipſoꝝ arbitrio moderandū[g] deſiſtant: ⁊ ꝙ ipā nullo[h] vnq̄ȝ tpe reaſſumāt. ¶ Qui ſi taliter[i] moniti ab his nō deſtiterint aut ipſa (vt premiſſum[k] eſt) exercēdo reſumpſerint[l] q̄ñcūq̄ȝ[m] coniugati omnino[n]: nō cōiugati vero in rebus[o]: ⁊ ſi oīno incedāt vt laici: in ꝑſonis priuilegiū clericale q̄diu[p] premiſſis inſtiterint: eoipſo[q] amittant. Aduerſus ꝟo alios[r] clericos negociationibus vel cōmercijs ſecularib⁹ vel officijs nō cōuenientibus clericali propoſito publice inſiſtentes vel arma portantes ſic canonica ſeruare ſtudeant inſtituta[s] ꝙ et illi ab exceſſibus compeſcātur hmōi: et ipſi de dānabili circa hec negligētia nequeāt reprehendi. Idem.

¶ Premiſſo exordio punit ꝓ. io clericos bñficiatos vtētes publice ꝟgata vł partita veſte. Scđo ſubdiaconos et diaconos. Tertio oēs clericos tōſurā publice cū tali veſte portātes. Quarto habentes dignitatē ꝑſonatū beneficiū curatū ⁊ ſacerdotes ⁊ religioſos publice portātes talē veſtē vel infulā. Quīto punit oēs ꝑdictos vtētes tabardo notabilr breui ītegre foderato. Sexto certas caligas clericis īterdicit. Jo: c. ij.

Quoniam qui abiectis

Taberna vñ dicit.
c ¶ Tabernarioꝝ. Taberna dicta eſt a tabulis que mercib⁹ ſubſternūtur et ꝓprie dicitur domus in qua panis vinum ⁊ carnes cocte vendūtur: talia loca neduꝫ tenere ſed nec ingredi debent clerici. eo. titu. clerici. xliiij. diſtin. clerici.
¶ Gloſa ſeq. ſoluit dubiū ⁊ cōtrario reſpondet.
d ¶ Publice ⁊ perſonaliter. Cōiunctim requirūtur hec duo. ſi ergo occulte vel per aliū hoc exercet: ceſſat pena licet nō culpa: et ſic ſoluitur qđ opponi poſſet de decreta. fundamenta. de elec. lib. vj. ⁋ vt ergo. ⁊ ⁋. ſequen. de decre. mulieres. de ſenten. excō. de regu. qui per alium. de reg. iur. lib. vj. cum concor.

Citatō vna ꝑemptoria non ſufficit vbi ius ternā reqrit.
e ¶ Noīatim. i. ꝓprijs noībus eoꝝ expreſſis: q̄ſi nō ſufficiat diœceſano monere in genere clericos diœceſis ſue vel clericos talis plebanat⁹ vel talis eccl̄ie: ſꝫ monere dꝫ exꝓmēdo illi⁹ vel illoꝝ noīa. ⁊ ꝯcordat. de ſen. excō. ꝯſtitutionē. lib. vj. ⁊ ī. de ſen. excō. grauis. in fi.
f ¶ Tertio. De ſentē. excō. ſacro. ⁊ c. cōſtitutionē. lib. vj. debet ergo habere aliquoꝝ dierū internalla vt ibi dicitur: nec videt hoc ſufficere ꝙ emanaret vnū peremptorium per hanc litteram.
g ¶ Moderandum. de ep. cum ſit romana.
h ¶ Nullo. Si. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. ſicut.
i ¶ Taliter. Scꝫ per diœceſanos nominatim et tertio prefixo termino congruenti.
k ¶ Premiſſum. Scꝫ publice ⁊ perſonaliter.
l ¶ Reſumpſerint. Lapſo termino. hoc dico quia ſi habuiſſent terminum meſis et quinta die dimiſiſſent decimaquinta reaſſumpſiſſent: dūmodo infra terminum poſtea dimiſiſſent non eſſet locus pene.
m ¶ Quandocūq̄ȝ. Quaſi etiā poſt tēpora longiora et eſt ſi. de ordi. cog. c. ij. Joan. and.
¶ Gloſa ſequens litteram exponit duas lecturas ponit ⁊ inducit ſimile.
n ¶ Oīno. ſcꝫ q̄ ad duo priuilegia q̄ poterāt hr̄e per decre. vnicā. de cleri. cōiu. lib. vj. ⁊ ſi hic cōiūgas tollā

o ¶ In rebus. Propꝛijs i. q̄ bus alias gauderēt immunitate. eo. ti. ta. c. vlt. de immu. eccle. c. j. lib. vj.
p ¶ Q̄diu. Recuperabūt ḡ. de ſiſtentes priuilegiū. et facit ꝺ vi. ⁊ hone. cleri. ca. vlti. et qđ ibi dixi poſt Innocē. ibi etiā no. Ber. ⁊ facit quod no. xxxij. di. nullus. ⁊. lxxxj. di. ſi qui ſunt preſbyteri.
q ¶ Eoipſo. Licꝫ ergo ſit neceſſaria monitio nō tñ eſt neceſſaria priuatio concordat de ſen. excō. in audiētia. ⁊ c. cōtingit. ſi. de prebē. extirpāde. de rapto. excōicationi. j. de deci. ca. j. de ſta. mona. attendentes. in fi.
r ¶ Alios. Nō carnifices: et tabernarios.
ſ · ¶ Inſtituta. eo. titu. c. ij. ⁊ c. clerici. ⁊ c. vno. lib. vj. ne cleri. vel mona. c. j. de ſenten. excō. cōtingit.

Quoniā. ¶ Diuidit in. vj. partes vt pꝫ in rubro. ſcđa ibi: ſi ꝟo. tertia ibi: idē q̄ꝗ. q̄rta ibi: dignitatem. quinta ibi: ſed tales. ſexta ibi: hinc inſup. Jmola. — diuiſio

¶ Caſus Uiſum eſt ſupra q̄liter clerici debēt abſtinere a q̄buſdā artib⁹. Sed querit vtrū debeant abſtinere a quibuſdā veſtibus: vel vtrū ſit eis licitū vti quibuſcūq̄ȝ veſtibus. Dicit ꝙ clerici debēt abſtinere a veſte diuerſo colore colorata: ⁊ ſi vtātur publice ipſi incurrūt penas hic cōtētas. Sed queritur nunq̄d poſſint poſſint portare caligas ſcacatas? Dicit ꝙ nō. h. d. h. r. — Caſus ſi alis dñi hec lre.

¶ Colligo aliqua notabilia. Et primo per decentiam exteriorē cognoſcitur honeſtas moꝝ interioꝝ. — Notabilia.
¶ Nota ꝙ clerici prohibentur portare veſtes diuerſis coloribus coloratas. Unde ſi ſint clerici beneficiati ipſo facto ſunt ſuſpēſi a perceptione fructuū ſui beneficij per ſex menſes. Sed ſi non ſunt beneficiati: tūc per ſex menſes ſunt inhabiles ad obtinendum beneficium quodcūq̄ȝ. Si vero ſint in dignitate conſtituti: tunc magis puniuntur. ¶ Nota ꝙ clerici interueniente cauſa ſufficienti. puta cā timoris poſſunt aſſumere veſtes laici. ¶ Nota virgata id eſt viridi. ¶ Nota ſancimus. vt. ſ. in clemen. cū illuſio. de renūciatione. ¶ Nota cēſemus. vt. ſ. in clemē. cauſam. de electione ¶ Nota tonſuram id eſt coronā clericalem de tōdeo. ¶ Nota deferentibus. i. portantibus a defero defers detuli. qđ eſt cōpoſitum de de ⁊ fero fers. vt. ſ. in clemen. ſi ante. de do. ⁊ contuma. ¶ Nota perſonatum.

Perſonatus tus tui. Et perſona ſe.ge. eſt rōnabilis creature indiuidua eſſentia. Et ſm hoc dr ꝑſona: q̄ſi ꝑ ſe vna et eſt ethimologia. Et ſm hoc perſona videt̄ ſpectare ad deitatē. Itē ꝑſona dicit̄ hiſtrio. repreſentator comediarū: q: diuerſis modis ꝑſonat. diuerſas ꝑſonas repreſentando. Et hinc ꝑſona dr in grāmatica ipm ſuppoſitū. q̄n̄qȝ proprietas ſuppoſiti: q̄n̄qȝ proprietas vocis. q̄n̄qȝ vox ipſa. q̄n̄qȝ modus ſignificādi ⁊ q̄n̄qȝ ꝑſonalis ꝓprietas. Itē ꝑſona dicit̄ in eccl'ia qui dignitatem habet pre ceteris. Et hoc ab hiſtrione ſumptū eſt. q̄ diuerſas ꝑſonas repreſentando: diuerſos ſolet accipe ornat⁹ ſcd̄m dignitatē ꝑſone quā hȝ repreſentare. Et hinc tractū eſt vt perſona dicat̄ in eccl'ia q̄ dignitas perſonatus dr. Nā ſcd̄m diuerſos gradus dignitatis perſone diſtinguuntur in eccleſia. Et hinc etiā tractū eſt vt i grāmatica vna ꝑſona dicat̄ prima. alia ſcd̄a. alia tertia. qđ fit rōne dignitatis. Inde venit hic ꝑſonat⁹ tus tui. dignitas vel officiū ꝑſone ſm Hugu. ⁊ hec ꝑſonalitas tatis. ¶ Nota ꝑ decētiam. i. per cōuenientiā habitus q: oēs habitus ſunt conuenientes clericis. ¶ Nota in fine preſertim. id eſt maxime. ¶ Nota ſcacatis ꝙ ſcacatio dicit̄ claudo vel claudico ſiue inequalitas. ⁊ eſt grecū. ⁊ inde ſumptum eſt hoc nomen ſcacatus ta tum. Et dic caligis ſcacatis. id eſt inequalibus. Glo. tractat pro reſiduo.

¶ Gloſa ſeq. dicit ad quid emanauit.

Quoniam. Emanauit executiue ad iura. xxj. q. iiij. per totum. eo. titu. ca. penul.

vestibus ꝓprio cōgruentib⁹[a] ordini alias aſſumere ⁊ in publicō portare rationabili cā ceſſante[b] preſumit: profeſſoꝝ illius ordinis prerogatiua ſe reddit indignū[c]: ꝑſenti cōſtitutione ſancim⁹: ꝙ q̄cūqȝ clericus[d] virgata vel partita[e] veſte publice[f] vtetur[g] (niſi cauſa rōnabilis[h] ſubſit) ſi bn̄ficiatus extiterit: per ſex mēſes[i] a ꝑceptione fructuū beneficiorū[k] q̄ obtinet ſit eoipſo[l] ſuſpēſus[m]. ¶ Si vo bn̄ficiatus nō fuerit in ſacris tamē ordinibus citra ſacerdotiū[n] conſtitutus ꝑ idem tēpus[o] reddat̄ eoipſo inhabilis[p] ad eccleſiaſticum beneficiū obtinendū. ¶ Idē quoqȝ cenſem⁹ de clericis alijs[q] veſtē talē[r] ſimul ⁊ tonſurā[ſ] publice deferentib⁹

a ¶ Cōgruentib⁹. Cōgruētia veſtiū reſpicit nō ſolū clericos de quib⁹ hic ⁊ in iurib⁹ preallegatis: ⁊ monachos de q̄bus. j. de ſta. mo. ne in agro: ſed etiā oēs laicos. xlj. diſtin. § j. ⁊ c. parſimoniā. xxx. di. ſi q̄s virorū. ⁊ variatur ex diuerſitate ſexuū. ea. di. ſi qua mulier.

b ¶ Ceſſante. ſ. eo. deus qui.

c ¶ Indignum. de ſen. excō. in audientia. eo. ti. ſi iudex laicus. lib. vj. ff. de iniur. item apud § ſi q̄s virgines. ⁊ eſt ſi. de ſta. mo. recolentes.

Cleric⁹ eſt qui ꝑmā tōſurā hȝ

d ¶ Clericus. Includit habentē primam tonſuram tantum. de eta. ⁊ quali. ca. cum contingat.

¶ Gloſa ſeq. alle. duas concor. ⁊ dubium ſoluit.

Veſtes virideſ ⁊ rubee ſunt clericis ꝓhibite.

e ¶ Partita. Dicit canō ꝙ diuerſi coloris vel diuerſe partis veſtis eſſe nō dȝ. xx. q. j. c. vlti. in fi. alibi ꝙ veſtis nō dȝ eſſe variata ſericio textutis nec habere variorū colorū ornamēta. xxj. q. iiij. c. j. in fi. Et no. ꝙ licet veſtes rubei ⁊ viridis coloris ꝓhibite ſint clericis. ſ. ca. pe. pene tñ iſtius cōſtitutionis locū habēt ſolum in veſtibus hic expreſſis. ⁊ concor. qđ dixi. ſ. ca. pxi.

f ¶ Publice. Concor. ſ. c. proxi.

¶ Gloſa ſeq. ſoluit dubiū ⁊ ſolutionis obiectionem.

g ¶ Vtet̄. Veſtib⁹ q̄ etiā prius factis publice vti nō poterit ſine hac pena: nec ꝓpter hoc conſtitutio reſpicit ꝑterita. dānat eñ ſolū futurū vſum. ⁊ facit qđ dixi ſ. ea. cōpl. de eta. ⁊ quali. vt hi q̄ in glo. qđ poſteris.

h ¶ Rationabilis. Puta timoris. eo. titu. ca. pe.

i ¶ Mēſes. inchoādos poſt talē publicā delationē.

¶ Gloſa ſeq. queſtionē ſoluit ⁊ rationē reddēs cōtrario reſpondet. inducit ſimile: ⁊ dubium ſoluit.

k ¶ Bn̄ficioꝝ. Olim ꝓpter indefinitā. ō hoc. de elec. vt circa. lib. vj. offendit eñ vniuerſum ſtatū eccl'ie nec min⁹ vnā eccl'iam q̄ aliā. ⁊ ſic ſoluit̄ de ele. ſi cōpromiſſari⁹ § hmōi. et § ſeque. lib. vj. vbi ſpālit̄ offenditur eccl'ia ad quā indign⁹ eligitur vl' ad quā dign⁹ elect⁹ impeditur: ⁊ eſt ſimile. j. de penis ca. j. poſt ꝑn. poſſet autē talis eligere. de electio. cum vinton.

l ¶ Eoipō. hic q̄ nō eſt neceſſaria monitio nec ſnia al. ſ ſ c. pr.

¶ Gloſa ſeq. primo ſoluit tria dubia. ſecundo querit ⁊ ſoluit ⁊ de duobus remittit.

m ¶ Suſpēſus. ſi tñ interim illos perciperet nō eſt irregularis: cū hoc nō ſit expreſſum in iure. de ſen. excōmu. is qui. lib. vj. nec beneficijs priuatus: cū hoc hic nō exprimatur: ſicut in caſu. de elec. c. j § fi. c. cupientes § ceterū. lib. vj. tenetur tñ ad ipſoꝝ reſtitutionē. Sed cui fiet reſtitutio? hic videndū eſt cui accreſcant fructus tēpore ſuſpēſionis: puto ꝙ quotidiane diſtributiones accreſcāt ſocijs. † vt dixi. ſ. ea. cōpt. de eta. ⁊ quali. vt hi qui fructus prebēde vel diſtincti beneficij accreſcāt eccleſie. de cle. nō reſi. c. pe. et ſic intellige qđ no. xcj. diſt. clericus victū. ⁊ qđ no. Inno. de coha. cleri. ſicut. Quid aūt ſi iſti ſuſpēſi nollent interim officiare eccleſiam an interim eligāt vel eligantur? vide qđ no. in prealle. § ceterum. in glo. non ergo.

† Adde tex. i. § ſi eadē res in. ſti. ō ie ga. que no. bar to. in. l. re ꝯiun cti. ff. ō leg. iij.

n ¶ Sacerdotiū. hic ergo eſt ius diuerſum inter ſacerdotium ⁊ alios ſacros ordines. cōcor. liiij. diſt. iii. ex antiquis. ne cle. vel mo. ca. fi.

o ¶ Per idem tempus. Sex menſium.

p ¶ Inhabilis. tenet Guil. in ſpe. ti. ū § ſupeſt. ver. ſed nūq̄d pōt ꝙ legat⁹ ⁊ epūs hāc penā īfligere poſſint ⁊ etiā in ꝑpetuū clerico: ⁊ laico ex cā. ⁊ vides ꝙ i defectū bn̄ficij ſuccedit hec pena inhabilitatis. alibi deficiēte beneficio ſuccedit pena excōicationis. j. de deci. ca. j.

q ¶ Alijs. Qui nec beneficiati ſunt nec in ſacris.

r ¶ Talem. Virgatam vel partitam.

¶ Glo. ſeq. infert ex copula ⁊ arguit. ſcd̄o q̄rit q̄ſtionē declarat: ſoluit opi. ponit tertio ſpālia querit ⁊ ſoluit.

ſ ¶ Et tonſurā. Si ergo veſtē ferant ſine tōſura: nō eſt locus pene ⁊ facit ad ea que no. ⁊ ſcripſi. de apoſt. tue. vides eñ ꝙ ꝯſtitutus in minorib⁹ ſecularib⁹ veſtibus vtēs nō incurrit hanc penā: niſi immiſceat tonſuram. Et q: de tōſura clericorum iura varijs verbis vtūtur: quedā eñ dicūt raſurā in parte ſuperiori ad modū ſphere. xxiij. di. § clerici. ⁊ c. ſeq. dicit̄ aūt ſphera rotunditas vel corpus ſeu ſpacium rotūdum: quedam dicūt coronam ⁊ raſuram. xij. q. j. duo ſunt. quedā tonſurā ⁊ coronā. eo. ti. clerici. de cle. cōiug. c. vlti. ⁊ j. de cele. miſſa. c. j. quedā ſimplr̄ tonſuram. eo. li. clericus. ſi. de cle. cōiug. ioānes. ⁊ c. ex parte. eo. ti. ⁊ vno. lib. vj. ⁊ eo. lib. de biga. altercationis. de ſen. excō. ſi iudex. et hic quid hec verba intendāt videamus. Circa hoc ſciēdū ꝙ clericis deputatis ad diuina miniſteria competit raſura et tonſura in modum corone ratione

Corona tōſura et raſura differētes aliqualit̄ qđ i clericis repreſentant.

Sor= des ſūt in an= gulis. figure: qꝛ corona eſt ſignū regni et perfectionis cū ſit circularis carēs angulo: i ſignū carētie ſordiū: qꝛ vbi angulus: ibi ſordes. ſe ergo ꝛ alios ꝟtutibus regere ꝛ ſordibꝰ mūdare debēt. ꝛ ſic in deo regnabūt. vt in pre dicta decre. duo. ꝑ raſurā aūt ex parte ſuperiori capi li ſubtrahuntur ne mēs ipſoꝝ ꝑ occupatiōes tē= porales retarde tur a cōtēplatio ne miniſterioꝝ diuinoꝝ. Sum= mitas eni capi= tis eſt eminētia mentis. facit de ſa. vnct. ca. vno. ver. in ꝟtice. per ipſiꝰ ergo denu= datiōne mentis releuatio deſi= gnat et qꝛ cōuer ſi miniſterijs di uinis nō occupā tur: ſuperiꝰ non radunt. licet in= ferius tōdeātur qꝛ tpalia depo= nūt. Tōſura ꝟo ex parte inferio ri capillos tōn= det vſqꝫ ad rele= natiōdē ſenſuū ſcʒ viſus ꝛ auditus: ne ſcʒ oculi vel aures impediant. ꝛ eſt ſignū ꝙ preſcindēda ſunt vitia cordis ꝛ corporis: ne intuitū diuinoꝝ impediāt: ꝛ ex his debetur corona celeſtis. vñ dicit canon ꝙ incedere debēt clerici deton ſo capite ꝛ patētibus auribꝰ. xxiij. diſt. c. pe. Ex predi ctis videtur ꝙ ꝓpria raſura reſpiciat partē ſuperiorē quā dicimus clericā. corona circulū capillorum: tonſu ra abſciſionē ipſoꝝ. facit de ſen. excōi. contingit. ij. vbi circūciſio crinibꝰ. Hoſtien. tñ in decre. clerici. eo. ti. vt ibi ſcripſi: qꝺ. ſ. dixi. clericā videtur vocare tōſuram: dicēs ꝙ maiorē tonſurā ꝛ altiorē ꝛ rotundiorē coronā debet habere monachus ꝙ̄ clericus. ꝛ not auit etiā de hoc in ſumma. eo. ti. §. ij. Hec dicta ad diſcutiendū an tonſura cōſiſtat in clerica vel in tonſione criniū: vel in vtroqꝫ: ꝛ ſpecialiter per hoc ad textū an clericꝰ in mi= noribus deferēs talē veſtem cū clerica ꝛ lōgis crinibꝰ vel ecōtra tonſis crinibꝰ ſed ſine clerica incurrat hāc penā. Et in primo caſu ſi clericā caputio vel aliter co= operit: ꝛ in ſcꝺo ſi tonſionē criniū coopertā portat for= te veſtito caputio. certū eſt ꝙ nō eſt locus pene ꝑ ver= bum publice qꝺ reſpicit vtrūqꝫ. ſ. veſtē et tonſurā: re= manet ergo dubiū cū alterū ſolū defert ꝛ publice ege= ret declaratione. ſed credo de mēte ꝙ ſi tantū in publi co exhibet ꝙ videatur clericus cū ea veſte locus ſit pe ne. raro eni vel nunꝙ̄ in capite caputiū. birretum: ca= pellum vel aliquid tale deferens oſtēdit vtrūqꝫ.

Cleri= cus au res ha= beat paten= tes.

¶ Gloſa ſequens no. ad queſtionem diſputatam.

a ¶ Extrinſeci. Hec lr̄a et principiū huiꝰ capl'i ibi in publico portare: facit ad queſtionē olim diſputatā de monacho ꝗ bñ portat habitū ſuū quē tñ cooperit ha= bitu clericoꝝ ſeculariū ꝙ ſit apoſtata: ꝛ ita fuit hic ter minatū ꝛ inducebat decre. pe. eo. ti. de iude. in nonul lis. ꝛ ponitur in mercuria. ſub ti. de apoſtatis.

Inſula dupl'r ſumit. b ¶ Inſulā. ſumit interdū ꝓ corona imperiali. C. de q̄drie. pre. l. ſi. in fi. qñqꝫ ꝓ alba faſciola ſacerdotalis

clericalem. ¶ Dignitatē ꝟo perſonatum ſeu beneficium aliud obtinēs cui cura immi= neat animarū necnō ceteri in ſacerdotio conſtituti: ac reli= gioſi quilibet ꝗs oportet per decentiā habitus extrinſeci[a] morū intrinſecā honeſtatem oſtēdere: ſi (preterꝙ̄ ex cā ra tionabili) publice veſtē ferāt huiuſmodi: aut inſulā[b] ſeu pi leum lineū[c] publice portēt in capite: ſint eo ipſo beneficiati videlʒ a perceptione fructuū beneficioꝝ que obtinēt ſuſpē ſi per annum. Ceteri[d] vero ſa cerdotes et religioſi quilibet per idem tempus[e] reddantur inhabiles ad quodcunqꝫ[f] be= neficium eccleſiaſticum obti= nēdum. ¶ Sed ꝛ tales[g] et ce= teri quicūqꝫ clerici vtētes epi thogio[h] ſeu tabardo fodera= to vſqꝫ ad oram[i] ꝛ ita breui ꝙ veſtis inferior notabiliter vi= deat[k] epithogiū ipſum ſecula res clerici ꝛ religioſi admini= ſtrationē habētes teneantur infra mēſem[l] dare pauperibꝰ Ceteri ꝟo religioſi admini= ſtrationē non habētes: infra idē tēpus illud teneātur ſuis ſuperioribꝰ aſſignare in pios vſus aliquos conuertendū[m]. Alioquin beneficiati ſuſpen= ſionis: ceteri[n] vero inhabili= tatis penas predictas ꝑ idē tēpus[o] ſe nouerint incurriſſe.

capitis: et iō ſubmiſit: ſeu pileū. qꝺ dr̄ a pilis. qꝛ pilos capitis tegit: ꝛ ſtringit. ꝛ no. ꝙ etiā diaconū portantē inſulā nō punit hec cōſtitutio niſi ſit de hic expreſſis. Pileus a pilis dicit.

c ¶ Lineū. Idem puto ſi ſericū qꝺ apud nos multū eſt in vſu. cum maior vel ſaltem eadem ſit ratio.

d ¶ Ceteri. nō beneficiati ꝛ re= ligioſi penā hic expreſſam incur runt vltra penā excōicatiōis: qꝛ ligant pena per aliā conſtitutio nem ne cleri. vel mo. ca. ij. lib. vj.

e ¶ Per idem tēpus. annale.

f ¶ Quodcun qꝫ bñficiū. inclu dit preſtimoniū vel pēſionē quē haberet in titu= lum. facit quod dixi de reſcript. poſtulaſti.

g ¶ Et tales. de quibꝰ prime dictum eſt.

h ¶ Epitho= gio. dictū ab epi qꝺ eſt ſupra. et tego tegis.

i ¶ Oram. ſine aſpiratiōe deſignat finē vel extremi tatē rerū ꝑcipue regionū ꝛ veſtiū. vñ dr̄. j. Reg. xxiiij. ꝙ dauid ꝑcidit orā clamidis Saulis. ij. q. vij. §. de his ꝛ Gen. xlij. Repererūt lora ſaccoꝝ ligatas pecunias ad Heb. xj. Sicut harena q̄ eſt ad orā maris. nō aſpi= ratur etiā qñ ſcribitur ꝓ plurali de os oris. aſpiratur autē qñ deſignat tēpus. vt horam tertie vel none. Ora ſi= ne aſpi ratiōe et cum aſpira= tiōe ꝗd ꝺnotat.

k ¶ Videatur. dicit canon. ꝙ ſuperior veſtis clericoꝝ debet eſſe talaris. i. lōga vſqꝫ ad talos. xxiij. diſt. c. pe. ꝛ ſi breuitatē veſtis ſuperioris diceremꝰ huius cōſtitu= tionis cauſam: videret cōſtitutio locū habere etiā in tali tabardo nō ſic foderato: qꝺ nō credo cū ſit pena= lis et ſic nō extendenda. de elec. ſtatutū. lib. vj.

l ¶ Infra menſem. quia. ſ. dixi vtentes: videtur ꝙ mēſis incipiat poſt inchoationem vſus.

¶ Gloſa ſequens arguit. querit et ſoluit.

m ¶ Conuertēdum. facit ad no. xij. q. j. nō dicatis ꝙ monachus adminiſtratione carens elemoſynā face= re nō poſſit: ſed quid ſi talis monachus erat in ſtudio de licētia abbatis a quo multum diſtat: ſatis puto ꝙ tūc ꝯ̄uis adminiſtrationē nō habeat hāc erogationē facere poſſit: per ea que no. Hoſtien. in ſumma. de pe. ꝛ remiſ. §. quibus ꝛ qualiter. char. pe. ver. quid de fa cietibus elemoſynā. vbi tenet ꝙ monachus qui de li= cētia abbatis eſt in ſtudio vel peregrinatione: poteſt facere gratuitā elemoſynā ꝛ moderatam alle. de offi. delega. preterea. ff. de ꝓcura. ad rem. ꝛ. l. ad legatum ff. de iudi. ſi longius. fortius ergo faciet hanc neceſſa= riam. ꝛ facit quod no. de accu. ex parte. Elemo ſynā fa cere an ſit mo= nachis permiſ ſum.

n ¶ Ceteri vero. non beneficiati.

¶ Gloſa ſequens ponit tres lecturas.

o ¶ Per idem tempus. annale: vt ſic reſpiciat quod prime dictū fuit a ver. dignitatē citra: vel vt reſtrin= gatur pena poteſt intelligi de ſex mēſibus de quibus in prin. dixit. Vel dic diuerſificari penas ꝑdictas. ſcilʒ.

anni ⁊ ſex menſium ſm qualitates diuerſas clericoꝝ de quib⁹ ꝓmiſit vt ſemeſtre locū habeat in his de quibus loquit̃ vſq; ad verſi. dignitatē. annus in aliis.

¶ Gloſa ſequens ſoluit obiectionem ⁊ dubium.

a ¶ Sanctioni. non dicit ꝙ iſte finis ſit ſanctio: ſed addit ſanctioni.

In precedētib⁹ cū ꝯſtitutio eſt penalis. hic nō. hoc dico ꝓpter no.iii. diſt. in fi. ſumme. erit aūt hic loc⁹ pene arbitrarie ex q̃ certa non ſtatuitur de offi. ꝺeleg. de cauſis.

b ¶ Preſertim pro maxime.

c ¶ Caligis. xxiii. di. clerici.

d ¶ Viridib⁹. Iſti colores in ipſorū veſtibus erant prohibiti. eo. ti. ca. pe. ⁊ vide quod ibi ſcripſi.

¶ Huic inſuper adiſcim⁹ ſanctioni[a]: vt clerici preſertim[b] beneficiati caligis[c] ſcacatis rubeis aut viridibus[d] publice non vtantur[e].

¶ De ꝓbēdis et dignitatib⁹.

Clemēs. v. i ꝯcilio Vienēſi.

¶ Clauſula inſerta lr̃is gratioſis ſup dignitate conceſſis per quā ꝓuideri mandat̃: ne aīaꝝ cura ſi dignitati iminet negligat̃: vel ꝑ quam inhibet̃ electionem fieri dignitatis:

e ¶ Vtant̃. Prouidit clemens circa infulas caligas ⁊ veſtes: prouideat ſucceſſor circa ſcarpitulas: quarū perforationem vel inciſionē multiformē ſuperſtitioſa curioſitas apud clericos pullulans adinuenit.

Continuatio d. helie ¶ De prebēdis ⁊ dignitatibus. ¶ Viſum eſt. ſ. de vita ⁊ honeſtate clericorum. verum quia clerici nō poſſunt viuere niſi habeant beneficia ⁊ dignitates vnde cōmode poſſint vitam ſuſtentare. ideo ⁊c̃.

diuiſio (Preſup. d. helie. Si dignitatē. ¶ Duo ſunt dicta. ſcd̃m ibi: ad hoc. ¶ Preſupponēdum eſt qđ habet̃ in. c. cū in illis. eo. ti. in ſexto. qꝛ ad cuius declarationem fuit facta hec clemētina. videlꝫ ꝙ ſi papa mādet prouideri alicui de aliquo beneficio virtute illius mādati nō pōt ꝓuideri de beneficio curato niſi expreſſe fiat mētio de beneficio curato. Scd̃o preſupponendum eſt qđ dicitur in eo. c. cum in illis. ꝙ ſi papa mādet prouideri alicui de aliqua dignitate vel perſonatu virtute illius mandati: nō pōt prouideri de dignitate electiua niſi expreſſe caueatur in litteris de beneficio electiuo.

Caſus lr̃alis dn̄i helye. ¶ Caſus. Habeā vt. ā dignitatē volui habere aliam cuius collatio pertinebat ad papam: qꝛ forte collationē illius dignitatis ſibi reſeruauerat vl̾ vacauerat in curia romana: vel forte impetrauerā ab ipſo iure preuentionis: porrexi p̃ces ſupplicatorias pape vt michi ꝯferret illā dignitatē. ⁊ in precib⁹ ꝯtinebat̃ ꝙ habebā aliā dignitatē: ⁊ petebā diſpenſari ad obtinendā aliā in qua iminebat cura aīaꝝ. papa diſpēſauit in lr̃is nō fuit appoſitū ꝙ t'li dignitati iminebat cura aīarū: ſed tñ appoſita fuit hec clauſula. ꝓuiſo ꝙ cura animarū nullaten⁹ negligat̃. Querit̃ vtrū illa clauſula ſit ſufficiens vt michi ꝓuideat̃ de illo bn̄ficio cui imminet cura animarū? Dicit clemēs ꝙ nō: niſi in litteris ponat̃ talis clauſula. ꝓuideas tali habēti tale bn̄ficiū cui imminet cura animarū de tali bn̄ficio cui etiā imminet cura aīarū. Sed qđ ſi papa mādet ꝙ michi ꝓuideat̃ de dignitate ad cuiuſcūq; collationē ꝓuiſionē vel inſtitutionē ꝑtineat: ⁊ nō dicit electionē: tamē in ꝓhibitione fecit mentionē de electione: ſic dicēdo. Inhibeatis omnib⁹ ad quos ꝑtinet inſtitutio vel electio vt nichil habeāt attentare in ꝑiudiciū noſtri. Querit̃ vtrū virtute illius reſcripti poſſit michi ꝓuideri de dignitate electiua? Dicit ꝙ nō. niſi etiā fuerit facta mētio de dignitate electiua in parte diſpoſitiua reſcripti. Vñ in reſcriptis ap̃licis multe ſunt partes. ſcꝫ ſalutatio. exordiū. narratio. diſpoſitio ⁊ prouiſio. h. d. h. r.

¶ Collige aliqua notabilia. Primo ſūcta glo. ꝙ licet papa in lr̃is gr̃e faciat mentionē de beneficio aliquo incōpatibili nō ꝓpter hoc videt̃ ſecū diſpēſare: ſed ſolū mētionē illius bn̄ficii incōpatibilis hoc operatur ꝙ collatio alteri⁹ nō erit ſurreptitia. c. nō pōt. eo. ti. in. vi. Et hoc verū: niſi papa ꝓprio motu illi concederet bn̄ficium. c. ſi motu. eo. ti. l. vi. immo ſcd̃o impetrās dꝫ petere pape vt ſecū diſpēſet. alſ non poſſet obtinere. (Notabilia.) ¶ Nota ſcd̃o ꝙ impetrās aliud bn̄ficiū debet facere mētionem de qualitate ſui bn̄ficii an fuerit dignitas cui immineat cura animarū vel non.

non facit extendi gratiam ad dignitatem curatam: vel ad quā quis per electionē: aſſumitur. hoc dicit Joannes andree. Capitulum primum.

Si dignitatē[f] habenti de alia prouidere mandemus[g]: diſpēſantes[h] cum eo vt ſimul vtramq; valeat retinere[i] de animarū

¶ Tertio nota differentiā inter litteras gratie ⁊ litteras iuſticie: qꝛ littere gratie vitiātur: et ſunt ipſo iure nulle. ſi fuerūt obtēte per ſurreptionē. Littere ṽo iuſticie non ſunt ipſo iure nulle: ſed veniunt annullande per exceptionem. ca. dilecta. de reſcript. in anti.

¶ Nota ꝙ executor mandati apoſtolici nō pōt alicui ꝓuidere de dignitate electiua niſi fiat expreſſa mētio de dignitate electiua in mādato in parte diſpoſitiua.

¶ Nota [diſpēſantes.] Diſpēſatio eſt iuris cōis ꝑuida relaxatio. vtilitate ſeu neceſſitate penſata: ſm Guil. in ſpec. titu. de diſpēſa. Vel ſic. Diſpēſatio eſt rigoris iuris per eū ad quē ſpectat canonice facta relaxatio. j. q. vii. niſi rigor. ⁊ ca. ſeq. Capitur tamen qñq; diſpenſatio improprie: ſcilꝫ pro iuris declaratione. vt in. c. quintauallis. de iureiurā. Et diſpēſatio venit de diſpēſo ſas. id eſt largiter donare/diuidere/diſtribuere/diſponere/vel deliberare. Nam aliquotiens libere cōceduntur diſpēſando que de iure cōmuni nō cōcederētur. Et credo ꝙ diſpenſare reſpectu pape eſt idē qđ priuilegium dare reſpectu principis.† (Diſpēſatio qđ eſt.)

¶ Gloſa ſeq. dicit quid principium approbet. († Adde de multiplici ſpē diſpēſationis qua poſſit diſpenſare. glo. magiſtra. j. q. j. redditis et aliaꝫ ea. cā. ⁊ q. ⁊ ſi illa.)

f ¶ Si dignitatē. Qđ in ꝓn. dr̃ de diſpēſatione. vſq; ad ver. quāq; tenebat Hoſtiē. de reſcrip. Poſtulaſti. ⁊ Guil. in ſpe. de leg. §. videndū. ver. ſed nūquid nocet.

g ¶ Mandemus. Idem puto ſi ꝓuideat: dū tamen non motu ꝓprio. ſ. ca. iii. cum eadem ſit ratio.

¶ Gloſa ſequens prorogat dictum.

h ¶ Diſpēſantes. Quid ſi nulla fiat diſpēſatio ſup pluralitate: ſed ſolū ꝓuideri mandat̃ de dignitate nō adiecto de cura. poſtea ſubmittit̃ hec clauſula? dicas idem cū eadē ſit ratio. ſed qꝛ clauſula illa poni nō ſolet niſi cū ſit diſpenſatio ſup pluralitate vel ſilis: facit de offi. ordi. c. ordinariꝰ §. ꝓuideat. lib. vi. ideo ſic loquitur. ſimilis. ideo dixi: qꝛ quādo fit ſuper etate ordine vel reſidentia: etiā apponi ſolet hec clauſula: vnde q̃uis in litteris gratie ſup his diſpēſetur adiecta iſta clauſula: gratia tamē non extenditur ad curatam.

i ¶ Retinere. Quod nō poſſet ſine diſpenſatione ex vi expreſſionis. eo. ti. nō poteſt §. ſi. lib. vi. Joan.

¶ Glo. ſeq. ponit tres lecturas: ꝯ tertiā alleg. ⁊ decla rationē poſcit ſub dubio ꝑmā eligēs ⁊ ꝯriſs r̄ndens.

a ¶ Uel alteri. Si intelligas ſcđe: planū eſt q̄ ſequit de gr̄a ſurreptitia. vt eo. ti. c. cū in illis. lib. vj. ſed ſi de prima hoc intelligas. tūc lʒ gr̄a ſit ſurreptitia quo ad diſpenſationem pluralitatis: nō. tn̄ quo ad ꝓuiſionē dignitatis: ex quo ꝓpter illā paras⁹ eſt dimittere primā. Unde ſi mutineñ ſis archidiacon⁹ ipetrat archidiaconatū bononienſem nō curatū vel curatū hoc tn̄ exp̄ſſo: ⁊ diſpenſat cū ipſo ſup vtroq̄ tenendo: licet diſpenſatio pluralitatis non valeat ex quo mutinenſis archidiacon⁹ hʒ curā: ⁊ hoc nō exp̄ſſit propter rationē quā infra dicā ſup ẏbo momēti. videt tn̄ ꝙ valeat impetratio. ita ꝙ ꝑ ipſam mutineñ. dimittēdo cōſequi poſſit boñ. Nō eñ habet in iure exp̄ſſum ꝙ ipetrans qui tenet facere mētionē bn̄ficioꝝ que habʒ. teneat etiā qualitatē eoꝝ exprimere: ſicut nec habet in iure ꝙ teneat exprimere qualis ordo ſit annex⁹ bn̄ficio: vl' q̄titatē redditruū quā hʒ ex vno bn̄ficio vl' pluribus: lʒ beneficia teneātur exprimere. cum ergo per exp̄ſſionē nulla fiat diſpēſatio. ſed ſolum vitat ſurreptio. eo. tit. non pōt. in fi. lib. vj. videt ꝙ valeat impetratio: ex q̄ illud ꝓceſſit: lʒ non exp̄ſſerit illi⁹ curam ſicut valet: lʒ non exp̄ſſerit annexionē ordinis/vel redituū q̄titatē: vt dixi. ⁊ ratio decre. cū in illis adaptat. cū de dignitate cōſequēda querit: nō cū de exp̄mēda.

Diſpēſationē impetrās an teneat de bn̄ficiorum q̄litate mētionem facere.

Nil dicas aliter legendo ꝙ hoc nouū declaret vel inducat hec conſtitutio ꝙ etiā q̄litas cure iminens bn̄ficio q̄ hʒ impetrās: exprimēda ſit in impetratiōe q̄ ꝓbat lr̄a nulli⁹ penit⁹ q̄ ſequit: quaſi hoc ſit de his q̄ poſſent mouere principē ad gr̄am denegandā. fa. eo. ti. q̄uis. ⁊ ca. is cui. j. r̄n. lib. vj. ⁊ q̄ not. Cōpo. de reſcript. capl̄m. in fi. magne glo. ⁊ videt exp̄ſſum. ẟ. ea. cōpi. de offi. or. c. ij. ſi intelligat illđ ſpeciale q̄ ibi ponitur de ſpecialitate q̄ etiā exp̄mat qualitatē cure. et talē exp̄ſſionē cōiter hodie faciūt impetrātes ⁊ caute. Poſſet dari tertia lectura ꝙ mixtura diſpēſationis ⁊ gr̄e ꝓuiſionis in eadē lr̄a cōceſſarū viciet vtrāq̄: q̄ ſi ſegregate forēt valeret ꝓuiſiōis gr̄a vt ꝑmo dicebat. Cōtra hāc facit ẟ reg. iur. vtile. li. vj. ⁊ q̄ ibi no. lʒ eñ ſcđa gr̄a diſpēſationis pēdeat a ꝑma: ⁊ ſic ſit inſeparabilis. ꝑma tn̄ gr̄a. ſ. ꝓuiſiōis bn̄ eſt ſeparabilis a ſcđa. q̄re illa vtilis ꝑ illā inutilem viciari non deberet hoc egeret declaratiōe. i dubio tn̄ placet pria lectura. Ad inducta ſcđo r̄ndetur. primo ad lr̄am ſequentē vt ſtatim dicā. Ad id q̄ allegat de motu ꝑncipis r̄nde per decre. nō pōt. in fi. ſupius alleg. in decr̄. is cui. ſm cū primo tenebat: ⁊ ideo primū eſſe debuit nō curatū ſi eñ primū dimitteret: cura nō obſtaret vt ibi. j. r̄n. decre. ij. de offi. ordi. requirit ſpālem mentionem bn̄ficij: vt nō ſufficiat generalis. ⁊ eſt ꝓ hoſtiē. cōtra Cōpo. in his que no. de reſcrip. in noſtra. in fi. ſed non requirit expreſſionem qualitatis: vt ſuperius dixi.

cura q̄ illis vel alteri[a] earum imminet nō habita mētione gratia hmōi velut ſurreptitia nulli⁹ penit⁹ eſt momēti[c] q̄q̄ ꝯfect⁹ ſup ea lr̄is ſit iſertū[d] ꝙ aiarū[e] cura (ſi dignitatibus[f] ipſis vl' alt'i eaꝝ imineat) nſtaten⁹ negligat. Ad hoc ſi alicui ꝓuideri mādem⁹ de dignitate[g] ad cuiuſcūq̄ vl' q̄rūcūq̄ collationē ꝓuiſionē ſeu quāuis[h] diſpōnē aliā i certa[i]

e ¶ Momēti. hoc tenebat hoſti. in ꝑdic. decr̄. poſtulaſti. reddēs rōnē ꝙ circa pluralitatē i ꝑſonatu cū cura duo ſunt ipedimēta. ſ. ꝑſonat⁹ ⁊ cura. e. ti. de mlta. ſublato ꝑ ꝑmo ipedimēto. ſ. ꝑſonat⁹: remanet ſcđm. ſ. cure: vt ibi ſcripſi. ⁊ idē Guil. in pre. ẏ. ſed nunquid.

d ¶ Inſertum q̄ ſumi pōt ex decre. ẟ offi. or. ordinarij. ⸿. pro uideat. lib. vj.

e ¶ Aiarū cura. hoc inducebat dubiū q̄ſi ꝑ hoc ẟ curato papa ꝓuideret voluerit ⁊ ſufficiat quacūq̄ ꝑte lr̄e talis volūtas appareat vt ſic finis trahat ad principiū. facit de ap. ſcđo requis. cū ꝯcor. de reſcꝑ. olim. ſicut ſufficit q̄cunq̄ ꝑte actoꝝ. certificet ſn̄ia. C. de ſent. q̄ ſi. cer. quāti. l. iij. ſed hec clauſula nō ponit ad gr̄am augendā: vt. j. ꝓxi. r̄n. ſed ad indēnitatē dignitatis i executiōe ſeruādā: nec ſonat in conditionē ꝓuiſionis vel q̄litatis exp̄ſſionis: ſed poti⁹ in monitiōe. vnde valeret ꝓuiſio hac monitiōe non ſeruata: vt nō. eo. ti. nō pōt. ij. r̄n. lib. vj.

Sn̄ia in q̄rū ꝙ ꝑte actoꝝ certificari poteſt.

f ¶ Si dignitatib⁹. quid ſi nō ponit/ſi. puta ꝙ dicit ꝓuiſo ꝙ animarū cura dignitatib⁹ imminēs nullatenus negligatur. Idem puto ꝑ id q̄ ꝓxi. dixi. item intelligitur imminens. l. ſi qua imminet.

g ¶ De dignitate. decret. etiā cū in illis. eo. ti. ij. r̄n. loquit de dignitate vl' ꝑſonatu. ⁊ ibi in. iij. r̄n. ꝙ de bn̄ficio loquit de electione nō repetit. declarari vellē an in bn̄ficijs minorib⁹ q̄b⁹ ꝑ electionē ⁊ cōfirmationē ꝓuideretur locū habeant hec iura: cōiter tenet ꝙ ſic. ⁊ facit. j. de relig. do. ca. ij. ij. r̄nſo. in prin.

¶ Glo. ſeq. ponit opi. ⁊ ꝯriū ꝯſiliū ⁊ duas ipſi⁹ rōnes. Scđo mouet dubiū. ponit opi. ꝯ quā alle. ⁊ r̄ndet.

h ¶ Quāuis. Iſtud ẏ. nō eſt in decr̄. cū in illis. ꝑ q̄ q̄dā dicebāt ipetrātes ad hoc vt aliquid adderet electionē includi. Iādudū ꝯſuluerā ꝯriū in quadā cā florētina. illa rōne: q̄ cū regularit i iure idefinita eq̄pollea t vniuerſali. de q̄ no. de elec. vt circa. li. vj. illđ ẏbū nihil addet. Itē q̄ cū ꝑ decre. cū in illis. ẏbū diſpoſitionis nō includat electionē: q̄ſi diuerſe ſint ſpēs vniuerſale adiectū illi ſpeciei q̄uis illā āpliſicret: tn̄ aliā nō includet: maxime in hoc caſu q̄ de materia reſtringibili loq̄mur. vt ibi i ſcđo ⸿. mō vides hoc hic approbatū. Uidi etiā dubitari ſi null⁹ iſtoꝝ modoꝝ exp̄matur q̄ ſimplr̄ mādat ꝓuideri de dignitate vel ꝑma q̄ vacabit vel quā duxerit acceptādā: nunq̄d includat dignitas cui ꝓuidet ꝑ electionē: ⁊ tenēt aliqui ꝙ hoc caſu ita veniet mod⁹ electiōis ſicut q̄uis ali⁹: ex q̄ nullus exprimit: cū illa decre. ⁊ iſta nō dicāt modum electiōis nō includi niſi exp̄mat: ſʒ dicūt vno caſuū exp̄ſſo aliū nō venire. Cōtradicere vr̄ finis hui⁹ cap. Sed reſpōderi pōt ꝙ reſpicit caſum narratū: vt ibi dicam.

Indefinita eq̄pollet vniuerſali.

Mādatū hns vt ſibi ꝓuideat ẟ dignitate: an. poſſit dignitatē electiuam obtinere.

¶ Glo. ſeq. de ꝓpoſitione in/duo dicta ponit ⁊ opi. cōtra primam. in fi. infert contra opinionem.

i ¶ Incerta. De iſto eſſiſcias ꝙ Ioā. mo. no. de re. iur. in gn̄ali. lib. vj. ⁊ Archidia. eo. lib. conceſ. preben. ne captande. clementē quartum terminaſſe auctoritate ſumpta. de lib. ij. regū. xij. ca. ⁊. iij. q. vij. ⸿. viti. de illo qui habebat vnicam ouem. ⁊ ex. l. illicitas ⸿. ne tenuis. ff. de offi. preſi. de illo qui habebat vnicū lumē. ⁊ ꝙ cū ſcribit alicui prouideri de dignitate in aliqua eccl'ia: ⁊ nō eſt ibi niſi vnica ⁊ ꝑncipalis: illa non debetur. ⁊ ſit etiam ratio: quia prouidere de illa dignitate non eſt ꝓuidere in eccl'ia: ſed de eccleſia alleg. etiam vt ſibi

Impetrans gr̄am a papa

Null⁹ eſt vniuerſale negatiuum.

b ¶ Nulli⁹. vniuerſale negatiuū eſt. et adhuc ſubmittit penit⁹ ⁊ facit ad ſupius dicta: q̄bus tn̄ nō obſtabit hec lr̄a: ſi dicas gr̄a. ſ. ſup pluralitate cōceſſa. fecit eñ mētionē. ẟ. de mādato ꝓuiſiōis ⁊ de gr̄a diſpēſatiōis primū ꝯſiſtit in gr̄a faciēda. ſcđm in iā facta. fa. q̄ no. de prebend. ſi cui. lib. vj. in viti. glo. vel ſi expo nas alteri de ſcđa: vt ibi dixi. in prin. glo.

prouideat̃ ð dignitate in aliq̄ eccleſia ſi in illa nō ē niſi vnica ⁊ p̄ncipalis dignitas an illā poſſit obtinere.

deciſam decre. vi. eo. ti. ⁊ facit qḋ no. de off. lega. c. pe. in glo. ij. lib. vj. dicit etiā ibi. Jo. mo. ⁊ Archi. e. ti. ſi p clericis. li. vj. Bonifa. viij. p̄nūciaſſe l forma pauperū q cū ſcribit alicui de aliquo bñficio l eccleſia puideri non ſit ibi niſi vnicū vel ſcribit ad collationē alicui⁹ q̄ nō ꝯfert niſi vnicū de illo puideri nō poterit cū illō in aliq̄ ſit relatiuum ſuppo nēs diuerſitatē circa p̄mū tñ te ferr Archi. in ad di. q quidā magni viri tenēt cōtrariū p decr. e. tit. q̄uis. li. vj. ð ꝯcel. p̄bē. nulla. viij. qō. j. ſcire. q̄ ad ſupficiem facit de ſymo. c. fi. et faciūt p̄dicta ꝯ Joā. mo. ⁊ Archi. in his q̄ not. de elec. q̄ ſic. li. vj. q̄ dicit decr. illā q ſtatuit tēpus p̄ntāde electionis ⁊ p̄ſentande ⁊ petēde cōfirmatiōis locū habere ſolū in p̄ncipalibus p̄laturis eccleſiarū: ⁊ tñ tex. ibi dicit electio in aliqua eccl'ia celebrata. contrariū etiā probatur ibi. §. fi. dum dicit quiuis electus.

ecclesia[a] ptinēte quam infra mēſem[b] duxerit acceptandā inhibētes illi vel illis ad quū collationē prouiſionē ſeu electionē[c] dignitates in ipſa eccleſia ptinere noſcunt: ne interim[d] ad collationē ipſarum ſeu puiſionē pcedāt vel quē q̄ eligant ad eaſdē de dignitate ad quā conſueuit[e] quis p electionē aſſumi ipetrāti nō poterit puideri: cū[f] in cōceſſione gratie[g] (ad quē non augendā ſed exequēdā debēt q̄ de inhibitione ſequuntur referri) nullā de electione fecerim⁹ mentionē. I dē.

a ¶ Eccl'ia. dioceſi vel puincia: cū ſit eadē ratio.
b ¶ Mēſem. ſolet dici l lr̃is a noticia vacatiōis. vt. J. ti. j. c. vno. ⁊ qñ tūc icipiat mēſis currē ibi habes. in fi.
c ¶ Seu electionem. hoc inducebat dubium.
d ¶ Interim. ſ. infra menſem acceptationis.
e ¶ Conſueuit. vide qḋ dicā. J. ca. pe. in glo. ꝯiunge.
f ¶ Cum. pro quia: redditiuum cauſe. ⁊ iūge hic litteram. nullam ⁊c. que eſt in fi.
g ¶ Gratie. ſuperius narrate. ſ. que certos modos habebat expreſſos.

diuiſio Caſus lr̃alis ð. helie

Per lr̃as. ¶ Pōit dictū q̄ excipit ibi: niſi. Jmola.
¶ Caſus. papa mādauit reuerēdo in xp̄o pr̃i ⁊ dño dño Joāni cordis diuina fauēte gr̃a Bituriceñ. archiepō vt mihi q̄ erā de ſua dioceſi puideret de bñficio p̄lo vacaturo ſub hac forma: ſiue eſſet dignitas vel p̄ſonat⁹ vel ei imineret cura aiarū: ſiue aliud bñficiū ad qḋ q̄s cōſueuerit aſſumi p electionē: ſiue quodcūq̄ aliud bñficiū eccl'iaſticū. Uacauit hoſpitale vel elemoſynaria vl' leproſaria. Querit vtrū iſta loca pia cōprehēdant ſub illa clauſula? Dicit q nō: niſi expſſe fuerit dictū de iſtis loc̃. nec ſufficit clauſula gñalis ſiue cuiuſcūq̄ cōditionis fuerit illud bñficiū eccl'iaſticū: etiā poſito q illa loca pia haberēt iura ſpūalia: puta decimas/ſepulturas. h. d. h. r. ¶ Collige aliq̄ notabilia. Primo no. q in materia odioſa appellatiōe bñficij eccl'iaſtici nō veniunt iſta loca pia de q̄bus in lr̃a iſta ð̃. Et inſurgit iſtud odiū: q̄ iſta loca pia ſunt ambitioſa. Jtē vt euitet votū captande mortis. ¶ Nota q ad hoc vt iſta loca pia cōphendant ſub gr̃a nō ſufficit mētio ſub clauſula gñali cuiuſcūq̄ conditionis ſit bñficiū eccl'iaſticū: ſed opꝫ q de illis fiat mētio expſſa hoc modo ſiue ſint hoſpitalia vel elemoſynarie/vl' leproſarie. ¶ Nota textū [directas] id eſt miſſas. ⁊ venit a dirigo gis. direxi quaſi in diuerſam ptē rego. Et ð̃ a di/⁊ rego gis. ⁊ cor. ri. Uñ dirige greſſus meos. i.

Nota bilia.

dirige vñ ð̃.

rege greſſus. i. paſſus meos.
h ¶ Legatis. de latere p decre. ſ. de offi. lega. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. cū ſcḋa ſequēti ſoluit duo dubia.
i ¶ Sup puiſione. ſatis videret idem in lr̃is q̄ emanāt ſup reſeruatiōe fructuū bñficiorū vt talia in illis non includātur niſi expmat per rationem quā. J. dicam.

¶ Re. ſup puiſione clericorū nō includūt hoſpitalia ⁊ loca ſimilia ⁊ habētia iura ſpūalia: niſi id exprimat. h. d. Joan. an.

Capitulum. ij.

Per lr̃as a ſede apoſtolica vel legat[h] ipſi⁹ ſuper prouiſiōe[i] quorūlibet clericorū directas[k] de xenodochijs[l] leproſarijs elemoſynarijs[m] ſeu hoſpitalibus (etiam ſi eccleſias[n] vel capellas decimas[o] aut alia ſpiritualia[p] iura noſcantur habere) nulli poſſe decernim⁹[q] prouideri[r]

k ¶ Directas. intelligā etiā p p̄lo motu: nam mot⁹ ppri⁹ non ampliat gratiā vel vim v̄borū: lꝫ excludat ſurreptionē et⁹ ex quo ſcribit. J. c. j.
l ¶ Xenodochijs. ð reli. do. c. ij. ⁊ varia nomina taliū locorū vide. xxiij. q. vi. ca. tributum §. ſancimus. et ibi de hoc. ⁊. j. q. vij. ſi quis oēm. ad fi. in autē. de alle. ⁊ emphi. trac. in p̄n. col. ix. ⁊ de ec. ti. §. fi. ea. colla.
m ¶ Elemoſynarijs. In multis locis hoſpitalia vocant elemoſynarie. in aliq̄b⁹ dom⁹ dei. de ap. dilecti. multa ēt monaſteria ſine certo loco hoſpitalitatis habēt talia officia elemoſynariorū: ⁊ cū oīa iſta deputata ad certū vſum ad aliū vſum ſine pape licentia couerti nō debeāt. J. de reli. do. c. ij. poſt p̄n. merito nō cōphendunt ſub lr̃is bñficialib⁹/qua rōne id puto ð fabricis
¶ Gloſa ſeq. ponit rōnē quā determinat. ſcḋo diuidit quattuor membra. ⁊ in tertio diſtinguit.

Elemoſinaria hoſpitale et dom⁹ dei idē

n ¶ Eccleſias. q̄ talia ſunt loca religioſa. qḋ intelligas ſi auctē epi ad hoc ſunt inſtituta. de relig. do. ad hec. ⁊ ideo talia ſpūalia poſſunt illis accedere. ⁊ facit quod ſcripſi poſt Jnno. ⁊ Hoſti. de iurepa. ex litteris Et aduerte: q̄ ſi hoſpitale ſit p̄ncipale cui accedit eccleſia vel capella: p lr̃as tales non debet. vt hic. ſi v̄o cōuertas q eccl'ia ſit principale habēs annexū hoſpitale: tunc nō puto hoc locū hr̃e: ſed tūc iure acceſſoriū veniet qḋ principaliter nō ventret. bñ fa. e. ti. ſup eo. lib. vj. de reg. iur. acceſſoriū. et qḋ ibi no. Quid in dubio: vt q̄ extat hoſpitale ⁊ eccl'ia ⁊ neſcit qḋ ſit principale: ⁊ qḋ acceſſoriū? So. ſi apparet poſſeſſio ⁊ denominatio p quā poſſum⁹ alterū preeligere illud ſequamur. eo. tit. cū de beneficio. lib. vj. de pbat. p tuas. cū ſimilibus. ſed ſi nō apparet: repellā impetrantē. conſtat enim de hoſpitali: nec conſtat illud acceſſoriū eccleſie: nā ⁊ ſi hoſpitale et eccleſia eſſent annexa: ita q neutrū principale: puto hāc decre. locū hr̃e p nota. ne ſe. vacan. ca. j. facit qḋ no. de ꝯceſ. preben. ſi capitulo. lib. vj. in glo. quero. in fi.

Acceſſoriū iure venit qḋ p̄ncipaliter nō veniret.

o ¶ Decimas. i. ius pcipiendi decimas. An aūt de redditib⁹ horum locorū debeat ſolui decima: habet in declarationib⁹ de quibus dicam. J. de deci. ca. ij.
p ¶ Spiritualia. vt cimiterium ⁊ ius funerādi. J. de religio. do. quia contingit. in fi.
q ¶ Decernimus. Uidetur ergo eſſe ius nouum. et hic incipe conſtructum.
¶ Glo. ſe. q̄rit ⁊ ſoluit. ſcḋo q̄rit ⁊ remittit.
r ¶ Prouideri. Unde nec hodie talia clericis ſecula

hoſpitalia clericis ſeculari bus in bñficiũ dari nõ poſſũt. ribus i bñficiũ dari pñt.j.de reli. do.c.ij.ij.rñſo.in pñ. Sed eſt dubiũ an i duob⁹ caſib⁹ ibi exceptis i ver.niſi fundatiõe ꝛc̃.locũ habeat hec decre.ꝛ puto ꝙ ſic:cum gñaliter loquat.nec ſequit ſi ꝯcedi põt illis caſib⁹ i bñficiũ.ergo includant in lr̃is.tolle inſtãtiã.ſ.c.pxi.co. titu.cõiuis.j.lib. vj.ſicut ꝭ certe dignitates ſunt in lr̃is bñficialib⁹ exprimẽde:ſic ꝛ iſta ad hoc vt talia in lr̃is icludãtur ꝛ tũc fcrã expreſſiõe taliũ debebũtur ſolũ in illis caſib⁹:niſi i expſſione appareat papã amplius voluiſſe. Et nũquid cũ beneficijs permutari poſſint:dicam.j.de re.permu.c.vno.

ſcđm bñficium eſt litigioſum.tunc corã tabellione debet ꝓteſtari ꝙ habita pacifica poſſeſſione illi⁹ ſecũdi bñficij.ipſe nõ intẽdit tale primũ bñficiũ retinere ſed intendit reſignare illud in manibus alicuius tertij.
¶ Gloſa ſequẽs dicit quid approbat ꝛ conqueritur.

¶ Niſi hoc i apoſtolicis[a] litteris[b] caueat expreſſe[c]. Idem.
¶ Quo caſu vacat vna dignitas per receptionẽ alteri⁹ vacant etiã plures. Capl'm.iij.

SI plures[d] obtinẽs[e] dignitates[f] aliam dignitatem aut beneficium curam animarũ habens acceperit diſpẽſatione ſup[g] hoc legitime non obtenta: eius[h] poſſeſſione adepta[i] pacifice dignitates quas prius habebat ipſo facto vacare[k] cenſemus.

Eccleſiã. patroni laici legatus cõferre nõ põt ſed bñ papa. a ¶ Apoſtolicis. No. ꝙ nõ repent delegatis et hoc forſan ꝑ id qđ dixi in glo.pxi. Et eſt ſi.qꝛ legatus non cõfert eccleſiã ſpectantẽ ad preſentationẽ laici patroni:quã tñ papa confert de iurepa.cũ dilectus.de offi. leg.dilectus:qđ intelligas hoc expreſſo:vt ibi dixi.ergo ſit circa iſta reſtricta poteſtas legatoꝝ:ꝛ circa alia de offi.lega.c.penul.ꝛ antepenul.lib.vj.
b ¶ Lr̃is.ꝓbatio ꝭ teſtiũ vel alia nõ ſufficeret i hoc caſu.facit qđ no.eo.ti.ſi motu ꝓprio.li.vj.in vlti.glo.
c ¶ Expreſſe. Per qđ ſufficere nõ videtur ꝟba generalia vt ꝙ de quibuſcũꝗ beneficijs dignitatib⁹ perſonatibus officijs ꝛc̃.ꝛ facit.ſ.ea.cõpil.de offi.ordi.c.ij.
diuiſio SI plures. ¶ Ponit dictum ad qđ adducit ſimile. ſecunda ibi:ſicut.Imola.
Preſup.d.helye. ¶ Preſuppõendũ eſt illud qđ dictũ eſt in.c.de multa.eo.ti.in an. videlꝫ ꝙ ſi alicui obtinẽti dignitatẽ vl'pſonatũ vl'eccl'iaꝫ ꝓrochialẽ ꝯferat aliud ſile bñficiũ incõpatibile ꝛ accipiat poſſeſſionẽ pacificã illi⁹ nũc vacat ipſo iure primũ. ita ꝙ collator poterit illud ꝯferre.
Caſus ſcđm dñi helye. ¶ Caſus Ex diſpenſatione tenebã duas dignitates: vel duos pſonat⁹: vel duas eccl'ias parrochiales vel vnã dignitatẽ ꝛ vnã eccl'iam parrochialẽ vel pſonatũ ꝛ vnã dignitatẽ: vel duo bñficia incõpatibilia fuit mihi collatũ tertiũ bñficiuꝫ ſile. Iſtud tertiũ acceptaui et adept⁹ fui poſſeſſionẽ pacificã. Queritur vtrũ duo beneficia ſuperiora que obtinebã vacent ipſo iure vel vtrũ tñ vnũ ex illis? Dicit clemẽs papa ꝙ duo prima bñficia vacant ipſo iure.ſicut ſi tenerẽ tñ vnũ ſine diſpẽſatione.ꝑ adeptionẽ alteri⁹ ſilis bñficij vacat primũ ipſo iure.ꝑ dictũ.c.de multa.eo.ti.in an.h.d.h.r.
Notabilia. ¶ Colligo aliq̃ notabilia. Et p̃mo iuncta glo.ꝙ q̃s nõ põt obtinere duo bñficia incõpatibilia ſine diſpẽſatione.tñ epũs poſſet diſpẽſare in duab⁹ dignitatibus.nõ autẽ in duab⁹ eccl'ijs ꝓrochialib⁹. De hac materia vide Panor.in.c.ꝺ multa.de p̃bẽ.in an. ¶ Nota ꝙ bñficia q̃ requirũt reſidentiã pſone dñr incõpatibilia:qꝛ nemo põt eſſe i duob⁹ locis ſimul ꝛ ſemel natur aliter.
¶ No. ꝙ ſi alicui habẽti duo bñficia incõpatibilia ex diſpẽſatione cõferatur tertiũ: ꝛ habuerit pacificã poſſeſſionẽ illi⁹ tertij.ipſo facto vacãt duo p̃ma. Vñ diſpẽſat⁹ ad duo bñficia incõpatibilia: ſua diſpẽſatio nõ ſe extẽdit niſi ad duo bñficia que primo obtinebat.c. nõ põt.eo.ti.in.vj.ꝛ ſi vellet dimittẽ vnũ ꝛ aliud acceptare nõ poſſet: niſi illud caueatur in ſua diſpẽſatione ꝙ poſſit dimittere vnũ vel ambo et aliud acceptare. tũc dꝫ eligere vnũ de duob⁹ p̃mis:qđ ſi detur ſibi ipſe nõ dꝫ acceptare aliud:ſed pri⁹ dꝫ dimittere vnũ de obtẽtis. Sed ſi nolit ſe ponere in iſto periculo: quia forte

d ¶ Supples.approbat qđ no.eo.po.ꝺ elec.dudũ.ij.ad fi.et guil.ponens ad lr̃am ipſi⁹ ꝟba in ſpe.titu.ij.§.videdũ ver.qđ ſi habẽs duos.et Io.mo.de offi.ordi.c.ordinarij.lib.vj.ꝛ Archid.i decre.nõ põt.eo.ti.li.vj.debuiſſet clari⁹ formari.vt.j.dicã.
e ¶ Obtinens. Per ſufficientem diſpenſationem:vt aliqua ſit dubitatio.
f ¶ Dignitates. Perſonatus vel beneficia curata: vel alterum cum altero:cum ſit eadem ratio.
g ¶ Super hoc. Sꝫ ſuper illa vel illis retinẽdo vna cum primis:vel cum altera primarum.
h ¶ Eius. Dignitatis vel bñficij curati vltimo collati et acceptati.
¶ Gloſa ſeq.prolo gat ꝓbat ꝛ determinat.
i ¶ Adepta.idẽ vꝫ ſi ꝑ eũ ſtaret q̃min⁹ adipiſceref.eo.ti.lꝫ epũs.ꝺ ele.ꝯmiſſa.li.vj.qđ ꝓbat ſilitudo q̃ ſeq̃f hoc veꝝ.q̃n tenet collatio vltimi ſec⁹ ſi non teneret: qꝛ tũc abſtinẽdo a poſſeſſiõe penã iſtã euaderet vt.j.dicã.
¶ Glo.ſe.p̃mo ſoluit obiectio.ſupfluitatis.ſcđo ponit duas opi.reprobatas et ipſarũ iurib⁹ rñdet tertio mouet ꝛ aperit dubiũ:ponit opi.ꝛ diſtinguẽdo ſoluit.
k ¶ Vacare. Si itelligas de his q̃ ꝑ diſpẽſatiõeꝫ habebanf videbaf expeditũ.eo.ti.nõ põt.li.vj.ij.rñ.inꝗtũ df ꝙ diſpenſatio data ſup duob⁹ intelligif de p̃mis duob⁹.ꝭ tertiũ in locũ primi vel ſcđi ſurrogare nõ põt ſed qꝛ poterat etiã notatim ſup illis diſpẽſatũ eſſe ſilꝫ ſup tali ꝛ tali bñficio ꝛ dignitate. quẽ caſum.§.ille nõ ꝯtingebat vtilis fuit hec declaratio. Et videbaf q̃buſdã ꝙ nõ vacarẽt:ſed princeps deberet eligẽ qđ ex primis dimitti volebat.arg.ff.ꝺ excu.tu.l.vj.q̃ incipit: ſi duas.alijs videbaf ꝙ ipſe idẽ ꝓrius eligeret ꝑ decr.p̃terea.eo.ti.ꝛ.c.referẽte:expeditũ ẽ ꝙ vacãt oẽs prime. Ad.l.p̃dictã rñdebat Cõp.ꝙ lꝫ q̃s plurib⁹ tutelis grauari nõ debeat:ꝑ vni⁹ tñ receptionẽ nõ vacat altera. Ad decretales rñdebat ꝙ correcte ſunt ꝑ decre.de multa.ꝛ hec ſatis ſunt plana. Sed remanet dubiũ ſatis forte:nunq̃d valeat collatio vltimi:hoc dico ꝓpter decre.ordinarij.ꝺ offi.ordi.li.vj.vbi df qđ habẽti pluralitatẽ taliũ etiã cũ diſpẽſatiõe ſufficiẽti nõ põt aliud tale ꝯferri:niſi diſpẽſatio etiã extẽdaf ad illud:vl'niſi prius habita reſignet ꝛ vitiat collationẽ aliter factaꝫ ꝛ facit qđ ibi no.poſt Gar. in vlti.glo. et forte fuit hoc dubiũ hui⁹ decre.cũ eñi illa decre.ordinarij. dicat collationẽ vltimi nulli⁹ eſſe momẽti.ꝭ ꝑ eã nõ vacat prima Sed in p̃di.decr.nõ põt. Archi.tenet ꝙ nõ valet collatio vltimi.nichilomin⁹ vacat p̃ma ex q̃ poſſeſſionẽ habuit vltimi ad hoc eo.ti.cũ q̃.li.vj.et ſic df ꝑ magnũ virũ ꝓnũciatũ in curia:cõtra quã tñ ꝓnũciationẽ refert ꝙ pẽdebat appellatio. hoc declarare ꝓcuraſſem ſi cõpoſitorib⁹ adheſiſſem. Puto tamẽ ꝙ ſi habenti vnum curatum confertur ſecundum tale: valeat collatio ſecundi:ꝛ ex quo ſtat ꝑ eum quomin⁹ habeat poſſeſſionem ſecundi vacat primũ. Si vero habẽti plura tali ꝫ ex diſpenſatione ſufficienti cõfertur aliud tale valeat

Diſpẽſatio ſuꝑ duobus beneficijs itelligitur de duob⁹ primis.

Beneficioꝝ incõpatibilium pluralitatẽ habẽti an poſſit aliud tale cõferri.

collatio ſi diſpenſatio ſufficiēs eſt etiā quo ad illud. ⁊ tūc de vacatione nō querim⁹. Si ṽo diſpēſatio ad hoc vltimū nō iuuat: dico q̄ ſi dimiſit primā ante collationē vltimi valuit ipſius collatio: nec tūc etiam de vacatione iuris querim⁹. Si ṽo nō dimiſit: collatio vltimi nō valuit. tñ per acceptionē non ꝑdit primā: imo illa retinet: ſʒ ſano viſus ꝯſilio videns collationē vltimi non valere ipſi⁹ poſſeſſionē nō apprehendat: vt ſic humanitas iuſte penitudinis nō auferaf. ij.q.vj. ſi q̄s libellos. de ap. cū ceſſante. ⁊ facit no. de cle. cō iug. diuerſis. cū cōcor. Si ṽo poſſeſſionē ipſi⁹ vltimi apprehēdit: hec poſſeſſio facit primā vacare: nā hoc caſu cum ex tali vicioſa poſſeſſione vacaret vnicū vacabunt ⁊ illa per litteram que ſequitur.

¶ Sicut^a ſi dignitatē vnicā obtinēti alia ſiliis cōferaf ei⁹ pacifica poſſeſſione habita: prima ᵭ iure vacaret^b. I dē.

¶ Ualet prouiſio facta ꝓprio motu pape tacētis beneficia ꝓuiſi q̄cunq̄ ſint/ ⁊ quotcūq̄ h.d. Joan.and. Capl̄m.iuſ.

Si roman⁹^c pōtifex^d de bñficio^e alicui motu ꝓprio^f prouideat^g de bñficijs q̄ obtinet^h nō habita mētione: ꝓuiſionē ſeu gratiā hmōi fore validā^i declaramus^k: qualiacūq̄ fuerint bñficia dignitates: aut ꝑſonat⁹: cū cura vł ſine cura: ⁊ in numero quātocunq̄^l que is habebat; cū ſibi prouiſio facta fuit. I dem.

¶ Expectās bñficiū ad collationē epī: deuolutū ad illi⁹ capl̄m obtinere nō poterat deuolutū tñ ad epm vel etiā ad papam ex cuiuſcunq̄ negligētia poterit obtinere

Si de bñficio ad C.v.

¶ Gloſa ſequens queſtionem ſoluit ⁊ ampliat.

a ¶ Sicut ſi. Per hāc litteram dico q̄ ſi caſus eſſet q̄ poſſeſſio ſecundi non faceret vacare vnicum. vt eo. titu. ſuper eo. ⁊. c. ſi tibi conceſſo. lib. vj. non vacabunt illa plura: ⁊ hoc puto verum ſiue valuerit: ſiue nō valuerit collatio vltimi.

b ¶ Uacaret. Per decre. de multa. eo. ti. ⁊ hodie per conſtitutionē Joannis execrabilis: ſi primū abſq̄ mora diſpēdio verbo et facto in manib⁹ ordinarij ſub teſtimonio publico nō dimittat priuat⁹ eſt ſcbo ⁊ inhabilis ad ſacros ordines ⁊ beneficia: vt ibi. §. q: vero.

Si romanus. ¶ Non recipit diuiſionem.

Preſup. dñi helye. ¶ Preſupponēdū eſt qᵭ habef in. c. ſi. ᵭ. de offi. ordina. videlʒ q̄ ſi bñficiatus impetret aliud beneficium a papa. in impetratione ſecundi beneficij debet facere mentionē de primo obtento. ⁊ ſi non faciat mētionem. ſua impetratio erit ſurrepticia.

Caſus lrālis dñi helye. ¶ Caſus Obtinebā duo bñficia ſimplicia vel nō ſimplicia cū diſpēſatione vel ſine. Roman⁹ pōtifex ꝓprio motu cōtulit michi aliud beneficiū: ⁊ nō fecit mētionē de obtentis. Querif vtrū illa collatio ſit ſurrepticia? Dicit clemēs q̄ nō: q: ꝓprius mot⁹ tollit omnē ſurreptionē. tñ ꝑ illā collationē papa nō videf mecū diſpēſaſſe de obtentis beneficijs incōpatibilib⁹: ſi illud beneficiū eſt incōpatibile: niſi iſtud dicaf in collatione. Querif quō cognoſcemus q̄ papa ꝓprio motu michi cōfert beneficiū: vel q̄ñ cōfert ad preces meī? Dicit clemēs q̄ roman⁹ pōtifex non videf michi cōferre beneficiū ꝓprio motu niſi expreſſe illud dicatur in collatione. vt in ca. ſi motu ꝓprio. eo. titu. in. vj. hec dicit. h. r.

Notabilia. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo no. q̄ ꝓprius motus pape validat gratiam contra vitiū ſurreptionis. id eſt validat gratiā vt illa gr̄a nō dicaf ſurrepticia. Aliam autē inhabilitatē illius pro quo ſcribitur non tollit. niſi aliud exprimaf: etiam ſi illa inhabilitas ſurgat ex detentione pluriū beneficiorum incompatibilium. vt glo. in ver. validat. quā tene mēti. ⁊ maxime in eo qᵭ poſtea dicit ſatis eſſe illi clauſule q̄ certū operetur effectum. Et adde hic aliā gloſam q̄ habetur. ᵭ. eo. ti. in clemen. ij. in ver. directas que dicit q̄ motus proprius non ampliat gratiam vel vim verborū licet excludat ſurreptionem.

¶ Gloſa ſequens dicit quid approbet et reprobet.

c ¶ Si roman⁹. Approbat qᵭ no. per Archid. ⁊ me. eo. ti. ſi motu proprio. lib. vj. et reprobat quod ibi no. Joan. mona.

d ¶ Pontifex. De legato ē opinio. no. de offi. legā. ca. viij. li. vj. ⁊ no. ᵭ. de offi. ordi. ca. ſi.

e ¶ Beneficio Large ſumif. ᵭ reg. iu. c. j. li. vj.

f ¶ Proprio. Quod nō intelligif: niſi exꝑmat vt in ꝑdi. decre. ſi motu. in ſi.

g ¶ Prouideat vel ꝓuideri mādet: cum eadem ſit ratio.

h ¶ Obtinet. In re. vel ſpe. ᵭ. ea. cōpi. ᵭ reſcrip. gr̄e.

¶ Gloſa ſequens exponit litteram dicens quare ſic.

i ¶ Ualidā. Quo ad vitiū ſurreptiōis. i. nō ſurrepticiā. aliā eñ inhabilitatē illi⁹ ꝑ quo ſcribitur nō tollit motus ꝓprius: vbi aliud nō addatur. etiā ſi illa ex talium pluralitate ꝓcedat: vt quia ſine diſpēſatione habebat pluralitatē dignitatū vel curatorū: que facit quē inhabilem etiā ad minora beneficia. de elec. dudū. ij. ⁊ ibi dixi in prima glo. ⁊ patet aperti⁹ ꝑ cōſtitutionem Joannis execrabilis. ſatis eſt ergo illi clauſule q̄ certum habet effectū: nec aliū operabitur preter intētionem ſcribētis. ᵭ. ca. j. de qua intētione ſi appareat illi ſtabitur: vt dixi de reſcrip. cum adeo. in ſi. Dignitatum pluralitas facit quē inhabilē etiā ad minora beneficia.

k ¶ Declaramus. Reprobat ergo non ſimpliciter corrigit opinionem contrariam.

¶ Gloſa ſequens rationes reddit.

l ¶ Quātocūq̄. Ratio eñ ꝓprij motus excludens ſurreptionem ꝓuiſionis ita coaptatur curatis vt ſimplicibus ⁊ multis vt vni. Item per id non intelligitur in retentione diſpenſatum eſſe. eo. ti. non poteſt. in ſi. lib. vj. ⁊ per hoc ibi hanc opinionē tenebant in. ij. glo. Mot⁹ ꝓprius ſurreptionē excludit.

Si de beneficio. ¶ Se ſummat quattuor ponens caſus: ⁊ quaſdā opi. determinans. vt. j. dicam.

¶ Caſus. Papa mādauit priori ſancti Cirici de exolduno vt michi ꝓuideret de primo bñficio vacaturo in collatione epī lemouicē. vacauit beneficiū per tātum tēpus q̄ collatio deuoluta fuit ad capl̄m eccl̄ie lemouicēſ. ſm tenorē. c. nulla. de cōceſſione prebēde. in an. Querif vtrum de iſto bñficio michi poſſit ꝓuideri virtute mee gratie ſeu mādati. ita q̄ prior ſcti Cirici executor poſſit michi ꝓuidere ᵭ bñficio illo qᵭ deuolutū eſt ad capl̄m? Dicit clemens q̄ nō: q: papa ꝑ ſuas litteras non intendit grauare niſi epm lemouicēſ. et nō capl̄m. Sed beneficiū vacauit ꝑ tm̄ tp̄s q̄ collatio deuoluta eſt ad papā. queritur vtrū virtute mee gratie poſſit michi prouideri de illo beneficio? Dicit clemēs q̄ ſic. ⁊ ſic gratia cōceditur in preiudiciū concedentis. Sed quid ſi collatio beneficij pertinet ad inferiorem. puta ad abbatē. qui prelatus fuit negligēs in cōferendo ita q̄ collatio deuoluta eſt ad epm queritur vtrū illud beneficiū cadat ſub gratia mea q̄diu eſt infra ſex menſes in quibus epiſcopus poteſt conferre? Dicit q̄ ſic. h. d. h. r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Prio q̄

Caſus lrālis dñi helye.

Notabilia.

cuiuſcunq; [a] ep̃i collationem ſpectãte alicui cõferẽdo ſcribamus [b]: ſibi illud cõferre nõ poterit cuius collatio ex negligẽtia [c] ipſius ep̃i [d] ad eiuſdem capitulũ [e] deuoluta extitit [f]. Licet prouideri ſibi poſſit de illo etiam cuius ad ipm ep̃m ex ſui capituli [g] vel alterius cuiuſcũq; [h]: ſiue [i] ad nos ex ipſius epiſcopi [k] et aliorum in hoc eidem ſuccedentium [l]

q̃ñ ep̃s eſt grauat⁹ vt aliquis executor de bñficijs ad ep̃m ptinentib⁹ puideat alicui: tunc executor poteſt prouidere de bñficio eius collationi ſpectãte iure deuoluto ſiue etiã ad ei⁹ collationẽ ptineat originalr̃. ¶ Nota q̧ executor poterit prouidere de bñficio ſpectante ad collationẽ ep̃i: etiam ſi deuolutio fuerit facta ad romanũ pontificẽ. Et hoc eſt verũ dum tamẽ deuolutio habeat initiũ in pſona ep̃i originalr̃: quia pma collatio ptinebat ad ep̃m. ſecus ſi deuolutio habuit initiũ in perſona alicuius inferioris: ⁊ collatio pp̃ter negligentiã inferioris fuit deuoluta ad ep̃m: ⁊ de ep̃o ad papam. Et poſſem reddere rationẽ: q2 dũ papa mãdabat executori vt michi puideret de bñficio vacaturo in collatione ep̃i: ipſe ſolum volebat grauare ipſum ep̃m. ſed ſi ipſe cõferret bñficiũ qđ fuiſſet ſibi deuolutũ: tũc nõ videretur grauatus: ⁊ p conſequẽs intentio pape nõ adimpleret̃. Itẽ ſi papa conferret vel executor illud bñficiũ qđ ſibi deuolutũ fuit ab ep̃o qđ etiã ad ep̃m fuerat deuolutum p negligẽtiam plati inferioris: tũc exoneraret ep̃m: ita q̧ ep̃s nõ amplius teneretur conferre beneficium: quare executor nõ poterit prouidere de beneficio quod deuolutũ eſt ad ipſum papã per deuolutionem epiſcopi.

a ¶ Cuiuſcũq;. exemptos ⁊ non exemptos: ⁊ ſuperiores ep̃is per hoc intẽdit includere.

¶ Glo. ſeq. ſoluit queſtionem diſtinguendo.

Ep̃i officium q̃ñq; p lr̃as pape excitatur.

b ¶ Scribam⁹. executori. idem ſi ſcriberet̃ ipſi ep̃o ſaluo q̧ in vltimo caſu: cũ eſt deuolutum ad papã diſtinguitur an per litteras excitetur officium: an cõſtituatur delegat⁹. de offi. ordi. licet. ⁊ ca. penulti. de reſcrip. cum aliquibus. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. duo dubia ſoluit.

c ¶ Ex negligẽtia. idẽ ſi ex delicto: lz ſit opiñ. an hoc caſu deuoluat̃ ad caplm. vt ſcripſi de elec. cũ in cũctis in ſi. ⁊ ſup vlt. glo. Ubi ſo ex cõmiſſione ep̃i caplm vel alius haberet cõferre: hoc non impedit executorẽ. vt probatur eo. ti. ca. ſi. lib. vj. facit quod no. de inſti. ca. ſi. alr̃ facile poſſet ep̃s eludere impetrantem.

¶ Glo. ſeq. q̃rit. opi. ponit quam determinat.

d ¶ Ep̃i. Sed nunq̃d negligẽtia ipſius executoris: q̃ñ. ſ. eo ſciente vltra ſex menſes vacauit beneficiũ qđ cõferre poterat oberit ei? Cõpoſt. in decre. caplm. de reſcrip. in magna. glo. in. iiij. char. ver. itẽ nunq̃d executor. tenet q̧ nõ. ⁊ decre. ij. de cõceſſio. pbẽ. in ordinarijs collatoribus loquit̃: non in executore qui confert vice pape. Aduerte q̧ verum eſt hoc ſi executor puidere poteſt ad cuiuſcunq; collationem ſpectat temp⁹ acceptationis adijcitur: hoc dico per decre. vnicam. J. ti. j. ⁊ vide qđ ibi dicam in glo. iſte terminus. ſed ſi certa pſona grauat̃ per reſcriptum. et illius tempus eſt elapſum tunc cõferre non poterit donec deuoluatur ad papam hoc pbat decre. iſta.

Executore pape negligẽte ex collatio deuoluat̃ ad ipſm vel ad papam.

e ¶ Capitulum. vel alium: cũ eadem ſit ratio. ⁊ facit. J. ver. vel alterius.

f ¶ Extitit. Intelligo tp̃e puiſionis ſue: nõ date: et ſic eſt dare q̧ poteſtas huius executoris variatur ſm tp̃a. ⁊ ſi. J. ti. j. c. vno. q̃diu eñ beneficium eſt in collatione ep̃i cõfert illud: illo ad alium deuoluto non confert illud. ita eſt de beneficio ad inferiores ſpectante

q̧ ipſe nõ confert donec ad ep̃m deuoluat̃ vt ſequitur. Ratio: q2 cũ ep̃m papa grauare voluerit. confert executor q̃diu eſt in manib⁹ ep̃i. nã licet ex deuolutione pp̃rium tñ eſt p ea vice: ⁊ ipſe tunc ex collatione grauatur. q̃ñ eſt in manib⁹ alterius nõ confert executor: q2 papa illũ grauare noluit.

¶ Glo. ſeq. que rit dubium aperit. ⁊ ſoluit.

g ¶ Capituli. Coniunge hic ⁊ in caſu ſequenti ſinẽ capli. ſz q̃d ſi ad caplm ſpectabat electio tãtũ et ſcribebat̃ ad collationẽ ep̃i: nunq̃d deuoluto iure ad ep̃m cõfert executor? dubiũ facit illud quo q̃rit̃ an deuoluat̃ eo caſu puiſio an electio: de quo ſatis de elec. ne p defectu. Itẽ faciat dubiũ. q2 ⁊ ſi dicat̃ deuoluta collatio: tñ ex quo pmo gradu aſſumebat̃ p electionẽ non videbat̃ includi in iſtis quib⁹ ſolũ de collatiõe fit mẽtio. ad qđ ſatiſfacit. J. eo. titu. c. j. circa ſi. ibi: ad quã conſueuit quis per electionem aſſumi.

h ¶ Cuiuſcũq;. hoc dicit: q2 p quotcũq; gradus ſiue proximos mediatos ad ep̃m deuenerit: executor confert q̃diu eſt in manibus ep̃i. Jo. an.

¶ Gloſa ſeq. dicit primo quid determinat. ſecũdo diſtinguit inter deuoluta ⁊ pp̃ria. rationem reddit. tertio arguit ad queſtionem.

i ¶ Siue ad nos. Determinat quod not. Innocẽ. ⁊ Pe. de offic. dele. ſup eo. vbi dicebãt quoſdã tenere q̧ delegat⁹ pape puideret de beneficio ad papã deuoluto. fuit hec queſtio olim diſputata per dñm Jacobum canonicũ bononieñ. quã in mercu. vide in lr̃a D ſub rubrica de offi. et pote. executorum. ⁊ tenuit q̧ nõ poſſet: ſi dicat̃ in reſcripto volentes illi gratiã facere ſpecialem. dixit eñ q̧ cũ in illo alius q̃ papa nõ ledat̃ nõ debet dici gratia: nec de deuolutis papa ſic ſcribit induxit de cõceſ. pben. lr̃as. et. c. cũ noſtris. mirabilis ſolutio fuit iſta. Scias aũt q̧ beneficium deuolutum ad papã ſemp cõfert executor: ex quo pmus collator eſt de his qui p lr̃as grauabant̃ ſiue noiatus: vt hic: ſiue innoiatus: vt q2 ſcribit̃ ad cuiuſcunq; collationẽ cum eadem ſit ratio. ſed ſecus in beneficijs ſpectantibus ad collationem pape: q2 vacarũt in curia. eo. tit. ca. ij. lib. vj. tunc eñ papa confert iure pp̃rio nõ deuoluto: nec mirum ſi aliud in deuoluto. nã papa dando executorem ad puidendum auferebat collatori poteſtatẽ. de cõceſ. pben. ſi capitulo. lib. vj. ex quo ergo collatio de illa deuoluta eſt ad papam: conferat executor vt hic. Et licet alr̃ in bñficijs fiat ſtricta interptatio. eo. titu. q̃uis. lib. vj. hic tñ ſit larga contra concedentem. de cõſue. cum dilectus. Facit etiã hec littera ad queſtionẽ no. de offi. lega. c. j. lib. vj. q̧ legatus pape poſſit talia bñficia ad papam deuoluta conferre. preferetur tamen delegatus quo ad illa que ſibi ſpecialiter ſunt commiſſa. de offic. lega. ſtuduiſti. ⁊ facit de regu. iur. generi. lib. vj.

Executor pape bñficiũ ad papam deuolutũ confert.

Interptatio larga ſit q̃ñq; in bñficijs.

¶ Glõ. ſeq. exponit dicens quare ſic.

k ¶ Ep̃i. Primi collatoris: quod puta neceſſarium ſi enim de archidiacono vel capitulo ad ep̃m. ⁊ demũ per ipſius negligentiam gradatim ad papam eatur non confert executor. cui ad collationem epiſcopi ſcribebatur. Joan. an.

¶ Glo. ſeq. diſtinguit tria tempora.

l ¶ Succedentium. et ſic habem⁹ primo temp⁹ ep̃i:

ſcdo tps mediū alioꝝ faciētiū gradū iter ipm ⁊ papā tertio tps papale. pmo ⁊ vltimo tpe ꝯfert executor' me dio ſo nō: ⁊ ſemꝑ intelligas vbi tps acceptatiōis elapſum non impediat executorem. ſ. ti. pri. co. vno.

te acceptādi reſpicit dignitatē: pbendā ſ q̄ pri⁹ vacauerat neceſſe habuit petere ne ſibi fieret piudiciuz ꝑ decre. ſi cleric⁹. e. ti. li. vj. vī tñ q ſi habēs canonicatū ⁊ ius ad pbendā pmo vacantē ⁊ ad dignitatē quā duceret acceptādā pbendā q̄ primo ſine dignitate vaca

diuiſio Si iuxta. Primo ponit vnū dictū. Scdo circa illud ſoluit vnū dubiū ſcda ibi: p maqꝫ. Jo. and.

Preſuppo. d. helle ¶ Preſupponēdū eſt q qs non pōt obtinere duas pbēdas i vna et eadē eccl'ia. c. nulla. d' ꝯceſſio. pbende. in anti.

Caſus ſ'alis d. helle ¶ Caſus. Papa mādauit epo et capit'o eccl'ie Rutineñ. vl' Pictaueñ. vel Bituriceñ. vt me reciperēt in canonicū et fratrē. ⁊ vt michi aſſignarēt pbendā vacantē. vel primā vacaturā: ⁊ etiā q aſſignarent dignitatē vacantē vl' dignitatē vacaturā. Fui recept⁹ in fratrē: etiā fui adept⁹ poſſeſſionē eiuſdē prebēde. poſtea vacauit dignitas cui annexa eſt pbenda. puta archidiaconat⁹. Querit' vtrum poſſim acceptare dignitatē cum pbēda? Videt' q nō: q: in iſta eccl'ia nō poſſum hr̄e duas pbēdas. tñ romon⁹ pō. decidit ꝯtrium: ſed ꝑ adeptionē dignitatis ⁊ prebēde ſibi annexe pma prebēda vacat ipo iure: ⁊ collator pōt illam cōferre. h. d. h. r.

negligētia collatio fuerit deuoluta. Idē. ¶ Adept⁹ i eccleſia dignitatē hñtem pbendā annexā pdit primā pbendā quā habebat in illa. h. d.

Joan. an. Capl'm. vi.

Si iuxta nr̄i formā mādati[a] canonicatū ⁊ pbēdā eccleſie rutinenſis adeptus dignitatē quam duxerit acceptandā[b] ibidē expectet archidiaconatū[c] inibi[d] poſt[e] vacantē (nō obſtante q certa ſit ſibi annexa[f] pbenda) poterit[g] acceptare. ¶ Primaqꝫ pbenda hoc ipſo[h] vacabit[i] q ſecundā cum archidiaconatu pdicto pacifice fuerit aſſecutus.

uit noluerit petere preſtās q hec faciebat: q: oēs dignitates eccl'ie prebēdas habebant annexas. ⁊ totū ſimr' ꝯſeq volebat: ſatis eſſet hec iuſta cā ad negligētiā excludendā: cū mutationes bñficioꝝ nec pplo/ nec iuri ſint grate. xxj. q. j. c. j. de trāſla. quāto. ſed ſi ptās acceptandi reſpiceret etiā pbendā: tunc nullū dubium.

Bñficioꝝ mutationes grate nō ſunt

c ¶ Archidiaconatum. factum ponit: nam idem in quauis alia dignitate.

d ¶ Inibi. in eccleſia illa. ⁊ vide. J. de regula. c. j.

¶ Glo. ſeq. oſtendit ꝑ textum queſtionem ſoluit.

e ¶ Poſt. Datur intelligi q ſi pri⁹ vacauerat cum ſua prebenda: et ipe ſciens recipit aliam prebendam in acceptatione archidiaconatus ſibi viam precluſiſſe videtur.

¶ Glo. ſeq. aperit dubium. querit ⁊ ſoluit.

f ¶ Annexa prebenda. Jſtud inducebat dubiū. Si enim non fuiſſet annexa: retenta prima prebenda cōſequeretur dignitatem ſine prebenda que cū illa vacauit. eo. ti. quia ſepe. lib. vj. ſed cum dignitatem ſine prebenda non poſſit habere propter annexionē: nec duas prebendas in eadem eccleſia. de cōceſſione prebende. litteras. ratione annexi in principali impediri videtur: ſed prompta eſt prouiſio. ſ. vacationis prime quam ſubmittit. Sed quid dicos in caſu conuerſo: adeptus ſum dignitatem per reſcriptum apoſtolicum/ expecto ibi prebendam cum beneficio acceptandi: vel ſine vacat prebenda cum dignitate cui eſt annexa: nunquid prima dignitate dimiſſa conſequi potero hanc prebendam cum ſua dignitate? puto q nō quia non eſt eadem ratio principalis ad acceſſorium ⁊ acceſſorij ad principale. de conſecra. eccle. vel al. ca. vno. lib. vj. facit eo. tit. quia ſepe. ⁊ ca. ſuper eo. de regu. iur. acceſſorium. lib. vj. cum concor.

Prebēdas duas i eadem eccleſia hr̄e nō licet.

g ¶ Poterit. Quod intellige vbi alteri nō debetur ex prioritate tēporis: vel prerogatiua gratie vel alio iure.

h ¶ Hoc ipſo. patet q in pbendis eiuſdē eccleſie ipſo iure per receptionem ſecunde vacat prima.

¶ Glo. ſe. rationem reddit. no. ⁊ ad opi. arguit.

Jure facit⁹ ꝑmittūt quē habere duo curata in diuerſis locis ꝙ duas pbendas in vna eccleſia.

i ¶ Vacabit. Non enim poſſet eſſe triplex in eccl'ia ſine diſpenſatione papali: nec valet in hoc conſuetudo. de conſue. ca. j. lib. vj. Et no. q plus abhorrent iura habere duas prebendas in vna eccleſia ꝙ alis habere duo curata. primum enim nō licet etiam iure annexionis quam habet ad dignitatem vt hic: ſed ſecundum licet iure annexiōis quam habet curatū ad prebendam. eo. ti. ſuper eo. lib. vj. Et facit ad opi. quam teneo in decret. litteras. de conceſſio. preben. ſequendo. Jnnocē. ſ. q in duab⁹ canonijs eiuſdē eccleſie nō poſſit epūs diſpenſare: licet diſpenſare poſſit in canonia ⁊ perſonatu vel officio. rationem huius ibi plene ſcripſi ſuper vlti. glo.

Notabilia. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo q ſi mādat' puideri ꝑ reſcriptū pape alicui de dignitate: an puideri poſſit illi de dignitate habente pbendā annexā. Glo. eſt in ver. mādati que videt' in hoc dubitare. ⁊ primo dicit q hoc egeret declaratiōe. Jn fine ſo ſentit q debeat: ſed loquit' cū mandat' puideri de dignitate al's habēti prebendā a capl'o. Al' No. q expectās pbendā ex gratia apoſtolica nō pōt acceptare pbendā dignitati annexā: q: dignitas que eſt principalis nō eſt debita. ſecus ſi expectat dignitatem: tunc enim illā pōt acceptare: licet prebenda ſit ei annexa.

¶ Gloſa ſeq. ponit duas lecturas. declarationem petit: equitatem exprimit.

a ¶ Mādati. non ſolū ſm vnā lecturā factū narrat put acciderat in hac eccl'ia de qua loquit': ſed etiā fortificat dubiū: q: forti⁹ ſi ex receptione capituli vel aliter habeat hanc canoniā ⁊ pbendā. facit eo. ti. ca. antepe. lib. vj. vbi eſt auēte aplica pbendā expectās cōſecutus eſt vnā/ nō videt' q aliā conſequi poſſet. facit eo. ti. nō pōt. ſ. rñ. lib. vj. cū concor. Sed cū adhuc pēderet gr'a in pte pricipaliori ⁊ facta fuiſſet ſuꝑ vtroqꝫ vno cōtextu equū fuit vt prima dimiſſa ſecundā conſequi poſſet. Alia lectura eſt q iſte tex. ponat ius. q. d. ex quo papa de dignitate ⁊ pbenda ſibi voluit puideri: cōſequet' dignitatē habētem pbendā annexā: ſꝫ pri⁹ aliā fuiſſet adept⁹: ſed vbi ſolū de dignitate ſcribebat: nō poterit conſequi dignitatē habentē prebendā annexā: cū hoc papa nō intēderet. egeret declaratione. Suadet tñ eqtas q decre. locū habeat ſiue ex vnico reſcripto debeat' vtrūqꝫ ſiue ex diuerſis ſucceſſiue ſiue ſola dignitas debeat' ꝑ reſcriptum alis habēti prebendam ab ordinario collatore.

¶ Gloſa ſeq. remittit. queſtionem ſoluit. ponit dictū quod determinat.

b ¶ Acceptādā. de q̄ dic vt. J. ti. ſ. c. vno. ⁊ idem puto ſi nō haberet bñficiū acceptādi ſed deberet' pma vacās. cū rō ſit eadē ⁊ fortior. Qd aūt hic d' de poteſta-

Conti= nuatio d. helie ¶ De conceſſione prebende et eccleſie non vacantis. Uiſum eſt .s. de preben. et dignitatibus: verum quia aliquis dubitare poſſet vtrum prebende: dignitates: et alia bñficia eccleſiaſtica poſſint cōferri antequam vacēt: vel etiā promitti ideo annectit rubricā de conceſſione p̄bende.

¶ De cōceſſione p̄bende et eccleſie nō vacātis. Clemēs .v. in ɔcil. vien. ¶ Decretū cōditionale an̄ cōditiōis euētum nō afficit ptātē ordinarij vel alterius collatoris. ſecus quādo acceptatione bñficij tempus adijcitur cum decreto. Et qui beneficium vacās ab executore petit vel recipit: illud intelligitur acceptaſſe. q̄ vacatio nota dicit̄ expectanti: et quo in loco beneficij ſcitur. Jo. an. Capl'm vnicum.

¶ Glo. ſeq. diuidit et dicit q̄d determinat.

diuiſio C Um ei quē ¶ Diuiditur in quattuor p̄tes. Primo declarat q̄n afficit decretū cōditionale nō adiecto termio mēſis. Secūdo q̄n aſſiciat illo adiecto ibi: ſec'. Tertio an petēdo ſibi ɔferri bñficiū vel recipiēdo illud collatū videatur d's acceptare ibi: quē etiam Quarto declarat q̄n d's dicat̄ noticiā vacationis bñficij. ibi. ceter. Jmola. Et determinat caſus dubios circa decre. quia cūctis. eo. ti. li. vj.

Preſup poſitio d. helie ¶ Preſupponendū eſt q̄ ſi papa mandet alicui prouideri de bñficio eccl'iaſtico vacāte: alioquin de p̄mo vacaturo. is collator nō obediendo mādatis ap'licis malefaciat. tñ ſi ɔferat alteri collatio valet. et q̄ mandatū nō ɔtinet decretū irritans. al's ſi hēret decretū irritās: collatio alteri facta eſſet nulla. Et appellamus decretū irritās iſtā clauſulā q̄ ɔſueuit apponi in mādatis ap'licis. ſ. decernētes irritum et inane quicq̄d in p̄iudiciū mandati noſtri attentatū fuerit. Uel decretū irritans eſt q̄n papa mandat ep̄o vel archiep̄o. cōferas bñficiū p̄mo vacaturū tali. q̄ ſi non feceris, et alteri feceris collationem: omnia ſint irrita et vana.

Caſus ſ'alis d. helie ¶ Caſus. Aliq's paup clericus promotus ad ſacros ordines ſine titulo vñ poſſit ſuſtentari acceſſit ad ap'licam ſedem et notificauit pape q̄ ſuus ep̄s ſine titulo eū ordinauit. et q̄ recuſauit ſibi prouidere d' aliq̄ bñficio vñ poſſit ſuſtentari. adeo q̄ iſte clericus cogit̄ mendicare Papa deputauit aliq̄s ad ip̄m examinandum an eſſet idoneus ſcientia ad obtinēdum bñficiū: hoc facto quia conſtitit pape q̄ erat idoneus. ip̄e mandauit ep̄o cum decreto irritante: vt ſi conſtaret iſtum pauperem clericū eſſe vite laudabilis et honeſte cōuerſationis ſibi ɔferret bñficium certi valoris. puta. xx. vel. xxx. librarū. vel etiam minoris valoris ſi ipſe vellet acceptare: antequam executor iſtarum l'rarum p̄miſiſſet inquiſitionem ſuper vita laudabili iſtius clerici pauperis vacauit bñficium valoris. xx. vel. xxx. librarum. quod beneficiū ordinarius contulit alteri. Queritur vtrum valeat talis collatio? videtur q̄ nō: quia in mādato continebatur decretum irritans q̄d ligat manus ordinarij ne poſſit conferre illud beneficium. Tamen dicit romanus pontifex q̄ collatio per ordinarium facta valet. quia decretum erat conditionale. Uel etiam ponamus q̄ executor fecerat inquiſitionem ſuper vita et honeſtate iſtius clerici: tamē beneficium iſtud erat minoris valoris. xx. vel. xxx. librarum. et ſcribebat̄ ſub cōditiōe ſi vellet acceptare. et antequam iſte clericus illud beneficiū acceptaſſet ordinarius contulit alteri. Querit̄ vtrum valeat collatio? Dicit q̄ ſic. Sed quid ſi mādabatur iſti clerico prouideri de beneficio vacante vel p̄mo vacaturo ſi infra menſem ipſe acceptat cum decreto irritante. tamen ordinarius contulit alteri infra mēſem Querit̄ vtrum valeat collatio? Dicit q̄ non: quia tēpus videtur apponi in fauorem acceptantis. Sed querit̄ q̄n dicatur iſte clericus acceptaſſe bñficiū: vtrum ſolum quādo exprimit verbū acceptatiōis coram executore dicendo accepto illud beneficium: et peto vt mihi cōferatur. vel q̄n nō exp̄mit accepto ſed tñ dicit conferatur? Reſpōdet q̄ ſufficit petere collationem beneficij ſine expreſſione verbi acceptatōis. Sed querit̄ q̄n currit tp̄s illius mēſis infra quē paup clericus pōt acceptare? Dicit q̄ ip̄s incipit currere a tp̄e ſcientie et noticie quo ipſe ſcit bñficiū vacare. Sed querit̄ vtrū ad hoc q̄ ipſe dicat̄ habere noticiā et ſcire bñficium vacare requirat̄ q̄ aliquis ſibi notificet. dicendo: vade ad collatorē: vacat tale beneficiū: q̄d potes acceptare infra menſem? R̄ndet̄ q̄ hoc nō requirit̄ immo d̄r habere noticiam vacatiōis illius bñficij ex quo vacauerit publice: immo ſibi imputabit̄ ſi ipſe nō fecerit inquiſitionem. h. d. h. r.

C Um ei quem in ſcientia reputamus [a] idoneum [b] ſi per [c] inquiſitionē [d] executoris ſibi deputati a nobis repertus fuerit eſſe vite laudabilis: et conuerſationis honeſte: de beneficio certi valoris [e] alicui prouideri mandamus: adijcientes [f] q̄ de bñficio minoris valoris poſſit eidem ſi voluerit [g] prouideri: ac

¶ Nota primo iuncta glo. q̄n papa ſcribit pro clerico paupere ip̄e conſueuit illū facere examinari vtrū ſit ſcientia idoneus. poſtea mādat vt ſibi ɔferat̄ bñficium ſi ɔſtiterit q̄ ſit vite laudabil' et honeſte ɔuerſationis ¶ No. ſecūdo q̄ q̄n ſcribitur p clerico paupere ſub forma p̄dicta cū decreto irritāte: illud mandatū nullas habet vires niſi prius ɔſtiterit de vita laudabili: ideo eſt conſiliū q̄ impetrās citius q̄ poterit faciat inq̄ri de ſua vita et cōuerſatione. ¶ No. q̄ ſi mādet̄ ep̄o vt ɔferat bñficiū certi valoris ip̄e ep̄s nō pōt cōferre bñficiū maioris valoris nec minoris: quia verba gr̄e nō ſunt ampliāda nec reſtringenda. ¶ No. q̄ decretum conditionale irritās nō habet effectū niſi impleta cōditiōe ¶ No. q̄ q̄n papa ſcribit cū decreto irritāte ſi acceptet infra certū tp̄s: manus ordinarij ſunt ligate vſq̄ ad illud tp̄s. ¶ Nota q̄ non refert q̄n quis acceptet bñficium verbo vel re ipſa. Nota= bilia.

a ¶ Reputamus. p relationem examinatorum ad hoc deputatorum q̄bus credit̄. et eſt forma pauperum l' quo ſit examinatio quō legant cantent et ɔſtruant. Bñficiandi ſciāt legere cantare et cōſtruere

b ¶ Jdoneū. Junge hic l'ram prouideri mandamus de beneficio. et c̄.

c ¶ Si p. Ecce conditionē de qua .J. loquitur.

d ¶ Jnq̄ſitionē. an ad hāc vocanda ſit pars plene no. ſ. e. compi. de offi. dele. c. vno.

e ¶ Ualoris de penſione prouideri non poſſet de preben. ꝗꝛ'uto. j. lib. vj.

f ¶ Adijciētes. niſi hoc fuiſſet additū de bñficio minoris eſtimationis etiam ſibi volenti prouideri non potuiſſet. de p̄ben. cui de non. §. vlti. lib. vj.

g ¶ Si voluerit. ſecunda conditio.

¶ Glo. ſe. aperit dubiū et reſpondet et cōtra opi. notat

a ¶ Extunc. hoc fortificat dubiuz: quaſi a tp̄e date papa voluerit q̄ decretū afficeret. ſed ꝯtrariū rñdet ⁊ ſupplemus extunc ⁊ valet exnunc. fa. de vo. ⁊ vo. re. lz. ad fi. ⁊ ſic facit hec regula ꝯtra. Egi. ꝑ Inno. hoſti. ⁊ Abba. in eo. qđ ſcripſi de appel. preterea. ij. ſuꝑ ver. excommunicatum.

b ¶ Attentari Non dicit etiaz ignoranter. ⁊ tamen ex inferioribus: pz q̄ certis caſib⁹ hoc decretū afficit ignorātes per qđ patet q̄ decretū pape afficit ignorātes ⁊ de hoc de elec. ſi eo tp̄e. lib. vi. ⁊ probatur de preben. c. pe. eo. lib.

Decretum pape afficit ignorantes

extūc[a] etiā inane decernentes ⁊ irritum ſi ſec⁹ a q̄q̄z quauis auc̄te contigerit attentari[b]. Qr decretū hmōi in euentum dūtaxat p̄dictarū cōditionū ſuū ſortitur effectū[c]: anq̄z extet[d] prima conditio bñficiuz pretaxati valoris ⁊ etiā minoris p̄iuſq̄z ſuā impetrans ſuper valore hmōi voluntatem declaret[e] conferri libere poterit ꝑ ordinariū[f] aut aliū executorē[g] a nobis ad ꝓuidēdū de tali beneficio deputatum. ¶ Sec⁹[h] aūt fore ceſem⁹[i] cuz decreto apposito alicui ꝓuideri mandam⁹ de bñficio qđ īfra menſem[k] a vacatiōis ip̄i⁹

c ¶ Effectū. Al's fuiſſet edictū ſuꝑ incerto. eo. ti. c. j. §. ſubiunctū. in fi. lib. vj.

¶ Glo. ſe. exponit ⁊ conſulit.

d ¶ Extet. prima. ſ. q̄ ꝑ executoris inquiſitionē ſit repertus. ⁊c̄. vtile cōſiliū eſt q̄ ſuꝑ illa ꝓnūciet executor vel q̄ facta mentione de illa inhibeat: vel ſaltē ſuā poteſtatē inſinuet collatori. al's nō facile forte conſtare poſſet conditionem extitiſſe.

e ¶ Declaret. etiaz in executoris abſentia dūmodo de ea conſtet. vt. j. dicam.

f ¶ Ordinariū. hoc ꝓbamus per predic. decre. ſ. eo. ti. lib. vj. vt ſicut ibi decretum datū cum bñficio acceptandi ante acceptationem non impedit poteſtatem ordinarij. ita nec datū ſub ꝯditionibus iſtis vel alijs ante conditionū euentū. Jo. an.

¶ Glo. ſe. fortificat textū. ſcđo trib⁹ rōnib⁹ q̄ſtionē ſoluit. ſolutiōi obijcit ⁊ rñdet. opi. ponit. ⁊ dr p̄mū equū. tertio format dubiū ⁊ ſoluit.

g ¶ Executorē. Si eñi non afficit ptātem ordinarij ergo nec executoris alterius qui maior eſt ordinario de offi. dig. ſane. ij. ⁊ cū oporteat itelligi de executore ſecundo. p̄m⁹ eñi ꝯferret bñficiū etiā poſtq̄z eueniſſet conditio. Item cū hic dicat q̄ ſecund⁹ confert ante cōditionis euentum: per quod a contrario infertur qđ poſtq̄z eueniſſet conditio p̄mi ꝯferre non poſſet. Item cū gñalit̄ de executore loq̄tur ꝑ qđ etiā executorē i forma gratie videtur includere. hic videtur ſolui qđ hic fuit diſputatum an ipetrans primo i hac forma pauperū preferatur ſecundo qui impetrauit i forma gratie in eadem eccl'ia vel ad collationē eiuſdē. ⁊ ponit l mercurialis in lr̄a n/ſub titu. de preben. hic enim videt̄ q̄ dummodo ꝯditio p̄ceſſerit vacationem vel ſaltem collationē factā ſecūdo debet p̄mo. facit de reſcrip. ti. bi q̄. lib. vi. ſed ob. eo. li. ⁊ ti. c. ſi pro te. Sol. ibi cōditio pendebat ex alterius arbitrio ita q̄ illo recuſāte nullum ius habebat impetrans: hic vero pendet exiſtentia rei vt in primo caſu: vel ex voluntate ipſius cui facta eſt gratia in ſecundo. Aliquibus videtur q̄ ſecūdus impetrans ante conditionē in forma gratie preferat̄. ⁊ ſm hoc lz hec prima conditio quo ad idoneitatem ꝑſone ſit de preſenti. inquiſitio tamen circa id fiēda eſt de futuro. De ſcđa etiam non dubitat̄ quin ſit de futuro. ⁊ ſm hoc ſequeretur q̄ ſi duo impetrauerunt ſub hac forma ſi ſecundus primo peruenit ad cōditionem erit potior: cum prius ipſius decretum afficit: vt hic facit p̄dic. dcre. ſi pro te. ⁊ qđ nota. eo. ti. ſi ſoli. lib. vj. equū videt̄ qđ prius dixi: vt ex quo conditio primi preceſſit collationem factā ſecundo preferatur primus ſecundo habenti formā gratie vel pauperuz nec verū eſt q̄ ſemꝑ debeat̄ illi ꝓ quo prius eſt affecta vt ꝓbat p̄dic. decre. tibi. ſic ergo eſt fortior gratia cōditionata ex exiſtentia rei vel voluntate eius pro quo ſcribitur: q̄z depēdens ex voluntate tertij vt predixi. Sed finga hunc caſuz habz A. hāc formam pauperū I certa eccl'a: ſecūdo hz B. ſpecialem gratiam in eadē ⁊ talez que afficit: vacat bñficiū in ip̄a eccleſia qđ ante p̄mi conditionē extantē ordinarius confert. C. demū extitit conditio poſtq̄z executor. B. ſibi contulit illud. poſtque executor. A. primi illud ſibi contulit: querit̄ cui⁹ ſit beneficium? Dico ſm predictā opinionē per decr. pe. de p̄ben. lib. vj. q̄ primus eſt potior. collatio eñi ordinarij facta. C. non valuit nec tenuit impediēte gr̄a illius. B. pro quo beneficiū illud erat affectū in eū caſum in quē nō debebat̄ illi A. effectus ergo conditiōis poſtea exiſtentis qui eſt vt decretū afficiat. vt hic per illam collationē impediri non potuit. collatio eñi facta B. non tenuit ex quo prius extiterat primi conditio. ex quibus ꝯcluditur quod predixi. aſſurgat ergo primus ſcđo. ex cuius ꝑſona conſequitur. qđ al's ſibi periſſet. ⁊ eſt ſi. eo. ti. auctoritate. lib. vj. Si xo collatio facta B. preceſſit conditionē primi: tūc etiā planū eſſet q̄ B. potior eſſet in bñficio ꝑ hanc lr̄am. Idem ſi tenet̄ ſecunda opi. que habet q̄ forma gr̄e preueniēs conditionē faciat ſecundum potiorem etiā in bñficio poſt conditionem vacante.

questio notabilis ⁊ ſatis ſubtilis.

Impetrans primus in forma pauperuz: an p̄feratr̄ ſcđo impetranti i forma gratie i eadem eccleſia

¶ Glo. ſeq. dicit quid approbat ⁊ exponit.

h ¶ Sec⁹. hic approbat̄ qđ no. §. e. ti. qr cūct̄. i p̄n. lib. vj. ⁊ qđ no. Arch. eo. li. de p̄ben. dudū. ⁊ dic ſec⁹ in hoc. ſ. i caſu iſto nō valeret collatio ordinarij vel alteri⁹ executoris īfra mēſem facta: lz ante acceptationem.

¶ Glo. ſeq. ſoluit dubiū ⁊ lr̄e reſpondet.

i ¶ Cēſem⁹. lz ꝑ hoc xbū videret̄ ius nouū inducere tñ rō ē antiqua ⁊ directe ab olim inuenta fuerit hec forma § decre. qr cunctis vt ibi no. in. j. glo. puto q̄ reſpiciat p̄terita. nec ꝯtradicat hoc verbū qđ ē derivatores: ponit̄ etiā ꝓ iuſſu: deliberatione: eſtimatione: ⁊ ſnīe ꝓlatione. ⁊ ꝯcor. j. pri. rñ. et dixi. §. ea. cōpula. de probatio. litteris.

Cenſeo pro iubeo dilibero ⁊c̄ ponit̄.

¶ Glo. ſe. ſoluit dubiū ⁊ ponit ſtilū: ſcđo querit ponit opi. ⁊ duas ipſius rationes ⁊ ſoluit: ad rōes illas rñdens. tertio aliā queſtionē ſoluit: ⁊ ſolutionem ipugnans tenet ipſius contrarium.

k ¶ Infra menſem. Iſte ťmin⁹ inualuit de ſtilo ⁊ more curie. Idem tñ dica ſpe de quolibet alio ťmio maiori vel minori lr̄is expſſo. Solet aūt curia ſic ſcribē. Bñficiū eccl'aſticū cū cura. ⁊c̄. etiā ſi dignitas ⁊c̄. ſi qđ vacās ad p̄ns vel vacabit i tali. ⁊c̄. qđ ꝑ te vel ꝑ ꝓcuratorē tuū ad hoc legitīe ꝯſtitutū; īfra vni⁹ mēſis ſpaciū poſtq̄z tibi vel eidē ꝓcuratori vacatio hmōi innotuerit duxerit acceptādū ꝯferēdū tibi. ⁊c̄. diſtrictī⁹ ihibentes venerabilib⁹. ⁊c̄. ne de illis iterim etiā añ acceptationē hui⁹ diſponere quoquo mō p̄ſumāt: ac decernētes irritū ⁊ inane. ⁊c̄. tñ ex hac lr̄a videt̄ q̄ min⁹ plēa clauſula. ſ. habēs mādatū cū ptāte acceptandi ⁊ ſpacio tē

Forſa recepit ad bñficiū cū p̄uilegio acceptandi

Acceptare valens infra mēſem an poſt mēſem acceptare poſſit.

poris et decreto ſufficiat. Sed q̄rit an talis expectās poſſit acceptare poſt mēſem bn̄ficiū adhuc vacans? vr̄ ꝙ ſic. cū hec clauſula in ipſi⁹ fauorē appoſita ad li gandas man⁹ ordinarij in ipſi⁹ expectātis odiū nō debeat retorq̄ri. de reg. iur. qḋ ob gr̄az. lib. vj. cū ſuis cō cor. ꝛ hoc placet Archi. de p̄ben. dudū. li. vj. ꝛ vr̄ expſſū. e. li. et ti. ſi tibi abſēti: nō credo ꝙ ſi clauſula reſeruationis ꝛ ptās executoris adiūgit bn̄ficio vacaturo / acceptabit ipetrans infra mē ſem vt in tex. ꝛ i

noticia[a] duxerit acceptandū vt appoſitio menſis eiuſdem aliqd afferat[b] ipetrāti. Quin etiā[c] bn̄ficium qḋ acceptare poſſit petendo ſibi p ſuū executorē[d] conferri: aut[e] recipiē do ſibi pn̄ti[f] collatū: ipm ex hoc acceptare et collationē taliter ſibi factā valere cenſe mus. Ceterū[g] (vt tā diutur nis vacationib⁹ ꝙ̄ fraudib⁹ et litibus occurratur) predicte vacationis noticiā impetrātem interp̄tamur habere ex quo ipa vacatio i loco[h] vel eccleſia[i] hmōi bn̄ficij publice

ad idem. eo. tit. verbū erit: ꝛ aliud eſt dicere vacabit: aliud vacare inchoabit: ꝛ hoc conuenit huic mēti: ſecus vbi mens reſiſteret vt ibi.

b Afferat. ſi. de priui. ſi papa. lib. vj.

Glo. ſeq. cōmendat ꝛ fortificat. obijcit ꝛ ſoluit.

c Quinetiā. ſūme vtilis fuit iſta p̄ticula. cū em̄ executor datus cū clauſula acceptandi ptātē nō habeat in cōferēdo beneficiū niſi ex q̄ fuerit acceptatū tota die collatiōibus opponebat ꝙ non valebant quia non precefferat acceptatio. ꝛ quia ipſius precedentis acceptationis deficiebat quādoq; ꝓbatio ſuccumbebat expectās. licet igit̄ verbum acceptationis nō exprimat: ſatis eſt tamen ꝙ petit conferri. vel recipit collatum. Multa ſimilia colligas ex not. de his q̄ fi. a ma. par. capi. ex ore. de appel. ad audientiā. ꝛ ca. dilecti. ij. vnde ex quo p inſtrumentum de ꝓmiſſione conſtat preſumit̄ interrogationem preceſſiſſe. inſtit. de inuti. ſti. §. ſi ſcriptū. ff. de verbo. oblig. ſciendum. Sic ſatis eſt ꝙ heres ſe imiſceat: lʒ verbo non adeat. inſtitu. de here. quali. §. pe. ff. de acquiren. hered. iulianus. §. ſi ſeruum. ꝛ. l. ſi quis extrane⁹. §. interdum Tamen q̄nq; non ſufficit facti ꝓſecutio. de ap. ab eo. j. rñ. lib. vj. de elec. eccleſia. ꝛ. de bap. c. j. ꝛ penul. ſed in decre. ab eo. cūdo ad iudicem appellationis nō ſatiſfit iuri volēti p apoſtoloꝝ delationē ipm iudicem inſtrui. Electio ꝛ baptiſmus formas habent: nec ſine illis ſufficeret animus: etiā de quo ꝯſtaret: ſed cū hic ſolum de aīo ꝛ acceptatione querat̄: de illo ſatis conſtat per hic expreſſa. Jo. an.

Facti ꝓſecutio q̄nq; n̄ ſufficit

forma quā ſuperi⁹ ſcripſi ꝙ poſt menſem p expectantem acceptari poſſit bn̄ficiū vel ei cōferri. Et tunc ad regulā qḋ ob gr̄am reſpōdet̄: vt ibi not. ꝙ hoc iducit forma mādati p decret. cui de nō. de p̄bē. li. vj. Ad decre. ſi tibi. rn̄deo ꝙ loq̄t̄ cū collatio p̄cedit acceptationē ſcʒ ꝙ cū bn̄ficiū ab ordinario pure cōfert̄: ꝛ poſtea ad acceptandū termin⁹ aſſignat̄: tūc em̄ cū p̄ma pura collatio p illi⁹ termini lapſum ꝑempta nō ſit: ꝓuiſus re integra poſt terminū acceptabit: hic ꝟo acceptatio p̄cedit collationē cui⁹ faciēde ptātem executor nō hʒ niſi infra tp̄us limitatū fuerit acceptatū: fateor tn̄ ꝙ ita poſſet eſſe diuiſa reſeruatio a ſpacio tp̄is ꝙ locus eſſet opinioni ꝯrie. vt ſi dicat̄ bn̄ficium qḋ in tali loco vacauerit qḋ duxeris acceptandū tibi cōferendū collationi noſtre pn̄tib⁹ reſeruam⁹: inhibentes ne infra menſem poſtq̄ꝫ tibi de vacatiōe ꝯſtiterit aliq̄s de illo p̄ſumat. quacūq; auct̄e diſponē ꝛc̄. ponderet̄ ḡ reſcriptoꝝ tenor. de ꝓuiſe. porro. Si autē ſm nouā formam papa dat canonicatū: ꝛ circa p̄bendam dat bn̄ficiū acceptandi infra mēſem: tunc lʒ reſeruatio ꝛ executoris ptās adiungat̄ p̄bēde: īfra mēſem acceptare poterit vt ſupra dixi: ita ꝙ poſt menſem ex vi reſeruatiōis acceptari vel p executorē ꝯferri non poſſit: qr tamen canonicus eſt ex vi canonicat⁹ vr̄ ꝙ ſi nullus ibidē expectat etiā poſt mēſem ſibi petenti p ordinarium ꝯferri dʒ: ꝛ cū decreto. i. ꝙ alteri collata non tenet p decre. ſi cleric⁹. ij. rn̄. de preben. lib. vj. ſed hoc caſu poſſet dici ꝯriū: qr in caſu decre. ſi cleric⁹ expirauerat ptās executoris: ſed hic adhuc durat q̄ ad aliā q̄ vacabit ſi acceptabit̄ infra menſem: nil ergo mirū ſi ibi ordinari⁹ adit̄. Jtē ſicut nec ibi ordinari⁹ habet ptātem ſuper negligentia: ita nec hic. ꝛ hoc teneas.

Reſcriptorū tenor ē ponderādus.

Glo. ſeq. primo ſoluit vnā queſtionem. ſecundo ſoluit incidentem ex tertia.

a Noticia. hoc determinabit in fine. Et nota qr in iſta forma nō eſt loc⁹ decr̄. ne captāde. eo. ti. lib. vj. vt poſſit acceptari p̄mū incertū qḋ vacabit: illa em̄ loqui cū hʒ vt ibi ptʒ. cū ſimplr̄ ſcribit̄ de bn̄ficio qḋ duxerit acceptādū: tūc em̄ pōt ſe fortune ſubmittere acceptādo p̄mū vacaturū vel vlteri⁹ ex cā. ſed qn̄ ſcribit̄ de bn̄ficio qḋ a vacationis noticia infra mēſem duxerit acceptandū. hec ꝟboꝝ forma nō patit̄ ꝙ vacaturū acceptet. fateor tn̄ ꝙ vacans pōt acceptare: etiā ſi vacabit tp̄e gr̄e. ꝟbū em̄ noticia vacatiōis pn̄tē ꝛ futurū includit dūmodo vacet. de ꝓuiſe. qr circa. nec obſtat ſi p̄cedat ꝟbū qḋ vacabit in reſeruatione ſine verbo pn̄tis tp̄is ſi quod vacat. nā illud vacabit qḋ vacans reperitur. vn̄ dicit lex ꝙ ꝟbū oportebit tam p̄ſens q̄ꝫ futurū tp̄s ſignificat. ff. de verbo. ſigni. l. verbum. in p̄n. tim.

Oportebit / pn̄s et futurū tēpus ſigt.

d Executorem. lʒ petitio ꝛ collatio de q̄b⁹ hic loq̄tur req̄rant executoris pn̄tiā: cum al's de acceptatiōe nō apparet. acceptatio tn̄ ſine p̄ſentia executoris fieri pōt: dūmō de illa fides fieri poſſit: vt no. eo. titu. qr ſinececuctis. ad finē. lib. vj. qḋ etiam ibi placet Jnno. ꝛ hoſtien. Archi. ꝛ Guil. in ſpe. de acti. ꝛ peti. §. pe. ꝟ. item no. ad idē. lʒ Cōpoſt. videat̄ velle ꝯriū. de reſcript. capitulū. in glo. magna. circa fi. ꝟ. quid ſi littere.

Acceptatio bn̄ficij ſine executoris pn̄tia fieri pt

e Aut. no. alternatiuā ſufficit ergo alterū.

f Preſenti. idem in ꝓcuratore habēte ad hoc ſpeciale mandatū. ꝛ qḋ ꝓbat ſtilus curie quē premiſi: et ſcripſi de preben. accedēs. ad hoc ſimia huius ca. ibi: vel p aliū. ſicut ꝛ electio p ꝓcuratorem fieri poteſt. de elec. qr ꝓpter. ꝛ. c. penul. ꝛ mr̄imoniū ꝯtrahi. de ꝓcur. ca. fi. lib. vj. facit etiā eo. lib. de reg. iur. pōt q̄s. ꝛ. ff. de ꝓcura. ſi is q̄ ſtichū. ꝛ. ff. de lega. j. ſi ſit. §. ſi q̄s ita. nō ob. ff. de ꝟbo. obli. l. viii. in p̄nci. ꝛ. l. ſi ſtipulatus fuerim. in prin. que non loquuntur in ꝓcuratore.

ꝛ Contra cor. cū tex. et hac gl. tex. l. l. ſi ſtipulat⁹ fuero. ꝛ in l. fi. ff. de ꝟb. oblig.

Glo. ſeq. queſtionem ſoluit.

g Ceterum. Equiſſima ꝛ expediens fuit etiā hec prouiſio.

h Loco. Si locus vbi i ſita eſt eccl'ia careret habitatorib⁹: ſatis videretur ponderanda noticia loci vicinioris. fa. ꝛ. eo. de fo. compe. q̄uis. de elec. vbi periculum. §. porro. lib. vj.

i Vel eccl'ia. no. p alternatiuā ꝙ ſatis eſt ꝙ in eccleſia ſit publica: lʒ in loco vel oppido ſit occulta.

Glo. ſeq. ſub dubio forte ponit dictum p qḋ etiā ſoluit quattuor dubia ꝛ ſolutionem fortificat.

hh ij

a ¶ Nota erit. forte quo ad hūc caſuȝ inductus eſt rigor ille ꝙ mēſis currat etiā ei q̄ nō fuit in culpa: vt q: iā diſtabat a loco bñficij ꝙ poſt factā grām cū tūc vacaret vel paulopoſt vacaſſet: infra mēſem id ſcire nō potuit: vel ꝓcuratorē hēbat in loco: ſed mortu⁹ eſt vł̄ his ſile: ꝑ hoc tñ ꝙ in hoc caſu ſpāliter ſtatuit: vt ꝓbat lr̄a q̄ ſequit ī h⁹ caſu: ⁊ qḋ ꝑcedit ibi: ꝑdicte vacatiōis: nō recedo ab eo qḋ no. de ꝑbē. ſi cleric⁹ lib. vj. hic em̄ dat⁹ eſt menſis in lr̄is q̄ currit a tpe noticie. Determinat ergo qñ dicat hr̄e noticiā in hoc caſu ibi vbo ponit ſim pliciť negligē. ia ⁊ ſic nō ſe tāgūt.

nota^a erit. Imputet q̄dē ſibi ſi hoc caſu q̄ de ipſi⁹ cōmodo agit: id qḋ per ſe vel ꝑ alium ſcire^b potuerit/ignorauit.

¶ De rebus eccleſie nō alienandis.

Clemens. v. in ꝯcilio viene.

¶ Religioſus q concedit alicui ad vitā vel certū tempus iura reditus vel poſſeſſiones adminiſtrationis cui preeſt ſuſpenſus eſt ab officio: niſi duo cōcurrant: nec valet conceſſio duos caſ⁹ excipit. h. di. Johan. an. Capitulum. j.

Monaſteriorum et aliarum adminiſtrationum regularium diſpēdijs occurrere cupiētes: ꝑpetuo^c ꝓhibemus^d edicto ne q̄s religioſus^e monaſterio priorarui eccl̄ie ſeu adminiſtratiōi cuius^f preſi-

Et idē dico ī his q̄ notaui. de reſcrip. ca. ſi. ſup glo. ⁊ ita dico etiā qḋ hic dr̄ locū non hr̄e in caſu decret. ſi pluribꝰ. de ꝑben. lib. vj. Unde ſi papa cōtulit motu ꝓprio ꝑbendā ſi qua vacabat ī eccleſia: et due equales vacabant noticia vacatiōis poſtq̄ꝫ currunt decē dies ꝓuiſio ad eligendū non recipieť ꝑ hunc modū: q: ibi forſan tpe quo fiebat gratia vel prius erat noticia vacationis de qua hic dr̄. quam forſan impoſſibile eſſet ſcire. ꝓuiſuȝ infra. x. dies. ⁊ ſic in totū ſibi periret ꝑuilegiū optā. ī. ii q̄ nō fuit in culpa. et idē dico de extrauagā. Joh. que incipit. ſuſcepti. circa mediū. ſed dato ꝙ hic ſubſit īpoſſibilitas vel deſit culpa: durat tñ circa alia bñficia ꝑuilegiū acceptandi. facilius ergo ꝓcedit hic iſte rigor. vt in ꝑn. dixi. ⁊ tñ ex lr̄a ſeq̄nti videť colligi ꝙ vbi ita deficit culpa ꝙ nec ꝑ ſe: nec ꝑ alium ſcire potuiſſet: non eſt locus huic rigori.

Imputať ei q̄ peritio res ꝯſulere potuit. b ¶ Scire potuerit. imputať ergo illi q̄ ſcire potuit inq̄rēdo. ſic etiam imputať illi q̄ ſcire potuit ꝑitiores ꝯſulendo. ff. de bo. poſ. l. in bonoꝝ. vnde dr̄ ꝙ vigilantibus ⁊c̄. ff. de his que in frau. cre. l. pupillus.

Continuatio d. helie ¶ De rebus eccleſie nō alienādis. ¶ Uiſum eſt. ſ. de ꝯceſſione ꝑbende aliq̄s poſſet dubitare vtrum res eccleſie poſſint alienari vel nō: ideo annectit rubricam de rebus eccleſie non alienandis.

¶ Monaſteriorum. ¶ Tria facit. Primo ꝓhibet. Scḋo ibi: ſi q̄s. punit ⁊ decernit. Tertio excipit ibi: verum. Johan. an.

Caſus ſ' altis. d. helie ¶ Caſus. Quidā religioſus prior alicui⁹ prioratus vel habens aliquā adminiſtrationē in abbatia btē Marie de exolduno cōceſſit alicui ad ſuā vitā redit⁹ et fruct⁹ ſue adminiſtrationis ſiue ꝑoratus: ⁊ hoc fecit ſine cā rationabili. vel ſi fecerit eum cauſa: tñ ſine decreto abbatis: queritur vtrū valeat talis ꝯceſſio? Dicit ꝙ nō. ⁊ concedens incurrit penas hui⁹ ca. Sed q̄riť vtrū religioſus poſſit locare vel dare ad firmā: aut vendere ad modicū tp̄s fruct⁹ ſue adminiſtratiōis ſiue ꝑorat⁹? dicit ꝙ ſic. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Nota ꝙ religioſus nō poteſt alienare fruct⁹ et redditus ſui priorat⁹ ſiue adminiſtratiōis ad magnum tēpus. ⁊ ſi cōtra fecerit: incurrit penā ſuſpenſionis: q̄ ſuſpenſio etiam ſuſpēdit a celebratiōe. ⁊ ſi celebrauerit incurrit irregularitatē. ¶ Nota ibi ꝯuent⁹ ꝙ abbates aliq̄ñ habēt ſpālem iuriſditionē in prioratib⁹ ſibi ſubiectis: ⁊ tunc alienatio fructuū ⁊ iuriū ꝑorat⁹ pōt fieri cū ꝯſenſu abbatis ⁊ ꝯuent⁹: ſeu etiā capituli qñ capitulanť. ⁊ nō req̄riť ꝯſenſus ep̄i. Et iſtud hodie ſeruať q: ꝑores faciunt decretari iſtas alienationes in cap̄lo gñali. ¶ Nota ꝙ bñficiat⁹ pōt locare fruct⁹ ſui ꝑoratus ad modicū tp̄s. Sȝ q̄riť qḋ tēp⁹ dr̄ modicū. Quidā dicūt ꝑ ca. ſi. ne prelati vices ſuas. in an. ꝙ bñficiat⁹ pōt locare fruct⁹ ſui bñficij ad ſeptē annos: ſȝ cōis opinio ē ꝙ poteſt locare ad decē annos. ¶ Nota cupientes occurrere diſpēdijs. i. dānis: q: meli⁹ eſt ante tēp⁹ occurrē q̄ꝫ poſt cām vulneratā remediū q̄rere. ¶ Not. ꝓhibem⁹ ꝑpetuo edicto. i. ꝓhibemus ſtatuto ineternum duraturo: q: volum⁹ ꝙ iſtud edictū ſiue ſtatutū de rebus eccl̄ie nō alienādis ſit perpetuum ita ꝙ nunq̄ꝫ alienenť res eccleſie. ¶ Nota reditus tus. tui. penultima correpta dr̄ a redeo redis. ⁊ ſignificat duo. Redit⁹ em̄ dicit qḋ redit q: ſingulis annis redeat. Unde Ouidi⁹ de ſine titulo. Turpi thori reditu cenſus augere paternos. Itē reditus id eſt reuerſio. Unde Ouidi⁹ epi. Uera queror reditu verba carere fide. Et ſic redit⁹: id eſt cenſus q̄ ſingulis annis reddūtur. ¶ Nota poſſeſſiones Poſſeſſio ſm̄ Azo. C. de acqui. ⁊ retinē. poſſeſ. eſt corporalis rei detentio corporis ⁊ animi ⁊ iuris amminiculo concurrēte. Uel ſic. Poſſeſſio eſt ius quoddā quo aliquis rem corporalē vere in poteſtate habet. Et dicitur corporalis rei. ideo quia ſola corporalia poſſidentur. Incorporalia autem dicuntur quaſi poſſideri. et quaſi tradi per patientiā ⁊ vſum. Nam incorporalia non poſſunt corporaliter apprehēdi. ſicut ſunt iura ⁊ ſeruitutes: et ideo non poſſidentur. ca. cōqueſtus. de foro competēti. in glo. ff. de vſucapi. l. ſequitur. §. ſi viā ⁊ tamē preſcribuntur. Poſſeſſiones ſunt agri fundi late patētes. publici. priuati. quos etiam in initio quiſq̄ꝫ vt potuit occupauit atq̄ꝫ poſſedit. vnde ⁊ nuncupati ſunt Inde poſſeſſiuncula. le. i. parua poſſeſſio nomen diminutiuum de poſſeſſio onis. Reditus q̄d dr̄. verſus Poſſeſſio q̄d ē

e ¶ Perpetuo. i. gñali/vel ꝑpetue duraturo. ſ' elec. vt circa. ⁊. c. perpetuo. lib. vj. Perpetuū duplr̄ exponiť.

b ¶ Prohibemus. ſaltē quo ad penā fateri oportet qḋ eſt iuris noui edictoria.

¶ Glo. ſeq. no. a ꝯrio ⁊ incidens dubium ſoluit.

e ¶ Religioſus. ſeculares ergo clericos nō comprehendit hec ꝯſtitutio: ſed ſi tales conceſſiōes faciunt: dic vt legiť, ⁊ no. xvj. q. j. poſſeſſiones. de his que ſiunt a prela. cōtinebatur. ſi al's alienant locus eſt canoni xij. q. ij. monemus. eo. tit. ſi quis. ſi locant: dic vt not. ne prela. vi. ſuas. c. fi.

¶ Glo. ſeq. exponit ⁊ queſtionem ſoluit.

f ¶ Cuius. i. ſiue perpetue ſiue tēporali. maxime em̄ ꝓpter obedientiarios qui faciebant hos contractus reuocari timētes ad clauſtrū emanauit hec conſtitutio. ⁊ dato ꝙ non ſint obediētiarij: facilius remouentur a ſuis adminiſtrationib⁹. de accuſa. qualiter

Religioſus pt eccleſie ſecularis pteſſe — ij.in fi. de ſymo.licet.⁊.c.ꝑ tuas. nō aūt puto eē locū habere in religioſo qui preeſt eccl'ie ſeculari: et quaſi clericus ſecularis.⁊ hoc ꝓbat principium.

a ¶ Reditus.differunt a fructib⁹: vt patebit i fine.

b ¶ Poſſeſſiones.certas vel omnes.

c ¶ Alicui pri uato vł collegio

d ¶ Eius.reci pientis vel cōce dentis ⁊ talis cō ceſſio dicit̄ ꝑpe tua.ff.pro ſocio. l.j.⁊ nota.x.q.ij. perpetua.

e ¶ Pecunia. An dās hanc pe cuniaȝ repetat? vide quod not.⁊ dixi eo. ti.ad au dientiam.

f ¶ Quouis modo ab hac ge neralitate exci pit duos modoſ in fine capituli.

dens iura: redit⁹ᵃ aut poſſeſſionesᵇ eiuſdē alicuiᶜ ad vitā ei⁹ᵈ ſeu aliud certum tp̄s: pecuniaᵉ etiā inde recepta quouiſmodoᶠ cōcedat: niſi neceſſitasᵍ aut vtilitasʰ monaſterij prioratꝰ eccl'ie aut adminiſtratiōis hmōi hoc expoſcat conuentus ſui: aut (ſi cōuētū nōⁱ habeat) ꝑlati ꝓprijᵏ aſſenſu ad hoc nichilomin⁹ˡ accedēte. ¶ Si quis autē contra hoc fecerit penāᵐ ſuſpenſionis ab officioⁿ eoipſo incurrat nec ex cōceſſione ipſius recipienti ius aliquod acq̄ratᵒ ¶ Uerum ꝑmiſſa ad locationesᵖ vel etiam redituum aut fructuūᑫ vēditiones ad tēp⁹ modicūʳ faciendas declaram⁹ vllaten⁹ nō extēdi. I dez.

¶ Eps vnire pōt ecctiam alteri vel loco religioſo donare etiā nō vocato rectore vel defenſore.h.d. Jo.an.

Si vna eccleſia Ca.ij.

g ¶ Neceſſitas aut vtilitas.ſufficit alterū. ſic alibi equiparant̄ hec duo.de eta.⁊ q̄li.q̄ris.de ꝑbē.expoſuiſti ⁊ i diſpēſationib⁹.j.q.vij.tali.⁊ facit eo.ti.dudū. li.vj

h ¶ Utilitas.de ſyndi.c.vno.

¶ Glo.ſe.notat a ꝯrio ⁊ illud determinat.

i ¶ Non habeat. Innuit ꝙ ſi habeat ꝯuentū nō req̄ritur ꝯſenſus ꝑlati.hoc veꝝ quo ad euadendā huius ꝯſtitutionis penā.ſed al's ad validandū ꝯtrū ꝑpetuū req̄ritur ōis ſolēnitas alienationis.eo.ti.dudū.li.vj. ⁊ cōſenſus epi.xij.q.ij.abbatib⁹.⁊.c.ſeq.⁊.c.placuit.⁊ xvij.q.iiij.in venditionibus.

¶ Glo.ſeq.dupl'r.exponit ⁊ notat ꝑ Inno.

Religioſi quē habent ꝓ ꝓprio plato. — k ¶ Proprij.de epo vł intelligendū in non exēptis per iura allegata in fine ꝓrime gloſe.in exemptis de papa.de priuile.auctoritate.§.j.lib.vj.forſan intēdit iſte textus approbare qđ recitabat Inno.de tranſac. ſtatuimus. vbi dicit quoſdam dicere ꝙ abbates qui habent eccleſias ad ſe pertinentes pleno iure poſſint in illarum alienationibus auctoritatem preſtare. et facit.J.de ſta.mo.attendentes.poſt princi.⁊ qđ not.in auten.de ali.⁊ emphi.ꝯtrac.in prin.colla.ix.⁊ hoc cōmuniter ſeruat̄.qđ videt̄ fieri poſſe.ex quo habēt epiſcopalem iuriſditionē vel quaſi.ad hoc de priuile.abbates.in fine. li.vj.vñ dicebat ipe Innocē.de priuile. cum ⁊ plantare.§.in eccleſijs. ⁊ placet ibi Hoſtien.ꝙ pbři nō poterāt alienare:nec maximas cauſas agere ſine ꝯſenſu patronoꝝ exemptoꝝ.q2 tales exempti vices epoꝝ gerunt.arg.xij.q.ij.ſi qua.⁊.c.placuit:de voto.magne.§.cum igitur.cū ſuis ꝯcor. — Abbates exēpti vices epoꝝ gerunt

l ¶ Nichilominus.i.nō eo min⁹ ꝙ ſubſit neceſſitas vel vtilitas in contractu.

¶ Glo.ſe.ponit dictū ⁊ remittit.ſcđo q̄rit et remittit.

Pēa de ſui natura eſt ꝑpetua — m ¶ Penam.q̄ de ſui natura perpetua eſt:ex q̄ tempus non adijcitur. de hoc de conſti.ex litteris: ſed,qs abſoluet? vide quod dixi de ſolu.c.ij.in fine.⁊ qđ dicā.J.de here.c.j.circa finem.

n ¶ Officio.vide qđ dixi ſup eo.ver.J.de deci.c.j.

o ¶ Acquiratur.ſi.eo.ti. hoc conſultiſſimo.lib.vj. vbi ꝯtrus non valet.⁊ punitur faciens.

¶ Glo.ſeq.dubium ſoluit:⁊ ſolutionis obiectioni reſpondet.opi.ponit quam improbat.⁊ de incidēti queſtione remittit.

p ¶ Locationes. Prohib itus alienare/obligare: vł vendere poteſt locare.ꝫ ⁊ qđ plus eſt ꝯductoreȝ,creditoribus delegare.ff.de leg.ij.l.penul.§. iſtituto.ad id ff.loca.non ſolet.ꝑlati ergo locant: nec per ſtatutum epi poſſunt aſtringi vt locent certis perſonis.de loca. c.ij.Qđ autē dixi ꝙ locare nō ē alienare.illđ verū eſt ſi fiat ad modicū tempus vt hic.⁊ ſic ñ obſtat.eo.ti. nulli vt ibi dixi. licet Accur.in predicto.§.inſtituto l fine: dicat ꝙ prohibit⁹ alienare locet ad centum vel mille annos ſed nō approbatur. ⁊ Dyn⁹ ibi contra. Si autē prelatus locans ad modicū tēp⁹ infra tp̄s morit̄ quid iuris:no.ne ꝑla.vices ſuas.c.fi. — ꝫ Adde hoc eē veꝝ ad modicū tp̄s q2 locatio in ꝑpetuū vł ad lōgū tp̄s eſt alienatiōis ſpecies no.glo. l.l.fi.C. de pac. pigno. ⁊.i. i.j. §.qđ ait.ff.đ ſupfi.

q ¶ Fructuū.ꝯcor.de ele.generali.in fi.li.vj. ⁊ quo modo plus eſt in reditu q̄ in fructu.ibi.no.in glo.pe.

¶ Glo.ſe.exponit.q̄rit ponit opi.quam ꝯmendat ſubdens q̄nq3 alias opi. ⁊ pro plurib⁹ habēdis remittit.

r ¶ Ad tp̄s modicū.Determinat tam verbum locationes q̄ verbum venditiones: vt ſit ſenſus ꝙ locatio ad modicū tp̄s ⁊ vēditio fructuū ad modicū tp̄s non includat̄ in ꝓhibitiōe. Sed dubitat̄ qđ dicat̄ modicū tp̄s? glo.ff.de ſupfi.l.j.§.ꝙ ait.dicit hic relinquēdū iudicio arbitrio.alleg.ff.de iure deli.l.j.in fi.ff.đ effrac. l.j.§.j.⁊ facit de offi.deleg.de cauſis. de accuſa.inq̄ſitionis.j.rñ.⁊ qđ no.de loca.potuit.⁊ qđ not.J.eo.hoc conſultiſſimo.lib.vj.⁊ vł hoc equum ꝓpter varias cōditiones regionum. Idē tenuit olim in.l.fi.ff.ſi ager vectiga.ſed poſtea in addi.videt̄ approbaſſe ꝙ modicum tempus dicat̄ infra decennium.C.de preſcrip.lōgi temp.l.fi.ff.qui ⁊ a qui.ma.ſi cum fideicōmiſſo §. ariſto.ponit etiam opinionem q̄ habȝ ꝙ modicū tempus dicatur triginta dierum.ff.de itine.actuq3 ꝑua. l.j.§.alij biennium.ff.loca.⁊ cō.cum dñi.inſti.đ li.ob. in fi.alij quinquenniū.facit quod no.Johan. de coniug.ſer.licet.⁊ qđ no. Hoſtien. vt eccle.bñfi.c.vno.l fi. alij ſeptennium.ne ꝑla.vi.ſuas.c.fi.,de diuerſis ſpacijs tempoꝝ pōt argui per ea que ſcripſi de fideiuſſo.c.fi. de cleri.cōiug.iohānes.in.iiij.queſtione. — Tēpus modicū q̄d ꝯtinet.

Si vna. ¶ Se ſummat duo dicens. Et quas opi. determinet infra dicā: ſed principaliter que no. Innocen.⁊ Hoſt.vt eccle.bñfi.c.vno.in fine.

¶ Caſus. Papa vel eps conſiderans pauꝑtatē alicuius eccleſie voluit vnire aliaȝ eccleſiam illi eccleſie ex cauſis. Et ponamus ꝙ iſte eccleſie habent rectores: queritur vtrum ad vnionem requiratur cōſenſus rectorum? dicit ꝙ non. Sed quid ſi velit vnire eccl'iam parrochialem alicui monaſterio: queritur vtrum requiratur conſenſus rectoris? dicit ꝙ non: tñ non auffertur ꝓpter aliquod ꝑiudicium ipſi rectori durante vita ſua: ſed q̄tum ad valitudi[illegible]m vnionis non requiritur conſenſus rectoris. Sed quid ſi epiſcopus vult vnire eccleſiam ſue menſe ep̄ali: queritur vtrū poſſit cuȝ conſenſu capituli? Dicit ꝙ non: quia nō poteſt ſe auctorizare in cauſa ſua: ſed opus eſt vt adeat̄ archiepiſcopus. Sed vtrū ipſe poſſit aliquā eccl'iam parro- — Caſus i ſalio d.helie

chialem vniri menſe ſui capituli: Dicit φ non: qz capitulū nō pōt dare ↄſenſum ad ſuā vtilitatē. h.d.h.r.

Nota= bilia

¶ Colligo aliqua notabilia. Primo nota φ epūs pōt vnire vnam eccleſiam alteri ſine ↄſenſu rectoris: ſz tñ per hoc non fit p̄iudicium ipſi rectori. ¶ No. φ epūs alicui loco religioſo poteſt concedere aliquas eccleſias cuʒ cōſenſu capituli.c. paſtoralis. ꝺ donationi.in anti. tamen vt dictuʒ eſt non fit preiudicium rectori.c.conſultationib⁹.eo.ti.i anti. ¶ No. φ antiquitus vt epūs eſſet particeps in ſuffragijs aliquorum religioſorum donabat eccleſiam tenendam cum perceptione iurium ⁊ fructuum. ¶ Nota ꝑ hoc quod dicit decernimus/ φ hic papa inducit nouū ius

alteri[a] eccleſie ſeu dignitati[b] alicui vel p̄bende[c] ꝑ epm̄[d] ſuo cōſentiente[e] caplo vniat[f]: aut religioſo loco donetur[g] et eo φ rector[h] ipi⁹ ad hoc vocat⁹[i] vel ſi vacabat[k] defēſor[l] ei ſup hoc dat⁹ non extitit: neq̄q̄ʒ id poterit ipugnari. ¶ Qz[m] ſi epūs (ſui etiam capli accedente conſenſu) menſe[n] ſue: vel

a ¶ Alteri eccleſie.x.q.iij.vnio.⁊ ſi ſit alteri⁹ dioce. per vnionē non preiudicat dioceſano.de reli. domi.c.ij.⁊ ſcripſi de priuile.paſtoralis.

b ¶ Dignitati.de p̄ben.extirpande.§.qui vero.

c ¶ Prebēde.vt in p̄dic.§.qui ꝟo.⁊ eo.ti.exposuiſti et intellige ꝑ p̄dic.decre.etiā de p̄benda cathedralis eccl'ie.non ob.j.pri.rñ.vt ibi dicam.

¶ Glo.ſeq.opi.ponit quā ꝓbat ⁊ remittit.

Abbates ec= cleſias vnire ñ poſſūt.

d ¶ Epm̄.de exceſ.p̄la.ſicut vnire.vt no.Innocen.⁊ Abbas poſt eum: φ lʒ ad abbates ſpectent eccl'e pleno iure: tamen illas vnire non poſſunt: vel vnā alteri ſubijcere: cum hoc ſit epiſcopale per predic. decre. alleg.etiam de conſue.cū dilect⁹.facit qꝺ dicam.j.c.pri.⁊.j.de ſta.mo.ne in agro.§.ad hoc.vbi dicaʒ an hoc preſcribere poſſint.

¶ Gloſa ſequens ſucceſſiue ponit duo dicta Hoſt.que improbat.

e ¶ Conſentiēte.nō eſt iſte caſus in q̄ ſufficiat conſilium.⁊ hic reprobat qꝺ no. Hoſt.de his q̄ fi. a p̄la.nouit.vbi dicit epm̄ ſine capitulo poſſe donare eccl'iam loco egenti ad ſuſtētationē miniſtroꝝ.alleg.de dona. ↄſultationib⁹. Itē qz facit qꝺ dʒ.ꝓuidendo egētibus ⁊ in hoc officiū ſuū exercet.xij.q.j. precipimus.⁊.c.ſe. x.q.j.regenda.⁊.c.ſeq.xciij.di.diaconi. ergo nō ē loc⁹ ↄdictioni.de p̄bē.extirpādc.j.⁊.ij.rñ.dicebat tñ φ tutius erat ↄſiliū canonicoꝝ requirere: ſed ꝓut videš ñ requirit ↄſenſus: ⁊ ſm̄ hoc intellige p̄dic. decre.ſicut vnire.in p̄n.⁊ de p̄uil.tuaꝝ.in p̄n.no.etiā ipſe Hoſti. e.ti.ea noſcit φ de conſuetudine p̄ſcripta pōt epo ↄpetere vt ſine ↄſenſu capli poſſit ↄferre eccl'iaʒ alteri eccleſie ad edificationē.⁊ ↄtra eo.ti.tua.⁊.c. paſtoralis de dona.paſtoralis.itelligit de iure cōi.⁊ cū epūs circa hoc idulgētiā vł p̄ſcriptionē nō hʒ: tñ ↄſiliū p̄ſcribi ñ pōt ſm̄ eum.ſecus etiā dixit de volūtaria ↄceſſione q̄ ſine cauſa fieret eccl'ie habenti ↄgruā ſuſtentationeʒ arg.j.q.ij.paſtor.vel q̄ fieret laico: ſed nō puto hoc p̄ſcriptibile φ etiā in caſu licito alienet p̄latus ſine cōſenſu capituli vt ſcripſi de dona.paſtoralis.in fi.⁊ facit finis huius ca.

Epi officiū eſt egētib⁹ ꝓuidē.

Epūs an poſſit p̄ſcribē facultateʒ alienandi res eccleſiaſticas ſine cōſenſu capitli.

f ¶ Uniatur. De vnione ſatis no.ne ſe.va.c.j.xvj.q.j.et temporis.

g ¶ Donet. Hic iūge lr̄am.j.nequaq̄ʒ id poterit ipugnari.⁊ fa.qꝺ me.cau.dilectus.⁊ qꝺ ibi no.

h ¶ Rector. De rectore eccl'ie nō de p̄lato cui ſubeſt eccleſia loquitur: cuius ↄſenſus requiri videt.j.ꝺ ſta. mona.c.j.§.ad hoc.

¶ Glo.ſe.rationē reddit quā opi. coadiuuat et oſtendit reprobatā opi. Hoſtien.

i ¶ Uocat⁹. Non extitit qꝺ eſt.j.⁊ rō hui⁹ ſumit de dona.ↄſultationibus.ſit eñ talis vnio vel donatio ſine preiudicio rectoris: vt ibi. dicebat ergo Inno.i decre.vt nr̄m.φ dignitas inſtituta diminui nō poterat irreq̄ſito illo cui⁹ erat ſine cauſe cognitiōe.no.tñ Ho. ꝺ exce.p̄la.ſicut vnire. φ epiſcop⁹ eccleſias vnire nō poterat ſine collaudatione vel conſenſu ambaꝝ eccleſiarū.alleg.eo.ti.c.j.⁊ ꝺ his q̄ fi. a p̄la.c.j.in hoc dicebat eum a papa differre.vt ibi ſcripſi quod hic reprobatur.

Unio duaruʒ eccl'iaꝝ pōt fieri ſine cōſenſu ābarū

¶ Glo.ſeq.docet quid approbat.ſignat contrariuʒ ⁊ dupliciter ſoluit.

k ¶ Uacabat. Approbat qꝺ no. Inno.⁊ Hoſt.vt ec. be.vt noſtrū.in fi.vbi tenēt eccl'iam vacātē vniri ⁊ donari poſſe: ſicut ⁊ dignitas vacans ſupprimi poſſet. ꝺ cōſti. cū acceſſiſſent.ↄtra ne ſe.va.c.j.vbi ſede vacāte nō diſſoluit vnio.eque igit videret φ tūc fieri nō poſſʒ So.illꝺ i ep̄alib⁹ ſedib⁹ vel ibi papaʒ p̄ncipalit⁹ mouit ſcꝺa rōne.ſ.notari poſſet de ſubita mutatione: ⁊ φ ordinationē pri⁹ factā feciſſet ↄtēplatione ꝑſone tūc viuentis nunc defuncte: alꝺ etiā vnionem ep̄atuū facit mortuo altero epo.vt.xvj.q.j.⁊ temporis.

Eccl'ia vacās vniri et donari poteſt.

¶ Glo.ſe.ponit obiectionem ⁊ ſolutionem quā fortificat per ſimilia ⁊ per opinionem.

l ¶ Defenſor. Uidebat ↄtrariū: qz ſi res eccl'ie vacātis ex cā dignitati donet: opʒ defenſorē dari.vt eo.ti.dudum.li.vj.eſt ꝫ hoc de caſib⁹ in quibus minus prohibetur vbi maius ꝑmittit.pōt eñ eccl'ia vacans dari ſine defenſore vt hic: ſed poſſeſſio vel res eccleſie non.vt ibi.⁊ eſt ſi.de elec.nemo deincepo.li.vj.⁊ qꝺ no.de ↄſu. cum dilectus.in.iiij.glo.de tranſla.c.vi.in glo. pe.dicebat Inno.de elec.ſignificaſti.vt ibi ſcripſi. ſuꝑ glo. ij.φ epūs ⁊ caplm̄ poterant aliq̄d ſtatuere ſuꝑ bñficio vacante: ⁊ elect⁹ illud ſeruare tenebat.alle. decre.vt noſtrū.qꝺ itelligit ibi Hoſt.ex cā ⁊ ad tp̄s.ſed ꝑpetuū p̄iudiciū nō poſſent inferre dignitati vel rectorie ipa ſic manente: lʒ illā poſſent in totū tollere.de cōſti.cuʒ acceſſiſſent.vel religioſo loco ↄferre.de dona.ↄſulta. et.c.paſtoralis. Et ad id qꝺ ꝺr qui pōt totum poteſt ⁊ partem.de offi.dele.paſtoralis.in p̄n.ff. de rei ven. q̄ de tota. Rñdit Hoſt.φ in totum ↄferri ꝑmittit vt diuinus cult⁹ augeat.de ↄſti.ex ꝑte.⁊ vt pauꝑes ſuſtētētur de p̄bē.expoſuiſti. Permittit etiā tolli: qz ſuꝑflua vel oneroſa.arg.lxviij.diſt.core p̄i.diminutio vł detractio denegat: vt eccleſiaſtica beneficia in ſua integritate permaneant niſi ex cā magna. remittit ad decr. dudū.eo.ti.de p̄ben.ni.nouib⁹.⁊.c.vacāte.ex his parʒ φ ſepe quod minus videtur ē mai⁹ eo reſpectu q̄ ius plus illi reſiſtit ex cauſa.

Minus ꝓhibet quādoq; vbi maius ꝑmittit

¶ Glo.ſe.iuſtificat ⁊ dicit q̄d approbat ⁊ reprobat

m ¶ Qz ſi epūs. Qz hic ꝺr ꝓbabat olim ꝑ ca.conqueſti.xvij.q.iiij.⁊ approbat qꝺ no.ibi Jo.in.§.hec.et qꝺ no.de dona.paſtoralis.⁊ reprobat qꝺ no. Innoc.i decto.c.vt noſtrum.vt eccle.benefi.vbi tenebat q auctoritate capituli ſui epiſcopus poterat eccleſiā in ſuos vſus conuertere.

¶ Glo.ſe.p̄mo rōnē reddit quā ꝑ opi.coadiuuat.ſcꝺo ꝑ ar.a minori q̄ſtionem ſoluit.tertio notat ad duas opi. Hoſt.⁊ vtrāq; determinat.

n ¶ Menſe ſue.vt dicebat Jo.in glo.p̄us al.epūs non pōt auctorizare in facto ꝓpo ſicut nec econom⁹.x.q.ij

Epūs nō auctorizat in

facto ꝓprio.

hic verſus. in fi. nec tutor. ff. de au. tu. l. j. ⁊ l. pupill⁹. nec prelatus. de inſti. c. fi. ⁊ idē de capl'o vt ſtatim ſequit̄ qd̄ etiā tenebat Guil. in ſpe. de his q̄ fi. a pla. in fi. ⁊ facit quod dixi poſt Inno. de cenſi. ꝓhibemus. ſup glo. ij. ⁊. no. q2 ſi nō valet vnio cū alter ſolus. ſ. ep̄s vel capitulū auctorizat in facto ꝓprio: fortius nō valeret cū auctorizaret vterq3: vt ſi cōit̄ mēſe ep̄i ⁊ capl'i ꝑ eos vnit̄ eccl'ia. Facit autē hec l'ra ad no. ꝑ Hoſtiē. in ſūma de deci. §. et vtrum verſi. xij. in fine. vbi tenet q̄ laicus h̄ns decimā ꝑ antiquū feuduz ab alia eccl'a nō poteſt illā donare ep̄o ne ipſe ep̄s auctorizet in facto ꝓprio.

Decima an poſſit ꝑ laicū dari ep̄o.

ipſi^a capl'o^b aliquam duxerit eccl'iaz^c vniēdā: hoc irritū eē decernim⁹^d ⁊ inane: cōtraria quis^e ꝯſuetudie non obſtāte.

De rerum permutatione.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienē.

Collatio de bn̄ficijs cauſa ꝑmutationis vacantibus facta alijs q̄ ꝑmutantib⁹ nō tenet. h. d. Jo. an. Ca. vnicū.

Puto tñ q̄ bene poſſet illā donare capl'o ep̄ali aucte ep̄i: ⁊ eſt ratio. q2 cum i caſu illo ſufficiat auctoritas ep̄i ſine capl'o: vt in decre. cū ap'lica. de his q̄ fi. a pla. nō pōt dici q̄ capl'm in eo caſu auctorizet. ⁊ i facto ꝓprio: ſed in vnione vel datiōe eccleſie ſecus. cum ibi cōſenſus capituli ſit neceſſari⁹. de his q̄ fi. a pla. tua. de dona. paſtoralis. Itē facit pro ⁊ contra ad id quod ipſe Hoſtien. no. de ꝯſti. cū acceſſiſſent. vbi tenet q̄ dignitas nō confirmata per papam de eccl'ia cathedrali tolli pōt ꝑ ipſius capl'm ex iuſta cā ⁊ ep̄o auctorizāte: ſi bona ep̄i ⁊ capl'i ſint diuiſa. ſi vo eſſent cōia nōne auctorizaret ep̄s in facto ſuo? Sed dicit tunc recurrēdū ad archiep̄m vel ad papā: de iurepat. null⁹. videt̄ q̄ cū iſte non ſit de caſib⁹ archiep̄o reſeruatis qui no. de offi. ordi. paſtoralis. q̄ eo caſu et iſto de quo tex. loquitur ad papam ſit neceſſe recurri.

Dignitas an poſſit tolli de eccl'ia ꝑ quē.

a ❡ Ipſi. ſuo ſcilicet.

❡ Glo. ſeq. in queſtione remittit. ſecūdo diuerſitatē ponit ⁊ rationem reddit.

b ❡ Capitulo. cum capella curata donatur capitulo quis habeat eius curā. vide qd̄ ſcripſi poſt Hoſtiē. de ꝑben. expoſuiſti. ſup glo. iij. ⁊ eo. ti. cū non ignores in ꝑn. Et no. q2 ſingulari prebende etiam maioris eccl'ſie poteſt vniri eccleſia ꝑ ep̄m ⁊ capl'm. vt. §. ꝑxi. reſpō. capl'o vero non: vt hic ⁊ ratio ſumitur. xij. q. ij. qui manumittitur. cum ſuis concor. q2 capitulū non auctorizat in facto ꝓprio cum ſingulari prebende capituli vnitur eccleſia.

Prebē de ſingulari maioris eccleſie pōt per ep̄m et capl'm eccl'ia vniri.

❡ Gloſa ſequens ponit dictum Hoſtiē. quod dicit declarari debuiſſe.

c ❡ Eccleſiam. declarari debuiſſet an ſit idem in donatione quam facit ep̄s capitulo ſuo de eo quod ſpectat ad mēſam ſuā: quod no. Hoſtiē. de his q̄ fi. a prela. nouit. ⁊ ponit caſum de ep̄o abundante ⁊ capitulo egente. ⁊ dicit q̄ valet. inducit quod. §. dixi in glo. nō eſt. dicit etiam q̄ non ob. iuramentū de nō alienando cum non ſit proprie alienare quod in dn̄io eccleſie retinet̄. ff. de le. ij. vnuz ex familia. ⁊ l. impator. §. fi. ⁊ l. ſeq. dicit tñ q̄ tutius eſſet q̄ illud fieret ſupioris auctoritate inſti. de auct. tu. in fi.

Ep̄us capl'o ſuo donare pōt ꝺ his q̄ ſpectāt ad mēſam.

❡ Glo. ſeq. ſub dubio queſtionem ſoluit ⁊ cōtra ſolutionem allegat.

d ❡ Decernimus. l3 ratio huius iuris ſit antiqua: forte noluit cōprehendere p̄terita. ⁊ eſt ſi. de poſtula. ca. vno. lib. vj. ſed ꝯtra hoc facit l'ra ſequēs q̄ cōſuetudinem dāna: ꝯſuetudo vero notat tēpus precedēs: ergo videtur preterita reſpicere.

❡ Glo. ſeq. exponit ⁊ dat ſimile.

e ❡ Quauis. Scilicet etiā cuius contrarij vel initij non ſit memoria: dānat̄ ergo hec cōſuetudo q̄ ꝗs auctorizet in facto ꝓprio alibi q̄ ꝗs ſit iudex appellatiōis a ſe interiecte. de conſuetu. c. ij. lib. vj.

Ne concessio nec^f iuris vtētibus^g preſertim circa ſpiritualia illudatur^h. Si qua beneficia^i ex cauſa^k permutationis ab aliquibus reſignata: alijs q̄ ipſis permutare

❡ De re℞ ꝑmutatiōe. ❡ Viſuz eſt ſupra de bonis eccleſie non alienādis. dubitaret aliꝗs vtrū res eccl'ie poſſēt ꝑmutari hoc eſt de vna perſona i aliaz trāſferri: ideo annectitur rubrica de re℞ permutatione.

Continuatio d. helie

Ne concessione. Se ſummat ponēs ius nouū ⁊ eq̄ſſimū p̄miſſa rōne decidens caſum dubiū ibi: ſi q̄ bn̄ficia. Et determinat decre. i. ter cetera. de ꝑbē. ⁊ §. eo. ti. cū vniuerſo℞.

diuiſio

❡ Preſupponēdum eſt primo illud qd̄ habet̄ in. c. vnico. eo. ti. in. vj. videl3 q̄ bn̄ficiuz qd̄ eſt reſignatū in manib⁹ ſupioris cā ꝑmutationis faciende q̄ ꝑ talē reſignationē nō dicunt̄ bn̄ficia vacare. ſic q̄ poſſit alteri qui non ſit de cōpermutantib⁹ conferre. Scd̄o p̄ſupponendum eſt q̄ actus legitimi non recipiunt diem nec ꝯditionem ⁊ ſicut collatio bn̄ficij non poteſt fieri ſub ꝯditione: ita nec reſignatio.

Preſuppoſitio d. helie

❡ Caſus. Cum poſſiderés iuſte ⁊ canonice aliqd̄ bn̄ficium mihi ꝓpicium ⁊ ego poſſiderem aliud bn̄ficiū tibi ꝓpiciuz. affectabam⁹ ꝑmutare adinnicem huiōi bn̄ficia. Et tractauim⁹ de ꝑmutandis bn̄ficijs nr̄is. q̄ tractat⁹ eſt ꝑmiſſus. dūmodo non fiat pactio arreſta taliter partes ſed totum ponat̄ i arbitrio ſuperioris. acceſſimus ad ep̄m ⁊ ſupplicabam⁹ vt ipſe vellet acceptare reſignationes cā ꝑmutationis faciende. ep̄s recepit reſignationem. ⁊ ſic vacauerūt noſtra bn̄ficia querit̄ vtrū ep̄s poſſit illa bn̄ficia vacātia conferre. ⁊ dare qb⁹ valuerit? Dicit q̄ nō. ſed tuū michi: ⁊ meum tibi conferre d3. h. d. h. r. ❡ Colligo aliqua notabilia. Primo q̄ ꝗs non d3 decipi legis aucte. Scd̄o q̄ beneficia vacantia cā permutationis faciēde nō p̄nt ꝯferri niſi cōpermutantib⁹. ❡ No. tertio q̄ volentibus ꝑmutare ſua bn̄ficia licitum eſt exp̄mere q̄ reſignant cā ꝑmutationis faciende ⁊ non aliꝰ.

Caſus litteral' d. helie

Notabilia.

g ❡ Vtentibus. Per hanc l'ram dico decre. hanc locum h̄re vbi in fraudē expectātium fieret ꝑmutatio: cum illi non vtant̄ conceſſione iuris ſed ius fraudēt. eo. ti. c. vno. lib. vj. de renū. c. viti. eo. lib.

h ❡ Illudatur. concor. clemē. j. §. de renun. ca. vno. ⁊ ibi concor.

i ❡ Beneficia. includit etiam hoſpitalia ⁊ loca ſimilia que permutari poſſunt his caſib⁹ quibus in beneficium concedunt̄ qui habent̄. J. de reli. do. q2 ꝯtingit §. vt antē. illa vo q̄ non ꝯcedunt̄ in bn̄ficium non vident̄ poſſe cum beneficijs ꝑmutari: cū beneficio℞ adinuicem fieri debeat permutatio.

Hoſpitalia an permutari poſſint.

k ❡ Ex cauſa. Bene ergo licet renunciāti in actu renunciatiōis hoc exprimere q̄ renunciat ꝑmutatiōis cauſa: ⁊ dato q̄ hoc non exprimat̄ ſatis eſt q̄ cōſtet ex conjecturis vel prius actis.

Permutatio expedit ſuperioris officio.

a ¶ Uolentib⁹. ergo tractatus permutatiōis inter partes ꝓcedere pōt: tñ ipſa ꝑmutatio expedit ſupioris officio. vide quod ſcripſi. ſ. eo. queſitum.
¶ Glo. ſe. gñaliter intelligit dicēs ꝙ epoꝝ eſt ꝑmutare: et rōnem reddit: querit de capitulo vacante ſede: ⁊ ſoluit diſtinguēdo. l ſi. ampliat textū ⁊ ſoluit cōtrarium.

volentib⁹ᵃ conferantᵇ nulli⁹ hoc eſſe volum⁹ᶜ firmitatis.

¶ De teſtamentis ⁊ vltimis voluntatibus.

¶ Clemēs. v. in ɔcilio vienē.

¶ Ordinari⁹ loci rōnem exigit a religioſis etiā exēptis de teſtamētoꝝ executionib⁹ q̄s geſſerūt. ⁊ ſi circa id deliquerint illos punit. Capl̄. vnicū.

b ¶ Cōferāt. ꝑ illos in quorū manibus fiebat reſignatio: vl' ꝑ alios collatores

Epoꝝ ⁊ nō inferioꝝ ē ꝑmutationibus auctē ꝓſtare.

hoc tamē ſcias ꝙ epoꝝ eſt ꝑmutare: vel ꝑmutationibus auctē ꝓſtare ⁊ nō inferioꝝ. vt not. ho ſtiē. l ſūma eiuſdem tit. §. quis pōt. ver. ⁊ nunq̄d. ⁊ dixi. ſ. eo. q̄ſitum. cū eñ cōciliū turoñ. ꝓhibet ꝑmutationē. cōtra id non diſpēſat: niſi cui ꝑmiſſuz eſt. ⁊ idē Archi. eo. ti. c. vno. lib. vj. ⁊ facit qđ not. ſ. ca. ꝑxi. in ꝓnci. ibi tñ iferiores

Capl'z ſede vacāte pt ꝑmutatiōib⁹ auctēz ꝓſtare.

quoꝝ eſt cōferre vel eligere habent conſentire. vt no. in predic. decre. vnica. Quid de capitulo vacāte ſede epāli: poterit ne permutationi auctoritatē preſtare? Puto ꝙ ſic. cū hec ſit iuriſditionis epalis in qua tunc ſuccedit. de ma. ⁊ obe. his q̄. ⁊. c. cū olim. eo. ti. ca. vno. li. vj. cū ɔcor. hec vera niſi beneficia illa vel alteꝝ illorū ſpectarent ad collationē epi ſoli⁹ ſine caplo: qꝛ cuz in taliū beneficiorū collationē nō ſuccedant: ergo nec in cōſenſu quē neceſſe habet ꝓſtare collator. ⁊ idem ſi hz eligere vel ꝓſentare vt ſcripſi ne ſede vacante. c. ij. ne vna via cōcedat qđ alia ꝓhibet. de reg. iur. cū q̄d. lib. vj. Si vero vna cū capitulo haberet facere ꝓdicta cū capitulū tunc poſſit cōferre eligere vel ꝓſentare. ne ſe. va. c. vno. lib. vj. ergo poterit vt capl'm cōſentire: et vt epūs auctorizare. Puto aūt ꝙ hoc decretuz afficiat nedū collationē: ſed etiā oēm electionē/ poſtulationē ⁊ ꝓſentationē q̄ fieret de alio ad aliud bñficiū ſic renūciatum. hoc eñ eſt de mente ⁊ eadem ratio eſt. Et decre. de preben. cū in illis. lib. vj. loquit in impetratiōibus beneficioꝝ que ſunt odioſe.
c ¶ Uolumus. hoc iure nouo: quaſi innuat ꝙ olim in hoc caſu neceſſaria erat gratioſa ꝓuiſio. ⁊ ſic ſaluantur no. eo. ti. cum vniuerſoꝝ. de prebē. inter cetera. ſicut al's in ſimili caſu agitur ad intereſſe. ff. de ꝓſcrip. ver. l. naturalis. in prin. ⁊ in fi.

Continuatio d. helie

¶ De teſtamētis ⁊ vltimis voluntatib⁹. ¶ Uiſum eſt ſ. de actib⁹ viuētiū: nūc videndū eſt de actib⁹ decedētiū ſiue moriētiū: iō ānectit rubricā de teſtamētis ⁊c̄.

¶ Religioſis. ¶ Primo ponit motiuū ɔſtitutiōis. Scđo cōſtitutionem. Tertio penam. Et incipe conſtructum ibi: volentes.

Preſuppoſitio d. helie

¶ Preſupponendū eſt ꝓmo ꝙ ad curā epi ſpectat ⁊ pertinet vt vltime volūtates demandent executioni. Et ex officio pōt cogere executores vel heredes ad exequendū hmōi volūtates ⁊ reddendū rōnē de his q̄ fuerūt relicta a teſtatore. Scđo preſupponendū eſt ꝙ religioſi non poſſunt deputari executores alicui⁹ teſtamēti ſine ɔſenſu ſui abbatis.

Caſus lr̄alis. d. helie

¶ Caſus. Ticius tendēs ad mortem fecit ſuum teſtamentū. inſtituit pauperes heredes vel aliqua legata eis reliquit. ad exequendū ſuā volūtatē fecit ſuū executorem aliquē religioſum. qui acceptauit huiuſmodi officiū executoris petita prius licētia a ſuo abbate ⁊ obtenta. Epiſcopus voluit cogere illum religioſum vt oſtēderet qualiter fuerit executus voluntatē teſtatoris. dicit iſte religioſus ꝙ erat exēptus a iuriſditione epi. ⁊ ꝙ nō tenebatur coram eo comparere. querit verū iſte religioſus bene dicat? Dicit ꝙ nō. immo nō obſtante ſua exemptione pōt compelli ad reddendū rationē. et ſi deliq̄rit epūs poterit illū punire. h. d. h. r.

Religioſisᵈ etiam exemptis deputatisᵉ ad executionem cuiuſlibetᶠ vltime volūtatis circa ipſius executionis officiū (quodᵍ vtiq nō poſſunt niſi a ſupiore ſuo petita ſup hoc li-

Notabilia.

¶ Colligo aliq̄ notabilia. Primo ꝙ religioſus datus executor ab aliquo teſtatore nō pōt huiuſmodi officium acceptare niſi petita et obtenta licētia a ſuo abbate. Secundo ꝙ epūs poteſt cogere heredes quādo non ſunt executores ſpecial'r deputati ad reddendum rationem qualiter impleuerūt voluntatem defuncti. Tertio ꝙ ſi executor teſtamenti deliquerit in exequendo teſtamēto epūs poterit illum punire.
¶ Nota caſum in quo exempti perdunt priuilegium exemptionis: videlicet ſi fuerint deputati executores alicui⁹ teſtamenti. Aliū caſum habes in ca. j. ſ. ti. ꝑxi.
¶ Nota textum vtiq. i. certe. ¶ Nota preſcindere. i. ante ſcindere ⁊ preire: ſiue occurrere delictis. nam q̄s dicitur preſcindere materiam delinquēdi quādo obuiat rei que poſſet eſſe cauſa delinquendi vt hic: quia nō vult ꝙ religioſi ſint executores ſine licentia ſui abbatis. Item vult ꝙ non obſtante exemptiōe reddant rationem ſue executionis.
¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat.
d ¶ Religioſis. Quo ad rationē ꝑ executorē reddēdā determinat qđ no. in ſpec. de inſtru. edic. §. nec ꝟo aliqua. ꝟ. ſed an ſimplex. qđ quaſi ad lr̄am ponit Archidi. lxxxviij. diſt. epūs tuitionem.
¶ Glo. ſeq. tractat q̄d de deputatis ſoluēs diſtinguēdo tria membra. in tertio ſubdiſtinguit.
e ¶ Deputatis. No. ꝙ non dicit deputādis: ꝑ qđ videt velle ꝙ cōſtitutio reſpiciat ꝓterita: ‡ qđ veꝝ puto de futuris geſtionib⁹ fiendis etiam per iam deputatos q̄uis exēptos. ⁊ fa. qđ no. ſ. ea. ɔpi. de eta. ⁊ quali. vt hi q̄ in glo. qđ poſteris. de vi. ⁊ ho. cle. c. ij. poſt ꝓnci. Sed in ꝓteritis geſtionib⁹ factis iam per exēptos ante hanc cōſtitutionē non puto ꝙ hec decre. locū habeat. ad quod facit littera ſequēs. ɔſtat eñ ꝙ circa iā geſta preſcindi nō poteſt materia delinquendi. Si ꝟo exēptus religioſus prius deputatus iam ante ɔſtitutionē partē geſſerat: partē ꝟo geſſit poſt ɔſtitutionē. ſi ratio poſt geſtoꝝ non connectitur pri⁹ geſtis: qꝛ ſingulis annis ꝑcipit certos reditus quos conuertit in certos ⁊ pios vſus. de poſtea geſtis rationem reddat Ad hoc de elec. ſi eo tpe. lib. vj. Sed ſi ratio poſt geſtorum ſine prius geſtis inutilis videret: non tamen cogetur ad illā reddendam. ad hoc. ſ. de ap. ſuper eo. j. reddat ergo pape/ legato/ vel ſuo ſuperiori: et quo ad illam ſtemus antiquo iuri.

‡ adde glo. in ca. ex antiq̄s l. ꝟ. an fuerit.

f ¶ Cuiuſlibet. Cōprehēdere vult etiam codicillos ⁊ vide qđ ſcripſi. eo. ti. ſuper rubrica.
g ¶ Qđ vtiq. Interpoſitio que tñ habebat eo. ti. c. ij. lib. vj. ⁊ de clauſtralibus loquitur: vt ibi no.

¶ Glo.ſeq.ꝑmo dicit quid reprobat. ſecundo querit/ arguit negatiue ⁊ ſoluit.

a ¶ Obtenta. Reprobatū videt̄ qꝺ diſputando ſoluerat dn̄s me⁹ in hoc caſu tacitam licētiam ſupioris ſufficere: quod vide in mercu.eo.tit. ſub littera g. alīs ſub lr̄a. e. Sed dubitat̄ nunq̄d ſupior q̄ religioſo dedit licentiā ſuſcipiendi hoc executionis offi ciū poſſit licētiā reuocare re nō integra: vt fortior ſit queſtio: et videtur ꝙ reuocari non poſſit: cū ſit aſtrict⁹ rōnē reddēde: vt h̄ et q̄ ſemel ſuſcepit exeq̄ cogit̄. eo.titu. Ioh. puto ꝙ malefacit ſine cā reuocādo nō tn̄ credo ꝙ ſubdit⁹ reſiſtere poſſit: cum velle nō habeat: ⁊ optime fa. xxxiij.q.v.manifeſtū. tunc ergo pficiet executionē collega ſi quē habet: vel is de q̄ teſtator ꝓuidit vel ep̄s. quod dic vt eo.ti.c.ij.lib.vj. ⁊ ibi no. in glo.penul.

Teſtamenti exequēdi inia religioſo data an p ſuperioreʒ re non integra reuocari poſſit.

cētia ⁊ obtēta[a] ſuſcipe[b]) volētes pſcindere materiā[c] delinquēdi. Pn̄tis ꝯſtōnis auctē ſtatuim⁹ ꝙ tales[d] (etiā ſi plationis fungāt̄ offō) locoꝝ[e] ordinarijs debitā reddē[f]: ipſiqꝫ ordiarij ab eiſdē abſqꝫ dolo/ fraude/ ſeu negligentia de ſuſcepte executionis officio teneantur exigere[g] rationem. ¶ Illos q̄s circa id deliq̄ſſe repererint: in alioꝝ exēplū[h] pena debita[i] (q̄cunqꝫ non obſtante priuilegio[k]) puniturí.

b ¶ Suſcipere. Fratres minores nō licentiant̄ hodie ad hec officia: nec illa ſuſcipiūt. qꝺ dic: vt.j.de verbo.ſigni.exiui.§.proinde.ver. item ꝙ cum executiones. ⁊ §.cupientes.ver.verūetiam.

Fr̄es minores nō pn̄t eſſe teſtamētorū executores.

c ¶ Materiam. concor. de vſur.c.j.lib.vj.

¶ Glo.ſeq.queſtionem ſoluit.

d ¶ Tales. ſ. religioſi etiā exēpti. ⁊ ꝑ hoc puto ꝙ in ſecularib⁹ exēptis non habeat. locū qꝺ hic dr̄. et licet ſubſit eadē ratio: ſatis eſt tn̄ ꝙ eoꝝ priuilegijs conſtitutio iſta nō derogat ⁊ fuit forte ipulſiua ratio: q2 religioſi plus delinquebant in his. eſt ſi.j. de cēſi. c.j. de priuileg.c.j. ⁊ de pe. cupientes. poſt prin. de ſen.excō. ca.j. de deci.c.j. ⁊ vide quod no. in.j. glo.

e ¶ Locoꝝ ordinarijs. Nō dicit dioceſanis. et facit ad id qꝺ ſcripſi eo.ti. iohannes. ſuꝑ ver. dioceſanum.

¶ Glo.ſeq.alleg.concor.querit ⁊ remittit.

f ¶ Reddere. Rationē teneat̄: qꝺ ſequit̄. cōcor.j. de reli.do. q2 ꝯtigit.§.illi etiā. Quid ſi teſtator liberauit eū ab onere rōnis reddēde? vide qꝺ ſcripſi.e.ti. iohēs in pe.q. vbi etiam aliq̄d de mō rōnis reddēde no. ⁊ in ſpe. ꝑdi.§.nunc vero.v. ſed nunq̄d ſecundū dictum.

¶ Glo.ſeq.notat per quod dubium ſoluit.

g ¶ Exigere. No. ꝙ duo ponit ⁊ vt diuerſa: ꝑ qꝺ videt̄ ꝙ iſti executores etiā ordinarijs nō petentib⁹ rationē reddere debeāt. ſi tn̄ offerūt: ſed ordinari⁹ non recipit: eis non imputabit̄. de reg.iur. īputari.lib.vj.

h ¶ Exemplum. ẽ. eo. de offi.ordi.c.j. cū ſuis ꝯcor.

i ¶ Debita. arbitraria ex quo certa ſtatuta nō eſt de offi. deleg. de cauſis.

k ¶ Priuilegio. j.c. pri. ⁊ vide quod ibi dicam.

Continuatio d.helie ¶ De ſepulturis. ¶ Viſum eſt. ẽ. de teſtamētis verū q2 teſtatores in teſtamēto eligunt ſuas ſepulturas: ideo annectit rubricam de ſepulturis.

diuiſio Caſus ſtatis d.helie [C]Os qui. ¶ Primo ponit. Scḋo tollit obſtātia ibi: nullo. ¶ Caſus. Certis ex cauſis poſuit ep̄s iſtā ciuitatē ſub interdicto eccleſiaſtico. cui⁹ interdicti effectus eſt vt tp̄e interdicti nō adminiſtrent̄ myſteria diuina. exceptis duobus. videlicet baptiſmatis ⁊ eucharistie. Durāte īterdicto aliq̄s mortu⁹ eligit ſepulturā apud locū nr̄e dn̄e Burdega. vel apud alium locū exēptū ab ep̄o vel archiep̄o. mō q̄rit̄ vtrū iſti exempti poſſint ipune tradē ſepulture corp⁹ iſti⁹ mortui? Dicit ꝙ nō. imo ip̄o facto ſūt excōicati. Et idem dicēdū ē ſi aliq̄s tradat ſepulture alicui eccleſie excōicatū publice vel intˀdictū vl̄ publicum vſurariū. ¶ Nota temeritatē. Temeritas. t. id ē fatuitas/ pſūptio. Et hēmus teme re aduerbiū. vt ẽ. in cle. de ſum. tri. ⁊ fide catho. ¶ No. ꝯtēptū. i. ſpretū. ¶ Nota īterdicti. Quid ſic interdictū dixi. ẽ. in cle. q̄uis. de ſo.ꝯpe. Et ibi dixi ꝙ ſunt plura interdicta. et ꝓmiſi vobis ibi dicere de alijs īterdictis q̄ h̄ ſubijciā ⁊ ꝯtinuabo ad alias. ẽ. videlicet eſt interdictū qꝺ dr̄ interdictū de mortuo inferendo: ⁊ hꝫ locū vt q̄s nō ꝓhibeat̄ mortuū inferre ⁊ ſepelire q̄ ſi ei inferre ⁊ ſepelire: vt.ff. ꝺ īterdi.l.j.in pn̄. vt ſi via ꝓhibeat̄ vel ſepulchrū edificare: vel lapides ad edificādum ꝑ fundū ducē. vt.ff.eo.l.j.§.ꝑtor ait. ⁊ §.ſi iter michi.§.vim habere. ⁊ §.fi. Itē eſt īterdictū momentanee poſſeſſiōis. ⁊ eſt illud q̄ agit̄ de poſſeſſione retinēda ſicut vti poſſidetis. vt.ff.vti.poſſi.l.j.§.j. vel agit̄ de poſſeſſiōe adipiſcenda vt eſt quoꝝ bonorum: quoꝝ legatoꝝ: vel quo agit̄ de poſſeſſione recuperanda: vt vn̄ vi.ff.eo.ti. de īterdictis.§.j. Itē eſt interdictū ne q̄d ī loco ſacro fiat. Et oīa ſequētia hmōi dant̄ cuilibet de pp̄lo ad ꝓhibendū ne fiat: cōtra quā ꝓhibitionē ſi q̄d actum fuerit īterdictū qꝺ vi aut clā ſuis ſumptib⁹ vel deſtruere coget̄ omne qꝺ factū fuerit aut in pſtinū ſtatū reducē vel reddere tenet̄. vt.ff. ne q̄d in loco publico.l.ij.§.ait ꝑtor ꝙ in via. Itē interdictū ne q̄d fiat in loco publico vel itinere: ⁊ hoc interdictū ꝓhibitoriū eſt: ⁊ tam publicis vtilitatib⁹ q̄ priuatoꝝ ꝑ hoc ꝓſpicit̄. Loca eni publica vtiqꝫ priuatorū vſib⁹ deſeruiūt iure ſcripto, ciuitatis. vt.l.j.§.j. Itē interdictū ne q̄d fiat ī mari vel flumine publico ripa ve ei⁹ q̄ peius nauigaret̄: aut in via publica q̄ peius eat̄. Hoc interdictū dat̄ ꝑpetuo olb⁹: ⁊ in oēs hꝫ ꝯdēnationē in id qꝺ actoris intererat. vt.l.j.in fi.ff. de via publi. ⁊ itinere publico reficiēdo. Item interdictū ne q̄d fiat in flumine publico vt aliter fluat q̄ priori eſtate fluxit. i. vt aqua fiat altior. depreſſior. rapidior cuꝫ incōmodo accolētium. vt.ff.ne q̄d ī flumine publi.l.j. in pn̄.§.nō aūt oē. Itē īterdictū de noui opis nunciatione dat̄ ei q̄ ꝓhibet̄ edificare: niſi poſtq̄ ſatiſdederit. vt.ff.de noui operis nuncia.l.ꝑtor ait.§.hoc autē interdictū. Itē interdictū de loco publico fruēdo eſt publice vtilitatis cā ꝓpoſitū: q2 tuetur vectigalia publica: ergo quis ꝓhibetur vim facere ei ſocio ve eius qui cōducit locum publicū fruendū ab eo qui locādi ius habuit quomin⁹ loco publico ſibi frui liceat ex lege locationis vel conductionis: ⁊ hec habētur.l.j.§.j. in pricipio.ff.loco publico fruendo. Itē interdictum

Notabilia.

¶ De ſepulturis.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienēſi.

¶ Excōicati ſunt etiā exempti: q̄ in caſibus non permiſſis defunctos ſepeliunt in cimiterijs tempore interdicti: vel qui ſcienter ſepeliunt excōicatos publice: noiatī interdictos: vl̄ manifeſtos vſurarios. Io.an. Cp̄.j.

[S]Os qui pro-

de p̄cario qđ reſtitutoꝛiū eſt: daꝛ ei q̄ p̄cario rogauit: ꝛ p̄cario hꝫ: immo etiā ſi non rogauit dū tamen poſſideat: vt.ff.eo.l.j.in rebus.§.j.ꝛ g totā.l. p̄cariū videꝛ rogare ꝛ habere ſi rogauit ꝓ ſe ꝛ habet ꝓ ſuo: vel ſi rogauit procurator ſuus vel negociorꝫ geſtor ꝛ ipſe ratuꝫ habet: vt.ff. e.l. certe.§.j. dū tñ accipiat in ꝑſonā ſuā contra ctū: aliter nō.ff. đ acq̄ren. poſ.l. poſſeſſio.§.fina.

pꝛie temeritatis audacia defunctoꝛū coꝛpa nō ſine cōtēptu clauiū[a] eccleſie in cimiterijs[b] interdicti tp̄e[c] in caſib⁹ nō cōceſſis a iure[d]: vel excōicatos[e] publice[f] aut nomina=

Itē interdictū qđ vi aut clā daꝛ aduerſuꝫ eū q̄ in loco alteri⁹ aliqđ op⁹ ꝯſtruxit vel deſtruxit: dū tñ factū ſit in ſolo.ff.eo.ti.l.j.§.hoc iterdictū. Et etiā ſi vi.i.g violentiā: aut clā.i.occulte ſine notificatione alteri facta fecit: cū timeret ne ſi ſciret ſibi ꝓhiberet. vt.ff.e.ti.l.j. Itē interdictū q̄ꝝ bonoꝝ a p̄toꝛe inuētū eſt. Et daꝛ filio emācipato aduerſus heredē vel poſſeſſoꝛem vel ꝯ illū q̄ ꝓ herede vel poſſeſſoꝛe poſſidet ad vniuerſa bona adipiſcēda nō ad ſingulares res. Et eſt duplex. ſcꝫ directū ꝛ vtile. Directuꝫ daꝛ ei q̄ eſt bonoꝝ poſſeſſoꝛ. Utile daꝛ ei qui ſuccedit iure ciuili ex teſtamento vel ab inteſtato. Itē interdictū quoꝝ legatoꝝ cōpetit heredi ad repetendū legata q̄ ſine volūtate ei⁹ legatari⁹ occupauit. Repetet itaq̄ heres vt deducat falcidiaꝫ: alioquin ſi repeteret ſtatim recepturus exceptiōe doli poterit remoueri. Item interdictuꝫ de riuis eſt vtiliſſimū: q2 riuos ſpec⁹ ꝛ ſepta reficere ꝛ purgare p̄toꝛ aq̄ ducēde cā ꝑmittiꝛ: dū tñ nō aliꝛ aquā ducat q̄ꝫ pꝛiore eſtate fluxit. vt.l.j.in p̄n.ff.de riuis. Itē interdictū ſaluianū ꝯpetit dn̄o fundi aduerſus colonū in ſua domo habitantē ꝛ eius heredes de reb⁹ coloni tacite pignoꝛatis ꝓ mercedib⁹ q̄s colon⁹ in fundū itulit. vt.l.j.ff.eo.ti. Itē inꝛdictū de tabulis exhibendis daꝛ oib⁹ quib⁹ aliqđ eſt aſcriptū in tabulis vel pure vel in diē vel ſub cōditione ſiue ſint heredes ſiue legatarij ſiue fideicōmiſſarij. Itē inꝛdictū de ripa munienda merito ꝓpoſitū fuit. Nā ripas fluminū publicoꝝ reficere ꝛ munire vtiliſſimū eſt: ne ob id omiſſū nauigatio deterioꝛ fiat. vt in.l. vnica.§.j.ff.de ripa munienda. Itē interdictū vt in flumine publico nauigare liceat: eſt q̄ ꝓſpiciꝛ ne q̄s in flumine publico nauigare nauim ratēve agere vel in ripa onerare ꝓhibeaꝛ: ſꝫ vt g lacum foſſam: ſtagnū publicū nauigare liceat. vt.l. vnica.§.

Lacus quid. j.ꝛ in p̄n.ff.eo.ti. vbi ſubdit Ulpian⁹. Lacus eſt qui hꝫ ꝑpetuā aquā. Stagnū v̄o qđ tp̄alem cōtinet aquā

Stagnū qđ ibidē ſtagnātē.q̄ q̄dem aq̄ pleruꝫq̄ hyeme colligiꝛ.

Foſſa quid. Foſſa eſt receptaculum aque manufactuꝫ. Itē inꝛdictū vñ vi locū hꝫ cum q̄s poſſeſſionē ſoli ꝑ vim amiſit. Et daꝛ directe ꝯ deiectoꝛem illi q̄ vi de poſſeſſione alicui⁹ rei imobilis deiect⁹ eſt ſine oi cā: vt reſtituaꝛ poſſeſſio de qua deiectus eſt ꝛ oia ablata: imo dato q̄ ibidem eſſent aliq̄ q̄ penes violētum fuerint moꝛtua vel aliq̄ res q̄ caſu foꝛtuito perierunt: nō ꝓpꝛ hoc liberabiꝛ: ſed in totum ꝯdēnabiꝛ ad earꝫ eſtimationē: q2 nec moꝛtalis nec foꝛtuit⁹ caſus liberat deiectoꝛem. Itē interdictū de vi ꝛ vi armata cū inꝛdicto vñ vi. daꝛ ꝛ ꝓponiꝛ ei qui deiect⁹ eſt. Fuit eñ eq̄ſſimum vi deiecto ſubueniri. ꝫ ad recuperandā poſſeſſionē hoc interdictū inuentū eſt. Ne q̄d eñ ꝑ vim amittaꝛ legib⁹ ꝓſpiciꝛ publicoꝝ ꝛ p̄uatoꝝ: necnō cōſtōnib⁹ p̄ncipū. vt.l.j.ff.eo.ti.§.hoc inꝛdictū.ꝛ.§.ſe. Itē interdictū vti poſſidetis locū hꝫ in reb⁹ imobilib⁹.ſ. dū de fundi vel edifi poſſeſſiōe ꝯtendiꝛ. inſti.eo.ti.de interdictis.§. ſed interdictū. Habet etiā locū in coꝛꝑalib⁹: vt in quaſi poſſeſſione. ꝛ daꝛ poſſidēti ciuiliꝛ ꝛ poſſidēti naturaliter

vel etiā q̄ſi poſſidenti gr̄a retinēde poſſeſſionis. Et ꝓponiꝛ q̄tiens iter ligatoꝛes ꝯtētio eſt: vtrū poſſideant q2 alteruter magis ſe poſſidere affirmat. Itē interdictū vtrobi idē eſt cū interdicto vti poſſidetis: niſi q̄ i hoc dr̄ñt: q2 illud iterdictū.ſ. vtrobi locū hꝫ cum q̄ſtio eſt de retinenda poſſeſſione rerū mobiliuꝫ: vt.ff. vtrobi.l. vnica. §.hoc inter. Sꝫ vti poſſidetis locū hꝫ cū q̄ſtio eſt de retinēda poſſeſſiōe reꝝ imobiliū. Itē interdictum de vxoꝛe deducenda marito daꝛ aduerſus ꝛ ꝯ eum q̄ dolo eā retinet ſine voluntate mariti.lꝫ ipſa volēte.ff.eo.ti.de inꝛdi.l.j. Et de oib⁹ iſtis iterdictis nihil ad ꝓpoſitū nr̄m: niſi in illa ſignificatione. vt dixi.ſ̄.in cle. ꝗuis.de foꝛo ꝯpe. q2 tp̄e interdicti nulla cōferuntur ſacramēta: vel nulla ſolēniter celebrantur diuina. ꝛ tp̄e iterdicti interiecti ſolū ꝯferꝛ baptiſm⁹ ꝛ pnia ꝛ alia: vt dixi.ſ̄.in illa cle.in p̄n. Sed oia iſta alia iterdicta ſcripſi ꝓ dn̄is canoniſtis: vt ipſi nō habeant penā ad illa interdicta inueſtigāda: q2 ipſi q̄plures allegantias abhoꝛrēt: iō ꝯtinuetis adiunxi iſta iterdicta. q2 vtile eſt illa ſcire. ¶ No. ibi decernim⁹/q̄ totiens q̄tiēs vtitur papa hoc v̄bo decernim⁹: ipſe nouum ius iducit.
¶ Glo.ſeq. dubium ſoluit.
Eos qui. Per hoc qđ dicit eos/icludit cuiuſcunq̄ ꝓfeſſionis viros clericos ꝛ laicos: includit etiā mulieres. ꝛ de hoc de elec.in generali.lib.vj.
a ¶ Clauium. De exceſ.p̄la.c.ſi.ꝛ no. ꝓ pluralitate clauium. de hoc remiſſionē dedi.ſe ſum.tri.c.j.ad ſi.
¶ Glo.ſeq. notat ꝛ foꝛtificat.
b ¶ Cimiterijs. Si igiꝛ in cāpis ꝛ locis p̄uatis eos ſepeliant nō eſt loc⁹ huic pene: qđ intelligo etiā ſi loc⁹ ille eſſet vicin⁹ vel ꝯtiguus eccl'ie vel cimiterio: q2 ex q̄ ad vſum cimiterij non eſt g ep̄m bn̄dict⁹. de ꝯſe.diſ.j. nemo. nō erit loc⁹ huic pene. quare autē in cimiterijs coꝛpoꝛa ſepeliantur: vide no.xiij.q.ij.cum grauis.
c ¶ Tp̄e. Quo tp̄e interdicta eſt eccl'iaſtica ſepultura. de pe.ꝛ remiſ.q̄ in te. de p̄uile. vt p̄uilegia.
¶ Glo.ſeq. ponit duo exēpla ꝛ dubium ſoluit.
d ¶ A iure. h.d. ꝓpter clericos q̄ ſeruauerūt iterdictū: q̄b⁹ ꝯcediꝛ eo tp̄e ſepultura cū ſilētio ꝛ abſq̄ cāpanaꝝ pulſatiōe: vt in p̄dic.decre.q̄ in te. ꝛ ꝓpter p̄uilegiatos circa ꝯfratres. de q̄b⁹ in p̄dic.decre. vt p̄uilegia. In q̄tuoꝛ v̄o feſtiuitatib⁹ in q̄bus eo tp̄e celebrari pōt alta voce ꝛc. de q̄b⁹ in decre. vi.§.pe.de ſen.exc. lib.vj. nō puto poſſe moꝛtuos ſepeliri: licet multotiēs fuerit ꝯriū obſeruatū. ꝛ hoc bñ ꝓbat decre. cū ꝛ plantare.§.q̄ ſi. de p̄uile. ꝛ ille.§.q̄ dieb⁹ illis ꝑmittit participationē diuinoꝝ/de audiendis officijs loquiꝛ nō de ſacramētis: qđ pꝫ ex diuiſione capl'i. Item ceſſat cauſa ibidem expreſſa de ſpe reconciliationis.

Sepeliri non poſſūt moꝛtui tp̄e inꝛdicti et in q̄tuoꝛ maguis feſtiuitatibus.

e ¶ Excōicatos. Ab hoie vel a iure: ꝛ itelligas de excōicatione maioꝛi. de ſen.excōi. ſi quē. lꝫ eñ excōicati minoꝛi ſic decedētes ſepeliendi non ſint: vt no. Inno. eo.ti. ſacris. huic tamen pene tunc locus non eſſet de hereticis qui excōicati ſunt ſp̄aliter fuerat ꝓuiſum. de here.c.ij.j.rñ.lib.vj.
¶ Glo.ſeq. tractat que ſit excōicatio publica ꝛ q̄d de occulta ibi nota.
f ¶ Publice. De hoc de re iudi. ad ꝓbandum. de excep. exceptionē. in glo.pe. q̄ glo. nō placet ſimpliciter quo ad caſum iſtū. lꝫ eñ fatear illū publice excōicatū contra quē publice lata eſt ſententia. lꝫ denunciatus nō ſit cū p̄dic. decꝛ. ad ꝓbandū. nō dicat publice nun=

Excōi= catus p̄ iudicē in loco iudicia li an di cat pu= blice ex cōicat⁹.

ciatum ſed publice excōicatū: non tā fateor q̄ hoc ipſo q̄ excōicat⁹ eſt p̄ iudicē in loco quo iudicare cōſueuit pñtibus officialib⁹ ſuis ⁊ ꝑtibus vel altero ↄtumaci ter abſente dicat̄ publice excōicat⁹: ſed ex qualitate fori multitudine: l. vt paucitate officialiū ⁊ aſtantiuȝ dicat̄ publicat̄ vel non publica: ita q̄ in hoc veritas rei ponderet̄: vt quo ad hunc caſum videamus: an preſumātur ſepelientes ſcire

tim ª īterdictosᵇ vl̄ vſurarios manifestosᶜ ſcienter ᵈ ſepeli= reᵉ preſumunt: decernim⁹ ipſo facto excōicatiōis ſñie ſubia= cereᶠ: a q̄ nullaten⁹ abſoluan tur: niſi pri⁹ᵍ ad arbitriū dio= ceſani epi eis ʰ q̄bus p̄ premiſ ſa fuerit iniuria irrogata ſa=

vel ſaltē ſit caſus q̄ ſit eis imputandū ſi ignorarūt qđ publice ſciebat̄. xij. q. ij. q̄ ⁊ hūanis. al's poſſet eē occul tus: licȝ p̄ iudicē l'dʼaco corā duob⁹ vl̄ trib⁹ teſtib⁹ fuerit ꝓmulgata. facit in auc̄. de litī. §. oēm vo. coll. viij. ad

Iuriſ rō ē vbis ꝓpōde= randa.

hoc mouet mēs ⁊ rō iuris ꝓponderāda eſt vbis: et qđ alle. ibi in glo. nō ꝓbat vt ibi dixi ⁊ vltra iura q̄ cōiter allegant̄. de do. ⁊ ↄtu. c. fi. de eo q̄ mit. in poſ. c. fi. ⁊ eo qui cog. ↄſan. c. fi. de cle. nō reſi. ex tue. ff. de inſti. ſȝ et ſi. §. j. ⁊. ij. bñ fa. cle. ⁊. de elec. cām. §. verum. ⁊ facit. ⁊. de iudi. diſpendioſā. de fo. ↄpe. ꝗuis. fa. qđ no. Cōp. de ↄſue. cū dilect⁹. qđ ſcripſi de elec. illa. l glo. magna circa fi. Et p̄ hoc qđ dicit publice. dico q̄ ſi eſſet occul tus dato q̄ ſepeliēs ſciret nō eſt locus huic pene. An ꝓo ſit locus excōicationi minori no. de ꝓuile. ad hoc. l glo. j. addit̄ aūt hic pena ad penā quam ſtatuit decre. epoꝝ de puile. lib. vj. q̄ p̄ hanc ſublata non eſt.

a ¶ Noiatum. Cōcor. de ꝓui. cum ⁊ plātare. §. excōi catos. ⁊ vide qđ ibi no. ad idē. eo. ti. vt ꝓuilegia. de ꝓ= ben. in lateran. de cle. excō. ꝓpoſuit. ⁊ eſt ſi. ⁊. ea. ↄpil. de vi. ⁊ ho. cle. c. j. ⁊ p̄ hanc lr̄am ⁊ ꝓdictas ſilēs videt̄ q̄ poſſit in cimiterio ſepeliri īterdictus non noiatum: dūmodo locus interdictus non ſit.

b ¶ Interdictos. Uīr ſufficere q̄ īterdictū ſit tale q̄ ꝓ uet ſepultura: vt in caſu de ſen. excō. is cui. ij. rñ. li. vj facit qđ ſcripſi poſt Inno. ⁊ hoſt. eo. ti. ſacris.

¶ Glo. ſe. remittit excipit. determinat id declarans.

c ¶ Manifeſtos. Qui ſunt manifeſti no. de vſur. c. j. ⁊. ij. in pñ li. vj. ⁊ intelligas cautū ſit de reſtituēdo vt ibi. ⁊ puto ſufficere quo ad ſepulturā: nō dico ad va= lidandū ip̄i⁹ teſtamentū q̄ caueat̄ poſt mortē. qđ ve= rū intelligo in illo qui iuſſit ſatiſfieri de vſuris: al's ei nō ſufficeret cautio heredū: cum deceſſerit in pctō. de vſur. qꝛ in oib⁹. ⁊ hoc ꝓbat lr̄a illi⁹ decre. ꝗꝗ. ⁊ vſur. lib. vj. in pñ. ⁊ ſi. j. rñ. accumulat̄ aūt hec pena ad pe= nā predicti lateran. concilij. q̄ adhuc hodie locū hȝ cū expreſſe ſublata non ſit.

d ¶ Scienter. Requirit ergo lr̄iā hec excōicatio. ↄcor. de ſen. excō. ſignificauit. ⁊. c. cuȝ deſideres. et de here. c. ij. in pun. li. vj.

¶ Glo. ſe. declarari petit q̄n̄q̄ dubia circa que ponit iiij. modos quibus iura loquunt̄: iducit tres rōnes ꝓ et vnam contra.

e ¶ Sepelire. Hic occurrunt dubia q̄ p̄ncipio ꝺ decla= rationem plus q̄ gloſantis opinionē expoſcunt. ſ. an portātes ad ſepulturā. q̄ tā non ſepeliūt ſint excōica= ti. Itē querit̄ de ↄcomitātib⁹ funus. Itē de fodiētib⁹ fabricātib⁹: vel aperiētib⁹ ſepulchrū. Itē ꝺ ꝓlatis cle=

Sepul= tura va rio mō a iuris b⁹ inhi= betur

ricis vel miniſtris ecclīarū: in quarū cimiterijs ſepe= liunt̄ q̄ id ſi ꝓhibēt vel patiunt̄. Item de his clericis vel laicis q̄ portant cereos cruces ⁊ ſilia. Et circa hoc aduertēdū q̄ q̄n̄q̄ iura ꝓhibēt i cimiterio ſepeliri: vt hic. ⁊ de ꝓuile. ad hoc. de ſen. excō. is cui. lib. vj. Q̄n̄q̄ in cimiterio tumulari. e. ti. ſacris Q̄n̄q̄ ſepulture tra di. de vſuris. quia in omnibus. de here. c. ij. j. rñ. li. vj. Q̄n̄q̄ ad ſepulturā admitti. de vſur. ꝗꝗ. lib. vj. de ꝓ= uile. epoꝝ. Quandoq̄ ſepulture clericos intereſſe. de rap. ſup̄ eo. Q̄n̄q̄ corpa cū pſalmis ad ſepulturā du= ci. xxiij. q. v. placuit. Q̄n̄q̄ iubent ſepultura carere. ꝺ torneā. c. j. de pe. ⁊ remiſ. olē. q̄n̄q̄ precipiunt extra ci miterium ſub= trari. ꝺ ſta. mo. cuȝ ad monaſte rium. Q̄n̄q̄ per mittunt̄ cū ſilen tio tumulari. de pe. ⁊ remi. qđ in te. cum ꝗ hic pu niat ſepelientē non admittentē / intereſſentē: vel coo perantem. ſepelire autem eſt mortuū humo vl̄ tumu lo condere. videretur ſolos humo vl̄ tumulo corp⁹ im ponentes ligatos eſſe. facit ꝓ hoc edras. ne ex vnius funere. multitudo ligetur. Itē ↄſtat q̄ portātes ⁊ cō= comitantes vel fabricantes ſi nō ſequeret̄ talis ſepe= litio excōicati non eſſent. In cōtrariū eſſet hec ↄſtitu tio ludibrio ſi vn⁹ ſolus ribald⁹ vel ſeruiens p̄ quem poterit id expediri ligari dicatur reliquis vſitatis pō poſe ⁊ ſolenniter expeditis.

Sepe= lire eſt mortu= um hu= mo vel tumu= lo ↄde= re

¶ Glo. ſe. remittit: dubium ſoluit: remittit etiam de queſtione ⁊ de ip̄i⁹ dubio incidenti quod ſoluit.

f ¶ Subiacere. Alios caſus quibus quis ip̄o facto excōicat̄ p̄ has cle. vide no. de ſen. excō. c. j. hanc auteȝ penā locū hr̄e nō puto in alijs caſib⁹ q̄b⁹ denegat̄ ſe= pultura. quos habes no. eo. ti. ex parte. de ſta. mo. c. ij ⁊. c. cū ad monaſteriū. Quid de illo q̄ ſepelit manife= ſtum vſurarium excōicatū publice. noiatū īterdictū ⁊ tp̄e īterdicti. nunq̄d vna vel quadruplici excōicatio ne ligabit̄ ex hoc facto? vide de hoc plene qđ ſcripſi in queſtione Gualterij: ſiue tā vna ſola ſiue plurib⁹ ſen tentijs ex his diuerſis cauſis quarū quelibet p̄ ſe ſuf ficiat excōicatus dicatur. planum eſt q̄ de oibus dȝ ſatiſfacere ⁊ ab oibus abſolui. de q̄ ſatis no. de offi. or di. ex parte. de ſen. excō. cum pro cauſa.

Excōi= catiō an multipli cet mul tiplica= to deli= cto.

g ¶ Niſi prius. concor. cle. ⁊. de ſeque. poſſ. ca. vno. ⁊ vide quod ibi no.

¶ Glo. ſeq. ſucceſſiue de duob⁹ querit et ſoluit. ponit duo dicta Inno. ⁊ Hoſtien. ⁊ ſecundum determinat.

h ¶ Eis quib⁹. Sed q̄ ſunt hi: forte itellexit de his quoꝝ fauore fuerant late ſententie excōicationis vel interdicti in loca vel pſonas quo ad vſurarios illos q̄ bus fieri debebat reſtitutio: ſi qua etiā violētia l his fuiſſet illata clericis vel miniſtris illis etiam fiat ſa= tiſfactio. Item ſi illorum corpora vel oſſa diſcerni poſ ſunt exhumāda ſunt. eo. ti. ſacris. ⁊ hoc in vltimis tri bus caſibus. Sed quid de primo? dic q̄ ſi ille fuit pe= nitens licȝ nō debuerit ſepeliri: tā nō exhumabit̄: ſaltē poſt relaxatū interdictū. vt no. de ſen. excō. ſi ciuitas. in glo penul. ⁊ no. Inno. ⁊ Hoſtien. in decre. vlti. ꝺ ex ceſſi. ꝓla. ad ſi. ⁊ fa. qđ no. de ſen. excō. a nobis. ij. l glo. penul. no. etiā Inno. ⁊ Hoſtien. i predic. decre. vlti. q̄ penitens qui ſepultus nō fuit in cimiterio ꝓpter īte= dictū. relaxato interdicto debet in cimiterio ſepeliri. Inno. alleg. de ſenten. excom. cum illorum. ⁊ Hoſtien. in predic. decre. a nobis. ⁊ dicunt q̄ ex quo penitēs ē mortuus: mortuaria ab eo licite recipi poſſunt: cum pro ipſo ſit orandum. alleg. xj. q. iij. quecunq̄. ſecus ſi non fuiſſet penitens. lxxxviij. diſtin. ca. fi. ⁊ vide qđ poſt eos dixi de ſen. excom. cū voluntate. ſi intelligas de mortuarijs que ip̄e penitens de loco interdicto re liquit in morte verum puto. Idem ſi intelligas de mortuarijs q̄ poſtea darent̄ cū funere ſepulto i cimi terio poſt relaxatum interdictū. De funeralib⁹ vero

Sepul= tus i ci= miterio tp̄e inte= dicti an de= beat ex hūari.

que darent cum funere ſepulto de facto tpe īterdicti non puto clericos licite recipere poſſe: qꝛ viderentur participare delicto.
a ¶ Eis. Sic ſepelienti bus.
b ¶ Priuilegio. Ut ſi priuilegiati eſſent ꝫ decre.j.d priuile.lib.vj

tiſfactionē exhibuerit ꝯpetē tem. ¶ Nullo eis[a] circa pmiſſa exceptiōis vel q̄uis alio priuilegio[b] ſub quacūq3 forma[c] ꝟboꝝ ꝯceſſo aliq̄liter ſuffragāte. I dē in codez. ¶ Pars q̄ titulū reſpicit hoc intendit. Predicatores ⁊ minores ī locis ſuis libere ſepeliunt illos q̄ hoc libere elegerint. De funeralib⁹ tñ ⁊ q̄buſcūq3 obuentionib⁹ et relictis etiā de q̄b⁹ al's nō debeṫ canonica quartā ⁊ nō vltra ſoluāt eccl'e parrochiali.h.d.Vo.an. Cap.ij.

Dudū a Bonifacio papa octauo predeceſſore noſtro īfraſcripta edita decretali Benedictus papa vndecimus predeceſſor noſter aliam[b] illius reuocatoriam promulgauit: que quia (vt pbauit effect⁹) nedum[c] pacis ab auctore[f] ipſi⁹ ſperāte fructum non attulit quinimmo diſcordie p qua ſedāda pceſ-

c ¶ Quacūq3 forma. Ar. q̄ generalia ⁊ derogatoria ꝟba ſufficiant. facit d' heret. ſicut.J.c. pxi.ꝟ. nos etei. et p Dy. d reg. iu. qd ſemel.lib.vj.

diuidit ⁊ ſubdiuidit. Dudum. ¶ Due ſūt principales partes. In prima pꝛhemiū Clementis inouās in cōcilio conſtitutionez Bonifacij: ⁊ caſſans reuocatoriam Bñdicti. In ſcd'a ꝯſtitutio ibi. Bōifaci⁹. Que ſubdiuidiṫ in titulū ⁊ ꝯſtitutionē ibi: ſup cathedraz. que conſtitutio pmittit exordiū. in q̄ dicit ſe vigilē circa ſcandala cleri tollenda. ſcd'a ibi: ad olim. narrans diſcordiam pdicatoꝝ et minoꝝ cū clero ſup pdicatiōibus. confeſſionibus: ⁊ ſepulturis. pmo puidet circa pdicationes. Scd'o ibi: ſtatuimus circa confeſſiones. Tertio ibi: hmōi circa ſepulturas. Quarto ibi: nos ⁊ eṫñ. reuocat puilegia/conſuetudines: ſtatuta ⁊ pacta contraria. Quinto ibi. ceterū. hortaṫ ⁊ pcipit pdictos ordines ⁊ pfeſſores ipſorum per clerum benigne tractari: ⁊ contrafacientibus comminatur.

Preſup poſitio d. helie ¶ Preſupponendū eſt q̄ facultas pdicādi ꝟbū dei ptinet ſolis ep̄is ⁊ rectoribus parrochialium eccl'iarū de iure cōi. Itē facultas audiēdi ꝯfeſſiones: iniūgendi penitētias ⁊ abſoluēdi d' iure cōi ptinēt ep̄is: archiepiſcopis: ⁊ rectorib⁹ parrochialiū eccl'iarū. Itē facultas funerādi. i. ſepeliēdi ptinet ſolis rectorib⁹ parrochiarum: ⁊ non ptinet monaſterijs: niſi reſpectu ſuorum

Notabilia fratrum. ¶ No. ⁊ pſuppone q̄ minores ⁊ pdicatores fuerūt puilegiati in iſtis trib⁹ qd priuilegiū fuit eis ꝯceſſum multum large: poſtea fuit caſſatū hmōi puilegiū: ⁊ tūc qꝛ erāt magne diſcordie: idō hmōi pdicādi facultas eis fuit data v3 q̄ ipſi poſſent pdicare ī ſuis domib⁹ ⁊ alijs locis publicis: niſi ep̄s vellet pdicare vel pdicari facere: qꝛ tunc ipſi ceſſant. Quātū ad ſecūdā facultatē ipſi minores ⁊ pdicatores perāt licentiaz p audiendis ꝯfeſſionib⁹ ab ipſis ep̄is: ⁊ licētia obtēta eligant ex fr̄ibus idoneiores ad confeſſiones audiendas ⁊ abſoluant a pctis. niſi a caſib⁹ ep̄alib⁹. tñ abſoluere pñt a caſib⁹ ep̄alib⁹ ſi ſibi fuerit pmiſſū ab ep̄o. Quantū ad tertiā facultatē ipſi minores ⁊ pdicatores pñt ſepelire corꝑa mortuoꝝ: dū tñ ſoluāt quartaz vel legitimā rectori eccl'ie parrochialis. Item ipſi nō debēt pcurare q̄ aliq̄ eligāt ſepulturā in domib⁹ ipſorum: vt faciāt eis donationes inter viuos q̄s facerēt inter mortuos: al's ipſi rectores habebūt quartam ſiue legitimā: ac ſi illi feciſſent donationez ī morte. hoc intendit totū iſtud magnū capl'm. ¶ Nota primo q̄ de iure cōi officiū predicandi ſpectat ad ep̄os ⁊ rectores parrochiaꝝ: tñ etiā ex ſpāli priuilegio pōt cōpetere alijs. ⁊ non extendit iſtud priuilegiū ad alios mēdicantes. cū ſit odioſum: ſed crederē q̄ alij mendican

tes etiā haberent ſil'r: ſed illud non eſt clauſum ī corpore iuris: idō ſi eis moueret q̄ſtio: ipſi tenerent pbare ¶ No. q̄ pdicatores ⁊ minores ſolū habent facultatē predicandi in ſuis domibus ⁊ locis publicis. ¶ Not. q̄ parrochianus dimiſſo pprio curato pōt illis ꝯfiteri nec teneṫ petere licētiā a ſuo pprio curato: lʒ eſſet ſibi meritoriuʒ ſi ſibi peteret propter bonuʒ obedientie. ¶ Not. formam quā d3 quis obſeruare in confeſſionib⁹ audiēdis: quia primo d3 audire confeſſionē. deīde de penitentiā iniūgere: ⁊ poſtea abſoluere. Et ſi confitēs ſit excōmunicat⁹: tunc pbr̄ debet illum abſoluere ab excommunicatione. ¶ No. q̄ iſti pdicatores ⁊ minores. i. iacobite ⁊ cordigeri eandem habēt poteſtatem quam habent rectores parrochiaꝝ. Itez nota q̄ ipſi habent ius libere ſepulture. Et dicūt doctores q̄ ſi conſuetudo ſit q̄ primo portetur corp⁹ ad eccleſiam parrochialem: ⁊ ibi rector ſeu curat⁹ liberet eis illud corpus: q̄ illa conſuetudo eſt ſeruanda. ſed al's ipſi mendicantes poſſunt proceſſionaliter ire ad domum defuncti et portare corpus: licet gloſa teneat ꝯriū: qꝛ in hoc non approbaṫ. Et qꝛ iſtud eſt capitulu3 longū. ideo diuide ſic: qꝛ primo debes legere principium ibi: dudum vſq3 ibi. Bonifaci⁹. qꝛ ibi dudum. eſt prohemium Clementis innouans in cōcilio conſtitutionem Bonifacij ⁊ caſſans reuocatoriā Benedicti. Scd'o debes legere ibi: Bonifacius: vſq3 ibi ſuper cathedram. ⁊ ibi ponit titulum. Poſtea lege, ſuper cathedram: ⁊ ibi erit conſtitutio ſua. que premittit exordiū. in quo Clemēs dicit ſe eſſe vigilem ⁊ velle vigilare circa ſcandala clericorum tollenda. ⁊ durat vſq3 ibi. ab olim. ⁊ narrat ibi: ab olim. diſcordiā pdicatoꝝ ⁊ minorū cū clero ſup pdicationib⁹. ⁊ cōfeſſionibus: ⁊ ſepulturis. ⁊ pmo puidet circa pdicatiōes: ⁊ durat vſq3 ibi. ſtatuimus. ⁊ ibi puidet circa cōfeſſiones qualiter ipſi predicatores poſſunt audire populum in cōfeſſione ⁊ hoc ſecūdo: ⁊ durat vſq3 ibi: hmōi quoq3 ſtatuto. ⁊ ibi: ⁊ tertio. puidet circa ſepulturas quomodo ipſi minores ⁊ predicatores habent ius ſepeliendā corpora in eccl'ijs ſuis: ⁊ durat vſq3 ibi: nos eteṁ. ⁊ ibi reuocat Clemens priuilegia/ conſuetudines/ ſtatuta/ ⁊ pacta contraria facta ſuper predictis. et durat vſq3 ibi: ceterum vniuerſos. et hoc quarto. ⁊ ibi: ceterum. admonet predictos ordines et profeſſores ipſorum per clerum benigne tractari ⁊ ꝯtrafaciētibus minas infert. ⁊ hoc dicit vſq3 ad finem: ⁊ quinto. Et pars que reſpicit titulum hoc intendit. Predicatores ⁊ minores in locis ſuis libere ſepeliunt. illos qui hoc elegerunt. de funeralibus tamen ⁊ quibuſcū q̄ obuentionib⁹ ⁊ relictis etiam de quibus al's nō debetur canonica: quartam ⁊ non vltra ſoluant eccleſie parrochiali.
b ¶ Aliam. que incipiebat Inter cūctas.
e ¶ Nedum: non attulit fructū: quod eſt. J.
f ¶ Ab auctore. Benedicto.

a ¶ Fomentum.i.nutrimentum.
b ¶ Miniſtrauit.ſ.de eta.ꝛ quali. ad aures.
c ¶ Omnino.ſ.de immu.eccle.quoniam.
¶ Glo.ſeq.alle.ꝫ.iura huius cõſtitutionis p̄ter iſtud per q̄ derogaꝛ puuilegijs vel exemptionibus.

Concilia fieri excẽptiſ non expedit. — d ¶ Inſtante. Multotiẽs diri q̄ ꝯcilia fieri p̄uilegiatiſ vel exemptis nõ expedit. q̄ð collige ex hoc Viẽneñ. cõcilio hic.et.ſ. ca.p̄xi. et.ſ.tit. p̄xi. ca.vno.ꝛ.ſ de ſup. neglig̃ẽ. prela.q2 regulares. de ſta. reg. attendentes.de religio.do.q2 cõ tingit. ð iurepatrona.vt conſtitutio.ð priuile. religioſi.ꝛca.archiep̄s.de pe. et remiſ.abuſionibus.de ſentẽ.ex commu.c.j.
e ¶ Tenorẽ. Si.de cõfir.vti. vel inu.c.penũ.
f ¶ Meorũ. Vide q̄ð no.ð re iudic. ad apl'ice in.j.glo.lib.vj.
Cathedra vñ dicatur — g ¶ Cathedram. Fm Hug. grecũ eſt:ꝛ ponitur p alta vel excelſa ſede iudicis p̄ſidentis. ꝛ componitur a cathos q̄ð eſt ſedes: et edra q̄ð eſt ſpõda: quaſi ſpondata ſedes Poniꝛ etiã p ſede doctoris.vn de in Grecĩſmo. versus Rex ſolium:doctor cathedram iudexq̃ tribunal. Poſſidet.ac ſedẽ p̄ſul. p̄torq̃ curule. quaſi currule q2 ferebanꝛ in curru.de hac cathedra iudicãtis et docentis.xl.diſt.multi.

ſerat:fomẽtũ[a] nõ modicũ miniſtrauit[b]: nos eã oĩno[c] caſſãtes aliã a p̄fato Bonifa. editã ſacro inſtãte[d] ꝛ approbante cõcilio innouam⁹: ſubiiciẽtes tenorẽ[e] illi⁹ q̃ dinoſciꝛ eẽ talis. ¶ Bonifaci⁹ ep̄s ſeru⁹ ſeruoꝝ dei ad perpetuam rei memoriam[f]. ¶ Super cathedram[g] p̄eminẽtie paſtoralis diuina diſponẽte clementia ꝯſtituti:etſi[h] multiſ et arduis q̃ in amplũ romane curie alueũ[i] vndiq̃ ꝯfluũt[k] quaſi torrens[l] p̄grauamur negocijs: curis excitemur innumeris: cogitatiõib⁹ plurimis diſtrahamur: circa id tñ feruẽtib⁹ votis itẽdim⁹:vacam⁹ inſtãtius[m]: ac opoſe ſtudiũ ſollicitudinis ipartimur. vt ad diuini nois gloriã exaltationẽ catholice fidei: ꝛ pfectũ fidelium aiaꝝ (p̄ciſis radicit[n] diſſidioꝝ vepribus[o] ꝛ litigioꝝ anfractib⁹[p] oĩno ſubductis) iter eccłiaꝝ antiſtites[q] ad curam et regimẽ gregis dñici deputatoſ:ceteraſq̃ pſonas quas ordo clericalis includit[r] pacis tranquillitas vigeat: feruor charitatis exeſtuet[s]: inualeſcat[t] concordie vnitas: aiorum idẽtitas perſeueret. ¶ Scim⁹ eñ ꝛ ex[v] euidentia facti colligimus: q̃ nõ niſi in pacis tp̄e bñ coliꝛ pacis au- ctor: nec ignoram⁹ q̃ diſſenſiones ꝛ ſcãdala prauis actibus[x] aditum preparãt rãcores ꝛ odia ſuſcitãt: et illicitis morib⁹ auſum p̄bent[y]. ¶ Ab olim ſiqdẽ inter p̄latos et rectores ſeu ſacerdotes:ac clericos prochialium eccłiaꝝ p diuerſas mũdi puincias conſtitutos ex vna pte: et predicatorum ꝛ minorum ordinũ fratres ex altera (pacis emulo[z]:ſatore[ꝰ] zizanie[a] pcurãte) grauis et piculoſa diſcordia extitit ſuſcitata ſup predicationibus fideliũ ppl'is faciendis:coꝝ cõfeſſionib⁹ audiendis:penitẽtijs iniũgẽdis eiſdẽ:et tumulãdis defunctorũ corporib⁹ q̃ apud fratrũ ipſorũ eccłias ſiue loca noſcũtur eligere ſepulturam. ¶ Nos aũt (pij pris[b] more laudabili) moleſte ferentes incõmoda filiorũ: reducẽtes ad exacte[c] ꝯſiderationis examen: ac ifra pectoris clauſtra ſollicite reuoluẽtes q̃ ſit plena piculis[d] q̃ onuſta[e] diſpendijs: q̃q̃ in diuine maieſtatis cõſpectu reddaꝛ exoſa[f] diſcordia ſupradicta. Et ppterea intẽdentes paterne ſollicitudinis ſtudio illam pſus euellere: ac oĩmode ſubmouere: nullis vnq̃ futuris tp̄ibus fauẽte dño ſuſcitandã: grandi

h ¶ Etſi.pro q̃uis.
Alue⁹ dupl'r ſumiꝛ. — i ¶ Alueũ. Alucus dr venter fluuioꝝ. diciꝛ etiam vaſ factũ admodum aluei fluuij i quo lauanꝛ pedes carnes ꝛ olera ꝛ diciꝛ ab aluo q̄ð eſt quoddã ventris receptaculum recipiens cibum.
k ¶ Confluunt.ij.q.vi.c.ij.cum.vij.c.ſe.
Torrẽs q̄d eſt. — l ¶ Torrẽs.dr fluuius vel aqua veniẽs cũ impetu in ymbre que in eſtate torreſcit.i.areſcit.
☞ m ¶ Inſtantius. Nota q̃ habens ad multa intendere:ad id quod eſt grauius debet manum apponere: ſicut iuris preſumptiõe qui vult ſe liberare ſoluendo ſe liberat ab eo quod eſt graui⁹.ff.ꝛ.C. de ſolu.l.j. ſm Johan.mona.
n ¶ Radicitus. Fruſtra ramos conatur incidere q̃ radicem non euellit.de pe.diſt.ij.q2 radix. ☞

o ¶ Vepꝛib⁹. Vepꝛes dicũtur ſpine q̃ vi prehẽdunt ꝛ lacerant carnes ꝛ veſtes. — Vepꝛeſ ſũt ſpine.
p ¶ Anfracti b⁹. Sic dicti: q2 vndiq̃ frãgũt: et dicuntur vie aſpere plene diuerticulis circũ fractionibus et ruinis:et habetur idem verbũ de electi.quorũdam.lib.vj. — Anfra ct⁹ q̄d notat.
q ¶ Antiſtites dr ſolẽt dici epiſcopi quaſi ante alios ſtantes.
r ¶ Includit. xij.q.j.duo ſũt. de etate ꝛ qualitate.cum cõtingat.
ſ ¶ Exeſtuet. q̄ſi ferueat:bulliat.vł caleſcat.
t ¶ Inualeſcat. Quaſi valde valeat caleſcat ꝛ abundet.
v ¶ Ex euidẽtia.ð elec. q̃ ſit. in p̄n.lib.vj.
x ¶ Actib⁹. eccleſiaſti. xxxviij abſtine te a lite/ et minues pctã.
y ¶ Prebent. Concor.C.de iudi. pperandũ. in p̄nci.
z ¶ Emulo.cõcor.prohe. ꝯpil. Greg. de hoc ꝟ. no. xliij.diſt.ſcimus.ꝛ facit.xvi q.j.c.j. poſt principium.
ꝰ ¶ Satore.i.ſeminatore.
a ¶ zizanie. Seges vel herba pũerſa.ſ.lolium.lvj.diſt.naſci.xxiij.q.j.qñ.ꝛ qñq̃ poniꝛ p ſorde oim ſegetum.huic l'fe concor.de elect.licet. — zizania ẽ loliũ.
b ¶ Patris. Qui habet querere conſiliũ p liberis. ff.de adult.nec in ea.in fi.Jo.mo.
c ¶ Exacte. Quaſi exquiſite.C.mandati.in re mandata.Johan.mo.
d ¶ Periculis. Dictis a pereo peris. — Periculũ dr a pereo.
e ¶ Onuſta.quaſi onerata. de elect. vbi periculũ. in p̄in.lib.vj.
f ¶ Exoſa.i.perfecte odioſa.

quoq́ deſiderio cupiētes vt huiuſmodi negocium quod potiſſime incidet cordi nr̄o: finem ſalubrem[a] et celerem p apoſtolice ſolertie[b] ſtudium cōſequat: diligēti cū fratrib' nr̄is deliberatiōe prehabita ſup eo: ad honorē[c] dei: ⁊ exaltationē catholice fidei: quietum ſtatū partiū predicatarū ac ſalutis animaꝝ fideliū incrementum de ipſorum fratrū conſilio: auctoritate apoſtolica ſtatuimus et ordinamus: vt dictorum ordinū fratres in eccleſijs et locis[d] eorum ac in plateis cōmunib'[e] libere valeant clero et populo predicare[f]: ac proponere verbum[g] dei: hora illa dumtaxat excepta in qua locorū prelati[h] predicare voluerint: vel coram ſe facere ſolēniter predicari in qua[i] p̄dicare ceſſabunt: p̄terq́ ſi aliud de prelatorum ipſoꝝ volūtate proceſſerit ac licentia ſpāli. In ſtudijs autē generalib'[k]: vbi ſermones ad clerū ex more fieri ſolēt: dieb' illis quibus predicari ſolēniter conſueuit ad funera etiā mortuorum ⁊ in feſtis ſpecialib' ſiue peculiaribus eorūdē fratrum poſſunt iſdē fratres et liceat eis libere p̄dicare: niſi[l] forte illa hora qua ſolet ad clerū in p̄dictis locis dei verbum p̄poni: ep̄s vel p̄latus ſuperior[m] clerū ad ſe generaliter[n] cōuocaret: aut ex aliq̄ rōne vel cā vrgente clerū ip̄m duceret congregandū. ¶ In eccleſijs[o] autez parrochialib' fratres illi nullatenus audeant vel debeāt predicare vel p̄ponere v̄bū dei: niſi fratres p̄dicti a parrochialib' ſacerdotib'[p] inuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ipſoꝝ beneplacito et aſſenſu ſeu petita licētia fuerit et obtenta: niſi epiſcopus vel prelatus ſuperior per eoſdē fratres predicari mandaret.

¶ Statuimus[q] etiam ⁊ ordinamus auctoritate predicta vt in ſingulis ciuitatibus et dioceſibus in quib' loca fratrum ipſorum conſiſtere dinoſcuntur: vel in ciuitatib' ⁊ dioce. locis ipſis vicinis in quibus loca huiuſmodi non habentur[r] magiſtri priores prouinciales predicatorum: aut eorum vicarij et generales ⁊ prouinciales miniſtri ⁊ cuſtodes[s] minorum ordinum predictorum ad preſentiam prelatorum[t] eorūdem locorum ſe conferant per ſe vel per fratres quos ad hoc idoneos fore putauerit humiliter petituri: vt fratres qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus et dioceſi. confeſſiones ſubditorum ſuorum confiteri ſibi volentium audire[v] libere valeant et huiuſmodi confitentibus prout ſecundum deum expedire cognouerint: penitentias imponere ſalutares: atq́ eiſdem abſolutionis beneficiū impendere de lic̄ia/gr̄a/ et bn̄placito eorundē. Ac deinde[x] p̄fati magiſtri priores p̄uinciales

a ¶ Salubrem. quaſi ſalutis vberem.
b ¶ Solertie. Uide quod dixi. ſ. ea. compi. de offic. delega. ca. vno.
c ¶ Ad honorem. Si. de vſurp. c. ad honorem.
d ¶ Locis eorū. quicq́d eſt infra ſepta vel ambitū/ etiā i pratis vel ortis vl' alijs ſpacijs videtur includere.
e ¶ Cōmunibus. In p̄uatis ergo ſecus.
f ¶ Predicare. Etiā tp̄e īterdicti. de ſen. excōi. reſponſo.
g ¶ Uerbum dei. de offi. or. inter cetera. i p̄n.
h ¶ Prelati. iure cōi vel ꝯſuetudinario ſcd̄m Jo. mo. q̄ dixit rectorez eccleſie nō cōtineri noīe p̄lati cum ſupra ſit exp̄ſſus poſt prelatuz. in ver. ab olim. de vicario tñ dicit idez quod ſ prelato q: quod p ſe nō poſſunt ordinarij per alios faciūt. de offi. ord. iter cetera. ⁊ eo. ti. ſi ep̄s. lib. vj. — Prelati noīe non ꝯti net rector eccleſie.
i ¶ In q̄ hora
k ¶ Generalibus. i. loc' habētib' ſtudiū ex p̄uilegio vel ꝯſuetudine cui' initij nō ſit memoria. de cle. nō reſidē. tue. ſ. de p̄uile. c. ſi. li. vj. ⁊ in p̄hemio digeſtoꝝ ꝰ. hec aūt triā.
l ¶ Niſi. a primo dicto huius ver. excipit. non a duob' ſequētibus qđ ſatꝭ verba demōſtrant.
m ¶ Superior. Nō r̄ſpectu ep̄i ſ quo premiſit: ſed cleri cui ſup eſt de conſuetudine vel p̄uilegio ſcd̄m Jo. mo.
n ¶ Generaliter. ſec' ergo ſi ſp̄aliter vocaret prelatos doctores: vel huius ſimiles.
o ¶ Eccleſijs. Nec ipſaꝝ capellis vel cimiterijs. de ſentē. excōmunica. ſi ciuitas. lib. vj. ſcd̄m Johā. mo. ſcd̄m quē no. q ī ver. p̄cce. permittitur his p̄dicare cum certa modificatiōe: hic p̄hibet niſi certis caſibus: q̄re cū de iure cōi illis p̄dicare non cōpetat ſed ſolum p̄latis ⁊ curatis. ſ. ꝰ. hmōi. reputat iſtis omnē locū inter dictum qui non reperitur hic permiſſus. — Predicare ſolis p̄latis ⁊ curatis d iure cōpetit.
p ¶ Sacerdotib'. Puto ſufficere ſi iſti ſunt vicarij perpetui: cū ad eos ſpectet cura. de offi. vi. c. ſi. ſ p̄bē. ſup eo. lib. vj. et idem puto in tēporalib' datis in caſu licito auctoritate ep̄i. vt de elec. cuz ex eo. lib. vj.
¶ Gloſa ſequēs ſubdiuidit.
q ¶ Statuimus. Scd̄o articulus ꝯfeſſionū circa quas puidet p̄mo de licētia petēda. ſcd̄o de ꝯfeſſorib' eligēdis et p̄ſentādis ibi: ac deide tertio limitat locū ⁊ numeꝝ ibi: extra ciuitates. q̄rto p̄uidet qñ licētia dat/ ⁊ electi acceptant: ⁊ qñ non acceptātur ibi: ⁊ ſi idē. q̄nto qñ negatur licētia dat grām cū certo moderamine ibi: ſi vo. — Diuiſio textus
r ¶ Nō habēt. Dato ꝙ q fr̄es nō haberent locuz mutine. poſſent tñ p̄lati ſ q̄bus ſeq̄t ab ep̄o mutineñ. petere qđ ſequitur: ⁊ p ipſa dioc. electionem facere.
s ¶ Cuſtodes. Priores ꝙ ꝯuētuales quo ad p̄dicatores: ⁊ guardiam q̄d ad minores hoc nō p̄ht.
t ¶ Prelatoꝝ. Scʒ ep̄oꝝ et ſuprioꝝ de q̄bus p̄miſit. et p̄ʒ hoc ſ. ibi: in eoꝝ ciuitatibus ⁊c̄.
v ¶ Audire. No. hūc ordinē vt primo audiat ꝯfeſſio. ſcd̄o īponat pnīa. tertio fiat abſolutio. nō ergo precedat abſolutio impoſitionem pnīe: vt ſic abſolutionē p̄cedat cordis ꝯtritio: oris cōfeſſio: operis ſatiſfactio. ſaltem affectu. — Pnīe impoſitio abſolutionē p̄cedere debet.
x ¶ Deinde. ergo non pri': non tñ eſt neceſſe ꝙ talē

⁊ miniſtri[a] ordinum predictorum eligere ſtudeant perſonas ſufficientes[b]: idoneas: vita probatas[c] diſcretas modeſtas: atqꝫ peritas: ad taʒ ſalubre miniſterium et officiū[d] exequendum: quas ſic ab ipſis electas repreſentent vel faciant preſentari[e] prelatis: vt de eorum licentia gratia ⁊ beneplacito i ciuitatibus ⁊ dioceſi. eorundem huiuſmodi perſone ac electe confeſſiones cō fiteri ſibi volentium audiant imponant penitentias ſalutares: et beneficium abſolutionis impendant[f] prout ſuperius eſt expreſſum extra ciuitates et dioceſes in quibus fuerint deputate: per quas eas volumus ⁊ non per prouincias deputari[g] confeſſiones nullatenus auditure[h]. Numer⁹ aūt perſonarum aſſumendarū ad hmōi officiū exercendum eſſe debet prout vniuerſitas cleri et populi ac multitudo vel paucitas[i] exigit[k] eorūdē. Et ſi iidem prelati petitam licentiam cōfeſſionum huiuſmodi audiendarū conceſſerint[l]: illam prefati magiſtri miniſtri ⁊ alij cum gratiarum recipiāt actione[m]: dicteqꝫ perſone ſic electe commiſſum ſibi officium exequantur. Qꝫ ſi forte iaʒ dicti prelati quēquē[n] ex dictis fratribus preſentatis eiſdē ad hmōi officiū nollēt[o] habere vel non ducerent admittēdum: eo amoto vel ſubtracto loco ipſius ſimiliter eiſdē pſētād⁹ plătis poſſit ⁊ debeat alius ſubrogari[p].

¶ Si vero iidē prelati prefatis fratribus ad confeſſiones (vt premittitur) audiendas electis hmōi exhibere licētiam recuſarint[q]: nos exnūc ipſis vt cō feſſiones ſibi cōfiteri volētiū[r] libere[s] liciteqꝫ audire valeant ⁊ eiſdē penitētias iponere ſalutares: atqꝫ eiſdē beneficiuʒ abſolutiōis impartiri[t] gratioſe

licentiam habeant: ſed ſatis eſt qꝫ petant quo ad hoc vt eligere poſſint. licentiam taxaret numeruʒ. licet enī a principio qſi qꝫ qꝺ nō liceret ex poſtfacto. ff. de pac. iu traditionib⁹. C. de do. que ſub mo. l. j. ⁊ l. pfecta. ſa. de ꝯdi. ap. verum

a ¶ Miniſtri. ſcʒ generales vel puinciales. Et no. qꝛ de vicarijs prioꝝ puincialiū. ⁊ de cuſtodibus non repetit de qbus pmiſerat. licet ergo illi petitionem poſſint face de qua pmiſit: nō tñ electionem de qua hic loquitur.

l ¶ Conceſſerint. Quā ſine cauſa reuocare non poſſent. de regu. iur. decet. lib. vj.

b ¶ Sufficientes. Sex qlitates exprimit. Jo. mo.

Proba ti ⁊ non pban di ſunt eligēdi

c ¶ Probatas. Beat⁹ Bern. ad euge. Probatos oportet eligi nō probandos. ⁊ facit. de pben. in laterañ. in fi.

d ¶ Officium. Qꝺ ē ars artiuʒ decta. ⁊ qlī. c. cū ſit. Jo. mo.

e ¶ Preſentari. Perſonalis ğ pſñtatio fieri dʒ. Nā dr pñs q pre bet ſēſib⁹ corporis. ſa. ff. ꝺ vbo. obli. l. j. in prin.

Pñs dr q pbet ſenſib⁹

¶ Glo. ſe. arguit iſtos curatos. tenet ꝯriū ⁊ rōnem reddit.

f ¶ Impedāt. Cū determinatione que habetur. ī. ver. per huiuſmodi. ⁊ lʒ iſta ſunt de cura animarū ⁊ articul⁹ pcedens ⁊ ſubſequens: p qꝺ videret iſtos eſſe curatos ſaltem in tanto vel delegata poteſtate vt hic. vel ordiaria: vt. ī. vo. ſiue ro. Dicit finalr Jo. mo. qꝫ iſti non ſunt curati qꝺ etiā fm eum eſſet quo ad fratres minores ꝯ ꝯſtitutioneʒ exiit. de vb. ſig. lib. vj. ſit rō: qꝛ nec ipſi aſtricti ſunt ad executionem: vel exercitiū iſtoꝝ actuū. nec fideles ſūt aſtricti: vt in his ad eos recurrent. ⁊ ſic lʒ ex puilegio huius ppetue ꝯſtitutionis hoc poſſint non p hoc ſūt cenſendi curati.

g ¶ Deputari. Si. de accu. ſicut olim.

¶ Gloſa ſeq. dubiū ſoluit et remittit.

h ¶ Auditure. Si non elect⁹ ſe ingerit: vl' elect⁹ ex dioce. in qua deputat⁹ eſt: bona fide illi ꝯfeſſ⁹ ⁊ ab illo abſolut⁹ tutus eſſet q ad deū: ⁊ vide qꝺ no. de elec. dudū. ſi. in glo. qꝛ cum iā deſierit. ⁊ qꝺ ibi ſcripſi.

i ¶ Paucitas. Si. de voto qꝫ ſup his. verbo. Quis xxi. diſ. in nouo. in fine.

¶ Glo. ſeq. notat qſtionem ſoluit et conſulit.

Nūer⁹ pſidētium fm qualitatē ſubiectorū eſt opu tādus.

k ¶ Exigit. No. numerū pſidentiū deputari fʒ qlitatē ſubiectoꝝ. ſi. de vita ⁊ hone. cle. qm̄. cū ſuis ꝯcor. ſi aūt contendit epūs cum fratribus dicens minorem numerū ſufficere: recipiat epūs numeꝝ de quo ſibi videt. de reliqs recurrat ad arbitriū boni viri. i. iudicis ff. de verb. obli. ꝯtinuus §. cum ita. fm Jo. mo. q dicit qꝫ caute forte faceret epūs ſi in principio cum concedit

m ¶ Actione. Si. de cenſi. cuʒ apoſtolus. ante mediuʒ. de im. eccle. aduerſus.

¶ Glo. ſe. arguit ad qſtionem ⁊ ꝯtrium ſoluit.

n ¶ Quēqꝫ. Videt qꝫ ōs refutari non pñt. dic ꝯ fm Jo. mo. cum hoc verbū iuris equipolleat vniuerſali: et extendat in edictis pretoꝝ. ff. vi bono. rap. pror §. homines. ff. de conſtitu. pe. l. j. §. j. ꝺ nego. geſt. l. j. §. ſ ⁊. iiij. alſ fm euʒ fieri poſſʒ fraus ꝯſtitutioni: que multa requirit in talib⁹ fribus. ī. ver. ac deinde.

o ¶ Nollent. Factū ⁊ ppriuʒ motuʒ nō cauſe cognitionem denotat fʒ Jo. mo.

p ¶ Subrogari. Si nō recipit ſi ex iuſta cauſa qꝛ nō eſt qualis ſupra ſcribit: ſibi iputēt qui malū elegerūt. ſi ſine cauſa ſuccedit pape licentia: vt ſtatim ſequit. fm Jo. mo.

¶ Glo. ſeq. ſupplet tertium caſum.

q ¶ Recuſarint. Si nō recuſat expreſſe ſed non dat vel negligit videret qꝫ locū haberet hoc priuilegium poſt trinā monitionē vel requiſitionem. p decre. j. de ſupplen. neg. prela. ⁊ facit ꝺ ap. ab eo. li. vj. ⁊ ī. ea. cōpila. de appel. Quis.

r ¶ Volentiū. Forte non intellexit de religioſis qui fm ſuoꝝ ordinū ſtatuta ſuis platis ꝯfiteri debent vt etiam dicebat conſtitutio Benedicti.

¶ Glo. ſe. notat contra opinionem.

s ¶ Libere. Denotat qꝫ nō eſt neceſſe licētiā ſacerdotis parrochialis haberi. ⁊ eſt ſi. de pben. lʒ epūs. lib. vj cuius contrarium videtur hic velle. Jo. an.

¶ Glo. ſeq. ſoluit dubium reſpondens ad contrariuʒ ⁊ opi. ponit.

cōfeſſ⁹ religioſo puilegiato nō tenetur iterū ꝯfiteri ſacerdoti ppuo.

t ¶ Impartiri. Abſoluti ğ nō habebūt neceſſe vlterius ꝯfiteri pprio ſacerdoti. nec ob. decre. oīs. in pn. ꝺ pe. ⁊ re. que intelligitur de illo q alteri legitime ꝯfeſſus nō eſt: vt dicebat Benedictus in cōſtitutione Iter cunctas: ⁊ vide qꝺ ſcripſi poſt hoſtien. in. c. oīs. ſuper vbo proprio. huius tñ cōtrariū tenebat plure hic Jo han. mo. niſi cum iuſta cauſa ſubeſſet non confitēdo proprio ſacerdoti. Jo. an.

a ¶ Concedimus. Concor. ſ. ea. ꝯpila. de foro. ꝯpe. ᵭuis. §. volumus.
¶ Glo. ſeq. exponit ꝛ remittit. queſtionē ſoluit. ꝛ ſolutionis obiectioni reſpondet.
b ¶ Cōceſſa. Hoc intendit in caſib⁹ epīs reſeruatis nō pñt abſoluē: ꝛ ꝗ ſint illi no. ꝺ penitē. ꝛ remi. ſi epīs. li. vj. ꝛ hic ꝑ Jo. mo. et plene ꝑ hoſtiē. i ſumma huius tituli §. cui ꝯfitenduȝ in fi. ij. col. Dicit aūt hic Jo. mo. ꝙ epīs caſus ꝺ ꝗbus aῖ hāc ꝯſtitutionē poterāt curati abſoluerē ſibi reſuare poſſet hac ꝯſtitutione non ob. quia lȝ ffēs ſint exempti: ꝑrochia nō. alleg. ꝺ ꝑuile. ex ore. eo. ti. ꝑ exē ꝑtionem. lib. vj. Nec dicit a iure conceſſum qꝺ iure reuocatuȝ eſt argu. ff. ꝺ mor. l. dimortui. Jteȝ ſi pōt arcare ꝑtatē ꝯ ordinariam curatoȝ fortius hanc extraordinariā ne

Concedim⁹ ᵃ de plenitudine apoſtolice ptātis ¶ Per hmōi autē ꝯceſſionē neqꝙ itendimus pſonis ſeu fratrib⁹ ipis ad id taliter deputatis ptātē i hoc ipendere ampliorē ꝗ̄ i eo curatis vel parrochialib⁹ ſacerdotib⁹ eſt a iure cōceſſa ᵇ: niſi forſan eis eccliarū plati ᶜ vberiorem i hac parte grām ſpecialiter ducerent faciendam. ¶ Hmōi ᵈ qꝙ ſtatuto ꝛ ordinationib⁹ noſtris adijcimus: vt fratres dictarū ordinū in eccleſijs vel locis ſuis vbilibet cōſtitutis liberā (vt ſequit) habeant ſepulturā ᵉ videlicet ꝙ oēs ad eā recipere valeant qui ſepeliri elegerint in locis ꝛ eccleſijs memoratis. ¶ Ac ne parrochiales eccleſie ꝛ ipſarum curati ſiue rectores qui miniſtrare habent eccleſiaſtica ſacramēta: qb⁹ noſcitur de iure cōpetere predicare ᶠ: ſeu ꝑponere verbū dei: et confeſſiones audire fidelium debitis et neceſſarijs beneficijs defraudent: cum operarijs mercedis exhibitio debeatur ᵍ: auctē apſlica cōſtituimus ꝛ ordinamus eadē vt dictorum ordinū ffēs de obuentionibus ʰ oib⁹ tā funeralib⁹ ⁱ ꝗ̄ quibuſcūqꝫ ꝛ quomodocūqꝫ relictis diſtincte vel indiſtincte: ad quoſcunqꝫ certos vel determinatos vſus de quib⁹ etiā quarta ſiue canonica portio dari ſiue exigi nō conſueuit: vel nō debet de iure ᵏ: nec non de datis ˡ vel qualitercūqꝫ donatis in morte ſeu mortis articulo in infirmitate donātis vel dātis de qua deceſſerit ᵐ quomodocunqꝫ directe

Epīs reſtrigēs ptātem curatorum rectrīt gat ptātem fratrum circa ꝯfeſſiones priuilegiatorꝫ

idem ſubditus cenſeatur diuerſo iure ꝗ ad curatos ꝛ ꝗ ad ffēs. de ꝑuil. qꝛ circa. ſit ꝗ̄ ſenſ⁹ ꝙ nō abſoluat ffē quem non abſoluit curat⁹. iſta igitur accidentalia et de bene eſſe non mutant ſubſtantialem ꝛ ordinariam ptātem epoꝝ. de hereti. ꝑ hoc. li. vj. Nō ob. ſi dicas ꝙ hoc erit auferre vel decurtare ꝑuilegiū: qꝺ fieri nō poterit etiam indirecte. de ꝑuile. quāto. quia licituȝ eſt cuilibet facē qꝺlibet iure ꝑprio: dūmō non faciat alo iniuriandi: nec alicui faciat iniuriam. ꝛc. de elec. cum eccleſia vulterana. cū ſuis ꝯcor.
c ¶ Prelati. Epī ꝛ ſuꝑiores. vñ videm⁹ ꝙ hodie aliꝗbus ex illis concedunt caſus reſeruatos.
d ¶ Hmōi qꝫ. Circa partē iſtā plēs qōnes occurrūt ꝗ̄ circa ꝑcedētes. rō ptȝ. qꝛ hic de lana ꝛ lacte vel redditu agit: ꝛ nō ibi vidi aūt ꝛ habeo formā cuiuſdā lrē ꝗ dr ab ipō Bonifacio epō Worch. emanaſſe ad ꝗrelā clerici worch. ꝗ quaſdā ex illis determinat declarando ꝛ iudicē dādo in modū ꝯſeruatoris: quas ī. ſubiungā ꝛ rationes quas inducit ꝑ iura ꝑbabo.

Lac et lana lites producunt

e ¶ Sepulturā. Quā als de iure cōi nō haberēt ex quo ppl'm non habent. ꝛ hoc ſcripſi poſt Jnno. ꝛ hoſt. eo. ti. c. j. in ꝑn.
f ¶ Predicare. Uide qꝺ ſcripſi poſt Jnno. ꝛ hoſtiē. de hereti. excōicam⁹. j. §. qꝛ vero.
g ¶ Debeatur. ſ. eo. ti. c. j. xij. q. ij. ꝗcunqꝫ ſuffragio
¶ Glo. ſe. tractat de diſtributis in ipſos de mandato defuncti vel ſine / per executores vel legatarios.
h ¶ Obuentionib⁹ oib⁹. Declarat ꝑdicta ꝯmiſſio: ꝙ ſi nō relinquit ffībus ſed frater datur executor ad certā ſummā diſtribuēdā arbitrio ſuo: vel ſibi legat aliꝗd diſtribuendū: quā ſummā vel qꝺ legatū ipſe executor vel legatari⁹ poſtea diſtribuit i eoſdem ꝙ debetur quarta cū eo caſu recipiat ab executore: vel legatario vt a miſtro. ff. de leg. ij. ſi ꝗs ticio. ꝛ ſi cui pl⁹ ꝗ̄ ꝑ legē fal. l. diu⁹. Nec ob. lrā. ī. ad ꝗſcūqꝫ certos. ꝛc. ꝗ cū cā dubitationiſ tollēde adiecta fuerit: obuentionū gnālitatē nō minuit. ff. mā. ꝗ mutua. et. ff. de re. iur. ꝗ dubitatiōis. Jdē ibi declarat ꝗſi nil relinquatur fratrib⁹ ſed decedēs mādat executori vt ipis fratrib⁹ det aliquid vel promittat: qꝛ cuȝ illud palam capere poſſit: relicti iure cenſet ꝛ ꝺbet quarta ſicut ꝛ ſi deicōmiſſum tacitum nō capaci dimiſſum ſubiacet falcidie. ꝑbantur hec. ff. ꝺ iure fiſci. l. iij. §. ſi ꝗs. ꝛ §. quādo ff. de his qui. vt idig. l. in fraudē C. ad legem falcidiam. l. iij.
¶ Glo. ſe. ponit ius reuocatū. ex quo infert duo rigoroſa.
i ¶ Funeralib⁹. Declarauerat Bndict⁹ illa eſſe funeralia ꝗ cum funere deferunt: in ꝑdicta conſtitutiōe inter cunctas. ꝛ ibi ſtatuerat de candelis ꝗ dantur ad manus quartā nō deberi: ſed ex quo reuocata eſt illa cōſtitutio. puto etiā de illis cādelis deberi ꝛ lȝ hoc ſit rigoroſum: hoc tñ vult iſta lrā ꝛ ꝟbū oīb⁹. qꝺ ꝑcedit ꝛ quibuſcūqꝫ. qꝺ ſequit. ꝛ ꝑ hec ꝟba etiā puto eos teneri de his ꝗ legant pro miſſis dicendis.

Funeralia ꝗ ſunt.

¶ Glo. ſeq. queſtionē ſoluit ꝛ remittit.
k ¶ De iure. Ut ptȝ. de teſt. c. ſi. de ꝟb. ſig. ex parte iij. Et ꝑ hoc ptȝ ꝙ iſta ꝯſtitutio eſt iuris veteris correctoria: ꝛ ſic reſtringenda: ꝛ ad alios ꝗ̄ ad predicatores ꝛ minores non extendenda: vt no. de reg. iur. que a iure. lib. vj. de regula. conſtitutionem.
¶ Glo. ſeq. dicit ꝗd de legato in vita ſoluto.
l ¶ Datis. Declarat ꝑdicta ꝯmiſſio, ꝙ ſi teſtator legatum ſoluit i vita nihilominus debet ꝗrta: qꝛ vr ſoluere vt legatū: vñ legatari⁹ illud iterū poſt mortē nō petit: ꝛ ſi falcidie loc⁹ ſit illā ꝑpterea nō euadit. ꝑmuȝ ꝑbat. C. de leg. l. filia. ff. de leg. ij. luci⁹. j. ꝛ. l. lucius. ꝗ. §. impuberē. ad idē. ff. ad. l. falci. cū quo §. ſi. ſecundū ꝑbat. C. ad. l. fal. l. donationibus. ꝛ. l. penul. C. famil. herciſcun. ſi cogitationem.
¶ Glo. ſe. dicit ꝗd de ſepulto in ꝗboꝝ habitu.
m ¶ Deceſſerit. Hac ratione declarat predicta cōmiſſio: ꝙ licet tales petant cum illorum habitu ſepeliri quarta debetur. nam ꝛ ſi ad ipſorum religionem tranſirent in egritudine de qua decederēt deberetur quarta. eo. ti. de his.

vel indirecte[a] fratribꝰ ipis vł
alijs ꝑ eiſdem: quartā[b] ꝑtem
(quam auctoritate apłica ta=
xamꝰ: ⁊ etiā limitamus) pro=
chialibꝰ ſacerdotibꝰ ⁊ eccłia
rū rectoribꝰ ſeu curatis largi
ri[c] integre[d] teneanť: facturi ⁊
curaturi: ꝙ nec alij nec alijs
a quibus quarta hmōi mini=
me deberet ad ipſorū fratrū
vtilitatē vel ꝯmodū hmōi fi=
ant relicta: aut in eos taliter
data vel donata ꝓcedāt: ſeu
qđ in morte vel ab infirmis
hmōi dādū vel donandū fra
tribꝰ ipis exiſteret: in eorūdē
dantiū vel donantiū ſanita=
te ſibi dari vł donari ꝓcurēt.
¶ In quibus per ipos vitan
dis eorū intendimus cōſcien
tias onerare[e]: vt ſi (qđ abſit)
ꝑ fratres ipos dolo vel frau=
de q̄cꝙ̄ in hac ꝑte agi fortaſ=
ſe cōtigerit: (preter id ꝙ eos
ꝓpterea dictis ſacerdotibus
rectoribꝰ ⁊ curatis teneri vo
lumꝰ) etiā diſtricta rō i extre
mi iudicij examine reqratur
ab eis. Ultra portionē autē
hmōi nichil valeāt ꝓchia=
les rectores curati ⁊ p̄lati exi
gere ſupradicti: neqꝫ illis di=
cti fratres ap̄licꝰ ipēdere ſint
aſtricti: neqꝫ ad id a q̄cꝙ̄ poſ=
ſint aliqualiť coerceri[f] Nos
etenī (vt in cūctis equaliter ⁊
pacifice fauēte dño ꝓcedať)
vniuerſa puilegia/ grās/ in=
dulgentias/ ꝟbo[g] ſeu ſcripto
ſub quacūqꝫ forma[h] vel exp̄ſ
ſiōe ſeu cōceptiōe ꝟborum a
nobis vł p̄deceſſoribꝰ nr̄is ro
manis pōtificibꝰ cuicūqꝫ or=
dinū p̄dictorū cōceſſa: necnō
ꝯſuetudies/ cōuētiōes/ ſtatu
ta/ ⁊ pacta[i] iſtꝫ ſunt p̄miſſis

¶ Gloſa ſeq. tractat quid de dato vel relicto ſingula=ribus fratribus.

a ¶ Indirecte. Per hoc dicit cōmiſſio predicta pate re ꝙ quarta debetur de his q̄ teſtatores relinquūt vł dant in infirmitate de qua decedūt vel dari mādant poſt mortem de hoc in teſtamento mentione nō facta ſingularibus fratribꝰ ad eorū cōmoditates: puta empti ones librorꝝ vel veſtiū addēs rationem: ꝙ id eis vel cōuētui q̄riť ſicut per monachum monaſterio ꝑ ſeruū dño: et pri ꝑ filiū. xij. q. j. non dicatis. xviij. q. j. c. j. l fi. inſti. ꝑ quas ꝑſo. in prin. C. eo. ti. l. j. in fi. ⁊ l. vl ti. ⁊ i legato ſerui inſpiciť ꝑſona dñi: ⁊ an ſibi legari potuerit. et ex tali legato pōt dñs fideicōmiſſo grauari. hec ꝓbanť. ff. đ lega. j. cū filio. đ lega. ij. ſi alienꝰ. ſeruus. de here di. inſti. l. nō mi nus. C. de heredi. inſti. l. neqꝫ. Nō ob. predictis de teſta. requiſiſti. ad fi. qđ loquitur in illo qui poteſt habere ꝓprium. Jo. an.

¶ Gloſa ſeq. querit. recitat opiū. contrarias. ⁊ declarat circa primam.

b ¶ Quartam. Quero an p̄dicatores ⁊ minores teneanť ad hanc quartā de his q̄ relinquanť eiſdē per eos qui apud illos nō ſepeliuntur. Predicta cōmiſſio recitat ꝙ non. leuis opinionis doctores dixerūt: quartā deberi eccleſie parrochiali de oībus relictis a ſuis parrochianis: etiam ſi ſepulti fuerit apud illam. Placuit aūt hec opiū. Hoſti. Pe. ⁊ Egi. Sed Tan. glo. Inno. ⁊ Abba. cōtra. que opi. placet Archidi. ⁊ michi. vt ſcripſi eo. ti. ca. j. ⁊ hic. ⁊ Jo. mo. dicit demū illa cōmiſſio ꝙ ex qualitate ꝑſonarū ⁊ quantitate relictorum: ⁊ ex p̄teritis p̄ſumi pōt fraus: maxime quia qn̄ nō tenebantur ad quartā ſepulturas p̄cipue diuitū totis viribus ꝓcurabant. ⁊ vt dicit ex his iura quandoqꝫ p̄ſumunt fraudem et faciunt cōiecturas. ſuppoſita vero fraude cōſtat ꝙ debetur. de teſta. officij. ⁊ ca. requiſiſti. in fi. ⁊ ca. fi. primū ꝓbať de renuncia. c. ij. lib. vj. ff. ſi quis ob cau. teſt. l. vj. ⁊ l. iulianus. de act. empť. iulianꝰ. alias inter eum ⸿ ibidem. de vſu. qui ſemiſſes. de pig. act. l. vel vniuerſorum. de lega. j. ſi ſeruus plurium. in fi. Joan. and.

¶ Gloſa ſeq. tractat an legatum integrum ſoluendū ſit fratribus.

c ¶ Largiri. per hoc dicebāt ipi fratres ꝙ heredes debebāt eis ſoluere integra legata: quorum quartā curati de manibus ſuis recipere debebant: ſed declarat p̄dicta cōmiſſio ꝙ ſicut falcidia eſt in bonis heredis: ſic iſta quarta in bonis eccleſiarꝝ parrochialium quare curati eam vendicare poſſunt: ⁊ inhibere heredibꝰ vel ꝑ fideicōmiſſum grauatis: ne illā ſoluāt fratribꝰ: p̄cipue cū illos ſuſpectos habere poſſint: ꝙ ſibi non ſoluāt eādē ad hoc. ff. ad trebel. heres. l ſi. ff ad. l. falci. lineā margaritarum

¶ Gl. ſe. no. tria circa funꝰ p̄nio deferēdā ad eccleſiā ꝓchialē

d ¶ Integre. Ita ꝙ non diminuať ꝓpť obuētiones quas habuit ꝓchialis ſacerdos in miſſa funeris dicta apud ſuā eccleſiā puiſqꝫ funꝰ portareť ad fratres ſcđm Joā. mo. qui iuri ꝯmuni ſtať: vbi non eſt mutatum. al leg. de elec. ꝯſtitutio. lib. vj. dicit etiā ꝙ ſi conſuetudo habet: ſemꝑ puꝰ funꝰ portabiť ad ꝓpriam eccłiam. Iſta enī decreť. nō tollit ꝯſuetudines niſi p̄cedētibꝰ aduerſas. dicit etiā ꝙ vbi nō eſt cōſuetudo etiā eſſet deferendū: vt ſic haberet miſſam in ꝓpria eccłia ⁊ ſic recipiat ibi vltimū vale a ſuo curato. alleg. in arg. de ꝯſe. diſ. v. nō oportet. ij. nec iſtud electioni ſepulture repugnat: ſed cōcordat.

e ¶ Onerare. concor. ꝟ. ea. cōpi. de foro cōpe. q̄uis. ⸿ penul. in fi.

f ¶ Coerceri. Innuit ꝙ ad quartā coerceri poſſent ſed ꝓpter exēptiones ipſorū nō habet clerꝰ a quo iuſticiam cōſequi poſſit. ⁊ de hoc ſumme cōqueritur.

¶ Glo. ſeq. no. ad queſtionem de qua remittit.

g ¶ Uerbo. Hic vr̄ expꝛeſſum ꝙ valeat p̄uilegium vel grā apłica de qua cōſtat: lꝫ ſcriptura ſuꝑ ea ꝯfecta nō ſit. de q̄ ſatis no. Archi. in ꝓhemio. vj. ⁊ vltra ea q̄ ibi allegat bene facit. xxv. q. ij. inſtitutionis. ⁊ qđ ibi not. de hoc vide in mercu. ſub rubrica de priuilegijs.

h ¶ Forma. Cōcor. ꝟ. e. ca. ꝑri. in fi. Jo. an.

¶ Glo. ſeq. tractat quid de pacto firmato per ſententiam ⁊ cōfirmationem.

i ¶ Pacta. Dicit Joā. mona. ꝙ ſi ſuꝑ pacto qđ erat ſuꝑ ſepultura ſententiatū erat ꝑ papā ⁊ ꝯfirmatū pactū ante hāc ꝯſtitutionē: ꝙ ꝑ iſtam litteram illa ſententia ⁊ cōfirmatio nō tolliť immo ſtabit: quia nō eſt expꝛeſſe ſublatū. C. de app. p̄cipimus. in fi. nec ſequiť: pactū eſt ſublatū. ergo ⁊ pactū firmatū ſententia ⁊ ꝯfirmatione. Plus enī pōt hoc tale q̄ꝫ hoc ſimplex. fa. de pac. q̄uis. de iureiur. licet. de fo. cōpe. c. ſi. li. vj. induc. etiā anť. vt cū de ap. cog. in p̄n. ⁊ ⸿ j. colla. viij. vbi no. legem nouā non extendi ad cauſam pendentē vel deciſam etiam ſi ad preterita referatur.

Falcidia eſt in bonis heredis.

Portio canonica non debeť derelicto facto eccleſie in qua quis non ſepeliť.

Sepultura aubi electa an ſit funus ad eccleſiā ꝓpriā priꝰ portandū.

Priuilegium etiā ſine ſcriptura valet.

Hoc tale plus pōt q̄ꝫ hoc ſimplex.

a ¶ Premiſſorũ. Ergo nõ ſolũ vltimũ articulũ de ſepulturis: ſed etiã pcedẽtes duos reſpicit ſm Jo. mo. b ¶ Cooperatores. de offi ordi. inter cetera. in fi.

Continuatio d.helie ¶ De decimis/primitiis/⁊ oblationibus. ¶ Viſum eſt ſupra de vno iure prochiali. ſ. de iure funerãdi: verũ qr eſt vnũ aliud ius prochiale. ſ. ius decimarum ideo ⁊c. De iuribus parrochianorum vide Panormi. in rubrica de prochiis ⁊ alienis prochianis in antiquis.

diuiſio R ¶ Eligioſi. ¶ Prio ponit conſtitutionem cũ ſuis penis: quam ſecũdo moderatur ibi: ceterum.

Preſuppo. d.helie ¶ Preſupponẽdũ eſt q licet religioſi cuiuſcunq; ordinis teneant ſoluere decimas de fructib⁹ ſuarũ poſſeſſionum: tamẽ ſunt aliq̃ exempti: vt nõ ſoluant decimas d terris q̃s ppriis manib⁹ excolũt et excoli faciunt ſuis ppriis ſumptib⁹: ſimiliter nõ ſoluũt decimas de fructibus aialium. Scdo preſupponendũ eſt q iſti religioſi exẽpti aliqñ committebãt fraudes: qr cõiungebãt aialia ſuoꝝ vicinorum cũ ſuis vt fraudarẽt eccleſias prochiales a decimis: vl et fingebãt emere aialia ⁊ dimittebãt empta apd venditorem.

vel alicui pmiſſorum⁹ contraria: ea penitus reuocam⁹: vacuam⁹ caſſamus: et irritam⁹ quinimmo caſſa: vel vacua: ⁊ irrita nũciam⁹: ⁊ decernim⁹ nulli⁹ prorſus exiſtere firmitatis. ¶ Ceterũ vniuerſos eccleſiarũ prelatos cuiuſcunq; preeminentie ſtat⁹ vel dignitatis exiſtant: ac ſacerdotes parrochiales ⁊ curatos ſiue rectores pdictos pñtiũ tenore rogam⁹ ⁊ hortamur attente: nichilominus eis diſtricte precipiẽdo mandamus quatenus pro diuina et apłice ſedis reuerentia predictos ordines ⁊ pfeſſores eoꝝ habentes affectu beniuolo cõmendatos. fratrib⁹ ipis nõ ſe difficiles graues/duros aut aſperos: ſed poti⁹ fauorabiles ppitios: ac benignos: plaq; munificentia liberales ſe ſtudeãt exhibere: ſic eos in pdicationis officio ⁊ propoſitionib⁹ verbi dei: ac in oib⁹ aliis ſupradictis tanq̃ cooperatores[b] eoꝝ idoneos ⁊ laborum ſuorũ participes prõpta benignitate recipiant: ac affctuoſe admittere non omittant: vt proinde illis eterne beatitudinis pmiũ augeatur et aiarũ ſaluti incrementa felicia pcurentur. Nec ipſos lateat q ſi ſecus ab eis agi fortaſſe contigerit in hac parte apo. ſe. benignitas q̃ ordines ⁊ pfeſſores eoſdem vbere fauore pſequitur ⁊ gerit in viſceribus charitatis: cõtra eos nõ immerito turbaretur nec eadem equanimiter pati poſſet: q̃n ſup hoc puiſiõis oportune remedium adhiberet: ipſoſq; nichilominus celeſtis indignatio pricipis digna p meritis rependentis: cui⁹ obſequia fratrum ipſorum ſedulitas curioſa proſequitur minime preteriret.

¶ De decimis/primitiis/et oblationibus.

¶ Clemẽs quintus in concilio Vienẽ. ¶ Ponit quattuor caſus in quib⁹ religioſi grauãtes vel fraudantes eccleſias circa decimas eis debitas ſi requiſiti p illos quorũ intereſt nõ deſiſtũt infra mẽſem vel de vſurpatis vel retẽtis infra duos mẽſes non fecerint emendã ſuſpenſi ſunt ab officiis adminiſtrationibus ⁊ beneficiis et talia non habẽtes ſunt excõmunicati. Secũd⁹ terti⁹ et quart⁹ caſus ibi: ſequi. Joannes andree.

Capitulũ. j.

REligioſi qui

vnum mẽſem poſtq̃ fuerint requiſiti a rectoribus eccleſiarum reſtituere decimas: ſunt ſuſpenſi a diuinis Si vero ſint ſimplices religioſi: tũc poſt duos mẽſes ipſo facto icurrũt excõicationẽ: a qua nõ veniũt abſoluẽdi niſi poſt reſtitutionẽ. Sed ponam⁹ q laicus donauit ſe et ſua monaſterio puilegiato q̃rit vtrũ talis laic⁹ debeat ſoluere decimas. Dicit Clemens q nõ. hec dicit. h. r.

¶ Colligo aliq̃ notabilia. pmo q religioſi puilegiati magis ſunt puniẽdi q̃ non puilegiati qr puilegiati facientes fraudes circa decias ſuſtinẽt penas hic cõtẽtas: ſec⁹ de nõ puilegiatis. Notabilia. ¶ Nota q religioſi exẽpti a ſolutiõe decimaꝝ circa decias nõ debẽt facẽ fraudes ¶ Nota q religioſi iſti nõ ſunt exẽpti a decimis: niſi qñ excolũt poſſeſſiones ppriis manib⁹: vel colere faciũt propriis ſumptib⁹. Et dicunt excolere ppriis ſumptib⁹ quando habẽt aliquẽ mercẽnariũ cui tradunt aliquã pẽſionẽ annuã: ſiue percipiãt fruct⁹ ſiue nõ. ¶ Nota nouallum. hoc nouale. lis. et hec noualis. lis. i eodẽ ſenſu. i. ager q̃ ſingulis ãnis renouat arãdo Nouale quid ſit. vel q̃ pmũ nou⁹ pſcindit ⁊ arat: vel q̃ alt̃nis ãnis vacat nouãdarũ ſibi viriũ cauſa. Et dicitur a nouo nouas. Unde Virgilius in bucolicis. Impius hec tã culta noualia miles habebit. ecce in neutro gñe poſuit. Virgilius. Idẽ in georgicis. Alternis ſi ts tonſas patiare nouales. Ecce in feminino genere. Et hic ⁊ hec noualis in eodem ſenſu inuenitur ſm hugui. Papias vero dicit Nouales dicimus ſiluas vel campos nuper ſatos.

Caſus ſ falſis d.helie ¶ Caſus. Sum in titulo de decimis: vellem informari de tali dubio. ſcio q ſanctitas vr̃a aliq̃s religioſos priuilegiauit vt non teneant ſoluere decimas de fructib⁹ poſſeſſionum ſuarũ quas ppriis manibus excolũt vel etiã quas excolũt ppriis ſumptib⁹: v. et etiã de ſuis aialib⁹ ſ3 accidit q iſti religioſi tradũt poſſeſſiones ſuas excolẽdas aliq̃b⁹ colonis p certis redditib⁹ ⁊ tradũt illas poſſeſſiões liberas a decimis vt ꝯſequãtur maiores reddit⁹. Itẽ ducũt aialia vicinoꝝ ſuoꝝ cum ſuis: vt vicini ſui nõ ſoluãt decimas. querit vtrũ poſſint iſtud facere impune? Dicit Clemes q nõ: imo ſi tales religioſi habeãt adminiſtrationem: poſt

¶ Glo. ſeq. duo dubia ſoluit.

c ¶ Religioſi. Per hoc vbũ religioſi pꝫ in ſclarib⁹ clericis vel laicis q̃ in hoc delinq̃rent nõ eſſe locũ his penis. cõcor. ĩ. ea. cõpi. de teſta. c. vno. ĩ. de puil. c. j. et fa. qd. ĩ. dicã in caſu ſcdo. ⁊ põt eſſe ratio. qr ꝯmuni⁹ re

ligioſi delinquebāt in his: ⁊ qꝛ ambire ⁊ concupiſcere aliena reprobabiliꝰ eſt in religioſo. de elect. quoꝛūdā. lib. vj. ſi. de here. accuſatus. in fi. co. lib. In religioſo trāſlato ad eccleſiā ſecularē (lȝ forte nō fuerit de mente) videtur has penas locū hēre ꝑ verbū vniuerſale: qꝺ ſequiť. et facit qꝺ no. ꝺ elec. quoꝛūdam. lib. vj. in glo. pe.

cunqꝫ[a] qui noualiū[b] aut alias decimas eccleſijs[c] debitas[d] ad eos ex aliqua cauſa legitima nō ſpectātes[e] appropriare[f] ſibi preſumpſerint aut exquiſitis fraudibus ſiue coloribus[g] vſurpare. ¶ Seu qui de animalibus[h] familiariū[i] ⁊ paſtoꝛum[k] ſuoꝛū vel alioꝛū etiā animalia ipſa eoꝛum gregibus[l] immiſcētium[m]. Seu cui de animalibus que in fraudem eccleſiarum in pluribus locis emūt: emptaqꝫ tradunt vēditoꝛibus vel alijs ab ipſis tenenda[n]. Seu qui de terris quas tradunt alijs excolendas[o] decimam ſolui eccleſijs non[p] permiſerint aut prohibuerint[q]; niſi poſt requiſitionem per eos quoꝛum intererit[r] ſuper hoc eis factam[s] a

a ¶ Quicūqꝫ. Etiā hoſpitalarios ⁊ ciſtercienſes includit. de quibus eo. ti. ex parte. j. ⁊ cōprehendit etiam feminas de hoc. ꝺ elec. generali. li. vj. in glo. ij.

Feminei cōprehenditur ꝑ maſculinū.

b ¶ Noualiū. Quid ſit nouale habeť de ꝟbo. ſi gnī. ca. j. et. c. quid ꝑ nouale. ⁊ de priuile. ca. vltimo.

¶ Glo. ſeq. ſoluit queſtionē quādo debētur priuatis.

c ¶ Eccleſijs. Per hoc puto conſtitutionē locū non habere qñ ille decime deberenť priuatis: puta ꝑ antiquū feudū. de his que fi. a prela. cū apľica. vel priuilegiū fa. j. c. pri. agant ergo tūc via oꝛdinaria. iſta enim conſtitutio illis noluit ſubuenire. fa. eo. ti. tua. j.

Debitū qꝺ ē

d ¶ Debitas. De iure cōi vel ſingulari: eſt aūt debitum qꝺ exigitur ab inuito. ff. de verb. ſig. l. debitoꝛ. facit. xiiij. q. j. qꝺ debetur. Joan. an.

e ¶ Spectantes. Tunc ergo ceſſat cōſtitutio: ⁊ merito: qꝛ nemini facit iniuriā qui iure ſuo vtitur. vt. ꝺ. de elec. cum eccleſia. cum concoꝛ.

f ¶ Appropriare. J. dicit vſurpare. ⁊ de his. j. dicam.

g ¶ Coloꝛibus. Concoꝛ. de elec. auaricie. lib. vj. ⁊. j. titu. ij. c. j. §. quia vero.

¶ Gloſa ſequens notat pro Egidio.

h ¶ Animalibus. Per hunc ver. ⁊ ſequentē approbata videtur lectura Egi. dicentis de eccle. edifi. cum dicat ꝙ priuilegium leproſoꝛum de nō ſoluendis decimis de nutrimētis aīalium intelligitur. i. de aīalibus que nutriunt: ſic em̄ adaptātur fraudes que ſequantur. ſic ergo videtur intelligenda decre. ex parte. j. ꝺ. eo. titu. Licet autē religioſi facientes has duas fraudes ligentur his penis: leproſi non: ſi al's religioſi nō ſunt: vt dixi in. j. glo. Joan. an.

Decle de nutrimentis aīaliū non ſunt a leproſis ſoluende.

i ¶ Familiarium. Famulantium ſcȝ in hoc tñ non eſt vis ꝑ id qꝺ ſequitur intelligiť tñ de nō plene oblatis. vt in fi. ⁊ eſt ſi. de priuile. auctoꝛitate. in fi. lib. vj.

k ¶ Paſtoꝛum. Qui tenētur de cuſtodia. de hoc. de regu. iur. ꝗuis. Jo. an.

l ¶ Gregibus. Licet ſtricte grex differat ab armento quod eſt maioꝛū animalium. vt equoꝝ boum grex vero minoꝛum: vt poꝛcoꝛum capraꝛum et ouium hic tamē large ſumitur pro maioꝛibus et minoꝛibus que gregantur. ⁊ facit. ff. de abigeis. l. fi. Cui vero eccleſie debeatur decima de fructu gregis. not. xiij. q. j. §. ij. et eo. titu. ad apoſtolice. Jo. and.

Grex et armentū differunt.

¶ Gloſa ſequens arguit ⁊ reſpondet.

m ¶ Immiſcentiū. Hic iunge litteram infra decimā ſolui ⁊c. ex hac mixtura videtur ꝙ deberent perdere priuilegiū etiā circa ꝓpria aīalia: vt ſic inutile adiectum vitiaret qꝺ erat vtile. ꝺ de offi. delega. cū ſup. ſed hic iſta ſunt ſeparabilia. ff. de aqua quoti. et eſti. l. j. §. trebatius. de quo dic. vt no. de reg. iur. vtile. li. vj.

n ¶ Tenenda. Sicut ergo priuilegiū de decimis laboꝛum nō extēditur ad terras quas colēdas tradunt vt ſequitur: ita priuilegiū de nutrimētis aīalium non extenditur ad aīalia que tradunt alijs nutrienda.

¶ Glo. ſeq. primo dicit in priuilegijs duo requiri. ſcꝺo tractat de quibꝰ colonis itelligatur. tertio an coloni teneanť ad decimas.

o ¶ Excolendas. In priuilegio enim de decimis laboꝛū hec duo requirūtur ꝙ predia ſint ꝓpria. eo. ti. dilecti. et quod illa laboꝛent ꝓprijs manibꝰ vel ſumptibꝰ. eo. titu. licet. et intellige non ſolum de colonis cenſualibus: ſed etiam partiarijs. de vtriſqꝫ no. eo. ti. tua. ij. Dicebant tamē quidā ex his priuilegiatis ſuper decimis laboꝛū ꝙ includebātur terre date colonis partiarijs: quia ſumptibus ipſoꝛum colūtur ꝓpter partē. ſcȝ fructuū quē habent ex cultura coloni. Sed vt dixi in predi. decre. tua. ⁊. c. cum ſint hoīes: pars talis coloni potiꝰ eſt fructꝰ ꝙ̃ lucrum ſubmittit enim illā foꝛtune ⁊ diuine mīe: quādo igitur conducunt operarios: dant certū preciū vel certos coꝛbes pro cultura: dato ꝙ nil ꝓueniat ex predio: tunc ſuis ſumptibus colunt. Sed nunquid coloni partiales vel cenſuales priuilegiatoꝝ ſimpliciter ſuper decimis nō ſoluendis tenētur ad decimas. Puto ponderāda verba priuilegioꝛum. fa. de priuileg. poꝛro. q̃ ſi eximūt terras ipſoꝛum ab hoc onere: coloni colētes illas priuilegio participant. ſi vero eximūt perſonas: tunc licet illi de ſua parte nō ſoluant: coloni non exempti de ſua ſoluēt. facit eo. ti. a nobis. ⁊. xvj. q. j. queſti. de priuileg. per exemptionem. lib. vj.

Priuilegio ꝺ decimis laboꝛū non ſoluendis duo ſūt neceſſaria.

p ¶ Non permiſerit facto.

¶ Gloſa ſequens addit tertium caſum de quo querit arguit pro. contrarium ſoluit.

q ¶ Prohibuerint. ꝟbo. In tribus ergo vltimis caſibus punit hec cōſtitutio nō permittentē vel ꝓhibentem in primo appropriantē vel vſurpantē. Sed dubitatur an liget non ſoluentē: qꝺ videtur per verbū qꝺ ſequiť retinere. Non puto ꝙ hoc ſit de mēte ꝙ religioſi non ſoluentes decimas incurrant has penas. aliud enim eſt appropriare vel vſurpare. aliud non ſoluere et verbū retinere qꝺ ſequitur reſpicit illas appropriatas vel vſurpatas: vbi ergo ex antiquo feudo ſibi rite donato per priuilegiū percipiunt decimas infra certos limites quos excedunt vel certa quota illis debetur quā excedunt vel non permittunt vel prohibēt colonos ſuos decimas ſoluere in caſibus in quibus debentur: locus eſt his penis.

r ¶ Intererit. Scilȝ per prelatos ⁊ miniſtros illarū eccleſiarum quibus debentur.

¶ Gloſa ſeq. alle. cōcoꝛ. notat differētiā et tres caſus.

s ¶ Factā. Cōcoꝛ. de offi. oꝛdi. ſi canonici. li. vj. ſufficit autem quomodocūqꝫ de hac requiſitione legitime conſtet: non ſic in caſu decre. j. de ſen. excōi. lib. vj. vbi opoꝛtet conſtare per publicū inſtrumētum vel ſigillū autēticum ⁊ eſt ſpeciale vt ibi no. Et ex illo ⁊ iſto ca. ⁊ ex decreta. prima. j. de priuileg. not. caſus in quibus

Contumacem facit qñqꝫ partis requiſitio etiã vnica.

requiſitio partis etiã vnica cõſtituit quẽ cõtumacẽ:etiã ꝗ ad incurrẽdas ſuſpẽſionis ⁊ excõicationis penas.
a ¶ Premiſſis prohibitione fraudulenta emptione et immixtione.
b ¶ Meſem. Quot dies habere debeat.no.de elect. ꝗ ſit.lib.vj.
¶ Glo.ſe. ponit diuerſitatẽ rõnẽ ⁊ dubium ſol.
c ¶ Duos mẽſes.ſ.dat vnum mẽſem tantũ:qꝛ ſufficit deſiſtere hic ꝟo requiriẗ emenda quã diutius eſt facere: ⁊ idõ daẗ maius tẽpus: et videẗ ꝙ iſti duo menſes currũt ab vſurpatiõe vel retentione:licꝫ ſuꝑiori currat a requiſitiõe.ſ.de ſepul. c.j.in fi.lib.j.ſed puto de mẽte ꝙ requiſitio reſpiciat vtrũqꝫ caſum.

premiſſis[a] deſiſterint īfra mẽſem[b]: aut ſi de his ꝗ ꝯtra premiſſa vſurpare vel retinere ꝑſumpſerint: infra duos[c] mẽſes dãnificatis eccleſijs emẽdã nõ fecerint cõpetentẽ:ſint et tãdiu maneant ab officijs[d] adminiſtrationib⁹ et bñficijs ſuis ſuſpẽſi: donec[e] deſiſterint ⁊ ſatiſfecerint vt ſuperi⁹ ẽ expreſſum. Q̃d ſi religioſi hmõi adminiſtrationes vel bñficia non[f] habeant eo caſu ꝗ alij ſupradicti ſuſpẽſiõis:ipſi ſñiam excõicatiõis incurrãt:ante ſatiſfactionẽ cõdignã nullatenus abſoluẽdi:priuilegijs nõ

¶ Glo.ſeq.decla. petit dubium quod aperiẗ.
d ¶ Officijs. declarari debuiſſet an intelligeret de diuinis an de alijs officijs:puta quia ſacriſta/cellerarius/camerari⁹/elemoſynarius vel his ſĩles: ⁊ ꝓ hac lr̃a ⁊ lectura facit de ſolu.c.ij.de reg.iur. in penis.lib.vj.ꝓ prima facit:qꝛ infra non repetit de officijs.
¶ Glo.ſe.dubiũ ſoluit. ⁊ opi.ponit quã determinat.

Hanc glo. dicũt eſſe ſing. in no.i.c. bone.ð eta.et quali. ⁊ Abb.i c.j.l.vj. no.ð in di. ad hoc ꝙ excõicatus ex ſola ſatiſfactione nõ liberaẗ ſed vltra eã requiraẗ abſolutio

e ¶ Donec. Sic ſuſpẽſi indigẽt abſolutione:qꝛ de ſatiſfactione dubitari poſſet.nõ ſic in ſuſpẽſis ad tẽpus determinatũ:puta menſem vel annũ ſm̃ Innocẽ.qui hoc no.de eta.⁊ quali.cũ bone. Satis crederẽ ꝙ ſufficiat iudicis declaratio ſuꝑ ſatiſfactione ſine alia abſolutione. In excommunicatis ꝟo neceſſaria eſt abſolutio poſt ſatiſfactionem.vt infra patet.
f ¶ Non habeãt. Similis diſtinctio.ſ. ea.cõ.de vi. ⁊ honeſta.cleri.qm̃.in prin. ⁊ circa fi. ⁊.j. de ſta.mo. ne in agro.§.ſi quis. ⁊.j.de penis multorum.
g ¶ Quibuſcunqꝫ. Per que poſſent predicte ſententie impedijri:priuilegia em̃ ſuper decimis illis cõceſſa tollere non intendit:qð patet ex principio.
h ¶ Premiſſa.ſ.ſcðo ⁊ tertio caſu. Joan.an.
i ¶ Oblatos. De his.xvij.q.j.vt lex continẽtie.vbi no.an tales cõuerſi ⁊ oblati intelligãtur renũciaſſe ꝓprijs et continẽtiam vouiſſe. Joan.an.
k ¶ Cũ effectu. Tollit hoc verbum fictiones ⁊ fraudes. Item conditiones et pacta que ſuſpẽſum tenerẽt talium oblationum effectum.
¶ Gloſa ſequens declarat ⁊ obiectionem ſoluit.
l ¶ Se ⁊ ſua. Nõ ſufficit ſ. ꝙ bona donaſſent manẽtes in ſeculo ipſoꝝ fructu retẽto:nõ obſtat de priuilegijs.vt priuilegia.tales em̃ cõfratres ſunt: ⁊ in aliquibus priuilegiati vt ibi:ſed plene oblati nõ ſunt vt hic.

Si beneficiorũ. ¶ Due ſunt partes principales ꝑut duo ſunt dicta. Primo em̃ declarat ſm̃ quã taxationẽ ⁊ ſm̃ quã monetã ſolui debet decima beneficiorum alicui conceſſa. Secũdo ꝓhibet ꝓpter illam occupari vel diſtrahi ornamẽta diuinis deputata.ſecunda ibi.in verſ.nec per collectores. Imola.

¶ Caſus. Certis ex cauſis papa donauit regi frãcoꝝ decimã oĩm beneficioꝝ exiſtentiũ in ſuo regno. Ponamus ꝙ aliqua abbatia eſt taxata ad mille aureos: et tñ valet plus vel min⁹: queriẗ vtrũ rex debeat hr̃e decimã ſm̃ antiquã taxã: vel ſm̃ valorem ipſius bñficij.

Caſus iſte alis dñi hec lyc.

obſtantibus quibuſcunqꝫ[g].
¶ Ceterũ premiſſa[h] extendi nolum⁹ ad aialia que per religioſorũ ipſorum donatos ſeu oblatos[i] tenerẽtur: dũ tñ illi religioſis eiſdẽ cum effectu[k] donauerint aut obtulerint ſe[l] et ſua. Idem in eodem.

Et vtrũ ꝗs poſſit ſoluere decimã i moneta loci bñficij:puta ſi collectores decime volunt ꝙ ſoluaẗ i ſua moneta. ⁊ nõ in moneta loci beneficij. Dicit Clemens ꝙ dꝫ ſolui in moneta loci bñficij. Sed q̃riẗ vtrũ collectores poſſint capere calices et alia ornamenta eccl'ie deputata ad ſeruitium dei? Dicit Clemẽs ꝙ non. ſed ſi eccleſia habeat alia bona: illa debent capi. hoc dicit. h.r.

¶ Decima beneficiorum alicui conceſſa ſibi debetur ſm̃ taxationem ⁊ de moneta currente. Nec poſſunt collectores ꝓpter hoc diſtrahere: vel occupare ornamenta diuinis officijs deputata. hoc dicit Joan.and. Capitulum.ij.

Si beneficioꝝ[m] decima

¶ Colligo aliqua notabilia. Primo ꝙ papa ab oĩbus eccl'ijs orbis.i.ab eccl'ijs ſibi ſubditis põt decimas petere:tamẽ iſtud nõ facit niſi cum magna neceſſitate. ¶ Nota ſcðo ꝙ papa illã decimã põt donare principi ſeculari. ¶ Nota ꝙ cum illa decima eſt data alicui tuc ipſa eſt ſoluẽda ſm̃ taxationem antiquam: et non ſm̃ valorem beneficij. ¶ Nota ꝙ ſicut ꝓ executione rei iudicate non capiũtur illa quibus vitam quis ſibi querit: multofortius non debent capi illa bona que ſunt deputata cultui diuino:ſed ſi eccleſia habeat aliqua bona ſuperflua:tunc poſſunt illa capi.

Notabilia.

¶ Glo.ſeq.notat ad rubricã:querit de qnqꝫ ⁊ ſoluit.
m ¶ Si beneficioꝝ. Nota ꝙ ſub rubrica de decimis ponit de decimis beneficiorum quas papa ſepe impoſuit ſibi vel alijs ſoluendas ex cauſa ⁊ ad tẽpus.fa.de iude.ad liberandam.de vo.c.fina. ⁊ an in his locũ habeat conſtitutio diſpẽdioſam.ſ.ea.cõ.de iudi.dixi ſuper verbo decimis. Itẽ per hoc qð dicit bñficioꝝ q̃ritur de quinqꝫ. Primo an includãtur hoſpitalia:xenodochia: ⁊ loca ſĩlia. Scðo de fabricis. Tertio de his ꝗ habẽt prioratus/domos/grãgias/pẽſiones/vel reditus a monaſterijs vel eccl'ijs. Quarto de quotidianis diſtributionibus que dantur ſolũ intereſſentibus horis ⁊ de minutis oblationibus an veniãt decimande. Quinto quid de capellanijs vel beneficijs altariũ. Et ſciẽdũ ꝙ tp̃e Clemẽtis quarti ⁊ Honorij emanauerũt declarationes ſuꝑ ſolutione decimarũ quas repetitas tp̃e Bonifacij octaui vidi ſub bulla. De primo videtur ꝙ nõ includãtur.ſ.ea.com.de ꝑben.ꝑ lr̃as. ꝓ et cõtra.j.de religio.do.qꝛ cõtingit.§.vt autẽ. Expeditum eſt in ꝑdictis declarationib⁹ in principio.vbi ſic diciẗ de reditibus et ꝓuentibus leproſariarũ domoꝝ dei ⁊ hoſpitaliũ pauperũ qui in vſus infirmorũ ⁊ pauperum cõuertuntur:decime non ſoluentur. Secundũ etiam expeditur ibi in fine vbi dicitur ꝙ de reditibus eccleſiaſticis deputatis ad fabricam eccleſiarum decima perſoluetur.ſubmittit demũ ꝙ de oblationibus ⁊ elemoſynis que dantur ad opus fabrice non debetur

decima. Tertiū etiā ibi ē expeditū: ꝙ ſi habētes pdī-
cta hñt illa in bñficiū vel ex mera grā ipſi tenēt ad de
cimā. ſi aūt hñt illa ex ɔ̈ctu cōductionis ad firmā vel
emptionis fructuū vel ꝓ mercede vel remuneratiōe
ſui laboris: tūc illi quoꝝ eſt ꝓprietas illa decimare de
bebūt. Quartū
etiā ibi expedit ꝙ de minutiſſi-
mis oblatiōibꝰ quas recipiūt
eccl'iaſtice pſo-
ne rōne eccl'iaꝝ
ꝓ ſepulturis et
dandis peniten
tijs et de diſtri-
butiōibꝰ ſoluet decima. De qn
to ibi nihil dicit ſed videt ꝙ non
includant: ſicut nec icludebant
in reſeruatione fructuū quā ſi-
bi fecit dñs no-
ſter. tu dic cōtra
q2 ɔ̈ſtat illa eſſe
bñficia eccl'iaſti
ca ex ǭ ſic ſunt ꝑ
epm ordiata. j.
q. iij. queſitum. ⁊. c. pe. de ꝑben. ſignificatū. quod dici
tur de reſeruatiōe fructuum facit pro: q2 niſi fuiſſent
excepta intelligerentur incluſa.

Decima debet de oblationibus.

a ¶ Cuiuis. prelato/principi/vel alteri. In regno
Francie ſepe practicatur iſte caſus.
b ¶ Simpliciter. ſi ergo aliquid certū exprimat pa
pa: illud ſeruabitur.
c ¶ Ad tps. hoc dicit: q2 ꝑpetuas curia nō fecit per
tēpora. nec facere intēdit. facit de reſcrip. c. ſi. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. declarat duas diuerſas conſuetudines.
d ¶ Taxationē. in quibuſdā ꝑtibꝰ ſunt bñficia taxa
ta in cōi eſtimatiōe ꝓuentuū. vt ſi taxatū ſit in centū
ſoluat decē. ⁊ ſi hñret mille nō plus ſoluet. ⁊ ſi haberet
ſolū quinquaginta tñ ſoluet. ⁊ hoc voluit reſeruatio
fructuum bñficioꝝ quā nunc fecit papa: ǭ dat colle-
ctoribꝰ electionem an velint recipe fructus ſm taxa-
tionē decime: an velint illud relinq̄re bñficiato ⁊ reci
pere reſiduū. In multis tñ ꝑtibꝰ nulla eſt taxatio: ſz
ſingulis annis ꝓut plus vel minꝰ recipit bñficiatus:
plus vel minꝰ ſoluit. ptz hoc in extrauag. Jo. ǭ incipit
Suſcepti. Ex quo ǭ hꝫ ɔ̈ſuetudo ꝙ plꝰ vel minꝰ ſingu
lis annis ſoluit ſm q̄ntitatē fructuū. ⁊ illud ſeruabit.
Et ǭ expēſe deducant et de quibꝰ fructibꝰ ſoluat: ptz
in declaratiōibꝰ pdictis. Nā inter cetera deducūtur
expēſe facte ꝓ fructibꝰ ⁊ ſine q̄bus fructꝰ haberi non
poterāt: qđ nō eſt in cōibꝰ decimis. ſ. e. cū ſint holes.

Beneficia a quibus petit decima qñ qꝫ ſunt taxata

¶ Gloſa ſeq. caſum aliū per hunc ſoluit.
e ¶ Conſuetā. hic iunge lr̄am ipſa decima ⁊c. ⁊ qđ
hic dr locū hꝫ etiam cū papa mādat alicui ꝓuideri de
bñficio vſqꝫ ad ſummā tot librarū paruoꝝ turoneñ.
ad taxationē decime inſpicit eñ illarū partiū ɔ̈ſuetu
do in taxatione: vt hic. ⁊ ſi nō currūt ibi turoñ. mone-
te currētis ad taxationē turoñ. fiat cōputatio vel cō-
paratio iuxta pōdus ⁊ ɔ̈ſuetudinem cābij que cōmu
niter eſſe ſolet: non iuxta caſualem chariſtiam vel vi-
litatem que ꝓpter caſum accideret.
f ¶ Monetam. In pecunia enim ⁊ nō in ipſis rebus
debet fieri ſolutio decime: vt in declarationibus.

Decla bñficiorū ſolui dꝫ in pecunia.

cuiuis[a] ſimpliciter[b] cōcedatur
ad[c] tps: ſm taxationē[d] deci-
me in illis partibus in quibꝰ
fiet cōceſſio conſuetam[e] ⁊ ad
monetā[f] currētē[g] cōiter ipſa
decima leuari poterit et de-
bebit. ¶ Nec per collectores
leuatores: ſiue exactores ipſi
us decime eccl'iarū calices[h]
libros: et alia ornamēta diui
nis officijs deputata[i] ex cā pi
gnoris: vel diſtractionis ca-
pi[k] vel recipi volumꝰ: nec di-
ſtrahi ſeu quōlibet occupari.
¶ De regularibꝰ ⁊ trāſeunti
bus ad religionē ¶ Clemēs. v
in conci. Vieñ. ¶ Profeſſi or
dinū mendicantiū etiam lici-
te tranſeuntes ad non mēdi-
cantes: licet adminiſtratio-
nes habeāt: nō habēt vocem
in capitulo etiam ſi alij de ca
pitulo id cōcedant: nec dein-
ceps conſequi poſſunt admi
niſtrationes prioratꝰ vel of-
ficia: etiam tanq̄ vicarij: nec
pro ſe vel alijs animarum cu
rā gerere et
Vltimo po-
nit caſum ex
ceptū Jo. ā.
⁊ pro- C. j.

irritat con-
tra factum.

¶ Glo. ſeq. alleg. concor. declarat ⁊ notat.
g ¶ Currentē. Facit de maledi. ca. ij. cū forte curre
rēt ibi turoneñ. bonoñ. vel ſterlingi: collectores vole-
bāt ꝙ fieret ſolutio in florenis: vel ſoluētes volebant
ſoluere in turoñ. vl' florenis: cū illa moneta ibi nō cur
reret hꝰ ꝓhibet ⁊ hoc dicebat in illis declaratiōi
bus ꝙ ſoluētes pecuniā cābire nō tenebant. Et
not. ꝙ dūmodo moneta cōmuni
ter currat: licꝫ ⁊ alia currat: in il
la fieri poſſit ſo-
lutio ꝑ hanc lit-
teram. ⁊ ſic erit
electio ſoluētis.
de re. iur. l alter
natiuis. lib. vj.
h ¶ Calices.
ɔ̈cor. de pig. c. j.
i ¶ Deputata
In alijs ǭ nō hꝫ
locū hec ꝓhibi-
tio: vt ſi extant
cyphi argentei/
libri iuris/vl' ar
tiū/vl' romācij ornamēta. mēſalia: lectiſternia: vl' ſīlia
k ¶ Capi. Dicit in declaratiōibꝰ ꝙ nō ſoluētes ꝑ ſe-
cularē ptātem cogi nō debēt: niſi nō ſoluētis tāta fue
rit rebellio ꝙ ꝓpter eccleſiaſtice cenſure contēptū in
uocandū ſit contra ipſum brachium ſeculare.
¶ De regularibꝰ ⁊ trāſeuntibꝰ ad religionē. ¶ Quia
clericoꝝ duo ſunt gña. q̄dā eñ ſunt ſeculares: alij reli
gioſi. De pͥmo gñe dictū eſt in titulis ꝑcedētibus: nūc
dicēdū eſt de alio gñe clericoꝝ. videlꝫ de regularibꝰ:

Continuatio d. helie

Vt pfeſſores. ¶ Primo ponit cōſtitutiōis
cā. Scđo ɔ̈ſtitutio ibi: ſacro. Tertio ipſiꝰ
moderatio ibi: ad illoꝝ. Scđo tria facit.
pͥo ꝓuidet circa vocē ⁊ locū capitl'i. ſcđo
circa futuras adminiſtratiōes vel officia
ibi: ad prioratus. tertio decretū apponit ibi: q̄cquid.

diuiſio

¶ Caſus. Eſt aliq̄s religioſꝰ ð ordīe mēdicātiū q̄ tra-
ctu tpis de licētia pape trāſiuit ad ordinē nō mēdicā-
tiū: videlꝫ ad ordinē ſcti bñdicti: vl' ſcti auguſtini q̄rit
an in hmōi ordine poſſit obtinere aliquē prioratū vel
aliā adminiſtrationē: vel ēt aliqđ bñficiū/ vel an cogat
remanere ſimplex monachꝰ clauſtralis? Dicit Cle. ſi
añ tps hmōi ɔ̈ſtōnis talis trāſiēs ad ordinē nō mēdi-
cātiū habeat aliqua officia vel adminiſtrationē: illa
officia vl' adminiſtratiōes debēt ſibi remanere ſed tñ
nō habebit vocē in caplo: ēt ſi alij monachi ɔ̈ſentiāt.
Sed q̄d ſi aliq̄s mēdicās poſt illā ɔ̈ſtōnē velit trāſire
ad ordinē nō mēdicātiū: q̄rit vtrū poſſit obtinere illa
officia ⁊ adminiſtratiōes? Dicit ꝙ nō: nec etiā pñt eē
vicarij ꝓ alijs. rō eſt in pͥncipio capli. Sed ponamꝰ ꝙ
erat religioſus de ordine nō approbato: vtꝝ iſta ɔ̈ſtō
cōphēdat ipm? Dicit ꝙ nō. ¶ Colligo aliq̄ notabilia
Primo ex pͥnci. c. ꝙ q̄libet dꝫ eē contentꝰ ea vocatione
qua vocatꝰ eſt: niſi vellet dimittere pͥmā religionē et
trāſire ad frugē melioris vite. c. licꝫ. e. ti. in an. ¶ No
ta ſcđo ꝙ ordines mēdicātiū appellant ordines pau-
pertatis: nā tales nec in cōi/ nec i pticulari q̄d debēt ha
bere. Alij ͣo religioſi etiā nihil debēt habere in parti
culari: ſꝫ bñ i cōi. ¶ No. ꝗrto ꝙ religioſus mēdicās de

Caſus ſ alis d. helie

Notabilia.

feſſores[a] cuiuſuis paupertat[b] ordinis eo[c] liberi[9] in q̄ vocati ſunt vocatiõe[d] ꝑſiſtere[e]: tranſeũteſq; ad non mẽdicantium ordinẽ in eodẽ ꝯſeruari quieti[9] ſtudeãt: q̄[f] in ipſis[g] diſcordiarũ[h] et ſciſmatum productiua ambitio[i] reprimatur.

¶ Sacro concilio approbante ſtatuimus[k] mẽdicãtes q̄ſlibet[l] qui ad non mẽdicantiũ[m] ordines etiã auctoritate apoſtolica[n] tranſibunt in poſterũ qui ve hacten[9] tranſiuerũt[o] ꝗ̃uis nunc prioratus adminiſtratiões vel officia aut curam animarum vel regimen quodcunq; obtineant inibi[p]

licẽtia ſedis aplice põt trãſire ad ordinẽ nõ mẽdicantẽ etiã ad ordinẽ latiorẽ: ſed tũc talis mẽdicãs nõ habebit vocẽ in caplo: ẽt ſi ab alijs religioſis ſibi ꝯcederet: ſꝫ tales debẽt eẽ ſimplices monachi clauſtrales. ¶ No. q̄ ꝯſtõ iſta incipit ibi. ſacro ꝯcilio. ⁊ ꝑncipiũ clementine: videlz vt ꝓfeſſores. eſt cã ſeu motiuum quare iſta ꝯſtõ fuit facta. Uide diuiſionẽ glo. et maxime glo. in ꝟb. inibi. q: glo. vr̃ tenere q̄ debem[9] punctare ꝯ·ꝯſtrũ tex. poſt aduerbiũ inibi. ⁊ non añ. videlz ibi obtineant.

¶ No. iterũ iſtã ꝯſtõnẽ. videlz q̄ ꝓfeſſi ordinũ mẽdicãtiũ ⁊ licite trãſeũtes ad nõ mẽdicãtes licꝫ adminiſtrationẽ habeãt. nõ hñt vocẽ in capitulo ẽt ſi alij de caplo id ꝯcedãt. nec deinceps cõſeq̄ poſſint adminiſtratiões/ prioratꝰ/ vel officia etiã tanq̄ vicarij nec ꝑ ſe/ nec pro alijs aiarũ curã gerere. ⁊ irritat ꝯ factũ. ⁊ vltimo ponit caſum exceptũ. Et rõ totiꝰ iſtiꝰ notabilis eſt vt ꝓfeſſores ⁊ religioſi ẽt cuiuſcũq; ordis meliꝰ maneant in ſuis religiõibꝰ. q: ſi trãſeũdo de vno ordie i aliũ haberẽt in alio in q̄ ſcdo intrãt tãtã auctẽ p̄eminẽtiã vl̃ maiorẽ vt alij: ipſi nũq; vel vix ſtarẽt in vno ordine ꝑ annũ: ſꝫ q̄libet anno ipſi exirẽt ⁊ ĩgrederent nouũ ordinẽ. iõ ꝯſtitutũ eſt q̄ tales ſic trãſeũtes: decetero nõ poſſent obtinere aliq̄s adminiſtratiões. ꝓorat[9] vl̃ officia. imo opꝫ q̄ ſint ſimplices religioſi. Itẽ ꝓpt iſtã rõnẽ q̄ ſeq̄t fuit edita iſta ꝯſtõ: q: ſi tales q̄ trãſeũt forſan de ordine mẽdicãtiũ ad ordinẽ nõ mẽdicãtiũ poſſent hr̃e bñficia. adminiſtratiões ⁊c̃. mlte orirẽt̃ diſcordie. mlta ſciſmata. i. multe diuiſiões q̄ ſepe ꝓducũt ⁊ generãt ſ̃diti onẽ. Nã religioſi q̄ p̄lo intrauerũt ordinẽ ſi viderẽt iſtos religioſos q̄ venerũt de alia religione aſſumere bñficia vl̃ adminiſtratiões. ipi ſibi inuiderẽt. ⁊ ex illa inuidia orirẽt̃ mlta alia incõuenĩẽtia: vt appet bñ iſpicienti. q̄re Clemẽs fuit motꝰ facere hanc ꝯſtõnẽ. ⁊ iſta rõ habet̃ in textu. in p̄n. c. vſq; ibi: ſacro.
¶ Glo. ſeq. queſtionẽ ſoluit.
a ¶ Ut ꝓfeſſores. Per hãc lr̃am ꝓfeſſores. ⁊ qð infra ſequit̃ mẽdicãtes q̄ſlibet: dico decre. non hr̃e locũ in illo q̄ infra. xv. ſue etatis annũ vl̃ al's infra annũ ꝓbatiõis fecit ꝓfeſſionẽ in ordie mẽdicãtiũ: ſi ĩfra ipm annũ exiuit ⁊ trãſiuit ad nõ mẽdicãtes cũ illa ꝓfeſſio non aſtrinxerit eũ ordini in ſpecie ſed religioni in genere. eo. ti. ca. non ſolum. ⁊ ca. ꝯſtitutionẽ. lio. vi.
b ¶ Paupratꝫ. vide qð dixi ð ſta. mo. recolẽtes. i ſi.
c ¶ Eo. i. intantum. Jo. an.
d ¶ Uocatione. i. religione.
e ¶ Perſiſtere. ſtudeãt. qð eſt. ꝯ. ⁊ habetur hoc. j. ad Corinth. vij. xxj. q. j. c. j. eo. ti. licet. in p̄n.
f ¶ Quo. i. inchſum.
Ordo litt̃ere. g ¶ In ipis mendicãtibꝰ/ manẽtibꝰ/ vel trãſeũtibꝰ ⁊ hic iũge verbũ reprimet̃. ⁊ redeas retrograde.
h ¶ Diſcordiaꝝ. fa. ð. ca. ꝯpi. ð ſepul. dudũ. poſt p̄n.
¶ Glo. ſe. ꝯ ambitioſos duo iura ⁊ tres rõnes inducit.
i ¶ Ambitio. ꝯcor. de elec. auaricie. in p̄n. ⁊ ca. quorundã. in p̄n. lib. vi. dixit ille Statiꝰ poeta. Ambitus impatiens. ⁊ ſummo dulcius vnũ Stare loco: ſociiſq;
verſus comes diſcordia regnis. ⁊ Seneca epl'a. lxxviij. ambitioſis al's ambitioni non tã iocundũ eſt multos vide

re poſt ſe ꝗ̃ graue aliquem ante ſe.
k ¶ Statuimꝰ. ꝯſtat q̄ aliq̄ ordines mẽdicãtes habebant quedã ex his ꝑ priuilegium qð modo in multis ampliat̃: ⁊ fit ius cõmune. ſi. de offi. lega. q̄ tranſlationem. de ſen. exco. ca. vi. lib. vj.
¶ Glo. ſe. caſus differẽtiales colliget. ⁊ dubium ſoluit.
Ordines mẽdicantium. l ¶ Quoſlibet p̄dicatores minores: heremitas ſancti auguſtini. et carmelitas. de elec. quorundã. de relig. do. c. vno. li. vj. et ibi habet̃ qui dicãtur ordines mẽdicãtes. ⁊ ex illis iuribꝰ. ⁊ hoc eo. ti. nõ ſolum. ⁊ ca. cõſtitutionẽ. lib. vj. de ſta. regu. c. vno ꝟ. ſane. eo. lib. de exceſſi. p̄lat̃. ca. vno. eo. lib. ⁊ ꝯ. de penis cupientes. in p̄n. collige differẽtias mẽdicãtiũ ad nõ mendicãtes. ⁊ adde qð dicã. ꝯ. de ſen. exco. c. j. ⁊ ꝑ p̄ ꝟ. ſane. dico hanc ꝯſtõnem locũ hr̃e etiã in feminis ordinũ mendicantium ſi tranſeãt ad non mẽdicantes. facit qð not. de elec. generali. in p̄n. lib. vj.
m ¶ Nõ mendicãtium. Ceſſat ergo conſtitutio cũ mendicãs tranſit ad aliũ ordinem mendicantem: vel cũ ille qui trãſit eſt nõ mendicãs: ſiue trãſeat ad mẽdicãtem ſiue ad nõ mendicantẽ: vt ſic ex quattuor caſibus vnum ſolum includat.
n ¶ Apoſtolica. Ab hoc excipit. in fi.
o ¶ Trãſiuerũt repete etiã auctẽ aplica: ⁊ vide qð dixi. ð. ea. ꝯpi. de eta. ⁊ q̄li. vt hi q̄. ſup ver. in poſterũ.
¶ Glo. ſeq. p̄miſſo dicto Ouidij ponit duas lecturas obijcit: ponit ſolutionem quã impugnat: demum ſoluit ⁊ huic littere tripl'r reſpondet ⁊ remittit.
p ¶ Inibi. Aduerbiũ ex in ⁊ ibi cõpoſitũ. Ouidiꝰ fecit librũ quẽ intitulauit in ibim. i. ꝯ ibim aduerſariũ eius ſuum ⁊ corriualẽ vt q: cũ vxore ſua mechabat̃ vituꝑare volẽs vocauit illũ ibim: ab ibis ibidis q̄ dr̃ ciconia auis vituꝑabilis q: immunda ex cã quã taceo. al's tñ auis cõmẽdabilis. q: pia in parentes ſenes. qð ꝓſequit̃ Ambro. in examerõ. v. dicit ergo ibi Ouidiꝰ Ibidis in terris tu quoq; nomẽ habe. Sꝫ iſtud inibi difficiliꝰ exponet̃. nam clariꝰ formari debuiſſet. Circa qð ſciendũ eſt: q̄ hic eſt duplex punctuatio. Prima poſt hoc aduerbiũ ⁊ tũc exponit̃ inibi. ſ. in ordinibꝰ nõ mẽdicantibꝰ: ⁊ iungit̃ ibi: ꝗ̃uis tunc inibi obtineant prioratꝰ ⁊c̃. ⁊ ſic legẽdo nõ ꝓhibet hanc vocẽ hr̃e in ſeculari eccleſia collegiata ſi ibidẽ adminiſtrationẽ haberent. Sed ſi punctet̃ priꝰ. i. añ hoc aduerbiũ reſultat cõtrariꝰ intellectꝰ. ⁊ exponit̃ inibi. ſ. in eccl'ijs in q̄bus obtinẽt prioratꝰ adminiſtratiões ⁊c̃. Credo tñ q̄ prima pũctuatio ſit de mẽte. Sed videt̃ admirãdũ q̄ ad priꝰ trãſeũtes ⁊ p̄latos: q̄ remaneãt p̄lati ⁊ in capitulo vocẽ nõ habeãt. Et ſi dicis capl'm expediet negocia ſine tali p̄lato acſi vacaret ſedes. Rñdeo q̄ in vacatiõe eſt iſtud expreſſum q̄ ad quedã. Item vacatio preſumit̃ eſſe breuis ꝓpter tp̄a a iure limitata de quibus no. de elec. ſi electio. lib. vj. in glo. pe. ⁊ fa. ð. ea. cõpi. de elec. ne romani. in fi. ſed p̄latꝰ iſte vltra. xl. ãnos viuere poſſet. quare nõ puto hoc fuiſſe de mente q̄ ſi talis eſt abbas vel principalis prelatꝰ monaſterij q̄ in tractãdis negocijs monaſterij vna cũ capitulo vocem non habeat: vnde poteſt intelligi littera de voce

Inibi ẽ aduerbiũ cõpoſitũ. Ibis ẽ ciconia
verſus
Tertiũ dupl'r dicit eẽ pũctuãdum.

habēda in caplō gnāli vel ꝓuinciali. de ſta. mo. in ſingulis §. ti. j. c. j. in fi. talis em̄ abbas vel prior in illis capitulis vocē nō habebit cū aliis abbatibꝰ vel prioribꝰ ⁊ hoc ſonat lr̄a aut locū. ſolēt em̄ tales in talibus capitulis ſibi vēdicare certū locum in numero: puta ſcōm vł quartū. facit de ꝓuileg. ex ore vel intelligat̄ de priorībꝰ et aliis adminiſtrationē habētibꝰ in monaſteriis: qui tn̄ nō ſunt pncipales plati monaſterij: ⁊ illi in capitulo etiā ſpāli ipſiꝰ monaſterij vocem nō habebunt. vn̄ nec de abbatibꝰ expſſit lr̄a. Et lȝ quedā monaſteria regant̄ ꝑ priores: de illis tn̄ nō intellexit: tamē illud verbū regimē qōcūq; multum eſt generale: ſed cū excludat a voce capituli ⁊ capitulum ſit quid diuerſum a principali prelato: nō puto q̄ ipſum excludat. vt no. ea. compila. de eta. ⁊ quali ta. vt hi qui. in glo. cathedralibus. ⁊ ibi vide.

vocē aut locū[a] in caplō nō habere: etiā ſi hoc ſibi ab aliis[b] libere cōcedat̄. ¶ Ad prioratus q̄q;: adminiſtrationes: aut quecūq; in antea non aſſumi officia[c] etiam tāq; vicarios[d] ſeu miniſtros vel locū aliorū[e] tenētes: qꝗ; aiarum curam ⁊ regimen: nec ꝑ ſe poſſint nec ꝑ aliis exercere[f]. ¶ Quicq̄d autē in cōtrariū attētatū fuerit: ſit irritum[g] ipſo iure: quis priuilegio[h] nō obſtāte. ¶ Ad illoꝝ autē mendicantiū ordines[i] q̄s apoſtolica ſedes eo modo ſubſiſtere voluit vt eorū ꝓfeſſionibꝰ ita i illis remanere liceret q̄ nullum extunc admitterēt[k] ad ꝓfeſſionē eorum: quibuſq; conceſſit licentiam generalem ad approbatos[l] alios ordines trāſeūdi[m] preſentem nolumus conſtitutionem extendi. Idem.

¶ Pubes per annum deferens habitum nouitiorū non patenter diſtinctum ab habitu profeſſoꝝ intelligitur profeſſus. Joānes andree

Eos qui Capitulū. ij.

a ¶ Locū. hoc plus ponit q̄ predi. decre. vt hi qui. forte ꝓpter illud qd̄ ꝓxime dixi. et licet ꝓhibeat locū capituli non prohibet ſtallum chori. vt ibi dixi.

b ¶ Ab aliis. De capitulo. ⁊ concor. predic. decreta. vt hi qui. ⁊ de elec. conſtitutis.

¶ Glo. ſeq. exēplificat ⁊ opponit decla ratione poſcēs Scōo q̄rit arguit ꝓ. ꝯtiū ſoluit. et allegatis reſpōdet.

c ¶ Officia. ergo nō poterūt eſſe ſacriſte: camerarii: caſtaldi: economi: ſindici: vel his ſiles. et egerent hec etiā declaratione. videt̄ em̄ includere ſolū officia ſubiecta eccl'iaſtice regule. ꝓ ⁊ ꝯtra. j. q. iij. ſaluator. circa mediū. ‡ Sed vidi dubitari an poſſint predicare? ⁊ videtur q̄ ſic: q2 verbū dei non debet eſſe alligatū. ij. ad Thimo. ij. ⁊ apl's ad Philippē. j. Siue ꝑ occaſionē ſiue ꝑ veritatē xp̄s annunciet̄. in hoc gaudeo ⁊ gaudebo. ad idē. xix. diſt. ſcōm. vbi dicit̄ q̄ nō refert q̄s predicet: ſed qualia predicet. Contrariū puto cū ꝑdicare ſit officiū cure. ⁊ officiū ⁊ cura ſint eis hic ꝓhibita. ne etiā ꝑ aliis exerceant. Primū ꝓbat̄. de offi. ordi. inter cetera. & ea. cōpil. de ſepul. dudū §. hmōi. de here. cū ex iniūcto. ⁊ ca. excōicamus §. q2 vero. ⁊ qd̄ ibi dixi. et c. ſicut. ſi. de iudeis. quā ſit. Auctoritates apoſtoli intelligūtur de his quibus cōpetit. xliij. diſt. quieſcamꝰ. q̄ licet ꝓpter vanā gloriā vel tꝑale cōmodū predicent gaudet apl's de predicatiōe. licet nō de ipſoꝝ motiuo. Ad ca. ij. r̄ndet. vt ibi no. ⁊ vide qd̄ no. xcij. diſt. in ſancta. xvj. q. j. adijcimus. Fateor tamē q̄ in hoc inferior pena nō cōpetit. vt j. dicā. ſed ad hoc valet illud ſcire: q2 poſſunt prohiberi. ⁊ hoc facientes puniri.

‡Adde glo. cō cor. i. l. legat̄ §. ſi ex officio. ff. de lega. iij. vbi videas q̄d veniat appellatione officij.

d ¶ Uicarios. ꝓuidet q̄ ꝯ fraudē q̄ tales procuraſſent amicos ꝓfici adminiſtrationibꝰ vel cure aiaꝝ ꝑ q̄s feciſſent ſe ꝯſtitui vicarios. ⁊ fa. de reg. iur. qd̄ alicui. li. vj.

e ¶ Locū aliorū. Plura ponit vt oēm fraudē que in nomine fieri poſſet excludat. facit in auē. vt nulli li. ba. lo. cōſerua. in prin. col. ix. de elec. auaricie. ⁊ c. fundamenta. lib. vj. cum ſi. ⁊ forte hoc dictum propter id qd̄ no. Hoſtien. de offi. vi. c. clericos. vbi dicit q̄ vicarius non ſubſtituit aliū in vicaria. ex cauſa tamen ad modicum tempus ponit alium loco ſui.

Uicarius non dat vicarium

f ¶ Exercere. Repete ſtatuimus.

¶ Gloſa ſequens in hoc decreto diſtinguit.

g ¶ Irritū. Irritat ergo ſuffragiū vocis ⁊ promotionē fiendā cōtra hanc conſtitutionem: illa em̄ cadunt in decretū iſtud que ſunt retractabilia. Sūt em̄ quedā de officio cure q̄ ſi exercuiſſent nō eſſent irrita: vt baptizare. euchariſtiaꝫ dare. ⁊ his ſilia. Itē quedaꝫ que cōſiſtūt in facto ⁊ nequeunt non fuiſſe: ſicut ꝑdicare de quo predixi caſtaldia et ſimilia. ⁊ vide quod dicam. j. de here. c. j. ver. dure.

Officiorū cure quedā ſunt q̄ irrita eſſe nō poſſūt.

h ¶ Priuilegio. Primis conceſſo. tamen iam cepit curia tales priuilegiare contra hāc conſtitutionem nec voluit nec potuit papa legē īdicere ſucceſſori. de elec. innotuit. cum concor. ‡

‡Adde Bar. in auē. q̄ i ꝓuincia et ibi glo. C. vbi de cri. agi.

i ¶ Ordines. Approbatos per ſedem apoſto. tamē poſt concilium generale.

k ¶ Admitterēt. Ita q̄ oportet q̄ deſināt in ſeipſis

l ¶ Approbatos. Etiam minoris religionis.

m ¶ Tranſeūdi. ſingulariter nō collegialiter: vt patet. de relig. do. ca. vno. in fi. lib. vj. In his ergo ceſſat ratio inducta. in prin. ca. quia nō expedit in ea vocatione manere in qua vocati ſunt.

Eos qui. ¶ Se ſummat. ¶ Preſuppōnēdum eſt primo q̄ duplex eſt ꝓfeſſio per quā quis obligatur religioni. Quedā eſt expreſſa que fit per iſta verba. promitto deo ⁊ tali ſctō. puta ſancto Benedicto (ſi ſit in ordine ſancti Benedicti) et tibi abbati promitto obedientiā ⁊ reuerentiā ⁊ caſtitatē: ⁊ iſte talis obligatur irreuocabiliter. dū tamē aliqd̄ impedimentū non obſtet. Alia eſt profeſſio tacita que inducit̄ pluribus modis. Aliq̄n inducitur q̄n nouitius immiſcet ſe actibus ꝓfeſſoꝝ. Aliq̄n inducitur aſſumptione habitus profeſſorū ſi perſeuerat triduo ꝓfeſſus. Aliquādo inducitur talis ꝓfeſſio tacita ex delatione habitus religionis. i. portando habitum religionis per annū integrū: ⁊ iſta eſt materia huiꝰ capituli. Scōo preſuppōnēdum eſt q̄ inter habitus religioſorū ꝓfeſſoꝝ eſt aliquādo differētia latēs. i. nō apparens: aliquando eſt differentia patens et apparens. Differentia habituū ꝓfeſſorum dicitur latēs. q̄n nō eſt differētia in colore: ſciſſura ⁊ figura. ſed eſt alia differentia: forte q2 habitus profeſſorum benedicūtur: habitus autē nouitioꝝ non benedicūtur. Uel nulla eſt alia differentia inter habitus profeſſorum et habitus nouitiorū: niſi quia habitus profeſſorum dātur in capitulo: vel ante magnum altare. habitus vero nouitioꝝ dātur in alio loco vel forſan talis eſt differentia: q2 habitus profeſſorum dātur per abbatē: ⁊ habitus nouitiorum dantur per alium forſan per priorem vel aliū officiarium ſeu

Preſup. d. helye.

religioſum. Alia eſt differētia inter habit⁹ pfeſſoꝝ ꝛ nouitioꝝ. q̄ eſt patēs ꝛ oib⁹ nota. q̄ eſt in colore: vt habitus nouitioꝝ ſunt alteri⁹ coloris ab habitu pfeſſoꝝ. Et etiā differētia patēs in ſciſſura: ſicut in ordine fratrū minoꝝ: qꝛ nouitiū nō hn̄t capuciū ſutū cū ſuo habitu. pfeſſores vero habent. Eſt differētia etiā ī figura qꝛ nouitij habēt habitū

deinceps[a] in diſcretiōis[b] cōſtituti etate nouitiorū habitū i

breuiorē in aliqua pte habitus q̄̄ habeant pfeſſores.

Caſus lr̄ alis dn̄i heylye.

¶ Caſus. Ticius intrauit religionē approbatā: recepit habitū: tn̄ voluit experiri ꝛ tētare aſperitates ꝛ labores illi⁹ etiā monaſteriū voluit experiri mores illi⁹ Ticij. Ipſe Tici⁹ portauit habitū p lapſum vni⁹ anni: nō pclamauit nec pteſtat⁹ fuit verū p delationem habit⁹ videaꝶ feciſſe tacitā pfeſſionē: diſtinguit: aut habit⁹ nouitioꝝ nō ſunt diſtincti ab habitib⁹ pfeſſoꝝ ꝛ tūc dr̄ feciſſe tacitā pfeſſionē: ꝛ tūc inducit pfeſſio p lapſum anni: etiam ſi maneret in monaſterio p.xx.annos in tali habitu nouitioꝝ. Si aūt habit⁹ nouitiorū ꝛ pfeſſoꝝ ſunt diſtincti in colore: in ſciſſura: ꝛ ī forma: ſiue figura: ꝛ nō accipit aliū habitū: niſi habitū nouitiorum. tunc per lapſum anni non dicitur profeſſus.

Cōcluſiones alique dn̄i heylye.

¶ Nota q̄ q̄s obligaꝶ religiōi etiā p tacitā pfeſſionē: ꝛ qꝛ glo. pma videꝶ inuenib⁹ intricata ppter diuerſitatē caſuū pono aliq̄s ↄcluſiones. ¶ Pma eſt. Delatio habit⁹ manifeſte diſtincti: vt in colore: ſciſſura vel forma. ſeu figura q̄ȝtocūq̄ tpe nō inducit pfeſſionē: hoc pbaꝶ hic in fine text⁹ iūcta glo. in fi. ¶ Scd̄a cōcluſio. Delatio habit⁹ indiſtincti ſiue p modū de q̄ in.c.j.eo.ti.li.vj. vt qꝛ nō ſolū pfeſſi ꝛ monachi illo vtūtur: ſed etiā gerētes vitā cōem cū eis: nō inducit pfeſſionē in eo q̄ in pupillari etate cū aſſumpſit q̄ȝtocūq̄ tpe deferatur vt pbaꝶ in.d.c.j.eo.ti.li.vj. nec hodie corrigiꝶ p iſtū tex. vt notaꝶ hic in glo. ſup ꝟbo portauerint: ſecus aūt in eo q̄ cū habitū aſſumpſit in pubertate: inducit enim in eo tacitā pfeſſionem poſt annū vt pbatur in d.c.j.§.q̄ ꝟo.lib.vj. ¶ Tertia cōcluſio. Delatio habit⁹ extra religionē q̄ȝtocūq̄ tpe nō īducit pfeſſionē. Hoc voluit tacite iſte tex. in ver. in aliq̄ religione: argumēto iſto ſumpto p ↄtriū: ꝛ expreſſi⁹ tenet hic glo. in ver. aliq̄ quā ſingl'ariter notabis. facit ca. vt clerici. de reg. ¶ Quarta ↄcluſio. Delatio habit⁹ indiſtincti vt ē ille q̄ vtūtur pariter monachi ꝛ ↄuerſi inducit infra annū poſt pubertatem pfeſſionem tacitā. in.c.j.e.ti.lib.vj. ¶ Quinta ↄcluſio. Delatio habit⁹ diſtincti latēter: puta p bn̄dictionē inducit p annū pfeſſionē in illo monaſterio ī q̄ habit⁹ delat⁹ fuit. Hec ↄcluſio ſingl'ariter pbaꝶ p iſtū tex. aſſūpti o aūt habit⁹ pfeſſoꝝ īducit pfeſſ. ī ghe ſi daꝶ pſeuerātia tridui. de q̄ tn̄ dicēdū vt habeꝶ in.c. ↄſtōnē.eo.ti.li.vj. in fi. etiā ſi talis habit⁹ patēter diſtinguaꝶ ab habitu pfeſſoꝝ: vt pbaꝶ ī.d.c.j. ī fi. nec ī hoc ille tex. mutaꝶ p iſtū: qꝛ loquiꝶ ī alio caſu ad quē lr̄a iſta reſtringiꝶ. vt notaꝶ hic in glo. magna in ꝟbo. hodie ꝟo q̄ ad hūc caſum. Ex pdictis ꝛ ex magna glo. in ver. ex his: nota triplicē habitū nouitiorū. Et q̄ ad pfeſſionē faciendā tacite vel expreſſe requiriꝶ pubertas ita q̄ maſculus debet eſſe.xiiij.annoꝝ. femina ꝟo duodecim. nec ſufficit ad iſtū effectū q̄ prudentia vel malicia ſuppleat etatē: ꝛ hoc voluit glo. in ver. etate.

¶ Gloſa ſequens dicit quid determinat.

Eos qui. Determinat decre. ex parte.eo.ti. et q̄ð ibi no. Ber. ꝛ Inno. ꝛ ipſe Inno. ꝛ Hoſtien.eo.ti. c.ij. ꝛ Ab.eo.ti. conſulti. ꝛ decre.j.eo.ti.lib.vj.

¶ Gloſa ſequēs probat quid ius nouū continet dicēs quid iure veteri. ꝛ quomodo capitulū ſuū caſum non excedit diſtinguens triplicem habitum.

a ¶ Deinceps. p hoc ptȝ ꝛ p verbū infra decernim⁹ q̄ hec ↄſtitutio ius nouū ſtatuit: ꝛ pterita nō reſpicit. Dicebam⁹ eīn olim q̄ tūc delatio habit⁹ p annū inducebat pfeſſionē tacitā q̄n erāt habit⁹ indiſtincti et ſic intelligebaꝶ decre. ex pte.eo.ti. vt ibi no. ī fi. vl. glo. Si ꝟo erāt diſticti ſec⁹ q̄liſ-

aliq[c] religiōe[d] per[e] annū portauerint[f]: hoc ipſo religionē

cūq̄ foret diſtinctio.eo.ti. ſtatuim⁹ ꝛ aptius.eo.ti.c.j. in fi.lib.vj. Hodie ꝟo quo ad hūc caſum diſtinguim⁹ qualis ſit diſtinctio habit⁹ an patēs altero de tribus modis hic expſſis. an latens puta p bn̄dictionē veſtiū pſonā dantē locū vel formā datiōis: ex duab⁹ eīn capis quarū altera bn̄dicta vel data p pūncialē vel in capitulo: altera nō: pmā a ſcd̄a diſcernere neſcis pmo caſu delatio talis habit⁹ etiā vltra annū nō inducit tacitā. ſcd̄o ſic. Iō aūt dixi q̄ ad hunc caſum: qꝛ q̄ ad alios caſus adhuc ſtamus iuri antiq̄: vt ſufficiat q̄liſcūq̄ diſtinctio. Vn̄ adhuc hodie maior q̄ ſciēter ꝛ ſpōte recipit habitū diſtinctū p modū quē ſupra dixi latētem: ſi pſeuerat triduo pfeſſus eſt: q̄ð dic. vt eo.ti. conſtitutionē.li.vj. Et ex his no. triplicē habitū nouitioꝝ diſtinctū: indiſtinctū: ꝛ indiſtinctiſſimū. Itē pm⁹ ſcȝ diſtinct⁹ duplex habēs ſcȝ diſtinctionē latentē ꝛ patētem vt hic. In habitu ḡ nouitioꝝ latēter diſtincto vel indiſtincto vel indiſtinctiſſimo: dūmō receptus fuerit ab adulto. delatio p annū inducit tacitā. ꝛ hoc indubitatū. Delatio ꝟo habit⁹ nouitioꝝ patēter diſtincti/ vl' indiſtincti/ vel idiſtinctiſſimi vbi recept⁹ fuerit ab impubere p lapſum anni nō īducit tacitā: ꝛ in his caſib⁹ adhuc verū eēt. q̄ð no. Inno. in decre. ex pte ꝛ Abb. in decre. ↄſulti. q̄ dicebāt q̄ delatio habit⁹ nouitioꝝ diſtincti q̄ȝtocūq̄ tpe nō inducit pfeſſionē: ꝛ abbas dicebat q̄ vidit lr̄am papalē abſolutoriā ↄceſſaȝ illi q̄ talē habitū detulerat fere p.xx.annos. hec pbanꝶ.§.eo. ex pte.j.ꝛ.c. ſtatuim⁹.e.ti.c.j.li.vj. ꝛ hic dubitaꝶ tn̄ ne decretalis iſta intēdat corrigere q̄ð vltio dixi de habitu indiſtinctiſſimo recepto ab impubere. vt infra dicā.

b ¶ Etate.xiiij. in viro. ꝛ.xij. in muliere. et reqritur etas ↄſummata.§.eo. ad noſtrā. Nec ſufficit q̄ prudētia vel malicia ſuppleat etatē. de hoc.§.e. poſtulaſti.

c ¶ In aliqua. Secus ergo ſi extra religionem. ꝛ ſic non corrigitur decre. vt clerici.§.eo.

d ¶ Religiōe. p ſedē aplicā approbata. de vo.c. vno. lib.vj.§.eo.c. ptē. in fi. ſiue ſit medicās vel nō. Jo.an.

¶ Gloſa ſequens exponit ꝛ dubium ſoluit.

e ¶ Per annū. integrum.eo.ti.c.j.lib.vj. ibi q̄ ſi totū ꝛc. ꝛ p hanc lr̄am que habetur.§.eo. ex parte. ꝛ eo.ti.c.j.lib.vj. patet ſatis eſſe q̄ detulerit p integrū annū licet annū nō exceſſerit: debet ergo nolēs obligari infra annū deponere.§.eo. ſtatuimus. Jo.an.

¶ Gloſa ſequens exponit. caſum excipit quē dicit non correctum ꝛ dubium ſoluit.

f ¶ Portauerint. Lȝ eīn ante annos diſcretiōis induerint. ex quo tn̄ poſt illos p annū portauerunt ſunt pfeſſi. hoc verū niſi eo caſu tāta eſſet indiſtinctio habit⁹ q̄ ſeculares illis cōuiuētes vterenꝶ illo. eo.ti.c.j. ij.rn̄.li.vj. niſi dicaꝶ q̄ hec decre. q̄ ſolū pōderat delationē nō aſſumptionē illud corrigat ſm q̄ð nō eſſet hodie dare habitū indiſtinctiſſimū. Sed nō credo q̄ hec decre. illud corrigat: q̄ð pbat lr̄a ſupra nouitiorū habitū. facit de electione cū expediat. li.vj. cū cōcor. Itē intelligas hanc litteram de illo qui ſponte recepit vel ſaltem portauit: al's nō obligaret portatio que fieret durante probabili metu. q̄ð me. cau.c.j. Joan. and.

Habit⁹ diſtinctio q̄n̄ q̄ȝ ē patēs q̄n̄ q̄ȝ latēſ

Habit⁹ nouitiorū ē triplex

a ¶ Illā. Licet igitur illa tacita pfeſſio de qua eo. titu. conſtitutionē.ij.rñ.lib.vj.obliget religioni in genere vt ibi: iſta tamē obligari pōt in ſpecie. vt hic.
b ¶ Colore. Ut qz nouitij albū: alij griſeū. vel nigrū apud quaſdā moniales diſtinguūtur pfeſſe ꝑ velū nigrū ab albo. Sz cōmunius eſt illud diſtinctiuū cōſecrationis.
c ¶ Sciſſura. Uel forma. ptꝫ i ordie minoꝝ vbi nouitij non hñt ſutū caputium.
¶ Gloſa ſequēs addit caſum de quo remittit.
d ¶ Profeſſoꝝ. Adde caſum qñ pteſtat ꝙ ꝑ lapſum nō intēdit obligari religioni: ⁊ hoc ꝑcipue ſi pteſtatio fuit cōuētionalis de hoc ſcripſi poſt Uincen. eo. titu. ex parte. poſt hoſtiē. eo. ti. tua.ij.⁊.c. ad apſicam. ⁊ de hoc in ſpecu. de ſtatu mona. in viij. queſtione.

illam[a] decernim⁹ eſſe profeſſos. ¶ Niſi huiuſmodi habitus in colore[b] ſciſſura[c] vel forma ſe diſtinctū patenter exhibeat ab habitu profeſſorū[d].

¶ **De ſtatu monachorū vel canonicorum regularium.**

¶ Clemēs.v. in ꝯcilio Uienēſi.

¶ **Premittit exordium breue in quo cōſtitutionis cām ponit ⁊ gñale interdictū monachorū nigroꝝ circa exqſitum ornatū vel notabilē exceſſum in veſtib⁹: cibis: potib⁹: eqtaturis ⁊ lectiſternijs. Capi.j.**

¶ De ſtatu monachorū vel canonicorū regularium.

Conti-nuatio dñi hoſtie. ¶ Uiſum eſt.ſ. qualiter quis obligatur religioni etiā per tacitā pfeſſionem: verū qz poſſet dubitare aliqs de ſtatu obligatorum: ideo ſubijcit rubricam. de ſtatu monachorum ⁊ canonicorum regularium.

Ne in agro. ¶ Diuidit in decem partes vt patet in rubro. Scd̾a ibi: ſtatuim⁹. Tertia ibi: ſane. Quarta ibi: porro. Quinta ibi. Si qs autē. Sexta ibi: qz vero. Septima ibi: ad hec. Octaua ibi. Ceterū. Nona ibi: ad ampliationem. Ultima ibi: premiſſa. Imola.

Caſus Falis dñi hoſtie. ¶ Caſus. Uidi ſupra de regularib⁹ ⁊ qliter qs obligatur religioni: ſed vellē informari de cōuerſatione obligatorū religioni ⁊ vtrū ſit eis licitū vti quibuſcūqz veſtibus/cibis/et lectiſternijs ad libitū ſue voluntatis: vel vtrū aliquā modeſtiā in predictis teneātur ſeruare. Dicit Cle. romanus pōtifex ꝙ ipſi debent cauere ne ponāt exceſſum in veſtimētis/cibis/⁊ lectiſternijs. Et ratio huius cōſtitutionis ponit in prin. huius ca. Et quia.c. eſt nimis lōgum ideo accipiatis diuiſionē glo. veſtre. ⁊ procedatis per partes ſm diuiſionem.

Notabilia. ¶ Nota ꝙ iſta cle. hz.x. partes. Pria incipit ibi: ne in agro in quo ponit exordiū ⁊ cām quare fecit iſtā cōſtitutionē ⁊ phibet gñaliter monachis ne excedāt in habitu: ſiue in veſtibus/cibis/et potibus/equitaturis/⁊ lectiſternijs. Scd̾o ibi: ſtatuimus: ſpecialiter puidet circa veſtes primas habitui: vt ſunt almutia/caputia/calciamenta/zone/cultelli/calcaria/ſelle/et frena equoꝝ: ⁊ vltimo circa habitū ſuperiorē. Tertio ibi: ſane. puidet circa ipſorū monachoꝝ confeſſionē: cōmunionem: et circa expoſitionem regule: et circa inſtructionē ſeu doctrinam paruorū nouitioꝝ. Quarto ibi: porro. puidet circa venationes: ⁊ aucupatiōes/qualiter et qñ debent venari. Quinto ibi: ſi quis aūt. punit aliquos tranſgreſſores iſtius conſtitutionis: et iubet puniri alios ſm diſciplinā regularē. Sexto ibi: quia vero nōnulli. puidet ſeu ſtatuit cōtra pfeſſos eūtes ad curias principum vel al's vagātes: vel infra ſepta monaſterij arma tenētes. Septimo ibi: ad hec predeceſſorū. puidet ꝯtra ipſoꝝ ſollicitudines. Octauo ibi: ceterū prioratꝰ. puidet de prioꝝ etate. ⁊ ipſorū ſacerdotio: pfeſſione ⁊ habitatione. Nono ibi: ad ampliationē aūt. puidet de monachoꝝ ordinatiōe ⁊ de ipſoꝝ doctrina. Decimo ibi: pmiſſa ꝙ oia. ꝯfirmat ⁊ innouat decretalē ſ. eodē. cum ad mōaſteriū. ⁊.c. ī ſingulis. Et per partes poterꝭ legere clemētinā.

Ne i agro[e] dominico ſacra[f] videlicꝫ monachorū nigroꝝ[g] religione: inde corū aliquid obrepat[h]: aut viciosū qcqꝫ ꝑniciose in ſegetē[i] coaleſcat[k]: ſꝫ vt i illa[l] poti⁹ flores honoris ⁊ honeſtatis[m] fruct⁹ i vbertate ſuccreſcāt: eis[n] in veſtibus inordinatū[o] oēm ſeu exqſitū[p] ornatuꝫ aut cultū: necnon in cibis[q] ⁊ potibus: eqtaturis[r] ⁊

e ¶ Agro. habet dñs agrū vt hic ⁊ vineam de magiſt.c. vl.i.ſi. domū de elec. cū in cūctis. in pñ. de cuſto. eucha. ca.ij. ⁊ ampiam in q̄ ſunt māſiones multe. ꝺ pe. di.iiij. in domo. qd vltra non inſtemus in his. qz ipſius eſt terra: orbis terrarum ⁊c. de deci. tua.ij. Dñs habet agrū/vineā domū et amplā.

¶ Gl. ſe. alle. duas ꝯcor. ⁊ ponēs antiquū ⁊ modernū ſtatū ordis ⁊ duplex ſigtū coloris ꝯſtōnem cōmēdat.

f ¶ Sacra. ꝯcor.ſ. eo. recolētes. in pñ. de puile. cū ⁊ plātare.i.pñ. Sanctitatē ⁊ venerationē hui⁹ ordinis oſtēdūt documēta patrū ⁊ abundātia tpaliū qb⁹ monaſteria hui⁹ ordinis pullularūt: ſed nūc pchdolor ꝙ in multis deficiūt verboꝝ ⁊ exēploꝝ documēta: ⁊ ad inſtar filij pdigi diſſipate ſunt patrū ſubſtantie: ⁊ qñqꝫ noſtri cupiūt replere de ſiliquis ventrē ſuū. Luce.xv. xxxvj. diſt. ¶ hinc etiā ille filius. ⁊ cū habitus nigredo in mortificationē carnis ⁊ vitioꝝ fuerit inuēta. vtinā meritoꝝ ⁊ virtutū obfuſcatiōes ꝑ illā hodie nō ſignētur ad qd̾ optatū laborat hec conſtitutio. Jo. an. Monachalis ordis laus et vitupe rium.

¶ Glo. ſe. ſoluit dubiū ⁊ rationē diuerſitatis reddit.

g ¶ Nigrorū. In alijs nō videtur hec cōſtitutio locum habere inquantum. ſ. ius nouū inducit ſaluo qd̾ infra dicam ¶ ſane. in prin. ⁊ ¶ qz vero. cū ¶ ſequentibus ⁊ potuit eſſe conſideratio: qz alij monachi cōiter habent corpus ⁊ caput maius: vt Ciſtercieñ. Camaldul. et his ſimiles: quo qz carēt nigri monachi minus ibi viget correctio. facit.ſ.c. proxi. in prin. Monachi nigri hñt corp⁹ ⁊ caput min⁹ ꝙ alij monachi.

h ¶ Obrepat. Quaſi latenter ſubintret: et eſt idem verbum in prohemio huius cōpil. poſt prin.
i ¶ Segetē. xxiiij.q.j. qm̄ vetus. lvj. diſtin. naſci.
k ¶ Coaleſcat. Quaſi caleſcat alatur vel nutriat.
l ¶ In illa. Religione nigrorum.
m ¶ honeſtatis. Eccleſiaſtici. xxiiij. flores mei fructus honoris ⁊ honeſtatis.
n ¶ Eis. Interdicentes quod eſt.ſ.
o ¶ Inordinatū. beatus Bern. contra cluniacēſes. Nullus quidē ordo quippiam recipit inordinatum.
p ¶ Exquiſitū. hoc ſoluit omē ꝯtrū qd̾ de mundicia vel ornatu poſſet opponi. qd̾ dic. vt. xxj.q.iiij. in ſumma. ⁊ per totū. de cuſto. eucha.c. vlt. in vlt. glo.
q ¶ Cibis ⁊ potibus. de vi. ⁊ ho. cle. a crapula. et in regula. xxxix. ⁊. xl. diſt. capſis. Dicit autē Anaſtaſi⁹: Abſtinētiam continentie nutrix eſſe que facilius frenos patitur ſi non deliciarum calcaribus incitetur. Abſtinētia ē cōtinentie nutrix.
r ¶ Equitaturis. De his infra dicetur.

Lectiſterniū qd ſigt. a ¶ Lectiſterniis. Cōponit lect⁹ cū ſterno: et ſumit pro lecto ſtrato ⁊ parato ⁊ omni ipſius paramento.
b ¶ Exceſſum. Sonat in vitium. J. titu. ij. ca. j.
c ¶ Statuimus. Secunda pars.
d ¶ Habitui. Floco cuculle vel ſcapulari vt. J. dicet.

ca. ſi. ⁊ qd dixi. J. ea. cōpila. de vita et hone. cleri. ca. ij.
o ¶ Sendatū. Omne ſericum comprehendit: et vide quod dixi. J. ca. j. ſuper ver. ſericis. Sendatum qd notat.
p ¶ Eſtiualib⁹. In vulgari vocam⁹ ſtiuali: ⁊ ſūt calciamēta corij qb⁹ in eſtate vtor ⁊ optia ſūt apud ſanctum ſeuerinū.

lectiſterniis[a] quęuis notabilem interdicentes exceſſum[b].
¶Specialiter prouidet circa veſtes habitum proximas almutias: caputia: calciamenta: zonas: cultellos: calcaria: ſellas: ⁊ frenos ipſoꝝ: et vitio circa hitū ſuperiorē. Jo. an.
¶ Statuim⁹[c] vt ſuperior veſtis ipſoꝝ habitui[d] prima nigri[e]: bruni: aut albi coloris[f] exiſtat: iuxta morē apud eos ſeruari ſolitū i regione[g] q̄ degunt[h]: nec in q̄litate pāni regularis excedatur modeſtia: nec q̄rat qd precioſi⁹ et ſubtilius[i]: ſ; qd vtili⁹ valeat iueniri. Sit etiā veſtis ip̄a rotūda ꝑ circuitū ⁊ nō ſciſſa: nec longitudine nimia: aut breuitate[k] notāda: largas etiā manicas habeat vſq; ad pugnum[l] ꝓtēſas: nō cōſutitias vel quō libet[m] botonatas. Almutijs de pāno nigro vel pellib⁹ caputioꝝ loco cū caputijs habitus quē geſtauerint ſint ꝯtēti iuxta tñ diſpoſitionē abbatis ſciſſis ſuꝑ humeros[n]: et honeſtis caputijs vti poſſint. In veſtib⁹ ſendatū[o] ꝓ foderaturis non ponēt. Eſtiualibus[p] largis aut botis[q] altis ꝓ calciamētis vtant. Null⁹ zonā: cultellū: calcaria cū ornatu deferre aut cum ſella clauorū ornatu decorata ſuꝑfluo: vel nimis al's ſumptuoſa: ſiue cū freno ferraturā ad ornatum[r] habēre eq̄tare ꝑſumat. Rurſus in locis i qb⁹ fuerit cōgregatio duodecim[ſ] monachoꝝ aut ſupra. infra ſepta[t] monaſterij abbas prior aut ali⁹ ꝑſidēs portet flocū[v] de pāno pro flocis aut cucullis in ipſo monaſterio cōſueto[x]/ mōachi ꝟo alij in monaſterijs in qb⁹ flocos ſoliti[y] ſunt portare debeant etiā vti eis. In alijs autē monaſterijs ⁊ infra domos ⁊ alios priorat⁹ vbi nō eſt tāta ꝯgregatio monachoꝝ cucullas[z] clauſas deferāt et honeſtas. Cum ꝟo abbates priores aut alios preſidētes ⁊ monachos alios extra monaſterium ꝓficiſci cōtinget: flocū: cucullā: aut capā[2] clauſa; habeāt: ⁊ ſubtus capā ſi eā portauerint cucullā deferāt: aut ſi maluerint ſcapulare. Cum aūt ad ſeruiēdū i diuinis officijs albis[a] vel ſacris veſtibus induent: aut cū occupabūtur in opib⁹: vti eis liceat ſcapulari. Uerū ne ex diuerſa acceptione: quā in diuerſis regionib⁹ hmōi vocabula floc⁹ videl; ⁊ cuculla dicunt hn̄re: heſitādi circa premiſſa materia relinquat. cuculle uoie habitū lōgum ⁊ amplū: ſed manicas nō habētem: nomine ꝟo floci habitum qui lōgas ⁊ amplas habet manicas nos in

e ¶ Nigri. bruni aut albi. Hos tres colores permittendo alios oēs vł miſcolos ꝓhibz: qd multi nō pōderant: qd ꝫ dicit regl'a. lv. caplo. de colore non cauſent monachi nō intēdit ꝙ oib⁹ colorib⁹ liceat eis vti. Nā etiā ſecularib⁹ clericis ſūt q̄dā iterdicti. de vi. ⁊ ho. cle. clerici. ij. ſed hoc intēdit ꝙ ſi cauſent inter colores ꝑmiſſos ꝙ iſte ſit ſirior/ pulchrior vel melior illo.
f ¶ Coloris. Iſti colores ſine tinctura ex lana pñt hr̄i. et iō potius approbati.
g ¶ Regione. Regio regionis dicit a rex regis pr̄ia ſcz quā rex regit: ⁊ habet diminutiuū regiūcula: quaſi parua regio. Regio dicit a rege.
h ¶ Degunt. cōcor. xij. di. illō lxxvj. diſ. vtinā.
i ¶ Subtilius. Un̄ dicit regula ꝑdicta. lj. ca. de groſſitudine nō cauſent mōachi
k ¶ Breuitate. De vita et honeſtate clericorum clerici. xxiij. diſ. nō liceat. ij.
l ¶ Pugnum. Hoc ē clauſa manus cū apprehenſione digitoꝝ ⁊ dicitur a pungo: qui eīn manū vult pungere ſtringit pugnū. nō denudent ergo brachiū vt faciūt hñe ⁊ quidā hyſpani. nec vtantur guarnachūs quas prohibet hec littera. Pugn⁹ vñ dr̄.
m ¶ Quōlibz. ꝫ et vnū vł duos botonos portare ñ l;
n ¶ Humeros. Apud nos cōīs ſcindūt ante pect⁹: ⁊ tñ infra imponit pena. Et aduerte q: modū ſciſſure nō reliquit hic diſpōni abbatis: ſed ſolū in deferendo vel nō ſatis tñ videret ſufficere diſpoſitio tacita. ſcil; cū ipſe abbas caputio vtatur: iſta vero ſciſſura debet eſſe tanta ꝙ appareat ⁊ patens ſit. facit. J. titu. proxi.

q ¶ Botis altis. Que capiūt ſupra talos ⁊ aliquid de crure: ⁊ ligantur q̄nq; ⁊ hos infra vocat ſotulares corrigiatos.
r ¶ Ad ornatum. ꝑ hoc ver. ſupra duplicatū patet ꝙ q̄n non ad ornatū ſed ꝓpter ingruētem neceſſitatē talibus vterentur eſſent excuſabiles. ad hoc de vita et hone. clericorū clerici. et J. ꝫ porro.
ſ ¶ Duodecim Monachorū incluſo prelato. de ſymo. c. ſi. de priuileg. ex ore.
t ¶ Septa. Id eſt clauſura; ſic dictū a ſepio ſepis ꝑ. c. ſcripta. aliud ſignificat vt dicet. J. de heretici. ad noſtrum in principio. Septa et ſecta differt.
v ¶ Flocū. In regula nō habetur hoc nomen: ⁊ J. dicit quid ſit flocus.
x ¶ Conſueto. Sic ergo videt excuſabiles monachi anglie ſi meliori panno vtant ꝙ noſtri.
y ¶ Soliti. cō cor. xxxj. diſtinc. ca. j. de cenſi. cū apoſtolus. in ſi. Joan. andree.
z ¶ Cucullas. De his. xx. q. iij. preſens. xix. q. iij. c. ij. de eta. ⁊ qualita. intelleximus.
2 ¶ Capam. Rondelli qui nunc in vſu ſunt nō ſunt proprie cape: ſiue capa dicatur a capite: ſiue a capio capis. quia totum hominē capiat: nō enim habent caputium appenſum. Et no. ꝙ licet ſub capa ſit portandum ſaltem ſcapulare ſub floco vel cuculla non quaſi illa ſint habitus ſed non capa. Capa vñ dr̄.
a ¶ Albis. Nō ponitur ꝓ colore ſed' ꝓ veſte ſacra: de qua ſequit verſus. Dicit vrbs alba: veſtitur pbr̄ verſus alba. vrbs illa de qua loq̄tur verſus eſt de ꝓuincia.

a ¶ Sane. Tertia pars.
b ¶ Mēſib⁹. Artant̄ ergo monachi ſingulis menſi bus ad qđ fideles artāt̄ ſingulis ānis. de pe. ⁊ re. oīs propter religionis em̄ pfeſſionē aliqđ debent ad pen ſum ſancte inſtitutionis adijcere. iij. diſt. denicꝫ.

tus nem⁹ raras habēs arbores vbi fere ⁊ venatores ⁊ canes bene ſaliūt. Dixit quidē. Eſt ſalt⁹ nem⁹: et ſa lientis ſƺ actus. Uiuaria dicunt̄ talia loca: qꝛ ibi vi uunt ⁊ nutriunt̄ fere ⁊ circa piſces vtimur hoc verbo Garene nō eſt noſtrū vulgare: et forte dicunt̄ a gario garis. ⁊ quomō et q̄re dicāt̄ iſta loca foreſte ſiue inſule/⁊ pratus ſcripſi poſt Hoſti. de dona. cū dilecti. ſuper prima glo.

Saltus viuaria et garene qđ notant.

Mona chi ſin gulis menſi bus cōſ. cent.

c ¶ Singuli. cōcor. de exceſſi. pla. nunis. j. ⁊. ij ſi. ⁊ dubito an per hoc intēdat dilatare hāc cōſtitutionē q̄ ad hoc ad alios monachos: qđ ſatꝫ eſt honeſtum.
d ¶ In prima. Non puto ꝙ ſolennitas feſti occurrentis ea die puta r̄ſurrectionis: pēthecoſteſ vel patroni monaſterij habeat hoc artare. facit eo. ti. cum ad monaſteriū. in punci.
e ¶ Abſtineāt. pcor. de pe. ⁊ re. omnis.
f ¶ Iuniores. Ubi ꝙ tales nō eſſent iſta expoſitio nō fiet. fa. ꝙ elec. indēnitatib⁹. §. pe. lib. vj. ⁊. j. de iurepa. c. j. §. ſane.
g ¶ Exponat̄. vij. q. j. oportet lxxiij. di. §. viij.
h ¶ Nouitijs. Id eſt ſcholaſticis nō inſtructis: q ſub diſciplina degūt dato ꝙ nō ſint pfeſſi: cū eadem ⁊ fortior ſit rō. aliter ſumit̄. ꝙ. eo. ti. j. cap. ſi. cum concor.

telligere declaramus.

¶ Prouidet circa monachorū confeſſionem: cōionem: expoſitionē regule: ⁊ inſtructionē nouitiorum. Jo. an.

¶ Sane[a] ſingulis mēſib⁹[b] tā in mōaſterijs ꝙ̄ extra (ſublata occaſione quacūꝗ) ad confeſſionē ſaltē ſemel accedant oēs et ſinguli[c] monachi. Et in prima[d] dñica mēſis cuiuſlibet in monaſterijs ſemper cōmunicēt: niſi ex cā forte quā abbati/ priori / aut penitentiarijs monaſteriorum nō differāt intimare: eorūꝗ iudicio vel abſtineant[e] vel accedant. ¶ Regula ꝗꝗ cū in capitulo legit̄ ab illo qui pſt ipſi capitulo: vel alio cui hoc ipſe iniūxerit: propter iuniores[f] vulgariter exponat[g]. Nouitijs[h] etiam fidelis[i] deputet̄ inſtructor[k] tā in diuinis officijs ꝙ̄ in obſeruantia regulari.

¶ Prouidet circa venationes et aucupationes monachorum. Joan andree.

¶ Porro[l] a venationib⁹[m] et aucupationib⁹ oēs ſemp abſtineāt. nec eis intereſſe[n] aut canes vel aues venaticos[o] p ſe vel alios tenere pſumant[p] nec a familiarib⁹[q] ſecū morātib⁹ teneri pmittāt: niſi ſalt⁹[r]

viuaria. vel garenas pprias vel ius venādi in alienis haberent: in qb⁹ cuniculi vel fere alie forſan eſſent. quo caſu hoc eis pmittitur: dū tamen infra monaſteria ſeu domos quas inhabitant aut eorum clauſuras venaticos canes nō teneāt: nec venatiōi pſentiā exhibeant perſonalem[f].

¶ Punit certos predictorū tranſgreſſores: omnes alios puniri iubens iuxta diſciplinam regule. Joannes and.

¶ Si quis autē[t] premiſſorū temerari⁹ extiterit violator regulari[v] ſubiaceat diſcipline. Et nichilominꝰ ſi ſotulares[x] nō corrigiatos ⁊ altos[y] aut caputia (vt pferk[z]) nō[&] fiſſa portare pſumpſerit: ſi quidem abbas vel prior nō[a] habēs abbatem pprium fuerit: per annū ſe nouerit a bñficio rū collatiōe ſuſpēſum. Si vero ali⁹[b] fuerit: ab adminiſtratione ſi quam obtinet ſit per annū ſuſpenſus ꝙ ſi nullam[c] habeat: eo ipſo per annū reddatur inhabilis ad adminiſtrationē et eccleſiaſticū bñficiū obtinēdum. Si qui vero eorū venationi: aut aucupationi clamoſe vel al's cum canibus aut auib⁹[d] ex pppoſito[e]

¶ Glo. ſeq. oſtēdit reprobatam opi. Hoſtien.
f ¶ Perſonalē. reprobat quod no. Hoſti. de clerici. vena. c. ij. vbi dicit p h̄. vagationes. q̄ ſi redit⁹ clericorū et religioſorū conſiſtūt in venatione puta cuniculorū vt in pulcia vł ferarū vt i anglia: licebat illis tñ tpe ꝓpetēti marie deficiēte familia in ꝓpriis pſonis venationē cape et videre: cū id nō ſit vagari: ſꝫ neceſſitati ⁊ vtilitati eccłe ſubuenire: ad qđ cleri ci tenent̄. vij. q. j. pſtitii. ⁊. c. placuit vt neminum. xvj. q. j. qui vere. ⁊. c. vos aūt. quo ad religioſos hoc hic corrigitur.

Religioſorū redit⁹ qñqꝫ cōſiſtūt i venatione.

t ¶ Si qs aūt. Quinta pars.
v ¶ Regulari. i. quā dictat regula. ſ. xxiij. c.

i ¶ Fidelis nō ſolum catholicus ſed etiā diligēs ⁊ fidelis ⁊ legalis.
k ¶ Inſtructor. xij. q. j. c. j. xxviij. diſ. de his. in autē. de mo. §. volumus. in ſi. col. j.
l ¶ Porro. Quarta pars.
m ¶ Uenatiōibus. He proprie fiunt ad beſtias: aucupatiōes de quibus ſequitur fiunt ad aues. inde aucupator auium captor.

Uenatiōes ⁊ aucupationes dif ferunt.

n ¶ Intereſſe. concor. ꝫ. de baptiſ. pſenti. cum cōcor.
o ¶ Uenaticos. de alijs q̄ ſūt ad cuſtodiā nō phibet
p ¶ Preſumant. Hec phibent̄ etiā ſecularibus clericis. de cleri. vena. ca. j. ⁊. ij. cum ſuis concor.
q ¶ Familiaribus. tenetur q̄s de facto familie. de hoc de reſti. ſpo. cum ad ſedem. in glo. pe.
r ¶ Saltus. de ſaltib⁹ et viuarijs habet̄. ff. de vſufruc. vſufructuariū venari. j. rñſo. ⁊. j. §. Dicit̄ aūt ſal

⁊ duobus ſequentibus. ⁊. xviij. ⁊ duobus ſequētibus ⁊ de hoc ſcripſi. de regu. c. ſi.
x ¶ Sotulares. A ſub ⁊ talo: nec recedit a premiſſa permiſſione eſtiualiū: ſed dicit ſotulares cū illis vtūtur tales eſſe debere.

Sotulares. vñ dicunt̄.

y ¶ Altos. de quibus predixi ibi botis altis.
z ¶ Prefertur. In parte. ij. ver. almutijs.
& ¶ Non fiſſa. Super humeros.
a ¶ Nō habēs. Cōcor. eo. ti. in ſingulis. in prin.
b ¶ Alius. q̄ abbas: vel prior nō habēs abbatem.
c ¶ Nullā habeat. Similis diſtinctio. ꝫ. ea. ꝓpi. de vi. ⁊ hone. cleri. qm̄. de deci. c. i. ⁊. ꝫ. de pe. multorum.
d ¶ Auib⁹. Si ꝙ ſine his fieret venatio vł aucupatio cū rhetibus vel laqueis nō eſt locus huic pene.
e ¶ Ex pppoſito. Secus ſi ex caſu. ⁊ cōcor. de ſentē.

īterfuerit iuxta ꝑmiſſam pro
narū diſtinctionēᵃ dictarū ſu
ſpēſionis ⁊ īhabilitatꝭ penas
ꝑ biēniū ipſo facto incurrāt.
¶ Abbate autem vł priore a
collatione (vt ꝑmittitᵇ) bñfi-
cioꝝ ſuſpēſo: ad priorē clau-
ſtralē cū ꝯcilio vł aſſenſu ꝯuē
tus vł maiorꝭ ptꝭ ipiᵘˢ eorūdē
bñficiorū collatio deuoluaꝶ.

¶ Prouidet cōtra pſellos eū
tes ad curias pricipū vł alꝭ
vagātes: vł īfra ſepta mona-
ſterij arma tenētes. Joan.

¶ Quia vero ᶜnōnulli mona
chorū ipſorū (ſicut accepimᵘˢ)
ſuauiᵈ iugoᵉ obſeruātie regu-
laris abiecto: īterdū (ꝓprijs
relictꝭ monaſterijs ſe in eis ſe
cure morari nō poſſe fingen-
tes: vel alio colore q̄ſito) per
curias pricipū euagādo diſ-
currunt: et niſi a ꝑlatis eorū
petita pēſio vel ſubuētio aſſi
gneꝶ eiſdē conſpirantes in il
los eiſq; ꝓditionem vel alia
grauia imponentes eos capi
⁊ incarcerari: ipoꝝq; mona-
ſteria cōburi ꝓcurāt ⁊ īterdū
monaſteriorū ipſorū bona in
totū vel in ꝑtē nō modicā oc
cupare ꝑſumūt. Nos eorum
in hac ꝑte reprobis auſibus
obuiare volētes: hoc edicto
ꝑpetuo ꝓhibemᵘˢ ne mōachi
aut regulares canoniciᶠ ad-
miniſtrationē aliquā nōᵍ ha
bētes ad curias ʰ principum
abſq; ſpeciali ⁱ ꝑlatorū ſuorū
licētia ſe ꝯferre ꝑſumant. q ſi
vt ſuis ꝑlatꝭ aut monaſterijs
dānū aliqđ īferāt: ad dictas
curias ſe ꝯferre ꝑſumpſerint
excōicatiōis ſniam eos īcur-
rere volumᵘˢ ipſo factoᵏ. Pre
latis eorum diſtricte nichilo
minus iniungētes: vt ipſos a
ꝑdictarum curiarū acceſſu ⁊
alijs q̄buſlibet vagationibᵘˢ
⁊ diſcurſu diligenter cōpeſce
re: ac ſuper hoc non parētes
eiſdem/ ſeuere corrigere non
omittant. Prefate quoq; ſen
tentie monachos ˡ infra ᵐ ſe-
pta monaſteriorum ſine licē-
tia abbatum ſuorum armaⁿ

Appellare ter tio non licet.

excōi. cū volūtate. in ꝓn. de ſciſ. ca. vno. ver. omnem.
a ¶ Diſtinctionē. vt. ſ. abbates. ⁊ priores nō haben
tes abbates a collatiōe bñficiorū: alij ab adminiſtra-
tione bñficiorū ſint ſuſpēſi: ⁊ nō habētes ſint inhabi-
les ꝑ biēniū. ⁊ ex maioritate pene ꝑꝫ q ista eſt maior
culpa q̄ ꝓcedēs
xxiij. q. j. nō affe
ramus.
b ¶ Ut ꝑmitti
tur. Reſtrīgit ꝗ
hāc ꝓuiſionem
ad hos caſus. in
alijs ergo ſerue
tur: qđ habetur
ne ſede vacā. c.
vnio. lib. vj.
c ¶ Ut vero.
Sexta pars cu-
ius cā potuit eſ-
ſe qđ not. Joan.
mo. de elec. gńa
li. ver. clericos.
lib. vj.
d ¶ Suaui.
Matth. xi. in fi.
⁊ dic ſuaui iuſtꝭ
⁊ appetētibᵘˢ. de
pent. di. j. ꝑfecta
qbᵘˢ eſt clauſtrū
q̄ſi aqua piſcibᵘˢ
xvi. q. j. placuit.
ij. alijs ē carcer.
de ſentē. exc. vt
fame. Ad virtū-
q; xxviij. diſtin-
ctio. de his.
e ¶ Jugo. idē
verbū in ꝓdic. c.
de his. ⁊ de pre-
ſump. cū in iuuē
tute. in ꝓn. ⁊ di-
ciꝶ a iūgo gis. et
ſic ſolet vocari
inſtrumentum quo boues iunguntur.
f ¶ Canonici. De hac ergo parte non dubitamus
quin liget etiam monachos non nigros.
g ¶ Nō habentes. Illos eñ q̄ſq; ꝓ ipſarū admini-
ſtrationum cauſis illic ire oportet: quas ꝓſequi pñt
licet non ſint ꝑpetui. de iudi. cum deputati.
¶ Glo. ſe. ponit ſm hugonē. xij. abuſiōes clauſtri. pri
mā ꝓſequēs de q̄ h̄ loqꝶ ⁊ totidē ſeculi ſm Cyprianū.

Clauſtri abuſiōes ſunt xij.

h ¶ Curias ꝑncipū. de offi. ordi. q̄to. Inter. xij. abu
ſiones clauſtri enumerat iſtam hugo de folleto. li. ij.
de anime clauſtro ſic dicēs. Duodecim ſunt abuſiōes
clauſtri qbᵘˢ tota religiōis maſſa corrūpiꝶ. Platus ne-
gligēs: diſcipulus inobediēs: iuuenis ocioſus: ſenex
obſtinatᵘˢ: monachus curialis: monachᵘˢ cauſidicus:
habitᵘˢ ꝑcioſus: cibus exq̄ſitus: rumor in clauſtro: lis
in capitulo: diſſolutio ī choro: irreuerētia circa altare
Et hec ſingula ibi pulchre ꝓſequiꝶ. ⁊ dicit ibi: ad pro

Ordo clauſtri diuerſus ē ab ordine curie.

poſitū q cū diciꝶ monachᵘˢ curialis: ex adiuncto deſi-
gnaꝶ aliqđ leuitatꝭ. Ordo eñ clauſtri ⁊ ordo curie di-
uerſus eſt. Ibi dextera tua repletur muneribᵘˢ hic la-
uas manᵘˢ tuas inter innocētes. Ibi pauperū res vio
lenꝶ auferunꝶ. hic a paupe ſpōte offerunꝶ. Ibi laudā
tur peccator in deſiderijs aīe ſue: hic bñ fit iuſto. Et
poſt pauca ſubmittit q monachus curialis pro ſecu-
lari principe alpiū frigora ⁊ italicos calores libenter
patiꝶ: qui ꝓ magiſtro ſpūali multo minora forſan in
uitus patereꝶ. ⁊ huic ꝯcor. xlvij. diſt. oēs. Et ex q̄ cir-
ca iſta vagamur ad religioſoꝝ refrigeriū ſcire debes
q Cyprianᵘˢ librū fecit de duodecim abuſionibᵘˢ ſecu
li dicens q ſunt
he. ſapiens ſine
operibᵘˢ: ſenex ſi
ne religiōe: ado

Seculi abuſiones ſūt. xij.

leſcens ſine obe
dientia: diues ſi
ne elemoſyna:
femina ſine pu-
dicitia: dñs ſine
virtute: chriſtia
nus cōtētioſus:
paup ſupbᵘˢ: rex
iniquus: epūs ne
gligens: plebs
ſine diſciplina:
populus ſine le
ge. dicens q ſic
ſuffocaꝶ iuſticia
et ibi ſingulas
ordinate ꝓſeqꝶ.
i ¶ Speciali.
Gñalis ergo pu
ta q poſſint ſe q̄
voluerint abſen
tare nō ſufficit.
¶ Glo. ſequens
no. ad hāc penā
duo requiri ⁊ il
la ſufficere: ⁊ cō
trarium ſoluit.
k ¶ Ipſo facto
Ad hāc excōica
tionē contrahē-
dā duo videnꝶ
neceſſaria. ſ. q
intrauerint cu-
riā ⁊ q eā dānī-
ficādi monaſte-
riū vł ꝑlatum: licentiā vero habere vel nō habere nō
puto ponderandū cū hic nō repetaꝶ: hinc eſt q etiam
ſi ad hoc īrat ligatᵘˢ eſt. Ex ſolo igiꝶ exitu clauſtri ob
hāc cauſam nō ligatur. ſi. ne cle. vel mona. c. iij. ⁊ vlt.
Item ex quo intrauit ob hanc cauſam licet damnum
nō tulerit ſiue q penituit ligatus eſt. ſimile de homi-
ci. ꝓ humani. lib. vj. ⁊ quod ibi nota. non obſtat. ff. de
furtis vulgaris. §. qui furti. qꝛ licet is qui domum in

Domū intrās aīo furādi an ſtatim teneaꝶ furti.

trauit aīo furādi: adhuc nō teneaꝶ furti: teneꝶ tamen
iniuriarum vel de vi ſi vim intulit: vt ibi. ſic et iſte li-
cet de damno non teneatur quod nondum intulit: ta
mē intrando conſummauit delictū quo ad hāc penā.
l ¶ Monachos. Nō repetit regulares canonicos.
m ¶ Infra. Pro intra. ⁊ patet per hoc q extra tenē
tem penam includit.
n ¶ Arma. In communi ſignificatione comprehen

Arma ⁊ tela differunt.

duntur tela: ſed dicuntur arma ſtricte quibus defen
dimur: tela quibus impugnamus. inſti. de publi. iu-
di. §. item lex cornelia. de homi. ſi perfodiens. ſed vt
ibi no. armorū appellatio etiam fuſtes et lapides cō-
prehendit: et omne quod arcu ⁊ manu mittitur: vt in
predicto. §. item lex cornelia. ⁊ ff. de ver. ſigni. armo-
rum appellatio. non puto tamen auctorem ſic latiſſi-
me intellexiſſe. Joan. an.

tenētes[a] decernimꝰ ſubiacē.

¶ Prouidet circa monachorum ſolitudines. Joan. and.

¶ Ad hec[b] predeceſſorum noſtrorū[c] veſtigijs inherētes[d]: perpetuo ꝓhibemus edicto: ne monachi[e] ſinguli in ſingulis ſibi commiſſis adminiſtrationibꝰ vel prioratibus habitare preſumāt. Sed ſi prouētus prioratuū ſeu adminiſtrationū hmōi duobus[f] forte nō ſuppetant: idē prioratus ſeu adminiſtratiōes: niſi ꝑ abbates ad ſuſtentationem duorū ſufficientes reddantur. locis alijs viciniorибus ad eorum monaſteria pertinētibus vel ipſorum monaſteriorum officijs[g] aut inter ſemuicē[h] prout erit cōmodius: cum cōſilio et aſſenſu[i] abbatum per locorū ipſorum ordinarios[k] vniant. Monachis locorū que alijs vnient prioribꝰ ad clauſtrū[l] primitus reuocādis: et clericis ſeruituris[m] ibidē: de locorum ipſorum prouentibus ꝓuiſione debita facienda.

¶ Prouidet de priorū etate et ipſorum ſacerdotio ꝓfeſſione et habitatione. Joan. an.

¶ Ceterū[n] prioratꝰ cōuētuales[o] alicui niſi .xxv. annū attigerit: alij vero curam aīarū habētes: etſi[p] cura ipſa per ſeculares habeat presbyteros exerceri cuiq; niſi .xx. annum peregerit[q] conferre nequeat aut cōmitti. Qui autē prioratus iſtos vel illos[r] habuerint[s] infra annū cōputādum a tpe collatiōis ſeu cōmiſſiōis ſibi facte de eis ⁊ poſſeſſiōis eorū

a ¶ Tenētes. Veniēs deforis ad clauſtrū cū armis non alio tenēdi nec tenet ex delatione ligari nō videt: vt verbū cū effectu ⁊c. de cle. nō reſi. relatū. cū concor. b ¶ Ad hec. vij. partes. ⁊ expone. i. pter ⁊ vltra hoc. c ¶ Noſtrorū. Scʒ alexādri ⁊ honorij. eo. ti. ca. ij. de capel. mona. ca. penul. ⁊ vltimo. d ¶ Inherentes. Cōcor. de iuramē. calū. ca. j. de re iudi. cum olim. de tornea. ca. j. Joan. and. e ¶ Monachi. Simplr loquit: vñ de oībꝰ intelligitur. Jo. an. ¶ Gloſa ſequēs notat cōtra opi. et remittit. f ¶ Duobus. Scʒ priori et ſocio ⁊ ꝑ hoc patet nō eſſe neceſſe ꝙ prior hēat duos ſocios lʒ quidã contra ꝑ decret. vlti. d capel. monа. ad quam reſpōde vt ibi ſcripſi ſuper verbo monachos. g ¶ Officijs. vt elemoſynarie ſacriſte: cellerarie ⁊ ſimilibꝰ. h ¶ Inuicem. Quia ſcʒ duo talia loca quorū neuter ſufficit ad priorem ⁊ ſocium vniuntur. i ¶ Aſſenſu. Si hoc nō addidiſſet ſufficiebat cōſiliū querere. de arbi. cum olim. ⁊ lʒ hic requirat cōſenſus abbatis nichilominꝰ neceſſariū puto cōſenſum capli eccl'ie cathedralis. ꝯ. ea. cō. de re. eccle. nō alie. ſi vna. ¶ Glo. ſeq. dicit qd approbat. ſcđo querit alle. ꝓ ⁊ contra. ponit opi. quã approbat cū determinatione. k ¶ Ordinarios. Approbat qđ no. Inno. et abb. de exceſ. pla. ſicut. vbi tenet ꝙ abbates eccl'ias etiã pleno iure ſibi ſubiectas vnire non pñt: ⁊ facit qđ dixi. ꝯ. ea. cōpla. de re. eccle. nō alie. ſi vna. de rerū permu. c. vno. Querit Archi. de pbē. cū ſingula. lib. vj. an abbates poſſint hoc pſcribere. allegat ꝙ ſic. de exceſ. prela. accedētibus. Allegat ad cōtrariū. c. diſt. cōtra morē. xcvij. diſt. illđ. tenet ꝙ poſſint ſaltē circa prioratꝰ ſimplices manuales nō habētes curã ſicut poſſent vnire grãgias vel maneria. ff. de lega. j. ꝙ in rerū §. vlti. de lega. ij. Caius § i. ff. de verb. ſig. l. locus ad hãc alleg. facit qđ no. de prebē. tue. Satis videt ꝑ ea que no. de preſcrip. auditis ⁊ q ſcripſi in predicta decre. accedētibus. ꝙ cū iſtud ſit dignitatis ⁊ iuriſdictionis non ordinis ꝙ preſcribi poſſit: tñ cum titulo. niſi preſcriptio ſit talis cuiꝰ initij nō ſit memoria. de preſcrip. c. j. lib. vj. ¶ Gloſa ſeq. probat qđ dicitur monachos non manere ſolos de clauſtralibus intelligi.

Vnio eccl'iaꝝ ꝑ abbates fieri nō poteſt.

l ¶ Ad clauſtrū. ſepiꝰ dixi ⁊ ſcripſi. de capel. mo. ca. ſi. que concor. huic ꝙ iura que tractant de monachis ne ſoli maneãt in capellis: de clauſtralibus intelligūtur qđ patet hic et ibi. Si ergo monachꝰ eſt ꝑpetuus inſtitutꝰ ad curã populi ⁊ ſic nil hʒ cōe cū monaſterio ... x vj. q. j. ne ꝓ cuiuſlibet: ſociū non tenet: ⁊ ſic ſeruat de facto nec occurrit ratio quare abbas talē monachū de ſuo clauſtrali monacho ſociaret: ſed obediētiarius qui clauſtralis eſt q ſolo nutu abbatis reuocatur ad clauſtrū iſte nō dʒ eſſe ſolus: vt cū ſocio aliqualē ſtabilitatem clauſtri ſeruet. ⁊ idem in regulari canonico vt ſcripſi. eo. titu. ꝙ dei timorem. ſuper magna glo. ¶ Gloſa ſeq. exponit ⁊ obiectionem ſoluit.

Monachi clauſtrales ſoli i capellis manere non debent ſʒ bene ꝑpetuo inſtituti.

m ¶ Seruituris. Cū titulo vl' ſine. de cap. mo. c. fi. ꝯ. de exceſ. ꝑla. frequēs. ver. qdã. Sed dices ꝙ etiã clericꝰ ſecularis dʒ habere ſociū cū q celebret. de ſi. pſby. veniēs cum concordã. fateor ꝙ eget ſeruitore: ſed nō ſocio: ⁊ tñ ſufficere poterit talis locus pbro ⁊ ſeruiēti: q duobus monachis non ſufficeret. n ¶ Ceterum. Octaua pars. o ¶ Cōuētuales. In quibꝰ. ſ. ſunt plures collegialiter. de q ſatis ſcripſi de iure pronatus nobis. nō vt ſinguli. facit de excel. prela. dilecta. talis autē poteſt dari delegatus per papã. ꝯ. ea. compul. de reſcrip. c. ij. p ¶ Etſi. Pro ꝙuis: vbi ꝓo curã deberet exercere ꝑ ſeipſum puto ꝙ debeat attigiſſe. xxv. annū. de elec. cū in cunctis § inferiora. nō ob. ꝙ ſit manualis. facit de elec. nemo deinceps. lib. vj. ⁊ ꝑ iſtud ꝙuis videtur cōparere ad minorē etatē: videt etiã aliquibus ſufficere talē eſſe maiorē. xiiij. annis ex q alius curã exercet et hoc tollit: tñ de mente iuris nō eſt ꝙ clauſtralis gerat curã populi. de capel. mona. c. j. ⁊ vide qđ ibi dixi. ¶ Gloſa ſeq. alle. quinq; cōcor. ⁊ remittit. ⁊ rationē diuerſitatis dicit non reddendam.

Clauſtralis curam populi gerere non dʒ.

q ¶ Peregerit. Cōcor. de regula. ad noſtrã de offi. delega. cum viceſimū. vbi de hoc plenius. de elect. cū in cunctis. ad idē. eo. ti. idēntatibus. lib. vj. de eta. et qualita. c. vno. lib. vj. ꝙ aūt hic requiratur annus ꝑfectus et ſupra ſufficit inchoatus: eſt de arbitrarijs que pendent ex principis voluntate. r ¶ Iſtos vel illos. ſ. cōuētuales vel nō cōuētuales curatos. Et no. ꝙ lʒ decre. lʒ canō. de ele. li. vj. locū nō habeat in eccl'ijs collegiatis ⁊ aſſumptis ad ipſaꝝ regimē vt eo. ti. ſtatutū. in prioratibꝰ tñ cōuētualibus ⁊ religioſis ⁊ ipſorum prioribus locū habet: vt hic. ¶ Gloſa ſequens notat ſpecialem caſum.

Licet canō. i prioratibꝰ hʒ locum.

ſ ¶ Habuerint. Nō dicit receperint: per qđ vult cōprehendere etiam iam ꝓmotos. et eſt ſi. de elect. cum in cunctis § hoc ſane. Sed cōtra dicit littera ſequēs ibi a tēpore collationis ⁊c. ſed ſupplēdum videtur in prius cōmiſſis a tempore quo ligat conſtitutio.

a ℭ Adepte. vł ex q̃ p̃ eos ſtaret. de ele. ꝯmiſſa. li. vj.
b ℭ Si ante annũ. Et ſi enõ ſunt apti ad ſacerdotiũ. d̃. ea. cõpila. de eta. ⁊ qualita. generalem.
c ℭ Rationabili cauſa. Ut infirmitatis: irregularitatis ſupuenientis ſine culpa ſua: vel p̃cedentis in qua ſufficiẽter diſpẽſatũ eſſet. d̃ eta. et qualita. tuã. vel his ſimilib⁹.
d ℭ Cõferant. Concor. de elec. commiſſa. §. porro. lib. vj.
e ℭ Expreſſe. reprobat q̃d no. egi. de elec. cũ in magiſtrũ. vbi dicebat temporalib⁹ adminiſtrationib⁹ mõaſteriorũ poſſe p̃fici nõ ꝓfeſſos cũ illi ſint q̃ſi caſtaldi. hic aũt videt q̃ nõ ſufficit taci ta ꝓfeſſio vt ſic decret. null⁹. de elec. lib. vj. etiaʒ in his hodie locum habeat.
f ℭ Cõſuetudine. No. caſuʒ nouũ q̃ dãnat conſuetudo. ſic J. c. ꝓxi. in fi. ⁊ J. ti. j. ca. ij. §. vt autẽ. ⁊ d̃. ea. cõpil. de eta. ⁊ q̃lita. vt hic. cũ ſuis cõcor. Et no. q̃ licʒ dãnet cõſuetudinẽ de nõ reſidẽdo i prioratibus nõ p̃ hoc dãnat illã q̃ hʒ q̃ tales p̃ores vocẽ habeãt in electione maioris abbatis de qua no. de priui leg. ca. j. in fine lib. vj. ⁊ dixi d̃ relig. do. ca. fi.

m ℭ Legitima. Quã ſi nõ habet ⁊ nõ exaudit̃ ſupplicet vel appellet ad ſuperiorẽ abbatis ad inſtar ſerui ſupplicantis contra dñm. C. de preci. impe. offe. l. j. de appellatio. de priore. de inrepa. nullus.
n ℭ Promoueri. Ita ⁊ cõtra ꝓhibitionem abbatis ꝓmoueri nõ debent. de tẽpo. or di. ad aures.

adep⁹ ẽ: vel infra viceſimũ quĩtũ etatis ſue annũ: ſi ante[b] annũ ipſum non cõuẽtuales prioratus eis cõmiſſi fuerint aut collati ſe faciant ad ſacerdotium ꝓmoueri. Qd̃ ſi (ceſſante rationabili[c] cauſa) non fecerint eoipſo nulla etiã monitione p̃miſſa: predictis prioratibus ſint priuati: qui ipſis iterũ ea vice nullatenus cõferantur[d]. Sane prioratꝰ aliq̃s ſiue adminiſtratio cõmitti alicui vel cõferri non poſſit; niſi expreſſe[e] ꝓfeſſus fuerit ordinẽ monachalem: neq̃ʒ prioratus aut adminiſtratiões extra monaſteria obtinẽtes ꝑmittãtur in monaſterijs: ſed teneãtur in ipſis prioratibus ſeu adminiſtrationib⁹ (quacũq̃ʒ nõ obſtãte ꝯſuetudine[f]) reſidere[g] niſi ex ſtudiorũ[h] vel alia cauſa[i] rationabili ad tẽpus forte ab huiuſmodi reſidentia excuſentur.

ℭ Prouidet de monachorũ ordinatione et ipſorum doctrina. Joannes andree.

ℭ Ad ampliatiõẽ[k] autẽ cultus diuini ſtatuim⁹ q̃ monachi q̃libet[l] ad monitionẽ abbatis ſe faciãt ad oẽs ordies ſacros (excuſatione ceſſante legitĩa[m]) ꝓmoueri[n]. Rurſus vt ipſis monachis ꝓficiendi in ſciẽtia via opportuna nõ[o] deſit: in ſingulis ipſoꝝ monaſterijs q̃bus ad hoc ſuppetũt facultates[p]: idoneus teneat̃ magiſter: q̃ eos in primitiuis ſcientijs inſtruat diligenter.

ℭ Confirmat et innouat decreta. ſupra eodem ad monaſterium: ⁊ capitulum in ſingulis. hoc dicit. Joan. and.

ℭ Premiſſa[q] igit̃ oĩa et ea nichilominꝰ q̃ fe. re. Innocẽtiꝰ papa q̃rtus p̃deceſſor noſter circa ſtatũ monachoꝝ ipſorũ ꝓ vberiori cultu obſeruantie regularis q̃ ad vſum camiſiarũ: abdicationẽ ꝓprietatis: ſilẽtiũ ⁊ eſum carniũ: ac de eorũ caplis de triẽnio in triẽniũ celebrãdis: ⁊ etiã q̃ ad q̃libet alia ſtatuit[r] (que oĩa innouam⁹ ⁊ approbam⁹) expreſſe volumus ⁊ ſtatuim⁹ firmiter obſeruari[ſ]. Idem in eodem.

ℭ Moniales q̃ nulli ſubſunt niſi pape et canonici ſeculares per ordinarios ⁊ alia exẽpta per ſuos prelatos debẽt annis ſingulis viſitari. Et ponit numerum perſonarum viſitationi intereſſe debentium. h. d. Joan. and. Capitulũ. ij.

ATtendẽtes q̃ vbi gubernaculũ diſcipline

o ℭ Nõ deſit. Cõcor. de magiſtris. ca. j. ⁊ c. q̃ nõnullis.
p ℭ Facultates. ſi abbas hꝰ non ſeruãs dicit facultates non ſufficere: eps facta de hoc inquiſitiõe ſi iueniat illas ſufficere illũ coget ad hoc vł ponet ibi magiſtrum. de magiſtris. c. ij.
q ℭ Premiſſa. Decima pars.
r ℭ Statuit. e. tit. cũ ad monaſteriũ. ⁊ c. in ſingulis. ⁊ ibi vide de his ꝓhibitis.
ſ ℭ Obſeruari. Precedẽs ergo diſſuetudo circa p̃ſcripta vł ſi p̃ſcripta nõ iuuat. ⁊ tñ innouatio iſta de facto non proficit.

ATtẽdẽtes ℭ Prio ponit exordiũ. Secũdo cõſtitutionem ibi: hoc igit̃ ſacro. in qua primo ſtatuit q̃ ordinarũ ſingulis ãnis viſitẽt monaſteria monialiũ non exẽpta: et exẽpta que ſoli pape ſubſunt. reliqua exẽpta viſitent ſupiores ipſorũ. Scd̃o ſtatuit de officio viſitãtium ibi: viſitatores. Tertio precipit abbatiſſas bñdicẽdas debere infra annũ poſt ꝯfirmationẽ benedici. ⁊ penã imponit ibi: ſtatuim⁹. Quarto ibi: illas quoq̃ʒ. conſtitutionẽ prorogat ad canonicas cũ quadã ꝓteſtatione. Quinto ibi: ipſos autẽ. determinat comitiuã viſitantium. Sexto ibi: ſi quis vero. punit illos qui viſitantes predictos impediunt.

ℭ Glosa ſequen⁹ notat ſeptem equiparantias.
g ℭ Reſidere. Collige ex hoc ꝯſtitutiõe. ⁊ ex illa. d̃. c. cõpil. de ſupplẽ. negli. p̃la. c. vno. quõ in multas equiparant̃ prioratꝰ manuales ꝑpetuis bñficijs. ſcʒ i tpe lateranñ. cõci. de ꝯceſ. p̃ben. c. ij. in cẽſibus nouis nõ imponẽdo neq̃ʒ antiq̃s augẽdis: in fructib⁹ ipſoꝝ cũ vacãt nõ occupãdis: in ipſorum pluralitate non habendam etate ordine in profeſſione ⁊ reſidentia.
h ℭ Ex ſtudiorum. de cleri. non reſi. relatum.
i ℭ Cauſa rationabili. Propter infirmitatẽ: aeris intẽperiem: capitales inimicitias vel ſimilia.
k ℭ Ad ampliationem. ix. pars. et huic prin. cõcor. de conſti. ca. penulti.
l ℭ Quilibet. Non poteſt ergo negari quin in omnibus monachis locum habeat quod hic dicitur.

ℭ Caſus. Sanctiſſime pater vellẽ informari a ſan. ve ſtra videlʒ vtrũ ordinarij. hoc eſt ep̃i debeãt viſitare monaſteria monialium: et qualiter debeant viſitare. Dicit clemẽs ſiue monaſteria ſint exempta ſiue non ordinarij debent illa viſitare. ſed ſi ſint exempta viſitant auctoritate huius. c. ſibi delegata a papa. ſi non ſint exempta. tũc viſitant auctoritate ſua ordinaria.

Seruꝰ ꝯ dñm ſupplicare poteſt.

Cõſuetudo d̃ nõ reſidẽdo in p̃oratibus nõ valet.

Prioratus manualis eq̃paratur in multis perpetuis beneficijs

Caſus Falſo dñi hẽ lye.

Sed queritur ſub qua forma debeãt viſitare illa mo naſteria? dicit ꝙ forma hic contenta.
a ¶ Contenit. xlv. di. ſalomon. ⁊ c. ſeq. Jo. chryſoſt. vbi nõ timet rephenſor ſecur⁹ accedit tẽtator. ⁊ facili tas venie ⁊c̃. de vi. ⁊ ho. cle. vt clericorũ. cũ ſuis cõcor.

b ¶ Naufrage tur. q̃ſi naufra giũ patiat. fa. ꝺ pe. diſti. ij. poſt naufragium. xxviij. q. j. nõ tur batur. xxiij. diſ. ca. j. poſt prin.
c ¶ Huiuſmo di. correctionis ⁊ diſcipline.
d ¶ Xp̃o. xxvij q. j. que chriſto.
e ¶ Celebri di a celo. ⁊ ponit ꝓ ſctõ / ꝓ ſolẽni / ꝓ feſtiuo / pro fre quentato.
f ¶ Offendere qꝺ grauí⁹ eſt q̃ offendere treña de here. ſḡẽtis.
g ¶ Per ordi narios. ãnis ſin gulis debeãt vi ſitari qꝺ eſt. j.
h ¶ Ap̃lica. ſnẽre qꝺ ſequit
¶ Glo. ſe. diſtin

contẽnitur[a] reſtat vt religio naufraget[b]: ꝓuidendũ cẽſui= mus eſſe p̃cipue ne ꝑ ↄtẽptũ hmõi[c] in his q̃ ſe xp̃o[d] voto ce lebri[e] deſponderũt quicq̃ re= periat incongruũ: qꝺ in regu laris ponat honeſtatis glo= ria maculã: et diuinã merito poſſit offendere[f] maieſtatem ¶ Hoc igit ſacro approban= te ↄcilio duxim⁹ ſtatuẽdũ: vt ſingula monialiũ mõaſteria per ordinarios[g] exẽpta vide licet q̃ ita ſedi ap̃lice ꝙ nulli alij ſubiecta noſcũt ap̃lica[h]: non exẽpta ꝟo ordinaria au= ctoritate: ac exẽpta alia[i] per alios quib⁹ ſubſunt ãnis[k] ſin= gulis debeãt[l] viſitari. ¶ Vi= ſitatores aũt hmõi ſollicitu= dinis ſtudiũ diligenter impẽ

gnit duas ſpecies exẽptarũ ⁊ ad queſtionẽ reſpõdet.
i ¶ Alia. Jſtorũ ꝗ monaſteriorũ exẽptorũ due ſunt ſpẽs. aliqua ſunt exẽpta q̃ nõ recognoſcunt ſuꝑiorem niſi papã. alia ſunt exẽpta. q2 ſunt ordinũ exẽptoꝝ ſi= cut monaſteria ordinis Ciſtercieñ. Camalduleñ. ⁊ ſi miliũ. Jlla ergo nõ corriget ordinari⁹ loci: ſed abbas vel prior cui ſubſunt. Si aũt monaſteria monialium ſubſunt alijs monaſterijs monialiũ cũ illa maior p̃la= ta clauſuram exire nõ debeat. eo. ti. c. vno. li. vj. videt ꝙ illud monaſteriũ ſic ſubiectũ poſſit ordinari⁹ viſita re. Archid. in p̃di. decre. vnica: tenet ꝙ illa maior p̃la ta ꝑ ſe viſitare poſſit: ſed cũ iuſte ſit impedita viſita= bit ꝑ aliũ. x. q. j. ep̃m. fa. de offi. ordi. inter. eo. ti. ſi ep̃s lib. vj. ⁊ ſm hoc ceſſabit ibi officium ordinarij.
¶ Glo. ſeq. in queſtione remittit ⁊ aliam ſoluit.
k ¶ Annis ſingulis. an ſufficiat hoc fieri in fine pri mi anni ⁊ in p̃ncipio ſcꝺi: vide qꝺ ſcripſi eo. ti. l ſingu= lis in p̃n. hec aũt viſitatio fiebat ſemel tm̃ in anno: ite rari tñ poterit ſi ſubſit cã. qꝺ dic vt no. de offi. Archi. mãdam⁹. de cẽſi. cũ venerabilis. qꝺ de nõ exẽptis eſt indubitatũ: ſ3 idẽ puto de exẽptis: nec iſta lr̃a ↄdicit.
l ¶ Debeant. male faciũt p̃lati qui has viſitatiões omittũt: cũ hoc ꝟbũ ſit p̃cepti ⁊ neceſſitatẽ iportet. de app. oblate. in ſi. de ſen. excõ. vt fame. ⁊ ſi quq3 ſapiat honeſtatẽ: ſed illud ſpeciale. de deſpon. impu. c. j.
m ¶ Impendant. capitula ſuꝑ quib⁹ inquirũt viſi tatores monaſteriorũ formauit Guil. in ſpe. de inq̃ſi= tione. § nunc tractemus. ver. licet autem.
n ¶ Moniales. abbatiſſas includit. de ſymo. ca. ſi. de priui. ex ore.
o ¶ Dolentes. concor. ꝗ. eo. recolẽtes. in prin. de ce= le. miſſa. dolẽtes. j. de cenſi. ad noſtrum. in prin. ꝗ. ca. compi. de elec. in pleriſq3.

Monaſterioꝝ exẽptoꝝ rũ due ſunt ſpecies

Viſitari no itera= rari po teſt.

Debeo debes / neceſſi= tatẽ im portat.

p ¶ Excedere. Junge hic lr̃am nõ vtant. Joã. and.
q ¶ Sericis. Jmmo nec hr̃e debent ſericã texturã. xx. q. iiij. c. j. ſed portare debẽt veſtes aptas ꝓfeſſioni ⁊ ſanctimonie. xxj. q. iiij. c. ſi. xxiij. diſ. ſanctimoniales. ⁊ facit. ꝗ. ca. cõpi. de vi. ⁊ ho. cle. quoniã. in prin. Ful= gẽti⁹ ad ꝓbam. Veſtis talis ſit ſacre virginis q̃ veſtis ſit itime caſtitatis.

dãt[m] vt moniales[n] ipſe qua= rũ nonnullas dolentes[o] audi uim⁹ in ſubſcriptꝭ excedere[p]: pãnis ſericis[q] variorum fode raturis ſandalicijs[r] comatis et cornutis[s] crinib⁹: ſcacatis et virgatis[t] caputiolis non vtant: nõ choreas[v]: nõ feſta[x] ſclariũ ꝓſequant: non die no ctu vel ꝑ vicos ⁊ plateas ice= dãt[y] aut voluptuoſam alꝭ vi tam ducãt: caſq3 ſolerti⁹[z] re= trahãt ab iſolẽtijs[ↄ] q̃buſlibet et mũdi hui⁹ illecebris[a] a... ducãt eaſdẽ ad ipẽdẽdum in monaſterijs ſuis deuotũ ⁊ de bitũ virtutũ dño famulatum Ad q̃ oĩa[b] obſuãda mõiales eaſdẽ (nõ obſtãtib⁹ exẽptiõi= b⁹ ⁊ priuilegijs q̃buſcũq3 qb⁹ tñ q̃ ad alia[c] nolumus p̃iudi=

r ¶ Sandali= cijs. De his de vſupal. ca. ſi. et xxiij. diſ. § cõpa gis. ⁊ ſunt cal= ciamenta q̃bus vtunt ep̃i indu= ti põtificalibus
¶ Glo. ſeq. trac ctat an monia= les tondeant.
s ¶ Et cornu= tis ꝑ hanc copu lã nõ videt ꝓhi bere comas ipa rum vbi cornu= te nõ ſunt facit. xxx. diſ. q̃cunq3. xx. q. iij. c. ij. vbi tenet hoc Lau. cum ibi p̃cipiat clericos tõdert ⁊ nõ moniales: apud nos cõtter tondent moniales. ⁊. c. q̃cunq3. de ſecularib⁹ feminis intelligitur que in ſui velamẽ et ſubiectionis ſignum crinibus vtunt. Refert Vegetius de re militari: ꝙ cũ romanus neruorum ⁊ funium copia defeciſſet: ⁊ non poſſent ad reſiſtendum bellatoribus machinas repa rare: romane mulieres abſciſſis crinibus eos mari= tis tradiderunt per quos reparatis machinis aduer ſariorum impetum repulerunt. maluerunt enim (vt ipſe dicit) pudiciſſime femine maritis conuiuere capi te deformato q̃ integris crinibus hoſtib⁹ ſeruire. ſic puto plus monialib⁹ expedire deformato capite deo conuiuere q̃ crines poliendo humani generis hoſti ſeruire. Jo. an.
t ¶ Virgatis. Hec ꝓhibent etiã ſecularib⁹ clericis. ꝗ. ca. cõpi. de vi. ⁊ hone. cle. qm̃. in prin. ⁊ in fine.
v ¶ Choreas. vide quod dicam. j. de cele. miſſa. ca. vno. circa medium.
x ¶ Feſta. Cyprianus de laude virginitatis ſic lo= quitur. Nec computari tam potes inter puellas vir= gines Chriſti que ſic viuis vt poſſis adamari.
y ¶ Incedãt. etiã ex hac iuſta cauſa: debent eñ ma nere ſub clauſura. eo. ti. c. vno. lib. vj.
z ¶ Solertius. ꝗ. ca. compi. de offi. delega. ca. vno. ibi exponitur.
ↄ ¶ Inſolentijs. ꝗ. ca compi. de offi. ordina. ca. j. ibi exponitur.
a ¶ Jllecebris. ſ. carnalibus vel illicitis delectatio nibus: ſic dictis: quia illiciunt.
b ¶ Omnia. ⁊ ſimilia. de conſti. trãſlato. de reſcrip. inter. ff. de legi. non poſſunt. vnde ſi portarent veſtes rubeas vel virides: vel in ſimilibus hic nõ expꝛſſis ex cederent: coercebunt ordinarij.
c ¶ Alia. Legis dioceſane vel iuriſditionis. q̃ plene

Fulgẽtij di= ctum.

Mulie res ro= mane ꝓ ma= china= rum re paratiõe crines abſcide runt.

Procuratio viſitatiōis eſt annexa.

no.de offi.ordi.dilectus.p hoc tñ nō eximit illas a procuratione cū illa ſit annexa viſitationi.de preſcrip.cū ex officij.de cenſi.cum venerabilis.

¶ Glo.ſe.ſoluit dubiū pncipale et quoddā incidens.

a ¶ Cōpelli. Per hoc videt ꝙ nō poſſint exemptas deſtituere.facit qđ ſcpſi poſt In no.de eta.ꝛ qli.queris.i fi.de re ſcrip.dilect⁹.j.ꝛ facit.ſ.eo.ti.ca q.ver.hec eadē quā p hāc imutari nō puto.qꝛ etiā hodie illa loca viſitāt viſitatores a capitulis pnincialibus deputati: qđ ptz qꝛ viſitāt etiā nō exēpta: vt ibi.ſ ordinarioꝝ ptās nō impedit ipoꝝ officiū.exerceant ſ ordiariū q ad exemptas cēſurā ꝛ diſciplinas regule.ſ.pri.c.ſ.ſi do.ꝛ hec ſint remedia opportuna.de quib⁹ ſequitur.

cium gñari) p illos de qb⁹ ſupra dictū eſt ɔpelli[a] iubemus remedijs oportunis. ¶ Statuim⁹ inſup/vt quis ad regimē abbatiarū aſſumpte i monaſterijs i qb⁹ abbatiſſe ſunt ſolite[b] benedici[c] infra annū a ſue ɔfirmatiōis tpe[d] cōputādū munus bñdictionis ſuſcipiant:alioquin a iure ſuo(niſi ſubſit cā rōnabilis[e]) pſus ſe nouerint cecidiſſe[f].per illos[g] ad qs id ptinet prouiſione de abbatiſſis monaſterijs ipſis canonice facienda. ¶ Illas q̄ꝗ mulieres q vulgo[h] dicuntur canonice ſeculares[i]: ꝛ vt ſeculares canonici vitam ducunt:non renūciantes pprio: nec pfeſſionem aliquā facientes:p locoꝝ ordiarios ſi exēpte nō fuerit:ſua/ſi vero exēpte fuerint aplica auctoritate pcipim⁹ viſitari. Per hoc tamē nō intēdentes earū ſtatū regulam ſeu ordinē approbare[k]. ¶ Ipos autē viſitatores notarijs duob⁹[l] ꝛ pſonis duab⁹[m] ſue[n] eccleſie q̄ttuorꝗ viris[o] alijs honeſtis vtiqꝫ ꝛ maturis[p] pcipim⁹ i ea quā viſitādo facient inqſitiōe fore cōtentos[q]. ¶ Si q̄ vo viſitatores ipſos[r] in premiſſis impedire[s]

e ¶ Rationabilis. Puta ipſi⁹ infirmitas:voluntas dioceſani p ipm ſepius requiſiti:vacatio ſedis:vl his ſimilia. Idē puto ſi poſſeſſionē abbatie nō habuiſſet: neqꝫ p eā iteriſſet.ad hoc.xcij.diſt.ſi qui epi.de elect. cōmiſſa.lib.vj.Itē ſi corrupta pmota eſſet p eū q poſſet nō benedicere.ꝛ facit quod no.Hoſti.xx.q.j.iuuenculas.p eū qui poſſet dici: qꝛ corrupta nō pōt in abbatiſſam eligi: vt ibi.ꝛ facit.j.qō.vij.c.ij.verſi.nouimus.ꝛ nota.xxxij.q.j.quomō virginibus.nō eīn poſſet corrupta virginitatē hortari.xxvi.diſtin.c.penult.in fi.ſ nō preſſit virginibus.

Abbatiſſe bñdictionē multa ipediunt.

¶ Glo.ſeq.queſtionē ſoluit.

f ¶ Cecidiſſe. In abbatib⁹ in quib⁹ hoc nō exprimitur nō habet locū hec pena.licet eīn maſculinū comprehendat femininū:non tamen conuertit.exemplo enim ꝛc̄.ff.de lega.ij.ſi ita ſit ſcriptum.

¶ Glo.ſeq.infert querit ꝛ ſoluit.

Abbatiſſe nō oēs bñdicunt.

b ¶ Solite.Licet ſ abbatiſſe bñdicant:tñ nō oēs.in ſpicit ſ mos monaſterij.ɔcor.ſ.c.pri.pte.ij.ꝟ.more.ꝛ.xij.q.ij.alienatiōes.Quid ſi aliq fuerunt benedicte aliq nō?puto ſi de more ſeruato per.xl.annōs patere poſſet illū ſequendū: iꝫ pri⁹ vel poſt ſeruatū fuerit ɔ̄riū.arg.de pben.cū de bñficio.lib.vj.vbi vo affirmatiua vl negatiua tāti tpis nō apparet: puto penā iſtā locum non habere quaſi ex varia obſeruatiōe videat hoc voluntarium.ad hoc de cenſi.ex parte.

¶ Glo.ſe.ponit dr̄iam int bñdictionē abbatis ꝛ abbatiſſe.ſcđo q̄rit an ſit iterabilis ꝛ duas opi.ponit.

Abbas pl⁹ ɔſequit p bñdictionē ꝙ̄ abbatiſſa

c ¶ Bñdici.Ut ſcripſi poſt Hoſti.de accuſa.meminimus.min⁹ hꝫ bñdictio abbatiſſe ꝙ̄ abbatis:qꝛ abbas bñdict⁹ monachos bñdicit.de ſup.neg.prela.c.j.ꝛ cōfert minores ordines.de eta.ꝛ quali.cū contingat.qđ ex fragilitate ſexus abbatiſſa nō facit.de penitē.ꝛ re.noua.cū ſi.Licet ſ bñdictio abbatis nō ſit ſimplex ſꝫ mixta int ſimplicē ꝛ ordinariā: vt ſcripſi poſt Hoſti.de eta.ꝛ qualit.tuā.bñdictio tñ abbatiſſe ſimplex videtur.Itē licet bñdictio abbatis a qua depēdet ordinādi ptās hīs dieb⁹ dari debeat quib⁹ dandus eſt ordo.ſm Hoſti.qui dicit id tuti⁹.de eta.ꝛ quali.cū ɔtingat.de iſta tñ a qua ptās illa nō dependet min⁹ videt dubiū qn quolibet die dari poſſit.facit de ɔſe.eccle.vl alta.c.ij.ꝛ ſatis eſt certū tēpus illi vel ſuis dependentijs non eſſe pfixum. Sed dubitat an hec bñdictio ſit iterabilis.Hugo hic tenet ꝙ nō.j.q.j.man⁹.eſt eīn qſi ſacramētū:ꝛ ad inſtar bñdictiōis nuptiaꝝ.de ſecun.nup.c.j.ꝛ.iij.quidā ſ. Inquirēdū eſſet qđ ſeruet curia:certū eſt aūt p his bñdictiōibus dādis vel datis preciū exigi non debere.de ſymo.ſicut.iij.

Bñdictio abbatiſſe an ſit iterabilis.

d ¶ Tempore. Sic etiā currit tēpus conſecratiōis epi.ſ.poſt confirmationē.c.di.ca.j.de hoc.de elect.cū in cunctis.ver.cum vero.

¶ Gloſa ſequēs ponit quinqꝫ exempla notabilia pro neceſſitate.

g ¶ Per illos. Siue ſint collegia ad que ſpectat de iure cōmuni electio.xvj.q.vlti.ca.vl.ꝛ de elec.ca.j.ſiue ſint aliq ad quos de iure ſpeciali ſpectet puiſio.de reſti.in integ.ca.ij.

h ¶ Uulgo facit.ſ.ca.pri.in pn.cū concor.

i ¶ Canonice ſeculares. De his de elec.indēnitatibus.ſ.pe.lib.vj.ꝛ no.xxij.qō.vlti.ca.vlti.ꝛ de malo.ꝛ obedien.dilecta.in glo.pe.

k ¶ Approbare.Immo reprobari videtur.xviij.q.ij.perniciosam.

l ¶ Duob⁹. Negatiue ſumitur.i.nō plurib⁹.facit.xxvj.di.c.j.de hoc no.de teſti.licet.j.Idē repete de ſequētibus.ꝛ hoc pbat lr̄a contentos que ſequitur.

¶ Glo.ſequens ſoluit contrarium.

m ¶ Duabus.Decre.vt iuxta.de offi.ordi.dicit de duabus vel tribus: ſed hec decr.ſpecialiter loquitur in monaſterijs monialium.

n ¶ Sue eccleſie. Cathedralis vel inferioris.

o ¶ Uiris alijs. Non diſtinguit ſint clerici vel alij: tñ decr.vt iuxta.de offi.ordi.ſcipit ſeculares excludi

p ¶ Maturis.etate.de elec.cū in cunctis.in prin.

¶ Glo.ſeq.ponit duo diuerſa ꝛ dubiū ſoluit.

q ¶ Contētos.Circa viſitationē alioꝝ monaſteriorū ꝛ locorū ſeruet decre.vt iuxta.de offi.ordi.circa viſitationē quā facit epus de pprio capitulo ſcipue regulari:ſeruetur extrauа.Bonifa.de offi.ordi.debēt.hic aūt taxat numerū intromittendoꝝ in capitulo tēpore viſitationis.p hoc tñ nō reſtringit numerū pcurandoꝝ ſtatutum de cenſi.cum apoſtolus.

Uiſitāt qt pſonas ſecū debꝫ habere

r ¶ Ipſos.Ordinarios viſitantes aplica auctē vel ppria:vel ſupioris ipſorum monaſteriorum.

¶ Glo.ſeq.primo ſoluit queſtionem.ſecundo querit.arguit pro ꝛ contra.

ſ ¶ Impedire. Per hanc litteram puto ꝙ neceſſe ſit impedimentum precedere ꝛ monitionē ſequi.ad hoc

Vltra volens an ſbde at pmo nere vi ſtãdos

vt locus ſit huic pene: hoc dico qꝛ vidi plato ſcriben tes quandoqꝫ monialib⁹ ꝙ parent ſe certa die ad recipiendũ viſitationẽ ipſorum: ⁊ in eiſdẽ litteris faciũt monitionez ꝙ nullus impediat. talis eñ monitio debet fieri vt deſiſtant ab illato impedimento: vt locus ſit huic pene. facit quod ſcripſi ẟ ꝯceſſio. pben. cum noſtris ſup glo.ij. Sed nunquid illato ipedimẽto fiet monitio nominatiz an ſufficiet gñalis? ꝑ et contra facit. ẟ.ea. cõpula. de vita ⁊ honeſta. clericorũ. c.j. de ſenten. excõi. conſtitutionẽ. lib.vj.

Gloſa ſequẽs remittit ad ſimile. ſecũdo dubiũ ſoluit.

a Ipſo facto Eſt ergo iſte caſus q̃ ſufficit monitio. nec eſt neceſſaria ſentẽtia ꝯcor. decre. ẟ. e. ꝯpil. ẟ vita ⁊ hone. cleri. c.j. abſoluit aũt ordinarius ex quo papa nõ reſeruat. de ſen. excõi. nuper.

preſumpſerint: ſeu aliquo ꝓmiſſorum (niſi moniti reſipiſcant) ipſo facto[a] excõicatiõis ſententiam ſe nouerint incurſuros: priuilegijs: ſtatutis: et conſuetudinibus quibuſlibet in cõtrariũ minime valituris

De religioſis domibus vt epiſcopo ſint ſubiecte.

Clemens quintus in concilio Vienenſi.

Mulieres ſtatum beguinarum ſectantens et de nouo aſſumentes: ac religioſi in hoc dantes conſilium vel fauorẽ ipſo facto ſunt excommunicati: ſtatus tamen penitentialis per hoc non interdicitur ſcdm pau. Capitulũ primuz.

Cum de quibuſdã. Primo ponens cõſtitutiõis cauſam abolet ⁊ dãnat ſtatum beguinaꝝ: ⁊ excõicat illum ſectantes: vł de nouo aſſumentes. Secũdo ibi: predictis: excõicat religioſos dãtes circa id cõſiliuz auxilium vel fauorẽ. Tertio proteſtaꝛ ſtatũ penitentie ⁊ humilitatis p id mulieribus non ꝓhiberi ibi: ſane. Accipe glo. ⁊ ſm diuiſionem ꝓſequere particulas ⁊ nõ idigebis poſitiõe caſus. No. pmo ꝙ ad hoc ꝙ quis dicaꝛ religioſ⁹ oportet ꝙ promittat tria vota que ſunt de ſubſtantia cuiuſlibet religionis. ſ. obediẽtiam: paupertatem. ⁊ caſtitatem. Secũdo nota ꝯ iũcta glo. pſonas quibus permittitur predicare. No. tertio caſum in quo q̃s ipſo facto incurrit ſentẽtiã excõicationis: videlicet ſi mulieres beguine aſſumãt statũ ſuum poſt iſtã conſtitutionẽ: vel ſi non dimittant: tũc enim ipſo facto ſunt excõicate. Nota ꝙ tres ſũt ordines beati Franciſci. Prim⁹ eſt maſculorum: q̃ ꝓfitẽtur oĩa ſubſtãtialia ordinis ⁊ religionis cuiuſlibet ⁊ iſte eſt ſtrictiſſim⁹. de quo in cle. exiui de paradiſo. de verbo. ſigni. Secundus ordo beati Frãciſci eſt ordo ſancte Clare Sororꝝ q̃ etiã ꝓfitenꝛ illa ſubſtantialia Sed differt a primo: qꝛ iſte hꝫ ꝓprium in cõi: qꝺ non habet primus ordo minorum. Tertius eſt ordo ꝯmunis maſculis et feminis. in quo exiſtentes promittũt obedientiã: ⁊ quandã habent regulã: non ꝓprie quo ad tria ſubſtantialia: ſed ad quendã modũ viuẽdi p ſedẽ apłicam approbatũ. ⁊ hoc voluit glo. in ver. obedientiã. Et ille tertius ordo eſt ꝓuinentib⁹ in ꝯiugio ſꝫ ſcdm modũ viuẽdi eis datum abſtinẽt certis dieb⁹ qualibet ſeptimana a thoro: ideo nota ex predictis ꝙ nõ ꝓfitentes tria ſubſtantialia nõ dicunꝛ ꝓprie habere regulã: ſed quendã modũ viuẽdi: ⁊ per conſequẽs

Additio dñi helie

Notabilia

Vota tria ſũt de religionis ſubſtãtia.

Ordo beati Frãciſci eſt triplex.

non dicunꝛ ꝓprie regulares. Nota etiã nedũ feminis ⁊ laicis marib⁹ ꝓdicare non lꝫ: ſed nec etiã clericis qui non ſunt curati vel priuilegiati.

Glo. ſeq. dicit quid cãm dedit. deinde ſubdit de quibuſdam declaratorijs.

Cum[b] de quibuſdam mulieribus[c] beguinabus[d] vulgariter[e] nũcupatis[f] (q̃ cuz nulli promittãt obediẽtiã[g] nec ꝓprijs renũciẽt neqꝫ ꝓfiteãꝛ aliquã regulã approbatã religioſe nequaqꝫ exiſtũt: quãqꝫ habituz q̃ beguinarũ dicitꝛ deferãt: et adhereant religioſis aliq̃b⁹ ad q̃s ſpãliꝛ trahiꝛ affectio[h] carũdẽ) nobis fide digna relatione iſinuatuz extiterit ꝙ earũ alique q̃ſi pducte i mẽtis inſaniam[i] de ſumma trinitate ac diuina eſſentia diſputent[k]

b Cũ ẟ quibuſdam. Conſtitutiõi forte cauſã dedit qꝺ not. hoſt. de penitẽ. et remiſ. cum ex eo. dum eniꝫ ibi dicitꝛ ꝙ queſtores elemoſynaruz nõ hoſpitẽꝛ in locis incõgruis. dicit ibi hoſt. parcit ꝙ non dicit ꝓſtibulis: ſꝫ cauendum eſt a quaſi ꝓſtibulis ſicut ſunt hoſpicia beguinaruz quod piculoſuꝫ genus eſt mulierum nec de facili alios q̃ religioſos admittũt: a quibus omnibus modis ẽ cauẽduꝫ. xviij. q. ij diffinim⁹. ⁊ c. pniciosã. Alibi etiã no. hoſt. ꝙ a beguinis cauendũ eſt de fri. fraternitatis. poſt prin. de vi. ⁊ ho. cle. monaſte ria. alibi no. de iureiu. ⁊ ſi xp̃s. ver. angel⁹. quẽdã dixiſſe tp̃a mutata in malum ex quo cõſcientia cepit eẽ peccatum. deus nouit iuramentũ: ⁊ beguinatus religio. Dicitꝛ quedam declaratoria ſup hac ꝯſtitutione manaſſe: quã de curia habere non potuit: ⁊ a quibuſdã audiui ꝙ a curia nõ manauit. Vidi aũt duas ꝯtrarias vt puto in alemania compoſitas: quaꝝ altera videbaꝛ edita ad conſultationem ep̃i Argentineñ.

Beguinaꝝ hoſpitia ſunt q̃ſi ꝓſtibula.

c Mulierib⁹. virgines nuptas ⁊ viduas ꝯphẽdit de hoc. ff. de ṽb. ſig. mulieres in prin.

d Beguinabus. ẟ erroribus beguinaꝝ ⁊ beguardorum alemanie. j. de here. ad noſtrum.

e Vulgariter. iſpicit elocutio vulgi. ẟ. xi. pr. c. vl. ver. illas q̃qꝫ. j. de here. c. j. ẞ ſane. de tornea. c. j. de iniur. ⁊ ſi pignorationes. in pn. vj. lib. cum ſuis concor.

f Nũcupatis. hic iũge lr̃am nobis fide digna. ⁊c̃. quod ſequitur eſt interpoſitio.

Ordo lr̃e.

Glo. ſeq. remittit: ⁊ queſtionem ſoluit.

g Obedientiã. vide qꝺ ſcripſi qui cleri. vel vo. cõſuluit. ⁊ qꝺ no. in ſpe. de ſta. mo. ver. xxxvij. Et p hoc videtur ꝙ hec conſtitutio ſorores minorum que dicuntur tertij ordinis non includat: cũ ille ꝓmittant obediẽtiam ⁊ habeant regulã nõ ꝓprie quo ad tria ſubſtãtialia: ſed quendã modum viuendi p ſedẽ apłicaz approbatum qꝺ mihi ꝯſtat. ⁊ facit. j. de ſen. excõ. cum ex eo. in p̃n. Secund⁹ aũt ordo eſt ſororꝝ ſctẽ Clare q̃ profitenꝛ ſubſtantialia: ſed differunt a pmo: qꝛ habẽt ꝓpriũ in communi qꝺ non habet ordo minorum.

Sorores minorum ſunt in duplici dr̃ia.

h Affectio. ſic. xcv. diſtin. olim.

i Inſaniã. ſicut ille de quibus habetur. xxvj. q. v. epiſcopi. que ſequi ſe dicunt dianam.

k Diſputent. quod etiam maribus laicis non licet. de here. c. ij ẞ j. lib. vj. C. de ſum. tri. l. pe.

kk

⁊ ꝑdicent[a]: ac circa fidei articulos ⁊ eccleſiaſtica ſacramenta opiniones catholice fidei cõtrarias introducãt[b]: ⁊ multos ſup his decipientes ſimplices eos in errores diuerſos inducant: aliaqꝫ ꝙplura periculum animarũ parientia ſub quodã velamine ſctitatis[c] faciãt ⁊ cõmittãt. ¶ Nos taz ex his ꝙ ex alijs de ipſarum opiniõe ſiniſtra frequent' audit': eas merito ſuſpectas habentes: ſtatum earundem ſacro approbante cõcilio ꝑpetuo duximus ꝓhibendum. et a dei eccl'ia penitus abolendum[d]: eiſdẽ ⁊ alijs mulierib⁹ quibuſcũqꝫ ſub pena excõicationis: quam in contrariũ facientes incurrere volum⁹ ipſo facto[e]: iniungentes expreſſe ne ſtatum hmõi dudũ[f] forte ab ipſis aſſumptum quoquo modo ſectentur[g] vlteri⁹: vel ipſum aliqñ ten⁹ de nouo aſſumant. ¶ Predictis vero religioſis[h] per quos eedẽ mulieres in hmõi beguinagij ſtatum foueri. ⁊ ad ipm ſuſcipiẽdum iduci dicũtur: ſub ſili excõicationis pena quã eo ipſo ꝙ ſecus egerint: ſe nouerint incurſuros[i] diſtrictius inhibemus: ne mulieres aliquas predictũ ſtatũ (vt premittit') dudum aſſumptum ſectãtes aut ipſũ de nouo forſitan aſſumentes quõcunqꝫ admittunt ipſis ſup eo ſectãdo vel aſſumendo ꝑbentes vllo modo cõſilium auxiliũ: vel fauorem: nullo cõtra premiſſa priuilegio valituro. ¶ Sane per ꝑdicta ꝓhibere nequaqꝫ intendimus: quin ſi fuerint fideles aliquę mulieres que promiſſa continentia vel etiam nõ ꝓmiſſa honeſte in ſuis cõuerſantes hoſpitijs penitentiã agere voluerit. ⁊ virtutũ[k] dño in humilitatis[l] ſpũ deſeruire: hoc eiſdem liceat prout dñs ipſis inſpirabit. Idem.

¶ Primo ponẽs conſtitutionis cauſam ſtatuit hoſpitalia reformari per collatores ipſorũ: ⁊ cogi rectores eorum ad conſeruationem locorũ et ſuorum iuriũ: ⁊ ad hoſpitalitatẽ tenendam ſtatuens per locorum ordinarios ſuppleri defectum vel negligentiam collatorum etiaz circa exempta. Ioh. andre. C. ii.

Quia contingit inter=

Predicandi facultas non omnibus eſt ꝯmiſſa.

a ¶ Predicẽt. hoc non ſz mulieribus etiã ꝑlatis. ꝺ pe. ⁊ re. noua. xxiij. diſ. mulier. xxiij. q. v. mulierẽ. Nec ſz marib⁹ laicis. de heret. cũ ex iniũcto. nec clericis niſi ſint curati vel ſup hoc ꝑuilegiati. ꝫ. ea. ꝯpi. de ſepult. dudum. poſt prin. ⁊ §. hmõi. in ꝑn.

b ¶ Introducãt. qđ hereticũ eſt. de hereti. ad abolẽdã. in ꝑn.

c ¶ Sctitatis ſz ſie. Simulata equitas: duplex eſt iniqtas rõ eſt qꝛ malum facit ⁊ abutitur bono.

Simulata equitas duplex eſt iniqtas

d ¶ Abolẽdũ cõcor. lxviij. di. corepi.

e ¶ Ipſo facto ex quo papa ſibi vel alteri abſolutionẽ nõ reſeruat abſoluet ordinari⁹ de ſẽten. excõ. nuper.

f ¶ Dudũ. reſpicit ꝑterita: qꝛ illud exꝑmit: et qꝛ rõ hui⁹ antiq̃

g ¶ Sectẽtur quaſi ſequãtur vel aſſequãtur.

h ¶ Religioſis. Alios nõ ligat: vt dicã. ĩ. de ſen. excõ. c. j.

¶ Gloſa ſeq. ob iectionẽ ſoluit.

i ¶ Incurſuros. quia participãs crimi dãnato icurrit eandem penã excõicationis. ꝺ ſen. excõi. nup. ⁊. c. ſi ꝯcubine. nõ videbat' hoc exꝑmi neceſſe. ſed qꝛ vt ſcripſi in predic. decre. nup. illa pena locum nõ habet niſi duo cõcurrant: ꝙ crimini ⁊ criminoſo participet ideo fuit hic expreſſum.

k ¶ Ex verbis. ꝫ. ti. pri. c. vlti. §. viſitatores. in ſi.

¶ Glo. ſeq. de hũilitate dicit vñ dicat'. ⁊ plurib⁹ auctoritatib⁹ illã ꝯmẽdat tres ipſius gradus interſerit.

l ¶ humilitatis. ab humo dr. ⁊ vt beat⁹ Bernard⁹ dicit li. de gradibus humilitatis. humilitas eſt virt⁹ qua hõ veriſſima cognitiõe ſibi vileſcit. ⁊ poſt multa Glorioſa res eſt humilitas qua ipſa qꝫqꝫ ſupbia palliari ſe appetit ne vileſcat. fa. viij. q. j. in ſcꝑturis. l ſi. de talib⁹ dr ꝙ ſub ſpecie agni lupũ gerunt. de here. vt officiũ. lib. vi. Caſſian⁹ ponens. x. humilitatis indicia ponit illud octauũ: cũ qs ſe reliqs inferiorez nõ ſupficie pronunciat labiorum: ſed intimo cordis credit affectu Inde dicitur tres gradus hũilitatis. Prim⁹ ſubdere ſe maiori: ⁊ non ꝑferre ſe equali. fa. xxij. di. de conſtantinopolitane. in ſi. Secũdus ſubdere ſe equali nec ꝑferre ſe minori. Terti⁹ ſubdere ſe minori. fa. de pe. di. ij. c. j. Prima dr ſufficiens ⁊ neceſſaria. ſcđa abundãs tertia ſupabũdans. De humilitatis efficacia diabolus ad machariũ: vt legit' in vitis patrũ. Ieiunas inquit dum ⁊ ego nullo vnqꝫ cibo reficior. tu ſepe vigilas: me nũqꝫ ſopor oppſſit. hũilitas tua ſola me vicit. Et Ambro. dicit ꝙ humilitas ẽ clauis q̃ aperit regnum celorũ et reſerat myſteria ſcripturarũ. Et Greg. in quarta dñica de aduentu: q̃ ſine humilitate virtutes cõgregat: q̃ſi in ventũ puluerẽ portat: ⁊ vnde aliqd ferri cernit' inde deteri⁹ cecat'. ⁊ vi de. xciij. diſ. dño c. di. ꝯtra morẽ.

Hũilitatis tres ſũt gđ⁹

Humilitas celũ aperit ⁊ ſcripturas reſerat

Quia cõtingit. ¶ Diuidit' in quattuor partes: vt pꝫ in rubro. ſecũda ibi: vt aũt. tertia ibi: ꝑmiſſa. quarta ibi: ceterum. Imola. ¶ Caſ⁹. Qꝛ rectores elemoſynariarũ et leproſariarũ negligebãt curã dictorũ locorũ. ⁊ illa cura ſeu ſollicitudine poſtpoſita ⁊ bona ipſorũ locorũ nõ curabãt reuocare ad proprietatez ⁊ bona ipſorum locorũ conuertebãt in ſuos vſus qđ eſt contra intentionẽ fundatorũ: ⁊ augmentationẽ ipſorũ locorum ideo fuit pape ſupplicatũ vt ꝯciliũ dignaret' ꝓuidere qđ cõciliũ ſtatuit vt bona alienata reuocẽt. ⁊ de reditib⁹ faciãt reparationes vtiles ⁊ neceſſarias ipſis locis ⁊ nõ cõuertãt in ſuos ꝓprios vſus. Et qꝛ rectores iſti poſſent eſſe negligẽtes: ideo ſtatuit ꝯciliũ ꝙ ordinari⁹ loci eos ꝯpellat ad faciendũ inuentariũ de oĩbus bonis ſpectãtib⁹ ad iſta loca. Itẽ ꝙ ꝯpellant ipſos ad reddendũ rõnẽ quolibet anno. Itẽ ordinauit cõciliũ ꝙ illa loca non darent' clericis in titulo: ſed ꝑſonis honeſtis q̃ habent vñ poſſint reſarcire dãna ſi qua eiſdẽ locis intulerint. Item dicit ꝙ ſi in illis locis ſint pauperes tendentes ad mortẽ: lꝫ de iure cõi deberẽt recipere ſacramenta eccl'aſtica a rectore parrochialis eccleſie. c. j. de ſepul. ⁊. c. j. de cele. miſſa. in an. th ſtabit' ꝯſuetudini illius loci et ſi conſueuerint accipe ſacramenta a capellano illi⁹ elemoſynarie vel hoſpitalis tunc rectore illius eccl'e parrochialis incõſulto debet

diuiſio

Caſus ſalto d. helle

Notabilis.

eis miniſtrare ſacramēta. ¶ No. p̄mo q̄ ep̄s non pōt reditus deputatos ad locū paupeꝝ deputare ad aliū locū: immo hoc pertinet ſoli pape. Et ſic eſt caſus ptinens ad ſolū papam q̄ papa pōt alienare redit⁹ deputatos ad hoſpitalia ꝛ elemoſynarias. ¶ Not. q̄ rector hoſpital' tenetur ep̄o vel archiep̄o loci reddere rōnē d̄ male adminiſtrat̄. ¶ No. q̄ elemoſynarie q̄ nō ſūt annexe alicui eccleſie prochiali: vel q̄ ſunt ad aliqd̄ monaſteriū nō pñt alicui cōferri in titulum. ¶ Nota q̄ collator illoꝝ locorū dꝫ exigere a rectorib⁹ vt faciāt inuētariū ꝛ reddāt rōnē de reditib⁹ illoꝝ locoꝝ: alias collatio eſt nl'la: ꝛ ſic fuiſſet factū ſcio in hoſpitali ville exolduneñ. ¶ Nota iuxta glo. q̄ pauperes exiſtētes i elemoſynariis ꝛ leproſariis debēt recipe ſacramēta diuīa a rectore eccl'ie parrochialis i qua fuerit elemoſynaria niſi illud habeat cōſuetudo. vt in dicto hoſpitali ville exolduñ. eſt quidā vicarius ꝑpetu⁹ q̄ ſingulis hebdomadis tenet̄ celebrare vel celebrari facē duas miſſas tali die qua voluerit ꝛ tenet̄ audire ꝯfeſſiones pauperū exiſtentiū in domo ſeu hoſpitali: ita q̄ ſi veniret infirm⁹ ad portā volens intrare: rector non tenet̄ illū recipere niſi p̄mo fuerit cōfeſſus a ſuo curato. ꝛ eo exiſtēte in domo ſi iteꝝ petat confiteri: vicari⁹ tenet̄ illū audire: ꝯfiteri: ꝛ ſibi cōferre alia ſacramenta: ꝛ iſte vicari⁹ eſt ꝑpetu⁹: et non tenet̄ infra annū ꝓmoueri ad ſacerdotiū ſm̄ formam cle. ſ. q̄ de eccleſiis. de offi. vica. imo cū ſimplici tonſura dictā vicariam poterit tenere. ¶ Nota q̄ rectores hoſpita. nō pñt vltra victū ꝛ veſtitū fruct⁹ et reditus conuertere in ꝓprios vſus: etiā ſi fruct⁹ ſint a ſolo ſeparati. vide hic tex. iūcta glo. in. ꝟ. vſus ſuos. ¶ No. per te expoſitionem text⁹: quia multa expoſui. ſ. que videntur ſufficere pro multis dictionibus.

a ¶ Xenodochiorum. de hoc et ſequētibus nolbus ſ. e. ꝯpi. de preben. per litteras. ꝛ ibi dedi remiſſiōes.

b ¶ Cura. tꝑalium. vt innuunt ſequentia.

c ¶ Excutere. repetēdo illa in iudicio: qd̄ pñt in eccleſiaſtico: etiā ſi illi ſint laici. de fo. cōpe. cum ſit.

d ¶ Deperdi. permittunt quod ſequitur.

¶ Glo. ſeq. no. ꝓ curatis ꝛ aliis beneficiatis.

e ¶ Deformari. hec eſt ꝓbatio male adminiſtrationis. xii. q. ii. quattuor. de elec. fundamenta. ꝟ. nunqd

dum q̄ xenodochiorum[a] leproſariaꝝ elemoſynariarum ſeu hoſpitalium rectores locorum ipſorum cura[b] poſtpoſita: bona: res et iura ipſorū interdum ab occupatorum ꝛ vſurpatorum manibus excutere[c] negligūt: quinimmo ea collabi ꝛ deperdi[d] domos et edificia ruinis deformari[e] ꝑmittunt: et non attento q̄ loca ipſa ad hoc fundata et fidelium erogationibus dotata fuerunt: vt pauperes infectiq̄ꝫ lepra reciperētur inibi: et ex ꝓuentibus ſuſtentarentur illorum: id renuunt inhumaniter[f] facere ꝓuētus eoſdem in vſus ſuos[g] dānabilit̄ conuertentes: cum tamē ea que ad certuꝫ vſum largitione[h] ſunt deſtinata fidelium: ad illuꝫ debeāt nō ad aliū[i] (ſalua q̄dem ſedis ap̄lice[k] auctoritate) cōuerti[l]. ¶ Nos iniuriam ꝛ abuſum hm̄ōi deteſtantes: hoc ſacro cōcilio approbante ſancimus: vt hi ad quos id de iure[m] vel ſtatuto in ipſorum fundatione locorum appoſito[n]: aut ex cōſuetudine preſcripta legitime[o] vel priuilegio ſedis[p] apoſtolice ꝑtinet: loca ip̄a ſtudeant in predictis omnib⁹ ſalubriter reformare: ac occupata/ deperdita ꝛ alienata indebite[q] in ſtatum reduci debitum faciāt: et ad ipſarum miſerabilium perſonarum receptionem et ſuſtētationem debitā iuxta facultates[r] ꝛ ꝓuentus locoꝝ ipſorū rectores predictos cōpellere nō omittant. In quo[ſ] ſi forte cōmiſerit negligentiā[t] vel defectuꝫ: ordinariis locoꝝ iniūgimus[v]: vt etiam ſi pia loca predicta exemptiōis priuilegio munita conſiſtāt: ꝑ ſeipſos vel alios impleant omnia premiſſa et ſingula: et rectores eoſdem

lib. vi. C. de admi. tu. lex q̄. facit ꝯſtitutio. Joh. execrabilis. i. rñ. reparari aūt debent de reditib⁹ locorū que ſuperſunt: quod dic vt de eccle. edi. c. i. ꝛ. c. de his.

f ¶ Inhūanit̄. de ꝑſcꝑ. cū ex officii. poſt p̄n. d̄ cēſi. l3.

g ¶ Uſus ſuos. ſ. vltra victū ꝛ veſtitū. forte in patrimonio augēdo vel cōſeruando. facit de pig. c. iii ꝛ patꝫ q̄ iſti fructus etiā ſeparatoſ a ſolo ſuos ñ faciunt. de aliis clericis ꝛ p̄latis no. de offi. ordi. preſenti. lib. vi.

h ¶ Largitiōe in vita vl' morte

i ¶ Nō ad aliū. etiā piū ꝛ eſt huic ſi. d̄ ap. ca. iii. et ibi ꝯcor. de hoc l. i. glo. ꝛ bñ facit. ff. d̄ admi. reꝝ ad ci. ꝑti. l. i cū ꝯcor. in glo. qñq̄ꝫ tñ reb⁹ vtimur ad aliū vſū q̄ fuerint inuēte. de pcñ. d̄. quis lib. vi.

k ¶ Sedis ap̄lice. Nota ꝑ hanc lrām ſolū papā alſare poſſe vſū illorū que ꝑ fideles donata ſunt vel relicta. ꝛ addend⁹ eſt iſte caſus ad alios no. de of. leg. q̄ trāſlationem.

Donata ꝑ fideles ꝑ ſolū papā pñt alterari.

l ¶ Conuerti. Per ſollicitudinem dioceſani. eo. tit. de xenodochiis.

m ¶ De iure. vt ep̄i. in ꝑdic. ca. de xenodochiis.

n ¶ Appoſito. ꝑ dioceſanū de ꝯſenſu p̄roni. d̄ ꝯſue. cū dilect⁹. fa. xviii. q. ii. eleutheri⁹. d̄ iurep a. ꝑterea. ii.

o ¶ Legitime. Spacio. xl. āno. cū titulo: niſi ſit tanti tꝑis preſcriptio cui⁹ initii nō ſit memoria: qd̄ dic vt de preſcrip. c. i. lib. vi.

p ¶ Sedis ap̄lice. hoc dicit: q2 lꝫ ep̄i poſſint aliqua ep̄alia iura remittere vl' ꝯferre: nō tñ poſſunt a ſe correctionem ꝛ viſitationē de qua hic loq̄mur abdicare. de hoc de cenſi. cū venerabilis. de relig. do. ꝯſtitutus.

Epi an poſſint ep̄alia iura remittē.

¶ Gloſa ſequens notat.

q ¶ Indebite. ad hec recuperanda admittit̄ q̄libet de loco. qd̄ dic vt de re. eccle. non alie. ſi quis pbr̄oꝝ.

r ¶ Facultates. Quaꝝ ſemꝑ in ſumptib⁹ ꝛ ꝓcurationibus habenda eſt ratio. de vi. ꝛ ho. cle. q̄m̄. de cenſi. ſopite. cum ſuis concor.

ſ ¶ In quo. Scilicet reformando ꝛ complēdo vt dictum eſt.

t ¶ Negligētiā. hoc patebit ex facto notorio. de cēſi. romana. §. notoria. vel per aſſignationem termini ad hoc prefixi ꝛ elapſi. facit. ſ. ti. ꝓxi. c. i.

v ¶ Iniungim⁹. nō dicit ꝑmittimus. ꝑ hoc ptꝫ q̄ ordinarii ad hoc tenemur ex ꝑcepto. ꝛ facit qd̄ dixi. ſ. titu. ꝓxi. c. ii. poſt prin. ſuꝑ ver. debeant.

vtiq; nō exēptos ꝓpria: exē-
ptos vero et alios priuilegia
tos[a] aplica[b] ad id auctorita-
te cōpellāt. Contradictores
cuiuſcūq; ſtat⁹ aut cōditiōis
exiſtāt: ac ꝑbētes eiſdē circa
ꝑmiſſa cōſiliū: auxiliū: vel fa-
uorē: ꝑ cēſurā[c] eccleſiaſticaꝝ: ⁊
alijs iuris remedijs[d] ꝯpeſcē-
do: nullū tñ ꝑ hoc exceptioni
bus ſeu priuilegijs ipſis q̄ ad
alia[e] ꝑiudicium generando.

**Precipit hoſpitalia i bñfi-
ciū nō ꝯcedi niſi i duob⁹ caſi-
b⁹: ⁊ reprobat cōtrariā ꝯſue-
tudinē ſubmittēs q̄les eē de-
beant q̄b⁹ adminiſtratio ipſa
ꝯmittit̄: ⁊ de ipſoꝝ iuramen-
to inuētario ⁊ rōne reddēda
⁊ decretū apponit. Ioh.an.**

Ut aūt ꝑmiſſa propti⁹ ob-
ſeruent̄: null⁹ ex locis ipſis ſe
cularib⁹[f] clericis in bñficiū[g]
ꝯferat̄: etiā ſi de conſuetudi-
ne (quaꝫ reprobam⁹[h] penit⁹)
hoc fuerit obſeruatū. niſi i il-
loꝝ fundatione ſecus ꝯſtitu-
tū fuerit: ſeu ꝑ electionem[i] ſit
de rectore locis hmōi ꝓuidē
dū. Sed eoꝝ gubernatio vi-
ris ꝓuidis: idoneis: ⁊ boni te
ſtimonij cōmittat̄[k]: q̄ ſciāt ve
lint: ⁊ valeant[l] loca ip̄a bona
eoꝝ ac iura vtiliter regere: et
eoꝝ ꝓuentus ⁊ redit⁹ in per-
ſonaꝝ vſum miſerabiliū fide-
liter diſpenſare: et q̄s in vſus
alios bona predicta ꝯuerte-
re preſumptio veriſimilis non
exiſtat: in q̄bus ſub obteſta-
tione diuini iudicij illorū ad
quos dictoꝝ locorū commiſ-
ſio ꝑtinet conſcientias one-
ramus. Illi etiā quib⁹ dicto-
rū locorū gubernatio ſeu ad-
miniſtratio ꝯmittetur: ad in-
ſtar tutorum[m] ⁊ curatorū iu-
ramentū[n] preſtare[o] ac de lo-

a Priuilegiatos. de ꝑuile. q̄m. et. c. cum capella. eo. ti. volentes. §. in eos. lib. vj.
b Apoſtolica. ꝯcor. ſ. ea. cōpi. de ſup. negli. prela. ca. vno. ⁊ ibi concor. de hoc.
c Cenſuram. de ſbo. ſig. querenti.
d Remedijs Innocādo (ſi ex pedierit) brachium ſeculare. de offi. ordi. c. j. ⁊. c. quoniam.
e Ad alia. ſic. ſ. ti. j. c. ij.
Glo. ſeq. q̄rit de monacho. dicit q̄d iudicatur et q̄re ponit opinio. ꝯriā. ſubdit q̄d ǒ laico: ⁊ ponit hui⁹ ꝯſtōnis ꝓhibitionem.
f Secularib⁹. de religioſis dubitat̄ an hoſpitalib⁹ prefici poſſint et de leproſarijs iā vidi obtentum q̄ eis prefici poterant per illud qǒ no. Inno. de ec. edi. cū dicat. vbi dicit collegium leproſorū religioſum ⁊ licitū: ⁊ a iure approbatū ⁊ per. c. quidam x. viij. q̄ōe. iij. Archi. ibi contra dicens q̄ ip̄m. c. q̄dā / loquit̄ de triplici genere locoꝝ ⁊ ꝑſonaꝝ. Unde qǒ ibi de monachis dī nō hoſpitalia ſed martyria et monaſteria reſpicit. ſit ratio. quia q̄ monachus extra monaſterium intitule tur non eſt ꝑmiſſum: niſi ꝓpter curam alaꝝ de regula. ſup eo. vbi ergo regimē hoſpitalis caret cura: q̄ dicit religioſum illi prefici poſſe oſtendat ius expꝛeſſum. nec eſt etiam verum quod dicit Inno. collegiū leproſorum religioſum: vt ibi etiā ſcripſi. ⁊ facit quod not. de exceſ. ꝑlato. nimis. ij. in. iij. glo. De laicis aūt fatemur ꝑ predi. ca. quidā q̄ prefici poſſint etiā ſi habeat rector curā paupeꝝ vel familie extra poteſtatem clauiū. talem em̄ curā habet ⁊ pater: et dn̄s ſup familiā. Iſta ergo non impediet laicum prefici. facit de ſentē. excōi. canonica. ⁊ quod ibi dixi. Nec ſufficeret ad ꝑficiendū monachū talis cura: niſi ex poteſtate clauiuꝫ curā habeat: de hoc de offi. archi. cū ſatis. de pe. ⁊ remiſ. omnis. In prima tñ editione hui⁹ cōcilij hoc fuerat ꝓhibitū: ne laicis habentib⁹ filios vel vxorem ex qua poſſent veriſimiliter filios ꝓcreare: talia loca cō ferentur. quod poſtea fuit ſublatum.

Religioſi an poſſint hoſpitalib⁹ ꝑfici.

Leproſoꝝ collegium nō ē religioſū

g Beneficiū. cōcor. ſ. ea. compi. de preben. ꝑ litteras. ⁊ vide quod dixi in glo. vnde nec. et quod ſtatim dicam ſuper ver. cōmittatur.
h Reprobam⁹. cōcor. ſ. ea. cōpi. de eta. ⁊ qualita. vt h. qui. cū ſuis ꝯcor. Si aūt expreſſe nō reprobaſſet ꝯſuetudinē / puto q̄ duraſſet ſicut ſtatutū de quo ſeq̄tur. de conſtitu. c. j. lib. vj.
i Electionē. per ſuperiorem ꝯfirmandam.

Glo. ſeq. ponit lecturam quam dicit conſuetudine non approbari: ⁊ declarationem poſcit.
k Cōmittatur. ſi intelligitur ad temp⁹ ſcꝫ q̄diu placuerit ꝯmittenti: tūc eſſet lr̄a illa clarior. que ſcꝫ ꝓhibuit illa in beneficium cōcedi quaſi diceret beneficia ǒ ſui natura ſunt ꝑpetua. l. v. diſt. ꝑcepta. iſte vero erit tꝑalis ad inſtar tutoꝝ ⁊ curatoꝝ de q̄bus ſequit̄: ⁊ ꝑſi dentium ciuitati romane. de q̄bus de elec. fundamēta. lib. vj. vel alijs ciuitatib⁹ vel vniuerſitatib⁹: de q̄bus ſatiſ ſcripſi poſt hoſtiē. de iud. c. ſi. facit ad hoc ſ. ea. ꝯpi. ǒ ſup. negli. pla. c. vno in prin. ibi: committere. ⁊ qǒ ibi dixi cōſuetudo nō recipit hanc litteraꝫ: imo ita hodie ſicut olī ſtatuunt̄ ꝑpetui rectores i locis talib⁹. et fac̄ lr̄a regere q̄ ſeq̄tur declarāda eſſet in hoc mens huius littere.

Beneficia de ſui natura ſunt ꝑpetua.

l Ualeant. cum effectu. ſ. de cleri. non reſi. c. ij. ⁊. iij.
Gloſa ſequens ponit formam iuramenti tutorum ⁊ curatoꝝ: ⁊ quibus dentur.
m Tutoꝝ et curatoꝝ. iurant em̄ iſti facere vtilia pupillis vel adultis quib⁹ deputatur: ⁊ pretermittere inutilia ip̄oꝝ etiā res et perſonas ad commodum ⁊ vtilitatem eorum bona fide cuſtodire ⁊ ſaluare: inuentarium de rebus eorum facere: ⁊ adminiſtrationis ſue rationeꝫ tempore debito reddere cū reſiduorum reſignatione: eo ſaluo q̄ ſemper vti valeāt veritate: quod vide in ſpecu. de tuto. in. j. colum. et ꝓbatur. C. de ept. audi. l. de creationib⁹. C. de cura. fu. l. ſi. cum ſi. Tutor autē datur pupillo: curator adoleſcenti. ⁊ interdum maiori furioſo vel ꝓdigo: vel his ſimilibus datur etiam bonis et ad cauſas et lites de quibus omnibus in ſpecu. de curatore.

Tutores et curatores q̄d iurare tenent̄.

Tutor ⁊ curator q̄b⁹ dātur.

n Iuramentū. concor. j. de here. c. j. §. porro.
Glo. ſe. no. iſtos ad ſatiſdandū nō artari: ⁊ dat ſi̅ſe.
o Preſtare. Nota quia de ſatiſdatiōe nil dicit ad quam tamen tutores ⁊ curatores tenent̄: niſi ſint teſtamentarij: vel ex inq̄ſitione dati. C. de tuto. qui non ſatiſd. l. in dubium. ⁊. l. nō omnium. de curato. furio. l. ſi. inſti. ǒ ſatiſdatio. tuto. in ꝑnci. ⁊ ſic ſoli legitimi ⁊ ſine inquiſitione dati ſatiſdant. ⁊ ibi de hoc ⁊ l ſpecu. de tuto. §. ſi autē. ver. horum. cuꝫ autem iſti rectores ex inquiſitione dentur: merito ſatiſdatione non onerantur. facit. C. de epiſ. ⁊ cle. orphanotrophos. in ꝑn. niſi ꝓpter vxorem ⁊ filios ſuſpectus eſſet. xxviij. di. de ſyracuſane. ſed tali ſuſpecto cōmitti non debet. vt. ſ.

Tutorū q̄d ſatiſdare q̄dā non.

coꝛū ipſoꝝ bonis[a] inuētaria[b] cōficere: ⁊ oꝛdiarijs ſeu alijs qb⁹ ſubſunt loca hmōi vl' deputādis ab eis annis[c] ſingulis de adminiſtratione ſua teneātur reddere[d] rōnē. Qḋ ſi ſec⁹a quoq; fuerit attentatū[e] collationē, puiſionē ſeu oꝛdinationē ipſam carere decernimus omī roboꝛe firmitatis

¶ Declarat cōſtitutionē non extēdi ad hoſpitalia religioſoꝝ vel militarium oꝛdinum.

¶ Premiſſa[f] ṽo ad hoſpitalia militariū[g] oꝛdinū aut religioſoꝝ etiā alioꝝ[h] extēdi minime volum⁹: qꝛ tn̄ hoſpitaliū rectoꝛib⁹ in ſctē obediētie virtute mādam⁹: vt i illis ſcd̄m ſuoꝝ oꝛdinum inſtituta ⁊ antiquas obſeruātias prouidere pauperib⁹ ⁊ hoſpitalitatem debitā in illis tenere pcurent ad quod per ſupioꝛes coꝝ arta diſtrictione cogantur: ſtatutis aut cōſuetudinibus quibuſlibet non obſtantibus in premiſſis.

¶ Cōſeruat antiquas cōſuetudines taliū locoꝛū circa diuina officia ⁊ ſacramēta. Johan. an. ¶ Ceterum[i] noſtre intētionis exiſtit ꝙ ſi qua ſint hoſpitalia altare[k] vl' altaria ⁊ cimiterium ab antiquo habētia ⁊ preſbyteros celebrantes ⁊ ſacramenta eccleſiaſtica pauperibus miniſtrantes ſeu ſi parrochiales[l] rectores conſueuerint in illis exercere premiſſa: antiqua conſuetudo ſeruetur quo ad exercēda ⁊ miniſtranda ſpiritualia ſupradicta[m].

¶ De iurepatronatus.

¶ Clemens quintus in cōcilio Vienenſi. ¶ Si preſentatis ad eccl'ias per patronos eccleſiaſticos i qb⁹ ipſi nō ꝯſueuerunt oīa onera ſupportare nō aſſignet infra terminū cōpetentē ꝯgrua poꝛtio: diocesanus eam aſſignare debebit

V

Qḋ locū non habet quando onera ſūt per patronos ſupportāda. h. di. Jo. an. ¶ Cōſti. C. j.

---

a ¶ Bonis. mobilib⁹ ⁊ imobilib⁹. ḋ teſta. relatū. ij. ff. de ṽb. ſig.

Inuentariū et reptoriū idē.

b ¶ Inuētaria. q̄ al's reptoꝛia dr̄. ff. de admi. tuto. tutoꝛ q̄ reptoꝛiū. ⁊ ad hoc tutoꝛes ⁊ curatoꝛes tenenꝫ ff. de admi. tuto. l. tutoꝛes. ij. de cura. fu. l. fi. ⁊ foꝛmas diuerſoꝛum inuētarioꝛum vide i ſpe. de iſtru. edi. §. fi. ⁊ ṽe his ibi ṽ. ſunt etiam.

¶ Glo. ſe. ſoluit dubium rn̄dēs contrario.

c ¶ Annis ſingulis. ꝑ hāc lraꝫ vr̄ ꝙ etiā nō petitā teneaꝫ offerre al's ſi ſminus ſtatut⁹ ſi eſſꝫ. pone exēplū. ḋ. ca. ꝯpi. ḋ teſt. c. vno ſatꝫ vr̄ ſufficere ꝙ hoc facerꝫ cū reqſit⁹ eēt. ḋ iureiu. c. breui. facit qḋ no. ḋ elec. cupiētes §. ſi ṽo in. v. glo.

¶ Glo. ſequens ſignat ꝯriū. pōit opi. ⁊ ſoluit.

Hoſpitalium magiſtri paupꝫ: b⁹ rōnē reddere nō tenētur.

d ¶ Reddere rationeꝫ. §. C. ḋ epi. ⁊ cle. oꝛphanotrophos. l. fi. ⁊ auc. ḋ eccle. ti. §. pe. col. ix. vbi dr̄ tales ad rōeꝫ reddendā nō teneri. So. illḋ coꝛrectū ꝑ auc. poſterioꝛē. de ſāc. epiſco §. iconomos. coll'. ix. ita ibi ſoluit. Tu dicveri⁹ ꝑ maſſe ges non coꝛrectas: ſed loquunꝫ de rōne reddenda oꝛphanis vel paupibus ad quā iſti nō tenenꝫ. qḋ ſonat ibi tex. dicens ꝙ nō ſubiacent tutelarib⁹ vl' curatoꝛiis rōnibus §. iconomos. loquiꝫ expſſe de rōne reddēda epo ad quā tenenꝫ vt ibi. ⁊ hic. ſed hoc hic addiꝫ ꝙ ſingulis annis ad hoc teneanꝫ.

e ¶ Attentatū. ſ. qꝛ conferunꝫ in bn̄ficiū ſecularib⁹ clericis vel pſonis: non talib⁹: vt dictū eſt. ḋ.

f ¶ Premiſſa. ſ. de ſuppletione oꝛdinarioꝝ: etiaꝫ q̄ ad exēpta: ꝙ nō conferanꝫ in bn̄ficiū: de iuramēto inuentario ⁊ ratione reddenda. Jo. an.

g ¶ Militariū. vt ſcti Johis hieroſo. ſancte Marie theutonicoꝝ calaſtrenſiū ⁊ ſimilium.

h ¶ Alioꝝ. Sunt quedā religiones ſup hoſpitalitate fundate: vt cruciferoꝝ vel dato ꝙ nō ſint ad hoc fūdate: hn̄t tn̄ hoſpitalia. Jo. an.

i ¶ Ceterum. quarta pars

¶ Glo. ſeq. ponit duas hoſpitaliū ſpēs ⁊ remittit.

Hoſpitalia ḋ cui⁹ li=

k ¶ Altare. talia hoſpitalia cum eccl'ia vel altari cimiterio: vel alio iure parrochiali: vel q̄ alia ſunt ppetua ⁊ religioſa erigi non poſſunt ſine auctoꝛitate dioceſani: al's tn̄ q̄libet domū ſuā vel partē dom⁹ ad hoſpitalitatē pauperū diſponere poſſet: ſed tūc penitere poſſet: ⁊ vide qḋ dixi eo. ti. ad hoc ſuꝑ. j. glo. ⁊ quod no. hoſti. in ſum. de regu. §. j. ṽ. q̄d de ruſticis. ex quo aūt hoſpitale eſt loc⁹ religioſus: ⁊ auctoꝛitate epi deputatus: bn̄ ꝑnt talia ſibi accedere. ḋ. ea. ꝯpi. ḋ ꝑ ben. ꝑ lras.

centia ſunt erigenda.

l ¶ Parrochiales. ſ. in quoꝛū parrochijs conſtructa ſunt hoſpitalia p q̄bus facit ius cōe. de ꝑſcꝑ. ex trāſmiſſa. ḋ reſtitu. ſpo. ad deci. li. vj. ſtatur tn̄ ꝯſuetudini. Licꝫ ḡ hoſpitale ⁊ ipi⁹ familia et pauperes ibi ḋgentes ſint ḋ parrochia matricis eccl'ie: poterit tn̄ ꝑſcriberꝫ hoſpitale: ꝙ ꝑ ꝑpriuꝫ ſacerdotē illis ſpūalia miniſtrentur.

Hoſpitalia cuius parrochie ſūt

m ¶ Supradicta. cōcoꝛ. xxiij. q. j. pudenda. ḋ elec. nihil. eſt. in fi. ⁊ facit. j. de ꝑ ꝑuil. ca. j. in fi.

¶ De iurepatronat⁹. ¶ Vidim⁹ ſupra de prebēdis et dignitatibus et alijs bn̄ficijs clericoꝝ taꝫ ſeculariū q̄ religioſoꝝ: verū qꝛ nōnūq̄ in dictis beneficijs ē effectus ꝑſentationis ⁊ aliquod ius quod patronis debetur. ideo annectit rubricam de iurepatronatus

Continuatio d. helie

V

T conſtitutio. ¶ In ꝑma exoꝛdiū i quo expedictiā obſeruantie antiq̄ iuris p cōſtitutiōis cā ponit. In ſcḋa ꝯſtitutio ibi: dioceſanis q̄ tria facit. ꝑmo pouidet circa aſſignationem partis pouentuū eccl'iaꝝ faciē dam ꝑlatis vel vicarijs ipaꝝ p patronos eccl'aſticos qui non ſolent ipaꝝ onera ſupportare. Scḋo ibi: ſane circa illos patronos qui ſolent ſupportare predicta: Tertio ibi: ad que circa executionē cōſtitutionis dat poteſtatem dioceſanis ⁊ tollit obſtantia.

diuiſio

¶ Preſupponendū eſt qḋ dr̄ in ca. de monachis. de ꝑben. ⁊ digni. in anti. videlꝫ ꝙ ſi aliq̄bus religioſis vel clericis ꝯpetant eccl'ie q̄rū ad ꝑprietatē: foꝛte ex donatione capl'i vel ꝯuent⁹ facta cū conſenſu epi vel abbatis ⁊ cū cā rōnabili. ſ. p alimētis religioſoꝝ: ⁊ iſti religioſi ꝑſentāt epo clericū ſcl'arē: quē appellam⁹ vicariū ꝑpetuum vel rectoꝛē rōne cure: eps nō dꝫ iſtituere aliquē niſi ſibi ꝯſtet ꝙ ipe ꝑſentat⁹ habeat poꝛtioneꝫ ſeu pēſionem a dictis religioſis vnde decēter poſſit vi

Preſuppoſitio d. helie

nere ꝛ ſoluere iura ep̄alia ꝛ hoſpitalitatē tenere. Secūdo p̄ſupponēdū eſt illud qđ dr̄ in.c.j.co.ti.in.vj. videlicꝫ ꝙ illō.c.intelligit̄ etiā ſi monachi ſint exempti a iuriſdictiōe ep̄i: iſtud.c.venit quodāmodo executiue q̄ ponit q̄d iuris ſi patroni p̄ſātātes nolit aſſignare penſionem decē tem ipſi vicario perpetuo.

Caſus) ¶ Caſus. Fuit a nōnullis i cōcilio Vienēſi ꝓpoſitū ꝙ.c.ō monachis alleg.ꝛ.c.j.e.ti.l.vj.erat q̄ſi nulli⁹ efficacie co ꝙ non ꝓuidebat ſi religioſi nollēt aſſignare certaꝫ

Caſus) ſalus d. helie

tutio [a] q̄ ad eccleſiaꝫ aliquam quēuis etiā ad exemptorum p̄ſentationem admitti cōſuetudine nō obſtante [b] cōtraria ꝓhibet: niſi p̄ſātato de ꝓuentib⁹ euiſdē eccl'ie talis coram dioceſano portio fuerit aſſignata: vn̄ iura poſſit ep̄alia

pēſionē dictis vicarijs. vnde ↄcilliū p̄mo ꝓhibuit ep̄is vt nō iſtituerēt aliquē vicariū ad p̄ſtatiōnē religioſorū patronoꝝ niſi pu⁹ eidē vicario fuerit aſſignata certa portio. Et ſi patroni nolunt portionē illam aſſignare. tunc ep̄s debet eis p̄figere t̄minū ad aſſignādum hmōi portionē: ꝛ termino elapſo facultas aſſignandi hmōi portionē deuoluit̄ ad ip̄m in penā patroni. q̄ pena eſt iſta q2 forte ep̄s aſſignabit predium vel parteꝫ parrochie: q̄ erat mag' ꝓpicia ip̄is religioſis ꝛ dꝫ ep̄s ꝓcedere cū ſūma ↄſciētia i aſſignatiōe hmōi ita ꝙ nō inducat̄ odio: p̄ce: fauore: vl' p̄cio Sꝫ q̄rit̄ vtꝝ iſta ſint vera indiſtincte. videlꝫ ꝙ ep̄s nō dꝫ vicariuꝫ iſtituere niſi pri⁹ fuerit ſibi aſſignata portio congrua. Dicit ꝙ non eſt verū indiſtincte: q2 in aliq̄b⁹ p̄oratib⁹ ip̄i religioſi ſupportāt oīa onera: q2 ſoluunt iura ep̄alia ꝛ tenēt hoſpitalitatē. i. tractant vicariū honeſte tanq̄ hoſpitē ꝛ non tenent̄ aſſignare aliquā portionē: ſꝫ ſufficit ꝙ teneāt vicariū honeſte tā in victu q̄ i veſtitu vt

Nota'bilia. nō vituperet̄ ſacerdotale offi̅m. h.d.h.r. ¶ Collige aliqua notabilia. Primo ꝙ cū eccl'a ↄpetit ad clericos ex donatione ep̄i cū ↄſenſu capl'i. cui⁹ donationis effect⁹ eſt ꝙ oīs redit⁹ ꝛ oīa t'palia ꝑtinent ad clericos ipſi clerici tenent̄ aſſignare ↄgruā portionē ipſi vicario ꝑpetuo vn̄ poſſit viuere: iura ep̄alia ſupportare et hoſpitalitatem tenere. ¶ Nota ꝙ ſi religioſi vel clerici nolunt aſſignare ↄgruā portionē: ep̄s pōt illi aſſignare. ꝛ de hoc papa onerat conſcientiā ep̄i. ¶ Nota ꝙ ſi religioſi ſupportent onera illi⁹ eccl'ie tunc non tenent̄ aſſignare portionē ſiue penſionē ipſi vicario: ſed ſufficit ꝙ vicariū habeāt honeſte tractare. ¶ No. caſum i quo ceſſat p̄uilegium exēptiōis: ſic ꝙ religioſi. exēpti ſubſunt ep̄o. puta ſi nolint decēter tractare vicarium ꝑpetuū. ¶ No. vltimū ver. tex. ſuffragari. i. auxiliari.

¶ Glo. ſeq. remittit ꝛ exponit.

¶ ¶ conſtitutio Determinat opi. de quibus dicā ſuꝑ verbo deuoluat̄. ꝛ hic vt/ponit̄ cauſatiue. ſic de ap. vt debitus. vbi dixit.

a ¶ Cōſtitutio. Clemētis. iiij. ō p̄bē. c. j. li. vj. q̄ ſupplet ↄſtitutionē alex. e. ti. de monachis circa exēptos ꝛ conſuetudinē reprobandā: de q̄ ſequit̄.

b ¶ Non obſtāte. ↄcor. de p̄ben. extirpande.

c ¶ Habere. ꝛ reliqua incūbentia onera ſupportare vt in predictis iuribus.

d ¶ Expedit. eccl'iarū vtilitati ꝛ aīaꝝ ſaluti: vt ibi.

e ¶ Declarare. hoc facit. j. §. ſane.

f ¶ Adijcere. Adijcit circa formā inhibitionis. Itē de termino ſtatuēdo: de p̄ſentato inſtituendo: de aſſignatione poſt terminū ꝑ ordinariuꝫ facienda: ꝛ illud quod habetur in fine.

¶ Glo. ſeq. querit ꝛ ſoluit.

g ¶ Dioceſanis. Quid de inferiorib⁹ ad quos ſpectat inſtitutio: qđ eſſe pōt de offi. deleg. ſuꝑ eo. de cle. perg. c. fi. de p̄ben. referēte. ꝫ. e. ↄpi. de p̄ben. ſi de bn̄ficio. So. inſtrum ponit hec decre. ius nouū i illis non hꝫ locū: al's ſimplicit̄ dixiſſet ordinarijs. ſi. ꝫ. ea. ↄpi. de ſeq̄ſtrat. poſſeſ. c. vnico ō ſtatu reg. c. ij. ꝫ. tit. ꝑri. c. ō. poſt p̄n. j. ō p̄uile. c. j. de pe. ꝛ re. c. j. et tunc tales ↄprehenderet ō offi. ordi. ordinarij. i p̄rin. lib. vj. ꝛ qđ

ſoluere: ꝛ ſuſtētationem hr̄e [c] cōgruā ſicut expedit [d] obſeruet: ip̄aꝫ ōclarare [e] ac ei q̄dā adijcere [f] conſulta hmōi ſacri concilij approbatione prouidim⁹. ¶ Dioceſanis [g] ſub obteſtatione diuini iudicij diſtrictius inhibentes [h] ne pre-

ibi no. Nec pōt negari q̄n ſerioſe dioceſanos exp̄mat cū hoc ſit hic totiēs repetitū. nec mirū: q2 decr̄. de monachis. ꝛ decre. j. lib. vj. de p̄ben. de dioceſanis etiam exp̄ſſe loquunt̄. ſic. ꝫ. ea. ↄpi. de ſup. neg. p̄la. c. vno. de foro ↄpe. q̄uis §. volum⁹. de vi. ꝛ ho. cle. c. j. in p̄in. et qđ ibi dixi. Inferior ḡ p̄lat⁹ habens inſtituere ad dioceſanū recurret vt terminū ſtatuat ad aſſignationeꝫ facit p̄n. hui⁹. c. q̄ ſi nō fiat ꝑ inferiorē ad quē ſpectat admittet̄ inſtitutus. ꝛ per dioceſanos fiat aſſignatio ꝛ reliq̄ hic exp̄ſſa. ꝛ eſt ſi. qđ de l'ris ↄmēdaticijs ſcp̄ſi i p̄dic. decre. ſi. de cle. peg. ſuꝑ vi. glo.

¶ Glo. ſe. p̄mo dicit q̄d addit. q̄rit q̄d ſi ↄ̄ fiat. alleg. ꝙ valeat. ſc̄do ꝙ nō valeat rn̄dens ad q̄dā ↄ̄ria. ſ'tio ſoluit tenendo p̄mū ꝛ ↄ̄rijs reſpondet.

h ¶ Inhibentes. Hic addit fortiorē exp̄ſſionē ihibitionis. ſcripſerat em̄ Alexander dioceſano ꝙ ꝓuideret ꝙ nullū. ꝛc̄. Clemēs quart⁹ ſtatuerat: ꝛ mādauerat ↄſtitutionē inuiolabiliter obſeruari: hic Clemēs quint⁹ inhibet diſtricte ſub obteſtatione. ꝛc̄. Sed q̄ro q̄d ſi ↄ̄ hāc inhibitionē dioceſanus admittit p̄ſentatū aſſignatione nō facta: vr̄ ꝙ valeat de p̄ben. dilectus. j. de ↄceſ. p̄ben. ſi ſoli. in p̄n. ꝛ facit qđ no. de offi. or. romana. ad ſi. li. vj. ꝛ. e. li. de imu. ec. decꝫ. ad fi. ex q̄ non apponit̄ decretum vt ibi. et facit de deſpon. impu. ad diſſoluendū. in fi. Itē cū hec p̄ncipalit̄ fauorē ep̄i ꝛ inſtituēdi reſpiciāt. vt. ꝫ. i p̄n. p̄t ſuo renūciare fauori de regula. ad ap̄licam. C. de legib⁹. qđ fauore et facit ff. de no. ope. nūcia. l. j. §. ꝛ poſt opis. Contra de elec. ꝑ nida. lib. vj. vbi nō valet ↄfirmatio facta, illa iſtitiōe omiſſa q̄ p̄mitti debeat: ita nec hic valeat non p̄miſſa hac aſſignatōe. ad idē. eo. ti. c. fi. vbi omiſſio citatiōis viciat ↄfirmationē. Itē ↄ̄ hoc eo. ti. cū dilect⁹: vbi nō valet collatio poſt inhibitioneꝫ legati. Ad idē pre. decre. ſi ſoli. §. aut. vbi inhibitio executoris ad ↄpellendū afficit etiā ſine decreto. nā pl⁹ operat̄ expreſſa ihibitio q̄ mādatū vt ibi patet. ꝛ ſic r̄ſidet̄ ad p̄ncipium ip̄i⁹ decre. ꝛ decre. dilect⁹ in ↄ̄riū allegatas. Item nō ob. ꝙ hic non apponit̄ decretū: q2 ſufficit legiſlatoreꝫ aliq̄d ꝓhibuiſſe. ꝛc̄. C. de legibus nō dubiū. de re. iur. q̄ ↄ̄. lib. vj. cū ↄcor. Nec eſt verū ꝙ hic v'ſet̄ ſolū fauor iſtituentis ꝛ inſtituti: immo ſp̄al fauor eccl'iaꝝ et ſal⁹ aiaꝝ. vt p3 i decre. j. de p̄bē. ꝛ ſic renunciare non potuerīt. facit qđ dixi poſt Inno. ꝛ Hoſt. ꝛ ↄpo. de reſcp̄. cum dilecta. ſuꝑ. iiij. glo. Per hoc vr̄ ꝙ inſtitutio vel confirmatio nō valeat. puta ꝙ cū dioceſanus non receptat p̄tātē ↄfirmādi ab hac ↄſtitutione: ſed det ↄſtitutio iuriſdictionē habenti certū modū ſine decre. ꝙ confirmatio contra hāc ihibitionē facta valeat. et ꝙ hoc ſit de mente collige ꝑ verbū precedens, ſub obte-

Inſtitutus dioceſan⁹ p̄ſtatuꝫ a religioſis ſine cōgrue portionis aſſignatōe an valeat inſtitutio.

ſtatione ꝛc. Fateor tñ ꝙ puniend⁹ eſt faciẽs: vt in decre. ſi ſoli. cū cõcor. facit. j. de iudeis. c. vno. Ad decre. ꝓuida. rñdeo ꝙ ibi ordinarius recupat iuriſditionẽ ꝑ ↄſtitutionẽ Greg. ꝗuis. eo. ti. ſ3 modificatā. ſi ꝯ modum nõ ſeruet deficit iuriſditio. facit. ff. de trāſac. cū hi. §. ſi ꝓtor. ꝛ de eo ꝙ ſub tu. vel cu. l. magis. §. ſi es alienum. Ad decre. vlt. eo. ti. dico ꝙ ex vi decreti nõ valet ibi ↄfirmatio ꝗ alˀs valuiſſet. In decre. cū dilect⁹. et decre. ſi ſoli. ꝟ. aut erat ius alteri acq̃ſitū ꝓ ꝗ ſcribebaẜ. Lex nõ dubiu3 loq̈ẜ i his ꝗ habẽt ꝑpetuā ꝓhibitionis cām. vt not. de ſpon. duorū. tua. ꝗ hic ceſſat. nā etiā poſt iſtitutionẽ aſſignatio fieri põt vt ſequitur. ꝛ ad hoc adde qᷦ dixi. ſ. ea. cõ. ꝺ ſeq̃. poſ. c. vno. ꝟ. aqua.

a Preſentatū. i. iſtituẽdū ad regimẽ eccleſie vel curā populi

ſentatū[a] aliquẽ per quācũqȝ perſonā eccliaſticā ius[b] preſentandi ad eccliam aliqua3 habentẽ admittāt: niſi infra terminū cõpetentẽ[c] per dioceſanos ipſos preſentantib⁹ prefigendum ipſi preſentato fuerit coram[d] eis (vt ꝑſcribiẜ) cõgrua de prouentib⁹ eccliе portio aſſignata. Quā ſi forſan iſſdez preſentantes infra terminum[e] ipm aſſignare neglexerint: ne factum eorū noceat[f] preſentato: ſtatuim⁹ vt extũc[g] dioceſani debeāt preſentatū (niſi aliud canonicu3 obſiſtat) admittẽ: et in penā[h] preſentantiū ad dioceſanos ipſos ptās aſſignationis huiuſmodi deuoluaẜ[i]. Precipimus autẽ dioceſanis eiſdem ſub ipſius obteſtatione diuini iudicij: ipſorūqȝ conſcientias oneramus[k]: ꝙ moderationem[l] portionis ipius debite faciāt: nec odio[m] vel fauore: vel alˀs[n] in pluri vel minori[o] circa illam ſcienter excedāt.

Sanc[p] in prioratuum vel aliorum tam regularium ꝙ̃ ſecularium locoru3 eccleſijs in quibus religioſi vel alij ad quos eorum reditus pertinere noſcuntur: predicta conſueuerunt onera ſupportare premiſſa nullaten⁹ obſeruentur[q]: ſed onera oīa ꝗ eccleſiarum ipa3 ꝑpetuis[r] preſbyteris aut vicarijs[ſ] incũberẽt ſi dicta eis aſſignatio facta eſſet: religioſi et alij ſupradicti plene ſubire[t]: ac preſbyteros ſeu vicarios ipſos decenter[v] tractare: necnon ſuſten=

cleſiam. per decre. ſicut. de ſup. neg. pla. Sed Archi. in decre. j. de ꝑbẽ. li. vj. dicit decre. ſic loqui in defectu pñtati nõ in defectu ꝓuentuū: ꝗre dixit epm hoc caſu nõ poſſe eccliaz ordinare: ſ3 coget illos ad aſſignationẽ faciendā: hodie meli⁹ ꝓuiſum eſt ꝑ hanc litteram

Glo. ſeq. allegat duas ↄcor. ꝛ dubium ſoluit.

k Oneram⁹ Cõcor. ſ. de vo. ca. ſi. vbi ↄcor. ꝺ h⁹. ſ. ti. ꝓx. c. vi. §. vt aũt. in fi. j. de hẽti. c. j. poſt ꝑn. Et ꝑ hāc litteraz: ꝛ ea ꝗ no. de reſcrip. ſtatutū. §. aſſeſſorem lib. vj. videẜ ꝙ ꝑ pſonoſ vl' pbros nõ poſſit epo q̃ſtio referri et ꝙ ſi appellarẽt patroni dicẽtes ꝙ exceſſit vel pbr̃ dicens ꝙ portio non ſufficit epo nõ deferret. Fateor tñ ꝙ ſuꝑior ad quẽ appellatū eſt emẽdaret qᷦ male factu3 eẽt. ſ. de ap. paſtoralis. in ꝑn. Idẽ puto cū ante lapſu3 termini eſt ↄtentio inter patronos ꝗ dicũt portionem antiquā vel auctā ꝑ ipſos ſufficere ꝛ epm hoc negantem.

b Ius preſentandi. non nudū: ſed vnā cū dñio tẽporalium. vt. j. §. ſanc. Alˀs non fieret aſſignatio iſta: q2 rector totum haberet. ſuper quo vide qᷦ ſcripſi. de ꝓben. de monachis. ſuper fi. vlti. glo.

c Cõpetentem. de elec. c. j. de appel. cum ſit.

d Corā. vide quod ſuper hac dictiõe not. de elec. vt circa. lib. vj.

e Terminū ipm. a dioceſano ſtatutum.

f Noceat. facit de elec. publicato. ꝛ ad ea que ibi ſcripſi. in. x. q.

g Extũc. i. lapſo termio: ꝛ extremū tpˀs deſignat. ff. de condi. ꝛ demon. l. iiij. in fi. — Extũc extremū tẽpus deſignat.

Glo. ſeq. ponderat litterā per id queſtionẽ ſoluens ſecundo querit ꝛ ſoluit.

h Et in penā. non dicit ꝛ poſtea in penam: nec. ſ. ꝓxi. dixit pu⁹ debeāt ꝑ qᷦ dico ꝙ dũmodo lapſus ſit termin⁹ nõ attẽto ordine hui⁹ lr̃e ſicut aſſignatio patronoꝝ ꝓcedit inſtitutionẽ ſic ꝛ dioceſani prius poterunt aſſignare: ꝛ poſtmodū inſtituere faciant no. de reſcrip. cū dilecta. in. iij. glo. ꝛ ſic illud extunc qᷦ ꝓcedit determinat ꝟbū debeāt: et ꝟbū deuoluaẜ. Sed in quo eſt hic pena: cū nihil videaẜ referre an ꝑ ipſos an ꝑ epm hoc fiat ex quo mod⁹ nõ excediẜ? Sol. aſſignabit forte epo tale prediū qᷦ ſibi tenere voluiſſent. ꝑditio ergo electiõis eſt hic pena. fa. de ꝓben. ſi plurib⁹. in fi. lib. vj. ff. de leg. ij. ſtatuliber. §. ſtichū. et eſt ſi. de ſup. neg. pre. c. vno. ca. compi.

Glo. ſeq. ponit duas opiniones hic deciſas.

i Deuoluaẜ. Tan. Gof. Inno. ꝛ Hoſt. dicebāt. de preben. de monachis. ꝙ ſi monachi aſſignare nollẽt hanc portionem: epo lapſis ſex menſib⁹ ordinaret ec=

l Moderationẽ. i. moderatā taxationẽ. hoc dico q2 moderatiõis verbū diminutionẽ ſapit. de ꝟb. ſig. ca. fi. ꝛ eſt huic ſi. de elec. cupientes. poſt ꝑn. lib. vj. — Moderatio ſapit diminutionem.

m Odio vel fauore. pñtati vel preſentantium.

n Uel alˀs. puta premio vel timore. xj. q. iij. q̃tuor de re iudi. cum eterni. lib. vj. j. de here. c. j.

o Uel minori. concor. de offi. cuſto. c. j. et quod ibi no. in. iij. glo.

p Sanc. hic declarat ꝓdicta oīa. vt. j. dicam.

Glo. ſeq. rõnem reddit. infert. ſed tenet ↄtrarium.

q Obſeruenẜ. ex quo eñi pñtati ꝛ iſtituti nõ ſuſtinent onera ſed ꝓcurationẽ cathedraticū: ꝛ alia iura epalia ꝛ hoſpitalitatis onera: ꝛ his ſilia ſubeunt patroni non fiet aſſignatio predicta etiam pro ſuſtẽtatiõe rectoris vt ſequitur. Si ergo aliqua onera puta procurationum ſubeãt patroni: reliqua ſubit pbr̃: videtur ꝙ aſſignatio fieri debeat ſufficiens ꝓ his oneribus tantum que ſubit preſbyter. facit de ꝑſcrip. ac cedentes. de ſta. mona. in ſingulis. de deci. tua. ij. puto enim hoc eſſe de mente horum iuriū ꝙ aut omnia ſubeunt patroni: aut omnia pbr̃. facit de ↄſecra. di. ij. comperimus. ff. de admi. tu. cū queritur. Nam particularis exactio multa habet incõmoda. ff. fami. herciſ. l. plane. facit. ff. de exer. ac. l. ij. j. de cenſi. cū inſtantia. ꝛ hoc ꝓbat ſequens littera. — Exactio particularis multa h3 icõmoda.

r Perpetuis. de capel. mona. c. vno. lib. vj.

ſ Uicarijs. repete ꝑpetuis. de offi. vica. ad hec.

t Subire. teneatur quod ſequitur.

v Decẽter. hoc reſpicit honeſtatẽ. de vo. magne.

honeſte ergo locabunt i ſede.de exceſ.pla.c.j. de ma. ⁊ obe.ſolute. ⁊ honorabit in eis ſacerdotale officiū.de here.cum ex iniuncto.ꝟ.licet.xcv.diſt.eſto.

a ❡ Preſtare. Hic ptʒ ꝙ etiam pro ſuſtentatione rectoris non fiet aſſignatio.

b ❡ Sufficiētez. vide qđ no. xrj.q.j.ca.j. đ reſcrip.cuʒ adeo.i glo.ij.

c ❡ Ad obſeruationē.non poterunt ꝰ tollere vł minuere portionē p epm aſſignatam. facit đ p̄ben. auaricie.

d ❡ Alio.ſ. cū rector vł vicari⁹ ſuſtinet onera: ⁊ infra tp̄s p dioceſanū ſtatutū aſſignatio p patronos facta nō fuit.

tationē eis p̄ſtare[a] ſufficientem[b] et ꝯgruā teneant. Ad q̄ oia integraliter adimplēda: ⁊ nichilomin⁹ ad obſeruationē[c] debitā aſſignatiōis p dioceſanū in caſu alio[d] (vt p̄mittit) faciende: religioſos p̄dictos ⁊ alios quoſlibet a dioceſanis eiſdem eccl'iaſtica volum⁹ cēſura cōpelli: nō obſtā

e ❡ Conſuetudinib⁹.concor. vide. ſ. ea.compila.de eta. ⁊ quali. vt hi qui.ad ſi.

f ❡ Premiſſa.in alijs,ergo non leduntꝰ p̄uilegia. ſic ſ.titu.j.c.vlti.ver.nullo.

diuiſio **P**Lures. ❡ Se ſummat tria dicēs. Secūda ibi: ⁊ vt facilius. Tertia ibi: quibus.

Caſus in alis d.helie ❡ Caſus. Frater me⁹ ⁊ ego habebam⁹ ius p̄ronatus in aliq̄ eccl'ia: volum⁹ p̄ntare pſonā idoneā. certū eſt ꝙ ſi patroni diſſentiāt: tunc p̄ntat⁹ a maiori pte dʒ inſtitui.c.qm̄.eo.in an. Sʒ q̄rit vtrū filij fratris mei habebūt q̄libet ſuā vocē: vel vtrū ipſi ſimul habeāt vnā vocē? Dicit ꝙ ſolū habēt vnā vocē. qꝛ ius p̄ronat⁹ cōpetit p ſtirpes nō p capita. Sed q̄rit vtrū poſſum⁹ cōuenire inter nos vt p̄ſentem⁹ epō aliquē clericū alternis vicib⁹? Dicit ꝙ ſic. vt facili⁹ ꝓuideat eccl'ijs. Sed vtrū laic⁹ poſſit p̄ntare tres clericos ſub cōditione vt epꝰ eligat quē voluerit? dicit ꝙ ſic. qꝛ pōt laic⁹ p̄ron⁹

Notabilia. variare: ſec⁹ ſi eſſet patron⁹ cleric⁹. ❡ Colligo aliqua notabilia. Primo ꝙ plures heredes n̄ h̄nt niſi vnā vocē qꝛ ſi defunct⁹ viueret.ipſe non haberet niſi vnā vocē. ❡ Nota. ꝙ p̄roni poſſent ꝯuenire inter ſe vt p̄ſentent alternatis vicib⁹. ❡ No. ꝙ patroni pluriū eccleſiarū inter ſe p̄nt illa iura diuidere: vt.ſ. vnus ſit patron⁹ i vna: alt⁹ in alia.lʒ ſit ſec⁹ in patronatu libertoꝝ. talis

P̄ronat⁹ libertoꝝ et eccl'iaꝝ dr̄nt. eñi patronat⁹ inter patrōnos diuidi nō pōt: lʒ alimentoꝝ preſtationes diuidere poſſint.ff.fami.hercíſ.l.q̄dā. Et p̄mo ideo: qꝛ forti⁹ eſt ius patronat⁹ libertoꝝ q̄ȝ eccl'iaꝝ. vñ illud nō alienatꝰ: iſtud aūt ſic. Itē illud tranſit in ſuos etiā nō heredes. vt.ff. de iure patro.l. filij. iſtud non. Hoc vult glo.in.ꝟ.libere.

❡ Glo.ſe.p̄mo dicit qđ prima ps determinet recitās duas opi.contrarias: ⁊ tertiā mediā quā impugnat. ſcđo ꝓ opi.reprobata inducit tres eq̄tates ⁊ tria ſil'ia et vnā decre. ⁊ intricationem q̄ inſurgit ex opi. hic approbata quam explicat.tertio ſubdit dictū Gof.quarto inducit ꝓ opi.approbata duo iura ⁊ equitatem ꝓpter quam indicat qđ videretur faciendum.

Iuſpatronatus trāſit ad heredes in ſtirpes g ❡ Plures. Prima ps determinat no.xvj.q.vj. piementis.plent⁹.e.q.ſi plures. ⁊ eo.tit.c.j. p que ptʒ hic reprobari opinionē: que placere videbatꝰ Ala. Hug. Lau. Iohā. Tan. Vin. Ber. ⁊ Gof. q̄ michi etiā placebat. Et approbatꝰ opi. Inno. ⁊ Hoſti. dicētiū in p̄d.c.j. ꝙ in iure patronat⁹ ſucceſſio fit p ſtirpes nō p capita cum hoc eſſe debeat in linea deſcendēti. iſtit. de here. que ab inte. defe. §. ⁊ qꝛ placuit. vt ſic plures vni ſuccedentes loco vnius habeantꝰ.ff.de conditio. ⁊ demō. cū fundus. ⁊ dicebat Inno. hanc equitatē p̄ferendā ſubtilitati ꝯtrarie.ff.ad.l.aq̄. ita vulnerat⁹ in ſi.ff.de inſti.l.j. his cōcor. Gof. beneuēta. in libello ſuo. eo.ti. §.nunc de vlt. Primi ʒ. Ad qđ idducebat Vincē. ꝙ patroni veniūt ad ſucceſſiōez liberti p capita nō p ſtirpes. inſti. de ſucceſ.liber. §.ſʒ nr̄a.ał's incipit: multis. facit ad h⁹ qꝛ ſtipulationes indiuidue nō diuiduntꝰ inter heredes.ff. đ ꝟ. obli.l.ij. et.l.eadē §.cato. et.l. ſtipulatiōes nō diuidūtur. Archid.i p̄di.ca. ſi plures/ꝯcordare voluit opiniones dicens opi. Inno. eſſe verā in his q̄ ex diuerſis cauſis ſunt p̄roni: et ita ponebat Gof. vt ſi vn⁹ ex fūdo: alter ex dote. Oēs eñi ex altero deſcēdētes loco vni⁹ habentꝰ. qm̄ ꝟo vnicus fuit p̄ron⁹ tunc locum habeat opinio ꝯtra: vt ſic inſpiciam⁹ initiū. Sed lʒ hoc aliquantulū mulceat aures: cū nec videtꝰ hec decre. obſtare q̄ ponit plures patronos ⁊ vnū ex plurib⁹ non vnū ſolū: tñ nō video rōnem q̄re aliud i duob⁹ patronis ex diuerſa cā q̄ȝ ex eadem: vt ſi duo dederint dotē. Itē nec video q̄re magis inſpiciamus ſtirpem primo gradu q̄ȝ ſcđo vel vlteriorib⁹. Cū igitꝰ in hoc oēs cōcordent ꝙ hoc ius eſt ſimplex et indiuiſibile. Item ꝯcordent ꝙ in heredes ⁊ in equalibus partib⁹ equaliter tranſit: licet forſan vt dicebat Inno. pinguior ſit vox illi⁹ qui plus habet in hereditate. Item cum omnes cōcordent eum qui aliquid in dote poſuit ita patronū eſſe ſicut eū qui plus poſuit: et de omnibus his ſcripſi.eo.tit.ca.j. Michi placebat opinio hic reprobata: que licet in parte haberet ꝯtrariam equitatem: tñ expediens michi videbatur eccleſijs: vt ſicut patronis per capita debetur ius ꝓceſſionis: ius alimentorū: ⁊ ius defenſionis: ita per capita debeatur ius p̄ſentationis.ſ. vt quot ſunt capita patronoꝝ tot ſint ſuffragia vocum ⁊ non plura. Ad hoc facit eo.tit.ca.iij. quod loquitur etiam de heredibus fundatoꝝ in plurali: et tamen dicit preficiendum illum qui plurimorū approbatur aſſenſu. Et nō plura dixit: vt ſcʒ. ſi patronus ſit heres compatroni: ſolum vnam vocē habeat: cuius contrarium innuit hec littera: vt ſcilicet ſi ſit de heredibus trium patronorum: in tribus vocibus partem habeat: vel ſi ſol⁹ eſſet heres trium habeat tres voces. facit de re iudica. cum olim. Et ex opiñ. hic approbata timeo ꝙ naſcētur inextricabiles queſtiones. Pone ꝙ A. patron⁹ cui⁹ heredes haberi debent pro vna voce: habuit tres filios quorum primus B. nomine habuit duos filios. ſecūdus C. nomine habuit quattuor. Terti⁹ D. nomine habuit ſex: quo iure iſti omnes habent vnam vocem: eo iure habent duo filij B. tertiam illius vocis quattuor filij C. aliā tertiam: ſex filij D. aliam tertiam. ſi ergo ad aperiendū intellectum dicēdorum: hanc vocem reducamus ad vnum as.l.ad.xij. vncias. ⁊ faciamus ꝙ quelibet vncia in voce ſit bonoñ. groſſus: ⁊ q̄libet groſſus valeat duodecim bonoñ. paruos. quelibet ſtirps habebit q̄ttuor vncias. qđ erit ergo ſi vnus ex duobus: tres ex quattuor: duo ex ſex preſentant ti

P̄rono⁹ q̄ iura debentꝰ

Iuſpatronatus qđ nō eſt inextricabiles ꝓducere pōt ex heredū multitudine ad q̄s tranſit.

tib⁹ exēptionib⁹ aut alijs quibuſlibʒ priuilegijs: ꝯſuetudinib⁹[e] vel ſtatutꝭ: q̄ circa p̄miſſa[f] vel eorum aliqđ religioſis ipſis aut alijs i nullo volum⁹ ſuffragari. Idem. ❡ In plures heredes vni⁹ ex plurib⁹ p̄ronis trāſit iuſpatronat⁹ in ſtirpes. h. d. Ioh. an. (Capitulum.ii.

PLures[g]

cium: ⁊ reliq̄.ſ.vnꝰ ex duobꝰ. vnꝰ ex quattuor: ⁊ quattuor ⁊ ſex p̄ſntant ſeu de numero perſonarū ptz.de vncijs etiā ptz.q̄ p̄ſntatores tn̄ h̄abēt ſex vncias et q̄ttuor denarios.p̄ſntatores ſeq̄ h̄nt q̄nq̄ vncias et octo denarios ſed explica ſtirpē. Itē deſcendēdo ad tertiū gradu3 ſi vnus ex illis duobus filijs B. habeat vnum ſolum filiu3 q̄ clericꝰ eſt alter octo: q̄ru3 duo etiā ſūt clerici: ille ſolꝰ habebit duas vncias: ⁊ illi octo diuidēt alias duas: ⁊ ſic quilibet ex illis octo habebit tres denarios. Itē ſi q̄libet ex quattuor filijs C. ſi habuit filios: p̄mꝰ q̄ttuor: quorū vnus clericꝰ.ſcd̄s tres.quorū duo clerici.tertiꝰ duos clericos: q̄rtus vnū: q̄ttuor filij p̄mi h̄n̄t vnciā: ⁊ ſic q̄libet tres denarios: tres filij ſecundi vnciā: et ſic q̄libet q̄ttuor denarios duo filij tertij vnciā aliā et ſic q̄libet ſex denarios ⁊ ſolꝰ filius q̄rti h̄3 integrā vnciā. Itē ſi ex tertia ſtirpe.ſ.ex ſex filijs D.q̄libet h̄3 filios. Pone q̄libet ex tribꝰ duos ⁊ ſic ſex quorū vnꝰ ſolus eſt clericꝰ: ⁊ q̄libet ex alijs tribus q̄ttuor ⁊ ſic duodecim: quorū octo ſunt clerici. quilibet ex parentibꝰ habebit octo denarios: q̄libet ḡ ex duobus filijs primorū triū habebit q̄ttuor denarios: et q̄libet ex quattuor filijs ſecundorū triū h̄ebit duos denarios. Habemꝰ ḡ ſcd̄m in p̄dicta trigintaſeptē ꝓnepotes ex duodecim nepotibus natis ex tribꝰ filijs patroni. Finge q̄ vacat eccleſia.et iſti trigintaſeptem diſcordāt: viginti laici ex eis p̄ſentāt vnū.decē et ſeptē q̄s dixi clericos aliū. tu qui dicis ꝑ ſtirpes deberi voces patronorū extrica michi caſum iſtū.q̄ iure etem̄ pōderās ſtirpē in p̄mo gradu eo iure ⁊ in vlterioribꝰ.vt predixi in vncijs b̄n pōt explicari: q̄ pars clericorū h̄3 ſex vncias et vnum denariū: ꝑs laicorū ſex vncias minus vno denario. Adhuc fortior intricatio: vbi ponis alium compatronum habuiſſe totidem deſcendentes quorū aliqui cōcordant cū clericis p̄dictis: alij cum laicis. Et ſcias q̄ ſi in p̄dicto computo fuiſſem vltra ternarium vſus īpari numero.vt.v.vij.vel.ix.adhuc fortior eēt itricatio. Itē ſi eſt intricatio tanta in ꝓnepotibꝰ: q̄to amplior in filijs ꝓnepotum vel vlterioribꝰ: quod eſt dicere ſi hec intricatio eſt in tertio gradu: quāto maior l quarto/ quinto ⁊ vlterioribꝰ. Itē ſi intricatio eſt in caſu ſic explicite ⁊ certitudinaliter poſito q̄to maior in eo ꝑ ꝓbationes certificando. Pro tanto terreor de hac approbatione: nec ſic terreor de eo quod ſcripſi poſt Innocen.⁊ Hoſtien.de elec.ſcriptum.ſuper verbo ꝓpoſiti.vbi dico q̄ prelatus poſſit habere tertiā electionis: capitulum tertiā: clerus tertiā: q̄ fateor vt ibi ſcripſi q̄ poſſit eſſe intricatio in calculo: nō tamen tanta vt hic et hoc ꝓpter ſucceſſiuas ſtirpes. Dicebat ḡ Hoſ. eo.tit.c.j.q̄ conſuetudo per quam in quibuſdā partibus vt neapoli iuſpatronatus diuiditur per vncias poſſit excuſari vt fiat diuiſio non reſpectu iuriſpa.q̄d eſt indiuiſibile: ſed reſpectu portionū ſcd̄m quas heredes ſucceſſerunt patrono vni vel pluribus ⁊ nō reſpectu portionū quas contulerunt edificando vel dotando: ⁊ poteſt eſſe vtilitas harum diuiſionum: vt eccleſia in alendo et in honoribus magis teneatur et a quo plus receperit: ſ3 actus preſentandi communis ſit omnibus. Poſſet etia3 circa gratificationem (que aliquando facienda eſt.eodem titu.cum autem.) vox illius preferri qui plus contulit: ⁊ hoc dictū mihi placebat. Sed vt dixi opi.hic approbata: ꝓ qua facit de

Iuſpatronatus ꝑ vncias neapoli diuiditur.

ab vno[a] ex patronis[b] eccleſie relicti[c] heredes[d] vocem dumtaxat vnius habebūt in p̄ſentatione rectoris[e]. ¶ Et (vt[f] facilius[g] ꝓuideatur eccleſijs) non incōueniens reputamus: p̄ronos[h] ipos inter ſe poſſe libere[i] cōuenire de rectore ab

ref.paſtoralis.in p̄n.de teſti.licet ex quadam.ibi non vtiq3 vno ⁊c̄.in tāto habet equitatem: q̄ abſurdum erat patronum inſtituendo decē heredes: forſan ad hunc finem vt defraudare poſſet compatronu3 actu preſentandi: quod eſſet ſi iſti haberent decē voces: et ille vnā: ⁊ q̄ hoc ita poſſet cōtingere in ſcd̄o gradu tertio ⁊ vlterioribus ſicut i p̄mo nō videtur habere rationē opi. Archi. Et ꝓpter hanc fraudē vel iniq̄tatē multotiēs cogitauerā q̄ bonū eſſet ſtatuere q̄ extantibꝰ deſcendētibꝰ heredibus ſanguinis ex aliquo patronorū: ius iſtud non poſſet trāſmitti in extraneos. In heredes ħo ſanguinis trāſiret per capita etiam quo ad actum preſentationis: ⁊ tunc non ↄqueratr̄ patronꝰ de cōpatrono ſed de deo creante.ſi plures deſcendētes p̄buit cōpatrono q̄ ſibi. Deficientibꝰ vero cōpatronis: tunc patronus deſcendētes non habēs poſſet trāſmittere in extraneos: q̄bus etiā ſuccederent ſoli deſcendētes ſanguinis ⁊ per capita. Et forſan nō eſſet abſurdum ſtatuere q̄ nullo caſu in extraneos.i.nō deſcēdētes poſſet tranſmitti: vt ſic facilius liberarentur eccleſie ab hoc iure. facit de deci. ꝓhibemus.⁊.c.ſi.

Plures quotcūq3. cum ſit eadem ratio: ſed ad minꝰ duos ↄprehēdit.de reg.iur.pluralis.lib.vj.cū ↄcor.⁊ dic plures etiam ſingulares. in collegiatis em̄ minꝰ eſt dubium.de his que fi.a p̄la.c.ea noſcitur.

a ¶ Ab vno.ergo ſecus ſi plures a pluribꝰ/vel vnꝰ a pluribus vt dixi in magna glo.

b ¶ Patronis eccl'ie.habemꝰ patronos libertorū: ⁊ patronos cauſarū.de q̄bus dixi eo.ti. ſuper rubri. — P̄roni ſūt triplices.

¶ Glo.ſeq.dubium ſoluit.

c ¶ Relicti. L3 verbū relicti ad viui tabulas nō ptineat.ff.de tab.exhi.l.j.ad fi.fa. de fo. cōpe. ↄqueſtus idē tñ puto ſi inter viuos trāſferat vendēdo pluribꝰ vniuerſitatē. vel ꝑmutando cū pluribus: vel pluribꝰ donādo q̄ ſunt modi tranſferendi. vt no.eo.ti.cū ſeculum. donationē tñ non poſſet facere priuatis ſine cōſenſu ep̄i: vt plene ſcripſi.eo.ti.illud. — Iuſpatronatus mltiplicitē trāſfertur.

d ¶ Heredes.ſui vel extranei: cum nō diſtiguat.de hoc.xvi.q.vij.ↄſiderandū.⁊ dixi eo.ti.cum ſeculum.

e ¶ Rectoris.et clerici cū eadē ſit rō: ē tñ i hoc opio an p̄ronꝰ p̄ſītet clericū: tene tñ q̄d no.eo.ti. poſtulaſti

¶ Glo.ſeq.docet de tribꝰ opi.primam approbatam ⁊ duas alias reprobatas.

f ¶ Et vt.circa hunc.ħ.erat triplex opi. P̄ria q̄ hoc fieri poſſet. Scd̄a q̄ nō poſſet. Tertia q̄ poſſet de auctoritate ep̄i al's non hic reprobat̄ ſecunda quā tenebat Inno.eo.tit.ca.j.⁊ tertia quam ipſe idem tenebat eo.tit.querimoniā.⁊ approbat primā quam tenebat Ber.eo.ti.c.j.in fi.j.glo.⁊ apertius ibi Tan.q̄d placebat Vincen. Phi.et Hoſ.inducebant.l.quotiēs.ff. de vſufru.⁊.ff.de ſer.l.via.i fi.ad idem.ff.cōi di.l.cōi diuidundo.§.cum de vſufructu.

g ¶ Facilius. Optarem hanc rationē pōderatam fuiſſe.ſ.pri.reſponſo.

h ¶ Patronos. Oēs.facit q̄d no. de elect. q̄ ꝓpter ħ.vel ſaltē.al's in re cōi ⁊c̄.de reg.iur.in re cōi.lib.vj.

¶ Glo.ſeq.dupliciter litterā exponit ⁊ contrariū ſoluit.ſcd̄o ſoluit queſtionē. contra ſolu.alleg.tria iura quibus reſpondet: ⁊ ſolutionem iuſtificat.

i ¶ Libere.i.ſine ſuperioris auctē. ſic ꝓbat q̄d no. Innocen.in decret.querimoniā. Item dic libere etiā

ſi nō vacet eccl'ia. facit de dona. ꝯſult atlōib⁹. §. ea. cō pila. de reb. ec. nō alie. ſi vna. hoc ꝓbat plur ale alternis vicib⁹: certū eſt eñ ꝙ vna voce nō ꝯcurrit duplex vacatio nō ob. de ꝯceſ. ꝑben. c. ſi. qꝛ illud fiebat i fra dem vacature: hoc autem fit ad tollendā diſcordiā ⁊ ad faciliorem ꝓuiſionē eccleſie. Et eadem ratione videret̃ pſonos plurium eccleſiaꝝ poſſe inter ſe diuidē. ſcȝ vt vn⁹ ſit patronus i vna ⁊ ali⁹ i alia: vt no. Uincen. eo. tit. c. j. et ca. ex iſinuatione. Sȝ cōtra. ff. faml. hercīſ. l. q̄s dā. ff. ꝺ ali. le. l. iij. ff. de iu. pa. l. ſi. ꝑ que ptȝ patronatū libertorum iter patronos diuidi non poſſe/lȝ alimentoꝝ pſtatiōes diuidē poſſint. Sed dici poſſet

Pſoni pluriū eccl'aꝝ pñt int̃ ſe facē ꝙ vn⁹ ſit pronus in vna et alius i alia.

eis alternis[a] vicibus preſentando. ¶ Quibus[b] etiam ex eadem[c] cā pmittim⁹[d] vt plures[e] ad vacantē eccl'iam poſſint eo modo preſentare[f] pſonas[g]. ꝙ vna ex eis eligi p epiſcopum[h] valeat et admitti.

¶ De cēſibus exactionibus ⁊ procurationibus.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienen̄.

¶ Religioſi ſubire tenentur onera q̄ incūbebant eccl'ijs p eos ante hoc ꝯciliū acq̄ſitis: niſi priuilegio exēptione vel alia iuſta cā iuuentur: q̄ priuilegia vel exēptiōes nō iuuāt in eccl'ijs poſt conciliū acqſi

ꝙ fortius eſt iuſpat. libertoꝝ q̄ȝ eccleſiaꝝ: vñ illud nō alienat̃: iſtud ſic. illud tranſit in ſuos etiam nō heredes. ff. de iurepat. filij. ff. de libe. leg. aurelio. §. caius. iſtud non vt ſcripſi poſt Innocē. eo. tit. cum ſeculum. Item vt ibi no. permutatur patronat⁹ cum patronatu quare ergo pars patronatus vni⁹ eccleſie cū parte quā habet compatronus in alia nō poterit permutari: vt qꝺ iurſ de toto ⁊c̄. ꝺ offi. deleg. paſtoralis. §. j. ff. de rei ven. que de tota.

Collationes qñq; fiunt ꝑ vices.

a ¶ Alternis vicib⁹. i. ꝙ vn⁹ pma vice q̄ occurret vacatio: alter ſcꝺa: alter tertia. has etiaȝ viciſſitudines qñq; ſeruant ſingulares pſone collegioꝝ in collatiōibus ſpectantibus ad collegia. de ꝑben. c. vlt. lib. vj.

b ¶ Quibus etiā. Tertiū dictum iducēs ius nouū ⁊ equiſſimū qꝺ intelligo de laicis: vt. j. dicam.

c ¶ Ex eadem cā. Facilioris ꝓuiſionis eccleſiarū.

d ¶ Permittim⁹. Olim ꝯ nō licebat. bñ eñ poterat laicus pñtato vno alium pñtare. eo. ti. qꝺ aūt. et. c. cū aūtē. ⁊ potior erat conditio inſtituti ab epo: vt ibi. videbat̃ tñ epo primo teneri qꝺ intellige vt dixi eo. tit. paſtoralis. Si ergo licebat ſic ſucceſſiue accumulare honeſtum eſt vt liceat etiam ſic preſentare.

e ¶ Plures. Quotcūq; vt dixi in pn. c.

f ¶ Preſentare. Simul vel ſucceſſiue. licet eñ cum olim laic⁹ preſentabat ſcꝺm daretur optio epiſcopo ipſe tamen laicus inſtabat ꝓ ſecundo. modo vero poteſt relinquere hoc epiſcopi optioni. Et ſic not. ꝙ licȝ electiōes nō poſſint fieri alternatiue. ꝺ elec. c. ij. li. vi. preſentationes ſic: vt hic. qꝺ de laicis intelligo vel clericis preſentantibus ex patrimonio: in quib⁹ locum habebat quod. ſ. dixi.

Electōnes nō pñt alternatiue fieri

g ¶ Perſonas. Etiam in minorib⁹ conſtitutas. qꝺ dic vt de inſti. c. ij. lib. vj. Io. an.

h ¶ Per epm. vel aliū inſtituentē. cū eadē ſit ratio.

Continuatio ꝺ. helic

¶ De cenſib⁹ exactionib⁹ ⁊ ꝓcurationibus. ¶ Uiſum eſt. ſ. de iurepatro. veꝝ qꝛ patron⁹ aliqñ i fundatiōe ⁊ etiam dotatione retinet aliquem cēſum auctē epi ⁊ aliās ꝓcuratiōes ſeu comeſſationes: iꝺ annectit rub.

Cum ſit. ¶ Due ſunt partes. quia pmo ratione premiſſa ponit ſtatutū ſuum cū exceptione. Secundo exceptionē limitat et declarat ibi: priuilegia. Imola.

diuiſio

¶ Caſus. Papa alicui loco religioſo eccleſiam Picta. vel i alio Bituricē. dioc. donauit vl' forte ipſe epo cū ꝯſenſu ſui capl'i: a q̄ eccl'ia epo cōſueuerat ſ̄ſe iura epalia. puta exigere ꝓcuratōeȝ rōne viſitatōis. q̄rit̃ vtrū ꝑ iſtaȝ donatiōeȝ eccl'a ſit exēpta ab oībus oneribꝰ ⁊ iurib⁹ epalib⁹ vel vtrū religioſi illa onera teneāt̃ ſoluere: dicit clemens ꝙ tenent̃ ſupportar̃ hmōi onera niſi velint aſſignar̃ ꝯgruā pēſionē vicario vt poſſit illa onera ſupportare: ⁊ hoc veꝝ niſi iuuarent̃ ꝑuilegio exēptiōis vel alia cā legitima. tñ ꝑuilegium vel exceptio (ſi q̄ ꝯpetat) nō ꝓficit in eccl'ijs poſt ꝯciliū acq̄rendis.

Caſus ꝺ. helie

rēdis. h. ꝺ. Io. an. Capl'm. i.

Cum ſit nature[i] conſonū illos non recuſare onera q̄ rerū commoda ꝯplectuntur: hac i perpetuū valitura cōſtitutione ſancim⁹. vt religioſi[k] q̄cunq; ꝑ monaſterijs et eccl'ijs q̄ ad eos q̄cūq; ſint titulo[l] deuoluta: ꝓcurationes legatorū ſedis[m] aplice: ac iura epalia[n] ⁊ alia pſtari ꝑ ipſis antecq̄ȝ ad eos ꝑuenīſſent ſolita[o] prompte ſoluere ſtudeant: niſi for-

¶ No. q̄ ſentit cōmodū nō dȝ on⁹ recuſare. vulgarit̃. Qui ſentit on⁹: ſentire dȝ ⁊ ꝯmodū. Et ſūpta ſunt hec ff. ꝺ reg. iur. tñ meli⁹ diceret̃ ꝙ ſumunt̃ a iurib⁹ vñ ſimit̃ regula. l. j. ff. de reg. iur. ¶ No. magiſ ſpecifice cū eccl'ia dat̃ loco religioſo ex donatiōe epi/pape/vel legati: tūc dat̃ cū oīb⁹ onerib⁹ ſuis: ⁊ hoc niſi donarent penſionē vicario vt ſuſtineret hmōi onera. ¶ No. iuncta glo. ꝙ papa pōt ꝑuilegiare aliquē vt nō teneat̃ ad ꝓcurationē apoſt. ſe. vel vt nō teneat̃ ad iura epalia. Et ſic pnceps pōt priuilegiare aliquē a ſolutione talliaꝝ: vt ille ꝑuilegiat⁹ nō teneat̃ ſoluere talliā. tñ ſm docto. illā portionem nō dȝ iponere alijs al's peccat.

Nota ⁊ bilia.

¶ Glo. ſeq. dubiū ſoluit inducens duo ſimilia.

i ¶ Nature. Sumptū de regula formata ꝑ modū ꝯuerſi. . a. ff. de reg. iur. ſm naturā. ⁊ vide de reg. iur. q̄ ſentit. lib. vj. ⁊ dicit lex ꝙ nō eſt ferēdus q̄ lucrū amplectitur ⁊c̄. C. de cadu. tol. l. vna. §. ꝑ ſcꝺo. in ſi.

k ¶ Religioſi. In alijs ergo locū nō hȝ inquātū inducit ius nouū. l ſi. ſ. ea. cōpl. de deci. c. j. de teſta. c. j.

¶ Glo. ſe. tria exempla approbat ⁊ tria reprobat.

l ¶ Titulo. Ut donatione. de dona. ꝯſultationibus ꝑmutatione. de re. ꝑmu. ad q̄ſtiōes. vel pſcriptiōe. de iurepa. cura. titulo ꝺo exemptiōis haberi nō pōt. de ſymo. querelā. de iurepa. de iure. ⁊ an trāſeat cū vniuerſitate ſcripſi eo. tit. ex l'ris. titulus etiā edificationis vel fundationis non adaptat̃ huic caſui.

Titulo multiplici pñt eccleſie ad religioſos ꝑuinē.

m ¶ Sedis aplice. de iureiur. ego. N. de cēſ. cū inſtantia.

¶ Glo. ſe. queſtionē ſoluit.

n ¶ Iura epalia. de q̄b⁹ de offi. or. ꝯq̄rēte. ſ. ti. j. c. j. Et vides ꝙ ꝓcuratio legatoꝝ ⁊ iura epalia ponunt̃: vt diuerſa per qꝺ ptȝ ꝙ q̄ ex pacto tenent̃ ad iura epalia: non per id tenent̃ ad ꝓcurationē predictam.

¶ Glo. ſeq. tria ponit exempla.

o ¶ Solita. Uel ex ipoſitione facta tpe fundatiōis. xvi. q. ij. eleutheri⁹. eo. tit. q̄to. de iurepa. pterea. ij.

vel ex antiq̃ vſu. de hoc. e. ti. ꝓuenit. vel q̃a res aliqua
bꝫ onꝰ annexũ ꝓuenit ad eccleſiã in qua trãſiuit cũ
ſuo onere. xvj. q. j. ſi q̃s laicꝰ. de deci. paſtoralis de pi=
gno. c. ex lr̃is. ff. de ꝯtrah. emp. alienatio.

a ¶ Priuilegio. hoc iuuat quo ad oĩa p̃dicta.

b ¶ Exẽptiõe.

Si itelligas ab ep̃ali iuriſdictiõe hoc non iuuat q̃ ad ꝓcurationes legatoꝝ ſe. apl̃ice. ad quas exẽpti tenent̃. nõ ob. ti. cũ iſtãtia. qd̃ expõas. vt ibi dixi. Illas etiã ſi valet p̃ſcriptio. de p̃ſcrip. accedẽtes. ¶ Glo. ſe. ponit tria exẽpla. I p̃mo ⁊ tertio diſtĩguit. ſcd̃o q̃rit ⁊ ſoluit.

ſan ſedis aplĩce priuilegio ᵃ / exemptiõe ᵇ / vel alia cã legiti ma ᶜ ab his ſe valeant excuſa re. ¶ Priuilegia ỽo ſeu exem ptiones ᵈ hmõi ad monaſte= ria ſeu eccleſias q̃ ad eos ob= uenire ꝯtingit in poſterꝰ ᵉ vo= lumus ᶠ non extendi. ¶ Idem.

¶ Ponit q̃dã grauamina q̃ p̃lati inferebant exemptis pre cipue ciſtercienſibus ⁊ illa fie ri prohibet: ſtatuens q̃ ep̃i q̃

c ¶ Legitima. puta ꝯpoſitione. J. c. pxi. ỽ. nec ꝯpoſi tiones. qd̃ intellige q̃ ad illa in q̃bus valeret ꝯpoſitio. de hoc eo. ti. cũ venerabilis. vel res iudicata. de re iu= di. cũ inter. ⁊ no. de p̃ſcrip. cum ex officij. in vi. glo. Pre ſcriptio nõ vr̃ hic adaptari: cum loquat̃ textꝰ de hiſq̃ p̃ſtari ſolebãt: noua ỽo p̃ſcriptio poſt acquiſitionem illarũ bene poſſet adaptari in his iurib' q̃ ſunt p̃ſcri ptibilia. de p̃ſcrip. c. quarta. Sed nũq̃d erit legitima cã ſi dicat̃ indebita fuiſſe? Sol. puto de mente huius ꝯſtitutionis q̃ ꝑcipiens in poſſeſſione defẽdat̃ donec ꝓbet̃ indebitũ. eo. ti. ꝓuenit. facit de elec. q̃relã. ad fi. ⁊ qd̃ ibi no. de offi. ordi. duo ſimul. in. iij. glo.

d ¶ Exemptiones hmõi. intelligo generales vel a predictis iuribus.

¶ Glo. ſeq. alle. ij. ꝯcor. ponit t̃ps ꝯcilij. q̃rit et ſoluit.

e ¶ In poſterꝰ. ꝯcor. ỽ. deci. nuꝑ. ſi. ỽ. ca. ꝯpi. de reſcꝑ. lr̃as. Uides ẽ q̃ p̃uilegia vel exemptiones q̃s hẽbãt religioſi etiã circa eccl'ias acq̃rendas nõ habent locũ niſi in acq̃ſitis añ cõcil. vienen. De religioſis dixi: q̃a circa ſcl'ares nil immutat iſta ꝯſtitutio. Et ſcias q̃ cõ ciliũ inchoauit anno. M. ccc. xj. die kal. octobris: ⁊ ter minatũ fuit anno ſeq̃nti. vj. die aprilis. et ſic durauit vltra ſex mẽſes. Scito ẽ q̃ ſi acq̃ſiuerit ſcias an añ cõ ciliũ vel poſt. Quid de acq̃ſitis durãte cõſilio vel poſt cõciliũ anteq̃ ꝯſtitutiões ligarẽt. de q̃ ſatis dixi i ꝓhe mio: equũ videret̃ q̃ acq̃ſita añq̃ ligarẽt ꝯſtitutiões: p̃uilegijs ⁊ exẽptionibꝰ gaudeãt ꝑ ea q̃ ibi dixi.

¶ Glo. ſeq. obiec. ſoluit. ⁊ alle. quattuor ſimilia

f ¶ Uolumꝰ. ſit ꝓ rõne voluntas. cũ al's deceat p̃uile gij p̃ncipis eſſe manſurum. de re. iur. decet. li. vj. cũ cõ cor. ⁊ c̃ ſi. ỽ. ca. ꝯpi. de ſepul. dudũ. §. pe. i fi. ⁊. ỽ. ti. j. c. j i fi. de reſcꝑ. c. vi. ỽ deci. c. ij. li. vj. fuit tñ motiuũ. q̃ p̃= uilegiũ tẽdebat ad noxã. de deci. ſuggeſtũ. vbi ỽ hoc.

A D noſtrũ. ¶ Prima ps ponit grauamina ſcd̃a ꝓ uidet ibi: nos igit̃. ¶ Preſupponẽdum eſt q̃ ali q̃ñ patroni faciũt ordinari ꝑ ep̃m vt tali die illa eccl'a teneat̃ dare vnam procurationem. i. comeſtionem.

¶ Caſus. A nõnullis in concilio vienen. fuit expoſitũ q̃ ep̃i in fundatione ordinis ciſtercien. q̃ ordo eſt exẽ= ptus a dioceſanis. petebãt ꝓcurationes ſiue comeſtio nes quas monaſteria tenebantur ſoluere. Et ep̃i nõ erant cõtenti cibis vel epulis regularibꝰ ⁊ cõibꝰ ipſis ſm regulã ſuã: ſed petebant carnes et etiã illas pete bant adminiſtrari ſibi infra ſepta monaſterioꝝ qd̃

eſt ꝯ ipſoꝝ regulã. Et cũ ipſi ciſtercien. non velint ſibi dare ꝓcurationes vt ipſi ep̃i petunt. ipſi rapiũt violen ter ⁊ faciũt q̃plures elemoſynas de bonis religioſo rũ: q̃uis etiã ipſi religioſi ſufficientes elemoſynas fa ciant. ⁊ etiã ep̃i iſtas ꝓcurationes accipiũt in pluribꝰ

i monaſterijs ciſtercienſis or dinis charitatiue procuran= tur ſint ꝯtenti cibarijs q̃ ꝓu= los ſibi miſtrant̃. Si ỽo ꝓcu= rant̃ ex debito: ipis volẽtibꝰ carnes miſtrari debẽt extra ſepta monaſterij. ſaltẽ extra portã que dicitur regularis ipſorũ etiã elemoſynarij fra= gmẽta mẽſaꝝ p̃nt pauꝑibus erogare. h. d. Joã. an.

A D noſtrũ q̃d ¶ Ca. ij.

locis in qbꝰ non debent hr̃e ỽ iu re vel cõſuetudi ne. Item ep̃i vt magis grauarẽt mõaſteria ciſter ciẽ. faciebãt fer= rari equos ſuos q̃uis nõ indige rent. Item coci ep̃oꝝ dicebant. Date michi pe= cunias: ego feci coquinã ⁊ para ui cibaria vr̃a dño meo: ego ſi teneor ſibi para re t̃pe viſitationis

immo monaſteria tenent̃ michi ſoluere. Et ſic iſte co cus exigebat vnã q̃ntitatẽ pecunie. Itẽ iſti ep̃i non ap probabãt ꝯpoſitiones factas iter p̃latos ſuꝑ ꝓcura= tionibus recipiẽdis. Imo exiſtebãt graues ⁊ rebelles ſic q̃ multa bona monaſterioꝝ dilaniabãt ⁊ conſume bant in modico t̃pe ⁊ adhuc nõ erãt contẽti de ꝓcura tionibꝰ ſuaꝝ perſonarum: ſed etiã habebãt magnos ⁊ paruos canes venaticos quibꝰ neceſſe erat ꝓcura= tiones dari. Item habebãt aues venaticas vt accipi tres. ⁊ q̃plurima alia onera inferebant. Nam ſi reli= gioſi non ſatiſfaciebant voluntati ipſorum ep̃oꝝ ipſi vel ſeruitores frangebant portas monaſterioꝝ. Itẽ ipſi recipiunt plures procurationes in vna die: quia accipiunt pecuniã loco ꝓcurationum: ⁊ nõ viſitant q̃ viſitare debent. immo omittunt viſitare accepta pe= cunia pro ꝓcurationibus: ⁊ ſic ipſi prelati accipiunt ⁊ exigunt ab ipſis religioſis illa ad que ipſi non tenen= tur. Item ſunt aliqui p̃lati quãdo vidẽt q̃ papa mit tit aliquos nũcios in dioceſi ipſoꝝ ipſi exigunt pecuni am pro ꝓcuratione illorũ nunciorũ ⁊ illã exigũt ſal= tem exigunt maiorem partem a locis exemptis ⁊ alij= is locis religioſis. ⁊ hoc faciunt vt ipſi nõ tm̃ grauent p̃bros ſuos: ⁊ etiam vt illi ſeipſos liberent. Et illi qui iſta expoſuerunt in concilio dicebant q̃ iſti p̃lati gra uabant monaſteria exẽpta in multis alijs quare iſti exponentes querunt a roma. pontifi. quid fiendũ de iſtis. Et dicit clemens q̃ ſi iſti p̃lati ep̃i veniãt ad iſta monaſteria exempta non cauſa viſitationis: ſed cha= ritatiue ⁊ gr̃a hoſpitalitatis: tunc ipſi debent eſſe cõ tenti ⁊ debẽt recipere victualia regl'aria: ⁊ iſta ciba= ria debẽt illis tradi infra ſepta ipſorũ religioſorum non tñ ifra portã quã regularẽ appellãt. ⁊ hoc maxie ſi illa cibaria non ſint ꝯſueta nec ſm regulã ipſorum religioſorũ. Et ad hoc qd̃ ſupra dixit q̃ iſti faciebãt elemoſynas: q̃uis religioſi ſufficiẽter facerent: reſpõ det q̃ ipſi poſſunt facere elemoſynas de fragmentis menſe: hoc eſt de reſiduo ciboꝝ que reſtãt ex mẽſa. Et ſi de cetero iſti p̃lati velint euitare idignationẽ ſedis apoſt. decet eos quieſcere ab iſtis grauaminibus ſu= perius expreſſis. ¶ Nota q̃ epiſcopus non dꝫ recipe= re eadem die plures ꝓcurationes niſi hoc haberet ex priuilegio ſe. apo. ideo dicit tex. pluresq̃ ꝓcurationes recipiũt vna die ſe. apo. priuilegio nõ ſuffulti. ¶ No. iuxta glo. q̃ põt fieri compoſitio de ⁊ ſuꝑ mõ ꝓcuran

Clemẽtine qñ fuerũt facte.

Uoluntas qñ= q̃ eſt ꝓ ratiõe.

diuiſio

Caſus lr̃alis d. helie

Nota ſ= bilia

di ⁊ nūero ꝓcurandoꝝ. ſi ↄtētio ⁊ ↄtrouerſia fuerit ſꝛ ꝓcurādū ⁊ illū ꝗ dꝫ ꝓcurare. puta epā p̄t facere taleꝫ compoſitionē. totiens quotiēs ego veniā charitatiue vos viſitando dabitis ꝓcurationē. i. alimēta ꝓ me et ſex de meis ſeruitorib⁹ vel q̄ttuor: vel plus vel minus.

vena. c. primo. ⁊. ij.
k ¶ Ualue. de ſpon. conſultationi. in. prin.
l ¶ Frangunt. An hec liceāt etiā habēti iuſtā cauſam ⁊ poſſidēti: cui denegat̄ pēſio vł hoſpitiū vel procuratio: plene ſcripſi poſt Inno. de immu. eccle. c. j.

dolētes [a] referim⁹) peruenit auditum eccliarū prelati ad monaſteria ciſterciēn. ordinis accedentes: lꝫ ab eis charitatiue recipiant̄ ⁊ eis curialiter neceſſaria miſtrent̄: cibis tñ regularib⁹ [b] nō ↄtēti ↄtra priuilegia dicti ordis carnes petūt: ⁊ ſi eis non miſtrent̄ auferūt violēt̄. Et lꝫ i locis eiſdeꝫ fiāt elemoſyne ↄpetēt: ipi tñ prelati ipis religioſis inuitis [c] alias elemoſynas faciūt etiā in aliq̄bus locis in q̄b⁹ ꝓcurationes nō h̄nt de cōſuetudine vel de iure. Pro eq̄tatur; q̄cq̇ ferrādis lꝫ ferris [d] nō egeāt: ⁊ coci eorū ſui officij [e] rōne pecuniā exigūt: et extorq̄uēt. Nec ↄpoſitiones [f] ſuper procurationib⁹ iter p̄latos ipos et eos initas eis ſeruāt ipis [g] etiā in recipiendis ꝓcurationib⁹ ita graues exiſtūt ꝙ ipſis in eoꝝ monaſterijs ⁊ eccliſijs ꝓcurationes recipiētib⁹ longi tpis victū breuis hora cōſumit [h]. ⁊ dum ꝓcurationes recipiunt canes venaticos: falcones: ⁊ accipitres ſecum habēt [i]. Et niſi voluntati ſatiſfiat eorum value [k] monaſterioꝝ ſeu eccleſiarum ꝑ violētiā ſepe frāgūtur [l] ⁊ ornamēta eccľie expoꝛtant̄ [m]. pluresq̇ ꝓcurationes recipiunt vna [n] die. ſe. ap. priuilegio nō ſuffulti: int̄dū i pecunia numerata viſitationis etiā offō nō ipēſo [o] ⁊ occaſiōe dictaꝝ ꝓcurationū ijdē prelati ab ipis freq̄nter exigūt q̄ illis ſoluē nō tenēt̄: itollerabilia eiſdē grauamina cumulātes. Sunt ⁊ nōnulli q̇ ꝓcurationes nūcioꝝ ap. ſe. aliaq̇ extraordiaria onera exēptis et alijs religioſis ꝑ maioꝛi pte iponūt vt ſe ac pbros liberēt ſclares religioſos ad ordināndum hmōi onerū diſtributionem minime aſſumētes [p]. In miſꝫ etiā aliq̄ [q] p̄fati p̄lati exēpta monaſteria ⁊ ipoꝝ eccleſias vtroq̄ [r] iℓ iure ſubiectas grauāt i ꝓcurationib⁹ recipiēdis: ⁊ onerib⁹ iſolitis iponēdis. Nos igit̄ ſup his volētes de oportūo remedio ꝓuidere: ſacri app̄robatiōe cōcilij ducim⁹ ſtatuēduꝫ vt ſi epi nō cā viſitationis: ſed charitatiue hoſpitalitat̄ ad monaſteria venerīt ſupradicta [s] vīctualia gratioſe [t] recipiant̄ q̄ charitatis gratia eis fuerint miniſtrata. Ipſis autē epis ad monaſteria venientib⁹ ſupradicta: et ꝓcurationes ibidem recipiētib⁹ ſibi debitas de iure cō: conſuetudine priuilegio vł iure alio ſpāli [v] i domib⁹ ipoꝝ [x] monaſterioꝝ extra tñ ſepta ipoꝛū exiſtentib⁹ ſi q̄ fuerint ad hoc apte: alioquin [y] īfra ſepta ipſa nō tamē infra portaꝫ quā regularem [z]

¶ No. ꝙ epi cuꝫ viſitant non debēt h̄re canes venaticos nec aucꝫ imo etiā non debēt h̄re dū n̄ viſitāt. qꝛ oīa iſta ſunt ꝓhibita clericis ⁊ ſclarib⁹.
¶ Nota ibi fuē nōnulli ꝙ tā exēpti q̄ nō exēpti tenent̄ ferre ad ꝓcuratōeꝫ legati ſeu nūcij ſedis apoſtolice
a ¶ Dolētes. ꝫ. ca. ꝑi. de ſta. mo. c. ij. §. viſitatores. ⁊ ibi ꝑcoꝛ.
b ¶ Regulari b⁹. ꝺ q̄b⁹ i regła b̄ndicti. xxxix. c.
c ¶ Inuitis. Nō erat ergo dicenda elemoſyna q̄ de rapina fiebat. j. q. j. non eſt putanda.
d ¶ Ferris. vide qꝺ no. c. titu. exigit. i gloſa. ij. lib. vj.
e ¶ Officij. ꝫ id. eo. tit. romana. §. ꝓcurationes. li. vj.
¶ Gloſa ſeq. obiectionem ſoluit
f ¶ Cōpoſitiones. Cōpoſitio ꝑ quā tollat̄ ꝓcuratio debita viſitanti nō valet. ſi cut eſt viſitatio ꝑ compoſitionē tolli non poſſet. ita nec ꝓcuratō q̄ debet̄ iure annexiōis: ſicut de ꝑſcriptiōe vꝫ. de ꝑſcrip. cū ex officij. ſed erāt compoſitiones ſup modo ꝓcurandi vel numero ꝓcurandoꝝ q̄ ſeruande erant facit qꝺ not. xvj. q. vij. q̄cūq̇. ſicut etiā ſup decimis fit compoſitio. de deci. ex multiplici.
g ¶ Ipſis prelatis.
h ¶ Conſumit. ꝫ id. eo. ti. cū apľs. Refert Suetoni⁹ lib. ij. ꝙ tiberius p̄ſidibus ſuadentibus ꝓuincias onerari tributo reſcripſit. boni paſtoꝛis eſt todere pecus non deglutire vel potius deglubere. i. pilos euellere ita debet eſſe ⁊ qui aliter legit non intelligit.
i ¶ Habent. Contra id. eo. tit. cuꝫ apoſtolus. de cle.

m ¶ Expoꝛtātur. Hoc nō poſſunt etiam collectores decimaꝝ. ꝫ. ca. compila. ꝺ deci. ſi beneficiorum.
n ¶ Una die. Cum tamen numerus procurationum non debeat excedē numerum dierum eo. titu. procurationes. quod locum habet etiaꝫ in viſitante plura loca: quorum quilibet ad procurationem ſufficiat. eo. ti. felicis. lib. vj.
o ¶ Impenſo. cōtra id. eo. tit. procuratōēs. ⁊ ca. exigit. lib. vj. eo. li. de offi. oꝛdi. ſi epiſcopus.
p ¶ Aſſumentes. contra id de regu. iur. ꝙ oēs.
q ¶ Aliq̄. ꝺ q̄bus. de exceſſi. ꝑla. frequens.
r ¶ Utroq̇. de priui. quoniam.
s ¶ Supradicta. Scilicet ciſtercien. ordinis tamen ⁊ de alijs ideꝫ videret̄ ab idēptate rationis. ꝫ. ꝑi. generaliter loquitur de exemptis.
t ¶ Gratioſe. dicit prouerbiū italicorum. non reſpiciendū dentem equi donati. vnde quidaꝫ.
Quadrupedis dentes donati cernere noli. cui conuenit. ff. de edil. edi. ad res donatas.
v ¶ Speciali. Puta pacto vel onere impoſito fūdationis tempoꝛe. vt dixi. ꝫ. ca. ꝑxi.
x ¶ Ipoꝝ. ꝫ nō alioꝝ ꝑuatoꝝ vel eccliaꝝ: Et ſi dom⁹ eſſent ad hoc apte: niſi ipi p̄lati ↄſentirēt ibi ꝓcurari
y ¶ Alioquin. idem ſi extra ſepta non fuerit dom⁹ monaſterij ad hoc apte.
¶ Gloſa ſequens allc. vnam concoꝛ. querit ⁊ ſoluit et ſolutionem determinat.
z ¶ Regularē. Licet ꝫ in parte dom⁹: quod in alia

Procurationes viſitanti debita tolli nō poteſt.

Procuratio: nō numerus dierum numeꝝ nō excedat.

Paſtoris bōi officiuꝫ

parte non licet. de ſta. mo. cū ad monaſteriū. Sed q̄d ſi extra portā illā nō eſt locꝰ aptus? Satis vr̄ q̄ ꝓpter neceſſitatē q̄ ſic artat: poſſint tunc intra portā illā miniſtrari: vt ſicut ꝓpter neceſſitatē tp̄e ꝓhibito lȝ carnes comedere: ſic liceat in eadē cā etiaȝ in loco ꝓhibito. ꝺ obſer. ieiu. ꝯſiliū. i fi. ꝺ reg. iur. qꝺ nō eſt. facit de cu. eu. c. ij. Poſſet tñ dici q̄ cū priuilegiū iſto rū nō tollat' intra portā q̄ tūc ep̄s ſcḋm formā priuilegii cibis regularibus debeat cōtētari. Ubi vero nō haberent priuilegiū ꝯtrariū ſit locus eis quod prius dixi.

Carnes lȝ comedere tp̄e ꝓhibito ꝓpter neceſſitatem.

a ¶ Si voluerint. Honeſte facerent ep̄i declinādo ibidē ſexta feria vel ſabbato vel die q̄ cibaria regl'aria ꝯuenirent: tñ ſi alio die ꝺclināt ſubditi ſuperiori inuito legē cibarioꝝ non dabūt. xli. diſt. nō cogantur. ꝛ concor. decre. cum inſtantia. in fi.

appellāt carniū ꝑ cōgruētia tp̄is ſi voluerint[a] (priuilegio nō obſtāte q̄cūq;) cibaria miniſtrent. Nec incōueniens reputamꝰ ſi fragmēta[b] que de menſis ip̄oꝝ ep̄oꝝ ꝛ ſuoꝝ familiariū[c] colligunt[d] p ipſorū ep̄orū elemoſynarios ibidē[e] paupibus erogent. Ab aliis aūt grauamibꝰ exp̄ſſis ſupiꝰ plati diligēt abſtineāt ſi dei ꝛ ap̄lice ſe. indignationē voluerit euitare[f]. I dē in eodē.

¶ Dioceſani qbꝰ hoc ꝯſtat illos q̄ exigendo a clericis pedagia vel guidagia excōicati ſunt vel interdicti publicare debent. Joh. an. Capl'm iii.

Fragmentū dicit' a frango

b ¶ Fragmēta. dicta a frāgo frangis. panes ꝯ̄ integros q̄ de menſa leuantur inuitis monachis non dabit elemoſynarius vel capones integros vel ſimilia.

c ¶ Familiarium. Cum ep̄o vel poſt comedentiū.

d ¶ Colligunt'. In ꝓcuratione q̄ dat' ex debito hoc eſt certū: ſed in illa q̄ dat' gratuito nō videt' id inuitis monachis fieri poſſe: ꝛ forſan auctor de vtraq; intendit. quaſi fragmenta videantur eſſe largita.

e ¶ Ibidem. Ad aliū ergo locū mittere non poſſet: diſtribuenda illis inuitis.

f ¶ Euitare. Uide quod dixi. ꝯ. de ſenten. excō. c. j. in glo. mendicantes. in fi.

Dicit q̄d exequitur Caſus l'ralis d. helie

Preſēti. ¶ Uenit executiue ad decret. ꝗꝗ. eo. ti. lib. vj. ¶ Caſus. Iſta clemētina vēit executiue/ vel eſt executio. c. ꝗꝗ. eo. tit. lib. vj. q2 illud. c. dicit q̄ exigētes a clericiſ pedagia vel guidagia ipſo facto ſūt excōicati. Iſtud. c. mandat oībus dioceſanis vt illos exactores denunciāt ꝛ faciāt publice denūciare excōicatos donec ꝛ quuſq; venerit ad ꝯdignā ſatiſfactionē.

Notabilia.

¶ Nota deferunt. i. portant. ¶ Nota q̄ verbū iubeo eſt p̄ceptiuū ꝛ obligat: vt glo. hic in ꝟbo iubilemꝰ. ꝛ p ꝯſequens infert' q̄ plati nō obſeruātes hmōi clementine diſpoſitionē peccant mortaliter. vt in. c. qꝺ precipitur. xiiij. q. j. iuncto. c. ij. de maio. ꝛ obe.

g ¶ Iubemꝰ. Ergo obligat ſub precepto. xiiij. q. j. qꝺ precipit'. qꝺ non bene ponderatur. ſi. ꝯ. ea. cōpi. de ſta. mona. c. ij. de relig. do. c. ij.

h ¶ Perſonis. vide qꝺ dixi in decre. ꝗꝗ.

Laici q̄ñq; vectigalia non tenent' ſoluere

i ¶ Rebus. Uel pſonis vt in predic. decre. ꝗꝗ.

k ¶ Propriis. ſ. pſonaꝝ vel eccleſiaꝝ: ꝛ ſic etiā ꝓfeſſos qui ꝓpriū habere nō poſſunt includat. Pro talibꝰ rebus q̄ ad vſum ꝓpriū portant' etiā laici nō ſoluunt vectigalia. C. de vecti. ꝛ cō. l. vniuerſi plures alios caſus in q̄bus non ſoluunt' vide qꝺ no. ff. de publi. l. iiij.

¶ Glo. ſeq. arg. ad ꝯtria ꝛ remittit: mouet dubia ꝛ ſol.

l ¶ Non negociādi. A ꝯtrio datur intelligi q̄ in his quas cā negociādi deferūt nō gaudent immunitate. vt etiā no. Guil. in ſpecu. ꝺ imu. eccle. in fi. vbi etiā arguit ꝯ emptores reditū clericoꝝ qui volunt immunitate gaudere: ſȝ ipſi etiaȝ clerici nō gauderēt negociationis cauſa deferendo: vt hic. Sic aūt iter leuatorē pedagii ꝛ delatorē ſit queſtio: vt q2 ille negat eū clericū: vel dicit res deferri negociationis cā vel res illiꝰ nō eſſe: grāue eſſet ſemp iudicem adiri ꝓ fi de huius rei reſcipienda. vñ vr̄ ꝯmittendū iuramento deferentium vel ſuorū nuncioꝝ ſi pſonaꝝ q̄litas non diſſuadeat: vel niſi ꝺ ꝯtrio fides haberet' in ꝓmptu. facit de iureiur. c. ſi. qꝺ me. cau. c. fi. Quo ad pſonam videtur ſufficere ſi ſit in habitu ꝛ tonſura clericali per decre. ſi iudex. de ſen. excō. lib. vj.

Pedagii rōne orta q̄ſtio inter leuatorē ipſiꝰ ꝛ delatorē rerū q̄r terminabit'.

Preſenti ꝯſtitutione iubemꝰ[g] vt locoꝝ dioceſani ꝯtra eos qui ab eccleſiis vl' pſonis[h] eccl'iaſticis ꝓ earū rebꝰ[i] ꝓpriis[k] quas non negociandi[l] cā deferūt aut deferri faciūt vel tranſmittunt: pedagia[m] vel guidagia ſuo vel alieno[n] noie exigūt: vel extorquēt[o] in aiaꝝ ſuaꝝ piculū: et eoꝝ a q̄bus ea exigunt p̄iudiciū ꝛ grauamē excōicatiōis[p] ꝛ iterdicti[q] ſnīas a iure[r] platas poſtq̄ de his ipſis ꝯſtiterit[ſ] oino publicent: vel a ſuis ſubditis[t] tādiu faciant publicari: donec[v] illi ſic exacta reſtituerint[x] ꝛ de trāſgreſſione

m ¶ Pedagia vel guidagia. Exponunt' hec. de ꝟbo. ſigni. ſuper quibuſdam. ꝛ omnia iſta dicunt' portaria vel vectigalia: vt ibi no.

n ¶ Alieno. de reg. iur. qꝺ alicui. lib. vj. cū concor.

o ¶ Extorquent. Ubi eñ reciperent' iſta a ſpōte ſoluentibus: nō eſt locꝰ penis. ſi de ſymo. dilectus. ij.

p ¶ Excōicationis. Quo ad ſingulares perſonas.

q ¶ Interdicti. q̄ ad ciuitates caſtra vel loca q̄ꝝ collegia vel vniuerſitas i his deliquūt: ꝛ piculoſiſſimū ē p qꝺ forſan tota italia ē iterdicta. de vltra italiā teſtificent' expti. ꝛ vide qꝺ dicā. ꝯ. de ſen. excō. grauis. i p̄n.

r ¶ A iure. eo. titu. ꝗꝗ. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. ſupplet ꝛ remittit. ſecundo dubium ſoluit per duas rationes.

ſ ¶ Conſtiterit. Parte vocata ꝯ quā fit publicatio: de q̄ ſatis ſcripſi ea. cō. de offi. dele. c. vno. Puto autē de hoc indꝺri: et ꝯſtare poſſe etiā illo q̄ ſoluit de hoc nō ꝯquerēte. tū q2 hoc bñficiū reſpicit fauorē ordinis clericalis nō pſone tm̄. ꝛ ſpectat ad ius publicū. de fo. cōpe. ſi diligēti. de ſen. excōi. ꝯtingit. ſ. di. ius publicū. tū ꝓpter aiarū periculū de q̄ premiſit et p̄cipue in facto manifeſto. de vſu. cum in dioceſi. de diuoꝛ. porro.

t ¶ Subditis. Uicinos etiā epiſcopos req̄rere poſſunt. xj. q. iij. cure. de treu. ꝛ pace. c. j. ꝯ. ea. cōpi. de foro compe. ꝗuis ꝯ. penul.

v ¶ Donec. Licet iſti reſtituant ꝛ ſatiſfaciant vt ſequitur: eſt tñ neceſſaria abſolutio excōicatiōis vel relaxatio interdicti. vt in p̄dic. decre. ꝗꝗ. in fi.

x ¶ Reſtituerint. Plenarie dicit decre. ꝗꝗ. qꝺ forſan hic omittit quaſi ſonet in idē verbū reſtitutionis ꝛ plene reſtitutionis. facit. ff. de ꝟbo. ſig. cum p̄tor. ff. de vſu. videamꝰ. ij. ꝯ. in fauiana. nec ſufficeret hic cautio. concor. quod no. de elec. q2 ſepe. lib. vj.

Reſtō ꝛ plena reſtō in idē ſonant.

hmõi ſatiſfecerit[a] cõpetēter.

De celebratione miſſarum et alijs diuinis officiis.

¶ Clemēs. v. in ꝯcilio vienen.

¶ Prelati ad q̄s ſpectat correctio et illis negligentib⁹ ſuperiores ipſoꝝ debet eſſe ſolliciti: vt horis debitis i cathedralib⁹/regularib⁹/ ⁊ collegiatis eccłijs hore canonice deuote pſallanꝶ: et ꝙ in eccłijs alijs celebreꝶ ꝯuenienter ⁊ debite diurnū officiū ⁊ nocturnū principaliter hoc intēdit Johan. an. Capitulum. j.

Graui nimirum turbatione mouemur: ꝙ ex nonnulloꝝ rectorum negligentia q̄[b] dum ſpem inpunitatis permittit: multam nutrire peſtilentiam cõſueuit[c] in ſubditis: plerique eccleſiaꝝ miniſtri[d] modeſtia ordinis clericalis abiecta dum offerre deo ſacrificium laudis[e] fructū[f] labiorū ſuorū in puritate ꝯſciētie ⁊ animi deuotiõe deberēt horas[g] canonicas[h] dicē ſeu pſallere[i]: trāſcurrendo ſyncopādo[k] extranea q̄dem ⁊ plerūque vana[l] ꝓphana ⁊ ihoneſta itermiſcēdo colloq̄a[m]: tarde ad chorū cõueniēdo ſeu eccłiam ipam abſque rõnabili[n] cā ante finem officij exeundo[o] freq̄nꝶ: aues interdū portādo ſeu faciēdo portari. caneſque ſecū ducēdo venaticos[p] ac q̄ſi nichil ꝑtendētes de clericali militia[q] in corona veſtib⁹ ⁊ tõſura[r] diuina etiā celebrare aut eis intereſſe nimis idevote ꝑſumūt. Nonnulli etiā tā clerici q̄ laici ꝑſerti i feſtoꝝ certoꝝ vigilijs[ſ]

a ¶ Satiſfecerint. Uide quod dixi poſt Inno. de cohabi. cleri. ⁊ mulie. ſicut.

Continuatio d. helie ¶ De celebratiõe miſſ. ⁊c. ¶ Uiſum eſt. ſ. de capellis ⁊ eccleſijs tam religioſoꝝ q̄ ſecularium in quibus diuina officia ⁊ miſſaꝝ ſolennia celebrantur. ideo ⁊c.

diuiſio Graui ni. ¶ Pria ps ponit tres ſpēs exceſſuū quas ſcda ps ꝑ ſupiores corrigi precipit ibi. Ne igit. Et eſt pria ſpēs de clericoꝝ exceſſib⁹ i celebratione diuinoꝝ. Scda ibi: nõnulli. de diſſolutionib⁹ clericoꝝ et laicoꝝ q̄s i eccleſijs et ſuis cimiterijs faciebant. Tertia ibi: i multis. de indecētia veſtimentoꝝ vaſoꝝ ⁊ ornamentoꝝ eccleſiaſticorum. Joh. an.

Caſus Iſalis. d. helie ¶ Caſus. Cõcilio gñali ſpiritu ſctõ legitime cõgregato fuit ꝓpoſitū ꝙ plures Clerici dicebāt horas canõicas diſcurrēdo. ⁊ q̄ſi q̄ verba ihoneſta ꝓferēdo. ⁊ dum ibant ad diuinū officiū ducebāt ſecū canes venaticos et aues. vñ modicā reuerentiā faciebāt ipſi eccleſie. ⁊ ſcandalū inde oriebat. ꝯſtituit ꝯciliū ꝙ ipſi celebrent diuinū offm̄ cū deuotiõe ⁊ reuerētia: ⁊ ꝑ hoc deputauit aliq̄s vt cõpellant clericos ad celebrandū cū deuotiõe vt decet: ⁊ cātor vel decan⁹ vel prior teneꝶ cõpellere clericos ſue eccłie: et in defectu ipſoꝝ epĩs. h. d. h. r.

Notabilia. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo ibi: miniſtri iūcta glo. ꝙ clerici non beneficiati non teneꝶ ad horas canonicas dicendas: niſi eſſent in ſacris conſtituti. ¶ No. ibi fructū iūcto. c. dolētes. eo. ti. in anti. videlz ꝙ qui eſt aſtrictus ad dicendū horas illas debet dicere attente. ¶ Nota ꝙ obligatus ad horas canonicas dz ſingulas dictiones et ſyllabas diſtincte proferre. ¶ Nota ꝙ bñficiati cum ad ipſas eccłias accedūt debent incidere. i. ire cū hūilitate. Itē debent eſſe honeſti in corona ſeu tõſura ⁊ in veſtib⁹. Uñ tõſura eſt raſura in ſupiori pte capitis. Sed raſura eſt in iferiori pte capitis. ¶ No. ꝙ in cimiterijs nõ debēt celebrari choree nec cantilene dici: ⁊ multominus in eccleſijs.

b ¶ Que. Negligentia.

c ¶ Cõſueuit. de vi. ⁊ ho. cle. vt clicoꝝ. cū ſuis ꝯcor.

d ¶ Miniſtri. Argue ꝓ clericis qui beneficiati non ſunt ꝙ nõ teneātur ad horas. de quo ſatis ſcripſi. eo. titu. c. j. ſuper glo. fi.

e ¶ Laudis. Pſal. xlix. De⁹ deoꝝ. ibi: immola deo ſacrificium laudis.

¶ Glo. ſeq. dat quotā. ⁊ arguit ⁊ remittit.

f ¶ Fructuz labioꝝ. Sumpta ad Hebre. vlti. vltra medium. Et arguit ex hoc ꝙ ſatis eſt labijs ſeruire i diuinis horis: licet cor diuertat ad alia. de hoc ſcripſi poſt Innocen. ⁊ Hoſtien. eo. ti. dolentes. ⁊ facit quod de oratiõe dicam. j. de reliqui. c. vno. in glo. de oratione. in. vij. membro. *Labijs tm̃ deo ſeruire an ſufficiat.*

g ¶ Horas. ⁊ Aſpirat: vt dixi ſ. ea. cõpi. de vi. ⁊ ho. cle. c. ij.

h ¶ Canonicas. Septem. ſ. quib⁹ eo. ti. c. j. ⁊ q̄re ſic fuerint ꝑ eccłiam iſtitute ⁊ q̄ teneātur ad eas dicēdas ibi ſcripſi: miſſā de officio dicim⁹: ſz nõ de horis. q̄d pz. q2 etiaz epi de honeſtate inuitātur ad illas dicēdas. vel audiēdas. de priuil. c. fi. lib. vj. diſtributões tñ ꝓ miſſis: vt ꝓ horis i eccłijs ſtatuūꝶ. facit. j. ti. ij. c. j. in fi. Canõ diſtinguit ſoluz duas horas matutinalem/ et veſpertinã. xij. q. iij. ſi quis epĩs in ꝯcilio. q̄d quõ itelligatur no. ꝯcſſ. di. c. vlt. Pythagoras etiā dicebat duoꝝ tēpoꝝ curā habēdā. ſ. mane et veſperi id eſt eoꝝ q̄ acturi ſumus ⁊ eoꝝ que geſſimus. *Tēporū duorū habēda ē cura.*

i ¶ Pſallere. H iūge lrãm. ſ. nimis idevote ꝑſumūt.

k ¶ Syncopādo. hoc exponiꝶ. e. tit. dolētes. l. j. glo. *Ordo littere.*

l ¶ Uana. cū tñ de oi verbo ocioſo reddituri ſum⁹ rõnem in die iudicij. Math. xij. xxij. q. vlti. c. pe. *Uerbi cuiuſlibet ocioſi reddenda eſt rõ.*

m ¶ Colloquia. j. ad Corinth. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia mala. xxxvij. di. turbatur.

n ¶ Rationabili cauſa. eſſet ratiõabilis quādo nimis fatigatus eſt ſpiritus et cauſa recreationis ſine ſcandalo aliquantulum exit eccleſiam: vt ſcripſi poſt Innocen. eo. titu. dolentes. Idem ſi infirmitas vel iuſta occupatio ſuperueniret. vij. q. j. illud. ⁊ c. ſeq. de conſecra. diſt. j. nullus. de cleri. non reſi. ex parte. ij. eo. ti. ca. vno. lib. vj.

o ¶ Exeundo. Etiam laici miſſam audiētes añ benedictionē ſacerdotis exire non debent. de conſecra. diſt. j. miſſam. ⁊ c. ſeq. *Miſſa integraliter ē audienda.*

p ¶ Uenaticos. Quod etiā extra eccleſiam eis non licet. de cle. vena. per totum.

q ¶ Militia. Que celeſtis eſt. xj. q. j. xpianis. de cle. egro. c. j. ne cle. vel mona. c. j. in fi.

r ¶ Tonſura. ſic de vi. ⁊ ho. cle. clerici. j. ⁊ ſ. ea. ꝯpi. eo. tit. c. ij. et q̄d corona et tonſura deſignet ibi ſcripſi ⁊ habetur. xij. q. j. duo ſunt.

ſ ¶ Uigilijs. In quib⁹ clericalis modeſtia deberet ſtudioſi⁹ obſeruari. de ſta. mo. cum ad monaſteriū. ver. in refectorio. vbi ſepius dixi verbū Senece. xviij epiſtola ad Lucillum Feſtinis maxime dieb⁹ animo *Senece dictū notabile.*

imperandū eſt: vt tunc a voluptatib⁹ ſolus abſtineat cum in illas oīs turba ꝓcubuerit.
a ¶ Orationi. vide quod de oratione dicam.J.tit.ij.c. vno ad finem.
chorea in dſ. b ¶ Choreas. dicit a choro. chorizantes enim l ſuis ludicris cantile nis ⁊ ſaltib⁹ q̄dā modo tenēt cho rum: de his for te loquit pſalm. xj. In circuitu i- pij ambulāt. et facit ꝯ vita ⁊ ho neſta.cle. cū de corem.xvj.q.j.le gi. ⁊ has vitat debēt moniales ꝯ.ea.cōpi.de ſta tu mona.c.ij.
c ¶ Cātilenas xxxvij.di.c.ij.
d ¶ Inſolen tias ꝯ offi. ordi. c.j.ea. cōpla. et ibi expoſui.
Pollu tio ſa cri loci ex q̄b⁹ ꝑcdit. e ¶ Uiolatio nes.in talib⁹ eīm facile veniri ſo let ꝯ ludo ad ri xam ex q̄ ſeq ſo lēt effuſiōes ſan guinis vulnera ⁊ homicidia ꝑ q̄ loca polluūt: de ꝯſe.ec.vl alta.ꝑ poſuiſti ⁊qh vno polluto pollutū ſit Fliquū.dic vt e.ti.c. vno.li. vj.
f ¶ Perturbat Uide q̄ꝺ no.⁊ di xi de ap. dilect⁹.
g ¶ Indecen tibus.non ex im mūdicia contra quā ꝓuiſuz erat de cuſto.eu.c.ij. ſed ex vilitate ꝑ cij vel eſtimationis ipſorum: q̄ꝺ patet ex eo q̄ de facul tatibus querit.⁊ de his ꝯ conſe.di.j.altaris palla. c. vaſa.cum duobus.c.ſe. In ſ̄ſibus vero minorib⁹ re probat exceſſus circa iſta; ornamēta.J.de ꝟb.ſig.exiui ꝟſus fi.§.q̄uis.
h ¶ Inualeſcant. Principijs obſta.⁊c̄.vt not.de re ſcrip.ad hoc in fi.
¶ Glo.ſeq.arguit ⁊ remittit.
i ¶ Neglıgētiā. argue q̄ de iuriſditiōe minoꝝ ꝑla toꝝ.dioceſani ſe nō intromittūt: niſi in caſu negligen tie.de hoc de offi.ordi.cū ab ecclāꝝ.⁊.c.paſtoralis.
¶ Glo.ſeq.queſtionem ſoluit.
k ¶ Superiores. voluit his caſibus dare dioceſanis delegatā ptātē. ſicut fecit ea.ꝯpil. de ſup.neg.ꝑla.c. vno.ꝯ ſta.mo.c.ij.de reli.do.c.ij.q2.ꝓpt hec mītū viſi tata nimis ꝑiudicatū fuiſſet ꝑuilegijs exemptionis.
l ¶ Relegata. hic iunge lrām ſollicitā curent diligē Ordo litere. tiam adhibere.
m ¶ Debitis. Dicebat hoſtien.eo.c.j. q̄ pſallare et

dū in eccliſijs deberēt oroni ᵃ inſiſtere nō verent in ipſis ea runq3 cimiterijs choreas ᵇ fa cere diſſolutas ⁊ int̄dū cane re cātilenas ᶜ ac multas iſolē tias ᵈ ꝑpetrare: ex q̄b⁹ eccliā rū et cimiteriorū violatiōes ᵉ ihoneſta variaq3 delicta qn̄q3 ſequunt: ⁊ eccliaſticū plerūq3 ꝑturbat ᶠ officiū i diuine ma ieſtatis offenſaz: ⁊ aſtātiū ſcā dalū ꝑploꝝ. ¶ In mſtris iſup ecclijs cū vaſis veſtimentis ⁊ ceteris ornamētis ad diuinū cultū neceſſarijs indecētib⁹ ᵍ vtiq3 (ꝑēſatis earū facultati bus) deſeruit. ¶ Ne igit trāſ greſſiones inualeſcāt ʰ hmōi alijſq3 veniāt in exēplū: ſacri cōcilij approbatiōe hoc fieri ꝓhibētes ſancimus: vt illi ad q̄s id ꝑtinet: ⁊ in eorū ſi vtiq3 exēpti nō ſint negligētiā ⁱ vel defectū locoꝝ ordinarij: ſi ꝟo exempti fuerit / aut al's circa hoc priuilegiati ſuꝑioris ᵏ ip ſorū (omni negligentia vel in curia penit⁹ relegata ˡ) circa reformāda ꝑmiſſa: ⁊ eorū ſin gula corrigenda: necnō vt in cathedralib⁹ regularibus: et collegiatis ecclijs horis de bitis ᵐ deuote pſallatur. In alijs vero cōueniēter ⁊ debi te celebret diuinum diurnū ⁊ nocturnum ⁿ officium: ſi dei ⁊ apoſtolice ſedis indignatio nem euitare voluerint: ſolli citā curēt diligētiā adhibere cōtradictores ꝑ cēſurā eccle ſiaſticā (dūmō ad eos illā ex ercere ᵒ ꝑtineat) alijſq3 opor tunis remedijs compeſcēdo faciētes prout ad eos ſpectat in his ⁊ alijs q̄ ad diuinū cul tū ⁊ morū reformationē per tinēt ac eccliarū et cimiterio rū reſpiciūt honeſtatē ſacro rum ſtatuta canonū ad que ᵖ ſcienda ᵠ diligens curent ha bere ſtudium ʳ irrefragabilit obſeruari. Idem in eodem.

¶ Clerici etiam religioſi do meſtici cōmēſales cardinaliū vel epōꝝ ſe pūt illis i diuinis officijs coaptare. hoc dicit.

Iohan.an. Capin.ij.

Dignū ꝓſus ⁊ ꝯgruū ˢ arbitrantes q̄ clerici tā reli gioſi q̄3 alij ᵗ cardinaliū ſacro ſctē romane ᵛ eccl̄ie ac q̄rūcū q3 pōtificū ˣ gratiā et cōionē apo.ſe.hn̄tiū ʸ: cōmēſales do meſtici ᶻ ſe poſſint ipſis ⁊ i diui

pſallere horas debit' horis ſeruabat l cathedralibus et collegiatis eccleſijs.
e ¶ Nocturnū.eo.ti.dolentes in fi.
o ¶ Exercere ꝑtineat. Excludit feminas l3 prelatas q̄ꝺ dic vt de maio.⁊ obe.dilecta. De maribus curatꝭ ⁊ qui iuriſditiōē ꝑ̄ſunt: dic vt no. ij.q.j.nemo.ꝯ of fi.ordi.cū3 ab ec cleſiarū. plen⁹ ꝑ hoſt. in ſū. de ſen.exc.§.q̄s poſ ſit excōicare.l vl ti.col. Io.an.
p ¶ Ad.que. ſtatuta.
q ¶ Scienda Propter mediū hoꝝ triū q̄ ꝑmi ſit.ſ.de reforma tione morū non eſſet facile iura colligere: de q̄b⁹ ſciendis hortat ſed ſufficiat alle gare. ꝯ vi. ⁊ ho. cle. ꝑ totū.ad ꝑ̄ mū.eo.ti. ꝑ totū ꝯ ꝯſe.di.j.per to tū.ad vlti. de cu ſto.eucha.c.ij.ꝯ imu.ec. ꝑ totū.⁊ eo.ti.ꝑ to. lib.vj.
r ¶ Studiū3. xx.di.ſi decretū.
Dignum. ¶ Prio po nit dictū. Scdo diuiſio circa illud remo net dubiū Scdo ibi: nec ad dicen dū. Imola.
¶ Preſuppone dū ē q̄ dubet te Preſup poſitio d.helie net dicere horaſ canōicas ad vſū illius dioceſis l qua ē bn̄ficiat⁹:

¶ Caſus. Ego ſum ꝯmenſalis vel domeſticus alicu ius cardinalis vel epi qui dicit horas ad vſum eccl'ie Caſus lſ alio d.helie ro. Ego ſū de alia dioceſi: querit an poſſum dicere ho ras meas ſicut ipſe: ⁊ in tali vſu? Dicit Clemēs q̄ ſic
¶ Nota ꝑ appellatione pontificū non veniunt electi in ipſos ⁊ ꝯfirmati; niſi ſint conſecrati.etiā in cōceſſio Nota bilia. ne priuilegiorum: vt glo.cū tex.in ꝟb.pontificum.
ſ ¶ Congruū.quaſi conueniens.
t ¶ Alij. Cōmenſales domeſtici quod eſt.J.
v ¶ Romane. Nō ꝯpoſtellane vl' rauennatis. ꝯ of. archipbři.c.ij.⁊ dixi de conſti.cū oēs ſuꝑ.iij.glo.
x ¶ Pontificū. Electos confirmatos nōdū conſecra tos non videtur includere.
y ¶ Habētiū.ſi.de reſcrip.veniēs.⁊ exponit hoc ver bum de offi.ordi.q̄ ſedem in vlti.glo.
z ¶ Domeſtici.de his ꝯ ꝟb.ſig.c.fi.li.vj.
ꝯ ¶ Poſſint. Nō dicit q̄ teneant. facit.ff.de iudi.nō quicquid.
a ¶ Ipſis cardinalibus vel epis.

a ¶ Officijs. Sꝫ de cibis addidiſſet hoc multū mo-
nachis placuiſſet per ea q̄ no.xvj.q.j.c.iij.
b. ¶ Coaptare.facit.xij.di.illa.⁊ hic iunge finem.
c ¶ Officiū.ſicut gregorianū ābroſianū vl' mona-
chale cuiuſuis ordis. Jtē ſiue dicāt ð feria vl' de feſto

Monachꝰ plātus eccleſie ſecularis qð officiuz dicet.

d ¶ Licite dicere. Nota ad q̄ſtionē de monacho plato eccleſie ſclaris: q̄ reget illā ſm officiuz clericale nō monachale. hoc placet Jo.xvj.q.j.c.iij. Hoſ. ð ſtatu mo.i ſūma §. ſꝫ nūqd abſoluitur. ⁊ Hoſt. i ſūma ibi⁹ ti §.ij.v. ſꝫ nūqd taliſ.fa. de pſcrip. cū oli. Sꝫ dices ꝯriū pbari p hāc ðcre. cū hic fuerit conceſſa ſpālis idulgētia pter quā hoc nō licuiſſet: vt dicā in fi. So. iſti nō ſunt ppetuo tranſlati.ſed ille nichil hꝫ cōmune cū monachis.xvj.q.j.ne pro cuiuſlibet.

nis officijs [a] coaptare [b]: vt illud qð ijdē cardinales ſeu pontifices dicēt officiū [c] licite [d] dicere valeāt. Nec ad dicendū aliqd aliud teneant ſacri approbatiōe cōcilij indulgem⁹ [e]

¶ De baptiſmo ⁊ ei⁹ effectu.

Clemēs.v.in ꝯcilio Vienēſi

¶ In fontibus eccliarū nō i priuatꝭ domib⁹ debet baptiſma concedi: duos caſus excipit: ⁊ trāſgreſſores puniri pcipit. Jo.an. Capl'm vnicum

e ¶ Indulgemus. Prius ergo non licebat.

Continuatio d. helie ¶ De baptiſmo ⁊ eius effectu. ¶ Viſum eſt de ſacramento ecclie qð eſt ſacramentū euchariſtie. nunc videndum eſt de ſacramento baptiſmi.

diuiſio Preſenti. ¶ Tres ſunt ptes pncipales: q̄a primo ponit regulā. Scðo duos caſus excipit ab ea ibi: niſi. Tertio punit cōtra facientes ibi: qui aūt. Jmo.

Caſus ſtalis d. helie ¶ Caſus. Fuit a nōnullis in ꝯcilio gn̄ali expoſitum q̄ licꝫ fuiſſent in eccl'ijs prochialib⁹ deputati ſacri fōtes ad baptizādos paruulos.tn̄ plures baptizabant in ſuis domib⁹ vel in alijs locis priuatis pp̄ter qð fuit ortū ſcandalū: iō ꝯſtituit ꝯciliū q̄ decetero nullibi baptizarent niſi in eccl'ijs. dē ptis ⁊ exceptis filijs pncipū vel niſi ſubſit rōnabil' cā ⁊ ꝯ faciētes puniūt. vt in textu.

f ¶ Ne quis. Oēs ꝯphendit. nedū eos q̄bus ex officio competit baptizare: vt pbr̄os. de diaconib⁹ dic vt xciij.diſt. diaconos.

Aula qd notat. g ¶ In aulis. Aula dr̄ ſala vel ſpacioſum habitaculum cōmuniter habens alas.

h ¶ Cameris. ꝯcor. de ap. qua fronte. ⁊ qð ibi no. in [glo.ij.

i ¶ Priuatis domib⁹. bn̄ ꝯcor. in auc. vt in priua. do. ſacra miſſe. nō fiāt col. v. per totum.

Eccl'ie baptiſmales dicunt matrices k ¶ Deputati. de ma. ⁊ obe. his q̄. de cap. mo. c. ij. et tales eccl'ie dicunt baptiſmales. de no. ope. nūci. c. j. i pn̄. ⁊ de his. xvj. q. j. de decimis §. ij. xiij. q. j. §. ij. ver. ð cimas. ⁊ q: renaſcimur p baptiſmū dicuntur matrices. de preſcrip. ex tranſmiſſa. ꝯ. de ſen. exc̄o. c. j.

l ¶ Aliqs. Hic iūge lſam. ꝯ. audeat baptizare.

¶ Glo.ſeq. dat tres ꝯcor. querit qui dicat pūceps ponit. xij. equiuocationes ⁊ ſoluit dicens tyrannos non includi: ⁊ rn̄det contrario.

m ¶ Regū. Si. ð offi. dele. c. vi. ð qui. ne aliqd. li. vj Sed iura illa loquūt ſolum de regibus. hic addit de

Principis appellatō multos cōphēdit. principib⁹. ſic. ꝯ. ea. compila. de teſti. c. j. Et quos hic dicat principes dubitat. Deus enim pūceps dicitur Eſaie. ix. ibi. Deus fortis pr̄ futuri ſeculi: pūceps pacis. Interdū angelus: de ſe dicens. Joſue. ix. Ego ſuꝫ princeps exercit⁹. Interdū papa. de ꝯſe. di. j. corpora. Interdū epi: de ma. ⁊ obe. ſi quis. vl' alij iudices eccleſiaſtici. xvij. q. iiij. diffinimus. i fi. Impator ð re iud. ad apl'ice in pn̄. lib. vj. Rex. de ſacra vnc. c. vnio. ver. vn̄ in veteri. de accu. veniēs de elec. innotuit. de bap. maiores. circa fi. xlv. diſ. ð iudeis: vel alius pncipans pplo de ma. ⁊ obe. oēs. Exodi. xxij. principi ppl'i tui nō maledices vel loco de iudeis. iudei ⁊. c. ſeq. ⁊. c. in nō nullis. i fi. ð vſuris q̄ro. ⁊. ꝯ. ð iudeis. c. j. in pn̄. ð here. cum ſm. in fi. ð homi. p humani. li. vj. Sed ſi ſic large pncipat⁹ ſumatur p dn̄io vel dn̄atione ppl'i iam videret q̄ omnis baronia habēs ſit pnceps: ſic ⁊ large ois regens p uinciā dn̄iū: gētē: plēm: vel plebem dici poteſt rex. xxiij. q. iiij. duo iſta. Apes etiā et grues habent pūcipem. vij. q. j. in apib⁹. ⁊ diabolus etiā dicitur pūceps mundi. Johā. xiiij. ⁊ victoriaꝫ. de pe. diſt. ij. pnceps. ⁊ in his multum poſſet inſtari: ſed non expedit. Et componit pnceps ex primuꝫ et capio ⁊ dicit quaſi pmū capiens locū vel dignitatem. Sunt etiaꝫ certe dignitates ſeculares ſpecialiter ſic vocate vt pncipat⁹ Achaie ⁊ his ſimiles. ad illas tn̄ hunc textum non puto reſtringi. facit de vb. ſig. q̄uis. Et aduertendū q̄ decre. fundamenta §. vt. ꝯ. loquēs de imperatore rege ⁊ principe: ſubmittit de marchione: duce: comite: et barone: vel alio notabili potētatu: p qð videt ex ordine q̄ pnceps maior ſit pdictis marchione duce. ⁊c̄. Et ex hoc puto q̄ pncipat⁹ hic ſumat pro notabili potentatu merito ꝯparendo regie dignitati facit ea. decre. fundamēta. in fi. Tyrānos aūt (quib⁹ in ytalia conſtellatio nūc fauet) includi nō puto. Nā (vt ait Gregori⁹) Tyrānus eſt ppue q̄ i re publica nō iure principatur. Et philoſoph⁹: q̄ ſicut regnū eſt rectus pncipat⁹: ita tyrānides eſt peruerſum dn̄iū. de quo ſatis. iij. ⁊. v. politi. cū ꝯ pnceps tendat ad bonuꝫ cōe. tyrannus ad ppriū: ergo non eſt pnceps. Unde Eſaie. xxij. Princeps ea q̄ digna ſunt pncipe cogitat. Abſit ergo q̄ illos q̄ticulos ſint potētat⁹ hec ꝯſtitutio priuilegiet. ad hoc de reſcrip. ſi grantioſe. in fi. li. vj. ff. de lega. j. legata inutiliter. ij. rn̄. Nec ob. ð here. pſidētes. lib. vj. quia illud ſpeciale fauore fidei.

Principes vn̄ dr̄.

Tyrannus qs dicitur

Preſenti prohibemus edicto: ne [f] quis decetero in aulis [g] vel cameris [h] aut alijs priuatis [i] domibus: ſed dūtaxat i eccleſijs i quibus ſunt ad hoc fontes ſpāliter deputati [k] aliqs [l] (Niſi regū [m] vel principū q̄bus valeat i hoc caſu deferri liberi [n] extiterint. Aut talis

¶ Glo. ſe. ponit differētiā iter filios ⁊ liberos. arguit p naturalibus. ſoluit ꝯriū ad allegata reſpondens.

Liberi ⁊ filij differēt.

n ¶ Liberi. ꝯprehendit nepotes ex filijs ⁊ alios deſcēdētes. ff. de vb. ſig. l. liberoꝝ. ſec⁹ ſi dixiſſet filij. Appellatio eñ filioꝝ regulariter nō ꝯprehēdit nepotes. inſti. q̄ da. tu. poſ. in fi. caſualit. ꝯ. ff. de vb. ſig. filij. et ibi ð hoc. Et qð dixi ꝯprehēdit nepotes. itellige de deſcēdētibus ex filijs maſculis. ff. de ſena. iberos l fi. ð penis. vbicunqꝫ lib. vj. Videtur hoc etiā intelligi poſſe de naturalibus non de legitimis per pdictā. l. liberos. j. rn̄. ⁊ per id quod not. de probat. in preſentia. in prin. j. glo. et dixi poſt Hoſtien. de ſenten. excommuni. ſi vero §. fi. Verius videtur illos nō comprehendi per. l. cum legitime. ⁊ per ibi no. ff. de ſta. ho. facit iſti. de nup. §. fi. ff. ð in ius vo. q̄a ſemper in auc. qui. mo. na. eff. ſui § fina. col. viij. Et. l. liberos. nō itelligit de

naturalibus q legitimi ſunt. vt ibi no. Ad no. in decr. in p̄ntia rñdet ꝑ no. in. l. ibi allegata. ff. ad trebel. l. ex facto. §. ſi q̃s rogatus. Ad vi. allega. dic ꝙ quo ad parẽtū reuerẽtiā bñ habet ratio naturaliū tñ. ſed quo ad cõmodum liberorū vel honores nõ: vt in ꝯtrarijs.

a ¶ Neceſſitas. Hic comparãtur nobilitas ꝛ neceſſitas. alibi nobilitas ꝛ litteratura. ō p̄bẽ. de multa. in fi.
b ¶ Periculo. Forte pueri baptizandi exiſtẽtis in mortis articulo. e. ti. c. pe. vel deferẽtiū: vt quia eſt hoſtilitas vel locus obſeſſus.
c ¶ Preſumpſerit. Baptizãdo in locis talibus.
d ¶ Preſentiā. Ex ꝑpoſito. ō. e. cõpil. de ſta. mona. ne in agro. §. porro. in fi. ꝛ §. ſeq. ꝛ huic ꝯcor. de vita et hone. cle. clerici. ne clerici vel mona. ca. pe. in p̄n. ꝛ ō clã deſti. deſpõſa. c. vlti. circa fi. de vſur. ꝗꝗ. li. vi. ad finem.
e ¶ Caſtiget. Arbitrarie. de offi. deleg. de cauſis. cum cõcor.
Baptiſmi tria ſunt neceſſaria. f ¶ Nõ preſumant. ō. ea. cõpil. de offi. ordi. c. j. cum ſuis cõcor. licet aũt puniatur faciens/baptiſmi collatio tenet. ex quo enĩ cõcurrunt debita materia ꝛ debita forma cum intentiõe baptizandi: valet a quocũꝗ collatum. de ſum. tri. ca. j. §. ſacramentum. ꝛ quocũꝗ loco facit de baptiſ. debitum.

Continuatio d. helie ¶ De reliquijs ꝛ veneratiõe ſanctoꝝ. ¶ Uiſum eſt ſupra de eccleſijs tam ſecularibꝰ ꝗ regularibus etiam de quibuſdam ſacramentis eccleſiaſticis: nũc videndum eſt de reliquijs ꝛ veneratiõe ſanctorum.

Si dñm. ¶ Due ſunt principales ptes. In prima ꝓhemiū Clementis: qui expꝛſſo mo tiuo ſeruari p̄cipit conſtitutionẽ Urbani. In ſecũda predicta ꝯſtitutio ibi Urbanꝰ. que ſubdiuiditur in titulum et ꝓſam: ibi tranſiturꝰ. in qua premittit de corpore xp̄i ſuaue formoſum ꝛ ꝓlixum exordiū principaliter oſtendẽs cauſam inſtitutiõis ipſiꝰ ſacramẽti ꝛ ipſiꝰ effectū. Scd̃a ibi: hꝫ igitur. ponit narratio: in qua p̄miſſa multiplici cauſa celebratiõis feſti corpis xp̄i diẽ ſtatuit qua debeat celebrari. Tertio ibi: ideoꝗ cõcludit ponẽs exhortationem de feſto colendo cū ceteris indulgẽtijs.

Preſuppo. d. helie ¶ Preſupponẽdū eſt ꝙ Urbanus papa gallicus qui prefuit eccle. roma. tribus annis fecit coſtitutionem ꝙ feria quinta poſt octauam pẽthecoſtes celebretur feſtum de corpꝛe Chriſti. Et ad animandū ppl'm xp̄ia nū dedit indulgẽtias illis qui intereſſent diuinis officijs.

necessitas[a] emerſerit ꝑpter quā neq̃at ad ecclīā abſꝗ periculo[b] ꝑpt' hoc acceſſus hr̃i) audeat baptizare. ¶ Qui autẽ ſecꝰ p̄ſumpſerit[c]: aut ſuā in hoc p̄ntiā[d] exhibuerit: taliter ꝑ ep̄m ſuū caſtiget[e] ꝙ alij attentare ſilia non p̄ſumant[f].

¶ De reliquijs ꝛ veneratiõe ſctõꝝ. ¶ Clemẽs. v. i ꝯci. vien.

¶ Feſtū corpis xp̄i celebrari debet feria quinta poſt octauam penthecoſtes. ꝛ certe indulgẽtie ꝯcedunt his q in feſto vel infra octauā officio vel horis intererũt. h. d. Jo. an.

Cap. vnicū.

Si dñm i ſanctis eius laudare iubemur[g]: dignū profecto[h] iuſtū et ſalutare nobis exiſtit: vt ſibi in ſui[i] q nos q̃tidie ſpūaliter reficit[k] memoriā corpis: laudes feſtiue venerationis ꝛ grãs referamꝰ. ¶ Hac igit ꝯſideratione īducti: ꝯſtitutionẽ a bone memorie Urbano[l] papa q̃rto p̄deceſſore nr̃o ſup hoc editā: de fratrū nr̃orum ꝯſilio diſtricte p̄cipimus[m] obſeruari: cuiꝰ tenor ſequit in hec v̓ba. Urbanꝰ ep̄s ſuus ſuorū dei: venerabilibꝰ fratribꝰ patriarchis archiep̄is ep̄is ꝛ alijs eccliaꝝ p̄lat' ꝛ cet'a. ¶ Tranſiturꝰ de hoc mūdo ad patrẽ ſaluator nr̄ dñs Jeſus xp̄us cū tp̄s paſſiõis inſtaret ſumpta[n] cena in memoriā mortis ſue inſtituit[o] ſummū ꝛ magnificū ſui corporis ꝛ ſanguinis ſacramentū: corpꝰ in cibū et ſanguinẽ in poculū[p] tribuendo. Nā quotiẽs hunc panem mãducamꝰ ꝛ calicẽ bibimus mortẽ dñi annunciamꝰ[q]. In īſtitutiõe q̃dẽ huiꝰ ſacramẽti

ciis. Et qꝛ illa ꝯſtitutio Urbani nõ fuit recepta ab omnibus: ideo Clemens papa. v. innouauit illā cõſtitutionẽ: ꝛ illā p̄cepit ab oībus obſeruari. h. d. h. r. et breuiter tñ accipiatis diuiſionẽ glo. ꝛ pſequimini ſicut ipſa tradit. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo ex p̄ncipio tex. ꝙ valet argumẽtū a minori ad maius affirmatiue: vt in auf. mitto mag̃. C. ō ſac. ſanc. ec. Nota=bilia.

¶ Nota ſcd̃o iuxta glo. ꝙ ꝯſtitutio pape nõ publicata nõ aſtringit nõ recipientes dū tñ cā ſit rationabilis: qꝛ forte ꝯtinet rem q̃ de ſe nõ eſt: vt greci noluerunt recipe ꝯſtitutionem de nõ ducẽdis vxoribꝰ. Similit' gallici noluerũt recipe cõſtitutionem de clauſuris faciẽdis circa monaſteria ſua. ¶ Nota plura miracula ꝛ plures effectꝰ ſacramẽti altaris. Mat. viii. ¶ Not. rõnem conſtitutionis feſti olm ſctõꝝ cur in illo die fiat. ¶ Nota effectū huius ca. ꝙ die iouis poſt oct. pẽthec. dꝫ celebrari feſtū corporis xp̄i. Et no. indulgẽtias ꝯceſſas illis q intererũt omnibꝰ diuinis officijs. ¶ Nota lecturam tui textus ꝛ pulchra verba in illo exiſtentia.

g ¶ Jubemur. Pſal. vi. Laudate dñm in ſctis eius.
h ¶ Profecto. ꝑ certe. ꝛ eſt ſenſus. ſi laudare iubemur dñm in ſanctis: fortiꝰ in ſeipo. et eſt argumẽtum a minori. de quo de elec. cum in cũctis. de quo dicimꝰ ꝑpter qȯ vnūquodꝗ tale: ꝛ illud magis. Argumẽtū a minori
i ¶ In ſui. Corpis memoriā. quod ſequitur.
k ¶ Reficit. De cõſe. diſt. ij. qui manducat.
l ¶ Urbano. Qui fuit natiõe gallicus ꝛ trecenſis: ꝛ parū vixit vltra triennium in pap. xu. ꝛ fuit is qui regnum Sicilie cõtra Manfredū cõtulit karolo fratri regis Francie: vt patet in chronicis.
m ¶ Precipimꝰ. Licet hoc ꝓhemiū ſit ſimile illi qȯ habet. ō. ea. ꝯpil. de ſepul. dudū. tñ in hoc differũt. qꝛ illud in cõcilio hoc extra ꝯcilium. Itẽ hic ꝯſtitutio Urbani ſolū ſeruari p̄cipit: ibi ꝯſtitutio Bonifacij innouatur rõ patet: qꝛ illa fuit ꝑ ꝯſtitutionẽ Bñdicti reuocata: iſta vero nõ fuit reuocata: ſed ꝑ aliquos recepta.
n ¶ Sūpta cena. Rõ huiꝰ hr̃. de ꝯſe. diſt. ij. liquido.
o ¶ Inſtituit. Mat. xxvi. de cõſe. diſt. ij. panis eſt in altari. de cele. miſ. cum marthe.
p ¶ Poculū. Facit hec lr̃a ꝙ alia ſit trãſſubſtãtiatio corpis: ꝛ alia ſanguinis. de hoc de cõſe. diſ. ij. cum omne. ꝛ c. cõperimus. ꝛ c. qꝛ corpus.
q ¶ Annunciamus. j. ad Corinth. xj. circa fi.

dixit ipſe apl'ſ [a] hoc facite in
meã cõmemorationẽ: vt pcī=
puũ ⁊ inſigne memoriale ſui
amoris eximij: q̃ nos dilexit
eſſet nobis hoc pceſſum ⁊ ve
nerabile ſacramẽtũ: mẽoria=
le inq̃ mirabile ac ſtupendũ
delectabile: ſuaue: tutiſſimũ:
ac ſup oĩa pcioſum [b]: i quo in=
nouata ſunt ſigna et mirabi=
lia [c] imutata: in q̃ habet oẽ de
lectamẽtũ ⁊ oĩs ſaporis ſua=
uitas [d] ipſaq̃ dulcedo dñi de
guſtat: in q̃ vtriq̃ vite ſuffra=
giũ cõſeqmur ⁊ ſalutis [e]: hoc ẽ
mẽoriale dulciſſimũ: mẽoria
le ſacratiſſimũ: ⁊ memoriale
ſalutificũ in q̃ gratã redẽptio
nis nr̃e recenſem' mẽoriã [f]: in
quo a malo retrahimur ⁊ in [g]
bono cõfortamur: ⁊ ad virtu
tũ ⁊ graꝛ pficim' incremen=
ta: in q̃ pfecto pficimus ipſi'
corpali preſentia ſaluatoris.
¶ Alia nãq̃ quorũ memoriã
agim': ſpiritu mẽteq̃ cõple=
ctimur: ſed nõ pp̄ter hoc rea
lẽ eoꝛ pſentiã obtinem'. In
hac vo ſacramẽtali xp̄i ꝯme=
moratiõe ieſus xp̄s ſub alia
q̃dẽ forma [h] in ppria vo ſub=
ſtãtia eſt nobiſcũ. Aſcenſur'
eni in celũ dixit [i] apl'is ⁊ eorũ
ſeq̃cib' [k]. Ecce ego vobiſcum
ſum oĩb' dieb' vſq̃ ad ꝯſum
mationẽ ſecli: benigna ipſos
pmiſſione cõfortãs q' rema=
neret ⁊ eſſet cũ eis etiã pſen=
tia corporali. ¶ O digna et
nũq̃ intermittẽda memoria
et in q̃ mortẽ [l] nr̃am recolim'
mortuã: noſtrũq̃ interitũ in=
teriiſſe: ac lignũ [m] viuificũ li=
gno crucis affixũ fructũ no=
bis attuliſſe ſalutis. ¶ Hec
eſt cõmemoratio glĩoſa q̃ fi=
deliũ aĩos replet gaudio ſa=
lutari: et cũ infuſione letitie
deuotiõis lachrymas ſubmi
niſtrat. Exultam' nimirũ no
ſtrã mẽoriãdo liberationẽ: et
recolẽdo paſſionẽ dñicã per
quã liberati ſum': vix lachry
mas cõtinem'. In hac itaq̃
ſacratiſſima cõmemoratiõe
aſſunt nobis ſuauitatis gau=
diũ ſimul ⁊ lachryme; q' ⁊ in
ea cõgaudem' lachrymãtes
⁊ lachrymamur [n] deuote gau
dẽtes: letas habẽdo lachry=
mas: ⁊ letitiã lachrymantẽ.
nã ⁊ cor iĝẽti pfuſum gaudio
dulces p oculos ſtillat gut=
tas. ¶ O diuini amoris imẽſi

a ¶ Apoſtolis. Luce. xxij. de cõſe. diſtin. ij. in xp̄o ſe
mel. in fine. ⁊ vide q̃d ibi no.
b ¶ Precioſum. xcv. di. ecce. de cõſe. diſt. ij. nihil.
¶ Glo. ſeq. p̃mo allegat quoddã et remittit. ſcd̃o ponit
ſeptẽ mirabilia in corpe xp̄i ad ſingula inducens ſal=
tem vnũ caſum
⁊ figuram.
Luce xxij. c ¶ Mirabilia
Q̃d optauit ec=
cleſiaſtici. xxxvi
cap. ibi innouat
ſigna et mutat
mirabilia. d̃ his
mirabilib' dixi
de celebra. miſſ.
cũ marthe. §. re=
q̃ſiuiſti. Et nũc
Eccl. xxxvj. aliter tractãdo di
cam' cũ theolo=
gis q' in hoc ſa=
cramẽto notat
mirabilis pdu=
ctio: quia de ce=
lo nobis produ=
ctũ eſt ⁊ ad vocẽ
ſacerdotis ape=
riunt celi ⁊c̃. de
cõſe. di. ij. q̃d ſan
guis. q̃d figura
tũ fuit Exo. xvj.
in p̃n. Ego pluã
vobis panes de
celo. Itẽ notat
mirabilis multi
plicatio q̃ quoti
die ꝯficitur ⁊ ſu
mitur: nec cõſu=
mit. de ꝯſe. diſt.
ij. i xp̄o ſemel. ⁊
cap. qui mandu
cat. ij. q̃d figura
tũ fuit. ij. regũ.
vj. circa finem.
vbi dicit q' Da
uid partitus eſt
i vniuerſam miſt'
multitudinẽ ſin
gulis collirida
panis vnam ⁊ aſſaturã bubale carnis vnã. ⁊. iiij. reg.
iiij. in fi. de. xx. panib' ſaturati ſunt centũ viri. Itẽ mi
rabilis miniſtratio: quia quo ad effectum ita per ma
los vt p bonos miniſtrat. j. q. j. ĩtra catholicã. cũ. c. ſe.
vſq̃ ad §. ſed obijcit. de cõſe. diſt. ij. verum. q̃d figura
tũ eſt. iij. regum. xvij. in prin. vbi dicitur q' Helye qui
fugerat ad torrẽtẽ corui deferebãt panẽ ⁊ carnes ma
ne ⁊ veſpere. Item mirabilis confortatio: quia fulcit
anime noſtre ſubſtantiam: et quotidie accipiend' eſt
iſte panis vt quotidie proſit. de cõſe. diſt. ij. nõ iſte pa
nis. et qui de eo mãducat ineternũ nõ deficit. ea. diſt.
chriſt' panis eſt. ⁊ hoc figuratum fuit. iij. regum. xix.
poſt princ. vbi Helye fugienti per deſertum viã vni'
diei: ⁊ tandem dormienti angelus ad caput eius po=
ſuit panẽ ſubcinericiũ dicens ſurge ⁊ comede. quẽ cũ
comediſſet ambulauit in fortitudie cibi illi' quadra=
ginta dieb' ⁊ quadraginta noctibus. Et qui contem
nit vel negligit hunc panem ſumere: debilitat et ca=
dit a virtutibus. de cõſe. diſ. ij. ſi quotiẽs. ⁊ ca. ſi quis

Mirabilia ſeptẽ notant in ſacramento altaris

intrat. q̃d figuratũ eſt primi Regũ. xxviij. ad finẽ: ibi
ſtatimq̃ ſaul cecidit ſup terrã et robur nõ erat in eo.
q: panẽ nõ comederat illa die. Itẽ mirabilis mundi=
cia. qi niſi digne ⁊ a dignis ſumat: ppinquat mortis
iudiciũ. de ꝯſe. diſt. ij. q̃ ſcelerate. ⁊. c. timorẽ. q̃d tãge
re voluit pſalmi
ſta dicẽs. q̃ man
ducatis panem
doloris. ⁊ cũ bu=
cella quam xp̄s
dedit inde intro Mat. vlti.
iuit diabolus in
eũ. de ꝯſe. diſ. ij.
eſca. Itẽ mirabi
lis trãſlatio: q:
etiã prece minis
ſtri fit trãſſubſtã
tiatio v̄tute ſpi=
ritusſancti: non
merito ſacerdo=
tis. j. q. j. cũ ſcrip
ptura. q̃d figu=
ratũ fuit in hy=
ſtoria q̃ ibi tãgi=
tur de Gedeon.
Iudicum. vj. cir
ca mediũ. cui p̃=
cepit angel' q'
panes azimos ⁊
carnes tolleret:
⁊ illa poneret ſu
per petrã et ex=
tẽdit ãgel' ſum
mitatem virge
quã habebat in
manu: ⁊ aſcẽdit
ignis de petra:
⁊ ꝯſumpſit ſacri
ficiũ. Itẽ mira=
bilis tranſmiſſ=
ſio: q: trãſmitti
tur etiam ad de
functos. nõ ſum
me malos: nec
ſumme bonos.
xiij. q. ij. nõ eſti=
memus. ⁊. c. ale
q̃d figuratũ fuit
Danielis vlt. ad fi. vbi p̃cepit angel' Abacuch q' pa
nes ⁊ pulmentũ q̃d ferebãt meſſorib' portaret in ba=
bylonẽ Danieli poſito i lacu leonũ. ⁊ cũ neſciret aba
cuch locũ apphendit illũ angel' capillo capitis ſui: et
poſuit eũ in babylonẽ ſup lacũ: ⁊ accepit Daniel prã=
diũ ⁊c̃. q̃dã alia mirãda ex inferiorib' collige. Jo. an.
d ¶ Suauitas. Sapi. xvj.
e ¶ Salutis. de conſe. diſt. ij. cum omne. in princi. ⁊
ca. ſpecies. in fi. Jo. an.
f ¶ Mẽoriã. d̃ ꝯſe. di. ij. ſemel xp̄s. ⁊. c. in xp̄o ſemel.
g ¶ In bono. ſic de ſta. mo. cũ ad mõaſteriũ. §. por.
h ¶ Forma. Et quare hoc no. de cõſe. diſt. ij. forte.
i ¶ Dixit. Matth. vlti.
k ¶ Sequacibus. per fidem de ſucceſſoribus apo=
ſtolorum. no. xij. q. j. videntes.
l ¶ Mortem noſtram. eternam.
m ¶ Lignum viuificum. ſ. Chriſtum.
n ¶ Lachrymamur. ſ. ij. ad Corinth. vj. de exceſſ.
prelato. nimis. j. in princi.

taſ; diuine pietatis ſuꝑabundãtia diuie affluẽtia largitatis. dedit eñ nobis dñs oia q̃ ſubiecit ſubᵃ pedibus nřis et ſuper vniuerſas terre creaturas cõtulit nobis dñij principatũ. Ex miniſtris etiã ſpirituũ ſuꝑioꝝ nobilitat et ſublimat hois dignitatẽ. ¶ Adminiſtratorijᵇ nãq; ſunt oẽs in miſteriũ ꝓpter eos q̃ hereditatẽ ſalutis cup.unt deſtinati et cũ tam copioſa fuerit erga nos eius munificẽtia: volẽs adhuc ipſe in nobis ſuã exuberãtem charitatẽ precipua liberalitate mõſtrare: ſemetipm̃ᶜ nobis exhibuit: ⁊ trãſcẽdens oẽm plenitudinẽ largitatis: oẽm modũ dilectionis excedens attribuit ſe in cibũ. ¶ O ſingularis ⁊ admirãda liberalitas vbi donator venit in donũ: ⁊ datũ eſt idẽ penit⁹ cũᵈ datore ꝙ larga et ꝓdiga largitas: cũ tribuit q̃s ſeipmᵉ. Dedit igitur nobis ſe in pabulũ: vt q2 ꝑ mortẽᶠ hõ corruerat. ⁊ ꝑ cibũ ipſeᵍ releuaretur ad vitã. cecidit hõ ꝑ cibum ligni mortiferũ: releuat⁹ eſt hõ ꝑ cibũ ligni vitalis. In illo pependit eſca mortis: in iſto pẽdit vite alimentum. Illius eſus meruit leſionẽ: iſtius guſtus intulit ſanitatẽ: guſtus ſauciauit: ⁊ guſt⁹ ſanauit. vide q2 vnde vulnus eſt ortũ: ꝓdijt et medelaʰ: et vnde mors ſubijt exinde vita euenitⁱ. ¶ De illo ſiquidẽ guſtu dřᵏ: quacũq; die comederis morte morieris. ¶ De iſto ꝟo legiturˡ: ſi q̃s comederit ex hoc pane, viuet in eternum. hic eſt cibus q̃ plene reficit: vere nutrit: ſummeq; impinguat: nõ corpus ſed cor: nõ carnẽ ſed aiamᵐ. nõⁿ ventrẽ ſed mentẽ. Homini ẜ q̃ ſpũali alimonia idigebat: ſaluator ipſe miſeri cors de nobiliori et potẽtiori hui⁹ mũdi alimẽto ꝓ aie refectiõe pia diſpoſitiõe ꝓuidit: decẽs q̃3 liberalitas extitit: ⁊ cõueniẽs opatio pietatis: vt ꝟbũ dei eternũ qď rõnabilis creature cib⁹ eſt et refectio factũᵒ caro ſe rõnabili creature carni et corꝑi homini videl3 in edulium largiret. Panẽ eñ angeloꝝ mãducauitᵖ hõ: ⁊ iõ ſaluator aitᵠ. Caro mea vere eſt cib⁹. Hic panis ſumit: ſed vere nõ cõſumit: mãducat: ſ3 nõ trãſmutat: q2 in edẽtẽ minime, trãſformat. ſed ſi digne recipit ſibi recipiẽs ꝯformatʳ ¶ O excellẽtiſſimũ ſacramẽtũ. O adorandũ: venerandũ: colendũ: glorificãdũ: ꝑcipuis magnificãdũ laudib⁹: dignis ꝑconijs exaltandũ: cũctis honorandũ ſtudijs: deuotis proſequẽdũ obſequijs: ⁊ ſinceris mẽtibus retinẽdũ. ¶ O memoriale nobiliſſimu3 intimis cõmendãdum ꝑcordijs: firmiter aio alligãdũ diligẽter reſeruãdũ in cordis vtero ⁊ meditatiõe ac celebratiõe ſedula recẽſendũ. Hui⁹ memorialis cõtinuã debem⁹ celebrare memoriã: vt illi⁹ cuius ipſum fore memoriale cognoſcimus ſemꝑ memores exiſtamus: q2 cuius donũ vel mun⁹ frequẽtius aſpicitur: hui⁹ memoria ſtricti⁹ retinet. ¶ Licetˢ igit hoc memoriale ſacramẽtũ in q̃tidianis miſſarũ ſolẽnijs frequẽtetᵗ: cõueniẽs tñ arbitramur ⁊ dignũ: vt de ipſo ſemel ſaltẽ in anno ad confundẽdã ſpecialiter hereticorũ ꝑfidiã et inſaniãᵛ memoria ſolẽnior ⁊ celebrior habeatur. In die nãq; cene dñi q̃ die xps ipſe hoc inſtituit ſacramẽtũ vniuerſalis eccleſia pro penitentium recõciliatione: ſacri cõfectioneˣ chriſmatis / adim=

a ¶ Sub pedib⁹ noſtris. pſal. viij. Dñe dñs noſter. ⁊ ad hebre. ij. vbi dicit apl's. Qď oia ſubmittendo nil dimiſit nõ ſubiectum. ⁊ cõcor. de maio. ⁊ obe. ſolite. circa finẽ.
b ¶ Adminiſtratorũ. Sumptu3 ad hebre. vj. c.
c ¶ Semetipſum. ad ephe. v.
d ¶ Cũ datore Cõcor. de conſe. diſt. ij. nec moyſes. ď ſum. trini. c. j. ẜ. vna. in ꝑn.
¶ Glo. ſeq. duo notat. ⁊ ſecundũ tripliciter ꝓbat
e ¶ Seipſum. No. ꝓ forma ſalutationis qua q̃s offert ſeipm: qua breuitatis etiã cũ multum vtor. Itẽ no. pro theologis qui tenent q̃ idẽ opus meritorium laudabilius eſt l vouẽte vel ꝓfeſſo ꝙ in alio: ꝓbãt q2 vouere opus latrie eſt: q̃ precipua virt⁹ eſt inter morales: op⁹ autẽ nobilioris virtutis eſt meli⁹ ⁊ magis meritoriũ: ẜ ⁊ de latria q̃ eſt cult⁹ ⁊ ſuitus q̃ ſoli deo debet. ď ꝯſe. di. iiij. venerabil. ſcďo q2 vouẽs non ſolũ q̃ ad actũ: ſed etiã q̃ ad ptãte3 ſubijcit ſe deo. vt de cetero aliud agere nõ poſſit: ẜ pl⁹ dat ẜm anſelmũ. lib. de ſimilitudinib⁹ cũ dat fructũ et arborẽ ꝙ q̃ dat ſolũ fructũ. Tertio q2 ꝓpter votũ imobiliter volũtas firmatur in bonũ. Ad ꝑfectionem aũt virtutis pertinet aliq̃d agere ex voluntate firmata l bono: vt p3 ꝑ ꝓhm. ij. ethicoꝝ. Et Augu. felix neceſſitas q̃ ad meliora cõpellit: ẜ magis meritoriũ. Jo. an.
f ¶ Mortẽ. Claris ad ꝓpoſitũ dixiſſet q2 per cibũ in mortem homo ⁊c.
g ¶ Ipſe hõ.
h ¶ Medela. Et ſic de cibo dicere poſſum⁹ cibus dãnauit q̃ ſaluauit. vt de muliere dicit. et no. de ſacra vnc. c. vno. ver. ꝑ frõtis: ſ3 non eſt idẽ ſpecie. vt hic patet. Jo. and.
i ¶ Euenit. cõcor. prefatio crucis vt dixi. ẜ. ea. cõpl. de ſum. tri. c. j. ſuper verbo cruci.
k ¶ Dř. Gen. ij. circa mediũ.
l ¶ Legitur. Jo. vj. circa finẽ de pe. diſtinc. ij. charitas eſt aq. Joan. and.
m ¶ Animam De offi. ordi. inter cetera.
n ¶ Non ventrẽ. de cõſe. diſt. ij. vt q̃d paras.
o ¶ Factũ caro. Joan. j. de bigã. debitũ.
p ¶ Mãducauit homo. Pſal. lxxvij. attendite popule meus.
q ¶ Ait. Joã. vj. de cõſe. diſ. ij. dupliciter.
r ¶ Cõformat Uide qď not. de cõſe. diſt. ij. non iſte ⁊ qď no. ⁊ dixi de iudeis. ⁊ ſi iudeos.
s ¶ Licet igit. Secũda pars.
t ¶ Frequẽtet Qď ex multis cauſis ſapiẽtia dei vtile fore ꝓuidit: qď dic. vt de cõſecra. di. ij. iteratur.
v ¶ Inſaniã. De quibuſdam illorũ erroribus de cõſecra. diſt. ij. cum omne.
x ¶ Cõfectione. Que fieri d3

ad hebre. ij.
ephe. v.
Opus idẽ meritoriũ laudabili⁹ eſt in vouẽte ꝙ in alio.
Gen. ij.
Joã. vj.
Jo. j.
Pſal. lxxvij
Jo. vj

ſingulis annis et ver⁹ cremari.de cōſe.diſt.iij.in ſ̄ris. Et pōt fieri tēpore interdicti. de ſen.excō. q̄m.lib.vj.
a ¶ Lotionem pedum. Joan.iij.
Mēſes anni q̄t ſunt. b ¶ Certā diē.ſ.kalēde novēbris.ſic dicti: qr nonus mēſis inchoādo a martio: vt ichoabāt antiqui q̄ ſolū decē menſes ha buerunt vſq ad Jo.iij. tps iulij ceſaris et nume põpilij et tūc diſtincto et correcto āno ſm curſum ſolis re deūtis l fine an ni ad eūdē pun ctum: additi fue rūt duo mēſes i pncipio ãni.ſ.ia nuari⁹ et februa rius: et pp̄ter ho Biſſextus vñ pcedit ras ſex q̄ ſuper erant oportuit ſingulis q̄ttuor annis addi diez biſſextilē q̄d dic vt de v̄b.ſig.q̄ſi tu: et tūc tpis iu li⁹ vocabat q̄nti lis et auguſt⁹ ſex tilis q̄ poſtea a Julio et auguſto denolati fuere: vel pp̄ter ipſoꝝ ortū vel propter rē pſpere geſtā.
c ¶ Olim ſctōꝝ. Quo italici an ſeres devorant q̄d romani facē nō deberent. vt Phil.iiij. eñ dicit Ambro ſius l examerō v.merito debes anſeribus roma q̄ regnas. Dij tui dormiebāt et anſeres vigila bāt: illis potius debes ſacrifica re q̄ ioui. cedāt eñ dij vr̄i anſe rib⁹ a quibus ſe ſentiūt eē defen ſos: ne et ipſi ab hoſte caperent. Et Jſidor⁹.xij. ethymo.galloꝝ aſcēſus in capi tolio anſeris clā gore dep̄hēſus eſt: nullū enim aīal ita odorem hominis ſentit vt anſer. Jo.an.

pletione mandati circa lotio nē^a pedū et alijs plurimū oc cupata: plene vacare nō põt celebrationi hui⁹ maximi ſa cramenti. Hoc eñ circa ſctōs q̄s p anni circulū veneramur ipſa obſeruat eccl̄ia: vt q̄buis in letanijs et miſſis ac alijs ipſoꝝ memoriā ſepi⁹ renoue mus nichilomin⁹ tñ ipſoꝝ na talicia certis dieb⁹ p annū ſo lēni⁹ recolat: feſta pp̄ter hoc eiſdē dieb⁹ ſpālia celebrādo. Et qr i his feſtis circa ſolēni tatis debitū aliq̄d p negligen tiā aut rei familiaris occupa tionē aut alſs ex humana fra gilitate omittitur: ſtatuit ipſa mr̄ eccl̄ia certā^b diē in q̄ gñali ter oīm^c ſctōꝝ cōmemoratio fieret: vt i hac ipſoꝝ celebra tiōe cōi: q̄cq̄d in pp̄rijs ipſoꝝ feſtiuitatibus omiſſum exiſte ret ſolueret. ¶ Potiſſime igit exequēdū eſt erga hoc viuifi cum ſacrm̄ corporis et ſanguis ieſu xp̄i q̄ eſt ſctōꝝ oīum gl̄ia et corona^d vt feſtiuitate ac ce lebritate prefulgeat ſpāli: q̄re nus in eo q̄d in alijs miſſaruz officijs circa ſolēnitatem eſt forſitā p̄termiſſum: deuota di ligētia ſuppleat: et fideles (fe ſtiuitate ipſa inſtāte) intra ſe p̄terita memorantes: id q̄d in ipſis miſſaꝝ ſolēnijs ſeculari bus forſan agendis implicit: aut alia ex negligētia vel fra gilitate humana min⁹ plene geſſerūt tūc attēte in hūilita te ſpūs et animi puritate re ſtaurēt. ¶ Intellexim⁹ autē olim dū in minori eſſem⁹ offi cio cōſtituti: q̄ fuerat q̄buſdā catholicis diuinit⁹ reuelatū^e feſtū hmōi gñaliter in eccl̄ia celebrādum. ¶ Nos itaq̄ ad corroborationem et exaltatio nem catholice fidei: digne ac rōnabiliter duxim⁹ ſtatuēdū vt d̄ tāto ſacro p̄ter q̄tidianā memoriā quā de ipſo facit ec cleſia: ſolemnior et ſpālior an nuatim memoria celebret cer tū ad hoc deſignātes et deſcri bentes diē: videlʒ feriā^f q̄ntā p̄ximā^g poſt octauā^h penthe coſtes^i vt in ipſa q̄nta feria de uote turbe fideliū pp̄ter hoc ad eccl̄ias affectuoſe concur rāt: et tā clerici q̄ ppl̄i gaudē tes in cāticaᵏ laudū ſurgant: tūc eñ oīm corda et vota ora et labia hymnos^l pſoluāt leti cie ſalutaris: tūc pſallat fides ſpes tripudiet: exultet charit tas: deuotio plaudat^m: iubi letⁿ chorus: puritas iocūdet tūc ſinguli alacri aīo pronaq̄ volūtate cōueniāt: ſua ſtudia laudabiliter exequendo tāti feſti ſolēnia celebrātes et vti nā ad xp̄i ſeruitiū ſic et⁹ fide les ardor inflāmet vt p hec et alia p̄ficiētib⁹ ipſis meritoꝝ cumulis apud eū qui ſe dedit p eis in precium° tribuitq̄ ſe ipſis in pabulū: tādē poſt hu ius vite decurſum eis ſe i pre miū^p largiat. ¶ Ideoq̄ vni uerſitatē veſtrā monemus et hortamur in dño: et p aplica ſcripta i virtute ſctē obedien tie diſtricte p̄cipiēdo manda mus in remiſſionem peccami num iniūgentes quatenus tā excelſum et tā glorioſum feſtū p̄dicta quinta feria ſingulis

de ſen.excō.lib.vj. et tūc eadem cōſtitutione notabilia ipſius conſtitutionis dubia ſupplico declarari.
f ¶ Feriā quintā.ſ.diē iouis: et lʒ pp̄rie feria ſumat p feſto tñ omnē diē vocam⁹ feriā vel a fando.qr quali bet die fabulat de⁹ Gen.j. vel qr ſingulis dieb⁹ fari Feria q̄d ſignet et vñ dr. poſſumus in di uinis vel huma nis.ſi.de verbo. ſignifi.forus.
g ¶ Proximā. Intelligebat.ff. de v̄bo.obli.eū qui kalendis.
¶ Gloſa ſequēs ſignat cōtrariū et ſoluit.
h ¶ Octauam contra.de ferijs capellan⁹: illud quo ad officij ce lebrationē: hoc quo ad dierū nu merū et concor. co.ti.ca.ij. de re ſtitu.in integ.co ram.in fi.
i ¶ Penthecoſtes.ſic dr a pen tha q̄d eſt q̄nq̄ Pēthecoſte q̄d eſt et vñ dr. (facit d̄ deci.c.j. l fi.et q̄d ibi no.) et coſte.x.qr q̄n ephe.v. quies.x.dies ſūt inter feſtū reſur rectionis et pen thecoſtes.cōpu tato vtroq̄ feſto et quidam decli nant penthecoſte pēthecoſtes: alij vero hoc pē thecoſte indecli nabile.
k ¶ Cantica. Ad ephe.v.
l ¶ Hymnos. Hi ſunt cantica laudis: ſicut tre ni cantica lamē tationis: vt ſcri pſi de imu.eccl. non minus. Hymni et treni differunt.
m ¶ Plaudat Quaſi man⁹ iū gat.
n ¶ Jubilet. q̄d eſt cātare vo ce quadam con fuſa pre gaudio Jubil⁹ q̄d eſt. vnde dicūt qui dam q̄ iubilus eſt gaudium q̄d verbis explicari non poteſt.nec tamen penitus reticeri.

d ¶ Corona.ad Phil.iiij.
e ¶ Reuelatum. Hoc nō creditur ſimplr aſſerenti: de here.cum ex iniūcto. Michi autē reuelatur q̄ hoc feſtū adiungetur ad alia feſta.de quib⁹ in decre.viti.
o ¶ In preciū.j.ad Corinth.vj.in fi.ibi: empti eſtis precio magno.
p ¶ In premium. Thobie.iiij.poſt prin.

Elemoſyna ē triplex

a ¶ Largitionē.lxxxvi.di.fratrē.ꝺ triplici elemoſyna.xlv.di.tria.ſꝫ aliꝰ ꝑ hoſti.in ſum.ꝺ pe.§.qꝺ ſit effectus.ꝟ.elemoſyna.de tēp.or.§.⁊ cui ſub §.ſeptimo.
b ¶ Attētas ⁊ ſedulas.i. continuas vel aſſiduas.
¶ Glo.ſe.de oꝛone p̃mo remittit.ſc̃do format ſummã

ꝙ oꝛones quas ad ſanctos verbo vel corde dirigimꝰ deo manifeſtãte cognoſcũt. De quinto dic ꝙ porrigēda eſt ꝑ bene diſpoſitũ cõtritũ ⁊ penitentē. Nã cũ is qui diſplicet ⁊c̃.iii.q.vii.iudicet.xlix.di.§.i. vbi etiam no.an oꝛones maloꝝ ꝓſint his ꝑ quibꝰ orãt. Cõpetit autē orare etiã

Oꝛo ꝑ quē eſt porrigenda.

annis deuote ac ſolēnit' celebretis: ⁊ faciatis ſtudioſe per vniuerſas eccl'ias ciuitatum vr̃aꝝ ⁊ dioceſũ celebrari: ſubditos vr̃os in dñica dictã quītã feriã ꝓxīe p̃cedēte ſalutaribꝰ monitis ſollicite ꝑ vos ⁊ per alios exhortãtes: vt per veram ⁊ puram cõfeſſionem elemoſynarum largitionē[a] attentas[b] ⁊ ſedulas oꝛones[c] ⁊ alia deuotionis et pietatis

q̃rēs de nouē.in ſi.glo. ꝓlixitatē excuſat. Ad p̃mũ mēbrũ ſumme q̃druplr' r̃ndet. Ad ſc̃dꝫ datur mixta ethymologia Ad tertium vnica diuiſio. Ad q̃rtũ et ad īcidēs ꝓuerbiũ r̃ndet ⁊ obiectionē ſoluit. Ad q̃ntũ r̃ndet ⁊ īcidenē q̃rit an pctõꝝ oꝛo exaudiat'. ar. ꝓ ⁊ ꝯ/ ⁊ ſoluit. Ad ſextũ r̃ndet ⁊ r̃nſum determinat. De ſeptio remittit ad plura: ſꝫ q̃ttuoꝛ ꝓſeq̄t' īcidēt' q̃rēs an oꝛo debeat eē vocal' alle. ꝓ ⁊ ꝯ/ ⁊ ſoluit. Circa octauũ tria ꝓſeq̄t'. Circa nonũ ⁊ vltimũ põit duplicē effectũ: ſc̃dm ꝓbãs iurībꝰ/ q̄nq; auc̃tibꝰ et tribꝰ exēplis de pluribꝰ [remittēs.
c ¶ Oꝛones. De oꝛone tractauit hoſti.in ſum.de penis.§.qꝺ ſit effectꝰ.ꝟ. carnis aũt maceratio. Sꝫ plenꝰ ꝑ modũ ſumme videamꝰ q̃d ſit oꝛo vñ dicat': q̄ ſit eiꝰ diuiſio: ad quē ſit porrigēda: ꝑ quē: ad q̃d: q̃lit': vbi: ⁊ quis ſit eiꝰ effectꝰ. De p̃mo. oꝛo (ſm

Oꝛonis deſcriptio.

Aug.lib.de ꝟbis dñi) eſt q̃dã petitio. Alibi dicit ꝙ eſt pius mētis affectꝰ directꝰ in deũ ⁊ plerũq; ne pigritet' in vocē ꝓrumpēs: ⁊ colligit' de cõſe.di.i.q̄ñ autē. Uel oratio eſt ꝯgeries vocũ in deũ tendentiũ ad aliq̃d impetrãdum. Et ſm Damaſcenũ eſt aſcēſus intellectꝰ in deũ vel petitio decētiũ a deo.xx. diſti.c.ſi. Ad ſc̃dm dic ꝙ d' ſm Caſſia. Iſido. ⁊ Bern.q̄ſi oris rõ: vt.ſ.rõnabile petat'. alis nõ eēt oꝛo. ſi.de.re.ec.nõ alie.c.ſi.ꝑ hoc videt' ꝙ debeat eſſe vocalis: de quo dicã ſub. vii.

Oꝛo vñ dr̃.

mēbro. De tertio ſciēdũ ꝙ Caſſianus poſt ap'lm.i.ad Thimo.ii.hanc diuidit in q̃ttuoꝛ ſpēs. In obſecratione qua quis cõpūctꝰ ꝓ cõmiſſis veniã dep̄cat'. Oꝛonem ꝑ quã fit aſcenſus intellectus in deũ vel ꝑ quam aliq̃d deo vouet' vel offert'. Poſtulationē: quã conſtitutus in ſpũs feruoꝛe ꝓ alijs ſolet emittere. Gratiaꝝ actionē: quã mēs deo refert ꝑ exceſſum ineffabilē recolēdo p̄terita dei bñficia: vel contēplando preſentia vel ꝓſpiciendo futura iam p̄parata dilectis. Beatus Bern. in quodã ſermone dicit ꝙ obſecratiões fiũt affectu verecũdo. oꝛones puro: poſtulationes amplo: gratiaꝝ actiões deuoto. De q̃rto dic ꝙ porrigēda eſt ad deũ. Mat. vi. Cũ oraueritis dicite pater nr̃ ⁊c̃. Ad ſctõs aũt porrigi põt nõ tanq̃ ꝑ ipſos implēda: ſed vt precibꝰ ⁊ meritis ipſoꝝ exaudiat' a deo. pꝫ hoc ex mõ orandi quo vtit' eccl'ia. ad xp̃m eñ nõ dicit ora pro nobis: ſꝫ audi nos: vl' miſerere nobis. ad ſanctũ dicit ora ꝓ nobis. Et tenēt theologi ꝙ ſcti oꝛones nr̃as cognoſcunt. vnuſq̄ſq; eñ beatꝰ tñ in eſſentia dei videt q̃tũ ꝑfectio btitudinis req̄rit: hoc aũt req̄rit' ad ꝑfectionē btitudinis: vt hõ habeat quicq̃d velit: nec velit aliq̃d inoꝛdinatũ: ſed recta volũtate q̄libet cognoſcere vult que ad eũ ꝑtinent: ergo etiã ſancti (cũ eis nulla rectitudo deſit) hoc volunt. opoꝛtet igit' ꝙ vota hoīm oꝛones ⁊ deuotiões in ꝟbo cognoſcãt. Nã ad eoꝝ gloꝛiã ꝑtinet ꝙ auxiliũ egētibꝰ p̄beãt ad ſalutē. Sic eñ dei cooperatores efficiunt'. Et ſi dicis ſolus deꝰ cognitoꝛ eſt cordiũ. de ſymo.tua.in.ſi. cũ ꝯcoꝛ. ſed oꝛo ꝯſiſtit in corde. ergo ⁊c̃. R̃ndeo ꝙ cordiũ cogitationes ſolꝰ deꝰ nouit ꝑ ſeip̄m: ſed tñ alij cognoſcere ꝓñt q̃tum eis reuelat': vel ꝑ viſionē verbi: vl' alio modo. Fatēdũ ergo

ſumme ꝑfectis: vt dicã.i. ꝺ herreti.ad nr̃m. ꝟ.ſecũdo. De hꝰ autē dubitatur: an exaudiat deus pctõꝛes orãtes/ arg.ꝙ ſic.i.q.i. ip̄i.ꝯ.c. qꝺ.ſi q̄s

Pctõres an exaudiant' a deo.

inq̄t.ꝟ.ad hec oĩa.⁊.e.ſacroſctã. Dicit Thomas ꝙ ſi pctõꝛ petit aliq̃d inq̃tũ pctõꝛ.i.ſm deſideriũ pcti non audit' a deo ex mĩa: ſꝫ q̄nq; exaudit' ad vindictã: dũ ꝑmittit' amplꝰ ruere in pctã. Uñ ſm Augu. deꝰ q̃dam negat ꝓpitius q̃ ꝯcedit iratꝰ. Sed ſi pctõꝛis oꝛo ꝓcedit ex deſiderio bone nature deꝰ exaudit: nõ q̄ſi ex iuſticia: q2 talis nõ meretur: ſꝫ ex pura mĩa: ſi tñ alia in oratiõe cõcurrant de quibꝰ.i.dicet'. De ſexto ſciendũ ꝙ orare debemꝰ principaliter ſalutifera. Matth.vi. Primũ querite regnũ dei ⁊ iuſticiã eiꝰ. Et licet Ualerius.lib.vii.ca.ii.dicat ꝙ ſocrates q̄ſi quoddã hũane ſapiētie terreſtre oraculũ nil vltra petēdũ a dijs imoꝛtalibꝰ arbitrabat' q̃ vt bona tribuerēt. Pꝫ tñ ex oꝛone dñica ꝙ etiã aliq̃d determinate petere poſſumꝰ. Uñ Aug. ad ꝓbã dicit ꝙ ad deũ id licet orare qꝺ lꝫ deſiderare: dicens ꝙ oꝛo dñica oſtēdit etiã tꝑalia a deo peti poſſe. dũ dicit. panē noſtrũ quotidianũ ⁊c̃. Tenent ꝗ theologi ꝙ tꝑalia a deo orando petere poſſumꝰ: non vt finē ꝯſtituamꝰ in illis: ſed vt ſint adminicula beatitudinis ꝯſequēde: vt.ſ.q̄ſi inſtrumētalit' nobis deſeruiãt ad ſuſtētationē vite corꝑalis exercēde ad actus ꝟtuoſos. facit.i.q.iii.ſi q̄s obiecerit. ⁊ qꝺ dixi. de reg. Joãnes in oppo.ii. De ſeptio ſcias ꝙ hoſti. in p̄di.ꝟ. ponit.xuij.q̄ req̄runt' in oꝛone.ſ.ꝙ ſit fidelis / ſecura/ hũilis/ diſcreta/ deuota/ verecunda/ ſecreta/ pura/ lachrymoſa/ attēta/ cõis/ feruida/ oꝑoſa/ ⁊ aſſidua. Sꝫ tu q̃tũ ad p̃ns mēbrũ ꝑtinet breuit' dic ꝙ modꝰ orãdi req̄rit hũiliationē coꝛpis: deuotionē coꝛdis: attētionē ⁊ breuiloquiũ. de p̃mo eccl'.xxxv. Oꝛo hũiliãtis ſe penetrabit nubes. de elec. vbi periculũ.§.pe.li.vi. ⁊ Cyprianꝰ.lib.de oꝛone dñica. Sit orantibꝰ ſermo cũ diſciplina quietē ꝯtinēs ⁊ pudoꝛē: incuruatio tñ vel coꝛpoꝛis hũiliatio nõ refectiõis: ſed deuotiõis obtētu fieri dꝫ: vt dicit Caſſianus. ⁊ facit. viii.q.i.ſciendũ. C.de his q̄ ſpon.mu.ſub.l.i.⁊.ii. Et de ſc̃do ꝓbat' de vo.magne.circa ſi.⁊ p̄di.decr'. vbi ꝑiculũ.§.pe. Et Augu. q̃d ꝓdeſt ſtrepitꝰ labioꝝ ſi mutũ eſt coꝛ. ⁊ Grego.i moꝛa. Ueracit' orare eſt amaros in ꝯpũctiõe gemitꝰ nõ ꝟba ꝯpoſita reſonare. ⁊ ibidē. Alarũ ꝟba ſunt ipſa deſideria: in q̃bꝰ tanto q̄s minꝰ clamat q̃to minꝰ deſiderat. De tertio pꝫ hic. ⁊ de ꝯſe. di. v. nũq̃. in p̃n. ⁊ Cyprianus. Nil aliud cogitet animꝰ q̃ id ſolũ qꝺ p̄cat'. ꝺ ꝯſe. di.i.q̄ñ aũt. ⁊ dicit Greg. ꝙ illã oꝛonē deꝰ nõ audit cui ille qui orat nõ attēdit. Dicũt tñ theologi hoc intelligēdũ q̄ñ attētio nullo modo oꝛoni cõiũgit'. nõ eñ req̄rit' ꝙ attētio ſemꝑ maneat in oꝛone actꝰ ꝑ eſſentiã. vnde pſal.xxxvi. Coꝛ meũ me dereliq̄t. Satis eñ eſt ꝙ maneat ꝑ ꝟtutē: qꝺ eſt q̄ñ cũ bona intētiõe q̄s ad oꝛonē accedit: et ſi in ꝓſecutiõe mēs ad alia rapiat'. Sēꝑ eñ p̃me intētiõis vis ꝑmanet: niſi tãta ſit euagatio ꝙ attētio oĩno depeat. ⁊ tũc locꝰ eēt ei qꝺ dicit Cyprianꝰ lib. de oꝛone dñica. Quõ audiri te a deo poſtulas: cũ

Oꝛone q̃d petēdũ ē.

Oꝛationis conditiões ⁊ modꝰ orãdi.

opa taliter ſe ſtudeāt ꝑparare: ꝙ huius ꝑcioſiſſimi ſacramēti mereanꝭ fieri ꝑticipes illa die: poſſintqꝫ ip̄m ſuſcipe reuerenter: ac eius virtute augmentū cōſequi gr̄arum. ¶ Nos em̄ xp̄ifideles ad colendū tantū feſtū ⁊ celebrandū donis volentes ſpūalibꝰ aiare: oībꝰ vere penitētibꝰ ⁊ cōfeſſis[a] q̇ matutinali officio feſti eiuſdē in eccl'ia[b] in qua idē celebrabitꝭ iterfuerunt cētum[c]. Qui ꝓo miſſe/ totidem

iꝑe te nō audias. bt̄us Bern̄. Cauſamur nobis deeſſe gr̄am: ſꝫ iuſtiꝰ ip̄i gr̄a cōqueritꝭ nōnullos deeſſe ſibi. ⁊ Caſſia. Nā ꝗ orat q̇ſq̇e et flexis genibꝰ ſi vacatione diſtrahitꝭ. ⁊ facit qđ de officiis ſcꝑſi. de cele. miſſa. dolētes. De quarto. Mat. vj. Cū oraueritꝭ nolite multū loq̄ ⁊c̄. fa. ꝺ ꝯſe. diſ. v. nō mediocritꝭ ⁊ vide quod no. de cta. ⁊ q̄li. c. pe. in vlti. glo.

Orō dꝫ eſſe breuis.

Nec tm̄ putes breuiloquiū eſſe de neceſſitate orōnis. nā orō non ſolū ſm̄ ſuā cām q̄ eſt deſideriū charitatꝭ: ſꝫ et ſm̄ ſeip̄am pōt eē diuturna. Nā ⁊ de xp̄o legimꝰ ꝙ ꝑnoctauit orādo. Luce. vj. ⁊ ꝙ ꝓlixius orauit. Luce. xxij Item dr̄. Luce. xviij. in ꝑn. Opꝫ ſemꝑ orare et nō deficere. facit. lxxvj. di. nolle ibi: orōni ꝑnoctāter inſtētimꝰ. Sꝫ qꝛ vt dicit Aug. ad ꝓbā. Multū loq̄ in orando eſt rē neceſſariā ſuꝑfluis agere ꝟbis: cū plerūqꝫ hoc negociū plꝰ gemitibꝰ q̄ ſermonibꝰ agatꝭ: iđ mouemur ad breuiloquiū. Nā vt dicunt ſcti frequēs ⁊ breuis dꝫ eſſe orō. ne imorātibꝰ nobis aliđ cordi nr̄o inſerat inimicꝰ. Sꝫ dubitat an orō debeat eē vocalis: qđ videtꝭ. pſal. iij. ⁊. lxxvj. Uoce mea ad dn̄m clamaui: voce mea ad dn̄m deꝑcatꝰ ſum. Cōtra. orō deo porrigitꝭ: vt eſt dictū: ſꝫ deꝰ cordis locutionē cognoſcit: fruſtra igitꝭ vox oris adiūgitꝭ. facit. xxxviij. di. ſedulo.

Orō an debeat eē vocal'.

Dicunt theologi ꝙ cōis orō q̄ fit ꝑ miniſtros eccl'e. xij. q. j. duo ſunt. in ꝑnc. in ꝑſonā totiꝰ ppl'i: vt innoteſcat ei ꝓ quo fit/ merito ex iſtitutiōe dꝫ eſſe vocalis. Sed ſingularꝭ quā q̇s ꝓ ſe vel ꝓ alio porrigit/ de neceſſitate nō dꝫ eſſe vocalis: adiūgitꝭ tm̄ vox triplici rōne. Primo ad excitādū interiorē deuotionē. ꝟbis em̄ ⁊ ſignis noſ ꝑoſteriꝰ excitamꝰ ad ſctm̄ deſideriū augēdū. vt dr̄ Aug. ad ꝓbā. Scđo ad redditionē debiti. ſ. vt ſeruiat orās deo ſm̄ ſe totū. ſ. corde ⁊ corꝑe. de ꝯſe. di. v. nūqꝫ. Tertio ex quadā redūdātia ab aīa in corpꝰ ex vehementi affectione. vn̄ pſal. xv. Letatū eſt cor meū ⁊ exultauit. Mat. vj. Cū oraueris itra cubiculū tuū ⁊ clauſo oſtio ora patrē tuū in abſcondito. Et vt dicit Caſſia. Intra cubiculū oramꝰ/ cū a cogitationū ⁊ ſollicitudinū ſtrepitu corde remoto / ſecrete ⁊ familiaritꝭ ꝑces nr̄as ſoli deo reſeramꝰ. ⁊ fa. qđ not. xij. diſ. parſimoniā. ⁊ Aug. de ſermone dn̄i. Uideri ab hoibꝰ nō eſt nephas: ſꝫ id agere vt ab hoibus videaris. recipit em̄ ille mercedē ſuā. de pe. diſ. iij. cauendū. Orōnes em̄ ꝑncipalitꝭ ſunt in eccl'ia faciende. de puri. poſt par. c. vno. de imu. ec. decet. lib. vj. & ca. cōpi. de cele. miſſa. cap. j. Sed vt dicit beatꝰ Ber. li. meditationū. Ubicūqꝫ fueris infra temetip̄m ora. ſi lōge fuerꝭ ab oratorio nō q̄ras locū: qm̄ ipſe locꝰ es.

Orō de neceſſitate nō fit ad oriētē.

Videtꝭ q̄buſdā ꝙ fieri debeat ad oriētē: ſꝫ cū deꝰ ſit vbiqꝫ ad oēm partē poſſumꝰ ad eū orare: eq̄ tm̄ oramꝰ ⁊ miſſe ſacrificiū facimꝰ ꝟſus oriētē. de hoc xj. di. eccleſiaſticarū.

Orationis effectus duplex eſt.

De vltimo dicēdū ꝙ orōnis effectus eſt duplex. hꝫ em̄ ꝟtutē merēdi ⁊ impetrādi. primū duplr̄. Primo qꝛ vitatꝭ ꝑ eā tētatio. Hierony. ſuꝑ Mat. xiiij. In tētationē intrat qui orare negligit. Et Aug. Orō eſt orātꝭ ꝑſidiū: aduerſario incēdiū: angelis ſolaciū: deo gratū ſacrificiū. Nā ꝑncipaliter valet cōtra vicia ſpūalia. vn̄ Hieronymꝰ ſuꝑ Mat. xvij. ibi. hoc genꝰ demoniorꝫ nō eijcitur niſi in orōne ⁊ ieiunio. qđ etiā habetꝭ Mat. ix. dicit ſic. Nō ſanat oculū qđ ſanat calcaneū. Ieiunio ſanantꝭ peſtes corꝑis: oratione ꝟo ſanantꝭ peſtes mētꝭ. Scđo qꝛ ꝓcedit ex radice charitatis penes quē ꝯſiſtit oē meritū. ⁊ eſt fons viuꝰ ⁊c̄. de pe. di. ij. charitas. ij. de regu. iꝫ. in fi. De ꝟtute impetrādi ꝓbatꝭ. xxiij. q. viij. in q̄libet. & ea. cōpi. de elec. ne romani. i fi. Mar. xj. qđcūqꝫ orātes petitis credite: qꝛ accipietis. Un̄ ꝑ orōnē reuelātur ſecreta diuina. viij. q. j. ſi &. Boetiꝰ dicit nō fruſtra in deo ſpes ponitꝭ. hec ſ em̄ q̄ recte fiunt inefficaces eſſe nō pn̄t. Et btūs Ber. li. de meditationū Ex duobus vnō indubitāter ſꝑare debemꝰ: aut dabit nobis qđ petimꝰ. aut qđ nouit eſſe vtiliꝰ. Et Aug. li. de ſen. ꝓſperi. dicit ꝙ orās miſericorditer auditꝭ ⁊ miſericorditer non auditꝭ. Quid em̄ infirmo ſit vtile magis nouit medicꝰ q̄ egrotꝰ.

Ualerij dignissima ſententia.

De his Ualeriꝰ lib. vij. c. ij. dicit ꝙ votis ſepe expetimꝰ qđ nō impetraſſe meliꝰ foret. ⁊ ponit exēpla dicens. Diuitias appetis q̄ multis fuerūt exitio: honores ꝯcupiſcis q̄ q̄plures peſſundederūt. regna tecū ip̄a voluis: q̄ꝝ exitꝰ ſepenūero miſerabiles cernuntꝭ. ſplēdidis ꝯiugiis manꝰ iniicis: ad hoc vt aliq̄n illuſtret: iſta nōnūqꝫ funditꝰ domos euertūt. Suadet ḡ celeſti arbitrio nos ſubmitti. Effectū orōnis ſumꝰ in italia nuꝑ exꝑti. qn̄ enim cū verſibꝰ iſtis. Exurgat deꝰ ⁊c̄. cepit eccleſia ꝯ rebelles orare ꝑempti ⁊ exterminati ſunt quaſi ſubito q̄ cēſura eccl'iaſtica ⁊ armis bellicis iādudū domari nō potuere bn̄ facit. xxxvi. di. c. vl. vbi dr̄ ꝙ orāte moyſe vincebat ppl's vincebatꝭ aūt dū dimittebat manꝰ. ⁊ vide Hoſtien. in ſum. de remiſ. § ad qđ valēt. ꝟ. fateor. vbi ponit exempla de Daniele: Moyſe ⁊ Dauid orātibꝰ. Sed q̇ liget tripartitā hyſtoriā Hug. floracen̄. hellmande ruſinū ⁊ hyſtoriographos inueniet ꝙ Theodoſiꝰ imꝑator ſenior ſuis orōnibus miraculoſam victoriā obtinuit cōtra Eugeniū ⁊ Arbogaſtē quoꝝ exercitꝰ iacula vehemētiſſimꝰ ventꝰ retorq̄bat in ip̄os: ⁊ iacula ꝑtis theodoſij, cū maiori fortitudine vltra menſurā hūani ictꝰ impingebat in illos. ⁊ hoc voluit ipſe Claudianꝰ poeta q̄ tunc florebat dicēs. O nimiū dilecte deo cui militat ether. Et ꝯiurati veniunt ad claſſica vēti.

Claudiani ꝟſus. Oratio Theodoſij.

hoc aūt obtinuit ipſiꝰ Theodoſij orō q̄ talis fuiſſe legitꝭ. O ꝓo deus tu noſti ꝙ in noīe xp̄i filij tui vltiōis iuſte vt puto prelia ſuſcepi: ſin aliter in me vindica. ſi ꝟo cum iuſta cā: ⁊ in te ꝯfiſus huc veni: porrige dexterā tuis: ne forte dicāt gētes vbi eſt deꝰ eorū. cōcor. huic ſi. de vo. magne. poſt prin. Et huic glo. ſit finis: de cuius prolixitate ſum excuſabilis: tum qꝛ in orōnis ſuffragio ſperās ſum effectum illiꝰ expertus in aſſequēdis ꝓſperis ⁊ euitādis vel ſaltē tēperandis aduerſis. tū qꝛ ſm̄ materiā deberet eſſe ꝓlixior. ⁊ ſi ꝑ iſta non ſatiſfeci: excuſet coequatio textualis. de immu. eccle. decet. lib. vj. ꝑ Archi. j. q. j. dicente. Ioan. an.

Remiſſionibꝰ feſticorporis chriſti pauci participant.

a ¶ Cōfeſſis. Quis eſt hic ⁊ laudabimus illū? eccl. xxxj. has ḡ remiſſiōes q̄bꝰ pauci ꝑticipāt amare itterꝑtari nec decet nec expedit vt dixi de peni. ⁊ re. ꝙ aūt

b ¶ In eccl'ia. Per hāc litterā que habetꝭ etiam. & pte. pri. in fi. patet ꝙ non ſufficit intereſſe hoīs extra eccleſiam. qđ intelligo etiā ſi dicantꝭ in priuato oratorio de quo. de cōſe. diſtinc. j. concedimꝰ. ⁊. c. vnicuiqꝫ. ⁊ ca. ſi quis. extra de cenſi. ca. ſi.

c ¶ Centum. Dico. quod eſt. ſ.

a ¶ Primis. Facit ad no. de ſen. excom. ca. vlti. §. in feſtiuitatibus. lib. vj. in .j. glo. ⁊ qđ de completorio ſe=quitur facit contra.
¶ Gloſa ſequens arguit ad duo.
b ¶ Totidem. Argue pro equandis diſtributioni=bus in his trib⁹ horis matutino miſſa ⁊ veſpere. Item argue ꝙ vbi in illis ho=ris dantur decē in alijs dari de=bēt quattuor. vi de qđ dixi. ſ. ca. compil. de etate et qualita. vt hi qui. ad fi.
c ¶ Quadra=ginta. Et ſic du=centos.
¶ Gloſa ſeq. du=bium ſoluit.
d ¶ Officijs. omnib⁹ quo ad dies octaue: nec puto ꝙ h̄ fiat di=ſtributio vt par=tem habeat qui certis intereſt.
e ¶ De immu=ctis. Uide quod ſcripſi. de peni. ⁊ remiſ. cū ex eo.
¶ De immuni=tate eccleſiarū.
¶ Uiſum eſt. ſ. de eccleſijs ⁊ re=bus ipſarū. ve=rū qz res eccle=ſie gaudent im=munitate eccle=ſiarum ideo ⁊c̄.

Conti=nuatio dni he=lye.

diuiſio Q Uoniam. ¶ Primo ꝓmittit cauſam ⁊ reuocationem cōſtitutionis. c.

Qui aūt in primis[a] ipſi⁹ feſti veſperis interfuerint ſiḃ cen=tum. Qui ṽo in ſcđis totidē[b]. Illis vero qui prime tertie: ⁊ ſexte none ac completorij offi=cijs interfuerint pro qualibet horarū ipſaꝝ quadraginta[c]. Illis aūt q̇ ꝑ octauas illi⁹ fe=ſti matutinalib⁹ veſpertinis miſſe ac predictarum horarū officijs[d] interfuerint: centum dies ſingulis octauarū ipſaꝝ dieb⁹ de oīpotētis dei mīa ac btōꝝ aplōꝝ ei⁹ Petri ⁊ Pau=li auctē cōfiſi de iniūctis[e] ſibi penitentijs relaxamus.

¶ De immunitate eccl'iarū.

¶ Clemēs. v. in ꝯcilio vienēſi.

¶ Reuocat ⁊ ꝑ infectis vult haberi decretalem clericis. eo. ti. lib. vj. cum ſuis declara=tionib⁹. Jo. an. Capl'z vnicū.

QUoniā[f] ex cō=ſtitutione bo=nifacij pape viij. ꝑdc. nr̄i q̄ incipit. Cleri=cis[g] laicos: et ex declaratio=ne[h] ſeu declarationibus[i] ex il=la poſtmodū ſubſecutis non=nulla ſcandala: magna peri=cula: ⁊ incōmoda grauia ſunt ſecuta: et ampliora ſequi (niſi celeri[k] remedio ſuccurratur) preſumitur veriſimiliter in fu=turū. ¶ Nos de cōſilio fratrū noſtroꝝ cōſtitutionē et decla=ratione ſeu declaratiōes ꝑdi=ctas ⁊ quicq̇d ex eis ſecutum eſt vel ob[l] eas penit⁹ reuoca=mus: et eas haberi volumus ꝓ infectis[m]. ¶ Uolētes et fir=miter ſtatuētes illud[n] (cōtra quoſcūqꝫ laicos exigētes ſeu extorquētes ab eccleſijs eccle=ſiaſticiſqꝫ perſonis tallias ſeu collectas aut exactiōes quaſ=cunqꝫ[o]: et contra dantes[p] ad id faciendum conſilium: auxi=lium vel fauorem[q] necnon et circa preſtādas ſubuētiones laicis ab eccleſiarum prela=tis ac alijs viris eccl'aſticis) inuiolabiliter obſeruari qđ ſu=per his a predeceſſoribus[r] no=ſtris in laterañ. et generalib⁹ concilijs[ſ] que nos ſub obte=ſtatione diuini iudicij precipi=mus obſeruari diſtricte ſalu=briter eſt prouiſum.

¶ Incipit liber quartus.

clericis laicos. ſ. eo. lib. vj. Scđo illā reuocat. Tertio ſeruari precipit ius antiquū ante predictā cōſtitutio=nem. Secūda ibi nos. Tertia ibi volētes. Imola.
¶ Preſupponendū eſt illud qđ habet in. c. nō minus. ⁊ in. c. aduerſus. eo. ti. in an. dicit in. c. nō minus. ꝙ cle=rici ꝑ rebus ſuis nō debent ſoluere tallias: nec aliqua onera ad que laici aſtringūtur. Et ſi dn̄i temporales cōpellant eos ad ſoluendū hmōi onera. de rebus eccle=ſiarum ſuarū: etiā de rebus proprijs tales dn̄i tēpora=les ſunt monendi vt nō cōpellāt: ⁊ ſi nō deſiſtant ſunt excōicādi: tñ dicitur ꝙ clerici poſſunt dare per modū elemoſyne de conſenſu prelati aliq̇d laicis. Et dicit in c. clericis. eo. titu. lib. vj. ꝙ etiā clerici de cōſenſu prela=ti nō poſſunt dare laicis. immo dicit ꝙ recipiētes hu=iuſmodi dona etiam gratis ſunt excōicati ipſo facto: ⁊ poſitū fuit illud ca. clericis: in odiū philippi regis frā=cie: qui cōferebat bñficia in ſuo regno. vnde papa in=dignatus fecit illā conſtitutionē clericis: ⁊ ex illa cōſti=tutione fuerūt orta multa ſcādala. vnde Clemēs pa. voluit ꝙ antiqua iura ſeruarētur et nō illa cōſtitutio

Pre=ſup. dn̄i helye.

clericis. eo. titu. in. vj. vide diuiſionem glo.
¶ Gloſa ſeq. ponit tempus editionis ⁊ cauſam.
f ¶ Quoniā. Fuit iſta de primis cōſtitutionib⁹ cle=mentis edita a principio promotionis ſue: et incipie=bat paſtoralis: cuius decidit exordium poſt quod ſe=quebatur ſane quoniam ⁊c̄. et Rex francie qui fuit paſſiua cau=ſa cōſtitutionis: fuit actiua cau=ſa reuocationis vt ſic conueniat de reg. iur. ca. j.
g ¶ Clericis. eo. ti. lib. vj.
h ¶ Declara=tione. Declara=uerat eī bñdi=ctus. i. ſua extra=uagā. q̄ incipit: qđ olim: illam q̄ ad ſui penas ex=tēdi ſolū ad exi=gētes vel dātes in exigēdo auxi=lium: conſilium vel fauorem: ita ꝙ pene locū nō haberent in ſol=uentibus vel re=cipiētibus a ſpō=te ſoluentibus.
i ¶ Declara=tionibus. Dice=bantur et alie ꝓ=ceſſiſſe: et ideo ad omne dubiū tollendum plu=rali vtitur.
k ¶ Celeri. Cō=concor. de accu. ca. ſi. ſ. ea. cōpil. de iureiuran. ro=mani. in prin.
l ¶ Ob eas. cō=cordan. de elect. qualiter. in fi.
m ¶ Pro infectis. Per hoc puto ꝙ excōicatus ex viri=bus illius conſtitutionis abſolutione nō egeat. Et vi=de quāta eſt papalis poteſtas circa ea que ſimplici=ter ſunt de iure poſitiuo: quia reuocat illa vt extunc: ⁊ facit ad ea que ſcripſi. qui fi. ſint legi. per venerabi=lem. ſuper glo. ij.
n ¶ Illud inuiolabiliter obſeruari. quod eſt. ſ. con=tra quoſcunqꝫ ⁊c̄. quod ſuper his ⁊c̄. vſqꝫ ad fi.
o ¶ Quaſcūqꝫ. Uide qđ no. ⁊ dixi. eo. ti. non minus.
p ¶ Dātes. Dicebat cōſtitutio bonifa. publice vel occulte per quod probatur ꝙ excommunicatio cano=nis ligat etiā occulta delicta. vt. ſ. dicam. de here. mul=torum. ad finem.
q ¶ Fauorē. Uide qđ dicā. ſ. de pe. ſi quis. in prin.
r ¶ Predeceſſoribus. Alexan. iij. eo. titu. nō minus Innocen. iij. eo. titu. aduerſus.
ſ ¶ Concilijs. Utrūqꝫ gn̄ale ⁊ laterañ. Sed alexan=drinum vocamus lateranenſe. innocentianum voca=mus generale. de hoc de cap. mo. ca. ſi.

Pape ptās ē magna in his q̄ ſunt iu=ris poſi=tiui.

Excōi=catio canōis ligat occulta delicta

Conci=liū late=rañ. eſt gn̄ale ⁊ ecōtra.

a ¶ De conſanguinitate ꝛ affinitate. Rubrica iſta
ita venit ſub bulla: ſed vidi quoſdā hic habere rubri-
cam de ſponſalibus.

Conti- ¶ De cōſanguinitate et affinitate. ¶ Viſum eſt.ſ.de
nuatio actibus clericis competentibus: nūc videndum eſt de
d.helle actib⁹ laicis con
uenientibus.

¶ De conſanguinitate et affi
nitate[a]

Clemēs. v.in cōcilio Vien̄.

¶ Scienter contrahens ma
trimonium in gradu conſan-
guinitatis vel affinitatis ꝓ-
hibito: vel cum moniali excō
municatus eſt ipſo iure et pu
blicari debet et vitari. Idem
in profeſſo et profeſſa vel con
ſtituto in ſacris. Ioan.and.

Capitulum vnicum.

diuiſio Eos qui.
¶ Primo po
nit ſtatutum pe
nale. Scdo illō
aggrauat. Ter
tio proteſtatur.
Scda ibi preci-
pientes. Tertia
ibi per predicta
Imola. Et inci-
pe cōſtructū ibi:
cupientes.

Caſus ¶ Habem⁹ l iu-
litalis re ꝙ ꝯhētes in-
dn̄i he- ceſtas nuptias
lye. ꝯues penas ſu-
ſtinēt: videlꝫ ꝙ ſunt infames: ꝛ ꝙ bona ipſoꝝ ꝯfiſcanꝰ
ꝛ plures alias penas ſuſtinēt.de qb⁹ in aut.inceſtas.
C.de inceſ.ꝛ inutilib⁹ nuptijs. Sed querit vtrū de iu-
re canonico incurrant alias penas. Dicit cle.ꝙ ſic. Et
dicit. Cōtrahēs cū ꝯſanguinea ſua icurrit ſniaꝫ excōi-
cationis ipſo facto. Idē ſi cū moniali. Idē ſi cleric⁹ in
ſacris ꝯſtitut⁹ cōtrahat mr̄imoniū. Idē ſi monachus
ꝓfeſſus ꝯhat: poſito ꝙ mr̄imoniū nō fuerit cōſumma
tū.h.d.h.r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo ꝙ rōne
Nota- ꝯſanguinitatis vel affinitatis mr̄imoniū eſt ꝓhibitū
bilia. vſqꝫ ad q̄rtū gradū.c.nō dꝫ.eo.ti.l anti. ¶ Nota ſcdo
ꝙ nō ſolū ꝯtrahētes in caſib⁹ ꝓhibitis in lege canoni
ca debēt ſuſtinere penas hic ꝯtētas: imo etiā ꝯhentes
in caſib⁹ ꝓhibitis in lege diuina. ¶ Nota ꝙ cōtrahēs
cū ꝯſanguinea vel affine ipſo facto incurrit ſniam ex-
cōicationis: nec ip̄a excōicatio eſt relaxāda niſi ſatiſfa
ctione habita. ¶ No. ꝙ ſi ſint alia iura imponētia pe
nam ſic contrahentibus ꝙ ipſe Clemens non intēdit
illis iuribus per hanc clementinam derogare.

¶ Gloſa ſequens duas queſtiones ſoluit.

b ¶ Eos. No.ꝙ l ſex caſib⁹ hic expreſſis tm̄ locū hꝫ
hec cōſtitutio et ei⁹ pena: vn̄ ſi ꝯhit d cū hn̄te maritū
vel cū iudea vel cū pagana: vel cū cognata ſpūalit vel
legalit: vel ꝯ impedimētū publice honeſtatis: lꝫ nō te
neāt mr̄imonia: tn̄ nō eſt loc⁹ huic pene: q̄ i his caſib⁹
vel ſilib⁹ exp̄ſſa nō eſt. Itē in his ſex caſib⁹ tunc demū
eſt loc⁹ pene: qn̄ illicite cōtrahūtur. Si em̄ licite: vt ex
diſpēſatione pape: tunc ceſſat culpa ꝗ ꝛ pena. de cōſti.
c.ij. de qua diſpēſatione no. de reſti. ſpo. lras. in p̄n. de
ſta. mona. cum ad monaſteriū. ꝛ ſcripſi de vo.ca.j.

c ¶ Timore. Concor. de elec. cum in cunctis. ad fi.

¶ Gloſa ſequens primo no. a contrario et illud deter
minat et incidens dubiū ſoluit. ſcdo querit arguit ꝓ.
contrarium ſoluit. tertio querit et remittit.

d ¶ Sciēter. Ignorātes ꝗ nō ligat cōſtitutio: qđ in-
telligo in ignorantia facti ꝓbabili ꝛ nō affectata.ſ.qꝛ
ignorabāt ſe cōſanguineos vel affines. Si ꝟo ignora-
bant ius neſciētes gradū in quo erāt eſſe ꝓhibitū: ex
quo em̄ ſciebāt gradū ligat ꝯſtitutio. de reg. iur. igno
rātia. lib. vj. cū ſuis ꝯcor. Si ꝟo alter ſolus ſciebat ille
ſolus ligaꝰ. facit. xxxiij. q. ij. nō ſatis. ꝛ e. in lectum. de
Matri- ſymo. de ſymoniace C. ſolu. matri. ſi ignorās. Sed qđ
moniū ſi cōtraxit ignorās: poſt tp̄a ſciuit ꝛ cohabitauit cōſan
ꝯhens guinee: videꝰ ligari. arg. j. q. j. eos. in fi. de ſymo. ſicut

tuis. C. de inceſt. nup. cū ancillis. Cōtrariū credo cum ignorā
iſta ꝯſtitutio nō puniat cohabitationē vel inceſtū. ſed ter cuꝫ
ꝯctū: vt. j. dicā. facit. ff. d his q̄ no. infa. qđ ergo. in p̄n. conſan
C. de vſuca. transfor. l. j. ad fi. ff. de vſu. q̄ ſcit. in fi. ff. de guinea
bo. lib. q̄ cū maior. ꝛ de minori. l. iij ꝗ ſcio. ſicut q̄ igno- lꝫ po ſt
rāter eligit indi q̄ ſcit il
gnū licet poſtea li coha
ſciat: nō incurrit bitet
penā concilij: cū non eī
in cūctis. de ele. excōica
cū l hoc pōdereꝰ tione li
initiū. e. ti. dudū gatur.
ꝓbaꝰ hec ſol. ex
eo. qꝛ ſine iudi-
cio eccl̄ie ab illa
diuertere nō poſ
ſet. de diuor. por
ro. cū ſuis ꝯcor.
fateor tn̄ ꝙ pec-
cat cognoſcēdo
ꝛ ſic loquunꝰ cō
traria. de ſen. ex
cōmu. inq̄ſitioni

Eos qui (di-
uino timore[c]
poſtpoſito in
ſuaꝝ periculū
aiarum) ſcien
ter[d] in gradi-
bus cōſangui
nitatis: vel affinitatis cōſtitu
tione canonica[e] interdictis[f]:
aut cū monialib⁹ cōtrahere[g]
mr̄imonialit[h] nō verenꝰ / Nec
non religioſos[i] et moniales[k]

Quid ſi cōtraxi cum illa quā credebā eſſe conſangui-
neam affinē vel monialē: ſed in veritate nō erat? Sol
ue per no. de ſenten. excōi. ſi ꝟo. ij. ꝛ c. in audientia.

e ¶ Canonica. nedum diuina.

f ¶ Interdictis. Scilꝫ in q̄rto vel in citeriori gradu
cōſanguinitatis vl' affinitatis primi gn̄is. eo. ti. nō dꝫ.

¶ Gloſa ſequens notat. querit alleg. duo iura ꝓ. ſol-
uit contrarium ꝛ ad illa iura reſpondet.

g ¶ Cōtrahere. Nō punit ergo inceſtū vel coitū ſed Spōſa
cōtractū: vt ſic cōtrahēs ligeꝰ licet nō cōſumet. Quid lia ꝯtra
ſi nō cōtraxit mr̄imoniū ſed ſpōſalia tm̄? arg. ꝙ ligeꝰ. hēs cū
ff. de ſpō. oratio: ibi ꝓhibitio nuptiarū includit ſpōſa- monia-
lia. Ad idē de eo q̄ duxit in mr̄imonium. c. cū haberet: li an in
vbi equiparanꝰ ſpōſalia ꝛ mr̄imoniū. Nō puto ligari currat
cū ꝯſtitutio ſit penalis ꝛ ꝟba hoc nō importēt: qđ ve- excōica
rū puto: niſi ꝯſummauerit ꝑ copulā carnalē: qꝛ tūc li- tionem.
gatur quaſi tūc contraxiſſe videaꝰ. de ſpōſa. veniēs. ꝛ
c. is qui. Cōtrariū nō ob. qꝛ lꝫ fatear ꝙ vbi ꝓhibetur
mr̄imoniū ꝓhibētur ſpōſalia: nō ſequiꝰ ꝙ ꝯhēti ſpōſa
lia ſit eadē pena q̄ cōtrahēti matrimoniū. bn̄ facit de
elec. ꝑpetuo. lib. vj. In decre. cū haberet: ſpōſalia cum
ad ulterior inducūt impedimentū matrimonij ſicut in
ducūt publicam honeſtatē. de ſpon. c. vno. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. arguit ꝛ illud determinat. in vno mēbro. in
alio alle. ꝓ. ſoluit contrariū ꝛ allegatis reſpondet.

h ¶ Matrimonialiter. Per hāc lr̄am: ꝛ per litterā. ſ. Coa-
eo. mr̄imonia ꝯhentes videꝰ ꝙ coactus ad ꝯhendum ctio eſt
nō incurrat hanc penā. Et ſi de abſoluta coactione lo duplex.
quimur hoc eſt certū. qđ mr. cau. ſacris. ſed ſi de cōdi-
tionali: lꝫ tali q̄ debuerit cadere in ꝯſtantē virū videꝰ
ligari ꝑ eam decre. ſed cū non ſit matrimoniū deficiē-
te conſenſu: ita ꝙ non inducit publicam honeſtatē. de
ſpon. c. vno. lib. vj. de equitate videꝰ talis non ligari:
facit de ſenten. excōi. ſignificauit. In decre. ſacris pu-
nitur cōmunio que ibi interuenit licet per metum.

i ¶ Religioſos. Scꝫ ꝓfeſſos tacite vel expreſſe reli-
gionem approbatā. de vo. ca. vno. lib. vj. qđ intelligo
etiā ſi profeſſio illa tacita vel expreſſa non obligat illi
religioni: ſed religioni in genere. pone exemplū de re-
gu. non ſolum. ꝛ ca. ſequē. lib. vj.

k ¶ Et moniales. Qꝛ ſupra iā noīauerat cōtrahentē
cū moniali: ꝛ hic repetit de moniali videꝰ hic ꝓbari ꝙ
cōmunicans in illo actu ꝑ quo q̄s excōicationē incur-
rit excōicatus nō eſt: de hoc ſcripſi. de ſenten. excōi. cū

tingit.i.poſſet tñ dici q̃ ſupra punit ſciẽter ɔ̃hẽtem cũ monialı: hic ṽo punit moniale ɔ̃trahentẽ etiã eo caſu quo cum ea contrahens nõ ligatur: vt q2 hoc ignorat.
a ¶ In ſacris. ſtricte hoc dico ꝑpt̃ no.xxxij.di.viſuz.
¶ Glo.ſeq.dicit quare nõ repetit ſciẽter et dictũ illud determinat.

ac clericos in ſacris[a] ordini- bus cõſtitutos mr̃imonia cõ- trahẽtes[b] refrenare metu pe- ne ab hmõi eorũ temeritatis audacia cupiẽtes: Ipſos ex- cõicationis ſnie ipſo facto de cernimus ſubiacere. ¶ Preci piẽtes eccl̃iaꝝ prelatis: vt il- los q̃s eis conſtiterit[c] taliter ɔ̃traxiſſe excõicatos publice tãdiu nũcient: ſeu a ſuis ſub- ditis faciant nunciari: donec ſuum humiliter recognoſcen tes errorẽ ſeparentur[d] ab in- uicem: et abſolutionis obtine re[e] beneficium mereantur.

¶ Per predicta quoq; iuri- bus[f] que ſic contrahentibus alias penas impoñũt: in nul- lo volumus derogari.

¶ Incipit liber quintus.

¶ De magiſtris et ne aliquid exigatur pro licentia docẽdi.

Clemẽs.v.in cõcilio vienẽſi.

¶ In ſtudijs romane curie pariſieñ. exonieñ. bononien. et ſalamãtino debẽt eſſe ma- giſtri catholici ſcholas regẽ-

b ¶ Cõtrahentes. Nõ repetit ſcient: q2 lɔ̃ ignoranter poſſet q̃s ɔ̃here cũ conſanguinea: affine: vl' monacha nõ tñ in monachũ: monachã vel cõſtitutũ in ſacris cõtrahẽtẽ cadit ignorãtia: facit de reſcrip. ab excõicato.C.de here. inſtitu.l.fin. Puto tñ q̃ vbi eſſet probabilis ignorãtia vt in ordinato ad ſacros i amẽtia: vl' dormitione etiã eo caſu q̃ charactet imprimitur de bap.maiores in fi. vel ĩfra pu bertatẽ. ꝺ cleri. per ſal.ꝑmo.ca. vno nõ eſſet loc' huic pene.
c ¶ Cõſtiterit. Etiã ex officio ⁊ nemine deferente. de diuoꝛ. por ro.ij.reſpõ.⁊ vi- de qꝺ dixi.ꝺ.ca. compil.de cenſi. ca.finali.

Satiſ- factio ꝑcedit in ma- nifeſta offenſa

d ¶ Separentur. Precedit ſatiſfactio ſicut in manifeſta offenſa.de ſenten.excõi.venerabilibus.lib.vj.
e ¶ Obtinere. Per epiſcopũ.de ſentẽ.excõi.nuper.⁊ hic patet q̃ nõ ſufficit ſatiſfactio niſi ſequaꝛ abſolutio eo.titu.cum conſideres.in fi.
¶ Gloſa ſequens ponit triplicem ſpeciem iurium.
f ¶ Iurib'. De clãde.deſpõſa.ca.fi.C.de inceſt.nup. qui ɔ̃.inſti.de nup.§.ſi aduerſus.de here.cũ ſm.l ꝑn. li.vj.⁊ hic. Quo ad primũ.de ɔ̃ſanguineis et affinib'. de hoc.de dona.inter virũ et vxo.⁊ ſi neceſſe. Quo ad ſcðm de ꝓfeſſis.xxviij.diſ.c.iij.⁊.c.ſeq.xxvij.q.i.ꝑ totũ xxxvi.q.ij.ſi q̃s nõ dicã. Quo ad tertiũ de cõſtitutis in ſacris.xxviij.di.preſbyterũ.xv.q.vit.cũ muite.de cle. cõiug.c.j.⁊.c.ſane.ij.qui cleri.vel vo.c.j.⁊.ij.cum ſi.

Conti- nuatio d.helie diuiſio

¶ De magiſtris ⁊c. ¶ Cõtinua ſic rubricam. Uiſum eſt ſupra de eccleſijs ⁊ rebus ipſarum: verum q2 eccleſia ad ſui regimen indiget magiſtris ideo ⁊c.
Inter. ¶ Ponitur primo exordium in quo duo facit. primo ponit intentionẽ ſuam generalem. Secundo ſpecialem ibi: non ambigimus. In ſecũda ibi: vt igitur. ponitur conſtitutio: primo prouidens loca magiſtrorum. ſecundo circa expenſas ibi: quibus.

Addi- tio dñi helye.

¶ Iſtud ca. dicit q̃ in ciuitate romana. in ciuitate pa riſieñ. oxonieñ. ⁊ bononieñ. vbi eſt vniuerſitas gñalis debẽt eẽ duo magri q̃ ſciãt loq̃ ydiomata ꝺ q̃b' i textu ⁊ q̃ valeãt docere ⁊ erudire infideles ⁊ errãtes ibi exiſtẽtes q̃ diuerſarũ linguaꝝ exiſtũt: ⁊ iſti magri in vniuerſitate pariſiẽ. dñt iſtitui ꝑ regẽ frãcie. In oxonieñ

tes in lingua hebraica: arabi ca: ⁊ caldea duo.ſ.ꝑ qualibet lingua. Et ſtatuiꝛ ꝑ quos eis debeat de ſtipẽdijs ⁊ ſumpti- bus prouideri. Capitulum.i.

Inter ſollici- tudines[g] no ſtris hume- ris incũben- tes perpeti[h] cura reuolui mus vt errã- tes in viam veritatis induce- re[i]: ipſoſq; lucrifacere deo (ſua nobis cooperãte[k] gratia) va- leamus: hoc eſt qꝺ ꝑfecto de ſideranter exquirimus: ad q̃d noſtre mentis ſedulo deſtina mus affectum: ac circa illud diligẽti ſtudio vel ſtudioſa di ligẽtia vigilamus. ¶ Nõ am- bigimus autẽ quin ad hmõi noſtrum deſideriũ aſſequen- dum diuinoꝝ eloquiorum ſit expoſitio cõgrua: ipſorumq; fidelis predicatio admodũ[m] oportuna. Sed nec ignora- mus quin ⁊ hec promi[n] noſcã

debẽt iſtitui per regẽ anglie: ⁊ ſic de alijs: vt in littera. h.d.h.r.
¶ Nota. q̃ i hac clemẽ. ꝑmo põit exordiũ: in q̃ facit duo. ꝑmo ponit ĩtẽtionẽ ſuã gñalẽ. ſcðo ſpecialẽ ibi: nõ ambigimus. Et dic nõ ambigim'. i. non dubitamus de ambigo ambigis. qꝺ idẽ eſt q̃ dubito dubitas. ſcða ibi: vt igiꝛ vide gloſaz
g ¶ Inter ſollicitudies. ɔ̃cor.ꝺ pur.ca.iter. vbi ponitur alia. ſcʒ ꝺ vulpeculis capiendis.
h ¶ Perpeti. quaſi ꝑpetua cõtinua vl' aſſidua et eſt i infinitiuũ huius verbi perpetioꝛ: et poniꝛ ꝓ diu tolerare: vel valde pati. — Perpeti duplicıter ſumiꝛ.
i ¶ Inducere. xlv.diſ.tria ſunt de ſpõ. iter opa.
¶ Glo. ſequens exponit. ⁊ ꝺ gra tia dupas opi. ponit quibus inducit duo ſimilia.
k ¶ Cooperãte gra. Per quã cognoſciꝛ q̃d agẽdum ſit ⁊ q̃d vitandũ: ⁊ adiuuamur ad faciẽda. de coſe. di. iiij.gra.⁊ trib' vltimis capl'is. Eſt aũt gr̃a ⁊ operãs ⁊ cooperãs. prima ꝑparat hoĩs volũtatẽ vt velit bonũ. Secũda adiuuat ne fruſtra velit: videꝛ tñ q̃buſdã q̃ eadẽ ſit gr̃a idẽ bonũ: vel eadẽ virtus operãs ⁊ cooperãs: ſed ꝓpter diuerſos effect' diſtinguuntꝛ in verbo. Gr̃a em̃ q parat hoĩs volũtatẽ ad bonũ cũ nõ ſit ocioſa: vt augeaꝛ ⁊ aucta ꝑficiaꝛ coadiuuat ne fruſtra velit: ſed ꝑducat ad opus. quodcũq; recipias coaptabiꝛ hec lr̃a. Huic altercationi theologoꝝ eſt ſimiľ altercatio canoniſtarũ: an ſit vna fides coniugij: an ſint due. de qua.xxviij.q.ij.coniuges. Itẽ altercatio legiſtarũ. an ſint due poſſeſſiones differentes ſpecie. an vna tñ diuerſificata ꝑ accidẽtia de qua ſatis patet ꝑ Dy. de reg.iur. in tertia reg. lib.vj. Et an ſit vnicũ intereſſe an triplex de quo etiã ſatis per eũ.eo.ti.mora. Io.an. — Gratia dei eſt duplex: Fides cõiugij an ſit vna.
l ¶ Ad id. Scʒ ad inducẽdũ errãtes ad veritatis viã.
m ¶ Admodũ. Pro valde.concoꝛ. vide.ꝺ.ca.cõpi.de iureiuran.romani. ver. nos itaq;.
n ¶ Promi.i.ꝓferri vel ꝓmulgari. ⁊ habeꝛ hoc verbũ ꝺ iude.nouit.ꝟ.q̃cũq;.xxiij.q.iiij.nõ põt.i fi.poniꝛ eũ ꝓmere ꝓ ꝓferre manifeſtare aperire. ore dicere. — Promo q̃d ſigt.

tur inaniter[a] vacuaꝗ redire: ſi auribus linguam loquentis ignorantium ꝓferantur[b]. ¶ Ideoꝗ illius cuius vicē in terris (lꝫ immeriti) gerim⁹ unitātes exēplū: q̇ ituros ꝑ vniuerſum mundū ad euāgelizādum aplós: in oī linguarū genere fore voluit[c] eruditos: viris catholicis noticiā linguarum habētibus q̇bus vtūtur infideles precipue: abūdare ſanctā affectam⁹ eccliā qui[d] infideles ipſos ſciāt et valeāt ſacris inſtitutis iſtruere: chriſticolarūꝗ collegio ꝑ doctrinam chriſtiane fidei ac ſuſceptionē ſacri baptiſmatis aggregare. ¶ Ut igitur peritia linguarū hmōi poſſit habiliter per inſtructionis efficaciā obtineri[e]. ¶ Hoc ſacro approbante concilio: ſcholas in ſubſcriptarū linguaꝝ generibus vbicunꝗ romanā curiā[f] reſidere[g] cōtigerit: necnon in pariſiē. ⁊ oxonieñ. bonoñ[h]. et ſalamātino ſtudijs prouidimus erigendas. Statuentes vt in q̇libet locorū teneantur viri catholici ſufficientē[i] habentes hebraice[k]: arabice: et caldee linguarū noticiā duo videlꝫ vniuſcuiuſꝗ lingue periti qui ſcholas regāt inibi: et libros de linguis ipſis in latinū fideliter trāſferētes. alios liguas ipſas ſollicite doceāt: earūꝗ peritiam ſtudioſa in illos inſtructione trāſfundāt: vt inſtructi: ⁊ edocti ſufficienter in linguis hmōi fructum ſperatum poſſint (deo auctore) ꝓducere: fidē ꝓpagaturi ſalubriter in ipos populos infideles. Quibus equidē in roma. curia legentib⁹ ꝑ ſe[l]. apo. in ſtudijs ꝟo pariſiē. ꝑ regem frācie: in oxonieñ. anglie: ſcotie: hybernie: vualie[m]: in bonoñ. ꝑ italie: in ſalamātino ꝑ hyſpanie prelatos monaſteria: capitula: ꝯuent⁹ collegia exēpta et nō exēpta ⁊ eccliarū rectores[n] in ſtipēdijs competētib⁹ ⁊ ſumptib⁹ volum⁹[o] ꝓuideri contributionis onere ſingulis iuxta facultatū[p] exigentiam imponendo. Priuilegijs et exemptionib⁹ quibuſcunꝗ contrarijs nequaꝗ obſtātibus: quibus tamē nolumus quo ad[q] alia preiudicium generari. Idem.

¶ Is ad quem ſpectat magiſterium vel doctoratū tribuere: prius a doctorando recipiat iuramentū ꝙ in ſolēnitate ſua non expēdet vltra ſummam trium milium turoñ. argenteorum. Quod ſi nō fecerit: etiam ſi ſit epiſcopus per ſex menſes a collatione magiſterij eſt ſuſpenſus. h. d. Joannes andree. Capitulum. ij.

Cum ſit nimis abſurdum: vt q̇s cū vanitate ⁊ imperitia ad honorē aſcēdat peritie lraꝝ: non ſine turbatione miramur illū apud ſcholaſticos[r] inualuiſſe abuſum: ꝙ pleriꝗ eoꝝ q̇ quauis

a ¶ Inaniter. Quaſi inuanum vel inutiliter.
b ¶ Proferatur. Si. de offi. ordi. quoniam.
c ¶ Voluit actuū. ij. in prin. et de varietate linguarum. xvj. diſtin. ſeptuaginta. in fi.
d ¶ Qui. viri catholici.
¶ Obtineri. Si. co. ti. ca. ſi.
f ¶ Romanā curiam. q̇ hꝫ ſtudiū gñale. ⁊ ꝓuilegia ſtudij o ꝓ: uileg. c. ij. lib. vj.
g ¶ Reſidere Qđ dic vt. s. ea. cōpil. de elec. ne romani. §. ſane. — Act. ij.
¶ Glo. ſe. ponit ethimologiam tractās de ordine lſe ⁊ de tempore huius ſtudij.
h ¶ Bononiē. — Bononia vñ dicit. — dr̄ bononia quaſi ſup oīa bona vel bonoꝝ noticia nimis amabilis nō puto ꝙ ordo iſte procedat ex ordie ſtudioꝝ ſed ex graſificatiōe ꝓuinciarum. ⁊ hoc q̇ decebat ro. eu. ꝓmitti: q̇ vltimo ſtudiū habuit a tpe Inno. iiij. vt ꝑ eū decre. ij. ꝯ ꝑut. li. vj. Quicq̇d ſit hoc cōſtat ꝙ bono. habuit ꝓuilegia ſtudū a Theodoſio demioie tñ intelligo q̇ regnare cepit ꝑut ex chronicis q̇s ſtiores puto: ꝑcipio/ anno dñi. ccccxxv. et regnauit annis. xxvij. q̇ tamē anno ſui imperij hec cōceſſerit non percipio currētibus aūt ccccliij. ſucceſſit marcianus. — vniuerſitas bononienſis qñ et ꝑ quē cepit eſſe
i ¶ Sufficientē. Nō dicit emīnētem. cōcor. de elect. cum nobis olim. de preben. ca. penulti.
k ¶ Hebraice. In originali habuim⁹: hebraice: grece: arabice ⁊c. ⁊ illud grece in originali erat cācellatū ⁊ forte ꝓpter litterā que eſt ſupra quib⁹ vtuntur infideles ⁊c. cancellata fuit: cū greci fideles ſint olim ſub obediētia eccleſie. de bap. ij. ⁊ facit qđ no. de ſum. tri. c. j. lib. vj. tñ hodie ſciſmatici ſunt: nec recognoſcunt caput romane eccleſie: ⁊ forte eſſet expeditior ſue lingue doctrina q̄ aliarū. Iudei autē habēt litteram hebraicā: ſed linguā ſpecialē in vulgari nō habēt: habemus eñ ꝙ euanuit ipſorū lingua vulgaris. Arabica littera eſt ſarracenoꝝ: caldea caldeorū de qua. xxvij. diſt. §. hinc etiā. ⁊. c. turbat. ⁊. c. de quibuſdā: ⁊ tñ fert ꝙ hec littera hodie nō habeat. — Greci ſūt ſciſmatici.
l ¶ Per ſedem apl̄icam. in ſtipēdijs cōpetētibus: ⁊ ſumptib⁹ volumus ꝓuideri qđ ſequit. — Ordo littere.
m ¶ Vualie. Scribitur ꝑ duplex u. vt dixi de tempo. ordi. c. ij.
n ¶ Rectores Alios beneficiatos non videtur includere.
o ¶ Volumus hec volūtas ſuis manet terminis q: nō fuit de executore ꝓuiſum. — Volūtas pape ſine executore parū facit
p ¶ Facultatū. de cē. ſopite. cū ſuis concor. ⁊ i. ca. proximo.
q ¶ Ad alia. cōcor. s. ea. compi. de ſta. mona. c. ij. de relig. do. ca. ij.

Cum ſit. ¶ Partes patēt. in prima exordiū ponens cōſtitutiōis cauſam. in ſcđa conſtitutionem ibi: volētes. in tertia punitionem tranſgreſſorum ibi: ſi quis.
¶ Quia nōnulli doctoratum ſine magiſteriū aſſumētes/ cōſiderantes ꝙ non erāt perfecti in ſciētia faciebāt magnū feſtū in aſſumptiōe ſui⁹ gradus. vñ multotiēs redibant ad ſuas partes vacui et nichil poſſidentes ⁊ etiā multis creditoribus obnoxij. id eſt obligati: propter qđ oriebatur magnum ſcandalum: ideo papa clemēs in cōcilio viennenſi ſtatuit ꝙ nullo modo tales recipiātur ab his qui ſibi dant auctoritatem magiſterij: niſi primo iurauerint non expendere vltra ſummā ducentorū quinquaginta aureorū. — Caſus ſtatis dñi hec lre.
r ¶ Scholaſticos. Idem verbum. xxxviij. diſtin. ſedulo. in principio. de here. cum ex iniuncto. §. licet. de

reſti.ſpo.frequens.lib.vj.

¶ Gloſa ſeq. ponit differentiam quam improbat ⁊ di uinationem ſubdit.

Docto rat⁹ ⁊ magiſt⁹ ſm aliq̃s differunt.

a ¶ Doctorat⁹ vel magiſteriũ. ſic. xxxvij. di. de quibuſdã. Et dicũt quidã ꝙ doctores in iure canonico vl̃ ciuili magiſtri dñr in theologia vl̃ artib⁹ ⁊ q̃ docẽant ſeptẽ libera les artes. ſatꝫ ꝑ hoſtien. in ſumma huius tituli ꝟ. iij. facit ad ꝓ miũ ꝓhemiũ lib. vj. circa mediũ. ad ſcõm eo. ti. c. pe. ⁊ vl. ⁊ hoc recipit̃ apud itali cos. Sed vltramontani cõiter vocãt magros. Nec debet aliq̃ hec denolatio fore moleſta cũ chriſt⁹ ſic a diſcipulis vocare tur̃ Joã. iij. q̃d ihe. acceptabat. Joã. xiij. dicens Uos vocatis me magiſter et dñe ⁊ bñ dicitis ſum etenim. Et dicit̃ magiſter quaſi maior in ſtatiõe ſicut miſter q̃ſi minor ibidẽ. J. ti ti. ij. c. j. ꝟ. ſane. dicitur etiã a monendo vel a monſtrãdo. ⁊ de his per hoſtien. in ſum. eo. ti. ꝟ. j.

Magr̃ vñ di.

ſciẽtia ad doctorat⁹ᵃ vel magiſterij aſſumunt̃ honoremᵇ cũ ſua ſolẽniter principiaᶜ faciũt: aut ſui recipiũt iſigniaᵈ doctoratus: circa cibos: veſtes: ⁊ alia ſic in expẽſis exce duntᵉ ꝙ ⁊ ipſi trãſeũtes expẽſarũ hmõi vanitate: vacuiᶠ pleriꝗ remaneant: ⁊ grauatiᵍ. Et ceteri q̇ vel nolunt vel nequeũt ſiles expenſas ſubire: hac occaſiõe frequenter a receptiõe honoris hmõi retrahũt̃. ¶ Uolẽtes igit̃ de oportuno ſup his remedio ꝓuidere illis ad q̃s vbilibet ꝑtinet honorẽ tribuere mẽoratum: diſtricte ꝑcipim⁹: vt q̃ſcunꝗ ab eis de cetero dictum recipientes honorẽ iuramentoʰ pri⁹ aſtrigãt: ne vltra tria milia turon̄. argenteoꝝⁱ in ſolẽnitate circa hmõi doctoratũᵏ aut magiſteriũ quõlibet adhibẽda expendãt. Ipoſꝗ nichilomin⁹ (niſi forſan notabilis ꝯditiõis extiterit) vt infra ſummã ꝑdictã hmõi moderent̃ expẽſe efficaciter exhortãtes: acſi hoc illoꝝ congruere ſtatui viderint iuramentũ exigẽtes ab eis ꝙ certos ĩfra ſummã ꝑfatã taxandosˡ ab ĩpis expenſarũ terminos nõ excedãt. ¶ Si q̃s aũt põtificaliᵐ etiã dignitate prefulgẽs nõ recepto pri⁹ iuramẽto ꝑfato honorẽ cuiꝗ tribuerit ſupradictũ: a collatione magiſterij ſeu doctoratus cuiuſlibetⁿ ꝑ ſex mẽſes ſeq̃ntesᵒ eoipſo nouerit ſe ſuſpenſũᵖ.

¶ De iudeis ⁊ ſarracenis

Clemẽs. v. i ꝯci. vie. ¶ Principes xp̃iani ꝯpeſcere debẽt ſarracenos ſibi ſubiectos ab īuocatiõe publica machometi ⁊ a ꝑegrinatiõe quã facere

Doctorat⁹ et magiſteriũ ſine pctõ poſtulari; pñt.

b ¶ Honorẽ. hũc honorẽ ſine pctõ quis poſtulat in quacunꝗ ſciẽtia ſi eſt dign⁹. viij. q. j. in ſcripturis. ꝟ. ecce ego. eo. ti. ꝓ̃o ratio q꞉ per hoc petit oportunitatem cõtrãdi q̃d habet ⁊ quod laudabile eſt et ad charitatem pertinẽs. In indigno vero eſt peccatum preſumptionis. de hoc ꝑ Archi. xlviij. diſt. c. j.

c ¶ Principia. ita loquuntur quidã in ſtudijs q̃buſdam vltramontanis.

d ¶ Inſignia doctoratus. Ita loquimur nos et iſta inſignia ſunt cathedra biretum: apud aliquos liber; anulus: oſculum.

Scie ĩpfectũ⁹ expẽſarũ pfectione qñꝗ ſupplet̃.

e ¶ Excedunt. ſicut quãdoꝗ imperfectum ſcientie ſupplet perfectio charitatis. de renun. niſi ꝟ. pro defectu. ſic quandoꝗ in talibus imperfectũ ſcientie ſupplet perfectio expenſarum.

f ¶ Uacui. prius habitis ⁊ conſumptis.

g ¶ Grauati. onere debitorum.

Juramẽtorũ forme multe ſunt.

h ¶ Juramẽto. ſi. de iude. ſignificauit. J. ea. cõpl. de relig. domi. q꞉. ꝟ. illi etiã J. ti. ii. ca. j. ꝟ. porro. De multis iuramẽtorum formis exꝓſſis in iure: vide in ſpec. de iureiurã. ꝟ. j. ver. illud. ad quas addas iſtas.

i ¶ Argenteoꝝ. Aſcẽdunt ad monetã bonon̄. quingẽtas lib. bononcoꝝ paruoꝝ. ponẽdo turon̄. ꝓ duob⁹ venetis. vel. xl. bonon̄. paruis: vt valere cõſueuerãt.

k ¶ Doctoratum. Expenſas priuati examinis non videtur includere.

l ¶ Taxandos. ſi. J. de vſur. q̃ꝗ. ꝟ. ceterum. li. vj.

m ¶ Põtificali. al's nõ includeret̃. de ſen. excõ. q꞉ periculoſum. de elec. ſi cõpromiſſari⁹ ꝟ. hmõi. lib. vj.

n ¶ Cuiuſlibet. nõ illi⁹ ſcie tm̃ cui⁹ doctoratũ ꝯtulit nõ recepto iuramẽto. ⁊ eſt ſi. de tẽpo. or. vel non eſt.

¶ Glo. ſeq. querit. ⁊ ſoluit. ⁊ remittit. Iterum querit ⁊ remittit.

o ¶ Seq̃ntes. imediate. ſi aũt pendẽte ꝑmo ſemeſtri iterũ violet hãc ꝯſtitutionẽ an ſtatim currat ſecũdũ ſemeſtre: an tũc cũ ſinitũ fuerit ꝑmũ dubitat̃ ⁊ cõiter tenetur ꝙ nõ ſit duplicatio toti⁹ ſꝫ ſtatim poſt ſecũdã trãgreſſionẽ inchoat ſecũdũ ſemeſtre ꝑ leges. ff. ad. l. aq̃l. ita vulneratus. ⁊ ad turpil. l. in ſenat⁹. in ſi. ad carboni. l. carbonianũ ꝟ. ſi. et. l. ſe. ⁊ facit. J. ꝺ pri ui. c. j. ꝟ. q̃ ꝟo. ꝺ hoc ſatis ſcripſi de elec. cũ in cũctis. in ſi. Sꝫ nũquid ſuſpẽſione pẽdẽte valet collatio doctorat⁹ fctã ꝑ ſuſpẽſum

Doctorat⁹ q̃d eſt: et an per ipſum charaeter im primat̃

cõſtat ꝙ iſte nõ eſt caſus quo ĩprimat̃ character. itẽ nec dat̃ hoc officiũ in exꝑſſo charactere: ſꝫ ex ꝑtãte officij. ⁊ eſt quedã auctorizatio ⁊ declaratio: quia declarat illũ dignum ad officiũ doctrine ⁊ dat auctem vt doceat. puto igit̃ ꝙ ſi ſuſpẽſio erat occulta: hãc auctis dationẽ non ſit neceſſe iterari. ſec⁹ ſi eſſet publica. facit de re iudi. ad probandum. ⁊ quod ibi no. in ſpe. de inſtru. edi ꝟ. reſtat. ver. quid ſi tabellio.

¶ Glo. ſeq. primo ſoluit dubium. ſecũdo mouet aliud dubium ⁊ ſoluit. tertio querit ⁊ ſoluit.

Doctorat⁹ ⁊ alij gradus a quib⁹ cõferri pñt.

p ¶ Suſpẽſum. Uiolãs hãc ſuſpẽſionẽ irregularis nõ eſſet. de ſent. excõ. is q̃. lib. vj. dixi de excef. ꝑla. c. ſi. declarari debuiſſet ad quẽ tunc ſpectaret collatio: ſicut factum fuit. J. ea. cõpl. de ſta. mona. c. j. ver. abbate. Et ſciendũ ꝙ aliq̃ ꝯferũt auctẽ ap̃lica: vt archidiaconus bonon̄. aliq̃ de ꝯſuetudine: aliq̃ de iure cõi: ſm hoſti. q̃ no. in ſum. e. ti. ꝟ. pe. in ꝑn. ꝙ vbi aliud nõ apparet ep̃s cũ capl'o hoc faciet. alleg. eo. ti. q꞉. ꝟ. verũ. parũ facit ⁊ maxĩe põderata decf. ij. e. ti. ⁊ ipſi⁹ ſuperſcriptione. puto ꝙ in ſtudio iſto cũ ex priuilegio apoſtolico dato ab Honorio. iij. archidiacon⁹ hoc faciat: deuolueret̃ ad papã. de cõceſ. ꝑben. quia diuerſitatẽ ſed q꞉ ꝑ aliud ꝑuilegiũ ap̃licũ mortuo vel abſente archidiacono ep̃s ⁊ capl'm exercẽt officiũ ip̃i ſuccederẽt ⁊ idẽ eſſet vbi archidiacon⁹ vel alius cõferret de conſuetudine vel de iure: quia ſuperior ſuppleret. eo. tit. ca. ij. j. rñ. Quid de officiali archidiaconi? dico ꝙ ipſe ſuſpenſus eſt: non archidiaconus: niſi ratum habuiſſet. de elec. ſi compromiſſarius ꝟ. porro. lib. vj.

ſolent ad ſepulchrū ipſi⁹. h.d.
Jo.a.C.vni.

Cedit qdē in offenſam,[a] diuini nois et opprobium fidei xpiane q in qbuſdā mūdi partib⁹ pricipib⁹ xpianis ſubiectis in qb⁹ intdū ſeorſum[b]: iterdū ṽo pmixtim[c] cū xpianis hitāt ſarraceni[d]: ſacerdotes eorum zabazala[e] vulgariter nūcupati: in templis ſeu meſquitis[f] ſuis ad q̄ tidē ſarrraceni conueniūt[g] vt ibidē adorent pfidū machometū[h] dieb⁹ ſingulis: certis horis: i loco aliq̄ eminēti eiuſdē machometi nomen (xpianis ⁊ ſarracenis audiētib⁹) alta voce inuocāt ⁊ extollūt: ac ibidē ṽba qdā in illi⁹ honorē publice pferūt. ¶ Ad locū[i] inſup vbi oli qdā ſepult⁹ extitit ſarracen⁹[k] quē vt ſcīm ſarraceni alij[l] venerāt ⁊ colūt: magna ſarracenoꝝ earūdē partiū ⁊ etiā aliaꝝ ꝯfluit publice mltitudo: ex qb⁹ nre fidei nō modicū detrahit: ⁊ grauē i cordib⁹ fideliū ſcādalū generat. ¶ Cū āt hec i diuie maieſtatis diſplicētia nō ſint vllatenus tolerāda: ſacro approbāte ꝯcilio iſta i tris xpianoꝝ diſtricti⁹ fieri deiceps ihibem⁹. Uniuerſ ⁊ ſingul pricipib⁹[m]

diuiſio

Cedit. ¶ Prima ps ponit duplicem ſarracenorum exceſſum: quem ſecūda corrigit precipit ibi: cum autem.

Additio. d. helie.

¶ Iſta clemētina iubet principib⁹ vt ipſi copeſcant ſarracenos ſibi ſubditos ab inuocatōe machometi: et phibet ipſis principib⁹ ne patiant eos ire ad ſepulchrū ipſi⁹. ¶ Figura ſic caſum. Sunt aliqui pricipes xpiani i plurib⁹ mūdi ptib⁹ q ppter eoꝝ auariciā vt accipiant tributū a iudeis ⁊ ſarracenis: in ſuis ptibus tolerāt et patiant eē ⁊ morari. Aliquotiēs patiūt eos eſſe ſeorſum id eſt diuerſos a xpianis Aliquotiēs patiūt ⁊ tolerāt eē mixtos cū xpianis in eadē ciuitate / i eodē vico: qui quidē ſarraceni cōueniūt in vnū. i. ſimul in meſqtis. i. in tēplis eoꝝ: ⁊ ibi faciūt inuocationē machometi. Itē qd vltra faciūt certe ſciatis q ipſi faciūt talia. Eſt vn⁹ q alis fuit ſepultus in qdā ſepulchro: ⁊ iſtū tāq ſcīm in lege eorū hñt ⁊ annis ſingulis ⁊ dieb⁹ vadunt ad pegerinationē ad illud ſepulchrū: qre graue ſcandalū in cordib⁹ fideliū generat. Quare qro a vobis ſctē pater an tales pncipes bene faciāt? Et rñdet q nō: qr illud qd deo diſplicet nō eſt tolerandū: quare inhibem⁹ ⁊ phibem⁹ vniuerſis et ſingulis pncipib⁹ catholicis ſub quorū dñio iſti ſarraceni morant: q de terris ſuis olmodo dictos iudeos ⁊ ſarracenos auferāt / depellāt / ⁊ pcurāt auferri a ſubditis ſuis. Et inhibem⁹ et phibem⁹ expſſe ne pfata inuocatio machometi ſeu pfeſſio ſui nois publice valeat ab aliquo ſarracenoꝝ ſubditoꝝ inuocari. q ſi q ꝯtrariū fecerint caſtigent. i. puniant ob diuinā reuerētiā vt alij pterriti exēplo talia facere nō preſumāt. videatis textū. Nota q aliq puniunt vt ceteri capiant exēplū. ſiḱe in cle. vt clericoꝝ. §. de offi. ordi.

Caſus ſtalis dñi he:

a ¶ Offenſam. q diſſimulāda nō eſt. e. ti. in nōnullis.
b ¶ Seorſum. Puta qr totā vnam terram villam vel populationem tenēt ſub principe xpiano vel habent vnam extremitatē terre vel parrochie.
c ¶ Permixtim. quia in qualibet parte ciuitatis cohabitant chriſtiani: quodlibet iſtorum fertur eſſe in arragonia ⁊ in diuerſis terris hiſpanie.
d ¶ Sarraceni. Qui debēt a chriſtianis publice diſtingui per habitū. eo. ti. in nonnullis.
¶ Glo. ſeq. de ſacerdotib⁹ ſarracenorum ponit duas ſpecies. Item ponit de ipſorum miniſterijs et eorum officijs. Item de horis ipſorum.
e ¶ zabazala. habui a reuerendo viro antiquo dño Joanne theſaurario regis frācie q fuit captiu⁹ eorū p qdriēniū q erratū eſt in vocabulo. qr duo hñt gña ſacerdotū. Primi in ſingulari vocant foqui in plurali vocant foqua: ⁊ iſti ſunt vxorati ⁊ manēt in meſquitis. Secūdi vocant alhages: ⁊ iſti non ſunt cōiter vxorati ⁊ relinquūt mūdū: ⁊ ſic diuerſi ſunt a pmis in habitu: ⁊ alijs: ſicut apud nos religioſi a ſecularib⁹ clericis ⁊ iſti ſemel accedūt ad ſepulchrū machometi: ⁊ qlibet meſqta habet vnū ſacerdotem de primis, ⁊ vnū miniſtrū q vocat muetdē: qd ſonat pco: q ſupplet defectū cāpanarū qs iꝫ ſarraceni nō hñt cōmendēt: qr ſi xpiani in his habēdis pueneriit noluūt eis vti. Illius pconis officiū eſt: qr horis de qb⁹ infra dicet aſcendit turrim meſqte quadratā in qlibet pte ſui feneſtrā magnā habētē ⁊ ad illarū quālibet clamat alta voce obturatis aurib⁹ cū digitis: vt vox forti⁹ reſonet i ſua ligua ṽba hec ſonātia: nil alis poſſe niſi de⁹ ⁊ machomet⁹ et⁹ nūci⁹ venite ad orōnē faciendā in reuelationē pctōꝝ vrorū. et poſtea ſubmittit legalip. ille halla. qd eſt dicere nō eſt ali⁹ victor: niſi ſol⁹ de⁹: et hec ṽba oēs milites ſarraceni portāt i ſcutis ſuis: ⁊ adhuc ſubmittit de⁹ eſt ops. Hore aūt qb⁹ hoc facit de qb⁹ infra ſequit ſunt qnq. Prīa eſt in aurora quā vocāt zalara zobh qd eſt dicere orō matutinalis. Et forte hec fuit cā erroris hui⁹ ṽbi ſm eū male recepti: cū ab illo pcone pfert. Scda hora eſt in tertijs. Tertia in veſperis Quarta in cōpletorio. q reſonat in cenā. Quīta in crepuſculo noctis: ſub lingua reſonat in tenebris. Et in qualibet iſtarū horarū ſarraceni faciūt certas genuflexiones: ſicut de ſero nos facim⁹ ad laudē virginis.

duo genera ſacerdotū hñt.

Sarraceni cāpanis nō vtūtur.

Sarraceni qs horas obſeruāt.

f ¶ Meſqtis. qd vocam⁹ baſilicas vl eccliās: ipſi vocāt meſqtas: iudei ſynagogas. e. ti. iudei. ⁊. c. ꝯſuluit.
g ¶ Cōueniūt. Audiui q femine nō conueniūt ibi cum maribus. ⁊ quando intrant hoc faciunt nudis ⁊ lotis pedibus ⁊ cum certa deuotione.
h ¶ Machometū. In hyſtoria eccliaſtica legit machometū nutritū fuiſſe a qdā clerico nobili romano: q cū tpe Boni. pape quarti qdā petita ipetrare nō potuiſſet: apoſtatauit a fide ⁊ nutriuit illū cū quadā columba alba q recipiebat grana de aure eius ⁊ ſic erudita p hoc q qn volebat machomet⁹: illa ponebat in publico os ad aurē: ſic dicebat q ſpūſanct⁹ alloquebat ⁊ iſtruebat illū. iſte poſtmodū dedit legē ſarracenis. vt hec in hyſtorijs eccliaſticis plen⁹ repiri pñt.
i ¶ Ad locum qui dicitur mecha.
k ¶ Sarracenis. Cōmuniter habetur q fuerit machometus de quo premiſſt.
l ¶ Alij. qui nō cohabitant chriſtianis.
m ¶ Principib⁹. ad quos ſpectat coercere tales. cū enim non ſint creature eccleſie: illos eccleſia nō coerceat. de diuor. gaudemus. Jo. an.

Baſilice meſqte ſynagoge dñt

machomet⁹ legē ſarracenis dedit.

Sarraceni

a ¶ Perterriti. ſ.ea.cōpil.de offi.ordi.c.j.cū cōcor. de ap.ca.ij.ꝛ.c.ſuggeſtū.de offi.ordi.irrefragabili.

b ¶ Indago. Quaſi indagatio: inq̄ſitio vel inueſtigatio. ꝯ iureiu.q̄ſto.poſt ṗn.de offi.deleg.c.j.ꝛ viij.li.vj.

i ¶ Deputatos. Generaliter.ſ.eo.titu.per hoc.lib.vj.ꝛ vide quod ibi no.in.j.glo.

Indago dd ſigt.

Multorū. ¶ Diuidit̃ in ſex partes.vt patet i rubro. Scd̄a ibi: ꝓpter. Tertia ibi: ſane. Quarta ibi: porro. Quīta ibi: verū. Sexta ibi: alia. Scd̄a ſubdiuidit̃ in quinq̄. quia pmo ponit cōſtitutionē de officio inq̄ſitoris exercēdo ꝑ dioceſanos et inq̄ſitores. ſcd̄o ponit q̄nq̄ que alter pōt ſine altero ibi: ſic ꝙ q̄li bet. Tertio ponit tria q̄ nullus pōt ſine altero ibi: duro tamē. Quarto pōit decretum ibi: et ſi. Quinto quō īpedit̄ vel ītereſſe nolēs poſſit alteri cōmittere vices ſuas ibi: verum. Jmola.

Additio dn̄i helye. ¶ Iſta clementina eſt lōga: cape diuiſionē gloſe: et ꝓſeq̄re tex. Et dicit querela multorū pulſauit auditū ſedis ap̄lice: acſi diceret papa. fuerūt nonnulli qui cōquerebantur de tali re vel tali.

b ¶ Pulſauit. Talis pulſatio cōiter principes mouet vt hic. quādoq̄ etiā nō mouet ex cauſa. de pur.ca.cū in iuncture.

c ¶ Metas. dicit̃ a metior metiris: ꝛ ē finis vl̃ terminꝰ agri vl̃ cuiuſcunq̄ rei: ꝛ habemus metas metis: qd̄ ponit̃ ꝓ collectiōe meſſiū.de peni.ꝛ remiſſio.cū ex eo. poſt ṗn.inde dixit q̄dā. Dū tua rura metis: vicinis parcito metis. Has ꝟo metas non licet tranſgredi.de ſepul.ca.j.vbi de hoc. Metis nomen ꝛ metis verbū differūt.

k ¶ Amore. q̄tuor modos exprimit quibꝰ ꝑuerti ſolet hūanum iudiciū.xj.q.iij. quatuor. de re iudi. cum eterni.lib.vj. Et iſti q̄tuor modi ṗnt his ꝟſibꝰ cōprehēdi. Quatuor iſta: metus odiū dilectio cēſus. Sepe ſolēt hominū rectos ꝑuertere ſenſus. Index ꝑ quatuor rū pitur.

l ¶ Citare. hoc eſt pmū de q̄nq̄ ex quibus dixi.

m ¶ Capere. ſcd̄m qd̄ differt a ſequēti: ſepe et eni capit̃ q̄ nō in carcerat̃.ꝯ ſen.excō. ſi clericos. li.vj.de exceſ.ꝑla. frequēs.i ṗn. ꝛ poſt princi.

n ¶ Mancipare. tertium.

o ¶ Ponendo quartum.

p ¶ Manicis. Sicut cōpedes ſunt cathene vl̃ vincula circa pedes: ita manice cathene vl̃ vincula circa manus de vtroq̄ pſal. pen̄. Ad alligandos reges eorū in cōpedibus et nobiles, eorū in manicis ferreis. Joan.andree. Manice et cōpedes ſunt vincula.

q ¶ Oneramꝰ Concor.ſ.ea.cōpil. de ſurrepa.c.j. ꝛ ibi dedi concor.de hoc.

r ¶ Inquirere. quintum.

ſ ¶ Duro. Poſuit.v.alteri ſoli permiſſa: nunc ponit tria prohibita: et ecce primum.

catholicis: ſub q̄rū dn̄io dicti ſarraceni morant̃: ꝛ fiunt ṗdicta ſub obteſtatione diuini iudicij obnixiꝰ iniungētes: q̄tenus ipſi, tāq̄ veri catholici et xp̄iane fidei ſeduli zelatores opprobriū qd̄ tā ipſis q̄ ceteris xp̄icolis ꝑ ꝓmiſſa ingerit̃ debita ꝯſideratiōe pēſantes ipm̄ (vt proinde eterne beatitudinis ṗmium aſſequant̃) de terris ſuis oīno auferant et a ſuis ſubditis auferri ꝓcurent inhibendo expreſſe ne prefata inuocatio ſeu ꝓfeſſio nois ipſiꝰ ſacrilegi machometi publice: aut peregrinatio prelibata ab aliquo in eoꝝ exiſtente dn̄io audeat attentari de cetero: vel quōlibet ſuſtineri. ¶ Illi ꝟo qui ſecus preſumpſerint taliter ob diuinā reuerētiā caſtigentur ab ipſis ꝙ alij eoꝝ exēplo perterriti[a] a preſumptione ſimili arceantur.

¶ De hereticis.

¶ Clemēs.v.in cōcilio vienē.

¶ Premittit conſtitutionis cauſam. Jo.and. Capitulū.j.

Multorū q̄rela ſedis apoſtolice pulſauit[b] auditū ꝙ nōnulli inquiſitores per ſedem eandem cōtra prauitatē hereticā deputati: metas[c] ſibi traditas extēdentes[d]: ſic interdū excedunt ſue poteſtatis officiū: vt qd̄ in augmētū fidei ꝑ circūſpectam eiuſdē ſedis vigilantiam ſalubriter eſt prouiſum (dū ſub pietatis[e] ſpecie grauantur innoxij[f]) cedat in fidelium detrimentum[g].

¶ Ponit cōſtitutionē de officio inq̄ſitionis exercēdo per dioceſanos et inq̄ſitores: primo ponēs quinq̄ que poteſt alter ſine altero. Secūdo tria que nō pōt: ꝛ decretum apponit ſubmittēs quomō impeditus vel intereſſe nolēs cōmittit alij vel conſentit. Jo.and.

¶ Propter qd̄ ad dei gloriā et augmētum eiuſdē fidei: vt negociū inquiſitionis hmōi eo proſperetur felicius: quo deinceps eiuſdem laboris indago[h] ſolēnius: diligentius et cautius peragetur: ipſam tam per dioceſanos ep̄os q̄ per inquiſitores a ſede apoſtolica deputatos[i] (omni carnali amore[k]/odio/vel timore: ac cuiuſlibet commodi temporalis affectione ſemotis) decernimus exerceri. ¶ Sic ꝙ quilibet de predictis ſine alio citare[l] poſſit et arreſtare ſiue capere[m] ac tute cuſtodie mancipare[n]: ponendo[o] etiam in compedibus vel manicis[p] ferreis ſi eis viſum fuerit faciendum: ſup quo ipſius conſcientiā oneramus[q]: nec non inq̄rere[r] cōtra illos de quibꝰ pro hmōi negocijs ſcd̄m deum et iuſticiam viderit expedire. ¶ Duro[ſ] tn̄ tradere carceri ſiue arto: qui magis ad[t] penaꝫ q̄ ad cuſtodiā videatur: vel tormētis[v] exponere illos: aut

d ¶ Extendentes. Al's excedentes.

e ¶ Pietatꝭ ſpē.ꝯcor.xxx.q.j.noſſe.cū ſuis ꝯcor.e.ti. excōicamꝰ.ꝑ.q2 ꝟo.de ſi.ad ap̄licam.ꝑ.c.ſi.ꝟ.nōnulla.

f ¶ Innoxij. qd̄ eē nō dꝫ.ꝯ ſen.exc.romana.i ſi.li.vj.

g ¶ Detrimētū. Qd̄ eſſe nō dꝫ. de penis. in q̄buſdā.

t ¶ Ad penam. De penis.q̄uis.li.vj.de ver.ſigni. nouimus.de apoſta.ca.penulti.

¶ Gloſa ſeq. de tormentis remittit et dubium ſoluit.

v ¶ Tormentis. ſcd̄m. De tormentis teſtiū actoris et rei.no.xv.q.vj.in ſumma.facit.v.q.v.illi qui.de re.

ad ſñiam[a] ꝓcedere ꝯtra[b]; eos: ep̃s ſine inq̃ſitore aut inquiſitor ſine ep̃o dioceſano / aut ei⁹ officiali: vel ep̃ali ſede[c] vacā. capl̃i[d] ſup hoc delegato: ſi ſui adinuicē copiam habere valeāt infra octo dierum ſpacium poſtq̃ ſeinuicē requiſierint[e]: non valebit. ¶ Et ſi ſec⁹ preſumptū fuerit: nullū ſit et irritū ipſo[f] iure. ¶ Uerū ſi epiſcop⁹ vel ei⁹ capituli ſede vacante delegatus cū inquiſitore: aut inquiſitor cum altero eorūdē ꝓpter premiſſa neq̄at aut nolit[g] ꝑſonaliter ꝯuenire poſſit ep̃s vel ei⁹ ſeu capl̃i ſede vacā. delegat⁹ inq̃ſitori[h]: ⁊ inq̃ſitor ep̃o vel ei⁹ delegato: ſeu ſede vacante illi qui ad hoc per capl̃m fuerit deputatus ſup[i] illis cōmittere vices ſuas vel ſuū ſignificare per[k] litteras ꝯſiliū et cōſenſum[l].

¶ Prouidet circa muros vel carceres hereticorum: ipſorum claues: cuſtodes: ⁊ cuſtodum miniſtros. Joan. and.

¶ Sane quia circa cuſtodiā carcerū hereticalū q̄ muri[m]

lur. cū in cōtēplatione. Puto aūt q̄ ieiunia q̄ inq̃ſitores ad veritatē eruendā ſolent inducere ſint tormēta

Queſtio q̄d cōprehēdit. ita q̄ alter hoc nō poſſet ſine altero ꝑ hāc litterā. Nā queſtionis ꝟbo intelligim⁹ tormēta corꝑis dolores et malā māſionē. ff. de iniur. l. itē apud. §. queſtionē. et §. queſtionis. ⁊ ff. ad ſyllea. l. j. §. q̄ſtionē. Itē patet

Tormētum torq̄t mentē. ꝑ ethimologiā q̄ dicit̃ tormētum quaſi torquens mentē. Jo. an.

a ¶ Ad ſentētiā. tertiū. Olim autē q̄ñ alter ſolus ꝓcedebat ſolus ſentētiabat. Si ambo ꝓcedebant licet diuiſim cōiūabāt ſibi ꝓceſſus in fine cum nō reſtabat niſi ferre ſententiā. eo. titu. ꝑ hoc. lib. vj. et in extrauag. Benedicti: ex eo q̄. tñ adhuc hodie ſeruabitur quod dicit decre. per hoc. vt ſi diſcordent in ſententia conſulatur papa.

¶ Gloſa ſeq. querit an ſolus abſoluat. ſoluit q̄ ſic.

Heretici pn̄t abſolui ꝑ inq̃ſitorē ſine dioceſano vel ecōuerſo. b ¶ Cōtra eos. Sed nūquid ꝓ eis poſſet alter ſine altero diffinire? videt̃ q̄ ſic: q̄ a iure veteri nō recedimus niſi inquātū inuenit̃ exꝓſſum. Sʒ ita eſt q̄ olim ⁊ hodie alter ſolus pōt inquirere ⁊ de iure veteri cum ſolus ꝓcedit ſolus ꝓnūciat. vt dixi in glo. ꝓxi. q̄d hodie immutatū eſt ſi condēnat ꝑ hāc lr̄am: ergo ſi abſoluit remanet ius antiquū. facit de elec. ſtatutū. lib. vj. ⁊ eſt ſi. q̄d no. xij. diſtin. preceptis. iij. q. vj. accuſatus.

¶ Gloſa ſequens ad duos caſus prorogat.

c ¶ Sede vacāte. Uel quaſi vacante. vt in caſu decre. ſi ep̃s. de ſupplē. negligē. prela. lib. vj. Itē intellige ſedē vacare: quo ad hunc caſum iuriſditionis capituli etiā quādo ꝓuiſum eſt: ſed ꝓuiſus adminiſtrare non poteſt: quia nondum habet litteras per conſtitu. Bonifacij iniunctas facit. de tranſla. ca. ij.

¶ Gloſa ſeq. ad queſtionē an capitulū viſitet arguit pro et contra. ponit opi. Jo. mo. ⁊ contrariā: ⁊ declarationem expoſcit et opiniones concordat.

d ¶ Capl̃i. Hec lr̄a infra pluries repetita: ⁊ decre. J. ꝓxi. faciūt ad queſtionē an capl̃m ſede vacante poſſit viſitare: ⁊ debeat ꝓcurari: de quo ꝑ Jo. mona. de ſupplen. negli. ꝑla. eccl̃ie. ⁊ ꝑ Archi. eo. ti. ſi ep̃s. ⁊ q̄d poſſit alle. q̄ ep̃s hoc pōt: ⁊ eſt iuriſditionis in qua ſuccedit capitulū de maio. ⁊ obe. his que. ⁊. c. cū olim. eo. ti. c. j. lib. vj. de inſti. c. j. eo. lib. ergo hoc poterit: alr̃s tēpore vacationis remanebunt crimina incorrecta alleg. etiā predi. decre. eccleſie: vbi viſitator datus a metropolitano a quo cert⁹ caſus excipitur in alijs videt̃ poteſtatē habere quaſi ꝑ exceptionem firmet̃ regula. ff. de fun. inſtru. queſitū. §. deniq̃ neratius. xxxij. q. vij. dn̄s. Cū autē metropolitan⁹ nil habeat niſi de iure trāſfuſo. de capl̃o in metropolitanum: ergo capitulū hoc habet: faciunt no. per Innocen. de here. ad abolendam. In contrariū hoc nō eſt iure expreſſum: ergo nec attribuendum. licet enim capitulum conſeruet iura epiſcopatus. xij. q. ij. charitatē. ⁊ ca. illud. ⁊ ius reddat agētibus accuſantibus et denūciantibus: non tñ viſitat

Capl̃m vtrū ſede vacāte poſſit viſitare et ꝓcurationem exigere.

ſed is qui datur a papa. lxj. diſt. obitū. vbi ꝓbatur q̄ vacās eccl̃ia deſtituit̃ viſitatione. Sed ſm̄ Archi. dici poſſet q̄ illud deſtitute nō reſpicit viſitationis operā: ſed eccleſie vacationē: ſicut de elec. eccl̃ia. j. et. ij. in prin. Itē capitulū eſt neceſſarius nō volūtarius adminiſtrator: ergo nō poterit quod adminiſtratiōi neceſſario nō incūbit. Et hoc tenet Joā. mo. ſed archi. non eligit videtur tñ plus accedere primo dicto: ꝓ quo facit: q̄ iſte nō eſt actus ꝑ quē pre iudicetur epiſcopo: ſicut beneficiorū collatio et alienatio ꝑſonarum et rerū. de quib⁹ de maioritate et obedien. ca. j. lxxj. diſtinc. fraternitatem. xij. q. ij. ſi qua de rebus. Egeret declaratione nō ſolū in hoc: ſed in pluribus alijs articulis hoc q̄d dicit̃ capitulū ſuccedere in iuriſditione vacante ſede. Uolens tenere opi. Joā. poſſet dicere illam veram in generali viſitatione ciuitatis: ⁊ dioce. cōtrariam in ſpeciali viſitatione vel inquiſitione contra certas perſonas vel loca.

¶ Gloſa ſeq. notat ⁊ remittit ⁊ duo dubia ſoluit.

e ¶. Requiſierint. Requirit ergo per partē de hoc de offi. deleg. cū cauſa. in. j. glo. ⁊ puto ſufficere vnam requiſitionem. ⁊ facit q̄d no. xviij. diſt. ſi epiſcopus. in in vlti. glo. ⁊ q̄d dixi de iureiuran. ego. N. ⁊ in requiſitione nō eſt neceſſe terminū exprimi: ſed ipſo iure ſtatim currit ſic. de excep. pia. lib. vj. ⁊. ea. cōpila. de dect. ca. j. ⁊ hic adde quod ibi dixi. Jo. and.

f ¶ Ipſo iure. Quo ad iuris effectum. ſi eñ de facto tortus eſt vel dure carceratus hoc nequit nō fuiſſe. ff. de cap. et poſtliminio reuer. l. in bello. §. facte. et facit q̄d dixi. de appella. vt noſtrum. Sed ſi interlocutoria ſolū lata eſſet ſuper carcere vel tortura: illa nulla eſſet ⁊ lex permittit tūc appellare. q̄ grauamē tolli nō poſſet per appellationem interponendā poſtmodū a diffinitiua. de appel. ſup eo. ij. j. reſpon. ij. q. vj. ante ſententiam. ff. de ap. re. vel non. l. ij.

Appellare lʒ q̄n q̄s ē ſm̄ leges ab interlocutoria

g ¶ Nolit. Si. de reſcrip. ſciſcitatus. in fi.

h ¶ Inquiſitori. Hic iunge finem ſuper illis ⁊c̄.

i ¶ Super illis. Carceratione tortura et ſententia.

k ¶ Per litteras. Concor. lxviij. diſtin. c. j. ⁊. ij. de tēpo. ordi. nec epiſcopi.

¶ Gloſa ſeq. ponit diuerſitatem ⁊ rationē disiuncte.

l ¶ Conſenſum. Sufficit ergo q̄ cōmittat vel cōſentiat illum procedere que ſunt diuerſa: facit quod ſcripſi de foro compe. ſignificaſti. per glo. fi. de eccle. edifican. ad audientiam. ij. ſuper. j. glo. vnde in electione licet primum. et non ſecundum. de elect. c. penul. in fi. lib. vj. ita hic delegat⁹ epiſcopi vel capituli poteſt ſecūdum et nō primū quod forte fuit cauſa huius disiūcte. alterū vero iſtorum hic eſt neceſſarium infra octo dies poſt requiſitionem. poſt octo vero dies neutrum eſt neceſſarium. vt. ſ.

m ¶ Muri. eo. titu. vt commiſſi. lib. vj. ver. ⁊ illorum

in quibuſdā ptib⁹ vulgariter[a] nuncupant: multas fraudes dudū itellexim⁹ ppetratas. Nos volētes ſup hoc puidē ſtatuimus vt qlibet talis carcer vel murus quē decetero epo ⁊ iqſitori pdictis volum⁹ fore cōem: duos[b] cuſtodes habeat pncipales diſcretos: induſtrioſos et fideles: vnum quē volet epūs ⁊ puidebit[c] eidē: aliū de q̄ voluerit iqſitor cui etiā[d] puidebit: et qlibet pdictorū cuſtodū ſub ſe aliū bonū ⁊ fidū poterit hēre miniſtrum[e]. In qlibet etiā claui[f] eiuſdē carceris ſiue muri erūt due claues diuerſe[g] qrū vnā vn⁹: aliā ali⁹ tenebit pdictorū cuſtodū et eā cū officio miniſtrādi q̄ incarceratis fuerint miſtrāda: ſuo poterit cōmittere vel ſubdelegare[h] miniſtro.

¶ Ponit iuramentū cuſtodū miniſtrorū ſuorū: notariorū: et aliorum officialium. Jo. an.

¶ Porro corā epo vel caplo ſede vacāte et inqſitore pdictis vel ſubſtitutis ab eis cuſtodes ſupradicti anteq̄ ſuū offm̄ exeqnt: iurabūt[i] ad ſctā dei euangelia corpaliter a ſe tacta[k] q̄ i cuſtodia imuratorū ⁊ aliorū p crimine ſupradicto i ſua cuſtodia poſitorū et ponēdorū[l] oēm diligētiā ⁊ ſollicitudinē quā poterūt[m] fideliter adhibebūt. Et q̄ alicui incarcerato nichil vn⁹ i ſecreto[n] loquet qn hoc audiat alter cuſtos. Et q̄ puiſionem quā incarcerati recipiunt ex ordiatiōe cōi: ⁊ illud qd a parētib⁹ ⁊ amicis vel alijs pſonis fidelib⁹ offeret eiſdē (niſi epi: ⁊ inqſitores vel ſuorū cōmiſſariorū ordiatio refraget) ipſis fidelit ⁊ abſq̄[o] diminutione aliq̄ miniſtrabūt: nec in his fraudē aliquam adhibebūt. Et idē iuramētū ⁊ corā[p] eiſdē pſonis miniſtri cuſtodū priuſq̄ ſuū exerceāt offm̄ exhibebūt. Et q̄ ſepe cōtingit epos pprios hēre carceres ſibi ⁊ dictis inqſitorib⁹ nō cōes volumus ⁊ diſtricte precipimus: vt cuſtodes ad incar-

a ¶ Vulgariter. ſi. ē. ea. cōpi. de relig. domi. ca. j. in princi. ⁊ ibi concor.

¶ Glo. ſeq. in qōne alleg. p ⁊ ſoluit cōtrarium.

b ¶ Duos. niſi de vno cōcordarēt in caſu em̄ diſcordie manaſſe videt hec puiſio. facit de ap. cū ſpāli. pu to cōtrium. ſ. q̄ de vno cōuenire nō poſſint: ſed neceſſarij ſint duo nec eſt hoc puiſum ppt diſcordiā: ſed ad ſecuriorē cuſtodiam qd ſatis ſonant verba facit optime. ff. de cuſtodia reorū. l. vi. in pnc. ibi: nec vni. ſed in duob⁹ cuſtodia cōmittenda eſt: ⁊ idē dicimus d miniſtris: de qbus ſequit.

c ¶ Prouidebit eidem. De ſuis reditib⁹: nō de pte puentuū inquiſitiōis officio deputata. vt in extrauagan. Bndicti. ex eo q̄ §. verum quia.

d ¶ Etiā puidebit. inqſitor d puētibus deputatis officio.

e ¶ Miniſtrū ſi. de fil. pbro. p poſuit. i fi. facit qd dixi ſuper rubrica. de offi. cuſto. Jo. an.

f ¶ Conclaui pcor. de elec. vbi periculum § in eodem. cum ſuis cōcor.

g ¶ Diuerſe. ne vnus cuſtos poſſit ſine altero aperire. Interdum em̄ in eadē ſera habēt ſocij plures claues: vt quilibet per ſe ⁊ aperire ⁊ claudere poſſit: cuius contrarium hic intendit.

h ¶ Subdelegare. qd al's non poſſet: cum ſibi miniſterium demandet ſine iuriſditione. in quo videt electa induſtria perſone. de offic. deleg. ca. ſi. puto p hāc litteram q̄ in aſſumendo miniſtro non requiretur cōſenſus epiſcopi vel inquiſitoris.

i ¶ Jurabūt. ſi. ea. compi. de re. do. c. ij. ver. illi etiā de magi. c. ij. ſed in illis nihil dicit de corporali tactu.

¶ Gloſa ſequens de corporali iuramento remittit: et opi. ponit. cuius rationem determinat. ponit dictum Innocentij ſubdit quadruplicem formam iurandi et conſuetudinis interpretationem quam determinat.

k ¶ Tacta. vt not. de elect. vt circa. ver. coram. lib. vj. in glo. ij. in corpali iuramēto nō ſufficit pſentia: ſed requirit tactura euāgeliorū. Quidā dicūt q̄ corporale iuramentū ſatis eſt q̄ habeat corporis ſenſum ⁊ viſum. facit. xxxv. q. vj. ſi epūs. p id qd de poſſeſſione dicitur q̄ ibi requiritur actus corporalis: ⁊ cum viſu trāſfertur. ff. de acquiren. poſ. l. quod meo § ſi per venditorem. ⁊ l. i. § pe. ⁊ no. de cōſuetu. cap. ij. ſed illud verū cum tradēs ⁊ accipiens hoc intendūt: ſecus ſi poſſeſſio erat vacua: vt ibi notat. Ut ergo ſcripſi poſt Innocē. d iureiur. ⁊ ſi xpūs. ♄. q̄ aūt iuramēta q̄ pcipiunt a iure: ſicut teſtes calūnie veritatis: vel q̄ a iure: iudice vel pte ex neceſſitate deferunt: debent fieri tactis euangelijs: al's fieri pñt ſine tactura: ⁊ vide qd no. xxij. q. j. in ſumma. Sꝫ videtur q̄ plus obliget corporale. facit. ij. qō. v. quanto. ⁊ ca. ſe. C. ſi minor ſe maio. dixe. l. ſi alteri⁹. Quedā autem iura dicunt ſimpliciter iurari: quedā corporalit: quedā ſup ſancta euangelia: quedam addūt ipſorum tacturam: vt hic ⁊ j. q. vij. quotiēs. ⁊ ē. ea. compilatio. de iureiurā. ca. romani. ver. porro. de frigi. ⁊ malefi. laudabilē. Patet de primo. de iureiurādo. eo. titu. p totum. lib. vj. de teſti. preſentiū. ⁊ ca. penulti. de exceptioni. paſtoralis. qui matri. accuſa. poſſ. cum in tua. de ſenten. excōi. ex tenore. De ſecundo. de heret. ad abolendam § ſtatuimus. de ſen. excō. venerabilibus. de elec. vbi periculum § ſuper his. ⁊ ca. vt circa. ⁊ ca. procurator. li. vj. De tertio de purgatio. canoni. quotiēs Apud italicos interpretat conſuetudo q̄ ſufficit quēlibet librum vel quamlibet ſcripturam tāgere: quod ſatis puto pcedere etiam vbi de corporali iuramēto exprimitur: non ſic vbi de tactura euangeliorum: vt hic ⁊ in concordan.

Juramenta an ſemper preſtari debeāt tactis euāgelijs.

l ¶ Ponendorū. Ubi hoc exprimitur iurat ſuper futuris ⁊ ſic nō ob. de iureiur. c. pe.

m ¶ Poterunt. xxij. q. ij. faciat.

n ¶ Secreto. Si. de elec. vbi periculum § nulli. lib. vj. cū ſuis concor. et de ſecreto habetur. ſ. c. pri. de pe. ni. diſ. j § hoc ergo. in prin. ⁊ ver. ſiliā. ⁊ de here. c. vl. lib. vj. nec ſumit tam amare hoc verbū quin alter cuſtos in abſentia alterius captiuum alloqui poſſit de nō ſecretis ipſis incarceratis.

o ¶ Abſq̄ diminutione. Non ſicut infideles ſeruites vt miniſtri qui ſemp de eo qd dn̄is datur decimā vel aliam quotam ſubtrahūt: vt not. j. q. j. xpūs. xiij. q. j § ij. ver. ſed videte.

Miniſtri quidā ſunt infideles dominio ſuo.

p ¶ Coram eiſdem. epo vel capitulo. ⁊ inquiſitore/

vel ſubſtitutis ab illis.

a ¶ Pro dicto crimine. De incarcerandis ergo pro alijs criminibus nō iurant inquiſitori.

b ¶ Deputādi. dato ergo ꝙ capl'm haberet iuriſdictionem et carcerē: nō tñ in ſuo carcere ſed epali tales tenebit ſede vacante.

mi. ꝓ humani. verſi. ſacri. Ad idem antiqua iura. de ſen. excō. porro. ⁊ c. cū nō ab hoīe. de tēp. ordi. c. vl. ꝓ tebat idē de immu. ec. clericis. lib. vj. §. necnō. Et ex his vř indubitatū qđ Archi. habebat ꝓ dubio: ⁊ diſputationi relinqbat: an hereticus oīno occultus ſit excōicatus. Jo. tenet ꝙ ſic. xxiiij. q. j. l ſū ma. ⁊ l glo. ſe. de pe. diſt. j. cogitatōis. placet etiā Goſ. ⁊ Ray. l ſūma. de here. Ad ɔtrariū inducit xxxij. diſt. erubeſcāt. ⁊ qđ ibi no. xxxij. diſ. habuiſſe. l. diſt. §. ſed illud. l fi. ij. q. j. nomen. ⁊ q. v. cōſuluiſti. ⁊. vj. q. j. ſi oia. xv. q. vj. c. j. ver. nō pōt. xxx. q. viij. §. his ita. ⁊ c. ſe. xxxij. q. v. c. vlt. de ſy. ſicut tuis. in fi. ⁊ c. ſe. Facit ad hoc qꝛ ex volūtate que non procedit in actū nō ſcādaliʒat eccl'ia. xxiiij. q. iij. de⁹ quib⁹. Sunt qui nolūt fateri ꝑ clauē eccl'eſie ligari poſſe omnino occulta: niſi illa ſit expreſſe lege diuina damnata: vt vſura in qua dānat ſpēs occulta. de vſu. cōſuluit. Alij dicunt ꝙ ſi factū eſt publicū: ſʒ occultū qđ fecerit ligari pōt ꝑ eccl'iaʒ. v. q. j. quidā. de offi. or. ſi ſacerdos. Si vero factū ⁊ faciēs ſunt occulta: ſec⁹ vt in Jnīs. Sed vtriqʒ dicto obuiant iura allegata in pn. glo. Quare de plano fateamur ꝙ ɔſtitutio militātis eccl'ie ligat oīno occulta: nō tñ noīatim ꝺ illis iudicat tribunal eccl'ie: immo ipa eccl'ia inq̄tū ꝑ hoīem iudicat hoīem noīatim ⁊ inq̄tū eſt collectio fideliū: ligatos ſic occultos hʒ ꝓ ſolutis. de ſen. excōi. a nobis. ij. ⁊ ſic loquant̄ cōtraria.

Heretiscus oīno occultus an ſit excōicatus.

ceratorum: ꝓ[a] dicto crimine cuſtodiā ꝑ epos vel ſede vacante ꝑ capl'm deputandi[b] et eorū miniſtri corā dictis inquiſitorib⁹ vel ſubſtitutis ab eis preſtent ſimile iuramentum. Notarij[c] qʒ inquiſitiōis coram epo ⁊ inquiſitore vł ſubſtitutis ab eis iurabunt[d] ſuū officium fideliter exercere. Et idē fiet de alijs perſonis[e] neceſſarijs ad pdictū officiū exequendū.

¶ Punit epos: inquiſitores et eoꝝ ſubſtitutos q̄ faciēdo vł omittēdo deliquūt in officio.

¶ Verū quia nimis eſt graue ad exterminationē prauitatis pdicte non agere[f] qđ ipſi⁹ contagioſa enormitas agendum requirit: graue quoqʒ et damnatiōe digniſſimū[g] malicioſe inſontib⁹ eādē iponere prauitatē: epo ⁊ inquiſitori predictis ac alijs ad dicti executionē officij ſubſtituendis ab eis in v̄tute ſctē obediētie et ſub iterminatiōe maledictionis eterne precipimus vt ſic diſcrete ⁊ prōpte ɔtra ſuſpectos vel diffamatos de hmōi prauitate pcedāt ꝙ malicioſe aut fraudulenter[h] tantā labē: ſeu ꝙ ipſos in executione officij inquiſitiōis ipediat: falſo alicui nō iponāt. ꝙ ſi odij: gratie: vel amoris: lucri aut cōmodi tēporalis obtentu[i]: ɔtra iuſticiā ⁊ conſciētiā[k] ſuā omiſerit ɔtra quēqʒ pcedere vbi fuerit pcedendum ſuper hmōi prauitate aut obtentu eodē[l] prauitatē ipam vel impedimentum officij ſui alicui iponēdo: eū ſup hoc pſumpſerit q̄quo mō vexare (pter alias penas ꝓ q̄litate culpe imponēdas eiſdē) eps aut ſuperior ſuſpenſionis ab officio ꝑ triēniū alij v̄o[m] excōicatiōis ſnias eoipo[n] incurrāt. A qua qdē excōicatiōis[o] ſnia q̄ eandē incurrerit: niſi ꝑ romanū pontificē nequeāt: pterqʒ in mortis[p] articulo: ⁊ tūc[q] ſatiſfactione pmiſſa abſolutionis bñficiū obtinere: nullo i hac

c ¶ Notarij. q̄ poſſunt eſſe conſtituti i ſacris et religioſi. qđ dic vt eo. tit. vt officiū §. ad conſcribendas. lib. vj.

d ¶ Jurabūt. Spāle eſt ꝓpt magnitudinem criminis ⁊ fauorē fidei. aľs ſuffi cere deberet iuramētū in creatiōe pſtitū. de ꝓ ſcrip. ad audientiā. de cuius forma ſcpſi ne cle. vel mo. ſicut te. ⁊ ſpe. de fi. iſtru. §. reſtat. ver. ſʒ quero.

e ¶ Perſonis. officialibus nūcijs ad citatiōes faciendas: ⁊ apparitoribus de quibus J. c. pxi.

f ¶ Non agere. Cōcor. de ſy mo. nemo. et qđ ibi no.

g ¶ Digniſſimū. Jdē verbū lxxxj. di. c. j. in fi.

h ¶ Fraudulēter. falſo. alicui nō imponant qđ ſequitur.

i ¶ Obtentu. vbi ergo nō propter alterum pdictoꝝ ſed forte timore: vel ꝓpter vitandum ſcandalum hoc omittent: non eſt locus pene.

Et/copulat.

k ¶ Et cōſcientiam. no. ꝙ /⁊/ copulat. ⁊ concor. de re iudi. cum eterni. lib. vj.

l ¶ Eodem. odij gratie ⁊c̄. vt. ſ.

m ¶ Alij v̄o. ſ. inquiſitores vł ſubſtituti ab eis vel ab epis vel capitulis vacante ſede.

¶ Glo. ſeq. inducit hoc cōputato. xx. iura ꝙ conſtitutio eccl'ie liget ad penā oīno occultā dicēs ꝑ hoc in dubiā queſtionē de dubio heretico. Jn qua recitat opi. Jn contrarium inducit. xiij. iura. ſubdit duas opiniones ⁊ prius dictum approbat.

n ¶ Eoipſo incurrant. hic ptʒ aꝑte ꝙ conſtitutio eccleſie militantis ligat crimē oīno occultum ad penas ſuſpēſiōis ⁊ excōicationis. ad idem. ſ. ea. cōpi. de ſta. mo. ca. j §. qꝛ vero. J. de penis. c. cupientes §. qui vero. Nec turbent̄ aliqui. nā hoc idem ꝓbatur de ſciſma. c. j. ver. omnem. lib. vj. eo. lib. de elec. vbi periculū. ver. nulli. ⁊ ca. fundamēta §. ꝙ ſi ſecus. ⁊ c. qꝛ ſepe. facit. eo. tit. ſciant. ⁊ c. ſeq. ⁊ c. indēnitatibus §. poſtremo. de offi. deleg. ca. fi §. pars vero. de offi. ordi. ca. vl. de iudi. ca. ij. ver. ꝓuiſo. de re iudica. c. j. ⁊ ij. ad fi. de ho

Crimina occulta ligant̄ ꝑ ɔſtōnē eccleſie militātis.

¶ Glo. ſeq. in q̄ſtione alleg. affirmatiue ⁊ ſoluit Jnīs. format incidentē queſtionē quam ſoluit.

o ¶ Excōicatiōis ſnia. De ſuſpēſione nil dicit. quare videt̄ ꝙ ab illa ſupior poſſit abſoluere. Dic Jnīs: ⁊ rō illius omiſſionis fuit: qꝛ tpꝰ hʒ determinatū ⁊ vbi ſic determinatū eſt videtur ꝙ nō poſſit ſupior abſoluere vt no. de elec. cupiētes §. ceterū. in glo. eſt ergo. Sed quid ſi tpꝰ determinatū non eſſet? videt̄ ꝙ poſſit: ex quo ſupior nō reſeruat. de ſen. excō. nuꝑ. nec ꝓhibet. vt. J. de ꝓuile. ca. j. ver. ſi qui. facit qđ no. de regu. non ſolum. in fi. lib. vj. ⁊ qđ dixi de ſolu. ca. ij. in fi. ſecus ſi reſeruaſſet. de teſti. tam litteris. in fi.

Cōſtitutio eccleſie ligat occultata.

p ¶ Mortis articulo. Qui caſus ſemꝑ excipitur. J. ca. pxi. de offi. ordi. paſtoralis. ⁊ vide quod ibi no.

q ¶ Et tūc. ſ. qñ in mortis articulo per epiſcopū vel

pbr̄m abſoluunt. ⁊ hoc intelligo ſi facultas eſt ſatiſfa ciendi. ⁊ tempus hoc patit: alr̄s abſoluetur cum cauti one. facit. ſ. c. ꝑxi. de ſepultu. c. viii. de ſenten. excom. ca. a nobis.
a ¶ Manere. concor. eo. ti. c. viii. in fi. lib. vi.

¶ Glo. ſe. dicit ꝑ quos. ſcḋo q̄rit ⁊ remittit.
¶ Cōmitti. ꝑ platos ꝓuinciales vel miniſtros illo rū ordinū quibus deputatio taliū a ſede apo. ē ꝯmiſſa Idē puto de inquiſitorib⁹ ab ep̄is vel capl̄is ſede va cante: vt hi q̄bus ꝯmittunt habere debeant hanc eta tem. Sȝ q̄d ſi cō tra fiat? certū ē ꝙ puniendi ſūt cōmittētes: trā ſgredientes hoc p̄ ceptū. et vide qḋ no. de elec. gene rali. ¶. illos. in vi ti. glo. li. vi. Et li cet hic nō appo natur decretum vr̄ tn̄ ꝙ non va leat ꝯmiſſio. pro ⁊ contra de elec. licet canon. li. vi ⁊ vide qḋ ibi no. in glo. ii.

Diuiſio — N Olentes. ¶ Diuidi tur in q̄ttuor ꝑ tes: vt p̄ȝ in ru bro. Scḋa ibi: in quiſitorib⁹ Ter tia ibi: notarii. Quarta ibi: por ro. Imola.

additō d. helie — ¶ Pro caſu no ta ꝙ inq̄ſitor he retice prauitatiſ non eſt aliud de putand⁹ niſi ha beat quadrage ſimū ānū. Et ſic eſt caſus ſpecia lis ꝯ. c. cū viceſi mū. de offi. ⁊ po. iudi. dele. l anti. Et iſtḋ ſit quis agit de magno

Nota bilis — ſcādalo. ¶ No ta ꝙ inq̄ſitor vl̄ ei⁹ ꝯmiſſarii ſub vmbra ſui offi cii facientes illici tas exactiones: ē ip̄o fctō excōica tus a q̄ excōica tiōe nō abſoluit niſi ſatiſfactiōe plenarie facta niſi in articulo mortis. ¶ Nota ꝙ pro delicto p̄lati bona eccl̄ie non confiſcant: ⁊ hoc verū q̄n ſolus p̄latus deliquit. ſecus ſi p̄lat⁹ ⁊ capitulū deliq runt habita deliberatiōe. tunc em̄ bona eccl̄ie ꝯfiſca rent. l. iubem⁹. de ſacroſanc. eccle. C. vbi nauis eccl̄ie ꝯfiſcata fuit imp̄atori. ¶ Nota ꝙ ſi in cōſtitutiōe po nat verbū exnunc/incipit ipſa conſtitutio obligare a tp̄e ipſius publicationis. non expectato lapſu duorū menſiū: qui alr̄s regulariter prefigit. qḋ intellige quo ad hoc vt econtra factū nō valeat: non aūt q̄ ad hoc vt contrafacientes hoc ignorātes obligati ſint ad culpā vt notat gloſa notabilis hic i verbo exnunc. Pro clara intelligentia hui⁹ clemētine accipe diuiſionem gloſe ⁊ illam proſequere.

parte priuilegio ſuffragante.
¶ Confirmat antiqua iura huic conſtitutioni non obuia Johannes andree.
¶ Alia ſane que circa premiſſum inquiſitionis officium a noſtris ſunt p̄deceſſoribus inſtituta (quatenus preſenti decreto non obuiant) ſacri approbatione concilii roborata in ſua volumus firmitate manere[a]. Idem in eodem.
¶ Primo ponēs conſtitutionis cauſam determinat etatem inquiſitorū. Scḋo punit inq̄ſitores q̄ pretextu officii pecuniā illicitis modis extorquent: vel ob delictū clericorum eccleſiarum bona confiſcant. Tertio precipit notariis officialib⁹ ⁊ ſociis vt hoc facientes reprehendāt ⁊ ſuperioribus denuncient ſi probare poſſunt. Quarto prohibet inquiſitoribus abuſum armorum ⁊ circa quantitatem vel qualitatem officialium. h. d. Jo. an. Capitulum ſecundū.

N Olentes ſplendorem ſolitum negocii fidei per actus indiſcretos et improbos[b] quorūuis inquiſitorū heretice prauitatis quaſi tenebroſi fumi caligine[c] obfuſcari: hoc ſacro cōcilio approbante ſtatuim⁹ nullis exnūc[d] niſi qui quadrageſimū[e] etatis annum attigerint officium inquiſitionis predicte committi[f] inquiſitoribus. Etiam ipſorum[g] q̄ȝ epiſcoporū ſeu capitulorum ſede vacāte ſuper hoc deputatis commiſſariis[h] q̄buſcūq̄ diſtricti⁹ iniungentes ne p̄textu[i] officii[k] inquiſitionis quibuſuis mo

¶ Glo. ſeq. dicit hic q̄ſtionem ſol ui contra quam allegat: deinde il lud fortificat. et ꝯtrio reſpondet.
g ¶ Ipſorum. cōmiſſariis qḋ ē ſ. Et per hoc et per. c. ſ. ꝑxi. ſol uit qḋ oli dubi tabat an inquiſi tores poſſint cō mittere vices ſu as? ⁊ videbatur ꝙ non: q̄ decre. vt ꝯmiſſi. in p̄n. eo. ti. li. vi. ꝑmittit vt cōmittant citationes ⁊ ſententiarū denunciationes q̄ alia ꝓhibent. C. de ꝓcu. marit⁹. vltra illa q̄ p̄miſſa cō mittere nō poterāt. ḋ trāſla. c. ii. facit ḋ offi. dele. c. vi. ¶. vices q̄ꝗ. vbi etiā ꝯſeruator ſi ꝯmittit niſi illa duo vr̄ em̄ electa induſtria ꝑſone. ḋ offi. de le. c. is cui. li. vi Contra. q̄ ſiue ordinariā ſiue delegatā iuriſditiōem inquiſitor habeat: ꝯmittere poteſt. Primū patet. Se cundū. ſ. cum dicat delegat⁹: quod videtur verius per decreta. ꝑ hoc. eo. ti. lib. vi. pro ⁊ contra. eo. titu. ne ali qui. eſt tn̄ delegatus principis: ⁊ cū iuriſditione: non cum miniſterio tm̄. ergo cū mittit ita ſeruat. dant q̄ inq̄ſitores ꝯmiſſarios q̄s vocamus vicarios vel ſubſti tutos. ſ. eo. c. ꝑxi. ¶. porro ¶. notarii. ⁊ ¶. verum. Ad decre. vt ꝯmiſſi. rn̄det ꝙ nō loquit negatiue: ſicut illa q̄ loquit de conſeruatore. ſ. ꝙ non poſſint niſi illa duo cōmittere: ſed loquit affirmatiue. ſ. ꝙ illa duo ꝯmittē poſſint. ⁊ de illis forte dubitat quaſi ante citationem nō eſſet ꝑpetuata iuriſditio: ⁊ ꝑ diffinitiuā ēēt fūct⁹ officio ſuo. de offi. delega. paſtoralis ¶. i. ad ſecundū eo. ti. in litteris.

Inq̄ſitores heretico₄ an poſſint aliis vi ces ſuas com mittere

b ¶ Improbos. Qui dederūt cām et merito huic cō ſtitutioni ⁊ precedenti.
c ¶ Caligine. Eſa. v. i fi. Lux obtenebrata ē caligie
¶ Glo. ſeq. duas lecturas ponit.
d ¶ Exnunc. acſi dicat deinceps. vel forſan voluit pa pa per hoc ꝙ hec pars conſtitutionis ſtatim ligaret a tempore promulgationis non expectato lapſu duorū menſiū. de quo dixi in ꝓhemio: non quo ad hoc ꝙ cō tra facientes hoc ignorātes obligati eſſent ad culpā ſed quo ad hoc vt cōtra factū non valeret: priuus vero datos afferre non intendit.

Inquiſitor dȝ eſſe an tiquior ep̄o.

e ¶ Quadrageſimū. concor. xx. q. i. ſanctimoniales Et eſt mirādū ꝙ in inquiſitore maior etas requiritur q̄ȝ in epiſcopo qui tamen inquiſitor eſt. ⁊ eſt ſ. de ele. nemo deinceps. lib. vi. ⁊ hoc eſt de arbitrariis: de q̄bus non cogimur reddere rōneȝ vt ſcripſi de reſcrip. ſi q̄n

h ¶ Cōmiſſariis. De ep̄is loqui non vr̄: ⁊ iḋ lȝ etiaȝ ipſi ab his debeant abſtinere: pena tn̄ q̄ ſequit nō hȝ locū in illis. cōcor. ſ. ver. notarii. voluit ergo dignitati deferre. de offi. deleg. c. ii. lib. vi.
i ¶ Pretextu. vbi q̄ non eo p̄textu illicite exigit: licȝ male faciat: non tamen eſt locus pene.
k ¶ Officii. Et ſic cōmittit crimen cōcuſſionis. de q̄ i. q. i. ad ſi. xxiiii. q. i. c. ii. in fi. ⁊ c. militare. de imu. ec. quia plerique tamen tales abſolui remittit reſtituēdo

mm

ſimplum tantum: cum tñ concuſſor ſoluat q̃druplũ. r. eiij. diſt. quoniam. in fine.
a ¶ Illicitis. Penas pecuniarias applicandas offi cio nõ ꝓhibet imponi: ⁊ exigi: ſed illicitas exactiones fieri. ff. de offi. pſi. illicitas. in ptin. de ſymo. in tantũ ⁊. c. audiuimus ⁊. c. ſeq.
b ¶ Pecuniã. Intelligo large. j. q. iij. per totũ
c ¶ Scienter. Ignorãter ergo nõ tenet hec pena. ſi. ð. ea. ꝓpil. de ꝓſangui. ⁊ af fini. c. vno.
¶ Glo. ſequens no. a cõtrario ⁊ ſoluit queſtionẽ de monacho.
d ¶ Eccliarũ. De bonis ergo clericorũ ꝓprijs nõ prohibet. Et per hoc dico q̃ ſi monachꝰ preeſſet eccl'ie q̃ etiã eorum que acqſi uit intuitu gl'o= ne applicato iſta fieri nõ poſſet. cuꝫ enim im pediente profeſ ſione ſibi nõ poſ ſit acquirere. ſi ſic acquiſita pꝰ poſſeſſionẽ ade= ptam ſint eccle= ſie. rviij. q. j. ca. vno. ð priuileg. cuꝫ olum. ij. ergo etiam in illis eſt locus et quod di cit quod tamen i quodã inqſito= ris cõcilio ante hanc conſtitutionem clamare non ꝓfuit.

Monachꝰ ſibi acqrere nõ põt.

dis illicitisᵃ ab aliquibus pecu= niãᵇ extorqueãt. Nec ſcieñtᶜ at tentẽt eccliarũᵈ bona ob cleri coꝝ delictũᵉ p̃dicti occaſione officij fiſco etiã eccl'ieᶠ appli= careᵍ. Qð ſi ſecus in hisʰ vel eorũ altero fecerint excõica= tionis ſñie eos ſubiacẽ decer nimꝰ ipo fctõ. A q̃ nõ poſſint abſoluiⁱ p̃terq̃ in mortiᵏ arti= culo. donec illis a qbꝰ extorſe rint plene ſatiſfecerintˡ de pe= cunia ſic extorta. Nullis pri= uilegijs: pactis: aut remiſſiõi busᵐ ſup hoc valitur. ¶ No= tarij vo° officiales dicti offi= cij necnõ frẽs ⁊ ſocij inqſito= rũ ⁊ cõmiſſarioꝝ ipſorũ q̃ di= ctos inqſitores aut cõmiſſa= riosⁿ ſecrete nouerint talia ° ꝯmiſiſſe (ſi idignationẽ dei et aplĩce ſedis vitare voluerint offenſã) ipos grauit̃ arguẽ et corrigereᵖ ſtudeãt in ſecretoᑫ q̃ ſi talit̃ ea ſciuerit: vt ea pro bare valeãtʳ ſi ſit opꝰ hec pla tis inqſitorũ ⁊ cõmiſſarioꝝ eorũdẽ ad q̃s id ptinebit nun ciare ſollicite debeant. Qui eqdẽ plati inqſitores ⁊ ꝯmiſ= ſarios p̃dictos reos inde re= pertos ac officijs amouereˢ et amotos als̃ punire debite ſeu corrigẽ teneanṫᵗ. Prelatĩ aũt inqſitorũ id negligẽtibꝰ agere pmiſſa oĩa nũciari p p̃= dictosᵛ locorũ ordinarios vo lumꝰ qbꝰˣ vt ea i aplĩce ſedis noticie pferantʸ i virtute ſcẽ obediẽtie diſtricte p̃cipimꝰ ⁊ mãdamꝰ. ¶ Porro inquiſito ribꝰ ipis diſtrictiꝰ inhibemꝰ. vt nec abutanṫ quolibet ꝯceſ ſioneᶻ portatiõis armoꝝ. nec officiales niſi ſibi neceſſarios habeant: taleſq; q̃ ſe ꝯferant ad ſua cũ iqſitoribꝰ ipis offi= cia exeq̃ndaᵊ. Idẽ in eodẽ.

¶ Dãnat ſectã beguardoꝝ ⁊ beguinaꝝ alemanie: ⁊ octo ipĩꝰ errores: excitãs dioceſa= norũ ⁊ inqſitorũ officiũ ꝯtra illos. h. d. Jo. an. Capl'm. iij.

Ad noſtrum: qui deſi= deranter in votis ge= rimus vt fides catholica no= ſtris ꝓſperet̃ tẽporibꝰ: ⁊ pra= uitas heretica de finibus fi= deliũ extirpet̃: nõ ſine diſpli= centiaᵃ grandi, peruenit au=

ſcrip. ſtatutum. circa finem lib. vj. ⁊ adde qð ibi not.
n ¶ Commiſſarios. nil dicit de epis. vt etiã. ð. dixi. ⁊ facit verbum prelatis.
o ¶ Talia. in alijs ergo nõ habet locũ qð ſequitur.
p ¶ Corrigere. Quantum in eis. vel. j. corripere qð poſ ſunt: ſed non cor rigere: manꝰ cõ punere pñt: ſed nõ aliᵐ mutare. ſ. rvij. diſt. ij. Ne= ceſſe. ſ. ſi. Jo. an.
q ¶ Secreto. iij. q. ðe. j. ſi pecca uerit.
r ¶ Ualeant. Als tacẽat. ij. q. vij. plerũq;.
ſ ¶ Amouere Lꝫ platus inqſi toris. ſ. puincia l ſ illũ ab officio remouere poſſit vt hic ptꝫ. iuriſ= ditio tamen in = quiſitoris nõ ab ipo prelato: ſed a papa imedia= te, depẽdet vt ſo lus actus cõmit tendi vel remo= uẽdi pẽdeat pe= nes illũ ⁊ hec pa tent in priuilegi is officij. ex quo ſequit̃ q̃ corri= gere vel alterat̃ non poſſet facta p illũ v̓tute offi= cij: ſꝫ illũ, amotũ puniat: vt hic.
t ¶ Teneanṫ. nõ dicit poſſent.
v ¶ Predictos notarios officia les: ⁊ ſocios. Jo. andree.

Corrigere et corripe differt.

Inqſitor hẽt ce p̃ platis põt re= moueri ab eo q̃ ſibi iu= riſditio nem nõ dedit.

e ¶ Delictũ de reg. iur. delictũ. cũ ſuis cõcor. li. vj.
f ¶ Eccleſie. multominus ſibi ip̃ſisvꝰ officialibꝰ vel fiſco ſeculari. cui als̃ applicata ſũt ipſo iure bona lai coꝝ damnatorũ de hereſi. eo. ti. cũ ſm. lib. vj. Et vide qð no. de conceſ. preben. qꝛ diuerſitatem. ⁊ qð ibi dixi ſuper glo. antepe.
g ¶ Applicare. Idẽ vbũ de p̃bẽ. c. iij. ꝓbat aũt hoc eo. ti. excõicamꝰ. in pn. vbi bona clericoꝝ dãnatoꝝ di midi iubenṫ inter eccl'ias a quibus beneficiati ſunt.
h ¶ In his. Duobus ꝓxime dictis. ſ. de pecunia ex torquenda: ⁊ de bonis eccl'ie confiſcandis. primũ enĩ caſum. ſ. de etate includi non puto: qð pꝫ per ſequen tia ibi: donec illis. ⁊c.
i ¶ Abſolui. Per ordinarios cum ſibi non reſeruet de ſen. excom. nuper.
k ¶ In mortis articulo. ð. c. pri. in ſi.
l ¶ Satiſfecerit. Si habent vñ. als̃ vo pauptas ex cuſat. de vſur. cum tu. de rap. c. ij. ⁊ vide qð no. ð ver. ſig. ex parte. j. in ſi. iij. glo.
m ¶ Remiſſionibꝰ. cõcor. de cenſi. exigit ad ſi. de re=

Paupꝛtas ex= cuſat.

x ¶ Quibus. ordinarijs locorum.
y ¶ Perferant. de ſta. reg. c. vlti. de cle. egro. c. vno. ꝯ ſi autem. lib. vj.
z ¶ Cõceſſione. facta per priuilegia officij: vt habe re poſſint officiales armatos.
ə ¶ Exequenda. Sint eñ tales qui velint ⁊ poſſint officio deſeruire. ſi. de preben. ſuper inordinata ð cle ri. non reſi. c. iij. ⁊. iiij.
Ad noſtrũ. ¶ Primo ponit ſectaꝫ ⁊ errores. ſcðo ibi: cũ aũt. illa damnat. tertio excitat ibi: porro
¶ Caſus. A nõnullis in concilio vienẽ. fuit expoſitũ q̃ erãt quedã ſecta hominũ. qui homines vulgariter appellantur beguardi: ⁊ quedam mulieres nũcupa= te beguine que ſub vmbra cuiuſdaꝫ ſanctitatis ſemi= nabãt multos errores. de quibꝰ ponunṫ octo in textu tunc concilliũ reprobauit illã ſectam ⁊ errores ſuos. ⁊ precepit eiꝰ vt deſiſterẽt a tali ſecta. ⁊ ſĩr p̃cepit epĩs vt illos nõ admitterent: ⁊ imponit penam ſi ꝑſeuera= uerint in ſua ſecta.
a ¶ Diſplicentia. ſi. ð. ea. cõpl. de cenſ. ad noſtrum ¶ Glo. ſe. ponit differentiam.

Diuiſio

Caſus ſ'alis b. helie

Secta a ¶ Secta. ſcribiť ꝑ c/⁊ non ꝑ p. et dr̄ a ſeco cas. alij
vñ dr̄ ⁊ q a ſequor ſeq̄ris. ⁊ eſt ꝓprie habit⁹ aloꝝ ⁊ ꝓpoſitū i
q̄d ſigt malo circa falſaꝫ diſciplinā. ide tales dnr̄ ſecti. i. ſepa
rati ⁊ diuiſi ab vnitate fidei ⁊ eccl'ie: tñ interdū ſumiť in
bona pte. C. de pact. l. vlti. i fi. Per p/ſcripta deſignat
clauſurā. ꝗ. ea.
cō. d ſta. mo. ne
i agro. poſt ṗn.
b ¶ Beguine.
De qb⁹. ꝗ. ea. cō
pi. d reli. do. c. j.
c ¶ Satore. i.
ſeminatore dia=
bolo. ꝗ. de elect.
lꝫ de euitāda. in
pūn. ⁊. ꝗ. ea. cō=
pila. d ſepul. du
dum. poſt pūn.
d ¶ Primo vi
delꝫ. Scio q ex=
pedit textū cui=
cunq; facultati
ꝯueniat ꝑ glo. apiri. Itē puto decē q in declarādis in
fraſcṗtis erroib⁹ loq̄r apti⁹ mero canōiſta: q̄ i ſacra
pagina lꝫ modicū ſtudui ſub ipo excellētiſſimo docto
re magro Johe d parma ordis p̄dicatoꝝ ꝑ cui⁹ doctri
nā deo duce iſta clareſcent: hoc dixi vt ꝓlixitati ꝑcaſ.

Johes andree fuit et canoniſta et theologus.

e ¶ Gradū. vide qd no. de pe. diſ. xj. radicata. ꝗ. hec
que de charitate. in. j. ⁊. ij. glo. ⁊. xlvij. diſt. odo. in fi.
¶ Glo. ſeq. ponit duos intellect⁹ quoꝝ prim⁹ catholi=
cus: ſecundus heretic⁹. ad auctoritatem que facit ꝓ
ſecundo remittendo reſpondet.

Impeccabilis an poſſit aliq̄s fieri.

f ¶ Impeccabilis. ſi hoc intelligereť de dei potētia
abſolute catholice dictuꝫ eſſet per eā reddi poſſe quē
impeccabilē: ⁊ hoc p̄uilegiū glīoſe virgini Marie cre
diť datuꝫ eſſe diuinit⁹. dicē autē hoīem hoc poſſe ſm
legē cōem: qua de⁹ ſctis dona grē ſue diſpēſat: hoc eſt
hereticū. Nam ſm legē cōem null⁹ pōt impeccabilis
fieri: niſi ꝑ dei beatificā viſionem q̄lis ſolum poſt hāc
vitam daſ beatis. vt. j. dicetur. ⁊ etiā dicit Tho. par=
te. j. q. c. arti. ij. Forte mouebāť iſti auctoritate Johā.
in epiſtola. j. c. iij. ibi. Omnis qui natus eſt ex deo nō
peccat. Sed Hieronym⁹ ꝯtra Iouinianū plene huic
auctoritati reſpōdet. de pe. diſt. ij. ſi em̄ inquit. ꝓbās
in multis auctoritatib⁹ hoīem etiā ꝑfectū in via aut
in hac vita peccare poſſe: illud idem ꝓbans exemplis
Dauid Salomonis Joſue Petri ⁊ alioꝝ preelectorū
qui in via peccauerunt. Jo. an.

g ¶ Nō valebit. Aug. ad Hiero. Idicēs q charitas
in q̄buſdā ꝑfecta i q̄buſdā eſt imꝑfecta: ſꝫ ꝑfectiſſima
in hac vita hri nō pōt. de pe. di. ij. charitas. in q̄buſdā
facit. c. diſt. ſi q̄s im. Dicebat em̄ pſalmiſta. Ambula
bunt de virtute. ⁊ apli Luce. xvij. in ṗn. Auge nobiſ fi=
dem. que plene videas. de pe. diſt. ij. dum ſanctam.

Charitas perfectiſſima in hac vita hri nō pōt.

¶ Gloſa ſequens arguit reſpōdet per rationem quā
per ſimile ꝓbat ⁊ concludit.

h ¶ Perfectior. Hoc eſt falſuꝫ. min⁹ em̄ ꝑ augmētū
pōt venire ad quantitatē maioris in his que habent
quātitatē vni⁹ ratiōis. ⁊ facit. de priuileg. ex ore. ꝟſi.
porro. ſed grā alterius hoīs ſe habet ad gratiam xpi
ſicut virtus particularis ad vniuerſalem. vnde ſicut
virt⁹ ignis quantūcūq; creſcat non pōt equari virtu=
ti ſolis: ita grā hoīs quantūcūq; ꝑfecti nō pōt equari
virtuti ⁊ grē xpi: vt etiā dicit Tho. iij. pte. q. vij. arti.
xj. in fine. nō eſt ergo facienda equatio finiti ad infini
tum. facit de ſum tri. dānamus. ver. cum ergo. in fi.

Gratia hoīs grē xpi eq̄ri nō poteſt.

¶ Gloſa ſequens primo hoc dictum improbat ratiōe
⁊ exemplo. Secundo alleg. ꝓ illo dicto auctoritatem
euangelij: ⁊ tripliciter reſpondet.

i ¶ Scdo q ieiunare. Hoc eſt hereticū. cōſtat em̄ q
ꝑfectio quātūcunq; magna in hac vita ordinē eccl'ie
nō ſubuertit ſed ꝑficit: ſed q̄diu manet ordo eccleſie
manet obedientia inferiorū ad
ſuꝑiores: ſic. ſ. q
coruꝫ preceptis
obedire tenētur
xciij. diſt. per to
tū. de ma. ⁊ obe.
per totū. ergo ꝑ
nullū gradū ꝑfe
ctionis abſolui=
tur a p̄cepto ie=
iunij: vel alijs p̄
ceptis eccl'ie vt
dicā. j. ꝟſi. ꝓxi.
Qui tñ teneanť
ad ieiunia eccl'e
ſcripſi. de obſer.
ieiu. ſuper rubrica. ⁊. c. ij. in fine. Paulus ergo qui ꝑ=
fectiſſimus fuit per ieiunia ⁊ corporalia exercitia ca=
ſtigabat corp⁹ ſuum dicens. Caſtigo corpus meū ⁊c.
j. ad Corinthi. c. ix. in fi. ⁊ de pe. diſt. ij. ſi em̄. ꝟſi. pau=
lus. Sed ꝓ iſtis faciebat Luce. v. ibi. Non poſſunt fi
lij ſponſi ieiunare q̄diu cum ipſis eſt ſpōſus. ſed ſpō=
ſus eſt cū perfectis ſpūaliter illos inhabitās. matth.
vlti. Vobiſcū ſum vſq; ad cōſummationē ſeculi: ergo
ꝑfecti ad ieiunia eccl'ie non obligātur. Sed ad hoc re
ſpondeť tripliciter. Primo ſm Chryſo. illud itelligiť
de diſcipulis q̄ adhuc ibecilles in corporali p̄ſētia xpi
magis erāt fouēdi dulcedine q̄ exercēdi auſteritate
ieiunij. Vel ſm Hiero. illud de ieiunio veterum obſer
uantiaꝝ: quaſi ꝑ id innuat dñs aplos non detinēdos
in veterib⁹ obſeruantijs q̄s ꝯfundi oportebat grē no
uitate. Vel tertio ſm Augu. illud itelligiť de ieiunio
qd ꝑtinet ad humilitatē tribulationis: vñ ibi Lucas
dixit filij ſpōſi ieiunare. Matth. ix. c. dixit lugere. hoc
non conuenit ꝑfectis: quibus cōuenit ieiunium cum
gaudio mentis in ſpūalia ſuſpenſe: ⁊ de hoc Tho. ſe=
cunda ſecūde. q. cxlvij. ar. iiij. in fine.

Ieiunare tenenť et ꝑfecti.

¶ Gloſa ſequens ꝓbat duplicem orationem conue=
nire cuiq; perfecto: ⁊ de vtraq; remittit.

k ¶ Nec orare. hoc eſt falſum. nā homo quantūcū=
q; in ſtatu vie ꝑfectus habet orare: vt diuina virtute
ꝑſeueret in illa perfectione. ad quā perſeuerantiam
virtus ꝓpria nō ſufficit. vñ oib⁹ viatoribus q̄tūcūq;
perfectis dicere incumbit ex dei precepto. Matth. vj.
Et ne nos inducas in tentationem. ⁊ reliqua contēta
in oratione dñica: hoc dicit Aug. in lib. de ꝑſeueran=
tia. conſtat etiam q multis datur gratia: quib⁹ non
datur perſeuerantia in gratia. nec neges ꝑ hoc illam
gratiā. habebant em̄ ꝑ illam q ꝑſeuerare poterant.
Itē illa inchoata eſt q̄tū ad mentē: ſꝫ nō cōſummata
q̄tum ad carnē. qd ptr⁹ erit in patria: vbi non ſolum
perſeuerare poterit: immo non perſeuerare nō pote=
rit: ⁊ hoc per Tho. j. ſecunde. qō. cix. ar. vltimo. Item
q̄ntumcunq; in via perfectus habet orare ꝓ beatitu=
dinis adeptiōe quam nōdum habet. ſicut pſalmiſta.
Unā petij a dño hāc requiram vt inhabitem in domo
dñi. vñ xpo inq̄ntum homo orauit ꝓ corporis gloria ⁊
ſimilibus dicens Jo. xvij. Clarifica filium tuum ⁊c. ⁊
de hoc etiam quō xpo conueniebat oratio. Tho. par=
te. iij. q. xxj. arti. iij. De oratiōe autem ſatis ſcripſi. ꝗ.
ea compi. de reli. ⁊ ve. c. vno. ad finem.

Orare tenenť etiā ꝑfecti.

aſſecut⁹: qꝛ tunc ſenſualitas[a] eſt ita ꝑfecte ſpiritui ⁊ ratiōi ſubiecta ꝙ hō pōt libere corpori cōcedere ꝗcq̄d placet[b]. Tertio[c] ꝙ illi qui ſunt in ꝓdicto gradu ꝑfectionis ⁊ ſpū libertatis nō ſunt hūane ſubiecti obediētie nec ad aliqua ꝓcepta eccl'ie⁹ obligāt qꝛ (vt aſſerūt) vbi ſpūs dn̄i ibi liber

tas[e]. Quarto ꝙ hō pōt ita finalē btitudinē ſm oēm graduʒ ꝑfectiōis in pn̄ti aſſequi: ſicut eā i vita obtinebit btā[f]. Quito ꝙ q̄libet intellectualis natura in ſeipſa naturaliter eſt btā. ꝙꝗ aīa non indiget[g] lumine gl'ie ip̄am eleuante ad deū vidēdū: ⁊ eo beate fruēdū. Sexto ꝙ ſe in actib⁹

Sēſua- a ¶ Senſualitas. q̄ eſt vis aīe appetēs deſiderabi-
litas lia corpori: ⁊ refutans nociua: ⁊ hāc dicim⁹ aīam ſen-
q̄d eſt. ſitiuā de q̄ ſatis dixi ea. cōpi. de ſum. tri. c. vno. ij. rñ.
b ¶ Placet. dicunt iſti licere qḋ liber. iiij. diſ. deniq̄
in fi. Hiere. ad Dydimū. Ea q̄ volūtas ſibi vēdicat ho
neſtate plerūq̄ negam⁹ admittere: dedit nobis multas natura blādicias quas plerūq̄ virt⁹ cohibet.
Ouidū dictuʒ ſingu- lare. Ouidius epl'arū. Eſt virtus placidis abſtinuiſſe bonis. facit. xj. q. j. aliḋ ⁊. q. iij. q̄d ergo.
c ¶ Tertio ꝙ ⁊c̄. obedientie. Reprobatur. de renū. niſi. ver. ſʒ
Pape ꝯtēnēs dies. de regu. lʒ ⁊ peccatum paganitatis incurrit qui
obedirē cū xp̄ianum ſe aſſerat. ſedi apo. obedire ꝯtēnit. lxxxj.
paga- diſt. ſi qui ſunt. in fi. qḋ intellige vt no. xx. diſtin. nul
nitatē li fas. ⁊ de elec. gn̄ali ꝟ illos. lib. vj.
icurrit ¶ Glo. ſeq. iprobat dictum ꝑ auctē ⁊ ſimilitudinē eccleſie triumphantis ⁊ ꝑ naturalem rationem.
d ¶ Eccl'ie. hec ſunt oīno heretica ⁊ ꝯtria illi articulo fidei. vnā ſanctā catholicā eccleſiam. Cōſtat em̄ ec
Eccl'ia cleſiā ideo vnā qꝛ in vniuerſali eccl'ia eſt vnum caput
quare ſupremū: cui oēs de eccl'ia obedire tenent̄. ſ. pape. hoc
eſt vna illo ſtatuente ꝑ que reges regnant: ⁊ legum conditores iuſta decernunt. puer. iij. al's. viij. c. Eſt em̄ eccl'ia militās exēplata diuinit⁹ a triūphāte: dicēte. Joh. in apoca. xxj. in ꝓn. Uidi hieruſalem ſanctā nouā deſcēdentē de celo ⁊c̄. Et moyſi dictuʒ eſt. Exo. xxv. in fi. ꝙ oīa faceret ſm exēplar ſibi monſtratum in mōte. cum igit̄ in eccl'ia triūphāte ſit vn⁹ ꝓnceps ſuprem⁹: cuius obediētie tota ipſa eccl'ia ꝑfectiſſime eſt ſubiecta: ſcʒ
Obedi deus: neceſſario ſequit̄ toti militāti vnum ſūmū ꝓn
re pa- cipē ꝓſidere. ſ. papā cui⁹ ꝓceptis oēs obedire tenent̄:
pe ē de et hoc eſt de neceſſitate ſalutꝭ. vt i extrauag. Bonifa.
neceſſi vnā ſanctā. ⁊ forti⁹ in his q̄ ſunt ꝑfecti. xij. q. ij. ne q̄s.
tate ſa Jnde ꝓdictū fuit Johel. j. Congregabunt̄ filij iuda ⁊
lutis. filij iſrael pariter ⁊ ponēt ſibi caput vnum Joh. x. fiet vnum ouile ⁊ vn⁹ paſtor. de bap. lʒ. ⁊ ſ. de ſen. exc. c. j. cū ꝯcor. Hanc obedientiā ꝓbat naturalis rō. ſicut em̄ oꝑationes reꝝ naturaliū ꝓcedunt ex naturalib⁹ poteſtatib⁹ ita oꝑationes humane ꝓcedunt ex humana voluntate. oportuit aūt in naturalib⁹ vt ſuꝑiora mouerent iſeriora ad ſuas actiōes ꝑ excellentiā naturalis virtutis collate diuinit⁹: ſic oportet in reb⁹ hūanis ꝙ ſuꝑiores moueāt inferiores ꝑ ſuā voluntatē ex vi auctoritatis diuinit⁹ ordinate: vt ſatis ꝓbat Tho. ſcḋa ſcḋe. q. ciiij. ar. j. Jſtoꝝ aūt ſuꝑioꝝ mouētiū vn⁹ eſt ſuprem⁹ vt ꝓdixi. Oēs igit̄ ſunt ſubiecti motioni illi⁹: ⁊ ſunt in illo quaſi mēbra de membro ⁊c̄. de elect. ſignificaſti. qḋ allegant iſti non obſtat: vt ſtatim dicam.
¶ Glo. ſeq. rñdet auctoritati apoſtoli.
e ¶ Libertas. ij. ad Corith. iij. xix. q. ij. due ſunt. i fi. ⁊ hoc intelligit̄ de libertate a ſeruitute pcti: non a ſeruitute qua viri q̄ltcunq̄ ꝑfecti ſunt aſtricti prelatis eccl'ie vel ſecularib⁹ ꝓncipib⁹. nā virt⁹ qua hō ſubijcitur hoī ad corpus ꝑtinet: nō ad aīam q̄ manet libera:
Serui lʒ ergo in via ꝑ xp̄i grām a defectibus aīe liberemur
tus eſt nō tn̄ a defectib⁹ corꝑis. qḋ patet ꝑ apl'm ad Ro. viij.
duplex filij ergo dei ꝑ grām. licʒ ſint liberi a ſpūali ſeruitute peccati. non tn̄ a corporali qua eccleſiaſticis vel tꝑalibus dn̄is ſūt aſtricti: vt dicit G. ſuꝑ. j. ad Thimo. vj. Jlli quicūq̄ ſub iugo. ⁊c̄.
¶ Glo. ſeq. iprobat ꝓmo hoc dictum ꝑ rōnē de qua remittit. ſcḋo diſtiguit abſolutā dei potētiā ⁊ legē cōem ꝯtē btitudinem accidentalem ⁊ eſſentialem.
f ¶ Quarto ꝙ hō ⁊c̄. btā. hoc ē falſum. qꝛ vt. ſ. dixi i via huius peregrinatiōis charitas quātūcūq̄ ꝑfecta deſeri pōt: ſed nō in p̄ria. et vide qḋ no. de pe. diſ. ij. i ſumma. ⁊ diſti. iiij. ſi ex bono. circa mediū. in glo. vn̄ Ouidi⁹. ⁊ facit puer. xxiiij. ꝟ pe. di. iij. ſepties. vn̄ apl's. j. ad Corinth. xiij. in fi. Uidem⁹ nunc ꝑ ſpeculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciē.
Perfectionis btiſſce omneʒ grām an dei hoc ſcḋo poſſit obtinere. g ¶ Circa hoc aūt ē ſciendū ꝙ hō mortalē vitā agēs: etiā ꝑ dei potētiā abſolutā non vr̄ poſſe obtinere oēm gradū ꝑfectiōis beatifice loquēdo de beatitudine accidentali. Ratio: quia ad illi⁹ beatitudinis perfectionē pertinet perfecta impaſſibilitas ⁊ glorificatio. que ꝓpter ꝯtradictoriū cū eius paſſibilitate ſtare non pōt: ſm etiā legē cōmunē qua deus beatificat hoīes: nullus pōt eleuari a deo ad ſue eſſentie beatificā viſionem niſi totaliter moriat̄: ſicut cōiter eſt de aīab⁹ nūc beatis. vn̄ Exoḋ. xxxiij. Nō videbit me homo ⁊ viuet. vel niſi ſic abſtrahat̄ a ſenſib⁹ corporis ꝙ neſciat an ſit in corpore vel extra corpus: ſicut accidit paulo: vt. j. dicam. ⁊ de hoc Thomas parte. j. q. xij. ar. xj. Sed dicere hominē per dei potentiā abſolutā ⁊ ipſi⁹ priuilegium ſpāle poſſe finalē beatitudinē cōſequi ſm omnē gradum beatifice perfectiōis q̄ntum ad eſſentialem beatitudinē que conſiſtit in ꝑfecta viſione diuine eſſentie: ⁊ ſm quoſdam in ꝑfecta dei dilectione ⁊ fruitiōe ſm doctorem meū catholicū eſt. ⁊ iducit illḋ Aug. xij. ſuꝑ Geneſim ad lrām: ⁊ in libro de videndo deū ad Paulinā dicentis: ꝙ Moyſes ex dei ꝓuilegio ſpāli adhuc mortalem vitā agēs deū ꝑ eſſentiā vidit tanq̄ futurus iudeoꝝ doctor. vn̄ Numeri. xij. de ipſo palam vidit deū ⁊ non ꝑ enigmata: ⁊ facie ad faciem allocut⁹ eſt eum. Exo. xxxiij. viij. q. j. moyſes. vbi de hoc. ⁊ Paul⁹ idem ꝓuilegiū habuit tanq̄ futur⁹ doctor gentiū. vn̄ dicit. ij. ad Corith. xij. ſe raptū in paradiſum dei. ꝯſtat aūt intelligentib⁹ ſm eū ꝙ oēm ꝑfectionē beatifice viſionis et fruitionis pure creature poſſibilem potuiſſet de⁹ eis conferre ⁊ cōicare ꝑ ſuā potētiam abſolutam. alleg. Tho. iiij. ſen. diſt. xlvj. ar. vij.
¶ Glo. ſeq. errorem lr̄e oſtendit ꝑ canonem / auctoritatem ⁊ rationem.
g ¶ Quinto ꝙ ⁊c̄. nō indiget. Quaſi hoc poſſit ſua naturali virtute. hoc expſſe eſt hereticū ⁊ reprobatū. de ꝯſe. diſt. iiij. c. vlt. ⁊ ibi ſoluitur ꝙ opponit̄ de libertate arbitrij. ⁊ eſt cōtra doctrinā apl'i ad Ro. vj. Grā dei vita eterna. i. beatitudo ꝑfecta. Hui⁹ ratio eſt. qꝛ illud qḋ eſt ꝓpriū ſuperioris nature non pōt natura
Deū videre ꝑ eſſentiam inferior aſſequi: niſi ꝑ actionem ſuꝑioris nature: cuius illud eſt ꝓpriuʒ: ſicut nec aqua poteſt fieri calida niſi ꝑ actionē ignis. videre aūt deū ꝑ eſſentiā (in quo perfecta beatitudo cōſiſtit) ſoli deo eſt ꝓpriuum: nulla

Ulla i[n]tellectu alis na tura pt

igitur natura intellectualis pōt deū per eſſentiā vide re niſi deo hoc faciente ꝓpter qd dn̄s Johā.xiiij. Qui diligit me diligeť a patre meo: et ego diligam eum et manifeſtabo ei meipm. ⁊ vide qd dixi.ſ.ea.hp̄lis. de magi.ca.j.in pn. in glo. per quam.

¶ Glo. ſe. ponit duplex ſignificatum iperfecti. ſ. pro non habēte ſummā ꝑfectionem et provirtuoſo. ponit etiā duas ſpecies virtutū purgatorias ⁊ animi purgati. per hec concludens hereſim. in fine oſtendit inſaniam

exercere virtutuz eſt homis imperfecti⁹ ⁊ perfecta anima licentiat a ſe virtutes. Septimo^b q mulieris oſculuz (cum ad hoc natura non inclinet) eſt mortale pctm̄. Actus aūt carnalis (cum ad hoc natura inclinet) peccatū non ^c eſt: ma

Virtutū moralium duo ſūt genera

a ¶ Sexto q ſe. ⁊c. imperfecti. Ad huius intelligentiam ſciēduz q Macrobius ſup ſcdo. de ſomno ſcipionis dicit q Plotinus inter phie ꝓfeſſores cum platone maxime diſtiguebat duo genera moraliū virtutū quā diſtinctionē approbant theologi. quedā enim ſūt modificatiue paſſionū inſurgētiū in ſenſualitate hominis. vel actionū occurrentium homini: ſicut tēperantia modificat delectationes exiſtētes in cibis ⁊ venereis. fortitudo timores ⁊ audacias q̄ ſunt ſupra pericula mortꝫ: ⁊ ſic de aliijs. ⁊ iſte dicunť purgatorie. q̄ ſunt hoim nondū purgatoꝝ a paſſionum inſultib⁹ ⁊ ꝑ conſequens non ſumme ꝑfectorū: ſed ad id toto conatu tendentiū. Alie ſunt non regulantes paſſiones ſenſualitatis: ſed ſolum tenētes aīam hois in deo ⁊ i ſumma ꝑfectione. vt ſi tēperātia terrenas ɔcupiſcentias ignoret. fortitudo paſſiones neſciat. prudētia ſolis diuinis intendat iuſticia mētem cū deo ꝑpetuo federe teneat. ⁊ he virtutes dicuntur animi purgati: q̄ ſunt ſolū hoim totaliť purgatoꝝ a paſſionuz moleſtijs. qd eſt ſolū beatorum vel paucissimoꝝ in hac vita ꝑfectiſſimoꝝ. huic cōuenit qd dicit Aug. xiij. de trinitate qd nūc agit iuſticia in ſubueniēdo miſeris. qd prudētia in precauendis inſidijs. qd fortitudo in ꝑferēdis moleſtijs. qd tēperātia in coercendis delectationib⁹ prauis ibi nō erit vbi nil mali erit: ſed iuſticie erit deo regēti ſubditū eſſe. prudētie nullum bonū deo ꝓponere vel eq̄le. fortitudinis: ei firmiſſime coherere. tēperantie: nullo effectu noxio delectari. Et ꝑ hoc patꝫ hoc ſuſtineri poſſe q aīa ꝑfecta ꝑfectione patrie vel ſumma ꝑfectione quā pauciſſimi habuerūt in via licētiat virtutes has q̄tū ad actū: q̄ habent alios actus ſpē ab his q̄ in viatorib⁹ inueniunť: ſed non licentiat quo ad habitū: imo tūc ꝑfectiſſime illas hꝫ. Nā hꝫ charitatē i ſummo. ⁊ ꝑ cōſequēs oēs habit⁹ virtutū moraliū. Un̄ ap̄ls. j. ad Corin. xiij. Charitas patiēs eſt: benigna ē ⁊c. ⁊ facit de pe. di. ij. charitas. ij. Hoc viſo ſciendum eſt q dicere imperfecti hois eſſe ſe exercere i actibus virtutū moraliū reprimēdo ſcꝫ impetū paſſionū ꝑ iudiciū rōnis ⁊ iperiū voluntatis: hoc eſt bene dictum. ſi ſumamus imperfectū ꝓ nondū habēte ſummā ꝑfectionē: vt prius dixi q̄lē ſcꝫ habent btī in patria: ⁊ q̄li m habuerūt pauciſſimi i hac vita. ſcꝫ xp̄s: beata virgo: primi parentes in ſtatu innocētie: ⁊ forſan alij ex priuilegio ſpeciali. Sed ſi ſumam⁹ imꝑfectū ꝓ vitioſo vel carente ꝑfectione neceſſaria ad ſalutē/ hoc eſt hereticū. ap̄ls em̄ q̄ ꝑfectiſſim⁹ fuit in via reprimebat inſult⁹ carnalium paſſionū. vn̄ dicit. j. Corint. ix. in fine. Sic pugno nō q̄ſi aerē verberās: ſed caſtigo corpus meum ſcꝫ mot⁹ carnis illicitos reprimēdo ſm Aug. ⁊ i ſeruitutē redigo. ſcꝫ carnē ſpūi ſuire cogendo ſm eum. ad idē ad Rom. vij. Uideo aliā legē. ⁊c. et. ij. ad Corinth. xij. Ne magnitudo reuelationū me extollat dat⁹ ē mi

Exercē ſe i actib⁹ virtutū moralium an ſit hois i ꝑfecti

chi ſtimulus carnis. Itē hieremias ⁊ Johānes baptiſta q̄ fuerūt ſctificati in vtero: ſm theologos habuerūt fomitē inclinātē ad venialia lꝫ nō ad mortalia: ⁊ ɔ̄ta eos inſult⁹ bellauerūt. vn̄ cantat eccl'ia de Johāne baptiſta Antra deſerti teneris ſub ānis ciuiū turmas fugiens petiſti: ne leui ſaltē macula re vitaꝫ famine poſſes. Beatus Martin⁹ legiť q carnem ſpiritui ſeruire cogebat De btō Bñdicto Grego. dicit. ij. dial'. q inſultus carnalis tentationis repreſſit ꝓijciēdo ſe inter vrticas ⁊ ſpinas: vt ꝑ vulnera corpis educereť ab aīa vuln⁹ mentis. Ex qbus patꝫ q ꝑfecti ꝑfectiōe neceſſaria ad ſalutē nō licētiāt a ſe virtutes etiā in actu: imo ſe exercēt in actib⁹ virtutū moraliū. vn̄ ipſe ap̄ls ad Philippenſes. iiij. Quecūq ſūt vera: q̄cūq pudica: q̄cūq iuſta: q̄cūq amabilia q̄cūq bone fame: ſi q̄ virt⁹: ſi q̄ laus diſcipline: hoc cogitate q̄ accepiſtis ⁊ audiſtis ⁊ vidiſtis i me. De hereſi videmus. De iſanta etiā hui⁹ opinionis patꝫ. q̄s ei ſciat ſe ꝑfectū vt licentiare poſſit virtutū act⁹? certe nullus d pe. di. ij. ſi em̄. ver. nos aūt iuſta. ⁊ d pur. cañ. c. vi. ver. ſed hoc: ⁊ qd ibi dixi. Jo. an.

Johes baptā ⁊ hieremias fuerūt in vro ſctificati.

¶ Glo. ſeq. diſtinguendo duplex mortale. ſ. ſm ſpēꝫ ⁊ ſm cauſam ɔcludit hereſim ⁊ negat rationem. in fine oſtendit inſaniam dato q ratio eſſet vera.

Pctm̄ dr mortale dupliciter

b ¶ Septimo q mulieris oſculū. Et ſciendū pctm̄ mortale dici dupl'r. Uno modo ſm ſuā ſpēm: vt furtū adulteriū: piuriū. de iureiur. ⁊ ſi xp̄s. ⁊. q̄dā. ⁊ hoc mō oſcula: amplexus vel tactus non ſunt mortalia cum poſſit abſq libidine fieri. vel ex conſuetudine regionis vel ꝓpter pacē vel aliā neceſſariā vel rōnabilem cām Alio modo dr mortale ꝓcedens ex inordinata ⁊ mala cauſa. vn̄ peccat mortaliter dās elemoſynā pauperi vt illū iducat ad hereſiꝫ. Cū ḡ nō ſolū deliberat⁹ ɔſenſus in actū peri mortalis: ſed etiā in delectationem ei annexā (ſm Augu. ⁊ theologos) ſit pctm̄ mortale. et ꝑ ɔ̄ñs ɔſens⁹ deliberat⁹ in actū luxurie ⁊ delectationis ei annexe vt ꝓbant doctores ſit mortale. oſcula autē libidinoſa: amplex⁹ ⁊ tact⁹ ſi fiāt ꝓpter delectatiōem hmōi. ſi ei ſolum libidinoſa cenſeť manifeſtum eſt ꝓpter hāc cām libidinoſa oſcula forte mortalia et hoc tꝫ Tho. ſcꝫ ſcda ſcde. q. cliiij. arti. iiij. nec mirū cuꝫ id dicať etiā de libidinoſo aſpectu. xxxij. q. v. nec ſolo. et c. ſeq. Et falſa eſt rō q natura nō inclinet ad illa: cum illa ordineně ad actū carnalē ɔſūmatū ſicut ad finem ſicut aūt natura inclinat aliqd in ꝓpriū finē: ita inclinat in oīa de ſe ordinata i illū finē. ſicut em̄ grauitas rei grauis naturaliter inclinat illā ad eſſe deorſū: ita ad deſcendendū deorſum. Itē dato q ratio eſſet vera non iā ɔcludit. ſi em̄ aliqd eſſet mortale: q̄ natura nō inclinat: ergo ieiunare ⁊ ꝑegrinari ⁊ alia penalia facere: credere deū trinū ⁊ vnū ⁊ alia q̄ fidei ſunt ad que nō inclinat natura: eſſent mortalia. qd eſt inſanum.

Oſcula libidinoſa ſunt mortalia.

¶ Glo. ſe. reprobat id ꝑ canonē. ⁊. v. auctes. ⁊ de rōne remittit.

c ¶ Nō eſt. Hoc reprobať etiā in ſimplici fornicatiōe. xxv. di. Sal's ea demū. xxij. q. j. ꝑdicādū. xxxij. q. iiij. meretrices. Hoc ꝓbat ap̄ls. ad Gala. v. ibi premiſſa fornicatione: ⁊ aliijs vicijs ſubmittit. Qui talia agūt regnū dei nō poſſidebūt. ſolū aūt mortale excludit a regno dei: ergo ⁊c. Ad idem Tho. iiij. ibi. attende tibi ab oi fornicatione: ⁊ pter vxorē tuā nō patieris crimē ſcire. ſed crimē iportat mortale. lxxxj. di. c. j. ad idē d pe. ⁊ re. de⁹ qui. Itē ē ꝑceptū decalogi.

Fornicatio ſimplex ē pctm̄ mortale.

non mechaberis. Exodi.xx.xxxij.q.vj.nō mechaberiſ. Ad idē. Deutro.xxiij.ibi. Nō erit meretrix. ⁊c.⁊.j.ad Corint.vj. Fugite fornicationē.⁊c. hoc idem ratione concluditur.quam plene Tho. pſequitur queſtione quam pri.glo.allegaui in ſecundo articulo.

a ¶ Cū teneatur: hic eſt reſiſtēdū ⁊ actu ꝟtutiſ vtē dū: vt dixi.ſ. ꝟbo pri.nō ferro. de coꝛ.vici.ſigni ficauit.

¶ Glo.ſe. reprobat hoc dictuʒ ꝑ auctoꝛitates.canones ⁊ ꝑ rōnes in fine oñdēs illoꝝ rōnē īſaniā.

b ¶ Octauo ꝙ ⁊c.exhibere. Cū tamē ſcribaꝛ ad Philip. ꝙ i noīe Jeſu omē genu flectatur. et de ſimu.ec.decet.li. vj. reprobaꝛ ēt hoc de cele. miſ. ſane ꝺ ꝯſe.diſ.ij. nihil. Nā ēt cuʒ euangeliū legiꝛ curuari ꝺbem⁹. ꝺ ꝯſe.di.j aplica ad idē.i. diſ.i ca pite hereſis aūt ⁊ īſania hui⁹ di cti pʒ qi ꝯdicit doctrie vtriuſqʒ teſtamēti ꝑcepit eñ ꝓpheta ēt ꝑ fectiſ i pſal.xcviij Dñs regnauit iraſcāꝛ ppl'i.ibi. adoꝛate ſcabel- lū pedū ei⁹ qm̄ ſáctū ē.qꝺ de xp̄i hūanitate ⁊ ſpāliꝛ de xp̄i carne exponit Aug.ſic etiam dicit apl'ꝰ ad Heb.j.

Corp⁹ xp̄i ſu- mēdū deter- minato tp̄e te- nentur oēs ꝗ̄- tūcūqʒ ꝑfecti ⁊ ipʒ ado rare.

Introducit pꝛimogenitū in oꝛbem terre ⁊ adoꝛent eū oīs angeli dei. Conſtat etiā non ſolum ꝑ ꝑceptuʒ ec cleſie.de pe.⁊ re.oīs.ſed etiā ꝑ ꝑceptū xp̄i: ꝙ omes ꝗ̄ tūcunqʒ ꝑfecti teneāꝛ determinato tp̄e ſumere corp⁹ xp̄i. Joh.vj. Niſi mā ducaueritis carnē filij hominis et biberitis eius ſanguineʒ.⁊c.de cōſe.di.ij.pꝛima.et Luce.xxij.apl'is ſūme ꝑfectis dixit.hoc facite in meā cōmemoꝛationē.ſ.ea.ꝯpi.de reli.⁊ vene.ſanc. ſi dñm poſt pꝛin. Sed qua rōne teneꝛ ꝗs coꝛpus xp̄i ſumere ⁊ ſpū aliter manducare: eadē rōne teneꝛ ipſum adoꝛare etiā latrie adoꝛatione: vt ꝓbat Aug.ſup pſal.ꝑdic.et ꝓbat Tho.iij.pte.q.xxv.ar.j.⁊.ij. Rō aūt iſtoꝝ ꝗ̄ ſeqꝛ eſt inſania.ſin quā virgo beata: euangeliſte: apl'i iteʒ patriarche: ꝓphete: fuiſſēt ſumme imperfecti :cū ex geſtis ⁊ verbis ipoꝝ appareat ꝙ circa hoc iugiter co gitabant plus: qꝛ oēs beati de impfectiōe notarētur qui in diuina eſſentia vident quotidie oīa ſacramēta humanitatis xp̄i ⁊ illa liq̄diſſime ꝯtemplanꝛ.

c ¶ Sanctitatis. vide ꝙ ſup eodē ꝟſiculo dixi ea.cō

Tulli⁹ ꝯ ſimu- latores

pil.de reli.do.c.j. Tulli⁹ lib.j.de offi. Totius iniuſti- cie nulla capitalioꝛ ꝗ̄ eoꝝ qui (cum maxime fallāt) id agunt vt boni viri videantur.

xime cū tētaꝛ[a] exercēs. Octa uo[b] ꝙ in eleuatione coꝛpoꝛis Jeſu xp̄i non debēt aſſurge- re: nec eidē reuerentiā exhi- bere: aſſerētes ꝙ eſſet impfe- ctiōis eiſdē ſi a puritate ⁊ al- titudie ſue cōtēplationis tm̄ deſcēderēt: ꝙ circa miſteriuʒ ſeu ſacramentum euchariſtie aut circa paſſionē hūanitatiſ xp̄i aliq̄ cogitarēt. Nonnulla etiā alia ſub ſimulata q̄dā ſā- ctitatiſ[c] ſpecie dicūt: faciūt et cōmittūt: q̄ oculos diuie ma- ieſtatiſ offendūt: ⁊ graue in ſe ꝯtinēt ꝑiculū aīarū. ¶ Cum autē ex debito cōmiſſi nobis officij hmōi ſectā deteſtabilē ⁊ ꝑmiſſos ipſius execrandos erroꝛes (ne ꝓpageꝛ[d] vlteri⁹ ⁊ per eos coꝛda fideliū dāna biliter coꝛrumpanꝛ) extirpa- re ab eccl'ia catholica neceſſa rio habeamus Nos ſacro ap pꝛobante concilio ſectā ipaʒ cū ꝑmiſſis erroꝛib⁹ dānam⁹ ⁊ reꝓbam⁹ oīno īhibentes diſtricti⁹ ne ꝗs ipos de ceťo teneat appꝛobet vel defēdat Eos autē qui ſecus egerint aīaduerſiōe canonica decer- nim⁹ puniēdos. ¶ Poꝛro di oceſani ⁊ illaꝝ ptiū iq̄ſitoꝛes heretice prauitatis: iqb⁹ be- guardi ⁊ beguine hmōi com moꝛanꝛ[e] ſuū offm̄ circa eos di ligēter exerceāt iq̄rētes de vita ⁊ ꝯuerſatione ipoꝝ. q̄liꝛ ve ſentiāt de articulis fidei ⁊ eccl'ie ſacramentis. Jn illos vero ꝗs culpabiles reppere- rint (niſi abiuratis ſpōte ꝑdi- ctis erroꝛib⁹ penituerit ⁊ ſa- tiſfactionē exhibuerint ꝯpe- tētē) ꝺbitā exerceāt vltionē[f]

¶ De homicidio voluntario vel caſuali. ¶ Clemēs quītus i cōcilio Vienēſi. ¶ Furioſus: infans, vel doꝛmiens, homi- nē mutilās vel occidens non efficiꝛ irregularis: nec etiam ille qui aliter moꝛtem vitare

S

nequiēs ſuū inua- ſoꝛeʒ occidit vł mu tilat: hoc di. Capi. Jfurio ſ vnicuʒ.

d ¶ Propageꝛ. eſt ꝓpago ꝓpaginis vitis extenſa ſub terra. Item alicui⁹ ꝓgenies vel pſapia eſt ꝓpago ꝓpagas qꝺ reſpicit ꝓducentem vel pꝛocreantē. unde dicit quidā. Viuem ꝓpago: viuet unde futura ꝓpago Propago ē ꝯ vocū.

e ¶ Cōmoꝛanꝛ. vide e.ti.vt commiſſi. lib.vj.ꝟ. ⁊ cō tra illos.

f ¶ Vltionem eo.ti. ad abolen daʒ.⁊ ca. excom municamus.

¶ De homici- dio volūtario vł caſuali ¶ Viſuʒ ē ſuperi⁹ de cri mine hereſis qꝺ eſt grauiſſimuʒ crimen. nunc vi- dēdū eſt de alio crimine. videlʒ de homicidio Et quia homicidiū aliquando com mittitur volūta rie cuʒ delibera tione aliquādo caſualiꝛ ideo an nectiꝛ pñſēs ru bꝛica. de homi- cidio volūtario vel caſuali.

Continuatio d.heñ

S ¶ I furioſus ¶ Se ſum mat habēs duo dicta in quoꝝ ꝑmo determinat tres caſus. in ſe cundo quartuʒ. diuiſio

¶ Preſupponē- dum eſt ꝙ ſi de holem occiderit vel homis mem bꝛū mutilauerit id eſt ſeparauerit: Preſuppoſitio d.heñ

talis efficiꝛ irregularis adeo ꝙ ſi tp̄e homicidij nō ſit ꝓmotus ad ſacros oꝛdines nō poterit pꝛomoueri. Si vero ſit ꝓmotus non poterit miniſtrare in oꝛdinibus ſuſceptis. niſi cum eo diſpenſetur. Et licet dicāt q̄daʒ ꝙ nullo modo poſſʒ diſpēſari cū talib⁹. qꝛ ſunt irregu lares de iure diuino ꝑ illa ꝟba ad dauid regē. Nō edi ficabis mihi tēplum qꝛ vir ſanguinis es. tñ cōis opio eſt ꝙ poſſit diſpēſari: ſed papa non ꝯſueuit diſpēſare cum talibus ¶ Caſus. Quidā furioſus incidit in ſuā furiam adeo ꝙ erat mente alienatus. iſte nō fuit po- ſitus ſub cuſtodia a ſuis parentibus quod fieri debe bat ꝑ.l.diu⁹.ff.de offō ꝑſidis. Jſte furioſ⁹ occidit ali- quē vel mutilauit mēbꝛū hoīs: poſtea fuit a furoꝛe li- berat⁹. Queriꝛ an poſſit in oꝛdinib⁹ ſuſceptis miniſtra re? Dicit Clemens ꝙ ſic. Idem dicēdum eſt de infan te. Idē de illo ꝗ̄ doꝛmiendo aliquē occidit. Idē de illo ꝗ̄ occidit aggreſſoꝛē cū nō poſſit alias moꝛtē euitare: adeo ꝙ iſte ſic inuaſus poſſet ſe defendere celebrādo miſſam ⁊ manib⁹ ſanguinolētis poteſt finire miſſam h.d.h.r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Pꝛio ꝙ mutila- tio fit ꝑ ſeparationē membꝛi: ſʒ debilitatio eſt quādo non fit ſeparatio: ſed reddiꝛ coꝛpus debile. ¶ No. ꝙ furioſus ex homicidio non incurrit irregularitatem ¶ Nota ꝙ furioſus ꝓpꝛie non delinquit: qꝛ delictum

Caſus lr̄alis d.heñ

non ſit ſine aīo delinquēdi. ¶ Not. ꝙ ex homicidio vel mutilatione incurrit irregularitas. ¶ No. ꝙ idē dicē dū eſt de infante: ſicut dictū eſt de furioſo. ſec⁹ de ipubere ꝓximo pubertati qꝛ i eo cadit omne delictū ṗter delictū carnis niſi malicia ⁊ vigoꝛ naturalis ſupplēat etatē: qꝛ ēt talis ipubes pōt ꝯhe re m̄rimonium. ¶ No. ex q̄b⁹ q̄s incurrit irregu laritatem. ſcꝫ ex homicidio ⁊ mu tilatiōe. ⁊ req̄rit ꝙ ſit mēbrū ṗn= cipale iō cleric⁹ mutilando digi tū nō efficit irre gularꝭ: qꝛ digit⁹ nō eſt mēbrū: ſꝫ officiū mēbri. l. hermofrodit⁹. ff. ð ſtatu homi.

ſus[a] aut iſans[b] ſeu dormiēs[c] hoīem mutilet[d] vel occidat: nullā[e] ex hoc irregularitatē incurrit. ¶ Et idē[f] de illo cē ſem⁹ q̄ mortem[g] aliter vitare non[h] valens ſuū[i] occidit[k] vel mutilat inuaſorem.

¶ De vſuris.

Clemēs. v. in ꝯcilio vienēſi.

¶ Officiales coīatum faciē tes: dictantes: vel ſcribētes ſtatuta ſuꝑ vſuris ſoluendis

¶ Nota ꝙ lꝫ ſit licitū alicui vim illatā repellere / ita ꝙ nō teneaꝭ fugere cū eſſet honeſt a ꝑſona cui nō eſſet honeſtū fugere: ſi reſiſtendo occidat / incurrit irregularitatē licet non veniat puniendus in foro ſeculari.

¶ Glo. ſeq. dicit quid determinat pars pꝛima.

Furio ſus iu riā fa= cere nō pōt.

a ¶ Si furioſ⁹ ꝑmū dictū deſminat q̄ hnꝭ. xv. q. j. §. de furioſis. vſq; ad fi. q. ⁊ q̄ no. e. q. l. ſūma. ⁊ c. merito

¶ Glo. ſeq. ꝑ. vij. ſilia ⁊ ꝑ rōnem co adiuuat textum.

a ¶ Furioſus. iſte ſiue cōtīnuo furore laboꝛet / ſiue ꝑ interualla: q̄diu fuerit pati pōt iniuriā ſed non facē. ff. de iniur. illud canonizata. xv. q. j. illud. ⁊ qđ ꝑ eū fit hr̄ ꝑinde acſi caſu aliq̄ accidiſſet ſine facto ꝑſone. ff. ð admi. tu. l. vlti. in fi. vñ ſi dānū dat non teneꝭ adl. ſed eſt ꝑinde acſi q̄drupes feciſſet: vꝭ tegula cecidiſſet. ff. ad. l. aq̄. ſed ⁊ ſi q̄cūq; §. ij. Et idē ibi dr̄ de infāte ⁊ alibi dr̄ ꝙ infans vel furioſus ꝑdidit vel corrupit impu= nitū eſt. ff. de rei ven. qđ infans. ⁊ rōnē reddit lex q̄ de homicidio loquiꝭ. ff. ad. l. coꝛ. de ſic. l. infans. vbi dr̄ infans vel furioſus ſi hoīez occiderit / lege coꝛ. nō teneꝭ cū alteꝝ innocētia ꝯſiliū: alteꝝ fati infelicitas excuſet ſatis ꝙ ſuo furore puniꝭ. ff. ad. l. pōpe. de par. l. pe. l fi. ff. de offi. ꝓſi. diuus. j. rñſo. ⁊ afflicto nō eſt addēda af= flictio. vij. q. j. cū ꝑcuſſio. de cle. egro. c. pe. C. ð epi. au.

Furio ſus te= ſtari n̄ pōt nec religio nē ꝓfi= teri ⁊c̄.

tam demētis. in fi. Sicut ꝙ furioſus non teſtaꝭ. C. qui teſta. fa. poſ. furioſum. de ſucceſ. ab inteſt. c. fi. nec religionē ꝓfitetur. xvij. q. j. gonſaldus. de regula. ſicut te nor. nec m̄rimoniū ꝯhit. de ſpon. dilect⁹. nec baptizat de hoc. j. q. j. §. ecce qñ. nec baptiſmū recipit niſi in ca= ſu. de bap. maioꝛes: ita nec occidendo irregularitatē ꝯhit vt hic. ⁊ facit. iij. q. ix. indicas. ⁊ q̄s ꝓbet ibi no. ⁊ in predic. decre. cū dilectus. in glo. hoc ideo. ⁊ quō ꝓ= betur ibi ſcripſi. ⁊ facit qđ no. xlvj. diſt. c. j.

¶ Glo. ſeq. rationem reddit quam fortificat. ſcđo ponit opi. Hoſti. hic reprobatam.

b ¶ Infans. minoꝛ ſeptēnio. C. de iure deli. ſi infanti. de deſpō. ipu. c. vno. in ꝑn. li. vj. ⁊ eſt rō de q̄. ð. dixi.

Puer nō doli capax aliquē occi= dēs: an ſit irre gularꝭ.

qꝛ etas illa ignoꝛat qđ videt. C. de fal. mo. l. j. Inde eſt ꝙ ex taliū ſpōſalib⁹ nō ꝯhiꝭ publica honeſtas. de de= ſpon. ipu. lr̄as. ⁊ c. acceſſit. Sed Hoſti. in decre. illa de delic. pue. dicebat ꝙ puer nō doli capax ſi ꝓijciēdo lapidē vel cultellū occidit aliquē irregularis eſt: lꝫ non habuerit animū occidēdi: qꝛ in lege ꝓmotiōis nō vo= luntas ſed factū attendiꝭ. dicebāt tñ tale homicidiuꝫ diſpēſatiōe dignū cum cenſeaꝭ q̄ſi caſuale nō habita

diſtinctione. ex quo nō diſcernit an dederit operā rei licite vel adhibuerit diligentiam. hoc hic ꝓbatur.

c ¶ Dormiens. de iſto habeꝭ de bap. maioꝛes. §. ve rum. ff. de acq̄. poſ. l. j. §. furioſus. ſicut aliq̄ dormiēdo loquuntur: ita ſunt qui agunt etiam dormiendo.

Dor= miēdo aliqua agi poſ ſunt.

non repetēdis: vel non reſti= tuendis: vel iudicantes ſꝫm illa vel non delentes illa (ſi poſſunt) infra tres menſes de libꝛis communitatuꝫ: vel illa ſeruātes excōmunicati ſunt. Joh. and. Capitulum vnicum.

[S]x graui ad nos inſinua=

¶ Glo. ſe. eq̄ꝑa= ratione ꝓbat ꝑ alia noue iura.

d ¶ Mutilet. No. q̄ ad irregularitatē mutilatiōeꝫ homicidio ꝯparari. ad idē lj. di. aliquātos. ⁊ c. ſi q̄s poſt. et c. qui in aliq̄. lv. di. ſi euāgelica. ne cle. vꝭ mo. clericis. ⁊ c. ſententiam. de rapto. in archiepiſco= patu. de cle. pu. in duel. ca. j. l fi. eo. titu. is qui. lib. vj.

e ¶ Nullā. hic tollit dictum illoꝝ qui dicebāt tales quo ad oꝛdines ſuſcipiēdos irregulares eſſe: ſed non quo ad ſuſceptos. qđ videbaꝭ placere Gio. xv. q. j. l fi. Iteꝫ illoꝝ q̄ diſtinguebant diſpenſabilē ab indiſpenſabili: vt dixi in glo. minoꝛ. in fi.

¶ Glo. ſe. dicit q̄d deſminat ꝑs ſcđa ⁊ tres opi. ponit.

f ¶ Et idē. deſminat no. l. diſti. de his. ꝙ. co. ii. ca. ij. et. c. ſicut dictum. in fi. magne glo. ꝑ q̄ ꝑꝫ ꝙ triplex in hoc erat opinio. Prima Hug. ꝙ talis erat irregularꝭ. Secūda Jo. ⁊ Gof. ꝙ quo ad ſuſcipiēdos irregularis eſſet ſed diſpēſabilis: ſed in ſuſceptis licite miniſtraret. Tertia hic approbata fuit Bar. brix. i ꝑdic. ca. ð his. et in queſtione que incipit aliq̄s repellendo violentiā quā tenebat Hoſtiē. in ꝑdic. decre. ij. ⁊ in decre. ſicut. dicens ꝙ Clemens quartus ⁊ curia ſic tenebat.

g ¶ Moꝛtem ꝓpriam. vt ſequitur.

¶ Glo. ſeq. exemplificat ⁊ dubium ſoluit.

h ¶ Non valens. inangulatus erat / vel ſic artatus ꝙ fugere nō poterat: nec ſe iuuare clamoꝛe vel aliter. Si de hoc dubitaꝭ in foro ꝯtentioſo non crederet ſibi ſed per circunſtātias occurrentes opoꝛteret hoc iudicari. in foro penitentiali crederetur hoc aſſerenti. eo. titu. ſignificaſti. ij. de ſpon. tua.

¶ Glo. ſe. nōt a ꝯrio ⁊ id approbat ⁊ obiectiōi rñdet.

i ¶ Suū. hec lr̄a innuit ſec⁹ in illo q̄ occiderit volentem occidere ꝑrem / filiū / cōiugē / vel ꝑſonā ꝯiunctam quā aliter iuuare nō poterat. qđ veꝝ puto. q̄ſi caſus ille non includaꝭ ſub neceſſitate ineuitabili: ſꝫ euita= bili. Et hoc dico dato ꝙ veꝝ ſit qđ no. Inno. de ſentē. excōi. ſi vo. j. vbi tenet ꝙ eo caſu ꝑcutiēs clericū nō eſt excōicatus vt ibi ſcripſi. irregularitas eīn iſta ꝯhiꝭ ſine culpa etiā ex merito: vt in iudice iuſte occidēte. lj. diſt. c. j. ⁊ dixi ð ſpon. inter opa. ſed illa excōicatio nō. immo opoꝛtet ꝙ precedat dyabolica ſuaſio circa cle= ricum ꝑcutiendum. xvij. q. iiij. c. ſi quis ſuadente.

Irre= gulari taſ ſine culpa ꝯhi pt.

k ¶ Occidit. etiā vibrando. nec reſtringas ad exemplum qđ ponit glo. pe. Ber. in decre. ſicut.

¶ De vſuris. ¶ Viſum eſt. ſ. de quibuſdā delictis ve= rum qꝛ crimen vſurarum eſt graue: ideo videndum eſt de vſuris.

Conti nuatio Ꝺ. bꝛeue diuiſio

[E]x graui. ¶ Tres ſūt ptes ṗncipales. l pꝛima pte ꝑmittit abuſum circa vſuraꝝ ſolutionē ⁊ repetitiōeꝫ ⁊ ꝯſtōnē ꝑ quā excōicat

ipſo facto fauētes vſurarijs in ſex caſibus hic poſitis Jn ſcđa pmiſſa rōne ſtatuit librū ſeu codicē rationū vſurarij debere exhiberi ibi: ceteꝝ. Jn tertia pte declarat hereticū eſſe aſſerere ptinaciter exercē vſuras nō eſſe pctm̄ ⁊ cōtra ſuſpectos de hoc vel diffamatos de hoc velut de hereſi poſſe pcedere. ſuma ibi ſane. Jmola.

Caſus ſ falio d.helie ¶ Jn cōcilio generali in ciuitate Vien. celebrato: plures iudices ciuitatuʒ in fraudē ɔcilij Lateranen. de quo ſ.e.qr fruſtra. e. tit. in antiqs faciebāt ſtatuta ꝺ vſuris non repetēdis. ⁊ nō ſoluēdis. et p ſua ſtatuta cogebāt debitores ad illas vſuras ſoluendas idirecte. ſic videlʒ cū bñ ſcirēt ꝙ vſuras nō poſſent hrē a ſuis debitorib'. ipſi mutuabāt pecunias ⁊ ɔueniebāt ſimul dicentes. ego mutuabo tibi cētū vſqꝫ ad decē ānos. et tu in termino ſolues michi illa centū. Et iterū dabis michi nomine mutui totidē. hoc eſt. iterum te obligabis in cētum ⁊ iſtud erat magis graue debitorib' ꝙ ſi ſoluerent vſuras. Concilium ordinauit ꝙ talia ſtatuentes ⁊ etiā dictantes ſtatuta illa ⁊ etiam ſucceſſores eoꝝ vtētes illis ſtatutis ſunt excōicati. Sed quid ſi ſolui vſuras ⁊ illas volo repetere. ad pbandum ſolutionem vſurarum peto michi edi librum rationuʒ vtrū teneaꝛ creditor michi edere. i. monſtrare ⁊ oſtendere librum rationū: videꝛ ꝙ non qr eſt inſtrumentū puuatū: ⁊ inſtrumēta puata non debent edi. Dicit ꝙ immo debet edi. et hoc eſt ſpāle in odiū vſurarū. h.d.

Notabilia. ¶ Colligo aliq̄ notabilia. Primo ꝙ facientes ſtatuta impedientia repetitionē vſuraꝝ vel compellētia debitores ad ſolutionem vſuraꝝ ipſo facto ſunt excōicati Jdē de ſcribētib' vel dictātibus illa ſtatuta. ¶ Nota ꝙ licet regulariter reus nō teneaꝛ edere inſtrumēta ad fundandā intentionē actoris. l. qui accuſare. C. de eden. fallit in vſurarijs. ⁊ hoc in odiū vſuraꝝ vt ipſe teneaꝛ edere. i. mōſtrare inſtrumētum ad fundandā intentionem actoris. ¶ Nota ꝙ aſſerens. i. affirmās exercere vſuram non eſſe pctm̄ poteſt vt heretic' puniri ſi ptinaciter aſſerat. ⁊ peccat cōtra articulum. in vnam ſanctam eccleſiam catholicam.

¶ Glo. ſeq. in queſtione remittit.

a ¶ Proximi. Cui reſtitutio debeꝛ. An ꝟo valeant talia ſtatuta q̄ tollunt reꝝ dñia vel actiones pueniētes de iure gentiū vel ciuili: ſatis ſcripſi poſt Jnno. ⁊ Hoſtien. ⁊ Cōpoſt. de conſti. que eccleſiaꝝ. et facit qđ no. ff. de conſti. prin. l. j.

b ¶ Jura diuia. Leuiti. xxv. Deuto. xxiij. Luce. vj.

¶ Jn cōcilio generali ... tione puenit: ꝙ quorūdā cōitates locorū in offenſam dei et primi[a]. ac ɔtra iura[b] diuina pariter ⁊ hūana[c] vſurariā approbantes q̄dāmodo prauitatem: per ſtatuta ſua iuramento[d] qn̄qꝫ firmata: vſuras exigi et ſolui nedū concedūt: ſed ad ſoluendas eas debitores ſciēter cōpellūt: ac iuxta ipſorū continentiā ſtatutoꝝ grauia iponēdo plerūqꝫ vſuras petētibus onera[e]: alijſqꝫ vtendo ſup his diuerſis colorib' ⁊ fraudib' exquiſitis[f] repetitionē impediūt earūdē. ¶ Nos igiꝛ pniciosis his auſib' obuiare volentes: ſacro approbante cōcilio ſtatuim' vt quicūqꝫ cōitatū ipaꝝ ptātes/ capitanei/ rectores/ ɔſules/ iudices/ ɔſiliarij/ aut alij quis officiales ſtatuta hmōi decetero[g] facere[h]: ſcribere/ vel dictare[i]: aut ꝙ ſoluantur vſure: vel ꝙ ſolute cū repetūtur nō reſtituanꝛ plene ac libere ſcienter iudicare[k] pſum pſerit: ſnīam excōicatiōis incurrāt[l]. Eādē etiā ſnīam incurſuri: niſi ſtatuta huiuſmodi hacten' edita de libris cōmunitatum ipſaꝝ (ſi ſup hoc ptātē[m] habuerint) ifra tres[n] mēſes deleuerint: aut ſi ipſa ſtatuta ſiue ɔſuetudines effectū coꝝ[o] habentes q̄quo mō preſumpſerint obſeruare[p].

¶ **Feneratores i cauſis vſurarum edere cogūtur libros rationū ſuarum. Johā. and.**

¶ Ceterum qr feneratores ſic vt plurimum contractus vſurarios occulte ineunt et

---

c ¶ Hūana. i. ab hoīe tradita: ⁊ de iure canonico loquiꝛ ſaluo qđ no. xiiij. q. iiij. qđ dicam. eo. ti. c. iiij. ⁊ C. eo. ti. auē. ad hec. ⁊ in auē. de ec. ti. in pn̄. col. ix.

¶ Glo. ſeq. ponit dictū ⁊ ei' rōnē ⁊ obiectionē ſoluit.

d ¶ Juramēto. qđ nō obligat. ꝺ reg. iur. nō eſt. lib. vj. cuʒ pncipale nō teneat. de fo. compe. ſi diligē ti. non ob. de iureiur. debitores. qr iʒ valeat iuramētū debitoris ſup vſura ſoluēda cum ſeruari poſſit ſine picu lo aīe: nec ſit i alterius pīudiciū Juramentuʒ tñ ſup ſeruādo iniquo ſtatuto ꝺ q hic loquiꝛ reſpicat alteri' pīudiciū. vt. ſ. nec ſeruari pōt ſine piculo ſalutiſ eterne: ſicut nec ſtatutum.

Juramentū ſup iniq̄ ſtatuto ſeruari nō dꝫ.

e ¶ Onera. fertur ꝙ Perga mi eſt ſtatutum ꝙ repetētes vſuras i foro eccl'ia ſtico ꝑ poteſtatem cogāꝛ vſurario mutuario tātam pecuniaʒ a tanto tēpore quanto tenuerūt pecuniā vſurarij. deducunt ergo naturalem obligationem in ciuilem qđ non licet: vt ſcripſi. eo. tit. conſuluit. Jbi ſcribit. Joh. ⁊ Gof. xiiij. q. iij. ca. j.

Obligatio naturalis in ciuilē ſdeduci ñ poteſt.

f ¶ Exquiſitis. ſi. de here. ſtatutum. lib. vj.

g ¶ Decetero. Quo ad penam excōicatiōis quam imponit. ſ. reſpicit futura. ratio tamen ɔſtitutiōis eſt antiqua. eo. titu. cum tu. Joh. an.

¶ Glo. ſeq. querit. arguit p. ſoluit contrarium.

h ¶ Facere. Quid ſi fiat ſtatutū ꝙ nullus p vſura recipiat vltra duos denarios p libra in menſe? videꝛ ꝙ locū habeat pena: quaſi de plurib' negādo videaꝛ de tanto concedere. de preſum. nonne. cum ɔcor. contrarium puto eo. ti. quanto. de treu. ⁊ pace. c. j.;

i ¶ Dictare. concor. ne cleri. vel mo. ſententiam.

k ¶ Judicare. de ſcribentib' iudicata non expmit: ſicut in decre. nouerit. de ſen. excōi.

l ¶ Jncurrant. Jncontinenti ſine tēporis interuallo. ⁊ vide quod ſcripſi in decreta. nouerit. ſuper ꝟbo ſtatutarios.

m ¶ Poteſtatē. ſic ergo intelligaꝛ. de ſenten. excōi. nouerit. ⁊ ibi no. p Jnno. ⁊ Hoſtien. ⁊ eo. tit. grauē. et intelligo de poteſtate iuris ⁊ facti.

n ¶ Tres menſes. in decre. nouerit/ danꝛ duo tñ: ſed caſus ſunt diuerſi. ⁊ ibi ſtatutum erat cōtra libertatem eccleſie. hic al's iniquum.

o ¶ Coꝝ. Scʒ ſtatutoꝝ. ⁊. h. d. qr qñ nō ſtatuunt talia ſed aſſueſcunt. i. in conſuetudinē deducunt.

p ¶ Obſeruare. vt ſcripſi ſm Jnno. in decre. nouerit/ obſeruantes (niſi ſint de perſonis expreſſis) excōmunicati non ſunt.

a ¶ Doloſe. ſatis ſcripſi de empt. ⁊ vẽdi. ad noſtrã.
b ¶ Agetur. quo caſu ꝓceditur ſimpliciter ⁊ de pla no. ꝫ. ea. cõpi. de iudi. diſpendioſam.
Codex qd ſigt c ¶ Codices. lꝫ hoc ſit ſpeciale nomen cuiuſdã libri ciuilis ſcientie tñ ampliaꝫ ad oẽs libros. de ſum. tri. dãnamus. ꝟ. nõ eſt. ff. de edẽ. ar gentarius. §. j.
¶ Glo. ſe. de ra tionuꝫ editione remittit diſtin guens triplicẽ formã petendi. oſtẽdit quid ad dit decr. hic. l ſi. dubium ſoluit.
d ¶ Rationũ. Uide qđ no. ⁊ di xi de ꝓba. ca. j. ⁊ p Azo. i ſum. de eden. §. nunc de editiõe romanũ
Editio ratiõis p quas actões petiꝫ.

dolоſe[a] ꝙ vix cõuinci poſſit de vſuraria prauitate: ad exhi bẽdum cũ de vſuris agetur[b] ſuarum codices[c] rationum[d] cenſura[e] ipſos[f] decernim⁹ ec cleſiaſtica compellendos[g].

¶ Pertinaciter aſſerens ex ercere vſuras non eſſe pctm̃ hereticus eſt. Johan. and.

¶ Sane ſi quis[h] in illuꝫ errorẽ inciderit: vt ptinaciter[i] affir mare[k] pſumat exercere vſu ras nõ eſſe[l] pctm̃ decernim⁹ eũ velut hereticũ[m] puniẽdũ: locorũ nichilominus ordina rijs ⁊ heretice prauitatis in quiſitoribus diſtricti⁹ iniun gentes: vt contra eos quos de errore hmõi diffamatos inuenerint aut ſuſpectos: tã quã contra diffamatos vel ſu ſpectos de hereſi procedere

Quicquid ſcribaꝫ de rõnibus edendis. veritas videꝫ ꝙ rõnis editio p ſpeciales actiones petitur a tutore/ cu ratore/ ſocio/ ꝓcuratore/ ⁊ geſtore. ſcꝫ p actiones tute le: ꝓ ſocio mãdati: et his ſiles: ſed p edictũ de edendo iuſte petiꝫ ab illo q feciꝫ illam ex publico officio: ſed ſi non petiꝫ rõne publici officij: tũc videꝫ idẽ in illis qđ in inſtrumentis. Si igiꝫ vt puat⁹ qs ꝯficiat ſcripturã in libro de datis ⁊ acceptis nõ cogiꝫ ad illas rationes edendas ſine cauſe cognitiõe: ⁊ in cauſe cognitiõe ver titur ꝙ alius vtaꝫ vel ꝙ petens ſit puilegiat⁹ vt fiſcus. ff. de edẽ. l. ij. ⁊ ſic põt recte itelligi. l. j. C. de edẽ. hoc ꝫ nouũ facit hec ꝯſtitutio ꝙ addit alium caſum puile giatũ. in q etiã talium rationũ fit editio q̃ ante ꝯſtitu tionẽ iſtã nõ fiebat vt fuit olim determinatũ p dñm Ja cobũ de baiſio fratrẽ archi. q querebat de manifeſto vſurario q epo ſatiſdederat. quod vide in mercu. hoc titu. ſub lra. E. Itẽ ſcias ꝙ iſtis rationib⁹ ſtareꝫ con tra eos. ꝓ eis nõ. C. de ꝓba. l. inſtrumẽta. ⁊ l. rõnes. ⁊ l. exemplo. ⁊ not. ff. de eden. l. qdam. §. nũmularios. in glo. ſed an idẽ hodie. ⁊ fa. qđ no. de fi. iſtru. c. ij. in fi. j. glo. ⁊. xiiij. q. ij. ſane ꝓfertur. in glo. ſed quod.
¶ Gloſa ſeq. notat ex pena expreſſa et remittit. ſecun do queſtionem ſoluit.
Iudei indire cte poſſit ab ec cleſia excõi cari. e ¶ Cenſura. qd cõtineat habeꝫ. de ꝟbo. ſig. qrenti. Nõ vult ꝫ hec cõſtitutio ipſo inuito domũ ipſi⁹ ingre di: vel archã ipſi⁹ frangi: ⁊ vide qđ no. in ſpe. de iſtru. edi. §. videndũ reſtat. ꝟ. pone inſtrumẽta. Et qꝛ hanc cenſuram lꝫ non directe tñ indirecte ꝯ iudeos exercet eccleſia. eo. tit. poſt miſerabilẽ. ⁊ c. qꝛto. ſatis videreꝫ ꝙ etiam in iudeis haberet hoc locũ ſi p ſeculares pn cipes tales edere non cogantur per iura pdicta. ⁊ fa cit quod dicam. j. parte proxima.
f ¶ Ipſos. vſurarios. ⁊ idẽ puto de ipſoꝝ heredib⁹ ſuis vel extraneis. de vſu. tua nos. ⁊ ca. michael. ff. de edẽ. ſi qs ex argentarijs. §. j. ⁊ l. quedã. §. nichil.
¶ Glo. ſeq. querit. arguit. ⁊ ſoluit. ꝯtrario reſpondet ⁊ ſolutionem modificat.
Uſurarius q tenet rõ nes edẽ ſi dicat ſe illas nõ hre qd iuris. g ¶ Cõpellendos. Quid ſi dicat vſurari⁹ vel heres ſe non habere rationes: vel ſe illas pdidiſſe? videreꝫ credendũ ipſi⁹ ſacramẽto. ff. de edẽ. l. ptor. §. ſed ſi ſer uus. C. de fi. iſtru. l. vlt. qđ me. cau. c. vlt. ⁊ facit qđ no. de puileg. cũ olim. j. diſti. ꝯtra. facit de pur. ca. c. j. In eo ergo ꝙ dicit ſe nõ habere vel pdidiſſe non credetur niſi aliter pbet. habet ꝫ ꝓbare amiſſionem cuꝫ caſu. pone incẽdio vel ruina. ff. de eden. ſi quis ex argenta rijs. in fi. l. vlt. de fi. inſtru. Et qđ no. in decre. cũ olim. non ob. qꝛ ibi neceſſe eſt plene ꝓbari tenorẽ. non ſic ꝫ magnũ piudiciũ ſi ſup amiſſione ſtaꝫ iuramento. fa cit de ꝓcu. ex inſinuatione. Sed cognoſco vſurarium qui non ſcribit rationes in libro: ſed in cedulis quas ſtatim dilacerat ſoluto credito et vſuris ſi tali ſuc cederet heres ſi vſurari⁹: ſꝫ al's fide dignus ſta tim videreꝫ ſta ri iuramento. ſi huic rei fama ꝯſentit. de teſti. pterea. de ꝓba. cũ cauſam. de p ſump. illo. ⁊ hoc caſu vel quando alĩs non poſſent haberi poſſet re curri ad ſuffra gium decre. ad noſtrem. ij. de iureiuran.
h ¶ Si qs. vſurari⁹ vel nõ. Et ſic no. ꝙ iura non ſo lũ puniũt vſurarios de quo pena. eo. tit. qꝛ in oib⁹. ⁊ c. pterea. ⁊ c. quãq̃. li. vj. ſed etiã puniunt fauẽtes q. ſ. ad hoc op⁹ alienigenis domos ꝯcedunt. vel tales in ter ris ſuis habitare pmittũt. eo. ti. vſuraꝝ. li. vj. Itẽ fa uẽtes p modũ de q. ꝫ. j. rñ. grauı⁹ aũt puniunꝫ fauen tes per modũ hic expreſſum. Et ſic patet plus puniri auctorizantem q̃ facientẽ. de hoc. de offi. deleg. c. j. *Uſurarius fauentes a iuribus puniunꝫ. Auctorizans q̃nq̃ pl⁹ puniꝫ q̃ faciens.*
i ¶ Pertinaciter. habeꝫ hoc verbum. ꝫ. ea. cõpi. de ſum. tri. c. vno. §. porro. ⁊ ibi expoſui.
k ¶ Affirmare. vide qđ no. de ſum. trini. c. j. lib. vj. in vltima glo.
¶ Glo. ſeq. ponit duo dicta que reprobat ⁊ remittit.
l ¶ Non eſſe pctm̃. ⁊ ex his aliq dicunt vſurariũ nõ obligatũ reſtitutioni. alij fateꝫ eũ reſtitutioni obli gatũ: ſꝫ ſicut mutuũ cõmodatũ vel depoſitũ recipiẽs facta reſtitutione ad quã obligat⁹ eſt non penitet. itẽ vſurarius facta reſtitutiõe vſure penitere non tene tur: ſed hoc eſt falſum. qꝛ obligat⁹ reſtitutioni ex deli cto/ furto/ vſura/ rapina/ vel ſimili modo etiã poſt re ſtitutionẽ hꝫ penitere. de homi. ſicut dignũ. §. eos. de fur. c. vlt. de rap. c. ij. de iniur. ſi quis domũ. cum ſi. et vide qđ not. Hoſti. in ſum. de penis. in vlti. col. ver. ſꝫ nunquid ſufficit. ⁊ ſequentibus. *Uſurarius etiã factã reſtitutiõe penitere teneꝫ.*
¶ Glo. ſeq. rationẽ ponit ⁊ ſoluit q̃ſtionẽ de iudeis.
m ¶ Hereticũ. non ſolũ eſt heretic⁹ male ſentiẽs de articulis fidei vel ſacramẽtis eccl'ie. de here. ad abo lendã. in pn. ſed etiã q puerſum hꝫ dogma vel falſas vel nouas opiniones gignit aut ſeqꝫ. xxiiij. q. iij. inter ſciſma ⁊ hereſim. ⁊ c. heretic⁹. iſtud aũt eſt contra do ctrinã eccl'ie. eo. titu. c. iij. ⁊ c. cũ tu. in fi. Iudei vero q dicunt hoc inducẽtes auctoritatẽ Deutero. xxiij. Nõ fenerabeꝛis fratri tuo. ꝓ qbus facere videꝫ. xxiij. qđ. iiij. ab illo. nõ includunꝫ hac ꝯſtitutione: qꝛ non cadit in illos ꝓprie hereſis que diuiſionem notat: ſed ipſi nunq̃ in vnitate fuerũt. Itẽ certũ eſt ꝙ peccãt in arti culos fidei q nõ ſapiũt hũanitatẽ xpi. de qb⁹ de ſũ. tri. firmiꝫ. ⁊ hoc ſcit eccl'ia ⁊ illos ſuſtinet. ⁊ nichil ad nos ẽẽ. ij. q. j. multi. de diuoꝛ. gaudem⁹. poſſent tñ ſup his p eccl'iam ꝯpeſci ſi talia dogmatizarẽt inter xpianos vt ſcripſi poſt Inno. ⁊ Hoſtiẽ. de voto. ꝙ ſup his. ver. defenſione. ſicut ⁊ in alijs caſib⁹ coerceꝫ q no. de iu de. iudei ſiue. Ad rõnes vero ipſoꝝ rñde vt ibi ſcripſi. eo. ti. ꝯqueſtus. ⁊ no. Hoſtien. in ſum. eo. ti. §. an aliq. *Hereticus qs eſt. Hereſis ppe non cadit i iudeos. Iudei q̃nq̃ ab eccleſia poſſit coerceri.*

a ¶ Nõ omittãt. ꝑ modũ de q̃. ꝫ. ea. ↄpi. de here. c. j.

Conti- nuatio d. helie ¶ De exceſſibus platoꝝ. ¶ Uiſum eſt. ꝫ. de vſuris et de diuerſis criminib⁹ ⁊ coꝝ penis: veꝝ q꞉ qñq; ꝑlati excedũt fines ſiue limites ſue ptãtis: ideo ad nos informandũ ponit rubricam de exceſſibus prelatoꝝ.

e ¶ Capiant. etiã ꝑlati ſunt excõicati cũ iniurioſas man⁹ inijciũt in clericos. de ſen. excõ. vniuerſitatis.

f ¶ A iure. de ꝓuile. c. j. lib. vj. de here. ad abolẽdã. Per has tñ ↄſtitutiones Cle. in multis caſib⁹ habent ordinarij iuriſditionẽ ſuper exemptos quos dicam. ꝫ. de pe. c. ij.

a ¶ Frequẽs. ¶ Diuiditur i tres ptes: q꞉ ꝑmo ↄciliũ narrat. xxx. grauamia q̃ inferebant religioſis. Sc̃do ꝑmiſſa rõne ꝫ illa ꝓuidet. Et ſic ꝑcipit ab illis ꝑlatos ceſſare: ⁊ facẽ ſuos ſubditos ceſſare iubẽs ipoꝝ religioſoꝝ ꝓuilegia ⁊ iura ſuari vtriuſq;. Tertio ꝫ aliud. xxx. grauamen ꝓuidet ibi: ⁊ qm̃. Prima ps poſſet ſubdiuidi in tot partes q̃t ſũt grauamina. Jmola. Et ẽ huic ſile. ꝫ. ea. ↄpi. de cenſi. ad noſtrum.

Caſus l'ralis. d. helie ¶ In ↄcilio Uienñ. fuit expoſituꝫ q꞉ dioceſani nõ ↄtenti ſuis finib⁹ ⁊ metis: ſed in odiũ exẽptorum qui ſubſũt dño pape immediate: vl' alijs cui papa dedit i cõſeruatiões ↄmittebãt. xxvij. vel xxx. exceſſus in ipſos exẽptos q̃ exceſſus ſũt clari in textu. Cõcilium ordinauit q꞉ dioceſani ceſſent ab hmõi exceſſib⁹ ⁊ q꞉ dimittãt ipos exẽptos in quiete. h. d. h. r. ¶ Colligo aliq̃ notabilia.

Nota- bilia. Primo q꞉ ordinari⁹ nõ habet iuriſditionẽ in exẽptos niſi in caſib⁹ a iure ꝑmiſſis: ideo ꝓceſſus corã ordinarijs agitat⁹ / eſt null⁹ ipſo iure: ita q꞉ exẽpti nõ tenenẽ appellare. ¶ Nota q꞉ dioceſani nõ debent ꝑ obliquũ exercere illud qđ de directo eis nõ ꝑmittiẽ: ⁊ ſic nõ ꝑmittiẽ vna via qđ alia eſt ꝓhibitũ. Itẽ no. q꞉ exempti debent contribuere in iocũdo aduẽtu ep̃i qđ appellamus ſubſidiũ charitatiũ. ¶ Not. q꞉ xp̃ianitas eſt vna eccl'ia lꝫ habeat plura mẽbra. ¶ No. ibi: cũ armis et erecto vexillo. q꞉ ep̃s vel etiã quicũq; alius nõ dꝫ violentiam publicã cõmittere cum armis et vexillo erecto. immo vic facti ſunt a iure reprobate.

non omittant^a.

¶ De exceſſibus prelatoꝝ.

¶ Clemẽs. v. in ↄcilio vienñ.

¶ Prouiderat Greg. contra xxvij. grauamia que ꝑlati religioſis iferebãt. eo. ti. nimis. ꝫ. ⁊. ij. hoc vero ↄciliũ ꝓuidet contra. xxx. a q̄bus prelatos ceſſare ꝑcipit: et ꝑ ſuos ſubditos ceſſari facere: iubẽs ipſorũ priuilegia et iura ſeruari. h. d. Jo. an. Capitm vnicum.

Frequens et aſſidua nos q̃rũdam religioſorũ q̃rela circumſtrepit^b q꞉ pleriq; ep̃i et eorum ſuperiores^c ac ceteri eccleſiarũ ꝑlati ipſoꝝ religioſoꝝ q̃etẽ iniuſte i ſubſequẽtib⁹ multipliciter inquietãt^d. ¶ Quidã em̃ exẽptos capiũt^e et incarcerãt in caſib⁹ nõ cõceſſis a iure^f. ¶ Quidã^g ꝑ grauiuꝫ interminationẽ^h penaꝝ ipẽdiũt ne debentes exẽptis decimas ſeu redit⁹ illos ſoluãt eiſdẽ. ¶ Ne ve^i aliqui miſſas eoꝝ audiãt^k. ¶ Volẽtes^l in molẽdinis: ⁊ coquẽtes in furnis eoꝝ. Seruientes q̃z ⁊ vaſallos ⁊ domeſticos^m eoꝝdẽ vel alios q̃litercũq; ↄtrahentes ⁊ participãtes cũ ipis ſuſpẽdũt interdicũt: ⁊ excõicãt abſq; cauſa^n rõnabili ꝑ libito volũtatis^o. Bona illoꝝ interdũ nichilominꝰ illicite occupãtes. ¶ Et appellationibus^p q̃s ꝑdicti exẽpti ob ꝑdicta vel alia grauamina rõnabiliter iterponũt^q qñq; minime deferẽtes appellãtes occaſione appellationuꝫ hmõi interdum capiũt aut capi faciunt et carceri mancipari^r. ¶ Quidã^ſ preterea capellanos in eccl'ijs pleno^t iure ſpectantib⁹ ad eoſdẽ (lꝫ nulla cã ſubſit legitĩa) celebrare nõ ſinũt: nec miniſtrare prochianis eccl'iaſtica ſacra. ¶ Non nulli^v etiã indebite abbates monachos ⁊ ↄuerſos exemptos necnon ⁊ clericos ipſis pleno iure ſubiectos: ſi eis nõ parcãt i his etiã in q̄bus nõ tenenẽ eiſdẽ incõſulta facilitate ſuſpendũt: excõicãt: capiũt ⁊ incarcerãt: ac loca ⁊ eccl'ias int'dicũt^x ipoꝝ. ¶ In exigendo^y inſuꝑ ab ipſis exemptis ipſorumq; ſubditis ſubſidia charitatis excedũt^z

g ¶ Quidam. ſecundum.

h ¶ Interminationẽ. hoc nõ ligat ad penaꝫ. quod dicit not. ꝫ ſagit. ca. vno. cum concor.

i ¶ Ne ve. tertium.

k ¶ Audiant. qđ tñ lꝫ ſine ꝑiudicio parrochialiũ eccleſiaꝝ. de parro. c. ij. quod dic vt ibi. et qđ eis offerẽ ſuum eſt. de ſta. mo. c. j. religioſi tñ nõ debent aliq̃s retrahẽ ab acceſſu / vel freq̃ntia ſuarũ eccl'iaꝝ. ꝫ. titu. j. c. j.

l ¶ Volentes quartum.

m ¶ Domeſticos. ꝫ. titu. j. ea. j. ad finem.

n ¶ Cauſa rationabili. Cõtra hos erat ꝓuiſuꝫ de ſen. ex. ſacro.

o ¶ Volũtatis. ꝫ hos erat ꝓuiſuꝫ. de ꝓuil. q̃to ſꝫ illa loqẽ de exemptis vel ꝓuilegiatis. iſta generali⁹ ꝫ olbus vt patet in fine.

p ¶ Et appellationib⁹. q̃ntũ.

b ¶ Circũſtrepit. ſumptũ. luſi. di. freq̃ns. ⁊ de reſti. ſpo. freqnens. in prin. lib. vj. ⁊ ibi exponitur.

c ¶ Superiores. archiep̃i ⁊ patriarche.

d ¶ Inquietant. ſumptũ. eo. ti. nimis. in prin.

q ¶ Interponũt. vide qđ no. de ꝓuilc. auẽte. lib. vj. in vlti. glo. ꝑ Inno. ⁊ Hoſti. de appel. dilectus.

r ¶ Mancipari. puniendi ſunt. vt. ij. q. vj decreto. de appel. de priore. Et timentibus talia ſufficit ꝓteſtari. quod dic vt de ap. c. vlti.

ſ ¶ Quidam preterea. ſextum.

t ¶ Pleno iure. xvj. q. ij. viſis. de ꝓuileg. qm̃.

v ¶ Nonnulli. ſeptimum.

x ¶ Interdicunt. ſi de exẽptione conſtat ſiñe non ligant. de ap. ſi duobus. de reli. do. cũ dilectus de hoc de accu. veniens. in vlti. glo. cum ſuis remiſ.

y ¶ In exigẽdo. Octauum. et argue ad ea q̃ ſcripſi de cenſi. cum apoſtol⁹. ſuper verbo. charitate. q꞉ ep̃s poteſt exigere charitatiuuꝫ ſubſidium dummodo ſit moderatum. Johan. Ep̃us charitatiũ ſubſidiũ ꝑt exigẽ.

z ¶ Excedũt. cum tamen illud eſſe debeat moderatum. de cenſi. cum apoſtolus. ꝫ. ꝓhibemus. de offic. ordi. conquerente. in fine.

nimiū cōtra eos. ¶ Et inſolitas [a] ⁊ idebitas ipis ꝯtra [b] iura exactiōes iponunt. ¶ Nouos [c] cenſus ⁊ indebita onera parrochialib⁹ iponūt eccl'ijs in qb⁹ exēpti ius obtinēt patronat⁹. ¶ Proceſſus [d] iuſte factos ſeu ſnias iuſte latas a delegatis ſedis aplice vł a cōſeruatorib⁹ ꝓ exēptis: publicari ſeu executioni mādari a ſuis ſubditis non ꝑmittunt [e]. ¶ Tabellionib⁹ [f] publicꝭ īhibēt ne iſtrumēta ꝯficiāt [g]. Et iudicib⁹ ne iuſticiā faciāt. Ac iuriſpitꝭ ne ꝯſiliū vel auxiliuȝ ꝑbeant in cauſis ſeu negocijs eorundē. ¶ Pn̄tatos [h] ꝑ exēptos ad ordies vł bn̄ficia q̊ꝝ pn̄tatio ad eos ꝑtinet nolūt admittere: niſi pn̄tantes ponāt obediētiā [i] i ſalutatiōe litteraruȝ [k] q̄s ꝑ hmōi pn̄tatiōe trāſmittūt. ¶ Eccl'ijs [l] q̄q; vacātib⁹ i q̄bus monaſteria ius obtinēt p̄ronat⁹ (repulſis ꝑſonis idoneis pn̄tatꝭ ad eas) ꝑſonas inſtituūt ihabiles et indignas [m]. ¶ Quidā [n] etiam eccl'ias curam aiaꝝ habētes ad mēſam [o] abbatum ſpectātes q̄rū fruct⁹ q̄nq; clericis ſecularib⁹ tradunt ſeu cōcedūt ad firmā [p] clericis ipis ꝯcedētib⁹ ſuis cōferūt clericis [q] q̄q; ipe ꝓpter hoc eccl'ie iveritate nō vacēt [q]. ¶ Nōnulli [r] q̄q; in eccl'ijs monachoꝝ iura ipſorū iiuſte ſibi appropriāt et de ipoꝝ reddit⁹ vt volūt ordināt. ita ꝙ rectorib⁹ [ſ] eaꝝ non remanet vnde valeant ſuſtentari [t]. ¶ Quidā [v] cum [x] armis ⁊ erecto vexillo molendina ⁊ alia bona cōtra iuſticiam deſtruunt exēptoꝝ: q̄ etiā tāto tpe poſſederunt ꝙ de contrario mēoria nō exiſtit [y]. ¶ Mittuntq; [z] frequēter ad monaſteria ſuarū ciuitatū ⁊ dioceſum ſuos cōſāguineos ⁊ nepotes ⁊ inꝰdū aīalia ſua cū cuſtodibus vt eis [ꝯ] ꝺ bonis monaſterioꝝ debeat prouideri. ¶ Abbates [a] inſuper ⁊ priores monaſteriorum freq̄nt cōpellūt vt ſuis ꝯſāguineis ⁊ nepotib⁹ mōaſterioꝝ ſuorū ſeu prioratuū poſſeſſiōes cōcedāt i ꝑpetuū vł ad tps: q̄s q̄dē ꝯceſſiones vł pēſiōes nos nullas eē volum⁹ ipo iure [b]. ¶ Eoſdem [c]

a ¶ Inſolitas nonum.
b ¶ Cōtra iura.e.ti.c.j.de ceſſ.c.iij.⁊.c.eccleſijs.
c ¶ Nouos.decimū.⁊ ē hoc ꝯ id de cenſi. ꝓhibem⁹.
d ¶ Proceſſus.vndecimum.
e ¶ Permittūt.ꝑ hoc pn̄t a delegatis vel ꝯſeruatorib⁹ puniri.cū il loruȝ iuriſditionem ipediāt. de offi.dle.c.j.etiaȝ ab ipſis ſubdelegatꝭ ſi iuriſditionem hn̄t.co.ti. ex lr̄is. ſaluo qꝺ de ꝯſeruatorib⁹ dr̄.e.ti.c.vi.§.vices.lib.vi.
f ¶ Tabellionibus.xij.
g ¶ Conficiāt in cauſis vel negocijs.⁊c̄.vt ſeq̄tur.⁊ hoc ē ꝯtra formā iuramē ti ipoꝝ de q̄ dixi ne cle.vel mo.ſicut te.⁊ nota. in ſpecu.de inſtru.edic.§.reſtat.ꝩ. ſed quero ſub q̄
h ¶ Preſentatos.xiij.
i ¶ Obedientiā. Dicēdo ſalutē et obedientiā debitā ⁊ deuotā vł his ſimilia.et ſint exēpti nō tenenꝰ obediētiaȝ ꝓfiteri. ꝺ ꝑuile. cuȝ olim. ij.ſi nō ſunt exēpti ſatiſ ē ꝙ a p̄ncipio ꝓ miſerunt.de ſy mo.ne dei.
Preſentatio ꝑ lr̄as fit. k ¶ Lr̄arū.fit ergo p̄ſētatio ꝑ lr̄as. de his q̄ fiunt a p̄la.ea noſcitur.vbi de hoc.in p̊ma glo.
l ¶ Eccleſijs.xiiij.al's in eccleſijs.
m ¶ Indignas.ad eorum remotionē dato etiam ꝙ eſſent digni agere poſſunt p̄ſentantes ⁊ p̄ſentati.xvj. q.vij.decernim⁹.de iurepa.ex litteris.et.c.ex iſinuatione.de re iudi.cum bertholdus.
Menſe p̄latorū aliq̄n bona q̄dā applicanꝰ n ¶ Quidam etiam.xv.
¶ Glo.ſe.ponit dictū Inno.circa id q̄rit ⁊ ſoluit. ſolutioni obījcit ⁊ rn̄det
o ¶ Ad mēſam no. Inno.de re.ec.nō alie. vt ſup. ꝙ res i q̄b⁹ eccl'a hȝ directū dn̄iū ſed ali⁹ vtile. vt ſūt feuda. nō pn̄t dici de mēſa. cū ali⁹ fruct⁹ ꝑcipiat. ⁊ ꝓ tāto illoꝝ etiā ad eccl'iam reuerſorū fieri i ꝑmittiꝰ noua ifeudatio. de feudꝭ.c.ij. Sȝ q̄riꝰ q̄ eccl'ie dicanꝰ ꝓpe de mēſa p̄latoꝝ vł caploꝝ vel ſingularū dignitatū vł p̄bēdaꝝ: ⁊ vꝫ ꝙ ille q̄ ſunt menſis eoꝝ vnite itm̄ ꝙ rectorē vel vicariū ꝑpetuū nō hn̄t aliū q̄ illū cui facta ē ānexio. qꝺ ꝓbat hec lr̄a.c. ꝯpil. de reſcrip.c.j.de ſup.neg.p̄la.ca.j. Iſtꝺ aūt pt̄ ſic eē ꝑ vnionē ſic factā ꝑ epm̄ de ꝯſenſu capli.ꝫ.ea.cō. de re. ec.nō alie.ſi vna.de ſta.mo.c.j.§.ad hoc.ꝑ p̄ſcriptionē vt no.in p̄di.decre.vt ſup.ꝑ papalē ꝯceſſionē.⁊ de hac non dubitaꝰ.de ꝑuile.paſtoralis. Nec putes ꝙ eccl'ia q̄ pleno iure ſubiectionis ſpectat ad illos propterea dicaꝰ de mēſa.lȝ eñ rector talis eccl'e inſtitutionē ⁊ ꝺſtitutionē ab illis recipiat.⁊ ab illis viſiteꝰ etiā q̄ ad tēporalia: non tn̄ pn̄t fruct⁹ ad ſuos vſ⁹ cōuertere niſi illaȝ habeāt in mēſa vł i ſuos vſus ꝯuertendā quod ꝓbāt p̄di. decre. Sed ob.et qꝺ dixi in eccl'ia q̄ ſpectat ad mēſaȝ poni ⁊ deponi ꝓ libito vicariū tpalē.decre. extirpande §.q̄ ꝩo.de p̄ben. ⁊.ꝫ ea.ꝯpil.de iurepa.c.j. ꝑ q̄ ptȝ ꝙ in eccl'a ānexa q̄ ad tpalia iſtituitur rector vł ꝑpetu⁹ vicari⁹. Sed dico ꝙ aut eccl'a ſpectās ad menſam p̄lati vł collegij vel dignitatem habētis vel prebēdarij recipit ſuperioꝝ iſtitutionē q̄ ad regimē eccl'ie vel faltē ppl'i. ⁊ tūc locū hȝ qꝺ dr̄ de vicario ꝑpetuo aut pleō iurꝰ ſpectat ad illū etiā q̄ ad ſpiritualia ⁊ tūc hȝ locū qꝺ dr̄ de vicario tēporali. etiā ſi ſit curata. vt hic. ⁊ ſup his vide qꝺ ſcripſi de p̄ben. de monachis. de priuile. paſtoralis.
Eccl'ie pn̄t effici ꝺ mē ſa p̄la torum multis modis
p ¶ Ad firmā.de loca.vł a.ne p̄lati vices ſuas.c. ſi.
q ¶ Non vacēt. fa.ꝫ.ea.ꝯpi.de reſcrip.c.j.ꝺ ſup.ne.p̄la.c.vno.§.p̄miſſa.illi eñ nō erāt rectores ſed firmarij.ſecus ſi rectores fuiſſent licet manuales.vt ibi.
r ¶ Nonnulli.xvj.
ſ ¶ Rectorib⁹.q̄ alibi dn̄r vicarij.ꝺ p̄bē.ꝺ monachis
t ¶ Suſtētari.ꝯ id.ꝫ.ea.ꝯpil.de iurepa.c.j.cū ꝯcor.
v ¶ Quidam.xvij.
x ¶ Cum armis.tenentur ergo ꝺ vi.publica.ꝺ hoc de or.cog.ca.ij.in p̄ima glo.
y ¶ Non exiſtit.⁊ ſic in p̄ſcriptione releuaretur ab onere probandi.de preſcrip.ca.j.lib.vj.
z ¶ Mittuntq;.xviij.
ꝯ ¶ Ut eis.ſcilicet ꝯſanguineis nepotibus animalibus ⁊ cuſtodibus ipſorum.
a ¶ Abbates.xix.
b ¶ Ipſo iure.ꝯcor.ꝫ.ea.ꝯpil.de re.ec.non alie. c.j.⁊ ibi concedenti pena ſuſpenſionis imponitur.
c ¶ Eoſdem.xx.

a ¶ Monachandū. Qđ qđ ſpectat ad ſolos p̄latos. quod dicit de regula.c.ſi.lib.vj.
b ¶ Frequenter.xxj.
c ¶ Et. repete permittunt ꝙ alie.ꝛc̄.
d ¶ Preterea.xxij.

o ¶ Occupant.dicendo ſibi ius p̄ violentiā cadunt a iure ſuo ſi qđ h̄nt.C.vñ vi.ſi quis in tātā.xvj.qđ.vj. placuit.de p̄ben.cum qui.lib.vj.
p ¶ Plures quoq̄.xxvij.
q ¶ Reparare.qđ tñ iudeis ꝑmittit de ſuis ſynagogis iuxta p̄mu3 ſtatū. de iudeis conſuluit.

¶ Glo.ſeq. dicit quid ꝓbet et qđ non ꝓbet ꝛ qđ ḋ caſu tenendum.
e ¶ Primi anni. de reſcript.ſi ꝓpt.lib.vj. Et l3 hec lr̄a poſſet induci ꝙ priuilegiū tale cōprehēdat bñficia etiā ſpectātia ad exemptos nō tñ ꝓbat de bñficijs exemptis ex q̄ ꝑ epm̄ fit ꝓuatio vt premiſit. Quicquid tñ dicat Archi. in ḋcre. ſi ꝓpter puto ꝙ ſi in priuilegio dr̄ de bñficijs dio.ſue venient exempta. ſecus ſi diceret de bñficijs ſibi ſubiectis. ꝛ ē ſile qđ ſcripſi ḋ reſcript. abbatem. vbi p3 rñſio ad ḋcreta. ſue. de offi.or.q̄ inducit ad 3rū
f ¶ Quib⁹.xxiij
g ¶ Illicite. Illa ei q̄ ad fruct⁹ non ꝑtinēt vſurpare non dħt.de elec.ḡnali §.vi. lib.vj.ꝛ cōco.ḋ. e.cō.de deci.c.ij.
h ¶ Reſeruāda. de offi.ordi. c.preſenti.lib.vj
i ¶ Quidam. xxiiij.
k ¶ Ut per ipſos. hoc alr̄s licitum ex alo fit illicitū3.ſup q̄ vide qđ no.ḋ reg.iur. locupletari. lib. vj.xj.qđ. iij.ſi qs ꝓo ꝛ eſt ſile huic de deci. l aliqb⁹. ḋ iudi.e.pe.ꝛ qđ ſcripſi de ſen.ex cōi.quante.
l ¶ Nonnulli. xxv.
m ¶ Indebite ꝙ ſec⁹ ſi ex cā iuſta.vij.q.j.ꝛ tꝑis.xvj.q.vi.ſi qs vult.de ꝯſe.di.j.trib⁹
n ¶ Alij.xxvj.

Licitū ex alo fit illicitum.

q3 abbates ꝛ priores q̄q̄ cōpellunt ad p̄ntādū ſibi ad eccleſias vacātes in qb⁹ ius obtinēt p̄ſonat⁹: ꝛ ad monachādū[a] iterdum ſuos familiares conſanguineos vel nepotes. ¶ Freq̄nt[b] ēt ꝑmittūt et tacite ꝯſentiūt ꝙ i ſuo dñio tp̄ali ꝑ milites vaſallos ꝛ ipoꝝ tp̄ales officiales monaſterioꝝ bona mobilia et immobilia ꝑ violētiā occupēt. i caſib⁹ non ꝑmiſſis a iure. ꝛ[c] alie varie iniurie ꝑſonis eccl'iaſticis ꝛ monaſterioꝝ hoib⁹ irrogentur. ¶ Preterea[d] interdū iniuſte abbates priores ac alios beneficiatos beneficijs ſuis priuāt. vt ſic fruct⁹ bñficioꝝ illoꝝ ꝑcipe valeāt prio anno p̄textu priuilegij qđ aſſerūt ſe h̄re q̄ vſq̄ ad certū tp̄s fruct⁹ bñficioꝝ vacantiū poſſit ꝑcipere primi āni[e]. ¶ Quib⁹[f] nō ꝯtēti eq̄s boues: theſaurū ꝛ alia bona monaſterioꝝ ꝛ bñficioꝝ vacātiū illicite[g] occupāt q̄ eſſēt futuris ſucceſſorib⁹ reſeruāda[h]. ¶ Quidā[i] militib⁹ ꝛ alijs potētib⁹ dignitatū ſuarū redit⁹ ꝛ ꝓuent⁹ vēdunt ad tp̄s vt ꝑ ipos[k] exempti vicini forti⁹ opprimāt. ¶ Nōnulli[l] etiā idebite[m] monaſteria diriműt. ¶ Alij[n] domos ꝛ hoſpitalia ꝛ alia bona mōaſterioꝝ mobilia ꝛ imobilia freq̄nt occupāt[o] ꝛ detinent occupata. ¶ Plures q3[p] ſine cā iuſta ipediūt ne exēpti loca ſua valeāt repare[q]. ¶ Quidā[r] ſtatuta faciūt ꝑ q̄ derogat priuilegijs[s] exēptoꝝ. Et ḡnaliter[t] ꝙ ples p̄lati religioſis preſertim exēptis ꝛ priuilegiatis i ꝑſonis ꝛ reb⁹ ſuis ac iurib⁹ ſp̄ualib⁹ ꝛ tp̄alib⁹ graues inferūt contra iuſticiā ꝛ eoꝝ priuilegia[v] iniurias ꝛ iacturas. ¶ Uerū q2 vna eſt regulariū ꝛ ſclariū p̄latoꝝ ꝛ ſubditoꝝ exemptoꝝ ꝛ nō exēptoꝝ vniuerſalis eccl'ia: extra quā null⁹ oino ſaluat[x]: q̄ꝝ oim vn⁹[y] ē dñs vna fides: ꝛ vnum baptiſma: decet[z] vt oēs qui eiuſdem ſūt corꝑis[?] vni⁹ ēt ſint volūtatis ꝛ ſicut frēs adinicē vīc'lo charitatis ſint aſtricti. Decet igit vt ꝛ p̄lati et alij tā exēpti q3 ſi exēpti ſuis iurib⁹ ſint ꝯtēti[a] ꝛ alter i alteri⁹ iuriā non proſiliat ſeu iacturam. Uniuerſis itaq̄ p̄latis eccl'iarū p̄ſētis ſāctiōis edicto diſtricte p̄cipiē do mandam⁹ q̄tenus ipi a p̄dictis grauaminib⁹ oīno ceſſantes ꝛ ceſſare ſuos ſubditoſ faciētes viros religioſos: exēptos: priuilegiatos et nō exēptos: mendicantes ꝛ nō mendicantes charitatiue tractēt et foueant: et ſua iura et priuilegia inuiolabiliter eis ſeruent. ¶ Et qm̄[b] plus ſolet timeri qđ ſpecialiter q3 qđ ḡnaliter inhibetur[c]: eiſdē p̄latis diſtrictiſſime ihibem⁹: vt abbates priores ꝛ alios religioſos ne ad ſua generalia ꝛ prouincialia vadant capitula[d] impedire quomodolibet non preſumant.

¶ De priuilegijs et exceſſib⁹ priuilegiatorum. ¶ Clemēs.v in conſilio Uienenſi.

¶ Ponit ſex caſus in quibus religioſos excōicat. ꝛ abſolutionē pape reſeruat ꝛ priuilegijs ꝛ exēptionib⁹ nō obſtan

r ¶ Quidam. xxviij.
ſ ¶ Priuilegijs. hoc non pñt. xxv.q.ij.c.j.et.ij. immo nec ipſu3 principem decet hoc facere. ḋ re. iur.ḋcet.cū ſuis ꝯcor.li.vj.
t ¶ Et generaliter.xxix. generale.
v ¶ Priuilegia.decurtanda erāt ipis eoꝝ priuilegia.de priuile.dilecti.
x ¶ Saluatur. De ſum. trini. c j §.vno.
y ¶ Unus eſt dñs. Ad epheſios.iiij. habet de hac triplici vnitate.ꝛ.ḋ.ea.ꝯpi. de ſum. tri.c.j.§. ad hoc. ꝛ.ḟ. ḋ ſententē.excom.c.j. ad idē.xxiij.q.j.loquitur.
z ¶ Decet. In ſpicimus qđ deceat.qđ ꝓprie reſpicit honeſtatē de vo.magne. ḋ elec.cum non deceat.lib.vj
? ¶ Corporis myſtici qđ ē collectio fideliū.de ꝯſe.diſt.j. eccl'ia. cui⁹ caput ē xp̄s de ſa.vnc.c.vno ver.ſed vbi.
a ¶ Cōtēti. ḟ. e.ti. accedētib⁹.
b ¶ Et qm̄.xxx
c ¶ Inhibet. xxiij.diſ.q̄ꝫ.de here.ſi aduerſ⁹.
d ¶ Capl'a cō cor.xxiij.q.iiij.ſicut.circa finem.

¶ De priuilegijs
¶ Uiſu3 eſt. ḋ.ḋ exceſſib⁹ p̄latorū q̄ ſunt cā priuilegioꝝ et exemptionū. ideo ſequit de priuilegijs.q2 priuilegiati q̄q̄ abutūt ſuis priuilegijs.

Decet ꝯcernit honeſtatem.

Xp̄s eſt caput corporiſ myſtici.

Conti nuatio d. helie

Caſus ſ'ales. d.helie

Religioſi qui. ¶ Caſus. Aliq̃s me9 parrochianus petijt ſibi dari extremā vnctionē q̃ fuit ſibi data p religioſum forte mendicantē ſine meo mandato: vel etiā forte in die paſche religioſi receperūt aliq̃s in ſuo altari ad recipiendum corpus xp̄i vel fecerūt ſolēnia nuptiaꝝ: q̃rit̃ qualr̃ veniāt puniēdi? Dicit Clemēs q ſunt excōicati ipſo facto. ꝛ ſolum veniūt abſoluēdi p ro.pō. Sed q̃d ſi curat9 p̄cepit parrochianis vt in vna de trib9 ḡficijs venirēt ad ſuā eccleſiam. illi qui nō veniunt ſunt excōicati a canone. Ponam9 q aliqui religioſi dicebāt habere poteſtatē abſoluēdi excōicatū a canone ꝛ de facto abſoluerunt q̃rit̃ quā penā icurrunt? Dicit q ip̄o facto ſunt excōicati. Sed ſanctiſſime p̄r/ vellem iformari an ſint alia a quib9 iſti religioſi ſe debeant abſtinere? Dicit Clemens q ſic. videlꝫ ne in ſuis ſermonib9 detrahāt prelatis/ep̄is/archiep̄is/vl' curatiſ: ne diminuat̃ fama ipſoꝝ p̄latoꝝ. etiā cauere debent ne extrahant pſonas a ſuo curato ꝛ eccl'ie parrochiali: al's puniuntur vt in ꝟ. ſi q̃ vero p̄miſſa.h.d.h.r. ¶ Colligo aliq̃ notabilia.

Notabilia.

Primo q q̃libet tenetur recipere ſacramēta euchariſtie ꝛ extreme vnctiōis ꝛ alia ſacramenta a ſuo pprio ſacerdote. fallit in ſacramēto penitentie. ¶ Nota q q̃s nō debet admittere.i.recipere alienos parrochianos ad ſolēnia nuptiaꝝ niſi de ꝯſenſu curati. ¶ Not. q abſoluētes aliq̃s a ſñia canonis vel a ſñia lata in ſynodo: ſunt ipſo facto excōicati. ¶ Nota q in caſibus poſitis in lr̃a: religioſi ſubſunt ordiarijs ꝛ poſſunt cōueniri coram ep̄o: ꝛ p̄nt declarari excōicati vſq; ad cōdignā ſatiſfactionē. ¶ Nota q citatio debet eſſe formata ad caſum ſic. Citetis talē.p. ſignificaturū q recepit tales ad ſolēnia nuptiaꝝ: vel q2 miniſtrauit ſacramentū euchariſtie. ¶ Nota q ī ꝟtute ſctē obediētie p̄dicatores in ſuis ſermonib9 debēt eſſe ſobrij in loquela. nec debēt aliq̃d detrahere p̄latis. ipſos demonſtrādo digito vel alijs demonſtrationib9 ꝛ ꝯiecturis. ¶ Nota q religioſi nō debent retrahere teſtatores a legato/vel electiōe ſepulture in ſua eccleſia matrice. ¶ Nota q religioſi nō debent īducere teſtatores vel ſibi confitentes vt aliquid dent ſuis monaſterijs: al's ſunt puniendi vt hic. ꝛ ſuperiores illos nō punientes ipſo facto ſunt excommunicati.

¶ Glo.ſeq. vnum dubium ſoluit ꝛ de alio remittit.

a ¶ Religioſi qui. No.p hoc p̄ncipium hanc conſtitutionē cū ſuis penis ita locum habere ī religioſis q ſeculares clericos non includit. An vero includat religioſos prefectos eccleſijs parrochialib9 quo ad non ſuos parrochianos dubitatur: ꝛ vide q̄ꝺ dixi.ꝯ.ea.cō pi. de deci.c.j.in.j.glo.

b ¶ Unctionis. de hoc ſacramento. xcv.diſti.§. ſed iſtud.ꝛ.c.ſe.de ſa.vn.c.vno.in p̄n. de ꝟbo.ſig. q̄ſiuit. de peni.ꝛ remiſ.q in te.ꝛ dic vt ibi.

Euchariſtia vñ dr̄.

c ¶ Euchariſtie. dr̄ ab eu q̄ꝺ eſt bonum: et charis quod eſt gr̄a quaſi vna bona gr̄a. de hac ſatis. ꝯ. ea. compi.de reli.ꝛ vene.ſanc.c.vno.

d ¶ Solennizare.i.ſolenniter b̄ndicere. de hac b̄ndictione habet̃.xxx.q.v.c.j.ꝛ.iiij.ꝛ caplis ſe. xxiij.diſ. c.viſi.de ſpon.ꝯſultationi.de ſe.nup.c.j.ꝛ.iij.

tib9 eos per ordinarios locorum denunciari precipit. Joh̄. and. Cōm. j.

Religioſi qui clericis aut laicis ſacramentum vnctionis[b] extreme vel euchariſtie[c] miniſtrare: matrimonia ve ſolennizare[d]: nō habita[e] ſuper his parrochialis[f] presbyteri[g] licentia ſpeciali[h]: aut qui excommunica

¶ Glo.ſeq.q̃rit ꝛ ſoluit: ꝯ ſolutionē obijcit ꝛ r̄ndet.

e ¶ Non habita. Sꝫ nunq̃d credet religioſus parrochiano dicenti ſe hr̄e talē licentiā? videt̃ q ſic. p id q̄ꝺ no. de pe.di.vj.placuit. q2 non eſt p̄ſumēdus imemor ſue ſalutis.j.q.vij.ſancim9.de homic. ſignificaſti.ij.ſed ꝯ.q2 videm9 ſacramēto ordīs cuꝫ dat a nō ſuo ep̄o. q ibi requirit plena fides de licētia ꝛ qh̄ꝫ de cā. de tēpo. ord.c.j. ꝛ.ij.ij.ij. cum ſi. Itē iſta eſt q̃dā abſolutio facta p parrochialem pbr̄m.ſup q̃ nō credit̃ ei q̃ ſe dicit abſolutū. de offi.ordi.ex parte. de ſen.excō.ſicut. idem ſi dicat̃ delegatio de offic.deleg.cū in iure. Sed poſſet ad p̄mū reſponderi illud ſpeciale: q2 ſacramentū ordinis non dat̃ p̄pter recipientem tm̄: immo pp̄ter alios. et ideo dicit̃ ſacramētū dignitatis.j.q.j.§.ſi ergo.ꝛ.§.ecce ſi cl'ic9. ꝛ facit q̄ꝺ no.de ꝯſu.ſer.ca.j.in glo.ij.ſꝫ iſta ſacramēta recipit quis pp̄ter ſeip̄m. Ad ſc̄ꝺo alleg. reſpondetur q illa vera in foro contentioſo. ſecus in penitentiali vt dixi in p̄dic.decre.ſicut ſup.j.glo.

Parrochiano credit̃ q̃ ſe dicat hr̄e licētiā a curato.

¶ Glo.ſeq.ſoluit dubium ꝛ remittit.

f ¶ Parrochialis. p hoc q̃ ad ſcholares mercennarios ꝛ his ſiles: intelligo pbr̄m in cui9 parrochia intus habitāt. facit q̄ꝺ no.de pe.diſt.vj.placuit. de hoc ſcripſi de peni.ꝛ remiſ.ois.ſup.ꝟ.ſacerdote. ꝛ hoſti.tractauit in ſumma de parro.§.pe.ꝟ. q̃s itelligat̃ parrochianus.ꝛ de peni.ꝛ remiſ.§.cui ꝯfitendū.ad finem.

Seruitores quē habent p curato.

¶ Glo.ſe.ſoluit tria dubia. de tertio th̄ aliud cōſulit.

g ¶ Pbr̄i. puto licētiam parrochialis ſufficere qui adhuc pbr̄ nō eſt. puta q2 eſt infra annū vel diſpenſatū eſt cū ipſo ſm̄ formā decre.cū ex eo. de elect.lib.vj. vel eſt parrochialis collegiata.eo.ti. ſtatutū. facit de ſuis elect.ſuffraganeis.de trāſla.c.j. ꝛ q̄ꝺ ibi no. Uidetur etiā ſufficere inia vicarij gerētis curā p moduꝫ p̄dic. decre.cū ex eo. facit.ꝯ.de penis.cupiētes. Puto etiam poſt factū a penis excuſari illū q̃ hoc facit de auctoritate dioceſani. facit de peni. ꝛ remiſſi.ca.ij.in fi.li.vj. alibi ſanā dioceſis eſt parrochia ep̄i. de dona.ap̄ice. in p̄n.ꝛ ep̄s pbr̄.xcv.diſt.olim.de pecu.cleri.c.ij.ꝛ facit quod ſcripſi de peni.ꝛ re.ois.ſup.ꝟ.pp̄rio. ꝛ hoc eo fortius q̄ñ vacat parrochialis eccl'ia: ſꝫ q̄ñ non vacat ante factum ꝯſulas abſtineri. ꝛ ex licentia ep̄i vel archipbr̄i ciuitatē h.hoc non fieri: ſꝫ ab illis recipi poſſint vt ſcripſi de offic.archipreſby.c.iij.ꝛ eſt ſimile.de iureiurā. verum.ꝛ quod dixi de iudeis.ſignificauit.de re iudica.inter.ſuper.iij.glo.

Curatus nōdū pbr̄ ſuis parrochianis pōt dare licētiam alibi ſacramēta recipiendi

Dioceſis eſt parrochia ep̄i.

¶ Gloſa ſequens querit. conſulit. ꝛ ſoluit.in fi.ſoluit aliam queſtionem.

h ¶ Speciali. hic etiā eſt dubiū an hec ſpecialitas reſpiciat ſolū expſſionē ſacramentoꝝ: an etiā req̃rat expſſionē pſonaꝝ: q̄ꝺ eſt dicē: an ſit ſatis q pbr̄ licentiet religioſuꝫ vt parrochianos poſſit inungere ꝛ eis euchariſtiam p̄bere: an req̃rat̃ parrochianoꝝ expſſio q̃b9 hec ſunt p̄benda. Itē an ſufficiat ḡnalis licentia data parrochiano q poſſit illa recipe a quo vult religioſo: an ꝟo tali religioſo vel parrochiano. de tali religioſo ſpecialis licētia requiratur. Ut bene ſatiſfiat huic lr̄e conſulo q de perſonis ꝛ de conferente et recipiēte ꝛ de ſacramētis fiat ſpecificatio. ad hoc de ſent. excō.ꝯſtitutionē.lib.vj.ꝛ de do. ꝛ ꝯtu.c.ij. cū cōcor.ꝯ.

ea.cōpi.de vi.ꝛ ho.cleri.c.j.ꝟ.de ſen.excō. grauis.i fi. Credere tn̄ ꝙ ex quo de ſacramento ſit ſpecificatio: lꝫ non exprimatur nomen parrochiani: cū datur licentia religioſo vel nomen religioſi cum datur licentia parrochiano euitetur pena. facit ꝺ tēpo.ord. c.j.ꝛ ꝺ offi.vica. c.vi.li.vj. Et no. hic de penitētia non dr̄ q̄ etiā de licentia ſacerdotis ꝓprij recipi nō poſſit a pbro nō habēte curā. de hoc.ꝺ pe.ꝛ remiſ.ols.ꝛ tn̄ dato ꝙ reciperet nō eſt loc⁹ huic pene. ſicut etiā nō hꝫ locum pena i ſacramento baptiſmi. cū illud hic nō exprimatur Johan.and.

¶ Glo.ſeq.exponit. ad q̄ſtionē alleg.et contrarium ſoluit.

a ¶ A canone. Quoſcūꝗ: etiā a q̄ epō vel ſacerdos poſſꝫ abſoluere. de ſen.exc. nuper.ꝛ videtur idē de ſentētia hōis de qua forte tō nō expſſit: qꝛ ab illa abſoluit qui excōicauit vl̄ ei⁹ ſuperior. ꝺ offi. or. paſtoralis. ſꝫ contrariū puto vt i caſu illo nō expſſo nō ſit loc⁹ pene. de elec.ſtatutū: cum cōcor.lib.vj.et ad hoc.ꝟ.eo. titu.ibi: a ſententijs per ſtatuta ꝛc̄.

tos a canone[a] p̄terꝗ̄ in caſibus a iure expſſis[b] vel ꝑ priuilegia ſe. apo. ꝯceſſis[c] eiſdē vel a ſentētijs[d] ꝑ ſtatuta ꝓuincialia[e] aut ſynodalia promulgatis: ſeu (vt verbis eoꝝ vtamur[f]) a pena et culpa abſoluere quēquē[g] p̄ſumpſerit: excōicationis incurrāt[h] ſniam ip̄o facto: ꝑ ſedē apl̄icam dūtaxat abſoluendi[i]: q̄s etiā locoꝝ ordinarij (poſtꝗ̄ de hoc eis conſtiterit) excōicatos faciāt publice nūciari[k]: donec de abſolutiōe ip̄oꝝ eis fuerit facta fides: nullo religioſis eiſdē ſuꝑ hoc exēptionis vel alio priuilegio ſuffragante[l].

¶ Põit ſeptē culpas religioſoꝝ a q̄b⁹ eos p̄cipit abſtinere ſub certis penis q̄s eis iponi iubet: et q̄s p̄latis ipſoꝝ iponit ſi nō ſatiſfecerint. Jo.an.

¶ Quibus etiā in v̄tute ſancte obedientie ꝛ ſub interminatione maledictionis eterne diſtricti⁹ inhibem⁹: ne in ſermonib⁹ ſuis eccl̄iaꝝ p̄latis detrahāt[m]. Aut etiam retrahāt laicos ab eccl̄iaꝝ ſuarum frequentia vel acceſſu[n]. Seu idulgētias ꝓnūciēt indiſcretas[o]. Neve (cū ꝯfectionib⁹ teſtamētoꝝ intererunt) a reſtitutiōibus debitis aut legatis matricib⁹[p] eccleſijs faciēdis retrahāt teſtatores Nec legata / vel debita / aut male ablata incerta ſibi aut alijs ſingularib⁹ ſui ordinis fratrib⁹ vel ꝯuētib⁹ in alioꝝ[q] p̄iudiciū fieri ſeu erogari ꝓcurēt. Nec etiā in caſib⁹ ſedi apo.[r] aut locorū ordinarijs[s] reſeruatis quēꝗ̄ abſoluere[t]. Aut ꝑſonas eccl̄iaſticas p̄ſerti[v] corā iudicib⁹ delegat;[x] a nobis ſuā ꝯtra eos iuſticiā ꝓſequentes vexare indebite: aut ad loca[y] plura ꝛ p̄ſertim multū remota[z] ꝯuenire p̄ſumāt. Si q̄ v̄o p̄miſſa vel[&] aliq̄ꝺ de p̄miſſis attētare p̄ſum pſerint: ꝑ duos mēſes ſubia=

l ¶ Detrahant. vj.q.j. deteriores. dicit hie. ad ruſticū nō eſt humilitatis mee atꝗ̄ mēſure de miniſtris eccl̄iaꝝ ſiniſtrū quippiā dicere: habeant illi ordinem ſuū ꝛ gradū. xvi.q̄.j. ſi clericat⁹. Tulli⁹ in inuectiua ꝯ Saluſtiū. in fine. Sepe vidi grauit⁹ offēdere animos auditoꝝ eos q̄ aliena vicia agre dixerunt ꝗ̄ eos q̄ cōmiſerūt. Intelligo aūt hāc l̄raꝫ cū nolūt detrahūt vel ꝑ circūlocutione q̄ vicem habeat ꝓprij nominis: alās i gn̄e ſbn̄ liceret predicatori tāgere vicia p̄latorꝫ. vn̄ dn̄s dixit. ſuper cathedrā moyſi ſedent ſcribe ꝛc̄. Mat. xxiij. j.q.j. oia. licꝫ ḡ in gn̄e q̄ꝺ nō in ſpecie. de offi.ordi. ſi ſacerdos. Caueāt tn̄ vt etiā in gn̄ali locutiōe liguā refrenēt: qꝛ q̄ inconſiderate loq̄tur ſentiet mala v.q.v.§. ſꝫ aliud xliij.di. ſit rector.

n ¶ Acceſſu. Facit de parro. ca.ij.

o ¶ Indiſcretas. i. nō ꝯceſſas de his. j. ꝺ pent. et remiſ.c.ij.

p ¶ Matricibus cathedralibus. vl̄ alijs. de verbo.ſignifi. venerabili. de preſcrip.c.j.ꝛ c.ex tranſmiſſa. de tranſac. preterea.ij.ꝟ. de ſenten.excommuni.c.j.

b ¶ Expſſis. de ſenten.excōi.monachi.ꝛ c.cū illoꝝ.

c ¶ Cōceſſis. hn̄t multi religioſi p̄uilegiū ab apl̄ica ſede ſuper abſolutionibus diuerſoꝝ caſuum.

d ¶ Sententijs. puto ꝙ oēm ſententiā includat excōmunicationis, ſuſpēſionis vel interdicti cuius neceſſaria ſit abſolutio.

e ¶ Prouincialia aut ſynodalia. de vtriſꝗ̄ de accu. ſicut olim. cum concor.

f ¶ Utamur. concor. de here. accuſat⁹.§. ille q̄ꝗ̄. li. vj.ꝟ. de pent.ꝛ remiſ.c.ij.ꝛ vide q̄ꝺ ibi dicam.

g ¶ Quēquē. etiā religioſum vel ſociū. nihil eñ excipit q̄ dicit quodcūꝗ̄. de malo.ꝛ obe. ſolite. in fine.

h ¶ Incurrant. quid de recipientib⁹ abſolutiones vel ſacra p̄dicta. an ex tali ꝑticipatione ſint dānati? vide quod dixi. de ſenten.excō. contingit.j.

i ¶ Abſoluendi. niſi in mortis articulo. ꝟ. ea. cōpi. de here.c.j.ꝛ ꝟ. de pe.c.j.

k ¶ Nūciari. ſic. ꝟ. ea. ꝯpi. de cel̄i.c.ſi.ꝟ. ti.j.c.ij. in fi.

l ¶ Suffragāte. q̄n.ſ. penā incurrāt ꝛ denūcientur vt dictū eſt p̄uilegia eñ ſuꝑ his ꝯceſſa tollere nō intēdit vt.ꝟ.p̄x. concor. q̄ꝺ dixi.ꝟ.ea.cōpi. de deci.c.j. in fi.

¶ Glo.ſeq. inducit duas auctes ꝛ l̄ram exponit.

m ¶ Detrahant. vj.q.j. deteriores. dicit hie. ad ru=

q ¶ In alioꝝ. ſ. quib⁹ debent vel q̄bus legare volebant. poſſet etiā intelligi de ep̄is: q̄bus ꝯpetit diſpoſitio male ablatoꝝ incertoꝝ de q̄bus premiſit: ꝛ tūc faceret ꝓ hoſti. in his q̄ ſcripſi poſt eum de iude. cū ſit. de vſur. cum tn̄. alās videretur facere contra Archid. in eo quod legatur ꝛ no. de teſta.c.ij.lib.vj.

r ¶ Sedi apoſt. hos collegit Guil. in repertorio. de peni.ꝛ remiſſio.

ſ ¶ Ordinarijs. de hoc no. de peni. et remiſ. ſi ep̄us lib.vj.ꝛ per Hoſtien. in ſumma. de pe.§. cui confitendum. in fine.ij. colum.

t ¶ Abſoluere. a pctō vel culpa. de abſolutione eñ ab excōicatione dixi in prima parte.

v ¶ Preſertim. hic duplex punctuatio.

x ¶ Delegatis a nobis. fa. de imu.ec.c.q̄ꝛ. lib.vj.

y ¶ Ad loca plura. de reſcrip.c.ſi.

z ¶ Remota. lꝫ eñ in hoc ſit ꝓuiſum ꝑ decret. nonnulli. de reſcrip.ꝛ eo.tit. ſtatutū. lib.vj. tn̄ q̄nꝗ̄ dātur eis cōſeruatores quibus datur ptās trahendi vltra duas dietas: non obſtantibus ꝛc̄.

& ¶ Vel aliq̄ꝺ no. ꝙ eq̄lis eſt pena ꝓ vno actu prohibito ꝛ ꝓ pl̄ib⁹. ſic.ꝟ. ti.j.c.j.§. ciuitas. ꝛ fa. ad no. vj. q.j. imitare. et ad id quod ſcripſi in q̄ſtione Gualterij

Penitentia non recipi poſſit a pbro no hn̄te curā. de licē. tia pro prij ſacerdotis.

Excōicat⁹ ab hoie a q̄ ē abſoluendus.

Q̄ꝺ clꝗ̄ dicens nichil excipit.

Predicatori ꝟ b⁹ auliceat nominati vicia pctōꝝ tāgere

Pena ꝓ vno actu et ꝓ pluribus ē eſſe eq̄lis.

a ¶ Grauibus. decre. non ſolum. in fi. de regu. li. vj dicit pro grauioribus.
b ¶ Super quibus. penis.
c ¶ Neceſſitate. puta īfirmitate ſenectute vl' his ſilib⁹
d ¶ Peruenerit. ſ. vbi nil peruenit nō ē loc⁹ huic pene

ceāt penis illis q̄ ſm eorū regulā vel ſtatuta p grauibus[a] criminib⁹ ſeu culpis eis conſueuerūt īponi. Sup[b] quibus abſq; manifeſta neceſſitate[c] cuz eis non valeat diſpēſari. Ceterū plati eorū niſi de his q̄ occaſiōe pmiſſorū exceſſuū ad eos quoq; mō peruenerint[d] eccl'ijs aut pſonis eccleſiaſticis[e] dānificatis vel leſis ſatiſfactionē plenariā[f] exhibuerit ifra menſē poſtq; ſup hoc fuerit reqſiti[g]: ſuſpēſiōis[h] ſententiā vſq; ad ſatiſfactionē debitā eoipo icurrāt: nō obſtantib⁹ pmiſſis ſtatutis aut quibuſlibet priuilegijs cuiuſcunq; tenoris exiſtant. ¶ Ponit moderationē, circa duos primos caſus. h. d. Johan. and.
¶ Sane religioſis illis q̄bus eſt ab apo.[i] ſede conceſſuz: vt familiarib⁹ ſuis domeſticis[k] aut pauperib⁹ i hoſpitalibus ſuis degētib⁹ ſacramēta poſſint eccleſiaſtica miniſtrare[l] nullū ex pmiſſis volum⁹ quo

e ¶ Eccleſiaſticis. laicis ſ. ſi prouidet.
f ¶ Plenariā. Cōcor. ſ. ea. cōpi. ḋ heret. c. ij ver. a qua. itelligo aūt q' fiat plenaria qn̄ pceptū ad illam ſufficit vt pbat pcedēs littera.
g ¶ Requiſiti fa. ſ. ea. cōpila. ḋ deci. c. j. ⁊ dic requiſiti ab hiſ q̄p intereſt: vt ibi.
h ¶ Suſpēſionis. ḋclarari debuiſſet an ab officio an ab adminiſtratiōe: puto tn̄ q' de ſuſpēſione ab officio loq̄tur: ⁊ an icludat ſuſpēſionē bñficij dicaz ſ. de pe. cupientes.
i ¶ Apl'ica. Generale priuilegiū circa hoc. ſ. totū orbem reſpiciēs ſolus papa concedit. ſpeciale tamen quo ad ſuā dioce. cōcederet eps̄ ex cā. quod dicvt de reli. do. conſtitutus. de re iudi. cum inter. Si. qd̄ dixi ḋ altari viatico. de priuile. in his.
k ¶ Domeſticis. de ver. ſig. c. vlti. li. vj.
l ¶ Miniſtrare. ɔcor. ſ. ea. ɔpil. de relig. do. qz ɔtingit. in fi. per quā qd̄ hic de priuilegio dr̄: vr etiā ex ɔſuetudine poſſe competere: niſi dicas q' illa decr̄. non dicit valere ɔſuetudinē q' ſacerdos hoſpitaliū vel ſacerdotes parrochiales paupib⁹ ⁊ familie illa miniſtrēt poſſet ergo priuilegium hoc caſu quod non pōt cōſuetudo. facit de pe. ⁊ re. ſi epo. lib. vj.

A Rchiepo. ¶ Tria ſunt dicta q̄ patent in rubro. Secundū ibi: ſimili modo. tñū ibi: ſic tn̄ Jo. an.
divisio. ¶ Preſupponendū eſt q' archieps̄ nō pōt añ ſe crucē
Preſuppoſitio facere portari niſi in ſua pūcia. Itē q' lz loca exēpta
ḋ. helie non ſint de ſua dioceſi. ſunt tn̄ in ſua dioceſi. ¶ C...
Caſus Archieps̄ Bituricēſis faciēs trāſitū p pūciā Lemo
litteral' uicoꝝ certū ē q' pōt facere portari crucē ante ſe in ſua
ḋ. helie particulari dioceſi. Sed q̄d ſi itret locū exēptū querit vtrū poſſit facere portari crucē? Dic' q' ſic. ⁊ etiā celebrare miſſam in pontificalibus. Itē poteſt dicere bñdictionē ſolennē. non tn̄ p hoc fit pīudiciū illis locis exēptis q' poſſit dicere illa loca ſibi ſubiecta. h. d. h. r.
Notabilia ¶ Colligo aliq̄ notabilia. Pmo q' archieps̄ tranſiēs vel declinans ad locū exēptū ſue pūincie. pōt ibidem

benedicere ppl'm. etiā ſolenniter p illa verba. Sit nomen dñi bñdictum. Et idē in epo q̄ ad loca exempta ſue dioceſis. vt no. glo. in vbo bñdicat. Et nota ex textu duo q̄ pōt facere archieps̄ in locis exemptis ſue pūincie. ⁊ eps̄ in eiſdē locis ſue dioceſis. pter crucis delationē. q̄ nō ɔpetit epo ſz archiepiſcopo.

ad hoc pīudicium generari.
Idē in codē. ¶ Archiepi p loca exēpta pūicie ſue faciūt crucē añ ſe deferri: ipi etiā et dioceſani ibi bñdicunt: audiunt diuia: ⁊ illa celebrāt ⁊ faciunt celebrari: p hoc tn̄ exēptis vel priuilegiatis i alijs nullū fit pīudiciū. Jo. an. Ca. ij.
A Rchiepo p q̄uis loca exempta[m] ſue pūincie faciēti trāſitū aut ad ea forſā declinanti[n] vt crucem[o] ante ſe libere portare faciat: benedicat[p] pplo. diuina officia priuati vel publice ibidē audiat: ⁊ ea etiā in pontificalib⁹[q] celebret ⁊ faciat i ſua pſentia ſine[r] pōtificalib⁹ celebrari[s] (q̄uis priuilegio ɔtrario nō obſtante) ſacro approbante concilio preſentis conſtitutionis ſerie duximus concedenduz.
¶ Simili modo concedimus epiſcopo vt in locis eiſdem[t] ſue dioceſis poſſit populo benedicere: audire diuina officia: et ea etiam celebrare[v]: et

m ¶ Exēpta. hoc diſcernit p ea q̄ habent. eo. ti. ſi papa. lib. vj
n ¶ Declinanti. de pſcrip. cuz ex officij. Et hic iunge lr̄az ſacro approbante ɔcilio pſētis ɔſtitutiōis ſerie duximus ɔcedēdum Jo. an. — Ordo litere.
o ¶ Ut crucē. de hac eodē. tit. antiqua.
p ¶ Bñdicat. ſolenniter per illa vba. Sit nomen dñi benedictū. ⁊ vide quod no. de cōſe. diſ. j. cum ad celebrādas. xxvj. qō. vj. miniſtrare. xcv. diſtin. ecce. et qd̄ not. de priuileg. abbates. li. vj — Bñdictio ſolēnis p q̄ vba fit
q ¶ Pontificalibus. intelligo etiam cū pallio quod eſt pontificale archiepi. diebus tn̄ pmiſſis qui no. ḋ vſupal. ad honorem. ⁊ intra eccleſiam. eo. ti. ca. j.
r ¶ Sine pontificalibus. ergo eps̄ non poſſet ibi facere in pontificalib⁹ celebrari quod intelligo niſi ſi eſſet dioceſanus cui hoc competit ſuo iure. vt ſ. dicā facit pro Inno. hec littera.
ſ ¶ Celebrari. ponit hic duo vt diuerſa. vn̄ aliud eſt celebrare: aliud q̄ſi auctorizādo ſibi facere celebrari: aliud ſimplicit' audire. In pmo ⁊ ſcd̄o caſu excōicatus irregularitatē icurrit. ⁊ ſic loquit' de cleri. excō. illd̄. i ſi. In tertio non. de hoc ſcripſi de exceſ. pla. c. ſi.
t ¶ Eiſdem. ſ. exemptis vel circa hoc priuilegiatis. ¶ Glo. ſe. ponit dictum Inno. ⁊ ꝯtrium Hoſt. p vtroq; alleg. ⁊ illa diſtinguendo ɔcordat.
v ¶ Etiā celebrare. in pontificalib⁹. per illud qd̄ dicit ſimili modo / ſcias qd̄ no. Inno. de vſupal. ca. ſi. q' epi in dioceſib⁹ alienis etiā ſi de licētia dioceſanoruz celebrent non vtunt' pontificalib⁹ niſi ſup hoc ſint priuilegiati. alleg. de renun. ad ſupplicationem. ſed Hoſt. ibi dicit q' etiā in pōtificalib⁹ ⁊ ſine licētia poteſt celebrare ſicut ſeruat generalis conſuetudo ⁊ etiā predicare. niſi ſpālit' phibeant'. remittēs ad not. extra ḋ here. cū ex iniūcto. Iſta lr̄a vr' facere p Hoſt. in ſtrum i locis exemptis his vtit'. In cōtrarium facit p Inno. inſtrum littera dicit q' archieps̄ ſibi celebrari facit ſi — Epi in dioceſib⁹ alienis celebrātes an poſſint vti pontificalib⁹.

ne pontificalibus fortiter facit. Item q̃ hec dicit lr̃a vſum põtificaliũ ꝯpetere archiep̃o intra ꝓuĩciã. ep̃o infra dioceſim.facit eo.ti.abbates.ꝛ.c. vt aplice.li.vj Poſſet dici dictũ hoſt.ꝓcedere qñ põtificalib⁹ vtit̃ ſine iuriſditionis exercitio vt miſſam celebrando ꝛ ꝓ̃dicãdo.fa.eo.ti.c.

i ſua ꝓ̃uītia facere celebrari [a]. ¶ Sic tñ ꝙ ꝓ̃textu cõceſſiõis hmõi: i locis ĩp̃is exẽptis vel circa hoc priuilegiatꝭ: nullaꝫ aliã iuriſditionẽ [b] idem archiep̃s vel ep̃s exerceat: ne ꝑſonis exẽptꝭ vl' priuilegiatꝭ moleſtiã inferat vel grauamen: nulliũq; exemptioni vel priuilegijs eorũdẽ aliud ꝑ̃iudiciũ generet̃ [c] nec ipſis archiep̃o vel ep̃o ius aliud quomodolibet acq̃ratur [d]. ¶ De penis.

Clemẽs.v.in cõcilio viẽneñ.

¶ Percutiẽs ep̃m: capiẽs: et bãniẽs: vel hoc mãdãs vel ratificãs: ſoci⁹ cõcillari⁹: fautor ꝛ defenſator cũ ſuis poſteris ciuitas i hoc deliquẽs ꝛ eius officiales penis varijs ꝑ cõcilũ puniũtur. Jo.and. Cap.j

Si quis ſuadente [e] diabolo i hoc [f] ſacrilegij gen⁹ prorupit: ꝙ quẽuis [g] põtificẽ iniurioſe vel temere [h] percuſſerit: aut ceperit ſeu banniuerit [i] vel hec mandauerit [k] fieri: aut facta ab alijs rata [l] habuerit

vl.li.vj.ꝛ qđ no. vj.q.iij.c.j. Sed ꝯ.d.ꝓ̃ti.rñ. vt ꝓ̃dici. Dici poſſet ꝙ archiep̃us non ꝯmittit ep̃o vſuꝫ põtificaliũ extra ſuã dioceſim: ſed ſuo iure ep̃s celebrãs vtit̃ illo qđ vt dici approbat cõſuetudo. Sꝫ ſi iuriſditõe vl' officio vti vellet. puta ordinãdo: degradãdo/ ꝯ̃ſuſinando ſiſia faciẽdo: tũc ſine licentia ep̃i id nõ poteſt. ix. q.iij.ꝑ totũ. ſi tñ circa illorũ exercitiũ habẽt licentiã ep̃i puto ꝙ vti poteſt põtificalib⁹ ꝛ in hoc differũt põtificalia a pallio quo nõ vteret̃ archiep̃s in aliena ꝓuincia. etiã de licentia illi⁹ ad quẽ ſpectat. niſi ſuꝑ hoc eſſet ꝓ̃uilegiat⁹. de vſu pal. ex tua rũ. ſtrictior eſt enĩ vſus palliĩ ꝗ̃ pontificaliũ: vt ibi pꝫ ꝛ eo.ti.ad honorem.ꝛ.c.j.ꝛ.ij.

Pallio archiẽps vel ẽps nõ põt i aliena ꝓuĩcia.

a ¶ Facere celebrari. ſine pontificalib⁹. vt.ꝯ̃.

b ¶ Iuriſditionẽ. facit. xviij.q.ij. luminoſo. ꝯ̃ offi.or. cum ep̃s.li.vj.

c ¶ Generet̃. ꝯcor.ꝯ̃.ea.ꝯpi.de fo.ꝯpe.ꝗ̃uis.in fi.

d ¶ Acquiratur. ꝯcor.eo.ti.quia intentionis.

¶ De penis. ¶ Viſum eſt ſimpliciter ꝛ diuiſim de penis: verũ q̃ nõ eſt nouũ vt aliq̃bus ſpecialiter enumeratis ſubijciat̃ verbũ generale. Vel ſic. Viſuꝫ eſt de penis in ſpecie: nunc videndũ eſt in genere.

Conti= nuatio d. helie

Si quis ſuadẽte ¶ Caſus aliq̃s fuit tã temerari⁹ ꝙ iniurioſe.i.nõ iure vel alio iuriãdi man⁹ iiecit in ep̃m. vel ip̃m iniuſtẽ detinuit in carcere: vel illũ tanq̃ bãnituꝫ expulit a terra. vel ſi non fecit: tñ id mandauit fieri vl' fuit factũ ſine mãdato ei⁹: ꝛ poſtea ratũ habuit: vl' etiã fuit particeps ꝛ ꝓ̃buit auxiliũ. Querit̃ q̃s penas talis icurrit? Dicit Clemẽs ꝙ ip̃o facto.i.eo ip̃o. ꝛ ita cito qđ fecit illud factũ: ip̃e incurrit ſñiam excõicationis etiã in caſib⁹ in quib⁹ olim nõ incurrebat excõicationẽ etiã i caſib⁹ de q̃b⁹ i lr̃a. Itẽ ſi talis talia faciẽs obtinebat res ab eccl'ia ad locationẽ/ vel i emphiteoſim ꝑdit illas ip̃o facto. et filij eius ſunt inhabiles ad obtinendum beneficia in illa dioceſi. Itẽ terra illius delinquẽtis (ſi nõ ꝯtineat vltra vnã dioceſim) eſt ſuppoſita interdicto eccl'iaſtico. Si v̾o ꝯtineat vltra vnã dioceſim: tunc terra ꝑ̃icipalis domicilij vel ciuitas ẽ ſuppoſita interdicto. Itẽ ꝯſiliarij illius ſũt excõicati ipſo facto. Poſtea remouet vnũ dubiũ ꝙ nõ eſt mirãdũ ſi ꝑ iſto delicto ipoſuerit tantas penas: q̃ illud delictũ adhuc requirit maiores. h.d.h.r. ¶ Colligo aliqua notabilia. Primo ꝙ xp̃s dict⁹ ẽ ꝓ̃mo põtifex q̃ſi pontẽ faciens q̃ im⁹ ad regnũ celeſte. Poſtea fuit appellat⁹ papa. vicari⁹ xp̃i. poſtea ep̃i q̃ faciũt nobis põ

Caſus lr̃alis d.helie

Nota= bilia. põtifex q̃d dr̃

tem dando indulgẽtias peccõ̃ꝝ. ¶ No. ꝙ ſi papa ſcribat ep̃o: dicit dilecto fratri. ſi aliter ſcriberet: lr̃e eſſẽt ſurreptitie. Si v̾o ſcribat laicis vel abbatib⁹. dicit dilecto filio. ¶ No. ex ꝑ̃ncipio tex. ꝙ iniſciens man⁹ violentas in ep̃m dicit̃ ſacrilegus: q̃ violat rẽ ſacrã. Idẽ de ſacerdotibus l.ſi q̃s.C.de epi. ꝛ cleri. ¶ No. ꝙ talis iijciẽs manus in ep̃m vel ꝓ̃bens auxiliuꝫ ad illud faciendũ: icurrit ſentẽtiaꝫ excõicatõis ip̃o facto: a qua non põt abſolui niſi a papa ꝓ̃ter in mortis articulo: tñ recepta ſanitate tenet̃ adire papaꝫ ſuꝑ ſatiſfactiõe: alias incideret in eandem excõicationem. ¶ Nota ꝙ talis violator ꝑdit ip̃o iure emphiteoſim et locationes quas habet ab eccl'ia ip̃ius ep̃i. ¶ Nota caſum in quo filius punit̃ pro delicto pr̃is. ꝛ ſic aliq̃s eſt habilis ad obtinẽda beneficia in vno loco ꝛ nõ in alio

¶ Nota ꝙ terra illius violatoris ſupponit̃ iterdicto cui⁹ interdicti effect⁹ eſt iſte ꝙ ibi ſacramenta nõ miniſtrent̃ exceptis neceſſarijs ſcꝫ ſacramẽto baptiſmi et penitentie ſiue confeſſionis.

Interdicti effectus.

e ¶ Si q̃s ſuadente. Concor. xvij.q.iiij.ſi quis ſuadente diabolo. ꝛ facit ad caſum.e.q.ſi quis deinceps. ij.q.j.in primis. ver. de perſona Ianuarij. C. de epi. et cleri. ſi quis in hoc.

f ¶ In hoc. ſunt enim diuerſa genera ſacrilegiorũ de quibus. xvij.q.iiij.§ ſacrilegium. ꝛ.c. ſe. ꝛ de hoc ꝛ de ipſius varijs penis no.e.q. ſacrilegium.

¶ Glo. ſeq. ſoluit duo dubia.

g ¶ Quẽuis pontificẽ. illos ergo q̃ renunciauerũt loco non ordini videtur includere. de ordi. ab ep̃o.c.j. ſed tunc non erit locus pene. de qua.ĩ.ver. a feudis. et ver. ipſius filij. electos vero nondum conſecratos qui pontifices.i.ep̃i non ſunt non vr̃ includere.

h ¶ Vel temere. ille igit̃ q̃ percuteret ſe defendẽdo non ligabitur his penis. facit eo.ti. in quibuſdam. et quod ibi no. eo.ti. felicis. in ꝑ̃n. lib.vj.

i ¶ Bãniuerit. concor. ꝯ̃ iniurijs olim. ꝛ no. ꝙ plus habet decre. felicis. eo.ti.lib.vj. ꝗ̃ iſta. ꝛ i eo. ꝙ punit hoſtiliter inſequentẽ: iſta ſola ꝑcutientẽ: capientẽ: vl' bannientẽ. habet tñ plus iſta in eo ꝙ punit bannientẽ qđ illa non facit.

¶ Glo. ſeq. no. ſpẽale qđ impugnat q̃ durum.

k ¶ Mãdauerit. No. caſum q̃ punit̃ ſolũ mãdatuꝫ. ꝛ eſt maleficiũ ꝑfectũ. concor. de homi. ꝓ hũani. ad fi. lib.vj. ꝛ vt ibi no. penitẽtia ꝛ reuocatio hoc caſu nõ ꝓdeſt. Sꝫ q̃ hoc durum videt̃. quẽ ex ſolo mãdato maleficio ñ ſecuto tot penis iuoluit. ꝛ q̃ regularit̃ v̾ba cũ effectu recipiunt̃. ꝯ̃ cle. nõ reſi. relatũ. cũ ꝯcor. ideo põt exponi: vel hec.ſ. ꝑcuſſiones: captiones: vel bãna iam facta. fa. eo.ti. felicis. in ꝑ̃n. de ſen. excõ. quicũq; .li.vj.

Mãdãtẽ ſolus qñq; punit̃.

l ¶ Rata habuerit. Oportet ergo ꝙ hec facta fuerit ipſius contẽplatione: alr̃ ratũ hr̃e nõ poſſet. De regu.

iur. ratum quis. lib. vj. ⁊ eo. lib. de ſentē. excōicum. cum quis. ⁊ no. eo. ti. felicis. in prin. lib. vj.
a ¶ Scienter. Qui hoc allegat hoc ꝓbet. quod dic vt de reg. iur. preſumitur. lib. vj.
¶ Glo. ſeq. quattuor ꝯſequitꝰ que ponit lr̃a. ⁊ p̄mo de ſocio ſm̄ deriuatiōes. deinde ſecundū iuriſtas: ponit ſex ſocietates. De ſecūda ſcilꝫ criminis ponit triplicē modū: et ſm̄ primū dicit hoc intelligi. ſ. de cooperāte. De cōſiliario dat quattuor remiſſiōes. De fauente dat triplicē modū: ⁊ de ſecūdo remittit. De defenſore pōderat litterā diſtinguendo duplicem defenſionē in facto ⁊ poſt ſe: ⁊ l ſcd'a diſtinguit tres ſpecies ⁊ de tertia remittit.

vel ſocius in his fuerit facientis: aut conſilium in his dederit: aut fauorem: ſeu ſcienter[a] defenſauerit[b] eundē: in illis caſibꝰ de p̄dictꝭ[c] in qbꝰ excōicationē ꝑ iā editos canones[d] non ſubiret: ſit huiꝰ nr̃e ꝯſtōnis auctē (nō obſtāte q̄cūqꝫ ꝯſuetudie[e]: quā reputamus approbāte ſacro cōcilio potiꝰ corruptelā) anathematis mucrōe ꝑcuſſꝰ: a q̄ neq̄at niſi ꝑ ſummū pōtificē[f] (p̄terq̄ in articulo mortis) abſoluti. ¶ A feudis inſuꝑ locatiōibꝰ officiſs ⁊ bn̄ficiſs ſp̄ualibꝰ ſiue tp̄alibꝰ q̄ ab eccl'ia cui ſic offenſus p̄eſt ep̄s obtinet: cadat hoc ipo: ac ad eādē eccleſiā libere reuertant[g]. Ipſiꝰ ſi lij ꝑ maſculinā[h] deſcendētes lineā vſqꝫ ad gn̄ationē[i] ſcd'az (oī ſpe diſpēſationis adēpta) reddant ipo facto ſhabiles ad eccl'iaſtica bn̄ficia ī ciuitate[k] ⁊ dioceſi in qbꝰ idē ep̄s preſidet obtinēda[l]. ¶ Terra q̄qꝫ ipſiꝰ (dū tn̄ vltra vnā dioc. nō ꝯtineat) vſqꝫ ad ꝯdignā ſatiſfactionē eiuſdē: necnō locus

b ¶ Defenſauerit. qꝛ lr̃a iſta de his q̄ttuor tractat ſcilꝫ de ſocio / conſiliario / fauorem dāte / ⁊ defenſante: de ſingulis videamꝰ. Circa primū ſciendū eſt ꝙ ſocij

Socij q̄ dr̄.

ꝓprie dicunt deriuatores ꝓpter ꝑiculū vel operis ſocietatē. ⁊ dr̄ ſociꝰ a ſequor ſeqris. vn̄ dicūt ꝙ ſociꝰ pro prie in periculo: collega in officio: comes in itinere: cōſors in p̄mio: ſodalis in mēſa vel in ſede. Sed nos iuriſte dicimꝰ ſocium in crimine. xxij. q. iiij. ſi ad petitī. xxvj. q. ij. illud. in fi. In eccl'ia. de offi. delega. cū. R. de ſentē. excō. ex tenore. In ordine. de confeſ. ca. j. in fine In via. de voto. c. ij. In cōiugio. xxvij. q. ij. cū ſocietas In lucro. de ſpon. c. ij. de ſepul. c. j. De ſocio criminis de quo ad ꝓpoſitum. ⁊ quem q̄nqꝫ vocamꝰ cōſortem. de hereti. cū ſm̄. lib. vj. dicit canon quē malis tripliciter ſociari. cōmittendo: fauendo: nō corripiendo. xxiij q. iiij. ita plane. ⁊ ideo nō caret ſcrupulo ſocietatis occulte ⁊c̄. lxxxvj. diſ. facientis. ij. q. vij. negligere. de homi. ſicut ·§· ij. hic tn̄ puto ſtricte ſociū ſumi pro agente qui aliquid cooperat̄ ad actum ꝑcuſſionis / captiōis / vel banni. Et lꝫ in delinquendo ſint q̄nqꝫ plures ſocij quoꝝ nullꝰ eſt principalior: ⁊ tales icludunt̄ ſub agētibus de quibꝰ premiſit: q̄nqꝫ tn̄ vnꝰ eſt principalis: alter cooperās: ⁊ ſic ſumit̄ hic ſociꝰ: qđ ptꝫ: qꝛ de faciēte p̄miſerat: ⁊ eſt ſtis diſtinctio circa vnione. nota. ne ſe. va. c. j. Circa ſecūdū de ꝯſiliario non inſiſto: ſed vide qđ no. đ reg. iur. nullꝰ ex ꝯſilio. li. vj. ff. de. v̄bo. ſig. ſepe. in fi. ff. mā da. l. ij. in fi. inſti. đ obli. que ex deli. ·§· ope. Circa tertiū de fautore vel fauente ſciendū eſt ꝙ eſt ſimplex fauor qui nil adijcit ad peccandū. de quo eo. ti. felicis ·§· illud. lib. vj. ⁊ de tali nō videtur hic intelligendū per id qđ dicit in his: vt ſtatim dicam. Itē ſciendum ꝙ canon dicit illū imputari fauere qui obuiare pōt ⁊ nō obuiat. xxiij. q. iij. qui pōt. lxxxiij. di. error. de ſen. excō. quāte. ſed de hoc dic vt ibi. Et qꝛ littera hic dicit in his. ſ. percuſſione / captione / vel banno: patet ꝙ fauens huic delinquenti poſt delictum preter defenſorem de quo ſequitur non incurrit hanc penam in materia hereticorum latius recipiūtur fautores: de quibus de hereti. excōmunicamꝰ ·§· credētes.

Cōſiliariꝰ q̄s dicitur

Fautor q̄s dicitur

eo. ti. c. ij. ⁊ c. cōtra xp̄ianos. lib. vj. vt ligent̄ ibi etiam poſt delictū ⁊ poſt ſentētiam fauētes. de quo per Hoſtien. in ſumma de here. ·§· pe. ⁊ dixi in predic. ·§· credētes. ⁊ facit de here. accuſatꝰ ·§· pe. li. vj. Circa quartū de defenſore eſt aduertēdum ꝙ littera non repetit in his qđ p̄dixit in tribꝰ primis caſibꝰ: per qđ puto ꝙ etiā defenſore poſt maleficiū punire intēdit. Eſt ergo q̄dā defenſor vel auctorizator delicti ⁊ talis grauius punitur q̄ agēs. xj. q. iij. q̄ ꝯſentit. xxiiij. q. iij. qui aliorum. ⁊ no. ij. q. j. notū. đ offi. deleg. c. j. Eſt alius defenſor qui etiā poſt delictum defendit: puta impediendo ne delinquens ad manꝰ iudicis veniat examinādus vel puniēdus. xxvij. q. j. ſi cuſtos. facit. xxj. q. v. per totum. vel ne fiat executio de offi. deleg. ex litteris. ⁊ hunc etiā intendit includere ⁊ ꝓbat̄. eo. ti. felicis. lib. vj. poſt prin. ibi poſtea receptauerit vel defenſauerit ⁊c̄. Nō tn̄ puto ꝙ is q̄ talem defenderet ne ledat̄ a priuato: nedū tertio ſed illo offenſo puta ep̄o vel eius conſanguineis vindicare volētibꝰ includat̄ hac pena cum illa ſit iniuria: ad quam etiā ꝓpulſandā a ſocio quis tenet̄. de ſen. excō. dilecto. cum ſuis cōcor. lib. vj. De illo qui defendit in iudicio patrocinando: vide quod dixi poſt Hoſtie. de cle. excō. ꝓpoſuit. ſuper ver. fautorem.

Defenſor q̄s eſſe dr̄.

c ¶ De p̄dictis. vt in banniēte vel id mandante vel id ratum habēte ſocio ⁊c̄. ⁊ hec lr̃a ꝓbat ꝙ in his caſibus quibus per antiqua iura cōtrahebat̄ excōicatio non iteratur per hanc cōſtitutionem.
d ¶ Canones. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. de ſen. excō. nuper. ⁊ ca. quicunqꝫ. Joan. an.
e ¶ Cōſuetudine. q̄ forſan habebat tales capi: vel banniri per reges vel principes. ꝯcor. de iudi. clerici.
f ¶ Pontificem. concor. de ſen. excō. ca. ij.
g ¶ Reuertant̄. ꝯcor. eo. ti. ad aures. ⁊ c. in q̄buſdā
h ¶ Maſculinā. intelligebatur etiā ſi nō fuiſſet appoſitum. eo. ti. vbicūqꝫ. lib. vj.
¶ Gloſa ſeq. obiectionem ſoluit / diuerſitatem caſuū exprimens.
i ¶ Generationē ſecundā: decre. in quibuſdā. eo. titu. punit quartā. ſed illa in homicidio vel mutilatiōe ⁊ quo ad perſonas ibi expreſſas. ſ. patronos / aduocatos / vicedominos. feudatarios / ⁊ beneficiatos / ⁊ priuat quartam generationem. etiam a clericorū collegio. iſta latius loquitur quo ad perſonas: ſtrictiꝰ quo ad deſcendentes: ⁊ penam inhabilitatis beneficiorū in illis dioceſibus tm̄.
k ¶ In ciuitate. No. inhabilitatē beneficij in vno loco non in alio. cōcor. de exceſ. prela. illud. ⁊ facit quod no. de ap. paſtoralis. in vlti. glo. ⁊ eſt ſi. de elec. ſi compromiſſarius ·§· pe. lib. vj.
l ¶ Obtinenda. non priuat obtētis: credo tn̄ ꝙ illa ꝑmutare nō poſſet cū alio bn̄ficio ipſiꝰ dioceſis.

a ¶ Detinebiť.ꝯcor.ꝺ ſpō.nō eſt nobis.ꝛ vi. ibi no.
b ¶ Si ſua ſit. vide qꝺ no.ꝛ dixi de poſtu.ca.j.
c ¶ Vicine.ꝯcor.de pui.c.ſup ſpecula.cū ſuis ꝯcor.
d ¶ Acceſſis extinctiſ ꝛ pedibꝰ ꝯculcatis.xj.q.iij.dixit
e ¶ Intūgendā.ꝯcor.eo.tit.felicis.§.cū aūt.lib.vj.

x ¶ Coepi.xxiiij.q.j.quotiēs.de accu.licet.in fi.
y ¶ Columne.ij.q.vj.accuſatio.de accu. qualiť.ij.
z ¶ Penam adequādam culpe violētis dignitatē tante preeminentie quod ſequitur.
ꝯ ¶ Proteruitatē. vt lite non ꝯte.qm.in fi.de iudi. cū nō ab hoie.

aut loca in qbꝰ captꝰ eps detinebiťᵃ: ꝙdiu detentio ipa in eiſdem durauerit: eccliaſtico ſubiaceāt interdicto. ¶ Et ſi terra eiuſdem duas dioceſes vel vltra ꝯtineat: dioceſ domicilij principalis ipſiꝰ ꝛ illa etiā in q̄ fuerit delictū cōmiſſum: ſi ſuaᵇ ſit: ꝛ due alie q̄ ſub ipo ſint eidē loco magis vicineᶜ: interdicto ſubiaceant ſupradicto. Et qꝛ eo maior erit ipiꝰ ꝯfuſio q̄ ſua fuerit culpa patētior: q̄uſq; dignā ſatiſfactionē p̄ſtiterit p̲ oēs illiꝰ loci in quo ꝯmiſſum eſt facinus necnō ciuitatū ꝛ dioc. vicinarū ecclias q̄buſlibet diebus dñicis ꝛ feſtiuis: pulſatis cāpanis: ꝛ cādelis accēſisᵈ excōicatꝰ publice nunciet. Et cū abſoluēdus fuerit: ſufficiēter ꝛ idonee caueat ꝙ inferēde pene parebit: ꝛ auxiliante dño pniam p̲agit iniūgēdāᵉ. ¶ Ciuitas autē q̄ p̄miſſa vel cop̲ aliqꝺ in ep̄m ſuum cōmiſerit interdictoᶠ (donecᵍ ſatiſfecerit) ſubiaceat memorato. ¶ Ptās ꝟo: ꝯſiliarij/ baliuiʰ/ ſcabiniⁱ/ aduocati/ ꝯſules/ rectores ꝛ officiales ipſiꝰ q̄cūq; noīe cēſeanť in p̄miſſis culpabiles exiſtentes ſiľr excōicationis ſnīe a q̄ (niſi vt p̄mittiturᵏ) nō valeāt abſolutionis obtinē bñficiū ſint ſubiecti. ¶ Que oīa tātoˡ magꝭ i ep̄orū interfectoribꝰ ſunt ſuāda quanto in eos ſeuerior ꝙ in p̄fatos pena dꝫ exurgere: et grauious indignatiōis aculeus deſeuireᵐ. ¶ Excuſat rigorem dictis ꝙ grauiores pene deberēt imponi. Jo.and. ¶ Nec ſup hec q̄ſꝗ mireť ꝙ premiſſa perpetrantibus penas non inferimꝰ grauiores. licet enim (qꝺ dicere pudet) hec prochdolorⁿ frequenter occurrant. multis craſſantibusᵒ opus eſſet exemploᵖ et ex dignitate offenſiᵠ penam metiri deceat offendentis. Epiſcopi enim dicuntur ſanctiſſimiʳ: xp̄i legatiˢ exiſtunt: ſpūales ſunt presᵗ: noſtriq; fratresᵛ ꝛ coepiſcopiˣ: colūneʸ comprobantur eccleſie: quare grauem oporteret eſſe penāᶻ culpe violātis dignitatē tāte p̄eminētie adequādā. Volumꝰ tñ ad p̄ñs in penaꝝ exaggeratiōe tēperare rigorē: ad penas alias ꝓceſſuri ſi proteruitatemꝯ delinquētiū hoc expoſcere videamus.

¶ Repetitius antiquum de abſolutis in mortis articulo qui ſanati reincidunt ſi non ſatiſfaciant. Joannes and.

¶ Sane ſi quis in aliquo caſuū predictorum fuerit ab excōmunicationis ſententia in mortis articulo abſolutꝰ: niſi poſtꝙ p̲riſtine reſtitutus fuerit ſanitati: ꝙcitoᵃ commode poterit conſpectui romani pontifi. ſe preſentare curauerit: eiꝰ mandatū humiliter recepturꝰ ꝓut iuſticia ſuadebit: in eādē excōicatiōis ſententiam recidat ipō facto. ꝗuis enim ſup̲ hoc ſatis plene

f ¶ In ſdicto ꝯcor.e.ti. felicis in fi. de elec. vbi periculum.§. ciuitas.lib.vj.
g ¶ Donec.vide qꝺ ſup̲ eodē ꝟbo dixi.ꝺ. ea. cōpi. de deci.c.j.
Baliuꝰ h ¶ Baliuus vulgare p̲ulcia liū.de ſen. excō. dilecto.li. vj. in Frācia dicunť p̄poſiti.de ꝟbo. ſig.ex parte.j.
Scabini. i ¶ Scabini. Vulgare gallicop̲.ꝯcor.ꝺ alie. tu.mu. cā fac.c. ij.de immu. eccle.cap.j.lib.vj.
k ¶ Ut p̄mittiť.per ſedē apoſtolicam in mortis articulo.
l ¶ Tāto magis.arguit a minori.de elecť.cū in cunctis.
m ¶ Deſeuire ꝯcor.eo.tit.felicis.§. ſi quis vero.lib.vi.
Prochdolor an ſint due p̲tes. n ¶ Prochdolor.interiectio dolentis: cū aliqͥs in dolore loquitur aliqui dicunt ꝙ ſunt due p̲tes ꝛ duobꝰ accētibꝰ debent legi.
o ¶ Craſſantibꝰ q̄ſi crudeliť gradiētibus. ij. Regū vlt. ceſſet infectio: alꝭ in dignatio q̄ craſſať in pplo. ad idē.xxiij.q.j. militare.ff.e.capitaliū. vltra medium.§.fi.
p ¶ Exemplo ff.de penis. aut facta.§.fi.
q ¶ Offenſi.de ſen.excō.cū illorū. ꝛ vide qꝺ not.de calū.c.j.in glo.ij.de eta.ꝛ q̄li.cū bone.in p̲rima glo.
r ¶ Sanctiſſimi.in auc̄.de ſan.epiſ.col.ix.
ſ ¶ Legati.ij.q.vij.accuſatio.l fi.ꝛ.xxj.di.in nono.
t ¶ Patres.ij.q.vij.qualis.
v ¶ Fratres.de cri.fal.ꝗ graui.

¶ Glo.ſe.alleg. ꝯcor.ꝛ ſilꝭ litte re ponit glo. Hoſti.ꝛ ex his queſtionē ſoluit. et ſolutionis obiectioni reſpōdet.
a ¶ ꝙcito cōmode poterit. idē ꝟbū de ſent. exc.eos q̄.j.ꝛ.ij. rñ.li.vj.decř.de cetero.eo.tit.dicit ꝙcitiꝰ oportunitatē habuerit. qꝺ exponit ibi Hoſtiē.i.ceſſante īpedimento: ꝛ aliquo modico tp̲e indulto quo ſibi ꝺ neceſſarijs valeat ꝓuidere. alleg. ff.ex q.cau. maio.l. ab hoſtibꝰ. §.fi.p̲ hoc prꝫ ꝙ nō crederet circa hꝰ abſolutor ſed iudex habebit hoc arbitrari. facit de elecť. ꝙſit.in p̄n.ꝛ qꝺ ibi no.ꝛ eo.ti.cupiētes.§.ceterꝝ. li.vj. alꝭ ipſe abſolutus ex friuolis excuſationibus frigoris et caloris.ꝛ his ſimilibꝰ ꝯſtitutionē eluderet facit.ꝺ. de dolo et cōtu.cum olim. de accu. veniēs Nec obſt. qꝺ de occulta re et de anime periculo queriť: ꝛ ſi ei ſibi credēdū. de homi.ſignificaſti. ij.de ſenť.excōi. ſi vero.ij.fateor id verum in foro penitentiali. de ſpon. tua. et quo ad vinculum occulte contrahendū. vnde ex quo ſciētiam habet de mora ſcire debet ſe excōicatum. iudex tamen eum non denunciabit. niſi prius eo vocato per coniecturas viderit illum eſſe moroſum cognitione ſuper hoc ſummaria premiſſa.ꝺ.ti. ꝓxi.in fi. fa. ad ea que no.ꝺ.ea.compi.de here.c.j.ad finem.

Abſolutꝰ in infirmitate ab inferiori qñ dꝫ ſe repreſentare ſuperiori

a ¶ Alibi. De ſen. excōmuni. eos qui. lib. vj.
b ¶ Excuſare. ꝟ. de loca. c. j. in fi. de ſimo. q̄m. in fi. de peni. ⁊ remiſ. omnis.

Diuiſio

¶ Multoꝝ. ¶ Primo ponit exceſſuz ſcd̄o ibi ꝯſiderātes. pūidet ſtatuēdo penā. tertio ibi: locoꝝ. puidet circa ipſius publicationē et executionem.

Caſus ſalſo dn̄i helye.

¶ Caſus. Cum haberē titulum canonicum. i. iuſtū ⁊ equū. in bn̄ficio. fui a poſſeſſiōe expulſus p aduerſariū meū vel aduerſari⁹ meus pcurauit vt incarcerarer donec renūciaſſem meo iuri in manib⁹ collatoris vt ſibi cōferret bn̄ficiū. Nō eſt dubiū vl' ſaltē nemo dz dubitare qn capiēs ⁊ pcurās ſint ipſo facto excōicati. Sꝫ q̄ro. nōne incurrūt ipſi alias penas? Dicit q̄ ſic: vn̄ ſi ſint p̄lati ſunt ſuſpēſi a bn̄ficijs per tres annos. ſi nō ſint tūc ipſo fcō perdūt oīa ſua bn̄ficia. Idē de illis q̄ capiunt citatū ad curiā romanā ne ad diē aſſignationis cōpareat. Idē eſt de citato q̄ pcurat capi ne poſſit cōparere ad diē ſue aſſignationis. Colligo aliqua notabilia.

Notabilia.

¶ Primo q̄ ꝯſtitutio penalis ꝯ clericis diſponēs nō extēdit ad laicos: lꝫ l eis videat rō eadē: tn̄ ꝯſtitutio penalis diſponēs ꝯ obtinētes dn̄iū tpale certis caſib⁹ extēdit etiā ad pſonas eccl'iaſticas dn̄ium tpale obtinētes. vt dicit glo. in ꝟbo dn̄iū uicto tex. in ꝟbo. eccl'iaſticos. ¶ Nota q̄ qn̄ lex vel canon iponat priuationē olim bn̄ficioꝝ obiētoꝝ: nō tn̄ pp̄ter hoc videt inhabilitare ad obtinēda. vt glo. in ꝟbo obiētis. Idē eſt in caſu cōuerſo. inhabilitatus eīn circa obtinēda nō cenſet priuat⁹ obtētis. vt in cle. ſi q̄s ſuadēte. ꝟ. eo. ti. iuncta glo. in ꝟbo obtinēda. ¶ Nota q̄ ſecularis capiēs clericū/licet nō aīo iniuriādi ſeu iniuriā faciendi ne citatus vadat ad curiā romanā: incidit i excōicationē. q̄ manus ſua ſeua ⁊ iniurioſa eſt ſe. apo. ⁊ toti ordini clericali vt glo. in ꝟbo ſeculari. ¶ No. q̄ pcurans ſuā captionē ne citat⁹ ipſe vadat ad curiā romanā: incidit nō ſolū in penā hic ꝯtentā. ſed cū de hoc ꝯſtiterit cōtra ipm pcedet tāq̄ cōtra ꝯtumacē. vt in glo. in ꝟbo pcurauit. ¶ Nota q̄ reſignatio bn̄ficioꝝ facta p iniuſtum in carcerē ad iuſtū effectū reſignationis ꝯſequēde eſt ipſo iure nulla etiā q̄ ad ipm reſignantē. quāq̄ a reſignantiū ipſoꝝ p̄latis recepta vel rata habita ſit vt dicit glo. in ꝟbo nullius. Et no. hic duos caſus quib⁹ aliquis ipſo facto incurrit ſententiā excōicationis.

in iure alibi[a] ſit prouiſum: ne tamē aliqs in hoc ex ignorantia iuris ſe ſatagat excuſare[b] hoc expreſſe premiſſis duximus annectendum. Idem.

¶ Procuratēs capi viros eccleſiaſticos vt renūciēt beneficijs. vel vt citati nō vadant ad curiā: preter penā excōicationis quā per canones antiquos incurrūt: ſi ſint prelati a pceptione fructuū p trienniū ſunt ſuſpēſi iferiores ꝟo bn̄ficijs ſunt priuati. Eādē penā incurrūt ipſi citati q̄ ſe capi pcurant. Reſignatio etiā ſic facta nō tenet: etiā ſi p prelatos recepta fuerit vel ratificata, hoc dicit. Jo. and. Capl̄m. ij.

Multorū ad nos grauis querela deduxit q̄ nōnulli obtinētes tpale dn̄ium[c] viros ſepe eccleſiaſticos[d] capere: captoſq̄[e] donec ſua reſignent bn̄ficia aut ne citati ad aplicā[f] ſedē ab hoīe[g] vel a iure[h] venire ad ipſam valeāt auſu detinere ſacrilego nō verētur: citatos eoſdē in exitu eorum diſtrictuū vt plurimū capiētes. ¶ Cōſiderātes igitur qꝫtum ex his tā nr̄o et aplice ſedis honori[i]: q̄ pſonarū eccleſiaſticarū quieto ⁊ pſpero ſtatui non ſine dānanda exēpli pernicie derogetur ſacro approbante cōcilio ſtatuim⁹: vt preter ſentētiam canonis[k] quā faciētes ⁊ fieri pcurātes premiſſas[l] incurrere dinoſcūtur: procurantes ipſi perſone eccleſiaſtice[m] exiſtētes a perceptione fructuū eccleſiarum ſuarū ſi fuerint prelati[n] trienio ſint ſuſpenſi[o]. q̄ ſi inferiores[p] extiterint eoipſo obtentis[q] bn̄ficijs ſint priuati. Illis penā incurſuris eandem[r] qui ne citari (vt premittitur) ad ſedem apoſtolicā veniāt: ſed vt ſe ſub obtentu hmōi a veniēdo excuſent a poteſtate ſeculari[s] ſe capi (vt interdum contigiſſe audiuimus)

c ¶ Dn̄ium. Qd̄ q̄nq̄ etiā habēt clerici: quē caſum etiā videtur includere. ne cle. vel mona. c. viii. lib. vj. ¶ Gloſa ſequens notat a contrario.
d ¶ Eccleſiaſticos. In laicis ꝯ ſi caperent ad impediēdam citationem ipſis factā: nō eſt loc⁹ pene. ¶ Gloſa ſequēs dubium ſoluit.
e ¶ Captoſq̄. hic lūge lr̄az auſu detinere ſacrilego nō verent. ⁊ p hanc copulā dico q̄ pcurans capi clericū non ad reſignationē bn̄ficij vel citationē ipediēdā: licet excōicationē incurrat: non tn̄ alias penas hic inſertas.
f ¶ Ad aplicā ſedē. ſi citati eſſent p aliū: nō ē locus huic pene.
g ¶ Ab hoīe. de do. ⁊ cōtu. cū dilecti. de accu. veniens.
h ¶ A iure. de elec. ca. j. ⁊ c. cupientes. de offi. ordi. q̄nis. de appel. c. j. lib. vj.
i ¶ Honori. quē papa negligere non debuit de vſu. l fi. de immu. ec. q̄m. li. vj.
k ¶ Canōis. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadēte. de ſen. ex. nup.
l ¶ Premiſſas captiōes. ſ. ⁊ detētiōes ob cās p̄dictas
m ¶ Eccleſiaſtice. laicos nō punit: nec ſunt capaces huius pene.
n ¶ Prelati. nō curo ſiue ſint illi ad quorū collationem ſpectāt beneficia de quoꝝ renūciatione queritur vel alij cū generaliter loquatur. ⁊ fortius hoc quo ad ſecūdum caſum de impedienda citatione.
o ¶ Suſpenſi. vide quod no. de elec. cum vintonienſis. in glo. no. q̄ in fine.
¶ Glo. ſeq. alleg. iū. cōcor. ⁊ ex his infert ⁊ remittit.
p ¶ Inferiores. ſimilis diſtinctio. ꝟ. ea. cōpi. de vi. ⁊ hone. cleri. q̄m. in prin. ⁊ circa fi. de deci. c. j. de ſta. mone in agro ꝟ. ſi quis. Et ſic patet q̄ in penis defertur dignitati. de offi. deleg. ca. j. lib. vj. de hoc. de tranſac. ca. viii. in viii. glo. de iureiur. cum quidam. Dignitati defert in penis.
q ¶ Obtentis. In obtinēdis: nō videtur impedire econtra. ꝟ. ca. proxi. ver. ipſius filij.
r ¶ Eandē. Suſpēſionis a pceptiōe fructuū p triennīū ſi ſint p̄lati ⁊ p̄uationis bn̄ficioꝝ q̄ ad inferiores.
s ¶ Seculari. Nō eſt ꝯ locus pene: cū p ptāiē eccl'iaſticā ſe capi pcurāt. Et ſcias q̄ ſecularis ptās hoc faciens canonis excōicationē incurrit. etiā ſi clerico nō intendat iniuriari. manus eīn eſt ſeua et iniurioſa ſe. apo. ⁊ ordini clericali. de ſen. excō. cōtingit. j. Jo. and.

a ¶ Procurarint.ꝛ tales nõ ſolũ hãc penã incurrũt ſ3 etiã ſi de hoc ꝯſtiterit ꝓcedeť ꝫ ipſos vt ꝫ ꝯtumaces vt lit.nõ ꝯte.qm̃.poſt pn.ꝫ.ea.cõ.ꝺ iudi.dudũ.ff.ſi q̃s cau.l.ij.l ſi.cũ ꝯcoꝛ.ꝛ huic ẽ ſi.ꝺ offi.dele.paſtoral.i fi.
b ¶ Mõ ſupꝛadicto.ſ.ꝑ captiões ꝛ detẽtionẽ ſc̃ľariũ pꝛ̃ãtum.ꝛ fa.qꝺ no.qꝺ met.cau. abbas.ꝛ ca.ſeq.
c ¶ Recepte. a pꝛincipio.
d ¶ Rate habite. ex poſt fctõ
¶ Glo.ſeq.expo nit arguit q̃rit. remittit ꝛ ſoluit
e ¶ Nulli⁹ oĩno. Jta ꝙ nõ valeãt etiã quo ad renũciationẽ.et fa.ad ea q̃ notaui ꝛ ſcripſi de re nũ.ꝙ in dubijs. Quid ſi interuenerit iuramẽtũ vide qꝺ no.ꝺ iureiu.ſi vo.ꝛ tene qꝺ hẽs.e.ti.veꝝ
f ¶ Cõſtiterit ꝑte vocata.ꝛ vi. qꝺ no.ꝫ.ea.cõ.ꝺ offi.dele.c.vno.
g ¶ Publicare Non req̃riť ſñia quã incurrit ipſo facto:ſed ſufficit publicatio ꝯcoꝛ. de homi.pro humani.in fi.li.vj. ꝫ.ea.cõpil.de cẽſi.pñti.de priuileg.c.j.in pꝛin.
CUpientes. Tres ſunt partes pꝛincipales.Scꝺa ibi:illos.Tertia ibi: ſane.Jmola.

procurarint[a].Sane reſignationes bñficioꝝ mõ[b] ſupꝛadicto extoꝛtas (licet a reſignantiũ ipſoꝝ ꝑlatis recepte[c] aut rate[d] habite fuerint)nullius[e] oĩno decernim⁹ eẽ firmitatis ¶ Locoꝝ oꝛdiarijs iniungẽtes: vt poſtꝙ̃ eis conſtiterit[f] aliq̃s ſibi ſubiectos penam et ſñiam icurriſſe ꝑmiſſas:ipſas publicare[g] nõ differãt:executioniq3 debite ꝓut ad eos ꝑtinuerit demãdare. Idem.

¶ Excõicat religioſos mendicãtes trãſgreſſores cõſtitutiõis Boni.ꝺ exceſ.ꝑla.c.vno lib.vj. Jtẽ õẽs religioſos q̇ in ſmonib⁹ vel alibi ꝓferũt aliq̃ vt retrahãt a ſolutiõe deciaꝝ quarũ ſolutionẽ certis dieb⁹ ꝛ i ꝯfeſſiõib⁹ ſuadẽ teneñ ſub certis penis q̃s incurrũt. Ni ſi ſint tales q̃rũ monaſterijs vel eccľiaſticis cõpetat ꝑcipere decimas. Jo.an. Capi.iij.

CUpiẽtes eos quos ad obſeruãtiã iuriũ virtutũ ꝑmia nõ inducũt: tã adiectaꝝ exaggeratiõe[i] penaꝝ ꝙ̃ adijciẽdaꝝ de nouo formidine[k] a temerarijs auſib⁹ refrenare: trãſgreſſores cõſtõnis[l] que religioſis mẽdicãtibus[m] domos ad habitãdũ vel loca quecũq3 de nouo recipere: recepta hucuſq3 mutare: vel ea transferre in alios cuiuſuis alienationis titulo interdicit ¶ Jllos ẽt religioſos[n] q̇ aliq̃ vt audiẽtes a decimarũ eccleſijs debitarũ ſolutione retrahãt in ſermonib⁹ ſuis: vel alibi ꝓferre ꝑſumũt: excõicationis ſubiacere ſñie decernim⁹ ipſo fctõ. Et q2 nõ ſufficiat qꝺ bonũ eſt: a malo abſtinẽ nõ ſufficit[o]; religioſis oĩb⁹ iniũgim⁹ ſub obteſtatiõe diuini iudicij ꝛ interminatione maledictionis eterne: vt q̃tiẽs ꝑplo[p] ꝑdicabũt in ꝑma[q] dñica q̃rta: ꝛ vltima quadrageſime: ꝛ in feſtis aſcẽſionis dñice penthecoſtes[r]: bti Joannis baptiſte aſſumptionis: et natiuitatis btiſſime ꝟginis Marie mr̃is dei: audiẽtes expꝛ̃ſſe[s] ſtudeãt informare ſi ab eccleſiarũ rectoꝛib⁹ vel vicarijs: aut loca tenẽtib⁹ eorundẽ req̇ſiti[t] fuerint. Necnõ ꝛ his q̃rũ cõfeſſiones audiẽt cõſciẽtiam facere ꝙ decias ſoluere nõ omittãt ꝙ ſi forte in ꝑdicationib⁹ hoc ipm ſupꝛadictis diebus ſuadere ſciẽter omiſerint: per ſu=

h ¶ Uirtutuꝫ pꝛemia.fa.C.de ſta.ꝛ ima.l.vlt.l ꝑn.ff.de iuſti. et iur.l.j.poſt ꝑn.
i ¶ Exaggeratione. Jd eſt aggrauatione.
k ¶ Formidine. De elect.cũ i cunctis.in fi.cũ ſuis concoꝛ.ꝛ de ꝑben.cũ q̇.ij.rñ. li.vj.adde no.ꝺ offi.oꝛdi.irrefragabili.l vlt.glo.
l ¶ Cõſtitutionis bonifa. de exceſſi.pꝛela.ca. vno.lib.vj.
m ¶ Mendicãtib⁹.qui ſunt hĩ: habeť de relig. domi.c.vno.lib. vj.ſic ꝛ alibi differũt mẽdicãtes a nõ mẽdicãtib⁹ ꝺ elec.quoꝛudã. lib.vj.de reg.nõ ſolũ.ꝛ ea ꝯſtitutionẽ.ꝺ ſta.reg. ca. vno ꝫ ſane. eo.lib.ꝛ facit qꝺ dicã.ꝫ.de ſenten. excõica.ca.j.
n ¶ Religioſos Mẽdicãtes vel alios.fa.ꝫ.ver.ꝑ ri. ſeculares ergo clericos vel laicos non artat hec pena. cõcoꝛ. dabo.ꝫ.de ſentẽ. excõica.ca.j.

divisio

¶ Caſus. Dicit in caplõ ꝑmo de exceſ.pꝛela.in ſexto.ꝙ religioſi mendicãtes nõ acq̇rãt aliqua loca de nouo ro.põti.incõſulto. nec loca donata a laicis recipiãt:nec aliq̃s domus ꝑmutẽt. ipſo ro. ponti.incõſulto ꝛ ignorante. Ponam⁹ ꝙ q̇dã religioſi fecerũt totũ cõtrariũ: q2 acq̇ſiuerũt res hereditarias dom⁹ ſuas ꝑmutauerũt: ꝛ ſine ꝯſilio ro.pon. Quãriť quã penã tales incurrunt? Dicit Cle.ꝙ vltra penas contẽtas in ca.illo pꝛimo de exceſ.ꝑla.in ſexto. ipſi incurrũt ſñiam excõicationis. Jtẽ multi erãt religioſi q̇ in ſermonib⁹ ſuis ſubtrahebãt parrochianos a ſolutione decimaꝝ. Jtẽ in cõfeſſionibus dicebant populo ne decimas ſoluerẽt ſue eccleſie parrochiali.et ꝙ non ſoluendo nõ peccabãt. Dicit Cle.pon.ro.ꝙ tales ipſo facto ſunt.excõicati.immo mandat ipſe ro.pon.ꝙ ipſi religioſi cõmoneãt populũ vt ſoluãt decimas locis q̇bus debent.ꝛ ꝯtra faciẽtes vltra penã illi⁹ capĩi icurrũt ſñiam excõicationis.h.d.h.r. ¶ Colligo aliq̃ notabilia. Et pꝛimo ꝙ conſtitutio diſponẽs ꝫ mendicãtes nõ includit alios religioſos nõ mẽdicantes. Secus ſi cõſtitutio diſponat cõtra religioſos in generꝛ. tũc eñ cõpꝛehendũtur mendicãtes ꝛ nõ mendicãtes vt dicit glo.in verbo religioſus. ¶ Nota diuiſionẽ glo.ꝛ ſummarum.ꝛ ſm illam lege tex. et facilem reperies.

Caſus Falis dñi heyre.

Notabilia.

o ¶ Non ſufficit. Pſal.xxxiij. Benedicã dominũ.ibi declina.aľs diuerte a malo ꝛ fac bonũ: inq̇re pacẽ ꝛc̃. ꝛ.xxij.q.v.de foꝛma.xij.q.j.duo.in fi.de peni.diſt.ij.ſi enim.ibi ſcienti bonum ꝛ nõ faciẽti illud: peccatũ eſt. quod fuit verbũ Jacobi.ca.iiij.in fi.
p ¶ Populo.cum ſermocinantur ad clerum non videntur aſtringi.
¶ Gloſa ſequens queſtionem ſoluit.
q ¶ Jn pꝛima. octo feſta enumerat quibus voluit hoc pꝛedicari.fuit autem de arbitrarijs. ꝛ facit quod dixi de reſcrip.ſi quãdo.et ſic nõ cogimur aliter reſpõdere: quare non dixerit de feſto natiuitatis domini et reſurrectionis.
r ¶ Penthecoſtes. vide quod dixi.ꝫ.ea.cõpil.de reli.ꝛ vene.ſan.c.vno.circa finem.
ſ ¶ Expꝛeſſe. ſatis exprimunt ſed parũ infoꝛmant.
t ¶ Requiſiti.aľs non tenentur.de iureiurã.bicul. de ſenten.excõi.c.j.cum concoꝛ.lib.vj.

a ¶ Arguantur. Hoc ſpectat ad prelatorum officiū xlv. diſt. c. j. ⁊ c. cum beatus. in prin. de accu. qualiter ij. ver. licet autem.
b ¶ Faciāt. No. q̄ religioſi correctio prima ſpectat ad ſuum prelatum. de hoc. de offi. ordi. quanto.
c ¶ Gregorij. de deci. c. j. li. vj. q̄ dirigit̄ ſolis p̄dicatorib⁹ ⁊ minorib⁹: ⁊ loquit̄ non ſolū de decimis: ſed de alijs rebus eccl'ijs debitis hic ſolū de decimis.

plores eorū grauit̄ arguāt. Quib⁹ et ſuperiorib⁹ in v̄tute ſctē obedientie diſtricti⁹ p̄cipim⁹: vt ꝯtra taliter omittentes ſtatuta penalia faciant ſcḋm q̄ ſic acriter puniāt tranſgreſſores q̄ pena eorū ſit ceteris i exēplū: Conſtōne bo. memo. Gregorij pape decimi p̄decef. nr̄i circa hec edita in ſuo nichilominus robore duratura. Qui vero ſcienter poſtpoſuerit ꝯfitētib⁹ ꝯſciam facē de ſoluēdis hm̄ōi decis ab offō p̄dicatiōis tādiu maneāt ip̄o fctō ſuſpēſi: donec

¶ Glo. ſeq. p̄mo remittēs de varietate penarū: de ſuſpēſionis pena ꝓſequit̄ ponens. xxv. ſuſpenſionis ſpēs cū ſuis diuiſionib⁹. ſc̄ḋo infert ſuſpenſum ab officio non ſuſpēſum a bñficio ponens circa id quinq̄ opiniones quarū vltimas tres dicit cōiungēdas.

Penarū ſpēs varie ſunt iure ſtatute. Suſpēſio eſt multiplex.

d ¶ Suſpenſi. No. nouā ſpēm ſuſpēſionis. Ad cui⁹ euidētiā varias ſpēs penarū a iure ſtatutas. de offi. ordi. ad reprimēdā. ⁊ ibi de his in glo. ij. plenius per Hoſti. in ſum. de penis. §. quot ſint ſpēs. Iter q̄s eſt pena ſuſpēſionis de qua ꝓſequēdo ſciēdū eſt q̄ de ſuſpēſione multiplici tractāt iura. Eſt em̄ ſuſpenſio a communiōe fratrū ſimplex. xviij. di. ſi q̄s aūt. determinata ad duos mēſes. c. di. c. fi. Qñq̄ ad fr̄es nō ſue eccl'ie c. di. placuit. lviij. di. c. fi. Eſt etiā ſuſpēſio a cōione eucharīſtie donec peniteat. de elec. oſius. de his q̄ fiunt a maio. par. ca. c. j. in fi. Itē ab oblatiōe altaris. xviij. q. iiij. miror. Itē a participatione ſacramentorū. xj. q. iij. ſicut ap̄li. ⁊ ca. ſeq. de cleric. excom. miniſtrā. ca. fi. Itē a conſecratione ep̄orum ſimplex. de trāſla. ca. ij. ⁊ determinata ad annū. ⁊ de elec. ꝓuida. li. vj. Item a collatiōe ordinū omniū ⁊ ſimpliciter. de tēpo. ordi. vel non eſt. ⁊ c. dilectus. ⁊ cū determinatiōe anni. eo. ti. eos qui. lib. vj. ⁊ triēnij. de ſimo. c. pe. Qñq̄ certorū ordinum tm̄. eo. ti. lr̄as. Qñq̄ clericalis tōſure tantū eo. tit. nullus. lib. vj. Itē ab ipſorum executione qñq̄ ſimpliciter. eo. ti. cap. j. lib. vj. quoniam. certi ordinis tm̄ ſimpliciter. e. ti. lr̄as. vel ad tēpus. eo. ti. vel nō eſt de ſimo. ca. penul. Quādoq̄ a pōtificalib⁹ tm̄. de trāſla. ca. ij. Quādoq̄ ab officio ſacerdotali. de offi. delega. ſane. ij. eo. ti. ca. ij. lib. vj. Quādoq̄ nō a toto ſacerdotali officio: ſed ſolū a celebratione miſſe. Quādoq̄ per duos menſes. de cleri. percuſ. preterea. Quando q̄ per annū. lv. di. nullus. de ꝯſe. di. ij. relatū. Quādoq̄ per duos ānos. de cleri. pcuſ. p̄ſentiū. Itē eſt ſuſpēſio ab ingreſſu eccleſie. Qñq̄ ſimplex. xvij. q. iiij. nullus: ⁊ c. ſi quis deinceps. de peni. ⁊ remiſ. ois. de offi. deleg. c. ij. li. vj. Qñq̄ determinata ad mēſem. de ſen. excō. ſacro. Qñq̄ quouſq̄ ſatiſfecerit. de cenſi. exigit. lib. vj. Qñq̄ ſuſpēdit̄ q̄s ab ingreſſu ⁊ diuinis p menſem. de ſen. excō. c. j. lib. vj. Et q̄d importet ſuſpēſio ab ingreſſu habet̄. de ſen. excō. is cui. lib. vj. Itē eſt ſuſpēſio ab officio qñq̄ ſimplex. de vſu. q̄r. in fi. ⁊. S. ea. ꝯpi. de re. ec. nō alie. c. j. Qñq̄ per annū. de offi. deleg. ca. vlti. §. vt aūt. lib. vj. de re iudi. cū eterni. eo. lib. Qñq̄ p triēniū. de clan. deſpō. c. j. ad fi. ⁊. S. ea. ꝯpi. de here. ca. j. ad fi. Itē eſt ſuſpēſio a voce capituli donec quis ordinetur. S. ea. cōpil. de eta. ⁊ qualit. vt hi qui. ij. rn̄. Itē a bñficio habito ſimplex. de electio. nichil eſt. determinata ad ſex menſes ⁊ annū. S. ea. cōpi. de vita ⁊ hone. cleri. c. ij. Ad trienniū. de rebus eccle. non alie. c. ij. lib. vj. de elec. cū in cūctis. e. ti. c. j. ⁊ c. cupiētes. §. ceterū. lib. vj. Ad tempus incertū. ſ. quādiu tacuerit de electi. gn̄ali. lib. vj. determinata etiā quo ad partē diſtributionū. vt in p̄dic. decre. vt hi qui. ij. rn̄. Suſpēdit̄ etiā q̄s a bñficio obtinēdo p ſex mēſes ⁊ per annū vt in p̄dic. decr. ij. d vita ⁊ honeſta. cle. Qñq̄ p annū ⁊ bienniū de ſta. mona. ne in agro. §. ſi q̄s. Item eſt ſuſpenſio ab officio et bñficio ſimplex de teſti. tā litteris. in fine. de ſecū. nupt. ca. j. de priuile. tuarum Qñq̄ determinata ad tp̄s ſatiſfactionis vel reſtōnis de elec. q̄r ſepe. de cēſi. exigit. lib. vj. ⁊ qñq̄ hec ſuſpenſio dicit̄ ab ordine ⁊ dignitate. de ſciſma. c. j. in fi. ⁊ qñq̄ fit alternatiue. de vita ⁊ hone. cleri. a crapula. Itē ſuſpendit̄ quis ab adminiſtratione ſimpliciter de ſolu. c. ij. ⁊ cum determinatione triēnij. de rebus eccle. nō alienā. c. ij. Et interdū ſuſpendit̄ ab officio adminiſtratione/ ⁊ beneficio vſq̄ ad ſatiſfactionē. S. ea. cōpi. de deci. ca. j. Item ſuſpēdit̄ quis a priuilegio clericali qñq̄ in p̄ſona: qñq̄ in reb⁹. de vi. ⁊ hone. cleri. c. vl. et S. ea. ꝯpi. eo. ti. c. j. Itē ſuſpēdit̄ q̄s a collatiōe bñficiorū ſimpliciter. de p̄bē. graue. ne ſede vacā. c. vno. lib. vj. ⁊ cū determinatione anni vel bienij. S. ea. cōpi. de ſtatu mo. ne in agro. §. ſi q̄s. Itē ſuſpēdit̄ q̄s a confirmatiōe ep̄orū ſimplr̄. de trāſla. c. ij. qñq̄ p ānū. de ele. ꝓuida. lib. vj. ⁊ qñq̄ a ꝯfirmatiōe inferiorū. de elec. nihil eſt. Itē ſuſpēdit̄ p̄latus regularis a receptione ꝓfeſſionis. de regu. nō ſolū. in fi. lib. vj. Itē ſuſpendit̄ officium minoris legati p̄ſente legato de latere. de offi. lega. volētes. Itē ſuſpendit̄ ſtatus canonicarū alemanie. de elec. idēnitatib⁹. §. pe. li. vj. ⁊. S. ea. cōpi. de ſta. regu. attendētes. §. illas quoq̄. Itē ſuſpendit̄ q̄s ab officio aduocatiōis ⁊ notarie. de here. ſi aduerſus Itē a collatione magiſterij. S. ea. cōpila. de magiſt. cū ſit. Itē ab officio p̄dicandi vt hic. Et q̄r. S. poſuit vt diuerſa ſuſpenſionem officij et bñficij videt̄ q̄ ſuſpēſus ab officio: nō per hoc ſit ſuſpēſus a bñficio. al's ſuperflue adderet̄ ſecūda ſi includeret̄ ſub prima. ⁊ hoc putabat Hoſtien. verū in ſuſpēſione iuris: vt no. poſt cū de re iudi. cum eterni. lib. vj. cui ꝯcor. Archi. ibi vt ſic ſtatutū iuris penale reſtringat̄. de elect. ſtatutū. lib. vj. facit de decl. ad audientiā cū concor. Secus dicūt ibi in ſuſpēſione hois. de cleri. cōiug. diuerſis ⁊ ca. Ioannes. de p̄bē. cū ſcḋm. de eta. ⁊ quali. cum bone. de appel. paſtoralis. de excep. apoſtolice. ⁊ ſic dixit Hoſtie. intelligēdū eē q̄d no. in ſumma de v̄bo. ſig. §. vlt. ver. in fi. not. ⁊ ſeq. Ad hoc facit q̄d dicit̄ miti⁹ agi cū lege q̄ cum miniſtro legis. ff. de arbi. l. celſus. nec debet iudex eſſe clemētior lege. in auc̄. de iudi. §. oportet. col. vj. In cōtrariū. lxxxj. diſt. ſi quis ſacerdotū. ⁊ c. eos. ⁊ quod ibi no. de cōſue. cū dilectus. in glo. ſuſpēſus. circa mediū. ⁊ de cleri. excō. miniſtran. latores. nam beneficiū datur ꝓpter officiū. de reſcrip. c. fi. lib. vj. ⁊ videtur expſſum. xxxij. diſ. preter hoc. ⁊ ibi directe contradicit Ioannes ſupradicte diſtinctioni Hoſti. vt ſcilicet ſuſpēſus ab officio a iure: ſit ſuſpenſus a beneficio. ſi ab hoīe/ nō: niſi in ſentētia exprimatur. ⁊ ibi vide Tancre. ⁊ Uin. de eta. ⁊ qli. cū bone. vt ibi dixi ſuper glo. ij. tūc demū ſuſpēſo ſubtrahi bñficiū cū eſt in

Suſpēſus ab officio an ſit ſuſpenſus a bñficio

Supplicium leuius dat ius q̄ iura miniſtrans.

mora petēdi abſolutionē: alˀs nō. allegāt de elec. cap. vi. ij. q. v. ſup cā facit ne ſe. vacā. c. vno § cū ꝑo. lib. vj Abbas in decret. a crapula. de vi. ⁊ hone. cleri. vt ibi dixi. ſup glo. ij. diſtinguebat ſuſpēſum ab officio ꝑ cri mine: vel ꝑ infamia tm̄: vel fctō: de quo dubitet an ſit mortale: vt ꝑ illo caſu ſit ſuſpēſus a bñficio ſecūdo nō. facit. ij. q. v. pſbyter de purga. cano. c. ij. et capit. inter. hoc forſan habuit a Goſ. q̄ no. ḋ ap. paſtoralis. in vi ti. glo. ꝙ cū ꝑ ſeruꝗ ſuſpēſio fi at ex leui cā: vt ꝑpter infamiā vel ſcandalū. vt ꝑdic. ca. preſbyter. nō ſubtrahetur in bñficium qḋ ſine magna cā ſubtrahi non debet. xvj. q. vij inuentū. qꝛ nec ſunt ſubtrahenda ſtipendia ꝗ diu ⁊c̄. C. de exe cu. rei iudi. l. ſtipēdia. Secꝰ vbi ſuſpenſio fit ex magna cā. ḋ purga. cano. cum inter. vel ſi ſuſpenſus ꝯtēnit ſuſpēſionē. de eta. et quali. cū bone. Videt̄ iſte tres vltime opiniones cōiungēde ⁊ ſequende: niſi aliud pro vel cō tra in ſententia iuris vel hominis exprimatur.

Benefi cium ſi ne magna cā non eſt ſubtra hendū.

tionibus abſoluent ordinarij. de ſen. excō. nuper.

¶ De penitētijs ⁊ remiſſionibꝰ. ¶ Viſum eſt. ḋ. de penis in foro contentioſo ſeu litigioſo: nunc videndū eſt de penis in foro penitētiali. Et qꝛ in remiſſionē vel diminutionē pene ſolēt ꝯcedi indulgētie: ideo ⁊c̄.

Conti nuatio ꝺ. helie

ꝯfitentibꝰ ipis (ſi hoc ipm̄ ſibi dicēdi[a] ꝯmode facultatē habuerit) ꝯſciam fecerit. Exinde [b] excōicationis incurſuri ſniam ipo facto: ſi ꝑdicare ꝑſumpſerit ꝑdicta negligētia vt premittitur) nō purgata.

¶ Ad religioſos tn̄ monaſteriorū vel rectores eccleſiarū decimas percipientiū [c] noluimus hoc extendi[d]. ¶ Excōicat violatores decre. j. de ſepul. lib. vj. ⁊ abſolutiones pape reſeruat. h. d. Joānes an.

¶ Sane temerarios violatores ꝯſtitutiōis[e] illiꝰ q̄ religioſis ⁊ clericis ſclarībꝰ ꝓhibet ne aliq̄s ad vouēdū: iurādū: vel fide iterpoſita: ſeu alˀs ꝑmittēdū inducāt vt ſepulturā apud eoꝝ ecclias eligant vel iā electā vlteriꝰ nō immutent: ſilēm[f] ſniam, pena in dicta ꝯſtōne contēta[g] in ſuo ꝑdurāte robore, incurrere volumus ipo facto: ab alio ꝙ a ſede apłica preterꝙ in mortis articulo nullatenꝰ abſoluendos[h]: nullis priuilegijs: aut ſtatutis cuiuſcūq; tenoris exiſtāt ſup his valituris.

¶ De penitētijs ⁊ remiſſionibus. Clemēs. v. in ꝯcil. vien.

¶ Dānatis ad mortē hoc peteribꝰ ꝑnia ꝯcedi dꝫ: nec valet cōtraria ꝯſuetudo. Scḋo locoꝝ ordiarios ad hoc exeqndū excitat ibi: locoꝝ. h. d. Joā. an. C. ſ.

Cum ſecundū ſtatuta canonica[i] vltimo deputandis ſupplicio: negari (ſi petant[k]) non debeat penitētie[l] ſacramentū: abuſum damnabilē i q̄buſdā ꝑtibꝰ ꝯtra hoc itroductū aboleri oīno volētes: iuſticiarios oēs et dños tpales: vt ab hmōi deſiſtant abuſu: hortamur i dño et obſecramꝰ ꝑ viſcera mie[m] Jeſu xp̄i. Locoꝝ ordiarijs nihilominꝰ iniūgētes vt eos ad hoc cū primū ꝯmode[n] poterūt diligēter monere: ⁊ (ſi neceſſe[o] fuerit) eccłiaſtica cēſura[p] cōpellāt.

Cum ſcḋm. ¶ Caſus. ¶ In ꝯcilio Vienenſi fuit a non nullis expoſitū ꝙ lꝫ in ſtatutꝭ canonicꝭ ſit cautū: ꝙ cōdēnatis nō dꝫ denegari ſacramētū penitētie ⁊ euchariſtie. tn̄ plures iudices tpales cōdēnatis hoc denegabant: et ad ſuā excuſationē allegabāt cōſuetudinē. Cōciliū ꝑmo dānauit illā cōſuetudinē. ḋ poſtꝰ abuſus dr̄. ⁊ mandat ordinarijs locoꝝ vt moneāt iudices vt nō faciāt denegari illa ſacramēta ꝯdēnatis. ⁊ ſi recuſauerint obedire: illos cōpellāt cenſura eccłiaſtica. id eſt excōicatione / ⁊ interdicto qḋ cōtinet̄ nōie cēſure. h. d. h. r. ¶ Colligo aliq̄ notabilia. ꝑmo ꝙ ſacramētum penitētie ꝯdēnatis ad mortē nō dꝫ denegari. Idē ḋ euchariſtia ꝗuis non loquat̄ textꝰ Clemētine formaliter. nec valet cōſuetudo ꝯria. ¶ Nota ꝙ aliq̄n verba exhortatiua et depcatiua imponūt neceſſitatē. qꝛ habemꝰ cōſiliū reuerentie qḋ obligat ſicut preceptū qn̄ materia eſt neceſſaria. ſ. ob reuerētiā perſonarū quibꝰ papa ſcribit verbis depcatiuis ⁊ exhortatiuis vt hic. ¶ No. ꝙ dioceſanus poteſt monere ⁊ excōicare dn̄m temporalem

Caſus ſ falis dñi hel

Nota bilia.

a ¶ Dicēdi. not. ꝯria ꝯrijs purgari. ad idē de purga. ca. iter. ⁊ c. cū in iuuētute. de here. c. ij. in ꝑn. li. vj. pctm̄ ergo tacēdi dicēdo purgat̄. xlij. diſt. ſit rector.
b ¶ Exinde poſſet exponi. i. poſt ſuſpenſionē. vel. i. poſtꝙ omiſerint: cum poterit conſcientiā confitentibus facere: de qua premiſit.
c ¶ Percipientiū. ſoli enim non percipientes in his ſolent delinquere.
d ¶ Hoc extēdi. in originali eſt lr̄a hec: ꝑ qḋ vr̄ reſpicere etiā ꝟſ. illos etiā. vt. ſ. religioſi tales aſſerentes aliq̄ q̄ retrahāt a ſolutiōe decimarū excōicati nō ſunt
e ¶ Conſtitutionis. de ſepul. c. j. lib. vj.
f ¶ Similem ſententiā excōicationis de qua dixit vltimo ⁊ illam. ḋ. vocauit ſnīam. reliqꝫ ſunt pene.
g ¶ Cōtenta. Punit illa cōſtitutio eligētes. vt quos ad ſepulturam inteſtati decedāt. Item allicientes vt ſi eos ſepelierint reſtituere teneant̄ corpora ſi petant̄ ⁊ oīa que peruenerūt ad eos rōne ſepulture infra decem dies: alˀs ipſoꝝ eccleſie vbi ſepulti fuerint ⁊ ipſarum cimiteria ſint interdicta.
h ¶ Abſoluēdos. hoc reſpicit hūc vltimum caſum tm̄ ſic ſeparatum ab alijs. a ſuperioribꝰ ergo excōicati
i ¶ Canonica. xiij. q. vlti. c. pe. de fur. ca. ij.
k ¶ Si petant. facit de eo qui dux. in matrimo. c. ſignificaſti. in fi. ⁊ quod ibi no.
l ¶ Penitentie. nec euchariſtie. eo. tit. ꝙ in te. ⁊ de hoc ſatis dixi de cele. miſ. ſane. ⁊ de ſepul. ptꝫ in ꝑdic. ca. vi. xiij. q. vlti. no. Hoſti. de ſepul. ex pte. ij. ꝙ furca ſuſpēſus nō deponeret̄ ſine licētia iudicis: quā tn̄ penitētiā facile concedere dꝫ. ff. de cada. pu. l. j. ij. ⁊ iij. et ſi poſtea fuerit penitens ſepelit̄ in predic. ca. vi.
m ¶ Mie. cui nec mēſura poni pōt nec eius tpa pn̄t diffiniri. xxvj. q. vj. is qui. de pe. diſt. j. multiplex.
n ¶ Commode poterūt. ſi. de elec. ꝗ ſlr. ⁊ c. cupientes § ceteri. lib. vj.
o ¶ Neceſſe. qꝛ monitioni non parent.
p ¶ Cenſura. de verbo. ſig. querenti.

Eucha riſtia nō ē ad mortē ꝯdēnatis deneganda.
Mia xp̄i eſt imenſa

diuiſio A Buſionib⁹. ¶ Tres ſunt partes pncipales ꝗ pa tent. ſc ða ibi: ad hec. tertia ibi: q̄ſtores. Jo. and.
¶ Caſus. ¶ Fuit in ꝯcilio Uienēſi expoſitū ꝙ nōnulli
Caſus l'alis dñi hec ſyr. .i. aliq̄ q̄ſtores elemoſynaꝝ plures abuſus ꝑpetrabāt vt ſubtraherēt pecunias a pplo. Concliū decreuit vt nullus q̄ſtor ad mittat. niſi oſtē dat lr̄as dñi pa pe vl' dioceſani ꝑ q̄s ſit ei ꝯceſſa fa cultas et licētia faciēdi q̄ſtū. ⁊ ni ſi etiā declaret cāꝫ ſui aduēt⁹. ⁊ debet lr̄as ſuas oſtendē dioceſa no. ſcut⁹ dioceſi vult facere q̄ſtū Et ſi dioceſan⁹ timeat ð abuſu: nō debꝫ illos ad mittē niſi cōſtet de approbatiōe ſed' aplice. poſt ea in ꝟſiculo ad hec recitat cle= mēs abuſus q̄s ꝑpetrabāt ⁊ fa= ciebant iſti q̄ſto res et mādat vt ab ipſis abſti= neāt. h. d. h. r.
Nota=bilia. ¶ Collige aliq̄ notabilia. Prio ex pncipio ca. ꝙ q̄ſtores nō ſunt ꝑmittēdi p̄dica= re ſꝫ ſolū decla= rare ꝯtēta i ſuis indulgentiis. ¶ Nota ꝙ q̄ſto= res nō ſunt reci= piendi. niſi exhi beant. id eſt niſi oſtēdāt lr̄as ſue facultatis ⁊ po= teſtatis. ¶ No. iuxta gloſa ꝙ mi nores ep̄is non pñt ſua auctē cō cedere indulgē= tias. ¶ No. ex ſi ne ꝙ q̄ſtores in huiuſmodi offi= cio ſubiiciuntur ordinariis nō ob= ſtāte priuilegio exemptionis.

pellere non omittāt. Idem.

¶ Repetit concliū gn̄ale de queſtorib⁹ nō admittēdis ſi= ne lr̄is aplicis vel dioceſano= rum. Et addit ꝑ dioceſanos lr̄as aplicas pu⁹ examinari. h. d. Joan. and. Capitulū. ij.

A Buſionib⁹ quas non= nulli elemoſynarū q̄= ſtores in ſuis ꝓponunt p̄dica tionib⁹ vt ſimplices decipiāt: et aurū ſubtili vel fallaci po= tius ingenio[a] extorqueant ab eiſdē: cū in aiaꝝ cedat pericu lū ⁊ ſcādalum plurimoꝝ: viā (ꝓut eſt nobis poſſibile[b]) pre= cludere cupientes: iuxta ſta= ſtutū cōcilij gn̄alis[c] duximus ꝓhibendum diſtricte: ne q̄ſto res[d] aliq̄ (niſi aplicas vel dio= ceſani ep̄i lr̄as exhibuerint) quōlibet admittant: nec per= mittant[e] (cum ſolū ipſis cōpe tat[f] indulgētias ſibi cōceſſas iſinuare pplo: et charitatiua poſtulare ſubſidia ſimpl'r ab eodē) vllaten⁹ ipſi pplo predi care: nec[g] aliud exponere ꝗ̄ qð in litteris continebitur ſu pradictis. Lr̄as[h] q̄ꝫ aplicas dioceſani ep̄i (ne q̄d fraudis cōmitti valeat ꝑ eaſdem) an= teq̄ꝫ admittāt q̄ſtores ipſos: examinent diligenter.

¶ Ponit octo reprehenſibi= les actus queſtorū quos fieri prohibet et contraria priuile gia reuocat. Joan. andree.

¶ Ad hec cū aliqui ex hmōi queſtorib⁹ ſicut ad nr̄am au= dietiā eſt ꝑlatū: nō ſine multa temeritatis audacia: et dece= ptione multiplici aiaꝝ: indul gētias pplo motu ſuo ꝓpuo de ſctō[i] ꝯcedāt: ſuꝑ votis[k] diſ pēſent: a piuriis: homicidiis: et pctis aliis ſibi confitentes abſoluāt: male ablata incer= ta[l] (data ſibi aliq̄ pecunie quā titate) remittāt: tertiā aut q̄r= tā[m] partē de penitētiis iniun ctis relaxēt: aias tres vel plu res parētū vel amicoꝝ illorū q̄ elemoſynas eis cōferūt de purgatorio (vt aſſerūt mēda citer[n]) extrahāt ⁊ ad gaudia paradiſi perducāt: bñfactori bus locoꝝ quoꝝ q̄ſtores exi= ſtūt: remiſſionē plenariā pec= catoꝝ indulgeant: ⁊ aliqui ex ipſis eos a pena[o] ⁊ a culpa (vt eoꝝ ꝟbis vtamur[p]) abſoluāt. Nos abuſus hmōi ꝑ q̄s cenſu ra vileſcit eccleſiaſtica: et cla= uiū eccl'ie auctoritas ducit in contemptū omnimodo abo= leri volētes. Ea ꝑ quoſcunq̄ꝫ queſtores fieri vel attentari decetero diſtricti⁹ inhibem⁹. Omnia et ſingula priuilegia ſi qua ſuper premiſſis vel eoꝝ aliquo ſint aliquibus locis or dinibus vel perſonis[q] queſto rū huiuſmodi quomodocūq̄ꝫ cōceſſa (ne ipſorū pretextu ſit eis materia talia vlteri⁹ pre= ſumendi) auctoritate apoſto lica ꝓ̄trum ad premiſſa peni= tus reuocantes.

¶ Delinquētes queſtores ꝑ ep̄os puniri p̄cipit: nō obſtā= tib⁹ priuilegiis. h. d. Jo. an.

¶ Queſtores autē qui dein= ceps in premiſſis vel aliquo premiſſorum deliquerint: vel alias etiā quibuſcūq̄ꝫ ſuis pri uilegiis abuſi fuerint: ſic per locorum epiſcopos puniri[r]

a ¶ Ingenio. Sumptū. C. de cōmer. et mer. l. ꝗ. facit. ꝓ̄ꝗ. qō. v. dixit.
b ¶ Poſſibile. ð elec. vt circa. lr̄n. li. vi. J. ð ꝟ. ſig. ſepe
c ¶ Generalis. eo. titu. cum ex eo.
d ¶ Queſtores. elemoſynarū. de quibus dꝫ priui= leg. cuaꝝ. in prin. habem⁹ ēm queſtores iudicioꝝ. de quib⁹ de ꝟbo. ſigni. forus. ⁊ de his queſtoribus pecu niarū ⁊ erariorū. vide qð no. ff. de offi. queſto. l. vna.
e ¶ Nec ꝑmittāt. vllaten⁹ ipſi pplo p̄dicare qð ſeq̄t Ordo
f ¶ Cōpetat. ꝯcor. ð here. vt offitiū ꝗ. ꝯpeſcēdi. li. vi. littere.
g ¶ Nec. Repete permittantur.
h ¶ Lr̄as. Hoc addit ꝯci. gn̄ale
i ¶ De facto. Hoc enī eſt ep̄oꝝ rū ⁊ nō inferioꝝ de conceſ. prela. accedētib⁹. et ꝗ ad ꝓprios ſub= ditos nō quo ad extraneos. e. ti. quod autem.
k ¶ Uotis. Hoc etiā eſt ep̄i ſcopoꝝ qð dic vt dixi. de vo. c. j.
l ¶ Incerta. vt de qð dixi. ð. ea. cōpi. ð priuile. c. j. ver. nec legata.
m ¶ Quartā. Idem puto de alia quota.
n ¶ Mēdacit= ter. cū ſint de iu dicio reſeruate. xxv. diſt. q̄lis. ꝑ ſūt tñ ſuffragia de q̄b⁹. xiij. q. ij. ale defunctoꝝ. ⁊ vide qð dixi. ð. eo. ti. qð autē. et qð no. Hoſtien. in ſumma de re= miſ. ꝗ. quib⁹ pro ſint ⁊ ꝗ. vlti. — Anime purgatorii ſūt dei iu dicio reſer uate.
o ¶ A pena et a culpa iſta eſt illa pleniſſima pctōꝝ remiſſio: q̄ ꝯcedit cruce ſi gnatis pro ſubſi dio vltramario de q̄ ſcripſi poſt Hoſt. ð iude. ad liberādam. que dat in anno cēte nario l extrauā. boni. antiquorū habꝫ. quā ſolus papa concedit. — Remiſſio a pe na et cul pa cōce dit a ſo lo pa= pa.
p ¶ Utamur. ꝯcor. ð. ea. cōpil. de priuile. c. j. in princi.
q ¶ Uel perſo nis. q̄nq̄ꝫ hec diſ ferūt. ð priuile. ne aliqui. lib. vi.

¶ Gloſa ſequēs ponit quattuor ſpecies iuriſdictionis quas per clemen. habent ordinarii in exemptos.
r ¶ Puniri. Per has clemē. q̄nq̄ꝫ ordiari⁹ punit exē ptos: vt hic. ⁊. ð. de teſtamen. c. j. de ſta. regu. ca. ij. de — Exēpti q̄nq̄ꝫ

puniũt p ordi- nariũ.

religio. do. c. ij. ꝺ ĩurepa. c. j. qñq̃ nõ punit ſedⁱtioris pe nam publicat. ꝺ. de priuile. c. j. qñq̃ nõ punit. ſed ab- ſoluit. de ſepul. c. j. Qñq̃ ſolũ circa loca datur iuriſdi- tio. de ſupplẽ. negli. prela. c. vno. de priui. c. ij. gñaliter datur iuriſditio cõtra eos. de priuile. c. j. lib. vj.

ſeruare interdictũ celebratũ in eccl'ia matrice vel ca- thedrali. ¶ Nota ꝙ nõ ſolũ in legẽ cõmittit qui offen dit verba. ſed etiã ille qui offendit mentem legis.
b ¶ Querelis. Si. de priuile. epiſcoporum. lib. vj.
c ¶ Experiẽtia. Que eſt rerum magiſtra. de elect. ꝙ ſit. in ꝑn. lib. vj. vbi de hoc.

volum⁹ (nullo ꝓrſus eiſdẽ q̃- ſtoribus in hac ꝑte priuilegio ſuffragante) ꝙ a ſuis temera- rijs auſib⁹: q̃ vbiq̃ vt cõis hȝ aſſertio nimiũ excreuerũt: pe ne formidīe ꝓpẽſi⁹ cõpeſcãt

¶ De ſnia excõicationis: ſu- ſpenſionis et interdicti.

Clemens. v. in concl. vien.

¶ Religioſi etiã exẽpti violã tes interdictum poſitũ ꝑ ſe. apo. vl' ordiariũ loci vl' gñalẽ ceſſationẽ diuinoꝝ factam ꝑ ꝓuinciale cõciliũ vel eũ q̃ hoc poſſit ſuatã ꝑ cathedralẽ vel matricẽ eccl'iam loci excõica ti ſunt ipſo fctõ. Nõ obſtãtib⁹ priuilegijs: ꝯuẽtionib⁹: ꝯſue- tudinib⁹ ⁊ ſtatutis: ⁊ reſpicit pendẽtia. h. d. Jo. an. Cap. j.

Ex frequẽtib⁹ prelatoꝝ q̃re lis^b accepim⁹ et nos ipſi ex- periẽtia^c cer- ta ꝓbauim⁹ i minorib⁹ ꝯſti tuti: ꝙ plerũq̃ religioſi nunc patẽter excuſationibus fuca tis^d ⁊ friuolis innitẽtes nunc latẽter eccleſiaꝝ ſuaꝝ ianuis ꝑforatis aut in eis factis fe- neſtris: ſeu modis alijs exq̃ſi tis non abſq̃ dãno cathedra liũ ⁊ parrochialiũ eccl'iarũ et ſcãdalo plurimoꝝ dirũpẽdo neruum^e eccl'iaſtice diſcipli- ne: ciuitatũ terrarũ et alioꝝ locoꝝ gñalia^f interdicta pre ſumptiõe dãnabili violare ꝓ- ſumũt. ¶ Nos igit' in ſctã dei eccl'ia cui (diſponẽte dño) ꝓſi- dem⁹: q̃ q̃dẽ vnica eſt: ⁊ vnũ deũ ꝑdicat atq̃ colit: vnã^g fi- dem firmiter ⁊ ſimpliciter cõ fitetur: vniformitatẽ quantũ cõmode poſſumus cõſeruare volẽtes: circa interdictorum obſeruantiã predictoꝝ auc'te ſedis^h ap'lice: vel a locoꝝ ordi narijs poſitoꝝ: de fratrũ no- ſtroꝝ ꝯſilio diſtricte ꝑcipien- do mãdam⁹ quaten⁹ religio- ſi^i quicunq̃ tam exempti^k q̃ dente ꝓ ciuitas. cum concor.

a ¶ Propẽſi⁹. Jdẽ vbũ. ꝺ. e. cõ pi. de eta. ⁊ qua- lita. vt hi qui. et ibi expoſui.

¶ De ſnis excõi cationis ſuſpẽſio nis ⁊ interdicti.

Conti- nuatio dñi he- lye.

¶ Uiſum eſt. ꝺ. ꝑ diſcurſum ti. ꝺ pluribus delictis verũ q2 ꝓ deli- ctis hoies incur rũt ſuiam excõi- cationis: iõ vidẽ dũ eſt de ſentẽ. excõica. Uel ſic põt ꝯtinuari ad rubricã precedẽ tẽ videlȝ de pe nitentijs. ⁊c.

¶ Uiſum eſt de ſacramẽto pnie. cui⁹ ſacti excõi- cati ſunt incapa ces. Jdcirco vi- dẽdũ eſt de ſnia excõicationis.

Ex frequẽti bus prela.

diuiſio

¶ Primo ponit religioſoꝝ exceſ ſum qui fuit con ſtitutionis cau- ſa. Secundo ibi nos igit'/ ꝓuiſio nem circa obſeruationẽ interdictoꝝ ⁊ ceſſationem cũ ſui pena: quã tertio ibi porro: ꝓrogat ad pendentia: ⁊ tollit obſtantia. Et vt in prohemio dixi hec decre. pre- ceſſit concilium: et hoc probat ſequens. Joan. and.

Caſus ſ'alis dñi he lye.

¶ Caſus ſic figurat. Concilio gñali in ſpũ ſctõ legiti- me celebrato. fuit a nõnullis prelatis expoſitũ ꝙ plu- res religioſi maxime exẽpti tã mẽdicantes q̃ nõ men dicãtes violabãt interdictũ gñale celebratũ in aliqua ꝓuincia. ⁊ iſtud faciebãt latẽter ⁊ ſecrete ſeu coloran do facta ſua. Cũ eñi ꝓhibitũ ſit oibus clericis celebra re diuinũ officiũ quoties interdictũ eſt poſitũ. Jtẽ cũ ſit ꝓhibitũ vt nulli accedãt ad eccleſiã vt valeãt au- dire miſſam vel aliud diuinũ officiũ. Jſti religioſi fa- ciebant foramina in ianuis ſuis et in parietibus ſuis vt populus audiret diuinum officium. ex quo eccleſie cathedralis graue gñabatur ſcandalũ ꝓpter qḋ ordi nauit cõcilium vt poſtq̃ interdictũ generale erit cele bratum. ꝙ nulli ſint tam audaces vt faciant decetero et ammodo ſeu deinceps talia foramia in ianuis ſuis vel parietibus ſuis. alias ipſo facto incurrunt ſenten- tiam excõmunicationis. vt in. c. alma. lib. vj. h. d. h. r. ¶ Nota ꝙ vnica eſt eccleſia. licet ipſi⁹ plura ſint mẽ bra. Et dicit' eccl'ia cõgregatio fideliũ in ea exiſtentiũ q2 ſarraceni ⁊ turci nõ ſunt de eccl'ia ⁊ ſimiliter exiſtẽ tes in peccato mortali. ¶ Nota ꝙ vniformitas eccle- ſie eſt ſeruãda. ¶ Nota ꝙ religioſi etiã exẽpti debent

d ¶ Fucatis. Quaſi tinctis vl' coloratis. et ha- bet hoc verbum de conſe. diſt. v. fucare. vbi not. ꝓſ. Si vitiũ frõ tis alicui⁹ fucus inauret. ⁊c.

Fuca- tus q̃d ſignifi- cat.

e ¶ Neruũ. de conſue. cũ inter.
f ¶ Generalia interdicta. de ꝟ- bo. ſig. cũ in par tibus.
g ¶ Unã fidẽ. Ad ephe. iiij. ꝺ. e. cõpil. de ſum- ma trini. ca. vno ꝓ ad hec. de ex- ceſ. prela. fre- quẽs. ad fi. Un- de qḋ de multi- plici vnitate ſcri pſi. de ſum. tri. dãnam⁹. ſuper ꝟbo collectiuã.

Unitas eſt mul tiplex.

h ¶ Sedis a- po. Per hoc vi- detur cõprehen dere interdictũ iuris. exemplũ. ꝺ. ea. compil. de pe. ſi quis ſua-

¶ Glo. ſeq. preter iſta ponit. e. clemẽtinas q̃ ligant ſo- los religioſos. et quattuor que diuerſimode tñ ligant mendicãtes: ⁊ duas eis fauẽtes ⁊ ipſoꝝ querelam.
i ¶ Religioſi. Quicũq̃ mẽdicantes vel non. Et per hoc patet ꝙ clericos ſeculares non ſeruantes interdi- ctum vel ceſſationẽ que ſeruat matrix eccleſia non li- gat hec cõſtitutio. Et multos tales caſus quibus per has clementinas ligãtur religioſi tantũ collige. ꝺ. de elec. c. in plerĩſq̃. ver. nullus. de ſupplẽ. negli. prela. c. vno. de rebus eccle. nõ alie. c. j. de teſta. c. vno. de deci. c. j. de ſta. mo. c. j. de relig. domi. c. j. ver. ꝑdictis. de cen ſi. c. j. de priuileg. c. j. de penis. cupiẽtes. ver. illos etiã et ver. ſequentib⁹. Specialiter cõtra mendicãtes qui tranſeunt ad non mendicãtes. ꝓuidet decre. j. de reg. Generaliter contra mẽdicantes predi. decre. cupien- tes. in prin. de pe. ſpecialiter cõtra predicatores ⁊ mi- nores decre. dudum. de ſepul. ſpecialius contra mino res. J. eo. cũ ex eo. ꝑ religioſis emanauit. de cenſi. c. ij. de exceſ. prela. frequẽs. Conquerũtur tamen religio- ſi ꝙ cõſtitutiones que fauorem ipſoꝝ reſpiciunt ſunt ſine pena. ſed contra ipſos edite ſunt penales.
k ¶ Exempti. Quomodo per diuerſas conſtitutio- nes clemẽtinas probatur non expedire priuilegiatis vel exemptis ꝙ fiant generalia concilia. dixi. ꝺ. ea. cõ- pila. de ſepul. dudum. in princi.

Reli- gioſi ꝑ multas clemẽ- tinas li gãtur.

nō exēpti cuiuſcunqꝫ ordis et ꝯditiōis exiſtāt: cū cathedralē vel matricē[a] ſeu parrochialē loci eccl'iam illa viderit aut ſciuerint[b] obſeruare[c] (nō obſtātib⁹ q̄buſcūqꝫ appellatiōibus[d] antea etiā ad eādē ſedē vel aliū ſeu alios interiectis: ⁊ obiectibus q̄buſcūqꝫ[e]) abſqꝫ dolo ⁊ fraude cū moderatione tn̄ decretalis alma[f] inuiolabiliter ea ſeruent. Alioquin non ſeruātes excōicationis[g] ſententie hoc ipſo volumus ſubiacere[h]. Quod etiā in interdictis et ceſſationib⁹[i] a diuinis indictis per ꝓuincialium cōciliorum ſtatuta vel ipſorū auctē: cū maius ſit ꝓuinciale concilium ꝙ̄ ſingularis prelati prouincie: ac iudicium integrū quod plurimorū ſententijs cōprobaꝛ[k] volum⁹ obſeruari. ¶ In ceſſationibus ve-

¶ Gloſa ſequēs primo exponit que ſit matrix ⁊ quare de ea dictum: et dubiū ſoluit. Scđo querit mixtum de duobus et ſoluit. Tertio querit de metropolitana. Arguit ꝓ ſoluit contrariū. Quarto querit queſtionē ſpecificat. ⁊ ſoluit illam ⁊ ſimilem.

Matrix eſt eccl'ia baptiſmalis.

a ¶ Matricē. Id eſt maiorē et baptiſmalē que dicit matrix: q2 ſicut maꝛ gn̄at: ſic ⁊ illa regenerat ꝑ baptiſmū: ſic ſumiꝛ. de preſcrip. ca. j. ⁊ c. ex trāſmiſſa. de trāſ acti. preterea. ij. q2 igiꝛ interdicūꝛ q̄nqꝫ loca nō habētia intra ſe eccleſiā cathedralē: hn̄t tn̄ matricē: iō hoc expꝛſſit ⁊ dico hoc locuꝫ hr̄e etiā cū illa matrix eccl'ia religioſis nō ſeruātibus ſubeſt q̄ ad ꝑſētationē: collationē: vel q2 ſit ipſoꝝ vicaria: cū hic gn̄aliter loquaꝛ. Sed q̄d dices hic eccleſiaꝫ an epm̄ vl' p̄latū tn̄ vel caplm̄ tn̄: vel vtrūqꝫ mixtū Et quid ſi vacat eccleſia cathedralis ⁊ pars capli ſeruat ⁊ pars nō ſeruat et partes forte ſunt equales. In oībus his caſibus puto eccleſiā ſumi ꝓ ipſa materiali eccl'ia ⁊ ipſi⁹ eccl'ie parietib⁹. de hoc ne p̄la. vi. ſu. c. vl. cū concoꝛ. ⁊ ꝙ ex quo in eccl'ia celebraꝛ cōtinue ianuis apertis ⁊c̄. ſiue ꝑ p̄latū ſiue ꝑ caplm̄ totū vel partē ſiue ꝑ alios clericos eccl'ie: non ſit locus huic pene: lꝫ pene irregularitatis ⁊ alie de quib⁹ infra dicā poſſent locū hr̄e: vt ſit mens lr̄e ꝙ ex q̄ in matrice eccl'ia ſeruaꝛ ⁊ in alijs obſeruetur. Sepiſſime videm⁹ ꝙ in cathedralibus ⁊ matricib⁹ eccl'ijs inferiores clerici māſionarij ⁊ capellani vt plurimū etiā ſine prelato ⁊ canonicis officiāt eccl'ias ipſas. Sꝫ nunq̄d q̄ ad interdictū ꝓuincie dicaꝛ eccl'ia metropolitana matrix: ita ꝙ illa ſeruante interdictū religioſi totius ꝓuincie nō ſeruātes ligati ſint hac pena: ⁊ de ſcientib⁹ loquor? Videꝛ ꝙ ſic. de pon. ſtu. c. j. ver. ſed inde. xij. diſt. de his. Contrariū puto ꝑ hanc lr̄am q̄ dicit cathedralē vel matricē loci. Cōſtat autē ꝙ metropolitan̄. eccl'ia: pone rauēnas nō eſt matrix vel cathedralis ciuitatis bonon̄. vel mutin̄. de offi. ordi. paſtoralis. ix. q. iij. ſi aūt. ⁊ c. null⁹. ligabunꝛ g̊ religioſi dioc. rauēne tn̄. Itē q̄d ſi interdicta eſt villa vl' caſtrū non hn̄s incluſam certā eccleſiā cathedralē vel matricē: q̄ꝺ eſſe poſſet. puta q2 matrix eccl'ia eſt l alia terra non interdicta. vel q2 plures ſunt eccl'ie in villa vel caſtro ⁊ nulla principalioꝛ. q2 q̄libet baptizat ſuos parrochianos: ⁊ forte ex illis eccl'ijs alique ſeruāt interdictū: alique nō? Puto ꝙ tūc nō ſit locus huic conſtitutioni deficiūt enī mens ⁊ verba: ſicut nec locū haberet qn̄ in loco ſingulariter interdicto nulla eccleſia eſſet niſi illa religioſoꝝ nō ſeruantium. habeant ergo tunc locū iura antiqua. vt dicam. j. in gloſa additur.

Eccl'ia q̄d comprehendit in cle. j. de ſen. excōica.

Eccl'ia metropolitana an dicaꝛ q̄ ad interdictum ꝓuincie.

b ¶ Sciuerint. Alio ſenſu q̄ꝫ per viſum de quo premiſi. probabiliter ergo ignorantes talem obſeruantiam non ligat hec pena.

¶ Gloſa ſeq. queſtionē ſoluit quinqꝫ rōnes inducēs.

c ¶ Obſeruare. No. q2 nō in obſeruādo nō dicit ꝙ ſe cōformēt. addere enī intendit hec cōſtitutio non diminuere ad obſeruantiā interdictoꝝ: vt pꝫ in prin. ꝫ. ē. cōpil. de prebē. ca. j. in fi. Et ſtatutū hic factū ad penā nō debet trahi ad grām. de tranſla. ca. ij. vltra mediū. Et argumentū a cōtrario ſenſu ceſſat vbi illius argumēti ꝯtrariū reperiꝛ in iure: vt ſatis ſcripſi. de elec. publicato. ſuꝑ vlti. glo. Itē cōtrarioꝝ nō eſt eadē diſciplina vbi ꝟba ⁊ mēs reſiſtūt. de ꝟbo. ſig. c. fi. de offi. leg. ſtuduiſti. Exceſſus ergo clericorum matricis eccl'ie nō dabit religioſis materiā delinquēdi. de pe. ꝑmiſſionis. In telligo aūt illos ſeruare qn̄ abſtinēt animo obſeruādi. ⁊ facit q̄ꝺ ibi dixi ſuꝑ ꝟbo violauerint.

Argumētū a ꝯtrario qn̄qꝫ ceſſat. Cōtrariorum nō ſemꝑ eſt eadē diſciplina.

¶ Gloſa ſeq. ſoluit contrarium.

d ¶ Appellationib⁹. Non dicit ꝙ precedens appellatio nō vitiet interdictū ne corrigat. de appel. ad hoc. qm̄. ⁊ c. dilectis. cū fi. Sed dicit ꝙ ꝯ̄ſtito interdictum ſit nullū propter precedentē appellationē vel aliā cauſam ex quo tamē matrix eccleſia illud ſeruat: religioſi violantes ſunt excōmunicati.

e ¶ Quibuſcūqꝫ. Quibus allegarent nullitatē ſn̄ie q̄ꝺ pōt eſſe multis modis. no. eo. ti. preſenti. lib. vj.

f ¶ Alma. eo. titu. lib. vj.

¶ Gloſa ſequens enumerat. liij. caſus quibus excommunicant clementine quorum. xvj. ſunt reſeruati.

g ¶ Excōicationis ſn̄ie. Eſt ſciēdū ꝙ ꝑ. xviij. cōſtitutiones clemētinas cōprehenſi ſunt q̄nquaginta caſus quoꝝ. xvj. ſunt reſeruati pape: q̄bus q̄s ipſo iure excōicationē incurrit expꝛſſe. ⁊ ꝑ duos duo tacite. Et eſt premittēdū ꝙ Hoſt. colligit triginta tales caſus iuris veteris l ſūma. e. ti. ꝫ. iiij. i p̄n. ego collegi. xxxij. li. vj. e. ti. eos q̄. Nūc exprimā hos nouiſſimos. Prim⁹ ē de ſeq̄. poſ. c. j. Quattuor de ſepul. c. j. alij q̄ttuor de deci. ca. j. duo. de ſta. mo. c. j. ꝫ. q2 vo. Duodecim⁹. eo. ti. c. ij. i fi. Tredecim⁹. ⁊. xiiij. de reli. do. c. j. Alij ſex. ⁊ ſic. xx. de cōſang. ⁊ affi. c. j. Tres. ⁊ ſic. xxiij. ⁊ ſunt ap'lice ſedi reſeruati. de here. c. j. ad fi. Duo. ⁊ ſic. xxv. eo. ti. c. ij. ſeptē. ⁊ ſic. xxxij. de vſu. ca. j. alij. vj. ⁊ ſic. xxxviij. et ſunt etiā ap'lici. de ꝑuile. c. j. ſtringam⁹ ſub duob⁹ caſib⁹. q̄ ſunt etiā ap'lici. de ꝑuile. c. j. in p̄n. ⁊ ꝟ. p̄ſēs. Duo. ⁊ ſic. xliij. e. ti. cupiētes. in p̄n. xliij. e. ti. ꝫ. q̄ vo. xliiij. e. c. l fi. et eſt ap'lic⁹. xlv. hic. Quattuor etiā ap'lici. ⁊ ſic. xlix. ꝫ. c. pri. Quinq̄geſim⁹. ꝫ. e. cū ex eo. Duos aūt caſus tacitos habem⁹. de ſum. tri. c. vno ꝫ. porro. de vſur. ex graui. i fi.

Excōicaꝛ q̄s ipſo facto per clementinas. l. liij. caſibus.

¶ Gloſa ſequēs diſtinguit quattuor caſus diuerſos.

h ¶ Subiacere. Addiꝛ hec pena ad alias que habētur. de exceſ. p̄la. c. fi. de ꝑuile. auctoritate. ⁊ c. epoꝝ. lib. vj. eo. titu. is qui. eo. li. Poſſet tn̄ caſus eſſe in quo iſta pena ſine illis ligaret: ⁊ econtra. Pone ꝙ ſententia interdicti vere non ligat impediente appellatione vel alia nullitate: tn̄ matrix eccl'ia illā ſeruat: ligātur religioſi hac pena: ſed nō illis. Et cōtra bn̄ ligat ſententia cū matrix eccl'ia nō ſeruat illam. tūc ligātur illis et nō iſta. Qn̄ ꝟo tenet ⁊ ſeruaꝛ ꝑ matricē: tūc locum habet q̄ꝺ prius dixi ꝙ ligantur vtriſqꝫ q̄nqꝫ nō tenet nec ſeruatur per matricē: ⁊ tunc neutris ligantur.

i ¶ Ceſſationibus. Generalibus vt ſequitur.

k ¶ Cōprobaꝛ. xx. di. de quib⁹ de offi. deleg. prudētiā poſt prin. Prouer. xiij. Ibi ſalus vbi multa ꝯſilia.

e.xv. Diſſipantur cogitationes vbi non eſt conſiliū ⁊ vbi ſunt plures conſiliarij confirmantur.
a ¶ Generalibus. Speciales em̄ ſeruanē ſolū in eccleſijs in quibus ſunt inducte. de ap. dilectis.
b ¶ Unico lumine. Sumptū. ff. de offi. pſi. illicitas. §. ne tenuis.
c ¶ Edita. De offi. ordi. irrefragabili §. ceterū. eo. ti. ſi canonici ⁊. c. q̄uis. li. vj. ⁊ ibi vide in vltima gloſa.
d ¶ Pendētia. Cōcor. §. e. cōpi. de iudi. diſpendioſam. cū ſuis cōcordantijs.
e ¶ Cōuentionib⁹. Sic. §. ea. cōpi. de ſepul. dudum. circa finē.

Grauis ad. ¶ Prelo narrat ſecundo penā imponit ibi: ne igitur. — *diuiſio*

¶ Preſupponendū eſt illō qđ dicit. i. c. alma. lib. vj. eo. ti. ꝙ ſi iterdictū ſit celebratū in aliquo loco canonici poſſūt celebrare diuinū officiū. ſ; hoc debēt facere voce ſubmiſſa ⁊ baſſa et ianuis clauſis. et qđ nullus admittatur ad diuinū officiū audiēdum. al's ſi quē admittāt ſeu recipiant: ipſo facto ſunt excōmunicati. — *Preſup. d. helye.*

ro gñalibus[a] a diuinis ciuitatū: terrarū et aliorum locorū quas aliqñ ex conſuetudine vel alias capitula collegia vl' cōuētus ſecularium aut regularium eccleſiarū ſibi vendicāt (quia ipſos hoc vnico[b] lumine ad repellēdas iniurias eis factas priuare nolumus nec debemus) idem intelligimus obſeruandū. ¶ Ipſi vero ſint diligenter attenti vt ſtatuta romanorum pontificum predeceſſorum noſtrorū ſup his edita[c] diligenter obſeruent. ¶ Porro hanc ſanctionē ad pendētia[d] trahimus: non obſtātibus priuilegijs cōuentionibus[e] ſtatutis: ⁊ cōſuetudinibus quibuſlibet: que contra premiſſa ſeu aliquod p̄miſſorū religioſis ipſis in nullo volumus ſuffragari. Idem.

¶ Caſus ſic figuraē. Cōcilio gñali in ſpūſctō legitime celebrato fuit expoſitū ꝙ plures dñi tpales reges barones in cōtēptū eccleſie cogebāt pbros tpe iterdicti in oib⁹ eccl'ijs celebrare diuina. ⁊ cū nō poterāt hře facultatē cāpanarū faciebāt ppl'm ꝑ preconē cū ſono tube ꝯuocari. vt veniret ipſe ppl's ⁊ oēs de pplo ad diuinū officiū. Et iſtud nō ſolū faciebāt in ſuis capellis. q̄ capelle ſunt in domib⁹ ipſoꝝ ſeu i caſtris. ſ; hoc faciebāt in eccl'ijs cathedralib⁹ ⁊ matricibus. ⁊ aliqñ vocabāt aliq̄s vt venirēt ad diuinū officiū. aliqñ alios. ⁊ ſi venire ad diuinū officiū nolebāt illos cōpellebant. qđ eſt peius. Aliqñ iſti dñi tpales cōuocabāt aliq̄s excōicatos vt venirēt ad diuinū officiū. ⁊ dum clerici videbāt illos excōicatos. nolebāt finire nec ꝑficere diuinū officiū: ⁊ ſic remanebat iexpletū ⁊ imꝑfectū. ꝓpter q̄s exceſſus oriebaē ſcādalū i clero et populo. Un̄ ꝯſtituit ꝯciliū vt decetero talia nō faciāt ipſi dñi tpales. Et ꝙ excōicati moniti vt exeāt ab eccl'ia imediate recedant ab ea. qđ ſi ſecus fecerint. i. ſi ꝯtrariū fecerint: ipſi ſint excōicati. nec abſolui poterūt niſi per ro. pon. h. d. h. r. — *Caſus lſalis dñi helye.*

¶ Colligo aliq̄ notabilia. Et p̄mo ꝙ tpe interdicti generalis. puta: qr tota vna dioceſis eſt ſuppoſita iterdicto tali tempore nō ſunt diuina celebrāda. ¶ Nota penā principū qui cōpellunt celebrare clericos tpe interdicti: nā ipſo facto incurrūt ſniam excōicationis. — *Notabilia.*

¶ No. ꝙ q̄s non d; celebrare in p̄ſētia excōicati. quem ſcit publice excōicatū: al's ipſe ſuſpēdiē a ſuis bñficijs

¶ No. ex tex. iūcta glo. ꝙ licet ſacerdos inceperit celebrare miſſam. ſi ſuperueniat excōicatus d; ipſe ſacerdos ceſſare a celebratione miſſe. Et ſi ipſe excōicatus monitus noluerit exire. ipſe ſacerdos d; illū realiter extrahere ab eccl'ia: ⁊ ſi nō poſſit debet vocare preſentes in auxilium.

¶ Dñi tpales q̄ cogunt aliq̄s in loco iterdicto celebrare diuina: vel q̄ ꝑ precones faciūt tūc ad illa audiēda populum euocari: vel ꝓhibēt ne publice excōicati vel interdicti ſup hoc ꝑ illos q̄ miſſas celebrāt moniti eccl'ias exeant: et ipſi noiatim moniti q̄ non exeunt excōicati ſunt ⁊ ꝑ papā abſoluendi. h. d. Jo. an. Capl'm. ij.

Grauis ad nos prelatoꝝ querela ꝑduxit ꝙ nobiles q̄dā ⁊ dñi tēporales[f] (terris eorum eccl'iaſtico ſuppoſitis[g] interdicto) nedū in locoꝝ ſuoꝝ capellis[h] ſed ⁊ i collegiatis ⁊ alijs iſigniū[i] locoꝝ eccleſijs miſſas et alia diuina officia publice et ſolēniter faciūt celebrari. Ad officia eadē celebrāda: nunc hos: nūc[k] illos vocantes[l] ⁊ interdū quod eſt

¶ Nota ꝙ excōicatus pōt iterū excōicari: tamē ſc̄da excōicatio nō habebit effectum niſi effectū retētionis: qr retinebit eū extra gremiū eccleſie. Quis fuerit recōciliat⁹ de p̄ma excōicatione: tamen retineē adhuc vt expulſus a gremio ipſius eccl'ie: donec recōcilietur ſc̄do. — *Excōicatio iteraē.*

f ¶ Tēporales. Etiā ſi ſint epi vl' eccl'iaꝝ p̄lati vl' locū hřē: qđ hic dř ne cle. vel mo. c. vl. li. vj. facit de exceſ. p̄la. tanta. ⁊ facit qđ dixi ea. cōpil. de penis multorū.

¶ Glo. ſe. notat ad queſtionē ꝓ qua alle. duo iura ⁊ regulam et oppi. diſtinguentē. alle. duo iura in cōtrarium ad que ꝓ ipſorum reſponſione remittit et prouiſionem petit.

g ¶ Suppoſitis. Ab hoie vel a iure. Et hec lr̄a facit ad q̄ſtionē de illo q̄ ſcit locū interdictū ab hoie vel a iure. tn̄ denūciatio ei⁹ nō eſt facta: an illō ſeruare teneē ſatis em̄ eſt locū eſſe interdicto ſuppoſitū vt h: l; nō ſit publicatū. fa. e. ti. cū nō ab hoie. ⁊ qđ ibi no. e. ti. cū deſideres. j. rñ. in ſi. Qui em̄ ſciuit certiorari nō debuit. ꝯ reg. iu. eū q̄. lib. vj. cū ꝯcor. ⁊ hoc placet Archi. eo. ti. is qui. li. vj. illa etiā rōne: qr celebrare depēdet a volūtate agētis. Un̄ in culpa eſt agēdo rē illicitā ꝓpter ſuperioris ꝓhibitionē ⁊ loci inhabilitatē. alleg. de cōſe. di. j. ſicut. qđ verū intelligit niſi factū eſſet occultū. vj. q. ij. ſi tm̄. ⁊ ꝓdi. decre. cū nō ab hoie. et fa. qđ. J. dicā in glo. occultū. Jn ꝯtrū fa. xj. q. iij. §. euidenter ibi ſoluē. itē §. ʒ. c. pri. a ꝯtio ſenſu ibi ſoluitur in glo. no. forſan expediret ꝑ ꝯſtitutionē ꝓuideri clericos nō teneri ad obſeruationē interdictoꝝ latoꝝ a iure: niſi pri⁹ fiat illorū declaratio. ſi. de here. cū ſm̄. lib. vj. Ad qđ dicendū multū mouet. de cēſi. quāq̄. li. vj. §. ea. cōpil. eo. ti. preſenti. cuius etiā littera ſatis huic dicto conuenit. — *Interdictum nōdum denunciatum an q̄s illud ſciens ſeruare teneaē.*

h ¶ Capellis. Non intendit ꝙ in talibus capellis ſitis in loco iterdicto hoc liceat: ſed dicit vt aggrauet cōtēptū. q. d. malū eſſe hoc facere in capellis: ſed grauius in talibus eccleſijs.
i ¶ Inſigniū. de reſcrip. ſtatutū. poſt prin. lib. vj.
k ¶ Nunc illos. Concor. de ſtatu mona. cum ad monaſterium. ver. ſed nec.
l ¶ Uocantes. Licet de vocatione narret ſolam coactionem punit.

deteri⁹) compellentes. Hiſqȝ nō contēti exceſſib⁹[a]: ꝑ cāpanaꝝ[b] nō ſolum pulſationē ſed ⁊ voce ꝑconia[c] pplos etiā interdictos vt (iterdicti nō obſtāte ſnia) ad audiēdas miſſas hmōi veniāt: faciunt euocari. Nōnulli q̄ȝ ipoꝝ ſuis plerūqȝ ſubiectis[d] ne(lȝ excōicatiōis vł interdicti ſentētia publice[e] ſint nodati) de eccleſijs dū in ipſis miſſarū celebrant̄ ſolēnia iſtātib⁹ etiā celebrātib⁹ exeāt: ꝑcipe non verent̄. Ex q̄ freq̄nt̄ cōtingit ꝙ (nō ſine dei offenſa clericqȝ ac ppli ſcandalo) ipa miſſarū ſolennia remanent inexpleta[f]. Ne igitur exceſſus ſic graues excedētiū ipunitate trahant̄ ab alijs in exēplū[g]: preſumptores ꝑfatos q̄ in locis interdicto ſuppoſitꝭ quēquē decetero diuina celebrare officia quōlibȝ[h] cogere[i]. Aut q̄ modo ꝑdicto ad officia eadē audiēda aliq̄s excōicatiōis ꝑſertim vel iterdicti ligatos ſnia euocare[k]. Seu qui ne excōicati publice[l] aut iterdicti de eccłijs dū in ipis miſſaꝝ[m] agunt̄ ſolēnia: a celebrātib⁹ moniti[n] vt exeant: ꝓhibere[o] Necnō excōicatos publice ⁊ interdictos q̄ in ipſis eccłijs noiati[p] celebrantib⁹ vt exeāt moniti remanere[q] ꝑſumpſerint excōicatiōis[r] ſnia (a q̄ ꝑ ſedē dūtaxat apłicā poſſint abſolui) ſacro approbāte concilio innodam⁹. l dē.

Fratres minores i tpe interdicti ſi recipiūt i ſuis eccłijs ad diuina fr̄es et ſorores tertij ordinis excōicati ſunt: nec puilegia iuuāt. h. d. Jo. ā. c. iij.

Cum ex eo ꝙ religioſi viri fr̄es minores i ſuis recipiūt eccłijs ad audienda diuina officia tpe interdicti fr̄es ⁊ ſorores[ſ] de ordie t̄tio[t] (quē beat⁹ Frācīſc⁹ inſtituit)

Ordo litere. a Exceſſibus. tolle litteram. infra faciunt euocari non ſolum per campanarum ⁊c̄.
b Campanarum. de offi. cuſto. ca. j. cum concor. ⁊ ibi dixi de diuerſis campanarum officijs.
Gloſa ſeq. obiectionem ſoluit.
c Voce preconia. vt dicit in auc̄. de litigi. ꝟ. omnē. coll. vij. vox preconis q̄n ꝙ paucis inotescit: ⁊ hoc reſpectu fortior videt̄ vocatio p cāpanā: ſȝ qꝛ ꝑco loquitur ⁊ edictū ponit ex pte mādātis ideo maior ē contemptus.
d Subiectiſ precipere nō verent̄: quod eſt. J.
Excōicat⁹ occultus nō eſt i publico vitādus. e Publice. occultū ei excōicatū nō vitam⁹ in publico. vj. q. ij. c. ij. e. ti. cū nō ab hoīe. vnde dicit Ray. in ſum. hui⁹ ti. ꝟ. itē q̄ri tur ꝙ ille q̄ ſcit occultū excōicarū eē i eccłia cauete ſi poterit exibit: ſi aūt id non poſſet ſine ſcandalo non dȝ exire ꝑ iura ꝑdicta ⁊ ne ſit ꝓditor. ij. q. j. ſi peccauerit
Miſſā dimittat ſacerdos ꝑpter excōicatum. f Inexpleta. dȝ eñ ſacerdos dimittere officium miſſe ꝑpter ꝑſentiā excōicati: niſi tā icepiſſet canonē miſſe: de q̄ ſcripſi poſt modernos. co. ti. c. nup. ⁊ fa. vij q. j. illud. ⁊. c. nichil. ⁊ qō no. xj. q. iij. ſicut apl̄i.
g In exēplū. qꝛ ſi ea q̄ male vſurpant̄ ⁊c̄. xcij. diſ. peruenit. ꝟ. ſa. xxiij. q. j. paratus. in ſi.
Cōpulſio eſt multiplex. h Quōlibet. oēm modū cōpulſiōis realē ꝑſonalē directū ⁊ indirectū cōprehēdit: vt ſi res ipſoꝝ occupant cōſanguineos grauāt in ꝑſonis vel rebus. facit de elec. ſciant cuncti. co. ti. quicunqȝ. lib. vj.
Ordo litere. i Cogere. ꝑſumpſerint qō eſt. J. ⁊ hoc eſt primū.
k Euocare. ꝑſumpſerint. qō ſequit̄ ⁊ eſt ſcōm.
l Publice. ꝯcor. ꝟ. ca. ꝯpi. ꝟ ſepul. c. j. ⁊ ibi videas
m Miſſaꝝ. i alijs ꝟ diuinis officijs nō eſt loc⁹ pene
n Moniti. nō dicit noiatim. vt. J. pxi. ver. ꝑ quod patet ꝙ ad prohibētes ſufficit generalis monitio. pura monet ꝙ omnes excommunicati ⁊ interdicti exeāt ille precepit vt non exeant.
o Prohibere. ꝑſumpſerint. qō ſequit̄. ⁊ eſt tertiū.
Ordo litere. p Nominatim. ex generali ergo monitiōe nullus ligatur ex eo ꝙ remanet. ſoli ergo noiatim moniti remanentes ligabuntur. concor. eo. ti. cōſtitutionē. lib. vj. ⁊. ꝟ. ca. cōpl. de vita ⁊ hone. cle. c. j.
q Remanere. intellige etiam ſi ipſi tēporales domini hoc non mandent.
Excōicat⁹ ex cōicat̄. r Excōicatiōnis. excōicatus ergo iterū excōicat̄. de hoc. iij. q. iiij. engeltrudā de iudicis. ita quoꝝdam

Cum ex eo. Primo ꝑmiſſa ratione ponit ſtatutum ſuū. ſcōo ꝯ facietes punit ibi. qō ſi. Jmola. diuiſio.
Preſupponendū primo eſt illud qō habet̄. ꝟ. in. c. j. videlȝ ꝙ religioſi cuiuſcūqȝ ſtat⁹ vł ꝑeminētie exiſtāt violātes ſeu nō ſeruātes iterdictū qō debuit ſeruari ab eccłia cathedrali/ ſeu matrice. hoc eſt parrochiali ſunt excōicati. Et dicit̄ eccleſia matrix. q̄ſi mr̄ ſuoꝝ parochianoꝝ. Preſuppono vlteri⁹ illō qō habet̄ in glo. poſita in ꝟ. tertio videlȝ ꝙ tres ſunt ordies minorū. Prim⁹ fuit fratꝝ minorū viuentiū ſm regulā btī Frāciſci. quoꝝ ordo eſt multū art⁹ ⁊ ſtrict⁹ ⁊ nō poſſunt habere ꝓpriū in particulari nec i cōi. Et ſcōs ordo ſancte Clare ⁊ talis nō eſt ita artus: qꝛ pñt aliq̄d hr̄e in cōi. Tertius eſt ordo i quo ſunt hoīes qui dicuntur continētes. Preſuppo. d. helle. Fratꝝ minoꝝ triplex ordo.
Caſus ſic figurat̄. Nos vidim⁹ in. c. ꝑcedēti. ꝟ. eo. ti. ſeu rubrica ꝙ religioſi cuiuſcūqȝ ſtat⁹ exiſtāt nō ſeruantes interdictū ſeu violātes qō celebrat̄ i eccłia cathedrali vel matrice ſunt ipō facto excōicati. Sed q̄ro an fratres minores q̄ ſunt de primo ordine poſſint admittere ⁊ recipe hoīes ꝯtinentes ſeu de penitētia q̄ ſunt de tertio ordine ſcꝫ Frāciſci? Et rn̄det papa ꝙ nō: qō ſi fecerint ſunt ipſo facto excōicati: nec poterūt abſolui niſi ꝑ ſummū pōtificē. h. d. h. r. Caſus ſpālis dñi heſtie. Colligo aliq̄ notabilia. Primo ex ꝑn. c. iūcta glo. ꝙ beat⁹ Frāciſc⁹ tres ordines iſtituit. Primo ordinē fratrū minoꝝ. ⁊ iſte ordo eſt artiſſim⁹ ⁊ ſtrictiſſim⁹: qꝛ ipi nō debēt hr̄e granaria ſȝ debēt viuere ex icerta ꝑſeſſiōe. Itē nō debēt hr̄e duas veſtes. Eſt ali⁹ ordo quē inſtituit btūs Frāciſc⁹ q̄ dr̄ ordo ſctē Clare. Et talis ordo nō eſt ita artus nec ſtrictus: qꝛ bñ pñt hr̄e aliq̄d in cōi. Ali⁹ eſt ordo cui⁹ profeſſores vocant̄ cōtinentes: ⁊ iſte nō eſt ꝓprie ver⁹ ordo. qꝛ nō vouerūt tria neceſſaria q̄ ſunt in ꝓfeſſione. Nota notabilia. Frāciſcus diuus tres ordines iſtituit.
Nota ꝙ licet tertius ordo fuerit inſtitut⁹ a beato Franciſco ſicut ordo minorū ⁊ ſit aliqua cōmunio tamen minores non poſſunt illos admittere ſeu recipe ad diuinum officiū: ac ſi eſſent extranei. ſi de facto admittant: ſunt ipſo facto excōicati: ⁊ non poſſunt abſolui niſi per romanum pontificem.
ſ Sorores. ille igitur non ſunt beguine: vt dixi. ꝟ ea. compl. de relig. domi. c. j.
Glo. ſe. declarat. iij. ordies. b. Frāciſci ⁊ i q̄ differāt
t Tertio. ꝑm⁹ fuit fratrū minoꝝ q̄ fuit artiſſim⁹

Ordo ſancti Fran= ciſci eſt triplex

⁊ caret ꝓprio etiã in cõi. de hoc ſatis.J.ti.j.c.j. Scdo fuit ſcte clare q̃ differt a p̃mo: q2 ordo ille lʒ etiã femi= nis artiſſim⁹: hʒ tñ ꝓpriũ l cõi. Sʒ iſte terti⁹ etiã ꝓ vi uẽtib⁹ in ↄiugio marib⁹ ⁊ feminis adinuẽt⁹ eſt: ⁊ hñt ꝓfeſſi ꝓpriũ l ſingulari: ⁊ poti⁹ eſt mod⁹ viuẽdi q̃ ꝓ pͤte dicat regl'a eſt tñ approba= tus ꝑ Nicolaũ tertiũ ⁊ h⁹ ↄſtat

¶ Gloſa ſe. obie ctionẽ ſoluit.

a ¶ Contineñ= tes. nõ pmittũt ↄtinẽtiã: imo vi uũt i ↄiugio vt prediri: tñ ⁊ ſm modum viuẽdi eis datũ certis dieb⁹ q̃lib3 ſepti mana abſtinẽt a thoro ſicut et ſeptimana vicis ſue abſtinebant ſacerdotes vete ris teſtamenti. lxxxij. di. plrimoſ

b ¶ Scãdalũ vitãdũ qd̃ dicvt ꝺ no. ope. nũ. c. ij

c ¶ Vileſcat. ad h⁹. ⁊ ob id qd̃ ſequit cõcor. ea. cõ. ꝺ pe. ⁊ re. c. ij

d ¶ Minori= bus. Alios nõ li gat conſtitutio.

exiſtentes: q̃ ↄtinẽtes[a] ſeu de pnia nũcupant: ſcãdalũ[b] alio rũ q̃ ab eis excludũt mentib⁹ generet: cenſura vileſcat[c] ec cleſiaſtica: ⁊ minoris auctis i terdicti ſnia reputet. Eiſdẽ frib⁹ mioꝛib⁹[d] [e] diſtricti⁹ inhibe mus ne decet'o aliquẽ vl' ali= q̃s p̃dictoꝝ (ẽt ſi ſup hoc hi,[e] vel illi[f] priuilegijs q̃buſcũq3 muniti extiterit: q̃ ipis i nl'lo ꝓſus q̃ ad hoc volum⁹ ſuffra gari) ad diuina i ſuis ecclijs[g] tpe iterdicti q̃ quomõ admit tãt[h]. ¶ Qꝺ ſi fecerint eoipſo excõicatiõis ſnie ſe nouerint ſubiacere[i] a q̃ ꝑ aliũ q̃ȝ ꝑ ro manũ põtificẽ: vl' ſatiſfactio ne p̃miſſa per locoꝝ ep̃os q̃s aucte aplica[k] fungi volum⁹ in hac ꝑte abſolutionis bñfi= ciũ neq̃ant obtinere. Idem.

e ¶ hi. Fratres minores.

f ¶ Vel illi. Frẽs ⁊ ſorores tercij ordis: ⁊ eſt mirabile q2 eo caſu in alijs eccl'ijs recipi poſſent: ſi p̃uilegiũ eſt

g ¶ Suis eccleſijs. Per hoc verbũ qd̃ etiã [gñale ꝺ. p̃miſit dico q ſi in alienis eccleſijs hoc facerent ceſ ſat hec pena. poſſet tñ habere locum alia pena cõmu nis. ⁊ eſt ſi. quod dixi. ꝺ. hoc ti. c. j. in glo. additur.

h ¶ Admittant. niſi inq̃tum illis ⁊ alijs ꝑmittitur per decre. viti. eo. ti. lib. vj.

i ¶ Subiacere. Si alr̃ bñ ſeruãt interdictũ: quod ſeruat matrix eccl'ia nõ ligant pena illi⁹ decre. ꝺ. ca. j. ſed iſta tñ. fa. de indi. at ſi clerici. in fi. cũ ſuis cõcoꝛ.

k ¶ Auctoritate aplica. hoc dicit ꝓpter exẽptionẽ ⁊ quia deliquerant in locis exemptis.

Si ſummus. Primo facit vnũ dictum. Secun= do aliud illi ſimile ibi: ſimiliter. Imola.

diuiſio

¶ Pro declaratiõe hui⁹. c. ſciẽdũ eſt q iſtꝺ. c. emana= uit ad declarationẽ hui⁹. c. Si aliq̃ñ. l an. Et p̃ſuppo no regularit cũ aliq̃s excõicat opȝ q abſoluat in for= ma eccl'ie videlicet q p̃ſtet cautionẽ de parendo iuri Preſuppono ipatoꝛ ſiue rex nõ eſt ſubdit⁹ legib⁹ ſuis

Addi= tio. ꝺ. helie.

¶ Caſus ſic figurat. Ponamus q ego ſum excõicat⁹ iuſte: forte ꝓ contumacia: vel alr̃. papa ſciens me eſ= ſe excõicatũ habuit mecũ cõmunionem: q2 forte miſit michi lr̃as in q̃bus dabat michi bñdictionẽ. et bñ me excõicatũ ſciebat. vel forte tradidit michi oſculũ / vel alio modo habuit mecũ cõicare. queritur vtrũ papa ex hoc videat michi impẽdiſſe bñficiũ abſolutionis? Rñdet q nõ: niſi ipſe papa exp̃ſſe dicat. volo te abſo= lutũ eſſe: ⁊ tibi bñficiũ abſolutiõis impẽdo. Sʒ pona. q erã intruſus in aliq̃ bñficio: ita q nõ habebã titulũ

Caſus l'falis ꝺ. helie

⁊ papa ſcripſit michi lr̃as i quib⁹ appellauit me ep̃m illi⁹ loci quẽ obtinebã ſine titulo. Vel ponam⁹ q illud bñficiũ vacabat: ⁊ nullus obtinebat. ⁊ ip̃e in lr̃is ſuis appellauit me ep̃m illi⁹ loci: an ꝑ hoc videat michi ius tribuere i illo bñficio? Rñ. clemẽs papa q ñ. h. ꝺ. h. r.

¶ Si papa etiã ſciẽter excõi= cato ꝑticipat illũ ꝑ hoc ñ ab= ſoluit: niſi exp̃mat hoc ſe vel= le. Et ſi ſcienter ſub titulo di= gnitatꝭ aliquẽ noiet vl' hono ret: et ꝑ hoc illũ in dignitate nõ approbat. Io. an. Ca. iuſ.

Si ſumm⁹[l] põtifex ſciẽ= ter[m] etiã excõicato ꝑti cipet[n] lr̃is[o] verbo: vel oſcu= lo[p] ſeu alio quouis[q] mõ: ip̃m ꝑ hoc abſoluẽ nulla rõne cen ſet niſi ſe velle[r] forſitan expri mat illum ex hoc ꝓ abſoluto hñi. ¶ Silr̃ q̃cq3 ſi quẽ ſub titu lo cuiuſlib3 dignitatꝭ[s] ex cer= ta etiã ſciẽtia v̄bo ↄſtõne: vel lr̃is noiet:[t] honoret ſeu quo= uis alio mõ tractet[v]: ꝑ hoc in dignitate illa ipſum appro= bare[x] non intelligitur[y]: aut q̃cq̃ȝ ei tribuere noui[z] iuris.

¶ Nota q non ſolũ ſufficit non loq̃ cũ excõicato ſed etiã non de= bent ſibi mitti littere.

Notabile.

¶ Glo. ſeq. dicit q̃re emanauit: ⁊ quid p̃ma pars determinat.

l ¶ Si ſumm⁹ Credit q ꝓpter dñm Fredericũ de Sicilia ema= nauerit hec de= cre. Pars p̃ma determinat no. xciij. di. ſi inimi= cus. ⁊. e. ti. ſi ali q̃ñ ꝑ Goffre. i ꝓ he. cõ. Gre. ⁊ In no. ⁊ hoſt. de p̃= uil. cũ olim. j. et fa. hoc ca. ꝓ ibi no. ꝑ Inno. ⁊ ho ſtiẽ. vt ſicut per ꝑticipium papa nõ abſoluit: ita nec per euitatio nẽ excõicat: vñ nõ incurrit minorẽ q̃ ꝑticipat illi quẽ papa vitat: ⁊ in p̃dic. c. ſi inimic⁹ loq̃t de illo quẽ vitat ⁊ vitari p̃cipit.

Papa ꝑ parti cipium non ab ſoluit

m ¶ Scienter. etiã ſi ignoꝛãter non erat dubiũ per precedentem decre. ſi aliquando.

n ¶ Participet. quo participio non ligatur minori vt no. in iurib⁹ alleg. in. j. glo. eo. ti. nulli.

o ¶ Litteris. argue q ſcribẽs excõicato icurrit mi= norẽ. de hoc eo. ti. cõſtitutionẽ. lib. vj. in. ij. glo.

p ¶ Oſculo. Formaṫ ab os oris. nec dȝ ſcribi ꝑ. h.

q ¶ Quouis modo. vt in conuiuio / oratione / vel iti nerando / vel conſedendo.

Excõi= cato pa pa' ꝑti= cipans nõ liga tur.

r ¶ Velle. Eſt ſibi ꝓ rõne volũtas. inſti. ꝺ iu. natu. ꝯ. ſʒ ⁊ qd̃ p̃ncipi. ſic ⁊ p̃nceps ſola volũtate manumit tit. ff. de manu. apud eũ. C. de fideicõ. lib. ſi voluntate in iferioꝛib⁹ a papa ñ hñet hoc locũ. e. ti. cũ deſideres.

Pncipi eſt ꝓ rõ ne volũ tas.

s ¶ Dignitatꝭ eccl'iaſtice vl' ſecularꝭ: cũ eadẽ ſit rõ

t ¶ Noiet. Irriũ videbat notari. xciij. diſ. dñs. ⁊ vi= de qd̃ no. xj. q. j. ſacerdotib⁹. ⁊ ſi. ſine legi. ꝑ tuas. cum

v ¶ Tractet. vocant illos qui ſunt eiuſdẽ [cõcoꝛ. dignitatis vocat illum.

¶ Glo. ſeq. no. ad opinionem.

x ¶ Approbare. facit ad no. per Inno. ⁊ hoſtiẽ. de ſi. pꝛb'o. veniẽs. vbi tenẽt q ſi ep̃s miſſam audiat vel procurationẽ recipiat a male ordinato vel inſtituto: q per hoc non diſpẽſat cum illo: dato q ſit caſus quo diſpenſare poſſet. ⁊ ibi ſcripſi.

Ep̃us audiẽs miſſam a male ordina to nõ di ſpenſat cũ eo.

¶ Gloſa ſeq. obiectionem ſoluit.

y ¶ Nõ itelligit. nõ ob. ꝺ. ea. cõ. de ꝓba. c. vno. illꝺ eñ intelligit cũ papa narrat factũ ꝓpriũ: ⁊ ſup eo fun datur ipſius intentio: vt ibi no. in glo. quid ſi talia.

z ¶ Noui iuris. ſi. de here. p̃ſidẽtes. in ſi. li. vj. ⁊ in tellige niſi hoc exprimat ſe velle. vt. ꝺ. pxi. rñ.

¶ De verboꝝ ſignificatione. ¶ Clemens.v.in cōcilio vien. ¶ Declarat̄ in aliquib⁹ ca. extſt co.ti.li.vj.ꝑſertim an fr̄es mīores teneant̄ ad obſeruationē coꝝ oīm q̄ in regula ſub verbis impatiuimodi ponunt̄ deinde multa īſerunt̄ ad q̄ fratres ipſi obligant̄. Et ꝯſequēter eorū nouē exceſſib⁹ ꝓlixe diſcuſſis de electiōe miniſtri ipſorū luculentiſſime tractat̄. Caplm̄.j.

(tuſū ſupra per diſcurſum ti. 6 ſingulis ꝑtibus iurſ. verū q̄ in iure mē te dubitatiōes oriunt̄ circa ſboru3 ſign. tō pn̄s annectit̄ rubrica.)

Exiui de paradiſo: dixi rigabo hortū plātationū: ait ille celeſtis agricola: qui vere fons ſapientie: verbū dei a p̄re in p̄re manēs genitū ab eterno: nouiſſime dieb⁹ iſtis (fabricante ſctō ſpū) in vtero virginis caro factū exiuit hō ad op⁹ arduū redēptionis hūani gn̄is pagēdū: exēplar ſe dādo celeſtis vite: ꝑbēs hoīb⁹ ſemetip̄z. ¶ Uerū q̄ plerūꝗ mortalis vite ſollicitudinib⁹ ꝑſſus hō mentis aſpectu ab exēplaris hmōi ītuitu diuertebat verus nr̄ Salomō in ſolio militantis eccleſie hortū voluptatis inter ceteros quēdā fecit a ꝓcelloſis mūdi fluctib⁹ elōgatū: i q̄ quieti⁹ ac ſecuri⁹ vacaret̄ cōtemplādis ſeruādiſꝗ hmōi opib⁹ exēplaris in hūc mūdū īrroiuit ipſe: vt rigaret ip̄m fecūdis aq̄s ſpūal' gr̄e et doctrīe. ¶ Hic hort⁹ ſiquidē eſt fratrū minoꝝ ſctā religio q̄ muris reglaris obſeruātie firmiter vndiqꝫ circūcluſa: ītra ſe ſolo ꝯtēta deo adornat̄ abūde nouellis plātationib⁹ filioꝝ. Ad hunc veniēs dilectus dei filius mortificantis pn̄ie myrrhā metit cū aromatib⁹ q̄ ſuauitate mira vniuerſis odorē attrahētis ſctimonie circūfundūt. ¶ Hec eſt illa celeſtis vite forma ⁊ regula quā deſcripſit ille confeſſor xp̄i eximius ſanct⁹ Frāciſc⁹: ac ſuādā a ſuis filijs ꝟbo docuit pariter ⁊ exēplo. ¶ Quia ꝟo dicte ſctē regule ꝓfeſſores ac emulatores deuoti: vti alūni ⁊ veri filij tāti pr̄is affectabāt ſicut ⁊ feruēter affectāt ad purū et plenū ꝓmiſſam regulā firmiter obſeruare. Attēdentes q̄dā q̄ dubiū poterāt afferre ſenſum in ipſi⁹ regule ſerie cōtineri: ꝑ ipſoꝝ declaratione habēda recurrerūt prudēter olim ad apicē ap̄lice dignitatis: vt certificati ꝑ ip̄m cui⁹ pedib⁹ etiā ꝑ ipſam regulā ſūt ſubiecti: poſſent dn̄o (pulſis cūctis dubijs) cū plena charitate ꝯſciētie deſeruire. ¶ Hoꝝ aūt pijs ac iuſtis ſupplicatiōib⁹ plures ꝑdeceſſores nr̄i romani pōtifices ſucceſſiue (ſicut dignū erat) applicantes aures ⁊ animū: declarauerūt ea q̄ dubia videbant̄. ediderūt nōnulla ⁊ aliq̄ conceſſerūt: ſicut expedire videbāt fratrū conſciētijs ac pure obſeruātie ſtatus. Uerū q̄ plerūꝗ vbi culpa nō eſt eā timere ſolēt cōſciētie timorate: q̄ in via dei q̄cūꝗ deuiū expaueſcūt. nō ſunt ad plenū ex dictis declarationib⁹ dictoꝝ oīm fratrū cōſciētie quietate: q̄n circa aliq̄ ad regulā: ipſorūꝗ ſtatū ꝑtinētia dubitationū in ipſis fluct⁹ aliq̄ generent̄ ⁊ oriant̄: ſicut ad aures noſtras plures ⁊ de q̄plurib⁹ in publicis ⁊ priuatis cōſiſtorijs eſt ꝑlatū. Quapropter ꝑ ipſos fratres nobis extitit hūiliter ſupplicatū q̄tenus ꝑdictis dubijs q̄ occurrerūt: ⁊ q̄ pn̄t occurrere in futurū adhibere oportuna declarationis remedia de benignitate ſedis ap̄lice curarem⁹.

(Culpa timet̄ a bonis vbi nō eſt.)

¶ Nos igit̄ cui⁹ anim⁹ ab etate tenera pia deuotione efferbuit ad hmōi ꝓfeſſores regule ⁊ ad ordinē ipſum totū: nūc aūt ex cōi cura paſtoralis regiminis quā imeriti ſuſtinemus ad ip̄os fouēdos dulci⁹: ⁊ attēti⁹ gratioſis fauorib⁹ ꝓſequēdos: tāto ꝓuocamur ardēti⁹ q̄to frequēti⁹ intēta mēte reuoluim⁹ fruct⁹ vberes: q̄s ex coꝝ exēplari vita ⁊ ſalutari doctrina toti vniuerſali eccl'ie ꝯtinue cernim⁹ ꝓuenire: tā pia ſupplicātiū intentione cōmoti ad pagēdū diligēter q̄d petit̄: ſtudia nr̄a duxim⁹ ꝯuertēda: ip̄aꝗ dubia ꝑ plures archiep̄os et ep̄os ⁊ i theologia magiſtros et alios lr̄atos ꝓuidos ⁊ diſcretos examiari fecim⁹ diligent̄.

(Fratres minores ſunt eccleſie vtiles.)

¶ Cū igit̄ i primis ex eo q̄ i dicte regule principio habet̄. Regula ⁊ vita fratrū minoꝝ hec eſt: ſc3 dn̄i noſtri ieſu xp̄i ſctm̄ euāgeliū obſeruare i obediētia viuēdo: ſine ꝓprio ⁊ in caſtitate. Itē infra. Finito ꝟo anno ꝓbatiōis recipiant̄ ad obediētiā ꝓmittētes vitā iſtā ſemꝑ ⁊ regulā obſeruare. Itē circa finē regl'e: paupertatē ⁊ hūilitatē ⁊ ſctm̄ euāgeliū dn̄i nr̄i ieſu xp̄i q̄d firmiter ꝓmiſim⁹ obſeruemus. Fuit heſitatū an fratres eiuſdē ordis ad oīa tā ꝑcepta q̄ cōſilia euāgelij ex ꝓfeſſione ſue regule teneant̄. Quibuſdā dicētibus q̄ ad oīa alijs aūt aſſerētib⁹ q̄ ad ſola illa tria cōſilia videl3 viuere in obediētia: in caſtitate: ⁊ ſine ꝓprio: ⁊ ad ea q̄ ſub ꝟbis obligatorijs ponunt̄ i regula obligant̄. ¶ Nos circa hūc articulū predeceſſoꝝ noſtroꝝ veſtigijs inherentes ipſumꝗ articulū q̄ ad aliq̄d clari⁹ ꝓſequētes dicte heſitationi duxim⁹ rn̄dēdum: q̄ cū votū determinatum cuiuſlibet habeat cadere ſub certo: vouens regulam nō pōt dici teneri ex vi voti hmōi ad ea cōſilia euāgelica q̄ in regula non ponunt̄. ¶ Et q̄dē beati frāciſci cōditoris regule hec ꝓbat̄ fuiſſe intentio ex hoc q̄ quedā euāgelica ꝯſilia in regula poſuit alijs pretermiſſis. Si eñ ꝑ illud verbū regula et vita fra

(Vota tria religiōis.)

(Euāgelij conſilia an ſint p minores obſeruāda.)

trū minoꝝ hec eſt ꝛc̄. intēdiſſet eos ad oīa cō-
ſilia euāgelica obligare: ſupflue et nugatorie
quedā coꝝ (ſuppreſſis ceteris) in regulā exp̄ſ-
ſiſſet. ¶ Cum autē natura termini reſtrictiui
hoc habeat: ꝙ ſic excludit ab ipſo extranea: ꝙ
cūcta ad ipm ptinētia cōcludit. Declaram⁹ ꝛ
dicim⁹ ꝙ dicti fratres nō ſolū ad illa tria vo-
ta nude ꝛ abſolute accepta ex ꝓfeſſione ſue re
gule obligant: ſed etiā tenent ad ea oīa implē
da q̄ ſunt ptinētia ad hec tria p̄dicta q̄ regula
ipſa ponit. Nā ſi ad hec tria p̄dicta tm̄ p̄ciſe et
nude ꝓmittētes ſe ſeruare regulā viuendo in
obediētia: caſtitate: ꝛ ſine ꝓprio: et nō etiā ad
oīa cōtēta in regula q̄ hec tria modificāt arta
rent: ꝓ nichilo ꝛ vane ꝓferrent hec ỽba pro-
mitto ſemp hāc regulā obſeruare ex q̄ de his
ỽbis nulla obligatio naſceret. Nec tn̄ putan-
dū eſt ꝙ btūs Frāciſcus ꝓfeſſores hui⁹ regu-
le quātū ad oīa ꝯtēta in regula modificantia
tria vota ſeu ad alia in ipſa exp̄ſſa intēderint
equaliter eſſe obligatos: qn poti⁹ apte diſſe-
ruit: ꝙ q̄ ad quedā ipſoꝝ ex vi ỽbi trāſgreſſio
eſt mortalis: ꝛ q̄ ad quedā alia nō. Cū ad que-
dā ipſoꝝ ỽbū apponat̄ p̄cepti vel equipollen-
tis eidē: ꝛ quo ad aliqua ỽbis alijs ſit ꝯtētus.
Itē qꝛ p̄ter ea q̄ exp̄ſſe ỽbo p̄cepti ac exhorta
tionis ſeu monitiōis ponunt i regl'a: nōnulla
ỽbo imꝑatiui modi negatiue vel affirmatiue
appoſito inſerunt hactenus extitit dubitatū:
an tenerent ad iſta vt ad habētia vim p̄cepti.
¶ Et qꝛ (vt intelleximus) nō minuit hoc dubiū:
ſed auget: ex eo ꝙ felicis recordationis Nico.
papa q̄rtus p̄deceſſor nr̄ noſcit declaraſſe: ꝙ
fratres ipſi ex ꝓfeſſione ſue regule ſunt aſtri-
cti ad ea ꝯſilia euāgelica q̄ in ipſa regula p̄ce-
ptorie vel inhibitorie ſeu ſub ỽbis eq̄pollenti-
bus exprimunt: ꝛ nichilomin⁹ ad coꝝ omniū
obſeruātiā q̄ ipſis i eadē regula ſub ỽbis obli
gatorijs inducunt ſupplicauerunt p̄dicti fra-
tres vt ad ipſoꝝ cōſciētias ſeruādas declara
re: q̄ hoꝝ cēſeri debeāt p̄ceptis eq̄pollētia ac
obligatoria dignaremur. ¶ Nos itaq̧ q̄ in ſin
ceris hoꝝ cōſciētijs delectamur. attēdentes
ꝙ in his q̄ aīe ſalutē reſpiciūt ad vitādos gra
ues remorſus ꝯſcie ps ſecurior eſt tenēda: di-
cim⁹ ꝙ lʒ fratres nō ad oīm q̄ ſub ỽbis impe-
ratiui modi ponunt in regula ſicut ad p̄cepto
rū ſeu p̄ceptis eq̄pollētiū obſeruātiā teneant
Expedit tn̄ ipſis fratrib⁹ ad obſeruādū puri-
tatē regule ꝛ rigorē: ꝙ ad ea ſicut ad eq̄pollē-
tia preceptis ſe nouerint obligatos q̄ hic infe
ri⁹ annotant. Ut aūt hec q̄ videri poſſunt eq̄-
pollētia p̄ceptis ex vi ỽbi: vel ſaltē rōne mate

Termini reſtrictiui natura.

Religionis btī frāciſci tranſgreſſio in aliq̄bus eſt mortalis. i. aliquo⁹ nō.

a ¶ q̄rt⁹ hic nicolaus papa quart⁹ fuit miniſter gnāl' in ordine minoꝝ vt ptʒ i chronicis. Et loq̄tur iſte textus de ca. exijt q̄ ſeminat. eo. tit. lib. vj. vbi emēda tiores libri habēt. nū. ꝛ nō. iū.

b ¶ Seruādas aīs ſerenandas. i. clarificādas

rie de q̄ agit. ſeu ex vtroq̧ ſub cōpēdio habeā
tur: declaram⁹ ꝙ illō qō ponit in regl'a de nō
habēdo plures tunicas q̄ vnam cū caputio ꝛ
aliā ſine caputio. Item de nō portādis calcia
mētis: et nō eq̄tādo extra caſum neceſſitatis.
Itē ꝙ fratres vilib⁹ induant. Itē ꝙ ieiunare
a feſto oīm ſctōꝝ vſq̧ ad natale dn̄i et i ſextis
ferijs teneant. Itē ꝙ clerici faciāt diuinū offi
ciū ſʒ ordinē ro. ec. Itē ꝙ miniſtri ꝛ cuſtodes
ꝓ neceſſitatib⁹ infirmoꝝ et fratrib⁹ induēdis
ſollicitā curā gerāt. Itē ꝙ ſi q̇s fratrū in infir
mitatē ceciderit: alij fratres dēnt ei ſuire. Itē
ꝙ fratres nō p̄dicēt in ep̄atu alicui⁹ ep̄i: cū ab
eo illis fuerit cōtradictū. Itē ꝙ null⁹ audeat
penit⁹ pplo p̄dicare: niſi a gn̄ali miniſtro vel
alijs q̄bus ſm̄ declarationē p̄dictā id cōpetit
fuerit examinat⁹ approbat⁹ ꝛ ad hec inſtitut⁹
Itē ꝙ fratres q̄ cognoſcerēt ſe nō poſſe pre-
miſſam regulā ſp̄ãliter obſuare debeāt ꝛ poſ
ſint ad ſuos miſtros recurrere. Itē ꝙ oia que
ponūt i regl'a ad formā hītus tā nouicioꝝ q̄
etiā ꝓfeſſoꝝ: necnō ad receptiōis modū ac ꝓ-
feſſionē ſpectātia niſi recipientibus q̄ ad hītū
nouitioꝝ (ſicut dicit regl'a) ſm̄ deū alit' videat
Hec inq̧ oia ſunt a fratrib⁹ tāq̄ obligatoria
obſeruanda. ¶ Itē ordo coiter ſenſit. tenet et
tenuit ab antiq: ꝙ vbicūq̧ ponit i regula hoc
vocabulū teneant obtinet vim p̄cepti: ꝛ ob-
ſeruari dʒ a fratrib⁹ ſicut tale. ¶ Ceterum qꝛ
xp̄i cōfeſſor p̄dictus: agēdoꝝ ac ſeruādoꝝ cir
ca recipiēdos ad ordinē miſtris ꝛ fratrib⁹ mo
dū p̄bēs: dixit i regl'a ꝙ caueāt fratres ꝛ coꝝ
miniſtri ne ſint ſolliciti de reb⁹ ſuis tpalibus
vt libere faciāt de eis q̄cq̄d ipſis a dn̄o fuerit
inſpiratū: licētiā tn̄ habeāt ipſi miſtri mittēdi
eos ad aliq̄s deū timētes ſi conſiliū req̄ratur.
quoꝝ conſilio ſua bona pauperib⁹ erogētur.
¶ Dubitauerunt ꝛ dubitāt multi fratrū an li
ceat ipſis de bonis ingrediētiū q̄cq̄ recipe ſi
donet: ꝛ ſi ad dādū pſonis ꝛ cōuenientib⁹ poſ
ſint eos iducere ſine culpa ſi etiā ad diſponen
dū de diſtributiōe rerū taliū debeāt ipſi mini
ſtri ſeu fr̄es dare ꝯſiliū vbi ad cōſulēdū alij q̄
ex ipſis ad q̄s ingreſſuri mittant: poſſint ido-
nei īueniri. ¶ Nos aūt ꝯſiderātes attēte intē
diſſe sctm̄ Frāciſcū ſue regl'e ꝓfeſſores q̄s fun
dauerat in maxima paupertate ab effectu tē
poraliū rerum ipſoꝝ ingredientiū per dicta
verba ſpecialiter et totaliter elōgare: vt quā-
tum eſt ex parte fratrū ipſoꝝ receptio ad or-
dinem ſancta ꝛ puriſſima appareret: ꝛ ne ali-
quo modo oculū viderentur habere ad bona
coꝝ temporalia: ſed ad ipſos tm̄ diuino ſerui-

Fr̄es ad ſerenitatē et trāq̄llitatē deducendas.

Cordigeri: nec calciamenta portare nec eq̄ſtare debent.

Fr̄es minores viſu ꝛ romanuꝫ tenere aſtringuntur

Teneātur i regl'a btī frāciſci poſituꝫ vim p̄cepti obtiet.

Fr̄es miores an licite pñt de bōis ingredientiū aliq̄d accipe.

tio mancipādos. dicimus oīno debere tā mi=
niſtros ꝙ̄ fratres ceteros a dictis inductiōi=
bus ad ſibi dādum ⁊ ſuaſionib⁹ necnō ⁊ a dā
dis circa diſtributionē cōſilijs abſtinere cum
per hoc ad timētes deum ſtatus alteri⁹ mit=
ti debeant non ad fratres: vt vere cūctis pa=
teant eſſe tā ſalubris inſtituti paterni ſtudio=
ſi zelatores ſeduli ⁊ pfecti. Cum vero facere
de rebus ſuis qđ dn̄s inſpirabit ipām ⁊ regu
lā ingredientib⁹ liberum velit eſſe: non videt
quin liceat eis recipe. cōſideratis. ſ. eoꝝ neceſ
ſitatibus ⁊ moderaminib⁹ declaratiōis iam
dicte ſi quid de bonis ſuis intrās ſicut ⁊ cete=
ris pauperib⁹ p modū elemoſyne libere velit
dare. Cauere tamen in acceptione oblatorū
taliū decet fratres: ne ex receptoꝝ quātitate
notabili preſumi poſſit ſiniſter oculus cōtra
Cordi= ipſos. ¶ Preterea cū dicatur in regula ꝙ illi
geri an qui iam pmiſerunt obedientiā habeant vnā
poſſint tunicā cū caputio ⁊ aliā ſine caputio qui ha=
tunicis plari= bere voluerint. Itē ꝙ fratres oēs veſtimen=
bus vti tis vilib⁹ induantur. Nos ꝗ̄ pdicta verba de=
clarauimus equipollere pceptis volētes hec
determinari plenius dicim⁹ quantū ad nume=
rū tunicarum ꝙ plurib⁹ vti nō licet niſi in ne=
ceſſitatib⁹ q̄ haberi pñt ex regula: ſm ꝙ hunc
paſſum memorat⁹ pdeceſſor nr̄ pleni⁹ decla=
Veſtes rauit. Vilitatē aūt veſtrū tā habit⁹ ꝙ̄ interio
cordi= rū tunicarū illā intelligi debere dicim⁹ q̄ ſm
gerorū cōſuetudinē vel ꝯditionē patrie debeat quā=
debent tū ad colorē pāni ⁊ pciū vilitas merito repu=
eſſe vi= tari. nō eīn quo ad regiōes oēs pōt determi=
les. nat⁹ vnus mod⁹ i talib⁹ aſſignari. Hmōi etiā
vilitatꝭ iudiciū miniſtris ⁊ cuſtodib⁹ ſeu guar
dianis duxim⁹ cōmittēdū: eoꝝ ſup hoc ꝯſciē
tias onerātes: ita tn̄ ꝙ ſeruēt in veſtib⁹ vilita
tē. Quoꝝ etiā miniſtroꝝ cuſtodū ⁊ guardia=
noꝝ iudicio eodē mō relinq̄m⁹: ꝓ qua neceſſi
tate poſſint ipi fratres calciamenta portare.
Ieiu= ¶ Deinde cū duob⁹ tpib⁹ annotatꝭ in regula
nia per ſcilꝫ a feſto oīm ſctōꝝ vſꝙ̄ ad natiuitatē dn̄i
cordi= ⁊ maxime quadrageſime in q̄b⁹ ieiunare tenē
geros tur inſerat in eadē regula. Alijs aūt tpib⁹ nō
obſer= teneātur niſi ſexta feria ieiunare: ⁊ ex hoc vo
uāda. luerūt aliqui dicere ꝙ dicti ordinis fr̄es non
teneant niſi ex cōdecētia ad alia ieiunia ꝙ̄ ad
iſta declaram⁹ debere intelligi eos nō teneri
ad ieiuniū alijs tpibus pterꝙ̄ in ieiunijs ab
eccleſia cōſtitutis. nō eſt eīn veriſimile ꝙ vel
inſtitutor regule vel etiā confirmator abſol=
uere ipſos intenderit ſeruandis illis ieiunijs
ad q̄ de cōi ſtatuto eccleſie obligantur ceteri
Fr̄es mino= xpiani. Porro cū dict⁹ ſanctus volēs fratres
ſuos ſup oīa a denarijs ſeu pecunia eſſe tota res an
liter alienos: pcepit firmiter fratrib⁹ vniuer= poſſint
ſis vt nullo modo denarios vel pecuniā reci= eſſe pe=
piant p ſe vel p interpoſitā perſonā: iſtūꝙ̄ ar cunie
ticulū declarās idē predeceſſor noſter caſus rece=
⁊ modos poſuerit quibus ſeruatis a fratrib⁹ ptores
non poſſint dici nec debēt per ſe vel p aliū pe
cunie receptores ꝯtra regulā vel ſui ordinis
puritatē: dicimus fratres teneri cauere ſum=
mopere ꝙ pro alijs cauſis ⁊ ſub modis alijs:
quam ponat dicti pdeceſſoris noſtri declara
tio ad dantes pecunias ſiue deputatos nun=
cios non recurrāt ne (ſi ſecus ab ipſis attēta=
tū fuerit) tranſgreſſores pcepti ⁊ regule meri
to poſſint dici. Nā vbi aliquid alicui gn̄aliter
ꝓhibetur qđ expreſſe nō conceditur: intelligat
denegatū. Quocirca queſtus oīs pecunie ac
oblationū pecuniarū receptio in eccleſia vel
alibi cippi ſeu trunci ordinati ad offerētium
ſeu donātiū pecunias reponēdas necnō ⁊ q̄
cūꝙ̄ recurſus alius ad pecunias ſeu habētes
ipſas qui p declarationē predictā non conce
ditur. Hec inꝗ̄ oīa ſunt eis ſimpliciter inter=
dicta. Cū etiā recurſus ad amicos ſpeciales Cordi=
expſſe tantū in duobus caſib⁹ ſecundū regu= geri ad
lam concedatur videlicet pro neceſſitatibus amicos
infirmorum et fratribus induendis: idꝙ̄ pie in duo=
et rationabiliter conſiderata neceſſitate vi= bus ca
te ad alias neceſſitates fratrum pro tempo= ſibus
re occurrentes ceſſantibus elemoſynis: ſeu pñt re=
etiam ingruentes ſepedictus predeceſſor du currē.
xerit extendendum. Attendant fratres pre=
fati ꝙ pro nullis cauſis alijs ꝙ̄ predictis vel
ſimilibus in via: vel alibi recurrere licet eis
ad amicos huiuſmodi ſiue ſint dantes pecu=
nias: ſeu deputati per ipſos: ſiue nuncij vel
depoſitarij: ſeu alio quouis nomine appel=
lentur. etiam ſi conceſſi per eandem decla=
rationem modi circa pecuniam integre ſer=
uarentur. ¶ Deniꝙ̄ cum idem confeſſor ſum=
me affectauerit ſue regule profeſſores tota=
liter eſſe abſtractos: ab affectu et deſiderio
terrenorum: et ſpecialiter a pecunia et eius
vſu totaliter inexpertos: ſicut probat pro=
hibitio de recipienda pecunia in regula ſe=
pius repetita: curare fratres vigilanter ne=
ceſſe eſt ꝙ cum ex cauſis predictis et modis
ad habentes pecunias deputatas pro ipſo=
rum neceſſitatibus recurrere oportebit ad
tenentes ipſas: quicunꝙ̄ hi fuerint princi=
pales vel nuncij in omnibus ſic ſe gerant:
ꝙ ſe cunctis oſtendant in dictis pecunijs:
(ſicut nec habent) penitus nichil habere.

Quapropter ꝑcipe ꝙ ⁊ q̄liter pecunia expen
daꝛ cõputũq; exigere de expẽſa: eã quoq; re=
petere ſiue deponere aut deponi facẽ capſu=
lã pecunie. vel eiꝰ clauẽ deferre: hos actus et
cõſil'es ſibi fr̄es illicitos eẽ ſciãt. Predicta em̄
facere ad ſolos dn̄os ꝑtinet q̇ dederũt ⁊ eos
quos ip̄i deputauerũt ad hoc ip̄m. ❡ Proin=
de cũ vir ſct̃ũs pauꝑtatis ꝑmiſſe i regula mo
dũ exprimẽs dixerit in eadẽ: fr̄es nihil ſibi ap
ꝓpriẽt / nec domũ / nec locũ / nec aliquã rem
ſʒ tãq; ꝑegrini ⁊ aduene in hoc ſeculo i pauꝑ=
tate ⁊ hũilitate dn̄o famulãtes vadãt ꝑ ele=
moſyna ꝯfidenter. Sicq; declaratũ extitit ꝑ
nonnullos ꝑdeceſſores nr̄os romanos ponti
fices hãc approbationẽ intelligi debere tã in
ſpãli q̄ȝ etiã in cõi ꝓpt' qd̄ ⁊ rerũ oim̄ ꝯceſſaꝝ
oblatarũ ⁊ donatarũ fr̄ibꝰ q̄s et quarũ vſum
facti. ſ. ordini vel ip̄is fr̄ibꝰ licet hr̄e ꝓprietatẽ
⁊ dn̄iũ i ſe ⁊ ro. ec. receperũt: dimiſſo i ip̄is fra
tribꝰ in eis tm̄mõ vſu facti ſimplicis. Ad nr̄m
fuerunt deducta examẽ q̄ in ordine fieri dice
bãꝛ ⁊ videbaꝛ ꝑdicto voto ⁊ puritati ordinis
repugnare videlʒ vt ea ꝓſeq̄mur ex ip̄is q̄ re
medio credimꝰ indigere: ꝙ ſe iſtitui heredes
non ſolũ ſuſtinẽt ſed ꝓcurãt. Itẽ ꝙ reditꝰ an=
nuos recipiũt interdũ in tã notabili q̄ȝtitate
ꝙ conuẽtꝰ hn̄tes totaliter inde viuũt. Itẽ ꝙ
cũ ip̄oꝝ negocia etiã ꝓ rebꝰ tꝑalibꝰ in curijs
agitanꝛ: aſſiſtũt aduocatis ⁊ ꝓcuratoribus:
⁊ ad inſtigãdũ eoſdẽ ſe ibidẽ ꝑſonaliter rep̄=
ſentãt. Itẽ ꝙ executiones vltimaꝝ ſuſcipiũt
voluntatũ ⁊ gerũt: ſeq; intromittunt q̄nq; de
vſurarũ vel male ablatoꝝ diſpoſitionibꝰ ſeu
reſtitutionibꝰ faciẽdis. Itẽ ꝙ alicubi non ſo=
lũ exceſſiuos hortos ſed etiã vineas magnas
habẽt: de q̇bꝰ tã de oleribꝰ q̄ȝ de vino multũ
colligiꝛ ad vẽdẽdũ. Itẽ ꝙ tꝑibus meſſiũ vel
vindemiarũ ſic copioſe granũ ⁊ vinũ mẽdicã
do vel aliũde emẽdo colliguntꝛ a fr̄ibꝰ ⁊ in cel
larijs ⁊ granarijs recõduntꝛ ꝙ ꝑ anni reſiduũ
⁊ abſq; eoꝝ mẽdicatõe pñt trãſigere vitã ſuã
Itẽ ꝙ eccl̃ias vel alia edificia faciũt vel ꝓcu
rant fieri in q̄ȝtitate et curioſitate figure ac
forme ac ſumptuoſitate notabiliter exceſſiua
ſic ꝙ non videtur habitacula pauperũ ſʒ ma
gnatũ. Paramẽta etiã eccleſiaſtica in pleriſ=
q; locis tã multa habẽt ⁊ tã notabilit' precio=
ſa ꝙ excedũt i his magnas eccl̃ias cathedra
les. Equos inſuꝑ ⁊ arma eis oblata in fune=
ralibus recipiunt indiſtincte. Tn̄ cõitas fra
trũ ⁊ ſpãliter rectores ip̄iꝰ ordinis aſſerebãt
ꝙ ꝑdicta ſeu plura ex ip̄is i ordine nõ fiebãt:
ꝙ ⁊ ſi q̄ reperiuntꝛ rei in talibꝰ rigide puniuntꝛ
necnõ ꝯtra talia ne fiãt ſunt facta pluries ab
antiquo ſtatuta in ordīe multũ ſtricta. ❡ Cu
plẽtes igiꝛ nos ip̄oꝝ fratrũ ꝓuidere conſciẽ=
tijs. ⁊ cũcta dubia (q̄ȝtũ poſſibile nobis eſt) de
ip̄oꝝ pectoribꝰ remouere: ad ꝑdicta modo q̄
ſeq̄tur rñdemꝰ. ❡ Cũ em̄ ad ꝟitatẽ vite perti
neat vt id qd̄ exteriꝰ agiꝛ: interiorẽ mẽtis diſ
poſitionem ⁊ habitũ repñtet: neceſſe hn̄t fra
tres q̇ ſe expropriatiõe tãta a tꝑalibꝰ abſtra=
xerũt: ab om̄i eo ꝙ dicte expropriationi eſſet
vel poſſet videri contrariũ abſtinere. Qr̄ igi=
tur in ſucceſſoribꝰ trãſit nõ ſolũ vſus rei: ſʒ et
dn̄iuni ſuo tꝑe in heredes. Fr̄es autẽ prefati
nichil ſibi in ſpãli acq̄rere vel eoꝝ ordini pñt
etiã in cõi. Declarando dicimꝰ ꝙ ſucceſſionũ
hmõi q̄ etiã ex ſui natura idifferẽter ad pecu
niã ⁊ etiã ad alia mobilia ⁊ imobilia ſe exten=
dũt (ꝯſiderata ſui puritate voti) nullatenꝰ ſũt
capaces. Nec licʒ eis valorẽ hereditatũ taliũ
vel tãtã earũ ꝑtẽ ꝙ ꝑſumi poſſet hoc in frau=
dẽ fieri: q̄ſi ſub modo et forma legati dimitti
ſibi facere vel ſic dimiſſa recipe: q̄n potiꝰ iſta
ſic fieri ab ip̄is ſimpliciter ꝓhibemꝰ. ❡ Cũq;
annui redditꝰ inter imobilia cẽſeãtur a iure:
ac hmõi redditꝰ obtinere pauꝑtati ⁊ mẽdici=
tati repugnet: nulla dubitatio eſt ꝙ ꝑdictis
fratribꝰ redditꝰ quoſcũq; ſicut et poſſeſſiões
vel eoꝝ etiã vſum: cũ eis nõ reperiaꝛ ꝯceſſus
recipe vel habere (ꝯditione ꝯſiderata ipſorũ)
nõ lʒ ampliꝰ: cũ nõ ſolũ qd̄ malũ eſſe dinoſciꝛ
ſed ⁊ om̄e qd̄ ſpeciẽ hʒ mali ſit a viris ꝑfectis
ſpãliter vitãdũ. ❡ Ex talibꝰ aũt aſſiſtẽtijs in
curijs ⁊ inſtigationibꝰ cum de rebꝰ agitur in
ipſoꝝ ꝯmoda ꝯuertendis creduntꝛ veriſimiliter
ex his q̄ foris patẽt (de quibꝰ hn̄t hoies iudi=
care) in ipſis rebus fr̄es ⁊ aſſiſtentes aliq̄d q̄=
rere tanq; ſuũ: nullo modo debẽt hmõi voti
⁊ regule ꝓfeſſores ſe talibꝰ curijs ⁊ litigioſis
actibꝰ immiſcere: vt et teſtimoniũ habeãt ab
his q̇ foris ſunt ⁊ puritati ſatiſfaciãt voti ſui
ac euiteꝛ ꝑ hoc ſcãdalũ ꝓximoꝝ. ❡ Verũetiã
cũ dicti ordinis fratres nõ ſolũ a receptiõe ꝓ
prietate: dn̄io: ſiue vſu ipſiꝰ pecunie: verũetiã
a cõtractatione qualibet ipſiꝰ ⁊ ab ea ſint pe
nitꝰ alieni: queẽadmodũ ſepedictus ꝑdeceſſor
noſter i declaratiõe hmõi regule plane dixit
Cũq; dicti ordinis ꝓfeſſores ꝓ nulla re tꝑali
pñt in iudicio experiri: ꝑdict' fr̄ibꝰ nõ lʒ nec cõ=
petit q̄n potiꝰ (conſiderata ſui puritate ſtatꝰ)
debẽt ſibi ſcire interdictum ꝙ hmõi executio
nibꝰ ⁊ diſpoſitionibus ſe exponãt. Cũ hec ſe
pius abſq; litigio ⁊ ꝯtractatione vel admini=
ſtratiõe pecunie neq̄ant expediri. Verũtñ in

Propri
um ali=
qd an
poſſint
fr̄es mi
nores
habere

Cordi=
geri in
multis
ꝯ regu
lã exce=
dunt.

a ❡ Ex
ꝓpria=
tiõe. i.
ꝓprie=
tat' ab
nega=
tione.

Cordi=
geri he
redes
inſtitui
nõ pñt.

Viri ꝑ=
fecti ab
oi ſpe=
cie ma=
li abſti
nere de
bent.

Execu=
tores te
ſtamẽ=
toꝝ cor
digeri
eſſe nõ
pñt.

his exeq̄ndis dari ꝯſiliū ipoꝝ ſtatui non obſi
ſtit. cū ex hoc ipſis circa bona tp̄alia nulla iu=
riſditio ſiue actio in iudicio ſiue diſpē̄ſatio tri
buaꝝ. Lꝫ ꝓo non ſolū ſit licitū ſed et multū cō
ueniens rōni ꝙ fratres q̇ in laboribus ſpūali=
bus orationis ⁊ ſtudij ſedule occupāꝝ hortos
⁊ areas habeant ꝯpetentes ad recollectionē
vel recreationeꝫ ſui: et interdū ad ſeipos poſt
labores hmōi corporaliter deducendos: nec
non ad habenda neceſſaria hortalicia ꝓ ſeip
ſis: hr̄e tn̄ hortos aliquos vt colanꝝ: ac olera
et alia hortalicia ꝑcio diſtrahantur: necnō ⁊
vineas repugnat ſue regule ⁊ ordinis purita
ti: ſm qḋ dict⁹ predeceſſor declarauit: ac etiā
ordinauit ꝙ ſi talia ad vſus ꝓrime dictos vt
puta agrum vel vineam ad colendum ⁊ cōſi=
milia fratribus legarenꝝ ꝑ oēm modū ffes a
receptatione taliū abſtinerēt: cuꝫ etiā ꝑmiſſa
habere vt ꝑcium fructuū ſuis tē poribꝰ habe=
ant ad naturā ⁊ formā ꝓuētuū appropīquet.
⁋ Rurſus cū ꝑdictus ſanctꝰ taꝫ in exē plis vi
te ꝗ̄ verbis regule oñderit ſe velle ꝙ fratres
ſui ⁊ filij diuine ꝓuidentie innitētes ſuos ī de
um iacerent cogitatꝰ: qui volucres celi paſcit
que non ꝯgregāt in horrea: nec ſeminant nec
metūt: nō eſt veriſile voluiſſe ipm eos habe=
re granaria vel cellaria vbi quotidianis men
dicatiōibꝰ deberēt ſperare poſſe tranſigere
vitā ſuā. Et idcirco non ex timore leui laxare
ſe debēt ad ꝯgregatiōes et obſuatiōes hmōi
faciēdas. ſꝫ tūc tm̄: cū eſſet multum credibile
ex iā exꝑtis ꝙ nō poſſent vite neceſſaria aliť ī
uenire. Hoc aūt miniſtrorū et cuſtodū ſimul
⁊ ſeparatim in ſuis adminiſtrationibus et cu
ſtodijs (cū guardiani et duorū de ꝯuentu loci
diſcretoꝝ ſacerdotū ⁊ antiquorū ī ordine fra
trum ꝯſilio ⁊ aſſēſu) duximus iudicio relinquē
dum: eorū ſuꝑ hoc ſpecialiter cōſciētias one=
rantes. ⁋ Hinc eſt etiam ꝙ cum vir ſanctꝰ fra
tres ſuos in paupertate ſumma ac humilita=
te fundare voluerit: quo ad effectum pariter
et effectum: ſicut fere regula tota clamat: cō=
uenit ipſis ꝙ nullo modo deinceps fieri faci=
ant vel fieri ſuſtineant eccľias vel alia quecū
ꝗ edificia: q̄ cōſiderato fratrum inhabitanti
um nūero exceſſiua in multitudine et magni=
tudine debeant reputari. Ideoq̄ȝ volumꝰ ꝙ
v͛ iꝗȝ in ſuo ordine deinceps temperatis hu=
milibꝰ edificijs ſint cōtenti in ꝗ huic tāte pau=
ꝑtati ꝓmiſſe qḋ patet oculis cōtrarium foris
clamet. Quāuis etiā paramēta ⁊ vaſa eccľa
ſtica ad honorē diuini noīs ordinētur ꝓpter
quē oīa fecit ipſe deus tn̄ cui abſconditorum

Hortos hr̄e an cordigeris liceat

Edificia cordigerorū non ſint exceſſiua

eſt cognitor: ad aīm ſibi miniſtrātium reſpicit
principaliter nō ad manū. nec ꝑ illas ſibi vult
ſeruiri: q̄ ſuorum ſeruitorū cōditioni et ſtatui
diſſonarent. ꝓpter qḋ ſufficere debent eis va
ſa et paramenta eccleſiaſtica decentia in nu=
mero et in magnitudine ſufficientia cōpeten
ter. ſuperfluitas aūt aut nimia precioſitas vľ
quecunꝗȝ curioſitas in his ſeu alijs quibuſcū
ꝗ non pōt ipoꝝ ꝓfeſſioni vel ſtatui conue=
nire. cum enim hec ſapiant theſaurizationeꝫ
ſeu copiam: paupertati tante quo ad huma=
num iudicium derogāt manifeſte. Quapro=
pter premiſſa ſeruari a fratribus volumus ⁊
mandamus. ⁋ Circa equorū vero et armoꝝ
oblationes illud decernimus ī oībus ⁊ ꝑ oīa
obſeruādum qḋ per declarationem ꝑdictam
in pecuniarijs noſcitur elemoſynis diffinitū.
⁋ Ex premiſſis aūt ſuccreuit non parū ſcru=
puloſa queſtio inter fratres videlꝫ vtrum ex
ſue profeſſione regule obligenꝝ ad artū et te=
nuem ſiue pauperē vſum reꝝ. Quibuſdaꝫ ex
ipſis credentibus ⁊ dicētibus ꝙ ſicut quo ad
dñium reꝝ habent ex voto abdicationem ar
tiſſimam: ita ipſis quo ad vſum artitudo ma
xima et exilitas eſt indicta. Alijs in contra=
rium aſſerentibꝰ: ꝙ ex ꝓfeſſione ſua ad nullū
vſum pauperem q̄ nō exprimaꝝ ī regula obli
gātur: ſꝫ teneanꝝ ad vſū moderatum tē perā=
tie: ſicut ⁊ magis ex condecenti ꝗ̄ ceteri xp̄ia
ni. ⁋ Volentes itaꝗȝ cōſcientiarum ꝑdictoꝝ
fratrū ꝓuidere quieti. ⁊ his altercationibus
finem dare: declarādo dicimus ꝙ ffes mino
res ex ꝓfeſſione ſue regule ſpecialiter obligā
tur ad artos vſus ſeu pauperes qui in ipſorū
regula continētur. ⁊ eo obligationis mō ſub
quo continet ſeu ponit regula dictos vſꝰ. Di
cere autem ſicut aliqui aſſerere perhibentur
ꝙ hereticum ſit tenere vſum pauperem inclu
di vel non includi ſub voto euangelice pauꝑ
tatis: preſumptuoſum et temerarium iudica
mus. ⁋ Demum quia ex eo ꝙ dicta regula ꝑ
quos ⁊ vbi fieri debeat miniſtri generalis ele
ctio tradens: nullam fecit de miniſtrorū pro
uincialium electiōe vel inſtitutione penitus
mentionem: oriri ſuper hoc poterat dubita=
tio inter fratres. Nos volentes poſſe ipſos
clare ac ſecure procedere in omnibus factis ſu
is: declaramus ſtatuimus etiam ⁊ ordinamꝰ
in hac conſtitutione in ꝑpetuum valitura. vt
cum alicui ꝓuincie de miniſtro fuerit proui=
dendum: ipiꝰ miniſtri electio penes capitulū
prouinciale reſideat quam idem capitulū die
ſequēti qua fuerit ꝯgregatum facere teneaꝝ

Cordigeri an ſint ad arctum vſuꝫ rerū obligati.

Miniſtri cordigeroꝝ electio per quā fieri ⁊ ꝯfirmari ꝺ3

Ipſius aūt electiōis ꝯfirmatio ad miniſtrum pertinet generalem. Et ſi quidē ad electiōes hmōi per formam ſcrutinij ꝓcedatur: votis i diuerſa diuiſis electiones plures i diſcordia celebrari contingat: illa que a maiori pte capituli numero (nulla zeli vel meriti collatiōe aut conſideratione habita) fuerit celebrata: exceptione ſeu contradictione quacunqꝫ alterius partis non obſtāte per dictum generalem miniſtrū de cōſilio diſcretorūꝫ de ordine (pri⁹ tñ ex officio prout ſpectat ad ipſum diligenti examinatione premiſſa) confirmetur vel etiam infirmetur prout eis ſecundum deum viſum fuerit expedire. ꝛ ſi fuerit infirmata ad capitulū ꝓuinciale electio hmōi reuertatur. ❡ Ceterum ſi capitulum memoratum die p̄dicta miniſtrum eligere pretermittat: extunc miniſtri prouincialis prouiſio ad generalem miniſtrum libere deuoluatur. ❡ Uerū ſi miniſtro p̄dicto et capitulo generalibus ex certa manifeſta ac rationabili cauſa videretur aliquando in prouincijs vltramarinis hibernie grecie/ſeu rome: in quibus hactenus alius ꝓuidendi modus dicitur ex cauſa certa ꝛ rationabili fuiſſe ſeruatus: expedire miniſtrum ꝓuincialem per miniſtrum generalem. cum ꝓborum ordinis conſilio potius q̄ per capituli predicti electionem preficí in prouincijs hibernie etiam vltramarinis irrefragabiliter. In romana vero vel grecia quando miniſter dicte prouincie moreretur vel abſolueretur citra mare: illa vice ſeruetur abſqꝫ dolo partialitate et fraude (ſuper quo eorum conſcientias oneramus) quod ſuper hoc dictus miniſter cum dictorū ꝓborum conſilio duxerit ordinandum. In deſtitutione vero dictorū miniſtrorum ꝓuīcialiū ſeruari volumus. qꝺ ſup hoc hactenus de ipſo ordine extiterit obſeruatum. ❡ Ceterū ſi ꝯtingeret eoſdē miniſtro generali carcere: per vicariuꝫ ordinis fiat ſup hoc qꝺ faciendum fuerit per eundē miniſtrum vſquequo prouiſum fuerit de generali miniſtro. ❡ Porro ſi quid de huiuſmodi miniſtro prouinciali ſecus attentari forte contigerit illud ipſo facto ſit irritum et inane. ❡ Nulli igitur oīno hominum liceat hanc paginam nrārum declarationū dictorum cōmiſſionis/reſponſionis/ꝓhibitionis ordinationis/ mādati/cōſtitutionū/indicationū/ꝛ voluntatuꝫ infringere vel ei auſu temerario cōtraire. ❡ Si quis aūt hoc attentare pſumpſerit: indignationē omnipotentis dei ac beatorū Petri et Pauli apoſtolorū ei⁹ ſe nouerit incurſurum.

Sepe ꝯtingit. ❡ Caſus. Ponam⁹ ꝙ roman⁹ pōti. alicui iudici ꝯmiſit aliquā cāꝫ: ꝛ eiſdē mādauit ꝙ in eadem cā ꝓcedat de plano ſummarie ſine ſtrepitu ꝛ ſine figura. i. ſine aliq̄ forma iudicij. q̄rit qꝺ ſignificāt iſta ꝟba ꝙ ꝓcedat de plano ſūmarie. ꝛc̄. Uel ſic. Ponamus ꝙ tales cauſe ſant examinā̄de ſimpliciter et ꝺ plano ſūmarie et ſine ſtrepitu iudicij. Quero qꝺ importāt talia verba de plano ꝛc̄. Rn̄det Cle. ꝙ talia verba hoc volūt. Nā iudex ꝺꝫ ꝓcedere i illa cā ꝛ debet dimittē plures ſolēnitates. primo eñ vr̄ eſſe remiſſa ꝛ dimiſſa illa ſolēnitas q̄ fit in iudicio vcꝫ oblatio libelli: qꝛ ſufficit ꝙ in tali cā in qua papa mādat vt iudex ꝓcedat ſummarie et de plano: vt actor faciat demandā ſeu petitionem ſuam verbo: ꝛ ꝙ grafarius illam redigat apud acta curie. Item ꝑ dicta verba videt̄ eſſe remiſſa litis cōteſtatio. Item ꝑ dicta ꝟba dict⁹ iudex accipit facultatē procedendi in cā tpe meſſium et vindemiarū quod in alijs cauſis facere nō pōt ꝓpter ferias. Item ꝑ hmōi ꝟba iudex q̄ cognoſcit accipit facultatē amputādi dilationes: nam ipe nullas ꝺꝫ dare dilationes. Item recipit facultatē vt poſſit repellere dictas dilatiōes ſeu ꝓlongationes ꝛ exceptiones ꝛ appellationes. Itē aduocatoꝝ ꝛ ꝓcuratoꝝ iurgia ſeu ꝯtentiones pōt repellere. Item pōt repellere multitudinē teſtiū. Et ſum i ver. Non ſic tñ iudex. Et querit̄ vtrum iudex poſſit ꝓcedere reo nō citato? Et rn̄det Clemēs ꝙ nō. Itē ꝺ ro. pon. ꝙ ꝑ tꝫalē facultatē datā iudici: vcꝫ ꝙ ꝓcedat ſūmarie ꝛ de plano nō videt̄ eſſe remiſſa iuramēta ꝺ calūnia niſi expſſe remitteret. Et ſum i ꝟ. Uex qꝛ. qꝺ declarat p̄ncipiū ca. dicim⁹ ꝙ actor pōt in cā ſine libello ꝓcedere. quero quō debeat illud intelligi: ꝛ quō ſciet iudex qꝺ vult hr̄e actor niſi ipe actor ꝓponat libelluꝫ ſuum? Rn̄det Clemens ꝙ iſta demanda ſeu petitio actoris ꝺꝫ dari ſiue ꝟbo ſiue i ſcriptis. Videat̄ ꝗ textū ꝛ meli⁹ dicetis oīa: qꝛ dūmodo ꝓponat ſuā demādam ꝟbo ſufficit. ꝛ hoc mō ꝙ grafarius redigat dictā demādam ſeu petitionē in actis eſſe ꝓlatam ꝟbo: ꝛ ſicut ipſe illum ꝓfert ꝛ ꝓnūciat. Hec dicit Helyas regulier doctor egregius. Videatis notabilia per vos.

❡ Glo. ſeq. p̄mo decretalē ꝯmēdat dicens illā ſumme neceſſariā. ſcꝺo dicit qꝺ ꝛ q̄s opi. determīat. tertio diuidit ſūmādo. quarto aliter ſummat recitādo.

a ❡ Sepe ꝯtingit. qꝛ ſm Quitilianū li. vij. ꝺ oratoria inſtitutione. Optimarū reꝝ inuētio ꝛ ſi lenocinijs verboꝝ deſtituta ſit. ipa tñ ſui natura ſatis ornatur cui bn̄ ꝯuenit. ff. de in integ. reſti. l. j. in p̄n. hāc ꝯſtitutionē ꝟboꝝ blāditijs nō egentē gloſādā aggredior: ꝺ cui⁹ cā ipulſiua ꝑs fui. Et q̄ eñ ſciui manaſſe ꝯciliuꝫ Viennē. ꝫ. de iudi. diſpēdioſam nō tm̄ vtile ſꝫ ſūme neceſſariū ꝟba de qb⁹ hoc loquimur declarari: dnos ac ꝑitos curie ſollicitaui ſepi⁹ ꝓ ꝯſtitutiōe declaratoria ꝓcurāda q̄ deſiderata ſe nūc exhibet. Determīat autēꝫ no. ꝑ Inno. ꝛ Hoſtiē. de accu. oll. de ſta. re. ea q̄ ꝑ Egi. de iudi. nouit in fi. ꝑ Guil. in ſpe. de indſi. §. nunc tractem⁹. ꝟ. qꝺ igit̄ ꝛ ꝑ Archi. de elec. indēnitatib⁹ §. ſi vero. lib. vj. ꝛ ꝑ Jo. mo. ꝛ ꝑ me. eo. lib. de here. c. ſi. Et

Caſus litteral' ꝺ. helie

Res oportime ſui natura ſatis ornantur

Diuiſio et ſubdiuiſio textus

ſunt.iiij.ptes. In pma ponit̃ queſtio. In ſcða ſolutio ibi: nos aũt. In tertia, pꝛogatio ibi: q̃ ola. In q̃rta q̃dã inſtruens pteſtatio ibi: ſi tñ. Scða ps in q̃ ponit̃ ſolutio ſubdiuidit̃: qꝛ pmo ponit.ix. ſpecialia vel.xj. ſi diuidat̃ octauũ in tria q̃ pōt iudex ſic dat⁹. ſcðo ibi: nō ſic/ ponit.v.vel.vij. diuidẽdo q̃rtuz in tria ꝑ formaz hui⁹ nō excluſa. tertio ibi: et q̃a ponit ſex q̃ talis iudex pōt quattuoꝛ interſerẽs q̃ nō pōt. Si igit̃ nō ꝯtenta ſummarie qꝺ poſui: qꝛ nō ẽ recitare

ſas[a] cõmittimus ⁊ in eaꝝ aliquib⁹ ſimpliciter[b] ac de plano ac ſine ſtrepitu et figura[c] iudicij, pcedi mãdamus[d] de quorum ſignificatione[e] verborum a multis contenditur et qualiter, pcedi debeat dubitatur. Nos aũt dubitationem hmōi (quantũ nobis eſt poſſibile[f]) decidere cupientes[g] hac imppetuũ[h] valitura cõſtitutione[i] ſancimus vt iudex cui taliter cauſam cõmittim⁹ neceſſario[k] libellum nō

Declaratio textualis.

ſummãdo ſic recites diuidendo, phibita a ꝑmiſſis vt meli⁹ apphendas. Iudex q̃ datus eſt ſimpliciter ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij, pcedere pōt ſine libello lit. ꝯteſta. ⁊ ferijs inductis fauore hominũ amputat dilationes: abbꝛeuiat lites: repellit fruſtratorias exceptiones ⁊ appellatiões refrenat iurgia ꝑtiũ ⁊ multitudinẽ teſtiũ: dat ſimul terminũ ad ponẽdũ ⁊ articulãdũ pmo. ſcðo ad, pducenda oia acta ⁊ monumẽta cauſe: īterrogat ꝑtes vbi ſuadet eq̃tas: nō citat pemptoꝛie ad ſntaz quã, pfert ſtãs vel ſedẽs etiã ꝯcluſione nō facta. Citare tñ tenet̃ ⁊ recipe petitionẽ i ſcriptis vel v̾botenꝰ: tũc ſcribẽdã in actis. Itẽ iuramẽta calũnie v̾itatis vel malicie: pbationes neceſſarias et defenſiones legitias. ⁊ fctã remiſſiõe, p teſtib⁹, pducẽdis dꝫ tũc inſtrumẽta recipe: tenet̃ ꝑtes ad ſntaz citare: quam tenet̃ in ſcriptis ferre ⁊ fm acta cauſe. h.d.,

Sepe cõtingit. ꝯcoꝛ. de reſti. ſpo. ſepe. de appel. ſepe. ex quo v̾o id ſepe accidebat ꝑ ꝯſtitutionẽ fuit, puidendum: q̃ tñ interdũ etiã, puidet de raro cõtingentibus de hoc de deſpon. impub. litteras. in. iij. glo.

a ¶ Cauſas. de negocijs extraiudicialibus ſic commiſſis non erat dubium. de accu. ſicut olim.

Simplicit̃ vñ dr̃.

b ¶ Simplr̃. quaſi ſine plica vel inuolutione. fa. de ſum. tri. firmit̃. in pn. ff. de leg. ij. codicillos. §. iſtituto

¶ Glo. ſeq. no. ad queſtionem quã ſpecificat ponẽdo ſex alias ſpecies ⁊ eam dubie ſoluit declarationẽ poſcens. ſcðo querit quid ſi vnica vel nulla ſit: vel ponãtur hec diſiunctim: ⁊ omnia ſoluit.

Cauſa ſi ꝯmittat̃ ſimplr̃ ſolũ vel ſimplr̃ ⁊ ð plano an poſſit expediri ſine ordine iudiciario.

c ¶ Ex figura. Notãdũ eſt q̄ ad hec q̃ttuoꝛ v̾ba triplex inſerit̃ copula ꝑ qꝺ videt̃ ſolui qꝺ q̃rit̃: an ſi aliqꝺ iſtoꝝ v̾boꝝ deſit i foꝛma ꝯmiſſiõis loc⁹ ſit huic ꝯſtõni vnde aduertendũ eſt q̄ q̃nq; in ꝯmiſſiõe ponit̃ ſolum v̾bũ de plano. ẜ. de iudi. nouit. ad ſi. de ſpõ. cũ in tua. ꝯcoꝛ. ff. de offi. pcõ. nec q̃cq;. §. de plano. ff. de accu. leuia. ⁊ de adul. l. miles. §. ſexaginta. ff. de q̃ſti. vni⁹. l ſi. quis ordo in bo. poſ. ſer. l. ij. Q̃nq; ponunt̃ ſimplr̃ ⁊ de plano. de accu. ſicut olim. Q̃nq; abſq; ſtrepitu. de ſta. mo. ea q̃. §. q̄ ſi. Q̃nq; de plano ⁊ abſq; ſtrepitu. de accu. olim. Q̃nq; ſine ſtrepitu ⁊ figura. de elec. indẽnitatib⁹. §. ſi v̾o. li. vj. Q̃nq; hec q̃ttuoꝛ ꝯiũgunt̃. vt h. ⁊ ẜ. de iudi. diſpendioſam. Q̃nq; ad hoc addit̃ v̾bũ aduocatoꝝ. de here. c. ſi. in pn. lib. vi. Quid ẜ dicem⁹ in his formis vbi iſta q̃ttuoꝛ nō ꝯiungunt̃. Satis videt̃ ꝯſtitutionẽ totã ⁊ q̃ ad oẽm ſui ꝑtem tũc locũ nō hr̃e, ppt has copulas repetitas. l. §. pe. et in. c. diſpẽdioſam. ẜ. de iudi. cũ eñ exoꝛbitet a iure cõi habilitãdũ vel dilatandũ nō eſt. de reg. iur. q̃ a iure. cũ ſatis ꝯcoꝛ. li. vj. dicebam⁹ tñ olim pncipaliter ꝑ hoc vltimũ v̾bũ figura/ ſubſtãtialia iudicioꝝ tolli: vt ptꝫ in glo. in pn. alleg. ⁊ dicã. J. in glo. eſt mẽs. ⁊ in glo. facit ad hoc: ⁊ foꝛſan ad hucidẽ dicere nō eſſet abſurdum fm q̄ etiam in caſu pꝛe. decre. indẽnitatib⁹. §. ſi v̾o locũ haberet hec ꝯſtitutio ex vi v̾boꝝ ſuoꝝ poſito q̄ ille caſus nō icluderetur ſub pdi. ꝯſtitutiõe diſpendioſam. ſed certũ eſt hodie q̄ illa ꝯſtitutio icludit caſum illi⁹. §. ⁊ ſic in illo nō eſt dubiũ hãc cõſtitutionẽ locuz habere. In alijs ergo nō incluſis remanet dubiũ an aliq̃ ſuppꝛeſſo habeat locuz hec conſtitutio. Si adheſiſſẽ cõpilatoꝛib⁹, pcuraſſez declarari q̃dã tñ ex lr̃a dicendis: alteri tñ iſtoꝝ v̾boꝝ adaptari vident̃. vt. J. dicam. Sed q̃d ſi iſta q̃ttuoꝛ ponant̃ ſine copulis: vt qꝛ dr̃ ſimplr̃ de plano ſine ſtrepitu et figura? Dicas idẽ ⁊ vltima copula in pcedentib⁹ repetita ceni: ſ. de ap. ſcðo req̃ras. facit. ff. de here inſti. cuz in teſtamẽto. §. j. Plus dico q̄ ⁊ ſi nulla ſit copula idem erit. facit. ff. de verb. ſig. tripliciter mõ. Et ſatis eque videret̃ dicẽdũ q̄ etiã ſi diſiunctie ponant̃ puta ſimplr̃ vel de plano vel abſq; iudicij ſtrepitu vel figura idẽ ſit ſenſus: ⁊ locus erit ꝯſtõni: cũ rõ ſit eadẽ: ⁊ poneret̃ tũc diſiuncta, p cõiuncta. C. eo. ti. l. pe. ff. e. l. ſepe. Nō ſic ſi v̾ba hui⁹ ꝯſtitutiõis, plata fuiſſent diſiunctiue: qꝛ tunc ſoluta eſſet queſtio pncipalis ⁊ eſſet ſenſus quodlibet pdictorum verboꝝ habere tunc effectum quẽ ponit conſtitutio.

d ¶ Mãdamus. qꝺ alius nō poſſet etiam legat⁹ de latere: vt ſatis no. in predic. decre. ſi. de here. lib. vj. et Guil. in ſpecu. titu. ij. §. supereſt. in. j. col.

e ¶ Significatione. in hoc reſpicit titulum.

f ¶ Poſſibile. facit, phemiũ haꝝ ꝯſtitutionũ. in pn. de elec. vt circa. lib. vj. ſepe etenim ꝑ ſolutionẽ vni⁹ dubitationis inducit̃ alia foꝛtioꝛ. co. ti. olim. vbi de hoc.

¶ Glo. ſeq. oſtendit indigentiã noue conſtitutionis.

g ¶ Cupiẽtes. ad eũ eñ, pmulgatoꝛẽ taliũ iuriũ vel reſcriptoꝝ hoc ſpectabat. ẜ. de ſen. excõi. inter alia cũ ſuis ꝯcoꝛ. ⁊ ſine dubio ad hoc dubiũ tollendũ glo. non ſufficiebãt: ſed neceſſaria erat cõſtitutio vt ꝑ inferioꝛa patebit. quis eñ gloſando pbare potuiſſet plus requiri iuramenta preſtari vel ſntam in ſcriptis ferri q̃ litem conteſtari. idem in ſimilibus.

h ¶ Imppetuũ valitura ſupꝑflait: qꝛ intelligebatur l. oĩm. c. j. ſed eſt modus loquendi. cui concoꝛ. de poſtu. c. vno. de elec. perpetue. lib. vj.

i ¶ Cõſtitutiõe ſancim⁹. nō dicit ſanctiõe ſtatuim⁹ qꝛ poti⁹ eſt ꝯſtõ q̃ ſanctio. de q̃ vide. iij. diſ. in ſumma.

¶ Glo. ſeq. arguit in alijs cauſis libellũ offerendũ de quo remittit ad glo. ⁊ ad ſpe. ponit. v. opi. ⁊ ſuaz ſolutionẽ quã impugnat ꝑ hoc ca. ⁊ īpugnationi rñdet.

Libellus an ſit de ſubſtãtia iudicioꝝ.

k ¶ Neceſſario. dat̃ ꝑ hoc intelligi q̄ in alijs cauſis quib⁹ nō, pcedit̃ ſimplr̃ ⁊c̃. neceſſario ſit libellus offerẽdus. de hoc no. ẜ. de libel. obla. c. j. vbi Bern. Inno. et Hoſti. tenet libellũ eſſe de ſubſtãtia iudicioꝝ. inducunt pdi. decre. ⁊ auc̃. offeratur. iij. q. iij. ⁊ Inno. inducit auc̃. ð tẽp. nō ſo. pe. ſup dioce. §. ꝯteſtationẽ. colla. vij. Ho. inducit auc̃. de exhi. et intro. re. §. illud. col. v. vbi dicit exp̄ſſum ⁊ rñdet ad. c. ſi q̃s cũ clerico. xj. q. j. ⁊ ad decre., put. de do. ⁊ ꝯtu. ⁊ ibi no., p hac opi. facit. qꝛ auc̃. dicit libellũ offerendũ: ſed offert̃, ppꝛie nō petenti. ff. ð leg. iij. fideicommiſſa. §. ſi rẽ. de reſti. ſpo. lras. circa ſi. de ap. interpoſita. in pn. Tan. Vin. ⁊ phi. dicebant ꝑ predic. c. ſi q̃s. et, put q̄ iure canonico libellus

oo. ij.

non erat de ſubſtantia. Guil. de hoc tractabat nil ap
probās in ſpe. de libel. ꝯcep. §. vtꝝ libellus. Accur. in
auē. offerat. C. de lit. ꝯte. tenet ꝙ tacite poſſet omitti.
ſ; in pn̄. §. illud. alle. §. ſe. i auē. de exhi. ⁊ itro. re. tenet
ꝙ etiā remitti expꝛ̄ſſe poſſit vltra mediuꝫ magne glo.
Dn̄s inc⁹ in legi
b⁹ dicebat ꝙ ſi
libell⁹ petif ⁊ of
ferf bn̄ ꝓcedif:
ſi nec petif nec

exigat^a litis cōteſtationē^b nō poſtulet^c tēpore etiam feria rum^d ob neceſſitates^e homi num indultaꝝ a iure^f ꝓcede

offerf nō tꝫ ꝓceſſus: qꝛ lꝫ poſſet expꝛ̄ſſe remitti ſm̄ euꝫ
C. de epiſ. ⁊ cle. auē. gn̄alr. l ſi. ⁊ C. li. xij. de ꝑut. ſcho. l.
q̄rēd. in ſi. nō t̄n tacite. ꝑ p̄dic. auē. offeraf. ⁊ C. ƀ ſen.
⁊ interlo. l. ꝓlatā. Si ṽo petif ⁊ nō offerf nō valet ꝓceſ
ſus cū nulla remiſſio interuenerit. Si ṽo offerf ſꝫ nō pe
tif nec recipif oblat⁹ tūc valꝫ ꝓceſſus: tū qꝛ fauore rei
vidif īducta oblatio. et q̄libet ſuo fauori renūciat. C.
de pac. ſi q̄s in ꝯſcribēdo. ⁊ qꝛ inuito nō ꝯferf bn̄ficiū.
vt. ff. de reg. iur. inuito. ⁊ qꝛ ſm̄ eū expꝛeſſe renūciare
Libel= videf oblatū non recipiēdo. Alij dicūt reū renūciare
lus dꝫ poſſe ne libell⁹ tradaf in ſcriptis: ⁊ tūc remittif tacite
offerri ſꝫ ne vllo mō tradaf: renunciari nō pōt tacite vel expꝛ̄ſ
ſi peta ſe. arg. ff. cōi diui. vt fund⁹. ff. de pe. l. p̄ſes. Un̄ dicere
tur ꝑ ꝑ ſoleo in p̄di. ca. j. ꝙ petitio ſit de ſubſtātia: ſꝫ ſi fiat in
te ſꝫ ſi modū poſte apud acta nō in modū libelli et ſuꝑ ea lis
non pe ꝯteſtaf: credo tenere proceſſum: ſatis eñ ꝓuiſum eſt
taf ſuf inētī iuris. vt. j. dicef. in ṽ. verum. parte ṽo petēte ne=
ficit ꝙ ceſſe ſit in modū libelli petitionē offerri ꝑ iura ꝓmo
petitio allegata. Sed hec opi. videf hic reprobari. ſi eñ ſpe=
in actiſ ciale eſt in his i q̄bus ꝓcedif ſimpliciter de plano ⁊c̄.
rediga ꝙ nō eſt neceſſe libellum offerri: ſed ſufficit petitionē
tur. apud acta deſcribi vt ſequif. ergo in alijs non ſufficit
petitionē ſic ſcribi: ſed eſt neceſſe libellum offerri. So
lu. ꝑ hanc decre. ab opinione p̄dicta nō recedo. Nam
p̄mo approbaf ea ꝑte q̄ dico de neceſſitate petitioneꝫ
deſcribendā in actis. Si eñ hoc in his fortius i alijs.
Ad oppoſitionē r̄ſideo in his caſib⁹ ſpeciale ꝙ in his
etiā parti petēti in alijs neceſſario libellus offerend⁹
qui t̄n petēti in alijs neceſſario debet offerri qḋ itelli
go exceptis his caſib⁹ q̄b⁹ ſine libello ꝓcedif quoꝝ ali
quos no. Hoſti. in p̄dic. decf. j. de libel. obla. ⁊ Accur.
in glo. ꝑalle. in auē. de exhi. ⁊ intro. reis. ſed Guil. ple
nius colligit in ſpecu. de libel. cō. §. nunc dicendū. Nō
t̄n putes ꝙ in omni caſu q̄ nō exigif libellus locus ſit
huic cōſtitutioni qḋ ꝑ multa exēpla ibi poſita videre
potes ⁊ ſatis eſt hoc expꝛeſſum non eſſe.
¶ Glo. ſe. oſtendit ꝑ verbum figura iſta remiſſa. ⁊ po
nit duas opi. contrarias ⁊ remittit.
Figu= a ¶ Nō exigat. eſt mens littere ꝙ iudex neceſſario
re de= non habet exigere: nec actor neceſſario habet offerre
ſcriptō ſponte vero offerri poſſet ⁊ recipi. vt in ſi. Iſtud aūt ⁊
ſequens ꝓprie ſunt de figura iudicij. Cū enim figura
cuiuſqꝫ rei ſit ipſius apparēs forma vel facies in qua
Iudi= rei ſubſtātia fingif. ff. de ac. ⁊ obli. nō figura. facit de
ciū q̄d celebra. miſ. cū marthe. ṽ. ex eo. Et iudicium ſit act⁹
eſt. trium ꝑſonaꝝ iudicis actoris et rei. eo. ti. forus. C. de
aſſer. tol. l. j. in ſi. ipſius forma facies ⁊ figura pꝛīcipa
liter conſiſtit in his: i: ſ ꝙ altero deficiente dicitur q̄ſi
figura. C. ƀ cadu. tol. l. vnica. §. ſimili modo. ibi enim
qꝛ non erant niſi due ꝑſone. ſcꝫ iudicis ⁊ dn̄i ſerui no=
minātis illū filiū: nō erat ꝓprie figura. Sublata igif
figura nō videf iudex aſtrict⁹ ad aliquas formas ri=
mulas vel figuras iudicioꝝ: niſi q̄tū hic expꝛ̄mif ⁊ ex
pꝛeſſa plus reſpiciunt figuram facti negocij vel cauſe
q̄ iudicij: vt. j. dicā. Dicūt etiā quidam libelli oblatio
nem remitti per verbum de plano. C. de naufra. l. de
ſubmerſis nauib⁹. libro. xj. Alij contra. ⁊ de hoc. ff. de
accuſa. leuia. ⁊ de offi. procon. ne quicq̄. §. vbi decre=
tum. ⁊ in decre. quam alleg. j. glo. ij.
¶ Glo. ſe. q̄rit de deliberatorijs dicit q̄d i alijs cauſis
arguēs in his illas nō dari. ſoluit ꝯriū trib⁹ rōnibus.
b ¶ Litis ꝯteſtationē. ſꝫ cū petitio ſit i actis. ſcribēs
da. vt. j. ṽ. verū.
ſꝫ lit. ꝯteſ. nō eſt delibe=
facienda vt hic: ratorie
q̄d erit ƀ delibe an ſint
ratorijs: dabūf reo dā=
ne alique deliberatorie reo? In alijs iudicijs planum de in
eſt deliberatorias eſſe de ſubſtātia ſi petanf. vt no. ij. cauſis
q. j. in ſumma. iij. qō. iij. cū accuſat⁹. ⁊ ꝑtꝫ in auē. offe= ſūma=;
ratur. ea. q. vnde dicunt Inno. ⁊ Hoſti. de libel. obla. rijs.
ea. j. vt ibi ſcripſi ſuꝑ. j. glo. ƌliberatorias artari poſſe
ſed non penit⁹ denegari: lꝫ licite ⁊ expꝛ̄ſſe poſſit illis re
nūciari. alle. ff. de fe. l. j. C. de epiſ. et cle. auē. gn̄aliter.
⁊ de hoc etiā de dila. ca. j. ⁊ ij. ſed in his cauſis ex quo
nō eſt neceſſaria ꝯteſtatio: nō videtur neceſſaria deli
beratio. ad hoc facit qꝛ iterdū in his q̄ ſummariā co=
gnitionē req̄runt ſimul petif ⁊ iuraf. ff. de edē. quedā
§. ſi. ſed ꝯ exigif iuramentū calūnie in his cauſis. vt
ſequif. itē pōt reus ꝯuenire. vt. j. ṽ. veꝝ. in deliberato
rijs aūt quō iurabit vel recōueniet. Itē ꝑ hanc formā
non tollif iudicis recuſatio cū exceptiones ⁊ defenſio
nes legitime reſeruenf vt ſequif. Itē abſurdius eſſet
hunc iudicē ſi ſuſpect⁹ eſt recuſari nō poſſe q̄ eū q̄ ꝓce
dit in figura iudicij. cū iſte plus ledere poſſit. ſaltem
igif ſuꝑ hoc deliberare ꝑmittaf nec artef tā precipiti
feſtinatione iudiciuꝫ ſuſcipere. ff. de admi. tu. tutor q̄
reperta. §. j. in ſi. de iure fiſ. l. edicto. §. cum autem.
e ¶ Non poſtulet. Scire debes ꝙ Iohānes faſcioli
piſanus legū doctor cōpoſuit quēdam tractatum de
ſummaria cognitōe quē Guil. poſuit in ſpecu. ꝑima
parte de offi. iudi. §. ſi. vbi iter alia tractat an in ſum=
marijs requiratur libellus vel conteſtatio. de quo vi
de in ꝑdi. §. ver. v. ⁊ ver. ſequen.
d ¶ Feriarum. Iſtud forſan induceret ſolū verbuꝫ
de plano quaſi plane ⁊ in domo nō ꝓ tribunali ſeden
do id valeat expediri. facit. ff. de feri. l. ij. ⁊ l. miles. §.
ſexaginta. ff. de adul.
¶ Glo. ſe. p̄mo exēplificat. ponit differētiam. ⁊ ꝯ ꝯrio
queſtionem ſoluit. ſcḋo querit de repentinis ⁊ ſoluit.
e ¶ Ob neceſſitates. ſicut eſt tēpus vindemiarū et Ferie
meſſiū q̄b⁹ etiā ferijs ꝑtes renūciare pn̄t. ſ. ƀ fe. ca. ſi. q̄drupli
in ſi. In hoc ꝯ differūt he cauſe ab alijs qꝛ in his ꝓce= ces ſūt
dit iudex inuitis partib⁹: in alijs ſecus in q̄b⁹ ꝑter ap ⁊ q̄bus
pellationē ſn̄ia eſſet nulla lata parte inuita vel abſen pn̄t liti
te. ff. de feri. l. j. A ꝯrio ṽo huī⁹ iſtē ꝑtꝫ ꝙ ferijs itrodu= gantes
ctis i honorē dei vel ſctōꝝ ꝓcedē nō pōt talis iudex ꝑ renun=
qḋ viderentur expedita. q̄ no. xv. q. iiij. in ſumma per ciare.
Guil. in ſpe. de fer. §. ij. ad ſi. vt ſcꝫ in cauſis matrimo
nialib⁹/bn̄ficialib⁹/decimaꝝ/⁊ vſurarū non poſſit ꝓ=
cedi ferijs inductis ob honorē dei. ſꝫ in ferijs ruſticis
ſic: cū in illis ꝓcedatur ſimpliciter ⁊ de plano ⁊c̄. vt in
decre. diſpēdioſam. ſ. ea. copul. de iudi. Sed q̄d dicēs
de ferijs repētinis q̄ repēte indicunf ꝓpter principis
coronationē/victoriā ꝓſpere geſtā/ vl ſimili cauſa de
quib⁹. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ ſi ꝑ pretorē. §. ſi ferie. C. de
dila. ſiue pars. C. de fer. l. j. ⁊ ſi. puto ꝙ i illis ꝓcedere Ferie
non poteſt talis iudex: ad qḋ ſufficit in illis nō eſſe ꝑ repēti=
miſſum maxime cum ab alio q̄ a principe indici non ne a ſo
poſſunt. C. de feri. a nullo. ergo prout ab eo ſunt indi= lo p̄nci
cte ſeruentur. Hoc maxime ſecūdum veram opi. que pe indi
habet etiam talibus ferijs renunciari non poſſe. de q̄ cūtur.
in ſpe. de fer. §. ſi. in pꝛin.
f ¶ A iure. t̄n miniſterio hominis. qꝛ ius non deber

minat tēpus ꝓpter varietatē locoꝝ qb⁹ citi⁹ vł tardi⁹ predicta colligūtur: ⁊ ſic citi⁹ vel tardi⁹ ꝑdicta īducūt. ff. de fer. l. preſides. de offi. ꝓcon. ſi in aliquē. in ꝑn. ¶ Glo. ſe. notat ex lr̄a id quod dicit equū: ⁊ illud probat per rationem ⁊ ſimile.

offe. l. ꝗtiens. Et facit hec lr̄a ⁊ finis iſti⁹ ſecunde ꝑtis et iura ꝑdicta ad queſtionē legiſtarum de ꝑtāte. ꝗ hȝ arbitrium: an teneaꝛ iuſticiā partis ſeruare vł poſſit illam ꝫ iura ⁊ iuſticiā ꝯdēnare ⁊ voluntate vti. Et tenent ꝙ iuſticia ⁊ legitia ꝑtis defenſio nō tolliꝛ ꝑ da tionem arbitrij

re valeat[a]: āputet[b] dilationū materiā: litē ꝗ̄to poterit[c] faciat breuiorē: exceptiōes[d] appellatiōes dilatorias[e] et fruſtratorias repellēdo: partiuȝ aduocatoꝝ ⁊ ꝓcuratorū ꝯtētiones ⁊ iurgia[f]: teſtiūq; ſuperfluā multitudinē[g] refrenādo. ¶ Nō ſic tñ iudex litē abbreuiet ꝗn probationes neceſſarie[h] ⁊ defenſiones[i] legitīe admittanꝛ. ¶ Citatione[k] vero ac ꝑſtationē iuramēti de calūnia vel malicia: ſiue de ꝟitate dicenda: ne ꝟitas occulteꝛ per cōmiſſionem huiuſmodi intelligimus non excludi[l]. ¶ Ueruȝ qꝛ iuxta petitionis formā[m] ꝓnūciatio[n] ſequi debet ꝓ parte agētis ⁊ etiaȝ rei

a ¶ Ualeat. Nō ꝯcēd iudicꝭ voluntati. ⁊c. ff. ꝺ iudi. nō ꝯcēd. ff. de offi. ꝑſi. l. ſepe ꝫ. de offi. deleg. cōſuluit ꝓꝑt qꝺ honeſtū puto ꝙ ſi iudex ſic dat⁹ viderit ꝫuiꝛ ledi ꝑtē ex ꝓceſſu tali tpe fiendo ſupſedeat: hȝ eñ iudex ꝓuidere vtilitati cauſe et ꝑtiū. vt lit. nō ꝯteſta. accedēs. ꝫ. de reſcrip. ſtatutū ꝭ. inſup. li. vj. C. cōſ diui. l. iudicem. ff. de lega. j. l. pōt. ⁊ facit qꝺ no. in ſpe. de arbi. in fi. ver. ſed nunquid tūc ſedere. vbi tractaꝛ ꝙ arbiter in cui⁹ ꝯpromiſſo renūciatū eſt his ferijs. non teneꝛ ꝓcedere tali tempore feriato.

b ¶ Amputet. Iſtud ⁊ ꝗ ſequunꝛ vſq; ad. ꝟ. non ſic. non videnꝛ in his cauſis ſpecialia cū in oī cā iudex laborare debeat ad lites breuiandas: dilationū materias amputandas: ⁊ alia que ſequunꝛ. iura ſunt vulgaria. Sed dici pōt ſpeciale ꝙ in his fortius ꝗ̄ i alijs iudex hoc poterit.

Poſſu⁹ qꝺ hōeſte poſſum. c ¶ Poterit. Id dicimur poſſe qꝺ honeſte poſſum⁹ xxij. q. ij. faciat. ff. de ꝯdi. inſti. fili⁹ ꝗ. de ꝟb. ſig. nepos vñ hoc deteriat fiendū ſine ꝑiū ꝑiudicio. j. ꝟ. non ſic.

d ¶ Exceptiones. Hec ⁊ ſequentia videnꝛ tolli ꝑ verbum abſq; ſtrepitu. talia eñ quendā conuociū clamorem ⁊ tumultū ſo'ent examen obſtrepere: et veritati habende obſtaculum prebere. vñ dicit canon ꝙ cultū ſuum iuſticia ꝑdit qñ ſilentia iudicij obſtrepētiū turbo ꝑfundit. v. q. iiij. in loco. ad qꝺ facit. C. de loffic. reſta. ſi quis in ſuo. de cōſoꝛ. eiuſ. li. l. j. ⁊ de adul. l. adulterij. C. de ſtu. ii. vz. ro. lib. xj. de tali ſtrepitu habeꝛ de ſyndi. c. vno. ꝺ elec. quorūdam. lib. vj.

¶ Glo. ſeq. dicit quare ſic ordineꝛ littera. ꝗrit ⁊ ſolutionem poſcit.

e ¶ Dilatorias. Non dicit exceptiones dilatorias ⁊ appellationes fruſtratorias vt per hoc innueret exceptiones ſurreptionis vel nullitatis ꝫ reſcriptū vł recuſationis ꝫ iudicem: vel dilatoriam ſolutiōis: vł his ſi'es repellendas. ſed hoc intendit ꝙ omnis exceptio fruſtratoria ⁊ ad differendum iudicis ꝓceſſum maliciose oppoſita repellaꝛ. Sed quero quā exceptionem vel appellationem ꝑ hec verba non dico ꝑ hanc cōſtitutionem poſſit talis iudex repellere quā alter iudex teneatur admittere: hoc vellem doceri.

f ¶ Iurgia. de his. ꝫ. de ꝟb. ſig. forus ꝭ. iurgium.

g ¶ Multitudinem. Hoc commune vꝛ in omnibus cauſis. ꝫ. de teſti. ſignificauerunt. ⁊ c. ſeq. ⁊ ff. ꝺ teſti. l. j. in fi. tamen hoc in his amplius ꝗ̄ in alijs poterūt per hanc litteram.

h ¶ Neceſſarie. actori vel reo.

¶ Glo. ſeq. alle. iiij. iura ⁊ notat ad queſtionem legiſtarum quā ſoluit ⁊ ſolutionis oppoſitioni diſtiguēdo reſpondet.

i ¶ Defenſiones legitime. Facit ad hoc de of. delega. ex parte. ij. qꝺ. vij. latoꝛ. ⁊ ibi no. ⁊. C. de ꝑci. impe.

alle. C. de inoffi. teſt. ſi qñ. ff. ꝺ cōdi. inde. ſi ꝓcurator. in ꝑun. ff. de dona. ſi filius. et de pecul. ꝗ peculij. ff. mā. l'. creditor ꝭ. lucius. ad municipal. l. lucius ꝭ. impatoꝛ ff. de pact. cōtra iura. ff. ad trebel. ſi cum herede. facit de reg. iur. in ghali. lib. vj. cum ſuis concoꝛ. ⁊ optime ꝓbat ꝯſtitutio cle. ꝫ. de re iudi. paſtoralis ꝭ. pe. in fi. Et ſi dicas arbitriuȝ ab eo ꝗ potuit conceſſuȝ debet aliquid operari: rñdetur ꝙ ad ſolennitates ꝗ̄ figuram iudicij reſpiciunt nō tenetur: vt hic. Uñ nota ꝙ de his ꝗ in iudicio aguNꝛ ꝗdam ſunt acta cauſe vel litis: quedā iudicij confeſſiones: ergo atteſtationes ⁊ ea ꝗ reſpiciunt factum ꝓprie ſunt acta cauſe. Citationes ſatiſdationes ⁊ ſiſia ſunt acta iudicij. de hoc ꝑ Inno. ⁊ Hoſt. de teſti. cām. ⁊ ꝑ Archi. de elec. indēnitatibus ꝭ. ſi ꝟo. Uerba igꝛ ſine figura iudicij. lȝ tollant aliqua ex his ꝗ ordināt iudicium: non tñ illa ꝗ inſtruunt et decidūt cauſam. nō eſt ergo mirum ſi ꝓbationes ⁊ legitimas defēſiones talis iudex admittit. Nil igꝛ talis iudex omittit per qꝺ impediaꝛ vel occulteꝛ cognitio veritatis vt ſequiꝛ ⁊ per ſingula diſcernere potes. Illa ꝟo ꝗ ſolennitateȝ reſpiciunt: ſiue ſint actus ꝗ reſpiciunt iudicē ſiue partem vtrāq; vel alterā remittunꝛ. ⁊ facit. ff. de leg. ſi ſeruus vetitus cum ſuis cōcoꝛ.

Iudex hñs arbitriuȝ ꝑtem ꝫ iura cōdēnare nō pōt.

Actoꝝ quedaȝ ſunt acta cauſe, quedaȝ iudicij.

k ¶ Citationem. Per hoc ſingulare, videtur ꝙ ſufficiat vnica: cū alꝭ ſaltē in principio cauſe requiraꝛ trina vel peremptoria. vt lit. non cōteſta. qm̄ ꝭ. porro. ꝺ hoc. xxiiij. q. iij. de illicita.

Citatio dȝ eſſe trina vł peremptoria.

l ¶ Non excludi. Intellige plus ꝙ in alijs in ꝗb⁹ nō ꝓceditur ſimpliciter ⁊ de plano. vñ ſicut in illis ſic in iſto. Si tñ tacite omittanꝛ hec iuramenta. non viciaꝛ proceſſus. de iura. calū. lib. vj.

m ¶ Formā. de oꝛ. cog. c. ij. de accu. ꝗlꝛ. ij. ꝺ ſermo. lȝ hely. vbi de hoc. facit de cāpoſ. cum ſup. ff. de iudi. de qua re. ꝫ. de fi. inſtru. inter dilectos. ꝟ. ceterum.

¶ Glo. ſeq. ponit tres expedientias petitionis ſcribēde. ſubdit opi. ⁊ caſum quo procedit.

n ¶ Pronūciatio. Expedit igꝛ petitionē in actis deſcribi ꝓpter iudicē vt ꝓnūciationē petitioni ꝯformet vt hic. ⁊. ff. cōi diui. vt fūdus ꝓpter actorē ne fruſtra fatigeꝛ. ⁊ vt videat ſuper ꝗ poſitiones ⁊ articulos formet vt ſeqtur. ⁊ vt ſibi ex alia cā agēti nō obſtet exceptio rei iudicate. ꝫ. de re iu. abbate. li. vj. expedit reo vt ꝺliberare poſſit. iij. q. iij. offeraꝛ. ſuas defenſiones formare: vt ex ineptitudine abſoluaꝛ ab inſtantia et abſolutus in principali non poſſit iterū cōuenire. Dicunt quidā ꝙ oblatio libelli ſolam reſpicit fauorē rei qꝺ ſi tenere velis dicas id verum de ipſa oblatiōe ꝗ ſibi fit expenſis actoris. petitionem vero in actis deſcribi triplicem fauorem reſpicit vt ꝑdixi.

¶ Glo. ſeq. tractat an in his fiat recōuentio de cauſa:

aa iiij

que requirat plenā cognitionē. ponit opi. ꝙ non. ſcḋo ponit ꝯtrariam. tertio reuertiť ad primam rn̄dens ad .l. ꝯtrariam. quarto huic opponit ⁊ dupliciter ſoluit.

a ¶ Si qd' petē voluerit. qn̄ req̄rat ſūmariā cognitionē: ⁊ ſit eiꝰ nature ꝙ in eo poſſit ꝓcedi ſine ſtrepitu et figura etc̄.

Cōuentus in cā ſūmaria an poſſit recōuenire in cā plenaria.

ſi qd'[a] petē voluerit: eſt in ipſo litis exordio[b] petitio facienda ſiue ſcriptis ſiue[c] verbo: actis tn̄ ꝯtinuo[d] (vt ſuꝑ quibꝰ poſitiões et articuli formari[e] debeant: poſſit haberi plenior certitudo: et vt fiat diffinitio clarior[f]) inſerenda. ¶ Et qꝛ poſitiones[g] ad faciliorem expeditionem litiū ꝓpter partiuꝫ cōfeſſiones[h] et articulos[i] ad clariorem probationem vſus longeuus[k] in cauſis admiſit. Nos vſum hmōi obſeruari[l] volentes ſtatuimus vt iudex ſic deputatꝰ a nobis (niſi aliud de partium[m] voluntate ꝓcedat) ad dandū ſimul vtroſq3[n] terminuꝫ dare poſſit: ⁊ ad exhibendū oīa acta et munt=

hoc dico qꝛ not. Inno. ⁊ Hoſtiē. poſt euꝫ de mu. peti. c. j. ꝙ ꝯuentus in cā q̄ requirit ſūmariā cauſe cognitionē reconuenire nō poteſt niſi ſuper cā cōſimilis cognitionis ſit rō ſcḋꝫ eos: qꝛ cōuentio et recōuentio ſiľ ſunt tractande. de ordi. cog. c. ij. vbi vna req̄rit plenā cognitionē: altera ſummariā: reſtat ꝙ ſine alteriꝰ p̄iudicio ſiľ tractari non pn̄t: cum altera accelerationē exigat. altera dilationes lōgiores expoſcat. fa. ꝓ Inno. C. de poſi. l. fi. ⁊ C. de compen. l. fi. ⁊ C. de po. bona fides. in fi. ⁊ facit hoc dictū multū ꝯ opi. Inno. ⁊ ꝓ opi. mea de q̄ ſtatim dicā. Sed q̄dā legiſte ꝯ. ꝑ. l. ſꝫ he. §. nō ſolū. ff. ď ꝓcur. vbi ſi ꝑ ꝓcuratorem actoris petiť cautio dāni infecti q̄ tn̄ celeritatē deſideret. ff. de dā. infec. l. j. ⁊ iiij. §. pe. ff. de feri. l. ij. ⁊ reus velit dn̄m in aliqua actione recōuenire. ꝓcurator teneť illū defendere: ⁊ hūc itellectū approbat ibi glo. Pe. de bel. ſequiť Inno. ꝑ. l. j. C. vbi cau. ſta. vbi hoc no. ⁊ C. de ſen. ⁊ iterlo. auc̄. ⁊ ꝯſequēter. ⁊ Cy. idem poſt eum ꝑ rōnem Inno. Ad §. non ſolum / rn̄dent ꝙ §. eſt volubilis: ⁊ dꝫ intelligi in ꝓcuratore q̄ reconueniref in cā dāni infecti iuxta ſecunduꝫ intellectū ibi poſitum in glo. Predictis obſtare vr̄ de cre. ij. de mu. peti. vbi modus p̄ter vel ꝯ ius datꝰ i cōuentione ſeruať in recōuētiōe: ⁊ ſic arguiť ꝙ i cauſis q̄ req̄rant plenā cognitionē bn̄ficio recōuētionis poſſit hoc caſu procedi ſummarie ſicut in cōuētione: ⁊ ſic ceſſabit rō Inno. Volēs tenere qḋ p̄miſi: dicere poſſet ꝙ aliud eſt ꝑ reſcriptū id tolli qḋ reſpicit fauorē ꝑtiū vt appellare: ⁊ tunc ſicut illud nō lꝫ reo in ꝯuentione: ita nec licebit actori in recōuētione vt ibi. aliḋ eſt tolli ſubſtātialia iudicij ꝑ reſcriptū. ⁊ tūc reſtrigiť ad caſum ꝯuētionis exp̄ſſum. facit de reg. iu. q̄ a iure. li. vj. cū ꝯcor. ⁊ ſit huiꝰ rō: ⁊ qꝛ in p̄imo valeret ipetrātis renūciatio. C. ď tēp. ap. l. vl. ad fi. in ſcḋo nō: vt dicā .j. in vi. glo. Eq̄ tn̄ dici poſſet ꝙ aut ordinariꝰ vľ delegatus cogſcit de cā i qua de ſui natura ſummarie ꝓcediť et tunc ſit locꝰ ꝓ opi. Inno. ⁊ ſequaciū: vt q̄litas cāe recōuētionē ipediat ſicut ⁊ alr̄ no. de mu. pe. c. j. i fi. i pe. glo. ⁊ de arbi. cū dilectꝰ. i glo. j. Aut delegatꝰ v̄tute cōmiſſionis in cā in qua alr̄ plena cognitio req̄rebať ſūmarie cogſcit: ⁊ tūc ſubdiſtigue. aut papa ꝓprio motu tollit ſubalia: ⁊ tūc idē qḋ. ſ. aut petitionē ipetrātis: ⁊ tūc ar. ꝑdi. decre. ⁊ .l. vl. C. de fruc. ⁊ li. expē. videať eē r miſſi plena cognitio etiā in recōuētione: ⁊ ſic ceſſabit obſtaculum Inno. vt p̄dixi. Pro hoc facit hec lr̄a ſic gn̄aliter loquens: ſi qd petere voluerit ⁊c̄. ⁊ ad ſubdiſtinctionē facit de p̄ben. ſi motu ꝓprio. ⁊ c. ſeq. li. vj ⁊ qḋ no. in predi. decre. ij. in fi. vlti. glo.

¶ Glo. ſeq. de recōuentiōe an fiat poſt lit. ꝯteſt. ponit duas opi. ꝯtrias ⁊ ſecundā approbat ꝑ hunc tertum.

b ¶ Exordio. Nota contra opi. Berh. Vin. Inno. et Guilľ. et Archi. que hꝫ ꝙ vſq3 ad concluſionem poſſit fieri reconuentio. ⁊ ꝓ opi. Ala. Tan. Gof. ⁊ Hoſtiē. ⁊ Io. mo. q̄ placet ꝙ añ lit. ꝯteſt. ſit facienda: vel ſtatim poſt lit. ꝯte. vt no. Accur. in auc̄. ⁊ ꝯſequenť. i glo. fi. i auc̄. de execu. §. ſancimꝰ. in. j. glo. vt plene ſcripſi. de mu. peti. c. j. ſuꝑ. j. glo. ⁊ ꝯ ipm Inno. qḋ facit poſt euꝫ dixi. ſ. pri. glo. Hoc ſ teneas ꝙ lꝫ q̄nq3 reus conuēire poſſit actorem durante iudicio: non tn̄ illa ꝯuentio vim recōuentionis habebit vt. ſ. ſimul tractef ⁊ finiaf. vt de or. cog. c. ij niſi fiat i litis exordio: vt hic.

c ¶ Siue verbo alligat ſ petens qḋ vult vel ſcriptū dare vel v̄bo proferre vt de ſuo ore ſcribatur apud acta vt ſolent poſtea.

Ordo litere.

d ¶ Continuo. Tolle verbum inſerenda quod eſt .j. et interſerit quare.

Libellos triplicant cauti aduocati.

e ¶ Formari debeāt. Cauti aduocati actoꝝ faciūt triplicari libellos. vnū dāt notario q̄ ſcribit acta: aliū reo tertium ſibi ſeruant ad finē: de quo dꝫ vt meliꝰ ⁊ certius poſitiones ⁊ acta formient.

Memoria labilis eſt.

f ¶ Clarior. Tum rōne memorie q̄ labilis eſt. xxiij. diſt. p̄terea. C. q̄ teſta. fa. poſ. hac cōſultiſſima. §. at cū humana. ꝓpter qḋ nō ſcribere petitionē poſſet impedire ⁊ occultare v̄itatē. tum qꝛ ex q̄ petitio in actis deſcripta eſt exprimi poterit in ſn̄ia vt motus eſt.

g ¶ Poſitiones. De his ⁊ ipſarum formis ſatis nota. de confeſ. c. j. lib. vj.

¶ Glo. ſe. obijcit ꝙ poſitiones inutiliter fiant ⁊ ſoluit

Poſitionis vſus multum releuat ꝓbantē.

h ¶ Cōfeſſiones. Sed ſi pars negat qḋ petiť: q̄d releuat poſitiones facere quas etiā negabit? Sol. ſepe contingit ꝙ vſus poſitionū multū releuat ꝓbantē vt ſi petam a te centū q̄ mutuaui ticio cuiꝰ es heres: reſiſtis negando. modo ponā ꝙ mutuaui ticio centū: ꝙ p̄miſit illa reſtituere tali die ꝙ ticius iſtituit te heredē ꝙ mortuꝰ eſt ꝙ hereditatē adiuiſti vel habuiſti hec om̄ia habeo neceſſe ꝓbare: ſed forte duas p̄mas negabis: reliq̄s ꝯfiteberis. multū ſ me iuuat poſuiſſe forte etiā lꝫ reſiſtas dicēs exceptionē pacti ſolutionis vľ ſiľem tibi ꝯpetere oēs p̄dictas poſitiones cōfiteberis. ꝑ quod patet ꝙ etiā ſuꝑ pricipali (cui reſiſtit aduerſarius) ponere q̄nq3 multum iuuat.

i ¶ Articulos. de his. ſ. de teſti. ꝑ tuas. ⁊ e. ti. pn̄tiū lib. vj. Et in quibuſdā foris dicitur intentio vel aſſertio. facit. ſ. de cau. poſ. cuꝫ eccleſia. poſt prin. C. ď tēp. ap. l. per hanc.

k ¶ Longeuus. ſ. a tp̄e Greg. ix. qꝛ p̄ius de poſitiōibus non habebamꝰ exp̄ſſum: ſed per ipm habemꝰ de elec. dudum. ij. de lit. ꝯteſt. c. vno.

l ¶ Obſeruari volentes. in oibus cauſis nedum in his in quibus ſine figura ꝓceditur: ita ꝑ mo auctorē intellexiſſe. Et dato ꝙ dicas illum intellexiſſe ſolū de his quibus proceditur ſine figura: fortius ergo ſuādus eſt in alijs.

m ¶ De partiū. ꝓpter plurale nō puto ꝙ ꝑs altera ſola reſiſtere poſſit. ambabꝰ aūt reſiſtētibꝰ non vr̄ iudicē hoc poſſe. ſꝫ ꝑ hoc collige ꝙ ſi iudex q̄ ſine figura ꝓcedit inuitis ꝑtibꝰ non dat ſimul terminū ad ponēdum ⁊ articulandum: multominus ⁊ alius.

n ¶ Utroſq3. Scilicet poſitiones et articulos. vnde

⁊ quid ſ in cauſis hic ꝯiungunt dicentes ponit. ⁊ ſi negetur probare intēdit ⁊c̄. non tñ in alijs cauſis dꝫ q̄s ad hoc cogi: ꝑmo eñ poteſt ponere ⁊ demum negata in articulos deducere. Et adde. De q̄ ſpec. in titu. de teſti. §. nunc videndum. in ꝑn.

Poſitiones negate l articulos deducūt.

a ¶ Munimē ta.ſ. ꝑ q̄ munit cā: ⁊ idē ꝟbuꝫ de elec. cupiētes in ſi.i.rñſo. ⁊ §. electos de offi.ord. q̄muis. li. vj. et. ſ. de in integ. reſtit. coram.

¶ Glo.ſo. oſtendit hoc ſpāle in his: ⁊ ponit dictū guillermi.

mēta[a] qb⁹ ptes[b] vti volūt l cā poſt dationē[c] articuloꝝ diē certā q̄ſcūq; ſibi videbit valeat aſſignare: eo ſaluo q̄ vbi remiſſionē[d] fieri cōtingeret ꝓ teſtib⁹[e] ꝓducendis[f] poſſint ēt iſtrā ꝓduci l aſſignatiōe hmōi nō obſtāte[g]. Interrogabit[h] etiā ptes ſiue ad earū iſtātiā ſiue ex offō vbicunq; hoc eq̄tas ſuadebit. Sniam ꝟo diffinitiuā (citat̃ ad id[i]: lꝫ non pēptorie[k] ptib⁹) i ſcriptꝭ[l]: ⁊ (ꝓut magis ſibi placuerit) ſtās[m] vl' ſedēs ꝓferat: etiā (ſi ei videbitur) ꝯcluſione[n] non facta ꝓut

de ſi. inſtru. cū dilectus: vbi ptꝫ hoc licere vſq; ad ꝯcluſionem: ad idem. C. de iudi. l. iudices: ⁊ auc̄. iubem⁹ ⁊ qđ ibi no. Inducit ad idem. C. ꝺ li. cau. nec omiſſa. ff. de q̄ſti. vni⁹ §. ſi. Conſtrebit eñ forſan aduerſari⁹ videndo inſtrumenta. ꝓ eo ⁊ꝫ. facit ꝯſtitutio cle. ſ. ꝺ excē. 'excōicatiōis. Tertij diſtiguūt q̄ vr̄ equum an ius aduerſarij ſit leſū: vt q̄ꝛ perierūt teſtes per q̄s poterat iſtrumētū reprobare ſe ſi fuiſſet ꝓductum l termino q̄ caſu audiatur aut ipſi⁹ ius eſt illeſum: ⁊ eo caſu ꝓduci poterunt. hoc ꝓbāt ꝑ ꝑdictā. l. mācipioꝝ. ff. de opt. leg. ad qđ facit. de do. ⁊ ꝯtuma. c. j. de ꝑben. ſi tibi abſenti. li. vj. ⁊ qđ no. ff. de euic. ſi rē §. quolibet. ⁊ dixi. de emp. ⁊ ven. ca. ſi. ſuꝑ. j. glo.

Re⁹ fa tu⁹ eēt ſi ꝓbaret defenſiones ſuas actoris intētiōe nō fūdata

b ¶ Partes. ptꝫ ꝗ in his cauſis q̄b⁹ ſine figura procedit vn⁹ ⁊ idē termin⁹ daꝛ actori ⁊ reo ad ꝓbanduꝫ: cū in alijs cauſis dicaꝛ fatuū eſſe q̄ reus ꝓbet defenſiones ſuas: niſi pri⁹ actoris itētio ſit fundata. vt no. ſ. de teſti. c. de teſtib⁹. Dicebat guil. in ſpec. de iſtru. edic. §. nūc dicam⁹. ſepe obtinuiſſe q̄ poſt lit. ꝯte. ⁊ iuramētum iudex poſſit ꝑtib⁹ ſtatuere ṫminū ꝑemptoriū ad exhibenda oīa q̄b⁹ in cā ſunt vſure. alleg. ff. de edē. l. j. §. edēda. ⁊ qđ ibi no. dicit tñ q̄ q̄buſdā vr̄ hoc durum cū id liceat vſq; ad ꝯcluſionē de ſi. inſtru. cuꝫ dilect⁹. ⁊ dicūt q̄ lꝫ iudex id poſſit nō tñ dꝫ. ff. de iudi. non quicquid. xj. q. j. aliud. ⁊ adde qđ ſtatim dicam.

¶ Glo. ſeq. ponit duas lecturas ⁊ primam approbat

c ¶ Poſt dationē. ſi ꝟbū iſtō ꝯiūgiꝛ cū ꝟbo aſſignare qđ ſequiꝛ eſt ſenſus q̄ datis articulis: ⁊ nō pri⁹ aſſignare poſſit hūc terminū. Si ꝟo ꝯiūgaꝛ cū ꝟbo exhibenda erit ſenſus q̄ poterit dare terminū pone decē dierū ad ponēdū ⁊ articulandū: ⁊ extū c dare alios decem vel mēſem ad ꝓducendū ⁊c̄. vt ſic ſimul deꝛ duo termini. ſi. de teſti. cog. c. ij. ⁊ facit lr̄a q̄ſcūq; ſibi videbit: ꝑma placet marie q̄ꝛ poſitionib⁹ datis l termino rñdendū eſt articuli eti ſ examinādi. Illud ꝗ ipſe q̄ ſi per his inſtaꝛ nō currit in terio ꝓductionis: nec eſt cōgruum parti ſtatui terminū ad ꝓbandū ꝑus q̄ ſciat in quib⁹ releueꝛ ⁊ quos articulos ꝓbare teneatur

d ¶ Remiſſionem cuius formam habes. ſ. ꝺ teſti. preſentium. lib. vj.

e ¶ Pro teſtibus. ꝓbatorijs: ⁊ hoc eſt certum. ſꝫ q̄ꝛ littera ꝗnaliter loquiꝛ videꝛ idē in reprobatorijs ꝺ quib⁹: de ꝓba. lꝫ. de teſt. lꝫ. iij. nā in illis etiam ſit remiſſio. vt in pre. decre. preſentium.

f ¶ Producendis. non ſemꝑ in dilatione data ad ꝓducēda inſtrumēta: lꝫ ꝓducere teſtes. vt dixi poſt pe. ⁊ Guil. de teſti. cog. peruenti. j.

¶ Glo. ſeq. no. ad queſtionem de productione inſtrumentorum poſt terminum. in qua ponit duas opi. cōtrarias ⁊ tertiam diſtinguentem.

g ¶ Nō obſtāte. vbi ꝗ nō ſit remiſſio ꝓ teſtib⁹ ꝓducendis termin⁹ dat⁹ ⁊ elapſus bñ obſtat ne produci poſſint vlteri⁹ inſtrumenta. Et ſic vr̄ ſolui qđ q̄riꝛ an poſt terminū datū ad ꝓducenda inſtrumēta audiaꝛ volens illa ꝓducere. Odof. ⁊ Guil. in ſpec. de dila §. videndum. ver. q̄ ſi datus. dicunt q̄ non alleg. Guil. ff. de optio. leg. l. mācipioꝝ. C. de inge. ⁊ ma. diffamari. facit Pe. C. q̄ accu. poſ. ſi ea q̄. de remiſ. pig. ſi eo tpe. ſ. ꝺ ꝓba. lꝫ in ꝑn. ⁊ qđ ibi no. in. j. glo. ⁊ q̄ꝛ boni iudicis eſt lites dirimere. ſ. de do. ⁊ ꝯtu. finē litib⁹. ⁊. c. ſi. Alij ꝯ cū non ſit q̄s cogendus edere inſtrā niſi caꝫ eiꝰ vtiꝛ. ff. de eden. l. j. §. edenda: ⁊ videꝛ expreſſum. ſ.

Inſtrumenta volens ꝓducē poſt terminum datum an ſit audiendus.

h ¶ Interrogabit. hoc non videꝛ in his ſpāle. xxx. q. v. iudicātē. de fide inſtru. cum Iohannes. ad ſi. ff. ꝺ inter. actio. vbicunq;: facit de iuramēto calū. c. ij. l ſi. lib. vj. niſi dicas in his ſpāle q̄ etiam poſt ꝯcluſionem ad petitionem partis interroget.

i ¶ Ad id. nō ſufficit ꝗ citari niſi exprimaꝛ id qđ ad ſniam audiēdam. ff. q̄ ſen. ſine ap. re. l. j. §. itē cū ex dicto. facit de teſti. cum olim. in ſi. de do. et cōtu. cum q̄. lib. vj. nā in ſi hoc in ſummarijs: fortius in alijs vt ſepius dixi.

k ¶ Non peremptorie. arg. q̄ in alijs cauſis in q̄b⁹ ſeruatur iudicioꝝ figura ſit neceſſe peremptoriuꝫ exprimi vbi non ſit trina citatio ad ſniam audiēdā: quod videtur tenere. Ioh. xxiiij. q. iij. de illicita. Ber. de offi. delega. conſuluit. Inno. de accu. ad petitionē. Guil. in ſpec. de cita. §. viſo de tēpore. ver. alī aūt. et in ver. quid ſi lata.

Citatō pēptoria an ſit ad ſniam audiendam neceſſaria.

¶ Glo. ſe. ponit opi. reprobatā ⁊ duas cōuenientias.

l ¶ In ſcriptis. ꝓferat qđ eſt. j. Et hui⁹ ꝯtrium tenebat egidi⁹ in decre. nouit: etiā ſolū ex viuij⁹ ꝟbi ꝺ plano. Et ꝑ hoc no. duo in q̄b⁹ ꝯueniūt iſte ⁊ alie cauſe. ſ. q̄ in his vt in alijs neceſſe ſit diffinitiuā de ſcripto ꝓferri. Itē q̄ iudex ſicut in alijs ita in his hꝫ illā ꝑ ſeipſum ꝓferre. ⁊ de vtroq; ſatis no. ꝺ ſen. ⁊ re iudi. ca. ſi. lib. vj. vbi videas. noluit ꝗ ſcripturā q̄ in ſentētijs requiriꝛ ⁊ ꝓlationē iudicis i his cauſis ꝑtermitti: ne per id ꝯtingeret occultari veritatem ꝓpalatā ⁊ i iudicio diffinitam ⁊ ꝑ ꝯſequēs victorē ridiculoſe ⁊ fruſtra in tali ꝓceſſus iudicio laboraſſe.

Snia l cāis ſūmarijs ꝯuenit cū ſnia aliaruꝫ cauſaꝝ

m ¶ Stans. in hoc diuerſum eſt ius in his cauſis ad alias q̄ requirūt figurā iudicioꝝ q̄ ferri debēt a iudice ſedēte: ꝺ q̄ vide no. in ꝑdi. decr. ſi. ꝺ re. iu. li. vj. l glo. pe. ⁊ vr̄ quibuſdam hoc induci etiam ꝑ ſolam illō verbum de plano vt dixi. in ꝑin. huius partis: et hoc tenebat Egidius in decr. nouit.

n ¶ Concluſiōe. iſta lr̄a vr̄ velle q̄ in alijs cauſis requirentibus figurā iudicioꝝ neceſſaria ſit ꝯcluſio: ⁊ de cōcluſiōe habeꝛ. ſ. de ꝓcu. auditis. de cā poſ. paſtoralis. ⁊ in conſtitutione clemētis. eo. ti. cā. de proba. q̄m ꝯtra. de ſi. iſtru. cū dilect⁹. ⁊. c. cū Iohānes. Cōiter in ſecularib⁹ foris apud nos nō ſit cōcluſio. In eccl'iaſticis ſit ꝑ partes. Itē ipſis vel altera ipſarū inuita ex quo ſufficientes dilationes date eſſent et elapſe ꝓnūciare iudex concluſum in cauſa: ⁊ vide in ſpecu. ꝺ renun. ⁊ conclu. in ꝑin.

Cōcluſio l cā an ſit neceſſaria.

a ¶ Faciendum. patet ergo etiam in cauſis quibus tollitur figura iudicij ſm ius ꝓnūciari debere: vt dixi ſuper verbo defenſiones.
b ¶ Conſtitutionē. noſtrā. ſ. de iudi. diſpēdioſam.
c ¶ Al's. vt in caſu decre. ſi. de here. li. vj. et in caſu ẜ eret. indēnitatibus. §. ſi vo. de ele. eo lib. qđ dic vt dixi. in ꝓn. ſuper ver. figura.
d ¶ Solennis ordo. vt libelli oblatio: litis ꝯteſtatio. et ſimilia
e ¶ Non ꝯtradicētibus. Innuit ꝙ ꝑtib⁹ cōtradicētib⁹ nō poſſit iudiciorum figura

ex petitiōe et ꝓbatiōe et aliis actitatis i cauſa fuerit faciendū[a]. ¶ Que oīa etiam in illis caſib⁹ in qbus ꝑ aliā cōſtitutionē[b] nr̄am vel al's[c] procedi pōt ſimplicit' et de plano ac ſine ſtrepitu et figura iudicij volumus obſeruari. ¶ Si tñ in premiſſis caſib⁹ ſolennis[d] ordo iudiciarius in toto vel in parte nō contradicentibus[e] partibus[f] obſeruet': non erit ꝓceſſus ꝓpter[g] hoc irritus[h] nec etiam irritandus[i]. Data auinione. xiij. kalē. decēbris. pontificat⁹ nr̄i anno ſecūdo.

¶ Finis. Laus deo.

vel ſolennitas vltra id qđ hic exprimitur obſeruari. qđ verum intelligo qñ ſic ꝓcedere nō eſt in iudicis poteſtate: vt' qz papa ſic ꝓcedi mādat. vt in ꝓn. ca. ſec⁹ ſi ſic ꝓcedere voluntati iudici relinquat': vt in ꝯſtitutione diſpendioſam. ſ. de iudi. vt ibi dixi ſuper ver. valeat. Scđo no. caſum in quo ſufficit tacitus conſenſus nō reclamantis. ꝯcor. de accu. c. ij. li. vj. interdum requirit' expreſſus. eo. li. de reſcrip. ſtatutum §. in nullo. al's non cōtradicere ſapit mediū inter cōſenſum et diſſenſum qđ dic vt no. de reg. iur. is qui tacet. li. vj.

Cōſenſus taci⁹ qñq; ſufficit.

¶ Glo. ſe. ponit duas lecturas contrarias. querit arguit ꝑ. et diſtinguendo ſoluit.
f ¶ Partib⁹. vſ ꝑ plurale ꝙ ꝯdictio vnius parti' tñ non viciet ꝓceſſum: ita res de facili reuertit' ad ſui naturam. vt dicā in vlti. glo. et facit qđ dixi ſuꝑ ver. et qz in glo. ꝓpter. al's dixiſſet vel eorum altera. Sz forte hoc ſubauditū eſt de mēte. qđ pz ſi reſoluat' non ꝯdictio i ſenſum vt ſi dixiſſet ꝯſentientib⁹ partib⁹: qz tūc ꝓpter ꝙ alteri⁹ ꝯdictio viciaret: et eſt ſimilis altercatio quā ſcp. ſ. ca. compl. de elec. in pleriſq;. Sed pone ꝙ de ꝯſenſu partiū iudex ſeruauit ſolēnia ordinis iudiciarij. poſtea penitet ptes: et volunt ꝙ ꝓcedat ſine figura: nūquid deinceps illis inuitis poterit ſeruare ſolēnia? vſ ꝙ ſic ꝑ regulam ꝙ ſemel. de reg. iur. lib. vj. cū ſuis concor. et vnico actu qs renunciat et ꝯſentit de cōſti. cū acceſſiſſent. vbi de hoc. de offi. deleg. gratū. de ap. ſollicitudinem. et ſufficit ſemel factum. q ma. accu. poſ. inſuꝑ. et ꝓpter ſui ꝯtrietatem iſte vie preiudiciales videntur et ſic vna electa non venit alia. de poſtu. c. vno. de elec. vt quis. li. vj. Itē vniformis debet eſſe finis principio de baptiſ. maiores. aū medium. de ap. ſcđo requiris. His rationibus puta ꝙ ſi partes expſſe conſenſerint ꝙ iudex in tota lite vel ſimpliciter ſeruaret ordinē iudiciarium: ꝙ inuito iudice q ſic inchoauit ꝓcedere penitere nō poterunt. vbi vo non conſenſenſerūt expſſe ſed non cōtradixerunt: puto ꝙ in occurrētib⁹ poſtea contradicere poterūt. fa. littera precedens ibi in toto vel in parte. Itē ſingulares actus iudiciorum ſunt ꝑ ſe actus ꝑfecti. vñ ſingulariter intitulat'. de libel. obla. cum rubri. ſe. bñ facit qđ ſcripſi poſt Ion. et Comp. de reſcrip. dilectus ij. in ꝓn. qđ etiam no. Guil. in ſpecu. ẜ appella §. reſtat. ver. et no. ſcđm Ion. de cita. §. i. ver. quid ſi reus.

Iudex ꝓcedēs vno modo de ꝯſenſu ꝑtiū an poſſit illis penitētib⁹ et inuitis illū modū ꝑſequi.

g ¶ Propt' hoc Poſſet enim ſubeſſe alia cā irritationis.
h ¶ Irritus. Ipſo iure. vt al's de lit. ꝯte. c. vno. et titu. ſe. accedens. i. et ij.
¶ Glo. ſeq. inducit duo exempla et vnum ſimile dicēs hunc finem non conuerti. rationem reddit: et ſalutem optat.
i ¶ Irritādus. Per ſententiam vt al's de re iudi. cū cauſa. et ca. cum Bertholdus. in fi. et concor. huic fini. de iura. calū. c. j. ij. reſponſo. in fi. lib. vj. Et ſcias ꝙ iſte finis non ꝯuertit': nam ſi in cauſis que requirūt figuram iudicij ꝓcederetur non contradicentibus partibus ſine figura: non teneret ꝓceſſus. et idem ſi expreſſe conſentirent. de hoc de offi. dele. de cauſis. in glo. ij. ij. q. j. in ꝓmis. in fi. i. c. ſe. et in ſpe. de ſen. pla. §. iuxta. ver. quid ſi de partium. quod intellige. vt no. de re iudi. ca. vlti. lib. vj. in. v. gloſa. Ratio diuerſitatis patet qz in caſu iſto fit cōtra ius cōmune. ſed in caſu quem ponit iſa res redit ad ius cōmune et ad ſui naturā qđ facile fit. xxxv. diſtin. ab exordio. ff. de pac. ſi vnus. §. qđ ſi non vt totum. Natura vero naturās cū ad illā redibimus per interceſſionem virginis glorioſe nos collocet cum electis. Amen.

Proceſſus in cauſis plenis omiſſo iuris ordine ex de ꝑtiū cōſenſu non tenet.

¶ Clemētinis cōſtitutionib⁹ accuratē caſtigatis: cum caſib⁹ lōgis admodū familiarib⁹: et reꝑtorio accōmodo qđ gloſarum materiā paucis aꝑit. nō ꝑtermiſſis ipsarū diuiſionib⁹ et vita clementis ꝑ Thielmānū keruer famoſiſſime vniuerſitatis Pariſieñs Librariū: in magno vico diui Iacobi/ad ſignū Cratis ferrei cōmorātem. Impreſſis/Finis impoſitus eſt. Ere et impenſis eiuſdem/ac honeſtorū virorum Iohānis petit et Iohannis cabiller. Anno ab incarnatione dñi dngenteſimo decimonono ſupra milleſimū. Meſe Iunij circa finē.

¶ Laus deo.

Clemens quin
tus natõe vaſco: bur
degalenſis epiſcopꝰ
Bertrandꝰ Gottho
antea vocatus. Pe-
ruſij a collegio cardi
nalium abſens: poſt
lõgam cõtentionem
põtifex tandẽ creať.
Is aũt electioni con
ſentiens: ex Burdegala Lugdunũ ꝓfectus:
eo cardinales oẽs ad ſe vocat: qui ſine mora
põtifici obtẽperarunt: atq ita curia romana
in Gallias trãſlata eſt: milleſimotricẽteſimo
quinto vbi etiã ad ſeptuaginta quattuor an-
nos remãſit cũ magno xpianorũ incõmodo:
potiſſimũ vo vrbis Rome: cuiꝰ tẽpla magna
ex pte ob ſolitudinẽ ⁊ ſitum corruere: abſenti
bus his ad q̃s quidem ea reſtituere ptinebat
Coronationi autem pontificis interfuere: et
Philippus rex Frãcie: eiuſq frater Karolꝰ
nup ex Italia reuerſus: Iohães britannie
dux: q̃ ruina muri oppreſſus moriť cũ pleriſ-
q alijs: dum pompa coronationis: vt fit p vr
bem ducitur. Philippus quoq rex ea ruina
aliqua ex parte debilitatus eſt. Pontifex au-
tem in tanta trepidatiõe ex equo deturbatꝰ
ſolũ carbunculum ex tiara amiſit: pcij aureo
rum ſex miliũ: vt q̃dã ſcribunt. Peracto dein
de ſolẽni: ſedatiſq rebꝰ oĩbus Clemens mul
tos cardiales gallicos tũ creat. ex italia nul-
lum lz iohanni ⁊ iacobo colũnienſibus digni
tatẽ cardinalatus integrã reſtituerit. Tres
preterea cardiales cum ſenatoria poteſtate
Romam miſit: quoꝝ auſpicijs vrbs ipſa atq
Italia gubernareť. At vero cum cerneret ge
nuẽſes ⁊ piſanos inter ſe grauiſſimo bello im
plicitos. interimq Sardiniã a ſarracenis oc
cupatã eſſe: Inſulã hac conditione Federico
Sicilie regi ꝯceſſit: vt primo q̃z tpe eã pulſis
inde hoſtibus recuperaret. Veneti autẽ cum
Karolo ſecũdo contra imperatorẽ conſtanti
nopolitanũ fedꝰ ineũtes: eo Baſſianũ regem
ppulere: milleſimotricẽteſimoſeptimo: vt or-
todoxe fidei rõnẽ a Romano pontifice petie
rit. Verũ cũ poſtea veneti ac Karolꝰ refrixiſ-
ſent Baſſiani ipo malo exẽplo ſnlam mutant
Interim vero apd nouarieſes noua hereſis
a Dulcino et margareta inuenta eſt qua ma-
res ⁊ femine ſimul habitãtes in oẽm libidinẽ
plabebãtur. Fratricelli hi ſunt appellati: q̃s
opprimere Clemens conatꝰ: eo ſtati milites
quoſdã cũ apoſtolico legato miſit: qui eos in
alpibꝰ poſitos partim inedia et frigore ptim
armis oppreſſit. Dulcinus autẽ ⁊ Margare-
ta viui capti mẽbrati lacerať: eorumq oſſa
ꝯbuſta diſſipať. Reſcitũ quoq eodẽ fere tẽ-
pore eſt: tẽplarios olim xpi milites a nris ad
ſarracenos defeciſſe. Hãc ob rẽ interfecti illi
ſunt: q̃ cõprehẽdi potuere: eorũq bona parti
Rhodijs militibus qui inſulã pauloante oc-
cupauerant: parti vo nouis religionibꝰ ſunt
attributa. Iudeos quoq Philippus rex frã
cie cũ ſingulis veſtimẽtis e ꝓuincia ſua deie-
cit: direptis coꝝ bonis ob maleficia q̃dam et
auariciã. Veꝝ cum nõ ita multo poſt Alber-
tũ iperatorẽ Iohannes ex fratre nepos iter
feciſſet: omnes fere ciuitates ciſalpine Gallie
dños ſibi eos delegere: q̃s antea capitaneos
habuerant. Capitaneos enim prefectos vr-
bium vocant: vt verona ſcaligeros Mantua
paſſerinos. Patauiũ carariẽſes. Eſtẽſes au-
tem iampridem dñatu Ferrarie potiebãtur
ſed tunc potiſſimũ Mutinã in ptãtẽ ſuã rede
gere. Nec indignatus eſt Karolus ſecundus
neapolitanus rex Beatricẽ filiã Azoni mar
chioni eſtenſi i vxorẽ tũ collocare. Verũ Fri
ſcus eius filius nouercã ſibi ſupinductã cer-
nens: patrẽ in carcerẽ coniectũ necat. Ferra
riaq potitur: impetrato a venetis auxilio ad
expugnãdũ Thedaldũ caſtellum (ita accole
vocant) ponti impoſitũ. Tũ vero cardinalis
cognomẽto Pelagura Bononiã a Clemen-
te miſſus venetis ſub anathematis pena im-
perãt: vt a re ferrarieſi abſtineãt. Optabant
quidẽ ferriarẽſes ipſi ditioni ecclaſtice ſub-
eſſe. Hãc ob rẽ veneti maturandũ rati: caſtel
lũ die noctuq oppugnatũ tãdẽ capiunt. quo
facto Friſcus ipſe vindicte cupidus: dimidiã
Ferrarie partẽ incẽdit. potiſſimũ vo eorum
domos: q̃ rebꝰ nouis ſtudere videbantur. At
ciues tantã iiuriã nõ diutius laturi: ſumptis
armis Friſco domiatu eiecto. venetis ſeſe de-
dunt cum cernerẽt ſe ab his egregie defendi
poſſe: quare Pelagura indignatus: cruce ſi-
gnatos in venetos et ferrariẽſes vndequaq
propere ad ſe vocat. Clemens vero cognita
venetoꝝ contumacia ⁊ regnandi cupiditate
eis anathemate notatis: ſacra interdicit pro
ſeruiſq direptis eorũ bonis vbicũq locorum
reperirẽtur haberi iuſſit. Quãobrẽ gẽs ipſa
mercature admodũ dedita: ⁊ in Anglia et in
gallia maxima incommoda ppeſſa eſt. Alios
pterea cardiales i hetruriã bellis tumultuã-
tem põtifex miſit: q̃ Roberto Calabrie duci

Florentinis ac Lucenſib⁹ reliquiſqꝫ ꝓuincie
populis mandarent: vt oppugnare Piſtoriū
deſiſterent. Paruere tum oēs preter florenti
nos ⁊ Lucenſes. q̄re his q̄qꝫ a ſacris interdi=
ctum eſt. Verū abeunte Roberto Auinionē
ſalutādi pontificis cauſa Piſtorienſes diuti=
no bello fatigati deditionē tandē fecere. Ca
pte vrbis Florētini ⁊ Lucenſes menia euer=
tunt/ foſſas cōplent/ agrū ſibi diuidūt: a ſan=
guine tū ciuium temperatū eſt. Solum vrbis
vtriqꝫ pplo ꝯmuni remanet. Quod q̄dem flo
rentini nō ita multo poſt cōtra federa iter ſe
et Lucenſes inita occuparunt: ducto circun
quaqꝫ muro: eliminatiſqꝫ foſſis. Idē ꝑterea vt
oia circunquaqꝫ tutiora haberent: Acianum
gentis Vbaldine caſtellū in agro Mugella=
no poſitū emptū pecunia diruūt: in planoqꝫ
haud longe Scarpariam: vt paucis ante an
nis in valle arni Caſtelfrancū ⁊ ſctm̄ Johan
nem ꝯdunt. Miſſus tū q̄dem in hetruriā. Ne
apolio cardinalis viſin⁹: q̄ res ipſas cōpone=
ret: ſpretus a florentinis ⁊ Lucēſibus eo ire
ꝓrupit: vt anathema et interdictum publice
cōtinuaret. Hanc ob rem Florentini clerum
ipſum grauiſſimis exactionib⁹ diu multūqꝫ
vexarūt. Vſi ꝑterea hac ſeuitia ſunt. nā Cur
ſum Donatū ciuē egregiū ⁊ de repu. bñmeri=
tū interfecē: q̄ Vgutionis Fagiolani filiā in
vxorem duxerat: adeo nobilitatem odio ha=
bebat. Verū cū poſtea Pelagurā legatum in
recuperāda Ferraria caſtelloqꝫ thedaldo a
venetis occupato iuuiſſent a pōtifice in gra=
tiam recipiunt̄ milleſimotrecenteſimonono.
Eodē ꝟo anno Karolo ſcd̄o rege neapolita=
no mortuo filius Robert⁹ in regnū a pontifi
ce miſſus: Bononiā ad pelagurā ꝓficiſcitur
quē ſtatim eccleſie noie tumultuāti Ferrarie
prefecit/ Is aūt neapolim iturus Degū Ca=
telanū virū inſignē cū cohorte equitū in ꝑſi=
dio reliquit. Qui vbi cōtinere Ferrarienſes
verbis ⁊ minis i officio nō poſſet: eq̄tes ex ar
ce in ciues dimiſit: quorū de numero multos
certe trucidauit. Ad octo namqꝫ et viginti ex
optimatib⁹ Eſtenſium dñatum appetentes
necauit. Eodem ꝟo tpe Henricus Lucebur
genſis a Germanis impator elect⁹: hac q̄dē
lege a pontifice confirmat̄ vt inter biennium
coronā rome habiturus italiā igrediat̄. Hoc
autē aio id egerat pontifex vt impatoris ad=
uentu motus Italici cōprimerent̄. Impera=
tor itaqꝫ oia ſe facturum pollicitus: oratores
ſtatim in italiā ad pplos et principes mittit:
maxime ꝟo ad florentinos: q̄ tū aretinos ve=
xabant petitqꝫ vt ſibi et exercitui ſuo hoſpi=
tium in vrbe parent: ac vexare aretinos deſi=
nant. Rñdere tū florentini tantū q̄dē princi=
pem ipudenter agere: q̄ barbaros in italiam
ducere conat̄: quam ipſe iperij cauſa a barba
ris tueri debet. Aretinis preterea imperato=
rem ipſum nō bene cōſulere quos ſciret guel=
phos quidem ciues ſuos expuliſſe: exules cū
ab imperatore inſtitui cōſueuiſſe et extorres
retineri. Ferunt tum Dantem florentinos ce
cos appellaſſe: ꝙ imperatori tam inſulſe re=
ſpondiſſent quo certe nil poterat eſſe magis
a repu. ſua alienū: maxime aūt tāto principe
cū tāto exercitu hoſtili aio aduentante. Ani=
mos ſiquidē eis dabant Roberti regis ꝓmiſ=
ſa: q̄ in regnum ꝓficiſcens factionis guelphe
defenſorē acerrimū vbiqꝫ ſe futurū pollicit⁹
erat. Impator aūt ad taurinos alpes tranſ=
greſſus in plana deſcendens: oēs fere ciuita=
tum principes honoris cauſa obuios habuit
Due tum ꝑerant mediolani factiones: quar
altera turrianorꝫ: alt̄a vicecomitū habebat̄
Guelphis preerat Guido Turrianus popu
li capitane⁹: vt gentis vocabulo vtar. Gibel
linis ꝟo Mafeus vicecomes. Veritus autem
Guido ne vicecomes hērici grām ob factio=
nem preoccuparet: cōtracto exercitu in agro
mediolanenſi caſtra ponit/ viſurus (vt ipſe di
cebat) qui nā vrbē ſe inuito ingrederent̄. Tū
vero Mafeus nuncijs imperatorem ipm̄ ꝓ=
pere Mediolanū vocat ad vrbē (vt ipſe dice=
bat) iperij romani domiciliū. Henricus itaqꝫ
copias vrbi admouēs: magnos tum quidem
tumultus ingreſſo iam Guidone concitauit:
quos ſtatim rebus hoc modo compoſitis re=
preſſit: vt guido Vercellis potiret̄. Mafeus
vero equitū ſuorū dux et prefectus haberet̄.
Potitus Mediolano imperator: omnes fe=
re ciuitates ſtatim in deditionē accepit: pre=
ter alexandrinos. Coronā itaqꝫ ferream me=
diolani accipiens: quam modo etiam de mo=
re capere debuerat tāta ciues impenſa vexa=
uit: vt grauata onere plebs q̄ libertatem ſpe=
rabat arma ſumpſerit. Tum vero germani
cum ab vtraqꝫ factione ſuos cedi viderent ex
ſuburbijs vrbem ingreſſi factionū capita ad
ſe vocant. Galeatius autem Mafei vicecomi
tis filius: relicto domi genitore: cum magna
clientum manu ad imperatorem proficiſcitur
oſtēditqꝫ turrianos tyrānidem vrbis effectā=
tes tantū tumultus concitaſſe. Hanc ob rem
germani cum gibellina factiōe in vnū conue=
niētes: turrianos nō nihil apud plateam ſan

cte marie noue reſiſtētes ab vrbe pellunt: qui
Guidone ſuadēte Vercellas populariter pe
tunt. Ex hac aūt factione ad triginta interfe
cti referunt. quoꝝ de numero q̄ttuor turria=
ni fuere. Mouens deinde in cremenſes ⁊ cre
monēſes henric⁹: q̇ gibellinos eiecerāt guel=
phoſ ad ſupplicīū vocat: ſ ʒ libera cremonēſiū
deditio hēricū mitiorē reddidit. In cremo=
nēſes aliquātulum ſeuitū eſt: ⁊ eoꝝ menia fū=
ditus euerſa ſunt. Permēſes aūt timore ꝑcul
ſi: qui giberto Corrigia ſuadente rubeos in
vrbē acceperāt: pulſis guelphis īpatoris vi=
cariū recipiūt. Tutati ſunt aliquādiu ſe bri=
riani. verū cū acriter ab henrico oppugnarē
tur: noctu ad mōtana ꝯfugiētes: vacuā culto
ribus vrbē reliq̄re: Ingreſſi itaqꝫ germani vr
bis menia ꝯfeſtiʒ demoliunt. His aūt vicino
rū calamitatibus perterriti mantuani/ vero
nenſes/ vicentini/ patauini/ taruiſini/ veneti:
mandata impatoris ſtatim fecere. Placētini
quoqꝫ pulſo Alberto ſcoto guelphoꝝ duce i=
peratoris ꝑfectum ſuſcipiūt. Cōpoſitis itaqꝫ
hoc modo Ciſalpine Gallie reb⁹ imperator
Amadeo Sabaudie comite piſanorum ge=
nuēſiūqꝫ oratoribus ſubſequentibus per pla
centinos iter faciens Genuam proficiſcitur.
Quo etiā non ita multo poſt applicuere ⁊ le=
gati Roberti Neapolitani et Federici ſiculi
regis: illi ſimulati: iſti verā amicitiam pre ſe fe
rentes. Nā Robertus rex Mareſcallum ſuū
cum duob⁹ millib⁹ equitū i hetruriā miſerat
qui florentinis ⁊ lucenſibus: ſi opus videret
contra imperatorem auxilio eſſent. Veꝝ hē=
ricus Piſas claſſe delatas ꝓmiſſis terreſtri=
bus copiis maximis incōmodis lucenſes af=
ficit. Libuit hacten⁹ commemorare hec icō=
moda ytalis illata: quoꝝ omnis culpa a qui
buſdam in Clementē transfertur: qui henri=
cum ipulerit cū exercitu Italiā ingredi. Sūt
tamen qui ſcribant id ex vtilitate prouincie a
Clemente factum ob inteſtina mala que quo
tidie cum magna hominum cede in vnaqua=
qꝫ ciuitate: immo in quouis paruo etiā caſtel
lo cōmittebant. Cedebant ciues: necabātur
ſenes: allidebantur infantes: nec vllus crude
litatis modus inerat: vnde Clemēti placuit
quod ſcriptum apud Homerum eſt: vnus ſit
princeps ad quem omnia referantur: Henri=
cus aūt Romam verſus iter arripiens cū q̇n
gentis equitibus Ludouicum Sabaudie ſeʒ
Amadei filiū ꝑmittit: qui certe apd̓ Stepha
num Columnam non longe a lateranenſi pa
latio diuertens. magnum Vrſine factioni ti=
morem iniecit. Henricus tamē Viterbiū pri=
mo inde Romam veniens: effuſo obuiam ho=
norato quoqꝫ cum vrbana multitudine ꝑbe=
nigne ſuſcipitur. Coronatus deinde a tribus
cardinalibus romanos omnes in verba ſua
(vt mos eſt) iurare compulit. Edito ingēti cō
uiuio cui omnes ciuitatis ꝓceres (exceptis dū=
taxat vrſinis) interfuere. Nec tamen in tanta
celebritate quicq̄ tumultus ob cōcitatas ho
minum mentes oriretur milites ſuos in thea
tris thermis lociſqꝫ munitis pro ſtatione col
locauit: quibus preſidiis a deo confiſus vt au
ſus ſit etiam tributum inſuetum a populo exi
gere. Qua ex re oēs vtriuſqꝫ factionis ciues
ad vrſinos confugiunt: qui edes ſuas ꝓpe ty
berim ⁊ Adriani pontem ſitas validis preſi=
diis cōmunierant. Cum vero imperator ira
percitus ſagittarios nauales a piſanis miſ=
ſos in vrbem cōtra romanos vocat: quos cer
te nil tale metuentes Johannes Roberti re
gis frater: q̇ ſuas nauales copias ſub Auēti
no collocauerat: facile in fugam vertit. ⁊ itro
miſſo equitatu haud lōge in ſtatiuis colloca=
to: populo romano adiuuante imperatorem
ipſum Tibur abire coegit. Diſceſſit ⁊ Johā=
nes Roberti frater cardinalium iuſſu: vrbē=
qꝫ pacatam reliquit. Henricus autem Peru=
ſio iter faciens cum Aretium perueniſſet Ro
bertum regem maieſtatis reum facit citatūqꝫ
nec apparentem regno priuauit: improban=
te eam rem Clemente: q̄ in loco nequaq̄ ido
neo tantam rem nec ad ſe pertinentem pere=
giſſet. Pontificis enim proprium eſſe dicebat
regnum Sicilie cis et vltra Farū dare ⁊ adi=
mere: mouens Aretio imperator in florenti=
nos ⁊ lucenſes cum Roberto ſentientes copi
as ducit. Verum cum vrbem oppugnare nō
poſſet occupato Bonitio eodemqꝫ munito ſe
nenſibus bellum indicit: qui auare nimiū ac
maligne commeatus ei ſubminiſtrabant. At
vero cum egrotare cepiſſet: ad Maცereti bal
nea ſe contulit: vnde multo imbecillior q̄ an=
tea ad Bonconuentum rediit: vbi poſt ali=
quot dies moritur non ſine ſuſpitione dati a
florentinis veneni: ſubornato pollicitationi=
bus ⁊ ꝓmiſſis monacho quodā: qui ei euchari
ſtiam veneno illatā dederat: vt nonnulli ſcri
bunt. Piſani aūt mortuo imperatore floren=
tinorum potētiā veriti Vgutionē Fagiolanū
ducem ſibi ac tyrannum deligūt: qui paulo=
poſt ab equitatu cū Henrico militare ſolito
adiutus: lucenſes agris mulctatos i poteſta
teʒ ſuā redegit. Clemēs vero ad cetera mala

que italia patiebatur. audito incendio baſili
ce Conſtantiniane vehementer indoluit: pe=
cuniaſq; clero ac populo romano miſit ad tē
plū reſtituenduꝫ: licꝫ eo anno tanta caritate ⁊
penuria rerū laboratū in regno ſit: vt vix ad
cibum ⁊ potū ſatis pecuniarū haberet. Que
quidēꝫ mala ⁊ frequētes eclypſes ſolis come
teſq; portēdebāt. et ipſa peſtis qua fere vbiq;
tum laboratū eſt. Clemens autē cū animum
ad componēdum eccl̄ie ſtatum adiecuſſet: ſa=
cris ordinibus ter habitis ⁊ pleroſq; cardia=
les viros optimos creauit: ⁊ tribus concilijs
diuerſis in locis varijſq; temporibus habitis
multa prudenter ⁊ mature egit. Nā ⁊ Dulci=
ni sectaꝫ eccl̄iaſticos impugnantem: vt dixi
perdomuit ⁊ templarios ſuſtulit ī maximos
errores prolapſos: chriſtum ſcilicet abnegan
tes eorūq; bona hieroſolymitanis militibus
addixit: ⁊ regi francie ad Pictauiū quedā in=
honeſta petenti quominus id ipetraret reſti
tit. nam ⁊ dānari Bonifaciū ⁊ abſolui Noga
retium ac Sarrā petebat. Primū certe nūq;
obtinuit: ſcḋm poſtremo impetrauit pollicen=
te Nogaretio ſe iterum penitētie gratia ꝯtra
ſarracēos. quā expeditionē Clemēs ipſe ma=
xime quidē optabat: vt ei⁹ cōcilijs apparet.
Preterea ꝟo ⁊ Celeſtinū quintum approba
tis eius miraculis in ſanctos retulit ſub noīe
Petri confeſſoris: ⁊ librum Clementinarum
a ſe compoſitum in Vienen̄. concilio edidit.
Deinceps ꝟo varijs egritudinibus afflictat⁹
nunc enī dyſenteria. nūc ſtomachi ac lateruꝫ
dolore cruciabat̄: octauo Pontificat⁹ ſui an
no: menſe decimo: die quintodecimo morit̄.
Vacat tum ſedes annis duob⁹: menſibus tri
bus dieb⁹. xvij. dū nō ſatis īter cardiales cō=
ſtet: quē potiſſimū deligant. Nec minor q̇deꝫ
diſcordia iter electores īperij tū fuit mortuo
Hērico. cū alij Ludouicum bauarie: alij Fe=
dericum auſtrie duces proponerent quib⁹ in
ter ſe ꝑlio cōcurrentibus. ſuperato Federico
tanta ſuperbia Ludouicus elat⁹ eſt vt abſq;
auctoritate romane ſedis et imperatorem ſe
appellauerit. et ita vicecomitibus in Ciſalpi
na fauerit: vt mediolano potiti ſint: quo ei fa
cilius Romā ꝓficiſci liceret ad coronam au=
ream (vt mos eſt) accipiendam. Tum ꝟo he=
truſci oēs ac maxie guelphi trepidare cepe=
runt. ꝙ cernebant Ludouicuꝫ imperatorem
oīa imperij iura adiuuātibus vicecomitibus
et Vguttione Fagiolano piſanorū ⁊ lucenſiū
tyrāno breui repeniturū. Hāc ob rem ⁊ Gui=
donem Petramalam epiſcopū aretinum ac
dominū: ⁊ Philippum tarētinum principem
Roberti regis fratrem in partes ſuas polli=
citationib⁹ ⁊ muneribus pellexere. Multum
enī Philippus equitatu ⁊ diſciplina rei mili=
taris tum valebat.

Finis.